Hjemmets Noveller

Maanedsblad, udgivet af John Martin, 1904-10.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter eksemplarer fra Statsbiblioteket eller i privat eje.

Tidsskriftets indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104714.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 7. august 2023 af Niels Jensen

HJEMMETS NOVELLER

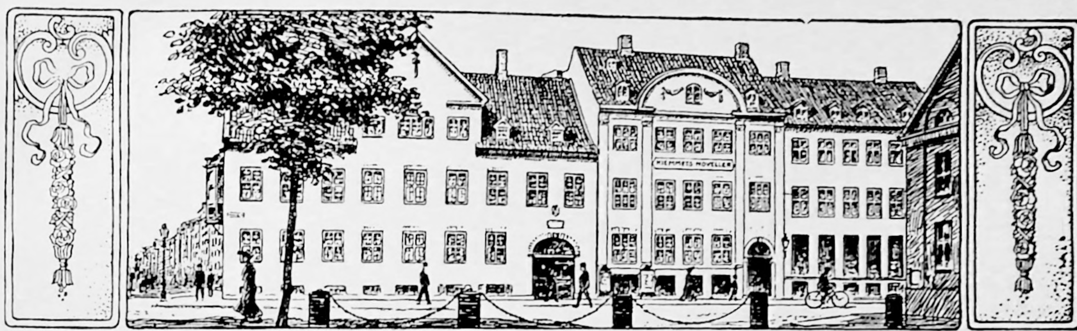
3. AARGANG

1906—1907

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1907

INDHOLD

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Oktober 1906.

Nr. 1. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 3. Aargang.

Fot. Atelier-Moderne, Marius Christensen.

JESSICA OG PAN

(HØSTNAT)

De suser imod Aften, de løv-tunge Træer,
og Dagen rinder ud i et Skarlagen-Skær,
som flagrer bag den flygtende Sommer.
Ja, Sommeren er flygtet og Høsten stunder til,
og Skumringen er falden og Natten bliver vild —
da er det, at skøn Jessica hun kommer!

Hun er jo en Jødinde — har Shakspeare fortalt.
Den store, brede Britte skal ogsaa vide Alt,
men véd dog heldigvis knapnok det halve.
Saa er der denne Skumring, hvor Dagen rinder ud,
hvor Havet høres brumme i det Fjærne som en Stud,
mens Koen lunter hjem med sine Kalve.

Der er en nordisk Ro over Vænge og Vang,
som brydes saa sjæls-sitrende af Aftenbrisens Sang,
der rummer alle Toners Angst paa Bunden.
O Gud; den Sang, den kender Du — naar Høsten stunder til,
og Pan gaar gennem Skoven, og Natten bliver vild,
og Jessica staar afklædt i Lunden!

Hun er af Elver-Slægten, som aldrig kan dø;
hun bader sig i Maane-Dis, den birke-hvide Mø.
hvis Gunst ej nogen Mands-Hu helt har vunden.
I dette Nu bortgiver hun fra Isse til Hæl
sit unge Pige-Legem . . . . men spørg om hendes Sjæl?
Pan blæser paa sin Fløjte gennem Lunden!

Saa staar hun dér i Skumringen — saa nøgen som et Digt,
der aldrig trak i Stadse-Tøj for Penge eller Pligt,
og aldrig blinked ud til Publikum'et!
Det dunkle Øje brænder saa frygtløst og hvast,
saa smiler det og holder om dit Hjærtes Skælven fast —
og Pan er fløjten, og hans Spil forstummet.

O, denne stolte Høstnat, hvor Maanens krumme Kniv
gi'r Nordens tunge Landskab saa østerlandsk et Liv,
som var skøn Jessica en ung Jødinde!
Hun er din Høstnat, Digter; men véd ej selv deraf,
saa lidt som af de Kærtegn, hun drømmende Dig gav —
mens Pan skar Tænder dybt i Skoven inde!

HOLGER DRACHMANN

„KUNSTHANDLEREN"

NOVELLE AF REGITZE WINGE

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

— DET er altsaa Dem, Hr. Advokat, hvem det er overdraget at føre mit Forsvar? . . . Tag Plads . . . Aa, De maa ikke bryde Dem om, at her kun er én Stol i Cellen . . . Jeg staar gærne lidt op.

Jeg takker Dem for den Ulejlighed, De har i Sinde at gøre Dem for min Skyld. Jeg beklager kun, at den er saa overflødig . . . Deres Laurbærkrans af glimrende vundne Sager behøver vist ikke dette lille Blad; og mig selv er Sagens Udfald saa ligegyldigt. Til Døden kan jeg jo, efter vort Lands Love, ikke dømmes . . . Og under hvilken Form mit Liv fortsættes, er mig saa ligegyldigt. Lige saa ligegyldigt som selve Sagen, der ikke er ti Ord, end mindre en Tanke værd . . .

De ser paa mine Hænder? . . . Ja, de er smukke. Kun vanskeligt forenelige med disse Pjalter, mener De? Og dog er Sammenhængen mellem dem saa let fattelig. De Første skyldes de Sidste, og de Sidste de Første. Jeg har altid hadet at bruge mine Hænder. Ikke af Dovenskab; af Rædsel for at se dem hæslige og vanformede. Jeg har derfor — siden det blev nødvendigt — kun taget saadant Arbejde, ved hvilket Hænderne ikke stod i Fare for at blive misdannede eller tilsmudsede. Men sligt er ikke indbringende nutildags . . .

Mit Fødselsaar og Sted? Det har jeg forlængst glemt. Mit Navn? Men det kender De jo! Aa? . . . Ikke? Det er ikke mit? Jo; Livet har givet mig det; og jeg bærer det med lige saa stor Ret, som det, jeg fik ved Daaben. Det var saa gammelt . . . Alt for gammelt til, uden at gøre Indtryk af en Anakronisme, at kunne anbringes et saa moderne Sted, som paa Gadeplakaten for den Forstadskinematograf, ved hvilken jeg en skøn Dag blev Pianist . . .

Jo, jeg spiller Klaver. Det vil sige, jeg *har* spillet . . . Baade Klaver og mange andre Slags Spil . . . Men altid lidt lunefuldt, altid uden Beregning . . . Ikke heller det er indbringende . . .

En lille Redegørelse for mit Liv? Jo, gærne. Dets Linjer er saa let optrukne. Det gik op som en Legetøjsballon paa en Festdag, en rød og blaa Barneballon, der, baaret af Ungdomsforhaabningers Gas, drevet af Ungdomsdrifters Sommerbrise for strygende Medbør, boblelet steg til Vejrs . . . Som sejlede en lille Tid i Solen, højt oppe, hen over Hustagene . . . til Vinden tog den og slog den — mod hvad? . . . Det er jo ligegyldigt. Den fik en lille Flænge . . . Nogen Tid holdt den sig alligevel oppe . . . Saa begyndte den at dale, hurtigere og hurtigere, efterhaanden som Luften gik ud af den . . . Dybere og dybere sank den, stadigt svindende ind, til den tilsidst, slap og slunken, faldt ned i Rendestenen, hvorfra Gadefejeren som en sort og farveløs Las smed den op i Affaldsdyngen . . . Dér ligger den nu og venter paa,

»At fra Glemselens Affaldskurv Evigheden
Faar den slynget tilbage igen . . .«

Men jeg sætter Deres Taalmod paa Prøve med mine Abstraktioner. Ikke? Aa, De er altfor god. Jeg skal da forsøge en uomskreven Fremstilling af det ligegyldige lille Vindstød, der forleden førte mig fra den ene til den anden Affaldsdynge . . .

Efter at have forladt en omrejsende Gøglertrup, ved hvilken jeg var Sufflør, gav jeg mig til at sælge gamle Billeder, Studier, Skitser, Kobberstik og Litografier paa Hjørnet af de syv Løvers Gade her i Byen. Ja, ganske rigtigt, ved den amerikanske Kirke. Jeg stillede mine Sager op paa Gittermuren omkring den. Det er et udsat Sted; Billederne blæste stadig ned i Snavset. Men saa fik jeg da lidt at gøre med at tage dem op. For jeg havde ikke meget at gøre . . .

Saa det har De hørt? Ja, jeg gik i Floden en Dag. Aa, af ganske tarvelige Grunde, Hr. Advokat. Det faldt ind med Regn og Kulde, og i en hel Uge tjente jeg ikke mere end 45 Centimer. Jeg har ingen stærk Appetit, men de slog ikke til. Tigge? Nej. Endnu ikke. Men det er jo utroligt, hvad et Menneskes Udvikling kan føre det til . . .

Ja, saa ringe var Fortjenesten. Og dog fik jeg ofte mine Varer billigt. I Kvarteret boede en Del unge Malere. De Medlidende forærede mig stundom deres mislykkede Skitser eller de Studier, de ingen Brug havde for. De mere Praktiske solgte mig dem. Til de Sidste hørte han.

Ja, han plejede at sælge mig sine Affaldstegninger, pressende Prisen saa højt op, han kunde. Ofte købte han ogsaa andres Studier af mig, de enkelte sælgelige Smaating, der kom i min Besiddelse. Jeg mistænkte ham for at sælge dem i Udlandet som sine egne. Naar han købte, forstod han med den germanske Nations medfødte økonomiske Sans at erhverve Varen for omtrent ingenting. Jeg er intet Handelstalent, blev hastigt ked af Legen, og lod ham gaa med den efterspurgte Genstand for nogle Skilling. Maaske var jeg ogsaa for optaget af at studere ham psykologisk. Fra en Affaldsdynge, Hr. Advokat, gør man slige Studier med langt rigere Udbytte, end fra Jordens højeste Toppe. Han var et sjældent udsøgt Eksemplar af den morsomme Afart, der overfor tilsyneladende Svagere, Ydmyge eller blot ringerer Klædte svulmer op til en uforlignelig Grandezza af Pral, Vold og Brutalitet . . .

Lad mig se . . . Ja, det var just samme Dag, jeg blev ført her hen, at han om Morgenen vilde købe en Rødkridtstegning af mig, et Kvindehoved, der var ridset op med Talent. Da jeg ikke vilde sælge ham det til den Pris, han ønskede, bulnede han op og hævede Stemmen. Da jeg desuagtet fornyede mit Afslag, kaldte han mig Slyngel og Optrækker, endog Bandit og Tyveknægt. .

En Gadesælger, Hr. Advokat, tør ikke vente at sanke Sprogets fineste Blomster . . . Og dog, havde min Kunde ikke, efter at have afleveret disse, meget hurtigt fjærnet sig, (just idet Blæsten hvirvlede mine Blade og Billeder ud blandt Gadens Vogne og Fodgængere), var han maaske ikke kommet fra Stedet netop i det Øjeblik . . .

Thi allerede hans Ydre havde længe irriteret mine Nerver en Smule. Han var høj, et Hoved højere end jeg, førladen, altfor blond, med en rød Nakke og store, meget plumpe Hænder . . .

Naar jeg i et Par Dage i en særlig Grad havde været Lykkens Yndling, spiste jeg til Aften i et lille Trattori i Nabolaget. Ja, just i det, hvor det skete . . . De har maaske i Sagens Anledning kigget derind? Det er et langt, mørkt Rum, lavloftet, med nøgne Borde og et smudsigt Stengulv, vaadt af Vinslatter og Spild; dets faste Gæster er Arbejdere og Kærrekuske fra det nærliggende Gasværk. Nede over Døren ind til Køkkenet hænger et Skibsuhr, der ikke gaar, og en lille Olielampe foran et Madonnabillede; der lugter af Løg og branket Olie; Væggene er dækkede med brogede Reklameplakater, og under Bordene strides Katte, Hunde og Høns sultent om Madresterne. Men Vinen og Olien der er ikke eftergjorte; Æggene er friske og Portionerne ikke smaa . . .

Derfor kom der ofte Smaaselskaber af Kvarterets udenlandske Kunstnere.

Just den Dags Aften, da jeg havde nægtet at sælge Rødkridtstegningen, kunde ogsaa jeg tillade mig den Luksus at spise der. Da jeg traadte ind, var alle Bordene optaget af de sædvanlige Gæster. Set gennem Tobaksrøgen, Madosen og Mørket dannede Petroleumshængelamperne over Bordene matte, gule Lysskjolder som Lygter i Nattetaage.

Ved et af de midterste, lange Borde sad et talrigt Selskab af unge, germanske Kunstnere. De havde drukket Vin og var meget støjende.

Idet jeg gik forbi, raabte en af dem paa sit Modersmaal:

— Der har vi Kunsthandleren! Røveren! Ærketyven!

I mit forrige Liv, Hr. Advokat, — jeg mener, før jeg kom paa Affaldsdyngen — havde jeg talt forskellige Tungemaal. Jeg

havde endog haft tysk Bonne . . . Dog, det kunde han jo ikke vide. Og han havde drukket for megen Vin. Jeg gik videre og lod, som jeg intet hørte. Lidt længer nede, ved den modsatte Væg, gjorde nogle Gasværksarbejdere Plads til mig ved deres Bord.

Skraas over for os blev de udenlandske Herrer mer og mere larmende. De sang og holdt Taler, sparkede til Hønsene under Bordet, løftede de forsultne Katte op ved Halerne og slyngede dem i Ansigterne paa hverandre under Hyl, Banden og øredøvende Latter; de klinkede, skaalede og røg af tykke Cigarer. De negersorte Gasværksarbejdere om mig syntes at være vante til slige Scener; ludende frem over Bordet slubrede de den varme Bønnesuppe i sig og smilede flygtigt til hverandre, uden saameget som at vende Hovederne.

Idet jeg traadte ind, havde jeg i Døren mødt en lille, ældgammel, enbenet Tigger, — en af de talløse Fluer, der omsværmer Gæsterne paa de Fattiges Spisehuse. Tigger? Aa nej, for Resten. Handelsmand som jeg selv. I et Lad, der med en Snor var fastgjort om hans Hals, bar han en lille Samling unyttige og ubrugelige Udskudsgenstande: Billeder, Støvlelidser, Piber og bitte smaa Spejle. Hans Maade at falbyde dem paa var maaske en Smule indtrængende: Han stillede sig op ved de Spisendes Side; stum, eller mimrende med sin tandløse Mund, stirrede han med sine blodigrøde, betændte Øjne paa dem, til de rakte ham deres Brød eller en Skilling. Naar Værten, dog altid uden Haardhed, jog ham bort, kom han ti Minutter efter tilbage igen . . .

Man havde netop bragt mig min Suppe, da han, medens Værten var beskæftiget i Køkkenet, atter kom ind ad Døren. Graabrun og sammenkrøben kravlede han, langsomt som en halt Skildpadde, og med et Dyrs utrætteligt udholdende Ydmyghed, atter op mod sit Maal: de fine Gæsters Bord, just det, hvorfra Værten for nyligt havde jaget ham bort. En af disse fornemme Udlændinge kunde dog muligt have en Skilling tilovers . . .

Idet han naaede Bordet, hørte jeg et Udraab fra en af Herrerne; det var min Kunde fra om Formiddagen:

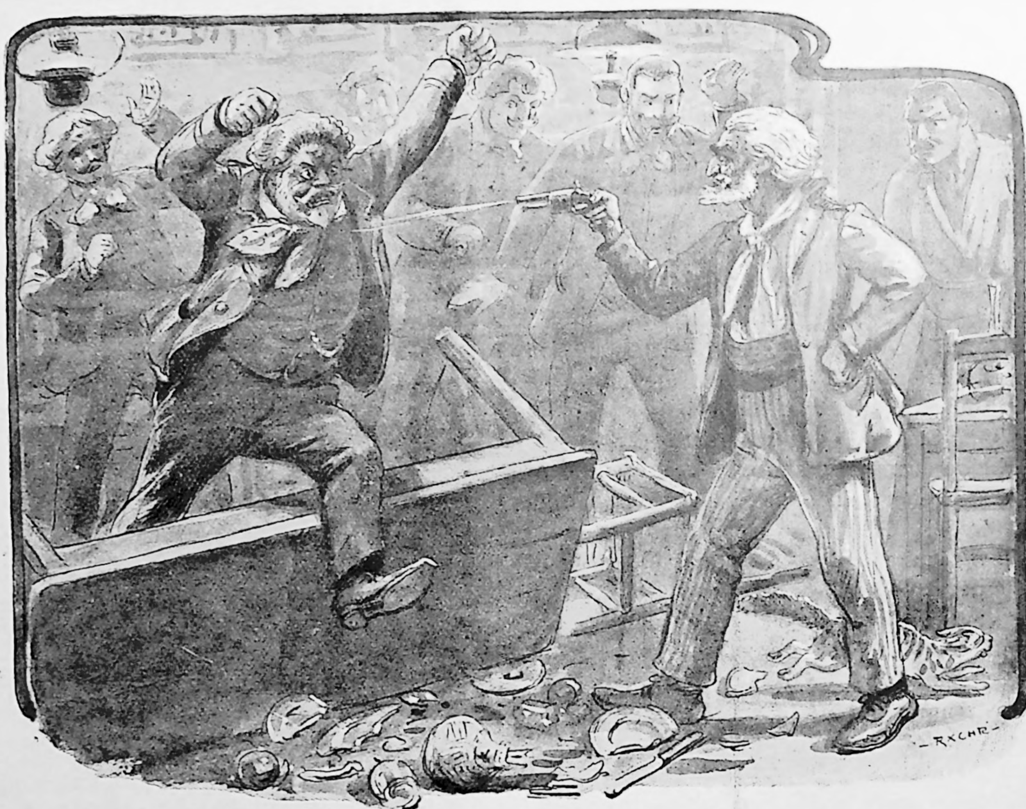

— Er Du nu der igen, Din . . . .

Og med sin umaadelige Haand greb han, fra sin og sine Kammeraters Tallerkener, en Dynge Pære- og Abildsinskræller. Med et haardt Klask slog han dem i den Gamles Ansigt. Det lød, som naar man paa Fluejagt smækker et vaadt Klæde mod en Væg.

En Lattersalve fra hans Kammerater hilste hans Bedrift. Krøblingen vaklede et Øjeblik, halvforblindet, og var ved at styrte om; fik saa atter sin Ligevægt igen og humpede, sagte klynkende som en Hund, man har slaaet, saa hastigt, han kunde, ned mod Indgangen.

Jeg var just ved at føre mit Glas til Munden; jeg havde endnu ikke rørt min Vin. Det er tunge, klodsede Glas, man drikker af paa slige Steder . . . Jeg føler endnu, hvor Glasset var tungt og koldt i min Haand . . . Iskoldt, som Bly . . . Ellers véd jeg af intet, fra det Øjeblik, uden at jeg med et stod ude paa Gulvet, vendt mod Maleren med de store Hænder, og at der var blevet stille derinde.

— Jeg skød og saa ham gaa bag over, ramt i Hjærtet, med samme ligegyldige Tilfredshed, som jeg nu føler ved Tanken derom . . .

— Hund — sagde jeg, men temmelig sagte; det var som et Vindstød rev Stemmen fra mig . . .

Han rejste sig for at gaa frem imod mig. Jeg huggede ham Vinglasset i Ansigtet.

Det gik itu. Vin og Blod drev ned over hans Kinder. Men hans Pande var stærkere end som saa; den havde kun faaet et Par Smaaskaar i Huden.

Alle hans Kammerater kom nu ogsaa paa Benene. Med et Brag væltede han Bordet, og sprang med et uigengiveligt Skældsord over det, idet han løftede sine kæmpestore Hænder imod mig . . .

Som De før saa, Hr. Advokat, mine Hænder er spinkle . . . Og har aldrig holdt af at røre ved grove Sager . . . Alligevel er de lynsnare og sikre . . . De rev en lille, tung Ting op . . .

Ja, jeg véd godt, at jeg oven i Købet vil faa Mulkt, fordi jeg de sidste Aar ikke har betalt Skat af min Revolver: en henrivende lille Juvel af fint Vaabenarbejde, den eneste Værdigenstand, jeg ikke havde formaaet at skille mig ved . . .

Jeg skød og saa ham gaa bag over, ramt i Hjærtet, med samme ligegyldige Tilfredshed, som jeg nu føler ved Tanken derom . . .

Ja, det er alt . . .

Nogle af hans Kammerater ilede ham til Hjælp. Andre vilde kaste sig over mig.

— Den første, der rører mig, faar den næste Kugle — raabte jeg.

Og idet jeg vendte mig til de to Karabinierer, som hidkaldte ved Knaldet nu kom ilende ind, sagde jeg til den ene (jeg var med et blevet munter og let om Hjærtet som et Barn):

— Jeg har nedlagt et Vildsvin, Korporal. Jeg overgiver Dem, tilligemed mit Vaaben, en stolt og heldig Jæger . . .

Den unge Konge.

AF OSCAR WILDE

OVERSAT · AF · PAUL · SARAUW · TEGNINGER · AF · KEIN:

Oscar Wilde.

Det var Natten før Kroningen, og den unge Konge sad ganske alene i sit skønt udstyrede Værelse. Alle sine Hofmænd havde han givet Ordre til at trække sig tilbage, og de havde begivet sig til den store Sal for af Overceremonimesteren at modtage de sidste Instrukser med Hensyn til Ceremoniellet; thi der var nemlig enkelte af dem, der endnu havde et ganske naturligt Væsen, og jeg behøver vel ikke at fortælle, at dette vakte megen Anstød ved Hoffet.

Drengen — thi han var endnu kun en Dreng med sine sejsten Aar — var alt andet end ked over, at de gik, og han havde med et Befrielsenssuk kastet sig ned paa sin Løjbænks bløde Puder. Der laa han nu med flammende Øjne som en brun Faun fra de store Skove eller et ungt Dyr fra Vildnisset, som er bleven fanget af Jægerne. I Virkeligheden var han ogsaa bleven fundet af Jægerne. Næsten ved et Tilfælde var de stødt paa ham, da han barfodet og med Fløjten i Haanden travede efter Gedehjorden, der tilhørte den fattige Hyrde, som havde opfostret ham, og som han altid havde anset for sin Fader. Han var bleven bragt til Verden af den gamle Konges eneste Datter, som havde formælet sig hemmeligt med en ung Kunstner fra Risnissi, der pludselig var forsvundet sporløst fra Byen uden at have fuldendt sit Arbejde i Kathedralen. Men da Barnet var knap en Uge gammel, var det bleven stjaalet fra sin sovende Moders Side og bragt ud til en Bondekone, som selv ingen Børn havde, og som boede dybt inde i Skoven, mere end en Dagsrejse fra Slottet. Pesten eller — som nogle mente — en italiensk Gift gjorde kort Tid efter Ende paa den unge Prinsesses Liv, og snart blev hendes Lig sænket ned i en aaben Grav, der var gravet tæt ved Muren paa en forfalden Kirkegaard, og i denne Grav laa der i Forvejen et andet Lig — Liget af en ung Mand af vidunderlig og fremmedartet Skønhed. Hans Hænder var bundet bag paa Ryggen, og det røde Blod piblede ud fra flere store Saar i hans Bryst. Saadan fortalte man i alt Fald, Mand og Mand imellem. Sikkert er det i det mindste, at Kongen paa sin Dødsseng, enten fordi han angrede sin store Synd, eller fordi han vilde have, at Tronen

skulde blive bevaret for hans Slægt, havde befalet, at der skulde sendes Bud efter Drengen, og at han i Raadets Nærværelse skulde udnævnes til Konge.

Lige fra det første Øjeblik havde den unge Konge følt sig tiltrukken af alt, hvad der var skønt og ædelt. Alle sjældne og kostbare Ting ejede en sær Tiltrækningskraft for ham, og han havde sendt Købmænd ud over den hele Verden, nogle op til de raa Fiskere højt mod Nord for at købe Rav, andre til Ægypten for at søge de sjældne grønne Turkiser, som kun findes i de ægyptiske Kongers Grave, og som besidder en sælsom Tryllekraft, andre til Persien for at købe Silketæpper og malede Lerfade og atter andre til Indien for at erhverve Gaze og farvet Elfenben og Maanestene og Armbaand af Nefrit og Sandeltræ og blaa Emallie og kostelige Tøjer.

Men det, der laa ham mest paa Sinde, var den Klædning, som han skulde bære under Kroningen — den skønne Kaabe, vævet af Guldtraade, den rubinbesatte Krone og Scepteret, der bar Kæder og Ringe med kostelige Perler. Ja, paa alt dette tænkte han, mens han laa paa sit pragtfulde Leje og stirrede ind i Kaminen, hvor de store Brændeknuder knittrede. Landets berømteste Kunstnere var allerede for flere Maaneder siden bleven færdige med Tegningerne, og han havde givet Befaling til, at Haandværkerne skulde arbejde Dag og Nat for at udføre dem, og til at man skulde stille Efterforskninger over den ganske Verden for at finde Juveler, som var værdige til at benyttes. Han saa sig i Tankerne staa foran Højaltret i Kathedralen, iført den straalende Kroningsdragt, og om Drengens Læber spillede der et tilfredst Smil.

Naar han saa ud gennem Vinduet, kunde han skimte Kathedralens mægtige Kuppel, der hævede sig som en uhyre Sæbeboble højt over de mørke Hustage, og han kunde se de trætte Vagtposter gaa op og ned paa den taagede Terrasse ved Floden. I en Have langt i det Fjærne hørte han en Nattergal slaa, og svag Duft af Jasminer trængte ind gennem det aabne Vindu. Han strøg de brune Lokker bort fra Panden, tog en Lut og lod Fingrene glide henover Strængene.

Hans tunge Øjenlaag sænkede sig, og der kom en sælsom Mathed over ham. Aldrig tilforn havde han fornemmet saa heftig og betagende en Glæde og Fortryllelse ved Naturens Skønhed.

Da Klokken højt oppe fra Kathedralens Taarn havde forkyndt, at det var Midnat, ringede han paa en Klokke, der stod ved Siden af hans Leje. Hans Pager traadte ind, afførte ham hans Klæder under mange Ceremonier, gød Rosenvand over hans Fingre og salvede hans Haar og hans Fødder. Faa Minutter efter, at de var gaaet, faldt han i en dyb Slummer.

Og mens han sov drømte han følgende Drøm.

Det var ham, som han stod i et stort lavloftet Tagkammer, hvor Lyden af mange raslende og pibende Væverstole slog ham i Møde. Det sparsomme Dagslys trængte ind gennem de tilgitrede Vinduer og viste ham de magre forhutlede Skikkelser, der stod bøjede over Væverrammerne. Naar Væverskytterne fo'r gennem Islættet, hævede de den tunge Lineal op, og naar Skytterne standsede, lod de Linealen falde og samlede Traadene.

Vævernes Ansigter var blege og udtærede, og deres tynde Fingre rystede og sitrede. Nogle magre Kvinder med indfaldne Kinder sad og syede ved et Bord. En frygtelig og bedøvende Stank fyldte Rummet, Luften var tung og næppe til at indaande, og Væggene var vaade og fugtige.

Den unge Konge traadte hen til en af Væverne og saa paa ham.

Væveren betragtede ham med et ondt Blik og sagde:

»Hvorfor ser Du paa mig. Er Du maaske en Spion, der er bleven udsendt af vor Herre for at udspionere os?«

»Hvem er Din Herre?« spurgte den unge Konge.

»Min Herre!« sagde Væveren bittert. »Det er et Menneske ligesom jeg. Der er kun den ene Forskel mellem ham og mig, at han bærer smukke Klæder, mens jeg er klædt i Pjalter, og at jeg er ved at falde

sammen af Sult, mens han er ved at revne af Mæthed.«

»Men det er jo et frit Land, Du lever i,« sagde Kongen. »Du er da ikke nogen Mands Slave!«

»I Krigstid« svarede Væveren, »er de Svage Slaver af de Stærke, og i Fredstid er de Fattige Slaver af de Rige. Vi maa arbejde for at leve, men de giver os saa ussel en Løn, at vi næsten ikke kan det. Vi arbejder for dem hele den udslagne Dag igennem, mens de samler Guld i deres Gemmer; men vore Børn dør før Tiden, og dem, vi elsker, de bliver bitre i Sindet, og deres Ansigter bliver haarde og onde. Det er os, der træder Druerne i Persekarrene men det er de andre, der drikker Vinen. Det er os, der saaer Kornet, men vore egne Forraadskamre bliver aldrig fyldte. Vi gaa lænkede med Lænker, selv om de ogsaa er usynlige, og vi er Slaver, selv om saa Menneskene kalder os frie Mænd.«

»Er det virkelig sandt, det, Du dér fortæller,« spurgte den unge Konge.

»Ja, det er sandt! Saadan lever alle, der er født i vor Stand, baade Mænd og Kvinder, baade de smaa Børn og de, som Alderdommen har bøjet. Købmændene træder os under Fode, og vi maa gøre alt, hvad de befaler os. Præsten rider os ligegyldig forbi og drager hjem og tæller sine Skatte, ingen bekymrer sig om os. Gennem vore solforladte, triste Gader sniger Armoden sig med sultne Øjne, og Synden følger tæt i hendes Fodspor med sit ophovnede Ansigt. Sulten vækker os om Morgenen, og Elendigheden sidder ved vort Leje om Aftenen, naar vi slumrer ind. Men hvad vedrører alt dette Dig. Du er ikke en af Vore. Dertil er Dit Ansigt altfor lykkeligt.«

Og han vendte sig uvilligt bort og satte Væven i Bevægelse, og den unge Konge saa, at han vævede med gyldne Traade.

En uforklarlig Angst greb ham, og han spurgte Væveren:

»Hvad er det, Du væver?«

»Det er den Kaabe, som den unge Konge skal bære ved Kroningen,« svarede han.

Den unge Konge udstødte et højt Skrig

og vaagnede, og han saa, at han befandt sig i sit eget Værelse. Gennem Vinduet kunde han skimte den store honningfarvede Maane, som hang højt oppe i den taagefyldte Luft.

Og han sov atter ind, og han drømte følgende Drøm:

Det var ham, som om han befandt sig paa Dækket af en stor Galej, der blev roet af hundrede Slaver. Paa et Tæppe ved hans Side sad Galejens Fører, han var sort som Ibenholt, og paa Hovedet bar han en Turban af rød Silke. Hans Øren var prydede med store Sølvringe, og i Hænderne holdt han to Vægtskaale af Elfenben.

Slaverne var nøgne; kun et laset Skørt dækkede deres Lænder. De var lænkede sammen to og to, og Solen sendte ubarmhjertigt sine hede Straaler ned over dem. En Neger løb op og ned paa Dækket og piskede dem med en Lædersvøbe, og de strakte de tynde Arme ud og førte de tunge Aarer gennem Vandet. Skummet sprøjtede højt op foran Bougen.

Tilsidst naaede de ind i en lille Bugt. En let Brise blæste inde fra Land og førte et fint rødt Støv med sig, som lagde sig paa Dækket og paa Sejlene.

Tre Arabere kom ridende paa vilde Æsler og kastede Spyd ud efter dem. Galejens Fører tog en zinoberfarvet Bue og ramte en af dem i Struben med en Pil. Han styrtede fra den høje Kyst ned i Brændingen, og hans to Ledsagere red hurtigt bort.

En Kvinde, der var indhyllet i et gult Slør, fulgte langsomt efter dem paa en Kamel, og hun vendte sig fra Tid til anden og saa sig tilbage efter Liget.

Saasnart de havde kastet Anker og havde taget Sejlene ind, steg Negeren ned i Kahytten og hentede en lang Stige, der var behængt med tunge Blylodder. Galejens Fører fæstede Enden af Stigen til to Jærnkroge og kastede den overbord. Derpaa greb Negeren den yngste af Slaverne, tog Lænkerne af ham, fyldte hans Næsebor og hans Øren med Voks og bandt en stor Sten ved hans Lænder.

Slaven steg træt ned ad Stigen og forsvandt i Havet. Nogle Luftblærer steg op, hvor han var forsvundet. De andre Slaver saa nysgerrigt efter ham over Rælingen. Henne ved Bougen af Galejen sad en Hajbesværger og slog monotont paa sin Tromme.

Nogen Tid efter kom Dykkeren op af Vandet igen og klamrede sig stønnende til Stigen. I sin højre Haand holdt han en Perle. Negeren rev den ud af Haanden paa ham og stødte ham ned i Vandet igen. Slaverne havde nu sat sig til at sove ved Aarerne.

Atter og atter kom Slaven op af Vandet, og hver Gang medbragte han en herlig Perle. Galejens Fører vejede dem paa Elfenbensvægtskaalene og gemte dem i en lille grøn Lædersæk.

Den unge Konge forsøgte at tale, men det var som om Tungen klæbede fast til Ganen, og hans Læber nægtede at adlyde ham. To Traner vedblev at kredse omkring Galejen.

Saa kom Dykkeren op for sidste Gang, og den Perle, han havde med, var skønnere end alle Ormuzd's Perler, thi i Form lignede den Maanen, naar den er fuld, og af Farve var den hvidere end Morgenstjernen.

Men Slavens Ansigt var sælsomt blegt, og han sank om paa Dækket, og Blodet sprøjtede ud af Ørerne og Næsen paa ham. Han stønnede lidt, og saa blev han rolig. Negerne trak paa Skuldren og kastede Liget overbord.

Og Galejens Herre lo og strakte Haanden ud efter Perlen, og da han havde set den, trykkede han den mod sin Pande og bøjede sig dybt.

»Den skal bruges til Kongens Scepter,« sagde han, og gav Negerne Tegn til at hejse Ankeret op.

Men da den unge Konge hørte dette udstødte han et højt Skrig og vaagnede, og da han saa ud af Vinduet, opdagede han, at Dæmringens lange graa Fingre greb efter de blegnende Stjerner.

Og atter sov han ind, og han drømte følgende Drøm:

Det var ham, som om han gik igennem

en mørk Skov, i hvilken der hang sælsomme Frugter og voksede skønne, giftige Blomster. Slangerne hvæsede efter ham, hvor han gik, og de mangefarvede Papegøjer fløj fra Gren til Gren. Kæmpemæssige Skildpadder laa sovende i det varme Dynd, og i Træerne klatrede Hundreder af Aber omkring.

Videre og videre gik han, indtil han kom til Udkanten af Skoven; dér saa han en uhyre Menneskeskare arbejde i en udtørret Flodseng. De gravede dybe Huller i Jorden og steg ned i dem. Nogle af dem spaltede Klippeblokkene med store Spidshamre og andre gravede i Sandet. De rev de store Kaktusplanter op med Rode og traadte paa de skarlagensrøde Blomster. De ilede frem og tilbage og raabte til hinanden, og der var Travlhed overalt.

Oppe fra Toppen af en Høj betragtede Døden og Havesygen dem, og Døden sagde:

»Jeg er træt; giv mig en Trediedel af dem og lad mig gaa.«

Men Havesygen rystede paa Hovedet.

»Det er mine Tjenere,« svarede den.

Og Døden sagde til den:

»Hvad er det, Du holder i Haanden?«

»Det er tre Sædekorn!« svarede Havesygen.

»Giv mig et af dem,« sagde Døden, »saa vil jeg plante det i min Have. Giv mig blot et, saa skal jeg gaa.«

»Jeg giver Dig ikke et eneste,« sagde Havesygen og gemte Haanden i en Fold af sin Klædning.

Og Døden lo højt, tog en Skaal, dyppede den ned i en Vandpøl, og da steg Koldfeberen op af Skaalen. Den skred ned gennem den store Menneskemasse og dræbte en Trediedel af Menneskene. En kold Taage gik i Hælene paa den, og Vandslanger fulgte ved Siden af.

Og da Havesygen saa, at en Trediedel

af Menneskene var død, slog den sig for Brystet og græd. Den slog sig for sin ufrugtbare Barm og skreg højt.

»Du har slaaet Tredieparten af mine Tjenere ihjel,« raabte den. »Gaa Din Vej: Der er udbrudt Krig i Tartariets Bjærge, og begge de kæmpende Folks Konger anraaber Dig. Afganerne har ofret den sorte Tyr og har beredt sig til at gaa i Slaget. De har slaaet paa deres Skjolde med deres lange Spyd og har sat Jærnhjælmen paa deres Hoved. Hvorfor bliver Du her? Gaa og kom aldrig mere igen.«

»Ja, jeg skal gaa,« svarede Døden, »men ikke før Du har givet mig et af Dine Sædekorn.«

Men Havesygen rystede paa Hovedet:

»Nej,« mumlede den.

Og Døden lo højt og løftede en sort Sten op fra Jorden, og kastede den ind i Skoven, og ud fra et Krat af vilde Skarntyder steg Sumpfeberen i en Flammeklædning. Og den skred gennem Mængden og strakte sine Hænder ud imod den, og alle dem, som den berørte, styrtede om og døde. Hvor den traadte, visnede Græsset under Fødderne paa den.

Og Havesygen gyste og strøede Aske i Haaret. »Du er grusom,« udbrød den. »I Indiens Byer ved de høje Mure hersker den frygtelige Hungersnød, og Zisternerne i Samarkand er tørrede ind under Solens Brand. Ogsaa Ægypten hærger Hungersnøden, og fra Ørkenen er Græshoppernes uendelige Skarer kommet ind over Landet. Nilen er ikke gaaet over sine Bredder i Aar, og Præsterne har forbandet Isis og Osiris. Gaa bort til dem, der har Brug for Dig, og lad mine Tjenere i Fred.«

»Ja,« svarede Døden, »men før Du har givet mig et af Dine Sædekorn, gaar jeg ikke.«

»Nej, Du faar ingen af mine Sædekorn,« svarede Havesygen.

Og Døden lo igen højt og udstødte et sælsomt Raab, og da kom der flyvende en Kvinde gennem Luften. Pest stod der skrevet paa hendes Pande og en Skare magre Gribbe fløj omkring hende. Hun spredte sine Vinger ud over Dalen og ikke et eneste af Menneskene forblev i Live.

Og Havesygen flyede skrigende bort gennem Dalen, og Døden sprang op paa sin røde Hest og red derfra, og hans Hest sprængte hurtigere afsted end Vinden kan blæse.

Og ud af Dyndet i Flodsengen krøb Drager og gyselige Øgler, der var dækkede af Skæl, og Sjakalerne kom løbende gennem Sandet og udstødte lange, klagende Hyl.

Og den unge Konge brast i Taarer og spurgte:

»Hvem var alle disse Ulykkelige, og hvad søgte de i Dalen?«

»Rubiner til en Konges Krone,« svarede en, der stod bagved ham.

Og den unge Konge fo'r sammen og vendte sig og fik Øje paa en Mand, der var klædt som Pilgrim, og som holdt et Sølvspejl i Haanden.

Kongen blegnede og spurgte:

»Til hvilken Konges Krone?«

Og Pilgrimmen svarede:

»I dette Spejl vil Du kunne se, hvem det er.«

Og han saa ind i Spejlet, og da han fik Øje paa sit eget Ansigt, udstødte han et højt Skrig og vaagnede, og han opdagede, at det fulde Dagslys strømmede ind i Værelset, og at Fuglene sang ude i Haven.

Kansleren og Rigets Stormænd traadte ind for at hylde ham, og Pagerne bragte ham Guldkaaben og lagde Kronen og Scepteret foran ham. Og Kongen saa paa dem og han syntes, de var skønnere end alt, hvad han før havde set. Men han huskede paa, hvad han havde drømt og sagde til sine Stormænd:

»Tag disse Ting, jeg vil ikke have dem.«

Stormændene blev forfærdede, og nogle af dem lo; de troede nemlig, at det var Spøg.

Men han gentog med stræng Stemme:

»Tag disse Ting bort, og lad mig ikke se dem for mine Øjne mere. Selv om det ogsaa er min Kroningsdag i Dag, vil jeg ikke bære den. Thi denne Kaabe er vævet paa Sorgens Væverstol, og Smertens blodløse Hænder har tilvirket den. Blod er der

gemt i Hjertet af disse Rubiner, og denne Perle har Døden kysset.«

Og han bød dem allesammen gaa ud, og da han var bleven alene sammen med sin lille Livpage, tog han den røde Lædervams og den tarvelige Faareskindskappe frem, som han havde baaret den Dag, Jægeren fandt ham i Skoven bagved sin Hjord. Denne Dragt iførte han sig, og i sin Haand tog han en Hyrdestav.

Og den lille Page spilede sine blaa Øjne op i den højeste Forundring og sagde:

»Herre Konge, jeg ser Din Kroningskaabe og Dit Scepter, men hvor er Din Krone?«

Og den unge Konge plukkede en Gren af en Vildvinsranke, der snoede sig op om Balkonen, og han lavede en Krans af den og satte den paa sit Hovede.

»Det skal være min Krone,« svarede han.

Og saaledes klædt gik han ud af sit Værelse og ind i den store Sal, hvor alle Stormændene var forsamlede og ventede paa ham.

Og Stormændene spottede ham og nogle af dem sagde:

»Folket venter for at se deres Konge og nu viser Du Dig for dem i en Tiggers Skikkelse.

Andre var vrede og sagde:

»Han bringer Skam over Riget; han er ikke værdig til at være vor Herre.«

Han svarede dem ikke et Ord, men gik ned ad den straalende Porfyrtrappe og ud gennem den store Broncedør. Og han steg op paa sin Hest og red til Kathedralen, og den lille Page løb bagefter ham.

Og Folket lo og sagde:

»Se, dèr rider Kongens Hofnar!«

Men han holdt Hesten an og sagde:

»Nej, jeg er Eders Konge,« og han fortalte sine tre Drømme.

Og en Mand traadte frem fra Mængden og sagde fuld af Bitterhed:

»Herre Konge, ved Du da ikke, at de Fattige ernærer sig ved at skaffe de Rige den Luxus, de ikke kan undvære, og at det er deres Laster, der giver os vort daglige Brød. Det er haardt at maatte arbejde for en stræng Herre, men det er haardere endnu ikke at have nogen Herre at arbejde for. Vend derfor hellere tilbage til Dit Pallads, ifør Dig det kongelige Purpur og lad os skøtte os selv.«

»Er da de Rige og de Fattige ikke Brødrè?« spurgte den unge Konge.

»Jo,« svarede Manden, »og den rige Broders Navn er Kain.«

Da fyldtes den unge Konges Øjne med Taarer, og han red videre, mens Folket gav sit Mishag tilkende, og den lille Page blev grebet af Frygt og forlod ham.

Og da han havde naaet Kathedralens Port fældede Soldaterne deres Hellebarder og vilde ikke lade ham komme ind.

»Hvad har Du her at gøre? Ad denne Dør maa kun Kongen gaa ind!«

Hans Ansigt blev rødt af Vrede, og han sagde til dem:

»Jeg er Kongen,« og han stødte deres Hellebarder tilside og traadte ind i Kathedralen.

Og da den gamle Biskop saa ham komme, klædt i Hyrdedragt, rejste han sig forundret op fra sit Sæde og sagde:

»Min Søn, er det en Klædedragt, der sømmer sig for en Konge? Hvor er den Krone, som jeg skal sætte paa Dit Hoved, og hvor er det Scepter, som jeg skal lægge i Dine Hænder. I Sandhed, dette skal jo være en Glædens Dag og ikke en Fornedrelsens.«

»Skal da Glæden bære det, som Sorgen har frembragt,« sagde den unge Konge, og han fortalte ham sine tre Drømme.

Og da Biskoppen havde hørt dem, rynkede han Brynene og sagde:

»Min Søn, jeg er gammel og staar i mit Livs Vinter, og jeg ved, at der sker megen Uret her i Verden. De vilde Røvere kommer ned fra Bjærgene og slæber de smaa Børn bort med sig og sælger dem til Mohrerne. Løverne lurer paa Karavanerne, og Vildsvinet ødelægger Bondens Marker. I Saltsumpene lever de Spedalske i Hytter af flækkede Rør, og ingen maa nærme sig dem. Betlerne drager gennem Gaderne og spiser det Brød, som Hundene levner. Kan Du maaske gøre noget til, at alt dette ikke

finder Sted. Mon Løven vil gøre, hvad Du befaler den, og mon Vildsvinet vil lyde Dig? Tror Du da ikke, at han, som skabte Dig, er visere end Du? Derfor kan jeg heller ikke rose Dig for, hvad Du har gjort, men jeg beder Dig om at ride tilbage til Paladset og anlægge den Klædning, der ene sømmer sig for en Konge. Med den gyldne Krone vil jeg krone Dig, og Perlescepteret vil jeg lægge i Din Haand og tænk nu ikke mere paa Dine Drømme! Thi al den Synd og Uret, der findes i Verden, er for stor til, at et enkelt Menneske skulde kunne bære den, og den Lidelse, der findes i Verden er for stor til, at et enkelt Menneske kan rumme den i sit Hjerte.«

»Siger Du det i dette Hus,« sagde den unge Konge og skred forbi Biskoppen og hen til Trinene foran Alteret, hvor Kristi Billede stod.

Og han knælede foran Kristi Billede, og ved hans Side stod de herlige Guldfade og Kalken med den gule Vin og Flasken med den hellige Olie. Ja, han knælede ned foran Kristi Billede, og de store Kerter straalede klart ved Siden af de juvelbesatte Skrin, og Røgen af Røgelsen og den søde Virak hvirlede som en tynd blaa Sky op imod Kuppelhvælvingen. Han bøjede Hovedet til Bøn og Præsterne i de store Korsdragter listede sig bort fra Alteret.

Og pludselig lød der ude fra Gaden en frygtelig Larm, og Adelsmændene og Rigets Stormænd trængte ind i Kirken med dragne Sværd og vajende Fjer og Skjolde af blinkende Staal.

»Hvor er denne Drømmer?« raabte de. »Hvor er denne Konge, der er klædt som Betler? . . . den Dreng, der bringer Skam over vort Rige! Han skal lide Døden, thi han er ikke værdig til at herske over os!«

Og den unge Konge bøjede Hovedet og bad, og da han havde endt sin Bøn, stod han op og vendte sig sørgmodig om imod dem.

Og se! Gennem de malede Vinduer væltede Sollyset og gød sig over ham og Solstraaler lagde sig om ham som en gylden Klædning, der var tusindfold skønnere end den, som Væverne havde vævet til ham. Hyrdestaven blomstrede og bar Lilier, der var hvidere end Perler. Grenen om hans Pande blev besat med Roser, der var rødere end Rubiner. Han stod der i en Konges straalende Klædning, Guds Herlighed fyldte Rummet, og Helgenerne i de dybe Nischer syntes at bevæge sig. I en Konges stolte Klædning stod han for dem, og fra Orgelet brusede en salig og mægtig Melodi dem imøde.

Adelsmændene blev betaget af Rædsel og sank paa Knæ. De stak Sværdene i Balgen og hyldede den unge Konge, og Biskoppens Ansigt blev blegt, og hans Hænder sitrede.

»En, der er større end mig, har kronet Dig,« udbrød han og knælede ned i Støvet for ham.

Og den unge Konge traadte ned fra Højaltret og gik tilbage til sit Slot gennem Folkets Rækker. Og ingen vovede at se paa ham, thi hans Ansigt bar Genskin af Guds Herlighed.

PAA ANDEJAGT

HUMORESKE

AF

SVEND EILERSGAARD

ILL. AF ALFRED SCHMIDT

Efteraaret var kommet. I den lille By Pærekøbing var de sidste Badegæster forsvundne, og Stadens Damper, der bar det velklingende Navn »Pærekøbings Haab«, løb uden Passagerer op og ned ad Fjorden.

Om Aftenen begyndte Borgerne at samles paa Hotellet i Borgerforeningens Lokaler, hvor man hengav sig til Kortspil og Drøftelse af Byens Anliggender. Fredag Aften var en hemmelighedsfuld Klynge klumpet sammen i et Hjørne. Smeden havde faaet den geniale Idé, at man skulde tage paa Andejagt med Byens Damper, og han meddelte nu sin fortrolige Omgangskreds de Foranstaltninger, han havde truffet. Paa Søndag skulde man fange an. Kl. 3 om Morgenen skulde Jagtselskabet starte i »Pærekøbings Haab« for at afsøge Fjordens Kyster. Forslaget vandt almindeligt Bifald, og der blev drukket mange Tevandsknægte paa et godt Jagtbytte.

Søndag Morgen, da Mørket endnu rugede over Land og By, laa »Pærekøbings Haab« med Dampen oppe. Skipper Mikkelsen, der førte Baaden, stod paa Dækket og bandede. Omsider kom nogle mystiske Skikkelser ned paa Havnepladsen. Den ene uformelige Byldt efter den anden væltede om Bord. Fra en lille Person, hvis Hoved var omviklet med et uhyre Tørklæde, lød en pibende Røst. Det var Tøffelmageren, der i sidste Øjeblik havde faaet Lov af sin Kone til at tage med paa Turen. Endelig da hele Selskabet, 15—16 Deltagere, var samlet, stod »Pærekøbings Haab« ud af Havnen.

Den første halve Time af Sejlturen gik Smeden rundt og mønstrede Skyderne. Smed Petersen var nemlig noget af en Mekanikus og havde selv en Forlader, der i Udseende mindede noget om en Kanon. Den var sammenflikket af gamle Bøssedele og til Ammunition for den brugtes gamle Sømhoveder. De andres Vaaben var ikke stort bedre, og kun Bager Jensen var i Besiddelse af en Doublet.

Da det begyndte at lysne, naaede Selskabet Jagtgebetet, hvor en enlig Krikand sad og sov paa Vandet. Straks blussede Jagtiveren op. Alle flokkedes i Forstavnen og knaldede løs omtrent samtidig. Der lød et Tordenbrag, som kunde høres i flere Miles Omkreds, og Bagslaget fra Smedens Skyder havde kastet flere af Jægerne omkuld, samtidig med at den udspyede en saadan Krudtslam, at alle blev sorte deraf. Der var ved at gaa Ild i Smedens Tøj, men hvad gjorde det. Anden laa jo i de sidste Krampetrækninger paa Vandskorpen.

— Hurtig! Den synker! udbrød Smeden.

»Pærekøbings Haab«s Slæbjolle kom ud, og Anden bjærgedes. Det lille Kræ vejede sine 20 Pund. Og det var ikke saa underligt, da alle Smedens Sømhoveder sad i dens Krop.

Efter denne heldige Begyndelse følte de gæve Jægere en stærk Appetit til Frokost. Denne indtoges i Kahytten. Snapseflasken kom frem, og Tøffelmageren blev nydelig fuld. Tøffelmager Christensen var til daglig et af de mest spagfærdige Mennesker, men naar han fik noget i Hovedet, stod den paa Højhedsvanvid. Han skulde F . . . . . g . . . mig nok skyde et Dusin Ænder alene. Og med den Beslutning kravlede han op paa Dækket og tog Plads i Forstavnen i samme Stilling som Napoleon, da han havde overtaget den sovende Skildvagts Post. Der var imidlertid kommet Bølger paa Fjorden. Vor Ven Tøffelmageren, der i sin nuværende Tilstand ikke saa helt godt, dirigerede hele Tiden Mikkelsen til at styre efter Fjordens Flydebøjer, som han antog for Kæmpeænder.

Mikkelsen var gal.

— Til Helvede og til Søs med den Vindspiller, bandede han, men det skulde han ikke have gjort. En stor Bølge rullede mod Damperen, og Tøffelmageren forsvandt over Rælingen.

— Mand over Bord, brølede Mikkelsen paa Sømandsmaner og tog sig en Skraa. Saa havde han gjort sin Pligt. Hele Selskabet kom paa Dækket. Almindelig Rædsel saas i alle Ansigter. Det var ikke saa meget for Tøffelmagerens Skyld som for hans Kones, der var frygtet i hele Byen.

— Han maa komme op tre Gange, inden han drukner, stammede Bageren. Og saa stod alle og ventede paa Tøffelmagerens Tilsynekomst, som om han var en And, der var dykket under.

Med ét stoppede Maskineriet, og Skruens Slag ophørte.

— Hvad Fanden er det! brølede Mikkelsen.

Pludselig lød Tøffelmagerens pibende Røst: I kunde da gerne hjælpe mig op.

Selskabet stirrede som gale paa Vandet, men kunde intet se.

— Jeg hænger fast i Skruen, peb Tøffelmageren igen, og virkelig havde han klamret sig til »Pærekøbings Haab«s Skrueblad, der var gaaet i Staa ved den kærlige Omfavnelse.

Tøffelmager Christensen blev halet om Bord. Som en druknet Mus krøb han ned i Kahytten. Den kolde Dukkert havde taget hans Krigshumør med sig. Mikkelsen gik ned til ham og kom et Kvarter efter atter op paa Dækket. Han vinkede Jægerne sammen.

— Nu maa I ikke grine alt for meget, naar han kommer op. Jeg havde ikke andet end Kahytsmadam Jensens Kjole at give ham paa. Det klukkede i hele Selskabet, og man paatog sig en højtidelig Mine, da Tøffelmageren kom til Syne i Kahytsdøren.

Det var et pragtfuldt Skue. Madam Jensens tykke uldne Kjole, hvori der mindst kunde være 5 Tøffelmagere, hang i de vidunderligste Folder om den ulykkelige. Paa Hovedet bar han en Sydvest, og et Par vældige Træskostøvler fuldendte det mærkelige Kostume.

— Ha, ha — hi, hi, lød det fra Damperens Hjørner, men Tøffelmageren lod som intet og spankulerede værdigt hen i Forstavnen efter sin Skyder.

• • •

Der bredte sig en døsig Stemning om Bord. »Pærekøbings Haab« rullede som en Vugge, og Ænderne var forsvundne i hele Synskredsen. Vejret blev graat, og en Taage begyndte at trække op fra Vest. Smeden og Bageren stod og skumlede agterude.

— Vi tager Jollen! raabte de omsider højt til de andre. Vi vil prøve Lykken i den. Saa hoppede de i Baaden og forsvandt snart i Taagen.

— Det var s'gu en god Idé, du der fik, sagde Bageren og grinede over hele sit fede Ansigt. De to Desertører havde nemlig opdaget Gummerup Fiskerleje fra Damperen, og nu havde Smeden faaet den snu Plan at forsvinde med Bageren op i Kroen. Her fik de godt at spise og drikke, og Resultatet blev, at Værten maatte anvise de to Venner et Værelse, hvor de tunge i Hovedet lagde sig til Hvile.

Ude paa »Pærekøbings Haab« blev der Uro i Lejren. — Hvor bliver de af? Vi maa søge efter dem! Der kom et uroligt Træk over Selskabets Ansigter. Denne Ulykke var værre end den første.

Damperen gik mod Land, men Taagen var tæt og fem Minutter efter hørtes en uhyggelig Skurren af Sandbund. »Pærekøbings Haab« sad fast. Nu var Ulykken rigtig kommen over Jægernes Hoveder. De to forsvundne blev borte, og selv kunde de ikke komme af Pletten.

— Min Kone sagde, at jeg skulde være hjemme til Aften, jamrede Tøffelmageren.

— Hold Mund, sagde Skomageren, idet han knuste en stille Taare, og tænk paa de to stakkels forulykkede. Alle var meget bevægede. Det forløsende Ord var kommet. Smeden og Bageren var forulykket.

— To rigtige Hædersmænd, sukkede Skræder Nielsen, og tænkte paa Tabet af de to gode Kunder. Og alle sukkede dybt og saa paa Bølgerne, der grusomt havde taget to af Pærekøbings bedste Borgere.

— Nu vi maa se at faa Skuden af Grunden, sagde Mikkelsen midt i al Bedrøveligheden. Alle Mand kom i Arbejde. Damperens to Aarer blev brugt til at stage ud fra Land med. De øvrige brugte Skyderne til det samme Arbejde. Lykkens Gudinde smilede atter til Jægerne. »Pærekøbings Haab« lettede, og Mikkelsen fyrede op under Kedlen. Men o Skræk! Skruen vilde ikke gaa. Mikkelsen smurte Olje paa Maskinen, saa det flød ned af hans Bukser, men lige meget hjalp det.

— Hun vil ikke, sagde han og spyttede rasende i Cylinderen. Det var nu heller ikke saa underligt. For Skruen var indsvøbt i Aalegræs som en Vandpost med Halm ved Vintertid.

— Vi maa ro Bæstet hjem, sagde Mikkelsen atter, og saa sig resolut omkring. Man manglede ganske vist Aaretolde, men dem skaffede Selskabet til Veje ved at hamre store 3-Tommer Søm i Rælingen, saa at den tilsidst var pigget som et Pindsvin. De to Aarer kom i Arbejde. Det øvrige Selskab roede med Bøsserne, idet man stak Kolberne i Vandet. »Pærekøbings Haab« havde i dette Øjeblik megen Lighed med en gammel Dragesnekke.

Kl. 9½ naaede man udenfor Pærekøbing Havn. Her sneg hele Selskabet sig i Land. Man vilde undgaa Skandalen denne Aften.

Tøffelmageren tøflede af i Madam Jensens Kjole, men snublede ofte i den, saa han lidt efter lidt sakkede bag ud. Og saa mødte han sin Skæbne. De respektive Hustruer med Afkom havde i over en Time staaet nede ved Havnen med store Kurve og ventet paa Jægerne og deres Bytte.

Ventetiden var imidlertid blevet for lang, og der var almindeligt Opbrud, da en af Børnene opdagede de flygtende Skikkelser i det fjerne. I et Nu var hele Kvinde- og Børnehorden paa Jagt efter Mændene. Da de saa Tøffelmageren sakke agter ud og det opdagedes at være en Kvindeskikkelse, kendte Raseriet ingen Grænser.

— Et letfærdigt Fruentimmer med i Damperen! Som et Lyn omringede de rasende Furier Tøffelmageren, og der blev gjort et vældigt Indhug paa ham. Han var fuldstændig forsvarsløs. Armene var bleven indfiltret i Remmene paa Bøssen og Jagttasken, og Sydvesten var faldet ned i Panden paa ham. Han udstødte et gennemtrængende Nødskrig, der skilte hele Flokken. Tøffelmageren blev genkendt og maatte aflægge Bekendelse. Da han kom til Beretningen om de to forulykkede, lød der to Klask, og Smedens og Bagerens Koner laa besvimede paa Jorden. I sin Forfjamskelse vidste Tøffelmageren ikke andet Raad end at hælde Resten af sin Snapseflaskes Indhold i de daanende Kvinder, som derefter under Graad og Tænders Gnidsel blev ledsaget til deres Hjem.

Fru Tøffelmager Christensen tog med et fast Greb sin Mand under Armen og førte ham til deres Bolig, fulgt af en hylende Ungdom.

— — —

Den næste Dag vendte de to »druknede« tilbage til Byen. De saa noget medtagne ud. Over deres Modtagelse i Hjemmet hviler et tæt Slør.

Den skudte And blev ved Auktion mellem Jægerne overdraget til Skræder Sørensen, der maatte sælge den som gammelt Jærn efter at han og hans Familie forgæves havde gjort hæderlige Anstrengelser for at knuse Smedens Sømhoveder.

ET BREV FRA DEN ANDEN VERDEN

HOLST'S OPLEVELSER VI

VED PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

Der er ikke noget saa ærgerligt, som naar en Skrivebordsskuffe ikke vil gaa i. Man kan dunke og banke, til Sveden springer frem i Panden og Knoerne værker, men ikke ud af Stedet gaar Skuffen; den er som kilet fast og man tømmer sin Energi ud i Spandevis uden Resultat.

Saadan gik det Holst en Oktoberaften, medens han sad midt i Arbejdet, som enhver Husfader stundom maa øve: at gøre Orden i sit Skrivebord.

Damer har den sørgelige Vane at ville gøre Orden i deres Mænds Skrivebordsskuffer, fornuftige Mænd tillader det ikke, men de sætter sig heller ikke op imod Principet. De gør det selv under en Art lettere Inspektion af Husets Herskerinde.

Saaledes Holst.

Men den højre Skuffe vilde ikke gaa i. Efter en lang frugtesløs Kamp rev han den ud og besluttede sig til at begynde forfra med at liste den ind.

Ulla Holst mente, at der maatte være noget derinde, der bandt, og med et Lys undersøgte de i Forening det hule Rum, hvori Skuffen gled.

Ganske rigtig! dybt inde laa noget Papir, der blev halet ud med en Ildtang. Det var et Brev og en Konvolut. — Men det var ikke Holst, der havde skrevet Brevet. Det var en fast sirlig Herrehaand og Konvoluten bar Udskrift:

Hr. Vice-Herredshøfding A. Psilander,
Kalendegatan
Malmö.

Holst tog Brevet, Ulla ville læse det, men Holst syntes, det var en Indiskretion.

»Man skal aldrig læse andre Folks Breve«, sagde han. »Dette Brev har ligget i Skrivebordsskuffen, da vi købte det for et halvt Aarstid siden paa Auktionen paa Nørregade. Er det ikke naaet frem endnu, saa er det vel alligevel rimeligst, at vi besørger det. En Udgift af ti Øre kan vi overkomme«.

Ulla blev ærgerlig: »Du ved jo ikke en Gang, om Brevet passer til Konvoluten«.

»Du har som altid Ret«, sagde Holst. »Vi vil læse Overskriften«.

Der stod: Kære Arvid.

Det er ikke nok, mente Ulla.

Saa gav Holst efter og vendte Brevet for ogsaa at læse Underskriften.

Det gav et Sæt i ham — *Birger Edgreen!*

»Birger Edgreen«, sagde han og drejede Brevet i Haanden for at læse det.

»Nu læser du det jo alligevel«, sagde Ulla smilende.

Holst saa op: »Birger Edgreen var den svenske Docent, der skød sig i et Pensionat i Frederiksborggade forrige Efteraar. Jeg var selv tilstede ved Ligsynsforretningen, en ung, køn Svensker, husker jeg, — det var en Historie, der vakte Opsigt, den unge Mand levede stærkt og var meget munter, ingen forstod, hvorfor han gjorde det, men han efterlod et Brev til en Ven i Malmø — lad mig se — jo, det var en Herredshøvding — det var denne Psilander — forstaar du, nu vil jeg læse Brevet.«

»Læs det højt«, sagde Ulla —

»Som du vil«, sagde Holst — »Manden er jo død og begravet for et Aar siden,

dette er *et Brev fra en anden Verden* — formodentlig en kasseret Koncept til det efterladte Brev«.

Holst læste:

»Kære Arvid!

Du vil blive noget forundret, naar du faar dette Brev og sige, at jeg er bleven gal. Maaske du har Ret, men saa er Galenskab herlig. Jeg ved, hvad jeg gør og jeg gør det med al min Villie. Jeg rejser til Australien — og jeg rejser ikke *alene*. Jeg har truffet min Skæbne og min Skæbne er en Kvinde. Jeg elsker hende og siger dig ikke mere end, at hun er svensk og hedder Ingeborg. Komplet dejlig, kun 20 Aar og honning-blond. Hun har været Sangerinde, forstaar du, nu elsker hun mig; hun skal begynde et nyt Liv, langt borte skal der begyndes. Intet holder mig tilbage, forældreløs og egentlig venneløs er jeg — Videnskaberne foragter jeg, fordi vi alligevel aldrig kommer ud over Grænserne, hvor det egentlige begynder, det utilgængelige Land, vor Fod ikke kan betræde. Leve Livet du, med en Kvinde man elsker, danne en ny Tilværelse i Kærlighed du! det er Livet, og det Liv vil jeg leve!

Du den adstadige Jurist med Kone og tre velopdragne Børn vil ikke forstaa det, og derfor vil jeg ikke gøre Forsøg paa at forklare dig det. Glem mig, bild dig ind, at jeg er død, gaaet over til en bedre Verden, det er jeg jo egentlig ogsaa. Mindet om din taabelige Ven, der søgte de Vises Sten og fandt en lyshaaret Pige vil maaske styrke din Selvfølelse i dit nyttige, daadrige Liv; Mindet om dig vil ikke kalde mig tilbage til den dumme daarlige Verden, jeg forlod. Jeg vil leve og elske. Altsaa Adjø med dig — Adjø med det hele.

Mine Penge — det vil sige, hvad jeg endnu har tilbage af min Arv — det er en Slump — har jeg gjort transportable, jeg tager dem med mig, i hvert Fald herfra. Hverken med Lund, Malmø eller København vil jeg have nogen Slags Forbindelse. Jeg har altid skjult mine Formuesomstændigheder godt. Jeg har saa meget, jeg behøver, og i det nye Land kommer nye Tider. Skulde det knibe ved du, at jeg er en habil Kemiker, og de Elskendes Gud vil vaage over vore Daarskaber.

Slet Birger Edgreens Navn af Listen over dine Venner, tænk ikke paa ham, forsvar ham til Nød, naar andre angriber ham. Han løb bort med en Sangerinde! Det vil sige: han elskede og blev lykkelig!

Lev vel, Arvid, om Skæbnen atter skulde føre os sammen, vil du erfare, at jeg gjorde dette med velberaad Hu, og kendte du Ingeborg, vilde du forstaa mig. Du kender ikke Ingeborg, derfor forstaar du det ikke. Adjø med dig Bror og bliv lykkelig som jeg.

Din

Birger Edgreen.«

Saadan lød Brevet — det var skrevet paa Svensk.

Holst sad med det i Haanden og saa lige ud for sig. Ulla tav.

»Dette her maa være en Mystifikation«, sagde Holst — »et Forsøg paa at føre Vennen bag Lyset, som Edgreen har opgivet i det afgørende Øjeblik. Jeg husker tydeligt, at det Brev, vi fandt, var kort men indeholdt de faa Ord, at Brevskriveren vilde dø, da hans Livs Drøm var bristet eller saadant overspændt Sludder. Historien vakte Opsigt — jo — der var ogsaa et Pigebarn indblandet deri — en Sangerinde. — Jeg husker, hvor Smaabladene boltrede sig i Historien. Men snurrigt er dette alligevel. — Naa — han er jo død og borte.«

Ulla sagde ikke noget.

Skuffen kom ind, den blev listet ind med Læmpe, men Historien kunde Holst ikke lade være at tænke paa.

Skrivebordet var købt paa en Auktion, det stammede altsaa fra det Pensionat, hvor den svenske Docent havde boet. Deri var intet mærkeligt. At Brevet var lagt i Skuffen ovenpaa en Dynge Papir, og da Skuffen saa blev lukket gleden ned i Rummet bag den, var heller ikke mærkeligt, men Tonen i det var ikke en Selvmorders. Naa det kunde jo være Komediespil. Edgreen havde maaske tænkt paa at forsvinde og

ikke villet efterlade Spor. Folk er undertiden uhyggelig berørt ved Tanken om Eftersøgning —, dette kunde være et Forsøg paa at lede vild. Saa havde Edgreen tilsidst alligevel valgt Pistolskuddet i sin Seng og skrevet et andet Brev.

De fandt ham nemlig liggende i hans Seng med et Hul i Tindingen og en Revolver gleden ned paa Gulvet ved Siden af Sengen.

Holst og Ulla talte stille om dette. Det var Aften og de gik til Ro, men Holst laa vaagen og tænkte paa Brevet — han besluttede næste Dag at undersøge Akterne.

* * *

Forhørerne over Ligfundet var korte og knappe. Edgreen studerede i København, han var Docent i Kemi, dygtig og vel begavet, men letsindig. Ret en ægte glad Svensker af dem, der gæster København og søger Glæder vesterpaa, naar Lysene tændes. Pigebarnet havde været i Forhør, hun var Sangerinde paa Vesterbro, intet særligt var bekendt om hende. Hun havde været særdeles fejret af Herrer og maatte erkende, at Edgreen ikke havde været hendes eneste Tilbeder. Hun troede selv, at Aarsagen til hans Død var Fortvivlelse over *hendes* Utroskab. Naa — hertil var jo intet at sige.

Edgreens Kærlighedshistorie tog sig i Forhørsprotokollen alt andet end romantisk ud, og Pigebarnet var jo i sin gode Ret til at gøre, hvad *hun* vilde. Hun paastod, at hun ikke havde været sammen med Edgreen den Dag og angav som sin Kavalér den paagældende Aften en tysk Herre, et tilfældigt Bekendtskab, som var rejst fra Byen Dagen efter.

Edgreens Brev lød saaledes: adresseret til Hr. Vice-Herredshøfding A. Psilander, Malmø.

»Kære Arvid.

Jeg er træt af at leve, derfor dør jeg. Beklag mig ikke. Jeg har elsket og levet og nu er min Pung tom og Kvinderne forlader mig. Gammel Historie den.

Din
Birger Edgreen.«

Holst blev ikke meget klogere ved det. Hans første Hypothese var saa sandsynlig, at han i Grunden havde mest Lyst til at slaa sig til Taals med den. Men der var noget i de to Breve, der æggede hans Nysgerrighed. Det sidste lød naturligst, det første var skruet, søgt og affekteret. Edgreen talte om sine store Midler. Af Forhørene fremgik, at han bortset fra en net Garderobe ikke havde Værdisager og slet ikke Penge. Der var tyve Kroner i hans Portemonnæ, det var alt. Boet var insolvent.

Holst gik til Skifteretten og undersøgte Protokollerne. Han studsede. Blandt de anmeldte Fordringer var en fra en Kuffertfabrikant paa bestilte Kufferter til et betydeligt Beløb og fra en Skræder paa et fuldstændigt Rejseudstyr. I Listen over den afdødes Bøger fandtes ikke mange Studieværker, men mærkelig nok en moderne Beskrivelse af det sydlige Australien og et Par Rejsehæfter, udgivne af transatlantiske Dampskibsselskaber.

Det vilde altsaa sige, at Rejsen havde været en Realitet — kunde have været en Realitet og den maatte forudsætte Penge! Men af Penge og Kapitaler var der ikke Spor!

Holst gjorde et Uddrag af Protokollen og gik til det Etablissement paa Vesterbro, hvor den unge Dame havde optraadt.

Direktøren erindrede hende godt. Hun havde gjort Lykke under Navnet »Stella Gloria«. Svenskeren erindrede Direktøren ogsaa — det var en ypperlig Kunde i Etablissementet, man beklagede hans sørgelige Udgang, men forstod det. »Det hænder ofte som De ved, Hr. Holst«, sagde Direktøren og trak paa sine fede Skuldre.

»Pigebarnet blev kort efter borgerlig viet til en Italiener, der optraadte i Cirkus — en Musiker, tror jeg, og er nu over alle Bjerge«. —

Holst hørte paa dette og blev betænkelig.

Nu vilde han vide Besked med de to Breve, og hans første Gang var til Pensionatet.

Værtinden hed Fru Petersen og var fed og ækel. En væmmelig københavnsk Pensio-

natsdame med »Fortid«, sminket, opstadset og forsynet med to Rækker matgraa forlorne Tænder, der klapprede i Munden paa hende.

Hun kendte ikke Holst igen, og han sagde ikke, hvem han var. Han saa paa Værelset og ledte Samtalen hen paa Svenskeren og Selvmordet

»Guj — ja«, sagde Damen og saa højtidelig ud. »Det nydelige unge Menneske!« — »nyjelie onge Menske« lød det paa hendes Sprog. »Jeg troede han var saa rig, og saa havde han ikke en Skilling, jeg fik 20 Kr. til godes hos ham — eller egentlig 80 Kroner, for han betalte i maanedsvis og skød sig midt i en Maaned. Guj — ja, det var det Pigebarn, der tog Pengene fra ham. Hun var her tidlig og sildig. Jeg skal sige Hr. Edgreen boede i det Værelse med egen Indgang fra Trappen, det vilde han helst og det var rarest, saa generede han ikke de andre Herrer, der skulde studere, for det er ellers mest studerende Herrer, der bor hos mig. . . . .

Om Hr. Edgreen vilde hun ikke tale, men Holst syntes, han kunde mærke, hun havde sin egen Mening om Historien.

Holst afbrød Damens Talestrøm.

»Kendte De det paagældende Pigebarn?«

»Guj nej, hun sang jo ude paa Vesterbro, men hun snød Hr. Edgreen med den Italiener, hun siden rejste med. De blev nok gifte saagar, siger Petra.«

»Petra?« spurgte Holst.

Petra var Pensionatets Stuepige, en gnistrende sort Københavner-Tøs med et Par frække Øjne og et Par kærnefaste røde Arme, som hun gik og viftede med.

Petra blev hidkaldt. Det var en klog ung Dame, der havde set en Del og kunde berette dette og meget mere.

Om Hr. Edgreen vilde hun ikke tale, men Holst syntes, han kunde mærke, hun havde sin egen Mening om Historien.

Fru Petersen oplyste, at Hr. Edgreen var forfærdelig flot med Drikkepenge; Petra havde, lige før han skød sig, faaet 30 Kr. af ham, uden at han nogensinde havde gjort Kur til hende.

Petra saa dydig og vred ud og Da-

men bekræftede, at Petra var en pæn Pige.

Holst besluttede at gemme Petra til en anden Lejlighed. Saa gik han, og om Eftermiddagen tog han til Malmø.

Herredshøvding Psilander boede i Kalendegatan i Malmø i et gammelt Hus nær Kirken. Det var en stiv alvorlig Herre godt oppe i Trediverne, men med et Udseende, som var han et halvt hundrede Aar. Holst kendte ham ikke, men forestillede sig selv for ham.

Herredshøvdingen bad ham tage Plads.

Holst gav ham Brevet og fortalte, hvorledes han havde fundet det.

Herredshøvdingen læste det og sagde saa i en meget rolig Tone: »Det vil altsaa sige, at Fruentimret har slaaet Birger ihjel og er rejst med hans Penge, formodentlig i Kompagni med en anden. Det forstaar jeg. Det *andet* forstod jeg ikke.«

Dette sagde han meget roligt, som den naturligste Sag af Verden.

Holst rykkede lidt i Sædet.

»Det har man nu da ikke Lov til at sige.«

»De ikke Hr. Løjtnant«, sagde Svenskeren, »men jeg, som har kendt Birger fra vi begge var Skoledrenge i Lund. Jeg sagde til min Hustru strax: Birger har ikke skudt sig. Birger — Aa, men Hr. Løjtnanten kendte jo ikke Birger Edgreen. Vild og gal, men en herlig Dreng — en guddommelig, glad, lys Pokkers-Karl.

Saa er han altsaa alligevel bleven myrdet. Jeg gratulerer Københavns Politi til Opdagelsen og er overtydet om, at Hr. Løjtnanten vil finde Forbryderen. —«

Holst smilede: »De slutter nu igen lidt vel rask, for en Jurist endogsaa usædvanlig rask, Hr. Herredshøvding.« Og Holst fortalte nu ganske sindigt sin Hypothese —

Juristen hørte paa ham og sagde meget rolig: »Ikke dumt regnet ud. — Men Pengene? Gubben Edgreen efterlod sig mindst 50,000 Kroner. Han døde Aaret før Birger, og vel er København et Sodoma, men 50,000 Kr. kan han ikke bruge paa en Sangerinde i knap et Aars Tid. Idiot var Birger Edgreen ikke og han hadede al Opsigt — fint Menneske var han.«

Holst grundede lidt paa det.

»Undskyld, Hr. Herredshøvding, hvorfor har De ikke tidligere sagt dette. Vi sendte jo en Kopi af Brevet og der blev optaget Rapport over Sagen her i Malmø. Naar De virkelig tror, at der foreligger et Mord, hvorfor tav De saa?«

»Det skal jeg sige,« sagde Herredshøvdingen. »Birgers Brev til mig lød jo meget naturligt, jeg har aldrig set Originalen, men i Øjeblikket maatte jeg jo alligevel tro, at han havde skudt sig. Der var ingen Anledning for mig til at tage til København. Vi var nok Barndomsvenner, men vi saas meget sjældent, og hvorfor han skrev til mig, forstaar jeg ikke, han kunde have skrevet til ti andre Kammerater fra gamle Dage. At han havde saa mange Penge, har jeg først erfaret for ganske nylig. Tilfældigt ved at beskæftige mig med en Klient, der stod i Forbindelse med Gubben Edgreen. Jeg ønskede ikke at rode op i den Historie. Nogle Slægtninge i Smaaland, der skulde arve, er i Forvejen hovedrige Folk, og jeg er for fornuftig en Mand til at staa frem med en Hypothese, som kun er en Hypothese.

Lad de Døde hvile i Fred. Det er en anden Sag med Politiet. Det er jo deres Næringsvej at forulempe baade døde og levende. For den saakaldte juridiske Retfærdighed giver jeg ikke en Pibe Tobak. Jeg glæder mig, hver Gang en Forbryder slipper fra det — naar jeg da ikke ex officio paa en Klients Vegne skal nappe ham i Opløbet.«

Holst ordnede sit Stof. Svenskeren var lidt overlegen syntes han. Lidt drilsk og spottende, men det var muligt, at han havde Ret. Det vigtigste var Spørgsmaalet om Pengene. Penge er altid et vigtigt Spørgsmaal, her var det afgørende. Havde Edgreen virkelig realiseret sine Papirer og bestemt sig til at drage til Australien med en Sangerinde, var det tænkeligt, at Pigebarnet, der tog med sin amant du coeur, havde myrdet Docenten og sat sig i Besiddelse af Pengene.

De var jo to om det. Værelset laa afsides, det kunde lade sig gøre. Revolveren

var af en meget lille Kaliber, der kun kunde give et svagt Knald. Der var slet ikke noget i Vejen for, at der kunde foreligge et Mord.

I hvert Fald maatte Sagen tages op til Undersøgelse, og godt var det, at den hele Episode var glemt i Mylret og Døgnets Nyt. Undersøgelsen kunde ledes stille og varsomt, uden at et Ord trængte ud i Pressen.

Det maatte saaledes være.

Holst bad Herredshøvdingen om at ulejlige sig til København og fremstille sig for Politiinspektøren. Svenskeren gjorde det højst ugerne — han hadede Politiet, sagde han, — men han gjorde det.

Det *første* Brev blev ham forelagt, han saa paa det.

»Ja,« sagde han, »den Haandskrift kan være Birgers, den er snarere efterskrevet. Jeg vilde lade en Skriftexpert undersøge den, og saa vilde jeg i Fremtiden — uden i nogen Maade at ville give det høje danske Politi Raad, som det ikke behøver at følge — udbede mig Adressatens mundtlige Erklæring om den Slags Breve, selv om man skulde sende dem over Sundet.«

Politiinspektøren bed sig i Læben og mærkede sig dette.

Brevene blev begge sendt til en Skriftexpert, der erklærede, at de *ikke* var skrevne af den samme Mand, og at det andet Brev var et bevidst Falsum. Han afgav Erklæringen uden at kende Sagens Historie eller Brevenes indbyrdes Rækkefølge.

Naa, Skriftexperter er der jo ikke megen Vederhæftighed ved!

Holst fik alligevel Sagen. Det var i Ordets egentligste Forstand hans egen Sag.

Man gik nu ud fra, at Edgreen var myrdet af sin Elskerinde eller hendes Ven, at han havde haft til Hensigt at rejse bort med Pigebarnet og derfor realiseret sine Papirer, at han havde skrevet det Brev, Holst fandt i Skrivebordet, som havde staaet i hans Værelse og tilhørt Værtinden, men af hende var bleven solgt, fordi en Pensionær havde henledet hendes Opmærksomhed paa, at det var særdeles værdifuldt. Holst holdt af Mahogni, Chr. VIII., og havde derfor købt det. Holsts Opgave var nu at konstatere, om Edgreen havde realiseret Værdier og dernæst at opspore Parret, hvis Spor slap op i Magistratens Protokol over Personer, der for Borgmesteren havde indgaaet borgerligt Ægteskab.

Protokollen udviste Ingeborg Wirén af Trelleborg og Antonio Monti af Verona, begge Musikere. Forloverne var Bekendte af Parret fra Varietescenen. Datoen for Ægteforeningen var November, samme Aar som Edgreen døde.

Her slap Sporene op. —

Nogen egenlig Vanskelighed ved at finde dem kunde der vel ikke være, hvis de blot selv stolede paa, at den Forbrydelse, som man antog, de havde begaaet, var forbleven uopdaget. Og alt talte for, at de nærede den Forvisning. Forhørene havde jo slaaet fast, at Edgreen var død for sin egen Haand, Italieneren havde vel nok været i Landet, men var rejst bort, han var sikkert den tyske Herre, Protokollen talte om, og en Maaned senere havde man ikke tænkt paa ham. At Sangerinden havde flere Venner, var jo netop en god Grund for Edgreen, der holdt af hende og mente hende det alvorligt, til at tage Livet af sig.

De to efterlevende kunde roligt gaa ud fra, at Sagen var sluttet, og ingen vilde spørge mere om den. At en Sangerinde og en Kunstner havde tjent Midler, var jo en naturlig Sag, og Holst var overbevist om, at de to Forbrydere, hvis de var Forbrydere, sad roligt et Steds nede i Italien og levede af deres Midler.

Det var naturligvis ikke sikkert, men det var ønskeligt. Muligt var det, at det let vundne Guld let var ødt, at Italieneren havde spillet det bort eller paa anden Maade sat det til. Men saa var der jo saa mange Muligheder.

Det nemmeste var at skrive til Verona og forhøre, om der fandtes nogen Mand af Navnet Antonio Monti. Italienerne er Folk, der drager ud og arbejder, altid med det ene for Øje at kunne vende hjem til Italien, — det eneste Land, hvor det er værdt at leve — og intet bestille. En fattig Cirkus-Musiker, der har gjort et stort Kup, vilde bære sig saaledes ad. Han vilde glemme

Danmark og Forbrydelsen og leve saa sorgløs han kunde i sit kære Italien.

Og Pigebarnet!

Ja, det gjaldt jo først og fremmest om at finde ham.

Men skulde Holst rejse til Verona eller skulde han skrive officielt om Sagen. Det sidste var voveligt. Politiske Forbrydelser kan paaregne stor Interesse hos sydlandsk Politi, en Affære som denne vilde næppe interessere Myndighederne meget.

Men paa den anden Side var det voveligt at belaste den danske offentlige Kasse med en Udgift, naar det gjaldt en Forbrydelse, der var begaaet af Udlændinge mod en Udlænding, selv om Gerningsstedet var København.

Enden paa det blev alligevel, at Holst rejste til Verona.

* * *

Af alle Norditaliens Byer er Verona den, man ser mest af ved første Blik. Ad Banen over Innsbruck, Franzenfese, glider man ned paa Sletten langs Floden Etsch, Banen slaar en stor Bue uden om Byen om de gamle Volde og Mure, der ligger for de Rejsende som en aaben, overskuelig Række af gamle Huse og Kirker, et Sted, hvorhen man kunde drage paa en Bryllupsrejse og genopleve sin Kærligheds første Dage. I Verona spilledes den store engelske Dramatikers skønneste Kærlighedsskuespil. — Romeo og Julia blandt Tragedien og trende lystige Skuespil blandt Komedierne.

I Verona var det tænkeligt, at Antonio Monti og Ingeborg Virén tilbragte deres Ægteskabs første Aar!

Holst tog ind paa et Hotel og strax den næste Dag gik han i Gang med Arbejdet. Navnet Monti var ikke noget sjældent Navn. Der fandtes i Byen Verona adskillige af dette Navn, ingen Musikere, men flere Købmænd og nogle Arbejdsmænd, ja saagar et Par Advokater. Holst valgte i Flæng og sad snart hos Advokat Emilio Monti paa det gamle Torv i et tarveligt Værelse, hvor ingen syntes at vente, men hvor Klienten af Etikettehensyn ikke indlodes strax.

Advokat Monti var en lille sortsmudset Mand, ret tarvelig, men meget veltalende. Hans Fransk var forstaaeligt, men han blev henrykt, da Holst kunde tale Italiensk.

Holst fortalte, at han havde den Opgave at finde en Musiker ved Navn Antonio Monti, hvem en københavnsk Rigmand havde ønsket at opspore for at forny et Bekendtskab fra sit Ophold i denne By. Det gjaldt en Sum Penge og Holst vilde gerne benytte Advokatens Bistand og betale derfor.

Advokaten kendte ikke Antonio Monti, men som sagt Navnet var ikke sjældent og det var et Held, at Holst vidste, at den paagældende var gift med en nordisk Dame. Det lettede altid Undersøgelsen. Hvis Holst vilde opgive sit Navn og Adresse, skulde Advokaten gaa i Gang med Arbejdet.

Det tog tre Dage. — Holst ventede taalmodigt, han havde lagt sin Plan og vilde ikke gribe ind før i det rette Øjeblik. Han havde medbragt en Arrestordre og en behørig vercificeret Udskrift af det passerede. Det vilde næppe volde Vanskeligheder at bringe det lokale Politi til at gribe ind.

Da han fik Advokatens Bud om, at denne havde opsnuset Antonio Monti, begav han sig hen paa Advokatens Kontor og traf der en elegant klædt, lyshaaret Dame, der blev forestillet som Madame Monti.

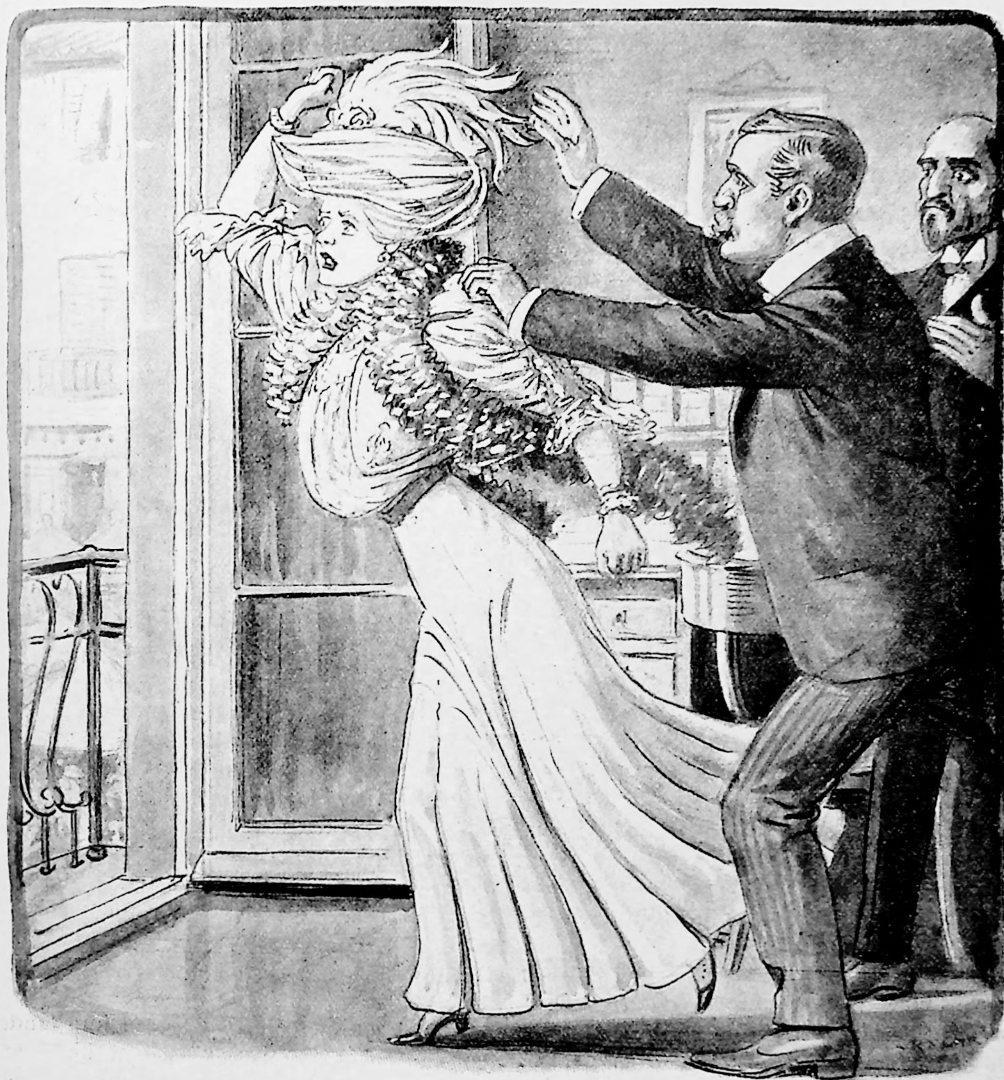
Hun bad undskylde, at hendes Mand ikke mødte personlig, han var bortrejst paa et Par Dage til Milano, men hun besad sin Mands fulde Fortrolighed og kunde godt ordne Sagen, hvis den fremmede Herre vilde det saaledes.

Holst betragtede hende nøje — det var utvivlsomt den tidligere svenske Sangerinde, hendes Væsen var net, hendes Dragt yderst elegant og hun talte meget utvungent og var vant til at beskæftige sig med Forretninger og Mænd.

»Skal vi tale Dansk,« sagde Holst, »eller Svensk, hvis De vil.« Holst talte fortræffelig Svensk, det havde han lært af sin Kone.

Hun bøjede Hovedet med et Smil.

»De husker sikkert Docent Birger Edgreen,« sagde Holst.

Hun blev døgbleg, — og rejste sig for at gaa hen til Vinduet.

»Ja«, sagde hun rolig, »stakkels Birger, der skød sig i København.« Der var ikke Spor af Usikkerhed i hendes Tonefald eller Spor af Uro i hendes Blik.

»Det har vist sig,« sagde Holst, »at Docent Edgreen, der som De erindrer var ugift, har efterladt sig et Testament hos Slægtninge i Sverrig, hvori han indsætter Dem til sin Universalarving. Jeg er befuldmægtiget til at ordne Sagen med Deres Mand eller med Dem og beder Dem ledsage mig til Konsulatet for at træffe de fornødne Foranstaltninger.«

Hun tøvede. Holst syntes, hun blev urolig, men hendes Bevægelse var i hvert Fald højst ubetydelig.

»Det overrasker mig« sagde hun, — »efter det, der kom op den Gang, havde Hr. Edgreen jo sat sin Formue overstyr.«

»Tvertimod«, sagde Holst. — »Han havde

realiseret sine Værdier for at rejse bort med en ung Dame, og da hun formodentlig ikke har villet følge ham — hun har vel haft sine Grunde — har han søgt at rejse langt bort alene. Hans Testamente var afsendt til Sverrig, før han opdagede, at hun ikke vilde følge ham. Familien vilde ikke opfylde det, men nu har man faaet Samvittighedsnag, og nu er det i Orden.« —

Alt dette sagde Holst meget roligt, hun maatte jo vide, at det var Løgn, men i hvert Fald erfarede hun nu, at man vidste hvilken Hensigt Edgreen havde haft, da han realiserede sine Værdier.

»Alt dette kender jeg ikke« sagde hun — »Men da jeg ikke fulgte Hr. Edgreen, har jeg ikke Krav paa at arve ham — jeg ønsker det ikke af Hensyn til min Mand. Jeg beder Dem ikke berøre denne Sag mere. — Jeg er glad ved, at De traf mig og ikke min Mand.«

Holst kom tilfældigvis til at se ud ad Vinduet. Nede paa Pladsen stod en lille, mørk Mand, spejdende uroligt mod Huset, hvor Advokatens Skilt angav hans Bopæl. Holst besluttede sig til at handle. — Hun løj altsaa. Manden havde ikke haft Mod til at knytte Forbindelser med København, hun havde vovet det, sikker i sin Tro paa, at der ikke kunde være Fare forbunden med at høre, hvad det var.

Holst kunde se, at hun nu bitterlig fortrød sin Uforsigtighed.

»Ja Frue« sagde han paa Svensk. — »Hvorfor skjule det for Dem. Deres Forbrydelse er kommen for en Dag — den Døde har sendt os et Brev fra den anden Verden og De er nu arresteret for Mord. —«

Hun blev dødbleg, — og rejste sig for at gaa hen til Vinduet.

Holst traadte imellem — men smidig som et ungt Vilddyr sled hun sig løs, og inden Holst naaede frem til hende, havde hun vovet Springet ud fra det aabne Vindu.

Holst for ned ad Trappen — dernede laa hun nu blødende paa Brostenene, medens Mængden stimlede sammen om hende. I det Øjeblik Holst traadte ud ad Døren, saa han den lille Italiener bøjet over hende, hun havde forslaaet Benene og forstuvet en Haand, hun kunde ikke røre sig. — Holst vilde gribe Italieneren, men han snoede sig ud af hans Greb og forsvandt i Stimmelen.

Politiet blev tilkaldt, Fru Monti blev kørt til Hospitalet. Hun forblev der for at ombytte Hospitalsværelset med Fængselscellen. Hun førtes til København, tilstod sig skyldig i Mord paa den rige Svensker, hun havde selv myrdet ham for at faa hans Penge, — bedøvet ham med Draaber i et Glas Vin, skudt ham i hans Seng. Alt alene, sagde hun, det stod hun fast ved.

Antonio Monti var forsvunden, hans Spor var slettet af Jorden, og om hans Meddelagtighed i Dramaet oplystes intet.

Der vil heller ikke blive oplyst noget derom; thi Ingeborg Monti døde i Fængslet i København, og nogle ligegyldige Svenskere arvede 30,000 Kr., som de ikke trængte til.

Herredshøvding Psilander ordnede Affæren for dem, men da han skiltes fra Holm, spurgte han i en tør, sarkastisk Tone:

»Synes Hr. Løjtnanten saa i Grunden, at der er stort udrettet med den Historie. . . Edgreen er og bliver død og sikkert lykkeligere nu, end om han havde flakket rundt med en Kvinde, der ikke elskede ham. Og hun selv var vel lykkelig ved sin Italiener —!«

Holst talte med Ulla om det — hun fandt det var godt og rigtigt, at det hele var bleven opdaget, men hun vilde ikke se det Skrivebord mere. Det blev solgt ved Auktion igen. Maaske sidder en af »Hjemmets Novellers« Læsere og læser denne sandfærdige Historie ved netop det samme Skrivebord.

Glem saa ikke at se efter i Rummene, om der skulde være flere Breve fra den anden Verden.

TIL FODS GENNEM DET GAMLE INGERMANLAND

AF AAGE MADELUNG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

JA, vi kom altsaa fra Petersborg — Pihlquist og jeg. Han var min Rejsekammerat. Siden har jeg aldrig indesluttet ham i mine Aftenbønner, men den Gang var jeg svært glad for ham. Havde han ikke fulgt med, tror jeg aldrig jeg var kommet levende til Besowo . . . Ingen Penge i Lommen og stum som en Fisk . . . . Jeg kunde kun skvabbe med Gællerne og luffe løs med Finnerne, saa for den Sags Skyld havde jeg passet bedre i den permske Periode, hvor det ikke saa meget kom an paa Ordforraadene.

Nu maa jeg sige, at Pihlquist egentlig ikke af pure Kærlighed til mig stod den Dag, her tales om, paa Skovstationen Krasnaja i det gamle Ingermanland.

Næ, det skal ikke siges om ham. Havde han haft nogle Rubler i Lommen eller kendt et eneste Menneske i Petersborg, han kunde have slaaet, saa havde han nikket skævt et Par Gange og slaaet ud med Bagpoterne som en strejfskudt Hare. Jeg kunde have kigget efter ham.

Nu var han blevet tvunget til at gaa med mig midt ind i Ingermanland, for saa bagefter at fortsætte alene tværs igennem det ud paa den anden Side ved Kysten. Dér skulde han nemlig til. Og han drømte dybt i sit Hjærte en vanvittig Drøm om at laane en større Sum hos min Landsmand, Elv, hvis Gods var mit første Maal i Rusland.

— Naa, for Pokker! — havde han sagt i Petersborg, — denne her Elv bor vel ikke hele Verden fra Stationen. Der er nok nogen, som kender ham derude paa Krasnaja. Vi spørger blot efter Hr. Elv til Besowo, saa vil de køre for os allesammen, skal du faa se. Og saa kan vi jo betale, naar vi er deroppe. Bagagen sender vi som Ilgods, saa er vi fri for at dække Overvægten nu. Fra Besowo sender vi en Vogn ned efter den paa Stationen. —

Og saa stod vi altsaa paa Stationen Krasnaja i Mørkningen med Oktober-Regnen sivende ned over os.

Vi havde ikke faaet Mad i de sidste to Døgn, som det var værd at tale om. Jeg var i alle Fald saa godt som blottet for Indtryk af den Art. Naar undtages en Snaps og Pirog i Gutschino forekom det mig, at jeg hovedsageligt havde levet og ernæret mig af den fede og stramtosende Duft, som fremstilledes af vore russiske Rejsefæller paa tredje Klasse.

Der var noget for enhver Smag. Baade Faareskind og tjærede Støvler og Machorka-Tobak, som det vilde have været en Fornærmelse at byde det danske Malkekvæg til Kreaturvask. Men navnlig havde jeg rig Lejlighed til indgaaende at gøre mig fortrolig med de russiske Bønders Køkken.

— »Stik Fingeren i Jorden og lugt, hvor du er,« — sagde en kær Opdrager til mig i min Ungdom. Han var hverken dummere eller klogere end Folk af den Slags er i Almindelighed. Han havde simpelthen Næse, og den troede *han* paa.

Men nu ud paa den anden Dag var jeg dog blevet ret længselsfuld efter at komme bort fra Luftspejlingerne og selv faa noget i fast Form under Tænderne. Derfor lyttede jeg med stor Spænding til Pihlquists Forespørgsel efter Elv og hans Gods.

Han spurgte ihærdigt. Der var ikke en af de fem, seks Mand, der stod paa Perronen, som gik Ram forbi.

Men der var ingen, som nogensinde havde hørt noget hverken om Elv eller hans Jordegods.

— Men hvor er da Poststationen Markowo?

— Aa, Markowo, ja den ligger paa Postvejen en halvandethundrede Werst herfra. Det er den fjerde Station. —

Den talende slog ud med Haanden og pegede mod Nord, idet han spurgte, om vi vilde have Postheste, men Pihlquist rystede paa Hovedet, og der kom store Taarer i hans Øjne.

— Hvad skal vi gøre, Du, sagde han vridende sine Hænder. — Det er ikke det gamle Sverige vi er i nu! —

Og det var ogsaa Synd at misunde os vor Stilling. Vi stod i et vildfremmed Land paa en lille Skovstation med en fire—fem Huse og havde halvtredsindstyve Kopek i Lommen. To Dage havde vi været paa smal Kost.

Og — nu stod vi her med tyve danske Mil imellem os og det nærmeste Sted, hvor vi kunde træffe Mennesker, der kendte os.

Pihlquist søgte at slaa Mønt af vor Bagage, som vi dog ikke kunde faa udleveret uden først

at betale Fragten, men det var naturligvis halsløs Gerning. En Jøde, der havde en lille Forretning, fik ikke nogen smigrende Forestilling om vor kommercielle Opdragelse, da Pihlquist foreslog ham at tage vort endnu ikke udløste Tøj i Pant. En russisk Kromand kunde heller ikke hjælpe os, men vi fik Husly og Nattelogis hos ham paa gunstige Vilkaar, og det var da altid noget. Vel var hans Kro ikke stor, men der var dog et Værelse ovenpaa med en fedtet Seng, et Bord og nogle Stole. The og surt Rugbrød fik vi ogsaa, og om den snurrende Themaskine sank vi saa hen i sørgelige Betragtninger over vor Skæbne uden dog at komme til noget Resultat om, hvad vi videre skulde foretage os.

Saa lagde vi os da med Tøjet paa ved Siden af hinanden paa den smalle, snavsede Seng og faldt i en urolig, febervild Søvn, fuld af fremmede, forfærdelige Syner, farvede af de drukne Bønders raa Banden og Brølen i Skænkestuen under os. Jeg syntes, at Mosset mellem Bjælkerne i den raa Trævæg, som jeg laa op ad, var fuldt af Huller, og ud af dem krøb alskens giftigt Kryb ned paa mig og stak og bed og sugede mit Blod. Hvert Bid efterlod store Brandsaar. Hele min Krop brændte som i Ild, og naar jeg med en Kraftanstrængelse greb efter Krybet, smuttede det ind i Hullerne i Mosset og kom saa ud igen med Hovederne og kiggede ondt paa mig og gned de lange Braadde med de brune Klosakse for at hvæsse dem til nye Stik, naar jeg igen var faldet hen i min matte og haabløse Søvn.

Jeg vaagnede tidligt om Morgenen og rystede med et Tag i mig selv denne Seng og dens Syner af mig.

Nu gjaldt det om at komme fremad mod Pejpussøen uden at spilde et Minut. Thi fik vi kun tynd The og surt, groft Brød for vore Styvere, saa vilde vi højst faa Affald og Mask, naar vi blev nødt til at tigge.

Hellere ud i Skoven end gaa fra Dør til Dør og ydmyge sig.

Jeg ruskede Liv i min Rejsefælle, og han satte sig overende i Sengen, stirrende tomt og uforstaaende hen for sig, mens han krassede sig fra Hoved til Hæl:

— Det fordømte Væggetøj, — stønnede han. Jeg har Vabler over hele Kroppen. —

— Ja, jeg er ogsaa blevet bidt en Smule, svarede jeg, — men nu Støvlerne paa og fremad gennem Ingermanlands Skove, hvis Du da ikke vil sulte og tigge. Om tre Dage kan vi være hos Elv. Syv Mil om Dagen kan præsteres —

— Ja, men hvis nu denne Elv og hans Besowo slet ikke eksisterer eller ligger paa en hel anden Kant af Verden. Hvad saa? .... Maaske er Din Adresse gal —

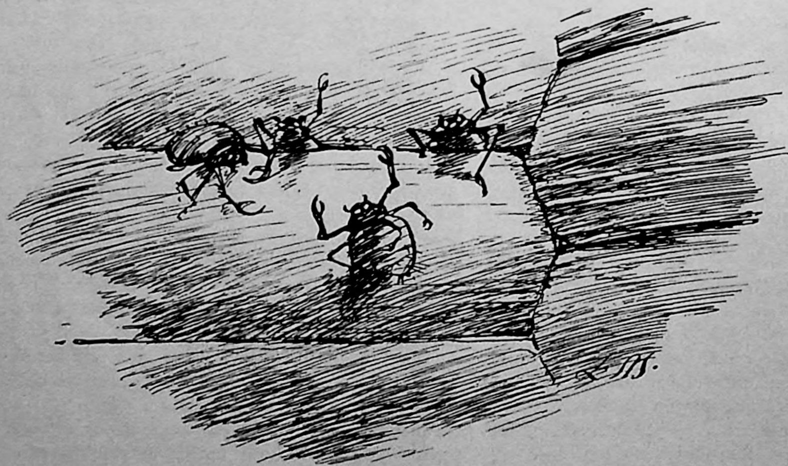
— Nu haaber vi paa, at han virkelig eksisterer halvandethundrede Werst herfra — svarede jeg. – Vi har ingen anden Udvej end at haabe derpaa og tilbagelægge dette Stykke Vej —

— Og i saadanne Støvler, — tilføjede Pihlquist, idet han med en bitter og foragtelig Bevægelse stak en af sine tyndsaalede Fjerstøvler frem. — Du har ikke noget Begreb om russiske Veje i Oktober Maaned —

— Ja, mine er ikke bedre. Men det bliver Solskin idag, ser Du. Og lad os nu komme ud af denne Hule! —

Vi drak den kolde The fra om Aftenen, spiste Resterne af Brødet og brød op, da Solen lyste rødt over den østlige Synskreds.

Jeg glemmer aldrig denne sene Høstmorgen med dens flimrende Skær af den gryende Dag, denne friske Luft, der havde kysset og svalet sig Natten lang paa Skovenes regnkolde Mos og nu i kaade Pust legede med Fyrrens og Birkens Grene. Det duftede af Harpix, af broget Høstløv og sølvindlagte Birkestammer.

De nøgne, brune Fyr stod med mørke Kroner som særtsvungne, grublende Skygger mod Solopgangens blodige Himmelvifte.

Vinden løb med fjærn og dæmpet Susen gennem disse Kroner, bøjede disse særtsvungne Linier

i tung og fremmedklingende Rythme. — Det var mig, som saa jeg et eneste Nu et Syn fra Tider før Menneskets Riger.

Under os ved Foden af Højdraget laa den lille Skovstation med sine faa Bjælkehuse, men foran os var Solen og Skoven og Agrene og den sandede Vej til det Ukendte.

Brystet aandede stærkt og frit. Det var én af de Dage, hvor det Svundne blegner, og noget nyt fødes rødt og hedt til Verden.

Vi gik hurtigt frem ad den bløde, naalebestrøde Sti langs med Vejen med dens talløse Spor i det gule Sand.

Enhver kører der, hvor Vejen synes ham bedst og viger bort fra det gamle Spor, naar det er blevet for dybt og hullet. Kun hist og her var der længer fremme Grøfter paa begge Sider, men Vejen er kun en Jordvej og slynger sig ud og ind, som den blev traadt af Kvæget og Mennesket i fjærne Tider.

Dèr hvor Grunden er blød og sumpet, lægges der tynde Træstammer ved Siden af hinanden paa tværs af Vejen og Granris og Jord ovenpaa. Det bærer saa oppe en Tid.

Fyrre- og Birkeskov skiftede mellem hinanden. Nu og da aabnede de sig, saa man saa vidt ud over Agre og Bønderbyer. Spredte Huse er der ikke i Landskabet med Undtagelse af de gamle Herreboliger. De russiske Bønder bo byvis, og mørke og fattige ser disse umalede Bjælkehytter ud med deres tynde Straatage. Ingen kalkede Længer eller malede Torp lyser op i de gule Stubmarker og grønne Rugfelter.

Kun i de større Byer brydes Ensformetheden af en Kirkes hvide Mure og grønne Spir eller Kupler.

Bjælkehytterne har Træets jordslagne Farve, som det faar, naar Regn og Sne og Sol bleger og bløder de nyhøvlede Stammers Hvidhed.

Hele Bedriften er i det samme Hus. Ovenpaa under Taget er Høstænget, som man kan køre op i paa en skraa Træbro. Nedenunder boer Bonden og hans Familie i den ene Halvdel, i den anden gaar Kvæget frit omkring.

Vi kom igennem Bondebyer, der laa med Gavlene langs Vejen. Hér var Husene større. Det var ikke Jorden, der gav Vækst og mere Velstand, men Landevejen, af hvis Færdsel Slægt efter Slægt havde haft Bifortjeneste.

Snavset var der, saa vi ikke kunde bunde i vore smaa Støvler. Vi sprang fra Landevejskanten ind til Husene og tilbage igen og opnaaede stor Færdighed i denne Gangart.

Hundene sprang gøende efter os, og én af dem bed sig fast i min Regnkappe. Nu er jo naturligvis en saadan Sækkekappe med Flagreslag vel egnet til at vække Opsigt blandt Hundene i en russisk Landsby, men ikke desto mindre langede jeg til Hunden med min Knippel, saa den hylende trak sig tilbage fra Hullet, den havde bidt.

Det var dog ikke blot Hundene, der fandt os sælsomme og utilbørlige. Barbenede Børn i Skjorte og Bukser skreg og kastede Sten efter os; Kvinder i røde »Reformdragter«, let udringede i Halsen, kigede misbilligende gennem de smaa firrudede Vinduer, og Mændene skældte ud og vrængede:

»Maa vi be' om Husly og lidt Mad.«

— Ej, I forbandede, skabede, tyske Landstrygere! — lød det efter os.

Pihlquist skuttede og dukkede sig, og jeg forstod ingenting, før han uden for Byen saarede min Finfølelse med en Oversættelse.

Der er ikke noget at sige til det. I ni og halvfems af Hundrede Tilfælde havde de moralsk Ret. Ingen spaserer i Rusland, udhalede som vi i smaa Støvler og uden Galoscher til Fods gennem Sølet uden at være fremmed og Landstryger. Vor Paaklædning forlangte Hest og Vogn for ikke at bryde Illusionen. Havde vi haft russisk rund Kaskjet, rynkede Transtøvler og et uldent, rødt Kvastebælte om en falmet Hægtefrakke, havde ikke en Gang Hundene gøet af os.

Vi havde vel gaaet en fire Mil, da vi kom til en lille Kro, eller Kabak, som det hedder her, der laa alene ved Vejen og saa saa beskeden ud, at vi mente ikke at risikere noget ved at gaa indenfor. En større, som vi var kommet forbi i den By, hvor de Rejsende pr. Post fra Krasnaja første Gang skifter Heste, gik vi stiltiende og beundrende forbi.

Værtfolkene, et Par gamle, læderagtige Folk, tog vel imod os og udspurgte os om hele vor Fortid og Fremtid. Det livede øjensynligt op paa Pihlquist at digte om vor rørende Barndom og alle vor Manddoms gyldne Muligheder, og det gjorde et godt Indtryk paa Krofolkene, saa de dækkede op for os efter bedste Evne.

Vi stivede vor Slunkenhed af med en stor Snaps Brændevin og fyldte vore tomme Maver med The og storøjet, klægt Sigtebrød.

Hele Kabaken havde kun to lave, smaa Rum. I Skænkestuen, hvor vi sad om det eneste grove Plankebord, stod der ved Væggen nogle lave Træbrikse til liggende Gæster, og i et Hjørne var et Lægtebur for Varerne. Bag ved Skænkestuen laa et lille Køkken med en stor, russisk Murstensovn, som opvarmede hele Huset, og paa hvilken Værtfolkene sov for Varmens Skyld efter russisk Skik og Brug.

Jeg kunde dog ikke holde det længe ud i den kvalme Stue og satte mig udenfor og saa ud over dette Land, som vi i Vesten kender saa lidt.

Der er over et nordrussisk Landskab med sine Skove og magre Agre og fattige Landsbyer noget forladt og dybt vemodigt, noget der taler til Hjærtet om Aarhundreders Undertrykthed og

Savn, der er noget af Sagnet, af Asiens Mystik, som føles paa en Gang nær og fremmed for en Vestlænding, fremmed fordi den russiske Folkesjæl har lidt og stræbt ad andre Baner end Vestens og nær, fordi det mystiske i Folkesjælen som i Verden er os alle nær. —

Pihlquist havde spurgt sig for om Vejen, og vi satte os i Bevægelse for om Aftenen at naa en anden Kabak, hvor vi kunde faa Husly Natten over. Trætheden mærkedes ikke. Man vænner sig til den, og til denne uafbrudte Bevægelse, naar man véd, at det ikke kan være anderledes.

Selv Sult kan man vænne sig til. Det er kun de første Dage paa smal Kost, som det kniber med at komme over, siden knurrer Tarmene ikke over det. De holder op med at vride sig og arbejde til ingen Nytte og ruller sig ligesom Nerverne døsigt helt op.

Sejgt og støt strævede vi fremad. Kun paa Træbroerne over smaa Vandløb, der skar Vejen, standsede vi for at ryge en af de daarlige og bedske Cigaretter, som vi havde forsynet os med paa det sidste Bedested. Vi spyttede ned i Vandet for dog at more os med noget og gik saa igen videre med en tør og skarp Følelse i Ganen.

Der begyndte at komme Smaabyger, som gjorde Vejen endnu daarligere, end den var i Forvejen, og Pihlquist klagede over, at Vandet sivede ind i hans ene Støvle, fordi Saalen var ved at løsne.

Himlen blev helt overtrukken, og Mørkningen kom over os tidligere, end vi havde beregnet.

Der kunde vel være en Mil igen til den næste Kabak, da pludselig Pihlquist standsede og nægtede at gaa videre. Ikke et Skridt videre! Vi kunde jo hverken høre eller se! . . . Ogsaa jeg havde en næsten uovervindelig Lyst til at smide mig ned paa Vejen og sove flere Døgn i Træk. Naar man er virkelig træt, og gaar paa den sidste Stump Nerve, er det farligt at standse og tænke paa Søvn.

Vi talte heller ikke mere om det, men drejede uden at sige et Ord ind i Skoven for at finde en Lejrplads.

Pihlquist satte sig straks ned med Ryggen op af en stor Gran og sov ind paa Stedet med Hovedet paa Siden og slapt hængende Underkæbe.

Men det regnede, og jeg bestemte mig derfor til at gøre Vold paa denne nagende Søvn, der laa som en Presse om min Hjærne og gav mig til at søge efter en Tykning med tætte Grene.

Jeg kom ud i en Vindfælle og vilde lige til at vende om, da jeg lagde Mærke til Roden af en stor Gran, der var væltet i hele sin Længde ud af den modsatte Træmur.

— Skoven har bygget Hus til os, — tænkte jeg, og jeg følte mig med et hjemme- og glad over denne store, tavse Ensomhed.

Det var med stort Besvær, at jeg fik Liv i Pihlquist. Han var faldet helt sammen, og fik et Anfald af Vildelse, da han vaagnede op i Skoven og Mørket. Lidt efter lidt fik han dog rede paa sine Sanser, og vi indrettede os hurtigt en Lejrplads under Granroden, der stod som et skraat Græstørvtag op mod Tykningens Granvæg.

Vi samlede Granris og Mos til at ligge paa og tændte et Baal af tørre Grene.

Havde vi blot haft noget at koge eller stege paa den røde knitrende Ild, men det maatte vi nøjes med at forestille os, og for at slukke Tørsten sugede vi Regnvandet af de unge Grangrene.

Det smagte friskt og køligt af Dug og Naaletræ, men vi tænkte ikke den Gang andet end, at det var friskt og køligt og ytrede heller ikke noget til hinanden om, at vi kunde have drukket en hel Naaleskov op, hvis det ikke havde varet saa længe, og vi ikke havde været saa dødtrætte.

Naar Mennesker er helt overladte til sig selv og Skoven og Ensomheden, falder alle det daglige Menneskelivs Samtaleemner bort.

Det flade Grin over sig selv og andre glemmes. En tavs og alvorlig Stemning lægger sig over Sindet som Natten og Regnen og Drømmen om en ny Dags Stræb over al Jordens Kryb og Skabning.

Pihlquist forlod først vor Drikkelag, og jeg saa i Ildskæret fra Baalet, hvordan han dinglede, mens han gik. Tørre Grene, som han traadte paa, knækkede med en sær, ukendt Lyd, som var det en Skovmand, der med lange, hængende Arme og vaklende fra Side til Side paa sine tommelfingrede Hænder, blændet og nysgerrig gik frem over Vindfællen mod det første, tændte Baal.

Da jeg kom, sov han med aaben Mund, liggende paa Ryggen med alle Lemmer vidt udspilede, som om han alle sine Dage havde sovet under en Granrod i Skoven.

Jeg lagde en ny Bunke Grene paa Baalet og saa et eneste Øjeblik, hvordan Ilden kastede et flakkende Flammeskær ind mellem Tykningens Stammer, og hvordan Røgen graagul og ulden sivede gennem de tungsindigt hængende Grangrene og bredte sig varm og krydret i Natten og Mørket over Vindfællen.

Og idet jeg lagde mig og rullede mig ind i min Kappe ved Siden af Ilden, følte jeg halvt ubevidst, hvordan Regnen derudenfor faldt tung og vaad som en trøstesløs Graad over Jorden.

Saa sank jeg hen i den dybeste Søvn, jeg har sovet.

Rimeligvis laa ogsaa jeg med udspilede Lemmer og hængende Underkæbe som en død Skovmand, der for sidste Gang med et Suk knagende i Leddene havde strakt sig i den store Søvn.

Jeg vaagnede ved Daggry rystende af Kulde

og puffede til min Sovekammerat, det stadig laa i den samme Stilling og ikke havde forstyrret en stor Edderkop i at spinde sit Net mellem de fine Trærødder lige over ham.

Ogsaa han var stivfrossen, og vi kradsede op i det udbrændte Baal og varmede Hænderne ved den endnu hede Aske.

— Det er ikke hjemme i det gamle Sverige, vi er nu — sagde han, og Ordene hoppede stødvis ud mellem de klaprende Tænder.

— Jeg tror ikke, jeg kan taale at gaa hele Vejen frem over til denne »Elv«. Havde jeg tænkt mig alt dette, var jeg ikke taget med.

— Vi faar nu se at taale det, svarede jeg. Jeg kunde godt blive nogen Tid i vor Hytte her, naar vi kunde skaffe noget at leve af. Det er ogsaa en Ulykke, at min Bøsse ligger i Kufferten . . . se der! . . —

En Flok Urfugle sad ovre paa den anden Side og gyngede paa de tynde Trætoppe. I det gule, usikre Dagslys saa de ud som store, sorte Frugter.

— Huj! — brølede jeg, idet jeg traadte ud paa Vindfællen; og det at jeg aabnede Munden og saa de vilde Fugle flyve støjende op, fyldte mit Svælg med store, hede Vanddraaber og mine Øjne med tør Sviden.

Himlen var klar, og der laa hvid Rim paa det gulnede Skovgræs og de visne Blomster.

Det høstbrogede Birkeløv raslede som tynde, flammende Malmplader paa de fine, hængende Kviste og slyngede sig som dyre, gyldent brogede Kniplinger om den mørkegrønne Naaleskov.

Den høje, friske Høstluft og Solen, der badede i sit eget røde Blod, fødte Længsel i os til igen at vandre fremad mod et nyt Lejrbaal.

Vi sugede Rimen af Græs og Blomster, og jeg fandt nogle brune Svampe, der smagte bedre end alt, hvad jeg endnu havde spist.

I Kabaken, som vi heldigvis ikke havde naaet om Aftenen, drak vi igen et Glas Brændevin og The og fyldte os med vaadt Brød og gik saa fremad Vejen mod Nord, til Solen igen begyndte at hælde mod den vestlige Himmelrand.

Det var blevet en fix Idé hos os, at plage os med Tanken om, at vor Landsmand slet ikke boede paa denne Kant af Verden.

Navnlig Pihlquist, paa hvis ene Støvle den løsrevne Saal klaskede op og ned ved hvert Skridt, syntes at lide under denne Tanke. Og alt for lystigt var det heller ikke at vide, at vi efter endnu en Dagsmarch ikke vilde kunne holde det ud mere, og at vi, hvis Elv virkelig ikke existerede, kun havde at henvende os til Landpolitiet for pr. Etappe at blive slæbte fra Fængsel til Fængsel tilbage til Petersborg igen.

— Hvad Djævelen er det for en Godsejer, som ingen kender! Jeg spørger overalt. Du skal faa at se, at Du har faaet en gal Adresse, — ræsonnerede Pihlquist. —

Saa forkomne og hjemløse, som vi følte os

ude paa Vejen under denne uafbrudte døsige Gaaen-fremad, tænkte vi os ikke Muligheden af at træffe Mennesker, der vilde sætte sig ind i vor Situation, og hos hvem vi i værste Tilfælde kunde faa Tag over Hovedet og Mad — ja, navnlig Mad.

Jeg gik og tænkte paa alle Slags Mad, indtil jeg ligefrem fik Madhallucinationer og syntes at kunne lugte Stegeos og Grøddamp. Men saa fik jeg igen Vand i Munden og ondt i Struben og Øjnene og gav mig til at tygge paa et Græsstraa for at tænke paa noget andet.

I Mørkningen kom vi til en lille Landsby og standsede ved et langt, lavt Træhus, der ikke lignede de russiske Bønderhuse.

Pihlquist mente, at det var en estnisk Nybyggergaard, og da han talte noget Estnisk, der er et langt primitivere Sprog end Russisk, gav han sig i Lag med Folkene udenfor.

— Kom, lad os gaa ind, — sagde han. — Maaske kan vi faa Husly her i Nat, naar vi snakker godt med Esterne. I Skoven er der saa nederdrægtig koldt. —

Vi gik ind og kom igennem en tre-fire Værelser fulde af Mænd og Kvinder og Børn, indtil man bad os sidde i Stadsstuen, der dog kun adskilte sig fra de andre ved et lidt rigeligere Udstyr af Træstole og en bred Seng med et rødt Bomuldsforhæng.

Pihlquist bad om noget at spise, men ud over Mælk og Brød havde de ingenting at byde, sagde Manden.

Det var ingen daarlig Kost for os, og mens vi langsomt, for ikke at røbe vor Sult altfor uværdigt, lod den fede Mælk, der smagte af Skovgræs og krydrede Urter, glide over Tungen og rundt i Munden, begyndte Pihlquist at forhandle om Husly.

Esten forklarede, at han ingen Plads havde, ellers kunde vi godt have ligget hos ham, men oppe paa Godset var der Plads nok. Han skulde spørge der oppe. Det var flinke Folk og Tyskere.

Pihlquist saa betænkelig ud og gav sig lidt usikkert til at rode i Lommen efter et Visitkort. Han havde ikke noget, men jeg fandt et brunsvedt glemt i en Fold af Lommen.

Pihlquist bed sygt i sit Blyant og skrev omsider paa Tysk.

»To unge Mennesker, der befinder sig i en pinlig Situation, beder om Husly for Natten og at undskylde Ulejligheden.«

Esten tog Kortet og gik.

Vi følte os ubehageligt til Mode i de ti Minutter, vi ventede, indtil en høj, ældre Mand med vældigt Overskæg, i lange Støvler og en sølvbeslaaet Rem om Stortrøjen traadte ind, fulgt af et helt Kobbel Hunde.

— Goddag mine Herrer! — sagde han, idet han mønstrede os undersøgende. — Hvormed kan jeg være til Tjeneste? —

Pihlquist forklarede i en lang Tale og med digterisk Sving den Forlegenhed, vi var geraadet i, og efterhaanden som han fortalte, lo Jægersmanden højere og højere, og saa fra den ene til den anden af os. Han syntes hurtigt at blive klar over, at vi ikke hørte til den farligste Slags Landevejsrøvere, forlegne og medtagne, som vi var.

— Død og Pine, hvor det minder mig om min egen Ungdom, — lo han hjærteligt, dybt nede i Halsen. — Jeg har ogsaa en Gang eller to været ude for en lignende Historie . . .

Ja, vi bygger i denne Tid og ligger i et fælt Roderi, men hvis De vil tage til Takke . . .

Han førte os op mod en lille Træbygning i den sædvanlige, russiske Herrehusstil med én Etage og Frontespits og med Træ-Søjler paa Facaden.

Da vi kom ind, slog Lyset fra de hyggelige Stuer os i Møde. Jeg syntes, at det var mange Aar siden, jeg havde set et Hus udstyret ligesom hjemme og havde i min Forlegenhed over at føle mig fremmed og forkommen i vante Omgivelser mere Lyst til at blive ved Døren, idet jeg med en flygtig Tanke følte Rigdommen ved Ejendomsretten til Baalet og Granroden ude i Skoven.

Men denne Følelse fortog sig snart; thi den gamle Flindt og hans Søster og Niece tog sig af os, som om vi havde været deres egne Børn.

Det løftede ogsaa en tung Byrde fra vore Skuldre, at de kendte Elv, skøndt de fortalte, at han skulde være sær og menneskesky.

Snart efter sad vi ved et Bord, der bugnede under de kosteligste Spiser.

Der var en hel Skinke, et helt Fad stegte Urfugle og mange andre Herligheder.

Jeg slugte en Urfugl, og jeg tror nok et Par Pund Skinke med et tilsvarende uhyre Kvantum Brød og Kartofler.

Og de prægtige Mennesker nødte endnu mere i os og sad og saa paa os, som om de aldrig havde set sultne og trætte Ungersvende.

Den næste Morgen vaagnede jeg i min bløde Seng ved at nogen aabnede Døren og kom listende ind paa Strømpesokker. Det var gamle Flindt. Jeg lod som jeg sov, men saa gennem Øjenhaarene, at han tog vore Støvler og et Øjeblik blev staaende og saa paa os. Saa rystede han paa Hovedet og lo lunt, inden han listede ud.

Jeg havde sovet, da jeg igen hørte ham komme ind med vore Støvler og lige saa stille gaa igen.

— Hvad vilde han dog med Støvlerne, — tænkte Jeg. — Det er dog lidt for meget! —

Men da vi stod op, og Pihlquist trak sine havarerede Støvler paa, opdagede han, at Saalen var syet fast, mens han sov. Det var altsaa Pihlquists bitre Klage herover om Aftenen, da vi fortalte vore Rejseæventyr, som havde lokket den Gamle til Læsten.

Man bad os blive, men vi bestemte dog at nyde Gæstfrihed med Maade og naa vort Maal inden Aften, hvilket lod sig gøre, da vore Værtfolk tilbød at køre os Halvvejen.

Jeg lovede dog senere at komme paa Besøg og gaa paa Jagt med den Gamle, der var en vældig Nimrod og havde et helt Dusin Bjørnesjæle paa sin Samvittighed.

Vi følte os betydeligt ovenpaa, da vi med vore to raske Heste jog forbi Bøndernes tohjulede Enspænderkasser, som vi Dagen iforvejen havde set op til som til en Triumfators Karm. Vi havde i social Stilling gjort et umaadeligt Skridt fremad, og det er egentlig underligt, hvor let man har ved at glemme en mindre glansfuld Fortid. Jeg har kendt ubetydelige Folk, der endda har strøget den helt af deres Erindring.

Paa Poststationen Markowo fik vi en Bonde til at køre videre for os, da man der kendte Elv godt.

Vi drejede bort fra den store Landevej med dens sort og hvidmalede Werststolper, som vi nu næsten havde talt en halvandet Hundrede Stykker af, siden vi forlod Jernbanen. Den smalle Vej, i hvis Huller vor Køresvends magre Ponny og stive Trævogn huggede op og ned, førte os gennem Tykninger med skovede, afbrændte Pletter, hvor sorte Stubbe stod alenhøje tilbage over den mørke, afsvedne Skovbund. Hist og her laa Estekolonisternes ensomme Torp. Vi nærmede os øjensynligt en Grænseegn, hvor de flittige og stræbsomme Estepionerer havde begyndt at trænge sig frem for at afvinde den russiske Ødemark et haardt og sort Brød.

Der ovre paa den anden Side Pejpussøen er deres Hjemland, de tyske Ridderes fordums Domæne og de baltiske Baroners Eldorado.

Der hører det russiske Sprog op, og høje, protestantiske Kirkespir værner Treenigheden mod de græske Helgeners Mangfoldighed.

Jordbunden blev mere ujævn. Mellem lave Højdedrag laa sumpede Strækninger, som vi kørte over paa tynde Granstammer, der var lagt løse paa tværs ved Siden af hinanden i Æltet. Det var en russisk Pælevej.

Det var blevet helt mørkt, og Bonden, der Gang paa Gang havde forsikret os, at nu var vi straks ved Besowo, erklærede paa én Gang med stor Bestemthed, at nu var vi der.

Vi havde lige kørt over en ængstende smal Pælevej og slæbt os op gennem en Hulvej, som Vognen lige netop kunde krybe igennem uden at blive hængende, da ogsaa Pihlquist erklærede, at her maatte være noget i Retning af et Gods; det kunde han se paa Markerne.

Det var Besowo!

Vi holdt stille for at finde en Gennemkørsel i det raat tilhugne Palisadegærde, der omgav Gaarden.

Det var Besowo, som jeg i min Fantasi havde udmalet mig som et gammelrussisk Herresæde med høje Bjælkehuse og Snitværk om Vinduerne, med fnysende Trespand og glammende Hunde.

Jeg følte en dyb Beskæmmelse over mig selv og Livets Illusioner, da jeg saa ud over denne elendige Virkelighed.

En gammel Brandtomt i en Stump skaldet, forkrøblet fordums Have. Et Par smaa Udhuse uden Straa paa de nøgne Tage, paa hvilke de bare Lægter grinede som Knoglerne i en Benrad, og to smaa Træhytter, det var Besowo, Æventyrslottet.

Pihlquist korsede sig, og jeg følte mig meget, meget fattig.

Vi fandt et Led og kørte ind langs med den ene af Træhytterne. Der var Lys i de smaa Vinduer, og vi saa derinde en hel Estefamilie mylre mellem hinanden.

Der kunde det ikke være. Det maatte være ovre i den anden Hytte.

Paa de røde Bomulds Trækgardiner for de kun alenhøje Vinduer afspejlede Skyggerne sig af to Hoveder.

De rejste sig op. De havde hørt Vognen rasle omkring. Et Vindu blev lukket op.

— Hvem der!

— Er det her Elv bor, — svarede Pihlquist ligeledes paa Russisk.

— Ja, det er mig.

— Goddag Hr. Elv! . . . Ja, det er mig, De ved nok . . .

— Naa, ja vel! . . . Men De er jo kommet over paa den gale Side. Her kan De ikke komme ind. Goddag, vilde jeg sige! . . .

Elv saa ud som en Mand, man kom bag paa. Der var ikke noget uvenligt i Tonefaldet ved hans Velkomst, men han fik saa underlig travlt og tog nogle ubestemte Skridt, først til den ene og saa til den anden Side inde i Stuen, som om han var blevet overrumplet midt i sit Eneboerlivs-Ubevægelighed af noget nyt, som han ikke vidste, hvordan han skulde gribe an.

Jeg kunde ikke lade være med at le og kom til at tænke paa en Ven, hos hvem der blev ringet paa en Morgen, da han lige var staaet ud af Sengen. Han løb ud og lukkede op i bar Skjorte. Det var Postbudet med en Postopkrævning paa 540 Kr. — for noget Gyldenlæder.

Ja — jo . . . — svarede min Ven lavt som et Medium, idet han hastigt gjorde omkring og løb med Skjorten slaskende om sine lange Ben tilbage til Stuen, hvor jeg sad, og hvor han lige før i en indadvendt Morgenstemning havde staaet og kradset sig i Nakken.

Han standsede foran mig med store, forfærdede Øjne:

— Noget Gyldenlæder! — 540 Kr. for en Smule gammelt Gyldenlær!

Hans Stemme lød paa en Gang grædende, dybt rørende og satanisk dirrende.

Saa vendte han sig med et Spring om mod den rødglødende Jærnovn, bøjede sig forover i en ret Vinkel og spyttede eftertrykkeligt og dybt grebet lige paa det mest gloende Sted.

Det futtede og skrattede, og han blev pludselig helt rolig, ja, saa ligefrem lykkelig ud, da han gik ud og sagde til Buddet:

— Hør, ta' og kom igen i Morgen! —

Naa, saa længe betænkte Elv sig nu ikke, og inden længe var vi bænkede i hans Bjælkehytte paa Godset Besowo.

Det varede en hel Uge for Pihlquist at komme til Hægterne efter den Omgang, og da han drog bort sammen med sit Tøj, der i Mellemtiden var blevet hentet paa Stationen, var hans Drøm om et lille Laan gaaet i Opfyldelse; der var heller ingen af os, som hørte noget fra ham mere.

Men har vi faaet graa Haar, er det i alle Fald ikke af den Grund.

Hvad mig angaar, blev jeg paa Besowo, saa længe jeg kunde styre min Længsel efter nye Vandringer mod det Uvisse.

Det har heldigvis aldrig været længe.

VESTER UDE —

LARS LØGNHALS.

AF ERICH ERICHSEN

ILL. AF NØRRETRANDERS

HAN gik alle Dage under Navnet *Lars Løgnhals,* og det med god Ret.

Lyve som han, kunde ingen hverken i Rakkeby Sogn eller i Nabosognene. Hans Løgne var straalende — vidunderlige — guddommelige — og baaren af en Fantasi, der havde brede Vinger og en dristig Flugt.

Han var Kromand i Rakkeby — en Mand omkring ved de tres — lille, rundbenet, pluskæbet, øllet, og med et Par Øjne, der kunde tindre af fandenivoldsk Forslagenhed.

Han løj, fordi det var ham en Livsbetingelse, og fordi der i det daglige Livs Begivenheder ikke var *den* æventyrlige Fart, som hans Fantasi krævede.

Han løj, saalænge indtil han selv, fuldt og fast, troede sine Løgne, og han slog i

Bordet i stintende Arrigskab, naar nogen betvivlede Løgnenes absolut nøjagtige Overensstemmelse med Sandheden.

Men sad han i et Selskab, hvor hver eneste af hans Krøniker gik i Folk for godt Latin, og hvor ingen trak fra og ingen holdt igen, var han lykkelig som et Barn, saa lo hans Øjne, saa hoppede han paa Stolen, saa gned han Haandfladerne frem og tilbage paa Bukselaarene — de glinsede, Bukselaarene, af al den Gniden — og saa gav han Svingninger rundt og drak selv med, saa han til sidst lallede søvnigt sammen og maatte lempes i Seng.

— Men nu kommer 'et —. Hold nu Ørene stive.

— Jeg kørte en Gang med Lars Løgnhals hjem fra et Marked. Han havde faaet lidt rigeligt med smaa Sorte den Dag, og hans Fantasi straalede. Der var slet ingen Ende paa alt det vidunderlige, der var hændt ham i hans Livsens Dage.

Han havde et Par smaa, rappe, gule Russere for — et Par letbenede vilde Asener, der undertiden fo'r af Sted saa man sad med Livet mellem Hænder. Men Lars lo bare og piskede til, saa de susede — de gule.

Saa siger han pludselig, mens Piben vugger mellem hans Kæber af indeklemt Grin:

»Skidt — lad dem bare rende. Der sker sgu ingen Ting bare vi holder Vejen —.

Saadan var'et en Gang — —«

Og saa kom der én af Larses de vildeste.

»Saadan var'et en Gang i Fjor Sommer, at je' smuttede hjemad mæ di gule. De' gik som et Lyn — suseme. Vi kørte den lille, stive Mil til Rakkeby i ti Minutter — knap nok. Ni-trekvart — lige nøjagtig. Doktor Jensen var med og han *tog Tiden* som han sa' om'et.

Spør' ham, om'et er Løgn! Men nu kommer 'et —. Hold nu Ørene stive.

Saa lige midt hjemme slipper det ene Baghjul sgu a'. Fanden forstaa, hvordan 'et gik til. Men der maa vel ha' væt en Møttrik løs, eller saadan no'et.

Men vi ha'de jo *Fart* paa. Satans, som di raslede a' Sted, — di gule.

Og vi kørte paa *tre Hjul* de sidste tre Fjerdingvej. Vi ku' bogstaveli' talt *ikke faa Tid* til aa vælte.

Men nu kommer det vidun-

derlige a' det hele. — Tror Di det er Løgn, saa spør' bare Doktor Jensen, for han var mæ' — som sagt.

Naa det er sgu sandt. Han er dø' nu for Resten. Men derfor behøver det jo da ikke aa være Løgn, je' si'er. Hvabeha'r.«

— Lars gjorde en Kunstpavse og saa kom det med Streg under altsammen.

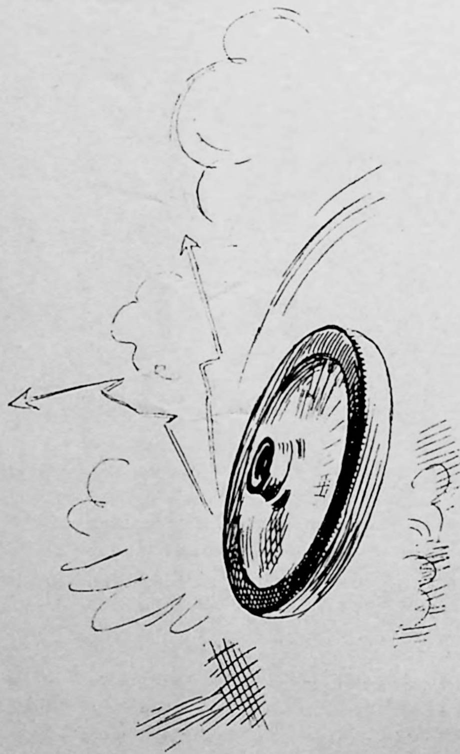
— »Da vi kom ind i Kørestalden si'er je' til Rasmus — Staldka'len. Hør Rasmus — si'er je' — vi er sgu sluppen a' mæ det ene Baghjul. Det raslede væk midt under de' hele. Du maa fanneme ud aa fin'et.

Men Rasmus grinede bare — aa slo' sig paa Laarene — aa grinede te' de' stintede.

Saa ble' je' gal aa sa':

— La' nu vær mæ de' Grineri, Rasmus. Du blir jo Indiaatt a'et. Rup nu a' etter Hjulet.

Men Rasmus grinede endnu mere fjante' og vinkede hen etter den ene Væg.

Aa der stod Hjulet. — Der stod Hjulet — guddødemæ', li'e ret op aa ned.

Saa'en lie straks ble' je' jo nok no'et benovet, aa sa' te' Rasmus: — Hvo'dan i alle velsignede Ærkeengles forbandede Navn æ' de' Hjul kommen her —.

Hør nu bare etter. Hold nu fast ve'et: — Saa ha'de Hjulet fanneme ha't saadan en Fart paa, at de' ha'de løvet a' sig sel'. Aa saa ha'de de' trilret li'e ind i Kørestalden aa op ad Baasen.

Naa — de' er endda til aa begrive, naar en betænker den Fart, te' det ha'de paa.

Men det har alle Dage væ't mig en Gaade, hvordan at det netop ku' finde ind i min Kørestald.

Ja — det lyder som det var Løgn — det gør'et.

Men sandt er'et nu alligevel.

Spør' bare Doktor Jensen. Han var mæ'. Fanneme var han saa.

Men han ku' heller ikke begriv'et.«

DIAMANTERNE

DETEKTIV-FORTÆLLING AF THOMAS BYRNES

(TIDLIGERE DETEKTIVCHEF I NEW YORK CITY)

TEGNINGER AF TH. IVERSEN

En Morgenstund bragte Tjeneren et Visitkort ind til mig paa mit Kontor i Mulberry Street. Paa dette Visitkort stod noget lignende som Grev Ghirardelli. Da flere af de Personer, hvorom denne Fortælling handler, er vel kendt i Musikverdenen, nævner jeg ikke de virkelige Navne.

Greven blev vist ind og gjorde straks Indtryk

Idet vi traadte ind i Salonen, traf vi Fruen, klædt i en lyseblaa, folderig Kjole, i Færd med at fortælle om sit Tab til en Gruppe Medlemmer af hendes Selskab, nemlig hendes mest fortrolige Bekendte.

af at være en sjælden elskværdig og brav Mand. Af Alder var han i Begyndelsen af Trediverne, han var over Middelhøjde og virkelig smuk; man maatte snarere kalde ham blond end mørk — en Type, der er ret usædvanlig blandt Italienere. Greven var elegant, men enkelt paaklædt; hans Optræden var korrekt i enhver Henseende, og der var intet stødende i, at han under vor Samtale bød mig en meget fin Cigar af sit kostbare Cigarfoderal, der bar hans Navnetræk i Diamanter. Den ligefremme og stilfærdige Maade, hvorpaa han satte mig ind i sine Bekymringer, bevirkede, at der straks fra Begyndelsen udviklede sig et venskabeligt Forhold mellem os. Stadig var der en Skælm i hans Øje og han var i Besiddelse af et vist friskt Lune, hvad der var en Fornøjelse for mig ved de mange Sammenkomster, vi senere havde om den Sag, for hvis Skyld han søgte mig.

Hans Hustru var *Mademoiselle Blank*, fortalte han, — en Kvinde, hvis vidunderlige Stemmemidler er kendt af enhver Operainteresseret i Verdens Storbyer, hvor Bladene ofte har bragt beundrende Kritiker om hende. Overfor Offentligheden er hun Mademoiselle Blank; i det private Liv derimod Grevinde Fru Ghirardelli. Videre meddelte Greven, at hans Hustru ejede en kostbar Samling Smykker, der var nogle Hundrede Tusinde Dollars værd. Størstedelen af disse blev opbevaret i en Bank i Rom, medens hun, til Brug ved hendes Optræden og for Selskabslivets Skyld, førte med sig Smykker til en Værdi af maaske fem og halvfjerdsindstyve Tusind Dollars.

Af disse Smykker var just en Diamant-Tiara, vurderet til femten Tusind, forsvundet. Grevens Hustru talte ikke selv godt Engelsk, desuden var hun noget nervøs paa Grund af Tabet eller Tyveriet; derfor havde hun bedet ham henvende sig til Øvrigheden paa hendes Vegne.

Jeg tog mig øjeblikkelig af Sagen og begav mig sammen med Greven til deres Lejlighed, en Suite elegante Værelser i et af Broadways fineste Hoteller.

Idet vi traadte ind i Salonen, traf vi Fruen, klædt i en lyseblaa, folderig Kjole, i Færd med at fortælle om sit Tab til en Gruppe Medlemmer af hendes Selskab, nemlig hendes mest fortrolige Bekendte. Dette var imidlertid ikke heldigt; den første Betingelse for at kunne skaffe stjaalne Juveler tilbage er, at man holder Tyveriet hemmeligt, og jeg anmodede hviskende Hr. Ghirardelli om at bede Gæsterne fjærne sig. Dette skete og en Samtale fandt Sted i Nærværelse af Fruen, Greven, Kammerjomfruen Suzanne og mig selv.

De foreliggende Kendsgerninger blev kort gennemgaaet. Fruen havde for tre Aftener siden været indbudt til et Aftenselskab i det italienske Gesandtskab. Hun havde baaret Tiara'en ved dette Selskab og havde haft den med hjem. Hun erindrede tydelig, at hun havde taget den af ved sin Hjemkomst og lagt den paa sit Toilettebord Pigen var efter hendes Ordre gaaet til Ro, før hun kom hjem. Greven opholdt sig i det tilstødende Værelse.

Den næste Morgen blev hendes Chokolade bragt ind paa Sengen ved halvelleve Tiden og hendes Kolleger havde som sædvanligt samlet sig hos hende. Hun plejede altid at modtage dem og høre Bynyt, medens hun drak sin Morgen-Chokolade. Det var tre Damer og to Herrer. netop de samme, som for et Øjeblik siden havde forladt Værelset. Det Toilette, hun havde baaret Aftenen før, laa aldeles som hun selv havde lagt det fra sig. Pigen havde ikke haft Lejlighed til at lægge noget til Side, da Fruen selv, saasnart hun havde bragt Chokoladen ind, havde sendt hende i Byen for at købe nogle Ting, hun netop skulde bruge. Da Kammerjomfruen ved Halvtolv-Tiden kom hjem, klædte hun Fruen paa og gav sig saa til at rydde op. Hun spurgte Fruen, hvor hun havde lagt Tiara'en. Den var forsvunden! Naturligvis havde hun baaret sig uforsigtig ad, men hvem kan tro, at ens bedste og intimeste Venner er Tyve? Uforsigtigt? Maaske, men hun havde saa ofte før baaret saadanne Smykker. og aldrig var noget blevet borte.

Den sidste Oplysning var af en vis Vigtighed. Hvis Fruen havde haft en Tyv i sin personlige Omgangskreds under sine store Rejser i Europa, da vilde der sikkert være stjaalet noget fra hende før den Dag. Der var ikke Tale om at mistænke Suzanne, sagde Fruen. Hun havde rejst med hende i ti Aar; de var som Søskende. Hun havde ofte sendt Suzanne til Banken i Italien med Juveler til Værdi af Hundrede Tusinde Dollars. Snarere end at beskylde Suzanne vilde hun da beskylde sig selv osv.

*

Det var klart nok, at her ikke kunde være Tale om nogen Indbrudstyv. Tiara'en maatte være stjaalet af en af de fem Besøgende. Her maa jeg bemærke, at alle disse Mennesker var mig fuldstændig fremmede, og jeg havde paa det Tidspunkt ingen Anelse om den extraordinære Jagt, jeg ifølge min Stilling blev nødt til at iværksætte.

Fruen havde fortalt alt i et knudret Italiensk-Engelsk. Suzanne havde paahørt sin Frues Udbrud om hendes Hengivenhed og Troskab som en beskeden ung Pige. Der var en rolig Glans i hendes Øjne og hun modtog Fruens Ros saa roligt, som om hun var udenfor enhver Mistanke, og som om Komplimenterne ikke var andet end, hvad hun fortjente.

Jeg fik Navnene paa de fem Gæster, og skaffede mig Oplysning om deres Privatliv og Karakter De var alle Medlemmer af Operaselskabet og var i Følgeskab ankommet hertil fra Italien; de tjente nu flere Penge end nogensinde før i deres Liv, og sammen med Fruen og Greven levede de som én Familie.

Fruen var en velbygget, middelhøj Kvinde i fem og tredive Aars Alderen. Hun holdt øjensynlig meget af dem alle fem, og hendes største Sorg i Ulykken var næsten den pinefulde Mistanke om, at en af dem havde begaaet Tyveriet. Den eneste virkelig vigtige Oplysning blandt alt det, som Fruen og Greven fortalte mig, var den, at en af de fem. en ung Baryton, der hed saadan noget som Del Bonti, var skrækkelig forelsket i Suzanne.

Sluttelig sagde jeg til Grev Ghirardelli, at jeg havde faaet de Oplysninger, jeg kunde ønske af ham og Fruen, men at jeg vilde sætte Pris paa en privat Samtale med Suzanne, da Tjenestefolk ofte er skarpere Iagttagere end deres Herskab. Greven og hans Frue gik ind i et andet Værelse og jeg var alene med Kammerjomfruen.

Denne Suzanne var en tiltrækkende og interessant Fremtoning. Skønt hun var Neapolitanerinde, havde hun taget et fransk Navn, talte udmærket Fransk og taaleligt Engelsk. Hun var mørk, snarere høj end lille af Figur, slank, velskabt, stærk og smidig. Hendes Viljestyrke fremhævedes ved en let Antydning af Opstoppernæse og Læbernes skarpe Tegning. Hun var ikke smuk, men mere end det; hun var nemlig interessant. Hun saa ikke ud til at have nogen Livshistorie; men hun var en af den Slags Kvinder, som kan holde en saadan hos sig selv, hvis hun havde nogen, og de er sjældne.

»Hvor gammel er De, Suzanne?« spurgte jeg.

»Otte og tyve.«

»Er De gift?«

»Nej. Jeg er ung Pige.«

»Hvem tror De har taget Tiaraen?«

»Det ved jeg ikke; jeg var ude dengang.«

»Men vi mistænker en af de fem Personer, som var tilstede. Hvis De skulde mistænke en af dem, hvem vilde De da udpege?«

»Hvor skulde jeg kunne sige, at det var den ene og ikke den anden?«

»Men hvis De skulde vælge mellem at mistænke en af Damerne eller en af Herrerne, hvad vilde De da sige?«

»Naturligvis, en af Damerne,« udbrød hun hastigt. I det Øjeblik fik jeg en instinktmæssig Følelse af, at Suzanne vidste, hvem Tyven var. Hvorfor jeg havde denne Fornemmelse, véd jeg ikke.

»Hvorfor en af Damerne?«

»Kvinder er svage. De holder af kønne Ting. De fristes af dem.« Hun talte med en vis Foragt for kvindelig Svaghed.

»Holder Mænd da ikke ogsaa af smukke Ting?«

»Kun paa Grund af deres Pengeværdi.«

»Hvorfra ved De det?«

»Det er noget, jeg tror; er det maaske ikke Tilfældet?«

»Elsker Del Bonti Dem?

»Det siger han. Alle ler ad ham derfor.«

»Og De ogsaa?«

»Ja vist saa!« udbrød hun smilende og viste sine smukke Tænder. Hun følte sig øjensynlig som Kvinde smigret ved Del Bonti's Hengivenhed, men syntes ikke at tage den alvorlig.

»Han vil jo gærne gifte sig med Dem?«

»Ja, det paastaar han!«

»Og han har jo en stor Gage og det vil være et godt Parti for Dem. Lægger han ikke Penge op?«

»Jo.«

»Hvorfra ved De det?«

»Han siger det.«

»Hvorfor vil De ikke gifte Dem med ham?«

»Jeg ønsker ikke at gifte mig,« svarede Suzanne skarpt. Et vist Træk ved hendes Læber overbeviste mig om, at hun havde et eller andet med Sagen at gøre, men det var ikke muligt at gætte, hvad det var.

»Tror De, at Del Bonti har taget Tiara'en?«

»Umuligt,« svarede hun.

»Hvorfor? Det maa have været en af de fem.«

»Det er sikkert ikke Del Bonti!« udbrød hun med Varme.

Jeg besluttede mig til at skænke ham særlig Opmærksomhed.

Til den Art Arbejde havde jeg en ung italiensk Detektiv i min Stab og ham satte jeg ind i Sagen, saasnart jeg kom tilbage til mit Kontor. Han skulde optræde som Specialkorrespondent til et italiensk Blad (Udgiveren af dette var en af mine Venner), tage ind paa Hotellet, og søge at komme sammen med alle de i Sagen interesserede Personer, af og til give dem en Notits i Bladet, høre et og andet og i det hele undersøge Sagen. I Særdeleshed skulde han holde Øje med Del Bontis Forhold. To Dage efter meddelte han, at Del Bonti boede paa Hotel Marten paa Lafayette-Pladsen, hvor han hver Aften spiste. Derefter gik han undertiden i Gambetta-Klubben, en international Klub ikke langt fra Hotel Marten, hvor den væsentligste Tidsfordriv er Baccarat. Dette interesserede mig, da Hasardspil — i Modsætning til Suzannes Tro — jo ikke er den sikreste Maade at sætte sine Penge fast paa.

Jeg bestemte mig en Aften til at soupere sammen med Del Bonti, og jeg aftalte med min Hjælper, at jeg ligesom rent tilfældigt vilde komme ind i Restauranten. Dette skete, og jeg blev præsenteret for Del Bonti og inviteret i hans og min Detektivs Selskab. Del Bonti var en køn ung Italiener, men ret almindelig. Han var elskværdig, havde let til Begejstring og var, saa vidt jeg kunde skønne, saa langt som nogen fra at være en Stortyv. Imidlertid, — Kærlighed og Spil kan faa Folk til at handle i Strid med deres egentlige Natur.

Der gik en Ugestid, hvor der blev holdt skarpt Udkig med Del Bonti og de andre af de fem. Greven, som var yderst interesseret i Sagen, søgte mig hver Dag. Det var mig stadig en Fornøjelse at være sammen med ham. En Eftermiddag dinerede vi hos Delmonico, og vi befandt os da, som sædvanligt, rigtig vel ved hinandens Selskab. Jeg kunde ikke give ham nogen Oplysning om Tiara'en eller om Tyven, men fortalte ham, at vi stadig gjorde vort Bedste uden dog nærmere at angive, i hvad Retning vor Undersøgelse ledede. Jeg udspurgte ham indgaaende om de Fem og mærkede, at han stærkt mistænkte Del Bonti. Han er Spiller, sagde han, og antydede, at der sikkert var mere mellem ham og Suzanne end hun vilde være ved; en Ytring, der stemmede overens med mit Syn paa Situationen.

Min Interesse for Sagen blev en Morgen yderligere øget ved et Telegram fra Chefen for Philadelphias Detektivpoliti. En Tiara, noget i Smag med den stjaalne, var blevet fundet af Philadelphiapolitiet hos en Pantelaaner. For paa første Haand at faa Syn paa Sagen rejste jeg øjeblikkelig til Philadelphia og tog Smykket i Øjesyn. Det var en Pantelaaner i Arckstreet, som havde det i Hænde.

Denne Tiara var omtrent femten Tusinde Dollars værd. Den var pantsat to Dage efter Tyveriet paa Hotellet og saaledes kunde Tiden passe. Men den var saa forskellig fra den savnede, at den ikke kunde beslaglægges efter Beskrivelsen, og heller ikke kunde man derefter anholde Pantsætteren. Det stjaalne Smykke var helt besat med Diamanter og med en stor mandelfarvet Brillant i Toppen. Philadelphia-Smykket var sammensat af Diamanter og Perler af meget forskelligt Udseende. Det var imidlertid af samme Værdi som det stjaalne og pantsat lige efter Tyveriet, og ingen Steder fra var der sket Anmeldelse om et andet savnet Tiara.

Pantelaaneren fortalte mig, at det var pantsat af en Mand, der uden Tvivl var Tysker og som havde opgivet sit Navn som Max Feldman og sin Adresse til et vist Husnummer i Cincinnati. Han havde en let Alpinerhat paa, bar Overskæg og et nylig klippet van Dyke-Skæg. Paa Tiaraen havde han laant fem Tusinde Dollars.

Jeg telegraferede strax til Cincinnati-Politiet efter Oplysninger. Forinden jeg modtog Svar havde jeg ved Hjælp af en Cincinnativejviser

set, at Max Feldman boede paa det opgivne Sted og var Chef for et Firma, der førte tyske Importvarer. Svaret bekræftede disse Enkeltheder og bevirkede, at Spørgsmaalet om Philadelphia-Tiaraen en Tid maatte træde i Baggrunden.

En Ugestid gik uden at der oplystes noget i Sagen, men saa fik jeg en anden Overraskelse. En Pantelaaner i 14. Gade henvendte sig til mig med et lille Guldarmbaand, der indeholdt atten fine Diamanter. Han fortalte, at en af hans Bekendte Aftenen før havde henvendt sig til ham og ønsket at laane tre Tusind Dollars paa det. Pantelaaneren var ikke tilbøjelig til at laane Summen, da han frygtede for, at Smykket var Tyvekoster. Jeg spurgte om, hvorfra hans Ven havde faaet det, og Pantelaaneren svarede:

»Han havde laant tre Tusind Dollars paa det til en Herre, som havde tabt en betydelig Sum i Gambetta-Klubben.«

»Hvem var den Herre?«

»Jeg ved det ikke.«

»Hvad er Deres Vens Bestilling?«

»Han er Spiller.«

»Vær saa god at sende ham op til mig og lad mig beholde Armbaandet saalænge.«

Spilleren kom om Eftermiddagen. Jeg saa, at han var vel kendt i visse Kredse, men han havde aldrig haft noget med Politiet at gøre.

»Hvor har De faaet dette fra?« spurgte jeg.

»Af en Tysker ved Navn Feldman. Han sad i Uheld ved Baccarat-Bordet.«

Jeg studsede ved Navnet. Cincinnati-Tyskeren gik igen, denne Gang i New York, og denne Gang endnu mere strejfende det foreliggende Tyveri, og dog havde de to Ting øjensynligt ingen Forbindelse med hinanden.

»Hvor længe er det siden?« spurgte jeg.

»Fire Uger.«

Det var altsaa to Uger før Tyveriet af Tiaraen.

»Hvorledes fik De hans Navn at vide?«

»Jeg gav ham en Kvittering og sagde, at jeg vilde tilbagesende ham Armbaandet, naar han berigtigede Laanet af de tre Tusind Dollars. Han vilde paa ingen Maade miste det og sagde, at han om nogen Tid optog et stort Laan.«

Jeg telegraferede øjeblikkelig til Cincinnati og bad om indgaaende Oplysning om Feldman. Man svarede tilbage, at Feldman var rig, og at han havde været i New York og Philadelphia paa de angivne Tider; at han var gift, men at hans Hustru ikke havde Smykker af den nævnte Art; Feldman maatte have et andet Damebekendtskab, som ejede Juveler.

Jeg sendte om Aftenen en Opdager til Gambetta-Klubben med Spilleren, men der var ingen Feldman; han havde ikke besøgt Klubben i nogen Tid og syntes virkelig kun at have været paa Besøg i New York. Heller ikke Cincinnati-Politiet kunde oplyse, hvor han var; alt tydede paa, at han var rejst mod Østen paa en lille Fornøjelsesrejse.

Imidlertid syntes han at have saa megen Føling med den foreliggende Sag, at jeg bestemte mig til at vise Fruen Armbaandet. Jeg søgte

Hun snappede det første, jeg havde bragt, og sammenlignede de to ved Lyset henne ved Vinduet. Hun begyndte at blegne og føle sig usikker.

hende en Eftermiddag og traf hende sammen med Suzanne. Jeg ønskede en Samtale under fire Øjne og hun bad Suzanne om at gaa ud. Idet Suzanne gik ud, iagttog jeg hendes Ansigt i et Spejl i Værelset. Hun saa hen paa mig med et Blik saa fuldt af Had og Galde, at det absolut forandrede hendes Udseende. Jeg studsede, men følte en vis Tilfredsstillelse. Min interessante Suzanne var ikke saa uskyldig, som hun gav sig Udseende af. Hun var øjensynlig Tyven og havde indladt sig paa en farlig Affære.

»Frue«, begyndte jeg, »ejer De et Armbaand med atten fine Diamanter?«

»Ja«, svarede hun, overrasket ved mit Spørgsmaal.

»Har De savnet det?«

»Nej.«

»Ligner det dette?« Jeg viste hende nu Armbaandet.

»Min Gud!« udbrød hun og sprang op, »det er jo det!« Hun stirrede forfærdet paa Smykket.

»Nej, nej!« udbrød hun saa. »Jeg havde det jo igaar.«

Hun gik ind i sit Soveværelse og kom tilbage med et lignende Armbaand:

»Se her, det er altsaa ikke mit!«

Hun snappede det første, jeg havde bragt, og sammenlignede de to ved Lyset henne ved Vinduet. Hun begyndte at blegne og føle sig usikker.

»Hvorledes skal jeg finde ud af det«, udbrød hun. »Det første, som De havde med, er mit — det er jeg sikker paa. Jeg kender det godt nok, men hvorledes kan De have det og jeg har ogsaa det ene?«

Jeg tog »det ene« fra hende og undersøgte det omhyggeligt. Det var fortrinlig efterlavet, men Diamanterne var falske. Opdagelsen af Falskneriet vilde føre Tyven eller Tyvene i Forbedringshuset. Det ægte Armbaand var let at kende paa Støvet omkring Diamanterne og ved dets hele »brugte« Udseende.

»Jeg tror, at De tager Fejl«, sagde jeg.

»Umuligt! Det, som De har, er mit.«

Jeg fik hendes Løfte om ikke at omtale dette, og jeg lovede hende, at Armbaandet ikke skulde komme ud af min Varetægt, og at det, hvis det viste sig at være hendes Ejendom, skulde blive leveret tilbage til hende.

Idet jeg gik, følte jeg mig overbevist om, at Fruens Juvelskrin indeholdt flere Efterligninger end denne ene. Og hendes Smykker i Rom var sikkert i samme sørgelige Forfatning. Det var ikke rigtigt paa dette Tidspunkt at undersøge de øvrige Smykker, hun havde med sig, da Tyven eller Tyvene sikkert hurtig vilde forsøge at flygte. Jeg antog, at jeg i Suzanne havde Opløsningen paa Gaaden. Jeg gav Detektiven Ordre til uafbrudt at holde Øje med hende. Hvis hun skulde forsøge paa at flygte, skulde han anholde hende.

Greven søgte mig ved Femtiden, og var i højeste Grad rystet. Hans Hustru havde naturligvis fortalt ham om Armbaandet. Han var ivrig efter at faa at vide, om der var Mulighed for at komme til Bunds i Sagen uden at mistænke Suzanne, og jeg gav ham kun ringe Haab.

Det næste, der skete, var Suzannes pludselige Arrestation. Uden forud at give mig nogen Meddelelse derom kom min Detektiv ind med hende paa Hovedstationen Kl. 11 den næste Formiddag. Hun var bleg, men saa resolut og udfordrende ud. Før jeg underkastede hende noget Forhør, ønskede jeg at faa Sammenhængen at vide og lod hende derfor tage Plads i et Slags Venteværelse, medens jeg talte med Opdageren.

»Hun forlod Hotellet Klokken ni og havde en lille Rejsetaske med«, oplyste Detektiven. »Hun tog en Vogn og gav Kusken en Adresse, der var skrevet paa et Kort. Hun kørte saa afsted og jeg fulgte hende i en anden Vogn til North River Kajen. Hun gik om Bord i en Liverpool-Baad, der lige skulde til at afgaa; jeg fulgte hende og anholdt hende der. I Stedet for at sætte sig til Modværge, var hun from som et Lam. Hun syntes sønderknust over et eller andet.

»Lad mig blive, til Skibet gaar«, bad hun, og naturligvis gav jeg hende Lov dertil. Jeg ventede at faa at se, hvem der skulde rejse med hende. Vi ventede paa Dækket ved Landgangsbroen. Hun holdt nøje Øje med, hvem der gik om Bord, og da Tiden for Afrejsen nærmede sig, blev hun meget nervøs og ophidset. Hun græd lidt, viklede Lommetørklædet om Fingrene og kradsede paa det som Kvinder gør i Angst og Smerte. Hun syntes ikke at være bange for, at hendes Ven vilde blive anholdt. Hun opførte sig som en elskende Kvinde, hvem Manden svigter.

»Da Afgangssignalet lød, sank hun bevidstløs om paa Dækket. Jeg talte til hende, men hun syntes ikke at høre mig. Jeg bragte hende fra Skibet, fik hende i en Vogn og saa mandede hun sig op som De ser hende nu. Paa Vejen mumlede hun ved sig selv paa Italiensk. Hun gør sig Skrupler over en eller anden.«

Sagen var klar nok. Den ængstelige Suzanne vilde uden Tvivl komme frem med Sandheden. Jeg sendte Detektiven til Hotellet for at høre de Enkeltheder, som det her var muligt at faa. Derefter skulde jeg lige til at tale med den unge Pige, da en Politiofficer meddelte mig, at en Herre ønskede at tale med den arresterede Kvinde.

Vedkommende Herre var Udlænding, sagde Officeren, en Italiener. Jeg kunde ikke se ham, men, hvis det var Del Bonti, hvilket jeg antog, vilde han kunne genkende mig fra den Aften, jeg havde været sammen med ham, og altsaa være paa sin Post.

»Lad ham komme ind i Værelset til hende«, sagde jeg, »og luk Døren. Senere kan De lade ham komme ind til mig.«

I dette Øjeblik beklagede jeg, at min italienske Detektiv var fraværende. Det Værelse, hvori Suzanne havde faaet Plads, blev brugt i en særlig Hensigt. Af Udseende var det et almindeligt Venteværelse, med Bord, Stole, bare Vægge og bart Gulv, uden noget overflødigt Møblement eller Malerier, der kunde vække nogen Mistanke. Men ved en ganske simpel Opfindelse, der var sat i Forbindelse med Væggen, kunde ethvert Ord, selv den sagteste Hvisken, tydelig høres i Værelset ved Siden af og nedskrives af en Stenograf, hvis det var nødvendigt.

Der blev en frygtelig Scene derinde, da Manden traadte ind i Værelset. En saadan Ordstrøm af Raseri, Kærlighed, Dadel og Fortvivlelse blandet med hinanden havde jeg aldrig før hørt i mit Liv. Suzanne var utæmmelig i sit Raseri og myg i sin Kærlighed. Manden sagde ikke meget, han forsøgte blot at dæmpe hendes Sindsoprør. Jeg kunde ikke høre hans Stemme tydelig nok til at genkende den; men det forekom mig, at jeg havde hørt den før.

»Lad mig blive til Skibet gaar,« bad hun.

Jeg er ikke det italienske Sprog fuldt ud mægtig, men jeg forstod dog, at Manden havde bedraget hende, havde løjet for hende, havde tyvtet hende og alt det havde han gjort, fordi hun, hvad hun nu indsaa, »havde elsket den foragteligste Forbryder, der kunde gaa paa Jorden.« Manden syntes roligt at vente, indtil Stormen var blæst forbi ham og gav sig da til til at trøste hende. Han talte med lav Stemme, men indtrængende og alvorligt. Jeg lod ham blive ved, saa længe han havde Lyst.

Sluttelig syntes han at have stillet hende tilfreds, der var Omfavnelser og Forsikringer osv. — men hvad hun end havde lovet, Suzanne var nu helt under hans Herredømme, — hvad der havde forsonet hende, kunde jeg heller ikke forstaa.

Jeg gik tilbage til mit Privatkontor og sendte Bud efter Manden. Jeg blev ikke lidt overrasket, da Officeren viste min særdeles gode Ven Greven ind. Her stod altsaa for mig den høfligste og mest forbindtlige Skurk, jeg nogensinde har truffet — min Ven med den bidende Ironi og de udmærkede Cigarer, med to Kvinder, sin Hustru og Suzanne, under sit absolute Herredømme. Og saa besluttede jeg mig til at lade den elskværdige Gentleman trække i Land, hvis det var ham muligt, og jeg gav ham Lejlighed nok, idet jeg med barnlig Uskyldighed og Interesse hørte hans Fortælling, som i sit Slags var ganske enestaaende.

Han havde moret sig med selv at spille Detektiv, sagde han, havde opdaget Suzanne i Færd med at studere Listen over afgaaende Dampskibe, som hun havde faaet hos Hotellets Portier. Da han havde iagttaget, at hun uden Tilladelse var kørt bort i en Vogn, fulgte han efter; men han var bleven forsinket paa Grund af sit slette Engelsk. Saa havde han set hende forlade Skibet i Følgeskab med en Mand, var fulgt efter osv.

»Har hun tilstaaet overfor Dem?« spurgte jeg.

»Ja!«

»Hun har altsaa stjaalet Tiara'en og ladet Armbaandet efterlave?«

»Nej. Hun benægter at have taget Tiara'en.«

»Hun véd slet intet derom?«

»Nej. Saaledes fortæller hun!«

»Har hun ladet andre af Smykkerne eftergøre?«

»Nej!«

»Hvorledes har hun baaret sig ad dermed?«

»Hun elsker en Mand. Hun vil ikke sige hvem; men det er naturligvis Del Bonti. Han

vilde ikke gifte sig med hende, undtagen hun var rig. Stakkels Pige! Jeg kan ikke gøre for, at jeg har nogen Medfølelse med hende. Kærlighed kan gøre de bedste Kvinder tossede.«

»Sandt nok!« svarede jeg min udmærkede Ven. »Agter De at forfølge Sagen mod hende?«

»Vistnok; jeg antager det«, sagde han, »men jeg maa raadføre mig med min Hustru. Hun formelig elsker Suzanne«, tilføjede han med dyb Agtelse for sin elskelige og sarte Hustru.

»Der er ingen Tid at give bort«, udbrød jeg. »Vi vil strax søge Fruen. Og vi kan tage Suzanne med os«, tilføjede jeg.

»Men«, stammede Greven, »er dette ogsaa nødvendigt?«

»Ja«, sagde jeg. »Jeg ønsker at konfrontere hende med Deres Frue.«

»Men min Hustru - hun skal optræde i Aften, — hun er meget nervøs anlagt.«

»Det er der ikke noget at gøre ved,« svarede jeg.

»Men — Forretning er Forretning,« vedblev han. »Hvis hun ikke kan synge, mister hun nogle Tusind Dollars. Dette vil sikkert angribe hende for stærkt. Hun er meget sensible.«

»Min Forretning er ogsaa Forretning,« udbrød jeg. »Jeg tager strax derhen, sammen med Suzanne. Hvis De frygter for, at den Scene vil overvælde Deres Følelser, saa — —«

»Aa nej! Jeg maa være ved min Hustrus Side i hendes Bekymring,« svarede han.

Og derefter kørte vi til Hotellet, idet vi tog Suzanne med os.

Vi fandt Fruen i Færd med at efterse sine Smykker, som hun havde spredt ud paa Dagligstuebordet. Uden Tvivl frygtede hun for, at andre af dem var eftergjort. Hun saa overrasket paa os, da vi traadte ind, og alle tre syntes at vente paa, at jeg skulde tage Ordet.

»Frue,« begyndte jeg, »Suzanne er blevet arresteret i Morges af en af mine Folk, just som hun var i Begreb med at tage til England med Damperen. Hun har overfor Deres Mand tilstaaet, at hun har ladet Armbaandet eftergøre.«

Fruen fo'r sammen som stukken af en Hveps og rødmede, men sagde intet. Suzanne rødmede ligeledes, men hendes Udtryk viste Had overfor Fruen, som foragtelig saa paa hende. Suzanne elskede Greven og hadede hans Hustru, som kun en Italienerinde kan hade. Imidlertid havde Fruen ingen Anelse derom.

»Det er Deres Ejendom. Frue,« sagde jeg, »og De maa gøre Ansvar gældende mod hende.«

»Ja, vist saa,« svarede hun og bevarede sin rolige Foragt.

»Det er meget uheldigt,« udbrød Greven, »i Dag har du Prøve. I Aften skal du optræde. Er det ikke bedst at vente til i Morgen med dette?« spurgte han, idet han vendte sig mod mig.

»Nej. Det maa ske strax.«

Jeg vidste, at han i Løbet af nogen Tid vilde vikle sin Hustru om sin Finger og overtale hende til at tilgive Suzanne.

»Og saa er der Tiara'en,« sagde jeg.

»Ja! Har hun stjaalet den?« raabte Fruen vredt.

»Hun benægter det,« svarede jeg.

»Hun lyver!«

Greven sagde noget til hende paa Italiensk, hvilket øjensynligt trøstede hende. Dernæst advarede han hende mod at foretage noget, før de havde samtalet om Sagen. Det vilde være klogt at vise Forsigtighed, hun indtog en fremtrædende Stilling i Publikums Interesse osv.

Jeg følte mig overbevist om, at hun ikke vilde forfølge Sagen, og at Greven havde lovet Suzanne dette! At fortælle Fruen Sandheden vilde ikke være klogt. Jeg havde ingen Beviser i Kærlighedsaffæren.

Situationen var noget pinlig. Idet jeg søgte en passende Afslutning, faldt mit Blik paa Bordet med Smykkerne. Blandt disse fik jeg Øje paa et fint Miniaturbillede, indfattet med Diamanter; det forestillede en Mand med van Dyke-Skæg. Det var et udmærket Portræt af Greven. Den mystiske Tysker havde aabenbaret sig.

»Frue«, spurgte jeg, »kender De Hr. Max Feldman?«

»Ja, det er en Ven til min Mand, en Amerikaner!«

»Har De aldrig talt med ham?«

»Nej!«

»Greven fortalte mig, om jeg husker rigtigt, at Deres Tiara var helt af Diamanter med en mandelformet Diamant i Toppen«.

»Undskyld. Jeg sagde Diamanter og Perler,« indskød Greven høfligt.

»Anhold hende!« udbrød Fruen ivrigt. »Jeg kan ikke holde ud at se paa hende«.

»De ønsker at gøre Ansvar gældende mod hende?«

»Ja. Men jeg kan ikke møde i Dag. Det er umuligt. Men i Morgen tidlig.«

Greven vendte sig mod Suzanne og gav hende et Vink, som hun forstod. Hun stod tavs og udfordrende.

Der var intet yderligere at tale om og jeg lod Suzanne føre med som Arrestant til Varetægtsfængslet.

Klokken ti den næste Formiddag modtog jeg et Kort, ikke fra Fruen, men fra Grev Ghirardelli.

»Hvad nu?« spurgte jeg kort.

»Min kære Hustru — ja hun er saa fintfølende — har givet Afkald paa Sagens Forfølgelse!«

»Det er ikke nødvendigt, at hun møder«, svarede jeg, »vi kan overbevise Pigen uden hende«.

»Jeg antager, det vil blive vanskeligt«, svarede han. »Ser De, Sagen var den, vi trængte til

Penge. Suzanne har ladet Armbaandet eftergøre med sin Frues Samtykke«.

Dette var en grov Løgn, men ikke mere end jeg havde ventet.

»Og med hendes Billigelse spillede De det bort under Navn af Max Feldman«.

»Ja«, svarede han med et spottende Skuldertræk, »man kan ikke altid vinde!«

»De lod Deres Skæg barbere bort den Dag, da De søgte mig, ikke?«

»Jo, jeg ønskede at se noget yngre ud«, smilede han med Forekommenhed.

»Og De stjal Tiaraen og pantsatte den i Philadelphia, medens De gav mig en falsk Beskrivelse af dens Udseende«.

»Undskyld! Jeg stjal den ikke. Jeg tog den med min Hustrus Samtykke. Vi behøvede rede Penge«, sagde han.

»Og Deres elskelige Hustru vil bekræfte dette med sin Ed?«

»Ja, uden Tvivl!«

»Ogsaa, hvis hun kendte Kærlighedsforholdet mellem Dem og Suzanne«.

»Kærlighedsforholdet?« Han syntes meget overrasket. »Kørt forbi!« udbrød han leende. »Suzanne vilde aldrig fortælle saadan noget. Og hvis hun gjorde det, vilde min kære Hustru ikke tro hende. Husk paa«, vedblev han med et muntert Smil, »hvor latterlig hun vilde gøre sig i Folks Øjne, hvis hun var saa dum at tro det«.

Der var ingen Tvivl om, at Slynglen havde alle Traadene i sin Haand. Han havde kun anmeldt Tabet, fordi hans Kone forlangte det af ham, og saa havde han ment det sikrere selv at anmelde det. Mere for en Formalitets Skyld gik jeg med ham for at hilse paa Fruen.

Hun vilde næppe tale til mig og gentog kun, hvad han sagde. Jeg havde Medlidenhed med Pigen og var glad over at lade hende slippe fri.

Det var umuligt at komme Greven til Livs; men jeg bestemte mig til for egen Regning at forskrække ham lidt.

»De har ført Politiet bag Lyset«, henvendte jeg mig til ham alene, »og det er en ret alvorlig Sag her i Landet. Jeg bliver formodentlig nødt til at drage Dem til Ansvar derfor og kan ikke svare for Følgerne«.

Min Detektiv meddelte mig senere, at Greven to Timer efter forlod sin kære Hustru og tog med Toget til Montreal. Hun maatte undvære hans behagelige og trøstende Nærværelse, indtil Opera-Sæsonen var forbi og hun kunde træffe sammen med ham i Paris. Jeg lod hans Fortid undersøge og fik oplyst, at hans Navn var Franz Becher, at han stammede fra Mühlhausen i Elsas, og at han havde været Handelsrejsende i Italien, hvor han havde mødt Fruen i Milano og var blevet gift med hende. Ved Hjælp af hendes Penge havde han købt en Grevetitel.

Senere har jeg ofte ønsket at kaste et Blik paa de af Grevindens Juveler, som opbevaredes i en Bank i Rom, — de Smykker, der var to Hundrede Tusinde Dollars værd!

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

November 1906.

Nr. 2. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 3. Aargang.

SLAVINDEN

AF

C. M. NORMAN-HANSEN

SAA sejler vi da gennem Grøften igen — Ja, I véd jo nok, hvad jeg mener med Grøften? Ikke det? Naa, derfor behøver I jo ikke at være rene konfirmerede Landkrabber, fordi I ikke selv har krabbet jer igennem den lange Grøft fra Port Said til Suez — vi Fyrbødere, vi er for den Sags Skyld heller ikke saa henrykte ved det Stykke Vej, for det betyder dobbelt Arbejde for os, med halv Kraft og Stop og halv Kraft frem igen og ekstra Damp til Lysprojektøren forude. Ellers har den Grøft jo ogsaa sine gode Sider — der ligger da gerne Post til En enten i den ene eller den anden Ende af den, eftersom vi kommer ind fra Middelhavet eller fra Røde Havet, og man faar at vide, at Konen og Ungerne har det godt derhjemme, og at det gaar strygende med Madammens Rullekælder, saadan at Ens egen Hyre næsten bliver sparte Penge helt og holden. Og naar vi kommer ind fra Røde Havet saadan som nu og Rejsen har været lang og varm, saa er det helt oplivende at stikke Næsen op fra Fyrpladsen og nikke helt bekendt ind til Suez, som ligger saa hvid og pæn og altid ens i Solskinnet ved sit blaa Vand og sit gule Sand og sine røde Bjerge.

Ser I, hvem der ikke selv har sejlet som Fyrbøder gennem Bab el Mandeb opefter og er sluppen levende derfra, de kan sagtens præke om det, at Mennesket skal overvinde sine grimme Lyster — og det samme skulde jo de Breve, man fik hjemmefra, hjælpe med til. Men de Breve gør bare ondt værre, for af dem ser En jo, at man ellers i alle Maader opfylder sine Pligter mod Konen og Ungerne derhjemme,

— naa, det gaar nu nemt nok med at overvinde Lysterne ved Suez, for der bli'r jo aldrig Tjans til at komme i Land. Men paa Vejen op til Bittersøerne, der skal det jo nok hver Gang hænde, at vi møder nogle Arabere med deres Kameler og deres Kvinder, og at de har slaaet Lejr helt tæt ned til Grøftekanten — det faar man allerede ligesom Vand i Munden af. Og bagefter lægger man sig til Ro paa den Smule Frivagt, man har, og hvem véd — maaske giver man sig til at drømme om Sultaner og Haremer og Slavinder og alt, hvad der hører til her i Araberlandet —

Ja, naar jeg saadan skal sætte mig til at spinde en Ende om det, saa maa jeg jo sige, at egentlig var det jo slet ingen Ting, der hændte. Ingen Verdens Ting at fortælle om. Men alligevel, den Smule, der hændte, har jeg aldrig siden kunnet faa ud af mit Hoved igen, og der har saamænd været meget mere Moral for mig i det end i alle de Sømandspostiller og Søndagshefter, jeg har læst hele Verden over.

Jeg er jo gammelkendt i Port Said og behøvede ingen Araber til at lodse hele Fyrbødersjakket omkring — vi skulde jo ikke spilde Tiden med at spasere under Akacietræerne i Europæergaderne — nej, bare sporenstrengs op for at se nogle kvabsede Araberfruentimmer danse Mavedans. Ja, man skal være meget sulten for at nyde det med Appetit — men hvad, ingen af os havde været i Land siden Hongkong!

Naa, jeg har altsaa faaet hele mit Sjak op i Araberbyen og ind i en Hule fuld af Kakerlakker og Skorpioner, og der sidder de glade og fornøjede og glor paa saadan en fire fem laskede sorte Meduser. De af vore Svende, som ikke havde set arabisk Mavedans før, de blev jo snart ikke til at styre. Men jeg skulde jo dog være en helbefaren Gut i disse Farvande og jeg vilde begribeligvis ikke have noget med det Bras at gøre.

Saa kommer den forbandede Grækermadam, som holder hele Butiken, hun kommer hen til mig og spørger, hvad jeg da vil have.

Jeg vil ingenting have, siger jeg.

Ja, siger hun og smiler saa sledsk, hun har gemt det bedste, hun har, til mig. Og hun vinker til mig, at jeg skal følge efter hende.

Naa jeg var jo en gammel Bekendter der, saa jeg mente, jeg kunde da gerne følge med og se, hvad det var for noget extra, hun havde gemt til mig.

Saa fører hun mig ud i den Sextommers Have, der altid ligger bag ved saadan en Arabershop — og der sidder en lille slank Araberpige paa en Bænk. Ganske tilsløret naturligvis og med en forgyldt Bambusknast midt i Panden, af dem de holder Sløret oppe med. Se, saadan er jeg nu indrettet, at jeg slet ikke kan staa imod alt det, jeg tænker mig der er gemt for En bag saadant et Slør — tilmed, naar det dækker over noget saa pur ungt og saa slankt som den lille Araberpige paa Bænken! Og saa kunde jeg jo se ved første Øjekast, hvad for en venlig og beskeden lille én det var — forstaar I mig, saadan noget helt andet end det, vi til Søs kalder for Antwerpen-Facongen!

Jeg gaar da hen og siger pænt Salaam til den lille og sætter mig ved Siden af hende — der var lige Plads til to paa den smalle Bænk. Men hun salaam'er ikke igen, bliver bare siddende musestille med Hovedet bøjet. Saa rører jeg ganske let ved hendes Arm — aa saadan en tynd og spinkel og forsulten lille Arm — da giver det et Sæt helt igennem hende og hun drejer Hovedet bort fra mig — gemmer Ansigtet helt væk.

Saa saa, siger jeg, vær ikke bange for mig, lille Pige, jeg vil ikke gøre dig nogen Fortræd — slet ingen Fortræd vil jeg gøre dig — — og jeg siger det med min venligste Stemme, først paa Engelsk og saa paa dette her Levantsprog eller Elefantsprog, hvad det nu er, de kalder det Roderi, der mestendels tales i Port Said.

Hun forstod det sagtens alligevel ikke, men hun begyndte dog at begribe, at jeg ikke nænnede at gøre hende noget ondt. Og hun har sagtens nok haft rigelig Aarsag til at være forskræmt, det lille Skind.

Naa, hun lod mig da faa sin ene Haand og jeg klappede den venligt — saadan en lille sort Barnehaand, akkurat som det kunde være en af mine egne Ungers derhjemme, førend den er vasket!

Jeg kunde ligefrem mærke paa den lille Haand, hvordan hendes Angst lidt efter lidt gik over og hun selv begyndte at føle sig helt tryg hos mig fremmede Mand, alt imens jeg sad og talte til hende de venligste Ord, jeg kunde finde paa i Port Said-Sproget. Men nu er der en Ting, som jeg altid har været ganske particular med — I kan gerne kalde det for en fix Ide hos mig — at jeg altid vil se den, jeg taler venligt til, ret ind i Øjnene —

Men det lille Skind stred imod.

Naa, tænkte jeg, det er jo Muhamed, der har forbudt at løfte Sløret — men denne lille er jo en Slavinde og med Slavinder tog Muhamed det ikke saa nøje —

Ja — en Slavinde!

Det er næsten ikke til at fortælle, saa bevæget som jeg følte det inden i mig, mens jeg sad og talte til hende:

Du min lille Slavinde, som jeg har købt bare for en Time, du kan slet ikke forstaa, hvor det ligefrem rører mig i Hjærtet at finde saadan en lille Perle i denne Svinesti. Se du kun trøstig op paa mig — se op paa mig, for at jeg kan vide, at du er et Menneske ligesom jeg selv er og at du har en Sjæl. —

Ja for I véd jo nok, at Muhamed siger, at Kvinder ingen Sjæl har —

Men derfor, du lille Pige, maa du lade mig se ind i dine Øjne, for at jeg kan se din Sjæl —

Og som jeg sidder saadan og taler til hende, — saa med Et, uden at jeg behøver at tvinge hende, lader hun Sløret falde og vender af sig selv sit lille brune Ansigt imod mig.

Og da ser jeg, at begge hendes Øjne er blinde — at der er groet en tyk hvid og blaalig Hinde hen over begge hendes Øjenstene — —

Ja saa er der egentlig ikke mer at fortælle. Jeg har aldrig siden gidet sætte mine Ben i Land i Port Said og jeg begriber egentlig ikke, at nogen anden gider gøre det. Men véd I, hvad jeg aldrig siden har kunnet lade være at tænke paa?

Jeg skal sige jer det. Havde det ikke været det allerbedste, om jeg den Dag havde taget den lille Arabertøs med ombord, og saa om Natten, naar vi var vel ude i Middelhavet, ganske stille havde bundet hende til et Stykke Ballastjærn og ladet hende glide udenbords? Men det vilde der sagtens være kommet meget Vrøvl ud af — mere Vrøvl end en god Gerning er værd. For der er jo rigeligt med Lov og Ret i Verden — ogsaa i Port Said.

EN BESYNDERLIG HISTORIE

AF

HERMAN BANG

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

(Al Oversættelse forbudt.)

DET er en Kriminalhistorie.

Hvor den er foregaaet er ligegyldigt. Eller dog nej. Vide maa man, at det var i Norden. Og forresten var det i en lille tysk By, som Hurtigtogene til Berlin iler rastløst forbi. Alt, hvad hastigt er, flyver overhovedet den By forbi — endogsaa Tiden synes at flyve hen over den og aldrig at have husket den.

I dens stille Huse lever og døer de stilfærdige Borgere under stille Dont som Fædrene levede før dem under de samme Tage og døde.

Et helt Sekel gjorde ingen Forandring. Som her var, blev her. Herhen kom ingen Soldater, hvor mange der saa spredtes over »Riget«. Her rejstes ingen Fabriker, hvormange Kæmpeskorstene der end var begyndt i det vide Land at sende deres Røgmasser mod Himlen.

Her passede kun Haandværkerne deres gamle Id — som fra Arilds Dag og uforstyrrede. Intet var saa lovfast som deres Døgn. Tiden led efter Kirkens rustne Ur og hver Time havde sit, saa Virke og saa Maaltid og i Middagsstunden Søvn og Eftermiddagen i Værkstedet og Skumringen paa Bænken ved sin Pibe og efter Nadveren et Krus Øl. Men havde Uret slaaet de ni Slag var Lysene slukkede og Søvnen var Herre og selv Værten i »Det blaa Hjerte« satte Skodderne for sine Vinduer. For nu var det Nat og Natteravne kendte man ikke til.

Jo, det kunde jo hænde, at man om Sommeren nede ad Floden til kunde høre de unge Svende larme og synge og unge Kvindestemmer le højt ....

Men det var kun Vadskepigerne, de som var kommet herhen fra fremmede Kanter, da Vadskeriet blev lagt an, hvor de i Floden vadskede det meget Tøj fra Berlin ....

Men Vadskeriet laa bag Bymarkerne og det tog ingen sig af. Det var det eneste Nye og det kom ikke Byen ved og ikke dens Borgere.

Kun ved Præmieskydningen i »Skydeselskabet«, den ene Gang om Aaret, kom Byens Folk ad den Kant til, hvor Vadskeriet laa. Og saa kunde det jo ske, at ud paa Aftenen en og anden af de viltre Tøse blev budt op til en Dans i Teltet, hvor der havde været Festmaaltid. Men det var kun den ene Dag om Aaret — blot den eneste.

Om den Præmieskydning blev der længe talt over Ølkrusene om Aftenen, Uger forud, og naar Værten i »Det blaa Hjerte« fulgte sine Gæster ud paa Trappen, sagde han en sidste Gang:

— Jo, jo, iaar skal I se Karper — store som *saa*, det ka' jeg love Jer ....

For det var Hundredaars Skik, at efter Præmieskydningen skulde der spises Karper ....

— Store som *saa*, gentog han: det ka' jeg s'gu love Jer ....

Og Borgerne gik hjem ad de tause Gader og Uret paa Mariekirken slog ni og Skodderne blev sat for »Det blaa Hjerte« ....

Saadan var Dagene gaaet og Aarene og hundrede Aar, indtil den Dag — den Morgen, den forfærdelige Morgenstund.

Da Skomager Heinrichs eneste Søn, den elleveaars Dreng, fandt det Kvindelig med overskaaren Hals ude *der* ved Skydepladsen. Vadskepigen Laura Hänckel, med Halsen overskaaret, aa nej, gennemflænget med en Kniv.

Gennemflænget, gennemflænset med en stump Kniv, et sløvt Stykke Jern ....

Hvid i sit Ansigt, skrigende og grædende kom Drengen — som Gud Fader havde taget hans Forstand — kom han styrtende som den, der løber Sludder paa sine egne Bén, hjem i Butiken. Og paa Gangbrædtet blev han staaende, *der*, lige ved Døren, saa Klokken blev ved at lyde og skingre, mens han skreg:

— Fa'er, Fa'er — — kom, kom — der ligger et Lig, der ligger et Lig — det er skaaret i Halsen ....

Men Skomager Heinrich havde rejst sig fra sin Stol:

— Dreng, er du gal — Dreng, havde han sagt.

Og saa, paa én Gang var han tumlet over mod Bødkeren — for Bødkeren og han, de havde netop siddet ved Butiksdisken ved en lys Øl, skønt det var mod Skomager Heinrichs Vane — tumlet var han over mod Bødkeren som en Stud næsten, naar Slagter Friedrichs slog den for Panden.

Men det varede kun et Øjeblik. Saa rejste Heinrich sig — for han var en Mand, der ikke vilde have Kludder i sit Hus —:

— Du har set Syner, Knægt, sagde han: gaa ind, gaa ind, si'er jeg.

— Drengen er jo gal, sagde han og tog en stor Slurk af sit Øl.

— Men vi skulde dog se efter, havde Bødkeren sagt: hvis der ligger et Lig under Pilene, som han sagde, saa —

Men Skomager Heinrich, han var røget op — og ellers var han jo en sindig Mand —:

— Har *du* maaske slaaet hende ihjel? sagde han: lad Politiet om det og Dommeren — — hvis der er nogen slaaet ihjel.

Men inde i Stuen begyndte ogsaa Madam Heinrich at græde omkap med Drengen .... Men Heinrich rev Døren op og raabte derind:

— Saa stille for syv Satan — — Bli'er I alle skøre ....

Bødkeren havde aldrig set Skomager Heinrich saa rasende, vild var han. Men han var jo en Mand, Heinrich, der vilde ha'e Ro i sit Hus, som der altid havde været ....

Men Bødkeren, han vilde nu alligevel sé Besked og han var gaaet hen til Butiksdøren:

— Man ka' nu alligevel sé ad, sagde han.

— Og det er osse en Pligt, sagde han, hvis det er — at melde det til Øvrigheden.

Men da Bød-

keren saa vendte sig om og nikkede til Farvel, saa stod Heinrich *der* lænet op til Væggen med Ølkruset i Haanden — saa sær i sit Ansigt og ligesom der var løbet Blod ud i hans Øjne — —

— Hvad er der, Heinrich, sagde Bødkeren.

Men saa havde Heinrich lét:

— Tror du osse, der er no'en, som har flænset mig i Halsen? havde han sagt.

— — Men Liget, det var der jo .... og Bødkeren saa det og alle hans Naboer saa det. Og Politiet kom til og Dommeren kom til og Fuldmægtigen — med Protokoller. Og Stedet blev afgrænset og Fodspor søgte de efter og Liget transporterede de bort. De bar det paa en Baare bag om Byen forbi Skomager Heinrichs Have.

Mester Heinrich stod og gravede i sin Jord. Han havde taget sig det paa .... det var egenlig underligt, for der var travlt med et Par store Jagtstøvler netop i de Dage. Men grave gjorde han, saa Sveden, den haglede af ham og ned over hans store og brave Ansigt.

Saa kom han hen til Gærdet..

— Ja, det er en svær Historie, sagde Politibetjenten ind over Gærdet og han standsede lidt, som han gik foran Baaren.

— Ja, sagde Skomageren: det var jo min Max, der saa' hende.

— Ja, sagde Betjenten: han ska' vel osse afhøres.

Skomageren stødte Spaden, som han stod ved, helt ned i Jorden:

— Ska' han? sagde han: Ja, det maa han vel ....

— Men det gør jo Indtryk paa et Barn, sagde Betjenten.

Men Skomageren havde vist ikke hørt det. For han stod saadan og stirrede hen efter Baaren — naa, det gjorde jo alle Folk, hvor de kom frem.

— Og tænker man no'et, sagde saa Heinrich:

— Om hvem — — der kan ha'e gjort det.

— Næ, sagde Betjenten (han hørte nu til samme Stambord i »Det blaa Hjerte« som Heinrich, gjorde han) det er det som Dommeren sagde: Der er jo gaaet et Par Dage — — og hvem har gjort det? Naa, han ka' baade være nær og fjern — — nu.

— Maaske, sagde Skomageren.

— Men, sagde Betjenten: med en Kniv

— Ja, hvem ved, sagde Betjenten: det ku' være en Fil, tror nu jeg, eller et andet Jern fra en Profession af — —

er det nu ikke lavet, mener Fuldmægtigen, og det tror nu jeg ikke heller .... men snarest med saadan et Redskab — —.

— Hva' for et Redskab? sagde Skomageren.

— Ja, hvem ved, sagde Betjenten: det ku' være en Fil, tror nu jeg, eller et andet Jern fra en Profession af — —

— Naa, Farvel, Heinrich, sagde Betjententen og løb bagefter Baaren, som de havde baaret et Stykke.

Folk fulgte der ikke med, for de var ligesom skræmte.

Men Mester Heinrich gik ind til Jagtstøvlerne.

Madam Heinrich saa jo nok, at han tog Rhum-Flasken med sig ind i Værkstedet og hun mærkede ogsaa nok, at han havde nydt af den .... Men det kunde jo, desværre, komme over ham saadan en trefire Gange om Aaret og vare sin Tid, saadan en Raptus. Men saa holdt Heinrich sig jo inde og gik ikke ud. Saa der var da, Gud Faderen været lovet, ingen, der vidste noget om *det* — — ikke en Gang Naboerne, fordi det var inden Døre.

Og skulde man sé det altsammen efter, saa havde vel nok hvert Hus *sit* Kors — saadan mellem de fire Vægge, som den ene ikke kendte om den anden.

Men Heinrich, han fik nu sin »Overgang« de Dage.

Og saa var han vanskelig, vidste baade Madam Heinrich og Drengen, og ikke god at tale til — — —

Saa der blev ikke sagt meget hverken til Morgen eller ved Aften og ud gik Madam Heinrich heller ikke, for ved de Tider, hvor Heinrich havde sine Overgange, saa holdt hun sig mest hjemme, at det ikke tog nogen hel Overhaand, og stillede Vadsk an og skurede Loft og hvad der nu kunde tænkes, saa Naboerne saá, hun havde at gøre ...

Og desuden var Drengen jo syg og havde faaet Feberen, da han havde været deroppe paa Raadhuset og skulde vise, hvordan Liget havde ligget og set ud og alt det — —

Det var nu heller ikke no'et at forlange af saadan en Dreng og nu var han klejn og maatte blive af Skolen.

Men aldrig var noget saa galt, det var dog godt for noget. For det Mord og det stakkels Pigebarn (naa, en løs Tøjte havde hun jo været og løbet med mange, det havde Madam Heinrich da hørt) var jo al Tanke Mand og Mand imellem, saa ingen fik Tid at tænke paa Heinrich og *hans*, hvad vel var. For det var en tung Overgang, denne Gang, hvis nogen ellers havde haft Tanker for det ....

Men Naboerne, de kom nu sjældnere — ja, i denne her Tid ....

De holdt vel til i »Hjertet«, hvor Heinrich ikke kom, naar han havde det saadan — og talte og talte om det samme: For der blev jo ikke talt om andet end om det Mord og det Pigebarn.

Madam Heinrich havde selv sét hende et Par Gange, nu huskede hun det nok — Pigen var gaaet nede bag om Haven et Par Aftener ....

Køn havde hun været — rund og hvid i Huden, det havde Madam Heinrich sét ....

Men Madam Heinrich talte nødig om hende. Siden den Dag, deres Max var kommen hjem med Ulykken, havde hun haft Værk i sit Hoved hver Time og drømte om Natten om baade Blod og Drab.

Det gjorde Heinrich, Stakkel, da forresten med, saa tungt han ogsaa sov i disse her Nætter, fordi han var ør om Aftenen.

Men drømme gjorde han alligevel, for Madam Heinrich kunde fare op af sin Søvn, fordi han talte højt i Døsen og laa og nævnte hende ved Navn — hende, Pigebarnet ....

Fælt var det da ogsaa ikke at høre om andet end om Blod og Mord, blot En kom over Gaden.

Det var en Dag — det kunde vist være saadan en seks Dage efter at Ulykken var skét — Madam Heinrich kom hjem, ind af Døren, fra Slagteren.

Og skønt hun nok kunde sé, at Heinrich allerede var sløv af Øjnene og »poset«, blev hun dog staaende foran hans Bord og sagde:

— Nej, nej, sagde hun: nu gaar jeg snart ikke mer udenfor Dørene .... Ka' man komme et Sted uden at høre om alt det

Mord. Og saa sér de paa En og stirrer paa En, som var det en anden selv, der havde stukket hende ....

sagde Madam Heinrich. Men i det samme havde Heinrich rejst sig op og sét ud af Øjnene — aa, saadan som Bagerens Louise, da hun var runden fra sin Forstand.

— Du tror maaske? sagde han.

— Hva' sku' jeg tro, Heinrich? skreg hun ....

— Fruentimmersludder, sagde han og satte sig igen og Madam Heinrich gik ....

Men Herre du Jesus, denne Gang var det da ogsaa rent galt. Og blev det saadan ved og Heinrich holdt ikke op, saa vidste Madam Heinrich ingen Ende og saa gik det vel som Doktoren en Gang havde sagt .... ham, hun en Gang havde spurgt ved en »Overgang« ....

Madam Heinrich holdt sit arme Hoved ind mod den kolde Køkkenvæg, mens hun hulkede.

Det var Max, der kom og trak hende i Kjolen. Han stod ved Siden af hende og græd — han ogsaa — saa han rystede.

Saa holdt Madam Heinrich op at hulke:

— Hvad er 'et, Dreng, hvad er 'et? sagde hun.

Men Drengen — han havde været det første Løb ude den Dag — blev kun ved at græde eller jamre, stille, stødvis, ligesom mimrede han, klynget op til sin Moder:

— Jeg kan ikke si'e 'et .... jeg kan ikke si'e det ....

— Men hva' er 'et .... hva' er 'et, du ikke kan si'e?

— Jeg kan ikke si'e 'et ... jeg kan ikke si'e 'et ...

Butiksklokken lød og Madam Heinrich saa' ud gennem det lille Glas i Døren. Det var Bødkeren, der kom og Heinrich sad i Butiken ....

— Hva' er 'et saa, Max, sagde Moderen igen til Drengen.

Men Max var gaaet hen til den stive Sofa. Ludende som en gammel Mand sad han stirrede og stirrede ud i Luften; og paa én Gang spurgte Madam Heinrich ikke mer. En kold Rædsel var slaaet op i hende, mens hun sad, ret op og ned, ved Siden af sin Dreng.

Bødkeren stod ude i Butiken. Han var blevet staaende foran Disken.

Han saa' hen paa Skomageren, der sad bøjet over Støvlerne:

— Man har ikke sét dig i disse Dage, sagde han.

Heinrich svarede ikke.

— Har der været saa travlt? sagde igen Bødkeren.

— Ja, sagde Heinrich og saa' ikke op.

Bødkeren satte sig og ventede lidt, før han talte paany:

— Ja, sagde han: det kan jo være godt paa én Maade.

— Det er vel godt paa alle Maader, sagde Heinrich og tænkte: »hvad er det for en Tone, han taler i?«

Og der blev stille igen.

— Men, sagde Bødkeren, du sku' nu maaske alligevel — — saadan, jeg mener, saadan ... i denne Tid vise dig lidt mer ...

— Vise mig? Heinrich løftede sit Hoved.

— Jo, jeg mener, sagde Bødkeren og saa' ham ind i Øjnene.

De taug igen. Der var saa stille, saa man syntes, man kunde høre deres Aandedrag.

— De mener jo, sagde Bødkeren, at hun er ... at hun, Laura Hänckel er myrdet ... med ... med et Skomagerjern ...

Han havde sagt det meget lavt og langsomt. Der gik et Nu, før Skomageren lo:

— Naa ... er det nu et Skomagerjern? sagde han.

— Ja, det *er* 'et ... det er slaaet fast.

Skomageren talte ikke og hans Ansigt kunde Bødkeren ikke sé:

— Og nu, blev Bødkeren ved, det ene med det andet .... og alle de, som ikke véd, at det jo er rent utænkeligt og umuligt ....

— Hvad er umuligt? sagde Heinrich og saa' op og Bødkeren havde aldrig sét en saadan Flamme i hans Øjne ...

— Alt det, de siger, Heinrich, sagde Bødkeren, og som er umuligt ... Men fra disse Vadskepiger er 'et jo kommet ...

— *Hvad* er kommet? sagde Heinrich og han blussede i sit Ansigt.

— De har ladet hente dem, sagde Bødkeren, fra Berlin — alle de Piger, som var her ved Floden ifjor — dem, de har kunnet faa fat i og de har sagt det og spredt 'et ud . . . .

Fra rød var Heinrich blevet hvid:

— Hva' har de spredt ud? sagde han men sagte og han stod op.

— Det, at du . . . . at du og Laura . . . . dig og Laura Hänckel havde de sét sammen . . . . . Og det ene med det andet, jeg mener . . . .

Bødkeren saa' ned i Gulvet:

— Jeg mener, du sku' komme sammen med os andre . . . saadan i disse Dage . . . for at slaa 'et ned . . .

Han løftede sine Øjne og saa' op:

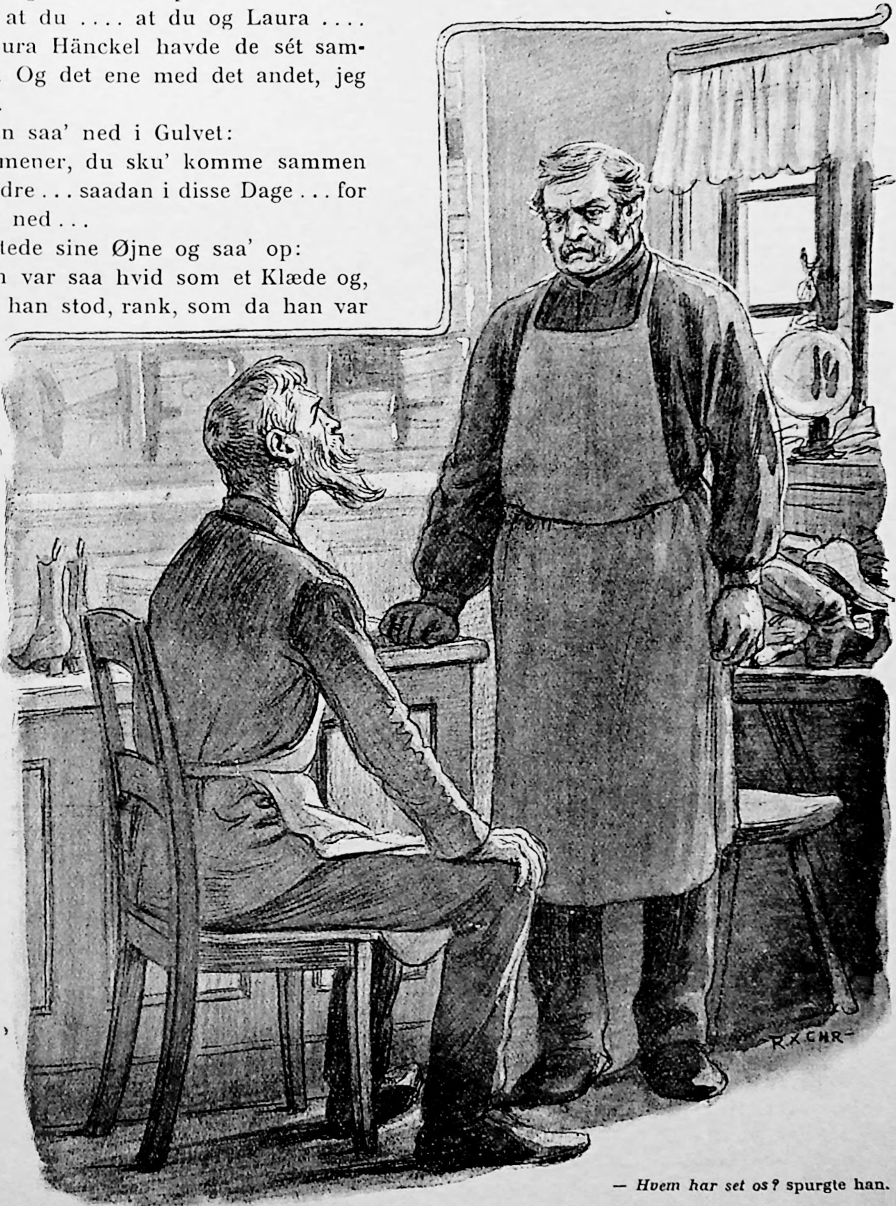
Heinrich var saa hvid som et Klæde og, rank som han stod, rank, som da han var i Kejserens Tjeneste, skjalv han over sin hele Krop:

— *Hvem har set os?* sagde han.

Og i samme Nu begyndte ogsaa Bødkeren at skælve, sitre, svagt, men over sit hele Legeme:

— Heinrich, sagde han som et Skrig, der undlivedes. — Og han sagde til sig selv — og alt løb rundt i hans Hoved og han følte ikke Jorden og kendte ikke Væggene —:

— Han har gjort det. Han har dræbt hende. Det er ham — det er ham, der har myrdet hende.

— *Hvem har set os?* spurgte han.

— Hvem har *set* os? sagde Heinrich igen som om kun den ene Tanke rummedes i hans Hjerne.

Men Bødkeren svarede ikke, før han sagde og saa' Skomageren lige ind i hans Ansigt og hans Stemme rystede:

— Heinrich ... hvor kunde du gøre det?

Og lidt efter sagde han og gjorde nogle besynderlige Bevægelser med Armene, som om han svømmede i et uudgrundeligt Vand:

— Hvordan er 'et dog kommet ... hvordan er 'et dog kommet, at du har gjort det?

Og uden at vide, uden at tænke paa, at saa tilstod han alt — stirrende frem i Luften som mod selve det ufattelige og et evigt Mørke, sagde Skomager Heinrich:

— Jeg véd det ikke.

Og uden at nogen Tanke om Benægtelse eller Udvej kom ind i hans lige Hjerne, som i fyrretyve Aar kun havde tænkt rette og redelige Tanker, sagde han:

— Ja, saa gaar jeg der op.

— Hvorop? sagde Bødkeren og fik knap Ordet sagt.

— *Derop,* sagde Heinrich.

Han aabnede Døren ind til Stuen og han sagde med den samme Stemme (hvis de Døde kunde tale, vilde de tale netop saadan — saa tonløst og saa tydeligt):

— Saa gaar jeg

Madam Heinrich foer op af Sofaen:

— Gaar du? raabte hun.

— Ja.

Og Skomageren vendte sig ikke om og saa' ikke til Kone og ikke til Dreng — men gik kun.

— Thomas, Thomas — og hun løb hen mod Bødkeren og greb ham i hans Arm og rystede den —: Thomas, skreg Madam Heinrich:

— Hvor gaar han hen.

— Jeg kan ikke si'e det, jeg kan ikke si'e 'et, sagde Bødkeren og faldt over mod Disken, som var han hugget over.

......

Og saa var han gaaet derop, Heinrich Skomager, til Dommeren, som troede, han var vanvittig, blevet forrykt .... og havde tilstaaet:

At det havde taget ham, som en Galskab, som et Vanvid og en Brand, der brændte ham op, som en Syge; som en Gevalt man ikke stod imod — hun, hendes hvide Kød og hendes Mund. Og han vidste ikke andet end det. Han tænkte ikke mere end det. Han vilde bare være hos det ....

Og de var sammen og det var skjult, for de passede paa:

— Og vi var meget lykkelige,
sagde han.

Han blev ved at fortælle, hvor de havde sét hinanden og hvor de havde truffet hinanden og hvor de havde elsket.

— Og vi var meget lykkelige,
sagde han til Dommeren.

Men saa kom *det.*

At en ung Knægt, han fra Berlin, gik hun med og talte hun med og — alt det andet ....

— Og da jeg havde sét det, sagde Skomageren: for jeg *saa* det — — saa skete det ...

— At De, Skomager Heinrich, slog Laura Hänckel ihjel, sagde Dommeren.

— Ja. Saa slog jeg hende altsaa ihjel.

Dommeren var ganske bleg:

— Men, Menneske, hvordan kom den fortvivlede Tanke op i Dem?

— Den *var* der, sagde Skomageren.

— Men hvordan fik De den, Mand? De, som hele Deres Liv har været retskaffen og rolig og hæderlig?

Der kom i Skomagerens Øjne det samme Blik som før i Butik'en:

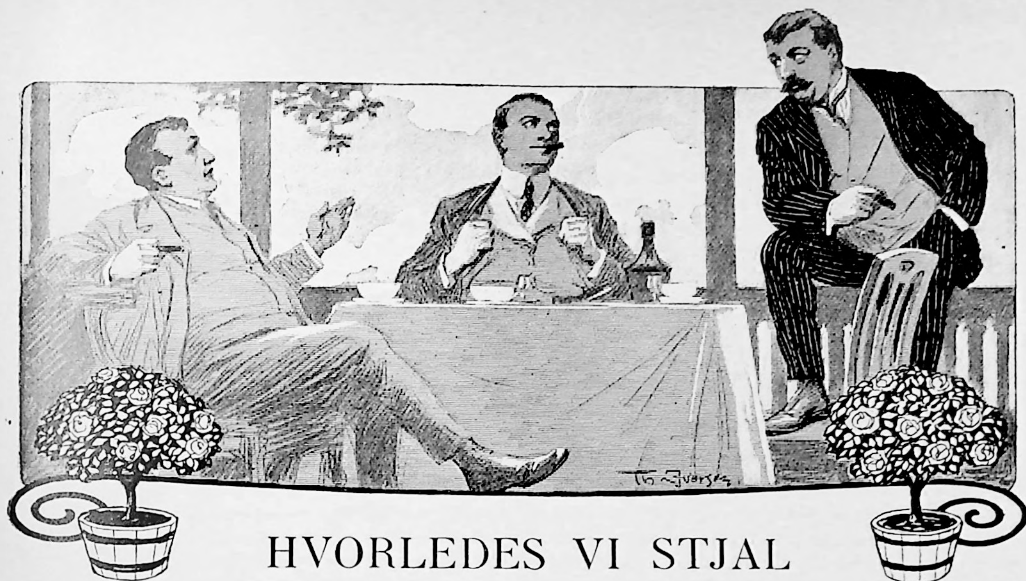
— Det ved jeg ikke? sagde han.

Og lidt sagtere sagde han:

— Hvorfra, Hr. Dommer, kommer Ulykken?

.... De førte Arrestanten Heinrich ud.

Men Dommeren blev siddende, stirrende i sin store Lovbog som stirrede han paa Bogstaver i et fremmed Sprog, han ikke kunde tyde og hvis Mening han ikke fattede.

HVORLEDES VI STJAL GULDSPOREN FRA „DET HISTORISKE MUSÆUM“ I KRISTIANIA

AF E. ILL. AF TH. IVERSEN

»Og dog viser disse Musæumstyverier, at Kontrollen er yderst slap,« udtalte min Ven Advokaten, idet han lod Røgen fra sin Havanneser blande sig med den friske Søluft paa »Dronningen«.

Vi var tre gode Venner, Advokat Duvel, Konservator Hanning og jeg, der ikke i flere Aar havde truffet sammen, og idag, paa en af de smukkeste Dage i Juli 1906, havde besluttet at opfriske vort Venskab fra Studieaarene, ved en Middag paa »Dronningen«, kgl. Yachtklubs kendte Restavrant i Kristianiafjorden.

Efter at have nydt en udsøgt Middag, der bragte os i en behagelig Stemning af Velvære, havde vi paa en af Restavrantens Balkoner ladet os servere Kaffen; vi sad nu og lod os køle af Brisen, medens vi nippede til Mokkaen og nød vore Havannesere.

Talen var netop kommet ind paa de i den senere Tid saa hyppige Musæumstyverier, hvorunder da ogsaa de bekendte Tyverier i Danmark, da min Ven udtalte den oven citerede Sætning.

»Det er saa langt fra Kontrollens Skyld,« udtalte Konservatoren, »efter som denne nu til Dags er særdeles skarp ved de fleste af vore Musæer — nej, Fejlen er, at der er lagt formeget Arbejde paa én Mand, saaledes at han ikke er i Stand til at overkomme det hele; jeg føler mig overbevist om, at man ved at bekoste lidt Assistance til den, der bærer Ansvaret, let vil kunne spares for disse hyppige Tyverier, medens dog de i Danmark for en Tid tilbage stedfundne Tyverier jo var af en ganske anden Karakter — og man kan som bekendt ikke forhindre Tyverier, naar disse udføres af Embedsmanden selv. Men Kontrollen er fuldt tilfredsstillende ved vore Musæer.«

Denne Paastand syntes imidlertid ikke at stemme ganske overens med min Ven Advokatens Mening, og der udviklede sig i den lune Sommeraften en stadig livligere Diskussion mellem os om Spørgsmaalet. Det endte da med et Væddemaal, som vistnok ingen af os fra først af havde tænkt.

Min Ven Advokaten foreslog Konservator Hanning det Væddemaal, at Advokaten med Assistance af mig inden otte Dage fra det for ikke lang Tid tilbage aabnede historiske Musæum i Kristiania, skulde stjæle fra en i Midterværelset i 2den Etage staaende Montre — den berømte *Guldspore*, der stammede fra Fundet i Gravhøjen i S.

Advokat Duvel havde under Diskussionen særlig fremhævet, at de værdifuldeste Genstande var slet forvarede — man spenderede højt regnet en almindelig Laas paa de kostbareste Montre og som Regel var Skabene overhovedet ikke aflaasede, saaledes at der for en dreven Tyv ingen Vanskelighed kunde være ved at tilegne sig, hvad han maatte ønske.

For at bevise Rigtigheden af sin Paastand, tilbød da Advokat Duvel fra den omtalte bekendte Montre ved højlys Dag at stjæle den omtalte Guldspore, dog med Forbehold af, at om Sagen skulde gaa galt og vi kom i Forlegenhed, skulde Konservatoren — ved at oplyse om Væddemaalet — fri os ud af Kniben.

Vi var alle — paa det Tidspunkt, da Væddemaalet blev indgaaet — i den saare behagelige Stemning, der frembringes af en udmærket Middag, diverse Vine og en kølig Pjolter. Planen syntes os ingenlunde uigennemførlig, særlig da Duvel, som Hanning bemærkede, saa længe havde været Defensor for Hovedstadens værste Forbrydere, at han formodentlig nu var kommet ind i disses Tankegang.

Da Duvel og jeg efter at have sagt Godnat hen paa Morgenstunden Arm i Arm vandrede hjemad, og Morgenluften havde afkølet vor Pande, fandt vi snart ud, at vi i Grunden havde paataget os at udføre et ikke alene dristigt, men ogsaa farefuldt Eksperiment, med al Udsigt til at maatte betale en Champagnemiddag paa »Dronningen« om en Uge, hvilket var Væddemaalets Genstand.

Imidlertid — Faren var jo kun i værste Fald Ubehageligheden ved at blive attraperede, da Hanning jo senere vilde opklare det hele. Vi gik derfor trøstig i Gang med at lægge vor Slagplan; jeg forudskikker den Bemærkning, at Advokat Duvel nu i Sommertiden ikke var stærkt optaget i sin Forretning, at hans Hustru forlængst var afrejst til »Kroningen«, samt at jeg havde bestemt mig for nogle Dages Ferie, saaledes at vi begge havde Lejlighed til at afse de omtalte otte Dage til vort Forehavende.

Vi besluttede os til strax at skride til Værks. Man kunde derfor allerede næste Dag se Duvel og mig ved 11-Tiden om Formiddagen med ilsomme Skridt styre vor Gang til Firmaet N. i Karl Johansgade og sammesteds lade os forevise mindre Fotografiapparater af forskellig Form og Størrelse; vi bestemte os omsider til et Øjebliksfotografiapparat — et saakaldt »Detektivapparat«, hvor Linsen fæstes i et Knaphul, saaledes at Apparatet er helt usynligt og Exponeringen foregaar ved Tryk paa en Gummibold, der passende kan anbringes i Lommen.

Vi havde nu, ved samtidig at forsyne os med et Dusin Plader, vor Udrustning færdig, og en opmærksom Iagttager kunde Dagen efter — det var en Tirsdag — se to yngre Herrer, øjensynlig Turister, fra Chr. 4des Gade, meget interesseret betragte det historiske Musæum, og udtale deres Dom over Bygningsværket i arkitektonisk Henseende.

Det var Advokat Duvel og mig.

Efter mit Forslag var vi blevet enige om, at vi for at undgaa Skandalen ved at blive genkendt, saafremt Kup'et mislykkedes, skulde forklæde os efter bedste Evne, hvorfor vi havde anskaffet os Støvfrakker, Halmhatte m. m., saaledes at man kunde antage os for Italienere. Desuden havde Duvel hos Parykmager E. i Kongensgade, for gode Ord og Betaling, faaet sig overladt en krøllet, sort Mustache, saaledes at hans ellers skægløse Scherlock Holmes Ansigt fik et tilforladeligt italiensk Udseende.

Med et høfligt »Parla l' Italiano, Signor« til Portneren for rigtig at dysse ham ind i Forestillingen om, at vi var Italienere, hvilket Spørgsmaal dog kun besvaredes med en Hovedrysten, gjorde vi vor Entree i den smukke Musæumsbygning og gav os til at beundre den Zoologiske Samling.

Som vi ganske rigtig havde beregnet, var der paa denne Tid — henimod Lukningstiden — faa Besøgende, hvilket vilde lette os meget i vort Arbejde, og vi befandt os derfor, uden at have mødt altfor mange nysgerrige Blikke, ikke længe efter i det til Guldværelset stødende Rum, hvor jeg ivrig gav mig i Færd med Vagtmanden, idet jeg en passant fortalte ham, at jeg var Italienerens Tolk og Cicerone.

Medens jeg i et længere Foredrag udviklede min Opfattelse af Forskellen mellem Pilespidserne af Skifer og Flint, og Fordelen ved de sidste, slentrede Duvel med en sorgløs og blaseret Mine ind i Guldværelset.

Da han en Stund efter med samme ligegyldige Mine og drejende sin Vielsesring rundt paa Fingeren — det aftalte Tegn paa, at vi skulde forsvinde — kom ud derfra, forstod jeg, at en Del af vor Plan allerede var udført.

Han havde, efter hvad han senere fortalte mig, været alene ved Montren med Guldsporen, og havde fra forskellige Sider og i forskellige Stillinger taget 11 Plader af Guldsporen og samtidig ved Hjælp af et medbragt Stykke Voks taget et glimrende Aftryk af Montrens Laas.

Det viste sig ogsaa senere, da vi i spændt Forventning fremkaldte Pladerne, at de 8 af disse var meget skarpe og den herlige Spore viste sig paa Pladerne ligesaa skøn, som den i Virkeligheden er.

De, der har aflagt Musæet et Besøg, vil erindre, at Montren med Sporen er placeret nogenlunde fritstaaende i Midterværelset i anden Etage, og Duvel havde, da han, som sagt, var alene i Værelset, let Adgang til at fotografere Montrens Indhold fra alle Sider. Da han efter at have udført dette Arbejde, tilsyneladende af pur Interesse, gik saa nær Montren som muligt, hvorved han kom til at tage med Hænderne i Skabets Yderkanter, fik han ligeledes let Adgang til at trykke det medbragte Stykke Voks med venstre Haand mod Laasen. At intet af dette tog sig besynderligt ud, selv om han hemmelig skulde være beluret, vil man forstaa,

naar man betænker, at Apparatets Linse var fæstet i et Knaphul i Duvels Overfrakke.

Da første Del af vor Plan var løbet saa heldig af, fandt vi efter vort »anstrengende« Arbejde at burde unde os en Middag i al Tarvelighed paa »Dronningen« som Forskud paa et heldigt Udfald af Væddemaalet, og for samtidig at diskutere vor Plan i Enkeltheder.

Vi var atter igen paa Farten næste Dags Formiddag, men styrede da vore Skridt henimod »Grænsen«, hvor vi opsøgte Metalstøber P., og hvor Advokat Duvel, der nu havde antaget sit almindelige Udseende, paa godt Svensk serverede Metalstøberen en længere Historie om, at han, i Egenskab af Konservator ved et af Stockholmsmusæerne, af sin gode Ven Konservatoren ved det Historiske Musæum i Kristiania, havde erholdt Tilladelse til at tage endel Fotografier af Musæets største Seværdighed, den berømte Guldspore, for efter disse at kunne fremstille en Afstøbning til Brug for sit Musæum, hvilken Afstøbning han nu ønskede P. skulde besørge, saa lig de mindste Detailjer som muligt, »thi,« tilføjede han, »De kender jo selv til, hvor nøjeregnende Publikum er, og Kopien maa være saa lig, at man ikke kan skelne den fra Originalen.«

Jeg skylder her at tilføje, at Advokat Duvel er noget af et Sproggeni, og talte Svensk lige saa godt som sit Modersmaal.

Der var jo intetsomhelst besynderligt i vor Bestilling, og Messingafstøbningen, der i Form og Udseende nøje skulde svare til Originalen, kunde blive færdig til Afhentning om Fredagen Kl. 12.

Efter at denne Del af Arbejdet var udført, var det en let Sag hos den Smed, Duvel sædvanlig benyttede, at faa en Nøgle. der passede til Voksaftrykket, og Smeden havde ingen Mistanke om, at Advokaten nu skulde slaa sig paa sine Klienters dunkle Haandværk.

Hidtil var alt gaaet heldigt, og jeg vil ikke længer foreholde Læseren den Plan, hvorefter vi arbejdede.

Det var vor Hensigt om Lørdagen atter at besøge Musæet — denne Gang som Englændere med vore Citytasker, hvoraf den ene var tom, og den anden indeholdt vor Afstøbning af den berømte Spore; som bekendt er det Skab, hvori Sporen opbevares, kun lukket med en almindelig Laas, som vi nu, ved Hjælp af vor Ven Smeden, kunde aabne.

Medens min Ven saa en Tid skulde aflede Opsynets Opmærksomhed, og hvis Skæbnen var os gunstig, skulde jeg med ovenomtalte Nøgle hurtig laase Montren op — intet mere; derefter skulde Rollerne ombyttes, saaledes at jeg overtog at holde et belærende Foredrag for Opsynsmanden om Skrivekunsten i Stenalderen, medens Duvel begyndte at interessere sig for Guldsamlingen.

Han skulde da, medens jeg fuld af Iver diskuterede med Opsynsmanden og holdt ham med Fingeren i Knaphullet i en saadan Stilling, at han stod med Ryggen mod Indgangen til Guldværelset, hurtig aabne Skabets Dør, tage Sporen fra dens Plads og lægge

Da vi netop var kommet indenfor den store Port, der aabnedes paa Slaget 10, farer der et modbydeligt lidet Kryb af en Hund op paa min Ven — det var hans lille Hund »Rex«.

Afstøbningen i Stedet. Efter at Duvel havde faaet Guldsporen i sin Citytaske, skulde han lukke Skabets Dør og ligegyldig komme slentrende ud til os, hvorefter jeg skulde bese Guldsagerne og derunder med min Nøgel laase Skabet, medens Duvel udbad sig Oplysninger hos Opsynsmanden.

Vi indfandt os som aftalt Fredag hos Metalstøberen, hvor vi til vor Glæde fik udleveret et smukt StykkeArbejde; det var vor skønne Spore, nøjagtig som den laa paa sin Fløjelsdug i Musæet; paa Duvels indstændige Anmodning var den paa sine Steder behandlet saa virkningsfuldt med Fil, at den Slitage, vi havde bemærket hos Originalen, var fortræffelig gengivet.

Lørdagen oprandt med graat Vejr og de regnfyldte Skyer hang som Bomuld paa Holmenkollen og Voksenkollen, medens Gaderne var fugtigglatte; dette begunstigede imidlertid vor Plan, da Folk som Regel holder sig inde i den Slags Vejr, og vi saaledes vilde slippe for mange Besøgende i Musæet.

Denne Gang var vi usædvanlig tidlig ude — vi maatte som sagt benytte de Tider, da der var mindst Folk — og vi stod derfor allerede Kl. 10 udenfor Musæet med vor »Bädecker« i Haanden.

Alt gik som ventet, kun med Undtagelse af en lille Hændelse, der nær kunde have ødelagt det hele; som jeg tidligere har bemærket var vor Forklædning fuldstændig skuffende og jeg tvivler paa, at min egen Hustru skulde have genkendt mig, og ligedan var det som sagt ogsaa med Duvel; idet vi imidlertid — med en let forklarlig Spænding — skulde sætte vore Ben indenfor den store Port, der aabnedes paa Slaget 10, farer der et modbydeligt lidet Kryb af en Blanding af St. Bernhard og black & tan Terrier op paa min Ven — det var hans lille Hund »Rex«.

Den viste sin overstrømmende Glæde ved at tilrakke vore Dragter noget ganske skrækkeligt, og vi mærkede, at de faa Tilskuere, der overværede Scenen, havde deres egne Tanker om de to engelske Turister, der har Hunde med sig paa deres Rejser, hvilket jo ogsaa var temmelig enestaaende; vi tabte dog heldigvis ikke Hovedet, fornægtede ethvert Frændeskab med »Rex« ved med et velrettet Spark at sende den nedad Trapperne, og fortsatte vor Gang, beholdende vore stive engelske Miner og mumlende et indædt »God-Damm«.

»Rex« havde, hørte vi senere, det Bæst, set sit Snit til at springe fra Pigen og havde sat lige efter os.

Vi studerede nu først Musæets nederste Etage, hvor vi med vore Luper for Øje underkastede enhver Ting vor Kritik, samtidig med at vi gjorde vore Notater, og gik saa endelig hastigt ovenpaa, ikke uden en vis Skælven i Knæerne, og i Grunden lidt ængstelige for, hvordan det hele vilde spænde af.

Vi spillede imidlertid vore Roller godt, og Resultatet var, trods adskillig nervøs Ængstelse og nogen Hjærtebanken, at vi en Time efter at vi var kommet ind i Musæet, atter befandt os paa Vej nedad Trapperne, men med den dyrbare Spore i Citytasken, og med Bevidstheden om, at have udført lidt af en genial Skurkestreg, da vi tænkte paa den falske Spore i Montren.

Samme Eftermiddag skulde vi efterAftale træffe sammen med Konservatoren paa »Dronningen«; vi skiltes for at begive os hjem og aflægge Forklædningen som engelske Turister. Allerede i Tanken glædede vi os over, hvor overrasket Konservatoren utvivlsomt vilde blive ved at for Syn for Sagen om vort vel udførte Kup.

Da jeg nogle faa Minutter over det fastsatte Klokkeslet traadte ind i Restavranten, nærmede en Kellner sig og meddelte, at de to Herrer, jeg skulde træffe sammen med, allerede ventede i et lille Sidekabinet. »Saa har naturligvis Advokat Duvel allerede fortalt Konservatoren, at vi havde vundet Væddemaalet«, tænkte jeg, og følte mig noget stødt over, at han ikke havde ladet mig ogsaa nyde Konservatorens første Overraskelse.

Idet jeg traadte ind efter først at have banket paa Døren, mødte der mig et ganske uventet Syn. Min muntre Ven Advokaten sad i en lille Sofa aldeles sønderknust; med Hovedet støttet mod den højre Haand stirrede han stift ud i det tomme Rum. Paa Bordet foran ham stod vor Citytaske, aaben og tom.

Henne ved Vinduet stod Konservatoren og betragtede som det syntes mig bekymret vor fælles Ven, idet han sagte bevægede Fingrene mod Ruden som om han grundede over en alvorlig Sag.

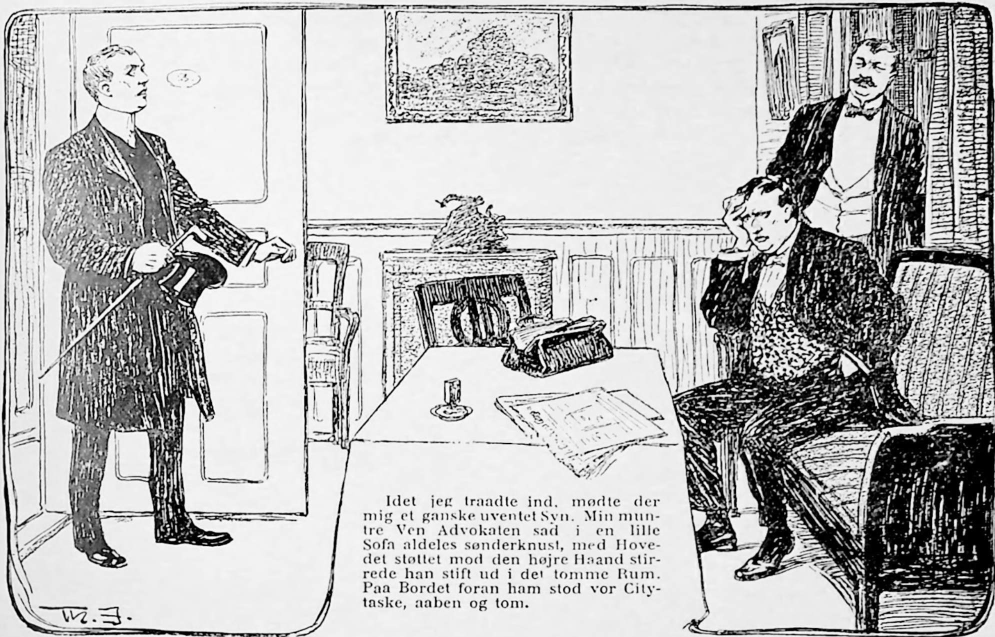
— Ja, udbrød Duvel som for sig selv, da jeg atter havde lukket Døren efter mig, den er stjaalet fra mig; Musæets Guldspore er stjaalet fra mig. Det maa være sket, medens jeg gjorde mig i Stand til at tage herhen og Citytasken stod paa mit Skrivebord i mit Kontor.

Nu forstod jeg hele den pinefulde Situation. Saa vilde altsaa denne uskyldige Tyverisag, vi i Spøg havde indladt os paa, faa skæbnesvangre Følger for os begge; jeg var jo i det mindste Medskyldig.

Uden at sige noget gled mit Blik fra den nedbøjede Advokat, over den tomme Citytaske, der nu saa ud som en raabende Anklage, og hen paa Konservatoren med det mørke Ansigtsudtryk og de nervøst spillende Fingre.

— Jeg gentager, sagde Konservatoren, at jeg ikke kan tro, at De har taget Guldsporen fra Montren!

Advokaten saa op med et Udseende af forrykt Haab.

Idet jeg traadte ind, mødte der mig et ganske uventet Syn. Min muntre Ven Advokaten sad i en lille Sofa aldeles sønderknust, med Hovedet støttet mod den højre Haand stirrede han stift ud i det tomme Rum. Paa Bordet foran ham stod vor Citytaske, aaben og tom.

— I hvert Fald, vedblev Konservatoren, maa jeg først ved Selvsyn overbevises om, at De har taget Guldsporen og saaledes vundet vort Væddemaal, men — som De jo fortæller — rigtignok ogsaa er kommet i den pinlige Situation, at den er stjaalet fra Dem. Jeg føler mig slet ikke overbevist om, at De har haft Held med Dem og udført Kup'et. Er det ikke mig, De vil have lidt til bedste, fordi Deres Forehavende er mislykkedes?

Men Advokaten paastod Nej, og jeg aabenbarede den Andel, jeg havde haft i, at Guldsporen var fjærnet fra Musæet. Det syntes som om, at Advokaten nu var overbevist om vor Meddelelses fulde Sandhed.

— Godt! svarede han. Men forinden jeg indrømmer, at jeg har tabt Væddemaalet, maa jeg have Vished for, at den ægte Guldspore er fjærnet fra dens Montre. En anden Ting bliver det, hvorledes den Sag skal ordnes med, at den er stjaalet fra Advokaten. Vi maa sætte Musæumsdirektøren ind i den farlige Spøg, som maaske har faaet saa skæbnesvangert et Udfald.

Efter nogen Samtale om Sagen, gik vi ind paa, at vi alle skulde tage hen paa Musæet og der skulde Konservatoren overbevise sig om, at Guldsporen virkelig var fjærnet. Paa Vejen skulde hver Part søge at faa en Fagmand med; det lykkedes Advokaten og mig at faa Metalstøberen med os og Konservatoren sendte Bud til en Guldsmed, han kendte.

Kort efter stod vi alle samlede foran Montren, hvori den berømte Guldspore laa, funklende og troværdig. Det var Konservatoren, som havde udvirket Tilladelse til dette Besøg paa Musæet udenfor Aabningstiderne. Men heri var intet paafaldende, da der ofte var saadanne Besøg af Fagmænd og udenlandske Musæumskyndige.

Konservatoren tog den lille Nøgle frem og aabnede Montren. Han undersøgte nøje den Guldspore, som funklede paa den sorte Fløjelspude. Saa rystede han paa Hovedet og derefter lod han de to Fagmænd undersøge den. Begge erklærede de, at den var af massivt Guld og et meget gammelt og sjældent Arbejde.

Medens denne Scene stod paa, havde Advokaten og jeg været forbavsede Tilskuere; hvis den Guldspore, som nu fandtes i Montren, var den ægte, var hele Sagen en uigennemtrængelig Mystik for os: Vi havde da tabt Væddemaalet og vor Snedighed og Ulejlighed havde været forgæves, men hvor vilde vi alligevel aande let, hvis Guldsporen befandt sig paa sit rette Sted!

Ikke alene vi, men ogsaa Konservatoren, blev aldeles maalløs af Overraskelse, da Metalstøberen, efter at Guldsporens Ægthed var konstateret, udbrød til Konservatoren:

— Nu, da jeg atter har haft Lejlighed til at undersøge Guldsporen, maa jeg indrømme, at de to Efterstøbninger med Fotografier som Modeller, jeg i disse Dage har udført, kunde være endnu bedre. —

— To? raabte Advokaten og jeg næsten samtidig.

— Ja to! oplyste Metalstøberen, den ene efter

Bestilling fra Direktøren her ved Musæet og den anden efter Bestilling af en Konservator ved et af Stockholms Musæer.

I dette Øjeblik greb Konservatoren, som nu begyndte at ane Sammenhængen i Mysteriet, ind i Samtalen, og de to Haandværksmestre forlod os uden at vide noget om, hvad selve Sagen drejede sig om.

Umiddelbart herefter havde vi alle Foretræde hos Musæets Direktør, overfor hvem vi bekendte alt, hvilket var adskilligt mindre behageligt end at sidde ved en Champagnemiddag.

Direktøren hørte roligt paa os og, da vi havde fortalt alt, og Konservatoren yderligere havde bekræftet, at Guldsporen nu virkelig laa paa sin Plads, smilede han og sagde:

— Mine Herrer! Lykken har denne Gang været Dem bedre end Forstanden. Det er Musæets Afstøbning, De har fjærnet fra Montren! Imidlertid har De jo ved samme Lejlighed efterladt en anden Efterstøbning, udført af den samme Mand, saa vort Tab i saa Henseende er det næppe værdt at tale om. Jeg antager ikke, at De, Hr. Advokat, mere indlader Dem paa saa farlige Experimenter, vedblev Direktøren.

— Nej! det skal jeg ikke befatte mig med videre, svarede Advokaten synlig lettet, — og tilmed maa jeg indrømme, at jeg har tabt Væddemaalet; men Musæets Afstøbning, som er stjaalet fra min Citytaske — hvad skal vi gøre ved det?

— Enhver kan let undersøge, at den er uægte, svarede Direktøren, saa den gør næppe nogen Skade. For øvrigt var det et mærkeligt Træf, at den Afstøbning skulde ligge i Montren hin Dag. Sagen var den, hvad jeg for øvrigt rent privat betror Dem, at jeg efter højere Ordre skulde præsentere den berømte Guldspore ved Hoffet en Dag, da der var Besøg af en kendt udenlandsk Arkæolog — og da jeg ikke bestemt vidste, hvilken Dag det vilde ske, lod jeg gøre en Afstøbning for ikke at vække Publikums Mistanke, saafremt Sporen en Dag savnedes paa sin Plads.

Det var med fuld Tilgivelse for vort »Tyveri«, at vi skiltes fra Musæumsdirektøren. Advokat Duvel var saa glad over sit Held i Uheldet med Hensyn til den »stjaalne« Spore, at han alene betalte den Middag paa »Dronningen«, vi saa stærkt trængte til efter disse rystende Sindsbevægelser.

Albert Wagner.

BØRN AF SAMME HUS

NOVELLE AF ALBERT WAGNER

TEGNINGER AF LOUIS MOE

En Sky af Kalkstøv, et dumpt Bump, og de første Sten af den gamle Bindingsværksbygning faldt til Jorden.

Det havde staaet der i mange Aar, det Hus, saa langt som Bedstefader kunde huske tilbage og meget længere. De sidste Aar stod det, som faldt det i Tanker over Tidernes sære Omskiftelser, ludende forover lige som stirrende mod Jorden for der at finde de gamle Minder gemt.

Det kære gamle Hus; var det end vaklende og ludende i sin Holdning. Ja, tilfredsstillede det ikke vor Tids forkælede Smag, hvilken Ynde ejede det dog ikke i sin gammeldags godmodige Fortællen om svundne Tider.

Der lød ogsaa mærkelige Fortællinger om det; under dets dybe Kældere mundede en Løngang ud, og sikkert er det, at det var bygget paa gamle Klostermures Fundament — og mange Fortidslevninger bar det i sit Skød.

Da der i sin Tid blev gravet i en af Kælderne, fandt man et gammelt spadelignende Redskab og et Skelet med en Sølvkæde om Halsen.

Jeg mindes, at vi Drenge en Aften paa Væddemaal listede ned i Kælderen, hvor Arbejderne i Kaadhed havde klynget Skelettet op ad Væggen, men Modet var vel ringe endda; vi syntes at høre en raslende Knokkeldans længe før vi naaede Stedet.

Ja, en sær Mystik omgav dette Hus, hvor saa mange Enkeltheder fortalte om Tider, der gennem Bedstefaders Fortællinger laa os nær, og fjærnere Tider, hvor den overlevende Fortælling gav det end mere Kolorit. — — —

Allerede for flere Dage siden havde man slaaet Plankeværk op om Bygningen, men dog maatte jeg Dag efter Dag liste ind i Gaarden og kaste Afskedsblikke til hver af de Kroge, Gavle og Trapper, der for mig tegnede hele Barndomstiden op med rene uforfalskede Linier.

Jeg stod ogsaa denne Morgen og fulgte med Blikket Sten efter Sten, der faldt til Jorden, men mærkede pludselig, at et Blik var fæstet i mit, jeg saa hastig til Siden. For mig stod en lille spinkel og gammel Mand, han var meget lille. Ansigtet var skægløst, men dets fine Træk var gennemfuret af utallige smaa Rynker, hans dybtliggende Øjne var usædvanlig klare og glansfulde, og det Blik, de rettede mod mig, var næsten kærligvemodigt.

Mandens Dragt havde et Snit over sig, som stammede den fra Aarhundredets Begyndelse — han rakte en fintformet Haand frem for sig, og pegede mod de nylig nedstyrtede Murbrokker og jeg hørte ham sige:

Ikke sandt, Fortidens Minder synker i Grus, siger man. Føj! Stands dit skændige Værk du nye Tid — udbrød han iltert,

og ved de sidste Ord fløj Harmglimt fra hans Øjne, og Hænderne knyttedes i Vrede.

Den Noblesse, der var udbredt over hele hans Person, ja, ogsaa den Interesse for det gamle Hus, han bar fælles med mig, gjorde, at jeg, hvad der ellers ikke havde været urimeligt, ikke fandt hans Ord og Adfærd latterlige, men høfligt lettede paa min Hat og sagde — Bedrager mine Tanker mig ikke, maa Deres Ord faa mig til at tro, at dette Hus rummer Minder for Dem. Jeg tror at føle den samme sorgblandede Harme som De ved at se disse Mure falde; det er nemlig mit Barndomshjem —.

Det milde Blink var atter kommen frem i hans Øjne, og ved mine sidste Ord traadte han hen til mig, greb min Haand, trykkede den varmt og fast mellem begge sine, og udbrød: Herregud! Herregud! altsaa Børn af samme Hus, saa er vi jo næsten i Familie. Kan De se! — her pegede han op mod en af Etagerne — bag det lille Vindue har jeg drømt mine første Ungdomsdrømme. Herregud Ja, i dette Hus er man født. —

Erindringerne lagde som en mørk Skygge over hans Ansigt, han sukkede dybt, og medens jeg tavs betragtede ham, blev han for mig meget meget mere gammel at se, som han stod der sammensunket og med bøjet Hoved.

Hans sidste Ord havde sneget en ubeskrivelig Medlidenhedsfølelse ind i mit Hjærte, jeg kunde ikke undgaa at gribe hans Haand og sige:

Stakkels gamle Mand! gemmer dette Hus saa tunge Minder for Dem, har der ikke været nogle lyse glade Timer, der kan faa Deres Tanker til at dvæle her med Glæde? —

Han saa hastig op — Aa jo! Aa jo! det er der jo nok — gentog han ganske langsomt — det er der jo nok, men det ligger mange mange Aar tilbage i Tiden. Ser De, det er netop de lyse Minder, der har bragt mig herhen efter mange Aars Forløb. Kom! — sagde han, og greb min Arm — lad os gaa ind paa Trappen her, saa skal jeg med faa Ord fortælle Dem noget, der vil kunne faa Dem til at forstaa, at mit gamle Hjærte krympedes, da jeg læste i Bladene, at dette Hus skulde falde for Murbrækkerens Haand. Jeg bor nemlig i Køge skal jeg sige Dem. Ja jeg gør saamænd. Jeg bor i Køge, Ja —

Han stod lidt grundende, og begyndte saa, medens et lille kært Gammelmands-Smil fløj over hans Læber —

Jeg er netop i Dag 87 Aar! Ja, jeg er saamænd. Jeg fødtes, som jeg sagde Dem i dette Hus. Min Far var i sin Tid en meget velhavende Bager her i Byen, og vi Børn voksede op under gode Forhold. Jeg blev Student, og ejede alle de glade Drømme og stolte Forhaabninger, som luer i enhver Ungdoms Sjæl. Ja, saa kom min Ungdoms-Elskede til at bo i dette Hus, her oven over hvor vi staar nu. Fra mit Vindue saa jeg en Morgen første Gang hendes kære lille Ansigt. Ja min Herre, har De nogensinde elsket, saa ved De, hvad det første Smil, der veksles mellem to Unge, ofte kan betyde for et helt Liv. Hun smilede til mig, og mit Livs Skæbne var afgjort.

Naa, jeg vil fatte mig kort. Hun og jeg bleve hemmeligt forlovede, vi var bange for at oplyse Forholdet overfor vore Forældre, hine Tiders strenge Tugt saa aldrig med gode Øjne til to Elskende, der lod eget Valg raade.

Vi maatte stjæle os vore glade Timer til, men netop det stjaalne ejer jo sin ejendommelige Lykke, og dette gamle Hus var Rum for alle de glade Løfter, hun og jeg udvekslede. Saa maatte hun rejse med sin Familie, man skulde blive borte over et halvt Aar. Lange og sjældne Breve søgte at holde os skadesløse for Savnet af hinanden, endelig kom en Dag et Brev, der meldte, at nu vendte de hjem.

Ikke har jeg glemt, hvor mit unge Blod brusede mig til Hjærtet, Ja, jeg troede saamænd, jeg skulde dø af Fryd. Aa ja, dø, det havde maaske været det bedste. Jeg ventede, men Ventetiden blev lang. Saa kom en Dag Budskabet til Byen, Skibet med hende og alle var gaaet under. Ja, min Herre, naar man har elsket et Menneske og viet det alle sine Haab og Drømme, forstaa saa det Slag. Disse Mure blev ogsaa Vidne til min Sorg, hint lille Værelse gemmer maaske endnu paa mine Sukke.

Tiden læger alle Saar, siger man.

Aa ja, maaske hos nogle, hos mig er Saaret aabent den Dag i Dag trods de mange Aar, der er gaaet hen.

Men jeg har jo lovet at fatte mig kort, dog vilde jeg saa gærne, at De skulde forstaa mig, for jeg sér, De har Godhed i Deres Øjne.

Hendes Breve blev Mindets Runer for mig, gennem Aarene min eneste Lykke. Saa tvang Forhold mig bort fra Huset, men før jeg rejste, murede jeg Kassen med Brevene ind her nede i Kælderen. Jeg vilde ikke sprede Minderne, og de Breve hørte jo Huset til, jeg kunde dem saamænd ogsaa udenad allesammen.

Ja, det er nu 25 Aar siden. Aa ja, Tiden den er gaaet.

Men ikke sandt, nu kan De forstaa, at jeg har Ærinde her for at frelse mine Minder fra fremmede Hænder — for at se mit kære gamle Hjem, min unge Lykkes Vugge, alle alle mine Minder de —

— — —

Her kvalte Graaden hans Ord, og den gamle Mand sank hulkende i mine Arme, medens jeg blidt støttede ham; jeg søgte, men kunde ikke straks finde Ord til at trøste det gamle og dog saa ungdomsfriske Hjærte, jeg var selv saa bevæget.

Endelig fattede han sig og sagde til mig: —

Tak! fordi De saa kønt forstaar mig, men ikke sandt; det er tungt, naar Døden har røvet Lykken fra ens Liv og man saa endda oplever at se Minderne smuldre hen.

Herregud, hvorfor skulde jeg gamle Menneske nu opleve dette? Om jeg dog havde været død, saa havde det dog ikke pint mig. Min kære Herre! Husk en gammel prøvet Mands Ord, den største Vé for et Menneske er at faa Lov til at overleve sine Minder. Men hør nu kære rare De, nu maa De gøre mig en eneste Tjeneste, nu De kender mit Ærinde her i Dag, gaa med mig ned i Kælderen jeg maa frelse de Breve fra Ødelæggelsen! —

Vi gik atter ud i Gaarden, hvor nu travle Arbejdsfolk færdedes, og steg ned i en af de dybe Kældere uden at nogen hindrede os deri. Vejen ned til Kælderen og gennem Rummene var, mærkeligt nok, farbar i dette Nedbrydelsens Virvar.

Vi naaede ind til det store Kælderrum, hvor jeg i min Barndom saa tit havde leget. Var det mon underligt, at jeg der faldt i Tanker, da jeg i det sparsomme Lys saa mig om paa de gammelkendte Steder; Minderne magtstjal jo ogsaa mig. Den gamle Herres Stemme vækkede mig af Drømmerierne: Aa kom! — udbrød han — hjælp mig her! — Han havde af sin Lomme fremtaget en lille Mejsel og en Hammer og viste mig et Sted i Muren, hvor jeg skulde bryde et Par Sten ud. Den første af dem gik let nok, den laa løst skubbet ind, de to næste kostede det lidt Anstrengelse med, men endelig fik jeg ogsaa dem ud, og et lille mørkt Rum kom til Syne.

Den gamle Herre bøjede sig rystende over alle Lemmer ned og famlede med skælvende Hænder rundt i Rummet derinde. Hans Søgen blev mere og mere ivrig, det saa ud som om der intet var at finde. Han vendte sig mod mig. Jeg tør ikke uden at græde mindes det Blik, hans Øjne sendte mig, det var saa rystende dødsensangst og forskræmt, som man kan se det hos Dyr, der tigger for Livet eller Naadestødet. —

Aa, De vil nok tage den lille Kasse ud for mig — lød det hæst og jamrende fra hans Læber — mine — mine Hænder ryster saa meget, der — derfor kan jeg vist ikke — —

Hans Øjne skinnede saa besynderligt, han var dødbleg og hele hans Legeme gyngede frem og tilbage. Jeg bøjede mig ned og greb ind i Rummet, trods al min Søgen fandt jeg intet, jeg strøg Tændstikker og undersøgte Rummet paa det nøjeste, men Rummet var tomt —

Den er der ikke — hviskede han hæst med stirrende Øjne —

Den er der ikke — mine Breve — Hendes og mine Minder borte —

Han krøb hen til Hullet i Muren og kradsede og sled som et Dyr —

En tordnende Bragen lød for vore Øren, alt skred, flængedes og splintredes om os. Jeg følte som trykkedes jeg dybt ned i Jorden, alt alt svandt bort

i Følelse af, at et stort tomt Rum slugte mig.

— — —

En isnende Gysen jog gennem mit Legeme — jeg vaagnede til Livet og mine Øjne mødte lutter ængsteligt spørgende Blikke — rundt om mig stod arbejdsklædte Mænd i tæt Klynge, et Par af dem støttede mig, der laa paa Jorden, og over mig saa jeg bøjet et alvorligt Ansigt med et Par Øjne, der granskende søgte mine.

Det var Lægen! —

Føler De stor Smerte noget Sted — hørte jeg ham sige, og jeg pegede mod min Pande —

Naa kun det, ja det er saamænd godt sluppet, værre var det med den gamle —

Da dæmrede pludselig hele Virkeligheden frem for mig; de arbejdsklædte Mennesker, Gaarden jeg laa i, ja, og den gamle Mand. Jeg greb heftigt Lægens Haand og forsøgte at rejse mig, det gik godt, støttet af kraftige Arme stod jeg, skønt meget svimmel, og saa mig om med søgende Blikke. Lægen vendte sig mod mig og spurgte? —

Sig mig, var den gamle Herre, vi fandt i Kælderen sammen med Dem, en Slægtning af Dem eller Ven? —

Ingen af Delene, svarede jeg, men forklar mig dog, hvor er han, er han død? —

Ja! — lød Lægens Svar —

Han er død, og Gud maa vide, hvilket Vidunder der frelste Dem fra den samme visse Død; to Etager derovre er styrtet ned i Kælderen, der fandt vi dem begge. —

Ja, han talte saamænd et Par Ord før han døde — sagde en Arbejdsformand, som stod ved Siden af Lægen. —

Hvad sagde han, hørte De det? — spurgte jeg ham.

Ja! — svarede han. —

Jeg hørte saa tydeligt han sagde: »Man overlever ikke —«. Ja mere fik han nok ikke sagt, for saa drog han det sidste Pust. —

Jeg forstod det.

Jeg maatte for mig selv nok sige de manglende Ord.

Den hele Sætning lod jeg hugge i en lille Plade, som jeg lod sætte paa den Grav, hvortil jeg fulgte ham otte Dage derefter — den eneste var jeg, der fulgte ham til Hvilen. Ingen Slægt, ingen Venner havde han, ene jeg fældede en Taare ved hans Grav, men vi var jo ogsaa Børn af samme Hus.

»Man overlever ikke sine Minder« staar der paa den Tavle, som Rosen kærligt drysser sine duftende Blade over.

Sten efter Sten er faldet af det gamle Hus, et nyt staar i Stedet, en ny Slægt skal bygge sine Minder der.

DET MYSTISKE BAAND

Af ARTHUR H. ADAMS

ILL. AF H. HURST

Hvad vilde De gøre, hvis De paa den Londonske Hovedaare Piccadilly fandt et Dame-Strømpebaand, der var tæt besat med uvurderlige Perler?

Naar De var et retskaffent Menneske, vilde De uden Tvivl efterlyse dets Ejerinde gennem Bladene. Netop dette gjorde Launcelot Pybus, der var Forretningsmand fra City-Kvarteret. Og denne Fortælling handler om, hvad der saa hændte denne stakkels Mand.

Det første, som Hr. Pybus gjorde, da han fik Øje paa det smukke og nette, let elastiske Baand, der var prydet med disse mærkelige Perler, var at sige til sig selv:

— Jeg troede ikke, at Damer nu til Dags gik med saadan noget!

I næste Øjeblik opdagede han, at en ung Dame, som var klædt med fuldendt Smag, og som han just nylig havde kastet et stjaalent Blik paa for at beundre hendes slanke Skønhed, nu var forsvunden. Han erindrede — og rødmede næsten derved — at denne Skikkelse i den skinnende gule Dragt, med den dristige, sorte Hat og den næsten udfordrende gule Parasol, just havde staaet paa den selv samme Plet, hvor han nu befandt sig. Hun havde søgt Tilflugt paa dette »lille Fredensborg«, idet hun krydsede over den stærkt befærdede Gade til Green Park, og det maatte være hendes Ben, som dette uartige Baand saa utaknemligt havde løsnet sig fra.

Det var klart, at det laa saa lige for at følge efter hende, indhente hende og med et høfligt Buk stilfærdigt overrække den intetanende Ejerinde hendes smukke og sjældne Smykke.

Ja, havde Hr. Launcelot Pybus, været den adrætte unge Mand fra de moderne Forretninger, som stadig gør de mest uoverlagte Ting med samme Sikkerhed som Heltegerninger, havde han nok i elskelig Dumdristighed sat efter hende. I saa Fald vilde Spørgsmaalet om det gule Strømpebaand have været hurtigere afgjort, men sikkert til mindre Tilfredshed for ham.

Launcelot Pybus, Forretningsmanden fra City, var en meget frygtsom Fremtoning af sit Køn; hele sit Liv — han var nu to og fyrre — var det lykkedes ham at undgaa Ægteskabet. Han var blevet opdraget til at vogte sig for Kvindens List; i sit Hjærte kaldte han Kvinderne for ægteskabelige Marodører; han blev Pebersvend af Instinkt. Han havde tidlig læst Schopenhauer og Nietsche og G. Bernard Shaw og derfor betragtede han Kvinderne som griske Forfølgere — Edderkoppe-Kønnet kaldte han dem saa kønt. En Gang vilde en af disse listige og uimodstaaelige og silkebløde Skabninger — ja, Launcelot undervurderede ikke et saadant Væsens Snedighed! — lægge Snarer for hans dyrebare Frihed og fængsle den under en netformet og højst urimelig Hæl. Med al den Energi, som en Londoner-Kontorist med fem og tredive Shilling om Ugen, er i Stand til at udvise, klyngede Launcelot Pybus sig til sin dyrebare Uafhængighed. Overalt omkring sig saa han sine Kolleger bukke under for denne paatrængende og underfundige Fjende; han saa den ene Mand efter den anden blive tæmmet i Ægteskabet; han saa dem lænket med Legeme og Sjæl til deres Principal, ude af Stand til at stille Krav om højere Løn, da de ikke turde risikere, at Kone og Børn skulde dø Hungersdøden. Launcelot Pybus foresatte sig, at ingen Kvinde skulde staa ham i Vejen, ingen Hustru skulde lænke ham.

Aar for Aar undgik han med Behændighed de Fælder, som Kvindekønnet lagde for ham, og den unge Hr. Pybus's Stilling blev stadig fastere i Firmaet, Aar for Aar steg hans Løn. Og netop det, at Launcelot Pybus saaledes havde holdt sig for sig selv, var maaske medvirkende til, at han efter et langt Arbejde omsider blev Medindehaver af Firmaet.

Imidlertid var der Venner af ham, som stillede Pybus's Karriere i en noget anden Belysning. De sagde — disse ubehøvlede Venner — at den stakkels gamle Pybus ikke behøvede at tillægge sig selv Æren af, at han lykkelig var sluppet udenom Ægteskabet. Grunden var simpelt hen den, at ingen af Edderkoppe-Kønnet nogensinde havde gjort sig den Ulejlighed at spinde de bløde Masker om saa ubetydelig en Flue.

Der var dog et Tidspunkt, hvor han næsten var tvungen til maaske at løbe i Favnen paa Fjenden. Det var paa hans fyrretyveaarige Fødselsdag, da Mr. Harbottle, Senior-Chefen for Firmaet, havde bedet Mr. Pybus komme hjem til sig til Middag. Imidlertid havde Launcelot hørt Rygtet om Harbottles Døtre. Den gamle Mands to Døtre blev nemlig omtalte med Beundring gennem Kontorerne for deres uimodstaaelige Toiletters Skyld. Launcelot betænkte sig. Han var Fyrre — og sikker paa sit gode Udkomme. For nylig havde den Tanke dog slaaet ham, at

en Ungkarl paa de Fyrre, som har Raad til at gifte sig, mangler noget — han kunde ikke straks sige, hvad det var. Hans Venner raadede ham til at skifte Husbestyrerinde. Men saa stod det for ham, at det kunde han blive ved med at gøre hele Livet igennem. Det syntes ham næppe Umagen værd. Men det gamle Instinkt sejrede: han modtog ikke Indbydelsen. Under en høflig Form gav han Afkald paa at træffe sammen med Harbottles Døtre.

Saaledes gik det ogsaa denne smukke Foraarsformiddag paa Piccadilly. Den elegant paaklædte City-Forretningsmand stod med det gule Strømpebaand, og der rejste sig for ham et helt Dusin Hindringer for at handle ganske lige udad Landevejen. Sæt, at det kunde lykkes ham at indhente den unge Frøken i Gult, som nu var forsvunden, — hvorledes kunde saa han, som enlig Herre, bringe et saa intimt Paaklædningsstykke tilbage til en Dame som hun?

Hvad der yderligere gjorde dette ganske umuligt, var en anden Omstændighed. Da hun et Øjeblik standsede paa Randstenen, idet hun krydsede »det lille Fredensborg«, havde han ladet sig friste til at betragte hendes aparte Skønhed, og — ved et ganske forbandet Tilfælde — havde hendes Øjne mødt hans. Betød det, at der var for megen personlig Interesse i hans Stirren? Det forekom ham i det Øjeblik, at han i hendes violblaa Øjne havde opfanget et Glimt af Fornærmelse. Maaske havde hans Beundring været altfor aabenbar og kejtet.

Nej! Launcelot kunde sige sig fri for enhver Tanke om at fornærme en Dame; men det var et kedeligt Tilfælde, at hun saa bestemt havde tilkendegivet ham sit Mishag. Hvorledes skulde han da forestille sig for hende? Naar han havde indhentet hende, burde han vel bukke? Men vilde hun tage det ringeste Hensyn til hans Buk? Uden Tvivl vilde hun tage Fejl af hans Hensigt og indbilde sig, at han med Magt vilde paatvinge hende sit Bekendtskab. Nej, Sagen maatte gribes an med en mere varsom Haand.

Skulde det ikke lade sig gøre at gaa foran hende gennem Piccadilly, tilsyneladende i dybe filosofiske Tanker, og med Hænderne holde Paraplyen bag paa Ryggen? Saa vilde hendes Blik fæste sig ved hans Hænder — han vilde f. Eks. bevæge Fingrene — og hun vilde da paa en af dem se et gult Strømpebaand, der straalede af Perler, dingle frem og tilbage.

Det syntes muligt. Men, naar man da kunde formode, at hun genkendte det som sin Ejendom — dog overvejede Mr. Pybus ogsaa, at det maaske kunde være en ret delikat Sag for den unge Pige, paa den Tid og paa et saadant Sted, at overbevise sig om, at hun virkelig havde tabt det — vilde hun saa have Mod nok til at snappe det dinglende Baand fra hans Haand og stikke af? Han afviste denne Udvej med Foragt. Man forstaar, at Mr. Pybus's Tanker begyndte at løbe løbsk. Det maa have været Foraarets og det dejlige Solskinsvejrs Skyld, for Mr. Pybus følte sig meget ung. Maaske havde denne Følelse dog sin Grund i nogle Erindringer fra Tyveaarsalderen, der blev vakte til Live hos ham ved den ejendommelige, milde, men dog vedvarende Vellugt, som udgik fra Strømpebaandet.

Hele den Dag vrimlede Harbottle, Clank & Pybus' Kontorer af Damer, der havde tabt perle-smykkede Strømpebaand paa Piccadilly.

Den anden Mulighed, at den unge Dame vilde stille sig afvisende overfor den bukkende og

høfligt spørgende Gentleman, som bragte hende en Genstand, der kun omtales meget lidt — undtagen netop af Kvinder og Konger — den afviste Launcelot meget bestemt. Den unge Frøken med Strømpebaandet kunde ikke vise en saadan Uforskammethed.

Nej, han maatte aflevere Genstanden til dens Ejerinde paa en mindre aabenlys og mindre anstødelig Maade. Kunde han ikke komme paa Siden af hende, medens hun spadserede og uden at mæle et Ord stikke Perlebaandet ind i hendes smalle, blødt behandskede Haand? Det forekom ham gørligt; men hun vilde fare sammen af Skræk. Hun vilde tabe Strømpebaandet; Perlerne vilde blive knust under hendes Fødder.

Og saa desuden, sagde han til sig selv, medens han drev ned ad Gaden, hvorledes skulde han saa kende Damen igen? Men hans Hjærte gav ham Svar med fuld Sikkerhed, — han vilde være i Stand til at genkende hende hvorsomhelst! Han kunde pege hende ud blandt en hel Sværm af Kvinder — alene hendes violblaa, drømmende Øjne var nok for ham til at genkende hende. Alle andre Kvinder havde Edderkoppen i deres Blik.

Men til Trods for, at han i flere Timer gennemsøgte hele det fashionable London, gik han dog forgæves. Damen med Strømpebaandet var som opslugt af Jorden.

* * *

En hel Uge igennem læste Mr. Pybus Avertissementerne om tabte Sager i alle Londons Blade. Blandt de utallige Ting, som var tabt eller bortkommet paa anden Maade, søgte han forgæves efter et Dame-Strømpebaand. Og da han tænkte nærmere herover, tiltalte det Mr. Pybus, at han ikke fandt det efterlyst. Hun var naturligvis for stolt og for undselig til at offentliggøre sit Tab. Hellere end at betro Offentligheden en saa intim Sag, hellere end at oplyse en Fremmed om, at hun bar en saa sjælden, usynlig Prydelse, vilde hun naturligvis slutte Sorgen inde hos sig selv. Saadanne Betragtninger beskæftigede Mr. Launcelot Pybus sig med, og hun kom til at staa for ham som en virkelig sand Kvinde.

Saa averterede han selv. Han regnede ud, at skønt hendes kvindelige Finfølelse havde afholdt hende fra at avertere om sit Tab, behøvede hun ikke at gøre sig Skrupler over at henvende sig til Finderen og modtage Strømpebaandet af hans Haand. Han nedskrev et smuktformet Avertissement og gav det til Kontordrengen til Besørgelse, medens hans Hjærte slog heftigt.

Det var næsten med en Følelse af Brødefuldhed, at han derefter tillukkede sin Kontordør og tog det pæne. perleglitrende Strømpebaand frem fra sin Skrivebordsskuffe. Mr. Pybus kendte noget til Perler; han havde købt og solgt Perler, og i det udtryksfulde amerikanske Sprog er det det samme som at have Forstand paa Tingene. Det brede Perlebaand endte med et tredelt Spænde. Da han med en vis Andagt spændte det om sin Arm, lagde han Mærke til, at det saa ud som et rigtigt Perlebaand. Det var virkelig en nydelig Kvindeprydelse.

Da han saa næsten angerfuldt spændte det af, slog dets ejendommelige Parfume ham atter i Møde.

»Mærkværdigt!« udbrød Mr. Pybus, Medindehaver af det kendte Parfumefirma Harbottle, Clank & Pybus. »Jeg erindrer ikke nogensinde før at have truffet paa denne Parfume!«

Det maa siges, at Launcelot Pybus kendte alle Parfumer i Verden. Han havde en fuldkommen Tillid til Finheden af sin Lugtesans. Han, som var i et Firma med fine Næser, havde selv den fineste Næse af dem alle. Harbottle, Clank & Pybus drev den mest ansete Forretning i London med Indførsel, Fabrikation og Salg af Parfumer; og her — i Mr. Pybus's grove Haand, sad han med en Parfume, som var ukendt for hans Lugtenerver!

Det var en lækker Duft, en tillokkende Duft, daarende, himmelsk. Et Øjeklik hengav han sig prøvende til den, — som en Vinstuegæst langsomt nipper til sin Toddy. Men saa rejste han sig pludselig op. Dette var jo en meget alvorlig Historie, der var i Stand til at undergrave det rodfæstede Firmas Stilling i Parfume-Verdenen. Der var altsaa paa Markedet en Parfume, en ganske udmærket Parfume, som hans Firma ingen Anelse havde om. Altsaa var der en Rival, — en ukendt og derfor mere farlig Konkurrent!

Den naturligste Vej at gaa, nej, ligefrem hans Pligt var det at forelægge Sagen for hans ældre Kompagnon og foretage Skridt for at efterspore den nye Parfume.

Men med et Suk indsaa Launcelot, at han intet kunde gøre. Strømpebaandet var ikke hans; det og dets Vellugt tilhørte den unge Dame i Gult. Hvorledes skulde han gaa til Mr. Harbottle og lægge et Damestrømpebaand foran ham? Hvorledes skulde han besudle saa smuk en Prydelse ved at lægge den til Grund for rivaliserende Forretningshandlinger? Mr. Pybus's noble Sjæl krympede sig overfor en saadan Vanhelligelse. Han vilde bringe ethvert Offer for at værne om den unge Dames Hemmelighed. Da han omhyggeligt lagde Strømpebaandet tilbage i sit tillukkede Gemme, tænkte han med Glæde paa, at Mr. Harbottle skulde foretage en Forretningsrejse til Fastlandet paa en fjorten Dages Tid. Naar han da vendte tilbage, vilde Launcelot nok have fundet Damen; Strømpebaandet, der gemte den ubrødelige Hemmelighed, vilde da ikke længere være i hans Besiddelse.

Men, vil man indvende, saa var der den anden Medindehaver, Clank. Men Clank var død for hundrede Aar siden og havde kun efterladt Firmaet en eneste mindeværdig Efterladenskab efter sig, nemlig sit Navn.

Den næste Morgen var Mr. Pybus tidlig paa sit Kontor; i sit Avertissement havde han anmodet Ejeren af Strømpebaandet om at henvende sig der. Han følte sig overbevist om, at hun vilde komme. Hele den foregaaende Aften havde han forestillet sig, hvorledes hun sagte vilde banke paa Døren, hvorpaa der stod »Privat. — Mr. Pybus«; og i Tanken saa han, hvorledes hun, naar han havde svaret »Kom ind!« tøvende vilde smutte ind — hun, den smukke, daarende Skikkelse i Gult. Han vilde alvorlig rejse sig op og bukke, idet han vilde bede hende tage Plads. Saa vilde han uden at sige et Ord tage Perlesmykket, som han diskret havde indpakket i Silkepapir, frem fra sin Skuffe. Hun vilde rødme lidt, naar hun tog det med den slanke Haand; lidt forvirret vilde hun fremstamme: »Jeg takker Dem saa meget!« og saa forsvinde. Det hele vilde kun staa paa i faa Minutter.

Saaledes havde Mr. Pybus forestillet sig Scenen, men der syntes at mangle noget ved hendes Forsvinden ud ad Døren. Skulde det hele saa være forbi? Kunde det ikke tænkes, at hun — maaske mange Aar senere, efter at hun var blevet lykkelig gift — tilfældig traf sammen med ham og saa til sin Mand vilde sige de forklarende Ord: »Det er den Gentleman, som var saa venlig med Hensyn til det — det Armbaand —«.

Det, følte han, vilde være Belønning nok. Altsaa ventede han paa hende den Morgen, idet han koldblodig satte sig ved sit Skrivebord; i Dagens Anledning havde han pyntet sig med en ny gul Slips.

Han ventede ikke længe. Hele den Dag vrimlede Harbottle, Clank & Pybus' Kontorer af Damer, der havde tabt perle-smykkede Strømpebaand paa Piccadilly.

Der var Damer, som silkeraslende kom ind i hans private Kontor og bad om Strømpebaandet, idet de uden Betænkning nævnte Tingen ved dens rette Navn; de følte sig noget stødte, naar han høfligt bad dem om at beskrive det nærmere. Saa blev de enten saa yndefuld usikre eller gav sig lige i Lag med Enkeltheder, idet de røbede sig, naar de skulde nævne Farven. Mr. Pybus lærte paa denne travle Dag, at der var en Uendelighed af Varieteter i kulørte Damestrømpebaand. Grønne Strømpebaand og gyldne Strømpebaand, violetrøde og helt sorte, nu og da et hvidt Strømpebaand fulgte han høfligt til Døren med et fælt smilende Ansigt. Han ventede kun paa hende.

Et særlig ubehageligt Syn slog hende i Møde. Det var Mr. Pybus, som holdt en lille Læderpose ud af sit aabne Vindue og gjorde ophidsede, men tydelige Gebærder med den.

Der var et enligt blegrødt Strømpebaand og derefter tre Damer med stærkt blegrøde Kinder og meget store Hatte og overordentlig højhælede Støvler: omkring dem stod en Os af Parfume, som Launcelot med sin fine Næse strax vidste var en simpel indført Vare, som hans Firma ikke vilde føre. De kom samtalende i Følgeskab ind alle tre.

De beskrev med nøje Enighed de tre perlesyede Strømpebaand, som de havde været saa uheldige at tabe paa Piccadilly; men Mr. Pybus

var hurtig færdig med dem. De gik alle i Vandet paa Farven. Da han fulgte dem til Døren, lod de sig muntert forlyde med, at de nok ikke havde haft Lykke med sig den Dag.

Derefter fulgte et Udvalg af Samlere og Expeditricer hos Modehandlere — Folk, som Hr. Pybus ved første Øjekast vilde forsværge nogensinde havde baaret perlesmykkede Strømpebaand.

Den næste Dag var Besøget tyndet ud og den tredje Dag havde Harbottle, Clank & Pybus's Kontorister ikke noget at strække Hals efter.

Men hun — Ejerinden — kom ikke.

* * *

Imidlertid var Launcelot Pybus en Handlingens Mand; nu foresatte han sig en Eftersøgning af Strømpebaandets Ejerinde. Det mærkelige Baand lagde han i en lille, fin Gemselæderpose, som han opbevarede i sin indvendige Brystlomme, og gav sig til spejdende at bevæge sig frem og tilbage paa Byens fashionable Hovedstrøg. Hvert Øjeblik kunde han jo vente at møde hende igen og saa var det nødvendigt at have hendes Strømpebaand lige ved Haanden. Paa en eller anden Maade maatte han søge at lære hende at kende. Nu maa det bemærkes, at Launcelots Møde med Damen ikke længere i hans Fantasi skulde ende med, at hun opskræmt gik sin Vej; i sine Drømmerier skimtede han andre Muligheder — rent sindssvage Muligheder sagde han til sig selv og sukkede. Hun var naturligvis gift — eller nær ved det. Mismodig vendte han saa tilbage til sin uinteressante Beskæftigelse som Parfumehandler.

Saa en Morgen, da han kom sent paa Kontoret, idet han efter Sædvane havde slentret rundt paa Piccadilly, standsede hans Hjærte næsten sin Banken. Et Øjeblik blev han ganske overvældet ved at mærke Strømpebaandets Parfume.

Hun maatte være i Kontoret!

Han næsten løb ind i sit forreste Kontor. Der var ingen. Ganske bestyrtet gik han ind i sin ældre Medindehavers Kontor. Hr. Harbottle var alene. Dog havde Launcelots paalidelige Lugtesans talt Sandhed. Parfumen var der.

»Aah, Pybus!« udbrød Harbottle, »jeg vilde just tale med Dem. Jeg har faaet Fingre i en hel ny Parfume, som synes at være noget af det fineste, vi i de senere Aar har haft. Hvad mener De om den?«

Han rakte Launcelot en lille Flaske med Glasprop. Juniorchefen tog ikke fejl. Det var den, han mente.

»Det er virkelig en fin Artikel,« svarede han, »men det forekommer mig, at jeg før har truffet paa denne Parfume.«

»Umuligt!« afbrød Mr. Harbottle. »Vi er de første i England, som har fremstillet den. Prøve-Tønden med Blomster er kommet lige fra en Fagmand i Syd-Amerika forrige Aar og dette er den eneste Essents-Prøve, vi endnu har fremstillet. Jeg har Fagmandens Garanti for, at disse Blomster ikke har været overladte til noget andet Firma, og han alene kender Maaden at dyrke dem paa. Vi har helt Haand i Hanke med denne Affære. Hvis De synes om denne Prøve, kan vi strax afslutte Kontrakt med ham om en regelmæssig Levering af disse Blomster alene til os. Efter mit Skøn vil den blive Markedets fineste Parfume.«

»Uden Tvivl er den lækker og sjælden,« indrømmede den yngre Medindehaver, — »naar blot vi kunde faa Monopol paa den.«

»Jeg siger Dem, at vi *har* Monopolet,« udbrød den gamle Mand hurtigt. »Kun ved et rent Tilfælde vil en anden Experimentator kunne fremelske disse Blomster, intet andet Firma har faaet vore Opskrifter. Vore Kemikere har arbejdet i sex Maaneder for at lave dem. I Løbet af tre Maaneder, unge Mand, vil vi kunne føre Parfumen frem paa Markedet — »Parfumernes Dronning« har jeg tænkt at kalde den — og vi vil dø som Millionærer!«

Hurtigt lovede Launcelot at have sin Opmærksomhed henvendt herpaa og forlod Værelset. Der maatte være Ugler i Mosen! Et eller andet Sted maatte der foreligge et Forræderi. Var det fra Dyrkerens Side — han var dog kendt som en grundhæderlig Mand? Eller skulde nogen af Firmaets Folk have røbet Hemmeligheden — de var alle prøvede og hæderlige Mænd? Et eller andet Rival-Firma maatte sidde inde med »Parfumernes Dronning«, nøjagtig fremstillet efter Firmaets egen hemmelige Fremgangsmaade! Det var hans Pligt at advare Mr. Harbottle. Men hvorledes? Det var ikke saa let for ham at paavise den nye Parfumes Existens andensteds. Dog, koste hvad det vilde, nu maatte han finde den unge Dame!

Han vedblev sin Eftersøgning med tiltagende Udholdenhed. Han søgte alle Steder efter hende; men Damen i Gult var forsvunden fra London.

Saa fik han engang Øje paa en slank Dame i Grønt, som gik ad Brompton Road. Hendes smukke Holdning og nydelige Gang mindede ham strax om Damen med Strømpebaandet. Hans fyrretyveaarige Hjærte bankede usædvanlig hastigt, da han gav sig til hurtigt at følge efter hende. Hun forsvandt ind i Harrod's kendte Magasin. Ogsaa han gik derind. Han fulgte efter hende gennem tre Afdelinger uden at faa et Glimt at se af hendes tilslørede Ansigt.

»Blot hun vilde standse for at købe noget,« sagde han til sig selv; han var nu sikker paa, at det var hende.

Hun gik ind i den fjerde Afdeling og Mr. Pybus skyndte sig efter. Pludselig slog det ham,

at han var den eneste mandlige Kunde i en Sværm af Damer, som fra Siden »maalte« ham. Han saa sig omkring. Han befandt sig i Afdelingen for Børnetøj og Damelingeri. Han flygtede.

Da han veg fra dette rædselsfulde Sted, opfangede han et sidste Glimt af Damen i Grønt. Hun stod bøjet over en Montre, mærket »Strømpebaand«.

Senere, maaske til Undskyldning for sin Fejghed, kom han til det Resultat, at det slet ikke havde været hende. Men ved den næste Lejlighed var han mere sikker.

Det var flere Maaneder senere. En Lørdag Eftermiddag var han ved Clapham Junction i et forsinket Tog. Da hans Tog kørte langsomt frem, faldt hans Øje paa et Tog paa Sidesporet. Det bevægede sig i samme Retning, men med en noget ringere Fart. Lidt efter lidt indhentede hans Waggon det andet Togs Vogne Det var mørkt i Vejret og Lyset var allerede tændt i Waggonerne. I en af de stærkt oplyste Første-Klasses Waggoner, lige overfor ham selv, sad den unge Dame med Strømpebaandet!

Denne Gang var der ikke Spor af Tvivl. Fremfor alt maatte han søge at tiltrække sig hendes Opmærksomhed. Hun saa langt frem for sig, næsten lige ind i Ansigtet paa ham. Han bøjede sig ud ad sit Vindue hen imod hende. Hendes Blik sænkede sig, som en Sten, der falder i Vandet.

Mr. Pybus mærkede, at han havde tabt Slaget. Men saa begunstigede Tilfældet ham, — det mærkelige Tilfælde, at de to Tog, der nu løb med ens Fart, standsede paa samme Tid i fem Minuter. Den unge Dame holdt vedholdende Blikket fæstet mod Waggonens Gulv. Hun vilde ikke se op, før Toget med den Mandsperson var kommet ud af Syne. Det var en uforskammet Person; hun havde engang tidligere opdaget, at han havde set paa hende med et mærkeligt Udtryk. Hun var vant til beundrende Øjekast; hun betragtede dem kun som, hvad der tilkom hende, og tænkte paa de langsommelige Timer, hun plejede at anvende paa sin Dameskrædderinde.

Men saadanne udtryksfulde Øjekast, som den solidt Udseende paatrængende Herre i det andet Tog sendte hende, var noget nyt og forøvrigt meget generende. Men han saa jo venlig ud. Hun gav Toget Tid til at rulle bort og saae saa op.

Et særlig ubehageligt Syn slog hende i Møde. Det var Mr. Pybus, som holdt en lille Læderpose ud af sit aabne Vindue, og gjorde ophidsede, men tydelige Gebærder med den. Hvad? Han vilde nok kaste den over til hende! Han gjorde Miner til hende om, at hun skulde aabne sit Vindue og gribe den!

Hun havde hørt saa meget om Anarkister, der kaster Bomber. Og nu havde disse skrækkelige Russere sendt den stakkels, venlige Gentleman for at udføre den Forbrydelse at ødelægge Toget 5.42 fra Waterloo.

Hun kom til at ryste af Angst og turde ikke se op før Toget naaede Clapham Junction.

Og alt, hvad Mr. Pybus havde faaet ud af Mødet med hende var den Overbevisning, at den unge Dame herefter vilde tænke ondt om ham. Og hver Dag plagede Mr. Harbottle ham for at faa hans Underskrift paa en større Ordre til Syd-Amerika paa disse store Tønder af tæt sammenpakkede Blomster, hvoraf Firmaet skulde fremstille den vidunderlige vellugtende Vædske: »Parfumernes Dronning«. Haardnakket strittede Junior-Chefen imod. Hvis den ukendte Rival sad inde med Formlerne, vilde hans Firma være ruineret. Frem for alt maatte han først opklare Mysteriet; han maatte finde den unge Dame, som desværre var overbevist om, at han var en ondsindet Person.

Der gik seks Maaneder, før han atter mødte hende. Og, mærkeligt nok, paa det selv samme Sted i Piccadilly.

Han var just standset, halvt erindrende og halvt drømmende paa det selv samme »lille Fredensborg«, hvor han saa lang Tid tilbage for første Gang havde mødt Damen med Strømpebaandet. I samme Øjeblik stod det klart for ham, at hele Forretningen vilde lide et ubodeligt Knæk, hvis han ikke nu skred til Handling.

Strax vidste han, hvad han vilde gøre. Saasnart hun naaede »det lille Fredensborg«, skyndte han sig afsted. Men da den unge Dame betraadte dets Randsten, saa hun lige for sine Fødder en lille Gemselæderpose.

Launcelot havde beregnet, at han samtidig vilde være hende ude af Syne paa det nærmeste Fortov. Uheldigvis var den forbikørende Vognrække saa tætsluttet, at Flugt var umulig; han blev tvungen til at standse og træde tilbage paa »det lille Fredensborg«. Hans Flugt var afskaaret!

Han mærkede en blid Berøring paa sin Arm. Han vendte sig. Den unge Dame rakte Pakken hen mod ham.

De stod overfor hinanden.

»Undskyld,« udbrød hun, »men dette tilhører vist Dem?«

Da han tøvede, genkendte hun ham vistnok. Men hun veg ikke tilbage, skønt hun foran sig saa den Anarkist, som vilde kaste Bomber mod Togene. Hun ventede modigt paa, at han skulde modtage hendes Strømpebaand tilbage.

Han saa roligt paa den lille Pakke.

»Nej,« svarede han, »det tilhører ikke mig.«

»Men jeg saa, at De tabte den,« vedblev hun.

Han saa igen paa den — omhyggeligt, som han gjorde sig Umage for at genkende den. »Nej«, gentog han bekymret, »jeg kan ikke modtage den.«

»Men jeg saa selv —« vedblev hun, men lagde saa Mærke til hans bekymrede Udseende, »det vil sige, det forekom mig, at De tabte den. Og hvis den ikke tilhører Dem, hvis er den da?«

»Hvis?« svarede Mr. Pybus letsindigt, »Deres!«

»Min?«

»Det var jo Dem, som fandt den!«

»Nej, det vilde ikke være rigtigt at beholde den.«

»De har mere Ret til den end jeg,« svarede han næsten smilende. De stod i Ro og Mag. Der var en vedvarende Trafik ad Gaden, og »det lille Fredensborg«, hvorpaa de stod, var afsondret fra hele den øvrige Verden ved to brede Strømme af langsomt kørende Vogne. Deres »lille Fredensborg« skulde blot have været en Koralø i det stille Ocean!

»Det er der ingen Mening i,« svarede hun med et utaalmodigt Blik paa de rullende Vognrækker, som holdt dem tilbage paa Stedet. »Men jeg vil aabne den og se, hvad det er. Det maa være noget meget værdifuldt — Juveler, antager jeg.«

»Undskyld, det vilde jeg ikke gøre — ikke her!«

Dette Udbrud af Launcelot, der nærede Bekymring for den unge Dames Følelser, lød ganske mærkeligt.

Den unge Dame saa hurtig paa ham og blegnede. Den Tanke, der fo'r hende gennem Hovedet, fik hende næsten til at stivne af Rædsel. Det var jo den Person, som vilde kaste Bomber! Hvad var nu dette for en Helvedesmaskine?

Men hun var paa Højde med Situationen.

»Vær saa venlig at aabne den for mig,« bad hun med et tvungent Smil og lagde den rædselsfulde Pakke — hun var sikker paa at høre den dikke — let og blødt i hans Haand.

Hun blev staaende, og han gjorde intet Forsøg paa at aabne den.

Den unge Dame fik atter sin Kulør. Hun havde overvundet ham; hun kunde tillade sig at være nedladende.

»Det *er* Deres, det véd jeg!« sagde hun. »Jeg har *set* Dem lade den falde!«

I samme Øjeblik lykkedes det hende at slippe foran Hovederne af to Vognmandsheste, undgik benændigt en Motoromnibus og var ude af Syne.

Launcelot Pybus stod alene tilbage paa det forladte »lille Fredensborg«, alene med Damestrømpebaandet. Nu vidste han, at alt var forbi.

Han mærkede en blid Berøring paa sin Arm. Han vendte sig. Den unge Dame rakte Pakken hen mod ham.

Efter at han saaledes var blevet pudset af, kunde han aldrig nærme sig hende igen.

Og siden mødte han hende altid. En uforstaaende Iagttager vilde have beskyldt Frøkenen for at gaa for meget paa Piccadilly netop for, som det skete, at møde nogen hver anden Morgen paa et aftalt Sted. Men Launcelots bekymrede Sjæl rummede ikke Plads for en saadan Tanke. Og hver Gang han mødte hende, fik han et overlegent Øjekast; han saa et Ansigtsudtryk, som mindede ham om de Plakater i Parkerne, hvorpaa der staar »Man maa ikke betræde Græsset«.

* * *

En Morgen, da Mr. Pybus havde opgivet sin sædvanlige Spaseretur gennem Piccadilly, naaede han tidligt til Forretningen. Da han traadte ind i sit private Kontor, fandt han det optaget. Damen med Strømpebaandet sad i egen Person paa hans Kontorstol!

Hun blev næsten mere overrasket end han. Hun rødmede og spejdede omkring sig som for at flygte, men hun sank igen tilbage i hans Stol — oh! den lykkelige Stol.

»Jeg beder Dem undskylde, Frue!« begyndte Mr. Pybus hurtigt. »De ønsker uden Tvivl at henvende Dem til mig!«

»Nej, jeg gør ikke!« svarede den unge Dame fornærmet. »Jeg ønsker at tale med Papa!«

»Papa?«

»Mit Navn er Miss Harbottle,« oplyste hun.

Altsaa en af Harbottle's Døtre! En af disse farlige, elskelige Væsener af Edderkoppeslægten, som han omhyggeligt havde undgaaet! Og nu sad hun her og ventede! Ja, hun var smuk og daarende og virkelig attraaværdig; men han kendte sin Darwin og vidste, at Insektets smukke Farver ikke tjener alene til Prydelse; de tillokkende Farver er der for at man skal tage Fejl. Et eneste Øjeblik forekom det Launcelot Pybus, som saa han Edderkoppen i disse violblaa, drømmende Øjne.

»Saa De er altsaa Mr. Pybus?« smilede Miss Harbottle og følte ikke længere nogen Frygt. »Jeg troede, De var en Ana —«

Nej, hun vilde ikke saare ham. Hun kom til at tænke paa, at hun altid havde tænkt, at han i sit private Liv vistnok var meget god mod sin Kone. Maaske var han slet ikke Anarkist; maaske — den Umulighed havde hun før tænkt sig — ønskede den stakkels Mand kun at lære hende at kende.

Det var maaske netop derfor, at hun vedblev i en blid Tone: »Det er i Grunden mærkeligt, at vi aldrig før har truffet paa hinanden.«

Launcelot, der var en taktfuld Mand, gjorde ingen Indvending. Hun vedblev alvorligt:

— »Og jeg har saa ofte ønsket at træffe Dem, Mr. Pybus.« Hun saa bestemt paa ham. »Fader taler saa meget om Dem og »Parfumernes Dronning«. Han siger, at Deres Tøven koster Firmaet Tusinder hver Maaned. Heller ikke jeg kan forstaa det. Det er en herlig Parfume — jeg har forsøgt den.«

»Aa, han har maaske givet Dem en Prøve?« spurgte Junior-Chefen livligt. »Saa forstaar jeg det . . . men Mr. Harbottle har bestemt forsikret mig, at ingen anden kendte til dens Existents!«

Hun smilede.

»Papa véd ikke altid, hvad der hænder de Parfumer, som han bringer med hjem. Hvis vi Søskende synes om dem saa — godt, jeg tog kun en meget lille Draabe af en net lille Flaske, som jeg fandt i hans Frakkelomme!«

En Kontorist viste sig.

»Mr. Harbottle er nu alene, Miss Harbottle.«

»Jeg maa gaa«. Hun rejste sig. »Men maaske vi ses en anden Gang?«

Det blev sagt som et Spørgsmaal. Hun vidste og Launcelot vidste, at det var et Ønske.

Da han aabnede Døren for hende, sagde han:

»Vil De være saa elskværdig at sige til Deres Fader, at jeg ikke længer nærer Betænkelighed ved at underskrive Kontrakten om »Parfumernes Dronning«? Jeg skal nu til Formiddag underskrive den.«

Saaledes opklaredes Mysteriet om den mærkelige Parfume!

Men endnu var der en stor Vanskelighed tilbage. Den unge Dame antog ham aabenbart for en løjerlig Fyr, som beskæftigede sig med at give smaa Pakker til fremmede Mennesker. Nu var det langt mere umulig end før at præsentere det længe savnede Strømpebaand for hende, nu da han kendte hende og hendes sarte Følelser.

Saa da han satte sig tilbage i sin Stol kom Befrielsen — som en Parfume — til ham. Kun en gift Mand, hendes egen Ægtemand, var i Virkeligheden i Stand til at give en saadan Ejendel til en saadan Kvinde. »Han maatte gifte sig med hende!

Denne Beslutning, sagde Mr. Launcelot til sig selv, efter at han omhyggeligt havde betragtet sig i det lille Kontorspejl, er det muligt at udføre, da han altid havde vaaget over ikke at saare den unge Dames Finfølelse. Han gjorde sig det klart, at et saadant Skridt ikke var stridende mod hans Principer. Saa overtænkte han, hvorledes Arbejdet skulde gribes an. Han var nødt til at faa denne mærkelige Junior-Medindehaver, der syntes at være en underlig snurrig Herre, slettet ud af hendes Bevidsthed og i Stedet for sætte Billedet af en længselsfuld Tilbeder. Intet maatte han gaa af Vejen for, der kunde føre til det Maal: at vinde hendes Kærlighed; hvis det var nødvendigt, maatte han rydde sine Rivaler bort en for en og saa føre

hende til Alteret. Og dette var Launcelot Pybus i Stand til at gøre!

Det maa siges, at det ikke var noget let Stykke Arbejde. Helt umuligt havde det været, om han ikke havde modtaget disse nu helt hyppige Indbydelser til at dinere hos Harbottle. Og saa troede Pybus dog, at det var ham selv, som havde gjort det hele.

Det endte med et pragtfuldt Bryllup — hun havde ønsket et pragtfuldt Bryllup. Da Launcelot Pybus, der saa helt undselig ud i sin Paaklædning ved Siden af denne straalende Sommerfugl, stod med hende paa Banegaarden, overvældedes han af en grufuld Tanke. Hvis han nu havde taget Fejl? Hvis Cloe ikke var Ejerinde af Strømpebaandet? Det hedede helt om Ørene paa ham, da han erindrede, at han aldrig havde vovet at spørge hende om hendes Tab, og heller aldrig havde hun hentydet til den lille Læderpose. Det var en skrækkelig Mulighed, at Strømpebaandets virkelige Ejerske endnu strømpebaands-løs vandrede rundt i Verden!

Han saa paa den straalende Sommerfugl, der nylig havde givet ham nogle Løfter, som han vidste, at hun næppe kunde holde. Aa, hvad betød vel et dumt Strømpebaand? Hun var værdt de Tusinder Strømpebaand. Og Hovedsagen var dog hende selv!

Hen mod Slutningen af deres Bryllupsrejse, da de sad alene i Kupéen, tog Ægtemanden ud af sin Tegnebog en lille Pakke af Gemselæder.

»Chloe«, hviskede han, skønt det slet ikke var nødvendigt at hviske. »Jeg har en Bryllupspresent til dig.«

»Hvad er det, Launcelot?« — og hun flyttede sig nærmere hen til ham. »Det er jo det, som du engang — — Jeg har saa tit forundret mig ...«

»Det er dit«, sagde han. Han havde aabnet Posen. Det smukke Baand med de tæt paasyede Perler laa sart glinsende i hans Haand.

»Perlehalsbaandet, som jeg tabte for to Aar siden!« udbrød hun henrykt. »Og det har du haft i al den Tid! Det er sandt, du vilde gemme det til mig som en Bryllupsoverraskelse! Det fortjener du et Kys for, min Kæreste!«

Og Mr. Pybus fik et Kys. Men ikke før Fruen havde sat sit saa længe savnede Halssmykke til rette paa dets vante Plads om hendes skønne Hals.

EN TRÆRING

SKITSE AF

ANDREAS BEITER

Gamle Jens Bredebro sad for sin Bordende og aad Flæsk.

Han holdt grumme meget af Flæsk, gjorde Jens, rigtig fedt, bævrende Flæsk, og det uden saa meget som en Bid Brød til.

Nej, naar Flæsket imellemstunder dog blev ham for fedt, ved I saa, hvad han spiste dertil? Magert Flæsk, min Sandten!

Og saa naturligvis en Dram til, en stærk Dram, en stor.

Det kendtes ogsaa paa Jens Bredebro, at han aad saa fedt. Han svulmede bestandig mere op. Huden sad i tykke Folder i Nakken paa ham, saa den formelig hang et Stykke ned ad hans Ryg. Maven bølgede ud over Lænderne som en blød Fjerdyne, og det var nok længe siden, gamle Jens havde kunnet se sine Ben. Thi Halsen paa ham var kort, eller rettere: den var slet ikke mere til, thi bagtil skjultes den Del, der skulde forestille Halspartiet, af Nakkeskindet, og fortil laa den brede, flæskede Hage ned over Vesten, ivrigt efterfulgt af Underlæben, der vaad og saglende stod ud som en Kokæbe. Og i de smaa, missende, blakkede Øjne glimtede Fortinningen af den klare Brændevin.

Som sagt, Jens Bredebro sad og aad, med Iver, med Andagt: Det var jo Livet om at gøre.

Saa da han ikke kunde mere, vaklede han op fra Bordet, holdt sig med Hænderne ved Bordkanten, indtil det endelig lykkedes ham at faa trillet sin tykke Mave

hen til Alkovesengen. Men her til og ikke længere, her maatte Fedtets Bølger lægge sig, om der ikke kom Hjælp.

»Maren, Maren!« kaldte Jens, »kom og hjælp mig!«

Ja, Maren kom, lille og geskæftig, tynd og runken, med et blaat Hovedklæde over det tynde graa Haar, men med et Par gamle, senede Arme, et Par stærke Hænder, knortede af Slid. Ved Marens Assistance bugseredes Manden sidelængs ind mellem Fjerdynerne i Alkoven, og her sank han saa til Bunds, saa det knagede i Sengefjælen og Halmen blev trykket fast sammen paa Bunden af Kassen. Saa lukkede gamle Jens sine Glugger, ræbede, nøs, og henfaldt i en rolig Slummer, der kunde høres over hele Gaarden.

Men Naturen er konsekvent; den glemmer intet og tager sin Hævn, naar Tiden er der. Maaltidet havde været lovlig drøjt, selv for en trænet Mave. Den gamles velbehagelige Snorken gik omsider over til en sær Pusten og Boblen ud gennem Svælg og Næsebor. Han vaagnede i Kval og Pine og følte sig helt elendig.

»Maren, a trowwer a er bløwen syg. Hint æ Dogter!«

Vognen maatte af Sted, men der var langt til Byen, det tog Tid, og saa imidlertid hændte det, at gamle Jens et Par Gange maatte lidt hurtigt over Ende i Sengen. Han befandt sig noget lignende, som da han en Gang var ilde faren paa en Sørejse, og naar han laa og lukkede Øjnene, forekom det ham grangivelig, som om Sengen gyngede med ham.

Endelig var den gamle, tykke Læge der og stod kort efter, iført sin Rejsepels, inde i Stuen. — »Naa, er Jens Bredebro bleven daarlig?« — »Ja, Gudaw, Hr. Dogter,« sagde Jens, der nu var kommen lidt til Hægterne igjen, »det er saadan en sær Værk i min Mave.« — »Ja, ja, Jens Bredebro, det gi'r sig vel nok, vi hitter vel paa et godt lille Hjemraad til ham.« — »Aa, ja saagu,« sagde Jens, »men ta' nu Rejsetøj aw, Hr. Dogter, og sid ned, saa skal vi ha' wos en Bid Brød og en Dram.«

Køreturen havde givet Appetit til et lille Maaltid, og saa besørgede man det først og lod Konsultationen vente til siden. Der blev dækket op med god Mad, Flæsk og Brændevin ikke at forglemme. Heller ikke var gamle Jens værre faren, end at han nok kunde tage en Bid Flæsk og en Dram igjen. »A trowwer misæl de haar kurieret mæ, te æ Dogter kom,« sagde han.

Men saa en Gang var Jens Bredebro selv inde i Byen og vilde søge Raad hos Doktoren, for nu var det da saa fælt daarligt med hans Mave. Saa faldt det ham ind, at han da af Høflighed maatte spørge til Doktorens Befindende. — »Ja, hvis a maa tillad' mæ, hvordan haar Di et sjel, Hr. Dogter?«

»Aa, jeg har det sgu skidt, Jens Bredebro,« sagde Doktoren, »jeg skal sige Dem, jeg spiser for meget Flæsk og drikker mig en lovlig stor Dram til.«

»Nej sie, sie!« sagde Jens Bredebro, »ja saagu, de kan gjæen væ sand'.«

Og saa fortalte han siden, hvad Doktoren havde sagt til ham, uden at ane, at Bemærkningen havde været møntet paa ham selv.

For det lod sig ikke nægte, at gamle Jens var bleven lovlig »simpel«, ikke blot af Alderen, men især fordi han aad og drak en saa ustyrtelig Mængde. Ikke kunde han længer betros til at drage til Marked og handle, ejheller til at afslutte Handel hjemme. Det havde Sønnen paataget sig, saa Jens var saa at sige sat fra Bestillingen og gaaet paa Aftægt, før han endnu havde afstaaet Gaarden. For Knægten var kun sytten Aar, men dreven.

»Du kan godt lade ham gaa ene,« sagde man til den gamle.

Men Jens Bredebro savnede den Interesse og Spænding, som Hestehandelen havde ydet ham. Han gik ud i Stalden og saa paa de ædle Dyr, han der havde staaende. Saa handlede han med sig selv. Spyttende fedt ned i Grebningen, stod han med en Tommelfinger i hvert Ærmegab og snakkede løs.

»Ja, hwa sæjjer du til den brune der? F. e. m. godt Kram, mi Faar, fø'ste Klase. Hwa behagger? Haar hun Spat? Du ka sjel vær' spatbiene, din Træring! Du ka

føel hind o æ Tænd — sikken en Gebis! Og sikken Bjentøj og Bringe! — No, ja, ja, det er det samme, du skal ha' hende for sejs Hunner! Det er — en lang, saftig Ed — endda for lidt, møj for lidt. — Hwa sæjjer du — Femhunner o femotyw! A trowwer, æ Mand æ gall! Ska a saa godt som foræ̈r dig den bæ'st Hopp, a haar o æ Staald! Nej, sejs Hunner, som a haar sagt, o ett' en Ør minner. Gi mæ no æ Haandslaw, o de lidt gelik!« — Gamle Jens slog sine store, laskede Hænder i hinanden med et vældigt Klask, saa Hestene fo'r op i Spiltovet. — »Saa, dær snød a ham sku godt mæ æ Øg,« grinte Jens Bredebro lumsk til sig selv, idet han gik ind i Stuen for at drikke Lidkøb paa Handelen.

Altid havde Jens været en »pihnwon Hund«, men Gerrigheden tog til med Aarene. Ingen Penge vilde han ud med, før han blev nødt til det. Men lumsk og »skred«, det var han. Han havde faaet den ny Læge til at lapsalve paa sig, da den gamle ikke var der mere. Den unge Læge lod til at være uerfaren og godlidende, saa det i al Fald saa ud til, at han troede, hvad den fiffige gamle Jens sagde ham, at det kneb med Skillingerne. Doktoren var dog ikke for intet Vestjyde og var sagtens lun nok. Ganske andægtig sad han og hørte paa den gamles Jeremiader:

Det var ikke saadan at være Landmand, nej misæl om det var. Det havde været daarligt med Avlen, Engen blev oversvømmet, saa Høet ikke duede, og hvad kan det hjælpe, at en Hingst staar i 5000 Kroner, naar den faar en Fejl eller brækker et Ben! Saa er den kasseret, og Pengene tabt!

Lægen blinkede forstaaende og satte en højst troskyldig Mine op.

Angst og rystende spurgte Jens Lægen, hvad han nu var ham skyldig. — »Aa, det er aldrig værd at tale om«, sagde Doktoren godmodigt smilende, »jeg har ikke tænkt at tage noget for det.«

Taarerne vældede ud af Jens' rødrandede Øjne: »Nej, nej, det er for galt, det vil jeg sgu ikke tage imod. Æ Dogter kan ett' vær tjent med det. — Der wor den gammel Dogter, han sleb sku ett' uden Vand, den Kaal. Han skrev mig en Gang for et Aar hiel Hunner Kroner op!«

Doktoren lod svært imponeret. »Det var skam mange Penge«, sagde han. »Saa havde De vel ondt ved at faa dem betalt?«

»Betalt!« — Jens Bredebro kastede et hurtigt Blik paa Lægens ubevægelige Ansigt. Saa kneb han listigt Øjnene sammen og strøg sig med Haanden mod Overskæget, for at skjule et Grin.

Det havde gamle Jens godt af i mange Dage: »Han trowwet saagu liegfræm, te a haaj betaall' æ Pæeng! Hunner Kroner!«

Den snedige Træring plejede at sige, naar man krævede ham: »A *vil* nok betaal' æ Pæeng. A vil skyld' dæj 'em saa læng' æ løwwer; nær a æ dø', saa foer du ett'.«

MUSEFÆLDEN

AF

THEODOR EWALD

ILL. AF SOFUS JÜRGENSEN

I.

PROFESSOR Jansen, der ellers var Sirligheden selv, kastede sin blækkede Pen hen over Papiret og lænede sig lyttende over mod Portièren for Dagligstuedøren. Var han derinde endnu? Talte de ikke? Nu klang en frisk, munter Latter ....

Ja, Frits kunde faa Jonna til at le. Med ham kunde hun snakke, overfor ham var hun sig selv. Overfor sin gamle Professor derimod mente

hun det rigtigere at optræde alvorligt og ømt, som vilde hun bestandig overbevise ham om, at hun kun havde ægtet ham af Kærlighed ....

Han tog sit Lommespejl frem og betragtede sit Ansigt, der endnu var ret kønt og ungdommeligt; men det spidse Skæg var uimodsigelig hvidt, og Haaret var der ikke. I Øjeblikket

— Ja, min kære Frits – nu har jeg læst din sidste Bog. Og jeg maa sige, jeg finder den overmaade talentfuld.

kunde det ikke nægtes, at han saa en Smule latterlig ud; og han var virkelig ogsaa i en flov Situation.

— De fleste, sagde han til sig selv, — vilde naturligvis sige, at en gammel Mand kan ikke vente sig bedre, naar han tager en ung Kone; jeg vilde foretrække at sige: naar han af fjottet Godhjærtethed tager sig af en ung Brodersøn, der oven i Købet er en forskruet Forfatter. Man behøver ikke at være filosofisk Professor for at indse, *hvilken* Følelse det er, der lader dem finde saa meget Behag i hinandens Selskab. Nu tror jeg sandelig ....

Han trak Portièren til Side og lagde Øret tæt ind mod Døren.

— Tænkte jeg det ikke nok: de hvisker. Det er sandelig paa høje Tid at raade Bod paa disse Dumheder.

Han aabnede Døren til Dagligstuen, men langsomt, for han ønskede paa ingen Maade at overrumple dem, og vidste særdeles vel, at han umulig kunde gøre noget dummere end at vise sig mistænksom.

— Maa jeg tale et Øjeblik med dig, Frits?

Og han tvang sig til at smile venligt til det Menneske paa Jorden, han nærede de mindst filosofiske Følelser for. Han tog en Bog fra Skrivebordet og bladede i den.

— Ja, min kære Frits — nu har jeg læst din sidste Bog. Og jeg maa sige, jeg finder den overmaade talentfuld.

— Aa, Onkel, forskaan mig! Der er virkelig talentfulde Idioter nok. Jeg har skrevet Bogen for at tænde Ild, og du beskæftiger dig med at slukke Ilden. Jo du gør, Onkel, ... du drysser filosofisk Aske paa Hjærterne. Ja bevares, det er nu din Natur, men du kan virkelig ikke bilde mig ind, at du finder Behag i min anarkistiske Bog.

— Anarkistisk? Naa—aah! Ja, der er naturligvis en tre-fire Majestætsfornærmelser i den .... og en hel Del Blasfemier ...

— Undskyld, Onkel, jeg vidste ikke, at du var kristelig anlagt.

— Jeg maa tilstaa, Frits, at jeg ikke finder Gudsbespottelser nyttige eller sømmelige. Men her er slet ikke Spørgsmaal om, hvad *jeg* mener Du er vel klar over, at du ikke kan undgaa Sagsanlæg ....

— Saa meget des bedre.

— Som vil skaffe dig en Fængselsstraf.

— Tror du virkelig, Onkel? Det vilde gavne Sagen mægtigt. ...

— Ja, Frits — du kan vel ikke nedlade dig til at tænke paa din Familie? Vort Navn har nogen Anseelse, tror jeg .... og der har hidtil ikke været straffede Personer i vor Slægt.

— Men du gode Gud, Onkel, ... hvad er det, du ønsker? Du tror da ikke, at jeg vil tilbagekalde Bogen?

— Nej naturligvis. Det vilde heller ikke gøre Sagen bedre, hvis du optraadte som en Pjalt. Men Sagen kunde jo ordnes — hvis du rejste? Tror du egentlig, dit Talent vilde have nogen Skade af nogle Aars Udenlandsrejse?

— Tusind Tak Onkel — det vil jeg uhyre

gerne .... naar jeg har taget min Straf altsaa; hvis der da virkelig er Straf for at skrive godt ud af sin Hjærtens Mening? Ja om Forladelse, ... det er dig selv, som mente, at Bogen var talentfuld ....

— Kære Frits, jeg vil foreslaa dig at tage Aftentoget. Det forstaar sig af sig selv, at Udgifterne ....

— Ja Tak skal du have, Onkel .... som sagt, jeg vil gerne rejse, naar vi ser, hvad der kommer ud af Bogen. Men som du selv siger: det gør jo ikke Sagen bedre, at jeg optræder som en Pjalt, og jeg vil paa ingen Maade unddrage mig Følgerne af mine egne Handlinger. Var der ikke andet, Onkel vilde mig?

Der lagde sig en rød, sadelformet Plet over Professorens Pande — den begyndte altid dér, hvor hans filosofiske Ro hørte op; og Frits satte sig til Rette igen. Han havde aldeles ikke noget imod, at Onkelen blev heftig; Hidsighed betyder et Krafttab, og at se en filosofisk Professor forløbe sig er altid en Tilfredsstillelse for en ung, varmblodig Mand.

— Jeg *forlanger*, at du rejser i Aften! skreg Professoren.

Og inden de vidste af det, skændtes de, saa det røg om Ørerne paa dem.

— Naar det kommer til Stykket, skreg Professoren tilsidst — er du maaske oven i Købet praktisk Anarkist?

— Hvis jeg var det, raabte Frits og sparkede Stolen fra sig — vilde jeg rimeligvis begynde med at kaste en Bombe i Hovedet paa min Formynder.

Professoren slog i Bordet, saa Blækket sprøjtede:

— Truer du mig? Nu skal du F. splintre mig paa et Galehus!

II.

Professoren sad i sin Sofa og kunde ikke læse. *Havde* der virkelig været noget mellem Jonna og Frits? Det lod ikke til at have gjort noget videre Indtryk paa hende, at Frits blev ført bort. Hun var snarest ømmere i sin Kærlighed nu end før .... men der var, ja der var ligesom noget, hun vilde opnaa med sine Kærtegn ....

Og han sukkede: Hvad hjælper al min Filosofi mig? Jeg kan ikke gøre mig selv ung og taabelig igen. Jeg kan ikke engang skaffe mig Vished om, hvad der rører sig i en ung Kvindes Hjærte ....

I det samme kom Fru Jonna ind, satte sig ved hans Side i Sofaen og kyssede hans hvide Skæg.

— Du er den smukkeste Mand i Verden! sagde hun.

Han havde strax set, at hun var endnu nydeligere i Dag end sædvanlig .... og hans Skønhed plejede hun ikke at tale om.

— Jeg er skaldet, sagde han gnaven — jeg har aldrig hørt, at man regnede det for et Skønhedstegn.

— Du har tænkt Haaret af, sagde hun — det er jo derfor, jeg elsker dig: fordi du er saadan en stor Mand, og jeg er en dum og ubetydelig lille Pige. Er jeg ikke?

Hun kyssede ham og puttede sig ind til ham.

— Men nu skal vi ikke snakke, sagde hun .... jeg trængte saadan til at sidde lidt hos dig og tie stille.

Et Øjeblik efter sagde hun:

— Hør Manse — var Frits virkelig sindssyg?

— Nej, sagde han barsk.

— Og alligevel ....

— Ja.

Hun kiggede smilende op paa ham.

— Manse har vel ikke været jaloux?

Han lo lystigt.

— Jaloux? Paa Frits? Nej ved du nu hvad, Jonna .... Naa og for Resten, saa vilde det jo være altfor dumt af dig. Du har jo din Frihed .... det vilde kun koste dig et Ord, saa fik du din Frihed. Det ved du jo godt, Jonna.

Tusinde Kys.

— Jeg vilde dø, hvis jeg ikke var hos dig, hviskede hun .... Men nu skal vi sidde og tie stille, det var derfor jeg kom.

— Hør Manse, sagde hun et Øjeblik efter .... hvordan bar du dig ad med at faa Frits spærret inde, naar han ikke er sindssyg?

— Det gik virkelig meget nemt, Jonna. Jeg havde .... rent tilfældigt .... glemt en af mine Pistoler oppe paa hans Værelse. Den var ikke ladt, naturligvis. Saa gik jeg derop med Dr. Jeronimus og truede ham med Tvangsindlæggelse, hvis han ikke rejste .... og saa greb han Pistolen og vilde skyde os. Du ser, han var virkelig farlig for sine Omgivelser. Og nu sidder Monsieur i Musefælden ....

— Og du var virkelig ikke det mindste jaloux, Manse?

— Snak Jonna. Han trængte til det .... det gjaldt hans Fremtid. Og egentlig normal er saadan en ung Fusentast jo aldrig ....

Fru Jonna gøs.

— Hvad sagde han .... da han skulde bort?

— Aa han vrøvlede noget om, at han vilde hævne sig. Du kan jo ikke holde mig indespærret for hele Livet, sagde han .... og saa snart jeg kommer ud, vil jeg hævne mig. — Men han vil saamænd takke mig om et Par Aar, naar han er rask. Du skal se, Lægerne faar nok pillet Anarkismen ud af Hovedet paa ham.

— Du er en stor Mand, sagde Fru Jonna .... det er derfor, jeg elsker dig. Men jeg har alligevel ondt af Frits, som sidder i Musefælden....

— Der har ikke været noget imellem dem,

tænkte Professoren. Og han gav sig med Sindsro til sit Arbejde, da hun var gaaet.

III.

Frits havde faaet sin Ligevægt tilbage, inden han kom til Sindssygeanstalten. — Det gælder om ikke at gøre Vrøvl, tænkte han — des før faar det Ende. Og jeg længes .... jeg længes efter at hævne mig!

Han gik roligt i Bad, da han kom til Anstalten, og lagde sig taalmodigt i en Seng med grove Lagener, i en aflaaset Celle med nøgne, kolde Vægge og et tilgitret Vindue højt oppe. Han fandt sig i, at hans Tøj blev taget fra ham, i at undvære sit Ur og i ingen Ting at have at læse i. Sin Næse pudsede han i Lagenet. — Gud ved, om Onkel kunde have taget det mere filosofisk, sagde han til sig selv. Og han blev i helt godt Humør, laa og smaafløjtede og fordrev Tiden med at tænke paa sin næste Bog.

Til Lægerne klagede han ikke.

— Naar jeg er lagt herind, maa jeg vel fejle noget, sagde han .... Jeg selv har ikke mærket noget, men nu maa vi jo haabe, De kan kurere mig. Nej mange Tak .... jeg savner ikke noget. Her er ganske vist ingen Lænestole, men det gør jo ikke noget, naar jeg skal ligge i Sengen.

En Maaned efter blev han flyttet op oven paa, fik Lov til at staa op og gjorde Bekendtskab med sine Lidelsesfæller. Ude paa Gangen mødte han en lille tyk Mand, der standsede og saa forbavset paa ham.

— De hilser ikke? spurgte han. — Kender De mig ikke?

— Undskyld Hr. ....

— De er nok saa god at kalde mig Deres kgl. Højhed. Det er bedst at holde paa Titlerne i vor Tid, da alt andet ramler sammen ....

Han gik videre og spyttede hen over Gulvet.

I Hjørnet af Gangen stod en stor Proprietær og holdt paa Væggen, for at den ikke skulde falde omkuld. Og bagfra listede pludselig en sig hen til Frits og hviskede ham ind i Øret:

— De skal ikke spise af Maden her. De kommer Arsenik i den ....

Nedenunder gøede en som en Hund, og en anden nynnede, Døgnet rundt, Socialistmarchen, mens han stampede Takten mod Sengens Fodstykke. Det var overmaade underholdende; der var mange Iagttagelser at gøre for en ung Forfatter.

— De befinder Dem vel? spurgte Overlægen og halede forundret i sit Gedebukkeskæg.

— Udmærket, Hr. Overlæge — jeg forbereder mig til min næste Bog.

— Som jeg skal have Skurkerollen i?

— Tværtimod .... jeg er Overlægen særdeles forbunden. Det falder ikke i enhver Forfatters Lod at blive henkastet paa en saa interessant Studiemark.

Overlægen rystede paa Hovedet ved Konferencen den Dag.

— Gal *maa* han jo være, sagde han .... ellers kunde han ikke tage det saa roligt. Men farlig? Jeg tror, vi flytter ham over paa Rekonvalescentafdelingen i Dag — hvis de Herrer da er enig med mig?

De Herrer var altid enige med Overlægen. Og Frits blev flyttet over paa F., hvor han fik et hyggeligt Værelse, kunde spadsere i Haven og spille Billard med en halv Snes Herrer, der skulde vænnes af med Alkohol eller Morfin.

Han kedede sig frygteligt.

— Hr. Overlæge, sagde han en Dag ved Stuegangen — er det ikke muligt, at jeg kunde blive flyttet over paa A. igen? Der var rigtig morsomt; her føler jeg mig som i et Fængsel ....

Overlægen fortalte det ved Konferencen og rystede paa Hovedet.

— Jeg har aldrig set saa mærkeligt et Tilfælde. Han vil hellere være spærret inde mellem de gale, end gaa frit om paa F., hvor han har det som paa et Hotel. Han *maa* jo fejle noget ... det skulde ikke undre mig, om vi en skønne Dag saa et Udbrud af Mani.

Frits havde været paa F. et Par Maaneder, da det bankede paa hans Dør, og hans Onkel traadte ind .. næsten ukendelig, ældet, med frygtsomme Øjne og langt hvidt Skæg.

— Forstyrrer jeg? spurgte han skræmt.

— Paa ingen Maade Onkel. Naa ... du vilde over og nyde dit Offers Pinsler? Men jeg har det udmærket, som du ser. Men jeg synes, du ser noget medtaget ud ...

— Frits, hviskede Professoren ... jeg er her ikke paa Besøg. *Jeg er her.*

Frits brast i Latter.

— Indlagt Onkel?

— Aa det har været forfærdeligt Frits. Jeg har ligget i tre Maaneder ovre paa A .. mellem de gale. Jeg er først lige nu blevet flyttet herover.

— Men Onkel .. har du været fra Pippet da?

— Jeg ved ikke, hvordan det kom. Jonna begyndte at tale saa bekymret om mine Nerver .. og Dr. Jeronimus vilde have mig til at rejse. Det var midt i Semestret, véd du ... jeg *kunde* ikke. Saa kom de en Dag og vilde lægge mig ind med Magt. Jeg véd Pokker ikke, hvordan det gik til .. der laa en Pistol paa Bordet. Du véd, jeg kan blive hidsig, jeg sigtede paa Dr. Jeronimus. Naa, den var ikke ladt ... men saa blev jeg erklæret farlig for mine Omgivelser.

— Det minder en Smule om noget, jeg selv oplevede engang, Onkel ...

— Ja det er det, som piner mig saa forfærdeligt. Jeg fortalte Jonna, hvordan jeg havde baaret mig ad med dig. Hør Frits, *vil* du ikke sige mig det rent ud ... har der været noget mellem Jonna og dig? Jeg vilde hellere have Vished

selv om det var det værste . . . aa jeg har ligget dér ovre i disse tre Maaneder . . jeg synes, det har været en Evighed . . . og tænkt og tænkt . . . *Er* det sandt Frits?

— Paa Æresord Onkel . . der har ikke været det mindste . . .

Overlægen stak Hovedet indenfor og nikkede til den gamle.

— Professoren ser helt oplivet ud i Dag . . . Ja, det kunde jo have været helt fornøjeligt for Dem at have Deres Neveu til Selskab; men det bliver der nu ikke noget af. Den unge Herre er lige blevet udskrevet . . .

Professoren fo'r op:

— Er han udskrevet . . . har min Kone udskrevet ham?

Overlægen nikkede.

— Men tag det nu dog roligt, kære Hr. Professor. Jeg er bange, vi har flyttet Dem altfor tidligt. Hvis De bliver exalteret igen maa vi virkelig forsøge en lille stille, rolig Seng paa A . . .

Professoren sad sammensunken i Sofaen, da Frits kom for at sige ham Farvel.

— Og du giver mig dit Æresord paa, at der *har* ikke været det mindste . . . utilladelige . . . mellem dig og Jonna?

— Mit Æresord Onkel. Der *har* ikke været det mindste. Farvel Onkel . . . og Tak for den Tid, jeg har været her. Du havde virkelig Ret, saadan en lille Rejse virker befrugtende paa Talentet . . .

Da han var borte, fo'r Professoren til Vinduet.

— Nu kører han . . . nu rejser han . . . det er Jonna, som har taget ham ud. Og han sagde . . . *han sagde, at han vilde hævne sig . . . .*

— Farvel Onkel . . . og Tak for den Tid, jeg har været her. Du havde virkelig Ret, saadan en lille Rejse virker befrugtende paa Talentet.

En Hilsen fra Hades

AF

A. MORRIS LOTINGA

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Jeg har nedskrevet den følgende Beretning næsten ordret som min Ven Cecil Stanhope, den berømte Kriminalog, fortalte den til mig.

I vore Dage, hvor Striden mellem Tro og Videnskab stadig blusser ud paa ny, og Spiritister og Materialister forkættrer hinanden i de bittreste Udtryk, kan jeg ikke tro andet end at et Udsagn fra en Mand, som har vundet Ry som en af Aarhundredets mest klarhovede, oplyste og paalideligste Videnskabsdyrkere, maa paakalde almindelig Interesse. Og netop den Omstændighed, at Cecil Stanhope er en fremragende Kriminalog, burde forlene hans Udsagn med exceptionel Autoritet; for Studiet af Kriminalogi forener ikke alene lægevidenskabelige og juridiske Studier under ét; men det stiller store Krav til sin Mand. Det fordrer af ham en skarp, intelligent arbejdende Hjærne reguleret af en god, sund Sands; gennemgaaende Menneskekundskab og god Logik; og at Dyrkeren af et saadant Studium maa være en gennemdannet, kultiveret Mand, er en Selvfølge. At bemærke, at jeg er i Besiddelse af uomstødelige Beviser, for at Stanhope ikke alene fortalte mig den rene og skære Sandhed, men tillige, da de nedenfor berettede Hændelser skete, var i Besiddelse af sine fulde Aandsevner, kunde maaske synes overflødigt. Men jeg ved, at dersom jeg havde undladt denne Bemærkning, vilde Tvivlernes og de Uvidendes Raab om Usandhed og Indbildning skingre i mit Øre, saa snart som disse Linier saa Dagens Lys

Personlig skal jeg ikke her søge at forklare eller bortforklare Mysteriet, for det er saa vel Cecil Stanhopes som mit eget Ønske, at denne vor Beretning skal fremtræde som et *uinteresseret* Vidnesbyrd. Men til dem, som tænker, at de er i Stand til at løse Mysteriet som noget »Ganske naturligt«, vil jeg indskrænke mig til at citere Sokrates Ord: *»Jeg er visere end hine; for jeg i det mindste véd, at jeg intet véd.«*

* * *

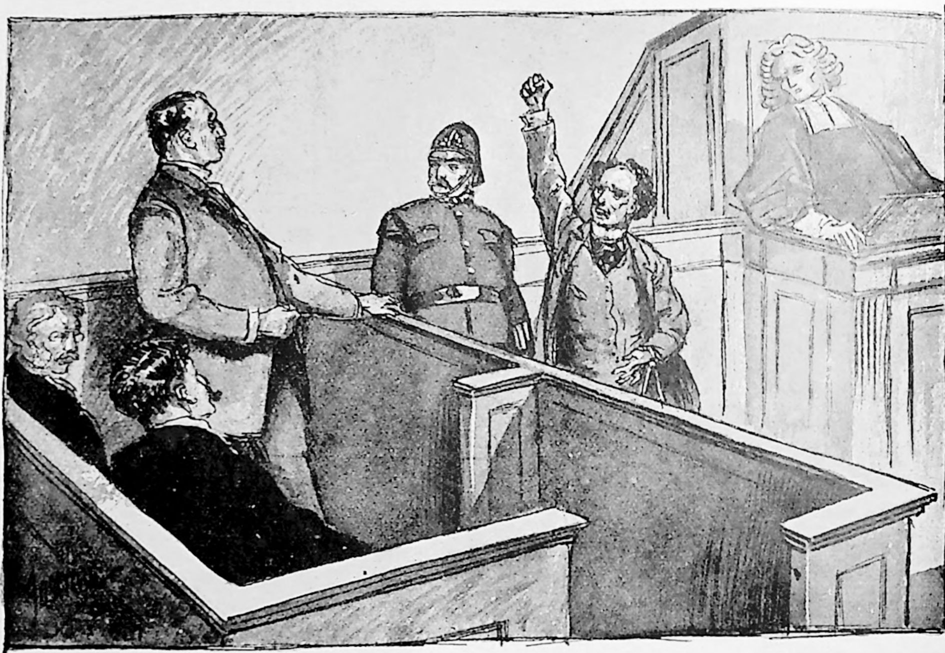
Jeg tror ikke, der i den civiliserede Verden eksisterer ét Menneske, som ikke har hørt om Hugo Molina, den største og vidunderligste Forbryder, Verden har kendt. Han var af Anglo-spansk Herkomst; hans Familie var velkendt i de ledende sociale Cirkler i Madrid og London, og han nød naturligvis en udmærket Opdragelse. Allerede som Dreng gjorde han sig bemærket ved sine enestaaende Evner, og der er ingen Tvivl om, at de vilde have sikret ham en fremragende Plads i Samfundet, dersom de var blevet benyttede paa rigtig Vis. Men ulykkeligvis tvang hans Instinkt ham i en ganske modsat Retning; og hans Ambitioner viste sig at være af en besynderlig Art. Han var med andre Ord, hvad Lombroso og andre fremragende Kapaciteter paa dette specielle Omraade kalder *en født Forbryder*. Og jeg behøver næppe at sige, at en Mand, som med enestaaende Aandsgaver forener lige saa enestaaende Grusomhed og næsten diabolsk Snedighed, maa blive en Forbryder af første Rang. Og sandelig Hugo Molina var et Eksempel og hans Bedrifter blev udførte med en saa æventyrlig Snedighed, at de fyldte mange med en overtroisk Rædsel for ham som et overnaturligt Væsen. Hugo Molina tog Videnskaberne i sin Tjeneste; de store vidunderlige Opfindelser, som var skabte til at lyksaliggøre og gavne Menneskeheden, blev i hans Haand Redskaber til Død, Ødelæggelse og Tilintetgørelse. Elektricitet, sindrige mekaniske Maskiner, Hypnotisme, Lægevidenskabens dyreste Hemmeligheder — alt blev dette Umenneskes Værktøj.

Det var Hugo Molina, der før han endnu var 25 Aar, ægtede den hovedrige amerikanske Millionær Van Sychels Enke i Paris og dræbte hende med en Gift af hans egen Opfindelse, som intet Spor efterlod. 2 Uger senere i London hypnotiserede han den purunge Lord Eglestone til at myrde sin egen Fader — for at tilfredsstille en personlig Hævn. Aviserne har fra Tid til anden været fyldte med hans Gerninger, Forbryderromaner har valgt ham til deres Helt. At Conan Doyle f. Eks. benyttede ham som Forbillede til Prof. Moriarty, Sherlock Holmes berømte Modstander, derom nærer jeg ikke den ringeste Tvivl.

Naturligvis forblev Hugo Molina's Forbrydelser uopdagede gennem flere Aar. Men omsider kom den Dag, hvor Loven krævede ham. Og den Kamp, som nu udfægtedes mellem ham og Politiet i det halve af Europa, er maaske den mest fængslende Periode i moderne Forbrydelses-Annaler. I 3 lange Aar holdt Molina os Stangen. Jeg siger »*os*«, fordi jeg allerede den Gang havde begyndt min Karriére i »Scotland Yard«s Tjeneste.

Afsky maa fylde enhver, som hører om hans Gerninger, men ét er sikkert: Ingen, som nogensinde har mødt ham som Modstander, har kunnet undgaa tillige at føle Beundring for hans Raadsnarhed, Dristighed — og hvad mere end noget andet maaske tiltaler en Detektiv — hans Forvandlingsevne.

Det sidste Aar før han blev fanget, arbejdede jeg i Forening med de 10 dygtigste Detektiver fra London, Paris, Madrid og Berlin udelukkende med dette Formaal for Øje. Og truede *vi hans* Liv saa gjorde *han* til Gengæld *vort* saa usikkert som vel muligt. Det kostede 4 af os deres Liv; men til sidst slog Hugo Molina's Time. En mørk, stormfuld Oktober Nat, da han forklædt som Kvinde prøvede at krydse fra Dover over til den franske Kyst, faldt han i *mine* Hænder. Aldrig før eller siden har jeg følt mig saa stolt som den Nat. Men den lange, spændende, nerveanstrengende Kamp havde udtømt mine Kræfter. Jeg var næppe stærk nok til at overvære Forhørene og gøre Tjeneste som Vidne. Inden en Uge var omme, var Hugo Molina overbevist som skyldig i 12 Forbrydelser af forskellig Art og dødsdømt. Han hørte sin Dom med Sindsro; saa vendte han sig om mod Vidneaflukket, hvor jeg stod. Han var en lille, spinkel Mand, og alligevel det onde, djævelske Smil, som krusede hans tynde, blodløse Læber og det Glimt af uforsonligt Had, som glimtede i hans grønlige, grusomme Øjne, fik mig til uvilkaarligt at træde et Skridt tilbage. Saa truede han ad mig med sin Haand og svarede med

»Du Blodhund bragte mig til Galgen! Men jeg skal ikke glemme Dig — selv fra Helvede skal jeg stige op og tage min Hævn!«

sin klangløse, hæse Stemme: »Du Blodhund bragte mig til Galgen! Men jeg skal ikke glemme Dig — selv fra Helvede skal jeg stige op og tage min Hævn!«

I det næste Øjeblik vred han sig i Krampetrækninger og blev baaret tilbage til sin Celle.

Den selvsamme Aften rejste jeg til Svejts for at komme til Kræfter igen i et afsides, fredeligt Hotel nær Lucerne.

* * *

Dagen for Hugo Molina's Eksekution var berammet til den 5te November. Den 4de November — jeg husker det var en Tirsdag — var mine Kræfter saa vidt vendt tilbage, at jeg var i Stand til at begive mig paa en lang Udflugt med to andre Mænd; vi tre var Hotellets eneste Gæster. Det var en ualmindelig klar, smuk Efteraarsdag og vi blev fristede til at gøre vor Udflugt længere end oprindelig bestemt. Som en Følge deraf kom vi hjem til Hotellet meget sent og meget trætte. Vi sad en halv Time i Hotellets Rygeværelse for at nyde en sidste Pibe og bød derpaa hverandre God Nat. Men jeg fik ikke megen Søvn i mine Øjne *den* Nat. Det gik mig, som det saa ofte gaar Folk, naar de er overtrætte; jeg kunde ikke paa nogen mulig Maade falde i Søvn. Efter at jeg havde kastet mig omkring i Sengen en Times Tid eller to, stod jeg op igen, tog min Slobrok paa, tændte en Cigaret og gav mig til at læse en Bog.

Og lad mig her indskyde en Bemærkning: Jeg havde ikke et eneste Øjeblik Hugo Molina i mine Tanker. For at give mine Nerver fuldstændig Ro læste jeg ingen Aviser, holdt mig borte fra alle ophidsende Adspredelser — ja jeg fulgte næppe med Datoerne. Og Faktum er: Jeg havde glemt, at Hugo Molina denne Nat vilde sove sin sidste Søvn i denne Verden.

Jeg læste et Par Timers Tid; saa følte jeg mig oplagt til at sove. Jeg lukkede min Bog, rejste mig op fra min komfortable Lænestol og stod netop i Begreb med at slukke min Lampe (det var et gammeldags Hotel, hvor elektrisk Lys endnu ikke

havde vundet Indpas), da noget usædvanligt fængslede min Opmærksomhed.

Jeg var ikke alene. Lænet mod Døren stod en aldrende Kvinde. Med et Udraab af Forbavselse løftede jeg Lampen og traadte nærmere for at se, hvem det var og for at spørge om Grunden til dette mildest talt uconventionelle Besøg, som jeg formodede skyldtes en Misforstaaelse. Det forekom mig dunkelt, at jeg havde set hende før, og jeg stod netop i Begreb med at tiltale hende, da jeg gjorde en Opdagelse, som fik mig til at tumle tilbage og næsten tabe Lampen ud af min Haand. Skikkelsen, jeg stod Ansigt til Ansigt med, var *Hugo Molina* i den samme Forklædning, i hvilken jeg havde arresteret ham. Skønt hans pludselige Tilsynekomst her naturligvis først gav mig et Shock, følte jeg mig dog ikke overvættes forbavset.

Tre Aars ustandselig Jagen efter ham havde lært mig, hvad Hugo Molina var i Stand til. Ja, ærlig talt, husker jeg, at jeg, før jeg forlod London, bemærkede til en Journalist, som interviewede mig angaaende Omstændighederne ved hans Anholdelse, at jeg ikke skulde føle mig forbavset, selv om Hugo Molina, efter at være bunden paa Skafottet, pludselig takket være hans sataniske Snedighed friede sig ud af Lovens Greb.

Jeg fattede mig derfor hurtigt, satte Lampen og stod spændt, vogtende Hugo Molinas Bevægelser.

Han nærmede sig langsomt og samtidig havde jeg Fornemmelsen af at undergaa en Forvandling. Det var som om jeg pludselig var underkastet en besynderlig magnetisk Indflydelse, der lammede mig. Jeg stod som rodfæstet, ude af Stand til at røre et Lem, ude af Stand til at give en Lyd fra mig. Og imedens nærmede Hugo Molina sig langsomt. Lampen gav kun et daarligt Lys, og i det dunkle Skær lyste hans Ansigt i al dets uhyggelige, blege Ondskab. Hans Øjne glimtede paa den samme hadske, ildevarslende Maade som den Dag, han i Retssalen slyngede sin Forbandelse efter mig; det samme grusomme diabolske Smil fortrak hans Læber. Som han her langsomt — langsomt gled imod mig, følte jeg mig greben af en navnløs Rædsel, jeg aldrig før eller senere har følt.

Jeg stod som rodfæstet, ude at Stand til at røre et Lem.

Og en dyb Tavshed herskede. Nærmere og nærmere kom han; nu skilte kun et Skridt os.

Saa strakte han langsomt sine Hænder ud mod mig; lange, senede Hænder, næsten gennemsigtige i deres Blodløshed, med Fingre, der krummede sig som Snoge. I næste Øjeblik lukkede de sig om min Strube og jeg følte som om en Strøm af Is fo'r gennem mit Legeme.

I det samme var ogsaa den sære Fortryllelse brudt; mine Lemmer løsnedes igen og med al min Magt søgte jeg at slynge min Fjende fra mig; men det lykkedes mig ikke. Hans lille spinkle Legeme syntes af besidde en overnaturlig Styrke. Jeg rev og sled i Fingrene, der knugede sig om min Hals, men klemte saa fast som en Jærnring. Jeg lod Slag og Hug regne ned over det onde, blege Ansigt, jeg stirrede ind i, intet Tegn af Smerte viste sig; det grusomme spodske Smil syntes kun at vokse derved.

Langsomt svandt mine Kræfter; Tingene i Værelset begyndte at hvirvle rundt for mit Blik. Jeg følte, hvorledes jeg langsomt nærmede mig de sidste Stadier af Kvælningsdøden. Ikke en Lyd banede sig Vej over Hugo Molinas Læber, men i hans Øjne, paa hans Læber, i hans Smil kunde jeg læse de samme Ord, som sidst havde lydt i mine Øren, da hans Dødsdom blev forkyndt: »*Du Blodhund bragte mig til Galgen! Men jeg skal ikke glemme Dig — selv fra Helvede skal jeg stige op for at tage min Hævn*«.

Med et gurglende Støn sank jeg i Knæ. Det sidste, jeg husker, var det triumferende Smil, fuldt af tilfredsstillet Hævnlyst, hvormed Hugo Molina bøjede sig ned over mig, medens hans Fingre som Jærnstænger stadig holdt min Strube sammenpresset i et dødeligt, uforsonligt Greb. — Saa blev alt Mørke.

* * *

Det var højlys Dag, da jeg kom til Bevidsthed igen. Først kunde jeg intet som helst erindre, men ud af et forvirret Kaos af Tanker, steg tilsidst Mindet om Nattens Begivenheder. Men der var intet Spor af en Kamp, som den jeg og Hugo Molina havde udfægtet, efterladt i Værelset. Jeg følte mig ganske vist svimmel og min Hals var stiv og øm, men da jeg ved nærmere Eftersyn fandt, at Vinduerne og min Dør var aflaaset *indenfra*, som de altid var om Natten, følte jeg mig for en kort Stund fristet til at tro, at jeg var falden i Søvn under Læsningen af min Bog den foregaaende Aften, og havde lidt under et frygteligt Mareridt. Men et Blik i et Spejl tilintetgjorde denne Teori. Thi rundt om min Hals var der de dybe, blodunderløbne Mærker af Hugo Molinas Fingre. Jeg følte mig saa syg og kraftløs, at jeg var nødtvungen til at gaa til Sengs igen og lade en Læge kalde. Samtidig gjorde jeg selvfølgelig Værten bekendt med Nattens Hændelser. Men hverken han, eller hans Personale, lige saa lidt som de andre af Hotellets Gæster var i Stand til at kaste Lys over denne mystiske Affære. Ingen havde set eller hørt Hugo Molina; ingen usædvanlig Støj havde forstyrret deres Nattero. Og hvorledes Slyngelen havde baaret sig ad med at bane sig Vej ind til mit Værelse og at forlade det igen, skønt Dør og Vinduer *forblev laasede indenfra*, var en uløselig Gaade.

Medens det lokale Politi forgæves anstrængte sig for at opklare Mysteriet, sendte jeg en Rapport til London. Som Svar paa min Forespørgsel sendte min Chef fra Scotland Yard mig følgende Svar pr. Telegram:

»Jo! Hugo Molina undslap Lovens Arm. Da man kom for at vække ham om Morgenen, den Dag da Eksekutionen skulde finde Sted, fandt man ham død i hans Celle. Et Hjærteslag havde dræbt ham om Natten.«

FILATELINE

AF

WILLIAM LEVIN

TEGNINGER AF NØRRETRANDERS

En Sommeraften sad jeg paa en Bænk i et offentligt Anlæg. Medens mit Blik dvælede paa den Naturens frodige Skønhed, som omgav mig, steg en og anden Erindring frem for mit indre Øje og fængslede mine Tanker.

Lidt borte fra den Bænk, hvor jeg sad, tumlede muntre Børn omkring i Leg. Aftenstilheden blev stadig afbrudt af glade Barnestemmer.

Medens jeg saaledes sad der, fordybet i egne Tanker, havde det undgaaet min Opmærksomhed, at en venligt udseende, gammel Kone med en lille Pige, havde taget Plads paa samme Bænk nær ved mig. Pludselig lagde jeg Mærke til dem, da Barnet hoppede ned, og legende gav sig til at løbe frem og tilbage ad Anlægets brede Spadseregang lige ud for os.

Af og til, naar den lille Pige løb for langt bort — og det skete nogle Gange — kaldte den gamle Kone »Filine«. Jeg studsede, da jeg hørte dette mærkelige Navn, og det var øjensynligt, at den gamle Kone bemærkede min Studsen — hun havde vel tidligere bemærket andre gøre ligedan — thi hun saa paa mig, som om hun ventede, at jeg skulde indlede en Samtale med hende om Barnet, som hun fulgte med Øjnene.

Med et Smil hen mod den lille Pige, spurgte jeg: »Er den Lille opkaldt efter en af Personerne i Operaen »Mignon«. Filine er da ikke noget almindeligt dansk Navn.«

Konen havde et venligt og godlidende Udseende, idet hun svarede mig med Forekommenhed:

— Jeg kender ikke det Stykke, De nævnte. Den Lille hedder egentlig »Filateline«, tilføjede hun med et Smil, og saa underligt det maaske synes, var jeg gamle Menneske ganske enig med Forældrene om, at hun skulde hedde saaledes.

— Det var da et pudsigt Navn, udbrød jeg forbavset. Men »Filateline« det er jo noget, der har med Frimærker at gøre?

— Ja, det har det ogsaa, svarede hun, idet hun kærtegnede Barnet, som var kommet løbende og nu stod med Hovedet i hendes Skød.

Efter en lille Pavse tilføjede Konen som ved sig selv:

— Vorherre har sine egne Veje! For tre Aar siden ved denne Tid, blev den Lille her netop ventet, og hun blev ikke ventet med Glæde; thi hvor der er Sorg for Brødet, bliver alt til Sorg.

Hun strøg Barnet over Haaret og faldt igen i Tanker.

— Nu er det da bedre og lysere for Dem, indskød jeg.

— Ja Gud være lovet og priset, udbrød den gamle Kone og rettede sig paa Bænken, men den Gang, den Sommeraften for tre Aar siden, var der ikke Brød i Huset til en Mund, langt mindre til fire, og En der skulde komme.

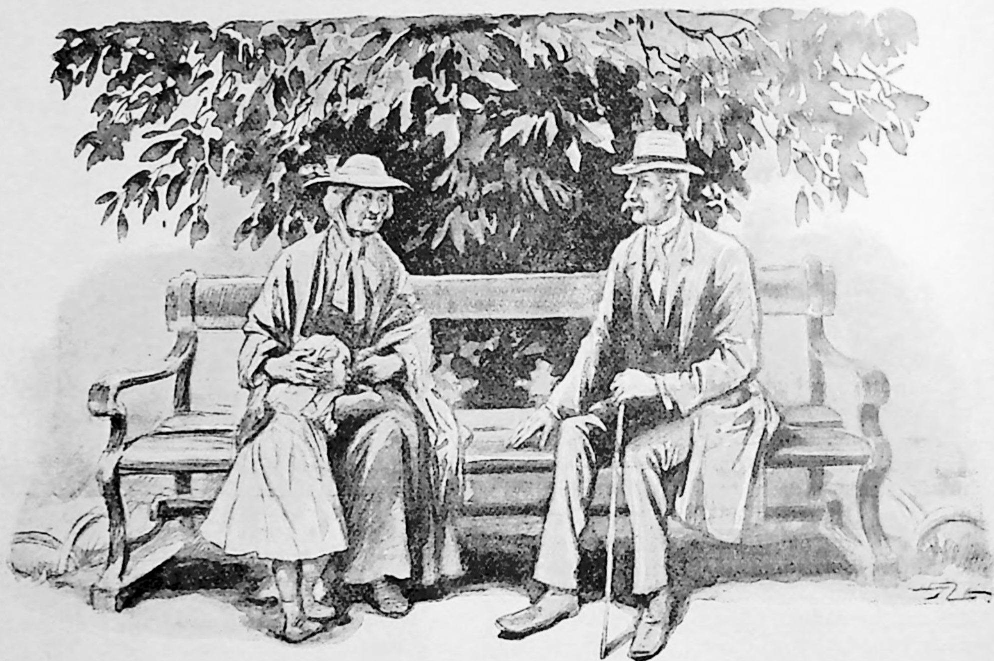
— Men hvordan fik den Lille det underlige Navn? frittede jeg.

Konen hævede langsomt Hovedet og saa forskende paa mig. Rimeligvis har hun fundet mig værdig til at faa Historien om det mærkelige Navns Oprindelse; thi et Øjeblik efter begyndte hun:

— Paa den Tid, jeg taler om, var der næsten Fortvivlelse i den lille Piges Hjem. Min Søn — han er nemlig hendes Fader — var uforskyldt styrtet i Næringssorg, der knugede Hjemmet. Han var for øvrig saa god og flittig, som nogen Mand kunde være — og hans Kone og jeg gjorde ogsaa alt, hvad nogen kan gøre for i trange Tider at holde sammen paa Hjemmet! Men — ja jeg kan daarlig nok taale at tale om den skrækkelige Tid, hvor alt Haab for os syntes overalt at svigte. Værten truede, de Handlende vilde ikke udstrække Krediten videre; den ene Ydmygelse fulgte den anden. Og til alt dette kom et stygt hjærteløst Træk fra min Søsters Side. Hun boede i Jylland og var Enke efter en Postembedsmand, der døde i Begyndelsen af Tredserne, og hun gik for at være fattig og sagde det da ogsaa selv.

I Aarenes Løb havde hun været et Par Gange hos os, hos min Søn og boet der i længere Tid. Hun var gammel og svagelig; vi alle behandlede hende med Omhyggelighed og Venlighed, og jeg ved, at min Søn ofte sendte hende lidt over, særlig ved Juletid, og han havde allerede den Gang kun lidt at give af.

Saa var det en Aften — jeg husker den saa

— Men hvordan fik den Lille det underlige Navn? frittede jeg.

tydeligt, jeg havde den Dag været paa Assistentshuset med den eneste Ting, jeg havde tilbage af nogen Værdi, en Brosche, som jeg havde faaet af min Fader, da jeg var ung Pige — at Postbudet kom med Brev til min Søn. Det var fra Værten, hvor min Søster boede i Fredericia. Han skrev, at hun var død uden videre forudgaaende Sygdom, og at han vilde lægge en Afskrift af hendes Testamente i samme Brev, og at de Møbler, der stod omtalt i Testamentet, havde han sendt med en Skipper til København.

Det gjorde os alle ondt, at hun var død, og min Søn var rørt over, at hun havde tænkt paa os med de fattige Møbler; men da vi læste Testamentet, blev idetmindste jeg harmfuld. Der stod nemlig deri, at hendes Penge, 6.500 Kr., skulde tilfalde en Søster til os, der var gift med en velhavende Købmand paa Fyen, »thi i en stor Bedrift«, saaledes stod der, »er der altid Brug for Penge«.

Hvor var det dog stygt og hjærteløst, vedblev Konen med et Suk, hun, som vidste, at hun med en Tiendedel af disse Penge kunde have reddet vort Hjem fra den Undergang, som syntes uundgaaelig. Jeg havde flere Gange skrevet til hende og udøst mit Hjærte for hende, saa hun kendte min Søns saa haabløse Kamp.

— Møblerne, sagde Skipperen, da han kom hertil, er ikke Fragten værd, og det var de heller ikke. Min Søn og jeg, der var nede paa Skibet, lod ham derfor beholde dem i Stedet for Fragten, som vi alligevel ikke kunde udrede. Der var kun en lille ormstukken Mahognikommode, som min Søn bad Skipperen om at lade ham beholde, og som blev bragt hjem af Skibsdrengen. — Du ved, Moder, sagde min Søn, at jeg ikke har andet Sted at lægge mit Lintøj end Klædeskabsskuffen, og der trænger der altid Støv ind.

Saa fik han da den øverste Skuffe i Kommoden til sine Kraver, men han stod sig ikke ved Byttet. Bagklædningen var nemlig revnet paa alle Leder og Kanter, og det tykke Lag Papir, der ovenpaa hinanden var klistret paa den, havde løsnet sig flere Steder, og lod Støvet fri Vej til alle fire Skuffer.

Naa! saa var det den Aften, at den Lille kom til Verden, — jeg troer virkelig hun sover —

Hun tog Barnet paa Skødet, den Lille lænede sit Hoved op til Bedstemoderen og sov trygt videre.

— Min Svigerdatter var meget svag og afkræftet af Savn og Sorger, vedblev Konen, men søgte dog selv at holde Humøret lidt oppe ogsaa hos os andre; men jeg saa, hvad det kostede hende.

Min Søn gik omkring som en Automat og vidste ikke hverken hvad han sagde eller gjorde. Om Eftermiddagen husker jeg tydeligt, at han tog fat paa den gamle Kommode og gav sig til at løsne det tykke Lag Papir, der sad paa Bagklædningen; men det gik ikke saa glat, og først da der blev hældt varmt Vand paa, begyndte det at løsne sig.

Han var endnu ved dette Arbejde, da det henad Aften ringede. Han stak Hovedet ind ad Døren til Soveværelset, hvor jeg sad hos den Syge, og bad mig lukke op og se, hvem det var, der ringede. Vi frygtede alle den Klokke, som sjælden meldte noget godt. Heller ikke denne Aften var det just kærkomment Bud, den bragte — det var nemlig Rodemesteren. Han var forresten en Ven af min Søn og kom ogsaa, naar han ikke havde Ærende; men det kunde ikke nægtes, at Skatten forlængst var forfalden, og at Udpantning stod nær for Døren.

Herom sagde han dog ikke noget. Da han hørte, hvad vi ventede, vilde han straks gaa igen, men min Søn bad ham sidde og snakke lidt, hvad han da ogsaa gjorde. De sad ved Vinduet og talte sammen, men jeg fulgte mine egne Tanker og hørte ikke, hvad de talte om.

Først da min Søn rejste sig og udbrød: — Det er sandt — lad mig ikke glemme Bagklædningen ellers tørrer Papiret ind igen, blev jeg vækket af mine Tanker.

Alle disse Smaating kan jeg nu saa tydeligt huske og glemmer jeg aldrig, vedblev den gamle Kone.

— Bare Vandet ikke er trængt ind i Skufferne, fortsatte min Søn; jeg tog en Klud og gik ind til ham og Rodemesteren for at hjælpe.

For bedre at se havde han lagt Kommoden med Bagklædningen opad henne ved Vinduet, hvor Rodemesteren sad og saa til.

— Det er som Pokkers, hvor de Lag hænger sammen, sagde min Søn — jeg tror, det er Frimærker.

Ved Ordet Frimærker foer Rodemesteren op af Stolen. Lad mig, skreg han og holdt paa min Søns Hænder, for at forhindre ham i at røre ved Bagklædningen. Aa! lad os faa en Lampe ind. — Den ellers saa tørre Herre var helt ivrig, og jeg huskede nu paa, at min Søn havde fortalt, at han samlede paa Frimærker, og at han havde en hel lille Formue i de Papirstumper . . .

— Naa! lad mig endelig ikke sige noget andet om Frimærker, afbrød den gamle Kone sig selv — de blev vor Lykke.

Medens jeg gik ud efter Lampen — jeg maatte laane en hos Nabokonen, thi heller ikke Petroleum havde vi i Huset — blev Rodemesteren ved at rive Tændstikker af, og af hans begejstrede Udbrud skulde man tro, at det var Guldklumper han fandt. — Jeg maatte skaffe varmt Vand og de blev ved at rumstere med den gamle Kommode til langt over Sengetid.

Min Søn var ligesaa forbavset som jeg over Rodemesterens Optræden. Han løsnede og glattede, han pillede og holdt nogle firkantede Ark op mod Lyset. Han hængte dem til Tørre i de rene Gardiner og alle Vegne, hvor han kunde finde Plads, og ved al det sagde han ikke et Ord. Min Søn spurgte ham forgæves om, hvad Meningen var. Han fik kun nogle afværgende Bevægelser med Haanden til Svar og nogle løsrevne Ord om »2 Rigsbankskilling, blaa«, »Fejltryk«, »Slesvig-Holstenske rosa«, Sjældenheder og andre ligesaa uforstaaelige Sager. Til Slut blev min Søn ked af det og satte sig ind ved sin Kones Seng. De kan maaske forundre Dem over, at jeg kan huske alle disse Smaating, men alt hvad der skete paa den for os saa minderige Aften, har vi jo hundrede og atter hundrede Gange talt om derhjemme —

Vi lod Rodemesteren være alene derinde og sad selv og ønskede kun, at han snart vilde gaa. Det gjorde han da endelig, men bad indstændigt om at maatte komme igen en halv Times Tid efter.

Næppe tyve Minutter var gaaet, saa kom han virkelig og — i Droske.

Han havde en tyk Katalog med og bad min Søn og mig om at komme ind og om, at Døren til Værelset, hvor min Svigerdatter laa, maatte staa aaben.

— Jeg har nemlig noget glædeligt at fortælle dem alle, sagde han, idet han stillede sig op midt paa Gulvet og pegede rundt i Stuen. Ser De de fjorten Ark Frimærker, der ligger og hænger! For de Frimærker vil jeg give samme Pris, som Frimærkehandlerne her i Byen eller i Hamborg eller London, og jeg haaber, at De, — her henvendte han sig til min Søn, — for gammelt Bekendtskabs Skyld vil give mig Fortrinet. Jeg kan ikke bestemt sige i Aften, hvor meget de er værd, men under tolv Tusend Kroner kan de ikke sælges! —

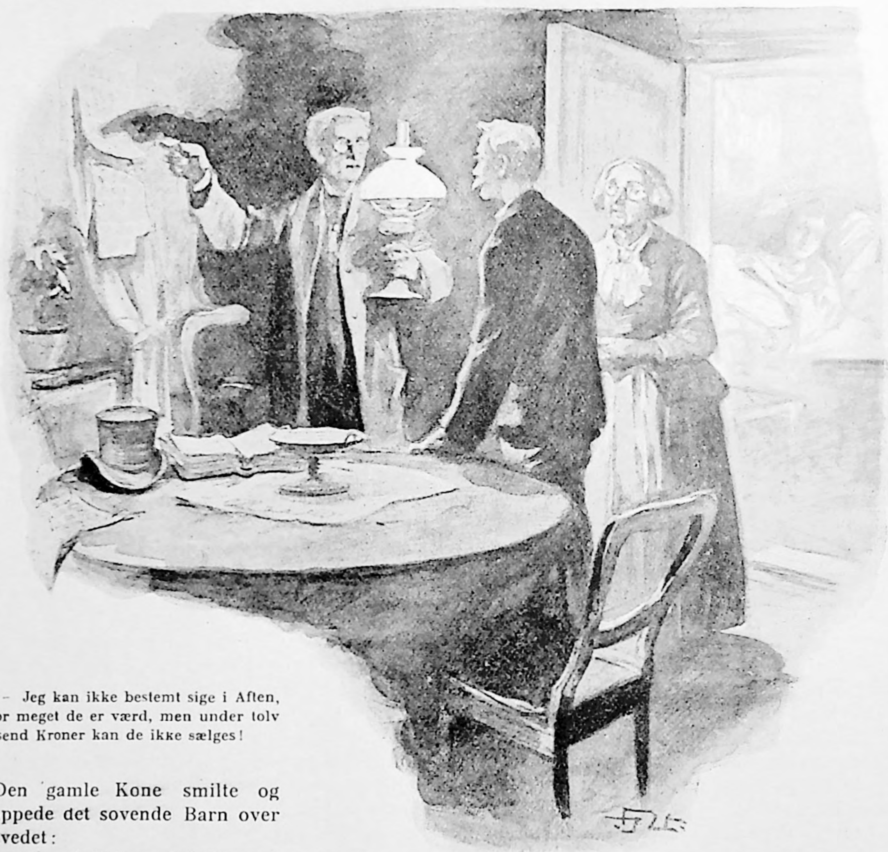
Jeg kan ikke sige Dem, sluttede den gamle Kone med Taarer i Øjnene — hvilket Indtryk det gjorde paa os alle, da den paalidelige og alvorlige Mand nævnte dette for os i vor daværende Stilling saa svimlende Beløb.

Om Rodemesteren i vore Ansigter troede at læse Tvivl, ved jeg ikke; men han udbrød: — Ja, jeg tænkte det nok, og derfor tog jeg med, hvad jeg havde af Penge derhjemme. Her er syv hundrede Kroner i Aften og Resten skal komme i Morgen eller i Overmorgen. Og nu, God Nat!

Dermed gik han, men stak et Øjeblik efter Hovedet ind ad Døren igen og bad os indtrængende om endelig først og fremmest at redde Frimærkerne, hvis der skulde komme Ild i Huset om Natten.

Den gamle Kone sad lidt hensunken i Tanker, saa tilføjede hun:

— To Timer efter blev den Lille her født, og det var et lykkeligt Hjem, hun kom til, takket være de gamle blaa Rigsbankskilling og rosa Slesvigere; men min Søsters Skyld var det ikke, at min Søns ringe Arvelod efter hende — den gamle Kommode — bragte os *den* Lykke til Huse.

— Jeg kan ikke bestemt sige i Aften, hvor meget de er værd, men under tolv Tusend Kroner kan de ikke sælges!

Den gamle Kone smilte og klappede det sovende Barn over Hovedet:

— Og af Taknemlighed mod det Forsyn, som bevirkede, at Skatten blev fundet og paa saa mærkelig en Maade blev vurderet rigtigt, fik hun saa Navnet »Filateline«. — — Men det bliver nok sent med al min Snak!

Hun vækkede Barnet med et Kys paa Kinden og bød mig saa Farvel. Jeg blev siddende tilbage, fordybet i Betragtninger over Fru Fortunas lunefulde Streger.

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

December 1906.

Nr. 3. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 3. Aargang.

BAALET

AF

A. H. KOHL

TEGNINGER AF AXEL NYGAARD

Kapitalpræmiens Vinder blev, som det ses andetsteds, en Abonnent, som stemte paa A. H. Kohls Fortælling: »Dybets Orm.«
For i dette udvidede Hefte at skaffe Plads til to store Bidrag, er disse sat med en mindre Skrift end vor sædvanlige.

RED.

HAN hjalp hende ind i den opslaaede Droske, sprang selv op og satte sig ved Siden af hende. Vognen gik frem med et Ryk, silende over den vaade Asfalt.

Fru Anna sukkede tilfreds og lagde sit Hoved til hans Skulder.

Ligesom dengang hun for en halv Timestid siden, henne paa Perronen, havde faaet Øje paa ham i Kupévinduet — saadan var det ogsaa nu, som om alting inden i hende pludselig løftede sig i Ro og blev stille —:

»Karl!« — sagde hun — »Nu har jeg dig jo igen!«

Hans Frakke var saa lun — som lænede hun sin Kind imod Varme: Ja, nu var hun hos ham! I Aften skulde han sidde dernede paa sit sædvanlige Sted paa Tilskuerpladsen! Hun kunde faa et Glimt at se af ham i hver Mellemakt, gennem Fortæppets Kighul — og synge ned til ham under hele Operaen! Og bagefter skulde hun have ham med sig hjem! Ikke være alene et eneste Minut! Nu var hun slet ikke bange mere — hverken for sin Stemme, eller for det store Ildhjul i tredje Akt, eller for....:

»Hører du!« — sagde hun, bøjende sin Nakke bagover. Gennem de smaa Porer i Sløret mærkede hun Luvfnuggene af hans Overfrakke — »Du veed ikke, hvor det er godt at have dig! Du, Barnefader!«

Hun lo sagte, med sin Mund ind til hans Ærme. Der drejede sig gule Skær over hans Hage og Næse, naar Vognen passerede en Lygte — hun syntes pludselig det saa' ud, som var der noget der blev ved at flakke op og slukkes igen, indvendigt i ham. Og saa huskede hun paany den ravende Baal-Spiral i tredje Akt af Operaen —: Solhjulet, der hver Aften blændede hende og fik hendes Fødder til med eet at blive kolde og valne under hende.

Hun skyndte sig at lægge sine Hænder bagfra rundt om hans Kinder og gav sig til at le —:

»Karl!« — hviskede hun, lænende sig helt forover, tæt ved hans Øjne. Hun mærkede den ganske svagt sødlige, hornagtige Lugt af hans Skæg — der altid ligesom rørte hende, dybt nede. Hans Aande gik igennem hendes Slør — som laa hun nær ved ham — »Nu har du mig da igen! Ikke?«

Brown bøjede sig pludselig forbi hende, med Hovedet ud af Vinduet —:

»Hurtigere!« — raabte han til Kusken — »Vi har travlt! Skynd Dem!« — saa sank han til-

bage paa Sædet, trak hende nærmere ind til sig og satte sin Mund ind imod hendes: den føltes saa varm, efter Luften udenfor —:

»Ja!« — sagde han — »Om du dog bare havde haft fri i Aften!«

Hvor de fjorten Dage havde været uendelige og uoverkommelige — dernede i Berlin, borte fra hende, tænkte han imens – : Jaha, fire eller femogfirsindstyve Forretningsbesøg i de to Uger! Fra syv Morgen — til langt ud paa Eftermiddagene havde han været paa Benene! Og saa haft alle Korrespondancerne og Brevene, der tog Halvparten af hver Nat! Og Rejsen herhjem, over Hals og Hoved!

Inde i sin Hjærne følte han denne ustandselige Raslen fra Jærnbanen — som sad han endnu i sin Kupé —:

»Hvor han dog kører langsomt, det Asen!« – sagde han. Men straks efter trak han hende paany ind til sig og kyssede hende Gang paa Gang. Javist, disse grænseløse Dage og Nætter i Berlin! Naa, een Glæde havde han dog haft: at overalt var han blevet modtaget af hendes Ry, som allerede var naaet dertil, fyldende Aviser og Tidsskrifter. Göttlich, genial soll sie sein — blev der sagt til ham, næsten hvorsomhelst han kom frem. Daglig traf han Bekendte, der havde bestemt sig til at rejse herop, snarest, for at høre hende —: Gewiss, sagde de, slaaende deres Hænder sammen: die muss man ja hørcn!

De to tre sidste Døgn dernede havde han jaget endnu mere end før med sine Forretninger — drevet frem af Glæden over det hun skrev til ham: at nu var hun ganske sikker paa den Ting, som hun i forrige Maaned ikke havde været helt viss paa! — Men der var ogsaa en anden Sag, der havde tilskyndet ham til at ville tage hjem hurtigst muligt: noget, som han ligesom skimtede *bagved* hendes Ord i disse Breve, en hemmeligholdt Angst, en skjult og forvirret Uro! – Og saa var han med eet selv bleven feberfuld og nervøs, havde telegraferet til hende, at han vilde være tilbage tre Dage tidligere end planlagt, det kunde godt naaes, naar han bare tog lidt mere fat!

Han gav sig næsten ikke Tid, hverken til at hvile eller sove: spiste sine Maaltider paa fem eller ti Minutter og trak endnu et Par Timer fra sin Søvn —: thi, efter Repertoirel som hun havde sendt ham, havde han regnet ud at han maatte absolut sørge for at kunne være hjemme i Aften! Denne eneste Aften i lange Tider, hvor hun hverken skulde paa Teatret eller til Koncerter!

I en Rus af Kræfter overkom han virkelig alt hvad der var at gøre og naaede i allerseneste Øjeblik Ekspresstoget! — Han havde tænkt sig at faa sovet under hele Rejsen, men det var ham ikke muligt. Han formaaede ikke engang at sidde stille; drev omkring og røg sine Cigaretter i den svinglende Waggon-Korridor, eller lænede sig ud af Vinduet, saa at Blæsten gjorde Porerne i hans Hud til Isnaale. Rastløs af Fryd efter at se hende, efter at skulle ligesom fornemme sit Barn for første Gang naar han lagde Armene om hendes Liv! — og underlig ophidset over de halve Ord i hendes Breve!

Og saa viste det sig altsaa at det hele var forgæves! Allerede i Roeskilde fik han at vide, at Teatret havde rød Plakat, og »Guds-Baalet«, den nye Opera, gik i Stedet for det ansatte Stykke!

For en halv Time siden havde hun hentet ham paa Stationen; de lod Kufferterne blive staaende, styrtede lige ud i en Droske og kørte hjem —: undervejs siddende, pludselig ligesom stumme begge to, med Armene om hinandens Hals, med Læberne tæt sammen.

I en Fart løb de op ad Trapperne hjemme. Med buldrende Hovede og søvndrukne Muskler skiftede han Tøj for at kunne følge hende i Teatret. Paa to tre Minutter. Et Nu havde han været nær ved at foreslaa hende, at han først skulde tage derhen senere paa Aftenen, for at hente hende. Men saa kunde han alligevel ikke: hverken for sin egen Skyld eller for hendes.

Ogsaa hun selv havde forresten, pludselig kastende sig ind til ham, spurgt ham om det ikke var bedre at han blev hjemme —:

»Du maa jo være saa dødsenstræt!« — sagde hun — »Dine Øjne ser saa anstrængte ud!

Jo, hører du — bliv nu!

Saa skal jeg skynde mig hjem til dig igen!«

Men han havde bare rystet paa Hovedet og kysset hende —:

»Jeg tror du vil!« — svarede han, leende — »Den første Aften efter mit lange Fravær!« —

Og nu havde han hende altsaa blot i disse sidste ti Minutter, mens de kørte, næsten i Galop, hjemmefra og til Skuespilhuset.

Han sad, sunket en Smule sammen i Hjørnet af Vognen, med en langsomt kogende Tyngde over Panden —: Ja, og nu skulde han med andre Ord undvære hende endnu en Gang! Sidde, med sine Øjne der var ligesom støvede eller svulne, og være milefjernt borte fra hende, næsten som om han endnu var i Berlin —:

»Naa! Men om tre Timer ses vi da igen!« — sagde han, med eet talende sagte ligesom hun.

Hun lænede sig forover imod ham med hele sin Vægt — som skulde han bære hende. Lygteskæret kom og gik. De blev hede i Ansigterne af hinandens Aande, og Vognsædet fjedrede ganske lidt — som var det dem selv der bevægede sig sammen.

Drosken blev helt lys, med eet. Det bralrede under Vognhjulene: de kørte ud paa Torvet. Pladsen var blaa fra de elektriske Buelamper — som var den behængt med tynde Taager. Gaslygterne langs Fortorvet forekom hende at se ud som nogle syge Pletter deri. Eller som Skær af smaa Brande, faldt det hende ind —:

»Karl!« — sagde hun saa, med en lav Stemme, som var hun pludselig bleven hæs men vilde skjule det —: paany mærkede hun denne næsten udvendigtfra kommende Rysten, der i disse sidste fire fem Dage, efter at Lægen havde sagt hende at hendes Formodninger var rigtige, hver Aften fik hendes Knæ til med eet at blive svimle og svage, under tredje Akt med det hvæsende Sol-Hav i Tempelscenen. Denne israa Klamhed der kravlede ud over hele hendes Legeme, hver eneste Aften i det Øjeblik hvor hun, med Ryggen vendt mod Tilskuerne, begyndte at gaa frem imod Ild-Ringen i Scenens Baggrund, trykkende paa een efter een af de smaa Kontakter der var fæstede til hendes Kjole og som skulde faa Baal-Kredsen til at svulme i Takt med hendes Sang og hendes Skridt...

Aa, men nu var alt dét vist forbi og borte! Nu havde hun ham jo igen! Hun følte ham ind til sig! I Aften skulde han sidde nede paa sin Plads! I Aften vilde hun ikke, mens hun stod deroppe, faa den silende og dødelige Følelse af at der manglede noget inde i hende, et eller andet hemmeligt Lem, en Evne — ikke til Kunst, men til Liv! en Kunnen — ikke til at synge, men til at værge og nære deres Barn!

Drosken standsede brat, i den snævre og dunkle Passage bag Teaterbygningen, hvor Skuespillernes Indgang var. De smalle, sorte Jærnstiger

der hang udvendigt paa Murene i deres Kæder, parate til Brug ved Brand, forekom hende med eet at se ud som var de forkullede — eller som Rester af Takkelagen fra et ildhærget Skib —:

Det gav et Ryk i hende — men saa bøjede hun sig hastigt ind til ham, uden at ænse Kusken der stod, med sin blanke Hat i Haanden, og havde aabnet Vogndøren. Hun lod endnu en Gang sin Mund lægge sig længe ind til hans, og følte hvor fast han trykkede imod; hendes Hænder gled ned over hans Skikkelse —:

»I Aften!« — sagde hun og lo paa een Gang — »Alt i Verden bliver dejligt i Aften!

Ikke?«

Brown var kommen ind paa sin Plads — langt tilvenstre i næstforreste Række. Han blev staaende op og saa' rundt. Ja, selvfølgelig! Som sædvanligt stuvende fuldt Hus! Ikke een ledig Stol! Og hvor her var varmt! — Hans Hovede var tungt, som var det svullent af en eller anden dump Kogen i Salen.

Saa nikkede han, pludselig smilende og let, hen til Overretssagfører Nathans, Musik-Tilbederen, midt i fjerde Række, ved Siden af sin lyse Hustrus magre og — ligesom af stedsevarende, intime Glæder — krummede Skikkelse; han stod, løftende op imod Loftet sine lange Hænder og sit hvide Ansigt med det sorte Skæg om den røde Mund —: for at antyde sin Lykke over Fru Annas Sang.

Saa blev der vinket til ham fra Erik Borg, Forfatteren, der havde rejst sig fra sin Plads henne yderst til venstre; sin anden Haand holdt han paa Skulderen af sin Kæreste — som slap han hende aldrig, ikke et eneste Sekund, bort fra sig. Hendes ganske lidt brune Ansigtshud var som en halvvejs ubelyst Plet i Salen.

Javist. Der var mange af Annas og hans bekendte i Aften, tænkte Brown. Dér, lige bagved ham, sad jo hendes Fætter, Grosserer Jirgens, Kvartettisten, den store Dilettant — hvis Hovede altid var bøjet en Smule ned til venstre Side, med smaa Trækninger i den svære Mund — som lyttede han, legemligt angst for blot det mindste Fejlgreb, evigt efter Lyden fra sin Violoncel. — Nu lænede han sig frem imod Brown; hans hvide Pande var fuld af Draaber —:

»Ja!« — sagde han, udelukkende tænkende paa sin Kusines Røst — »Guderne skaber Vidundere! Men *vi* bør prise os, over at være blandt de faa og lykkelige, der opnaar at høre det største! Hun er af dem, der kun fødes med Aartusinder imellem! Ja! Jeg veed det! Inden i mig!« — han saa' op, med sine graa, sammenknebne Øjne — »Aartusinder!« — mumlede han — »Vi salige der oplever hende!« — og der gik som en Frysning igennem hans store Skikkelse.

Hans Hustru, der havde siddet med Ansigtet vendt bort og talt med en sorthaaret og nedringet Dame bagved, bøjede sin høje Frisure ind imellem sin Mand og Brown. Karl trak sit Smil til sig —: Herregud, tænkte han, var hun nu ogsaa med! Denne næsten hysteriske Dame der, ene og alene fordi Herr Jirgens og deres Datter elskede Musik, evindeligt følte sig ensom, og altid klagede sig, bag spøgefulde Ord!

»Velkommen hjem!« — sagde hun, leende med en stor Latter; hendes Øjne var lystige — »Javist saa! Tror De, han nogensinde taler om andet end Deres Kone, derhjemme!

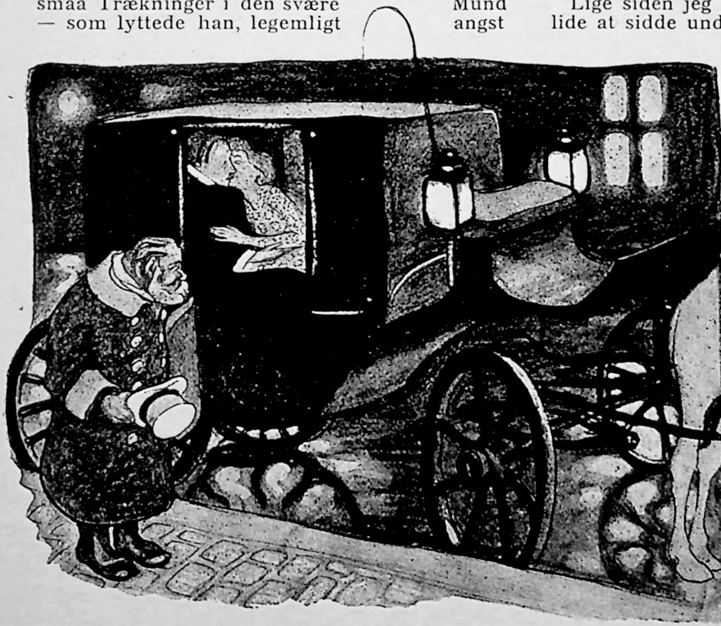
Han og Elsa — de vandrer omkring i Stuerne og i Vinterhaven og hvisker om »Aartu-usinder«!

Hun har virkelig taget baade Mand og Barn fra mig, Deres Hustru — det Afskum! Jeg hader hende, hver eneste Dag, lige til jeg hører hende igen — og er sluppen vel hjem herfra, med min Unge!

Vi er her for sjette Gang, i Aften! I den Varme!« — hun lo igen; men hendes Latter var en Smule anderledes end før — »Jeg, der saa nødigt gaar i Teatret!« — Hun drejede Hovedet opad, missende mod Lysekronen, der sad som et nedadgroende Træ ud over en Kløft, fuldt af gyldent blinkende Blade — »Men naar vi bare ikke sidder midt inde!

Ikke sandt?

Lige siden jeg fik Elsa, har jeg aldrig kunnet lide at sidde under den Krone!«

Brown saa' paa hende, og fik pludselig en Følelse, som om han forstod hende bedre end ellers: Ja, det var virkelig godt til at begribe! hvilken Moder vilde ikke være bange for sit eneste Barn! I Grunden var det Synd for hende, med hendes evindeligt forsultne og skrigende Forelskelse i Manden og Datteren!

Han vilde til at svare hende, smilende og nikkende — men saa blev der tysset henne fra Baggrunden.

Han fik sat sig ned. Der blev dunkelt i Salen — som var Eens Syn pludselig svigtet, for kun at lade Høreevnen leve. Brown blinkede med Øjnene — som vilde han rigtig skylle dem med Dunkelheden. —

Orkestret rejste sine Violiner; deres Lyde listede sagte ud — som fra et Dyb — klirrende svagt, som fløj de paa Vinger med Staalribber. De knisede glade fra alle Sider. De hvirvlede sig rundt

i Rummet, tæt ovenover Eens Hovede, saa Luften sang. Og saa begyndte de — som vænnede til deres Frihed, eller som havde Musikerne først nu naaet at bevæge deres Buer i samtidige og fulde Strøg — langsomt og svulmende at løfte sig i store Kredse op imod Loftet.

Fløjter skred frem. De vuggede, nøgne, i vellystige Hofter og havde søde Munde. En Klarinet snærrede sig pludselig op midt imellem dem — som en lodden Satyr der med en hæs Latter hopper ud fra et Træ. De gav klukkende, smaa Hvin fra sig og spredtes; blev borte i Hjørnerne, kiggede ud et Sekund, hvinede lyst til hinanden og forsvandt.

Dirigenten bredte paa een Gang Armene ud til derne; stift. Han saa' med eet ud som et sor Kors. Fra Lamperne ved Orkestret stod der et gult Skær op — som var der Ild dybt nede. Tilskuernes Aandedræt hørtes pludselig — som sugede Instrumenterne Luft til sig fra dém.

Kapelmesteren løftede, med et Ryk, begge sine Hænder lige i Vejret. Ovenover den højre lyste den hvide Knap paa Taktstokken — som skinnede det fra hans Fingre.

Og i samme Nu kom Motivet fra Tempelscenen.

Basunerne gurglede — som store Baal, brølende, saa Luften sprang i brede Revner. Fagotterne stammede deres brægende Skræk. Og, klagende med dyriske Mæler, slæbte Saxophonerne sig, forvildede, ligesom dødeligt forbrændte, langsomt ud og ind imellem Violinernes Glød. Piccolofløjterne slikkede med hvidlige, lange Tunger op fra de dybe, purpurmassive Tubaflammer. Kontrabasserne buldrede og kogte, stønnende, som Røg og Lufttræk.

Men saa hørtes den evige Guds Røst — Verdens Livs Stemme —: Menneskers Kærligheds Tale. Basbasuner taarnede deres gigantiske Raab op i himmelnaaende Paladser. Flammerne knustes, hvislende og knurrende med Bratschtoner — de veg og sank sammen; de onde Oboer flæbede i Jammer idet de listede sig bort, slagne med Rædsel, snublende og jamrende.

Og, fra den yderste Højde af Basunernes Monument, svinglede de sødmefyldte Violiner sig ud i Luften.

Fløjterne vandrede frem paany; de sang med deres Drengestemmer — som gik de i hvide Klæder og førte en Jomfru imellem sig: ind til det evindelige Liv, ind til Elskov, ind til Salighed og Lykke.

Og i langsomme, duvende Aandedræt blev der en oceanstor Stilhed —: som var Tonerne nu naaede op til Solen, saa højt at de hørtes ikke mere.

Tilskuernes Øjne var vidaabne — som saa' de, inde fra, alt hvad de havde lyttet til. Der gik en hastig og koglende Susen fra deres Munde. —

Tæppet var oppe. Perserkongen ser, for første Gang, den Kvinde der faar alle Sanser i ham til at strammes og spændes: hun er Datter af en ringe Mand, Gartner ved Paladsets Mile-Haver — der hvor Fyrsten hver Dag bæres rundt af tyve unge Hustruer — som holdtes han svævende ved Skønhed og Vellugt. Ara-izra ligger paa Knæ ved Siden af sin Fader, lugende de tomat-røde og svovlgule Blomster.

Et pludseligt Lune har idag ført Kongen til denne afsides Del af de Lande-store Parker. Under de svære Palmer med cirkelrunde, fligede Skygger ser han hende i en porcellænshvid Dragt.

»Staa op!« — synger han, da hun har kastet sig fladt ned for ham — »Staa op og følg med mig! Ja! Sæt dig endogsaa her hos mig! Du, der paa een Gang er skøn og blid!«

Hun skælver og tøver, bøjer sig endnu dybere. Kongen ler af Behag, og stryger sit ringlede og stive Skæg —:

»Se!« — raaber han, til de Slavinder der bærer ham. De har smaa rynkede Folder i de hvide Skuldre, dér hvor de gyldne Bærestænger tynger paa deres Hud — »Se! Denne Jomfru er skamfuld og bedaarende som en ny Dags tidligste Time! Ak, hvor hun blues og blusser under Solens begyndende Lys der naaer hendes Pande! Ak, hvor hun bæver, mens de allerførste Straaler af Liv farver hendes Kinder — kosteligere end nogensomhelst Salve fra Derrha eller Libanon!«

Pigens Fader kryber frem, rystende af Stolthed, griber hendes Haand og vil føre hende hen for Herskerens Fod. Men hun vil ikke.

Igen ler Kongen, med sin lystige og hæse Satyrlatter: i Sandhed, denne Jomfru behager ham! Selv hendes Vægring vækker hemmelige og røde Henrykkelser i ham!

Han vinker den gamle Gartner hen til sig og giver sine Ordrer: i Eftermiddag, naar Guds Øje har begyndt at vandre fra Syd, skal hun bringes op til Paladset, salves og klædes, og Kongen vil bringe Rigets Blomster til Vækst ved hendes Skød!

Under Cymblers skingrende Krigslyde bæres han bort.

Nede paa Tilskuerpladsen læner de sig tilbage et Sekund. Det er, som om Kongens Behag har smittet dem og sidder, rokkende og rødt, inde i dem; det fylder og opheder Luften. Etagerne spænder sig, med deres gamle Forgyldning, som svære Kobberringe rundt om det svulmende Rum.

Brown stirrede, ufravendt, op paa Scenen. Inde i ham hakkede det tungt og haardt —: som altid naar han saa' hende paa Teatret, fornam han dette dobbelte Sting i sig: at baade Fyrsten deroppe, der gustnede af Begær, og alle Menneskene hernede, hvis Læber ligesom var blevne korte og haarde, saa de nu og da maatte lade Tungen glide hen over dem — allesammen stirrede de hende ned til sig, de skjulte baade hende og hendes Barn for ham! Bag deres tusinde røde Blikke stjal og voldede de hende! Bortførte hende! Stillede alle Lyster hos hende — og lod hende først tilbage, naar hun ligesom var dræbt og tom!

Han rynkede Panden, saa' rundt et Sekund, og vendte saa paany, med al Magt, sit Blik op imod hende.

I det samme rejste hun sig op fra Jorden — hvor hun havdet ligget som en hvid og sammenfoldet Lotus i Gruset — i det gule Sand, samlet fra sælsomme og fjærne Haves farvede Strandbredder; og hvor smalle røde Striber dannede hemmelighedsfulde Figurer; hvor Palmer — med aarelang Møje — var plantede saaledes at deres Skygger, naar Sol var i Middag, tegnede lykkebringende Søjler og Kredse tværs igennem de blodige Slyngninger i den gyldne Bund.

Ara-izra vred, endnu uden at have talt, fortvivlet sine Hænder foran Faderen, der — skælvende af Alderdommens Iver efter at vide sit eneste Barns Fremtid — vil tvinge og lokke hende til at adlyde Kongens Befaling.

Da hendes tavse Graad og Bøn ikke hjælper — saa vover hun det sidste. Hun kaster sig paa Knæ, løfter sin Røst og fortæller ham, at hun kender allerede en Mand!

Hun har set ham, ved Aftenstide staaende paa Bymuren — set ham jage afsted paa sin Hest derude paa Marken —: han var smidig og høj! Hun har talt med ham, en Dag nede ved Floden — han havde en rislende Stemme! Han har grebet hendes Hænder en Morgen, igennem det gyldne Gitter i Kongeparkens Mur —: hans Hud var hed og glat; inden i sin højre Haandflade havde han smaa, haarde Pletter af at gribe om Spydskaftet! Han har bøjet sit Ansigt over hendes Fingre og sagt at de sved rødt i ham, som Blomster af Ild og som Røgelse —: hans smaa Skæghaar fik hende til at gyse, saa hun følte det som skulde hendes Sjæl dø, eller som stod Solen med eet op i hans Øjne og blændede hendes Hjærte! For en Maaned siden græd hun og svoer ham at ville vente evigt paa ham — for en Maaned siden, Dagen før han drog bort som Kongens Sendebud til fjerne Lande!

Hendes Stemme gaar som hvide Søjler fra hendes Strube. Hendes Bryst løfter sig langsomt. Hun strækker sine runde Marmorarme frem.

Brown følte det, som fyldte hun Luften med høje Straaler af Ild. Han saa' pludselig for sig, som en Sansning af det hun havde talt om med halve Ord i sine Breve: hendes Angst for Ildhjulet, som hun i tredje Akt skulde vandre igennem.

Han drejede Hovedet et Nu tilbage. Fru Jirgens vendte i det samme sit graa Ansigt opad mod Lysekronen. Der kom blaa Skygger ved hendes Næseflige og Mund.

Hendes Mand sad, rokkende med Hovedet og stirrende frem med sine halvlukkede Øjne; der gik ligesom Lydbølger i smaa Rynkninger over hans Hud —: som var der gemt blege Voksplader derinde i ham, modtagende og opbevarende hver Tone som en fin, rillet Stribe.

Fru Browns Røst hævede sig mere endnu.

Ja — sang hun —: hun elsker allerede! Ak, Fader! Hun kender jo den Mand, der har samet alting af hende i sin hule Haand og drikker hendes Liv! Skaan hende da! Gem hende for Fyrstens Begær! Beskyt hende! Hun har jo svoret sin elskede at hun er hans!

Aldrig vil hun svigte ham! Langt hellere dø — end gives til nogen anden! —

Der kryber Rislinger som af Solbade igennem Menneskene derude. Da hun tav hørtes deres Aande med eet, som var det et dumpt, kogende Vejr der nærmede sig. Deres Øjne føltes større — som sad man, gemt bag Flammer, og stirrede frem paa susende Danse.

Brown fornam som var der vingede Væsner inde i ham. De steg, som under et uhyre, ribbet Tag, op imod hans Brysthvælving — stræbte lyse, stigende, op mod hans Hals, men formaaede alligevel aldrig at mødes med hendes Røst der drog langsomt — fjernere og fjernere borte — ud i Rummet, klingende saa fuldt, at Eens Syn troede at se hvide og kuplede Skyer, med gyldne Striber af Sol, vandrende afsted, ud imod blaa og uendelige Horisonter.

Saa faldt Tæppet.

Salen blev lys med eet. Som var mægtige Døre pludselig revne op, ud til Forraadskamre af Dag.

Brown rejste sig op. Som med et Dunk var Tungheden igen faldet ned over hans Hjærne. Han strøg over sin Pande og lukkede Øjnene et Sekund for Lyset. Hans Hænder rystede ganske lidt.

Bagved sig hørte han, gennem alle de halvhøje Samtaler der sprang op efter Tæppets Fald, de lange hivende Lyde af Jirgens' Aandedræt. Frøken Elsa sad, med sit gullige Ansigt løftet fremad; hun glippede med sine sorte Øjnes Laag; hendes Læber bevægede sig og Næsefligene rørte sig langsomt — som var de ved at svinge i Ro efter en lang Flyven.

Fruen bøjede sig forover, da hun mødte Browns Blik —:

»Hør!« — sagde hun, gysende pludselig saa at hendes Skuldre i et Ryk trak sig fremefter — som var hun med eet blevet stukket dybt, ind i Rygmusklerne; hun lagde sin Haand paa hans Ærme: han mærkede i samme Nu at ogsaa hans Nerver ligesom flimrede, som under Hedeslag — »Brown!« — hviskede hun, med lukkede Øjne — »har De nogensinde seet, hvordan disse Mennesker er! Disse Musik-Mennesker!?

Se deres store, hvide Halse og deres røde Munde!

Kender De aldrig til Angst, naar De sidder i en Sal mellem Musik-Elskere?« — hun lo, skottende til sin Mand og til Datteren, der ustandseligt sad — nu og da vekslende enkelte Ord — som sov alle deres Sanser fra det Sekund hvor Fru Brown var holdt op at synge. Og rundt til alle de andre saa' hun: Kvinder og Mænd, hvis Hoveders Hvælv var fladere, hvis Underansigter ligesom var tungere — med bredere Kæber og fuldere Munde — hvis Hud var mere hvid og Næserne mere grumme, end hos Mennesker der kom paa andre Aftener hvor det var *Skuespil* der opførtes.

Brown hørte ikke helt hvad hun sagde. Han stod med Brystet vendt imod hende, men Ansigtet havde han drejet om til Fortæppets lille, glasdækkede Hul: der var en Skærprik fra Lysekronen deri, som førte det ind til en Smelteovn, ind til een uhyre Flamme der ravede blaahvid og hvæsende deromme bag det rødmalede, ligesom glødende Lærred. Det forekom ham tilsidst som opdagede han, med eet, blot et Nu, Annas Øje derinde —: men det syntes ham større end ellers, og rundere —: som var det spilet i en eller anden vanvittig Hjærnerædsel, eller som var der virkelig dette Baal dérinde hvor hun stod og stirrede efter ham.

Han maatte gøre sig smal, for at lade en Række Mennesker passere, der skulde ind til deres Pladser igen. Deres Skikkelser strejfede et Øjeblik — hver med sin vage, bitre eller sødlige Parfume eller Lugt, og hver med sin røde eller blege Hede — som et Spektrums Striber og Streger hen over hans Ansigt. Han drejede Hovedet bort. Mærkede at deres Knæ rørte en Smule ved hans — skarpe eller runde, haarde eller blide. Han søgte at blive ligesom endnu tyndere. Kjolerne raslede idet de som hemmelige Lokkelser strøg hen langs det øverste af hans Ben; enkelte af Damerne smilede ganske lidt imens — som var det ikke deres Klædedragt men dem selv, der havde berørt ham. Han holdt Vejret —: som var der en Smitte at risikere ved deres Nærhed.

Saa slukkedes Lyset. De smaa, røde Lygter over Reserveudgangene glødede op med eet — de saa's som fjerne Pletter af en eller anden Indbildnings Feber.

Anden Akt begyndte. Det er i Kongens Rum. Fyrsten ligger under en Baldakin, hvis Søjler er formede som Mands-Tegn der spænder sig op fra svære, halvaabne Figen-Figurer. Røgelsekars lilla Røg gaar op som tynde Stokke, slaaes itu af Slavernes store, højrøde Fjervifter og synker i graa Laser ned over Herskerens Ansigt og Skikkelse.

Ara-izra og hendes Fader søger forgæves, ad ydmyge Omveje, at bevæge ham til at give hende fri. Men naaderig vinker den guddommelige til dem: Vist ej! Nej sandelig: saa skøn og bly en Jomfru er visselig ikke for ringe til ham! Ved Guderne ikke! Har hun ikke tvundne Ibenholts-Stave til Haar, sælsomme, iriserende Opaler til Øjne, Purpursnegle til Læber — og hendes Tænder er et Spænde af Maanestene! Hendes Øren er rosenrøde Snekker! Hendes Lemmer Søjler af matsleben Akvamarin, og Neglene paa hendes Fødder er ti kostelige Perlemors-Muslinger! Ja, saa dyrebar en Skat er samlet hos denne Jomfru!

Han strækker Armene ud og drager hende til sig —: Alt i Verden er dit, alt hvad du vil — synger han —: hvilken Naade du end begærer, den skal tilstaas dig!

Og straks har hun fattet en Plan —: hun vil jo langt hellere dø, end bryde det Løfte hun har givet til hàm der for en Maaned siden drog bort til fjerne Egne! Det gælder blot om at vinde Tid for at hun, bevogtet af hundrede Slavinder som hun er allerede nu, kan finde en Lejlighed til at dræbe sig. Saa beder hun om at maatte leve sin første Nat i Templet, takkende Solguden for den Lykke han har skænket hende ved Herskerens Kærlighed!

Kongen tøver. Et Sekund blusser der Vrede op i ham; hans Øjne bliver smaa og haarde. Men da hun bøjer Hovedet og under halvt sænkede Laag ser op paa ham, fortrylles han igen: Ja, ja — raaber han — ske som du vil! Den første Nat er Guds — men *jeg* vil græde i Ensomhed i de Timer!

Danserinder træder ind, fra alle Sider — som var Paladsets Søjler med eet blevne blomsterfødende Stammer. Jomfruen sættes ved Fyrstens Side; han slynger en Flig af sin røde Kaabe om hende. Sangerkor af Drenge og af skægløse Mænd løfter deres spinkle og lige Stemmer. Orkestrets Skalmejer løber legende omkring, med smaa, hæse Hvin. Nede paa Tilskuerpladsen bobler de tusinde Aandedræt. Fru Anna har fundet sin Mands Øjne og, smilende — som var det til Danserinderne der i et Nu spænder deres hvide Skare over Gulvets gule og røde Tavler, som et Tæppe med skiftende Væv — smilende stirrer hun ud og mødes med hans Blik.

Saa høres der pludselig Mumlen i de bageste Rækker af Korene, henne ved Paladsets firkantede Døre. Højere og højere. »Et Sendebud!« — hviskes der.

Kongen rynker Brynene —:

»Hvorfor forstyrrer I mig, dernede!« — synger han — »Glemmer I, at jeg vil drømme og længes, i Aften?«

Men saa standser Dansene. Dørvogtere skrider frem og melder, syngende gennem Kobberrør, at et Bud, vendt hjem med vigtige Tidender fra fjerne Lande, vil stedes for Fyrsten!

Og i samme Øjeblik hvor Udsendingen staar foran Tronen, genkender Ara-izra ham: det er den Mand hun elsker! — Hun løfter sine Arme, som vil hun kaste sig ned for ham. Men saa forstaar hun, at hvis hun saaledes røber sin Elskov til ham, vil Herskeren i Skinsyge og Had tage hans Liv! — Derfor hæver hun sit Ansigt, uden at nogen Bevægelse ses deri; men da hun sammen med Kongen hilser Budbringeren velkommen hjem, er der baade Bøn og Advarsel bag hendes Stemme.

Dog, i et Nu fyldt af Fortvivlelse over at se hende her, svøbt i samme Kaabe som Fyrsten, ænser han ikke hvad der ligger i hendes Røst — han glemmer endogsaa sit Budskab om de fjendtlige Horder der i mægtigt Overtal rykker frem i Ilmarche, han brister ud i Latter og, pegende foragteligt paa hende, skriger han: at denne Kvinde, som Herskeren har taget ind til sit Bryst, hun har været hàns Elskerinde, hun har svoret hàm Troskab, hun har svigtet hàm — og hun vil sikkert ogsaa søge at forraade sin Fyrste!

Med et Ryk drejer Kongen sit Hovede og ser paa hende. Han forstaar at denne Mand har visselig talt sandt — og med Fraade om Munden befaler han, at de begge to skal opnaa hvad *hun* bad om før: at tilbringe deres første Nat i Templet! Ja, han vil gøre endnu mere for dem: ogsaa deres *sidste* Nat maa de forblive derinde! De skal, endnu næste Morgen, føres ind til det bragende Ild-Hjul, som hvert Døgn kræver et Menneskepar der skal vandre igennem det og forenes med Solen deri! — —

Tæppet gik langsomt ned. Det var, som kvalte det paa sin Vej Orkestrets jamrende Klage. Oboerne savlede deres Graad ud og i smaa Suk hulkede Fagotterne, mens Violinerne, ligesom trøstende, blev ved at hviske, igen og igen: at Elskov smertes slet ikke ved Legemets Død; Vist ikke! Højt i Sjælenes Himmel-Sø sejler den! lysende endnu mere end nogetsomhelst jordisk Ildhjul, ja straalende stærkere end Solen selv, glider den evigt afsted, svimlende, sitrende, fuld af lyksalige Flammer og Melodier!

Lyset paa Tilskuerpladsen sprang frem — som var det, ved en sælsom Omskiftning i Sanserne, de opstegne Toner der nu, efter at have ramt Loftet, faldt ned igen som Guldskær.

Brown strøg langsomt med begge Hænder over sit Ansigt. Erik Borg, Forfatteren, stod og nikkede med korte Ryk til ham — det saa' ud, som var det i Virkeligheden uvilkaarlige og hemmelige Rystelser i hans Muskler der bevægede hans Hovede.

Det forekom Brown at hele Salen pulsede af Hede — mere end paa nogen anden Aften. Eller kom det maaske blot af, at det nu var fjorten Dage siden han havde været her sidst; eller skyldtes det uopdagelige Paavirkninger fra hans Træthed, eller fra Fru Annas halvt nævnte Angst for den Akt der nu skulde komme, den sidste Akt, med den spiralende Flammekreds?

Eller var den alligevel rigtig, hans første Tanke: at Menneskenes Aande herinde virkelig var mere kort og voldsom end nogensinde før —: havde de mon, ligesom han selv, allesammen fornemmet at Anna i Aften sang endnu mere end ellers ud af alt hvad hendes Nerver vidste om Elskov og Ild — baade om en Elskerindes og en Moders luende Sanser?

Han saa' uvilkaarligt rundt; i Parkettet og op langs Etagerne. Lysekronen hang øverst oppe — som en pludselig standset Regn af røde Meteorer. Eller som stod man, en altfor elektrisk og tør Sommeraften — hvor Eens Fibre gnistrer ved enhver Sansning — bøjende Nakken bagover indtil Bristning i Struben, og stirrede efter en hvislende Stjerne-Bombe ved et Fyrværkeri!

Paany hørte han Grosserer Jirgens trække Vejret — det peb som Bælgen under en Digel. Han skimtede, i et Blink, Erik Borgs Kæreste, hvis Ansigt var bleven gyldent som en Glød, af Musik eller Varme.

Hendes sorte Haar forekom ham pludseligt at se ud, som var det svedet — som krøllede det sig saa grumt, fordi der var en eller anden Ild nær ved hende.

Overretssagfører Nathans nikkede til Brown, bulede Kinderne ud med Luft og lod den langsomt sive ud igen; tørrede sig over Panden — for at antyde, at det var næsten ikke til at udholde, med denne piblende og rebelske Hede herinde i Aften! — Hans Hustru sad paa sin Plads: man kunde ikke se andet af hende mere, end hendes store, lyse Haarpur —: som sank hendes Legeme lidt efter lidt sammen, mens Haaret var de glødende Dampe af det der fortæredes eller smeltede i hende.

To Damer lænede sig hviskende frem imod hinanden, lige foran Brown. Den venstre af dem havde et sort Bluseliv af Silke, med en lang, trekantet Udskæring af hvid Hud paa Ryggen. Den anden løftede sit hvide og lige Ansigt, smalt af en Cleofrisure, opad et Øjeblik —:

»Nej!« — sagde hun, pludselig højt, leende med en ligesom triumferende Latter — »*mig* skulde ingen faa til at sidde under Lysekronen!

Men veed De for Resten, at Dr. Bloch skriver i sin Bog, at ingen Teater i Evropa har nogensinde staaet i mere end fyrretyve Aar — inden det er brændt ned! Og dette her er allerede over de tredive!

Man burde egentlig ikke komme her, mere! Vel?«

»Brown«! — kaldte Fru Jirgens. Hun rørte med begge sine Hænder, hvor Ringene sprudede Zinober-Glimt, ved hans Albu —: »Sig mig!« — spurgte hun sagte, med den samme altfor tørre Stemme som før — »Har De aldrig tænkt paa, at der maa være *to* Grunde, hvorfor alle disse Mennesker gaar i Teatret!

Ikke sandt?«

Brown drejede sig uvilligt om til hende. Aa Herrejemini: var det nu ikke nok at han havde begyndt at faa sin Hovedpine igen; skulde han tilmed plages hele Aftenen med denne gode Dame og alle hendes nervøse Forfærdelser! — Men saa saa' han hendes Øjne flakke; der sad Sveddraaber ved Roden af hendes Næse — som var det i Virkeligheden af en hemmelig Graad! De røde Læber bevægede sig. Hendes Ansigt var bleven ældre i den Tid der var gaaet siden forrige Mellemakt, syntes han —: som var det visnet ved Mundens Glød! — Paany gik der denne langsomme Samfølelse med hende igennem ham: det var jo sit eneste Barn hun var angst for, tænkte han —:

»*To* Grunde?« — gentog han derfor for at lade interesseret; men uden at ville ulejlige sin Hjærne med at søge at forstaa hende: han var ogsaa altfor træt, og havde ondt nede i Nakken. — Men allerede imens han spurgte, krøb der en blød Kulde som et Dyr ned langs hans Ryg. Han vilde le —:

»Kæreste Frue dog!« — begyndte han. Men saa begreb han hende —: Han syntes endogsaa, at netop den selvsamme Tanke var det maaske, der havde gjort ogsaa ham saa underlig rokkende og urolig indvendig, i Aften! Javist, den samme Idé var det just, der havde bevirket at han i forrige Mellemakt med eet følte denne kvalmende Vrede imod alle disse Tusinder af Mennesker der sad her rundt om, paa Gulv og i Etager, hobende sig op ovenpaa hinanden, smittende og tændende hinanden med deres Nærhed, med deres Begær efter Rystelser, stirrende med svulne Øjne som om de ventede et eller andet! Ja, netop! Ventende og lurende sad de, med alle Nerver kriblende af krampedybe Længsler —: ikke alene efter de Rædsler som Scenens Skin af Liv gennemborede dem med, men endogsaa efter at Dramaet deroppe muligvis, paa den første den bedste Maade, skulde blive til Alvor! At Gøglerne, Bajadserne der legede med Liv og Lemmer deroppe, med eet skulde benytte sig af Komediespillet til virkelig at elske og hade og myrde!

Ja, allesammen sad de og ventede! De lurede — snappende efter Vejret og med Haandfladerne fugtige af Spænding — haabede af al Magt, at Striden deroppe ikke alene skulde blive til Alvor, men at den tilmed skulde forplante sig ned til dem selv!

Brown mærkede, hvordan den samme skraalende og gungrende Hovedpine, der Gang paa Gang havde ramt hans Tindinger imens han i Eftermiddags kørte fra Gedser, og som hele Tiden siden da havde ligget som tunge Metalbaand omme ved hans Nakke, den havde pludselig naaet ham paany, sparkende ham indvendig fra i Panden og bag Ørerne.

Han klemte sine Øjenlaag til og holdt Vejret et Nu: og søgte samtidig at regne ud, om det mon var disse Tanker som Fru Jirgens havde vækket i ham, der saaledes havde faaet hans Hjærne til at føles svullen og betændt — eller var det, omvendt, maaske Hovedpinen der hindrede ham i at kunne kaste dette fremmede og halvsyge Menneskes Idéer fra sig?

Men ligemeget —: sikkert syntes det ham, at Fruen havde Ret! Vist saa! Jaha! Halvparten — eller tre Fjerdedele, ja maaske hver eneste een af alle disse Mennesker der sad her, havde to Aarsager der lokkede dem i Teatret!

Han huskede i eet Glimt de mange Kvinder han kendte, som allesammen var angst for at sidde under Lysekronen, og altid valgte sig Pladser i Etagerne eller nær ved Udkanterne af Gulvet. Hvergang de var i Teatret talte de med hinanden om dette her, højrøstede og henrykte, skottende uafladeligt og udfordrende til Flammerne deroppe, leende over at dèm kunde den da ikke ramme! Javist, de lo lysteligt over at være i Sikkerhed! De gottede sig dybt og inderligt —: men altsaa *ventede* de virkelig at den skulde falde ned —: for ellers var der jo ingensomhelst Grund til at glæde sig over at være udenfor dens Rækkevidde! Jaha —: vist frydede de sig! De næsten *haabede*, at Kronen vilde styrte ned — at den med uglemmelige Rædsels-Rystninger vilde bevise dem, at de havde handlet klogt i ikke at ville sidde under den!

Javel: det der lokkede disse Mennesker i Teatret, — var altsaa nøjagtigt det samme, som kaldte dem uimodstaaeligt til Cirkus, for at se de farlige Spring, de livs-risikable Ridt, de vanvidbringende Cycle-Kørsler i Døds-Ringen! Det var Gladiatorkampenes og Tyrefægtningernes skjulte og fraadende Fryd om igen!

Han havde bøjet Nakken bagover og blev ved at holde sine Øjne klemt i, mens Smerterne i hans Hovede, som med en Larm af Vognrammel, trampede omkring derinde —:

Ja! Ja! Det der fik dem til at komme her, var fuldt ud det samme, som det der drev dem til at se vilde Dyr tæmmede: den kolde og krybende, bunddybe Gysen af Vellyst og af Frygt! ikke blot af Angst for at *Dyretæmmeren* skulde blive flænget og dræbt — nej, man rystede af dunkle Forhaabninger om at Dyrene skulde slippe ud af Buret! At de skulde springe ud, med nøgne og ishvide Tænder, dryppende af røde Væsker, hylende af Tørst i Svælget, og kaste sig over *Tilskuerne selv!*

Jaha! Saadan var alle disse Mennesker — uden at de selv anede det, uden at deres Sanser havde Gætteevne nok til at kunne forstaa deres

egne, aartusindgamle Drifter, der saa pludselig endnu kunde vaagne op! Allesammen var de saadan! Alle uden Undtagelse — selv de iblandt dem, der aldrig vilde kunne løfte en Haand imod et levende Væsen! Men hvordan kunde dette altsaa være muligt? Hvordan kunde denne Omvæltning i dem bevirkes? Var det mon noget, der foregik ganske paa samme Maade som hos Vildt: hvor det er selve Rædslen over at blive jaget, der fremkalder denne Dødsangstens Sved som først formaar at give Dyrets Kød denne ligblege Smag? Javist, saaledes gik det til: disse Mænds og Kvinders Blod blev sygt af Ophidselsen, af Spændingen — hvis Virkninger forøgedes hundredefold i hver enkelt af dem, fordi de smittedes af de Tusinder rundt om der følte det samme! Det, der vilde have skræmmet dem om de havde været alene, blev nu pludselig til en tusindstemmig og flammende Drift! Deres Blod sprang i et Nu i Kog, det jog i boblende og ildske Strømme op i deres Hjærner, avlende disse hæslige og forfærdelige Masse-Lyster i hver eneste af dem! Disse tyre-røde og blod-vaade Lynch-Længsler! Disse Urtidens Tørstfornemmelser efter Blod oppe i Ganen, efter knasende Lyde under Tænderne, efter Savl drivende ud af begge Mundvige! . . .

»Hører De dog ikke!« — gentog Fru Jirgens, bøjende sig fremover, og ruskede i hans Arm. Brown rev sine Øjenlaag op og drejede Hovedet imod hende: igen følte han, at det var Vanvid dette her! Det var en Feber i hans Blod! Det var ham selv — ikke de andre, der var syg og vild! Hans Nerver var hvide og svulne af Træthed — de krævede at kagstryges med blodige Tanker, med uhørt Gru, for at kunne holde sig vaagne! Han maatte ikke blive ved med at tænke paa disse Ting! Han var overanstrængt af Rejsen! Beruset af Feber var han! Og hvis han nu ogsaa smittede Anna deroppe, med sine kogende Øjne?!!

Men imens dette her raslende gik igennem hans Hjærne, lyttede han med aaben Mund, med bamlende Lyde i Øret, efter Fru Jirgens' hæse Røst, der hvislede og bluffede tæt ved hans Ansigt —:

»Ser De da ikke, at de er forrykte, alle disse Væsner! De sidder og lurer, parate til at styrte bort! Til at sætte i eet Spring ud af Teatret — men først naar *det* er sket, som de venter paa!«

Brown trak Vejret dybt; han slog ud med Hænderne et Par Gange. Fik sig til at smile —:

»Saa! Hør nu her!« — sagde han, sagte og hurtigt. Uvilkaarligt fik hans Stemme den samme luskende Lyd som hendes. — »Tænk nu ikke paa alt det! Haha! De bliver skam syg af det! Vist gør De saa! Ikke sandt!

Hører De!

Hold nu op!«

Fru Jirgens virrede hastigt med Hovedet — som havde hun gennemskuet ham forlængst, javist, som havde hun lige fra første Færd iagttaget at Brown idag var helt anderledes end ellers, at hendes Ord næsten besvarede et eller andet inde i ham — noget der, ligesom fra et Huulspejl, kastede hendes egne Tanker tilbage til hende, hedere endnu end hun selv havde kunnet tænke dem! Javel!: Brown og hun hjalp ligefrem hinanden! Der gik allerede den ene Rislen efter den anden igennem hende, is-nubrende eller hede-klingende, hvidglødende eller stivnende, strammende eller pludselig løsnende Nervernes Tag i hendes Kød, glidende ud og ind i hendes Sanser, ustandseligt og dybt ud og ind —:

»Ja!« — hviskede hun videre, med røde Pletter paa sine Kinder og der kom to ganske smaa Vand-Blærer frem ved hendes venstre Mundvig — »og derfor hader jeg det, naar Elsa taler om at blive Operasangerinde!« — Fruen lænede sig med et Ryk endnu mere forover, paa een Gang stirrende ham ind i Øjnene —:

»Føler De det da slet ikke selv, med Deres Hustru? Hende som De elsker! Hvis Liv er Deres Liv! —: at alle disse Mennesker tror de har *Ret* til at ønske Død over Skuespillerne —: fordi de har betalt dem! Fordi de lønner dem — baade med Penge og med Triumf!

Saadan som de købte Dyr eller Slaver i gamle Dage! For at se dem vride sig!

Forstaar De det dog ikke!

Og hvis De nu selv havde Børn! Eller . . .« — hun klemte sin Haand om hans Arm, med eet talende endnu sagtere end før, næsten lydløst — eller var det maaske bare Brown selv der tænkte sig til Resten af den Sætning hun havde paabegyndt —:

»Eller —: hvis Anna nu stod deroppe, solgt til at skulle dø — og I saa vidste begge to, at hun skulde have et Barn!«

Hun satte med eet sine Fingerspidser ind i hans Haandled. Der svang sig Kramper over hendes Mund. Aandedrættet stødte i Suk fra hendes Hals — Han følte, som smækkede der, haardt som et Skud, en Lammelse igennem ham. Hans Fødder flyttede sig en Smule — som vilde de i et Par Spring føre ham op paa Scenen! Og dér vilde han gribe Anna i sine Arme, bære hende og deres Barn bort! vilde aldrig mere lade hende komme tilbage til dette Sted! her hvor Tusinder havde købt sig Ret til at se hendes Kød flænges og skrige og dø!

Der sprængtes et rødligt Flor ud igennem hans Øjne — som blussede der Dampe op fra hans Blod. Han hørte selv, at der gik et langt Pust fra ham.

Saa slap Fru Jirgens sit Greb i hans Haand og gled om paa sin Stol.

Han løftede langsomt sine Øjenlaag op; de var ligesom altfor tunge: som overfyldte af et eller andet, syntes han.

»Elsa!« — hørte han Fru Jirgens hviske — »Kom lad os gaa! Hører du! Kom!«

Der blussede en tyk Vrede op i ham, over denne Kvinde der benyttede sig af hans Feber og Vildskab til sine egne, private Besvimelser. Han hævede Armene og vilde raabe til hende.

Men »Sæt Dem!« — blev der sagt i det samme med en hæs Røst bagved — som var det en Advarsel fra Mørke, eller en Angrebshvæsen.

Han saa' sig forvirret om, smilende ganske lidt, og satte sig saa ned —: Javist, tænkte han: alle disse femhundrede Mænd og femhundrede Kvinder der ikke vilde miste nogetsomhelst af det de havde betalt for! Og *nu* var det altsaa, at dette Ildhjul skulde komme! Det som hun var bange for, hans store og elskede Hustru!

Der gik med eet en Ro op i ham — som en stor, tom Boble der i lang Tid havde løftet sig langsomt opad igennem Luftrøret paa ham, spærrende al Passage imens, men som nu pludselig var bristet! Det forekom ham, at hans Nerver med eet var blevne trætte af at vride sig og skrige! Eller var det maaske kun fordi Lyset var bleven slukket rundt om ham? —:

Ja, hans elskede Hustru! Hende som han, allerede den allerførste Gang han saa' hende, havde syntes at han ligesom kendte igen! Hvergang hun havde talt, var der noget i ham der lo og blev fuldt af Fryd: som vidste han paa Forhaand hver Tanke og hver Sansning i hende!

Overfor hende havde han fornemmet, lige fra denne første Dag de mødtes for seks Aar siden —: at det kan visselig ske at Mennesker ikke forbliver ensomme! Det kan virkelig hændes, at Sjælene — det i os der ikke kan udtrykkes i Ord — dog evner at tale til hinanden, dog veed om hinanden, dog kender hinanden! — Som havde hvert Menneskepar der elsker hinanden, engang for Aarhundreder siden været Tvillinger! Som var de Søskende, der i fordums Tid undfangedes og fostredes i samme Kvinde, og fødtes i samme Stund af samme Moder. Som Tvillinger, der straks efter Fødslen var blevne skilte fra hinanden og som nu, i det Sekund hvor de mødes igen for første Gang, øjeblikkeligt genkender hinanden ved indvendige, dybe og røde Røster —: hulkende af Glæde falder de i hinandens Arme! Og er paany blevne Eet igen, som i ældgammel Tid!

Ja —: hans elskede Hustru, derligesom var en tusindaarig Søster til ham! Anna, Moderen til de Mennesker der skulde komme til Verden, fordi hun og han elskede hinanden! . . .

Men saa raslede der snærrende Metalplader og Bjælder udenfor Templet deroppe paa Scenen. Der hørtes saftfuld og haanlig Fløjtelatter. Gigantiske Basuner svang blodvaade Bannere.

Det store, dunkle Tæppe der hang, bemalet med Sol-Tegn, for Portalen tilvenstre, gled med eet bort — af usynlige Hænder flænget i Vejret — og Præsternes Optog kom frem. Med Hymner og Skrig skred de langsomt over Tærsklen, bøjende sig, og med deres farvede Hænder beskrivende Mands-Billeder i Luften. Deres lange, halvt højrøde, halvt guldstraalende Dragter flammede efter dem, i smaa Snoninger ved hvert Skridt — som om det var disse Bugtninger der fremkaldte de buldrende Trommehvirvler. Røgelsekarrene i deres perlebesatte Snore svingede — som blæste Tilskuerrummets sukkende Aande til dem.

Brown lyttede kun halvt. Hele Tiden stirrede han, med sine svulne Øjne, efter Anna der kom ved Siden af sin Elsker, tynget af Lænker — midt inde iblandt Præsternes Skare. Han syntes at føle hvordan ogsaa hun, Gang paa Gang, underligt urolig søgte hans Blik: som frygtede hun, uden at vide hvorfor, al denne hvislende Hede der kom dernede fra!

Rundt om ham lød Aandedrættene som en dyb og hemmeligholdt Stønnen — som rykkede et uhyre Vejr nærmere og nærmere. Han saa' til Siderne: overalt sad man, en Smule bøjet forover, med Ansigterne blaalige eller blege af Skæret fra Scenen, stirrende med sorte Øjne derop — med forvredne Munde, gispende trak de Pusten. Mændenes Flipper saa's som var de, paa samme Maade som Kvindernes Udskæringer, kridhvide Striber af deres Hud.

Og, draget med i Strømmen af de tusinde Syn der var sugede fast til Rampen, vendte ogsaa han sit Blik derop.

Præsteskaren havde allerede viet Ara-izra og hendes Elsker til Døden og trak sig nu, Skridt for Skridt, tilbage i Baggrunden og forsvandt lidt efter lidt gennem usynlige Døre —: som smeltede de bort, som fortæredes de sporløst, saa saare de blot nærmede sig til det Sted, hvor Baal-Ringen skulde vise sig om lidt.

Fra Orkestret der, samtidig med Præsterne, langsomt havde trukket sig længere og længere bort, og tilsidst slet ikke hørtes — fra de tredsindstyve Instrumenter begyndte de salige Toner af hendes store Sang stilfærdigt at tale sig frem.

Med halvhøj Røst, endnu klagende ganske lidt, synger hun til sin elskede der, med Øjnene luende af Vrede, rynker sine Bryn imod hende. Hendes Sang gaar i Synkoper, modsat Orkestrets Takt — som var Musikken dernede Tempelrummets hastige og metalliske Ekkoer af hendes Stemme.

Hun kaster sig ned for ham og afbrudt af Graad fortæller hun ham, hvorledes Kongen med Magt har taget hende bort fra hendes Fader — men med Snildhed og Smiger var det lykkedes hende at sikre sig Døden, i Stedet for Fyrstens Favntag!

Men hendes elskede svarer ikke — bliver blot ved at se med sine Spyd-Øjne paa hende. Nej! Ti stille! Du Skøge! spot ikke Kærligheden ved at nævne dens Navn — synger han —: du har forraadt mig! Ja, du har visselig sjakret mig bort! Sødt er det for mig at skulle dø, fordi du ogsaa dør! Fordi min Død tillige er Omstyrtningen af dine Rænker og Planer! Ti dog!

Ja, da hun paany, krybende paa sine Knæ henimod ham, omfavnende hans Ben, søger at bevise ham at hun taler sandt — saa driver han hende fra sig med Hug og Spark. Og igen sætter han sig, rugende over sin Smerte og Skam, med Albuerne paa Knæet og Ansigtet skjult!

En ganske kort Stund tier hun —: veed ikke mere, paa hvilken Maade hun skal faa ham til at forstaa, blot i denne lille bitte Tid de har tilbage at leve i, at hun i Sandhed ikke nogen Stund har ophørt at elske ham — at alting kun var hendes Kærlighed til ham!

Og saa begynder hun lidt efter at synge igen —: hun har pludselig begrebet, at saadan som det er bleven hende fortalt i Digte, at elskovssyge Kvinder stundom kan overvinde deres Elskers Koldsind ved at vise ham deres Legeme fuldt og helt — paa samme Maade maa hun kaste al sin Lykkes Klædedragt bort, hun maa uden noget Skjul bevise og forklare ham alt, saa vil han tro hende!

I de første Strofer af hendes store Sang følger Orkestret hende, med livsalige Klange af Fløjter og Harper, mens Violiner stiger og synker med hendes Angst. Men lidt efter lidt mens hun synger Mindet om hvert enkelt af hendes og hans Møder frem, og fortæller ham alt hvad hun har fornemmet —: om den høj-røde Gys af Fryd der har løbet, som Egern langs Lianer, ned igennem hendes Lemmer naar han saa' paa hende: husker du den Dag ved de hvide Kaktus? Om alle Nætterne beretter hun, hvor det var som krøb smaa, hede Dyr ind til hendes Hjærte og kradsede paa det, for at aabne det mod ham: jeg sov med mine Fingre lagt over min Mund, for at gemme dit sidste Kys! Om hver Morgen synger hun, naar hun vaagnede, klagende, med sine Kinder i Brand, og løftede sit Ansigt af Lykke over sine dybe Drømme, hvor han havde været overalt hos hende — og lidt efter lidt, mens hun fortæller ham alt dette, er det som om endog Orkestrets Røster, een efter een, glemmer sin egen Lyd og tilsidst tier næsten helt stille, mumlende, ivrig for blot at lytte til hende.

Længe svang hendes Stemme sig, forgæves, i stadig højere og mere lyse Sange. Men omsider, da han mærker, hvordan hendes Ord ligesom gætter sig, ikke alene til det han sidder her og tænker, gemt bag sine Hænder — men endogsaa beretter ham Ting fra hvert eneste af deres korte Samvær, som han ikke engang vover at huske mere —: da han mærker dèt, saa løfter han med eet sit Ansigt og stirrer, begyndende at tro, hen paa hende.

Der gik et Sus fra Tilskuerpladsen. Som hulkedes der, derude i Mørket — som svulmede Dunkelheden selv af Længsler der, her og der, i røde Prikker over Dørene, var nær ved at sprænge Rummet.

Brown sad, med ganske kort Aandedræt, og havde glemt alt i Alverden. Han hørte hendes Stemme der, dansende med Skalmejetoner, svimlende med Fløjtelyde, ustandseligt sprang fra hendes hvide og store Bryst.

Allerede strækker Elskeren Armene ud imod hende, forstaaende det hele —: Tilgiv mig, du salige! Min elskede! — Men saa gaar der et Ryk gennem baade hende og ham — og forplanter sig, som Lyden af et pludseligt, skarpt Slag, ud til de tusinde der lytter og stirrer, hver med tusinde Fibre —:

Omme bag ved de to, midt i Bagvæggen af Templet flænger der aflange, blaa Glimt ud af Sortheden — de første Tegn paa, at Solmysteriet er ved at ske. Begyndelsen til den uhyre Ildring der lidt efter lidt vil vokse ud fra Væggen og tilsidst, i et Hvirvelbaal af Flammer, fortære de to.

Og medens Ara-izra og hendes Elskers Stemmer løfter sig i langsomme Buer — ganske tæt ved hinanden, som havde ogsaa de Armene om hinandens Hals — imens høres Præsternes usynlige Kor, dybt nede fra, mumlende og knurrende, nu og da med høje Toner der slikker op deraf — som er det selve deres Sang der viser sig som de lyn-blaa Rifter i Bagvæggen.

Brown fornam — lænet tilbage, og pludselig ligesom uden Aande, af Lytten — som var det ham alene hun talte til. Som vilde hun nu, gennem Minderne om alt hvad hun og han havde levet med hinanden, dybere end nogensinde før sige at hun elsker ham og han elsker hende. Det var, som sang hendes og hans Barn, med sin smilende Røst, ud igennem hendes Strube.

Han trak Vejret tungt. Som var Luften tyk af lystfulde og farlige Gasarter. Eller som var hele det menneskefyldte Rum med Etagernes brede Kobberbaand, en uhyre Kedel — boblende af Dampe fra de kvalmende Urter der kogtes deri, og som klæbede sig, i mørke og lyse Skover, over hele Bunden og højt op paa Siderne.

De violblaa Glimt fra Bagtæppet tager til. Fræser tættere og tættere efter hinanden. Allerede ses det, at de tilsammen danner en Ring der vider sig ud. Som Fosfordyr jager de i Kreds.

Der lægger sig et blaaligt Skær over Tilskuernes Ansigter — som ræddes de med eet; eller som veed de — aandeløse, forvildede — pludselig ikke mere om dette her er Skuespil eller Virkelighed. Er det mon Brand, deroppe? Kæhæ! Eller hvad? Sig mig . . . Se dér! Javel!

Med et Brag tændes Solhjulet helt rundt.

Ara-izra skriger og vakler tilbage. Der suser blaalige Flor frem fra alle Sider. Hvide Dampe bluffer op fra Gulvet. Hun peger maalløs op mod det spragende Hjul, der flammer, som hundrede Sole vundne til een Krans.

Stønnende hvæser Aandedrættet dernede fra — som duvede hele Salen, fra Loft til Gulv. Længst ude, ovre tilhøjre i Parkettet rejser en Dame sig i et Ryk; hendes Stolesæde falder til efter hende med et Klap; hun lister ud, vraltende, ilfærdigt; Lysskæret fra Døren gaber op — hun ses et Sekund som en sort Stang — og forsvinder. Lige ved Siden af Brown er der endnu een, der retter sig halvt op. Tyss, hviskes der bagfra, vredt; og hun sætter sig igen, pludseligt, drejende sit hvide Ansigt fra den ene Side til den anden. Og saa standser Blodet med eet i hans Aarer; det staar som Stabler af røde Blokke i ham: han begriber at Annas Rædsel deroppe er ikke mere Spil! Han kan høre hvordan hendes Stemme forsøger at overdøve Angst-Hylene der gaar indvendigfra igennem hende. Han ser for sig en hvid Panik som et Kloroform-Lagen falde over hendes Hjærne —: denne Panik som han allerede har skimtet i hendes Breve, som han har set blaffe ud af hendes Øjne nu og da i disse sidste Minutter, flakkende som Flammerne i Hjulet . . .

Der spænder sig et Rusk gennem hans Ben —: som vil de forsøge at tvinge ham til at rejse sig op! Ja! Han maa hjælpe hende! Det gælder hendes Liv! Raabe til hende! Berolige hende. Beskytte hende! Skrige, at han e r her jo!

Men endnu inden han har revet sin Mund op, veed han hvad der vil ske rundt om, hvis han vover at give blot en eneste Lyd —: at alle som Een vil de rejse sig, og hundrede maaske vil blive dræbt, inden de slipper ud!

Han stikker sin Hage i Vejret og skurer Tænderne sammen indtil Fliserne knaser som Grus imellem dem: for ikke, trods alle de andres Liv, alligevel at komme til at raabe til hende. Eller havde han maaske, uden at vide det, allerede skreget forinden?

Thi hun vender sig pludselig om. Han kender ikke hendes Ansigt: der er bare Øjne, og en flænget Mund der bævrer skraat derunder. Hendes Stemme har sluppet Orkestret — som har hun tabt det i Vildelse. Hun famler med Hænderne i Luften. Brown ser, at hun aner ikke hvad hun skal gøre: søge at gribe Tonen igen? Eller blot gaa videre —: men *det* kan hun ikke! Eller standse helt? Eller løbe ud af Scenen? Eller skrige om Hjælp? Og Hjulet som hun skal bringe i Bluss!?

Hendes Fingre springer i eet Greb, samtidigt, hen over alle Kontakterne paa hendes Bryst. Lysringen glammer ud og ryster, under det hundredfordoblede Baal.

Og i samme Nu sker det.

En Herre rejser sig med et Ryk, midt i forreste Række, og peger op. Han ligner en sort Pæl med en Signalvinge.

Der revner et Spræng af buede Gnister ud af Hjulet. De svirrer ind i Flor-Tæpperne, som blaa Brandpile. Flammer svider alenhøjt i Vejret derfra.

Anna gør omkring. I eet Spring er hun nede ved Rampen. »Karl!« — raaber hun. I et iskoldt Skrig. Vender sig om igen, løber tilbage over Scenen. Ud til venstre.

Der bliver med eet blændende lyst deroppe. Et højrødt Skær. Knitrende. Røgpuffer ruller sig op imod det store Bagtæppe, der pludselig ser fladt ud — som var Malingen eksploderet bort derfra.

En Brandmand er kommen frem fra Kulisserne, fægtende med Armene. »Javel! Kom her!« — brøler han til Elskeren. De tumler ud begge to.

Saa sprøjter der et Hyl igennem Teatret.

»Brand!« — skraaler en Mand, nede i Parkettet. Han river sin Frakke af. Springer op paa sin Stol. Sparker i Luften med sine Hænder. Vader udad mod Døren, tværs over de andres Skød, dinglende.

De rejser sig allesammen, paa een Gang. Med Nakkerne bøjede bagover. Der kvaser et Vræl ud af deres aabne Munde — som smadredes deres Hjærneskaller med Kampesten. Brown staar og klemmer sig ind mod Ryggen af sin Stol, uden at ville røre sig. De andre falder som et Tag-

skred over ham, paa deres Vej udad. I et Nu knalder de ham næsegrus overende med deres Masse. Gulvet rammer hans Pande med et Køllelag. Og saa raser de hen over hans Skuldre og Ryg. Deres Trampen flaar i ham som vadede deres Støvler indvendigt igennem ham. Det tørre Støv fra Gulvplankerne skorper i hans Næse. Kanten af en Hæl smatter ud paa hans Nakke, og skraber hans Øreflip fra med et Ratsch. Han skriger. Faar Munden fuld af noget salt og fadt. Griber med begge Hænder om sig og rejser sig i et Sæt.

De andre var naaet forbi ham — ud mod Dørene. »Brand« — hylede de. Han stod, knikset forover i Lænderne. Det vaade i hans Mund boblede ud; der slimede en rød Pøl foran ham. Hans højre Øre daskede med en Ildklo i Kinden og bed. ». . . bliver!« — raabte han med eet og og spyttede — uden at kunne hverken høre eller forstaa sine egne Ord — »Javel! Begriber du! Jeg bliver her!«

Fra Etagerne bævrede en Skare af Skrig. En Kvinde i sort Tøj svang sig op paa Balustraden øverst oppe, satte fra og sprang. Hvirvlede som en sort og hvid Stang gennem Rummet. Hyl og Rabalder flød ud om hende, da hun ramte Stolerækkerne.

Der skraalede et Slagsmaal af Mennesker ved Udgangene. I een Malen. Med Skuldrene ind i hinandens Rygge. Deres Hænder pjaskede oven over deres Hoveder, forvildet — ildrøde af Skæret, som havde de dyppet dem langt ind i hinanden. Deres Hyl hviner som tusinde Dampfløjter og støder i Luften. De bageste tager Tilløb, hopper i Vejret, og kaster sig — ulende som Hunde — ovenfra midt ned paa de foranstaaendes opadvendte Ansigter, og dèr bliver de liggende og sparker, saa der hvisler røde Sprøjt frem. En Dame-Overkrop i sort Silke skrues langsomt op — som blev hun pludselig en Alen højere. Hendes Skrig galer sig ud af hendes blaa Ansigt, et Nu; saa knækker det midt over; tier stille. Paany pifter de andres Hyl op imod Loftet.

Jærntæppet ramler nedad — som et tordnende og brunt Vandfald. Midtvejs nede standser det med et Staal-Hvin og staar fast. Med Katarakt-Brag knalder Røgskud og glødende Lufte sig ud, imellem dets Underkant og Scenegulvet.

Heden derfra ramte Brown, som blev han slynget med Ansigtet mod en Stenplade. Han gav et Brøl fra sig, slog Armene op over Hovedet, sprang over Stolene der laa, og var næsten henne ved Kampen foran Døren.

Men saa standsede han med eet: som var der igen noget i ham, der raabte at han skulde blive staaende! At han skulde blive her!

Han dejsede en Smule forover og hev efter Vejret — fornemmende, uden at vide det, at idetmindste for et Øjeblik var han udenfor Flammernes Rækkevidde! I eet rødt Sving susede de to Tanker frem og tilbage i ham: var hun død, eller levede hun? Var hun død, eller . . .? Og imens mumlede han paany, ganske sagte: Javist, selvfølgelig, jeg bliver her jo! Vel bliver jeg!

Hylet fra Dørene stejlede igen op i Luften, flakkende, i et blankt Virvar. Det flængede som en Pigtraad ind i hans Øre og igennem hans Hjærne Han drejede Hovedet med et Ryk, stirrende rundt, pludselig uden at kunne trække Vejret —: som havde Skriget revet Hul i hans Lunger, saa at de, fraadende, fyldte hans Hals med Bobler og Vædsker —:

Og i det samme begreb han, hvad han mente med at ville blive herinde! Forstod, hvorfor han ikke havde malmet og skingret sig Vej ud, saadan som de andre — som Fru Jirgens der havde grebet Elsa, løftet hende op over sit Hovede og, med Nakken bagover, tudende og snærrende, havde baaret hende i et Tigerspring ud af Døren! Eller som Borg der foer afsted med sin Kæreste slængt over Skuldrene —: Javel, det var nemlig simpelthen hans Pligt at blive her — lige indtil allersidst! Fordi han og Anna havde saa at sige deres Part af Skylden for alt dette her! De havde hidset hinanden op, med deres Angst for dette gemene Ildhjul, havde de — i Stedet for at have talt rent ud om Sagerne! Javist saa! De havde, gennem deres private Kujoneri rent ud sagt gjort deres til at overtale og betale Ulykken for at komme! De kunde aldeles ikke sige sig fri for Skyld! Tusinde Menneskers Rædsel og Hyl —: det havde han og hun Del i! Hundrede Mennesker der sprængtes og skreg af Ild —: javel, han og hun havde deres Skyld ogsaa i det!

Og derfor maatte de to blive til allersidst, de maatte . . .

Tilvenstre for ham rasede der endnu en Hob foran Døren. Deres Skrig frøs taarnhøjt i Vejret, svimlende under Taget, og kastede sig saa, helt oppe fra, som et Isbjærg ned over ham.

Hans Blod mastes i et Nu og sprøjtede glorøde Naale ud i hans Kød. Han ravede bagover, halvt i Knæ, med Hænderne ud for sig . . .

Fra Røgbunkerne under Lofthvælvet skramlede en lang Bjælke ned. En Stump sprang svirrende op, kul-blank, flammende. Den ramte ham med et skørt Hammerslag over Bryst og Hage. Han dinglede tilbage, snappende i Halsen, hulkende —:

»Slyngel!« — skreg han saa, pludselig buldrende i Hovedet, og slyngede Bjælkestykket fra sig i en høj Bue.

Han saa' Galleriet. Røg bulede i graa Poser mokring under Taget, eller daskede frem og tilbage i lange Laser. Med et Skrald brast Flammer op, rundt langs hele Balustraden deroppe. Metaldraaber fløjtede ned derfra, filende en Uldtraad af Os efter sig; de sprang med Smæld mod Gulvet, sprøjtende sure Glødlugte ud i Salen. Der var endnu Folk paa deres Pladser deroppe. De sad uden at røre sig, lænede forover. Een havde en Kikkert i Haanden. Hvorfor flyttede de sig ikke? Hvorfor var deres Ansigter sorte og smaa? Og Anna —: var hun ogsaa død? Eller levede hun endnu? Og deres Barn? Han og hun! Tusinde Mennesker! Hvorfor var hun endnu ikke kommen? Enten maatte hun komme nu med det samme — eller ogsaa saa' han hende ikke mere! Aldrig mere!

Luften tændte sig som Gas i hans Lunger! de snærede sig sammen og peb.

Han klemte sin Mund i og krøb frem i forreste Række. Orkestret var en gabende Revne i Gulvet. Instrumenterne laa dernede og forestillede stive Flammer. Et skraldende Lagen af Ild hang og blafrede, favnelangt og blaahvidt, med laadne og graasorte Kantninger, lige fra Loftet og ned til Midten af Scenen.

»Anna« — skreg han, hostende, og maatte gnide sine Øjne hvor Røgen stak som Træsplinter — »Hører du! Kom! Anna!«

Og saa saa' han, helt henne ved den samme Side hvor han selv stod, at der kom krybende et eller andet ud af de brune og graa, væltende Bluff —: hun kravlede frem imod ham, hans elskede, med Benene efter sig. I hendes hvide Kjole var der svedne Huller. Som en stor, hvid og brunplettet Hund kom hans elskede ud fra Taage og Røg.

Hun løftede Ansigtet imod ham, støttende sig paa Hænderne; det venstre Øje var klemt i — som lo hun til ham —:

»Karl!« — hviskede hun — »dem allesammen! Alle ude!«

Han pegede ned over Orkestret —:

»Spring!« — raabte han, pludselig leende, og rettede sig op med Hænderne frem, bøjende, Hovedet til Siden for at faa sin Flip ud af Øret der hang og klippede som en Saks i hans Hals —: Ja, tænkte han —: han forstod hende meget vel: alle Skuespillerne var slupne ud, mente hun! Hun havde altsaa vidst det samme som han: at de to skulde være de sidste der gik herfra! Hun, hans tusindaarige Søster! — Han saa' med eet ligesom hele Resten af hendes og sit eget Liv strække sig langt frem, som en helt hvid Stribe af Tid —:

»Spring!« — raabte han igen, og blev ved at le.

Hun sprang, med Kjolen blaffende om sig. Han svinglede paa Benene, da hun naaede hans Bryst. Han slog Armene om hende og vendte sig, bærende hende, leende endnu, hen imod Udgangen.

Oppefra bralrede der Granatskud af Bjælker og Metal. Støttepillerne under Galleriet bulede sig udefter paa Midten, revnede lydløst og tumlede brølende ned. Der bovnede trillende Røgpuder ud fra dem.

Javel — tænkte han; hans Aandedræt rystede og sled som en Motor, fusende og gloende; der hikkede røde Bobler op i hans Svælg hvergang —: om ti Sekunder, eller om fem maatte han være ude herfra! Der var ikke et Nu at spilde …

Vejen til Døren var spærret.

Mellem Stolerækkerne og Udgangen laa der en Skruebob af Mennesker. En Arm stak i Vejret; Fingrene var brækkede bagover i en ret Vinkel, Øverst var der to Kvinder; de stod op, med Hænderne forsvundne i hinandens Haar. Deres Munde skrævede — som var indvendige Dele undervejs ud derigennem. Brown krøb paa Knæene hen over Dyngen; det gav efter under ham, knagende og knækkende — som gik han over Sække med halvbløde Skaldyr. Der blærede en oversød Stank fra dem, pustende hans Mave op med et Blaff.

Brown mærkede med eet, at han snakkede løs, savlende, vild, med Hovedet bøjet over Annas lukkede Øjne, imens han kravlede frem over Skaren —: Kæhæ! Jaha! — sagde han sagte —: Javist! Ja! Kæ! Vi er virkelig de sidste, vi to! Ikke sandt! Og saa har vi altsaa Ret til at … Ikke? Og vores Barn! Vist saa! Som en meget lys Vej, forstaar du, hele Resten af vores Liv! Vi tre! Kæhæ! Hæ! Hvad!

Saa var han naaet forbi. Hans Spiserør ligesom bugtede sig op i Munden; det famlede med en bitter og blød Finger ved hans Gane. Han kastede Nakken bagover og sank. Klemmende hende ind til sig, satte han Skuldren mod Dørkarmen og kom paa Benene ved at skure sig op langs den.

Med Kanonade-Larm faldt der et eller andet ned igen, bagved ham, inde i Salen. Luften eksploderede rødt — med et Dunk i Ryggen paa ham. Han ravede forover. Hvide Glimt hvislede forbi.

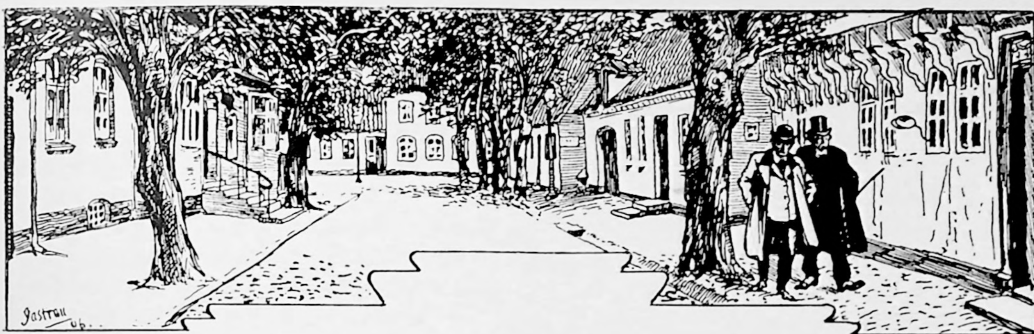
I et Nu var han nede af Trappen — følende sine Laar vakle, som var han i et eneste Spring hoppet ned over alle Trinene.

Han løb videre frem, igennem Forsalen. Mødte Mænd med blanke Hjælme; de raabte til ham, men han havde ikke Tid; der slæbte graa Slanger efter dem. Han vendte Siden fremad og puffede sig ud ad en aaben Glasdør.

Der plantedes med eet en Iskulde igennem hans Lunger. Torvet foran ham saa's lyserødt, — som af Ild —:

»Brand!« — skreg han, stirrende ud, snublende; og saa blev Anna taget langsomt ud af hans Hænder —:

»Brand!« — hviskede han, uden at vide det, og smilede pludselig — »men vi tre har Lov til, at leve!«

VOR BERØMMELSE —

AF HERMAN BANG

TEGNINGER AF V. JASTRAU

DEN, der saa at sige i Praksis prøver sin egen Lære og dyrebare Berømmelse, kan komme til at gøre mange Slags og brogede Erfaringer. Det er kun ganske rimeligt. Thi lidt for meget af vore Dages Storhed staar paa Leerfødder — undtagen i de venligsindede Aviser, der for Øjeblikket har Brug for Berømtheden og bruger ham som en Art Vaskeblaat, der giver Skidentøjet og Laserne Kulør.

Naar saa Ens Berømmelse skal staa sin Prøve, saa — — ja, saa opdager man undertiden, at den er skrøbelig og f. Eks. idetmindste slet ikke egnet til Eksport.

Det er en fire Aar siden — slet ikke mer. Jeg havde en Ven, der trængte til Penge — hvad man som oftest har. Og jeg havde ingen Mønt at undvære — hvad man næsten aldrig har.

Men, hvad, man véd Raad. Vennen var Skuespiller og endda en af vore første Skuespillere. Og jeg selv var jo Oplæser og endog en af vore kæreste Oplæsere.

Altsaa: vi kunde give en Aftenunderholdning. Naturligvis, der blev udsolgt Hus; og udsolgt Hus er Penge og Manden var hjulpen.

Ganske vist, Danmark med baade Øer og Fastland, var afsøgt af Oplæseren. Men der var Sverig. Gode Gud, vi vilde ikke gaa højt op i Sverig, for man skal heller ikke friste Skæbnen. Men vi tog — Malmø. *Der* var man dog kendt .... *der* var man dog sikkert læst. I Malmø, som var næsten København, for det var før Unionskrisen.

Vi annoncerede i Malmø. Jeg annonceredes med meget store Bogstaver. Min Ven Skuespilleren med lidt mindre Bogstaver. Og vi drog afsted.

Vi ankom og jeg, hvis Næse paa mange og undertiden genvordige Rejser er blevet et fint udviklet Instrument, opgav allerede ved Havnemolen Tanken om »Udsolgt«. Man har den Slags paa Instinkt. Paa Hotellet kunde vi knap faa Værelser. Jeg nævnede mit Navn og Portier'en kendte det ikke. Varslet var mig ilde. Der anvistes os tilsidst et Gaardværelse, der lignede et Karlekammer. Jeg sagde til mig selv, der er dog i Malmø en dansk Koloni. Svenskernes Tilslutning havde jeg opgivet.

Jeg sagde til min Ven, Skuespilleren:

— Lad os gaa hen for at se Salen.

Vi gik. Hvad han tænkte, ved jeg ikke. Han saa ud, som om han talte Brostenene.

Salen var paa Raadhuset. Vi ringede paa og bad om at faa Salen at sé.

En Portner, der saa ud som om han havde været Fanebærer i Trediveaarskrigen, spurgte, *hvilken* Sal.

Jeg svarede, Salen, som der skulde læses op i.

— Ah, sagde Vaabenbroderen fra Lützen: er det Herren, som har tænkt at læse op?

Jeg bed Mærke i Participiet tænkt og svarede, at det var mig.

Vi gik op ad mange Trapper og gennem mange Sale. I Sverig holder man af at have Plads.

Vi kom tilsidst ind i et mægtigt og fuldkommen tomt Rum:

— Dette var Salen, sagde Portneren.

— Men Stolene? sagde jeg.

— Boghandleren, svarede Fanebæreren, mente, det havde ingen Hast.

Og han lagde til:

— Dem kan vi altid sætte frem.

Klokken var halvsyv. Og det var Klokken otte, vor danske Berømmelse skulde luftes.

Vi gik.

I Stilhed var jeg en Smule svedt.

Jeg sagde til min Ven:

— Jeg vil gaa hen til Boghandleren.

Paa Vejen sagde jeg til mig selv:

— Der er ikke solgt for hundrede Kroner. Men i hvert Fald kommer min Kusine og hendes Venner.

Jeg havde opgivet den danske Koloni. Den danske Koloni havde øjensynlig i Udlændigheden (i Malmø) glemt min grundfæstede Berømmelse.

Men jeg havde i Brødrefolkets By en Kusine, en højtanset Kusine.

Mit sidste Haab hang ved min Kusine. Min udenrigske Berømmelse hang i min Kusine.

Rent ud sagt, Haabet om at faa Udgifterne dækket hang i mit Sødskendebarn.

Jeg naaede Boghandleren.

Han var lille, rund og tilbageholdende. Han kendte mig ikke.

Jeg nævnede mit Navn, der ikke vakte nogen Interesse hos denne Forhandler af Bøger (i Malmø), og jeg spurgte om Salget, hvortil der svaredes:

— At meget var der ikke solgt.

Tonen og Blikket (der tydeligt spurgte mig: Men hvad Fanden vil De ogsaa her efter?) lod mig sige til mig selv:

— Din Kusines *Venner* har svigtet.

Men højt spurgte jeg:

— Hr. Boghandler, hvad kalder De meget?

— Der er solgt ... *lidt*, sagde Boghandleren.

— *Hvor* lidt? spurgte jeg.

Og den tilbageholdende Herre vendte sig til en Kassererske:

— Hvad er der solgt for, spurgte han til de danske Herrers Oplæsning.

Kassererskan gav sig til at tælle nogle Mønter. De var hurtigt talte.

— Sjutton Kronor, sagde Kassererskan.

— Sjutton Kronor, gentog Boghandleren.

— Sytten Kroner, sagde jeg og tænkte: Der er altsaa *kun* min Kusine.

Og da jeg ligesom havde faaet de sytten Kroner svælget og ned, sagde jeg:

— Ja, saa aflyser jeg.

— Det er vel det bedste, sagde Boghandleren.

Og han fulgte mig tildørs — i Malmø.

Klokken otte rejste vi tilbage til Fædrelandet.

Rejsen havde været kort, men egnet til at vække Betragtninger. Min Berømmelse var utvivlsomt ikke af saa stærk en Konstitution, at den burde løse Billet over Sundet.

Men oprigtig talt ogsaa indenfor vort eget og begrænsede Kongerige, kunde denne Berømmelse udsættes for Flænger, der manede til Eftertanke ....

Det var det allersidste Aar, jeg læste op.

Jeg opholdt mig nogle Maaneder i en Landsdelshovedstad og brød en Gang om Ugen op for at glæde Omegnens Befolkning mod en Afgift af halvanden Krone.

Min Hotelregning stillede ugenlige Krav og Omegnens »Pladser« var til at tælle.

Ingen turde undvære Glæden og jeg lod dem alle vederfares den Ære.

Tilsidst var der kun en ret afsides Bygd tilbage. Den har aldrig været kendt for egenlig at være noget Kulturcentrum. Mine Venner fraraadede mig at afsøge Pladsen. De forsikrede mig, at den altid havde været noget død.

Jeg spurgte, om der fandtes en Boghandler. Han fandtes. Jeg forhørte mig, om der gaves Aviser. Der gaves to.

I en By med to Aviser, erklærede jeg, vil der altid være én venlig Avis og altsaa *en* Trompet.

Jeg stolede paa Trompeten — og rejste. Afstanden er kort men Jernbanerejsen var lang. Vore Jernbaners Kørehastighed er beregnet paa at give mulige Rejsende af fremmed Nationalitet et noget overdrevent Indtryk af Fædrelandets Udstrækning.

Da jeg ankom til Byen, ventede en Herre, hvem det stedlige Klima havde gjort en Smule rødblisset, mig paa Perronen. Han var i sort Aftenfrakke og Turistsko. Hans Hatteskygge tillod et lidt forvildet Haar at trænge sig ud mellem Pullen og Skyggen.

Han forestillede sig som Redaktør af »Folketidenden«.

— Jeg er i Arbejdsdragt, sagde han.

Jeg smilede venligt.

— Men, blev Redaktøren i Arbejdsdragt ved: jeg vilde kun straks beklage for Dem, at jeg ikke har turdet gøre nogen Reklame...

Jeg smilede igen:

— Den er maaske ikke nødvendig, sagde jeg.

— Tvertimod, tvertimod, sagde Redaktøren.

— Men, sagde han og tørrede sin Pande, jeg har netop for fjorten Dage siden gjort en saa stærk Reklame .... Det var for en Professor. Han talte om Sjælens Udødelighed .... Og Salen var fuld. Men vort Publikum var misfornøjet .... vort Publikum er meget vanskeligt.

— Og derfor har jeg .... mit Blad er jo ungt .... ikke turdet anbefale Dem .... vil De forstaa.

Jeg forstod og tænkte: »Saa maa du straks gaa til den anden Avis« ...

Da »Folketidendens« Redaktør sagde:

— Og »Avisen« har naturligvis ikke anbefalet Dem ....

Jeg indbød Manden til en Whisky.

Byens Hotel var et Badehotel. Man anbringer undertiden her i Landet Badehoteller just paa de Steder, som ingensinde kan have Haab om at sé Badegæster. Dette Hotel var et Aar gammelt og fuldstændig faldet sammen i sine Fuger. Det var udstyret med Centralvarme og derfor ubeboeligt om Vinteren.

Værten sagde, da han saa' mig:

— Det bliver Snévejr.

— Ja saa, sagde jeg.

— Derfor skulde De hellere rejse hjem straks.

— Synes De? sagde jeg.

— Ja, sagde Værten: her i Byen kan det ikke nytte at lave Gøgl.

— Maaske ikke, sagde jeg og spurgte om, hvor Boghandleren boede.

Boghandleren var en Boghandlerske, paa hvis Skilt der stod »Konvolutfabrik«.

Da jeg kom ind, rejste hun sig fra Fabriken, som bestod af et Bord og en Limpotte.

Hun var sur i Ansigtet og bar Briller.

Hun sagde:

— Ja, Fribilletterne har jeg uddelt. Der er her i Byen syv og tyve.

— Meget vel.

— Og saa, tilføjede Damen, *dem*, der plejer at gaa frit ind ved Døren.

— Meget vel.

— Men, sluttede Konvolutfabrikens Indehaverske: det er jo ikke sikkert, de kommer iaften.

— Nej, sagde jeg.

Og jeg spurgte *ikke* om *Salget*. Det syntes mig overflødigt.

— Der kommer jo saa mange og læser op her, sagde Konvolutdamen og hun lagde til og vægtigt:

— Og deres Pris er *beskednere*.

Da jeg ikke svarede, sagde Konvolutten:

— Professoren tog kun en Krone.

»Professoren« var Manden med Udødeligheden.

— Og om *ham* var der skrevet meget i »Folketidenden«, sagde Damen og saa paa mig gennem Brillerne.

— Ja, sagde jeg og forsøgte at smigre Boghandlersken med et Buk. Men min Hensigt mislykkedes, da hun sluttede skarpt:

— Og for at samle Hus her, maa man være kendt.

Samtalen var øjensynlig endt, og jeg faldt over Brostenene, mens jeg gik hjem og udregnede, hvor mange der vel kom af Betalende, naar der var syv og tyve Fribilletter og — — Resten »gik ind ved Døren.«

Jeg havde kunnet spare mig mit Regnestykke. Thi der gik slet ingen ind.

Fribilletterne var forvænte. De agtede det ikke Umagen værd. Og de, der plejede at »gaa ind ved Døren«, ulejligede sig heller ikke:

Selv til at hidkalde Fribilletter hører der en vis Anseelse.

Og jeg var ikke anbefalet i »Folketidenden«.

— Nej, sagde Redaktøren til mig efter Forestillingen, som han ikke havde overværet: man tør ikke udsætte sig for to Gange at tromme Publikum sammen til hvad man ikke kender . . . .

Manden tænkte paa »Udødeligheden«, som havde skuffet hans Læsekreds . . . .

Og jeg rejste — — — med min Berømmelse. Den var ikke en Fribillet værd — *der* paa Pladsen.

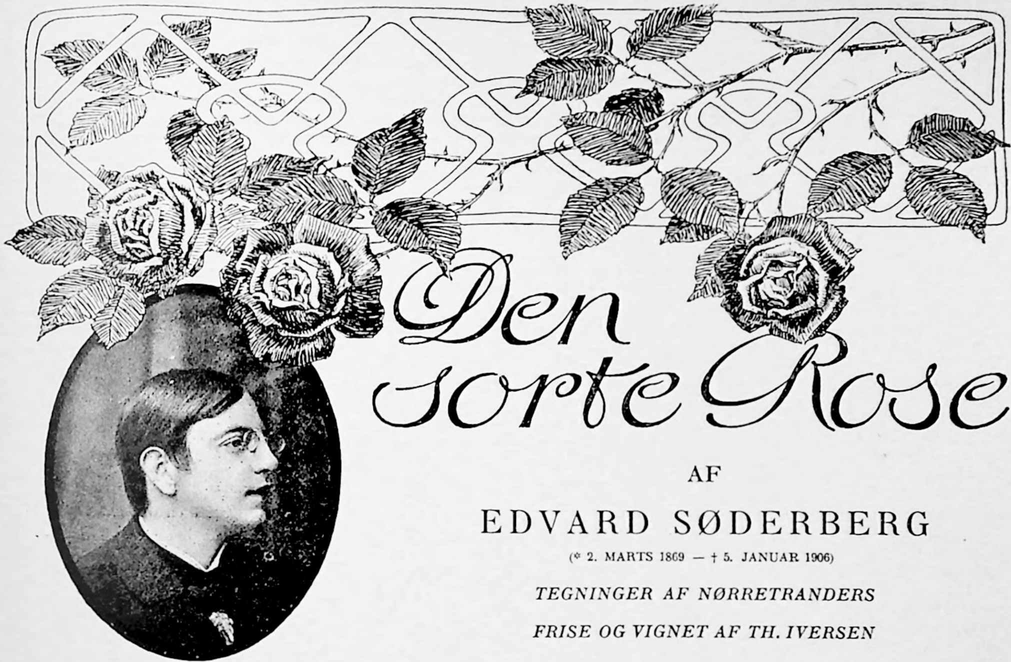
Det er tre Aar siden.

Store Ord er gode nok. Men, ærlig talt, Flæsket er ikke altid lige fedt.

Og »Berømmelsen« — aa, Herre Jemini. Af alle Illusioner, som kan opstaa i et Menneskes Hjerne, er Illusionen om »Berømmelsen« den, der synes mig aller besynderligst.

Vor Berømmelse naaer ikke saa langt som til Salling den Dag, hvor den ikke, som en tom Ballon er pustet op af — Folkets Tidender.

Den sorte Rose

AF

EDVARD SØDERBERG

(* 2. MARTS 1869 — † 5. JANUAR 1906)

TEGNINGER AF NØRRETRANDERS

FRISE OG VIGNET AF TH. IVERSEN

I.

ALLE Mennesker i den gamle By elskede Blomster. Naar man kom til Byen ved Foraarstide, var det, som om man kom til en stor og vidunderlig Have, en blomstrende Stad, hvor Gaderne var Alleer af Ælm og Lind, hvor Torvene var Rosenbede, og hvor selv Flagstængerne, der stod allevegne paa Pladserne og Broerne over Kanalen, var saaledes omspundne med Ranker, at det saa ud, som om Vimplerne var Stilke og silkegrønne Skud, der sprang ud og flagrede for alle Vinde. Fra alle Altaner vældede Blomsterne, lyserøde Nelliker, stribede Lilier, Narcis og Violer, der var ikke et Hus saa fattigt, at der ikke bag en eller anden Rude stod et Lerkrus med blomstrende Grene eller i det mindste en Skaal med Primulaer, gule og hvide — ikke en Rønne saa vaklende, at der jo ikke et eller andet Sted i Solskinnet hang en Krans af Bukkar og duftede.

Jo, Menneskene i den By elskede Blomster. De Rige førte Bog over de sjældne Arter, de ejede, de handlede med dem, byttede og solgte; de unge Piger smykkede sig med de dejligste, de sank hen i Drømme og Anelser, naar Lavendlerne duftede; Poeterne digtede Vers om Blomsterne, som blot ved at beskues fremkaldte ukendte Forestillinger, stillede Savn og Attraa og fyldte Hjærterne med blide Følelser af Tilbedelse og Harmoni.

Solen skinnede over den gamle Stad, Himlen blaanede, alle Klosterkirkens Klokker klang. Munkene gik i den grønne Urtegaard, hvor Vildvinen krøllede sig over den røde Mur; de syslede derinde med deres Hyacinter, store Krokus straalede; Arm i Arm gik de gode Brødre og glædede sig over al den farverige, duftende Skønhed, som rankede sig i den stille Klostergaard. Inde i Cellerne blev der hver Morgen hensat friske Blomster fra Haven, thi Abbeden var en dybsindig Mand, han vidste, at Blomsterne stemmer Menneskene til Andagt, og han forstod Betydningen af Vorherres Paamindelse til os om at betragte Lilierne, der hverken arbejde eller spinde, og dog er prægtigere at skue end Kong Salomon i al sin Herlighed. —

Den ene af de gamle Klosterfløje vendte ud til Kanalen, det stille, sagte glidende Vand, som randt under de hvælvede Broer og blev borte langt ude bag Markerne. Morgenen spejlede sig i dens Bølger, hastige Skyer kom og gik, Taarne og Tage skinnede dernede — det laa saa roligt hen, det grønne Vand, blomstersmykkede Baade gled forbi, mens Sang og Strængeklimpren lød ud fra de smaa Haver paa begge Sider af Bolværket; og om Aftenen, naar Himlen rødmede og Mørket drog op, blinkede Lys og Lygter fra Husenes Vinduer som gyldne, gyldne Prikker, et broget Mønster i det dunkle Vand. Den gode Abbed glædede sig ret over, hvor godt Menneskene havde det i denne By, hvor lykkeligt de levede deres Liv; thi han var virkelig en god Sjæl, som elskede Menneskene og undte dem det godt.

Men eftersom han levede alle sine Dage indenfor sit Kloster og saare sjældent gav sig af med nogen i Staden, skete det undertiden, at han hørte Tidender om et og andet, der hændte udenfor, som gjorde, at han rystede paa Hovedet og faldt i Tanker, mens han sagde til sig selv: Dette begriber jeg ikke; Gud begribe det . . .

Ved Siden af Klosteret og midt i Gaden laa et Hus, et gammelt Stenhus med grønne Ruder, udskaarne Karme og en høj Flisetrappe op til Stuen, hvor de blomstrede Gardiner hang pyntelig ophæftede til en Side i Vinduet. Huset tilhørte den rige Købmandsenke Lisbeth van Hauen, der havde sin Lejlighed i Stuen, hvor hun boede med Datteren Kathrine, en ung Pige med stilfærdige Øjne og et sagtmodigt Smil. Enken drev endnu Forretningen, som hun havde arvet efter sin Mand, og hun vaagede nøje over Tab og Gevinst; hver Morgen gennemgik hun Regnskaberne og aftalte med sin Fuldmægtig det Fornødne for den kommende Dag.

»Den gode Gud har paalagt Menneskene at arbejde og udrette noget i Verden,« sagde hun til Datteren. »Naar man ikke tager sig noget fornuftigt for, gaar det En galt, og det ender med, at man bliver til Spot for alle.«

Disse Ord gentog hun, naar hun ledsaget af Datteren viste sig i Forretningen, hvor Kontoristerne arbejdede, bøjet over Pultene, næppe vovende at se op.

»Fuldkommen rigtig, Frue,« sagde den gamle, graahaarede Fuldmægtig. »Fuldkommen rigtig. Det er det, jeg indprenter mine Børn: Arbejdet, det fornuftige Arbejde er nødvendigt, for at man ikke skal henfalde til Grubleri og Indbildninger, som formørker Sindet.«

Naar han sagde dette, hændte det ofte, at han kastede et Blik hen til Pulten i Krogen, hvor Forretningens yngste Kontorist, Albert Hironimus arbejdede; Blikket var paa engang advarende, misbilligende, strengt formanende. Men den unge Mand, som sad derhenne, bøjet over Papirerne, syntes ikke at se det; han lagde vist heller ikke Mærke til, at hans Kolleger stak Hovederne sammen og fortrak Læberne til Smil, thi han løftede slet ikke Blikket men dyppede rolig Pennen og vedblev at skrive.

— Hvilke Mennesker! tænkte han. — Og dog er det formodentlig dem, der har Ret. Det fornuftige Arbejde ... Men hvorledes kan man vedblive at leve, naar alt, hvad der indtræffer, er bestemt i Forvejen — naar Ens Tilværelse er regelmæssig som Visernes Gang paa et Uhr — naar der slet intet er, som opfylder os med Uro og Higen, med Forventning og Forundring? Alligevel forekommer det mig undertiden, at disse Mennesker er lykkeligere end jeg selv. De arbejder, forelsker sig, bliver gift og faar Børn, de spadserer om Aftnerne i Haverne, de betragter Himlen, glæder sig over Blomsterne, sover roligt om Natten og vaagner tilfredse, thi Dagen, som kommer, bringer dem det samme, som Dagen der gik, og dog finder de selv alt dette saa uhyre betydningsfuldt, ja, de betragter deres Liv som saa fuldt af vigtige Tildragelser, at de endog raadfører sig med Slægt og Venner derom. . . . . .

Og den unge Mand, der tænkte saaledes, dyppede atter sin Pen og skrev videre. —

Albert Hironimus boede ovre i Baghuset i et lille Loftskammer, der vendte ud til Kanalen. Hans Forældre var døde, Slægtninge havde han ingen af. Den gamle Fuldmægtig havde af Barmhjertighed anbefalet ham til sin Frue, der havde antaget ham paa Kontoret og givet ham frit Husly ovre i Baghuset; desuden modtog han en beskeden Maanedsløn, og hun havde lovet ham en større, naar han opførte sig flinkt. Uden at krænke nogen kunde man sige, at den unge Mand nu burde føle sig nogenlunde tilfreds.

Men der er en Ting, som man næppe giver tilstrækkelig Agt paa, og som forvender selv de bedste Hensigter, saa de tager sig ud som Fornærmelser. Det er, naar Menneskene, som gør en god Gerning, lader skimte, at de gør den af Medlidenhed; dette er meget nedslaaende for den, som af en ublid Skæbne er nødt til at modtage andres Velgærninger, og den gode Albert krympede sig ofte, naar Lisbeth van Hauen rakte ham hans Løn med en eller anden Bemærkning, som han maatte finde sig i at tie til. Imidlertid sagde han til sig selv, at man maatte tage Menneskene, som de var, og ikke være for nøjeregnende, da man jo ellers altfor tit kunde finde Anledning til at ærgre sig over dem.

Ovre i Kamret, hvor han boede, var der meget tarveligt. Alle de Møbler, han ejede, var en Seng, et Bord og en Stol. Men han sagde til sig selv, at han næppe vilde have følt sig stort lykkeligere, om han havde ejet to Stole; det er ikke derpaa, det kommer an; man kan leve sit Liv fuldkommen saa indholdsrigt som nogen, fordi man kun ejer een Stol, selv om denne er skrøbelig og ubekvem. Efter alt saadant higer de Mennesker, hvis hele Rigdom bestaar i det, man kan tage med Haanden; men Albert Hironimus tragtede ikke efter noget af dette. Han brød sig slet ikke om det, der var tilfals for Penge, og han foragtede det Almindelige, fordi det gjorde Livet tungt. Blomsterne, som alle i Byen elskede, glædede ikke ham; de store, prikkede Nelliker, de guldrandede Lilier, Violerne og Narcisserne forekom ham afskyelige i deres brutale Farvepragt, og da han ikke forstod Blomsterne, forstod han heller ikke, at Menneskene elskede dem saa højt. I en Urtepotte i Vinduet havde han en Tid haft en lille, uanselig Blomst, som han havde fundet i en Vejgrøft udenfor Byen og bragt med sig hjem; den lignede ingen anden Plante, som han havde set, og Folk, som han havde vist den, kendte den ikke og fandt den styg. Dette oprørte ham, og han begyndte at overveje, hvorfor Menneskene sagde om noget, at det var stygt, og om andet, at det var skønt. Han lagde Mærke til, at hvad de kaldte skønt, hverken var det Sjældne eller *det*, som det kostede Anstrængelse at vinde; det var tværtimod oftest *det*, der laa lige for, *det*, som man uden Besvær kunde gaa til og fra. Og efterhaanden blev han mistroisk baade overfor Folks Glæder og deres Bekymringer.

Det er vistnok sorgeligt, at der er Mennesker til, som ringeagter, hvad andre sætter højt, og det er heller ikke nemt at se, hvorfor den gode Gud lader saadanne Tanker opkomme i Hjærterne; thi naar først et Menneske er begyndt at dømme anderledes end alle, vil han ikke slaa sig til Ro, og han vil ikke kunne finde Fred, før han har prøvet alt. Og naar det glipper for ham, vil han blive ensom, ingen vil kunne hjælpe ham, da ingen forstaar ham, og hvis der er nogen, som elsker ham, vil han ogsaa bringe Ulykke over disse — altsammen fordi han ikke kunde elske, hvad andre elsker, og kalde *det* skønt, som andre kalder skønt.

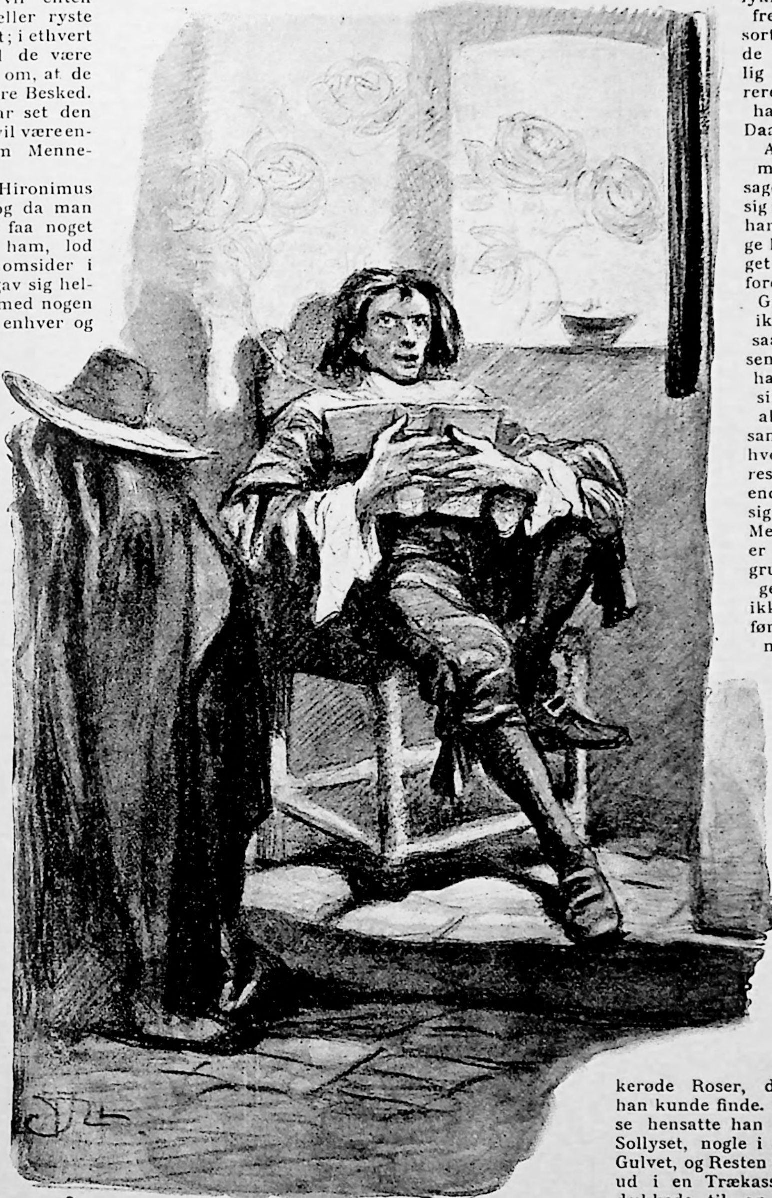
Da Albert Hironimus en Tid havde iagttaget Menneskene, blev han greben af Mismod, og en hæftig Længsel betog ham. En Aften, da han paa sit Kammer sad og læste det gamle Æventyr, hvori staar fortalt om den sorte Rose, som først imod Solens Opgang udfolder sin Skønhed et flygtende Minut, blev han greben af en brændende Attraa efter at eje denne Blomst, som endnu intet Øje havde set, og ingen Læbe kysset. Denne Følelse var saa voldsom, at alle andre Ønsker, han havde haft, nu syntes ham intet mere. Han lukkede Bogen sammen og bøjede Hovedet i sine Hænder. Som i Drømme syntes han at se den sorte Rose saa nær, at han kun behøvede at udrække Haanden for at bryde dens Stængel; jo længere han betragtede den, des tydeligere saa han den for sig, de kulsorte, gennemsigtige Kronblade bevægede sig, de syntes at skinne af et eget dunkelt og hemmelighedsfuldt Lys. Nu begyndte Bladene at antage andre Former for hans Blik, de svulmede og strakte sig, det var, som om de havde Øjne, der betragtede ham, tusinde Øjne, der stirrede imod ham med uudgrundelige Blikke, og han følte Angst og Ophøjelse, Vellystens Smærte og Salighedens Henrykkelse, han rystede og skjalv, vilde skrige, men kunde ikke, vilde udrække Hænderne, men formaaede ikke at løfte en Arm. Han sad der stum, ubevægelig, mens den sorte Rose over hans Hoved svulmede og svulmede ...

Næste Morgen sendte Fuldmægtigen en af Folkene over for at hente ham ned paa Kontoret, da det varede saa længe, inden han kom; han fandt ham liggende udstrakt paa Gulvet, afmægtig og ude af Stand til at røre sig. Man bragte ham tilsengs, men allerede om Eftermiddagen stod han igen ved sin

Pult og arbejdede som de andre. Naar nogen spurgte ham, hvorledes det var gaaet til, at han saa pludselig var bleven syg, svarte han undvigende eller tav helt. Hvad kan det nytte at tale til Menneskene om, hvad de ikke forstaar? De vil enten spotte os eller ryste paa Hovedet; i ethvert Tilfælde vil de være overbeviste om, at de selv ved bedre Besked. Den, der har set den sorte Rose, vil være ensom mellem Menneskene.

Albert Hironimus tav altsaa, og da man ikke kunde faa noget at vide af ham, lod man ham omsider i Fred. Han gav sig heller ikke af med nogen nu, skyede enhver og lukkede sig inde paa sit Kammer. Alle hans Tanker kredsede om den sorte Rose; han sagde til sig selv, at den, som kunde opelske en saadan, vilde være vis paa Menneskenes Beundring og Taknemlighed, og han begyndte at overveje, hvorledes man kunde tiltrække denne Blomst.

I Begyndelsen, mens han endnu tænkte roligt over Sagen, foreholdt han ofte sig selv, at det var umuligt, og han forestillede sig, at eftersom Skaberen i sin Visdom havde skænket Blomsterne alle Farver undtagen den sorte, turde intet Menneske forsøge paa at fuske den gode Gud i Kunsten, han erindrede Historien om Hafys. Gartneren, der vilde tiltrække en Blomst, ingen i Verden havde set Mage til, men som mistede Forstanden og blev en Stakkel; og han overvejede undertiden, at det rimeligvis var saa langt fra, at Menneskene vilde beundre og takke ham, dersom det virkelig skulde lykkes ham at fremstille en sort Rose, at de formodentlig langt snarere vilde spotte ham som en Daare.

Alt dette og meget andet sagde han til sig selv, men da han nogle Gange havde gentaget det samme, forekom disse Grunde ham ikke længere saa overbevisende. Og det havde ganske sikkert gaaet akkurat paa samme Maade, hvormange Forestillinger han end havde gjort sig; thi naar et Menneske først er begyndt at gruble over noget, kan han ikke vende om, før han er kommen tilende med alt.

For sine urolige Tankers Skyld og fordi han ikke kunde andet, begyndte Albert Hironimus da at eksperimentere med Blomsterne. Han anskaffede sig tolv Urtepotter med forskellige mørkerøde Roser, de mørkeste, han kunde finde. Nogle af disse hensatte han i Vinduet i Sollyset, nogle i en Krog paa Gulvet, og Resten plantede han ud i en Trækasse, som han dækkede til og skjulte under sin Seng; i hver Potte havde han blandet Jorden med Farvestoffer, med Sod og Kønrøg og med forskellige Udtræk, som han købte paa Apotheket, og han førte omhyggelig Bog over alt, hvad han foretog sig med Blomsterne. Men da der var gaaet en Maaned, var alle hans Roser

visnede, og han blev meget nedslaaet, da han saa, at hans første Forsøg saaledes fuldstændig mislykkedes.

Han burde nu have holdt op i Tide, men i Stedet for at slaa sig til Taals blev han endnu ivrigere i sit Forehavende. Han tænkte slet ikke mere paa at vinde Menneskenes Berømmelse og Taknemlighed, hvilket altsammen nu blev ham ligegyldig.

Da han næste Gang modtog sin Maanedsløn, gik han straks hen og indkøbte igen tolv Roser, som han atter plantede ud hjemme og behandlede med mange sære Midler. Han indbildte sig at have udfundet en bestemt Metode, ved Hjælp af hvilken det efterhaanden og ad Omveje omsider skulde kunne lykkes ham at tiltrække en sort Rose.

Imidlertid varede det ikke længe, før de andre paa Kontoret blev opmærksomme paa, at der vistnok maatte være noget ivejen med Hironimus, og de gættede i Førstningen, at han rimeligvis led af en eller anden indvendig, snigende Sygdom, der nedbrød hans Kræfter og gjorde ham tavs og uomgængelig. Han havde virkelig ogsaa begyndt at skæmme sig, var bleven bleg og hulkindet og hans Øjne havde faaet en stærkere Glans end forhen; men da han passede sit Arbejde som tidligere, anede ingen, at Aarsagen til hans forandrede Udseende var en anden end Sygdom.

Kun den gamle Fuldmægtig kunde undertiden standse og ryste paa Hovedet, naar han et Øjeblik betragtede ham. En Dag gik han hen til ham og sagde:

»Sig mig, hvad I tænker paa, Hironimus.«

»Jeg tænker paa intet.«

»I lyver. Der er noget, som optager Eders Tanker, og det er altid det samme. Maaske er I forelsket?«

»Nej, nej.«

»Jovist, I er forelsket, og I elsker uden Haab. Jeg forstaar det godt, og jeg vil give Eder et Raad. I skal arbejde, blot arbejde, saa vil I glemme Eders Bekymringer og blive glad igen.«

Og Albert Hironimus dyppede Pennen og bøjede sig over sin Pult; men alle hans Drømme kredsede om den sorte Rose og om, hvorledes det skulde lykkes ham at frembringe den. Han overvejede, at naar Øjeblikket kom, da han havde naaet Maalet, vilde han begive sig hen paa Byens Torv, forsamle Menneskene omkring sig, og fremvise Skatten, som endnu aldrig nogen havde set; han forestillede sig, hvilken Opsigt, Forundring, Bevægelse det vilde vække, naar han pludselig opløftede den sorte Rose midt imellem alle disse, der elskede de hede og blussende Kulører. Maaske vilde man smæde baade ham og hans Rose, maaske vilde man falde over ham, spotte ham, stene ham, jage ham ud af Byen med Haan — hvad gjorde det, naar han først forinden havde naaet, hvad han vilde, havde oplevet Fuldkommelsens Øjeblik, da Livet skulde synes ham saa stort og overflødigt, saa evindelig rigt, at alle andre Øjeblikke vilde samles og smelte sammen i dette ene, som Sollyset samles i Linsens Brændpunkt.

Saaledes levede han da i Indbildninger og Drømme, mens han eksperimenterede med sine Blomster, og han var snart overmodig lykkelig, opfyldt af Vished og Ubekymrethed, naar han begyndte et nyt Forsøg, der forekom ham uafvendelig at maatte føre til Maalet, og snart igen nedsunken i den dybeste Fortvivlelse, naar han opdagede, at hans Forsøg var slaaet fejl, og alle hans Beregninger mislykkede.

En mærkelig Omstændighed var det, at Lisbeth van Hauen netop i denne Tid fandt sig foranlediget til at forhøje hans Løn; han kunde nu anvende mere paa sine Eksperimenter, og han kunde ogsaa sørge bedre for sig selv og især for sin Paaklædning, som han hidtil ganske havde forsømt. Alle, som kendte ham, fandt, at han i Grunden burde føle sig lykkelig og tilpas, og det forundrede dem, at han selv ikke viste Tegn til Glæde.

Man begyndte at ane, at han havde noget for, som han skjulte, at han havde et eller andet Formaal, som han tav med, og Folk begyndte at snakke derom.

Efterhaanden kom det ud, at han stadig indkøbte nye Blomster, Roser, kun Roser, og lidt efter lidt gættede man det Rigtige. Portnerkonen, som en Morgen havde været oppe paa Loftet og lige kigget ind i hans Kammer, da han var gaaet og havde glemt at lukke Døren i Laas, havde derinde set en Mængde Lerkar med Roser, Skaale med sort Vand, Potter og Digler, Fyrbækkener, Flasker og underlige Genstande, som hun ikke kunde blive klog paa. Hun fortalte det til sin Mand og denne igen til sine Bekendte omme paa Hjørnet i »Gyldne Løve«. Omsider blev det bekendt paa Kontoret, at Albert Hironimus eksperimenterede for at tiltrække en ny og vidunderlig Blomst, til hvilken der ikke fandtes Mage i Naturen. Bag alle Pultene stak de Hovederne sammen og lo; thi dette var saa vanvittig morsomt, at man ikke havde hørt lignende siden Verdens Skabelse.

Men den gamle Fuldmægtig tog Hironimus til Side og talte længe og alvorligt med ham. Han paalagde ham strængt at slaa sin fikse Ide af Hovedet, og han forestillede ham, hvor umuligt hans Forehavende var, hvor lidet betydende, selv om det virkelig lykkedes.

»— Jeg siger, at det indtraf, som I ønsker, saa at I virkelig en Dag kunde komme og vise os en Blomst, som ingen før havde set: Hvem vilde takke Eder derfor? Hvem gavnede I derved? Tror I maaske, at et eneste Menneske vilde blive lykkeligere end før, om I saa kom og fremviste hundrede mærkelige Blomster! Nej, opfind en ny og bedre Maade at bage Brød paa, opfind en ny Slags Blæk til Brug i Kontoret, eller et godt Redskab til at skære Penne med — gør *det*, og I vil høste baade Fordel og Ære derved. Men Blomster har vi nok af i denne By iforvejen.«

Hironimus sagde intet. Han dukkede sig bag Pulten og bøjede Hovedet i sine Hænder: Taarerne randt ud mellem hans Fingre. Han skammede sig over, at han græd, og han sagde til sig selv, at han nok en Dag skulde vise alle disse, at det, de ansaa for umuligt, kunde *han* fuldføre.

Det faldt ham i Øjeblikket ikke ind, at Menneskene i saa Fald, langt fra at erkende, at de havde taget fejl, rimeligvis kun vilde finde een Anledning mere til at spotte ham.

II.

En Morgenstund, da han til sædvanlig Tid indfandt sig for at begynde sit Arbejde paa Kontoret, overraskedes han ved at finde et Glas med Blomster henstillet paa sin Pult.

»Disse Nelliker er fra vor Frue,« betroede Fuldmægtigen ham. »Hun bad mig sætte dem paa Eders Pult. Jeg forstaar det ikke; men formodentlig vil hun dermed paa en fin Maade sige Eder, at I bør glæde Eder over de levende Blomster, som Vorherre har skabt, fremfor at sysle med dem, Eders Fantasi opfinder.«

— Naturligvis, tænkte Albert Hironimus skamfuld. — Hvorfor skulde Lisbeth van Hauen ikke spotte mig som de andre. Jeg gør mig latterlig for alle. Jeg vilde ønske, at jeg kunde lade være med at tænke paa den sorte Rose, men jeg indser godt, at dette Ønske ikke kan gaa i Opfyldelse ...

Imidlertid lovede han dog sig selv at forsøge, og i to Dage holdt han sit Løfte.

Da han den tredje Dag vaagnede i sin Seng, blev

han en Stund liggende i Tanker; mens han klædte sig paa, stod han længe og betragtede sine Roser. Saa begyndte han at undersøge deres Udseende nøjere, og da han fandt, at nogle af disse hængte med Bladene, fordi han ikke havde passet dem som tidligere, var han snart efter ivrigt optagen af at indhente det forsømte. Straks oplivedes hans Sind, og hans Tanker, der i disse to Dage havde været nedtrykte og sørgmodige, blev lysere. Han begyndte at nynne, og da han stod ved Vinduet og saa' udover Kanalen til den anden Side, hvor Lindetræerne i de smaa Haver skinnede i Solen, saa at det saa' ud, som om der var kastet et gyldent Slør over alle de grønne Kroner, blev han helt fornøjet, og han sagde til sig selv:

— Hvad har det at sige, om Menneskene dadler eller roser mig? Sligt betyder intet. Og det er jo slet ikke af Hensyn til nogen anden, men alene for min egen Skyld, at jeg har foresat mig dette. Hvorfor skulde jeg da tage mig det nær, hvad de tænker om mig, eftersom Sagen dog ikke angaar nogen af dem, men mig alene . . .

Den stakkels Hironimus. Han havde virkelig ogsaa alle de Trøstegrunde behov, som han kunde opfinde. Thi han havde rigelig Lejlighed til at erfare, at Menneskene er uskaansomme og ubarmhjærtige, og skønt han søgte at overbevise sig om, at han ikke burde tage Hensyn dertil, smærtede det ham alligevel dybt; og dog anede han selv ikke, i hvilken Grad han var Genstand for Spot, thi da han altid vendte nedslaaet og bedrøvet tilbage, naar han om Aftenen gik en Tur langs Kanalen og iagttog, at man lo af ham, holdt han sig herefter hjemme paa sit Kammer og undgik saaledes de nysgærrige og spottelystne Blikke, som fulgte ham, naar han kom udenfor Døren.

Naar han da ikke var optaget af sine Blomster eller beskæftiget med nye Eksperimenter, sad han ved Vinduet hensunken i Overvejelser og Betragtninger, og han begyndte nu for Alvor at blive en Ensom mellem Menneskene. Undertiden kunde han da udbryde i bitre Klager og ønske, at han var som de andre, men naar han nøjere forestillede sig dette, fortrød han sin Heftighed og angrede sine overilede Tanker. —

En Aften, da han som sædvanlig sad ved sit Vindue, bankede det paa hans Dør; han lukkede op og saa', at det var Portneren, der skulde bede ham om straks at komme over til Lisbeth van Hauen, som vilde tale med ham.

Albert Hironimus blev ganske forskrækket, da han hørte dette. Han erindrede, at Fuldmægtigen havde formanet ham til at opgive sit Forehavende og tænkte, at denne nu havde klaget til sin Frue over hans Ulydighed.

Der var imidlertid ikke andet for ham at gøre end at efterkomme Lisbeth van Hauens Forlangende, og ti Minutter efter stod han overfor hende i hendes Stue, opfyldt af bange Anelser.

Hun betragtede ham opmærksomt.

»I ser daarlig ud,« sagde hun. »Sæt Eder, Hironimus. Jeg har en Hilsen til Eder fra En, der har Eder kær.«

Hironimus blev ganske fortumlet over denne uventede Modtagelse. Han satte sig paa Kanten af en Stol, og vovede næppe at gøre en Bevægelse.

»I spørger ikke engang, om hvem jeg taler,« sagde hun.

»Jeg ved ingen, som har mig kær,« svarte Hironimus.

»Jo,« sagde hun. »Der er virkelig Een — og denne Ene har bedt mig sige til Eder, at hun gærne vil blive Eders Hustru, naar I ønsker det.«

Hironimus tav; han sad og saa' ned i Gulvet.

»Men I svarer jo ikke,« sagde Lisbeth van Hauen og lo. »Tror I, jeg driver Gæk med Eder? — Jeg vilde næsten ønske, det var saaledes,« tilføjede hun og blev alvorlig. »Thi den, jeg taler om, er min Datter Kathrine.«

»Eders Datter —?«

»Ja; hun elsker Eder. Hvad svarer I til dette?«

Hironimus saa op og forstod, at det var hendes Alvor; han bøjede Hovedet og forsøgte at samle sine Tanker. Saa kastede han sig paa Knæ for sin Frue, greb hendes Hænder og kyssede dem, mens en stor Glæde drog op i hans Hjærte.

»Rejs Eder,« sagde Lisbeth van Hauen. »Hør efter, hvad jeg har at sige Eder, thi vi er ikke færdige endnu. I skal nu først fortælle mig, hvad det er, I har for derovre i Kamret. Man siger, at I har til Hensigt at ville frembringe en sær og sjælden Blomst, hvis Skønhed skal overstraale alle Blomster i Verden. Er det rigtigt?«

Hironimus tænkte sig om; han overvejede, at det kun lidet vilde nytte at tale til Lisbeth van Hauen om den sorte Rose, thi hun vilde simpelthen ikke forstaa ham og ikke begribe, at en sort Blomst skulde kunne kaldes skøn fremfor de røde og gule. Men da han indsaa, at det bedste var at tale rent ud og intet skjule, betroede han hende Sandheden og indviede hende i sine Planer og Forhaabninger.

Hun hørte tavs efter og betragtede ham opmærksomt, mens han talte.

»Fat Eder,« sagde hun, »I bliver hæftig; I skælver jo. Eders Kinder blusser.«

Hironimus tog sig til Hovedet; han fortrød i det samme, at han havde røbet sig.

»Tilgiv mig,« sagde han forvirret.

»I skal nu love mig, at I aldrig herefter vil tænke mere paa den sorte Rose,« sagde Lisbeth van Hauen og rejste sig. »Jeg taler for Eders eget Vel. Der kommer intet Godt deraf, naar et Menneske saaledes hengiver sig til Formaal, som synes ham større end alle, thi derved vil han nemt komme til at sætte sin egen Lykke overstyr. Lov mig derfor, at I vil slaa disse Tanker af Hovedet og i Stedet derfor tage Eder noget fornuftigt til.«

Hironimus betænkte sig.

— Hvorledes skulde jeg kunne love dette? spurgte han sig selv. — Det tør jeg ikke. Det er umuligt . . .

Lisbeth van Hauen greb hans Haand og førte ham hen til en Krog i Værelset, hvor et Tæppe var ophængt.

»Jeg vil vise Eder en Blomst, som er langt skønnere end den, I tænker paa,« sagde hun. »Mange Hænder har grebet efter Blomsten for at eje den, men kun Eder skal den tilhøre. — Træk dette Forhæng til Side.«

Hironimus' Hjærte bankede stærkt, idet han gjorde som hun bød. Med et rask Ryk fjærnede han Tæppet og traadte overrasket tilbage, da han fik Øje paa Kathrine van Hauen, som rødmende forvirret blev staaende paa samme Sted, næppe vovende at løfte Ansigtet imod ham.

»I har talt Sandhed!« udbrød han. »Denne Blomst er skønnere end nogen; og jeg lover Eder, at jeg vil vogte den som den kosteligste Skat i Verden.«

III.

Foraaret var draget forbi, og det var blevet Sommer. Kastanietræerne havde tabt deres Blomsterfakler, Luften var mørkeblaa, skinnende, fuld af Lys, og de drømmende Skyer spejlede sig i Kanalens Vand som hvide Svaner, der kom og svandt.

Hironimus og Kathrine vandrede om Aftenen i den stille Gade ved Kanalen, og imens de betragtede Himlen og de første, gyldne Stjærner, der randt langt ude, talte de sammen om alle de Aftener i Foraaret, da de havde gaaet her, om Blomsterne og om deres

Drømme. Og naar Klosterkirkens Klokker begyndte at kime derinde bag den røde Mur, standsede de begge og trykkede hinandens Hænder fastere, mens en Bøn opsteg fra deres Hjærter, at de altid maatte høre hinanden til. Og de gennemsigtige Rosenskyer, der henimod Skumringstid sænkede sig over Jorden, syntes dem en Bekræftelse og et Tegn, at den gode Gud havde hørt deres Bøn og vilde lade den gaa i Opfyldelse.

En Aften, da de som sædvanlig vandrede langs Klosterkirkens Mur, sagde Kathrine: »Kære Albert, jeg er saa uendelig lykkelig, at jeg næppe vover at tro, at en saadan Lykke virkelig vil kunne vedvare. Selv kun det mindste, som indtræffer, foruroliger mig derfor og synes mig en Grund til Bekymring. Sig mig, hvad det er, du tænker paa, naar du undertiden glemmer at besvare mine Spørgsmaal, eller naar du et Øjeblik bliver staaende i Overvejelser, som om du ikke erindrede, at jeg var hos dig.«

»Min Elskede,« sagde Hironimus. »Jeg tænker jo paa dig altid, og alting, som jeg ser, minder mig om dig. Hvis jeg derfor et Øjeblik glemte at tale, var det, fordi de blomstrende Kirsebærtræer i Haverne derovre lod mig sammenligne din Skonhed med deres.«

Kathrine rystede paa Hovedet.

»Hvorfor fortier du for mig, at der er noget andet, som optager dine Tanker?« spurgte hun. »Altsaa agter du mig saa ringe, at du ikke vil betro mig dine Hemmeligheder.«

Han tav; men da hun vedblev at overtale ham, sagde han omsider:

»Nuvel, det skal da være, som du vil.«

Og han førte hende op paa sit Kammer, hvor Luften var opfyldt af Blomsterduft. Han lod hende sætte sig i Stolen ved Vinduet, hvor Sommernattens Guldskær lyste klart, som om Solen endnu stod bag Træerne.

Saa hentede han to Lerskaale og stillede dem i Karmen foran hende. I hver Skaal var plantet et Rosentræ, der hang fuldt af tunge, mørkerøde Blomster.

»Betragt disse Roser,« sagde han, og hans Stemme skælvede. »Betragt dem nøje. . . . .«

Hun betragtede de to Rosentræer med Opmærksomhed, men kunde intet usædvanligt opdage. Saa løftede hun Blikket og saa spørgende hen paa Hironimus, der havde taget Plads paa Sengekanten og sad der med Hovedet bøjet i sine Hænder.

Nu saa han op og hans Blik mødte hendes.

Det forekom hende, at han saa anderledes ud i dette Øjeblik end nogensinde tidligere, og hun følte det som et Stik i Hjærtet, som en pludselig Smærte, at han var en Fremmed for hende — ja, en Fremmed, hvem hun ikke kendte og aldrig skulde komme til at kende . . .

»Hvor du ser underlig ud i Aften!« sagde hun og fo'r sammen.

»Har du set mine Roser?» spurgte han.

»Ja.«

»Naa?«

»Kære Albert, jeg har betragtet dem meget nøje, men jeg ser intet usædvanligt ved nogen af dem.«

»Prøv at sammenligne dem med hinanden,« sagde han. »Hvad ser du nu?«

»Intet.«

»Forsøg igen.«

Han byttede om og stillede dem saaledes, at Lyset faldt stærkere paa Blomsterne. Hun betragtede dem atter en Tid; saa rystede hun paa Hovedet.

»Disse Roser ser jo ud som alle andre,« sagde hun forundret.

»Den ene, ja. Kun den ene! Ser du . . . Ser du ikke — ? Roserne, som det ene Træ bærer, er mørkere i Farven end de, der fremspirer paa det andet! Ser du det!«

»Ja, jeg tror virkelig . . .«

»Ikkesandt! Du ser det! Hør, hvad jeg siger: Saa mørke Roser som disse findes der ikke i den hele Verden, Kathrine! Ikke i den hele Verden!«

»Men de er ialtfald kun en Ubetydelighed mørkere end de andre,« sagde hun lidt efter.

»En Ubetydelighed,» gentog han. »Aaja — men hvis du kunde ane, hvad selv kun denne Ubetydelighed vil sige — hvormange Skuffelser, hvormegen Angst og Fortvivlelse . . .«

Han tav.

Hun rakte ham Haanden.

»Fortæl mig det,« sagde hun. »Altsammen!«

Og mens Sommernatten drog og alt tystnede omkring dem, fortalte han hende om sine Planer og Forhaabninger, om sine Forsøg, der var mislykkedes og slaaet fejl atter og atter, om hvordan han havde ligget vaagen i Nætterne, ængstelig, fortvivlet, hvor ofte han havde været ved at opgive alt. Han fortalte hende om sine første Eksperimenter og om, hvorledes han lidt efter lidt, langsomt og ad Omveje og tilsyneladende halvt tilfældigt endelig havde naaet at tiltrække en Rose, der var *lidt* mørkere end nogen anden; og han sagde hende, at det Øjeblik *maatte* komme engang, da den fuldkomne Rose, den dejlige uden Plet og Lyde, omsider skulde udfolde sin sorte Blomsterkrone mellem hans Hænder.

Hun hørte opmærksomt efter, og da han tav, sad hun en Stund i Tanker.

»Hvorfor paalægger du dig selv alle disse Bekymringer, denne Tvivl og Uro?« spurgte hun. »Og selv om du naar dit Maal — hvad har du da vundet derved?«

Han sad overfor hende paa Sengekanten, og han bøjede Hovedet og tav.

Saa rejste han sig, og han tog sine Roser og stillede dem til Side igen.

Men da hun saa, at hendes Ord havde gjort ham forstemt, tog hun hans Hænder og kyssede dem, og hun lagde Armen om hans Nakke og hviskede til ham, at hun elskede ham. Han klappede hendes Kind og strøg med Haanden over hendes Hoved; men da hun godt mærkede, at han ikke var som før, begyndte hun at græde hæftigt, og hun bebrejdede ham, at han tænkte mere paa sine Blomster end paa sin Kæreste. Og Hironimus, der følte, at hun ikke havde helt Uret, kærtegnede og trøstede hende, idet han forsikrede, at hun var i hans Tanker Dag og Nat.

Saa aftørrede hun sine Taarer og smilte, og de elskede hinanden, indtil Morgenrøden opgik, og Klosterkirkens Klokker forkyndte, at Dagen randt ind.

— Men da hun forlod ham, og Hironimus igen var bleven alene, sad han længe ved det aabne Vindu, hensunken i Tanker, mens han betragtede Himlen, der over hans Hoved skiftede i gyldne Farver, i uendelige Afskygninger af Guld og Karmosin. Han hørte Munkene derinde istemme deres Morgensalme, de første Baade begyndte at glide frem over Kanalens grønne Vand, de første Strimer af Røg slog solrøde i Vejret fra Husene overfor, og flere og flere Folk bevægede sig over Broerne. Det var Dag, Hanerne galede, Duerne kredsede i Luften, de smaa Børn legede; men oppe paa sit Kammer sad Hironimus tankefuld, bøjet over sine Roser . . .

IV.

Da det blev bekendt i Staden, at Lisbeth van Hauen havde givet Hironimus sin Datter, tav Spotten for en Tid, eller den blev i det mindste mindre aabenbar, fordi man havde Respekt for Lisbeth og ikke ønskede at krænke hende ved at tale nedsæt-

tende om den, hun havde udvalgt for Datteren. Det hændte ogsaa, at just de, som for faa Dage siden havde været blandt de Ivrigste til at spotte Hironimus, nu hilste ham med Venlighed, naar han gik forbi; men han forstod godt, at deres Velvilje alene var Beregning, og at de i deres Hjærter ingenlunde tænkte anderledes om ham nu end forhen. Derfor gav han ligesaa lidt Agt paa deres Medynk som paa deres Venlighed, thi denne betød for ham ingen Opmuntring og han havde foresat sig ikke at betro sig til Menneskene, der er som Vinden og Vandet, der rinder forbi, og ingen kan sige hvorhen. Imidlertid var han vel tilfreds med, at han paa Kontoret herefter var fri for de andres Hentydninger, og han maatte smile, da han en Dag hørte den gamle Fuldmægtig nævne ham som et Mønster paa Flid og Pligtopfyldelse.

— Det er underligt, sagde han til sig selv. — Det er i Grunden underligt, at jeg ikke føler mig lykkeligere end jeg gør. Jeg burde jo omfavne hele Verden. Saaledes som det er gaaet mig, *burde* jeg være fuldkommen lykkelig. Naa, og *er* jeg det ikke ogsaa? Naar jeg tænker paa Kathrine, naar jeg forestiller mig, at jeg ikke længere behover at ængstes ved Tanken om Fremtiden, føler jeg dog en virkelig Glæde, og jeg indser klart, at jeg maatte være et højst utaknemmeligt Menneske, hvis jeg ikke gjorde det . . .

Naar han saaledes tænkte efter, skete det hyppigt, at han følte en bitter Anger ved at mindes, hvorledes han undertiden havde været kold og ligegyldig mod Kathrine, ja, endog uden at bekymre sig videre derom havde ladet hende gaa fra sig uden et Ord, skønt han havde set hendes Bedrøvelse. Han skyndte sig da hen til hende, overvældede hende med sine Kærtegn og tiggede om hendes Tilgivelse, idet han anklagede sig selv for sin Uomgængelighed og sit lunefulde Sind. Og Pigen, som elskede ham, skjulte sig i hans Favn og lukkede hans Mund med Kys, forundret og lykkelig ved hans heftigt opblussende Kærlighed.

Alligevel anede de begge, at Lykken, som de havde ejet i Førstningen, ikke nu mere var den samme, og i Stedet for at de efterhaanden skulde komme hinanden nærmere, blev de bestandig mere fremmede for hinandens Tanker. De tav dog stadig derom, naar de gik sammen om Aftenen. Hironimus, som havde nogle nye Eksperimenter for, der syntes at skulle mislykkes, var som oftest i slet Lune og vidste snart ikke, hvad han skulde tale til hende om; og Kathrine, der i Begyndelsen havde grædt derover, slog sig lidt efter lidt tiltaals og søgte at indbilde sig, at de endnu var lykkelige som før.

Men en Dag, da Hironimus befandt sig hos Lisbeth van Hauen, tog hun ham til Side og sagde:

»Jeg ser, at I beskæftiger Eder formeget med Eders Roser og derover glemmer den, som elsker Eder. Pas paa, at I ikke kommer til at leve den Dag, da I maa erkende, at I letsindig har stødt hende fra Eder og bragt Sorg over et Hjærte, som hængte efter Eder fremfor noget.«

Hendes Ord krænkede ham, og han svarte derfor:

»Jeg indser ikke, hvorledes jeg skulde kunne støde Eders Datter fra mig, hvis det er Sandhed, at hun virkelig elsker mig.«

»Der gives intet paa Jorden, som jo ikke kan forringes og rinde bort,« sagde Lisbeth van Hauen. »Al Godhed, selv den bedste, al Kærlighed, selv den dybeste, kan vendes om tilsidst og blive til Ubestandighed, Letsind, ja til Had og Afsky, naar den bestandig foruroliges ved altid kun at møde Mistillid og ligegyldige Miner.«

»Jeg tror ikke dette,« sagde Hironimus. »Alt i Verden kan svinde og opløses; kun ikke Kærligheden hos den Kvinde, der elsker.«

»*Alt*, ogsaa Kærligheden, kan forandres. Jeg siger Eder dette i Tide. Kathrine er endnu et Barn; og det er Eder, der skal hjælpe og beskytte hende. Hvis I glemmer dette, vil I angre det engang, og det vil være Eder en stor Smærte.«

»I taler næsten, som om I vil advare mig imod noget, I kender uden at ville være ved det,« sagde Hironimus. »Sig mig det: Er Kathrine mig ikke tro?«

»Hvis I ikke saa ganske forsømte Eders Kæreste for Eders ulyksalige Forehavende, vilde I ikke behøve at spørge. Kathrine *er* Eder tro. Endnu. Det staar til Eder selv, om hun skal vedblive at være det. Saafremt I som hidtil vil være kold imod hende, maa I belave Eder paa, at hun omsider, træt af at haabe mere af Eders Kærlighed, kaster sig i Armene paa en anden, hos hvem hun tror at kunne finde Trøst og Oprejsning for de Skuffelser, I har beredt hende.«

»Jasaa. Der *er* altsaa allerede en anden, siden I taler saaledes?«

»Maaske. Sæt Eders Roser til Side og brug Eders Øjne. Men i hvert Fald er det *Eder*, som hun elsker. Jeg gentager det: Kathrine er endnu et Barn. Tag hende ind til Eder; beskyt hende, at hun ikke skal fare vild.«

— Da Hironimus forlod Lisbeth van Hauen, opsøgte han straks Kathrine. De gik længe den samme Aften langs Kanalen og talte sammen, dog nævnte han ikke for hende noget om Samtalen med hendes Moder. Han kyssede hendes Mund og hendes Hænder og forsikrede om sin Kærlighed, og de skiltes som i forrige Dage, under Sukke og blide Omfavnelser, beroligede, lykkelige, ved deres genopstandne Kærlighed. —

V.

Det led ad Efteraar. Hironimus sad oppe i sit Kammer og eksperimenterede med sine Blomster. Efter mange Skuffelser og fejlslagne Forsøg var det omsider lykkedes ham at fremstille en Rose, der var endnu *lidt* mørkere end den mørkeste, han havde tiltrukket før. Dog var det langt fra, at den opfyldte hans Forventninger, thi kun de yderste Kronblade var næsten sorte, og selv disse syntes at skinne rødligt, naar man holdt dem op for Lyset. Tillige bemærkede han, at jo mørkere hans Roser blev, des mere indskrumpede syntes de; det var, som om de tabte al Glans og Finhed med den røde Farve og nægtede at folde sig ud.

Imidlertid opgav Hironimus ingenlunde Haabet; han blev tværtimod endnu mere opsat paa at gennemføre sit Forehavende, jo vanskeligere dette viste sig at være, og han grundede idelig over, hvorledes han skulde afhjælpe Manglerne og engang omsider naa til at tiltrække den vidunderlige kulsorte Rose, som han saa for sig i sine Drømme. Efterhaanden blev alt andet ham intet. Han forsømte sit Arbejde, blev ganske ligegyldig overfor Menneskene, tilbragte hele Dage alene paa sit Kammer og henvendte sig til ingen.

Lidt efter lidt trak alle sig tilbage fra ham, og ingen talte til ham, naar han ensom og grublende saas at drive om ved Kanalen! Nogle faa ynkede ham, de fleste skyede ham, som man skyr *den*, der synes bestemt til Undergang. Men baade for Menneskenes Medlidenhed og deres Foragt var han ufølsom. Kun naar han anede, at man gik udenom ham, fordi man betragtede ham som forrykt, flammede det op i ham eller han sank sammen i Fortvivlelse. I saadanne Øjeblikke afskyede han endog det Formaal, for hvis Skyld han udholdt alt, og han fandt en bitter Tilfredsstillelse ved at haane sig selv, ved ret levende at forestille sig, hvor betydningsløs, hvor

ligegyldig og intetsigende *det* var, som han vilde.

Men tiltrods for alle Forestillinger fornam han dog den stærkeste Glæde, hvergang han paany fordybede sig i sit Arbejde. Naar han kom ud mellem Menneskene, følte han sig ulykkelig; men naar han oppe i sit Kammer begyndte et nyt Forsøg, og indtil det var bristet, opfyldtes han af Ro, af Ubekymrethed og dyb Fred.

En Tid havde han endnu levet i den Indbildning, at hans Elskov til Kathrine var stærk som før, og at ogsaa hun elskede ham med den samme Kærlighed. Han troede paa dette, selv efter at deres Aftenvandringer forlængst var ophørt og endnu efter, at de havde set hinanden den sidste Gang. Mens alle i Byen vidste at fortælle om, hvorledes hun sværmede ude med forskellige, som for en Tid forstod at tiltrække sig hendes Opmærksomhed, sad Hironimus i sit Kammer, syslende med sine Roser, uvidende om, hvad der foregik udenfor hans Dør.

Undertiden, naar han dvælede i Mindet om det forbigangne, bebrejdede han sig vistnok, at han saa ganske forglemte hende for sit Arbejde; men da han fuldt og fast troede paa, at hun ingensinde skulde kunne svigte ham, og bestandig forestillede sig, hvorledes han helt vilde leve for sin Kærlighed, naar han først havde faaet gennemført, hvad han vilde, opfyldtes han ikke af nogen Frygt for at miste hende. Og *naar* den Dag kom, da han endelig omsider havde naaet Maalet, skulde hun se det og beundrende takke ham, fordi han ikke havde givet fortabt, og hun vilde elske ham som ingensinde før.

Ja, det troede han . . .

Men en Aften, da han som sædvanlig sad ene, mens Himlen udenfor mørknede til Uvejr, blev pludselig hans Længsel efter Kathrine saa stærk, at han stod op og gik for at søge hende.

Nede i Haven fandt han ingen, og da han derefter vilde gaa over til Lisbeth van Hauen, traf han i Gaarden Portnerkonen, som fortalte ham, at Lisbeth for lidt siden var gaaet ud. Mens han et Øjeblik stod og overvejede, hvor han nu skulde gaa hen, begyndte pludselig Klosterets Klokker at kime til Aftensang, og uden at tænke videre derover, traadte han ind i Kapellet. Han satte sig i en af Stolene og saa' sig om.

Der var halvmørkt herinde, men et Steds længere henne brændte Lys, og det røde Skær blinkede over

Billedet af Herren og Apostlene, der var malet paa Muren bagved. Hironimus sad og betragtede Herren, hvis sørgmodige Ansigt han akkurat kunde skimte, mens den gyldne Glorie om hans Hoved skinnede med en stærk Glans i Mørket.

Han blev siddende lidt og saa paa Folk, som kom ind og blev borte mellem Pillerne. Han blev mere og mere urolig, mens han sad der, han vidste ikke selv hvorfor. Saa rejste han sig og gik.

Nede ved Døren stod en Kvinde. Han genkendte hende. Det var Lisbeth van Hauen.

»Hvor er Kathrine?« spurgte han.

Lisbeth van Hauen løftede Ansigtet og betragtede ham; hendes Blik var mørkt.

»Kathrine er gaaet,« sagde hun.

»Hvorhen? Sig mig, hvor jeg skal søge hende.«

»Jeg ved det ikke, Hironimus.«

»Hvad er der hændt?« spurgte han i det samme, og hans Røst lød højt under Hvælvingen.

»Der er hændt det, for hvilket jeg advarede Eder engang. For Eders vanvittige Paafunds Skyld har I ladet *den* alene, som elskede Eder. Skuffet og krænket vendte hun sig i Forvildelse til andre, og Ulykken kom over hende, fordi hun er et Barn, et stakkels Barn, der farer vild, naar hun er overladt til sig selv. Forbarm Eder over hende, Hironimus; opsøg hende og tag hende ind til Eder som før!

»Ulykke — hvilken Ulykke?«

»Kathrine skal være Moder.«

Hironimus vaklede. Alterlysenes gule Flamme blev for hans Øjne til røde Ringe, til Stjærner, der steg og steg; og de svævede op under Kapellet, højt, højere; Loftet brast, og han saa' den mørke Aftenhimmel deroppe, hvor Stjærnerne flimrede og skjalv. Han vendte sig; og det syntes ham, at Glorien om Jesus' Hoved løftede sig og blev til en Lue, en mægtig blinkende Lue, hvis Glans oplyste Rummet omkring ham med et magisk Lys, indtil det pludselig slukkedes, og alt blev mørkt. Han famlede efter en Udgang, fik fat i Dørgrebet og styrtede ud. Der var et Uvejr over Staden, Skyggerne steg op, flakkende, store; Vinden susede og susede, og de sorte Popler over den røde Klostermur svajede frem og tilbage.

Hironimus løb nedad Gaden, og mens han løb, saa' han, at der blev tændt Lys inde bag de smaa Ruder i Husene, han kom forbi. Flere og flere Lys skinnede ud derindefra, de skar ham i Øjnene, han vendte Ansigtet bort og løb videre. Nu var han ved Kanalen; alt var øde, stille, ubevægeligt. Han standsede og saa ned i Vandet; det var sort, sort; og sorte Skyer opfyldte Luften over hans Hoved. Inde i Klosteret begyndte Klokkerne igen at kime, tungt, tungt, uafbrudt: Bim — bam! Bim — bam! Han tog sig til Hovedet, der var noget, han huskede i det samme, et eller andet, et Minde, en Drøm, noget fjærnt, der kom ham nær og blev borte. Han lyttede. Det var, som om han hørte Stemmer, Barnerøster — javist, det var Smaabørn, der sang; de sad derhenne! Nu saa' han dem — Henne ved Broen: Ro, ro til Fiskeskær; hvormange Fisk faar vi der ....

Himlen svulmede og bruste. Der kom noget glidende imod ham paa det sorte Vand derude. Han lagde sig ned, rakte Armen frem ... Det var en Kvinde — en Kvinde .... han saa hendes Ansigt i Vandet: Kathrine, lille Kathrine ... Min lille, kære Ven, min lille Elskede, er du der .... Og han sad med hende i sine Arme, han lagde hendes Hoved tæt ind i sin Favn, kyssede hendes Haar, hendes Læber, han dækkede over hende med sine Hænder, skærmende, beskyttende; og det duftede af Roser omkring ham, sorte Roser, kulsorte Roser, og Klokkerne kimede, han hørte Smaabørnene synge fjærnt, fjærnt: Ro, ro til Fiskeskær — Ro, ro ...

* * *

Hele Vinteren derefter laa Hironimus paa Hospitalet. Hans Seng stod i en Krog, og ved Sengen sad en Søster og læste i en Postillebog. Hironimus lukkede Øjnene og mumlede; men naar Døren gik, saa' han op, thi der udenfor paa Gangen skimtede han undertiden et Glimt af Sol, en blaa Himmel, noget lyst, stærkt, der mindede om det forgangne.

»Han ved af intet,« sagde Lægen. »Han husker intet. Der er gaaet noget i Staa i hans Hoved.«

Og Søsteren bøjede sig over ham og læste højt om Lazarus, der var død og blev levende igen. Hironimus lyttede — »Død og blev levende« ...

»Hvad tænker I paa?« spurgte hun.

Han tav. Alle hans Roser var døde nu — alle! Og han tog sig til Hovedet: Hvorledes, havde han ikke etsteds en Opskrift, en Fortegnelse over sine Forsøg ....

Han kom op og gik omkring som før. Lisbeth van Hauen havde Medlidenhed med ham, hun beholdt ham i sit Hus; men paa Kontoret kom han ikke, han kunde ikke bruges til noget der. Om Aftenen sad han i Haven og snakkede med Lisbeth; om Helligdagene fulgtes de til Kirke. Hironimus var bleven saa stille nu, saa andægtig ogsaa; han holdt af at synge Salmerne med, naar Menigheden sang; hans Røst lød saa højt over de andres, men han lavede selv Melodierne. Han holdt ogsaa af at tale med Folk, han indlod sig med Fremmede paa Gaden; men naar nogen nævnede Ordet Roser, blev han tavs, og der kom et mistænksomt, lyttende aarvaagent Blik i hans Øjne.

— Lidt efter lidt klarede det op, og hans Forstand vendte tilbage. Den gamle Abbed fra Klosteret derinde kom undertiden og sad hos ham i Haven, mens Solen gik under. Og de talte sammen, de to, om Tiderne, som randt, om Menneskene, der finder hinanden, om Trøst for alt, som gaar tabt.

»Trøst!« sagde Hironimus. »Trøst er et tomt Ord. Hvilken Trøst gives der for den, der har mistet alt? Og hvor er den, som ikke omsider mister alt? Endnu mens vi glæder os over Blomstens Duft, rinder den os forbi; endnu mens vi fryder os over Øjeblikkets Lykke, undslipper den os. Hvert Smil paa Læben, hvert Aandedrag forbereder Tilintetgørelsen og minder os om, at der er intet, som er vort eget, fordi alt gaar os forbi.«

»Alt gaar os forbi,« sagde Abbeden, »Men ikke alene Lykken, ogsaa Fortvivlelsen og den dybe Sorg gaar forbi.«

»Men hvorfor! I hvad Hensigt? Hvorfor kæmpe, naar Kampen da kun er paa Skrømt?«

»Ved I *det*, Hironimus? Tør I sige, at der ingen Hensigt gives, fordi I ikke ser den?«

Saaledes talte den gamle Mand, og skønt han ikke selv havde udgrundet Hensigten, fandt han dog Beroligelse i denne Trøst, fordi de Sorger, der var rundne ham nær, forlængst var døde. Men for Hironimus, der bar Lidelsen hos sig, indeholdt hans Ord ingen Trøst.

»Han er saa rolig og stille,« sagde Lisbeth van Hauen. »Han har vendt sig fra Forgængeligheden til Gud.«

Men Abbeden tav og faldt i Tanker. Han vidste godt, hvor vanskeligt det er for Menneskene at slippe alt og begynde forfra. — En Aften, sent, listede han op i Baghuset og hen til Kamret, hvor Hironimus boede. Han bøjede sig og saa' ind. Henne ved Vinduet sad Hironimus, ivrigt beskæftiget med noget foran sig paa Bordet, og rundt omkring ham stod Blomster, Roser, mørkerøde Roser, skinnende i Skæret af den lille Lampe, der hang paa Væggen.

Abbedens Ansigt blev mørkt, og han rystede paa Hovedet. Han løftede Haanden og vilde aabne Døren, men betænkte sig og gik bort.

Den Nat fik Abbeden ikke sovet meget. Han laa

paa sit Leje, og hans Tanker kom tilbage til Hironimus; og han spurgte sig selv, om vel Gud var mægtig til igen at sammenknytte, hvad der var bristet for Menneskene Og mens han overvejede dette, blev han forvirret, og han bad en Bøn for Hironimus, at Gud vilde vende hans Sind, før det var forsent.

Men da det kom Lisbeth van Hauen for Øre, at Hironimus endnu, efter alt, hvad der var sket, fremturede i sit blinde og uforstandige Forehavende, blev hun meget vred, og hun kaldte ham for sig og bebrejdede ham i haarde Ord hans Forhærdelse og al Sorg, han havde bragt over hendes Hjem. Hun lod ham vide, at hun ikke mere vilde taale ham for sine Øjne, og hun bød ham straks forlade hendes Hus og gaa, ligemeget hvorhen.

Saa var da Hironimus hjemløs og uden Tilholdssted, foruden Hjælp og Trøst hos Mennesker. Og han gik paa Gaden den samme Aften, og de, der saa ham, spottede ham, og de smaa Børn pegede Fingre ad ham, og de sang en Vise, som man havde digtet om »Rosenkongen«. Og Hironimus slog Kappen om sig og bøjede Hovedet, og det skar ham i hans Hjærte, det brændte ham som Ild. Han satte sig paa en Bænk ved Kanalen og saa ned i Vandet, der var blaat, som Himlen var blaa, blinkende af Lys, opfyldt af hastige Skygger. Mer og mer bøjede han sig forover; saa rejste han sig og gik videre. Højt oppe i Muren saa han sit Vindue i Kamret, hvor han havde boet; det stod aabent, Portnerkonen rumsterede derinde med Karklud og Skrubbe. — Fra Klosteret begyndte Klokkerne at kime, han hørte Munkene istemme Aftensangen; og mens Lyset randt, vandrede han der langs Kanalen, gik og gik, vendte om og kom tilbage, ene, alene, og uden Haab . . .

VI.

Det var den gode Abbed, som forbarmede sig over ham. Han tog Hironimus til sig i Klosteret og anviste ham en Celle, i hvilken han kunde bo for sig selv Til Gengæld skulde Hironimus være Munkene behjælpelig i Haven og Urtegaarden og med, hvad der ellers forefaldt. Abbeden tænkte vistnok, at han paa den Maade bedre skulde kunde faa Lejlighed til at føre den fortabte Søn til Gud, og Brødrene, som anede hans Hensigt, søgte i Begyndelsen hyppig at nærme sig Hironimus, at henlede hans Tanker paa de aandelige Ting; da han imidlertid aldrig indlod sig med nogen men passede sin Gærning i Stilhed, tabte de snart Lysten til at have med ham at gøre.

Efterhaanden begyndte de at sky ham, og Rygtet bredte sig iblandt dem, at Djævelen kom om Natten og fristede ham i hans Celle. Broder Salvius vidste at fortælle, hvorledes han, da han en Nat havde Vaagevagt og passerede forbi i Klostergangen, havde hørt Hironimus derinde med gruelige Besværgelser stride imod den Onde; men nogle paastod rigtignok, at han, tværtimod at stride med ham paakaldte hans Hjælp. Undertiden hørte man ogsaa dybe Suk og Stønnen, som lød ud fra Cellen, og en af Munkene, som tilfældig var kommen forbi hans Dør, havde gennem Nøglehullet set Hironimus ligge udstrakt paa Gulvet i Afmagt.

Men en Nat steg to af Brødrene op i Lindetræet, som strakte sin Krone hen foran Vinduet i hans Celle. De blev siddende der skjult bag Løvet, til Hironimus kom ind. De saa ham aflaase Døren og derefter varsomt og forsigtig trække et stort Kar frem fra en Krog og stille det paa Bordet. I Karret, der var fyldt med Jord, var plantet Roser; yderst stod en Række mørkerøde Roser, i Kreds indenfor disse stod en Række endnu mørkere, og saaledes fremdeles. Men i Midten stod et lille bitte usselt Rosentræ, næsten uden Blade, og Blomsterne derpaa syntes dem sorte, som sværtede af Os og Røg. Og de saa Hironimus bøje sig over Roserne og med en Kniv begynde at blotte Rødderne. Og imens han

fortsatte med dette, saa de ham pludselig sænke Hovedet i sine Hænder, og de hørte ham som i Fortvivlelse fremmumle Bønner, der lød uhyggelig som Skrig og Klageraab fra en Sjæl i Fortvivlelse.

De to Brødre steg hastigt ned af Træet betagne af en stor og sælsom Frygt. Men den næste Dag fremtraadte alle Munkene for Abbeden og bad ham bortjage Hironimus fra Klostret; og da Abbeden indsaa, at han ikke paa anden Maade vilde kunde stille dem tilfreds, lovede han omsider at opfylde deres Begæring, hvor tungt det end faldt ham; thi han havde virkelig faaet Hironimus kær og ynkedes over ham, og endnu efter at han havde besluttet hans Bortsendelse, grundede han paa, hvorledes han skulde kunne hjælpe ham herefter.

— Men den samme Aften sad Hironimus i sin Celle, alene. Paa Bordet foran ham stod den mørkeste Rose, han havde tiltrukket, en lille, spinkel Vantrivning, der endnu var mere rød end sort. Han sad der ved Vinduet og saa ud, og det var Sommeraften, Lyset smeltede hen i en guldrød Glans, de smaa Skyer paa Himlen opløstes og blev til intet, mens Luften derude skinnede som i Skæret af en usynlig Straaleglorie; foran hans Vindue duftede Linden, og Vandet i Kanalen spejlede Broerne og de smaa Huse og Baadene, som gled frem og tilbage . . .

Og da han saa dette, steg en stor Smærte op i hans Sjæl, en stor og underlig Smærte for alt det, han havde forsaget, alt det, han havde mistet og bortkastet; det forekom ham, at han saa' for sig et Ansigt bøjet frem imod sig, et ængsteligt stirrende, fuldt af frygtsom Lykke; og han saa' igen det samme Ansigt, formørket af Skygger, hvilende mod sit Bryst. Han saa sig selv vandrende gennem Gaderne, forfulgt af Menneskenes Haan, spottet med Smædesange, agtet for en Daare, en Forrykt, undskyldt og taget i Forsvar af dem, hvis Ros og Dadel var ham ligegyldigere end noget.

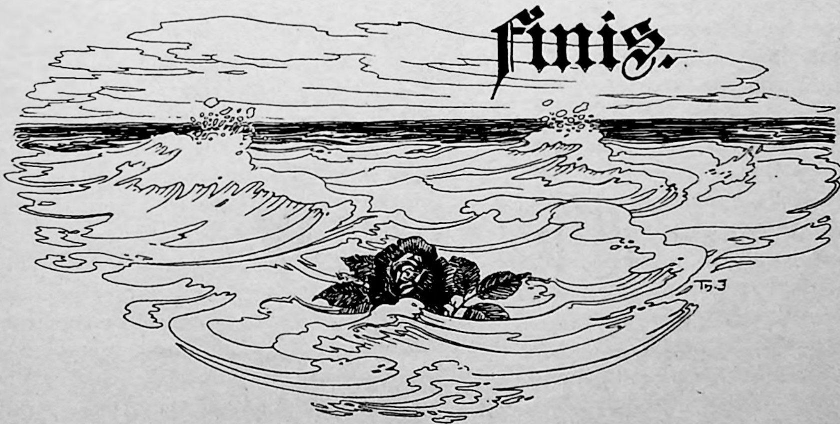
Og da han betænkte alt dette, og alt hans Arbejde indtil denne Dag, der havde været omsonst og forgæves, svulmede hans Sind, og det var, som om Alverdens Vaande brændte i hans Hjærte. Og han bøjede Hovedet, og hans Taarer dryppede, bitre, ustandselige, rindende over Rosen, der stod foran ham paa hans Bord.

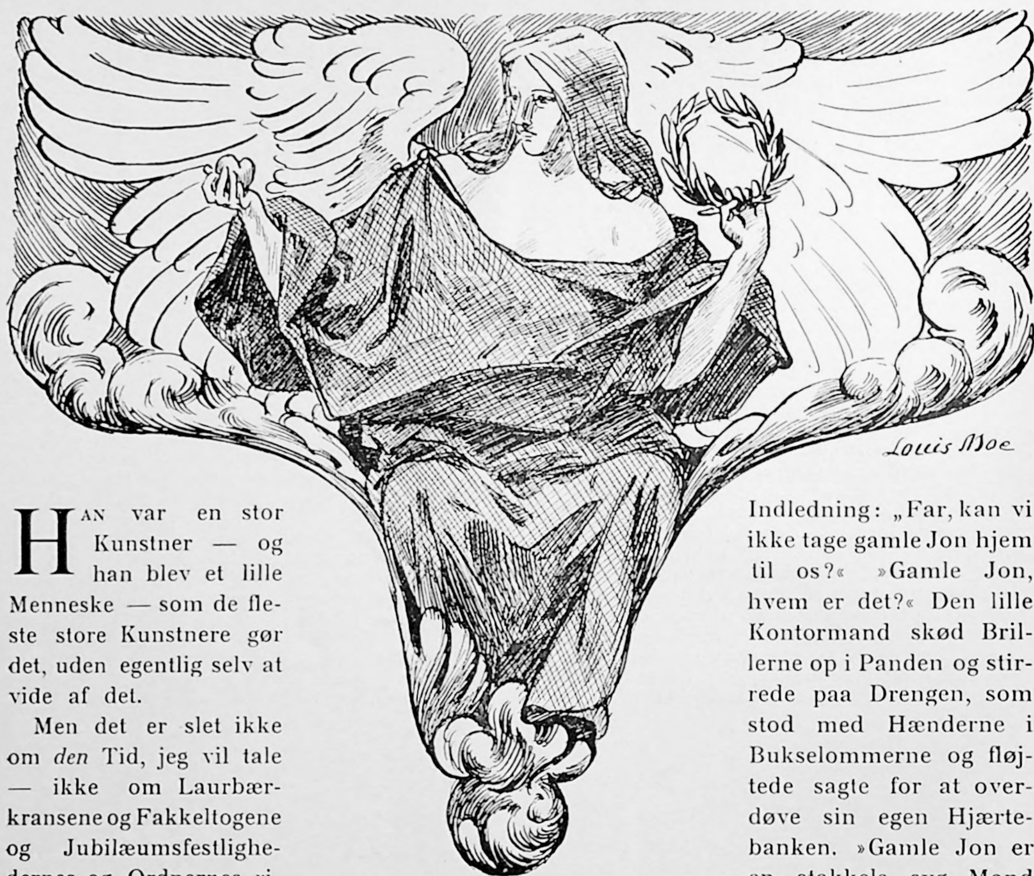
Og se — som ved et Mirakel, et pludseligt Under, begyndte Stammen at vokse, at hæve sig. højt, højere! De indskrumpede Blade foldede sig ud, blev store og kraftige, de smaa Knopper svulmede og brast. Og undrende, forfærdet og betagen, skælvende af Angst og Henrykkelse saa Hironimus i et eneste Nu den sorte Rose, den vidunderlige, løfte sin Krone imod Loftet, og dens Skygger vældede som et Nattemørke omkring ham til alle Sider. Og han rejste sig, han blev staaende der, ubevægelig, han løftede Hænderne til Hjærtet — Aa, Gud! Aa, du evige Gud . . .

Da Broder Salvius med Nøgleknippet næste Morgen kom ind i Cellen for at føre Hironimus bort fra Klostret, fandt han ham liggende død paa Gulvet. Paa Bordet ved Vinduet stod i et Lerkar et Rosentræ med fuldtudsprungne, kulsorte Roser.

Broder Salvius korsede sig og saa sig urolig om. Saa løftede han Hironimus og lagde ham paa Lejet, hvorefter han knælede ned og bad en Bøn for hans Sjæl.

Rosentræet kastede han ud af Vinduet ned i Kanalen, hvis Bølger lukkede sig over det.

GAMLE JONS VEN

HAN var en stor Kunstner — og han blev et lille Menneske — som de fleste store Kunstnere gør det, uden egentlig selv at vide af det.

Men det er slet ikke om *den* Tid, jeg vil tale — ikke om Laurbærkransene og Fakkeltogene og Jubilæumsfestlighedernes og Ordnernes rigelige Mængde — det er om den Tid, da han var en lang, opløben Dreng — den Tid, da han var en lille Kunstner, men et stort lille Menneske.

— Naar han kom dinglende fra Skole, standsede han altid længe og talte med gamle Jon, som sad inde i en kold Port i Yderkanten af Byen. Gamle Jon havde siddet der i flere Aar, fordi han ikke kunde gaa paa sine Ben, som var fulde af Huller. De fleste dækkede han over for Kuldens Skyld, men et Par lod han blive blottede, for saa kom der flere Toører i hans bulede Hat.

Alt det forstod Drengen saa godt, men han spekulerede alligevel paa at dække Hullerne — og en Dag gik han pludselig ind i sin Faders Kontor og sagde uden Indledning: „Far, kan vi ikke tage gamle Jon hjem til os?« »Gamle Jon, hvem er det?« Den lille Kontormand skød Brillerne op i Panden og stirrede paa Drengen, som stod med Hænderne i Bukselommerne og fløjtede sagte for at overdøve sin egen Hjærtebanken. »Gamle Jon er en stakkels syg Mand med hvide Haar og hullede Ben, som sidder i en Port og tigger,« sagde han. »Men nu er Hullerne saa store, at han slet ikke kan hjælpe sig selv.« »Saa lad ham komme paa Ladegaarden, der hører den Slags Existenser hjemme.« Drengen rettede sig pludselig. »Gamle Jon tager aldrig paa Ladegaarden, det er han for stolt til,« sagde han. Hans Stemme dirrede af Vrede, og han havde helt glemt at fløjte. »Naa, men han er ikke for stolt til at tigge Føden af Allemands Haand,« lød det haanlige Svar. »Du har sagtens talt til ham en Dag, og saa har han klynket for dig?« »Jeg taler med ham hver Dag.« »Jeg tror, Drengen er gal! Gaa ind til din Mor med Resten af al den Snak.« — »Aa, Far!« kom det hurtigt, »tag ham her hjem!

Jeg skal nok passe ham selv — jeg skal vaske alle hans Saar og holde dem saa rene —« »Nej, maa jeg nu være fri! Gaa ind til din Mor, har jeg sagt — gaa ind til hende med alt dit Pølsesludder!«

Drengen gik, men denne Gang fløjtede han ikke, og Armene hang slapt ned langs Siderne. Med brudt Stemme begyndte han sin Forklaring — men han saa straks paa det lille Smil, som fulgte, at den ikke frugtede. Mor gav ham dog halvtredsindstyve Øre og lidt fint Linned med Borsalve til gamle Jon. »Det vil gøre godt paa Saarene,« sagde hun.

Drengen pilede af Sted, saa hurtig som Benene kunde bære ham og naaede snart gamle Jons Plads. Han bredte alle Herlighederne ud over hans stive Knæ — men gamle Jons krogede Fingre gramsede kun efter Pengene — hans Øjne ligefrem gnistrede, da han saa de to blanke Femogtyveørestykker. »Nu kan jeg købe et stort Stykke Rullepølse til min Mad,« sagde Øjnene. »Ja, men det fine Linned og Salven, bryder Du dig da slet ikke om det?« spurgte Drengen. »Jo,« svarede gamle Jon sindigt og stak begge Dele ned i sin snavsede Lomme, hvor der pludselig blev en underlig Bevægelse, som af noget levende, »men det er jo ikke saadan lige til at spise op, ser Du — det gemmer vi til Natten, om Dagen har vi ingen Brug for det.« »Aa, maa jeg ikke nok lægge Salve paa de to store Saar!« bad Drengen — han vilde straks give sig i Lag med Forbindingen — men gamle Jon standsede ham med et hastigt Greb af sine knoklede Fingre. »He, he«, sagde han, »hvor tror Du saa Toørerne blev af?« »Toørerne!« »Ja, dem vi skal leve af — Vims og jeg.« Han rystede den fedtede Hattepul, som viste sig at indeholde tredive Øre i Toørestykker.

Drengen stirrede paa ham uden at svare. »Se, det er Livsfilosofi det,« nikkede gamle Jon med et lunt Smil, — »og her skal Du se en Filosof!« Han trak op af sin Lomme en lille mager Mus, som havde Snuden fuld af Borsalve og endnu slikkede sig om Munden efter den sidste fede Ret. »Er *det* Vims?« sagde Drengen. Gamle Jon nikkede stolt. »Se bare, hvor fint et Skind han har faat,« sagde han og lod rolig Musen løbe op under sit Ærme, hvor den søgte den Plads under Armhulen, som var varmest. »Vi to har nu holdt Livet ud sammen i hele to Aar — ja vi har saamænd! Han kom jo farende lige imod mig en Dag, saa tynd som et Skelet, med en fed Huskat i Hælene. Naa, saa gav jeg jo Katten en over Flaben og lod Vims slippe ned i min Lomme, hvor jeg trakterede ham med en Stump Sukker. Men da jeg saa senere krængede Lommen, vilde Bæstet ikke gaa igen — han hang saa fast i Foret, som en Flagermus paa et Kirketaarn. Og fra den Tid blev vi to om Mønten, Vims og jeg.« —

Drengen slugte hvert Ord af Vimses korte Historie, og det var ikke frit for, at der stod Taarer i hans Øjne. »Nu skal jeg i Skole,« sagde han med en pludselig Omdrejning og fløj af Sted med Tornysteren dinglende efter sig. — Men paa Vejen kom han til at tænke paa, at han jo kunde give gamle Jon sine Karakterpenge, som han fik hver Lørdag. Var han rigtig flittig, kunde de løbe op til henved en Krone, og han havde jo set gamle Jons Glæde over den blanke Mønt idag. En Pose Sukker til Vims kunde han faa for nogle Stambogsvers. Mange i Klassen havde bedet ham om at skrive dem, men han havde altid været saa hoven og ikke villet. — I Dag arbejdede han med fuld Kraft og paa en helt anden Maade end ellers. Læreren saa forbavset paa ham, naar han kom med sine korte, gennemtænkte Svar; og da han i Frikvarteret lagde Armen om Nakken paa den nærmeststaaende Kammerat, vilde denne slet ikke tro sine egne Øren, da han hviskede: »Skal jeg skrive et Vers i din Stambog?« »Ja, men hvad skal det koste?« spurgte den anden, paa Drenges robuste Maade. »Aa, bare et Par Stykker Sukker til et lille Dyr, jeg holder af.« Den anden sprang højt i Vejret af Glæde. »Tju!« sagde han, »ikke andet end det!» Et Par Stykker Sukker — dem kunde han da altid skaffe sig hjemmefra uden ekstra Udgifter for Sparebøssen. — — Og

som en Løbeild gik det gennem Klassen, at nu skrev »den hovne«, som de plejede at kalde ham, Stambogsvers for et Par Stykker Sukker! Men hvem der var glad, naar Eftermiddagene kom, det var Vims: Hver Dag gled der tre skinnende nye Stykker Sukker ned til ham i hans fedtede Lomme — og om Søndagen kom Drengen springende med en blank Krone i sin lukkede Haand. »Du kan tro, jeg har stridt for den,« sagde han til gamle Jon. »Ja, det er begribeligt,« sagde gamle Jon og rystede Mønten i de hule Hænder, — »men om en halv Snes Aar, saa slider Du ikke mere, saa kommer de allesammen og beder om et lille Vers og saa koster de nok mere end en Stump Sukker.« Gamle Jon smilede polisk, da han saa Drengen blive rød i Kinderne. »Spørg Filosofen,« sagde han og blinkede med Øjnene. »Tror De da virkelig, at jeg nogensinde kan blive Digter,« stammede Drengen — »saadan en rigtig stor Digter?« Gamle Jon spyttede langt ud over Fortovet.

»Jeg gad set den Fyr, som kunde skrive bedre Vers end Du«, sagde han. »Hvad siger Vims?« Og Vims stak sin blegrøde Snude og sin nu ret trinde Krop op af Lommen, som vilde han tilkendegive sin ubetingede Tilslutning til den sidste ærede Taler.

Drengen gik hjem med mange Tanker tumlende i sit Hoved. Den Dag gik det for første Gang op for ham, at han kunde tjene Penge ved alle de Vers, han rystede saa let ud af sit Ærme, at han undertiden slet ikke selv vidste, hvor de kom fra. Og han begyndte at bygge Luftkasteller, som pludselig blev til Virkelighed for hans levende Fantasi. — Han vilde aldrig gaa i Skole mere — han vilde rejse ud og se fremmede Lande! Eller han vilde bygge et stort smukt Hus for Enden af Gaden og tage gamle Jon og Vims til sig, saa de aldrig kom til at lide Nød mere! Ja, *det* var det, han vilde!

Men saa kom Eksamenstiden — og i tre lange Dage kunde han ikke naa ud til sine gamle Venner, men maatte nøjes med at gemme til dem noget af det Hvedebrød, som han havde faat med paa Skolen. Da han endelig kom derud den fjerde Dag, var det ham straks paafaldende, at Vims havde forladt sit sikre Skjulested i Lommen og var krøben helt op under gamle Jons Hage, hvorfra det stride graa Skæg hang langt ned over Brystet. Gamle Jons Øjne var faldne til, som var han træt af at se mere — og begge de to store, aabne Saar var tæt besatte med Fluer. Drengen jog dem væk et Par Gange, men de kom øjeblikkelig igen. Gamle Jon vaagnede ved det: »Lad dem bare have den Fornøjelse«, sagde han, »det er koldt nu, og der er hverken Æbler eller Pærer i Haven. De kom saamænd først rigtig til Live, da de havde siddet her lidt og varmet sig og taget for sig af Retterne — og ser Du, saa er man dog altid til en Smule Nytte for nogen.« Gamle Jon lukkede igen Øjnene, men paa saadan en underlig fast og uigenkaldelig Maade, at Drengen blev bange. »En Vogn til Hospitalet!« rekvirerede han resolut og naade akkurat at samle et stort Opløb omkring sig, førend han med gamle Jon og Vims og alle Fluerne kørte i strygende Fart til det nærmeste Hospital. Her kom gamle Jon i varmt Bad og blev lagt i en ren Seng og fik alle sine Saar vaskede — men Drengen maatte hele Tiden staa ved Siden af ham med Vims i Haanden, for Vims vilde slet ikke være stille i de fremmede Omgivelser, og gamle Jon fulgte den med Øjnene hele Tiden. »Nu skal De ha'e saa mange Tak«, sagde han til Lægerne, »nu vil je' helst ud i min Port igen, for se dér er je' jo kendt, og der ka je' ha Vims — men her er de rædde for ham allesammen«. Han havde set et Par af Sygeplejerskerne fare sammen, naar de saa Vims stikke Snuden frem af Drengens Haand, og en af dem havde udbrudt: »Uf, sikken et ækelt Dyr!« men saa havde gamle Jon rejst sig op i Sengen og sagt med bristende Stemme: »Han er ingen ækelt Dyr, han er et trofast Dyr«. »Vi holder ikke Mus paa Hospitalet«, havde den slagfærdige Sygeplejerske svaret, og siden var gamle Jons Øjne ikke vegne fra Drengen, som i de lukkede hule Hænder lod Vims løbe frem og tilbage og kigge ud imellem Fingrene. »Hør«, hviskede han, »vil Du love at køre mig hen i Porten igen,

hvis jeg ikke faar Lov at beholde Vims?« »Det vil jeg«, sagde Drengen bestemt, — »nu skal jeg tale med Overlægen«.

Overlægen stod i Døren ind til det andet Værelse, og Drengen gik uden Tøven lige hen til ham: »Jeg forsikrer Dem«, sagde han med bævende Stemme, »at hvis Musen bare faar Lov til at ligge i hans Skæg, vil den ikke røre saa meget som en Pote. Den har været hans eneste Glæde i flere Aar — og nu — — er det vel snart forbi«. Her brast Drengen pludselig i en saa voldsom Graad, at Overlægen hurtig trak ham med ind i en anden Stue. »Det er forbi om en halv Times Tid«, sagde han, »saa Manden skal have sin Mus — men Du maa love mig at tage den med hjem, saa snart han er død, eller at slaa den ihjel, hvis den ikke vil følge«.

Det sidste Tilfælde var aldrig faldet Drengen ind. »Det — det tror jeg ikke rigtig, jeg tør love«, stammede han, men huskede i det samme, hvor tit han havde lokket Dyret til sig med Sukker og fik pludselig Haab igen. »Jeg bliver hos ham til det sidste«, sagde han, »og tager Vims med mig hjem — ham kan jeg da sagtens føde for mine Skolepenge«. — Overlægen nikkede, og der glimtede først noget lyst og saa noget vaadt i hans Øjne, da han gik tilbage med Drengen og saa, hvordan Vims blev sluppet ind under gamle Jons Skæg og laa dér saa stille, som var den slet ikke til. Saa klappede han Drengen paa Skulderen og gik sin Vej. »Er Du dér, Vims! er Du dér«, sagde gamle Jon med et glad Smil. »Ja, saa bli'r vi her vel begge to. Vi er nok heller ikke saadden til at flytte med — og vores unge Ven dér — ham, som èn Gang bliver en stor Mand — han holder os nok med Sukker. Men Fluerne, de smaa sorte Fluer, de maa heller ikke jages bort!« — Han gjorde en forgæves Anstrengelse for at rejse sig op, og Drengen var taknemmelig for, at det mislykkedes. Han mærkede, at gamle Jon trode, at Fluerne sad paa hans Ben endnu og gik straks ind paa hans Tankegang. »Nej dem jager vi rigtignok ikke bort«, sagde han, »det vilde være stor Synd«! »Ja, for jeg skal sige dig«, sagde gamle Jon og lod Hovedet falde tungt tilbage i Puderne — »vi Mennesker er nu saa løjerlige — vi maa li'som ha' nogen at være noget for — nogen, der lever a' os — om det saa kun er en bitte, lille Mus eller et Par stakkels forsultne Fluer. — Og jeg tænker nu, Vorherre har det paa samme Vis, for ellers havde han nok ikke gjort sig Ulejlighed med at lide for os sølle Stakler. Men je' takker ham saa mange Gange, for det han gjorde det — for se, je' er jo osse et Asen, forstaar sig, — og Du kan blive det med Aarene — og Vims — Vims — —«. De sidste Ord blev fremstødt saa hviskende, at Drengen næppe kunde høre dem — og i det samme gik Døden over Gamle Jons Ansigt. Den begyndte nede ved Hagen, hvor Vims pludselig begyndte at løbe frem og tilbage og gnide sit varme Skind imod den kolde Hud — og den gled videre over den stivnede Mund og den skarpe Næse, over de bristende Øjne og den iskolde Pande, til hele Ansigtet var en Dødsmaske.

Drengen stod stiv af Rædsel og stirrede paa det forfærdelige, som han for første Gang saa, og Vims løb frem og tilbage over den Dødes Ansigt, til den mærkede, hvor iskoldt det var, saa krøb den forskræmt op i Drengens varme Ærme. — Men da Overlægen kom tilbage fra sin Stuegang, standsede han et Øjeblik og saa paa de to: »Se nu til at komme hjem«, sagde han og skød Drengen lempelig foran sig henimod Døren — gav ham saa pludselig et Haandslag, som gav Genklang i Hospitalets øde Gange: »Du er en prægtig Fyr«, sagde han og hvert af hans Ord faldt som et Ridderslag.

Drengen var helt fortumlet. Han vidste aldrig siden, hvordan han kom hjem med sig selv og Vims — men mange Aar efter, da gamle Jons Spaadom for længe siden var gaaet i Opfyldelse, og han var hædret og misundt og laurbærkronet, da var der ingen af alle de summende Fraser og ingen af alle de smigrende Ord, der i Virkeligheden forekom ham at indeholde saa stor en Udmærkelse, som de faa, simple Ord: »Du er en prægtig Fyr!«, han havde hørt ved sin gamle Vens Dødsleje — og han forstod i enkelte Øjeblikke af sit Liv, at hver-

ken Ordner eller Titler, eller Fakkeltog kunde veje op imod det Haandslag, der den Dag var givet ham. Men han sagde det aldrig til nogen, og han skammede sig over at tænke det for sig selv — — for den Gang var han bleven en stor Kunstner — men et lille Menneske.

J. BLICHER-CLAUSEN

„HUN KLAREDE SIG —!"

KRIMINALNOVELLE AF PALLE ROSENKRANTZ.

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

ESBJERGDAMPEREN gled hen over Nordsøen. Det var stille, let taaget, men Vejret var mildt; det var hen i September. Vi var ikke mange ombord, mest danske. Dagen skred, der er Forslag i en Dag paa en Damper, lidt Smaasnak med Styrmanden, lidt mindre Snak med Kaptejnen og Passiar med Medrejsende.

Dagen skal jo gaa, den tæller ikke rigtig med i Livet, og man ønsker at faa Ende paa den, man vil fremad til det næste Stadium, det store ubekendte.

Jeg gjorde som de andre, drev rundt paa Dækket og smaasnakkede. Blandt Passagererne var en lille, kæk københavnsk Pige. Sund, frisk og munter var hun, tarvelig klædt og Hansen hed hun, Inger Hansen. Hun havde lært Sygepleje og lidt mere, nu vilde hun til London, ud at prøve Vingerne, sagde hun og lo med kønne hvide Tænder.

Jeg protegerede Inger Hansen — jeg var gammel nok til det, — en agtet københavnsk Smørhandler.

»Hvorfor blev De ikke hjemme?« spurgte jeg.

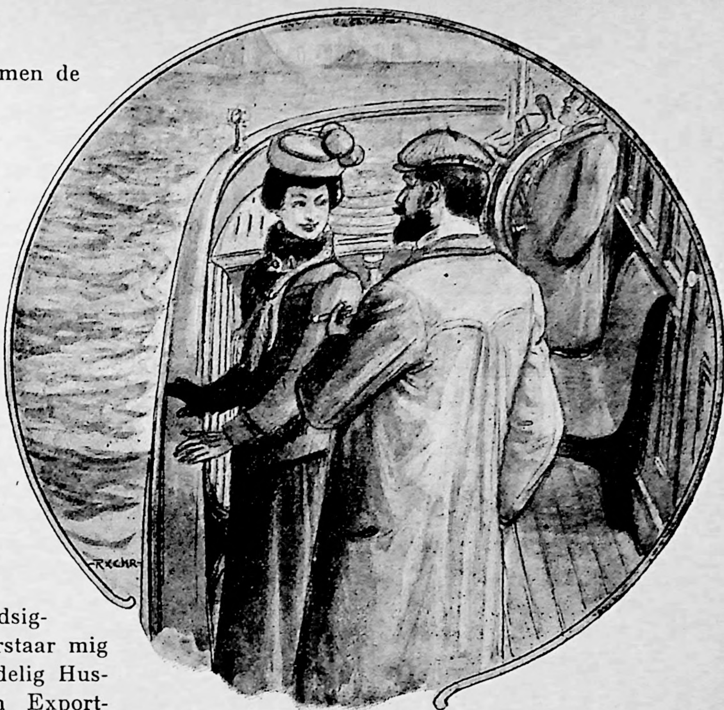
»Som jeg siger,« var Svaret, »jeg vil prøve Vingerne.«

»Ved hvad?«

»Ved Sygepleje.«

»Er der da ikke daarlige Mennesker nok hjemme?« spurgte jeg.

»Jo,« sagde Frk. Hansen, »men de er daarligere i London.«

Saa lo hun, hun havde Humør.

Jeg holder ikke af at tage Modet fra Folk og fandt det ikke passende med mit øvrige Livssyn at tale om Fristelser i de store Byer. Det vilde desuden have været uartigt mod Frk. Hansen. Den hvide Slavehandel tror jeg ikke paa, derude vrimler det paa de Londonske Banegaarde af grimme, gamle, men yderlig fromme Damer, de tager nyankomne unge Piger under de Vinger, de vil prøve.

Det er i Orden!

Om Frk. Hansens Fremtidsudsigter kunde jeg ikke tale, jeg forstaar mig paa Smør, men ikke paa kvindelig Husgjerning. Jeg har nemlig en Exportforretning hjemme. Naar Frk. Hansen vilde ud at prøve Vingerne maatte det blive hendes Sag.

Køn var hun, som hun stod der i sin lidt for hjemmelavede Rejsedragt med en lille Toreador-Hat med Ponpon; hun stirrede ud over Havet og sagde noget pænt og følelsesfuldt om Fiskerne, der krydsede om os i Hundredetal i deres Kuttere. Naar Baadene strøg os forbi og de vejrbidte Ansigter vendtes mod os, sagde hun, følte hun ligesom et Stik i Hjertet. Det var Lønkampen, de fattiges Kamp for Brødet i de onde Dage, sagde Frk. Hansen, og det lød helt pænt.

»Jeg føler mig ligesom i Slægt med disse Fiskere. Aah, jeg har Lyst til rigtig at tage et Tag, bruge Kræfter,« sagde hun og saa løftede hun sin højre Arm og knyttede Haanden. Lidt upraktisk, men det klædte hende.

»Og naar saa Livets Kamp rigtig kommer,« sagde jeg, »mere prosaisk end Sult og Taage og Grøftevand?«

»Jeg klarer mig nok,« sagde Frk. Hansen. »Det er naturligvis svært at staa alene i et stort Samfund langt borte fra Hjemmet. Men har man lidt Rygrad, og det tror jeg virkelig jeg har, saa maa man kunde klare sig. Herregud, det har jo mange gjort før mig. Jeg er vant til at tage fat.«

Jeg rystede lidt paa Hovedet:

»Ja, Frøken, det siger alle; men er det ikke letsindigt saadan uden videre at kaste Broen af og gaa ud i det ubestemte?«

»Det gør jo mange Mænd,« sagde hun kækt. »Hvorfor skulde saa ikke vi Kvinder prøve det ogsaa?«

»Det er en anden Sag med Mænd,« sagde jeg. »De er vant til det, de er saa beslutsomme, mindre nervøse. De er fra Barndommen opdragne til at tænke paa sig selv, haabe paa sig selv. Tænk Dem nu Dem selv, Frøken, i en Situation, der i ét Nu kræver al Deres Omtanke, tænk Dem i en virkelig Fare, ude blandt Fremmede, hvor de ikke har nogen at tye til, hvor alle Forhold er Dem ubekendte. Ja, det er ikke fordi jeg vil gøre Dem bange eller ked af det — men det er nu alligevel ikke saa let, som Damerne tror at klare sig i et fremmed Land. Jeg vil slet ikke tale

om at gøre Lykke, for hvor mange af os gør Lykke, selv i Hjemmet? Men De kan stole paa, Frøken, at de, der er fødte i Landet, tager det bedste, for de fremmede bliver kun Levninger tilbage. — Naar da ikke det vidunderlige sker.«

Frøken Hansen saa op paa mig med et stort Smil:

»Hvorfor skulde ikke det vidunderlige hænde netop mig. Det er jo alligevel Haabet om det vidunderlige, der giver os Kræfter ud over det almindelige. Vovemodet som er saa bedaarende!"

Jeg nænnede ikke at betage Frk. Hansen Modet, navnlig ikke Vovemodet, som er en sjælden Vare i Danmark. Men det vilde maaske heller ikke have været mig muligt. Desuden klædte hendes Livsmod hende. En ældre Herre paa de halvt hundrede føler sig ligesom lidt varmere, naar der lyser lidt Ungdomshaab mod ham. Og desuden, hun rejste jo paa egen Risiko!

Saa blev jeg Fjerdemand i en L'hombre, der varede temmelig længe. Jeg holder meget af at spille L'hombre og var jo altsaa ikke helt ung.

Dette tjener mig til Undskyldning over for Frk. Hansen.

Rejsen gik uden Forstyrrelse, det sidste Glimt, jeg fik af den raske lille danske Dame, var paa Liverpoolstation, hvor hun blev kapret af en ældre Dame, mod hvem hendes Skønhed kontrasterede behageligt.

Den ældre Dame smilede lidt sursødt, da Frk. Hansen vinkede til mig i Forbifarten og kastede to danske Ord efter mig.

»Farvel, Hr. Grosserer,« sagde hun. »De skal se jeg klarer mig nok —.«

*

Jeg er Patriot, Gudbevares, men naar jeg skal til London — og det skal jeg et Par Gange om Aaret, rejser jeg alligevel helst over Vlissingen. Jeg skal ikke prøve paa at forklare hvorfor, men saadan er det. Syv Timer til Søs er nok for mig, skønt jeg vidunderlig nok altid er heldig med Vejret.

Jeg sejler altsaa med Selskabet Zeelands Postdamper ved Dag fra Queensboro, lad mig sige, at denne Rejse ligger et og et halvt Aar senere end den, jeg lige har omtalt. Der ligger andre Rejser imellem, som imidlertid ikke vedkommer Sagen. Dengang var det Vinter og skammelig koldt, men roligt som sagt. Vandet er blankt og blaat og Luften ren.

Heller ikke denne Gang var der mange ombord. Den ene af de store reserverede Kahytter til 2 Lstr. extra var optaget af to Damer. En ældre indpakket, tilsyneladende svagelig Dame, der har alle de brugelige Søfornemmelser, selv medens Skibet ligger i Havn. Et Stykke knurrende Pelsværk med noget gnavent indeni, synes jeg.

Og saa en ung, rank Pige med en fortryllende kort Kaabe, der vender det lodne ud af, en rund Pelshue og et Vidunder af en Muffe.

Rigtig en kostbar lille Polartype med Straaleskær om et ungt Ansigt.

Selvfølgelig Frk. Inger Hansen — der har klaret sig!

Det var hende, der kendte mig, det var hende, der var den overlegne, det var hende, der begyndte Samtalen og det var hende, der ledede den. Jeg tror selv, at jeg havde afslaaet L'hombren denne Gang, bare for at høre, hvorledes Frk. Hansen klarede sig.

Jeg forstaar ikke, hvorfor Frk. Hansen var saa gammelkendt venlig mod en hende næsten ubekendt ældre Smørexportør. Hun sagde, hun tidt havde tænkt paa mig, og det gjorde mig skamfuld. Jeg havde ikke tænkt paa hende i Mellemtiden. Min Kone har vænnet mig af med at tænke paa kønne unge Piger, jeg tør uden at rose mig selv sige, at hun har dresseret mig til at være et Mønster af en Ægtemand, der lejlighedsvis tilbringer adskillige Dage borte fra Hovedkvarteret.

Jeg gjorde en Undtagelse med Frk. Hansen, hun var saa chik, saa fin, saa ligefrem bedaarende i Pelstrøjen. Og saa saa hun saa forskrækkelig velhavende ud.

Jeg staar mig ganske godt, men min Kone har ikke saadan Klæder, og vi tager ikke den lille extra Kahyt til 2 Lstr. om Dagen, naar vi følges til London.

Det var aldeles øjensynligt, at Frk. Han-

sen havde klaret sig, og det endogsaa usædvanlig godt. Men der var ikke noget Mandfolk. Jeg spurgte udtrykkelig om det. Ikke fordi jeg var nysgjerrig, men fordi jeg ikke troede, at nogen Pige kunde klare sig i det fremmede uden et Mandfolk under en eller anden Form.

Frk. Hansen lo.

»De har Ret, der var et Mandfolk, et rigtig Mandfolk, der havde en halv Snes Mord og 30 Aars Tugthus paa Samvittigheden. Jeg tilgiver ham, han gjorde for mig, hvad han kunde, og han blev stikkende i det. Jeg tænker undertiden paa ham, uden Bitterhed — med Vemod endda. Vil De have Historien?«

Det vilde jeg da saa gruelig gerne.

Jeg springer Indledningen over, den er ret almindelig og begynder begrædeligt med lange og mange Valfarter til forskellige Steder, der ender med en Plads i Richmond hos en ældre svagelig Dame, der netop nu er saa velvillig at snorke i den reserverede Kahyt, medens jeg faar Historien. Jeg berører, at hun hedder Mrs. Davis.¦

— Frk. Inger Hansen fortæller og er naaet til det spændende Punkt. Her er Historien: — — — — — — — — — —

»Det var altsaa en Sommeraften en Maanedstid efter, at jeg havde tiltraadt Pladsen. Jeg sov i samme Værelse som Mrs. Davis, for at være til Hjælp, naar det krævedes, Fruen er jo som jeg sagde svagelig, og mente, tror hun selv, at hun er lidt svageligere, end hun i Virkeligheden er. Naa, det er jo rimeligt, at en ældre Dame gerne vil have Hjælp ved Haanden, og det var en Aftale, da jeg tiltraadte Pladsen.

Mrs. Davis var frygtelig angst for Tyve. Richmond ligger lige uden for London, det er en dejlig Bydel med Villaer og Haver tæt op til Richmond Park, som vel nok er lige saa stor som Dyrehaven eller maaske større. Det kender De maaske bedre end jeg. Men der skal altid være slemt med Tyve ude i Omegnen af de store Byer og i Richmond er der virkelig ogsaa noget at stjæle, for der bor mange rige Folk, og de engelske Damer har Bunker af Smykker. Ikke sandt?

Smykker er saa dejlige — synes De ikke?«

Frk. Hansen benyttede Lejligheden til at fremvise nogle Ringe, som jeg er glad ved, at min Kone ikke saa. Jeg tilgav Frk. Hansen, fordi hendes Haand virkelig var nydelig. Ringe morer mig ikke.

»Altsaa. Mrs. Davis var angst for Tyve, ikke desto mindre var det hendes Yndlingsbeskæftigelse at læse Bladenes Politispalter og Magazinernes Tyvehistorier. Og da Bladene er fulde af Politinyt, og Magazinerne ikke indeholder andet end Tyvehistorier, havde Mrs. Davis nok at gøre. Jeg maatte læse højt og efterhaanden fik jeg virkelig ogsaa Hovedet fyldt med allehaande rædselsfulde Historier, der nok kunde have taget Pippet fra en, der var mindre modig end jeg. For jeg er modig.«

Jeg troede ikke Frk. Hansen paa Forhaand, siden maatte jeg give hende Ret.

»Huset var en Villa, der laa i en stor smuk Have, en regelret Firkant med fladt Tag bygget i tre Etager. Soveværelset laa oppe i anden Etage. Der var Tjenerskab nok, for Mrs. Davis er stenrig, barnløs og Enke. Manden havde tjent sin Formue og sat sit Helbred til i Indien, nu nyder Mrs. Davis Frugten af salig Mr. Davis Vindskibelighed. Men Tjeneren, Kusken og Gartneren sov i Kælderen og de to Piger havde deres Værelse langt borte fra vort. Der var en stor Hund i Gaarden, den stolede vi paa, og Gartneren skulde patrouillere Haven af to Gange om Natten. Men det gjorde han vist ikke. I hvert Fald ikke den Nat, jeg nu skal fortælle om. Og i Grunden er jeg saa inderlig taknemmelig derfor. Nu skal De blot høre.

Det var altsaa en Sommernat med Maaneskin, ikke en Vind rørte sig og alt derude var saa stille og fredeligt lige til »Cæsar« den store Hund, som sov fast og trygt i sit Hus. Jeg havde lidt Tandpine og kunde ikke sove, ellers sover jeg som en Sten, men netop den Nat havde jeg Tandpine, hvad jeg ellers aldrig har. Mine Tænder fejler ikke noget.«

Det gjorde de absolut ikke. — Frk. Hansens Tænder kunde jeg huske fra vort første Møde.

»Altsaa — medens jeg laa og kæmpede med Pinen, hørte jeg det pusle nede ved Døren til Entreen, der var lige under vore Vinduer. Jeg beroligede mig selv med den Tanke, at det var Gartneren, der mod Sædvane gik sin Runde. Desuden er der saa meget, der pusler ude i Sommernatten, naar der er stille overalt; jeg er som sagt ikke bange af mig, og jeg syntes netop det ligesom lindrede lidt i Tænderne, derfor vilde jeg ikke staa op og bryde Slumren af, lige som den var ved at liste sig over mig.

Hvorlænge der gik efter at jeg havde hørt den Puslen, jeg omtalte, kan jeg ikke sige. I Værelset brændte en Natlampe, en lille en af dem, der kaldes Vaagekoner. Mrs. Davis vilde ikke sove i Mørke. Jeg blev revet ud af mit Blund ved en let Knirken og kigede halvt i Søvne over Dynen. Lykkeligvis rejste jeg mig ikke over Ende i Sengen. Det rislede ned ad min Ryg og jeg følte virkelig i det Øjeblik, hvad Skræk vil sige. Døren gik ganske sagte op og over Tærskelen gled i det dæmpede Lys en Skikkelse, der for mig i Natlampens Skær traadte frem med et langt større og vildere Omrids, end den havde. Tænk dem en rigtig Plakat-Indbrudstyv, en af de allerværste, en Tegners Fantasi kan udmale sig. Stor rundhovedet med Huen ned over et rødt Ansigt, med Laser om Kroppen og store knoklede Hænder lige til at kvæle med. Tænk dem saadan en Skikkelse ligesom glide ud af Mørket ganske stille, hen over Gulvet lige i Retning af Mrs. Davis Seng. Skæret fra Maanen faldt ind ad Ruderne og kæmpede med Natlampelyset. Mrs. Davis Uhr og Ringe laa og glimtede paa Natbordet. Det var store straalende Diamanter, som selv en Natlampe kunde faa til at glimte, og her hjalp oven i Købet Maanen til. Jeg var nu lysvaagen, jeg saa, hvorledes han ganske langsomt listede sig hen over Gulvet henimod Natbordet og de glinsende Stene.

En af de allerforfærdeligste Tyvehistorier, jeg havde læst for Mrs. Davis, handlede om to Damer, der laa i et Værelse. Ligesom vi to den Gang: Den ene fortæller den, den stod i et Magazin. Ligesom den Nat kom Røveren listende ind midt om Natten, der var Maanelys og der var Natlampe. Den Dame, der fortæller, ligger vaagen, hun ser, hvorledes Røveren glider henimod Sengen, hvori hendes Veninde ligger, hun ser, hvorledes Røveren udstrækker Haanden mod Diamanterne, da i det samme den sovende Dame vaagnede og rejser sig med et Skrig. Hun ser, hvorledes Røveren kaster sig ind imod Sengen med et Ryk, ser en Kniv blinke i hans hævede højre Haand og ser — tænk Dem hvor rædselsfuldt — hvorledes Røveren koldblodigt og raat slagter den stakkels værgeløse Kvinde, skærer hendes Hals over saa Blodet flyder ned over de hvide Lagner, og den arme Kone rallende dør under Kniven. —

Og saa — glider Røveren hen over Gulvet hen imod hendes egen Seng, hun kæmper med sig selv for at holde Angstskriget tilbage, hun lukker sine Øjne, hun aander med Kraftanstrengelse roligt som i dyb Sovn — det gælder jo Livet, hun er alene, han er bevæbnet og har allerede øvet et Mord, han bøjer sig over hende, lytter, mumler, bøjer sig igen, hun mærker hans stinkende Brændevinsaande, men hun trækker Vejret roligt som i dyb Søvn. Hun mærker, hvorledes han glider bort, hører Uhret og Ringene rasle, hører Døren lukke sig efter ham, saa brister det hele for hende og hun synker hen i Krampegraad.

Historien ender med, at hendes Haar var bleven kridhvidt — som sædvanligt.«

»Og saaledes gik det Dem?« spurgte jeg.

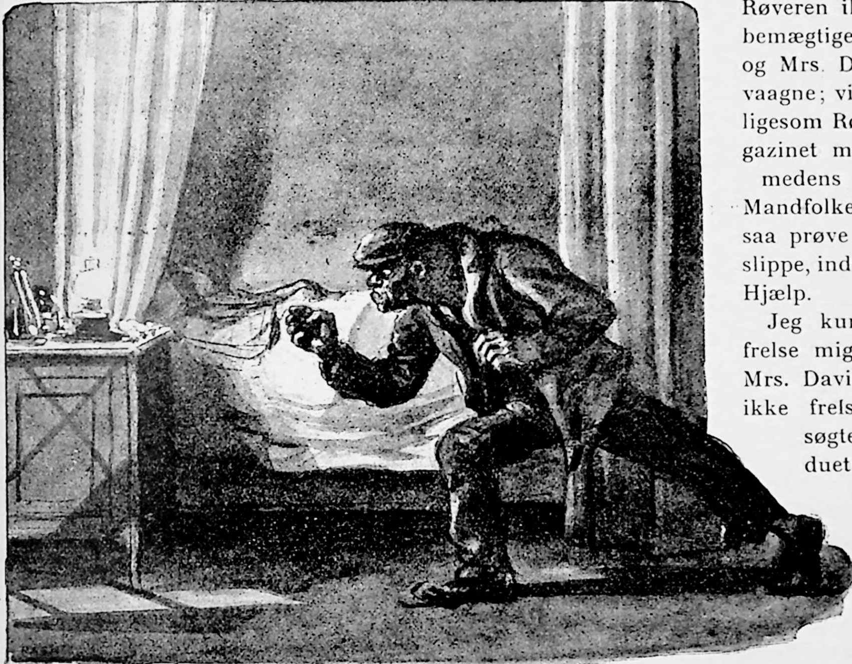
Frk. Hansen skød Pelshuen bort fra sit kønne lokkede, brune Haar og lo Uhyggen af sig.

»Som De ser, mit Haar er brunt endnu — jeg sagde Dem jo, jeg klarede mig. Men De kan være forvisset om, at den Historie, jeg nu fortalte, brændte i mit Hoved den Nat, medens jeg laa der vaagen og saa Røveren liste hen over Gulvet imod Mrs. Davis Seng. Om hun vaagnede, om hun

skreg. Jeg holdt mit Aandedræt og mine Tanker kæmpede i mit Hoved. Hvad skulde jeg gøre? Springe op? Jeg ubevæbnede Kvinde mod denne Mand, der vel nok bar en Kniv eller selv om han ikke gjorde det, kunde kvæle mig med sine Hænder — sine væmmelige Knokkelhænder!

Jeg praler ikke, men jeg tænkte virkelig mere paa den sovende Dame end paa mig selv. Jeg saa hende vaagen, følte hvorledes det vilde komme — *Mordet* lige for mine Øjne, saaledes som det var fortalt i Magazinet. Aa hvor jeg frøs, men mit Hovede var varmt. Det brændte midt i Kulden — og mit Hjerte!

Nu gled han hen over Gulvet, henimod Sengen. Mrs. Davis sov endnu, jeg hørte hende trække Vejret roligt og dybt. Men om hun nu vaagnede. Hvad skulde jeg gøre? Jeg lod Blikket svæve hen over Værelset, Vinduet stod aaben til Haven. Jeg kunde naa det, medens han var henne ved hendes Seng. Værelset var ret bredt og hendes Seng stod et Stykke fra Vinduet. Udenfor var en Art Altan. Det var muligt, at jeg kunde naa den og snige mig ned langs Vinranken ned i Haven; der er Græsplæne med Blomster dernede, jeg kunde ikke falde haardt, og Mandfolkenes Kamre laa ud til Gaarden, de maatte kunne høre Raabene. Men — hvad vilde ske, naar jeg nu raabte Alarm. Vilde Røveren ikke søge at bemægtige sig Ringen og Mrs. Davis maatte vaagne; vilde han ikke ligesom Røveren i Magazinet myrde hende, medens jeg kaldte Mandfolkene til, og saa prøve paa at undslippe, inden der kom Hjælp.

Nu gled han hen over Gulvet, henimod Sengen.

Jeg kunde maaske frelse mig selv, men Mrs. Davis kunde jeg ikke frelse, om jeg søgte at naa Vinduet og slippe ud. Desuden, kunde jeg slippe ud? Det var den første Plan, de første Tanker. De gjorde mig roligere, jeg er ret beslutsom, kan jeg sige Dem, og jeg lyver ikke, naar jeg fortæller, at Planen gjorde mig rolig og stærk. Medens Røverens Skikkelse gled hen over Gulvet, gav jeg mig i Kast med den næste Plan. Jeg vilde rolig lade ham naa hen til Sengen derovre. Vilde han nøjes med at stjæle, vilde Mrs. Davis forblive i sin Søvn, saa i Guds Navn, hun havde Raad til at miste Diamanterne og kunde skaffe sig nogle nye. Vaagnede hun, maatte jeg gribe ind . . . Røveren vidste ikke, at der var to Senge i Værelset. Min stod beskeden i Mørke, helt henne i en Krog, han havde ikke undersøgt Værelset,

men gik lige efter Lyset mod Sengen og de glinsende Stene.

Jeg maatte lade ham følge sin Plan. Jeg havde da i hvert Fald det Overtag, at jeg saa ham, medens han ikke kunde se mig.

Vaagnede Mrs. Davis, maatte jeg vove et Angreb. Jeg havde her den Fordel, at jeg kunde falde Fjenden i Ryggen. Det er ikke ædelt i almindelig Kamp, men mod en Stimand gælder alt. Jeg blev virkelig helt rolig, helt kampivrig i min Ro. Det gjaldt blot at finde et Vaaben. Vi havde intet. Revolver, Todtschlägere og sligt er noget for Mandfolk, vi Kvinder forstaar ikke at bruge Vaaben, og saa har man jo ingen Nytte deraf, vel? Men i dette Øjeblik vilde jeg dog have grebet efter et Vaaben, om jeg havde haft et ved Haanden.

Jeg havde intet.

Nu staar han henne ved Sengen, han bøjede sig over Natbordet og strakte Hænderne ud efter Juvelerne. Mit Hjerte stod stille. Sov Mrs. Davis endnu? Vilde hun vaagne, havde han en Kniv ligesom Manden i Magazinet?

Hun sov!

Det raslede let i Ringene — men Mrs. Davis sov endnu.

Jeg greb fat i Tæppet og klemte mine Hænder om det. I det samme strejfede mit Blik den store svære Vandkande, der stod i Vandfadet tæt ved min Seng. Et Vaaben! — men det var maaske slet ikke nødvendigt.

Røveren havde taget Juvelerne, han traadte et Skridt tilbage. Jeg snappede efter Vejret. I samme Nu lød et skærende, skingrende Hyl fra Haven fulgt af en brølende Gøen. Det var *Cæsar*. Røveren var altsaa ikke alene.

Mrs. Davis fo'r op af Søvne, hun saa Manden, der stod ved Natbordet og udstødte et Skrig, et jammerfyldt, halvkvalt Skrig, som jeg hører endnu ved Nattetid i urolige Drømme.

Jeg stod paa Gulvet, jeg ved ikke selv, hvorledes jeg kom ud af Sengen, men jeg stod paa Gulvet, og foran mig derovre ved Sengen saa jeg Røveren bøje sig over Mrs. Davis, der laa halvt besindelsesløs tilbage i Puderne. Kniv havde han ikke, men hans Hænder famlede efter hendes Strube og paany lød det skærende Angstskrig.

Jeg greb Vandkanden, som min Tanke ikke havde sluppet et Sekund, siden min Plan ubevidst blev til, i faa hurtige Skridt var jeg over Gulvet, og ligesom om en stærkere Arm førte mit Hug, slog jeg den store svære Kande fra højre bagfra ned imod Røverens bøjede Hoved, saa den knustes og Vandet drev ned over Dynen, medens Skaarene klirrede ned over Gulvet og Natbordet. I faa Sekunder sansede jeg ikke. Saa saa jeg, hvorledes Manden var væltet ned over det knuste Bord, laa paa Gulvet badet i Vand og Blod.

Jeg udstødte et Skrig, et Raab om Hjælp, der klang ud i Natten og gjorde mig selv frygtelig angst. Hjertet slog i mit Bryst, jeg rystede af Bevægelse og alt dansede for mit Blik.

Mrs. Davis laa besvimet i Sengen.

Røveren paa Gulvet bevægede sig ikke — havde jeg slaaet ham ihjel? Derude lød Trin og Skridt, Huset vaagnede, og faste Trin paa Trappen meldte om Mandfolk. Var det Venner eller Fjender?

Jeg syntes, han bevægede sig for min Fod og helt ubevidst kastede jeg mig over ham, klemte mine Hænder fast om hans Strube.

Saa tror jeg, at jeg besvimede.

I hvert Fald laa jeg paa Sengen, medens Stuepigen stod og stænkede Vand paa mig. Stuen var fuld af Tjenestefolk, Piger og Mandfolk. Det kan ikke have varet længe, for Røveren laa endnu paa Gulvet. Gartneren baksede med ham.

Mrs. Davis var kommet til sig selv og hulkede hysterisk, uafbrudt jamrende.

Jeg kom til mig selv og kom op paa Gulvet, lidt Klæder fik jeg ogsaa over mig for Mandfolkenes Skyld.

Saa løb Havedrengen efter Doktoren, der boede faa Huse fra os.

Doktoren kom og med ham to Politikonstabler.

Mrs. Davis Tilstand var ikke farlig. Doktoren forsikrede mig senere, at den kære Dame havde en Jernkonstitution, trods sin Svagelighed. Røveren befandt sig ogsaa

Jeg greb Vandkanden, og ligesom en stærkere Arm førte mit Hug, slog jeg den imod Røverens bøjede Hoved, saa den knustes.

udenfor al Fare, han var *sten-død*. Om han var kvalt eller hans Hoved var knust, kunde Doktoren ikke sige straks, der var noget, der kunde tyde paa begge Dele.«

»Og De selv?« spurgte jeg — idet jeg med ikke ringe Beundring betragtede den lille tætte Dame med den elegante Kaabe og de straalende Diamantringe.

»Jeg selv« sagde Frk. Hansen »i otte Dage var jeg virkelig daarlig — meget daarlig — vi Damer har jo alligevel, naar alt kommer til alt Nerver, men siden hen — ja saa tror jeg i Grunden, jeg klarede mig. Det værste var Aviserne, Interviewerne og Billederne og Indiskretionerne, alle disse velsignede Bladmænd var ved at tage Livet af mig. Men saa blev det jo glemt og alt det andet var lutter Behagelighed. Nu rejser jeg med Mrs. Davis hjem til Danmark, hun vil lære det Folk at kende, der har saa raske Piger at opvise, desuden er der et og andet, hun vil ordne med min Familie. Frk. Hansen smilede. — Nu maa jeg ind til hende. — De skal vel ogsaa se at finde et L'hombreparti? Men ikke sandt, naar man tager i Betragtning, at Mr. Davis har tjent en enorm Formue i Indien, og at Mrs. Davis er barnløs Enke og saa smaat har tænkt paa at adoptere mig, kan man vel egentlig nok sige om Frk. Inger Hansen fra København, som er mig, at hun klarede sig?«

Vi havde passeret Nordendel Fyrskib og det led mod Middag. Frk. Hansen rakte mig Haanden, hun havde Pligter, sagde hun.

Saa skiltes vi. —

— — — —

Hun klarede sig — det er ikke enhver beskaaret, men der er jo alligevel saa mange forskellige Maader at klare sig paa og jeg tror ikke saa forskrækkelig mange, netop ønsker sig den, hun tilfældigvis traf.

HAVFOLKET OG KORRTANGFISKERNE

HISTORIE FRA DET VESTLIGE NORGE

AF

THOMAS P. KRAG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Den Historie, jeg her fortæller, viser tydeligt, at der er Havfolk til, og den viser tillige, at skulde en nogensinde faa Havmanden at se, maa en la' ham i Fred og ikke tirre ham. For tirrer en ham, kan det gaa galt, men lar en ham i Fred eller gir ham en Haandsrækning, saa vil han gi' den mangfoldig igjen.

Korrtangen, som alt dette tildrog sig paa, ligger vel fem Mil vester for Hølingen. Nu er den mager og fatteslig i alle Maader, men for en tredsindstyve Aar tilbage var der ustyrtelig rigt Fiske, og Folk, som boede der, var store og runde som Løver. Men der var nok andre end Korrtangfiskerne, som havde sin Gerning deromkring, for tit om Nætterne hørte en, at det puslede og rørte paa sig nede i Stranden, og Simon Barken — en af de rigeste Fiskere — forsikrede højt og dyrt, at tit, naar han stod i Sjøboden sin, hørte han, at noget laa og gjorde Kvalm under Bryggen — det kunde hænde paa lyseste Dagen.

Og et Aar fortalte mange, at de om Nætterne havde set Havfolk sidde paa Langskjæret udenfor.

Men samme Aar var et rigt Aar for de fleste, saa det lod ikke til, at de bragte Ulykken med sig.

Alligevel var Korrtang-fiskerne arge paa Havfolket, og hvergang Simon Barken hørte det plaske under Bryggen, stampede han i Gulvet og sagde: sht!

Men det hjalp ikke. Udpaa Høsten blev de vække, men om Vaaren, naar Sildfisket begyndte, var de der ligegodt.

En Sommer, da Makrellen saavidt var kommen, viste Havmanden sig for nogle Smaagutter, der laugede sig paa Vestersiden af Tangen. Han gjorde dem ikke noget;

svømmede bare omkring et lidet Stykke ude i Lignelse med en Sælhund. Gutterne blev alligevel saa rædde, at de skreg og krabbede i Land det forteste, de kunde. Men da de saa, at han ikke kom nærmere, saa blev de modige, og to af de største tog Stene og blak efter ham. Den ene Stenen traf ham i Nakken, og han dukkede under uden at gi' en Lyd fra sig.

Da dette rygtedes blandt Fiskerne, spurgte de hverandre, om ikke det her var noget Satans Kram, som ikke engang kunde lade Børnene i Fred.

Dagen efter, at dette hændte, kom en Mand til Korrtangen, som ingen havde set der før. Han var kort og mager og havde Hode, der ikke var ulig Makrellens, eftersom det løb skarpt ud fortil og forresten havde noget af Makrellens ved sig. Merkværdig spidse Tænder havde han, og Øjnene var smaa, men runde. Ingen havde Rede paa, hvem Manden var, og hvad han vilde paa Korrtangen, og noget forundrede alle sig over: han bad intetsteds om Husly, men ingen havde heller set ham sove i det frie. Han blev ligesom vække af sig selv, og saa var han der igjen, uden at en eneste kunde sige, hvor han kom fra.

Der var mange, som gjorde Nar, naar han kom gaaende, thi han havde en ilende Maade at vugge sig frem paa, som ikke var kendt der, og det blev ligefrem til Latter, da somme fortalte, at Manden havde lagt dem paa Sind og Hjerte ikke at plage Havfolket, men la' det i Fred, hvis de ikke bitterlig vilde fortryde derpaa. Da Simon Barken fik dette at høre, sagde han: »Træffer du det Makrelhoue, saa sig, at hvissom jeg faar set noget Trolderi, saa skyder jeg det!«

Men Fremmedmanden gik videre, og overalt sagde han det samme. En Eftermiddag, da Simon Barken stod og tjærede nede ved Stranden, stod Manden ved Siden af ham, uden han vidste Order af det, og sandt at sige, saa støkkede Simon, for nu saa han for første Gang Manden paa nært Hold, og han likte hverken Skrotten eller Ansigtet. Han lignede rigtig en Makrel paa hele Skabelonen. Hals havde han ikke at kalde, og ikke videre Skuldre heller. Hodet sad saa fast paa Kroppen, at en skulde tro, han ikke kunde rokke paa det. Saa havde han nogle Grisebuster under Næsen, der stod ud som lange Følehorn, og et Slags lyst Haar drev fra Hovedet bag i Nakken, stivt og blankt som Sælhundrag.

Simon Barken var en modig Mand, og sint blev han over Støkkingen, skal en vide. »Haa Fanken gaar du og lurer efter om Sjøbua, dit Styggebæst?« sagde han og gløttede hen paa Fremmedmanden.

»Æ vilde bare si'e dæ Simon, at du la'r Havmanden i Fred for børsa di,« sa Manden saa langelig, »for bruger du den, saa vil du klage dig, saalænge du lever.»

Men da blev Barken rigtig for Alvor sint. Han la' Tjærekosten fra sig og foldede Armene over Brystet, og saa saa han paa den fremmede Manden og spyttede.

»Tror du, æ er ræd for sligt stinkendes Kryb?« tog han i. »Nej, om det saa var Kejseren sjel dernere, saa skyder æ ham, hvis han kommer for min Baug, og dersom du kender ham saa kan du bare be ham agte sig.«

Fremmedmanden stod ganske stille og blev ikke fortørnet heller; men saa snudde han sig og gik nogle Skridt, vendte sig igen helt rundt og sa: »Ikke skyd, Simon Barken, ikke skyd! Thi ej vil det volde dig evig Fryd!«

Men nu maatte Simon le, saa sint han end var. «Haa, haa! naa tror æ saa sandelig, atte Makrelhoue snakker i Salmevers!«

Efter den Tid skulde den fremmede Manden endnu være kommen til tre Fiskere; men da han havde været hos den sidste, Ole Simonsen, blev han borte og viste sig ikke mere.

Ole Simonsen fortalte sjel, at, da Manden gik bort, havde det syntes for ham, som han gik ned i Stranden og pillede Snigler. Men idet han engang bukkede sig, blev han vække bag en Sten, der gik ud i Sjøen. Ole fandt ikke dette i sin Orden og gik hen for at obsalvere, men da saa han ingenting til Fremmedmanden.

Lidt efter lidt kom det til Kundskab, at

den fremmede Mand havde været hos alle Fiskerne, som fandtes paa Korrtangen, og mindet dem om at la' Havfolket være i Fred.

Men naar Ole Simonsen havde forklaret, hvorledes han var blit vække bag Stenen, plejede han bare at sige:

»En skulde mest tro, atte han havde no'e med Dævlskabet at bestelle, for æ kan aldrig skønne, atte han gik her bare paa Plaser.«

Hvorledes nu dette var eller ikke var, saa var ikke Korrtang-Fiskerne Havfolket huldere herefter, og en kan være blaa for, at de ikke stort vyrede det, Makrelhoue havde sagt. Mange talte om at besværge hele Troldskabet ved Gudord, og disse lagde over at spørge Præsten, naar han næste Gang kom til Bibellæsning.

En seks Ugers Tid efter at Ole havde set Fremmedmanden bli' borte bag Stenen, saa hørte Folk paa Korrtangens søndre Ende, just paa den Tid de skulde lægge sig, at nogen skjød udpaa Fjorden. Først et, saa stille en Stund, men saa et til. Det var jo rigtig skarpe Skud, som skral langt indover. Flere gløtted paa Vinduerne og stak Hodet ud, for de skønte, der maatte være noget paafærde. En Del gik op paa Skjælberget, hvorfra de kunde se udover, vidt omkring, og nu saa de en Baad komme mod Land og lægge til ved Simon Barkens Brygge. En Stund efter kom Simon selv opover med sit Søskendebarn, og han klarede Spørgsmaalet.

De havde været henne hos Tolderen tvers over for at gi' ham Besked om noget Fisk, som skulde sendes til England. Paa Henturen havde alt været slig som sig hør og bør, men da de roede tilbage igen, saa de alt som oftest, at noget svart rørte sig baade her og der. Søskendebarnet troede, det var Springer, og det sagde han til Onkelen. Men Simon Barken havde en anden Tro, og da de var komne midt ud paa, bad han Søskendebarnet fly sig Børsen sin, som laa i Forenden. Denne gjorde saa, og en Stund efter skjød Simon. Den anden vendte sig og saa derhen, Onkelen skjød, og nu saa han det svarte igjen, som hastig blev borte under Vandskorpen. »Traf du?« spurgte Søskendebarnet. Simon svarede ingenting, men bare skyndte sig at lade paany. Nu var alt roligt en Stund; men da de ikke var mere end tredive Favn fra Land, stak det igjen op et Stykke fra Baaden. »Der er det, forsørge mig, igen,« sa Søskendebarnet. »Ja, han er saa,« svarede Simon Barken, hev Børsen til Skulderen, tog fint Sigte og smald af. Der lød som et

dybt Knur fra det svarte, som atter dukkede under fortere end forrige Gang. »Denne Gangen traf du sikkerlig,« sagde Søskendebarnet. Simon bare smilte, men nu var han som vild. Han ladede Børsen gesvint og plirede og glante det bedste, han kunde; men ingenting fik han fra nu a at se. Da de var komne i Land og havde belagt Baaden, saa Simon udover og sagde:

»De fik Bekomsten ikveld; kanske vi er kvit dem herefter.«

Men i Graalysningen samme Døgn lød et langt og sørgmodigt Skrig hele Gabet over. Mange vaagnede deraf og laa længe og lyttede efter et nyt, men der kom ikke flere end det ene. Udpaa Morgenen trak det sammen til Stygvejr. Det blaaste op fra Syd til ren Orkan, og Sjøen gik hvid. Da det igen klarnede fjerde Dags Morgen, stak Solen sterkt, og der lurede ligesom endnu Uvejr i Luften. Den Dag rejste en af Korrtang-Fiskerne til Blaaskjæret for at hente den Hov, han havde glemt efter sig, da han fiskede med Stang der sidst. Hoven var ikke at finde, omend han ledte hele Skæret over. Men nu saa han, at der var Vand i alle Skærets Revner, selv øverst oppe, og han skjønte da, at Sjøen forleden maatte ha' slaat over hele Blaaskjæret. Sligt var aldrig hændt i hans Tid, og han kunde begribe, at der maatte ha' været forfærdelig Sjø udpaa sidste Uvejret, og da tyktes det ham gavnløst at lede efter Hoven længer.

Da han rodde hjem ved det Led Klokken fire om Eftermiddagen, var der overmaade varmt til at være i Førstningen af September. Solen stak ham i Ansigtet, saa det prikkede i Skindet og Varmen fik ham til at svede. Han trak da Trøjen af og lettede paa Hatten for at tørke Sveden af Panden, men mens han holder paa med dette, letter en Mand sig op ved Siden af Baaden og raaber til ham:

»Korrtangen skal bli' saa arm, som Solen idag skinner varm«.

Saa sank han ner igen langsomt og stille. Det sidste, Fiskeren saa, var Skallen med det lyse, blanke Sælhundsragget. Han syntes nok, han skulde ha' draget Kjendsel paa ham med det samme, men fik ikke Tid til at sunde sig. Nu gik det op for ham, at det ingen anden var end »Makrelhoue«, som havde aabenbaret sig for ham paa en underlig Maade.

Han rodde hjem og fortalte baade dette og det om Uvejret og lagde til, at der var noget ugreit ved det hele. Det havde vist

været bedst om en havde ladt Havfolket i Fred, for i Grunden gjorde de intet andet end at svømme og dukke, og det gjorde de aleneste i Egenskab af sin Natur.

Men da Simon Barken fik høre derom, slog han sig paa Laaret, saa det smald, og gav sig til at skænde og le paa en Gang: »Skulde nogen ha' set Magen? Havde naa Makrelhoue været ude igen? Og saa vilde sligt Helvete komme og tale i Salmevers! Ja, jeg skal baade varme og arme ham, hvis han kommer til mig, det kan han lide paa.«

Men inderst inde ængstede Simon Barken sig; thi for tre Dage siden havde Sjøen revet væk to af de bedste Laksegarn, han ejede, og han havde det paa Fornemmelsen, at det blev ikke med dette ene ....

.... Det Aar var der ikke et eneste godt Nodekast at melde fra hele Korrtangen. Naar Maager og Terner skreg, var det alletider langt udpaa, og da Vaaren kom, skyede ogsaa Silden Kysten. Mange fandt det utilbørligt af Silden at svige dem slig, og hun blev skældt ud for en Snydemikkel. Men da Sommeren kom, og Makrellen ogsaa blev borte, saa kom der Alvor i Tingen. De blev faameldte af sig, Korrtangløverne. Og naar Fruentimmerne stod paa Skjælberget, raabte de til hverandre for hver Baad, som kom til Strand; ellers sagde de ikke stort, men ifra de tomsvarte Garn seg en tom Tristhed indover.

Det kunde ogsaa hænde, at Vejret blev forgalt med Taage og Storm, saa de blev nødte til at ligge inde i flere Dage i Træk, og naar de omsider fik Garnene ud, kom tit Skuder og rev dem i Smadder, eller de blev borte af sig selv, og disse Ulykker, som før kun hændte en enkelt Gang i Aarets Løb — de kom nu i Flok og Følge.

Ti Aar efter at Simon Barken havde brugt Bly paa Havfolket, laa Korrtangen fattig og mennesketom. De fleste Fiskere havde tat med sig, hvad de ejede og rejst bort; thi nu var det yderlig kleint Fiske deromkring, og ingen brød sig mere om at forsøge hverken med Garn eller Nod, for i Højden fik han et Bergnæb eller en styg Katfisk, naar han havde ventet i sju lange og sju brede.

Petter Olsen og Simon Barken var de eneste, som endnu boede der. De var nu gamle Folk og havde grod sig saa fast, at de ikke vilde flytte. Petter Olsen havde nogle Daler tilbage i Sparebanken, og dem tærede han nu paa, saalænge de varede. Simon Barken drev det med Jord, lidt Rug og Poteter, det var det hele. Thi det var ikke Simon Barken fra fordums Dage.

Kan hænde, han følte Skyld paa sig og ikke havde Samvittigheden ren, thi han var oftest bekymret og kort før sin Død skrev han til Søster sin, som følger:

»Men tit lægger Sorrig sig for mit Brøst thi mine Dage er ingenlund lyse, men sorte som Ravnens Fjedre.«

TANKETELEGRAFEN

Af FOX RUSSELL

MED ILLUSTRATIONER AF T. H. ROBINSON

Professor Foffenstein var en tysk »Videnskabsmand«; ja, han var en meget klog Mand, men led altid stærkt af tomme Lommesmærter. Stiltiende kastede han et koket Blik paa sin sidste videnskabelige Opfindelse, og saa gav han sig i Lag med at udbedre sine sprukne Støvler ved Hjælp af Blæk og en Pennefjer.

Denne Opfindelse — »Tanketelegrafen« — haabede han paa at kunne sælge for en saadan Sum, at han kunde blive i Stand til at leve Resten af sin Tid i sit Fædreland og fryde sig ved Nydelsen af Pølser og *Sauerkraut*. Han havde forgæves tumlet rundt til forskellige Rigmænd for at formaa dem til at interessere sig for Tingesten, men nu mente han at have fundet en passende Køber.

Halkin Bulpett var en kendt City-Rigmand og Professor Foffenstein stillede nu sit Haab til dette værdifulde Fund.

Efter at Professoren havde ventet en Snes Minuter i et Forværelse blev han vist ind til Financieren. Den fornemt-indesluttede Herre nikkede noget koldt og gjorde med Haanden en svag Bevægelse, som antydede, at Professoren kunde tage Plads.

— Ja, Professor! jeg er stærkt optaget, saa jeg beder Dem forebringe Deres Ærinde saa kort som muligt, begyndte Mr. Bulpet med et noget højtideligt Tonefald i Stemmen.

— Vist so! vist so! svarede Hr. Foffenstein og bøjede sig — med Fare for at sprænge sine Seler — for at tage noget frem fra en sort Haandkuffert. Vist so! jeg selv en optaget Mand. Jeg har samlet alle mine Tanker zusammen i længere Tid, for at lave en Maschine, der er kapabel til at offenbare for den ene Person, hvad den anden dænker; jeg har kaldt den »Tanketelegrafen«. Den fortælle Dem næsten alt, hvad Di vil vide om Deres Venner. Den fortælle Dem hvem der er hæderlig, og hvem der er en Bedrager!

Mr. Bulpett begyndte at faa Interesse for Sagen. Dette var jo noget nyt. Han sagde:

— Det synes jo at være et meget kønt Stykke Legetøj, Professor, men —

— Sagde Di Legetøj? Min Maschine er ingen Legetøj, den er et Vidunder, som — —

— Ja, ja. Men jeg kalder saadanne Ting for Legetøj, som ikke har nogen Handelsværdi.

— Ingen Handelsværdi? gispede Professoren og lod Fingrene pløje gennem sit lange Haar.

— Jeg gentager, ingen Handelsværdi. Hvorledes skulde denne Maskine blive til virkelig Nytte for det borgerlige Samfund?

Professoren begyndte nu med et fordægtig Smil at tage sin Overfrakke af.

— Jeg forklare Dem det, svarede Professoren og gav sig nu, da han havde kastet Overfrakken, til at knappe nok en Frakke op, — det vil tage mig nogen Tid —

— De vil, Professor, maaske være saa venlig i Aften at sætte mig ind i Sagen. Jeg ser tre—fire Fremmede hos mig tilMiddag — et Par af Herrerne er Folk, som forstaar sig paa at udnytte Deres Opfindelse, hvis de synes om den. Spis til Middag hos os ved Ottetiden, saa kan vi i Ro og Mag tale om »Tanketelegrafen«. Jeg bor 10 Green Park Lane.

— — — —

— Mig fortælle Dem, hvad Di dænker om mig.

Professor Foffenstein udgjorde en mærkelig Figur, da han om Aftenen mødte i Mr. Bulpetts elegante Hjem. Hans svulmende Legeme var omsluttet af en Kjole-Klædning, der slog saa underlige Folder at man maatte forundre sig over, at den nogensinde havde passet ham — saa havde han et kruset Kravebryst med en meget lav Flip og en Humbug, der havde forskudt sig hen under hans højre Øre.

Da Foffenstein havde sat sig til Bords, anbragte han sin Serviet under Dobbelthagen og forberedte sig paa at tage fat. Suppen, Fisken, Stegen, Vildtet, Syltetøjerne og Desserten, alt fandt Naade hos ham; det vil sige, at han tog ganske skrækkeligt til sig af hver Ret, medens

den fineste *Piper-Heidsick* rislede gennem hans rummelige Svælg som var det hans Fødelands *Lagerbier*.

Man var netop naaet til Midten af Menukortet, da Samtalen faldt paa den nye Opfindelse, og Professoren udbredte sig med Veltalenhed om den.

— Den kan gøre alles, den vil skabe en Verdenssensation! udbrød han begejstret.

— De siger, den kan aabenbare Folks Tanker, Professor? indskød Værten kritisk. Naa, men hvorledes vil det gaa, naar Offeret ønsker at skjule dem? Hvad vil der da ske?

Foffensteins Smil syntes at stige op helt nede fra hans øverste Vesteknap.

— Der vil ikke ske noget! De sande Tanker vil blive offenbarede og optegnede, lige med det samme. Med min Tanketelegraf mig fortælle Dem, hvorledes Di har sovet sidste Nacht; mig fortælle Dem, hvad Di dænker om mig, vedblev Professoren og lagde sin store fede Haand paa sit Bryst; og mig ligeledes fortælle Dem, hvad Di foretog Dem, da Di var bortrejst i sidste Uge.

— En meget ubehagelig — interessant Maskine, vilde jeg sige, skyndte Værten sig med at rette selv.

Nogle af Gæsterne var stærkt betaget af Professorens Foredrag. Den lille Fru Algy Fastley spurgte, idet hun rødmede let:

— Er der virkelig saadanne Maskiner til? Sig mig, er der? Det er da morsomt? Og hvor lang Tid tilbage kan denne Tanketelegraf oplyse, hvad man har taget sig for? Naa ikke længere? Det er allere — jeg mener, det er forfærdelig interessant, og hun gav sig pludselig til at smuldre en Brødkrumme, idet hun tænkte paa sin sidste Modehandlerinderegning og paa, hvorfor hun blev opholdt paa Broen.

Saa tog Stollway, den stormægtige Vexellerer, Ordet:

— Det er, Professor, det er en højst interessant Opfindelse, højst interessant, siger jeg; men er den nu ogsaa til at forlade sig paa! Hm! He!

— *Gewiss!* Den kan ikke tage Fejl.

— Tænk, hvilken Forlegenhed den kan sætte Folk i — hvad jeg vilde sige, den er jo en hel Hexemester, hakkede Vexellereren i det, men uanset, at den er meget snildt opfunden og af betydelig Interesse, saa indser jeg ikke, at den — hm! he! — har nogen *praktisk* Værdi.

— Det kan jeg rigtignok ikke holde med Dem i, udbrød Værtinden med et underligt Udtryk i Øjet. Jeg tror nu, at Professorens Opfindelse er til stor praktisk Nytte.

Foffenstein saa paa hende med et taknemmeligt Smil. Idet han henvendte sig til Værtinden takkede han hende for Komplimenten og sagde med en noget snøvlende Stemme:

— Det vil være mig en stor Ære at præsentire en af disse Maschiner for Dem. *Was giebts?* Han brød pludselig af: Der er nogen, som sparker mig paa Benet!

Fru Fastley, som sad ved Siden af Professoren, skyndte sig med at gøre en Undskyldning for sin »Uforsigtighed«, og sendte straks efter et umærkeligt og fortvivlet Øjekast over til Værten ved den anden Side af Bordet.

— Det — det forekom mig, Professor, da vi i Morges talte om Deres interessante Opfindelse, at den frembød visse Muligheder, visse Farer. Naturligvis — hm! i samvittighedsløse Folks Hænder vil den absolut være — um! — farlig. Saa vidt jeg husker, udtalte De, at den kunde oplyse om, hvem der er ærlig i sin Forretning? Tror De ikke, at den snarere vil — ja — forvirre og lamme den industrielle Foretagsomhed?

— Ja netop det, bemærkede Mr. Stollway, som just tænkte paa det sidste Aktieselskab, han havde faaet i Stand.

— Alligevel, Professor, udbrød Fru Bulpett med et bestemt Tonefald, jeg stoler paa det Løfte, De gav mig om at vise mig en af disse interessante (Mr. Bulpett fik et ubehageligt Hosteanfald) og morsomme Maskiner. Jeg tror, at de vil være meget nyttige til at opdage — ja alle mulige Ting!

Professoren skrydede op om sin Opfindelse, fuldstændig uvidende om de Kuldegysninger, han havde fremkaldt i denne sociale Athmosfære, og Fru Bulpett, som indsaa det umulige i at faa en almindelig Samtale i Gang, gav Tegn til Damerne om, at de kunde rejse sig fra Bordet.

Stollway var den første, som tog Ordet.

— Hvis jeg var i Deres Sted, Professor, bemærkede han med en tung, embedsmæssig Stemme, vilde jeg ikke arbejde videre paa denne Idé. Ser De, at læse en anden Mands Tanker er teoretisk set ganske godt gjort, men hvad Gavn er det til forretningsmæssig set?

— Det vil frembringe en Revolution i Forretningsverdenen, ja i hele det sociale Samfund. Lad mig blot komme til at starte et Gompani og mig vil *erstaune* Dem med, hvad Maschinen kan bruges til, svarede Professoren.

Han svælgede det syvende Glas Claret ned og blinkede mildt gennem sine Brilleglas. Mr. Stollway havde intet mere at skulle sige og en generende Stilhed faldt over Resten af Selskabet. Mr. Bulpett forsøgte at føre Konversationen ind paa andre Baner, men det lykkedes ham ikke. Om Tanketelegrafen havde været en Helvedesmaskine (ja, paa en Maade var den det!) kunde den ikke have optaget Interessen mere fuldstændig end den gjorde det.

Da de saa traadte ind i Salonen, blev Professoren øjeblikkelig shanghajet af Værtinden.

— Hvornaar skal jeg saa ha' Tanketelegrafen, Professor? spurgte hun indtrængende. Og saa tilføjede hun med en temmelig højrøstet og no-

get drilagtig Latter: Hvis De har den her, saa vil jeg prøve den paa min Mand.

Men samtidig henledte Mr. Bulpett meget energisk Professorens Opmærksomhed paa et Tilfælde af særlig pragtfulde brasilianske Smørfluer, medens Flitterby lo ganske ovenud,

– Har De saadan en Maskine med Dem? vedblev Fru Bulpett. I saa Fald er jeg sikker paa, at Mr. Stollway vil tillade mig at gøre det første Forsøg med ham.

— Med Fornøjelse, kære Frue, svarede Mr. Stollway paafaldende hurtigt, men desværre er jeg nødt til nu at forlade Selskabet, – medens han sagde dette, raadførte han sig med sit Lommeur, som var gaaet i Staa et Par Timer forinden. Godnat! Godnat! Jeg er sikker paa, at De vil faa Fornøjelse af Experimentet med — med Deres Mand!

Og da Vexellereren forsvandt ud af Døren, sagde Foffenstein:

— Jeg skal sofort hente den lille Maschine!

— Aa ja, Professor – det vil more mig at se den! udbrød Fru Bulpett henrykt.

Saa blev det Mr. Charles Flitterbys Tur til at »tage Anledningen«.

– Lad mig! udbrød han og skyndte sig ud af Døren for at søge efter denne mystiske Tankelæser.

Mr. Bulpett fulgte ham.

— Har den i en lille sort Koffer im Entreen! raabte Professoren efter dem.

– »Hvor er min lille Maschine? Hvor er den? *Donnerwetter!* den maa jo være her; mig selv satte den her!«

Der gik fem Minutter, der gik 10 Minutter og saa kom Mr. Bulpett tilbage til Salonen i dybe Tanker. Aah! han havde helt glemt den sorte Kuffert og den lille Maskine! Og Flitterby? Ja, Flitterby, han, var taget hjem. Mr. Bulpett formodede, at han helt havde glemt »Tanketelegrafen«, fordi Flitterby maatte gaa og saa havde han vexlet nogle Ord med ham angaaende en Forretning. Ja, det var skam kedeligt.

Saa gik Professoren ud efter Maskinen. Med Bistand af Mr. Bulpett og Tjeneren endevendte han alt derude. Hatte, Overstykker, Rejsetæpper og Tørklæder kastede Professoren ubarmhjærtig rundt paa Gulvet, medens han stadig gentog:

— Hvor er min lille Maschine? Hvor er den? *Donnerwetter!* den maa jo være her; mig selv satte den her!

Søgningen fortsattes i nogen Tid forgæves. »Tanketelegrafen« var intet Steds at finde.

Mr. Bulpett var meget ilde berørt deraf. Han lovede, der skulde finde en omhyggelig Eftersøgning Sted ved Dagens Lys for at skaffe den tabte Skat til Veje.

– Imidlertid, Professor, vil jeg gærne se Dem paa mit Kontor ved Ellevetiden i Morgen. Stollway og Flitterby vil være tilstede. Jeg vil sætte Pris paa, at De kommer og taler med os om Udsigterne for Deres Opfindelse.

Under Indflydelse af den Glæde, som Professoren følte ved denne Udtalelse, omfavnede han Mr. Bulpett og trykkede et bredt og slattent Kys paa den forundrede Mands Kind.

– Ja, jeg vil gomme 11 Uhr og Di vil also finde den lille Maschine til den Tid? *Aufwiedersehen*, mine Venner!

Professoren fik sin Overfrakke og Hat paa. Mr. Bulpett undgik behændigt et nyt Kys, og ledsagede saa den store Tysker til Døren.

Lidt før Klokken Elleve den følgende Formiddag var D'Hrr. Bulpett, Flitterby og Stollway samlede paa førstnævntes Kontor, hvor de diskuterede »Tanketelegrafen«s Værdi og mulige Fordele. Hver for sig havde de lagt Planer op for at kvæle denne snilde, men generende Opfindelse i Fødselen.

Noget senere blev Professoren meldt. Han rev sit uhyre Slag af Skuldrene og plantede sig tavst i en Stol.

— Vi har fundet Maskinen, Professor, udbrød Stollway, og vi har ofret meget alvorlige Overvejelser paa Sagen. Medens vi fuldt ud erkender den Sindrighed, De har lagt for Dagen for ved denne Maskine at aabenbare Offerets — hvad jeg vilde sige Individets Tanker, saa anser vi det dog for uheldigt i mange Tilfælde at afsløre saadanne Tanker; det vil ikke være til Velsignelse for nogen af os her — for nogen-

somhelst, rettede han hurtigt sig selv, — jeg siger udtrykkelig for nogensomhelst, om De bragte denne lumske — denne lovpriste Maskine til Fuldkommenhed, min kære Professor!

— Men hvorfor skulde jeg give den op? Den er kunstig, gewiss nok — men ved Hjælp af mine Noter kan jeg faa Maschinen til at fortælle mig alt.

— Undskyld! afbrød Bulpett, De siger »ved Hjælp af Deres Optegnelser« kan De faa alt ud af Maskinen. Er dermed sagt, at den er uskadelig — uvirksom mener jeg — uden disse?

— Ja vist so! Det har taget mig Aar at lave disse Noter....

— Godt, godt! svarede Mr. Bulpett, som var ængstelig for at spilde for megen Tid. Tillad mig et Øjeblik at tale med mine Venner her, Professor, og —

Foffenstein bukkede og gik hen til Vinduet.

Men al Tale var overflødig. Mr. Bulpett rynkede Øjenbrynene i et stiltiende Spørgsmaal til Stollway og Flitterby, som begge tilnikkede ham deres Billigelse. Bulpett holdt tre Fingre af sin højre Haand i Vejret og de nikkede begge to igen og Stollway vendte sig om med et Suk.

Henvendt til Professoren udtalte Mr. Bulpett:

— Vi har taget vor Beslutning, Professor, og skønt Maskinen paa dens nuværende Stadium er blottet for enhver Handelsværdi, synes den dog at have en Fremtid, og derfor er vi villige til at købe Deres Optegnelser og fulde Patentret. Som Maskinen nu er, er den kun meget lidt værd. Jeg tvivler om, at den kan præstere, hvad De pralede af i Aftes; her er Kofferten; er De parat til at bevise, at det passer, som De har fortalt? Forsøg med mig — med Stollway vilde jeg sige.

— So gærne! Jeg prøver den øjeblikkelig paa ham.

— Nej, nej, udbrød Stollway hurtigt, nej, Bulpett. De siger, at De ikke tror paa den, lad Professoren forsøge med Dem.

— Ja, for min Skyld gærne, svarede Bulpett, idet han paatog sig et strængt Udseende.

Han rejste sig og tog det uhyggelige Instrument frem fra dets Gemme, og Foffenstein gik strax i Gang med Experimentet. Han anbragte de fintfølende Traade om Mr. Bulpetts noget kegleformige Hovede og gav sig saa til at dreje rundt paa et lille Haandsving, medens han stirrede paa Instrumentet.

Saa begyndte han:

— Di dænker paa, hvor billigt Di kan købe denne lille Maschine; aber, Di har allerede bestemt Dem til at købe den.

— Ha, ha! lo Mr. Bulpett noget spodsk.

Professoren syntes at blive stødt. Han drejede Haandtaget stærkt rundt og raadførte sig med en Del Optegnelser, han havde liggende paa Bordet foran sig.

— Det sidste Gompani, han har bragt i Stand til egen Fordel, Jobberi paa Børsen, overtaler selv sine Venner til at købe hans Aktier, ved selv, at det hele er Svindel — —

— Tak, tak, Professor. Ganske vist — ja — tror jeg ikke et Ord af det hele; men forsøg nu med Stollway.

Men det syntes Stollway ikke om.

— Desværre, kære Ven, men jeg har meget travlt, sagde han og rejste sig hurtig for at gaa. Mr. Bulpett, udbrød han i Døren, jeg lægger Sagen fuldstændig i Deres kyndige Haand.

En halv Time efter forlod ogsaa Professor Foffenstein det samme Kontor, — *minus* den lille Maskine, Noterne og enhver Ret til at udnytte »Tanketelegrafen«, men *plus* en Chek paa tre Tusind, med John Samson Bulpetts solide Underskrift, lige til at hæve i Banken.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN
RED · J · JÜRGENSEN · OG · SOPHUS · JÜRGENSEN
(FOR TEKST) (FOR BILLEDER)
Januar 1907.
Nr. 4. 3. Aargang.

NORSKE KVINDER

AF

KNUT HAMSUN

Her er blot tredive Kvinder ved Badet endnu. De ligger her i Ferierne og nyder Livet. Der er syv Fruer af dem, Resten er Piger fra tolv til femti Aar. Allesammen hækler.

Og her er tre Herrer....

Mine Damer, jeg kommer just fra et Land, hvor Øjnene sprutter og Brysterne bølger. Her er Støv i alle Blikke, ingen Hæftighed, intet Køn.

Igaar Morges sænked jeg Hatten saa dybt ned som muligt og hilste: Godmorgen Frøken. Godmorgen, svared hun. Gør det endda dybere, tænkte jeg. Idag Morges gjorde jeg det endda dybere. Virket det? Nej. Fred og Ro, Mad, Søvn, Hækletøj og Bad.

* * *

— Mine Damer, siger jeg, her er ikke engang en liden Vind, min Cigarrøg staar stille i Luften.

— Ja, hvor her er velsignet i Skogen, svarer Damerne.

— Og Kønnet, siger jeg igjen, det gaar saa velsignet galt med Kønnet ogsaa. Jeg havde engang en kvindelig Ven herhjemme, men hun brød med mig.

— Hvorfor? spørger Telegrafistinden.

— Fordi jeg saa paa hende og sagde: Jeg blir hed ved Deres Side iaften.

Her er to nygifte Fruer. Den ene har været gift i fem Maaneder. Nu har hun Ferie, hun nyder Livet.

— Og Deres Mand? spørger jeg.

— Han er hjemme, svarer hun — Jeg skriver til ham to Gange om Ugen.

— Og faar to Gange Svar?

— Fire Gange, ofte fem Gange. Slig er han.

— Men De har det godt her, Frue?

— Jeg har aldrig havt det bedre end nu.

Og Fruen hækler og tæller, hækler og tæller. Hendes gode, flade Bryst puster regelmæssigt, i hendes Hjærne ligger tause Vande.

— Ved De, Frue, Faren ved Deres Liv ligger i at tælle en Maske fejl paa et Hækletøj.

* * *

Der er Udsigt til Regn.

— Vær forsigtig med din Helse, Olga.

Og Olga er sin Moder lydig og er forsigtig med sin Helse, hun tager Galoscher paa. Hun tager ogsaa Regnkaabe paa. Det gælder at leve, til man blir sytti Aar.

— Hvad om De satte Dem op paa mit Værelse og skrev Breve idag, Frøken Olga? Der er Udsigt til Regn.

— De siger noget.

— I mit Værelse har De Papir, Blæk og Pen, og der har De en Sofa.

— Ja Tak.

— Og De har en Nøgle paa Indsiden.

— Tusind Tak.

— Men De har desværre ogsaa mig. Jeg maa arbejde.

Og Frøken Olga misforstaar mig; hun er en og firti Aar, men misforstaar mig, gør en Grimase af Skræk og forsvinder.

* * *

Madklokken lyder.

Mine kære Damer, jeg er oprigtigt bange for, at I æder formeget. Fire Maaltider om Dag burde være nok, I æder fem. Og I drikker desuden mange Gange Mælk.

Hvor alles Øjne hænger graadigt ved Fadene! Frøken Schultz har Lyst til at tage tre Stykker Bif med én Gang, men en Snes andre madgejle Øjne gennemborer hende, og hun maa nøje sig med to. Fra nu af taler ingen, alle Munde tygger.

Frøken Schultz bærer forresten paa den store Sorg, at hendes Kæreste har slaaet op med hende. I tre Aar har hun udholdt det, hendes gode Hjærte tilgiver ham. Saa er den Saga ude....

En Dame sad paa et Omnibustag i Syden. Hun har sorte, hurtigt blinkende Øjne. En Herre fra Norden indleder en Samtale med hende.

— Nej, siger hun, jeg er ikke gift. Men jeg var engang forlovet.

— Det blev ikke til noget? spørger Herren. Og Damen svarer:

— Nej. Han gifted sig med en anden.

— Saa er den Saga ude.

— Ikke ganske.

Herren fra Norden smiler:

— Ikke ganske? Hvad er saa tilbage?

— Min Hævn, svarer hun.

* * *

Norske Kvinde, norske Kvinde.

Enkefru Sevaldsen er blot tredive Aar, og vi tre Herrer har gjort megen Kur til hende, hun er overmaade indtagende. Nytter vor Kur os? Nej. Fruen er uden Følelser. Men hvor hun har blaa Øjne, og hvor hun stundom smiler rødt!

Hun har en lille Pige paa fem Aar.

— Stille, Barn, siger hun til sin lille Pige.

Men den lille Pige er ikke stille, hun kan slet ikke lade være at pirke Mama i Ørerne med en Hæklenaal. Otte Gange løfter Mama hende bort, otte Gange kommer hun tilbage. Da smiler Mama og siger:

— Nej, kære Barn, vær nu stille.

Efter den niende Gang maatte jeg gaa. Kanske løfter hun Barnet bort endnu nogle Gange, bestandig lige smilende, bestandig lige mild.

* * *

Det lider med Dagen, og Regnen er over. Nu og da farer en Luftning henover Altanen, men det er en Skam at kalde den Vind.

Man æder til Aftens, drukner sine Lyster i Mad, og samles atter paa Altanen. Mine Damer, I har bestemt ædt formeget, eders Øjne er saa stive.

Frøken Rachel er smuk som sædvanlig, hun er desuden barhalset iaften, og hendes Hals er uden Lige. Hun er nitten Aar. Gud, hvor hun er ung!

— Godaften, min Sjæl, siger jeg og føler, at hun virker paa mig.

— Godaften, svarer hun.

— Maa jeg sidde her og se paa Dem? siger jeg og sætter mig ved hendes Side. — Forresten har jeg fundet Deres Handsker i Skogen.

— Tusind Tak, svarer hun og modtager Handskerne. Pludselig vender hun sig til sin Sidedame og siger sagte: — Jeg ved, hvor der endnu staar en mugge Mælk.

Og afsted gaar de to Damer.

SICILIANSKE LEMONER

NOVELLE AF LUIGI PIRANDELLO

OVERSAT AF *REGITZE WINGE*. TEGNINGER AF *RS. CHRISTIANSEN*

Er det her, Teresa bor?

Tjeneren, som endnu var i Skjorteærmer, men dog allerede kvalt i en himmelhøj Flip, mens hans sparsomme Lokker laa pynteligt nedklistrede paa hans Isse, trak sine tykke Knebelsbart-lignende Øjenbryn i Vejret og maalte fra Top til Taa den unge Mand, der stod udenfor Døren. Med sin grove Overfrakke, hvis Krave var slaaet op om hans Øren, og sine kuldeopsvulmede Hænder, af hvilke den ene bar en snavset Pose og den anden som Modvægt dertil en gammel Vadsæk, saá han nærmest ud til at være fra Landet.

— Teresa? Hvem er det?

Den unge Mand rystede først sit Hoved for at faa en Draabe, der hang ved hans Næsetip, til at falde, og svarede saa:

— Teresa, Sangerinden.

— Aa! — udbrød Tjeneren. — Saa hende kalder De saadan uden videre Teresa! Hvem er De maaske, om jeg tør spørge?

— Er hun hjemme eller ej? — spurgte den unge Mand, idet han rynkede Panden og samtidigt snøftede nogen Væde op. — Sig hende, at Micuccio er her, og lad mig komme ind.

— Jamen hun er ikke hjemme! — svarede Tjeneren med et størknet Smil. — Frøken Teresina Marnis, hvis det er hende, De mener, er endnu paa Theatret, og —

— Er Tante Marta heller ikke tilstede? afbrød Micuccio ham.

— Aa, Herren er en Slægtning af Frøkenen... saa værs'god at komme ind, værs'god... Nej, der er ingen hjemme. Deres Tante er ogsaa i Theatret. Før Midnat hommer de ikke hjem. Herrens .... Kusine har nemlig Benefice i Aften. For Herren er vel altsaa en Fætter...

Micuccio stod et Øjeblik forlegen.

— Nej, jeg er ikke, jeg er .... Micuccio Bonavino... Hun véd Besked. Jeg er kommen rejsende hertil for at tale med hende.

Efter dette Svar fandt Tjeneren det først og fremmest passende øjeblikkelig at tage sit »Herren« tilbage og atter kort og godt sige »De«. Han førte Micuccio ind i et mørkt Værelse, der laa ved Siden af Køkkenet, og hvorfra en stærk Snorken lød ud.

— Værs'god og sid ned — sagde han. — Nu skal jeg hente Lys.

Micuccio saá først henimod den Kant, hvorfra hin Snorken kom, men kunde intet skælne. Saa vendte han sit Blik mod Køkkenet, hvor Kokken, hjulpet af en Kokkedreng, lavede Mad til et Aftenselskab. Den blandede Duft af de forskellige Slags Kødretter steg ham til Hovedet og gjorde ham halvt svimmel. Siden om Morgenen havde han saa godt som intet spist; han kom fra Reggio i Calabrien, og havde tilbragt et helt Døgn i Jernbanen.

Tjeneren kom med Lampen. Omme bag et Gardin, der, trukket paa en Snor, delte Værelset i to Dele, lød en søvndrukken Røst:

— Hvem er det?

— Op med Dem, Dorina! — svarede Tjeneren. Her er Hr. Bonvicino.

— Bonavino! — rettede Micuccio, der stod og

— Er det her, Teresa bor?

aandede paa sine forfrosne Fingre for at varme dem.

— Bonavino, Bonavino, en Bekendt af Frøkenen. De sover til den store Guldmedalje; her bliver ringet paa, men ingen Ting hører De... Jeg skal dække Bord; jeg kan ikke gøre al Ting, baade se efter Kokken, der ingen Besked véd og lukke op og tage mod Folk, der kommer...

Tjenerens bebrejdende Ord besvaredes af en høj og hjærtelig Gaben, der fortsattes under en Strækningsproces og endte med en Nysen, forvoldt ved en eller anden pludselig Afsvaling

— Naa! Det var Ret! — sagde Tjeneren, idet han bortfjærnede sig.

Micuccio smilte og fulgte ham med Øjnene gennem et andet halvmørkt Værelse ind til den store, oplyste Sal der bag ved, hvor det pragtfulde Bord, som han undrende beskuede, stod dækket. Saa fik den usynlige Persons Snorken ham paany til at vende sig og se hen mod Gardinet.

Med Servietten under Armen færdedes Tjeneren frem og tilbage, beklagende sig, snart over Dorina, der vedblev at sove, snart over Kokken, som lod til at være ny der i Huset, blot hidkaldt i Aftenens Anledning, og som plagede ham med sine stadige Forespørgsler. For ikke yderligere at irritere ham, fandt Micuccio det klogest at beholde alle de Spørgsmaal for sig selv, som han ellers kunde have haft Lyst at henvende til ham. I Grunden burde han jo have sagt ham, eller ladet ham forstaa, at han var Teresinas Forlovede; men uden at han selv vidste hvorfor, vilde han alligevel ikke .... Det var maaske fordi, at saa maatte denne Tjener jo behandle ham, Micuccio, som Herre.... Denne Tjener, der var saa elegant og utvungen af Væsen allerede nu, inden han havde faaet Kjole paa.... Nej, ved den Tanke følte Micuccio en uovervindelig Undseelse. Dog tilsidst kunde han, da Tjeneren atter kom forbi, ikke dy sig for at spørge ham:

— Undskyld.... Hvis er egentlig denne Lejlighed?

— Vor, saa længe vi har den — svarede Tjeneren og fór hastigt videre.

Miccucio sad og rystede paa Hovedet.

Det var som bare Pokker. Saa det forholdt sig altsaa virkelig saaledes? Saa Teresa havde altsaa gjort saa stor Lykke og tjent saa mange Penge? Tjeneren her, der ligefrem saá ud som en fornem Herre, og Kokken og Kokkedrengen, og den Dorina, der laa bagved Gardinet og snorkede, de var altsaa allesammen Teresinas Tjenestefolk! .... Hvem skulde nogensinde have troet det?

Han gensaa i Tankerne det fattige Kvistkammer dernede i Messina, hvor Teresa og hendes Moder boede. Uden ham vilde Moder og Datter den Gang, for fem Aar siden, være sultede ihjel. Og ham, ham alene var det, der havde opdaget den Skat, Teresa bar i sin Strube! Altid sang hun, ligesaa uvidende om denne sin Skat som en fattig Fugl paa Taget; hun sang af Fortvivlelse, hun sang for ikke at tænke paa den Armod, i hvilken hun og Moderen levede, og paa hviken han, trods sine Forældres forbitrede Modstand, saa godt han formaaede søgte at raade Bod. Kunde han vel forlade Teresina, saaledes som hun efter sin Faders Død var stillet, opgive hende, fordi hun intet ejede, mens han, hvor ringe, den saa var, dog havde sin lille Stilling som Fløjtespiller i det kommunale Orkester? Det vilde rigtignok havde været nydeligt. Havde han maaske ikke et Hjærte i Livet?

Ja, det havde jo været ved en ren Himlens Indskydelse, at han havde lagt Mærke til hendes Stemme, da ingen andre gjorde det. Han mindedes hin skønne Aprildag ved Kvistvinduet, der dannede Ramme om den blaa, blaa Himmel. Teresina nynnede en lidenskabelig, siciliansk Sang, hvis ømme Ord Micuccio den Dag i Dag mindedes. Hun var bedrøvet den Dag, var Teresina, over sin Faders Død og over den Modstand, Micuccios Slægt gjorde mod deres Kærlighed; og ogsaa han, huskede han, var tung i Sindet; saa tung at han havde faaet Taarer i

Øjnene ved at høre hende synge. Og dog havde han ofte hørt den lille Vise, men aldrig sunget paa den Maade. Den havde gjort et saadant Indtryk paa ham, at han Dagen efter, uden at sige noget hverken til hende eller til hendes Moder, havde faaet Dirigenten for det lille Orkester, der var hans Ven, med sig op paa deres Kvistværelse. Og saaledes var de første Sangtimer begyndt; og to Aar i Træk havde han brugt næsten hele sin lille Gage til hendes Undervisning. Han havde lejet et Klaver, købt Noder og nu og da givet Læreren en Venskabsgave for hans Ulejlighed. Ak, de skønne, svundne Dage! Teresina glødede af Længsel efter at sprede Vingerne til Flugt mod den Fremtid, som hendes Lærer spaaede hende, vilde blive straalende; og hvilke Ildkærtegn øsede hun paa Forhaand ikke ud over Micuccio for at bevise ham sin Taknemlighed! Hvilke skønne Fremtidsdrømme drømte de ikke sammen!

Tante Marta, derimod, rystede bittert paa Hovedet. Hun havde oplevet saa meget sørgeligt i sit Liv, stakkels gamle Kone, at hun ikke mer troede paa Fremtiden; hun var angst for Datteren og vilde ikke en Gang, at hun maatte tænke paa at komme ud over den Fattigdom, i hvilken de nu en Gang havde fundet sig i at leve.

Men hverken han eller Teresina havde brudt sig om, hvad hun sagde; og forgæves havde hun sat sig til Modværge, da en ung Opera-Komponist, der havde hørt Teresina ved en Koncert, havde erklæret, at det vilde være en sand Forbrydelse ikke at give hende bedre Lærere og en fuldstændig kunstnerisk Uddannelse. Til Neapel burde hun sendes, til Konservatoriet i Neapel, og det for enhver Pris.

Og da havde han, Micuccio, efter et afgørende Brud med Forældrene solgt den lille Smule Jord og det lille Hus, han havde arvet efter sin Onkel Præsten; og saa var Teresina kommet til Neapel for at fuldende sine Studier.

Siden den Tid havde han ikke set hende. Men han havde jo hendes Breve fra da hun gik paa Konservatoriet, og saa Tante Martas fra den Tid, Teresina begyndte paa sit Kunstnerliv, da alle Theatrene, efter hendes opsigtsvækkende Debut paa San Carlo-Theatret, stredes om at sikre sig hende. Paa den nederste Rand af disse Breve, som den stakkels, gamle Kone med sin usikre rystende Skrift saa godt, hun kunde, havde kradset op, stod der altid to Linjer fra hende, fra Teresina, der aldrig havde Tid at skrive: »Kære Micuccio,« stod der, »herved bekræfter jeg alt, hvad Moder har skrevet. Gid du maa være rask og vedblive med at holde af mig.« De var blevet enige om at vente med at gifte sig en fem, seks Aar, til hun var kommen i Vej. De var jo begge unge og havde Tiden for sig. Og de Breve havde han i fem Aar, der allerede var gaaede, stadigt, for at tilintetgøre den onde Sladder, som hans Slægtninge udspredte om Teresa og hendes Moder, fremvist til alle og enhver. Saa var han blevet syg, havde ligget for Døden; og uden hans Vidende havde Tante Marta og Teresa da, til hans Adresse sendt en ret betydelig Sum Penge. En Del af Pengene var gaaet med under hans Sygdom, men Resten havde han med Magt fratvunget sine begærlige Slægtninge; og nu var han kommen rejsende for at betale Teresina dem igen. Nej, for Penge . . . Nej mange Tak, det vilde han dog ikke tage imod. Ikke fordi det forekom ham at være en Almisse; han havde jo givet saa mange ud for hende . . . . Men . . . Ja, han kunde ikke rigtig selv forklare, hvorfor, Men Penge, nej Tak! . . . . Og nu, han saá dette Hjem her, nu mindre end nogensinde.... Havde han ventet i saa mange Aar, kunde han vel vente lidt endnu.... Og for Resten, hvis Teresa saaledes havde Penge tilovers, var det jo da Tegn paa, at hendes Maal var naaet; og saa var det jo da paa Tide, at det Løfte, hun i sin Tid havde givet ham, blev indfriet, saa at alle de Vantro derhjemme kunde blive beskæmmede.

Her rejste Micuccio sig op og rynkede Panden, som for yderligere at befæste sig i sin Beslutning; han aandede paany i sine forfrosne Hænder og stampede i Gulvet for at varme sine Fødder.

— De fryser nok? — sagde Tjeneren, der just kom forbi. — Nu maa de straks være her. Kom her ud i Køkkenet. Her er lunere.

Micuccio vilde ikke følge dette Raad. Tjenerens flotte Væsen gjorde ham baade genert og forknyt. Han satte sig atter raadvild ned og spekulerede. Men kort efter fik et hæftigt Ryk i Klokkestrængen ham til at fare op.

— Dorina! Frøkenen er der! — raabte Tjeneren og trak i en Fart i sin Kjole, inden han løb til Døren for at lukke op; men da han saà, Micuccio vilde følge ham, standsede han ham kort med følgende Ordre:

— Bliv De her; lad mig først sige hende, at De er her.

— A — oh! — gabede den søvndrukne Stemme bag Gardinet; og straks efter kom et stort, tykt, pyntet Fruentimmer frem, indhyllet i et Uldschawl og med kanariegult farvet Haar. Hun slæbte Fødderne efter sig og kunde ikke ret faa Øjnene op.

Micuccio stod og stirrede ganske betuttet paa hende. Ogsaa hun spærrede nu Øjnene op ved Synet af den Fremmede.

— Frøkenen er der! — gentog Micuccio.

Da kom Dorina pludselig til sig selv.

— Ja, nu kommer jeg, nu kommer jeg! — svarede hun, rev Schawlet af sig og kastede det om bag Gardinet, idet hele hendes tunge Person

saa hastigt, den kunde, rullede ned mod Indgangsdøren.

Synet af denne malede Heks gav, i Forbindelse med Tjenerens bestemte Ordre om at blive tilbage, et Øjeblik Micuccio en underlig, pinlig Forudanelse. Saa hørte han Tante Martas skarpe, gamle Stemme:

— Derind, i Salen, i Salen, Dorina!

Tjeneren og Dorina kom forbi, bærende pragtfulde Blomsterbukketter. Micuccio kiggede ud af Døren og saá derinde i den oplyste Sal en Mængde kjoleklædte Herrer, der talte i Munden paa hverandre. Der lagde sig som en Taage for hans Øjne; saa stor var hans Betagelse og Bevægelse, at han ikke selv mærkede, at de var blevne fulde af Taarer. Han lukkede dem i, og i dette Mørke drog han sig helt ind i sig selv, næsten som for at modstaa den Smærte, som et langt, skringrende Latterudbrud forvoldte ham. Det var Teresina, der lo saaledes derinde.

Et halvkvalt Skrig fik ham til atter at aabne Øjnene. Foran ham stod Tante Marta, uigenkendelig, med Hat paa Hovedet, stakkels gamle Kone, hun som aldrig før havde baaret andet end Tørklæde! Og med Skuldrene tyngede af en rig og prægtig Fløjelskaabe.

— Men Micuccio dog! Er du her!

— Tante Marta! — stammede Micuccio, der næsten forskrækket blev staaende og betragtede hende.

— Hvordan er du dog kommen? — fortsatte den Gamle. — Saadan, uden at lade os det vide i Forvejen? Hvad er der sket? Naar er du kommen? ....Og nu, netop i Aften.... Aa Gud dog ogsaa....

— Jeg er kommen for — stammede Micuccio, der ikke mer vidste, hvad han skulde sige.

— Vent lidt, — afbrød Tante Marta ham. — Hvad skal vi dog gøre.... Du ser, vi har Huset fuldt af Fremmede, min Dreng.... Teresina har Benefice i Aften.... Vent lidt, vent lidt her....

— Hvis De — prøvede Micuccio, hvis Hals Bevægelsen snørede sammen, at faa sagt — hvis De tror, jeg heller skal gaa min Vej....

— Nej, vent lidt, siger jeg dig! — svarede den gode gamle Kone hurtigt og forlegent.

— Ja for.... For jeg véd heller ikke rigtigt, hvor jeg skulde gaa hen her i denne fremmede By og paa denne Tid af Natten....

Tante Marta gjorde med sin behandskede Haand et Tegn til ham om at vente og forlod ham for at gaa ind i Salen. Micuccio syntes, der aabnede sig som en Afgrund derinde. Der blev med et ganske stille. Saa hørte han tydeligt Teresa sige:

— Undskyld mig et Øjeblik, mine Herrer.

Atter drog Forventningen om nu straks at skulle gense hende en Taage for hans Øjne. Men Teresina kom ikke, og de mange Stemmer tog atter til at summe inde i Salen. Efter nogle Minutters Forløb, der forekom ham lange som en Evighed, kom derimod Tante Marta igen uden Hat, Kaabe og Handsker, og mindre forlegen end før.

— Vi venter lidt her; det har du vel ikke noget imod? — sagde hun til ham. — Jeg bliver hos dig. De skal jo til at spise til Aften derinde. .... Vi bliver her. Dorina dækker det lille Bord til os, og saa spiser vi til Aften sammen herinde, og mindes de gode, gamle Tider; ikke? .... Jeg kan slet ikke forstaa, at det er dig, min kære Dreng, og at vi her skal sidde sammen alene.... Men der er saa mange fine Herrer derinde, forstaar du.... Hun er nødt til at indbyde dem, stakkels Pigebarn.... Du forstaar nok, naar man er Kunstnerinde og vil frem.... Aa ja ja, hvad skal man sige det?.... Har du set Aviserne?.... Al den Stads, de gør af hende.... Jeg føler mig altid som en Baad paa høje Bølger.... Jeg kan slet ikke forstaa, jeg skal sidde her i Fred med dig i Aften....

Og den gamle Kone, der havde snakket og snakket rent instinktmæssigt for ikke at give Micuccio Tid at tænke, smilte og gned sig i Hænderne og saá rørt og mildt paa ham.

Dorina kom ind og dækkede Bord i al Hast, thi Souperen var begyndt derinde i Salen.

— Kommer hun ikke herind? — spurgte Micuccio mørkt og usikkert. — Jeg mener blot... Jeg vilde blot gærne se hende....

— Jo, vist kommer hun — svarede den Gamle hurtigt, med et Forsøg paa at overvinde sin Forlegenhed. — Saasnart det bliver hende muligt at undslippe et Øjeblik, kommer hun. Det sagde hun selv.

De saá paa hinanden og smilte. Det var som de først nu, gennem Forlegenheden og Bevægelsen havde genfundet hinanden og hilste paa hinanden med dette Smil.

— »Det er jo alligevel Tante Marta!« — sagde Micuccios Øjne. — »Og du er jo Micuccio. min kære, gode, Micuccio, uforandret.... Stakkels Micuccio....« sagde Tante Martas. Men straks efter slog hun dem ned, for at Micuccio ikke skulde læse mere i dem. Paany gned hun sig i Hænderne og sagde:

— Skal vi saa spise?

— Ja Tak, jeg er saa sulten, saa det er utroligt! — svarede Micuccio; der nu atter følte sig beroliget, fornøjet og muntert.

— Først Korsets Tegn! Herinde har jeg da Lov at gøre det! — tilføjede den Gamle, idet hun skalkagtigt kneb det ene Øje til og korsede sig.

Tjeneren kom ind og bød dem den første Ret. Micuccio saá nøje efter, hvordan Tante Marta bar sig ad med at faa en Portion fra Fadet ned paa sin Tallerken. Men da hans Tur kom, og han fik Hænderne op i Lyset, saá han, at de

. . . Et Brus af Silke, en blændende Glans, som om det hele Værelse med eet var blevet stærkt oplyst . . . Han var som forblindet.

var snavsede efter den lange Jernbanerejse; han rødmede, blev forvirret og saá op paa Tjeneren, der nu var blevet overordentlig høflig, og som med et Smil og en let Hovedbøjning opfordrede ham til at tage, hvad han ønskede. Heldigvis hjalp Tante Marta ham ud af Forlegenheden.

— Nej, nej, Micuccio, lad mig rette an til dig!

Han kunde gærne have kysset hende af lutter Taknemlighed! Da han havde faaet sin Portion, skyndte ogsaa han sig, saasnart Tjeneren var ude af Døren, at gøre Korsets Tegn.

— Det var Ret, min Dreng! — sagde Tante Marta.

Og han følte sig lykkelig og vel til Mode, og gav sig til at spise, som han aldrig før i sit Liv havde spist, uden hverken at tænke paa sine Hænder eller paa Tjeneren mer.

Dog hver Gang denne, naar han gik ud eller ind af Salen, lukkede Døren op, saa Bølger af Latter og Tale brød ud derfra, vendte Micuccio sig urolig om og søgte den lille, gamle Kones bedrøvede, kærlige Øjne som for deri at finde en Forklaring. Men i hendes Blik læste han kun en Bøn om for Øjeblikket ikke at spørge om noget, om at opsætte alle Forklaringer til senere hen. Og saa smilede de atter til hinanden og gav sig til at tale om deres fjærne Hjemsted, om fælles Venner og Bekendte, om hvilke Tante Marta utrættelig vedblev at udspørge ham.

— Skal du ingen Vin have?

Micuccio rakte Haanden ud for at tage Flasken, men i samme Øjeblik gik Salsdøren atter; hurtige Skridt nærmede sig.... Et Brus af Silke, en blændende Glans, som om hele det lille Værelse med eet var blevet stærkt oplyst.... Han var som forblindet.

— Teresina!

Stemmen døde bort paa hans Læber af Bestyrtelse. Aa, hvilken Dronning!

Med glødende Kinder, vidtopspilende Øjne og aaben Mund blev han siddende og stirrede paa hende. Var det virkelig hende? Med nøgen Barm, nøgne Skuldre, nøgne Arme, glitrende af Silke og funklende af Juveler.... Han saà hende ikke; han saà hende ikke mer for sig som en levende, virkelig Kvinde.... Hvad var det, hun sagde til ham? Hverken Stemmen eller Latteren kendte han igen; intet, intet genkendte han hos denne Drømmeskikkelse.

— Hvordan har du det? Er du nu rask, Micuccio? Det var da godt!.... Du har jo været

syg, om jeg husker ret?.... Ja, vi ses igen siden hen.... Du har jo Moder hos dig saalænge.... Paa Gensyn altsaa, ikke sandt?

Og raslende og brusende løb Teresina atter sin Vej ind i Salen.

Du spiser jo ikke! sagde Tante Marta lidt efter, med et frygtsomt Forsøg paa at bryde den forstenede Tavshed, hvori Forbavselsen havde hensat den unge Mand.

Han saá uforstaaende paa hende.

— Spis dog! — blev den Gamle ved, og pegede paa hans Tallerken.

Micuccio tog med to Fingre op om sin krøllede, af Jærnbanens Kulstøv sortnede Flip, og søgte at glatte den.

Saa drog han et langt Suk.

— Spise?!

Han gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden. Endnu nogen Tid sad han tavs og nedslaaet, stadigt som fortryllet af det Syn, han for nyligt havde haft. Saa mumlede han:

— Hvor hun er blevet....

Han saá, at Tante Marta stille rystede paa Hovedet. Ogsaa hun havde holdt op at spise, som om hun ventede paa noget.

— Det var jo ikke en Gang til at tænke paa — tilføjede han saa ved sig selv, og lukkede sine Øjne.

Derinde i Mørket saá han ret den Afgrund, der havde aabnet sig imellem ham og Teresa. Nej, det var ikke mer hans Teresina. Det var forbi altsammen, for længe, længe siden; og han, Tosse, som han var, Dumrian, som han havde været, han forstod det først nu. De havde jo nok sagt ham det hjemme i Byen, men han havde paa ingen Maade villet tro det.... Og nu, hvordan vilde det nu tage sig ud, om han blev længere i dette Hus? Hvis alle de fine Herrer og Tjeneren derinde vidste, at han syvogtredive Timer i Træk havde siddet i Jernbanen og kørt sine Lemmer stive i den Tro, at han var forlovet med den Dronning! Sikken de vilde le, baade Herrerne og Tjeneren og Kokken og Køkkendrengen og Dorina! Sikken en Latter, der vilde blive, hvis Teresina trak ham med derind i Salen og sagde: »Se blot ham, den sølle Fløjtespiller! Han vil være min Mand!« — Ja, hun havde jo ganske vist selv lovet ham at blive hans Kone; men hvorledes skulde hun den Gang have kunnet ane, at hun skulde blive saa fin en Dame? Ganske vist var det jo ogsaa ham, der havde aabnet hende denne Vej og sat hende i Stand til at vandre videre ad den; men nu havde den jo ført hende saa langt, langt bort, mens han stadig var blevet paa samme Plet, var vedblevet med at være den samme og at spille paa sin Fløjte derhjemme paa Torvet om Søndagen.... Hvor skulde han nu kunne naa hende? Nej, det var ikke en Gang til at tænke paa. Og hvad havde de Par Skilling at sige, han i sin Tid havde givet ud for hende, der nu var en fornem Dame? Han skammede sig ved den blotte Tanke om, at Nogen skulde formode, at han var kommen for at gøre sin Ret gældende for de elendige Penges Skyld. Og just paa dette Punkt kom han i Tanker om, at han havde de Penge i Lommen, som Teresina under hans Sygdom havde sendt ham. Han rødmede skamfuldt og jog sin Haand ind paa Brystet, hvor Brevtasken sad.

— Ja, Tante Marta — sagde han hurtigt — jeg kom ogsaa for at betale Dem de Penge igen, som De og Teresa sendte mig. Hvad skulde det egentlig til? Skulde det være Betaling? Eller Tilbagebetaling? Jeg ser jo, at Teresa er blevet en.... Ja, en ligefrem Dronning!.... Saa jeg forstaar jo, at der.... At der ikke en Gang kan være Tale om det.... Men de Penge, nej! Det fortjente jeg ikke af hende.... Hvad har de Par Skilling at sige? Nu er den hele Historie ude, og vi taler ikke mere om den.... Men Penge! Nej!.... Jeg er blot ked af, at de ikke er der alle...

— Men hvad er det dog, du siger, Micuccio! — søgte den gamle Kone skælvende og med Taarer i Øjnene at afbryde ham.

Med en Haandbevæselse bragte Micuccio hende til Tavshed.

— Det er ikke mig selv, der har givet dem ud, det er mine Slægtninge, mens jeg laa syg og ikke vidste af det. Men det kan jo gaa lige op med de Par Skilling, jeg lagde ud for Dem.... Ja, dem er det jo ikke værd at tænke paa mer. Her er det, der er igen. Og nu gaar jeg min Vej.

— Gaar du!? Saadan, lige med et!? — udbrød Tante Marta og søgte at holde ham tilbage. — Vent dog i det mindste, til jeg faar sagt det til Teresa. Hørte du ikke, hun vilde tale med dig igen? Nu gaar jeg ind og siger det til hende.

— Nej, det er ingen Nytte til — svarede Micuccio hende bestemt. — Lad hende blive derinde hos de fine Herrer. Der befinder hun sig vel og er paa sin Plads. Jeg Stakkel har nu set hende; og det er mig nok. .... Eller jeg mener, gaa De heller ogsaa derind. Det er bedre. Kan De høre, hvordan de ler derinde? Jeg vil ikke have, de skal le af mig.... Nu gaar jeg.

Tante Marta opfattede denne Micuccios pludselige Beslutning paa værste Maade. Hun saà deri et Udslag af Foragt og Skinsyge. Det syntes hende, at alle Mennesker ved Synet af hendes Datter maatte fatte den værste Slags Mistanke, formode just det, hvorover hun utrøsteligt græd, mens hun hvileløs drog sin hemmelige Sorg med sig gennem denne støjende Tilværelse, hvis forhadte Luksus vanærede og forhaanede hendes Alderdom.

— Nej — fo'r det hende ud af Munden — Jeg kan dog ikke mer passe paa hende, Micuccio...

— Hvad mener De? — spurgte Micuccio, som med ét i hendes Øjne læste sig til en Mistanke, der endnu ikke havde strejfet hans Sind.

Den gamle Kone vidste i sin Smærte ikke, hvad hun skulde svare. Hun gemte Ansigtet i sine rystende Hænder, som dog ikke formaaede at standse de Taarer, der brød løs.

— Hvad mener De? — gentog Micuccio, idet han bøjede sig over hende og med Magt drog den ene Haand bort fra hendes Ansigt. Men saa forpint og smærteligt var det Blik, hvormed hun, med Fingeren paa Læben, bad ham vise Medlidenhed, at han betvang sig, og i en helt anden Tone halvsagte sagde:

— Aa! Det er altsaa hende.... Hende, der ikke mere er *mig* værdig!... Jaja, det er godt.... Jeg gaar jo alligevel.... Saa meget des mere nu.... Jeg Tosse! Jeg havde ikke forstaaet det.... Nej, græd ikke, Tante Marta.... Hvad gør det i Grunden?... Farvel, god Lykke....

Han tog Vadsækken og Posen, der laa under Bordet, op og var allerede henne ved Døren, da han med ét kom i Tanker om, at han der i Posen havde de dejlige Lemoner, han havde bragt med hjemmefra til Teresina.

Han lukkede Posen op, og idet han holdt Armen for, saa de ikke kunde trille bort, hældte han de skønne, duftende Frugter ud.

— Sæt jeg nu gik ind og strittede dem i Hovedet paa alle de kønne Kavallerer derinde?

— For Himlens Skyld! — jamrede den gamle Kone grædende og gjorde atter bønligt Tegn til ham om at være stille.

— Sicilianske Lemoner! Sicilianske Lemoner!

— Vær ikke bange! — sagde Micuccio med en bitter Latter og puttede den tomme Pose i sin Lomme. — Det er til Dem, til Dem alene, Tante Marta, at jeg lader Lemonerne blive tilbage.... Og at tænke sig, at jeg endogsaa har maattet betale Akcise for dem!.... Naa!.... Men det er til Dem, og til Dem alene, husk vel paa det, at jeg lader dem blive tilbage. Hils og sig Teresa, at jeg ønsker hende Lykke til. Sig hende det fra mig.

Han tog atter Vadsækken op og gik sin Vej. Men udenfor, paa Trappegangen, overvældede Fortvivlelsen ham. Han følte sig ene og forladt her midt om Natten i den store, vildfremmede By langt fra sit Hjemsted; skuffet, følte han sig, sønderknust og latterliggjort. Da han naaede ned til Gadedøren og saá, at Regnen strømmede ned, havde han ikke Mod til at begive sig ud i de ukendte Gader i den øsende Regn. Ganske langsomt vendte han om og gik op til den første Trappeafsats. Der satte han sig paa det øverste Trin; og med Albuerne hvilende paa Knæene og Hovedet i Hænderne gav han sig til at græde ganske sagte.

Henimod Slutningen af Souperen aflagde Teresina igen et Besøg inde i det lille Kammer. Der sad hendes Moder alene og græd, mens Herrerne støjede og lo inde i Salen.

— Hvad, er han gaaet? — spurgte hun.

Tante Marta svarede med et Nik uden at se paa hende. Teresina saá et Øjeblik aandsfraværende ud for sig.

Saa sukkede hun:

— Stakkels Fyr!

— Se! — sagde hendes Moder, uden længer at holde sine Taarer tilbage med Servietten. — Han havde bragt Lemoner med til dig....

— Aa! De er dejlige! — udbrød Teresina paany muntert. Og idet hun holdt den ene Arm ind til sig, tog hun med den anden ligesaa mange Lemoner, hun kunde bære.

— Nej! Du maa ikke tage dem med derind! — udbrød hendes Moder hæftigt.

Men Teresina trak paa sine nøgne Skuldre og løb ind i Salen, idet hun henrykt raabte:

— Sicilianske Lemoner! Sicilianske Lemoner!

Carl Ewald.

ANDAGT

AF

CARL EWALD

TEGNING AF LOUIS MOE

Oluf er en god og en from lille Dreng. Han gør al Tid, hvad Far og Mor siger, og véd godt, at Vorherre sidder oppe i Himlen og sér det altsammen. Hver Aften, naar han har været i Ballen, knæler han paa Gulvet foran sin Seng, folder sine rene Hænder, ser op i Loftet og siger den Aftenbøn, hans Mor har lært ham.

Men nu i Julen er Fætter Frans' i Besøg, og han er ikke nær saa god en Dreng som Oluf.

Han gør næsten al Ting, hvad han ikke maa og faar Skænd hele Dagen.

Han løber ned paa Gaden og slaas med Gadedrengene. Han rækker lang Næse ad gamle Marie og stjæler Sukker i Buffeten. Han tørrer aldrig sine Fødder af og slaas med Puder i Sengen. Han er gruelig kræsen og snyder sig fra at vaske sig, naar han bare kan komme til det.

Idag har han drillet Kanariefuglen, saa den næsten døde. Han har revet Olufs Flitsbue itu og bundet en Kasserolle i Halen paa Katten.

Nu har han været i Ballen, og Oluf har ogsaa været der.

»God Nat, Børn,« siger Mor. »Lad mig nu se I husker Jeres Aftenbøn og saa lægger Jer pænt til at sove.«

Saa gaar hun.

Oluf lægger sig paa Knæ og begynder paa sit lille Vers:

Nu lukker sig mit Øje,
Gud Fader i det høje,
i Varetægt mig tag —

»A — bæh — Avekat,« siger Frans henne fra sin Seng.

Oluf ser hen paa ham. Nu synes han nok, Maalet er fuldt. Han løfter de foldede Hænder, saa højt han kan naa, og siger:

»Kære Vorherre ... vil du vente et Øjeblik, mens jeg stikker Frans et Par paa Tæven.«

I et Nu er han over Fætter Frans og muler ham frygteligt.

Saa knæler han igen paa Gulvet, folder Hænderne, ser op i Loftet og fortsætter:

— for Synd, for Sorg og Fare
din Engel mig bevare
som ledet har min Fod i Dag.

CERUTTEN

AF

A. HAGENSEN

TEGNINGER AF SOFUS JÜRGENSEN

»MONSIEUR?«

Leslie stod foran mig og ventede paa min Bestilling. Hun var fra det franske Schweiz men havde trods sin unge Alder af kun seksten Aar allerede været Opvartningspige i Paris paa det nærmeste i to Aar. Aabenbart befandt hun sig vel ved sin Gerning, thi hun bevægede sig som oftest gennem Lokalet i sidelængs Dans, tilsyneladende uden at ane, at alle Gæsterne — mest schweiziske og skandinaviske Haandværkere — fulgte hendes Bevægelser med dyb Beundring.

Leslie stod med aaben Mund, saa man kunde se hendes Tænder, der var blaalige som tyndt Porcellæn.

»Côte de veau . . . . . avec?«

Jeg nikkede venlig men stum, thi jeg vilde have hende til selv at nævne Ordet »Kartofler«. At se Leslie sige *pommes* — udtalt *bømm's* — var noget af det yndefuldeste i denne Verden.

Da jeg stadig tav, sagde Leslie resolut »bømm's« og dansede ud i Køkkenet, hvor hun afleverede Bestillingen som en Operaarie, der skingrede gennem hele Huset.

Ved samme Bord som jeg sad der op mod en Snes unge Skandinaver, intelligente og solide Haandværksvende, som det var mig en national Tilfredsstillelse at sammenligne med de tungere og mere træede Schweizere ovre ved det andet Længdebord. Efterhaanden kom der flere og flere til, som alle hilste ved efter gammel Skik at dunke med Knoerne i Bordet.

Debatten gik meget livligt, thi der var kommen et sort Faar ind i Flokken, en Blikkenslager, som ellers holdt til i en anden Kant af Byen, og som ikke vilde anerkende det berettigede i Agitationen for at skaffe de franske Arbejdere otte Timers Arbejdsdag.

»De Løjsere!« sagde han. »Faar de mere Fritid, vil de bare gaa saa meget mere paa Beværtning og til Kurserne.«

»Kurserne — det er Væddeløbene,« sagde en lille Snedker ved Siden af mig, som velvilligt havde taget sig af min Opdragelse, efter at jeg havde givet tilfredsstillende Besked om mine politiske Anskuelser.

»Du gaar jo selv til Kurserne,« indvendte en anden.

»*Oui*, men jeg er heller ikke gift. Og jeg *kan* lade være, det kan Franskmændene ikke. Og saa bestiller jeg noget, *naar* jeg er paa Værkstedet; jeg staar ikke og ryger Cigaretter og tjatter med mit Værktøj.«

Dette Argument kunde ingen omstøde, thi i deres Inderste foragtede de alle de dovne og uvidende franske Arbejdere.

»Og ellers skal I ikke være saa moralske,« vedblev Blikkenslageren. »Jeg saa nok i Lørdags, hvordan et Par af Jer luskede ind til Bookmageren her omme i Faaborget. Selv om I er aldrig saa organiserede, er I ikke en Smule bedre end jeg.«

Denne Beskyldning vakte saa harmfulde Protester, at alle de sindige Schweizere forfærdet vendte sig om mod os, men Leslie stilnede Stormen ved hurtigt at stille to Rækker Glas paa Bordet og fylde dem med Vin. Svendenes spørgende Blikke besvarede hun med et Hovedkast i Retning af mig.

»Gesundheit!« sagde en Malersvend, der syntes at indtage en ledende Stilling, hvorpaa de alle tog deres Glas, nikkede til mig og drak ud.

I første Øjeblik var jeg en Del forvirret, men derefter fyldtes jeg af stærk Rørelse. I flere Maaneder havde jeg rejst rundt i Europa uden noget Sted at have faaet Tid til at vinde mig Venner eller blot Bekendte. Hidtil havde min Ensomhed ikke trykket mig, men alligevel følte jeg nu en stille, varmende Lykke ved den hjærtelige Redebonhed, hvormed mine Landsmænd havde optaget mig i deres Vennekreds.

Jeg vilde netop rejse mig for at holde en lille Takketale, da Leslie bøjede sig frem over min Skulder og sagde:

»Det er tre Francs, Monsieur. To Francs for Vinen, og en til mig.«

»Men . . . . «

Min raadgivende Snedker blinkede til mig og nikkede energisk — det havde sin Rigtighed, jeg skulde betale tre Francs.

Jeg betalte, og Leslie stak med et Drosselfløjt det ene af Francstykkerne i sin private Kjole-

lomme, hvorpaa hun afleverede de to andre ved Bufleten.

»De har stukket deres Serviet i Ringen, og det er Lørdag Aften,« forklarede Snedkeren hviskende.

»Ja?«

»Ja, saa skal De altsaa betale Bøde. Det er saadan en Skik, man har hernede. Lørdag Aften maa man *ikke* stikke sin Serviet i Ringen.

»De hørte det vel?« spurgte Snedkeren. »Leslie kan tale Dansk.«
»Dansk? Det var ikke Dansk, det var *Norsk!*«

Man skal lade den blive liggende paa Bordet for at faa en ren til om Søndagen. De skal ogsaa traktere, hvis De kommer til at vælte Deres Vin.«

Jeg tog i Tavshed mod Belæringen. Men rigtignok hørte jeg ikke til Stamgæsterne, og jeg havde ikke lagt Mærke til, at jeg overhovedet havde en Servietring. Derimod bemærkede jeg nu, at Blikkenslageren var rød i Kinderne, og at han undgik at se i Retning af mig. *Han* havde ingen Servietring.

Jeg prikkede ham paa Skulderen, men han mærkede det tilsyneladende ikke. Først da jeg borede en Kno ind mellem hans Skulderblade, blev han klar over, at jeg ønskede at tale med ham, og gjorde Front mod mig med uskyldigt spørgende Øjne og et svedent Smil parat i Mundkrogene.

»Er De ikke Stamgæst her?« spurgte jeg.

Et Par Sekunder betragtede han mig agtpaagiven for at bedømme Situationen. Saa tog han mig med den ene Haand i Frakkekraven og gik i Vej med en Spurt af Frækhed.

»Stamgæst?« gentog han med blid Haan. »Her? I dette Svinehul! Non, min Herre, *jeg* holder ikke af Væggetøj, og det siger jeg aabent og ærligt til alle, ogsaa til Værten selv. Han bliver flintrende arrig, hver Gang jeg kommer her. Se bare, hvordan han nusler omkring. Hans Kalot sidder skævt af bare Arrigskab. For Resten er det kun Snedkere, der holder til i Nærheden af Bastillepladsen. Her har hvert Fag *sit* Kvater. *De* skal selvfølgelig bo i Latinerkvarteret .... naa, paa Montmartre? Det er ellers kun Kunstnere, som bor dér. Men jeg kan godt hjælpe Dem med at finde et Værelse. Jeg har tit været oppe paa Montmartre og besøgt Maleren hér. Han er bare almindelig Malerklat — Anstreicher, Buntmaler, Plankeværkssmører, forstaar De — men han vil gærne spille fin og lade, som om han er Kunstner. Hyh! Han er en rigtig Skabekrukke, er han. Det er for Resten alle Normænd!«

I sin Iver for at hindre mig i at komme til Orde var Blikkenslageren efterhaanden bleven saa dominerende, at det forargede Leslie.

»Lassen Sie doch Monsieur ih Ruh!« sagde hun strængt.

For anden Gang i Løbet af Aftenen drejedes alle Ansigter om mod mig, aabenbart afkrævende mig Bifald.

»De hørte det vel?« spurgte Snedkeren. »Leslie kan tale Dansk.»

»Dansk?« Den norske Malersvend nidstirrede, som om han havde Lyst til at slaas. »Det var ikke Dansk, det var *Norsk!*«

Blikkenslageren skævede ondt til Normanden og hviskede:

»Han vil gærne giftes med Leslie. For lidt siden sad han og fristede hende ved at fortælle, at Kvinderne i Norge har kommunal Valgret.«

Snedkeren puffede til mig med sit Knæ og gjorde en yderst dybsindig Grimace, som jeg imidlertid ikke forstod Meningen med.

Ovre ved det andet Bord havde Gæsterne én efter én opgjort deres Regning med Leslies Kollega og var stilfærdig gaaet ud ad Bagdøren.

»Se til Schweizerbønderne,« sagde Blikkenslageren. »De trasker af Sted i Hælene paa hinanden som en Flok Kvæg. Nu stiller de sig op ude i Gaarden og bræger Fædrelandssange den halve Nat. Saadanne Mennesker burde ikke have Lov til at rejse bort fra deres Bjærge. Naar de her i Paris kommer et Par Gader væk fra Bastillepladsen, sætter de sig ned og græder af Angst. Da jeg var i Luzern . . . .«

Han stoppede pludselig op og saa med begærlige Øjne paa mit Cigarfouderal, som jeg havde taget frem. Jeg forstod hans Følelser, den fortærende Hunger efter god Tobak, og bød ham af min Beholdning. Med et oprigtigt »Tak« tog han — ikke en af mine gode, hollandske Cigarer, men en urygelig, østrisk Cerut, som jeg havde haft stikkende i Fouderalet flere Uger.

»Tag hellere en anden; den duer ikke,« sagde jeg.

»Tak, hvis De ikke har noget imod det, beholder jeg denne,« svarede han. »Jeg interesserer mig særlig for Cerutter.«

Med et Øjekast til Malersvenden, der var optaget af at beundre Leslie, viklede han hurtigt Cerutten i et Stykke Papir og gemte den i sin Lomme.

»Gaar De?« spurgte han, da jeg rejste mig og rakte op efter min Hat.

»Ja. *De* sad vel heller ikke inden Døre, den første Aften De var i Paris!«

»Non, Monsieur, det gjorde jeg ikke. Har De noget imod, at jeg følger med Dem et Stykke?«

Han betalte hurtigt sin Fortæring, dunkede tre Gange i Bordpladen til Afsked og fulgte efter mig ud paa Gaden, hvor jeg stod og tændte min Cigar

»Vil De ikke have I ?« spurgte jeg.

»Tak.«

Han stak sin Cerut til Tændstikflammen og pustede en ildelugtende Røgsky ind mod mit Ansigt.

»Den trækker godt — hvad?« udbrød han triumferende. »Ad hvad Kant skal vi nu gaa hen?«

»Lad os komme hen, hvor der er mest Lys.«

»Bon!«

Et Par Minutter travede vi af Sted gennem den halvmørke Gade, hvor Herberget laa. Ingen af os talte, før Blikkenslageren pludselig standsede og i en klagende Tone sagde:

»Det er ikke til at blive klog paa. Nu kan den lige med ét ikke trække mere. Kan *De* sige mig, hvorledes man skal ryge en Cerut? Med eller uden Straa?«

»Selvfølgelig . . . . .«

Længere kom jeg ikke med Svaret, thi mine Tanker hang pludselig i Trævler. Hvordan var det nu? Skulde man trække Straaet ud, eller skulde man lade det blive siddende og tjene som Røgkanal? Ganske vist havde jeg under mit Ophold i Østrig kun to Gange forsøgt mig med en Cerut, man en saa simpel Ting burde man dog kunne huske.

Blikkenslageren trak mig hen til den nærmeste Gadelygte for bedre at kunne se mit Ansigt.

»Selvfølgelig *med* Straa? Ikke sandt?«

»Ja—a. Ja jeg ved næsten ikke. Hvorfor skulde man egentlig bruge Straa?«

Blikkenslageren kneb Øjnene sammen og rettede dem mod en Kloakrist. Det slog mig, at han trods sit slaviske Fysiognomi og sit mørke Haar i en paafaldende Grad lignede Professor Høffding.

»Nej, sandt nok,« svarede han grundende. »Men paa den anden Side — hvorfor skulde man *ikke* bruge Straaet, naar det er der? Jeg tror nu, at man skal lade Erfaringen være det afgørende og prøve sig frem, til man finder det rette.«

»Det kan jo for Resten være temmelig ligegyldig,« sagde jeg, idet vi atter satte os Trit.

»Ligegyldig? Ja Alting er ligegyldig, undtagen hvad der bider sig fast i En, og dette her har nu bidt sig fast i mig. Lige siden Foraaret har jeg gaaet og skændtes med Maleren om det. *Han* vil rive Straaet ud.«

Jeg tillod mig at gabe for at lade ham mærke, at Spørgsmaalet ikke interesserede mig, men han vedblev i sin bekymrede Tone:

»Leslie vil ogsaa gærne have Rede paa, hvad der er det rigtige. Hver Gang Maleren og jeg er sammen, faar hun os til at tale om det. Men hun er en klog Pige; hun forstaar nok, at han vil have det til at se ud, som om jeg ikke forstod at dangdere den. Non, gaa væk med Normændene! De er mig for sejge paa det. Allerede første Gang jeg traf ham, begyndte han med at ville vide bedre Besked.«

»Hvor var det?« spurgte jeg for at lede Samtalen hen paa noget andet.

»Det var oppe i Bøhmen, i en By, som hedder Theresienstadt. Der kommer jeg ganske fredeligt gaaende ind paa Banegaarden og køber mig nogle Cerutter i Tobakskiosken. Idet jeg vil tænde en af dem, er der En bagved mig som siger paa Ravnorsk:

»Hallo, Landsmand! Du skal trække Straaet ud først.«

Selvfølgelig drejer jeg Hovedet om og ser saa en Maler, som staar og smører noget brun Maling paa Kioskens Dør.

»Jeg er ikke din Landsmand,« siger jeg. »Hvordan kunde du for Resten kende mig?«

»Paa dit Sprog,« siger han saa.

»Sludder! Jeg havde jo ikke sagt et Ord,« siger jeg. Og det havde jeg heller ikke, for jeg havde klaret Geschæften med Kioskpigen ved en overlegen Pantomine. Naar man snakker Tysk til Czeckerne, bliver de nemlig arrige og prøver paa at snyde En.

»Jo,« siger han saa igen, »du sagde Ptøj! da du stak Cerutten i Munden. Du gi'r nok ellers Greven.«

»Ja,« svarer jeg, »det er et dejligt Land at være paa Valsen i. Man kan faa alt, hvad man behøver, bare man kigger indenfor hos de tyske Præster og siger, at man er en fattig Holstener, som ikke kan faa Arbejde hos Czeckerne.«

»Hvad Profession har du?« spørger Normanden saa paa en egen, hoven Maade.

»Blikkenslager. Her kan du se min Bog.« — Og jeg viser ham Bogen, for at han ikke skal ro, at jeg l øj.

»Saa er det derfor, du vil have Tagrende i din Cigar! I alle andre Fag plejer vi at trække Straaet ud, inden vi begynder at ryge.«

»Jeg ryger, som jeg har Lyst til,« svarer jeg rolig, for jeg er et fredsommelig Menneske, og naar man er ude, er det rart en Gang imellem at tale med en Landsmand, selv om det kun er en Normand. »For Resten skulde du give mig lidt til Hjælp paa Rejsen, hellere end staa og gøre dig vigtig.«

»Jeg har selv Brug for mine Penge,« siger han. »I Morgen rejser jeg videre. Men jeg kan skaffe dig Arbejde.«

»Arbejde!« siger jeg saa og lægger Armene over Kors for rigtig at bese mig den søde Sjæl. »Ellers Tak, men jeg har ikke arbejdet en eneste Time, siden jeg forlod København, og med Guds Hjælp slaar jeg mig nok igennem uden at slide.«

Nu har De jo nok kunnet se paa Normanden, at han er en af den Slags Folk, som tror, hvad de skriver i Aviserne om, at man bliver adelig ved at arbejde. Og selvfølgelig stiller han sig jo straks op som et bedre Menneske og siger:

»Er du da ikke en organiseret, maalbevidst Arbejder?«

»Jo,« siger jeg, »naar jeg er hjemme i København eller i Tyskland, hvor man har Fagforeningerne paa Nakken. Men andre Steder vil jeg have Lov til at være en fri Mand og ryge mine Cigarer i Fred.«

»Cigarer med Straa i!« siger han. For udannede er de jo, de Normænd, og vittige kan de heller ikke være, selv om de anstrænger sig.

Naa, jeg lod som ingenting og satte mig paa en af Perronbænkene, til Maleren var færdig med sit Arbejde. Saa fulgte jeg med ham til hans Logis, og den næste Morgen gav jeg ham Lov til at følges med mig ad Landevejen Syd paa. Han var ikke nogen særlig behagelig Rejsekammerat. En Gang imellem kunde han staa bomstille, skræve ud med Benene, glo paa et Bjærg langt borte og fremhaspe et eller andet Vers, som han havde lært i Skolen. Og naar han ikke netop var saadan — Romantikker, som de kalder det, saa blev han Stivstikker og moraliserede for mig om, at jeg skulde være regulær som andre Mennesker. Naar andre trak Straaet ud af deres Cerutter, saa skulde jeg også gøre det, og jeg skulde for min egen Værdigheds Skyld arbejde i Stedet for at fægte mig frem — og mere af den Slags Sludder! Jeg *kunde* jo nok have sagt noget om, at det var mærkeligt, han vilde tage mod Halvparten af det, jeg fægtede mig til under Vejs. Men jeg holdt min Mund, for naar vi kom til Wien, var det Meningen, vi skulde leve af hans Penge.

Naa, ret længe blev vi ikke sammen, for vi passede ikke til hinanden. Men en Dag nogle Maaneder senere kommer jeg gaaende paa en Landevej nede i Ungarn. Til Frokost havde jeg spist noget Kød med Paprika — det er saadan en Sovs, som ligner udrørt Teglsten, og som kradser nederdrægtig — og da jeg ser en Vinmark, hvor der gaar nogle Piger og høster, stejler jeg derover for at faa et Par Druer til at dulme Gummerne med. Og hvem ser jeg saa sidde mellem to Rader Vinstokke! Den skindbarlige Maler!

»Hvad er den af?« siger jeg. »Er det noget for en organiseret Arbejder at valse rundt hernede?«

Først blev han jo noget forfjamsket, men saa siger han:

»Jeg rejser heller ikke som Arbejder. Jeg rejser som Kunstner for at studere Naturen.«

»Naturen!« siger jeg og kigger paa Pigerne, der trasker rundt i Pløret med bare Ben. »Ja, du er mig en rigtig Pjækkert! Kan du gi' en Cigar?«

»Det kan jeg,« siger han og haler en Cerut frem. Men i Stedet for at give mig den holder han den først op foran sig og trækker rigtig langsomt og ondskabsfuldt Straaet ud af den.

»Værsgo'!« siger han saa. »Hvad! Hvorfor tager du den ikke? Det er en god og *regulær* Cerut.«

Selvfølgelig gør *jeg* det eneste, der er at gøre. Jeg tager Cerutten, smækker ham en flad Øretæve og gaar min Vej uden at sige Farvel.

Saa rejser jeg videre uden at træffe flere Landsmænd. Det var min Mening at blive ved, saa langt jeg kunde finde tyske Præster, der var villige til at hjælpe en fattig Holstener, men da jeg kom til den tyrkiske Grænse, fik jeg Vrøvl. Jeg havde jo nok faaet et Stykke Papir

hos den tyrkiske Konsul, men jeg kunde ikke læse, hvad der stod — Tyrkisk det er ligesom beskidte Hønsefødder paa et rent Gulv — og saa blev jeg enig med mig selv om, at jeg vilde stjæle mig ind over Grænsen uden at hilse paa Gendarmerne. Det var saadan, forstaar De, at hvis *her* var Grænsen, saa laa der et Bjerg dér paa den anden Side. Egentlig var det ikke noget rigtig Bjærg, det var ikke af Sten, Markerne var bare stillet lidt paa skraa, og noget oppe endte de ved en Skov, som jeg jo skulde se at slippe ind i, inden Gendarmerne fik Kig paa mig. Lige tæt ved Grænselinien var der en Grøft, som jeg kunde dukke mig i. Naar jeg først var nede paa Bunden af den, var det en let Sag at naa Skoven.

Bon! I et passende Øjeblik tager jeg Tilløb og precipiterer ned i Grøften. Jeg tror nok, jeg snublede, for jeg falder plat paa Maven og lige ned paa en Gummisæk. Non! Selvfølgelig var det ikke en *Gummisæk*, men det var ligesaa godt. Først gav det en Mængde Luft fra sig, da jeg kom masende ned paa det, og saa lettede det mig et lille Kvarter til Vejrs, men heldigvis var Grøften saa smal, at det ikke kunde vippe mig af sig.

Der laa jeg nu og sundede mig et Par Minutter. I Begyndelsen troede jeg, at jeg havde stødt Hovedet og saa Syner; for det, der laa under mig, forekom mig ganske bestemt at være — Maleren.

Og det *var* det ogsaa! Han kunde ikke kende mig, for han laa med Næsen nedad, og naturligvis troede han, at det var en af de tyrkiske Gendarmer, som havde neglet ham. Gud, hvor han rystede! Den Tro lod jeg ham blive i, til jeg begyndte at kede mig. Saa gav jeg ham et Dunk i Hovedet og sagde:

»Søger du Arbejde, Maler, eller ligger du og studerer Naturen?«

Al Luften sivede igen ud af ham af Lettelse og Overraskelse, da han hørte, hvem det var, og han vred Armen bagud for at trykke min Haand.

»Stop lidt,« sagde jeg. »Svar først paa et høfligt Spørgsmaal.«

»Jeg *har* jo fortalt dig, at jeg gør denne Rejse som Kunstner,« svarede han.

»Vel, men kan du *saa* sige mig, hvad Forskel der er paa en fin Kunstner som dig og en regederlig Bisse som mig?«

Da han ikke svarede herpaa, spurgte jeg igen:

»Kan du gi' en Cerut?«

»Ja,« sagde han. »du kan selv tage. Der ligger i min venstre Lomme.«

Det Svar lød jo meget fornuftigt, hvorfor jeg lod ham slippe løs efter at have tømt hans Lomme for Tobak. Og før vi var kommen en lille halv Mil ind i Skoven, var der ingen af os, der sagde mere. Overhovedet talte Maleren ikke ret meget den Dag. Først hen paa Aften begyndte han at snakke løs om det mærkelige i, at vi saadan skulde mødes. Det var nu slet ikke saa mærkeligt, for alle Svende, der rejser i denne Retning, følger samme Route. Men Maleren paastod, at det var Forsynet, som ikke vilde lade os skilles, og jeg havde ingen Fornøjelse af at modsige ham. For Resten maa jeg sige, at han ikke var nogen daarlig Rejsekammerat, saalænge han optraadte som Kunstner. Han kunde lave de værste Ballader og slaa de værste Plader — De ved nok, at man som fin Mand kan tillade sig Slyngelstreger, som en jævn, hæderlig Arbejder aldrig tør tænke paa. De smaa Tyve hænger man, men de store....«

»Aa, Sludder! Hvorlænge blev De og Maleren sammen?«

»Godt et halvt Aar. Saa kom vi her til Paris, og her blev han igen organiseret, saa han ikke var til at komme i Nærheden af. Hvis det ikke var for Leslies Skyld, vilde jeg aldrig sætte mine Ben i et Lokale, hvor jeg risikerede at træffe ham. Naar det gælder et fransk Pigebarn, finder man sig jo i meget. Læg bare Mærke til Pigerne her paa Gaden. Egentlig kønne er de ikke — vel? — men de er . . . . ah!«

* * *

Den følgende Eftermiddag indfandt jeg mig i Herberget, hvor jeg havde sat Blikkenslageren Stævne, for at han kunde vise mig rundt i Byen. Paa denne Tid af Døgnet var der aldrig Gæster; Maleren, der gik rundt om Billardet og stødte til en Bal, var aabenbart at betragte som en meget privat Besøgende. Ved Bordet lige indenfor Døren sad Leslie med en Sykurv foran sig og var flittig.

Mit Spørgsmaal efter Blikkenslageren fik den norske Maler til at rynke Brynene. Det passede ham ikke, at hans Rival blev favoriseret af en *rigtig* Turist.

»Nej,« svarede han, »han er ikke kommen endnu, og De maatte ønske, at han heller ikke kom.«

»Hvorfor det?«

»Fordi han vil blive Dem et dyrt Bekendtskab. Han er en uproduktiv Konsument. I det sidste Aar tror jeg ikke, han har arbejdet en eneste Dag. Man skal omgaas ham meget varsomt, for han har de mærkeligste, stædigste Nykker. For Eksempel med Cerutter . . . .«

»Hvad er der med Cerutter?« spurgte en kampberedt Stemme bagved os.

Det var Blikkenslageren, som uventet var traadt ind gennem den halvtaabnede Dør fra Korridoren. I Munden havde han en kulsort, flosset Genstand — Resten af den Cerut, som han havde begyndt at konsumere Aftenen forud. Uden at ænse mig tog han Plads ved Bordet lige overfor Leslie.

»Naa, Maler, hvad var det saa, du vilde bemærke om Cerutter?«

»Intet,« svarede Normanden roligt.

»Min Kompliment! Du har ogsaa gjort tilstrækkelig mange Bemærkninger om det Emne. Kan du laane mig en Tændstik? Mine egne er sluppet op.«

Maleren strøg tjenstvillig en Tændstik af paa sin Støvlesaal og holdt den til Ceruttens flossede Ende, der straks flammede op.

»Den *brænder* jo storartet,« sagde han med en aparte Betoning, som Blikkenslageren dog ikke lagde Mærke til, da han var optaget af at kvæle en lille, lumsk Flamme, der havde ædt sig op langs Dækbladet.

Leslie skævede forsigtigt ti sin danske Tilbeder, men tog hurtigt Øjnene til sig og satte Tænderne Underlæben.

»Trækker den ikke?« spurgte Maleren interesseret.

»Jo, vist trækker den,« svarede Blikkenslageren, der sugede løs, saa Øjnene stod stive i Hovedet paa ham. »Der kom bare ikke rigtigIld.«

Normanden rakte ham beredvilligt endnu en Tændstik og beholdt for alle Tilfældes Skyld Tændstikæsken i Haanden.

De følgende ti Minutter blev meget indholdsrige. Kun af og til lød der en kort, ligegyldig Bemærkning. Blikkenslageren havde nok at gøre med at suge paa sin nu halvt forkullede Cerut, hidsigere og hidsigere, stædigere og stædigere, mere og mere rød i Hovedet — men uden at frembringe den svageste Røgsky. Normanden saa en enkelt Gang hen paa mig, som om han vilde sige: »Havde jeg ikke Ret? Er han ikke en uproduktiv Konsument?«, men ellers sad han tavs og rakte sin Rival den ene tændte Tændstik efter den anden. Leslie havde i Begyndelsen ondt ved at styre sin Munterhed, men efterhaanden blev hun urolig. Det samme var Tilfældet med mig. Der var i Normandens Ansigt et Udtryk af forhærdet Underfundighed, medens han Skridt for Skridt lurede sin Rival ud mod den haabløse Latterligheds Afgrund. Han mindede om en Slange, der langsomt nærmer sig til sit Offer.

Blikkenslageren var ikke klar over, hvad det egentlig var, der foregik. Med stædig Trods modtog han alle de Tændstikker, hans Fjende rakte ham; men jeg kunde se paa ham, at hans Hjærne var vild, og at der ikke skulde meget til for at gøre ham uvan. Spændingen var saa stærk, at Leslie gispede og lod Hænderne synke ned i Skødet.

»Nu har jeg ikke flere Tændstikker. Men Leslie! I Dag maa vi have en Afgørelse. Skal det være *ham* eller *mig* – eller ingen af os?«

Da der var gaaet en halv Snes Minutter paa denne Maade, rejste Normanden sig med et Sæt og sagde:

»Nu har jeg ikke flere Tændstikker. Men Leslie! Idag maa vi have en Afgørelse. Skal det være *ham* eller *mig* – eller ingen af os?«

Leslie blev bleg og saa grædefærdig over mod Blikkenslageren. Hun følte aabenbart den allerhjærteligste Ynk for ham, men her var der intet Valg – han var jo moralsk død. Hjælpeløs og klynkende rakte hun den frygtelige Normand sin rystende Haand og lod sig føre ud af Stuen.

Da jeg kort efter gik, sad min Landsmand endnu og stirrede paa den forkullede Cerut.

MELLEM SKJÆRENE AF THOMAS P. KRAG

FRISE AF LOUIS MOE

Naar Sol gaar i Hav, ligger de graa Klipper og skinner, som var de forgyldte. Aldrig er de saa fine som da. De vugger sig paa Bølgerne tunge og prægtige, og ved Ebbetid staar Saltet igen og glimrer som tusind Perler.

Jeg boede engang ude der, hvor Land og Hav mødes, og efterhaanden lærte jeg at holde af de rene, fattige Klipper.

Hele Sommeren holdt jeg til der. Jeg fandt mig saa vel som jeg sjelden har befundet mig. Og dog havde jeg det noksaa ensomt. Husstanden var Enken, hendes Bror og Datter — ingen andre. De to første var gamle Folk, henimod de halvfjerds, Datteren vel tredive. Hver af disse havde sit at tage Vare paa, uden at jeg dog med Sikkerhed kan sige, hvad de havde travlt med. Saa meget er dog vist, at Enkens Bror, den gamle Ungkarl, altid gik og tættede Baaden, som havde slaaet sig vrang paa det sidste. Det syntes, som om Manden var ræd for Baaden sin, som skulde den have været et Menneske. »Han er sygelig,« sagde han, »det er daarligt med ham nu. Vi har været sammen saa længe, at jeg ikke skulde li', om han blev altfor skranten. Det vilde justsom være et Fingerpeg for mig selv«.

En Kveld vi sad og spiste kom han igen ind paa Baaden, som var sygelig, og da jeg spurgte, hvad han fejlede, sagde han: »Han suer Vand ... det er mest som han skulde ha' Vattersot«.

*

Nu og da kommer en tredie Mand her. Det er Uhrmageren fra anden Side Næsset. Han kommer for at besøge Datteren, for de to er »trolovede«, som han kalder det. Det er en stor, stilfærdig Mand, denne Uhrmager, med brunt Skæg og smilende Øjne, dem, han har faaet saa smaa ved at kikke i mange Uhre.

Naar han har siddet en Stund og talt med Moderen om sin megen Kærlighed og om Bryllup til Vaaren, saa sætter han Hatten paa sig og rejser sig. Det samme gør Hanna. Saa gaar de to stille afsted. Han forærer hende Nødder og Godter, som han har købt; det er hans Maade at være galant paa. For endnu aldrig har jeg set ham uddele sin megen Kærlighed paa anden Maade. De to Gange jeg har mødt dem paa deres Ture, var der mere end en Alen mellem dem.

Ja, det er en stille, luvslidt Mand, den Uhrmageren.

Og dog kan meget hænde. Som nu det, at han en Kveld, jeg sad i Vinduet, kom hen til mig og kastede mig en Nævefuld Nødder i Ansigtet. Snak om Forbavselse!

Jeg havde før troet, at Stjernerne skulde have faldt ned, end at nogen skulde ha' kastet Nødder i Hovedet paa mig — og saa den Uhrmageren! At han skulde prøve paa sligt!

Han lod ogsaa til at blive forundret, og da jeg spurgte, hvad i Fandens salte Skind? — — — saa knak han næsten sammen, tog Hatten helt af og sagde noget; men det var saa utydeligt, at jeg umuligt kunde forstaa det. Men næste Gang jeg traf ham, sagde han, at han troede, jeg var »Pedersens lille Dreng«.

Atter maatte jeg højlig forundres, eftersom han tog en Mand paa tre Alen for en »lille Dreng«.

»Men han havde ikke godt for at se.«

Javel; men vilde han saa sige mig, hvorfor han sagde sligt noget som »lille Dreng«? Hvorfor sa' han ikke Gut — var han dansk?

»Nej, men Dreng lyder pænere,« svarede Uhrmageren og smilte stille.

I mit stille Sind skældte jeg ham ud for en Taagænger og endnu mere — — Og dog — jeg synes, det er hyggeligt, naar den underlige Manden kommer op mod Huset.

*

Mange herude har noget af Uhrmageren ved sig. Der findes ofte to Personer i en. Som nu den Lodsen, jeg sejlede med forrige Søndag.

Vi skulde have været hjemme Klokken fire; men der kom Storm og Tykke, saa Klokken blev fem, og den blev sex, og endnu sad vi og slog os besværligt op. Men ikke en angstfuld Tanke paakom mig, for der agter sad Lodsen og skjød Ryg og saa bister ud, som sad han paa Lur efter hver vond Sjø. Og han sigtede og plirede gjennem Sky og Sjørøg, og han snakkede fra til Manden fremme, saa det hørtes højt over Stormen.

Men da vi saa omsider stod paa det tørre og havde belagt Baaden, saa var det, som han blev en anden. Han stavrede op over saa ganske lempelig og snakkede ikke mindste Ord om det gode Tag, han tog derude. Og da vi sad inde igen, saa duttede og snakkede han noget mildt Sammensurium om Kinamissionen, hvorunder han smilte sødlig akkurat som Uhrmageren.

Forresten — jeg tror, at saa er deres Natur. Der findes ikke en Bevægelse hos dem, som er tilgjort, ikke et Ord, som er sagt for at bemærkes. De har lagt al overflødig Stads væk.

Men hvert af disse Mennesker har sit Særpræg, og saa stærkt individuelt Liv som herude leves der næppe i Byerne.

*

Nu kommer Høsten.

Baadene maa en efter en lægge tilsjøs og fiske paa dybt Vande, og Luften blir kold, saa en ser sin egen Aande.

Jeg gaar udenfor: Himlen er lav, og Høstens Pust isner mig. Og mens jeg staar stille og ser mig om, synes med engang Landskabet mig saa uendelig fattigt. — — Herregud, fire, fem Smaahuse og graa Sten overalt — og længst nede ved Stranden en gammel Mand, som øser sin Baad, der er saa svær til at sprække.

Deroppe, siger jeg til mig selv, langt deroppe bag Bjergene, som stænger længst henne — der er Landet frugtbart. Der findes rige Haver og store Skove.

Men der falder nu Bladene.

De falder allesammen og lægger sig stille ned — — ordner sig paa Jorden som brogede Brysselertæpper.

Og Trækfuglene samler sig i lange Rækker, letter sig og drager mod Syd.

Menneskene ser efter dem og føler Høstens kolde Vind, og de længes efter en Dag med blank Sol eller efter en Kveld med varm, sommerlig Regn, naar det dufter af vaad Muld og saftigt Græs.

Men som jeg vender tilbage til mig selv, gaar det pludselig op for mig, at denne Længsel kender jeg ikke nu. Engang — da jeg boede i Landet deroppe — havde jeg samme Sorg og samme Længsel. Nu jeg sidder hernede, blir jeg ikke bedrøvet over den Sommer, der svinder. Thi her er alt som før. Havet kommer ind med de samme Bølger ved Høst som ved Sommer, og ingen Trækfugl har vi, at den kan forlade os; intet Træ, hvis Løv kan visne.

SNESYNET

AF

BERTHOLD DE LINDE

TEGNINGER AF NØRRETRANDERS

I det store Vesten, nord for Colorado, ligger en lille By kaldet Stensville. Det er Præriens By, »the Cowboys« By, og et Stoppested for Bumletog, der har god Tid.

Eksprestoget farer forbi i et Sus af Ild og Røg — uberørt af Byen, som ligger dér, stormfejet eller brændt af Præriesolen, med sine 30 Huse og 200 Indbyggere. Kun Cowboys og Jægere derude fra, hvor Hornkvægshjorderne paa de tusinde Hoveder flakker om — tyer derind, og de giver Byen Liv. Ellers er den død og stille.

Og Stensville var mit Hjem. I et Aar havde Præriens Ensomhed tynget mig. Jeg søgte derfor den Trøst, der var at faa — Byens store Saloon. Den kunde rumme os alle. Her sad jeg hver Aften, flegmatisk over Kort eller eftertænksom ved mit Øl og saa paa de andre, disse skæggede Ansigter — Ranchmænd, Cowboys, Jægere . . . . mærkelige Historier vidste de at fortælle, og jeg hørte efter.

En af dem fortalte især godt, det var Diligencekusken Ben Tomkins — Gamle Ben. Han kørte Postvognen hver tredje Dag til Fort Halbert — det var en Tur paa 60 engelske Mil frem og tilbage.

Ben elskede kun to Ting, Heste og Muldyr, og hadede kun ét — Indianere. »En god Rødhud er en død Rødhud,« plejede han at sige, naar Talen faldt paa dem. Og tog nogen Indianerne i Forsvar, raabte han op om de Røde med en Rigdom af Skældsord og en Veltalenhed, helt usædvanlig for de tavse Vestboere: »Som den gudsforladte, djævleblændte Race af Dyr, de var.«

Saadanne Hunde! Arbejde vilde de ikke — more sig forstod de ikke, men drikke, det kunde de. Drikke sig fulde og rejse et Helvedes Styr; om da nogen var gal nok til at gi'e dem Whisky. Men de stjal det, naturligvis Ingen hvid Mand, om han da ikke var en Nigger, vilde sælge dem noget.

Og saadanne Fyre havde Jord. Den bedste Jord her i Guds eget Land, og saa slider hvide Mænd paa en Alkaliprærie. Og ta'r man et Stykke Jord fra dem! straks gaar der Bud til Fortet. Finder man en Sølvaare paa deres Land eller vasker lidt Guld i deres Floder — jo pyt! saa har man Tropperne paa Halsen.

Ja! beskytte Indianerne, det kunde man i Washington. Man staar paa den hvide Mands Ret. —

Sendte man ikke Mormoner og andre Præster herud for at lave disse Rødhuder om til Kristenfolk. De skulde ha' Skoler og lære Engelsk!

Som om saadanne Dyr kunde lære nogen ordentlig Mennesketale.

Han havde kendt mange Folk. Tyskere, Niggere, Franskmænd, Skandinavere — men Rødhuder?

Hvad Vorherre mente med dem, gad han nok vide. Rigtige Mennesker var de sgu ikke.

Saadan kendte han en Fyr. Det var en Halfbreed og derfor værre end en fuldblods Rødhud. Han kom fra Canada — fra Ontaria. Præsterne havde haft fat i ham — de katholske; og de er som Fanden selv. Han var derfor ogsaa helt skør — selvfølgelig. Han havde dette her Dingeldangel paa sig, hvad det nu hedder, Rosenkrandsen, og vilde tælle Perler og bede Bønner som en besat. Og præke gjorde han sgu, naar han da var fuld. Jomfru Maria, Gespenster, Okier og andre Aander vilde han sludre op om. — Ingen ærlig Mand gad

(En af dem fortalte især godt, det var Diligencekusken Ben Tomkins — Gamle Ben. Han kørte Postvognen hver tredje Dag til Fort Halbert — det var en Tur paa 60 engelske Mil frem og tilbage).

høre paa det hedenske Vrøvl. De tyllede da ogsaa Whisky i ham for at lukke Kæften paa ham, og jo værre gik den.

Saadan en bitte Fyr! Sorte Djævleøjne havde han og langt fedtet Haar —

Men skyde kunde han, som alle disse Rødhuder. Ramme et Egern i den højeste Grantop, og det uden at klemme et Øje sammen. Derfor skulde han jo ogsaa ud til Fortet. Officererne vilde ha' deres Grin med ham. Bruge ham som Fører paa Jagt. Han var jo skovvant og kunde lugte sig frem paa en Prærie som en Hund. Men galt gik det den Gang. Vinter var det og knagende koldt, saa koldt som jeg ikke har kendt det siden her i Vesten. Sneen laa i Bakker ude paa Prærien. Dog til Fortet skulde jeg — Først kiggede jeg jo lidt paa mine Muldyr, fire stærke Krabater var de, nysselige Piger, de lange Haar hang dem ned ad Bugen — Vinterpels havde de sgu. Og saa fik jeg dem for Slæden. Den var ny, med svære Egemeder og Staalbeslag — ægte Staal fra Pennsylvania.

Han Rødhuden, denne canadiske Halfbreed, kom op i den. Skidt klædt var han, men sit Tæppe havde han om sig. Jeg gav ham et Dækken, for at Fyren ikke skulde fryse ihjel — han var jo ingen Abekat; to Ben gik han da paa. Men den fordømte Rødhud svøbte det om sin Riffel. Den kunde ta' Rust, sagde han, skønt den drev af Olje. Vel! Jeg grinte. En Rødhud er en Rødhud. — Jeg kom op paa det nærmer Muldyr, fik fat i Linen og saa strøg vi.

Saadan et Vejr! saadan et Helvedes Vejr! Sneen fo'r mig i Øjnene og røg i Bunker foran Dyrene. Men de gik paa, jeg kendte

dem; skønt Blæsten kom i Stød, som skulde vi rives overende. Men værst var Kulden. Den skar gennem Pelsen og Klæderne og bed i Rygraden. Jeg gav mig til at hoppe i Sadlen. Ingenting hjalp det. Jeg maatte af og ind i Slæden. Dér havde jeg ogsaa min Whisky, og selv Fanden kan jo ikke stole paa en Rødhud.

Han sad dér, med sit Tæppe op over Hovedet og Riffel og Dækken knuget til Brystet. Da jeg havde faaet Hul paa en Flaske og varmet mig lidt, gav jeg ogsaa ham en Taar. Men Svinet drak, saa jeg maatte rive ham Flasken af Munden. Og saadan gik det hver Gang. En Rødhud suger jo Whisky i sig som en ærlig Mand Vand. Tilsidst blev han da ogsaa helt vild og begyndte at sludre op om sit hedenske Djævelskab.

Han frygtede ikke Nordenvinden, sagde han — Nej, han vidste, hvor den kom fra. Den var fra Hudsonbugten, fra den store Sø. Han havde været dér, han var vandret derop — en Gang havde hans Stamme boet dér. Der var Sne og Is og store Skove saa langt man kunde se — og dér kom Stormen fra, den var den Store Aands Stemme . . . .

Saadan gik Kæften paa ham, jeg kunde have grint, men Skægget sad i Istapper paa mig. Og saa begyndte han paa Okier. Han var heller ikke bange for disse Djævle, disse smaa Djævle, der vilde hyle som Præriehunde og se paa ham som Hyæner. De sad i Buskene, naar han gik alene, men han var sikker; Jomfru Marie vilde beskytte ham. Det havde Pateren — han Katholikken, I ved — sagt. Og Pateren talte Sandhed, det var en stærk Mand; han havde et stort Hus, hvor der brændte mange Lys, og dér boede Jomfru Maria. Han havde set hende, svor Rødhuden; men det var en Figur, naturligvis. Og saa troede han sgu dog, hun fulgte ham.

Naar jeg er paa den lange Vandring, sagde han, saa kan jeg mærke hende. Hun følger med mig gennem Skovene og over de store Prærier.

— Saadan sludrede han løs. Det var til at blive gal over, og jeg som havde fire Muldyr at passe og det paa en Prærie, hvor der ikke mer var Mærke at se for Sne. Dog Dyrene kendte Vejen, jeg stolede paa dem — oppede dem kun nu og da med et Ryk i Linen. At se frem var umuligt, Sneen piskede mig i Ansigtet og stod i Skyer om os. Men jo værre det blev, jo mere skør blev han, Rødhuden ogsaa. Jeg sad og byltede mig sammen for Stormen, men han havde smidt Tæppet. Sad dér i Sne og Is og gloede om sig med sine Djævleøjne. Det var sgu helt uhyggeligt. Jeg er jo ikke saadan overtroisk, men noget Djævelskab er der vel. Naar Stormen kom i et Sus, som skulde vi jages ad Helvede til, skreg han op som en besat. Han skulde hjælpe den Store Aand — han kunde magte Okierne, disse smaa bitte Okier, der stak ham med Naale paa Hænder og Ansigt.

Og saa sagde han, de løb foran Dyrene og under Hovene paa dem og krøb op til os i Slæden.

Og saa vilde han rejse sig og fægte med Riflen i Luften. Jeg fik ham revet ned ved Siden af mig igen. Han gloede paa mig med disse Satans Øjne og begyndte atter paa Jomfru Maria.

Hendes Kys, det var det hellige Kys, det var blødt som Sneen, han skulde faa det en Gang, naar han drog til det »store Land«; saa skulde han hvile i hendes Arme, og det var som at ligge paa Moss under Ceder. Men først skulde Stjærnerne komme, de store Stjærner. Og nu var der Sne — Sne og Okier; men Jomfru Maria vilde beskytte ham, hun ledsagede ham paa Vej, hun fulgte ham ustandselig paa Vej. Gennem Luften kom hun, hurtig som Nordenvinden, i hvide, hvide Klæder, den Store Aand bar hende fremad — og hun vinked, vinked.

Helt vild var Fyren, og jeg havde mit Mas med at passe paa ham og holde paa Linen. Saa kom et Vindstød, der tog mig i Ryggen, saa jeg nær var falden forover; og han Rødhuden fo'r op og ud af Slæden og smed sig paa Knæ og skreg: »Jomfru Maria«.

Luften var tyk Sne og stod i en Søjle

foran ham. Jeg fik standset Dyrene og bandte og svor, men ligemeget hjalp det. Saa maatte jeg ud, stiv som jeg var; men hvad Fanden skulde jeg gøre. Han laa, hvor han laa, med Hænderne i Vejret og raabte: »Se hende! se hende!«

Bære ham kunde jeg ikke, alendybt sank jeg i Sneen, og la' Dyrene og mig selv fryse ihjel for en Rødhuds Skyld!

Der var ikke andet at gøre end at komme i Slæden igen og afsted.

Da jeg kom til Fortet, var jeg et Bundt af Istapper. Jeg fik Dyrene paa Stald og kom ind i Messen og blev tøet op — indvendig og udvendig. Jeg fortalte dem om Rødhuden, som laa derude paa Prærien, og viste Officererne hans Riffel. En lovlig Arv kunde jeg jo nok kalde den med al det Besvær, jeg havde haft. De bød mig 30 Dollars og jeg slog til. Og nu kan I se denne her Rødhuds Riffel hænge deroppe paa Væggen i Officersmessen paa Fort Halbert. Det var alt, hvad der blev tilbage af ham.

DEN GAMLE EKSELLENCE

AF D. von der LYHE ZERNICHOW

(ILL. AF SOFUS JÜRGENSEN

»Eksellencen er vel inte gaaen yd?« spurgte en lurvet klædt Landstryger ivrigt og bukkede dybt for Kammertjeneren Jean, der ikke nedværdigede sig til at lukke Munden op til Svar, men med en kongelig Haandbevægelse anviste Tiggeren en Plads i »Ventenværelset«.

Derinde sad en fire, fem Personer yderst ude paa Kanten af de hvidlakerede Stole og gjorde sig saa smaa som muligt i det lyse, velopvarmede Rum.

Nærmest Døren sad en gammel Drukkendidrik med skægget Ansigt og et Par røde, rindende Øjne; hvert Øjeblik vædede han Læberne og saa sig sløvt omkring, mens han tørrede Næsen med Bagsiden af Haanden og mumlede halvhøjt: — I hinners salig Naades Tid· — — i hinners Naades salig Tid plejede je' van at faa — æ — —

Den Nyankomne satte sig ved Siden af og hørte en Stundlang til —

— Hva' er'et for en salig Naade, De sitter og sludrer om — spurgte han pludselig.

Manden vendte sig om mod ham.

— *Hanses* Naade — begriveligvis — svarede han kort og pegede mod den lukkede Dør.

— Det er i hinners Navn, han gi'er — oplyste en Kone, der var en levende Bylt Sjaler, — hinners Naade var en mageløs godgørende Dame. Man siger, at hun gjorde saa meget godt, fordi hun engang havde gjort noget galt. Ak Herregudsens ja! hver Sjæl har vel sit at bære. Her ska' De se hvordan Jægten har regeret med mine Hænder, det er lige knap jeg kan molevere Fingrene.

Der gik et Medlidenhedssuk gennem de Tilstedeværende ved Synet af de forvredne Hænder, og hver kom med en lille Bemærkning i en halvhviskende Tone. »Han derinde« maatte jo ikke forstyrres, og endnu mindre den fornemme Tjener.

Endelig gik Døren op, og en yngre Kone med et sovende Spædebarn lukkedes ud af Jean, der passede paa med Øjne som Argus. Turen kom til den skæggede, der samlede Hatten op, traadte bukkende ind og begyndte, længe før Døren lukkede sig efter ham.

— I den salig Fru Naades Tid — — æ —

Eksellencen saa træt op fra Skrivebordsstolen, hvori han sad og gled sig med Haanden gennem de tynde, hvide Whiskers.

— Naa! — opmuntrede han, og Stemmen kom langt inde fra, tør og klangløs — naa, min go'e Mand, ha' De set hendes Naade??

— Om jeg har — Deres Eksellence — udbrød Manden med Vægt; ja det ve' Gud jeg har. Det var en dejlig Dame, en rigtig herlig Dame. Hver evigste Dag var jeg paa Pletten, naar hinners Naade kørte ud, og hver evigste Dag gav hun mig noget, jo det *var* en Dame —

— Hvornaar var det? — spurgte Eksellencen.

— Det var — æ — ja, se, det maa ha' væ't lige Aaret inden hinners Naade afgik til det himmelske — svarede Manden og rakte bukkende Haanden frem. Det var ikke et Aar efter, at jeg hørte, at den unge Dame var død. Oh Gu' ja! —

Eksellencen rynkede Brynene. I de tre sidste Leveaar havde hans Hustru ikke rørt sig udenfor Stuerne herhjemme og dog var det just i de Aar, at en Hærskare af Tiggere og Plattenslagere skulde have fulgt hendes Færd til Vogns, til Hest, til Fods. Hvor kunde det elskelige Menneskes Minde dog støve en saadan Hvirvel af Løgn og Elendighed op efter sig?

— Og hvor meget plejede saa *hun* — og han gjorde et uvilkaarligt Ophold, idet hans Blik rettedes mod det legemsstore Billede af en yngre, gallaklædt Dame, der hang paa Væggen foran ham — hvormeget gav hendes Naade Dem?

— En Krone — mumlede Manden.

— Hvormeget? —

— En Tokrone — vovede Tiggeren.

— Dèr — sagde Eksellencen strengt — der er en Krone. Buk for hende, — og han pegede paa Billedet, ikke for mig. Mig havde De aldrig vundet ved Deres Løgne, men ét sandt Ord har De sagt, *hun* var en herlig Dame. Gaa saa.

Manden bukkede baade for Billedet, Eksellencen og de tomme Stole og Eksellencen sad et Øjeblik ene igen.

Det hørte ikke til det letteste Arbejde, denne »Kærlighedspligt« han havde paataget sig, for at holde Marguerites Minde i Ære. Men hendes sidste Ord havde været en Bøn om, at han vilde fortsætte, hvad hun havde begyndt og Eksellencen var ikke den Mand, der svigtede et givet Ord.

Han ringede og Jean kom ind.

— Hvormange er der igen derinde?

— Fir' Deres Eksellence.

— Lad dem alle komme paa en Gang. Jeg er træt og har haft en daarlig Nat.

Jean gik og hans Herre hørte ham kommandere:

— Alle fir' ind paa en Gang. Vær still', hans Eksellence er træt og vil Ro. Allez carnaille! —

Omsider var »Kontortiden« til Ende og Eksellencen rejste sig lettet og slog det ene Vindue op, som for at lufte hvert Gran af de paatrængende Mindelser ud. Vinduet vendte mod Alléen, der førte ned til Hovedlandevejen og langs henad den saa man de sidste Besøgende hurtigt fjærne sig med det Bytte, de havde erhvervet sig. Eksellencen stod en Stund tankefuld og stirrede ud. Vejen var opblødt og nedtraadt og det gulrøde, visne Løv laa som et broget Tæppe over Jorden, saa langt Øjet rakte.

Et lille Empireur paa Etageren slog tre klingre Slag. Eksellencen lukkede Vinduet og satte omhyggeligt Krogene paa. I det samme gik Døren atter op, og en lille fed, hvid Silkepuddel skred ind, med en Værdighed, som havde den arvet sin afdøde Frues hele Majestæt.

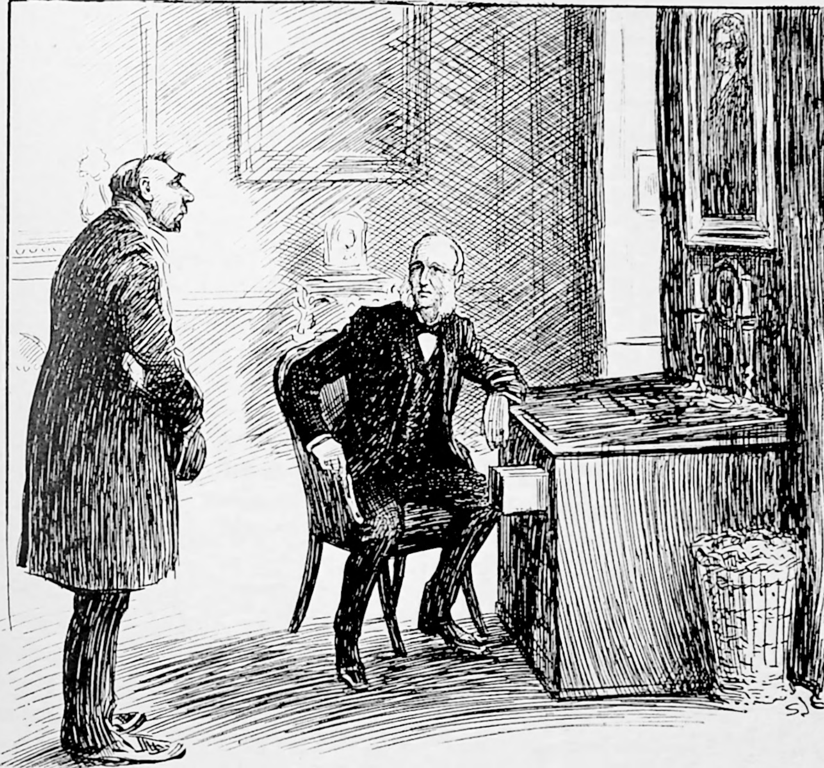
Eksellencen smilede glad.

— Er du der, ma Petite, sagde han og bøjede sig besværligt for at klappe Dyret, der nedlod sig til at vifte let med sin langhaarede Stump Hale.

Petite fulgtes i Hælene af en Tjener, der bragte dens Middagsmad og paa en Dug i Hjørnet af den store Spisesal holdt den sit ensomme Maaltid. Oprindelig havde de været fire til at holde hinanden med Selskab, nu var Petite den eneste overlevede, men for at den ikke skulde føle Savnet af de hedengangne Kammerater for dybt, overværede Eksellencen Middagen, siddende i en Stol ved Siden af og opmuntrende det forspiste lille Kræ med allehaande venlige Formaninger. Ikke sjældent hændte det, at den unaadige Petite helt vægrede sig ved at røre Maden og tvang sin gamle Herre til, siddende paa Hug, at give sig hver Bid. Men Eksellencen gjorde det uden at mukke.

Han kendte Kvindekønnet og tog det, som det var, og Petite havde Luner trods nogen Verdensdame.

Paa Slaget halvfire traadte Jean ind med en Pelsfrakke paa Armen. Eksellencen nikkede tavst, gav Petite den sidste Mundfuld, dyppede Fingrene i en Skaal lunkent Vand, og lod Jean hjælpe sig Frakken paa og tog mod de fremrakte Handsker og Hatten.

— Naa! opmuntrede han, og Stemmen kom langt inde fra, tør og klangløs — naa, min go'e Mand, ha' De set hendes Naade??

— Har Gartneren husket hendes Naades hvide Azaleaer? spurgte han, idet han rankt og raskt gik ud af Døren.

— Naturligvis — svarede Jean beroligende. Vognen er fuld af Blomster.

Foran Stentrappen holdt Victoriaen, der fuldkommen bekræftede Sandheden af Jeans Ord. Roser og Begonier, Nelliker og hvide Azaleaer laa i Buketter og bundne som Kors i Lagvis paa Bagsædet og i Bunden, og midt i Floret, som skulde han deltage i en Blomsterkorso, satte Eksellencen sig, mens Jean stoppede det tykke Køretæppe fast om hans Knæ og bagefter møjsommelig kravlede op paa Bukken.

— Jean begynder at blive gammel — bemærkede Eksellencen hen for sig.

— Det følger gerne med Aarene, Deres Eksellence — svarede den tungerappe Franskmand og Hestene dansede afsted.

Fire Gange om Ugen foretoges den samme Tur og fire Gange om Ugen gennemlevede Eksellencen sit Samliv med hende, der havde været hans Livs Sol, fra det Øeblik hun var dukket op i hans Horizont til nu, hvor hun længst var lagt til Hvile i det gamle Familiegravsted, og hvor selv ikke Døden havde formaaet at svække Straalernes Virkning og Styrke.

Vognen rullede lydløst ned ad Alléen og styrede ud paa Landevejen, forbi det store, jomfrueligt hvide Birketræ.

Ved det begyndte Minde Nummer et. Da han som ung Legationssekretær kom fremmed til den »hvide Stad« og straks blev trukket med i den lysende Cirkel, der udgik fra »det Højeste«.

Hvordan lød det nu, det hans moderlige Veninde, den gamle højttalende, tyske Baronesse sagde, da hun forestillede ham for sin Kres: Ung, smuk, klog, med Liv og Fremtid i Solglans foran sig, *un bel épouseur!* Selv om det var en lidt elskværdig

Overdrivelse, saa var der dog ikke saa lidt Sandhed i det alligevel, og Eksellencen smilede til sig selv. Den Gnädige var vel kendt for sin sunde Dømmekraft.

Som det brogede, gulrøde Løv paa Vejen, fòr de brogede Billeder forbi ham fra hin Tid. Baller, Fester, Kaneture, vajende Fjerbuske, glitrende Sne, forcerede Rideture og Jagter i udstrakte Skove, og over det hele laa Solen og lyste.

Vognen standsede i sin rappe Fart, langsommere gik det opad Bakken til Piletræet var naaet, den fine, sølvglinsende Hængepil, hvor Stigningen endte og Hestene atter satte i Trav.

Eksellencens Smil døde ud og hans Blik blev varmt og ømt. Her var det, at han første Gang mødte Marguerite. Mærkeligt nok, at hverken hun eller han følte det elektriske Stød, som Forfattere lader sine Helte føle, naar de staar Ansigt til Ansigt med dem, der bliver deres saakaldte »Skæbne«. Og dog var deres Kærlighed romantisk nok udstyret.

Men hvor kunde han ane, at han, den trods alt nøgterne og rolige unge Mand, hvis Fremtid laa saa rigt afstukket foran ham, skulde faa nogen Betydning for den unge franske Ministerfrue, der var over ham i alt, i Rang, Verdenserfaring og Aar!

Paa en berusende Kanetur havde hun været hans Dame og da de skiltes, rakte hun ham Haanden og sagde smilende: — Paa Gensyn! Det var det Hele. Og alligevel! Alligevel tændte de to Ord en Brand i hans Sjæl, som en hel Talestrøm ikke vilde have formaaet. Det var Klangen i dem, og Blikket, der fulgte dem, som elektricerede ham.

Dagen efter var han paa Visit i Gesandtskabshotellet og traf hende alene hjemme.

Besøget var kort, Ordene de vekslede faa og almindelige, men Tankerne, de vakte, var uendelige og mange.

Han kunde ikke slippe Udtrykket i hendes Øjne og Linjerne om hendes fine Mund. De talte om Sorg, Vemod og utilfredsstillet Længsel, alt mens hun sad og passiarede muntert om alt og ingenting. Ustandselig forfulgte den Ide ham, at hun ikke var lykkelig, at hun ikke levede godt med sin Mand. Og det pinte ham som intet andet. Vel var han i al Almindelighed Menneskeven, der gerne undte andre det lige saa godt som sig selv, men han var lige saa tilbøjelig til at finde Skylden i andres Ulykker hos dem selv, men her var Tilfældet et ganske andet.

Den unge bedaarende Ministerfrue var et Undtagelsesmenneske, der *burde* være lykkelig, der var skabt til at danse paa Roser, se Verden smile mod sig, hun der selv var mild og blød som Solen.

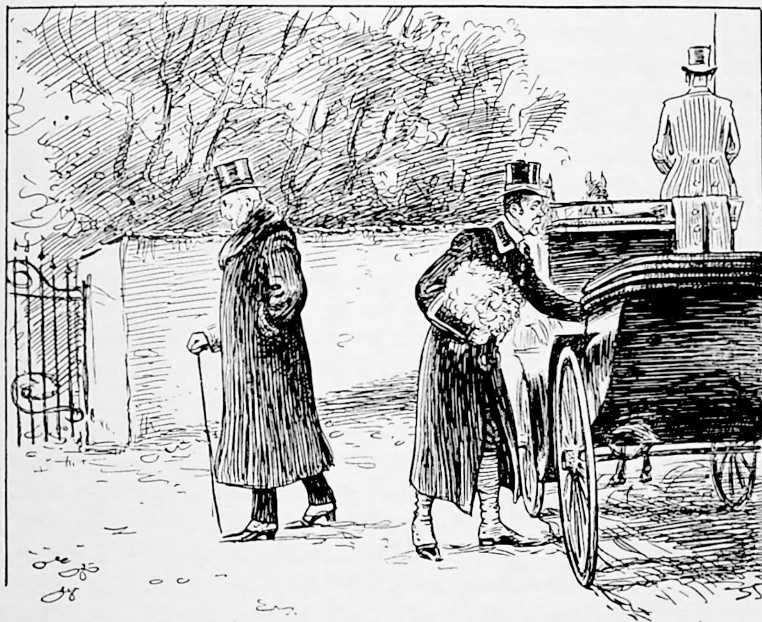
Han kom snart igen, tiltrukken af sin Lyst til at gøre dybere psykologiske Iagttagelser og sin Trang til at hjælpe, og han lærte hendes Mand at kende. Den korrekte, tilknappede, uigennemtrængelige, hvis Væsen var glat og afrundet som Monoklen, der dinglede i hans Frakkeknap.

Og jo oftere han kom, jo stærkere optog Fru Marguerite ham, hendes Skæbne blev det altopslugende Spørgsmaal, der fyldte hver Time paa Dagen. Hun beklagede sig aldrig, men det behøvedes heller ikke, hun vidste, at han forstod. Ord vilde blot have skaaret en brutal Flænge ind i det fine Spind, der gik fra Sjæl til Sjæl. Ak, han følte endnu de stille, dejlige Timer, han tilbragte i den lille grønne Salon i Gesandtskabshotellet. Han saa det hele Arrangement for sig, de spinkle rødlige, engelske Møbler, det blomstrede, vævede Tapet, den sorte Marmorkamin og foran den knitrende Ild, hende ved Thebordet med Selvkogeren og de skinnende Glas. Og den berømte Theceremoni, som den dyrkes og udøves i Japan kunde ikke i hans Øjne komme paa Siden af den Ynde, som hun, den stilfærdige unge Frue, lagde i hver Bevægelse, naar hun skænkede den varme Drik og rakte ham Glasset. Havde det været Gift, han havde med Henrykkelse drukket det, rakt ham af hendes Haand.

Det var en stormende Tid. En Tid fuld af Spænding, af Fortvivlelse og Medlidenhed, af Uvished og Triumffølelse, af vilde Planer og dyb Sønderknuselse, af Himmel og Helvede.

Hver Morgen stod han op med fuldt og fast Forsæt om at gøre en Ende paa Uvisheden, at handle enten—eller. Og hver Dag udsatte han det og hver Aften bragte ham til Randen af Vanvid. Da greb hans »Skæbne« ind og afgjorde det for ham, i Form af en Forflyttelsesordre.

Aandeløs, dødbleg og ude af sig selv stormede han hen til Gesandtskabshotellet

og først ved Synet af den velkendte Trappegang kom han saavidt til Besindelse, at han fik lagt sit Ansigt i de Folder, det sømmer sig for en Diplomat, der kommer paa Afskedsvisit, at vise. Han ringede paa. Den lille bukkende Tjener saa forskrækket paa ham.

— Er Herren syg? spurgte han høfligt.

— Nej. — Er Grevinden hjemme? —

Han svarede bukkende, at hendes Naade var hjemme og han blev lukket ind.

Den Scene, der fulgte, var ikke til at beskrive.

Eksellencen trak sine rystende Hænder op fra Vogntæppet. Endelig fik han den ene Handske trukket af, Haanden brændte varm som en Glød.

Men varmere havde hans Hjærte brændt i Ungdommen den Dag; som Ild brusede Blodet gennem ham, og som Ild brød hans Tale gennem Tavsheden, de hidtil havde forskanset sig bag. Nu kunde der ikke længer ties, der maatte handles, der maatte gøres rent og klart imellem dem. Der var Krav, der var stærkere end alle Diplomatiets og Konveniensens samlede Love og de fordrede deres Ret.

Hvorlænge han blev, hvordan han kom derfra, hvor han endte sin Dag, anede han ikke og vilde aldrig komme til at ane; Marguerite havde intet lovet, intet sagt, der kunde give ham Haab, og han havde ikke en klar Tanke.

Han vidste kun, at han levede til næste Formiddag, da han modtog et lille, rystende skrevet Brev, der blot indeholdt de faa Linjer:

— Jeg kan ikke andet. Jeg følger Dig — Marguerite.

Vognen var drejet ind ad Skovvejen. Novemberstormen var faret strængt frem mod Løvtræerne, der stod med de nøgne, sortagtige Grene og svajede frem og tilbage med en ensformig, knirkende Lyd og i Skovbunden var alt visnet, kun tørre Græstotter og stive Lyngduske stak frem ved Siden af Tyttebærrisenes haardføre Blade. Tæt ved Vejkanten stod en knækket Bregne med de brungule Blade hængende udover Grøften. Eksellencens Øjne strejfede den visne Plante, og for hans ekstatiske Blik blev det rødlige Løv til en gylden, purpurglødende Blomst — et Symbol paa hans Ungdomskærlighed. Han bøjede sig ud over Vognen, stirrede efter den og smilede lykkeligt i Erindringen.

Lykkelig! Ja, lykkelige havde de været. Hun og han. Og dog var det ikke kommet straks. Herregud! hvor forkommen, hvor

rødgrædt og rystende var hun ikke kommen frem, der paa den lille Grænsestation, hvor han ventede hende med en Længsel, der gav sig de mærkeligste Udslag paa Hotellet, hvor han boede, og fik Folkene til at springe for ham som Kakkelakker.

Han bar hende ind i Vognen, som kørte dem til Hotellet, — mens Jean sad paa Bukken, han var fulgt med hende den Gang, som han nu fulgte ham selv, — han slap hende ikke af sine Arme, ikke da de kom ind i de Værelser, han forgæves havde søgt at gøre værdige til den fornemme Gæst. Hun var iskold og rystede af Angst. Men han følte sig stærk nok til at varme hendes stakkels kolde Legeme og tørre de Taarer, der ustandselig løb ned ad hendes blege Ansigt. Med hende i sine Arme vilde han trodse en Verden.

Og der blev en Verden at trodse. Et Bjærg af Vrede og Forargelse, af Sladder og Bagtalelse, af Indignation og Misfornøjelse. Han fik Brug for sine Kræfter, for alt hvad der boede i ham af Trods og Frimodighed, af Fasthed og Taalmodighed. Om og om igen maatte han kæmpe snart mod den ene Side, snart mod den anden, med alle Slags Vaaben blev han angreben, og selv havde han kun sit ene Værge: sin Kærlighed. Men det ene var ham ogsaa nok.

Eksellencen følte endnu en svag Opblussen af den ungdommelige Kampiver, han den Gang brændte af. Hurtig rev han Pelsen op for at lade Vinden kølende vifte ind over sin Ophidselse, men lige saa hurtig vendte Jean sig paa Bukken og lod sin fremmedagtige, manende Røst høre.

— Mais votre eccellenze. Husk Rheumatismen!

Han kendte hver Vane og hver lille Handling i sin Herres regelmæssige Levesæt og passede paa.

Eksellencen sukkede og knappede atter Pelsen til. Jean havde ganske Ret desværre. Rheumatismen var ham en bitter Fjende, og Vejret var koldt, bitterlig koldt med den hvirvlende Vind fra Sydost, og der var nogle Aar mellem den Tid og nu!

Den Gang kendte han ikke til Rheumatisme og Podogra og alle de øvrige Alderdommens Piner og Plager, da havde han ikke mange Tanker at ofre sig og sit Legeme, heldigvis. Der var Opgaver nok udenfor ham, der lagde Beslag paa alle hans Kræfter.

Sværest af alt var det at overvinde Marguerites Bekymringer og Angst. Ingen Kvinde træder ustraffet Samfundslovene under Fødder og Marguerite var ikke mere end en Kvinde. Hun gøs for hvert Angreb og følte sig skyldig, hun var rede til at indrømme sin store Uret og vilde dog gøre den om igen. Hun var lykkelig over sin Frigørelse, men angst for at nyde Lykken. Og hun var altid paa Udkig, altid lydhør, den Gudernes Misundelse, der bliver de Lykkelige til Del. Hendes første Angst og Selvbebrejdelser var hans tungeste Modstandere, der var langt vanskeligere at komme over, end selve det Øjeblik, da han som en uvoren Skoledreng var kaldt hjem, for at stille til Afstraffelse hos sin allerhøjeste Foresatte. Det var en drøj Straffeprædiken, han fik, og den »Forvisningsordre,« han modtog til det fjærnest bortliggende Havnehul, var ikke opmuntrende, men han tabte ikke Modet og da Majestæten omsider havde tordnet færdig og brysk vendte sig mod ham: Angrer De saa ikke Deres overilede Handling — svarede han med den største Frejdighed:

— Nej, Deres Majestæt. Jeg vilde hele mit Liv have angret om jeg *ikke* havde handlet saadan. Nu da Forholdene engang var som de var — og ingen kender bedre end Deres Majestæt den gamle Sandhed — amor omnia vincit!

Og Aarene gik. Verden glemte »Skandalen« — men Marguerite glemte den ikke. Hvad hun den Gang mente at have forbrudt, søgte hun at gøre godt igen, ved at hjælpe andre. Og hun blev de fattiges Ven; hvor hun kom hen, flokkedes de om hende, og da de endelig, trætte af Livet i de store Verdensbyer, trak sig tilbage til hans gamle Fædregods her i den ensomme, nordiske Egn, fulgte de fattige med. Det var som om de stampedes op af Jorden, de kom fra alle Verdens Hjørner og satte hinanden

Stævne i det lysmalede Ventegærelse udenfor hendes Naades Stue. Det var et stort Arbejde, hun havde paataget sig: altfor stort, fandt Eksellencen, men deri fik han ikke Medhold hos hende.

Forstaar Du da ikke, mon ami, at det er min »Sikkerhedsventil«, det Arbejde, sagde hun med et muntert Glimt i Øjet — ved det, har vi *Lov* til at være saa lykkelige som vi er. —

Og han forstod hende og kyssede hende.

Eksellencen bukkede sig fremover og tog forsigtig en Gren af de hvide Azaleaer frem og førte den sagte mod sin Mund.

— Synes Du ikke, at vor Kærlighed er som den hvide Azalea, — hørte han Marguerites Stemme spørge, og han saa hende staa bøjet over et lille Træ i Vinterhaven og vende sit blide, sjælfulde Blik mod ham — skær og vidunderlig som den med lutter Blomster i sin Krone. Hos andre Planter skygger Bladene tidt som Hverdagslivets Prosa for Blomsterne, men Azaleaen er lutter Blomst. Derfor bedaarer den straks Sind og Sanser.

Gitterporten i Kirkegaardsmuren kom til Syne og Eksellencen rejste sig halvt i Sædet og løftede hilsende sin Hat. Et Øjeblik efter holdt Vognen og Jean hjalp sin Herre ned ad det lave Trin og fulgte bagefter ham med Favnen fuld af de duftende Drivhusblomster.

Det sorte Marmormonument over hendes Naade ragede frem paa den beskedne lille Kirkegaard og Eksellencen gik raskt frem imod det. Jean fjærnede de gamle Kranse og lagde de friske rundt om, Eksellencen skyndede paa ham og bøjede sig to Gange for med egne Hænder at rette paa en Rose, der faldt sammen og en tornet Gren, der stak for hidsigt frem. Saa rejste han sig, stod et Øjeblik og saa sig om, skuttede sig og frøs. I den graa Luft fik hans Ansigt et gammelt, indfaldent Udseende og Skikkelsen blev saa underlig vissen og indskrumpen i den tykke Rejsepels. Med smaa trippende Skridt gik han ud fra Gravstedet, hvor Laagen faldt klirrende tilbage i Laasen og først da Jean atter havde stoppet Tæppet fast om hans Knæ, fik hans Ansigt noget af sit fordums Udtryk igen.

Jean sprang hurtigere op paa Bukken end man kunde vente det af hans gamle Ben, Hestene, der havde stampet med Hovene og nikket uroligt med de ringlende Hoveder i den kolde Luft, slog villigt over i Trav igen og lydløst rullede Vognen tilbage ad samme Vej, den nys var kommen. Henad de haarde Landeveje under de bladløse Træer.

Eksellencen drømte ikke længer. De visne Blade var ikke længer Purpurblomster for ham, den kolde Luft gjorde ham ikke længer hed og varm. Han satte sig godt til Rette. Hans Dagværk var til Ende, herudenfor var det koldt, men Ilden brændte klart i Bibliotheket, naar han kom hjem, og Virkeligheden var der, i Form af den ventende Middagsmad.

Der kom en svag Rødme op i Eksellencens Kinder. Han kom pludselig i Tanker om de Karper, han havde ladet forskrive — A la sotto Mayer — havde han forordnet Jomfru Henriksen, men havde *hun* Afskriften eller havde han den ikke selv i sin Skrivebordsskuffe?

Utaalmodigt saa han henad Vejen, de var først nu ved den store Hængepil paa Bakketoppen, Eksellencen kastede et misfornøjet Blik hen paa den, altsaa var der akkurat 11 Minutter til han naaede hjem og fik sin Tvivl opklaret. — — —

JEG ER KEJSEREN

AF ELEANOR M. INGRAM

AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF ALFI MURIEL ZANGENBERG

TEGNINGER AF V. JASTRAU

HØR godt efter Skriftefader! Jeg er fem og halvtredsindstyve Aar—gammel og syg; jeg har faaet den Idé at ville fortælle Dem en Historie, som hændte mig for tyve Aar siden, og jeg har aldrig talt om den til nogen før nu.

Flyt Deres Stol lidt nærmere — saadan.

Jeg kan saa tydelig mindes den første Gang jeg saa ham. —

Han gik tilside, for at jeg kunde komme forbi, han rødmede og blegnede som en ung Pige — da han forlegent hilste paa mig — jeg gik nemlig igennem Vestibulen paa Vej til min Vogn. Jeg standsede og spurgte, hvad han hed — det rørte mig at se hvilken drengeagtig Ærbødighed, han følte for sin Fyrste — ja det ligefrem lyste ud af hans Øjne, da de mødte mine. Han fortalte mig, medens han hele Tiden hakkede i det ligefremme Svar, at han var den sidste af en gammel Slægt, kun to og tyve Aar gammel — og at han lige havde forladt Søofficersskolen.

Hele hans Væsen tiltalte mig paa en besynderlig Maade. —

Jeg stationerede ham i Hovedstaden, jeg vilde gærne have ham i Nærheden.

Hvis jeg blot havde anet — — — — —

Andre vilde maaske føle Sorg — maaske endog Samvittighedsnag — men, er jeg ikke Kejseren? — Med den Slags Tanker har jeg intet at gøre — og dog tænker jeg sommetider paa ham, hvor jeg helst vilde glemme. —

Hans Forlegenhed fortog sig snart, i Luften ved vort muntre Hof.

Jeg var ikke længe den eneste, som syntes om ham.

En egen, iøjnefaldende Skønhed besad han — ligefrem, munter og af god Herkomst — intet Under da, at den unge Fyrst Cernief snart blev en af de mest feterede Mænd i Byen.

I de følgende tre Aar sendte jeg ham kun een eneste Gang bort fra Hovedstaden. Man fortalte mig, at han stadig sørgede over, at han intet havde at bestille, selv vovede han aldrig at beklage sig til mig derover. Havde jeg ikke Ret til at beholde ham i Byen til min egen Glæde — var han ikke min Undersaat?

Henimod Slutningen af det tredie Aar standsede pludselig alle Tegn paa denne Sorg hos ham. Cernief blev aandsfraværende, foer op, naar nogen talte til ham. Jeg morede mig kostelig over ham, tilsyneladende var min Yndling forelsket. Jeg ventede et Par Maaneder forgæves paa, at hans Forlovelse skulde blive deklareret — tilsidst spurgte jeg ham, hvem Damen var. Til min store Forbavselse nægtede han at være forlovet.

»Nu vel!« sagde jeg drillende, »saa maa vi se at finde en Hustru til Dem — Cernief! husk Deres Slægt maa ikke uddø.«

Han stirrede et Øjeblik aldeles forfærdet paa mig, derpaa bad han mig saa bønligt om ikke at gøre det – men blot lade ham beholde sin Frihed.

»Saa er der en Dame,« sagde jeg.

Han svarede temmelig usammenhængende, at det kun havde været en vanvittig Drøm fra hans Side, det var fuldstændig haabløst, desuden havde han Fættre, som kunde overtage hans Navn, naar han engang døde. Jeg trak paa Skuldrene og lod saa det Æmne falde. Han var jo dog kun en lille Episode i mit daglige Liv, et Legetøj ikke andet.

Men den Aften kom jeg ind i Balsalen, førend jeg plejede. Jeg saa Cernief fare bort fra Prinsesse Sophias Side, idet han sendte et lynsnart Blik hen til mig.

Det slog mig straks, hvor mærkelig denne Adfærd var, der var jo ingen Grund for, at han ikke skulde tale til hende i min Nærværelse. Prinsessen var min Forlovede, vi skulde giftes i Løbet af nogle faa Uger, var det saa ikke naturligt, om min Yndlingsofficer talte med hende?

Dette var mig en Gaade, og jeg sendte Cernief et spørgende Blik, da vi gik forbi hinanden. For første Gang slog han Øjnene ned for mig. Sophia modtog mig nervøst og aandsfraværende, hvilket yderligere forbavsede mig.

Jeg var ikke helt ung, og jeg elskede hende, Skriftefader!

Fra Sophias lyse Skønhed saa jeg over paa Cernief, mørk, straalende og ung. I Spejlet lige overfor saa jeg en bleg sygelig Skikkelse med begyndende graa Haar. Jeg sad i en enorm Stol, hvilket fik min spinkle Skikkelse til at se endnu mindre ud.

En Kejsers Byrder ælder ham hurtigere. — Saa mindedes jeg pludselig den Scene fra om Formiddagen.

Cerniefs Antydning om en haabløs Kærlighed og hans Benægtelse af at være forlovet. Jeg kendte ikke een eneste Dame ved hele Hoffet, som ikke vilde have følt sig smigret ved hans Kærlighed, og dog sagde han, at det var haabløst — —

Fra det Sekund tvivlede jeg ikke længere — men ventede kun, til jeg var helt sikker i min Sag.

Min nedarvede Jalousie var ikke let at betvinge, medens jeg passede paa deres Blikke — de tusinde Smaating, som røbede en hemmelig Forstaaelse imellem dem. Alt, hvad jeg udadtil bekæmpede, voksede til et Had indeni mig, hvorom De ikke gør Dem noget Begreb.

Da det endnu kun var en spirende Kærlighed, saa mente jeg, at Adskillelsen vilde kurrere Sophia i det mindste, og for deres Adskillelse lagde jeg nu mine Planer. Da jeg havde den fuldstændige Magt, saa var det nødvendigt at vise den yderste Forsigtighed.

Jeg bebrejdede saamænd ikke Sophia noget, og jeg havde ikke i Sinde, at hun skulde ane, hvad jeg vidste.

Hun var romantisk og ustadig, som alle Kvinder. Fejlen laa hos Cernief. Heller ikke han maatte nogensinde faa at vide, hvad han blev straffet for. Det var ikke overensstemmende med min Værdighed at tilstaa, at jeg kunde have en Rival.

Da alt var forberedt, sendte jeg Bud efter ham. Medens jeg ventede, gik jeg op og ned ad Gulvet og smilede ved mig selv, men da jeg hørte hans Skridt, skyndte jeg mig tilbage til min Stol og paatog mig en Mine, som viste min fuldstændige Selvbeherskelse.

Hvorfor tæller De Deres Rosenkrans? Skriftefader! jeg har jo knapt nok begyndt!

Jeg talte ikke straks, men betragtede ham, som han stod der foran mig — høj og slank i Uniform, med et Smil paa Læben, og med sit trofaste Blik. Saaledes kom han aldrig til at se ud mere. Man kunde næsten have svoret paa, at der var Hengivenhed i hans Blik, da han saa paa mig. Ved mit gennemborende Blik forandrede hans Udtryk sig, men jeg kan heller ikke tænke mig, at jeg saa elskværdig ud, endskønt jeg inderst inde følte mig saa uendelig veltilfreds.

»Jeg synes, De er nervøs, Fyrst Cernief?« sagde jeg.

»Jeg er bange for, at jeg har paadraget mig Deres Vrede«, svarede han.

I mange Aar havde jeg kaldt ham Adrian, og denne formelle Tiltale, forøgede hans Nervøsitet.

»Det gør mig ondt, at De maa tilstaa det,« svarede jeg.

Han rødmede.

»Undskyld Sire,men jeg aner ikke Grunden. Jeg mente blot — — — — —«

»Deres Hukommelse svigter Dem nok«? afbrød jeg ham.

»Jeg vidste nok, at der var en Del Anarkisme her i Landet, men jeg havde ikke ventet at træffe Fyrst Cernief som een af dens Tilhængere.« Jeg standsede for at se, hvilket Indtryk mine Ord gjorde. Han saa et Øjeblik paa mig, saa blegnede han.

»De gør bedst i ikke at nægte det,« vedblev jeg roligt. »Jeg har uomstødelige Beviser.«

»Men jeg nægter det, Sire!« raabte han. »Det er ikke sandt! Deres Majestæt spøger, der kan ingen Beviser være.«

»Een af Deres Medskyldige har tilstaaet,« svarede jeg urokkelig —

»Mine Medskyldige! Jeg har ingen Medskyldige«, udbrød han vredt. »Sire, det er ikke Deres Alvor. Jeg, som har været ved Deres Side saa længe, jeg som skylder Dem saa meget. Jeg skulde være i et Komplot imod Dem, det er forfærdeligt.«

»Det er det i Sandhed,« svarede jeg. Han fo'r sammen, som om jeg havde slaaet ham —

»Jeg tilstaar, at alt dette gør Sagen endnu værre,« fortsatte jeg, »og det forbavser mig, at De minder mig derom. Jeg kan forsikre Dem, det er ganske unødvendigt. Af Hensyn til Deres uplettede Navn, vil jeg ikke straffe Dem offenlig, men privat.« Her standsede jeg atter for at nyde Synet af hans blege fortrukne Ansigt. »De er min Fange, Fyrst Cernief«. Han gav et vildt Skrig og faldt paa Knæ foran mig. —

»Sire det er ikke sandt,« skreg han. »Paa min Ære som Mand, ved min kristne Tro, det er ikke sandt, jeg er Dem tro i Hjærtet, som i Gærning. — Jeg! en Anarkist. — Kan en Fjendes Ord udslette al den Hengivenhed og Troskab, jeg har vist Dem. — Vil De ikke tro mig?«

»Nej,« svarede jeg og ringede.

Han skjulte Ansigtet i sine Hænder, jeg saa tavs paa hans bøjede Hoved. Fodtrin nærmede sig. Han rejste sig langsomt, løsnede sin Kaarde og lagde den paa Bordet.

Officeren, der kom, havde faaet sine Instrukser, og Cernief gjorde ingen Modstand Men inden han forlod Værelset, saa han endnu en Gang paa mig med et Blik saa alvorligt, saa ærligt, saa jeg næsten fortrød, hvad jeg havde gjort. Men saa erindrede jeg, hvor meget værre hans Forbrydelse var, end den, jeg beskyldte ham for, og jeg genvandt min Bestemthed. Han fortjente alt det onde, som jeg kunde gøre ham, — gjorde det da noget, under hvilket Paaskud han blev straffet?

Den Aften udkommanderede jeg »Novgarada« paa et langt Togt til Troperne, og jeg gav det Udseende af, at Cernief var med. Sophia maatte ikke have Medlidenhed med ham; for en Kvindes Medlidenhed er ofte mere varig end hendes Kærlighed.

En Uge gik. Sophia syntes meget optaget og tankefuld. Hvis jeg nogensinde havde haft Medlidenhed med min Fange, saa gik det da nu helt over. Henimod Slutningen af Ugen lod jeg ham hente. Denne Gang støttede han sig til sin Ledsagers Arm. Dybe, mørke Rande laa under hans Øjne, og hans Læber var tæt sammenknebne, dette gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Jeg saa paa ham uden at sige noget. Jeg vilde se ham ligge for mine Fødder, høre ham bede om Naade, for at jeg atter kunde sige Nej, saa kunde jeg have Ret til at foragte ham lige saa meget, som jeg hadede ham. Da han havde hilst paa mig, stod han ganske ubevægelig; han saa ikke en Gang paa mig,

»Ønsker De at sige noget?« spurgte jeg omsider.

»Deres Majestæt har ladet mig hente,« svarede han. »Jeg har ikke andet at sige, end hvad jeg een Gang har sagt.«

»Jeg har tænkt meget paa vor sidste Samtale,« sagde jeg tankefuldt, »De har endnu Haab.«

Det gav et Sæt i ham, og han saa paa mig med et glædestraalende Blik. »Saa tror De mig Sire?« spurgte han næsten aandeløs.

»Aldeles ikke Fyrst Cernief. Jeg har kun besluttet at skaffe Dem en mildere Dom, hvis De vil tilstaa, hvem Deres Medskyldige er.« Som jeg havde ventet, faldt han sammen ved denne Skuffelse.

»Jeg kan ikke tilstaa noget, som jeg aldrig har gjort,« svarede han, »og dersom jeg var skyldig, saa vilde jeg aldrig forraade mine Kammerater.«

»Et meget klogt og respektfuldt Svar,« svarede jeg ironisk. »Saa skal De tilbage i Fængslet.«

Han bukkede; lagde saa sin Haand paa sin Ledsagers Arm, — han, der var saa stolt af sin Kraft og Styrke.

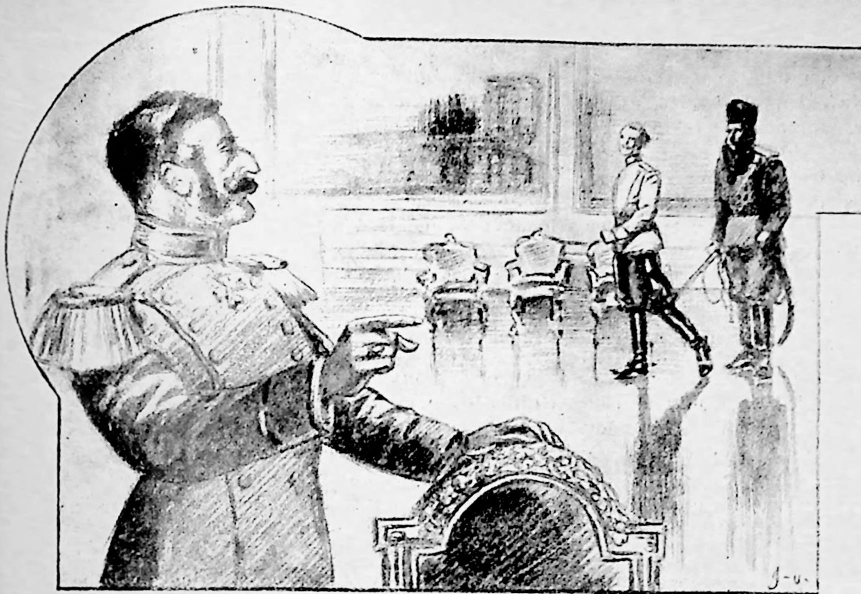
»Har De det ikke godt?« spurgte jeg.

Han saa mig lige i Øjnene — og nu saa jeg den forfærdelige Forandring, der var foregaaet med ham. Hans Ungdom var dræbt, en bitter, krænket Mand saa paa mig. »Hvad der er gjort, er sikkert gjort efter Deres Majestæts Ordrer. De kunde jo have ladet mig skyde, Sire.« Skriftefader! denne Bebrejdelse traf. — Jeg kunde have ladet ham skyde, — og saa vilde han ikke kunne forstyrre min Fred mere. — Men jeg vilde have, han skulde lide. Jeg vilde have Hævn. Naar alt kom til alt — hvad Ret havde han til at bede om Døden. Jeg skulde jo leve i Bevistheden om, at min tilkommende Hustru ikke elskede mig.

En Dag eller to senere mødte jeg een af Sophias Frøkener i Gangen. Som Regel tog jeg ikke meget Hensyn til dem, men denne saá saa vist paa mig, som om hun havde noget paa Hjærte. Jeg standsede uvilkaarligt og talte til hende. Hun var en slank Pige med gylden-brunt Haar og bedrøvede Øjne, underlig bedrøvet for saa ungt et Væsen. Hun besvarede min ligegyldige Bemærkning med mild Værdighed, men hun tøvede stadig. Jeg ventede roligt, og da hun saá, at jeg havde gættet hendes Ønske, tog hun Mod til sig.

»Hvis jeg turde spørge Sire,« begyndte hun tøvende, men saa fortsatte hun hurtigt: »er Fyrst Cernief virkelig rejst?« Et Udbrud af Raseri og Forbavselse undslap mig. Jeg svarede ude af mig selv, idet jeg skubbede hende tilside: »Gaa og spørg Deres Frøken.« Derpaa gik jeg aldeles rasende.

Tænk Dem, Skriftefader. Jeg, Kejseren skulde altsaa være et Legetøj for denne Kvinde. At Sophia virkelig turde bedrage mig ved et saa barnligt Komediespil. Jeg vidste, hun ikke elskede Cernief mere end mig, hun magtede det ganske simpelthen ikke. Det var kun et nyt Indfald. Ja, hendes Stædighed ligefrem forbavsede mig — tilsyneladende havde hans mørke Skønhed gjort et dybere Indtryk paa hende, end jeg havde ventet. Jalousien rasede i mig, og jeg standsede ved det nærmeste Bord, hvor der stod Pen og Blæk og skrev en Ordre til den Officer, som havde Vagt over Cernief. Pennen ligefrem rystede i min Haand, jeg forseglede Brevet med min Ring, da jeg var bange for, at man ikke skulde genkende min Skrift. Da jeg ikke kunde ramme Sophia, saa skulde Cernief lide for dem begge. Der siges, at der er Sindsyge i vor Familie, hvis det var sandt, saa kunde jeg ikke have passet mit daglige Arbejde saa roligt, som jeg gjorde det. Jeg ligefrem analyserede det Anfald

andre og gik alene ind.

Han laa næsten som jeg havde tænkt mig det paa sit elendige Leje. Hans Øjne var aabne, der brændte to røde Pletter paa hans magre Kinder. Et vanvittig Had rejste sig i mig, da jeg saa paa al denne Skønhed, som jeg vilde ødelægge. Han talte hurtigt og usammenhængende, i afbrudte og meningsløse Sætninger. Jeg forstod saa meget, at han talte om det Skoleskib,

af Lidenskab, som i den Grad havde faaet mig til at blotte mine Følelser overfor denne unge Pige. Mindet om hendes forfærdede Ansigt irriterede mig. Hvis hun nu, hvad rimeligt var, vilde gentage mine Ord, hvilken Virkning vilde det saa gøre paa Sophia?

Paa Vej til Frokost, kaldte jeg paa den vagthavende Officer og gav Ordre til, at Cernief skulde bringes op paa mit Værelse. Han svarede, at Fangen var bevidstløs, jeg afskedigede ham ærgerlig, endskønt jeg egentlig havde ventet det. Jeg saa i Tankerne hans blege, alvorlige Ansigt hvile paa den smalle Fængselsbriks, og jeg ligefrem nød min Frokost. Om Eftermiddagen aflagde jeg mit sædvanlige Besøg hos Sophia. Hun modtog mig elskværdigt, men samtidig alvorligt, hvilket paa een Gang gjorde mig vred og forbavset. Enten havde Frøkenen ikke forstaaet mig, eller ogsaa var min Forlovede en uforlignelig Skuespillerinde. Da vi var Fætter og Kusine, saa mente jeg, at jeg kendte lidt til hendes Karakter; men dette var mig en Gaade. Da jeg kom tilbage til Slottet, fortalte Officeren mig, at Cernief talte i Vildelse. Han gjorde Undskyldning derfor, han kunde ikke gøre for de Da fik jeg pludselig Lyst til selv at gaa til ham, se ham, naar han for een Gangs Skyld ikke var paa sin Post og hans Stolthed ikke længer stod som en Mur imellem os. Det lod sig let udføre, da han ikke opholdt sig i Fængslet, men i en afsides liggende Del af Slottet. Jeg sagde Officeren mit Ønske. Vor Vej førte ned ad en Mængde Trapper og Gange, hvortil Dagslyset næsten ikke kunde naa. Dette Halvmørke maa have gjort et underligt Indtryk paa Cernief, den første Gang han blev bragt derned. Vi standsede foran en tung laaset Dør, paa Tærskelen forlod jeg de

han havde forladt for fem Aar siden. Saa tav han og flyttede uroligt frem og tilbage. »Prinsesse« mumlede han, »hjælp mig, det er Dem — — —« saa fortsatte han i en ubeskrivelig Tone, »min Elskede, min Elskede — — —« Rasende for jeg hen til ham og slog hans smilende Mund, med min knyttede Haand. Det gav et Sæt i ham, og saa blev han liggende ubevægelig. Jeg forlod Værelset, idet jeg lovede mig selv, at jeg ikke vilde sætte mine Fødder der, forend jeg havde fundet en Straf, som kunde opveje den Forbrydelse, han havde begaaet. Og jeg holdt mit Ord, Skriftefader, De er saa bleg, men husk dette skete for tyve Aar siden. — — En Maaned gik uden at noget særligt skete. Det var umuligt at foretage sig noget som helst, førend Cernief havde genvundet sine Kræfter, saa han kunde opfatte, hvad der foregik omkring ham. — Sophia fortsatte roligt sine Forberedelser til vort Bryllup. Hun lod til at være fuldstændig glad og tilfreds. Jeg følte sommetider en ligefrem Afsky for hende, naar jeg tænkte paa, hvad hendes sidste Caprice havde kostet. Jeg mødte stadig den unge Dame hos hende; hun hed Allia Souvarov. Sophia holdt tilsyneladende meget af hende, og det lod ikke til at genere hende, at jeg saa dem sammen. Tilsidst kom jeg til det Resultat, at Frøken Souvarov ikke havde turde gentage min Besked. Maaske havde hun slet ikke forstaaet mig. To eller tre Dage før vort Bryllup traf jeg Sophia med et Kort opslaaet foran sig, hun studerede det med megen Interesse. Hun forsøgte ikke engang at skjule det, da jeg kom ind, men rejste sig og modtog mig aldeles uberørt. Jeg hentydede ikke til det, men jeg kunde ikke lade være af og til i Samtalens Løb at kaste et Blik hen til det. Tilsidst fulgte hun mit Blik og saa spørgende paa mig.

»Min pludselige Interesse for Geografi forbavser Dem, Sire, vi Damer maa jo paa en eller anden Maade se at faa Tiden til at gaa. A propos det indiske Hav, kommer Fyrst Cernief snart hjem?«

Hendes Frækhed ligefrem lammede mig, og jeg kunde ikke skjule det. »Fyrst Cernief er død,« svarede jeg brutalt. Uden et Ord eller Skrig svajede og faldt den unge Pige, som stod ved hendes Side, hendes gyldentbrune Haar løstes og faldt om hende som en Kaabe. Sophia gav et gennemtrængende Skrig og knælede hysterisk ned ved Siden af hende. »Allia, Allia,« græd hun, »en Læge — Lad nogen hente en Læge, vi har dræbt hende Sire, er der ingen der kan hjælpe?« I et Nu var Værelset fyldt med Mennesker, den unge Pige blev forsigtig lagt paa en Sofa i Stuen ved Siden af. En Skare Kvinder omgav Sophia, alle med Lugtedaaser eller Vandglas. Men jeg var ikke i Humør til at tage mig af Smaating, jeg skubbede dem til Side og sagde: »Jeg ønsker at tale med Dem.« Hentydningen var tilstrækkelig, de masede ud af Stuen idet de sendte mig forskrækkede Blikke.

»Naa,« sagde jeg, da vi var blevet alene, »hvad betyder saa alt dette?«

»Det er altsammen min Skyld,« svarede Sophia, idet hun tørrede Øjnene. »Naturigvis faldt det mig ikke ind, at der var hændet stakkels Adrian noget, ellers havde jeg ikke spurgt om det i Allias Nærværelse. De var forlovede, det vil sige, de vilde have været det, hvis ikke Baron Souvarov havde sat sig derimod. De véd Sire, at han havde bestemt, at Allia skulde i Kloster, og hun turde ikke sætte sig op imod hans Villie. Da Cernief havde tilstaaet Allia sin Kærlighed, forbød hun ham at foretage sig nogetsomhelst Skridt overfor Faderen. Han bad hende om han maatte tale til Dem om det. Han vidste jo, at blot et Ord fra Dem til hendes Fader vilde være tilstrækkeligt, men hun turde ikke. Hun var lige ved at give efter dengang saa Adrian saa pludselig blev udkommanderet. Lige siden har hun været saa fortvivlet, for, naar han kom tilbage. vilde det være for sent. Jeg havde bestemt, at nu vilde jeg tale med Dem, og se at hjælpe de to. Allia har altid været svagelig, og hun elskede ham saa højt. Hvad er der dog hændet ham, Sire? Der maa jo være sket en Ulykke, han var jo saa stærk og sund.« —

»Ja en Ulykke,« svarede jeg langsomt. Der blev pludselig Uro i Stuen ved Siden af og Doktoren kom til Syne i Døren.

»Har hun det bedre?« spurgte Sophia.

»Frøken Souvarov led af en Hjertefejl Deres Højhed og den Forskrækkelse — — —«

»Hun er død?« spurgte jeg.

Lægen bukkede: »Døden indtraf næsten øjeblikkelig! Deres Majestæt.«

Det forekom mig, at Sophia gav et Skrig, jeg skyndte mig ud af Stuen.

»Til Slottet! jeg slyngede Ordene ud, medens jeg traadte op i Vognen. Vi for gennem Gaderne, alle veg til Side for os, de snedækte Gader, den straalende Menneskemængde, alt, saa jeg som gennem et farverigt Kalejdioskop. Da vi drejede om ad Boulevarden, standsede en Deling Soldater og gjorde Honnør, imellem dem stod en Fange i tunge Lænker, han løftede langsomt Hovedet og saa paa mig med sine mørke bedrøvede Øjne. Han var kun en Bonde.

»Hvor skal I hen med den Mand?« spurgte jeg Officeren.

»Han er dømt til Knutten, Deres Majestæt.«

»Giv ham fri« afbrød jeg kort og sank tilbage i Puderne.

Saa naaede vi Slottet. Jeg vilde se Cernief, men ikke i det samme Værelse, hvor han havde staaet for to Maaneder siden, og set paa mig med sine ærlige, klare Øjne. Nej, hellere hvor Mørket kunde skjule mig, og hjælpe mig til at beholde min Værdighed. Efter et Øjebliks Be-

tænkning kaldte jeg paa Officeren, og vi gik atter nedad de lange kolde Gange. Døren aabnedes lydløst, og jeg havde staaet nogen Tid inde hos ham, da han opdagede mig. Han rejste sig langsomt og stirrede fast paa mig, han troede vist, at jeg var een af de Skikkelser, som Vildelsen havde befolket hans Celle med. Jeg saa paa ham, hvor var han ulykkelig, hans Stolthed traadt i Støvet, den Kvinde han elskede død, og saa bød jeg ham den eneste Oprejsning, som stod i min Magt.

›Fyrst Cernief,‹ sagde jeg koldere og roligere, end jeg havde ventet. ›Jeg tror det er unødvendigt at vente nogen Tilstaaelse fra Dem. Deres Dødsdom vil blive fuldbyrdet.

Hans blege Ansigt straalede: ›Snart Sire?‹ spurgte han ›og — — — —‹ Og hvordan? vidste jeg han vilde spørge.

›De skal skydes om en halv Time,‹ sagde jeg.

Med Besvær rettede han sig, gjorde Honnør med samme Ynde som i gamle Dage, og saa sagde han smilende: ›Jeg takker Dem Sire.‹

— — —

Hvad er det Skriftefader. Taarer? De glemmer vist, at dette skete for tyve Aar siden.‹

ET UHYGGELIGT ØJEBLIK

AF PAUL MARGUERITTE

OVERSAT AF *K. KORNERUP*

Jeg stod paa Lyonerbanegaarden og ventede paa min Ven Réval. Toget var ved at køre ind i Banegaarden. Lige straks fik jeg ikke Øje paa Réval; jeg stod lige overfor en Kupé, der langsomt tømtes. Ud af den kom en svær Mand og en velnæret Kone, to tykke Børn, der slæbte af med Sjaler og Vadsække, endvidere en omfangsrig Amme med en mægtig Patteglut paa Armen. Saa blev der hældt en Mængde Pakker ud, et Fuglebur med Sidskener, en Symaskine og tilslut en stor Hund, der blev halet frem under en Bænk, hvor den havde ligget og sovet.

Bagefter denne levende Ladning kom saa endelig Réval. Han havde altid været mager, og nu forekom han mig saa tynd som en Spegesild. Hans Haand var rystende og feberhed.

— Stakkels Ven! sagde jeg.

— Nej! svarede han, beklag mig ikke; jeg tværtimod velsigner disse Mennesker. Du skulde bare vide, hvilken Lettelse det var for mig, da de steg op i min Kupé. Deres Velnærethed virkede helt dulmende paa mine Nerver, efter at jeg i en halv Time havde været alene med en Sindssyg, der rettede Mundingen af sin Revolver mod mig og truede med at skyde.

— En Sindssyg! udbrød jeg.

— Ja, en Gal! En Bindegal! Jeg skal fortælle dig derom i Vognen. Nu ler jeg af det; men dengang! — — —

Vi fik Kufferten anbragt paa en Droske, og, saasnart den havde sat sig i Gang, fortalte Réval:

I Laroche gik jeg ind i en første Klasses Kupé. Der var kun én Rejsende; han sad i et Hjørne og saa ud af Vinduet. Toget satte sig i Gang og Manden drejede Hovedet. Hans Blik og hans Smil gjorde et meget ubehageligt Indtryk paa mig, uden at jeg straks kunde sige hvorfor. Han havde et langagtigt, tilspidset Hovede med et tvedelt Skæg; Issen var skallet som et pillet Æg; hans stikkende, grønlige Øjne havde et uhyggeligt stirrende Udseende. Alligevel forstod jeg, det var hans Hensigt at ville vise sig elskværdig:

— Generer Lugten Dem ikke? spurgte han.

Jeg troede, han vilde bede om Tilladelse til at ryge, men han holdt ingen Cigar mellem Fingrene. Jeg gjorde en Haandbevægelse, der var lige saa uklar som Spørgsmaalet. Saa forklarede han høfligt:

— Her lugter af Flueekskrementer. Det er ikke særligt ubehageligt, naar man har vænnet sig dertil. Er De Læge?

Jeg rystede paa Hovedet. Han lod ikke til at tro mig og saa paa mig med et skarpt og mistænksomt Blik, saa erklærede han:

— Det er jeg. Jeg studerer de vingede Skabningers Ekskrementer; kun disse Dyr interesser mig, fordi deres Vingeslag forplanter de ublandede Udsondringer i duftende Bølger. Jeg har gjort mange interessante Iagttagelser: Nattergalens Ekskrementer er afskyelige, hvem skulde have troet det, hvad? Billernes Ekskrementer er de mest vellugtende af alle.

— Ja saa! sagde jeg og begyndte at blive urolig.

Jeg forstod Situationen. Jeg saa ud af Vinduet, Toget susede hastigt afsted. Jeg slog op i Rejseplanen, der var ingen Station før Joigny, hvor vi skulde være om en Time. Jeg kiggede efter Nødbremsen, men den hang lige over den Gales Hovede. Hans Øjne, der var stift hæftede paa mig, fulgte Retningen af mit Blik. Han maalte mig strengt og sagde saa barskt:

— Er De Læge?

— Nej, svarede jeg; jeg er ikke Læge.

Med den Logik, som Gale undertiden er i Besiddelse af, bragte han mig ud af Fatning ved at spørge: Hvorfor ser De saa paa Nødbremsen?

Han knappede sin smukke pelsværksbesatte Frakke op og trak en Lommerevolver frem.

— Er De Læge? gentog han.

— Nej, raabte jeg fortvivlet, men overensstemmende med Sandheden; jeg vaklede mellem at kaste mig over ham og tage Vaabenet fra ham med Fare for at blive skudt, eller at formilde ham med Smiger.

Saa sagde den Gale i en bedrøvet Tone:

— Ja saa er De gal. Det gør mig ondt for Dem.

Han tilføjede:

— Jeg kan ikke lide Gale. Alligevel plejer jeg dem af ren og skær Barmhjærtighed, for jeg har et højmodigt Sind. Jeg plejer fire Tusinde fem Hundrede og syv og tyve i mit Hospital. — Han tog sig i det: — Undskyld, det er kun fire Tusinde fem Hundrede og seks og tyve; jeg glemte, at der døde en igaar.

— Aa! Hvoraf døde han? spurgte jeg, og lod som om jeg var meget interesseret.

— Det gik let nok, svarede den Gale; jeg dræbte ham.

Han trykkede paa sin Revolver og skød ud gennem Vinduet.

— Saadan! tilføjede han roligt.

Han lænede sig henrykt tilbage og rettede Revolveren mod mig; Kupéen var fuld af en blaaagtig Røg, der langsomt forsvandt.

Lyden af Skudet var druknet i Støjen fra Toget.

— Dette her fortæller jeg Dem, erklærede han tilfreds, for at bevise Dem, at jeg ikke er bange for Gale. Vil De være saa venlig at synge en Arie for mig.

Hans Stemme var klangfuld, indsmigrende og overtalende; men under de halvt tillukkede Øjenlaag lurede Øjnene som en Kats paa Lur.

— Jeg har ingen Stemme, vovede jeg at sige.

— Jo, De har! skreg den Gale med Tordenrøst, jo, De har; De vil bare prøve paa at narre mig, saadan som Deres Lige gør.

Saa skiftede han Tonefald og med en klagende Mine og kvalt Stemme som hos et Barn, der er paa Nippet til at græde, sagde han:

— Tænk, de gav mig Lavementer af kogende Vitriol! De sprøjtede dem ind med et Pusterør af Tin. Jeg hader dem, gør jeg, jeg hader og foragter dem og deres Lavementer.

Han blev vred paany.

— Syng nu! befalede han mig. Og lad være med at se saadan paa Nødbremsen eller Ruderne! Jeg vil bare lade Dem vide, at der ikke er nogen i Kupéen ved Siden af, det undersøgte jeg, før jeg gik herind. Nu skal De synge, jeg elsker Musik!

Han pegede roligt paa mig med Revolveren og sagde:

— Jeg tæller til ti: een, to, tre! . . .

Jeg ventede ikke engang til han var kommet til syv, men gav mig til at synge »Mallebrok« af alle Kræfter.

Den Gale vuggede med Hovedet og syntes at finde det henrivende.

— Slet ikke saa tosset! sagde han, da jeg var færdig med det andet Vers. Kan De flyve?

Jeg saa forfærdet og overvældet paa ham.

— Flyve, sagde han venligt og bevægede Fingrene, flyve i Luften?

Jeg tøvede med at erklære mig, da jeg ikke kunde vide, om mit Svar vilde have til Følge, at jeg fik en Kugle lige i Brystet. Den Gales Øjne straalede af Medlidenhed og Triumf.

— Jeg kan flyve! Det kan jeg! sagde han.

Jeg begyndte atter at nære Haab og lod, som om jeg var fuld af Beundring.

— De kan skam ikke hamle op med mig, haanede han. Det havde De ikke tænkt Dem. De havde tænkt ved Dem selv: Det er nok en stakkels Djævel, en Dosmer, et Fjols, som ikke kender noget til Livet! Lad bare være med at forsvare Dem, jeg kan se paa Dem, at saadan tænkte De.

Bum! Der lød et Knald, den Gale havde skudt paany.

— Der skød jeg Deres Tanker lige i Flugten.

Saa tilføjede han strengt:

— Jeg forbyder Dem at gøre Dem saadanne Tanker.

— De taler om at flyve, dristede jeg mig til at sige. Hvor jeg dog vilde prise mig lykkelig, hvis jeg kunde faa Lejlighed til at se noget saa skønt! Hvilken vidunderlig Opfindelse! Aa, hvor jeg dog gærne vilde se Dem flyve!

Jeg foldede Hænderne i overstrømmende Beundring.

Den Gale saa paa mig med et inspireret Blik.

— Vil De oprigtigt, inderligt gærne se det?

Hans Stemme lød dump af bare Højtidelighed, og der kom et Udtryk af Ekstase i hans Ansigt:

— Se saa! sagde han.

Han bøjede sig fremover og trak Ruden ned og tog saa Tilløb, men betænkte sig og sagde mistænksomt til mig!

— De er Læge!

En saadan Fortvivlelse blandet med dum, sanseløs Skræk tegnede sig paa mit Ansigt, at han fortrød sine Ord og sagde:

— Nej, jeg bagtalte Dem! De er ikke Læge, ser jeg, men De er Gal. Hør nu, Grunden til, at jeg har lagt mig efter at flyve, er for derved at frelse

de Gale, saa de kan komme ud af deres Celler og for at hjælpe de Fattige, saa Arbejderne paa en let Maade kan naa deres Arbejdsplads; min Opdagelse er blevet gjort i Menneskehedens højeste Interesse. Se nu, nu springer jeg ud! Jeg flyver langs med Toget og kommer førend Dem til Monteneau. Se nu godt efter!

Jeg fik Medlidenhed med den stakkels Fyr, hvis Øjne straalede af Barmhjærtighed og Tro. Hele det kileformede Ansigt var badet i Ekstase.

— Vent lidt! raabte jeg. Jeg tror fuldt og fast paa Dem, men de Andre. Mængden. Vi kommer snart til Banegaarden.

Den Gale saa paa sit Uhr og sagde:

— Om elleve Minutter.

— Vi kommer snart til Banegaarden, gentog jeg; saa skal De springe frem og svæve op, man vil knæle ned, og til Ære for Dem vil Stationsforstanderen svinge sin guldtressede Hat. Og jeg vil raabe Bravo af alle Kræfter!

— Ja, ja! raabte den Gale; Stationsforstanderen! — Og De raaber Bravo! Hurrah

Og i sin Henrykkelse begyndte hen at trække sine Støvler af og kylede dem ud af Vinduet, saa kom Turen til hans Bukser og Underbukser, der gik samme Vej.

— Se ikke paa mine Ben, sagde han og lagde en Flig af Skjorten derover; det menneskelige Blik er urent.

Saa tilføjede han selvtilfreds:

— De er forresten meget smukke!

Toget peb og sagtnede Farten.

— Nu er Øjeblikket kommet, sagde den Gale. Aa, sikken en Masse Mennesker. Jeg ser Stationsforstanderen. Pas paa, nu flyver jeg!

Han styrtede ud og faldt i Armene paa to Vogtere og en Læge, der var blevet underrettet om hans Flugt og nu stod og ventede paa ham med Længsel. Hans stakkels nøgne Ben sprællede rasende i Luften, medens de slæbte ham med sig.

— Saa var det, sluttede Réval, at alle disse tykke Mennesker med deres store Pakker strømmede ind i min Kupé. Fuld af Iver fik jeg Ammen anbragt, hjalp de andre og klappede Hunden, hvis gode, menneskelige Øjne nu beroligede mig.

TON YHW

SYLVESTER JACKSONS HÆNDELSER

KRIMINALNOVELLE AF FRITZ WERNER

ILL. AF TH. IVERSEN

Uret paa Hellig-Korskirken i Berlin havde allerede forlængst slaaet 6, og jeg sad endnu og ventede stadigt mere og mere utaalmodigt paa *Sylvester Jackson*. Han havde lovet mig at komme allerede ved Femtiden.

Og Caféen, Mødestedet, havde jeg dog vel ikke taget Fejl af?

Nej, det var umuligt! Jeg tog endnu engang, for en Sikkerheds Skyld, den lille Notits, som Jackson havde sendt mig ved Frokosttid, op af Lommen:

›*Zum Pshorr*‹
›3dje Ølknejpe fra Friederichsstrasse ned ad Kochstrasse til venstre. Kl. 5 i Eftermiddag.‹

Jovist, det stod der jo tydeligt nok, og det var da ogsaa Jacksons Haandskrift; den kunde jeg kende mellem Hundreder, selv naar han, som i dette Tilfælde, af Forsigtighedshensyn udelod sin Underskrift. Jeg var altsaa virkelig i min gode Ret, naar jeg begyndte at blive lidt gnaven over, at jeg saa tidligt havde forladt min Berliner Stamcafè ›*Scandinavia*‹, hvor jeg ellers tilbragte mine Berlinerformiddage — ja for i Berlin varer Eftermiddagen til Kl. 8 om Aftenen, eller rettere da begynder først Dagen ret — i alt Fald for en Turist.

Naa, Turister kunde man vel egentlig ikke i Ordets strengeste Betydning kalde Jackson og mig; vi var nemlig rejst fra København for efter Opfordring af Milaneserpolitiet at undersøge den uhyggelige Toten'ske Mordbrandaffære, en Sag, der i Uhyggelighed overgik de fleste andre Kriminalaffærer, og hvis Enkeltheder sikkert endnu erindres af mange.

Nu var vi paa Tilbagerejsen stoppet op i Berlin, for at Jackson kunde studere i det nyoprettede Politimusæum i Lindenstrasse. Med al mulig Respekt for Kriminalismen, mer end en Formiddag holdt jeg det ikke ud mellem de uhyggelige Musæumsgenstande, saa opslog jeg mit Pavlun i ›Scandinavia‹, hvorfra Jacksons lille Notits havde lokket mig, og nu sad jeg som sagt og kedede mig saa smaat, og det skønt Lokalet ellers var interessant nok.

›Zum Pshorr‹ var nemlig, som beliggende nær ved ›Central-Politivagten‹ i Wilhelmstrasse, en udpræget Politi-Kafé, hvor Detektiver fra alle Verdens Lande samledes for i Ro at drøfte de sidste Begivenheder. Her kom ikke alene tyske Kriminalister, men desuden de udenlandske Politimænd, der hørte til de fremmede Gesandtskaber og Krigsministeriets og Rigsdagens Detektiver, der alle havde fast Tilknytning til ›Central-Politivagten‹.

Paa Væggene hang Fotografier dediceret Værten som Tak for den Hygge, der prægede den hjemløse Detektivs Tilholdssted i den store Rigshovedstad.

Ligesom jeg havde regnet ud, at Uret skulde til at slaa halvsyv, gik Døren op; Jackson kom farende ind og gik smilende hen til mig, da han saa mit gnavne Ansigt.

Egentlig havde jeg saa smaat ventet, at han skulde møde i en eller anden Forklædning; for han var naturligvis optaget af en ny Undersøgelsesaffære, havde jeg slaaet mig til Ro med. Jeg studsede derfor nu, da jeg saá Jackson komme i ›civil‹ Paaklædning, det vil sige, at han bar Redingote efter sidste Londoner-Mode.

›Naa, kære Ven,‹ begyndte han, ›Jeg beder Dem meget undskylde, at jeg møder her saa upræcist. Da De jo ved, hvor højt jeg selv skatter Punktlighed, saa vil De forstaa, at det er kun, fordi det har været fuldstændig nødvendigt, at jeg har ladet Dem vente. De kan jo nok forstaa, at jeg er i Lag med en ny Opgave, der er blevet mig stillet — ganske tilfældigt forresten,‹ føjede han til.

Jeg bemærker her, at Jackson kom altid ›ganske tilfældigt forresten‹ i Arbejde, og desværre næsten altid, naar han var mest ødelagt af sit anspændende, nervepirrende Arbejde, naar han blev jaget fra Opgave til Opgave fra By til By — ofte fra Land til Land. Der var snart ikke nogen større Hovedstad i den gamle Verden, hvor ikke Jacksons Navn var kendt i højere Politikredse.

Jeg siger, at hans Navn var kendt; thi han selv kendte vel kun de færreste, skønt han ofte var dem tæt inde paa Livet. Af de faa, der kendte Sylvester Jackson personligt som den dygtige, haarde, halvt engelske Detektiv, var der kun et Par Stykker, der anede, at der bag denne Figur gemte sig en hel anden Person, at Mr. Sylvester Jackson indenfor sine fire Vægge var den danske Kaptain Erik Foss, en dansk Mand, hjertevindende og elskværdig som faa omend ofte lidt eksentrisk. I min Stilling som Journalist ved et københavnsk Dagblad havde

jeg haft Lejlighed til at komme i Forbindelse med ham og vundet hans Tillid og Fortrolighed.

Naa, nu i Øjeblikket var jeg ikke særlig ked af, at Jackson paany kastede sig over nye Opgaver; thi Jackson var hvad Cyklerytterne kalder »i god Form«, og jeg ventede mig derefter glimrende Resultater af hans Virksomhed og Undersøgelser, af hvad Art de end maatte være.

Der var imidlertid ikke Tid til videre Forklaring af hans Forsinkelse; Politiets Motor-Droske holdt nemlig for Døren og vi steg ind.

Et Bjæf og vi rullede af, snoende os mellem de store Teateromnibusser, der kom farende, flankeret af større eller mindre Selvejerfiakrer, der alle fo'r afsted mod det gamle Ferdinand Bon's »Berliner Theater«, hvor Forestillingen snart skulde begynde.

Under vor Kørsel satte Jackson mig ind i, hvad der var paa Færde.

»Jeg ser, at De er meget spændt paa at høre, hvad jeg har for,« begyndte Jackson.

»Min Taalmodighed har ogsaa været sat paa en langvarig Prøve,« smilede jeg.

»Det var,« fortsatte nu Jackson, »da jeg imorges sad oppe i Læseværelset paa Kriminalmusæet, at Inspektøren Dr. *Tröndlin,* kom ned og bad mig komme til Telefonen, Politikaptajnen for Berlins Sikkerhedspoliti bad om et Minuts Samtale.

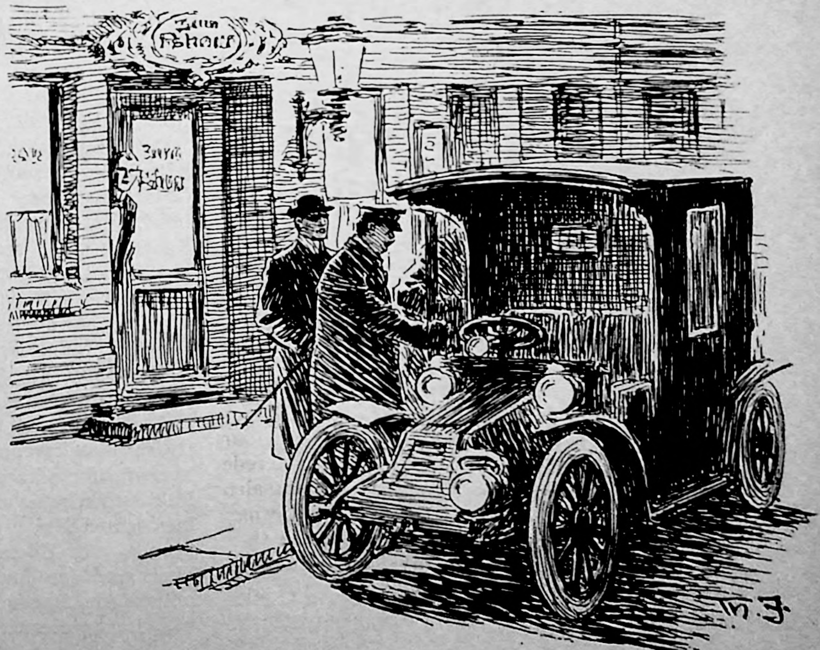
Jeg var just midt i et meget interessant Afsnit af Sorraines, — De ved ham Falskmønterens — Dagbog, men jeg gik dog med, og Kaptajnen meddelte mig, at han handlede efter Anmodning fra Direktøren for Germania-Musæet, Professor Dr. phil. *Naumann*, en Broder til den bekendte Babylon Forsker, i hvis Hus jeg for et Par Aar siden mindedes at have talt med Professoren, der altsaa ogsaa huskede mig og nu bad om min Hjælp ved Opklaringen af et Tyveri paa det ham underlagte Musæum.

Jeg kørte i en Droske til Musæet, og fik af Professor Naumann de nærmere Omstændigheder at vide. Jeg skal nu saa nøjagtigt som muligt referere Dem hans Udtalelser.

Prof. Naumann er Direktør for Germania-Musæet, en Underafdeling af det tyske Rigsmusæum, der er under speciel Opsyn af den tyske Majestæt. Musæet omfatter hovedsagelig meget kostbare Unica, gammeltyske Haandskrifter, latinske Munkelegender, kortsagt al Slags literær Kunstindustri fra Middelalderen; desuden findes der Afdelinger for geografiske Studier og udstrakte naturvidenskabelige Samlinger, men disse stilles dog ganske i Skygge af andre naturvidenskabelige Samlinger her i Berlin, saa dem skal jeg ikke opholde mig nærmere ved.

Til de forskellige Afdelinger af Bibliotheket er der knyttet en speciel Afdeling for Udlaan. Disse Udlaan tillades ikke overfor enhversomhelst. der fordres strengt betryggende Garantibeviser, men tiltrods derfor har Musæets Udlaansafdeling hver Dag mellem 10—2 og 8—10 Aften Besøg af mange Hundrede Tyskere og Udlændinge, der her søger Kildeskrifter til deres Specialstudier. Mange af disse Lærde har saa i deres Hjemlande deres egne Samlinger, som de, der jo er ganske forblindede af deres videnskabelige Iver, jo vil forøge for enhver Pris maaske endogsaa paa Germania-Musæets Bekostning. Ja De studser, men det skulde aldeles ikke forundre mig, om Forbryderen viser sig at være en Samler, der i sit vanvittige Samlerraseri har bestjaalet Samlingen. Dette vil jo i høj Grad vanskeliggøre vor Opgave, men jeg har dog været stillet overfor vanskeligere Tilfælde før — og dog løst dem.

Selvfølgelig foretages der ofte Eftersyn af Hovedafdelingerne i Samlingen; for Haandskriftsamlingens Vedkommende finder dette Sted hver Mandag og Fredag og fandt altsaa Sted i Mandags den 11te. Alt var da i Orden som saa mange Gange før og ingen anede, at Bibliotheket

inden ret længe skulde være berøvet flere af sine kostbareste Skatte nemlig »Fredericus-Barba-Rossa, hujus vita et res gestae . . . .«, »Flores und Blanzeflore«, »Diedrich der Grosse von Hombridge« og endelig en tysk Luthers Katekismus udgivet med Forklaringer for det gemene Folk af boglærde Dr. Mathias Reimann i Worms; alle fire Bøger er meget sjældne og meget kostbare Værker.

Da Bibliothekspersonalet kom Onsdag Morgen, altsaa igaar Morges, blev der af Portvagten meldt, at Nattevagten, der ellers afleverede Kontrolnøglerne om Morgenen Kl. 6 og saa gik hjem, endnu ikke var kommen ned. Der maatte vist være tilstødt ham en Ulykke. Alle Bibliothekarer gik i Gang med Eftersøgelsen, men den viste sig hurtigt frugtesløs. Ethvert Spor af Vagten var borte, han var som sunken i Jorden. Kontroluhret i Arkivsalen var trukket op sidst Kl. 12 Nat. Altsaa havde han forladt Bibliotheket mellem 12 Nat og 6 Morgen. Man begyndte saa, samtidigt med at Politiet blev sat ind i Sagen, en Gennemgang af Arkivets Indhold og konstaterede, at de omtalte 4 Bøger manglede. De havde været der om Mandagen ved Eftersynet. Inspektør ved Sikkerhedsvagten *Tietz* overtog Undersøgelsen, der kun gav et meget ringe Resultat. Bøgerne var og blev væk.

Det var jo en Selvfølge, at baade Bøgernes og Nattevagtens Forsvinden hørte sammen til den samme Sag; men hvordan?

Bøgerne og Vagten, begge »Dele« var væk, og det saa fuldstændigt, at de maatte være udenfor Musæets Mure; thi alt var jo gennemsøgt, alle Korridorer og Gange, alt var endevendt, men der var hverken Spor af Bøgerne eller Manden.

Hans Bolig undersøgte Politiet allerede om Formiddagen Kl. 11, men der var intet Spor at opdage; hans Kone sagde, at han var gaaet hjemmefra om Aftenen Kl. 8 som sædvanlig, og siden var han ikke bleven set der. Hendes Udsagn bekræftedes af Portneren og de af Ejendommens Beboere, der boede i Nærheden af Vagtens Bolig. Der blev nu sat Vagt ved Stedet, men indtil dette Øjeblik er Manden ikke kommet hjem, og hvordan han skulde bære sig ad med det, kan jeg heller ikke forstaa, og De sandsynligvis heller ikke, naar De har set Bibliothekets Indretning; thi for at komme ud af Germania-Musæet uden at nogen ser det, maa man være en meget dygtig Mand.

Kun en Ting havde man opdaget allerede før jeg kom. Vagtens Uniformsfrakke og gallonerede Benklæder fandt man i et Skab i Udlaanssalen sammenrullede og skjult i et af Skabets Hjørner. Af Frakken var der skaaret et Hjørne saa stort som et Folioark, og dette Stykke Tøj var ikke til at finde; øjensynligt havde Fyren, og det var rimeligvis Nattevagten, haft Brug for det et eller andet Sted. Det var bedrøveligt, at det ikke kunde skaffes til Veje, da man maaske derigennem kunde faa en eller anden Oplysning.

En anden Oplysning, som jeg dog tillægger mindre Værd, gaar ud paa, at man igaar fandt en stor Foliant, jeg husker ikke dens Navn, liggende fremme paa Arkivets Bord, uden at den var forlangt til Udlaan. Den var taget ud af Hylstret, et tæt Blikhylster og lagt paa Bordet, og alle paastaar, at det maa være sket om Natten; thi den laa der ikke om Aftenen, og nu kommer det vigtige. Det ene Hjørne var knækket, ligefrem slaaet af, og i Rygsiden var der foroven bundet et Stykke Staaltraad, som heller ikke hører til. Men hvor meget den Opdagelse er værd, ved jeg dog ikke.

Saa De ser, vi har foreløbig ikke meget at holde os til.

Da nu altsaa Politiet sad fast og ikke kunde komme tilbunds i Sagen, saa fik man sendt Bud efter mig, og jeg kom, saá —«

»Og sejrede!« indskød jeg.

»Nej, desværre, endnu ikke, men De skal se, det kommer nok. Men nu er vi der, her ser De Musæets Hovedportal, den fører ind til de forskellige Samlinger. Og her,« vi drejede nu om ad Breitstrasse, »her er Indgangen til Udlaansafdelingen.«

Vi steg ud af Vognen og gik ind ad Porten. En bred Trappe førte op til Lokalerne ovenpaa, og her sad i en lille Portnerloge to gamle Vogtere, et Par gamle Underofficerer saa det ud til at være. Jackson viste sit Kort, og vi gik op til første Etage, hvor vi saa Trappen dele sig, idet den ene Del for Publikum førte ind til Udlaansafdelingen, medens den anden, der var forbeholdt Bibliotekets Funktionærer, førte op til Arkivarernes Værelser bag Udlaanssalen. Vi gik denne Vej op og gik straks ind i den store Sal, hvor der paa dette Tidspunkt var fuldt af Folk, der ønskede Laan fra Arkiverne

Dette Publikum var et andet end et almindeligt Bibliotekspublikum, det bar hverken det forlæste, støvede Udseende, som et videnskabeligt Bibliotekspublikum gør, eller det afjaskede Gadeudseende, som præger Laansøgerne i et kommunalt Bibliotek. Det var Videnskabsmænd, men det var Verdensmænd, Folk fra hele Europa, ja, ofte desuden fra Amerika, der her kompletterede deres Viden ved Selvstudium i de kostbare Unica.

Bag Skranken sad ved lave Skriveborde Arkivassistenterne, og for Enden af Rækken stod Overbibliotekarens Bord, ved hvilket Assistenterne indførte Laanene i store Protokoller. Paa Publikumssiden var der anbragt forskellige Søjleborde med Skriverekvisitter og Kataloger. I Baggrunden var Udgangen, som var indhegnet ved Skranker, der førte forbi en Kontrol, hvor de udleverede Bøger eftersaas og kontrolleredes med Laansedlerne. Det skulde synes umuligt

at udføre nogen Bog fra Biblioteket, uden at vedkommende Tyv stod i Forbindelse med en af Bibliotekets Embedsmænd.

Her var nu aabnet Udsigt til nye Gisninger og Undersøgelser. Og disse blev ogsaa ført med fuld Kraft. Alle Assistenterne og Bibliotekarernes Forhold var under Undersøgelse af de tilforordnede Detektiver. Deres Levevis og eventuelle Forandringer deri, hvem de besøgte, og hvem der besøgte dem, hvor de havde været i de sidste Aftener, alt blev gransket og registreret og skulde næste Dag forelægges Jackson.

Eet Spor maatte man dog stadig stille som Nr. 1: Nattevagten var Kl. 9 om Aftenen kommen paa Musæet og havde Kl. 10 begyndt sin Runde i den anden Ende af Bygningen. Kl. 10½ havde Arkivarerne Poetschel og Dolorey snakket med ham, og endnu Kl. 11 havde Dolorey talt med ham, da han stillede Kontroluret i Udlaanssalens Arkivværelse. Uret viste 11⁵⁰, og Portnerens Rapport viste, at Poetschel Kl. 10⁴⁰ og Dolorey Kl. 11⁴⁰ havde forladt Bygningen. Men Vagten, han var ikke i Bygningen, og han havde ikke forladt den; thi saa var han jo bleven set af Portvagten, der var vaagen hele Natten.

Det var meget mystisk. Endnu Kl. 11⁵⁰ havde han stemplet Kontroluhret i Udlaansarkivet, ganske efter Sædvane, han gik først ind til Urene i selve Musæet altsaa i Hovedfløjen, og tilslut stemplede han i Udlaansarkivet.

»Se, saadan stod Sagerne, da jeg blev tilkaldt, og jeg maa tilstaa, at de staar egentlig paa samme Punkt endnu, tiltrods for at jeg har gjort forskellige Opdagelser,« forklarede Jackson, medens vi gik rundt i Udlaanssalen, »men det skal De snart faa at se.«

Jeg standsede nu foran en lang Række Skabe, der syntes indmuret i Bagvæggen. Af og til lød der et Klokkesignal, en af Assistenterne gik hen til et af Skabene, lukkede Døren op og udtog en eller anden Bog, som paa en mystisk Maade var ført ind i Skabet.

»Ja, det er den pneumatiske Elevator, der transporterer Bøger og forskellige andre Sager rundt i hele Bygningen. Det er et gammelt amerikansk System, der bruges mange Steder i moderne Biblioteker, mærkeligt forresten, at den ikke er indført i det nye kgl. Bibliotek i København. Fra dette Sted kan man sende Sager rundt til lignende Stationer i hele Musæet. Ved Tryk paa en af disse Knapper tilkaldes Elevatorkolben, den stopper her udenfor, en Klokke ringer, og De kan lukke Skabet op og lægge det ind i Stolen, De vil have afsendt, saa trykker De paa den Knap, der svarer til Etagen og Afdelingen, hvor De vil sende Sagerne hen, og uden at noget Menneske rører en Finger rutscher Bøgerne afsted gennem Rørene til Bestemmelsesstedet. Det er meget snildt; det hele drives ved komprimeret Luft fra en Central, som ligger oppe i Tagetagen forbundet med Ventilationsapparaternes Maskinhal. To af Elevatorerne benyttes ikke, de er der til Reserve og benyttes kun ved Lejligheder, hvor Besøget er særlig stort.«

Oppe ved Trappens øverste Afsats ventede Inspektør Mørbach, Chefen for Sikkerhedsvagten, os. Han forklarede nu Jackson, hvordan Færdslen fra Maskinetagen til den øvrige Del af Bygningskomplekset muliggjordes, medens man dog til Stadighed kunde holde denne Del strængt afspærret fra selve Musæet.

Jeg forstod godt, at dette maatte interessere Jackson; thi her var om ikke en aaben Passage saa dog en Dør, der eventuelt kunde have tjent som Mellemled ved Værkernes Fjærnelse fra Musæet. Men det stod snart klart, at alt Haab om at finde et Spor her var forgæves. Dørene var af ildfast Metalkonstruktion, og Laasemekanismen saa indviklet, at al uvedkommende Passage herigennem maatte betragtes som umulig.

Vi gik nu ind i selve Maskinrummene, men heller ikke her var noget nyt af Interesse at opsnuse. Vi klatrede op ad en stejl Jernstige op paa Musæets Tag, hvor Jackson tændte sin Lygte, idet han sagde:

»Ja, jeg fik desværre ikke Tid til at foretage denne Exkursion i Eftermiddags, men nu maa vi afsted, selv om det er lidt mørkt og glat.«

Det var i Sandhed ikke nogen behagelig Tur; thi Taget var slimet og glat efter den megen Regn, og bælgmørkt var der.

»Her gives nemlig en Brandstige et eller andet Sted, som muliggør Adgangen til Husene her ved Siden af; det ene af disse er et »Kristeligt Hotel«, men nu skal De se.«

Vi var stødt paa en Pigtraadsafspærring, der vanskeliggjorde Adgangen til Stigen, der førte ned paa det næste, lavereliggende Tag; men vi kom da over og entrede ned ad Stigen. Midt paa Stigen stoppede Jackson og sagde:

»Hvad er det, der hænger og dingler derhenne ved det Trin, hvor De nu staar; se engang efter. Det ser ud, som det er limet fast.«

Jeg greb efter det hvide flagrende Stykke, som viste sig at være en Side af en Avis; jeg skulde lige til at smide det væk, da jeg bemærkede, at Papiret ligefrem klistrede sammen, idet det var oversmurt med Blod; det saa ud, som om en havde tørret Blodet af sine Fingre paa Papiret, sandsynligvis i Angst for at bruge sit Lommetørklæde e. l., da dette kunde efterlade Spor.

Jackson delte min Opfattelse og efter at have overtydet os om, at Adgangen til »Hotellet« fra Musæets Tagetage altsaa var mulig, omend vanskelig, — jeg mente, at den, der havde tørret sine Fingre af for Blodet, havde faaet den blødende Flænge paa Pigtraaden, der skulde spærre en altfor livlig Passage over Tagene, — og at

„Hvad er det, der hænger og dingler derhenne ved det Trin, hvor De nu staar. Det ser ud, som det er limet fast.«

Adgangen fra Tagetagen til selve Musæet var absolut spærret, gik vi igen ned i Udlaanssalen.

Jackson gik ned for at tale med Direktøren, medens jeg saa mig lidt om i Biblioteket. Da Jackson kom ud, saa han alt andet end glad ud:

»Nu er det hele da ogsaa sat paa Spidsen,« udbrød han. »Kejseren, Musæets Skytsaand, har faaet Nys om hele Historien, og Kl. 12 inat — altsaa om $4^1/_2$ Time — efter Hofballet iaften, der afholdes til Ære for Prinz Friederich Albert, skal Professor Naumann møde i det store Palæ og aflægge Rapport, og Kejseren vil da tage Affære, hvad der paa Sagernes nuværende Standpunkt vil sige, at Direktøren faar sin Afsked uopholdelig, hvis kan ikke kan erklære, at alt er i Orden. Jeg skal nu sætte Dem helt ind i Sagerne, som de nu foreligger, og De maa selv tage Affære efter Deres egen Tilskyndelse. Mistanken hviler stadig paa Nattevagten. Han har været i Musæet Kl. 11^{50}, men denne Antagelse er maaske endda gal; thi Kontroluret ser ud til at være lirket op med en falsk Nøgle, og Stemplingen er da foretaget allerede tidligere for at aflede Opmærksomheden fra selve det kritiske Tidspunkt. Hvad denne Opdagelse betyder overfor Mistanken mod Vagten, vil De let forstaa, men De vil erindre, at 2 Arkivassistenter, Poetschel, en Tysker, og Dolorey, en Englænder, har talt med Vagten Kl. ca. 10, og at Dolorey endog har talt senere med ham. Dolorey gik imidlertid Kl. ca. 11^{40}, saa der er jo et Spring fra Kl. 11^{40} til Kl. 11^{50}, som jeg endnu ikke rigtig kan forklare ad naturlig Vej. Desuden har jeg fundet følgende Hjælpemidler eller rettere Konfusionsmidler. Her er et Stykke Avispapir, klippet ganske nøjagtig ud af et amerikansk Blad, nemlig »Funny Side« af »The New-York Herald«. Man klipper ikke et Stykke Avispapir saa nøjagtig ud, uden at det har en bestemt Mission; naar De holder det op for Øjet, vil De hurtigt se, hvori denne Mission bestaar. Som De ser, er mange Bogstaver specielt gennemhullede, og naar De ser nøje til, faar De følgende Forespørgsel:

»Ton Yhw?«

Det ser noget mærkeligt ud. »Ton« betyder jo paa Fransk »Din«, og »Yhw«, ja, hvad Sprog det er, ved jeg ikke, men en Depesche er det nu engang, og Mistanken falder derfor paa Modtageren af Meldingen — den i hvis Papirkurv jeg fandt den — Assistent Dolorey. Det er anden Gang, vi støder paa denne Herres Navn, men skønt det kunde synes underligt, jeg tror ikke rigtigt paa Mistanken til ham; thi der er endnu et Spor. I Assistent Poetschels Skuffe fandt jeg Stumperne af 4 af Bibliotekets Udleveringsblanketter. Der er altsaa udgaaet 4 Bøger mere end paategnet. Thi disse Blanketters Antal konfereres fra Tid til anden med Protokollerne, og de udleverede Bøger skal da findes anførte med samme Antal i Bøgerne og i udleverede Antal Blanketter.

Ja, De ryster paa Hovedet. Vi sidder net i

det; det ene Spor gaar i Øst, det andet i Vest, og til at klare alt dette har vi højt regnet $4^1/_2$ Time. Naar vi nu tilslut tager Papiret paa Tagstigen med, faar vi 4 Hovedspor at forfølge. Der er altsaa ingen Tid at spilde. Jeg giver Dem frie Hænder. Forsøg om De kan finde Vagten, død eller levende, med ham følger vel ogsaa de stjaalne Værker.«

Jeg fik nu forskellige Oplysninger af Mørbach og kørte saa i en Sporvogn til Luisenstrasse, hvor Poetschel boede. Han var ikke hjemme, — hvad jeg jo vidste i Forvejen, da jeg lige havde set ham sidde i Musæet, før jeg tog afsted, — men jeg foregav overfor hans Familie, at jeg agtede at vente paa ham og blev i hans Værelse.

En simpel Undersøgelse viste mig, at han sandsynligvis var den retskafne unge Mand, han gik for at være; alle hans Sager laa frit hen til Undersøgelse; ingen skjulte Gemmer e. l.

Da Undersøgelsen var sluttet, gik jeg igen, under Paaskud af, at han vist maatte være at træffe endnu i Biblioteket, og at jeg hellere vilde søge ham der.

Derfra tog jeg hen i Prinzregentenstrasse, hvor Dolorey boede i et Pensionat. Nede i Gadedøren stod en »Wachtmann«, der, da han saa mig, hilste og spurgte, om jeg var Cand. Werner; da jeg bejaede det, bad han mig gaa op i Doloreys Værelse og læse, hvad der laa til mig fra Jackson. samtidig bad han mig være nede igen hos ham Kl. $10^3/_4$, da vi skulde være hos Jackson Kl. 11 pr. Han selv vilde blive paa Vagt dernede imens. Jeg gik op, nysgerrig efter at vide, hvad Jackson vilde mig; paa Doloreys Bord fandt jeg følgende: »Huskeseddel for Hr. Detektiv Werner ærbødigst fra S. J.«

»1) Billedet er af Pastor Bungh ved Paul-Church, i hvis Forsamlingshus Dolorey de sidste 8 Dage har været i sin meste Fritid. Resultat: han har villet kunne bevise sit Alibi ved stadig at være sammen med den Kirkens Mand.

2) Fotografiet forestiller 2 Mænd, den ene er Dolorey, den anden er George Fenham fra London, som Underskriften viser.

3) Forbrydernes Korrespondance foregik ved Hjælp af dette Bundt Aviser, som jeg overlader Dem til Studium. Husk: en Ting kan ses fra to Sider!«

Jeg saa paa Fotografiet og de andre Sager, men den Oplysning, de gav mig, var kun ringe eller rettere lig Nul. Medens jeg sad og anspændte min Hjerne, bankede det paa Døren, og min Skytsaand fra Trappegangen kom sammen med en Civilopdager og en Portier, som Betjenten forklarede mig var Portieren fra »Hospizet«.

Da han fik forevist Billedet af George Fenham, sagde han: »Ganske rigtigt, det er Mr. Jones fra Nr. 57.« Han blev nu permitteret, og jeg tog afsted med min Betjent, der fortalte mig, at Jackson ventede os ved »Paul-Church«s Portal.

Vi naaede hurtigt derhen, og Jackson aabnede paa vor Banken selv Kirkens Dør, og vi gik ind, orienterede af Jacksons Blændlygte. Igennem Kirkeskibet naaede vi ud i en lille Forgaard, der adskilte selve Kirken fra Menighedshuset, som laa halvt oplyst bag en Mur, igennem hvilken der gik en Dør, der var aflaaset; i Gaarden stod 4 Betjente af Sikkerhedspolitiet.

Som Jackson fortalte mig, var der desuden en Civilopdager inde i Menighedshusets Læsesal, hvor Dolorey sad og talte med Pastor Bungh. Paa mit Spørgsmaal om, hvordan Jackson havde klaret Sporene ud fra hinanden, svarede han:

»Jeg saá, hvad De ikke bemærkede, at Avisen, paa hvilken det mystiske »Ton Yhw?« var prentet, var af samme Dato som den Avisside, der var klistret fast til Stigen mellem Tagene, og at de var fra det samme Bladnummer.

Desuden var jeg klar over, at »Ton Yhw?« var der ingen Mening i, men det omvendte »Why not?« betyder »Hvorfor ikke?«

Hvorfor har Du ikke udført, hvad Du skulde? har den Medskyldige derigennem spurgt Adressaten, hvem det saa end var. Navnet paa Afsenderen fik jeg gennem Fotografiet paa Doloreys Bord samt gennem deres Depescher, der var prentet i de Aviser, som Dolorey modtog efter samme System som det fatale »Ton Yhw?«

Han kalder sig Jones og boer paa Hospizet ved Siden af Musæet. For en Time siden forlod han Hospizet med en stor Kuffert, og De kan sandsynligvis vente ham hvert Øjeblik med Skatten, de stjaalne Sager; ved samme Lejlighed vil De blive forestillet for Vagten, den saa længe forsvundne Vægter.«

Vi ventede endnu et Kvartérstid, saa gik Døren til Menighedshuset op, og en Skikkelse listede sig gennem Gaarden ind i Kirken; vi fulgte forsigtigt efter, Døren til Kirkens Kor blev aabnet og vi hørte Stemmer derhenne. I Skæret fra en Blændlygte saá vi to Mænd staa bøjet over en Kuffert. Det var Dolorey og Fenham.

Nærmere og nærmere kom vi; pludselig lød Jacksons rolige Stemme: »Hands up,« medens hans elektriske Lygte belyste de to Forbrydere. Den ene udstødte en dump Ed, og jeg saá dem gøre et Spring bag nogle store Stole, hvorfra de sendte os et Par Revolverkugler, der hurtigt blev besvarede fra vor Side med saa godt et Resultat, at vi kort efter havde faaet dem til at overgive sig. Jackson styrtede sig over den store Kuffert, men jeg saa ham blive bleg og ligesom snappe efter Vejret; jeg gik nærmere til, og saà, at Kisten, i Stedet for at rumme de eftertragtede Kostbarheder, var Skjulestedet for den forsvundne Vægters lemlæstede Lig.

De to Forbrydere, af hvilke den ene havde

faaet et Skudsaar i Benet, nægtede at give nogen Oplysninger og blev ført bort, og vi tog til Hospizet for at undersøge det Værelse, som Fenham alias Jones havde beboet.

Paa Vejen forklarede Jackson mig, hvorledes Vagten sandsynligvis var blevet overrumplet af Dolorey og bragt til Tavshed ved et Slag i Nakken af den messingbeslaaede Foliant, som den næste Dag var fundet i Musæet borte fra sin Plads. Dolorey havde saa forandret Kontroluret, saa at det saa ud som om Vagten havde stillet Uret paa et senere Tidspunkt end da han selv var set af Portvagten, idet han forlod Bibliotheket. Men — hvordan var Liget skaffet af Vejen og Bøgerne ud af Musæet? Det var jo sikkert Hensigten at skjule Liget i Kirkens Kor, hvorhen Fenham, der var lukket ind i Kirken af sin Medskyldige, havde bragt Liget.

Pludselig lød Jacksons rolige Stemme: »Hands up« !

Men — de stjaalne Værker? Hvor var da de? Jeg kunde se, at Jacksons Hjærne arbejdede for fuldt Tryk.

Undersøgelsen af Fenhams Værelse gav intet Resultat, og vi steg nu over Tagene ned i Musæets Tagetage, hvor to Betjente stod Vagt. Gennem Telefonen ringede vi Professor Naumann, der var i Hofmarskalatet, op. Klokken var nu fem Minutter i 12, og om fem Minutter skulde den gamle Direktør til den skæbnesvangre Audiens hos sin Kejser, og tilstaa, at Værkerne var stjaalet.

Hans mandige Stemme klang helt vemodigt, da han sagde: »Jeg bliver i Telefonen til sidste Øjeblik!«

Jeg saá paa Jackson, han var ligbleg, hans Hænder dirrede af Nervøsitet. Hans Øjne flakkede tomme og dog anspændte rundt i Rummet.

Pludselig sprang han op, rev Mikrofonen fra mig og raabte: »Vær ved godt Mod, Professor! Victoria!

Bøgerne *er* fundet.«

Saa ringede han af og greb mig i Haanden.

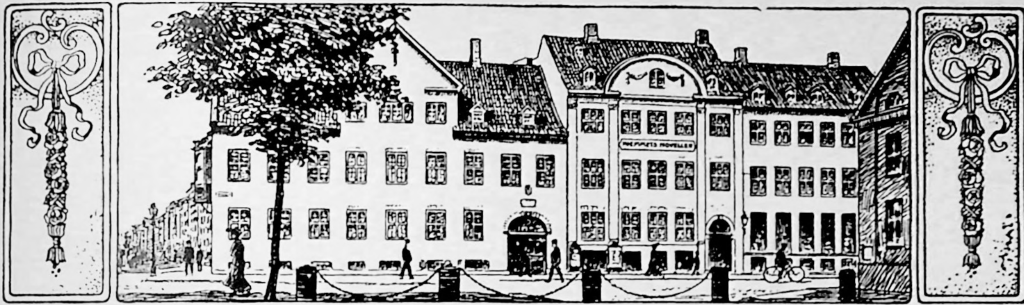
»Kære Venner. Gudskelov, vi dog alligevel klarede Situationen. Det hele er dog saa simpelt. Ud af Porten kom Værkerne og Liget ikke, ej heller gennem Døren mellem Tagetagen og Musæet; altsaa er de ført bort over Tagene og kommet herop ad — ja hvorledes.«

Han trykkede paa Knappen til de 2 Reserveelevatorer i de pneumatiske Rørledninger.

»Selvfølgelig har Dolorey lagt sine Værker ind i Elevatoren om Aftenen før han gik, og det var Meningen, at Fenham, naar Stormen var drevet over, skulde hente dem der, som han hentede Kufferten med Liget af den gamle Vægter. Desværre forstyrrede vi deres noble Planer. Og heldigvis opdagede vi i Tide deres Planer. Nu kan Professor Naumann roligt træde frem for sin Kejser!«

Allarm-Signalet lød nu; Elevatordørene sprang op, og inde i Kolben laa de efterstræbte Kostbarheder.

I det samme slog Klokken 12.

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

RED · J · JÜRGENSEN · OG · SOPHUS · JÜRGENSEN
(FOR TEKST) (FOR BILLEDER)

Februar 1907.

Nr. 5. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Forlaget. 3. Aargang.

»Hjemmets Noveller«s stadigt voksende Udbredelse har gjort det muligt for Forlaget, ved at dele det redaktionelle Arbejde mellem D'Herrer J. Jürgensen og Sophus Jürgensen, at sikre Bladet en uafbrudt fremadskridende Udvikling paa dets to specielle Omraader, Tekst og Illustrationer.

Som første Led i Bestræbelserne for at tilføre »Hjemmets Noveller« fremtidige Udvidelser, vil Bladet i en nær Fremtid bringe et af Teksten uafhængigt Bilag, bestaaende af en paa fint Papir fremstillet Dobbeltsides Genretegning.

UDGIVEREN.

ARVINGEN TIL STORE VANNARP

AF

MATHILDA MALLING

MEDLEMMERNE af Slægten Carpe indrømmede selv, at der syntes at hvile en besynderlig Skæbne over Store Vannarp: Ejendommen arvedes sjældent af nogen mandlig Arving. Salig Lagmanden (det var for Resten saa som saa med »Saligheden«, troede man, thi den gamle havde altid, saalænge han levede, været en Lurifax i Handel og Vandel og for det meste en rigtig ondskabsfuld Fyr) havde selv faaet Gaarden gennem Giftermaal med sin Kusine Carin, og da begge hans Sønner døde før ham, overgik den ved hans Frafald til Sønnedatteren Maria Euphrosyne, som saaledes næppe tyve Aar gammel blev det bedste Parti i flere Sognes Omkreds, ja, maaske i hele Herredet.

Maria Euphrosyne var bleven hvad man der paa Egnen kaldte »forstandigt opdraget« af sine Bedsteforældre og sin Grandtante, Lagmandens Søster, som i Husholdningen helt og holdent havde skubbet sin skikkelige Svigerinde til Side og i mange Aar spillet første Violin paa Store Vannarp.

Hun kaldtes Faster Stina og pristes højlydt af sin beundrende Broder, som »Ta' mig Fanden, det driftigste Fruentimmer baade Nord og Syd for Helgeaaen«. Helgeaaen spillede altid en stor Rolle i Lagmandens geografiske Begreber — han talte om denne imaginære Grænselinje med samme dybe Eftertryk, hvormed en dansk betoner Kongeaaen, eller en ægte Nordlænding Dalelven. Tjenestefolkene og de tyve Husmænd paa Vannarp istemte imidlertid kun yderst reserveret de gængse Lovord over den energiske og absolutistisk sindede gamle Dame: de syntes ganske simpelt, at Mamsell Stina var »umaadelig nærig« og denne Mening deltes uforbeholdent af den unge Arving.

Maria Euphrosyne fyldte tyve Aar i Efteraaret 1883, næsten paa samme Tid som Lagmanden fik et Slagtilfælde og døde. Paa Store Vannarp foraarsagede denne Hændelse ingen større Revolution. Maria Euphrosyne anerkendtes ganske vist nominelt som regerende Dronning, men Faster Stina var lige saa meget Stor-Visir nu som før og tog blot ved Broderens Bortgang et endnu fastere Tag i Tøjlerne. Forsøgte Maria Euphrosyne, som selv havde ganske gode Anlæg til Ben i Næsen, nogensinde at trække i dem (Farmoderen, den gamle Lagmandsfrue, forsøgte det aldrig) hed det blot: »vent, min Høne, i det mindste til Du bliver myndig.« Hvorpaa Maria Euphrosyne sukkede og lagde Hænderne over Kors igen. Hun længtes kun efter to Ting: »at blive myndig« og at »komme ud i Verden«.

Dette sidste, havde Faster Stina bestemt foresat sig, skulde ske med, hvad hun kaldte »éclat«. Og det forholdsvis billige Middel, hvorved hun søgte at opnaa denne uhørte »éclat« (thi alene af Maaden hvorpaa hun udtalte Ordet fik man et uudsletteligt Indtryk af noget feagtig storartet, noget nochnie-da-gewesenes) var et Subskriptionsbal i Kristiansstad.

Faster Stina skulde naturligvis selv med som Skærmbrædt — Farmor var altfor religiøs til at kunne tænke paa »noget saadant« og desuden af Naturen haabløs ligegyldig for al »éclat«. Men Faster Stinas naturlige Verdslighed havde altid holdt sig frisk og sund og vel konserveret midt i Ensomheden paa Store Vannarp, og hun tænkte mindst lige saa meget paa Festen som Maria Euphrosyne. Sy-Hilda, som endnu syede alle de lange Sømme ved Hjælp af sin hæderligt slidte, himmelblaa »Sybaron« og selv ligesom Faster Stina foragtede Maskinsøm som »noget usolidt noget«, blev en Maaned før Ballet installeret i det nordre Gavlværelse paa Store Vannarp mellem et Stykke sort Silke — til Faster Stina — og et Stykke snehvidt Moll — til Maria Euphrosyne. Faster Stina var lille og tynd som en Hveps — der gik min Sandten ikke meget Tøj til hende — men endda stod hun af bare Nærighed og »nejede«, hver Gang Sy-Hilda prøvede paa hende, saa, at da Kjolen var færdig og Faster Stina endelig vovede at rette sig, var Nederdelen et helt Kvarter for kort. Selv syntes hun ikke, at det gjorde noget videre: »i Tyverne, da jeg var en lille Pige, gik man min Tro altid

med meget kortere Kjoler«, men Maria Euphrosyne syntes, at det var en gyselig Skam, og græd sig til, at der i det mindste kom en kort Garnering i Kanten inden hun viste sig paa Ballet sammen med Faster Stina.

Det var paa det Bal, Maria Euphrosynes Roman begyndte — eller om ikke netop *paa* Ballet saa i det mindste Dagen efter.

Faster Stina og Maria Euphrosyne boede i Kristiansstad hos en gammel Arrigtrold af en Justitsraadinde, som var i Slægt med dem. Hun var sommetider — som det med et mildt Udtryk af hendes tolerante Omgangskreds kaldtes — »lidt grillesyg« og brugte under sine Raptus grundigt at gennemprygle Borde og Stole i hele Huset med en stor Spadserestok. Hun kaldte det for at »tugte Stumperne« og hengav sig i Reglen til denne moralsk opløftende Sysselsættelse om Morgenen efter en søvnløs Nat, iklædt et kort højrødt Underskørt og en strikket Nathue, som en Gang havde tilhørt den gamle Justitsraad. Hun saa gyselig ud. Maria Euphrosyne, som allerede under hele Besøget i Byen havde følt sig gruelig forskrækket og ulykkelig mellem Faster Stina og den grillesyge Moster Althea, blev, da hun Morgenen efter Ballet kom ind i Dagligstuen og saa den gamle, mens hun uophørligt talte med sig selv staa og gennempiske et Spillebord, saa forfærdet, at hun fuldkommen tabte Hovedet og i flyvende Fart styrtede ud af Lejligheden, ud paa Trappegangen. Der stod hun og frøs og grundede og lyttede, til Døren i Lejligheden lige overfor aabnedes og hun, yderst genert og ubehagelig overrasket, pludselig fik Øje paa en ung Herre, som flygtigt var bleven præsenteret for hende Aftenen forud og nu med et noget forbavset Udtryk bukkede for hende.

Hvad skulde hun gøre? I sin Forskrækkelse for det tossede Menneske havde hun slaaet Entrédøren i efter sig og for sin Død turde hun ikke ringe paa. Da hun nu mødte den unge Mands spørgende Blik, følte hun, at hun blev højrød helt op i Panden og ønskede brændende, at hun i det mindste havde haft sit Overtøj.

— Er Frøken Carpe bleven lukket ude? spurgte Herren høfligt medlidende, og da hun hørte hans Stemme, kom hun pludselig i Tanker om, at det vist maatte være ham, der hed Herredsfoged Malmkrantz. Hun huskede tydeligt Navnet, fordi det var saa »trægt« og umuligt kunde siges hurtigt.

— Lukket ude? . . . Nej . . . ja . . . mumlede Maria Euphrosyne og tænkte paa, om hun saa ligesaa taabelig ud, som hun følte sig.

— Men — han tog ikke sine spørgende Øjne fra hende — Frøkenen fryser jo . . . (Maria Euphrosyne tænkte øjeblikkelig paa sin Næse, som havde Tendens til at blive rød, naar hun frøs, og følte sig endnu mere forfjamsket). Maa jeg ikke ringe? . . . Han rakte Haanden ud efter Klokken.

— Aah Gud, *nej*, næsten skreg Maria Euphrosyne. Og hele Tiden tænkte hun: »Han tror, at jeg er tosset . . . Manden tror jo at jeg er tosset . . . Han tror, at vi alle sammen er tossede inde hos Moster Althea« . . .

Tanken om den skrækindjagende gamle Dame, som endnu hørligt vedblev at »tugte« sine haardt prøvede »Stumper«, gengav hende pludselig hendes Aandsnærværelse og hun vendte sig paa en Gang helt nanaturligt og aabenhjertigt til den unge Mand.

— Herredsfogden ved maaske, at Moster er . . . lidt . . . Hun mindedes det gængse formildende Ord — »grillesyg«, og nu har hun just et af sine slemme Anfald. Jeg har aldrig før set hende saa . . . saa . . . Derfor blev jeg saa forfærdelig bange og turde ikke være derinde . . .

— Men derfor kan Frøkenen jo umuligt staa her og fryse ihjel. Han kom til at le, og Maria Euphrosyne saa for første Gang, hvilke kvikke og skælmske brune Øjne han havde. Det er tolv Graders Kulde udenfor, vil jeg bare fortælle Dem. Tør jeg ikke bede Frøkenen være saa god at gaa ind i mine Værelser, mens vi venter paa, at »Anfaldet« skal gaa over . . .

Maria Euphrosyne overlagde hastigt, om det under disse prekære Omstændigheder og saa tidligt paa Morgenen kunde anses for

passende. Hun kom til det Resultat, at hun jo egentlig ikke havde noget andet Valg end at tage mod Indbydelsen med Tak.

— Men Herredsfogden skulde vist ud?... indvendte hun undseligt.

— Ikke endnu — Han holdt Døren aaben til et hyggeligt Arbejdsværelse med mange Bøger langs Væggene og med en stor Brændeild i den gammeldags grønneKakkelovn. Jeg har lejet disse to Værelser af Justitsraadinden, sagde han forklarende, idet han bød Maria Euphrosyne tage Plads i Gyngestolen foran Ilden.

— Hvis jeg endda havde en Kop varm Kaffe eller The at byde Frøkenen, gentog han bekymret. De ser saa forfrossen ud...

— Jeg har ikke spist en Bid siden i Gaar Aftes tilstod Maria Euphrosyne, som nu var bleven hensynsløst oprigtig. Jeg skulde netop ind og spise Frokost, men hun bragte mig jo aldeles ude af mig selv af Forskrækkelse . . .

Herredsfogden kunde »desværre« ikke byde hende andet end nogle hjemmebagte Peberkager, som hans Søster i Småland havde sendt ham inden Jul, og tog — med en lille forlegen Latter fra dem begge — Blikdaasen frem. Maria Euphrosyne sagde oprigtigt, at hun ikke kunde huske nogensinde at have faaet noget, der smagte bedre, og fortalte ham, mens hun gnaskede paa Kagerne, lidt efter lidt hele sin korte Historie. Hvor ensformigt der var hjemme paa Store Vannarp, og hvor sære og mærkelige alle de gamle altid havde været — hver paa sin Vis.

Herredsfogden sad henne i sin Stol ved Skrivebordet og undrede sig over, mens hun talte, hvor i Alverden han havde haft sine Øjne i Gaar, eftersom han slet ikke havde set hvor ejendommelig nydelig den gamle Ræv Lagmand Carpes Sønnedatter var: saa ubevidst original og fin og indtagende. Ikke just nogen Skønhed . . . . langtfra! Han kunde finde mindst et Dusin Piger kønnere, end hende, men . . . men . . . men . . . Og jo længere han sad og saa paa hende, desto mere forelskede han sig i hendes bløde, blonde Haar mod den højrøde Gyngestolspude, hendes smalle, mørkeblaa Øjne, hendes Opstoppernæse og brede, friske Tænder og lange, smalle hvide Fingre. Og han beundrede den graciøse Sikkerhed, hvormed hun nu havde fundet sig til Rette i den uvante Situation. Morgensolen faldt klart ind gennem Vinduerne, og Traadgardinernes aabne Mønster tegnede sig fint mod Bogrygge og Tapeter, det slidte røde Gulvtæppe fik ny Farve — hele Stuen fik pludselig gennem den fremmede unge Piges Nærværelse et hidtil uanet Skær af Hjemlighed og Elegance.

Maria Euphrosyne bøjede sig frem i Gyngestolen — hun havde bestemt den blødeste og smidigste Maade at bevæge sig paa, han nogensinde havde set hos en Kvinde — og tog ugenert, uden at spørge om Forlov, den ene Bog efter den anden ud af Hylden. »Tænk, at De har læst alt det her!« sagde hun beundrende. »Hjemme læser de aldrig andet end Aviser. Jo, Farmor — hun læser selvfølgelig Andagtsbøger og Digte.«

— Og De selv, Frøken — læser De aldrig?

— Jeg? sagde hun og rødmede. Jeg har altid haft Lyst til at læse, men Farfar og Faster Stina syntes altid, at det var unyttigt, at en Pige læste andet end det aller nødvendigste . . . Men Farmor lærte mig Fransk — det er det eneste, hun selv kan. Hun sad og kiggede stjaalent ned mellem Bladene i en Bog, med Hovedet paa Siden, mens hun talte. Maa jeg laane denne? bad hun paa en Gang, idet hun trohjertet gik lige løs paa Sagen.

Det var Maupassants „*Une vie*", som nylig var udkommet. Han betænkte sig lidt, mens hun uroligt saa paa ham med Bogen trykket ind til sig.

— Ja, sagde han endelig langsomt og tænkte ved sig selv: »Det duer ikke, at Pigebarnet hele Livet igennem holdes i Bur paa den Maade. Hvorfor ikke aabne Gitret nu, lige saa godt først som sidst? Hun har ikke Begreb om Livet og Menneskene — lad hende blot faa et Glimt af det at se« . . .

— *Et Liv*, sagde hun tankefuldt, da hun behørigt havde takket ham og meget alvorligt lovet ikke at beholde Bogen en Dag længere end nødvendigt. Et Liv . . . Ja, for den Tilværelse mange af os fører, regnes

maaske ikke for et »Liv«? . . . Hun saa op spørgende, sky. Faster Stina og jeg selv f. Ex. — ingen kunde da tænke paa at skrive om *os*.

— Hvorfor ikke? Han stod nu henne ved Boghylden, ganske nær Gyngestolen.

— Aah, jeg ved ikke . . . men. »Et Liv«, naar man skal *skrive* om det . . . Man tænker sig, at Dagene maa falde ovenpaa hverandre som store, tunge, røde Draaber. . . Hun standsede.

— Og saadan har Deres Dage aldrig været?

Hun rystede paa Hovedet. Nej, mine Dage har altid været hvide og graa — til Tider sorte. Jeg oplever ingenting.

— Hvad tror De jeg oplever? . . . Jeg er ikke sikker paa, at det ikke er det vigtigste jeg nogensinde har oplevet, at De nu sidder her inde hos mig i min Stue.

Maria Euphrosyne saa op — mødte hans Øjne lige oven over sine egne og rødmede dybt. Et Par Sekunder tav de begge. Derpaa rejste hun sig langsomt op fra Gyngestolen — endnu forvirret.

— Saa maa jeg altsaa tage den Bog her med mig? . . .

Han rakte Haanden ud efter den: Nej, nej, . . . Undskyld mig, men naar det kommer til Stykket — jeg kan ikke udstaa den Tanke, at De skal læse den — Ikke nu. Jeg . . . Jeg ved ikke, hvorledes jeg ræsonnerede før . . . Maa jeg ikke have Lov til give Dem en anden?

Maria Euphrosyne rakte ham lydigt Bogen uden at gøre Indvendinger og uden at slaa Øjnene op. Hun havde flygtig læst et Par Sætninger og forstod pludselig, hvorfor han paa ingen Maade vilde, at hun skulde læse mere i den. Ikke nu.

Han valgte lidt nervøst blandt Bøgerne paa Hylden og fik fat i et tykt Bind af Madame de Sévigné.

— Den der skal De læse hjemme paa Store Vannarp, sagde han pludselig leende og hans Øjne havde igen det skælmske Udtryk, hun syntes saa godt om. Inden jeg . . . Jeg mener, inden nogen kommer og tager Dem derfra.

Hans Latter og Blik havde paa en eller anden mystisk Maade pludseligt gengivet Maria Euphrosyne hele hendes Sikkerhed og tilmed sat hende i et aldeles fortryllende godt Humør.

— Hvem skulde vel bryde sig om at komme og tage mig fra Vannarp? Hun skar en lille Grimace og hang bevidst koket med Hovedet.

— Mange. Jeg for Exempel.

Hun kiggede hurtigt op under Øjenvipperne. Tog Bogen og vendte sig mod Døren. — Bare De vilde! raabte hun fra Tærsklen. Og da hun hastigt lukkede Døren efter sig, hørte han endnu hendes sagte, halvt forlegne Latter.

FOR EN OMELET...

NOVELLE

AF

REGITZE WINGE.

TEGNINGER AF

V. JASTRAU

Det var i Juni, og varmt. Foran sit Toiletspejl i Hotel Beau-Rivage stod den unge Fru Hindt og kæmpede for at faa de smaabitte Nakkehægter i sin Molls Kjolekrave hægtede. Den trættende Stilling med de opadstrakte Arme havde, tilligemed det lidt nervepirrende Arbejde, gydt en klar, lyserød Maanedsrose-Tone ud over hele hendes Ansigt. Nogle fine, blonde Nakkehaar kom med ind i Hægterne, der fejlagtigt greb fat i Kravens skøre Kniplingsmellemværk . . . . til de med et, som ved et Trylleslag, fandt Vej til hver sin lille Strop og gled ind deri, som om det hele intet havde været. Med et Lettelsens Suk lod hun Armene synke; saa rettede hun paa Nederdelens lette Folder og tilkastede sit Toilette et sidste, ligegyldigt Mønstringsblik.

Det bløde, kniplingsindlagte Moll bølgede over den blygraa, Taftes Underkjole fint og folderigt om den ranke, lidt for langlivede lille Skikkelses faste Linjer. Det ovale Ansigt med den klare Teint, den korte Næse, det glat opstrøgne, lysblonde Haar og de meget store, lidt udstaaende blaa Øjne var i Stilen som et af Juls Malerier fra forrige Aarhundredes Begyndelse, og vilde med de runde Kinders dybe Smilehuller have set ud til at tilhøre en attenaars Pige, naar ikke én eneste Rynke, saa dyb, at man kunde lægge en fin Stoppenaal i den, ildevarslende havde skaaret sig ned mellem de mørke, fasttegnede Øjenbryn, mens et underligt positivt, forventningsløst Udtryk laa modelleret om den lille, røde Mund med de friske Tænder.

Da hun havde overtydet sig om, at hendes Dragt var i Orden, kastede hun et Blik ned til sit Uhr, der laa paa Toiletspejlet; saa slukkede hun det elektriske Lys og aabnede Døren til Værelset ved Siden af, hvor hun indtil for nogle Minutter siden havde hørt sin Mand samtale med Hotellets Sekretær om Rejseruten og om udenlandske Penge. Han maatte være gaaet et Øjeblik ned i Hotellets Bureau, thi Værelset var tomt; paa Bordet havde han, maaske da han klædte sig om, maaske da han vekslede Penge, ladet sin Brevtaske ligge.

Det var et stort Værelse med to Balkondøre, der i den skønne Aften stod vidt aabne. Den unge Kone gik ud paa Altanen; lænet til Gitteret inddrak hun den afsvalede Luft, som Lindenes og de mørke, blankbladede Magnoliatræers Blomster gjorde sød og stærk som fin Likør; dog skiftede hun hurtigt Plads og vendte Hovedet

for at undgaa den Strøm af glødende hed Stegeos, der nede fra Hotellets Kælder-Køkken gennem de aabentstaaende Rister slog op i hendes Ansigt.

Det store Hotel laa stille hen med Lys i alle Vinduerne, bag hvis klare Blondeforhæng Folk klædte sig om til Middag; men det var endnu ikke mørkt; derneden under i Haven med dens eviggrønne Buskadser og dens Grupper af hvidlakerede Jærnstole og Borde, kunde man tælle de bitte smaa Rullesten fra Flodlejet, hvormed Gangene var belagt. Hinsides Havens mørke Træer svøbte Genfersøen og dens eleganttakkede Bjærge sig i Juniskumringens rødlilla Chiffonsslør; over Dent du Midi, paa hvis Snetop det sidste Ildsmil var slukt, steg Maanen op som en dejlig, orangerød Blodappelsin. Ud fra en aaben Balkondør lød Schuberts Serenade, smægtende spillet paa Violin og Klaver.

Den unge Fru Hindts smaa benede, brede Hænder — det sidste Mærke af Bondeblodet i en Slægt, som Rigdom havde forfinet — slap utaalmodigt Jærngitteret. Den kedede Livet af hende, denne Serenade, som hun — umusikalsk, som hun var — i sin Opvækst atter og atter havde maattet spille, og som syntes hende sukkersød og forslidt, ret som Sjælen i dette Olietrykslandskab, der mindede hende om de Schweitzer-Basars-Malerier, hun fra tidligere Rejser i Snesevis havde hjemført.

Nej, saa skulde det dog blive bedre at komme hjem paa den lille Herregaard i Hovedstadens Nærhed, som hun med en Del andre Goder bragte sin Mand i Medgift. Hjem til den friske, kølige Luft, til den danske Sommers skiftende Vejrlig. Hun ligefrem tørstede efter Blæst og fugtigt Graavejr. Nu havde de, siden de paa deres Bryllupsdag den 18de Maj over Tyrol og Italien rejste til Dalmatien, bogstavelig ikke set andet end blaa Himmel, Blikstille og Bjærge . . . Og en ulidelig Varme var de overalt blevet fulgt af . . . Derfor skyndte de sig nu hjem, fjorten Dage før Hjemrejsen egentlig skulde være foregaaet.

Elisabeth talte Timerne til Hjemrejsen. Ja det var maaske ogsaa, fordi denne Lediggang var hendes Natur imod. Hjemme fik man dog noget at bestille med at styre det store Hus, med at repræsentere og tage ud . . . Og af Landmandsslægt, som hun var, interesserede Gaardens Drift hende desuden. Gaardens Drift og Folk og Dyr . . .

I sit attende Aar var hun blevet forlovet med en ung Officer af fornem Familie, der, da han opdagede, at hendes Formue var mindre end den Sum, hans Pengevanskeligheder krævede, slog op med hende. Dødeligt saaret og ydmyget havde hun da i seks Aar, kælende for den arvelige Mistænksomhed, hvis Spire altid havde levet paa Bunden af hendes Sind, og som nu, trods hendes Ungdom, med stærke Ranker slyngede sig op om det, ikke villet høre om nogetsomhelst andet Parti . . . . Indtil denne hendes Mistro en skønne Dag, ved et af disse Naturens ældgamle Fif, der ser ud som Luner, lod sig overliste af en tilfældig Forelskelse i den smukke Cand. jur. Hindt, som, helbefaren i Erotikens Farvande gennem en rolig, ordnet Kur med legende Lethed naaede Maalet for sine elegante Manøvrer. Maaske var det dog, fra hendes Side, ikke heller nogen uovervindelig Stormlidenskab. Men det var en sund, almindelig Forelskelse, der i Forbindelse med Tanken om hendes Alder — hun var nu fyldt femogtyve Aar — og hendes Ønske om at faa Foden under eget Bord, havde gjort ham Erobringen saa let. Maaske havde den kvindelige Forfængeligheds sædvanlige, lidt sentimentale Yndlingsdrøm: ved sin Ynde og sine Dyder til Hjorden at hjemføre et forvildet Faar (den smukke Holger Hindt, der havde talløse Skønnes Fald paa sin Samvittighed og en saare lidet eksemplarisk Fortid at se tilbage paa, vilde sikkert, om han ikke naaede ind i Ægteskabets betryggende Havn, sejle sin Sjæl i Sænk!) ikke heller været uden Indflydelse paa hendes hastige Overgivelse. Nok er det, ved et Bal i hendes Hjem den 18. Februar havde hun givet ham sit ja; og Tremaanedersdagen derefter havde deres Bryllup staaet.

Var det da virkelig muligt, at der kun var hengaaet fire Uger siden da? Det forekom den unge Frue, at der var gaaet uberegnelige Tider, Maaneder, ja Aar . . . Thi havde denne Bryllupsrejsen fra det ene første Klasses Hotel til det andet, fra den ene Baedeker-patenterede Kunst- eller Naturskønhed til den anden, just ikke beriget hendes Aand med nye Indtryk, saa havde det nære Samliv med denne Mand, hun herefter skulde leve Livet med, paatvunget hendes Legeme og Sjæl en mangfoldigere Samling af Kundskab, end hun i alle sine foregaaende femogtyve Aar havde formaaet at sanke.

Den smukke Kammerjunker var, i Modsætning til sin Hustru, ikke nogen virksom Natur. Det var maaske derfor, at han efter Frierlidens anstrengende, men nødvendige Kurmageri allerede nu udhvilede sig i Besiddelsens fredelige Ligegyldighed. Han var imidlerlid en velopdragen Mand og »en skikkelig Fyr«; og dog havde hans unge Kone, gennem Velopdragenhedens og Skikkelighedens Klædebon, allerede mere end en Gang stødt sig paa det Egenkærlighedens Skelet, der mere eller mindre vel indpakket, er den uundgaaelige, indre Rygrad i enhver levende Skabning. Med sin medfødte sunde og sønderdelende Positivisme havde hun begyndt at gøre sig sin Stilling klar, om end hun, halvt af Mangel paa Mod, halvt af Forfængelighed og halvt af en Rest af Forelskelsens

Rus endnu ikke havde kunnet bekvemme sig til helt at søge Gevandtet fjærnet fra det Skelet, som ingen anden Illusion end Kærlighedens hos det ene Menneske ret længe formaar at skjule for det andet . . . Og hvem, spurgte hun sig selv, vidste desuden, om dette Rejseliv, der mer end nogen anden Samlivsform afdækker den menneskelige Selviskheds skarpeste Kanter, ikke særligt bar Skylden for hendes Skuffelse? Nej, det var godt, de skulde hjem . . .

Hun havde vendt sig og var atter gaaet ind i Værelset. De blaahvide, elektriske Glasblomster i Loftet øste deres Isskær ned over de hvide Pitchpins Møbler og det spejlblanke Parketgulv. Hvor her var kedsommeligt! Mon den Table-d'hôte Gongon aldrig vilde lyde?

Hun satte sig ved Bordet. De enkelte Bøger og Revuer, der laa paa det, kunde hun udenad. Saa faldt hendes Øjne atter paa hendes Mands Brevtaske. Den var smukt udarbejdet i løvfarvet Læder, øjensynlig haandgjort. For Tidsfordriv tog hun den i sine Hænder og betragtede den.

Hvem mon der havde foræret ham den? Øjensynligt en Dame. Indvendigt var den foret med gyldenbrunt Atlask og duftede, som om der, skjult i dens Folder, laa Lugtebreve med Cuir de Russie . . . Mon det ikke skulde være Tilfældet? Hun søgte, men fandt kun Sedler. Helt inde var endnu et Rum, lukt med et lille Læderspænde. Hendes ørkesløse Fingre trak den lille Læderrem op. Et sidste Gemme viste sig; og i dette inderste, allerhelligste Rum sad et Kvindeportræt, smukt indfattet i det fint udvirkede Læder.

Den unge Kone, der havde hvilet tilbagelænet i Lænestolen, rettede sig i et Nu og sad dukkerank med Brevtasken i sine Hænder. Som ved et pludseligt, haardt Ryk var hendes Hjærte et Øjeblik standset; nu fløj det afsted med en lille, uhrsnar Dikken, mens hun følte sig til Mode, som om en iskold Vandstrøm fra dets Omegn lidt efter lidt gød sig ud over hendes Legeme.

Fra Brevtasken i hendes Hænder saa en ung Dame op paa hende; en nydelig, lidt sart udseende ung Pige i lys Selskabsdragt. Og Synet af det smukke, nervøse Ansigt med de urolige Øjne og det lidt kunstlede Smil, jog Gang paa Gang Blodet som i haarde Stød fra hendes Hjærte. Hen over Billedet stod skrevet med en tyk Pen og en lavet, engelsk Haandskrift: Souviens-toi!

Det var kun to Maaneder siden hun sidste Gang havde set hende, ukendelig, opløst af den jagende Lungetuberkulose, der paa mindre end et Fjerdingaar rev hende bort, denne Ungdomsveninde, hvis Fader — Moderen var død som ung af samme Sygdom — en Embedsmand i ret smaa Kaar, en Aarrække havde beboet en lille Villa, der laa ligeved Elisabeths Hjem. Hun saa' endnu det besynderlige Blik —, underligt i Udtrykket, som saa' det fra en anden Verden, dybt alvorligt og gammelt som en hundredaarig Kvindes — hvormed den døende unge Piges Øjne havde fulgt hende til Døren. Otte Dage før Elisabeths Bryllup var hun død, og Begravelsen havde just fundet Sted paa Dagen før denne Fest. Hvor pinligt og smærteligt det end havde været Bruden — dobbelt pinligt, fordi Aarsagen til den unge Piges dødelige Sygdom var en Forkølelse, der gik over til Lungebetændelse, og som hun mentes at have paadraget sig ved et Bal i Elisabeths Hjem — kunde dog det store, forlængst berammede Bryllup, hvortil over hundrede Gæster havde modtaget Indbydelse, ikke udsættes; og paa en varm, solstraalende Majdag var hun da blevet viet i den samme lille skovomkranste Landsbykirke, hvis Klokker Dagen i Forvejen havde ringet til Lig over Veninden.

Ubestemte, vage Antydninger var før Elisabeths Bryllup komnet hende for Øre om, at den unge Pige ved hint Bal med Vilje havde paadraget sig sin Forkølelse; at hun, fortvivlet over et ulykkeligt Kærlighedsforhold, sart, som hun var, og glødende hed efter Dansen i den iskolde Februarnat over tyve Minutter var blevet staaende ude paa en Altan, nedringet, uden noget skærmende Schawl om de nøgne Skuldre . . . Elisabeth havde dog ikke fæstet Lid til disse løse Rygter, saa meget mere som ingen havde formaaet at nævne hende Navnet paa den Mand, der skulde have gjort hendes Veninde saa ulykkelig.

Som et jagende Pust fornam den unge Kone pludseligt paany den bittre Buksbomduft, der, da hun som silkestiv Brud fra Vognen gik over den lille Landsbykirkegaard, havde mindet hende om Graven derhenne, hun netop Dagen før havde staaet ved; hun følte med en Hæftighed, som slog dens Aande igen mod hendes Ansigt, den søde, sansesløvende Lugt fra det fine, nysudsprungne Bøgeløv og de tusinde Vaarblomster, hvormed Kirken havde været pyntet . . . Den samme Duft, der Dagen før havde ligget hende saa blytungt for Brystet i det lille Ligkapel, hvor, over den unge Piges Kiste, et Dække af Sydens hvide Roser, Syrener og Nelliker sammen med Pinseliljer, Anemoner og Bellis fra Omegnens Skove sagteligt døde i den varme Luft. —

Aa, saaledes, altsaa. Saaledes! Nej, Annie ejede jo intet. Hun var jo en uformuende Mands Datter . . . Og altsaa »blot til Lyst« . . .

En Bølge, stor og sort og tung og formløs, der fra hendes Væsens Bund som Tang og Grus og Stene rev tusinde blandede Tanker,

Drifter og Følelser med sig op, styrtede ind over hende; hun lukkede sine Øjne og syntes, den skyllede hende ned i en sort, haabløs, ynkelig Grav, hende og Annie og alle Mennesker og hele Verden . . .

Hvor længe hun blev siddende saaledes, ubevægelig ret op og ned, vidste hun aldrig siden. Det var vel ti Minutter. Det kunde ligesaagodt have været ti Timer . .

Dog, af den sorte Bølges formløse Forvirring havde hendes sunde, lidt snævre lille Hjærne lynsnart udredt én fremherskende Forestilling: Forstaaelsen af det Bedrag, de begge var blevet Offre for, baade den Døde, der havde været et Legetøj for denne Mands Nydelsestrang, og hun selv, for hvis Formue han havde haft Brug. For hendes Penges Skyld! for hendes Penges Skyld havde han altsaa valgt hende! Hun selv var ham maaske endog imod? . . . Ja! Ja! Nu huskede hun . . . Nu forstod hun . . . Baade dette og hint . . . Et Slør faldt fra hendes Øjne. Aa, Taabe, som hun havde været! Blinde, ynkelige, latterlige Taabe! I hvilket rigt og kosteligt Klædebon havde hendes Kvindeforfængelighed, hendes Trang til Elskov, og. ja, ... Noget, der var langt ædlere og noget, der var langt lavere, – hun ejede ikke selv Ord for disse Begreber, der formløse tumlede i hendes Sind — ikke hyllet denne Egoismes Skelet! Aa, men nu skulde dette Klædebon sønderrives! Ikke en Strimmel skulde blive igen! Ikke en Traad!

Og med sine faste, benede smaa Hænder, med sine ubarmhjærtigt haandgribelige, positive smaa Bondehænder, drevet af den tungtboblende, pinefulde Harme, gav hun sig i Lag med den arme, skøre Klædning. Ikke en Traad skulde der blive igen!

Under alt dette var hun bleven siddende i Lænestolen, dukkerank, med Brevtasken i sit Skød. Hendes Ansigt, der et Øjeblik havde været lidt fordrejet, blev atter roligt, næsten udtryksløst, idet hendes Mand traadte ind ad Døren, smuk og høj, klædt i Smoking, og, skøndt det var lige inden Middag, med en lille Cigar i den ene Mundvig.

— Idiot, den Sekretær — sagde han og lod sig falde ned i en Lænestol paa den anden Side Bordet, idet han strakte sine lange Ben med de smalle Laksko fra sig. Trods hans femogtredive Aar formaaede det skarpe, elektriske Lys over hans tilbagelænede Ansigt ikke at finde den mindste lille Fure i dets bløde, flødegyldne Hud; under de lidt tunge Øjenlaag halvsov Øjnene

som et Par mørke Fløjlsblomster, mens den fyldige, lidt fremstaaende Mund bag den mørke Moustache havde et staaende Udtryk, som om den smagte paa kedsommelige, ikke vel tillavede Retter.

— Men det er det sædvanlige — fortsatte han. Penge kan man aldrig faa vekslet, og ingen Besked véd de om Togene. Jeg maatte selv ned og gennemstøve Reichskursbogen. Vi skal herfra i Morgen Kl. halvotte.

Han standsede for at føle ned i sin Brystlomme; saa' sig saa om paa Bordet.

— Hvad for noget? Laa min Brevtaske ikke her paa Bordet?

Elisabeth vendte sig om mod ham.

— Jo. Jeg har moret mig med at se Billeder i den, mens du var borte.

— Billeder?

Deres Øjne mødtes, idet hun over Bordet rakte ham Brevtasken, hvori det inderste Rum endnu stod aabent. En klar, lyserød Farve bredte sig over Kammerjunkerens Kinder.

— Du maa undskylde — lagde hun til. — Jeg kedede mig, og kunde jo ikke vide, den indeholdt den Slags Erindringer.

Holger Hindt klappede Brevtasken sammen.

— Det ældgamle Fotografi! — sagde han. — Det er flere Aar siden, hun forærede mig Brevtasken i Filippinegave. Det var, da vi begge var ansat i Magistraten. Jeg fik den frem nu til Rejsen, til de udenlandske Penge.

Usandfærdig, altsaa. De smaa, haarde Hænder arbejdede videre paa deres Værk, skøndt de tilsyneladende laa saa rolige, den ene paa Bordet, den anden paa Stolearmen.

— Ældgammelt? — gentog hun smilende. — Og den Kjole, hun er fotograferet i, den nedringede Prinsessekjole, var den sidste, hun fik. Jeg forærede hende den selv til vort Bal. Netop til vor Forlovelsesaften.

Forbandet ogsaa, at han af lutter Dovenskab havde beholdt den Brevtaske i Brug. Hvor kunde Tilfældet ogsaa være drilagtigt! Nu risikerede han Vrøvl, maaske Scener . . .

Han rejste sig, gik hen til den ene Balkondør, strøg Asken af sin Cigar. Nogle Øjeblikke blev han staaende med Ryggen til sin Hustru og saa' ud i den blaanende Skumring, hvor smæltet Guld fra Maanen begyndte at svømme paa Søen, mens Nattergalene slog.

Saa vendte han sig. Dér sad hun endnu og tronede paa den irriterende Maade henne i Lænestolen.

— Ja, hvad skal man sige, kære Ven — sagde han tilsidst og puttede atter sin Cigar i Munden. — Det er ikke saadan at være Mand. Jeg kan paa Ære bevidne dig, at jeg aldrig har lovet nogen anden Kvinde Ægteskab, end dig. Og hvad der ellers er blevet min Fortid skænket, maa du sandelig ikke være skinsyg over nu. Og fejg oven i Købet; og en Pralhans. De smaa Hænder fuldbyrdede deres Ødelæggelsesgærning. De sled Klædningens sidste, skærmende Traade fra hverandre . . . Maaske handlede de ilde og uklogt og beredte deres Ejerinde en haard og nøgen Fremtid. Et Par finere, visere og bøjeligere Hænder vilde maaske, med den Overbærenhed, som Selvkendskab skænker, og med den Skønhedssans, for hvilken Samlivet med en blottet Egoisme er uudholdeligt, da den første Klædnings Silke brast, have vævet deres Medskabning en anden, graa og fattig, men mere holdbar . . . Men disse Hænder var nu saadan skabt og kunde ikke handle anderledes.

— Skinsyg? — fik hun tvunget frem. — Nej, vær du blot rolig.

Saa rejste hun sig og gik ud paa den anden Balkon.

Hun kunde ikke sige mere, ikke blive i Lyset. Inde i hendes Bryst væltede som en brændende Bølge af bittre Vande, der vilde kvæle hende, om den ikke fik Lov at bryde sig Vej ud gennem hendes Øjne. — Og det maatte den ikke! Det ikke! Dette fremmede, fjendtlige Menneske der, skulde ikke se hende græde, skulde ikke, haanligt irriteret over hendes Ophidselse, vende sig fra hende. Ikke den mindste Bevægelse skulde han formode . . .

Hun bed Tænderne sammen og tvang den salte Graad ned i Halsen, mens hendes Hænder klamrende greb om Balkongittrets kolde Jærn, og hendes Tanker huggede sig fast i det første, det bedste adsøredende Indtryk fra Yderverdenen, at det maatte hjælpe hendes Vilje i dens Kamp mod Oprøret i hendes Sind.

. . . Stadigt denne Stegeos fra Køkkenet . . .

Hvad var det for en Lugt, der nu steg op? . . .

. . . Omelet . . . Der lugtede af Omelet . . .

Saa, nu skulde de igen have Omelet til Dessert? . . .

Den flove Omelet med Syltetøj . . . Hun hagede sig krampagtigt fast ved denne Tanke . . . Omelet . . .

Et pludseligt Indfald jog ved dette Ord op i hende. Og for dette Menneskes Skyld var den Anden død, og hun nu saa ulykkelig!? Trop de bruit pour une omelette, trop de bruit pour une omelette . . .

Hun var frelst: Et Latterudbrud vristede hendes Tænder fra hinanden og gengav hende Herredømmet over hendes Ansigtsmuskler.

Men nede fra Spisesalen tog nu den store Gongong, hvis Malmtoner to Gange dagligt kaldte Hotellets Gæster sammen til Maaltid, til at sende sit rungende, vibrerende Bulder ud over Hus og Have. Holger Hindt kom frem i den ene Balkondør.

— Skal vi gaa ned? — spurgte han.

Og med et forbavset Blik paa sin Kone, der

leende, med Lommetørklædet for Munden kom ind fra den anden Balkon, tilføjede han:

— Hvad er det, der er saa morsomt?

— Aa, jeg kom til at tænke paa, — svarede hun, idet hun foran ham gik ud af Døren og ned ad den lystindrende Korridor, hvor Latter og Tale i mange Tungemaal, akkompagneret af Skørternes Silkehvisken, som en Strøm gled ned mod Hovedtrappen, mens Gongongens Malmdrøn endnu øredøvende dirrede mod deres Trommehinder, — jeg kom blot til at tænke paa, at dette egentlig er megen Støj for en Omelet . . . For megen Støj for en Omelet . . .

TOLDERENS SELVMORD

AF

CARL KOHL

TEGNINGER AF LOUIS MOE

»TÆNKE med Hjernen? Det er noget fordrukkent Vrøvl«, — sagde Toldassistent v. Ramsfelt og saa prøvende gennem Whiskyglasset mod Gasblusset, — »det er sgu Maven, man tænker med! Det er Maven, der regerer Verden, — det vil sige den gode Mave. Den, der har en saadan, er større end den, der indtager en Stad, burde en af de syv Vise have sagt. Er der først noget i Vejen med Maven, saa Godmorgen al Livets Solskin! Ser I, det er den allerintimeste Grund til, at jeg nu sidder i mit Livs Aftægtshus og gnaver det kødløse Ben som Tolder i Stedet for at sidde til Højbords ved Livets store vellystige Lammesteg. Det var en daarlig Mave, der i sin Tid fik mig til at begaa Selvmord.«

— »Selvmord? Du begaa Selvmord?« sagde jeg med en Forbavselse, der endog fik mig til at sætte mit Glas fra mig, inden det var tømt — »Nej, Ramsfelt — den tror jeg ikke paa. Den Historie er for grov.«

— »Grov? Husk paa, hvad Goethe siger: Grov, teurer Freund, ist alle Teorie! Næ desværre, mit Selvmord er kun den nøgne, bitre Sandhed. Og det var min Mave,

samt i anden Række naturligvis en Kvinde, der drev mig til denne Fortvivlelsens Selvhjælp. — Det er én af disse Historier, som man hele sit Liv sidder i Kakkelovnskrogen og fortryder. — — Ræk mig Whiskyflasken!« — —

— »Kom med Historien! Vi er lutter Øren,« sagde jeg, og vi rykkede tæt sammen om Bordet. Ramsfelt løftede tænksomt sit ølfarvede Overskæg op af Glasset, opfangede behændigt med Tungen nogle Draaber, der truede med at gaa til Spilde, og et drømmende Udtryk svømmede blidt henover hans veltilrøgede Merskumsansigt.

— »Ja, ser I; det er nu snart mange Aar siden. Ingen af Jer kunde snyde Næsen i Fingrene den Gang. Jeg var en tredive Aar — flot Fyr med Overskæg og Lægge. Kvinderne vimsede om mig som Fluer om et Stykke Sukker, — det er jo snart at mærke, at man har en vis Værdi paa Verdensmarkedet. — Men i andre Henseender var min Stilling nu ikke saa all right. Det gaar jo med Kvinder ligesom med Penge, — de er skabt til at cirkulere. Men der er den Forskel, at Kvinder er der nok af; værre er det med Penge. Hvad Pokker skulde jeg gøre? Jeg sad i Gæld til højt op over Lønningen. Hvad skulde Enden blive? Bestille for meget havde jeg ikke Lyst til. Det er kun slette og ukristelige Mennesker, der glæder sig over at slide i det med Arbejde. Det var for at straffe Adam, at det blev sagt til ham, at han skulde æde sit Brød i sit Ansigts Sved, derfor er det ligefrem Bedrageri mod Religionens Bud at glæde sig over det, som skulde være en Straf. Saa irreligiøs var jeg ikke, — jeg hadede alt Overarbejde. — Og jeg spekulerede og spekulerede. Palle, sagde jeg til mig selv, noget maa der gøres — men hvad? Og saa bestemte jeg at gifte mig. Naa, jeg var jo ikke, hvad man i daglig Tale kalder et glimrende Parti, men enfin mit Ydre berettigede mig til alt . . .«

— »Til Sagen — til Sagen« lød en Stemme nede fra et Glas.

— »Gudbevares kære — vil De ikke høre, saa lad være. Mig er det ligegyldig . . . Naa, jeg tænkte, at det var bedst at skynde sig — er man altfor kræsen og langsom i sit Valg af en Kone, ender det altid med, at det kun er ens Venners Koner, man finder. Og jeg fandt da ogsaa, hvad jeg søgte. Det var en lille Komtesse fra Svenninggaard — fix, rig, lige noget for Palle Ramsfelt. Dejlig var hun, Guddødemig, den Gang — nu er hun forlængst en gammel, sprukken Tepotte til en Vigiliasøster. Hendes Ydre vil jeg spare Jer for — det vilde gøre for stærkt Indtryk paa Jer, men bedaarende var hun — og tilmed et udmærket Parti for en yngre, vel prioriteret cand. polit. med 2' Karakter. Naa, jeg begyndte Belejringen. Ja, I kender hele Litaniet: lange, bevægede Haandtryk med tilhørende Grand-danois Blik, stramme Ridebuxer, Drachmannsviser med Smørtenor, Heines Digte — jeg kunde et Par Linier — med hendøende Fistel, afbrudt af en skærende, fortvivlet Latter over et forspildt Liv o. s. v. Og Virkningen udeblev ikke. Jeg forfulgte min Sejr — en af Napoleons Grundsætninger, ved I — og en Aften i Haven — men passez outre — Kort sagt, alt var klappet og klaret. Kun ét manglede — Hovedhjørnestenen, det grevelige Ophav selv.

Jeg op til ham. Jeg tænkte mig ikke Muligheden af, at han kunde være snæversynet og bornert nok til at afvise mit Tilbud. Men han var det.

Han sad ved sit Skrivebord med et affabelt Smil klistret pa sin nymalede Façade og lignede en Kalkun, der tror, den er en Kanariefugl. — — Gudbevares, han var meget beæret, men — men — Masser af Men'er. Den Mand vilde ikke sin Datters Lykke! Affable Smil, beklagende Skulderforvridninger — han havde været 14 Dage i Paris — og et kategorisk Nej. Mangen en Buddingform har et intelligentere Indhold end hans Hoved. —

Jeg gik fra ham i samme Sindsstemning som Shakespeare, da han skrev Dante's Helvede og »det tabte Paradis«.

Naa, jeg er jo ikke af dem, der let lader sig intimidere, saa jeg og Regitze lagde vore Hoveder i Blød. Og vi blev enige om at bruge de store Midler: Bortførelse, Kon-

gebrev, Rejse — fait accompli! Greven forsonet af Hensyn til Navnet, og min Fremtid sikret. — Jeg fik de nødvendige Penge rejst, skønt det voldte mig megen Besvær at finde en Mand, der var Idiot nok til at male paa en Vexel. Men det gik. Jeg købte Billetter til Hamborg og alt var rede.

Dagen, den store Dag, kom. Og Aftenen kom.

Vi skulde mødes i Haven. Men saa slog Lynet ned!

Guddødemig, om jeg ikke faar et Anfald paa Vejen derned. Aldrig har jeg oplevet noget lignende. Det var Virkning af Sindsbevægelse, Spænding, i Forbindelse med Reminiscenserne fra det Afskedsgilde med min Ungkarletilværelse, som jeg havde fejret Aftenen før.

Jeg tror, det er Byron, der her sagt, at kun to Ting i Livet smertede ham: at sidde Model for en Maler og faa en Tand trukket ud. Jeg har ikke prøvet nogen af Delene, men jeg vilde ønske den Paradoxmager i mit Sted.

Nok er det — Tiden gik, Toget gik, Regitze gik.

Skænk i mit Glas, gamle Ven. Disse Minder tager paa mig!

Dagen efter fik jeg Brev fra hende paa min Sotteseng. Iskoldt — jeg var en elendig, en Svindler — et Menneske, for hvem Kærlighed kun er en Blomst til at sætte i et Knaphul — hendes Kærlighed var en Illusion, der brast — jeg var en uværdig!

— — Jeg fik ingen Kone den Gang — heller ingen senere. Min Gæld blev ikke betalt — heller ikke senere.

Jeg sank ned i et bundløst Dyb af den sorteste Fortvivlelse. Det nyttede ikke, at jeg søgte at trøste mig med, at en Kvinde aldrig er saa god, at der ikke kan findes en bedre. Forgæves erindrede jeg mig selv om, at den Kvinde, som vi finder den attraaværdigste af alle, for en Asket kun er en kalket Grav, og for en sulten Løve kun repræsenterer ca. 120 Pund mere eller mindre skært Kød.

Intet hjalp. Min Fortvivlelse blev sortere og sortere, mine Kreditorer mere og mere paatrængende.

Og fuldt til Randen blev mit Giftbæger, da jeg en Dag hørte, at Regitze havde forlovet sig med en Kammerjunker Griffenskjold, en ren Montezuma med et Ansigt som hengemt, skimlet Leverpostej.

Alt kan jeg tilgive en smuk Kvinde — kun en eneste Ting er utilgivelig. Og det er, naar hun viser den ubeskrivelig slette Smag at foretrække en anden for mig. Og

navnlig en Pithecanthrop som Regitzes nye Ideal. —

Da følte jeg, at der var kun én Udvej for mig. Jeg følte mig saa ydmyget i min Menneskeværdighed, saa fornedret, at om jeg havde levet i det gamle Karthago og var udstillet paa et Slavemarked, vilde selv en karthageniensisk Spækhøker ikke en Gang have mig med i Tilgift.

Jeg satte mig ved mit Skrivebord og skrev mit Testamente, hvori jeg betroede min løbende Gæld til min Svoger, Godsejeren paa Darresholm, og mit delvis rige Indbo til min Møbelhandler. Saa tog jeg et Reb frem, som jeg i sin Tid paa et Karneval havde anvendt til en Dominikanerkutte, slog en Løkke paa det og kastede for sidste Gang et Afskedsblik ud over det Værelse, hvor jeg havde skrevet saa mange Veksler, der havde skaffet mig og mine saa megen Glæde. Saa drak jeg min Whisky ud, tog min elektriske Lommelampe, kaldte paa Hektor, min sidste Ven og gik ud i Mørket, der som et Ligklæde svøbte sig om mine blege Kinder. Fattet og med sikre Skridt gik jeg Skæbnen i Møde. Min Beslutning stod urokkelig fast. Jeg manglede kun en Toga for at ligne Cæsar, der med Foragt traadte Døden i Møde den 9' Termidor. — Nede i Lunden, vidste jeg, i Alléen paa det sjette Træ fra venstre var der en Gren, der passede mig.

Vinden strøg klagende gennem Træernes tætte Kroner. Det var, som om Naturen sørgede over det, den nu skulde miste. Men mit Hjerte slog roligt. Hvis jeg havde haft en Cigaret, vilde jeg have tændt den med Hænder, der ikke skjalv.

Jeg kastede Rebet over Grenen og saa mig sidste Gang om.

Jeg losnede Løkken og vilde stikke mit Hoved igennem.

Da fik jeg pludselig en Ide, kastede Løkken om Hektors Hals og trak til.

Bedrøvet betragtede jeg dens sidste Trækninger og gik hjem med bøjet Hoved, som Napoleon paa Vejen til Canossa.

Hjemme græd jeg længe ved min Whisky over min sidste Ven, Hektor, der ofrede sig, for at jeg kunde leve«. —

Ramsfelt tømte sit syvende Glas og vendte sit sørgmodige Blik rundt i Kredsen: »Hvad gør ikke en Hund for sin Herre?«

3 BREVE TIL CONGO

S/S »Leopoldville«. Guineabugten.

Kære Ven!

Jeg har lovet at meddele Dig lidt om min Rejse ned ad Congofloden, og benytter mig nu af den ufrivillige Lediggang, som Sørejsen hjem til Antwerpen medfører, til at indfri mit Løfte.

Jeg har tidligere meddelt Dig, at jeg forlod min Post Lisaka allerede i Slutningen af Juni Maaned, for derfra at gaa den syv Dage lange Fodrejse gennem den nordlige Del af mit Territorium til Isaka, den lille Transportpost paa Momboyoflodens venstre Bred, der, hvad Du vel husker fra dit eget Ophold i disse Egne, danner Bindeleddet mellem Lisakaregionen og hele den øvrige Verden. Her var det min Hensigt at afvente Dampbaaden, som skulde komme op med min Afløser og tage mig med ned til Coquilhatville.

Det forbavser vist ikke Dig, der ved, hvor letkøbt Negerpopularitet sommetider er, at høre, at jeg paa hele denne syv Dages Rejse var Genstand for stadige Tillids- og Taknemlighedsforsikringer. I Landsbyerne omringedes jeg af Deputationer med Høvdingerne og de ældste i Spidsen. Alle beklagede de med den Negren iboende energiske Veltalenhed, som oftest i Munden paa hinanden, at jeg, der havde ordnet Sagerne saa godt for dem i to Aar, som havde bragt rolige Forhold tilveje i denne urolige Egn, og som havde forøget Landets Velstand, nu vilde rejse hjem til Evropa — na m'putu. Den almindeligt benyttede Talemaade lød omtrent saaledes: Hvis Guvernøren selv — Bula matadi mongo — havde været her, saa vilde vi straks alle sammen — Mænd, Kvinder og Børn — have bedt ham om at maatte beholde Dig endnu et Aar.

Ogsaa Du har vel en enkelt Gang i et Øjebliks Distraktion ladet Dig forlokke af den naive og forfængelige Selvtilfredshed, der følger af at se sig som et helt Folks Velgører og høre sig omtalt som en Slags Apostel. I saa Fald er Du rimeligvis, ligesom jeg i dette Tilfælde, straks kommen i Sindsligevægt igen, eller har maaske endog følt et lille smerteligt Sting et Steds, naar en af Deputationens Talsmænd i sidste Øjeblik med en lille blank Glansrest af den sidste Afskedstaare i Øjet, gør Dig opmærksom paa, at den Høne, som nys blev Dig højtideligt overrakt, koster 3 francs, lig tredsindstyve Messingstænger, og at Du endnu skylder nogle Centimer for Fisk, Du fik sidste Gang, Du drog gennem Landsbyen. Disse Afskedsceremonier gentog sig i alle Landsbyerne, men skønt jeg aldrig har været saa feteret som paa denne Rejse, havde jeg dog tilsidst en klar Følelse af, at der faldt en Sten fra de Folks Hjerter, naar de saa mig forsvinde for sidste Gang mellem Manioken og Træerne mod Nord.

Heller ikke Negren i Urskoven er helt tilfreds med, hvad han har. Ogsaa han tænker sig stadig Muligheden af noget bedre. Den ideelle hvide Mand kommer maaske en Dag. Han, der tror alle de haarrejsende Løgnehistorier om den sorte Næste og om Nabobyen, som uddeler rige Gaver til højre og venstre for intet, og som glemmer at opkræve Skatterne.

I en Landsby blev der meget stor Opstandelse og hele Modtagelses-Ceremoniellet gik i Stykker, fordi jeg dér maatte indkalde nogle Vidner i en Retssag, som verserede for Domstolen i Coquilhatville. Vidnerne tog Sagen med mandig Ro og Mændene i Byen, der var kommet til i Snesevis, trøstede hinanden indbyrdes. Derimod havde min Ven Lokako, Høvdingen, og jeg alle vore Talegaver behov for at berolige Kvinder og Børn, der hylede og græd over Ulykken. »De dør, de dør!« raabte de gamle Koner, mens Taarerne randt i Striber ned ad deres snavsede Ansigter og de nøgne, støvede Overkroppe. Lokako og jeg maatte bruge mange kraftige Ord for at overtyde Folkene om, at de tre Mænd, som skulde ned og vidne til Fordel for et Landsbybarn, ikke vilde lide det ringeste ved at foretage Rejsen paa Dampskib frem og tilbage til Coquilhatville.

Ikke desto mindre var de tre Mænd ved Afrejsen omgivne af et Hundrede trøstende og klynkende Landsbyfolk af begge Køn og alle Aldre, mens Lokako var den eneste, der ikke glemte sine repræsentative Pligter overfor mig, den bortrejsende Apostel.

I Posten Bombomba, hvor jeg opholdt mig en Dag paa Gennemrejse, var jeg tilstede ved Afløsningen af den gamle Postchef, som ogsaa skulde hjem til Evropa, og som iøvrigt var saa heldig at komme temmelig hurtig afsted i Hvalbaaden, mens jeg, der havde ventet Damperen op i Slutningen af Juni eller Begyndelsen af Juli, maatte blive liggende og vente i Isaka i to Maaneder.

Isaka er en afskovet, af Regnen udvasket og furet Sandbanke paa Momboyos venstre Bred. Til daglig bor der kun en Skovbetjent og et Par Fiskere med deres Familje.

For den, der ikke har nok i sig selv, afgiver denne hvide Banke med Bambushuset paa Midten og de sorte Rejsendes Smaahytter i ærbødig Afstand, indrammet som den er af sort Skov og en grumset Flod, et ualmindelig trist og goldt Skue. Melankolske Dampskibsførere, som er kommen dampende op med Last, og hvis bedrøvede Øje kun har mødt Skuet af den halte Skovbetjent og de gamle tavse Fiskere paa det hvide Sand, har givet Stedet det uhyggelige Navn Djævleøen.

Skønt den er noget livligere, naar jeg kommer med mine Folk, hører der dog en hel Del Sindsro, en stor Kasse Bøger og meget Skrivemateriale til for at faa Badesæsonen, den jeg skulde have tilbragt paa Skagen, til at gaa i det lille ensomme Bambushus.

Jeg havde heldigvis de tre Ting og Tiden gik udmærket til den 5te September. Den Dag om Morgenen Klokken syv dampede »Delivrance« ned ad Momboyo og jeg stod paa Dækket hos den danske Kaptajn og svingede med Hatten til min Stedfortræder, der blev tilbage paa det hvide Sand — for tre Aar.

Rejsen ned ad Momboyo og Ruki er der intet andet at bemærke om end, at den ligner alle Rejser ned ad Bifloderne gennem Skoven. Du ser intet andet paa den 3—4 Dages Fart til Rukis Udløb i Congofloden end Vand og Himmel og de to Skovmure, vi løber imellem. Blot fjerner Murene sig langsomt fra hinanden i Løbet af Rejsen, og Nedre Rukis brede, blanke Flodspejl er lidt livligere end det smalle, skovbeskyggede højere oppe. Fra Tid til anden lægger Baaden til ved en Post eller en Landsby og Du ser et blegt Ansigt eller et Par tavse Negre komme ned til Baaden og tage imod os paa den langsomme og træge Maade, som er saa betegnende for Stemningen oppe paa Equateur Smaafloder i disse sløje Tider.

— Naar Baaden fra Rukis Munding i en stor Bue svinger ned ad Congofloden og Udsigten til det brede, lyse Vand og til Coquilhatville aabner sig for En, faar man en Følelse af, at her har den tunge, tavse Skov mistet Fodfæstet, og naar man lader Øjet søge ud bag Plantationerne, synes man endnu, man kan se den trække sig tilbage helt langt ude, vred og knurrende. Man synes ogsaa, at man selv er bleven en tung og vred Skovmand, og man ser halvt vranten opover Coquilhatvilles parklignende Skrænter, der ligger i halvslumrende, smilende Velvære og koketterer med Smaaøerne længere ude, og spejler sine røde Bygninger, sine Palmer og sine fremmede Farver i Flodens Sølvspejl. Som om der ikke sad, oppe i Skoven, unge Mænd, mørke i Hu, med rynket Pande, og grublede over Familje-, Samfunds- og Raceproblemer, som gør En gammel og klog, mens man endnu har Ret til at være ung og letsindig.

Fra Coquilhatville gik det rask nedover. Efter tre Dages Ophold i denne mit Distrikts Hovedstation var jeg saa heldig at faa en Plads som overkomplet Passager ombord paa »Princesse Clementine«. I Leopoldville havde jeg en gemytlig Aften sammen med de tilstedeværende skandinaviske Kaptejner, som havde samlet sig paa »Clementines« Fordæk. I Thysville, hvor man nu afbryder Jernbanerejsen for Natten, blev jeg i den Grad gennemfrossen, at jeg ikke husker nogen saa intens Kuldefornemmelse fra nogen Vinternat hjemme. Nogle af mine Rejsekamerater sov ikke for Kulde.

Denne to Dages Jernbanerejse gennem Bjergene fra Stanley Pool til nedre Congo betragter jeg, for dens Kedsommeligheds Skyld, som sidste Instans af den ganske naturlige Skærsild en vildfaren Skovmand maa underkaste sig for en Dag at nyde den Lykke, efter en treaarig Fraværelse, at staa paa »Africas« eller »Compagnie francaises« Balkon i Matadi, renvasket og i nyt, hvidt Tøj, og se langt nede under sig i Strømmen, lænket til en tusindbenagtig Jernbro, den næsten mikroskopiske fire Tusend Tons Baad, som skal føre ham hjem til det forjættede Land ved Sundet.

Men de fem Dage i Matadi. De var drøje.

I tre Aar har man kunnet arbejde, rejse, læse, skrive, spise, drive og sove. Her i Matadi paa Hotellet, hvor Vinden suser gennem aabne Døre og Verandaporte, hvor Lyset blænder En, og hvor Monotonien og Ensomheden paavirker En mere end da man var alene i Urskoven, plages man af en stadigt gnavende Utaalmodighed. Man kan ikke læse, man kan ikke skrive, og man kan ingenting. Man søger at beherske sin Uro; man kan ikke; den bliver til Feber. Man vakler til sin Seng, staar op igen nogle Timer efter og begynder forfra paa samme Maade. De har det allesammen saadan, Rejsekameraterne. Alle disse sammenbragte Eneboere, som ikke finder nogen Tilfredsstillelse i menneskeligt Selskab, regner Timerne ud til vor Afrejse fra denne kedsommelige Stad, der for os bliver en trist Ventesal paa Vejen fra Urskovens øde, os beslægtede Vildskab, til det Evropa, vor Længsels kalejdoskopiske Maal, som de fleste af os en Dag om nogle Maaneder forbitrede vil vende Ryggen paany.

Om Opholdet i Matadi kan jeg ellers fortælle Dig, at jeg der gjorde mig skyldig i en lille Ubetænksomhed.

Eftermiddagen før vor Afrejse med den lille »Hirondelle« til Boma fulgte jeg Fangekaravanen, der bar min og nogle Kameraters Bagage fra Hotellet til Varehuset ved Havnen, for at se, hvor Kufferterne blev stillede til næste Morgen. Tilfældigt kom jeg til at staa alene i Varehuset lige bagved og ubemærket af to sammenlænkede Negre. Disse havde gjort den Opdagelse, at Laaget paa en Kasse med Konserves var løst, og var nu i Færd med at fylde Lommerne med Konservesæsker.

Jeg iagttog dem halvt i Tanker, fulgte de rappe Bevægelser, saa fra Siden de hastige Tyveblik, følte i min egen Haand Tyvens Glæde ved at stoppe en lækker Harepostej i Lommen og anstillede samtidig, ambitiøs Skovmand fra øvre Congo som jeg var, satiriske Betragtninger over den fremskredne Tyvekunst hernede i Civilisationens Centrer, indtil jeg fuldstændig glemte mig selv, glemte at jeg var Filosof, Tilskuer og Menneskeven, og bukkede under for denne plumpe Følelse af snobbet Geskæftighed, der tvinger en Mand i Uniform til at lægge sine retfærdige Hænder paa to skælvende Synderes Skuldre, kalde paa Skildvagten og pege paa Gevæksterne ved Lommerne.

Skønt jeg straks, da jeg saa den yderst indignerede sorte Skildvagt — Du kender den ny-civiliserede Soldats triple expension Indignation over hedenske Laster — trække af med Synderne op til Justitsbygningen, gjorde mig Følgerne af min Overilelse klart, har jeg senere, dels over for mig selv, dels over for andre, søgt at forsvare min Handlemaade. Desværre uden Held.

Der er ingen, der vil give mig Ret, og nu sidder de to Stakler nede i Fængslet i Matadi og afsoner Harepostejen, og jeg sidder her og forskanser min Samvittighed bag nogle stakkels Brokker af en Retsbevidsthed, som vistnok ogsaa her i Landet gælder for at være antikveret.

Vi laa ogsaa nogle Dage i Boma, vor sidste Etape. De afsluttende Visitter hos Regeringens Embedsmænd og de sidste Ærinder i Kontorerne blev forrettede og den anden Oktober om Eftermiddagen dampede vi ud om Pynten ved Banana med en frisk

Brise fra Havet, der for Resten har holdt sig til nu.

Den er bedre end Jeres Sumpluft oppe i Basoko.

Jeg skriver til Dig fra Evropa, saasnart jeg faar Tid.

Din hengivne

Kaptejn J.

II.

København.

Kære Ven!

Sidst skrev jeg til Dig fra Guineabugten.

Siden da har jeg nærmet mig Civilisationen gradvist og umærkeligt.

Saa umærkeligt, at det forekommer mig, at jeg har glemt at følge med, og at jeg endnu inderst inde befinder mig i Centrum af den store, afrikanske Urskov.

Jeg er endnu ikke aklimatiseret her i København, og jeg gaar, som jeg har gjort paa hele Rejsen, og forbavser mig over det ubevægelige i min Sindstilstand, og over, at der mangler mig Evne til at modtage Indtryk af hvad som helst.

Vi saa Grand Bassam. Freetown og Dakar. Men de blev siddende i vor Erindring som vage, os uvedkommende Taagebilleder. Paa Teneriffa kørte vi med den elektriske Sporvogn fra Santa Crux op til den gamle, spanske Hovedstad la Laguna, og vi brugte begejstrede Ord om den herlige Udsigt deroppe fra ned over den unge By, over Havnen og det dejlige blaa Atlanterhav. Men det gjorde intet Indtryk paa vore matte Nerver. Vi talte med spanske Bønder, Æselsdrivere og Sporvognspassagerer om Markkultur, Vinavl og Bananudførsel til England. Det var ligesom vi havde gaaet og talt med de Folk om de Ting altid, og som om der slet ikke laa tre Aars drøje Strabadser i Urskoven mellem sidst, vi var her, og nu.

Vi var i et Theater i Southampton. Og vi gamle Skovboere sad der i første Parket, overlegent kritiserende, som havde vi set alle Premiererne i Paris og London, skønt vi i tre Aar ikke havde set andet end Negerplastik og Mavedans

Og vi sad i de bedre Theatre i Bruxelles og fik lidt Flodvand i de trætte Øjne, naar denne det evropæiske Sprogs himmelske Musik klang for stærkt i Soldaterøret, det der har vænnet sig til kun at spore Lyden af Blades Hvislen og Fuglestemmers Varslen, til at drikke Lyd, som en tørstig drikker Kildevand, og som nu i sin Uerfarenhed forsluger sig paa en Menneskesjæls Jamren eller et Hjærtes Jubel fra en ligegyldig Lamperække.

Men alt det gjør ikke det Indtryk paa os, som vi havde ventet. Alting forekommer os for simpelt og for soleklart. Vi er endnu Tilskuere og Turister. Det evropæiske Samfundslivs Complexitet har endnu ikke fanget os i sine Masker. Vi svømmer ovenpaa. Og mens vi sidder paa Boulevardcaféerne og taler om god Mad og nye Klæder og finder alt omkring os i høj Grad selvfølgeligt, er Urskoven endnu spillevende i os.

Jeg er nu efter den lange Rejse havnet i Store Kongensgade, hvor jeg foreløbig har ladet Hvilen falde paa mig, og jeg antager ikke Du finder det unaturligt, at jeg, der, hvad du kan forstaa af ovenstaaende, i Grunden kun er en Novice mellem de gamle erfarne Evropæere, følger min Tilbøjelighed til at klynge mig lidt til Mindet om den Urskov, hvor jeg synes, jeg hører hjemme og hvor jeg kan gemme mig.

Heller ikke haaber jeg, det forbavser Dig, at jeg for fjerde eller femte Gang i de sidste sex Aar føler Trang til at opfriske Erindringen om vort sidste glade Møde i Congo.

Kan Du huske?

Ja selvfølgelig kan Du huske det, eftersom jeg jo har skrevet det til Dig fire, fem Gange.

Altsaa.

Vi var en Tid forsvundne for hinanden dernede. I lang Tid var vi jævnligt stødt paa hinanden paa Rejser i Province orientale, men jeg var kommen til et andet Distrikt og Du var gaaet hjem til Evropa med din Dysenteri. Et Rygte fortalte, at Du skulde være kommen tilbage til Landet, men jeg vidste ikke hvor Du var, og trøstede mig vel sagtens med den Tanke, at selv om vi var to unge Mennesker af en vis Betydning, var der jo dog ikke noget paafaldende i, at vi kunde blive borte for hinanden paa et Territorium, der er halvt saa stort som Evropa.

Jeg sad alene paa min Post oppe i Urskoven, hvor ingen Mennesker kom. Jeg byggede og exercerede, plantede og høstede, opkrævede Skatter og holdt Folketællinger, til der en Dag kom en anden hvid Mand med en Ordre i Lommen, at vi skulde anlægge en Post oppe paa Lokolofloden, højt oppe i Skoven, ude paa Grænsen af Lov og Ret, der hvor det ukendtes Mystik begynder, og hvor Verdens fæle Behersker og Skaber, det store ludende Dyr med de dræbende Øjne, Ilima, hersker.

Jeg drog afsted op til øvre Lokolo.

— I Loklofloden var der mange sære Fisk. Nogle med store Rovdyrgab med skarpe Tænder, andre med Tryner som Svin og nogle med Hængemave. Nogles Kød var giftigt. Dem fik Konerne i Landsbyen, thi Mændene turde ikke spise dem selv. Desuden var der alt muligt andet Kryb i Floden, Orme, Slanger, Firben, Eguaner og Krokodiller.

Ellers var der deroppe ikke andet end Skoven, der hængte ned i Flodens sagte glidende Vand, en Landsby og jeg og mine Folk. Vi begyndte at hugge, grave og bygge oppe i Nærheden af Landsbyen, en halv Times Vej fra Flodbredden, og jeg troede stadigt, at Ilima var min eneste Nabo, at imod Syd var der kun Æventyr og Mystik, og at jeg var den ensomste og den stærkeste Mand i Verden.

En Dag, da jeg havde faaet mit eget Hus færdigt og jeg sad mageligt og behageligt i en stor, højrygget Stol ved et vældigt Bord i Forhallens Skygge, og følte mig som en lille gammeltestamentelig Monark, modtog jeg et Brev.

Det kom derfra, sagde Manden, der bar det, og pegede mod Syd.

Er der Mennesker i denne Urskov, tænkte jeg ved mig selv, brækkede Brevet og læste.

»Monsieur. Saadan og saadan . . . Nogle af deres Folk more sig med at chikanere mine indfødte, inde paa vort Territorium o. s. v.«

Nedenunder stod dit Navn.

Vort Territorium! Og mit Mysterium, som jeg har siddet og gemt saa længe, til en anden kommer og kalder det »vort Territorium«.

Jeg svarede Dig tilbage.

»Monsieur. Der skal ikke komme Fjendskab mellem os to for nogle faa hundrede Kvadratmile Lands Skyld. Kom hurtigt og lad os ordne det i Mindelighed.«

Mit ærede Navn.

Nogle Dage efter kom de løbende med Bud den halve Times Vej nede fra Færgestedet, raabende:

»Han er der!«

Den fremmede Herre ovre fra de andre Vande var der. Jeg fik Blodet til Kinderne, satte Solhatten paa

og for afsted ned gennem Posten og Landsbyen og henad Skovstien.

Jo, min Sandten, der sad Du midt paa Vejen mellem de høje Træer, nøgen til Bæltestedet, mellem alle Dine leende Sorte og sang og tørrede Dig efter et improviseret Styrtebad. Rundt om paa Kufferter og Kasser laa dine rene Klæder og fløjd og der var dækket et lille Bord, thi Du var sulten som en Ravn efter en 7–8 Timers Marche.

Det mest morsomme var dog de tre lurvet udseende Banditter, der udgjorde din private Husstand. Dem havde Du lært at sige Godmorgen, Goddag, Godaften, Godnat og Farvel, og de stillede sig nu op foran mig paa Linie og sagde paa Kommando:

»Godmorgen«.

Du gjorde dem opmærksom paa, at saadan sagde man ikke midt om Eftermiddagen, og at de godt vidste, hvorledes det hed.

— Dem havde Du lært at sige Godmorgen, Godaften, Godnat og Farvel, og de stillede sig op foran mig paa Linie og sagde paa Kommando: »Godmorgen!«

Hvorefter de alle som en sagde:

»Godnat«.

Da ogsaa denne Hilsen vakte dit Mishag, repeterede de dem alle fem paa Ramse.

Men, at vi to skulde løbe paa hinanden et saa afsides Sted i Verden, som i Urskoven ved Lokolo. Det kom vi aldrig ud over. Hvordan kunde det gaa til. Det maatte saa være Skæbnens Vilje, at vi to skulde høre sammen, og det har vi gjort til nu, skønt vi ikke har set hinanden senere.

— Hvis Du en Gang bosætter Dig her i København, naar Du er bleven ked af det farende Liv paa de lange Veje, og vi er bleven et Par aldrende Gentlemen med Hang til at fortælle Ungdomsbedrifter, er jeg bange for, at vore respektive Bekendte vil faa den Historie om vort Møde ved Lokolofloden fortalt saa ofte, med den samme vældige Gestus, de samme opspilede Øjne, de samme Slag i Bordet og den samme frydefulde Latter, at den sikkert ikke vil more dem længer.

Som Du ser, gaar det gamle, mystiske Congouhyre endnu og spadserer omkring i mine Tanker og gør som han var hjemme. Han lader, som om han slet ikke anfægtes af Sporvognsrumlen og de elektriske Lamper, der skinner ind ad Vinduet til En i Store Kongensgade. Men han hører godt, at der er nogen, der banker paa, kraftigere og kraftigere, som vil ind og jage ham ud.

Det er den gamle Verdens Uhyrer, de, der gaar rundt i Evropas Byer, usynlige, som Ilima er usynlig paa sine frygtelige Nattevandringer gennem Urskovens kvælende Mørke, mægtige og ubarmhjærtige, skabende og nedbrydende, forjættende og skrækindjagende som han.

Hils paa Floden.

Din hengivne

Kaptejn J.

III.

København.

Kære Ven!

Som Du ved af mit sidste Brev er jeg nu i København.

Jeg skrev vist til Dig, at den store Forandring fra Urskovens Monotoni til Storstadens Rummel ikke havde gjort noget synderligt Indtryk paa mig.

Den stadige Ligevægt, jeg befandt mig i, fik mig efterhaanden til at tro, at jeg nu var saa prøvet i Alverdens Omskiftelser, saa hærdet overfor Overraskelser af enhver Art, at jeg endelig var blevet det, som jeg i nogle og tredive Aar, ganske vist ad betydelige og meget indviklede Omveje, har stræbt efter at blive: homme posé.

Naar jeg sad her ved mit Skrivebord i Store Kongensgade, og mit Blik tilfældigt svævede op til tredje Sal lige overfor, der hvor Aberne ellers sad mellem Grenene og lo ad En, saa var det mig slet ikke paafaldende, at jeg nu paa dette Sted kunde iagttage min Skrædder sidde paa sit Bord og sætte nyt Foer i en af mine gamle Veste. Heller ikke studsede jeg i nogen Maade, naar jeg lod Øjet dale ned til anden Sals Højde, ved at blive Vidne til, at min Vaskerkone nu stod og strøg mit Linned, der hvor der ellers hængte store Bunker af raadne Grene og vissent Løv i mægtige, silketunge Spindelvæv, mellem krogede Lianer og døde og levende Skovkæmper.

Og alle de andre Forhold, i hvilke Ens Fornuft finder en skarp Kontrast eller en stærk Overgang,

lod mig kold, overlegen og smilende. Skønt Smilet var beskedent og forsigtigt. Du ved, et af dem fra en anden Verdensdel.

Men saa kommer Feberen.

Den forstørrer og formindsker, den kaster Lys og sænker i Mørke, den gør Dig det nærværende fjærnt som en Evighed og den gør fjærne Urskovskygger til blændende Hallucinationer i din Stue. Din Pande brænder, to Racers Tanker suser gennem din Hjerne og Du gør Dig klart, at der nok alligevel skal mere end nogle og tredive Aar til for at naa l'homme posé, dette den evropæiske Gentlemans ypperste Attribu

Hvorledes vilde det i det hele taget være tænkeligt, fristes jeg i Dag til at spørge mig selv, at jeg eller en anden, f. Ex. Du, der har levet deres Sturm und Drang blandt et Jærnalderfolk i Hjærtet af Afrikas store, skumle Urskov, i en Vegetation, som ikke synes at tilhøre denne Verden, at vi gik lige ind i den evropæiske Civilisation, som man gaar fra den ene Stue ind i den anden, fordi det nu en Gang kun tager et Par Maaneder at tilbagelægge disse Aartusinder pr. Dampskib og Jærnbane. — Det faldt os jo haardt nok at komme fra det, vi den Gang forstod ved evropæisk Civilisation, men som vi vistnok nu har faaet en anden Opfattelse af, over i Barbariet, som vi traf paa det langt inde i Skovene.

Jeg synes ligefrem, der skal en Feber til for at hjælpe den ene Pol af min Tilværelse fra Drømmenes ind i Virkelighedens Verden og den anden vice versa. Den Forandring maa nødvendigvis foregaa ovenover Ens dagligdags Bevidsthed.

Nu er det overstaaet. Feberen har vendt op og ned paa mig.

Jeg sidder i Dag i Store Kongensgade mellem Bøger og Blade, med Efterveerne og min nye Stedsbevidsthed. Mit Øre hører de elektriske Sporvognes dumpe Gliden, Hestenes Hovklap paa Asfalten og Lyden af alle Skridtene paa Fortovet. Jeg lever her, jeg føler, jeg er Evropæer, at jeg er kommen hjem, at jeg er elektriceret, at det er forbi med at kæle for Eneboerhanget, og at der faktisk, og ikke alene i geografisk Forstand er 50 Breddegrader mellem da og nu.

Men i min Sjæl lyser endnu mit Livs store Drøm i hvidt og sort, Ekvatordrømmen, min Erindrings dybeste Afgrund, Urskovens bælgmørke, gaadefulde Skygger i sejg Kamp mod Verdens Lys, den Drøm, Du nu lever i, og som lutrer din Sjæl eller forgifter den.

Nu ved Du det. Du gaar i Drømme. Jeg troede selv, at Riget i Afrikas Centrum var en Stat som andre Stater. Jeg ved nu, at den er noget andet, at den befinder sig i en anden Bevidsthedstilstand end de gamle, kedelige Stater, at den endnu kun er en Drøm.

Der er det mærkelige ved den Drøm, at vi var en hel Del unge Mennesker fra alle Evropas Kroge, som trængte ind i den, levede i den, handlede, som man handler i Drømme, udaf en broget og forstørret Indbildningskraft, og at mange af dem aldrig kom ud af den igen. Det er maaske godt for dem, thi det skal ikke være stygt at ligge begravet i sin Ungdomsdrøm.

Der er mange herhjemme, som spørger mig om disse Kamerater, der aldrig kom hjem igjen til Virkeligheden.

Hvad skal jeg svare.

Man kan jo kun svare med kluntede Ord, saalænge man ikke har Evne til at suggerere en fremmed Tid og en fremmed Idésfære ind i sine Spørgeres Bevidsthed.

Jeg kan sige: Han var en brav Fyr, en god Kamerat. Vi mødtes der og der, vi rejste sammen. Han havde ikke noget stærkt Helbred, han blev syg og døde af Feber eller Dysenteri. Men alt det betyder jo intet af, hvad der foregik med ham dernede, hvor Du nu er, i den anden Ende af vor mærkelig parallelt løbende Tilværelse.

Kan jeg giøre nogen begribeligt, hvad det vil sige for en ganske ung Mand, en bleg og ufuldkommen Spire af den evropæiske Civilisations krogede Træ, at blive omplantet med sine ufærdige og uordnede Erfaringer mellem et Barbarfolk, hvis sære Tanker kommer flyvende til ham fra et andet Aartusinde, som vildfarne og hjemløse Flokke af mørke, flagrende Nattefugle, hvis bløde Sus gennem Luften ængster og forvirrer ham. Kan jeg gjøre nogen begribeligt, hvad den Mands Sjæl bliver Skuepladsen for i Ekvatornatten, hvad der vokser sig vridende og klynkende ud af den i Solens Brand, i en svunden Jordperiodes mylrende, bryndesvangre Frugtbarhed.

Kan jeg overhovedet forklare vaagne Mennesker, hvorledes man lever og dør i Drømme.

Det kan jeg vist ikke, og der er vist ingen, der kan det. Der er ingen, der kan forklare en Ting, som ikke kan begribes.

Tror Du ikke, at det er den foreløbige Løsning paa den afrikanske Gaade, den Løsning, som Militarisme og Filantropi vil afdisputere hinanden, at Sagen er ubegribelig for dem, der ikke kan forstaa den.

Det er hændet Dig, som det er hændet mig, at Du i Uger og Maaneder med dine Folk og din sparsomme Bagage har arbejdet Dig frem gennem Urskovens Moradser. Du har gaaet fremad i denne evige, halvmørke, stinkende Kloak for al menneskelig Gyselighed. Du har set dine Folk blindes af Sulten. Du har følt den sidste segnende Fryd i dine Lemmer, der siger Dig, at din Krops Kraft er udtømt. Du har giort Holdt, slaaet Lejr og næste Dag er Du gaaet videre, en anspændt, uimodsigelig og ubetvingelig lille Menneskevilje paa to udhvilede Ben. Du vadede videre gennem Moradser og Bække, balancerede over stride Strømme, snoede Dig gennem Liannættene, kravlede under Trærødderne og kravlede over væltede Træer, vaad, snavset, sulten og udaset. Saa har Du en Dag set det lyse mellem Træerne, saa Du og dine Folk lo med blege, forsultne Smil. Du kom ud paa en af de smaa, skallede Pletter i Urskoven, hvor dens Børn lever i deres egen lille fjærne og isolerede Verden.

Og Du saa pludseligt et Pileskud foran Dig et Par hundrede Mænd, og Du følte, at et Par hundrede Hjærter skælvede, og at et Par hundrede nervøse Hænder greb i Buestrængene. Du hørte et lille nervøst Knik af en Geværhane og fornam dine Folks sorte, anspændte Blik brænde som Kul. Du gjorde dine Øjne rolige og kolde, de saa paa Dig, og Gløden under alle de sammentrukne Bryn sagtnede, og Du stod i et Øjeblik og følte dit skæbnesvangre Ansvar som Herre over Liv og Død, og som de stridende evropæiske Theoretikeres Mellemmand, den, der skulde gøre Skel i de Vises Skændsmaal og repræsentere den evige Retfærdighed i dette fraadende Kaos af vildfarne og blodige Menneskeviljer.

Du vidste, at et Spring frem vilde løsne de dirrende Pile fra Strængene, at et Ord vilde slippe Helvede løs over de dumdristige, at Du vilde være Herre for bestandig i Civilisationens Navn, og at Du i et Nu kunde frelse et lille Folk fra den langsomme Skærsild, at kæmpe haabløst mod Overmagten, det hvides Overmagt over det sorte.

Du gjorde det ikke. Du gik selv langsomt frem foran dine Folk, strakte Haanden ud og raabte, at Du var Filantrop og Menneskeven, at Du var her for at slutte Fred. Buerne sænkedes, Brynene glattedes, de krummede Rygge rettedes, og efter en Times Snakken frem og tilbage stod Du og trykkede den krigsmalede Høvding i hans svedige Haand.

Paa den Maade skaffede Du, og Du vidste det godt,

din Hykler, den evropæiske Civilisation en ny og varig Fjende.

Hørte Du ikke, han raabte Filantrop efter Dig næste Dag. Du drog videre. Og hvad tror Du egentlig det Ord vil sige i en gammel Krigers Mund. Ikke noget godt. Thi vel er han bange for den uimodstaaelig filantropiske Blaahed i dit Blik, saa længe Du ser paa ham og Du docerer Fred. Men ellers er der kun en Ting, som han og hans Fædre i hundrede Led og hele hans Race har underkastet sig og godkender, Vaabnene.

Filantroper, dem æder han. Han er nemlig Militarist og desuden Menneskeæder.

Og jeg vil ikke raade Dig til at gaa nede i Congo og lade Dig spise af bare Humanitetsfølelse. Lad Dig overhovedet ikke lede af andre Theorier end dem, din egen Samvittighed undfanger, naar det rasler i Buskene og svundne Tiders Folkeforførere løfter Landsen eller spænder Buen i Vildelse mod Dig og Lyset.

Dette System hedder Militær-Filantropi. Det er en okkult af mig grundlagt Videnskab, som passer til mit Drømmelands altid skiftende, uensartede Sjæl. Jeg afstaar den til Dig.

Hvad kan det nytte at søge Exempler og Erfaring i Historien.

Som om der existerede to Uhyrer i Verden som Djamba, den vilde Urskov. Som om et andet Aarhundrede eller en anden Nation havde besiddet en Ungdom, der drog ind i Hjærtet af en gammel, gaadefuld Verdensdel og gjorde sig til Undersaatter i et Drømmerige.

Man tror nu her hjemme i Evropa, at Landet er blevet Virkelighed, at Drømmen nu er en grundmuret Stat. Man tror, at et Drømmeland krystaliserer sig i Verdensbevidstheden saa hurtigt som Salt paa en gloende Strand. Man tror, at en Drøm kan erobres med Magt eller vindes gennem diplomatiske Machinationer.

Jeg tror, at den meget lettere kan falde sammen, hvis man nærmer sig den, som et Fata Morgana, og forsvinde nede i Urskovens stinkende Pløre, sammen med de Mennesker, som var dens Liv.

Jeg er ellers ved godt Helbred. Min Feber kom jeg forholdsvis let over.

Hils oppe i Buskene.

Din hengivne

Kaptejn J.

LØVEN OG MUSEN

En gammel Fabel, fortalt paany som Kriminalnovelle

AF PALLE ROSENKRANTZ

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Klokken var elleve, det var Lørdag Nat og det var paa Politistationen ved Kings Cross i London. Stationen ligger, hvor fordum det italienske Kvarter havde sit Centrum, nu er den største Del af Kvarteret revet ned, men der er Rønner nok til at gemme en Klump sortsmudsede Karle med fedtglinsende Haar og gloende sorte Øjne. Det er det Kvarter, hvor Kniven lyner, og der stikkes fra Baghold.

Det hænder ofte ved Nattetid, at der raabes Mord, og saa er det Mord. — Det véd Politiet.

Konstabel Nr. 756 Bryce stod paa Trappen til Stationen og spændte sin Livrem. Nu var det hans Tur, han skulde tiltræde sin Nattevagt. Sergent Robinson traadte ud fra Vagtlokalet.

»Bryce,« sagde han, »husk paa, naar De kommer ned til Deres Hovedpost, at slaa et Slag om ad »*den gamle Nil*«. De har jo Vagten i Wilmer-Gardens i Hoxton.«

»Javel,« sagde Bryce.

»Det er navnlig »*den sorte Allé*« jeg vil have inspiceret i Aften,« sagde Sergenten. »Jeg glemte at sige det derinde. Inspektøren gav mig en Røffel imorges, fordi det viste sig i et af Forhørene i Clerkenwell Assice Ret i Gaar, at de to Italienere, vi anholdt i Forgaars, har holdt til i den sorte Allé med deres Kvindfolk og Tyvekoster i fem Dage. Inspektøren sagde, at vi passede paa som Natvægtere heroppe i Kings Cross. Jeg maatte tage Røflen.«

»Da var det ellers mig, der tog de to,« sagde Bryce fredeligt. »Jeg synes i al Beskedenhed, det var mere Ros end Røffel værd. Den sorte Allé er et Satans Sted.«

Sergenten trak paa Skuldren.

»Tja — jeg vil heller ikke sige, jeg vilde være glad ved at stavre rundt deroppe i Aften efter det, der har staaet i Bladene i Aften. De Satans Blade. De har jo egentlig udleveret Dem Bryce til behagelig Behandling af hele Italiener Kompagniet ved at give alle Detaillerne ved Anholdelsen. Om det saa var den lille Giovanni, Tiggerdrengen, som De reddede fra at blive splittet ad af den fordømte Niccolo og serverede The og Kage for, Bryce! De blev en hædret Mand ved det, det ved Gud De gjorde, og derfor mener vel Inspektøren, at De skulde have Røflen for ikke at blive for vigtig. Vi skal jo holdes nede.«

Bryce lo lidt bittert.

»Jeg vilde ønske, Inspektøren vilde gaa med i Aften i den sorte Allé med den samme kildrende Fornemmelse mellem Skulderbladene, som jeg ærlig talt har i Aften.

»Gaa med Vorherre,« sagde Sergenten og trak sig ind til Skriveriet.

Paa Tærskelen vendte han sig om og sagde ud efter Bryce:

»De er vel ikke bange alligevel Bryce?«

Konstabel 756 Bryce sagde ikke et Ord, men det klang i Fortovet, da han satte de store, brede Plader i Jorden.

Clerkenwell, Hoxton, Shoreditch og Kings Cross er ikke et Millionær Kvarter saalidt som den Del af Islington, der hører til Patrouilledistriktet.

Stationen ligger lige ved Jernbaneterrænet, der gennemskaaret af en mudret Kanal laa dybt i Nattens Mørke. Kanalen kryber af og til ind i et Rør og ned efter mod City Road, der i gamle Dage førte fra Islington

til Londons Mure; her bliver Kanalen bred og fører forbi en Værftsplads, der ogsaa ser lidt ubelyst ud ved Nattetider. Og Husene rundt om er smaa. Nede i Kvarteret Clerkenwell er der stoppende fuldt af Italienere, og de lever her, som de lever under Neapels Sol. Blodet er varmt i dem, de trænger ikke til Spiritus, det kan lue op i dem uden Drik. Og saa ryger Kniven af Skeden. Og dog er de ikke slemme, siger Londoner Politiet, de indfødte er meget værre. De er maaske ikke hidsige, men de er ondere. Og saa er de Statsborgere, det giver en Styrke, som Italienerne savner. De ved, de stakkels hjemløse, at alle Hænder er imod dem, de prøver paa at staa sig godt med Politiet for at finde Læ, og saa lever de videre som de Børn, de er.

Bryce havde patrouilleret i Kvarteret i flere Aar. Han kendte Italienerne og forstod at behandle dem; holdt han sig blot klar af Kniven, der var trukket mod en Landsmand, og passede han paa at gaa afvejen for en Revolver, der pegede paa en Broder, saa kunde han, om det var fornødent, rasere en Gade eller rydde en Bule med meget mindre Ulejlighed end nede i Hoxton, hvor de indfødte holdt til.

Men han maatte regne med Kammeratskab og med disse Sydboeres nederdrægtige Lyst til Baghold.

Og netop i Aften var han lidt mindre vel tilmode. — Skønt bange!

Bryce var sex Fod og tre i sine Støvler, en stor, svær Bondekarl fra Norden, fra Yorkshire var han. Det kneb med at lære det mere indviklede, og skrive kunde han kun meget daarligt, derfor kom han vel aldrig frem, skønt han hørte til Divisionens roligste og mest beslutsomme Folk. Han havde kun en Ærgærrighed, at blive civil Opdager, han kunde ikke lide den Uniform. Havde han kunnet med det boglige, var han ogsaa avanceret, der var ringere Folk end han, der havde faaet Lov til at trække i ordentlige Menneskers Klæder, men som det stod med Kundskaben, fik han blive det, han var.

Det var i Grunden Bryces eneste Sorg, ellers gik den ene Dag som den anden, og han trivedes godt i Tjenesten. Den Historie fra Hoxton havde ogsaa givet ham Luft under Vingerne. Ikke at den var nævneværdig, det hele var i Grunden, at de havde fundet en gammel italiensk Vagabond med overskaaren Hals i en Hule ved Clerkenwell. Det var kommen ud, at Fyren havde haft Penge, ikke saa faa endda, en Slags Aagerkarl og Pengepuger havde han været. Der var en gammel Kærling, der havde hylet og meldt om ham, og Politiet havde fundet ud, at der havde været hele fire Mand og et Fruentimmer om ham.

Fruentimret havde de brugt som Lokkedue for den Gamle.

Saa gjorde de en Razzia i Kvarteret, men fandt ikke Fyrene, og Bryce gik og regnede ud, at de maatte være flygtede til Hoxton, hvor Selskabet var det samme, var Nationaliteten end brittisk. Og ude i den sorte Allé ved Wilmer-Gardens havde saa Bryce taget dem paa en natlig Patrouille, det vil sige to af dem. Resten var der ikke. De nægtede selvfølgelig, men det gjaldt blot om at nappe dem alle.

Alléen blev afsøgt, men den var naturligvis tom.

Saa var der den Historie med den lille Dreng. Det var et udenoms Barn, Fruentimret havde, en Knægt paa en halv Snes Aar, køn og snavset. Det var egentlig ham, der var Skyld i Anholdelsen, for Bryce havde hørt ham pibe efter Prygl og var gaaet efter Lyden. Drengen sjokkede med til Stationen, og Bryce, der havde Grunde, han ikke talte om, til at tænke paa saadan en lille hjælpeløs pjaltet Gut, der gik for Lud og koldt Vand, tog Drengen med over paa et Thehus og gav ham et ordentligt Foder.

Det offentlige tog sig af ham, og hans Navn blev skrevet op i en stor Protokol, men han tog temmelig hurtig til Benene igen, og nu var han borte. Alt, hvad der var tilbage, var Mindet om Traktementet og den lange Historie i Aftenbladene om »Bobbyen og Tyve-Drengen«, der var uhyre

interessant og egnet til Forelæsning i velordnede, sædelige engelske Hjem.

Det stak Bryce i Hjertet, naar han tænkte paa Drengen; Bryce var stor, stærk og ligetil, men han blev let varm om Hjertet, og han holdt forskrækkelig meget af Børn. Det vidste Drengene i Kvarteret, og derfor kunde Bryce faa det med dem, som han vilde. Ham var de ikke bange for.

Men der var jo tusinde saadanne stakkels Smaafyre i London, og en Politimand maa ikke være for sentimental. Bryce gik med lange Skridt fremad mod Maalet, som foreløbig var Wilmer-Gardens og den sorte Allé.

— Konstabel 756 skal tage sig i Vare, her stak vi to Pansere ned den 12te [illegible] forrige Maaned.

Det var Lukketid, og Bar'erne udgød deres Stamgæster, Lysene slukkedes og Gaderne blev sorte og graa. Husene laa hen i Mørke, Lys er dyrt, Spiritus varmer ligesaa godt som Ild og saa er der Varme indvendig. Det er en Fordel, er der dem, der mener.

Rundt om laa Gader og Smøger snoede i Knude med Hus ved Hus, fyldte fra Kælder til Kvist med »den rigtige Slags«. Helt elendige, sorte og beskidte laa de der, og deres Beboere bogstavelig krøb rundt i Skarnet. Tyveknægtene er fattige og lever i den dybeste Nød, det er Synd at sige, det er en Profession, der føder sin Mand, den uslest lønnede Arbejder har det rigere end de. Men spørger man dem, hvorfor de holder ved Professionen, trækker de paa Skuldren og siger som en anden: det er nu en Gang den Haandtering, vi har lært, en skal blive ved sin Profession. Og saa lader de være med at søge efter en Profession, der betaler sig bedre. Naar Mørket falder paa, kravler de ud af Hulerne og søger til de bedre og lysere Kvarterer, hvor der maaske er en Chance. Der er de maaske ukendt, hjemme kender Politiet dem. Og Bryce kendte sine Folk derude bedre end nogen anden.

Derfor gik han i Almindelighed taget rolig og kraftbevidst, hvorhen hans Vej saa end faldt. Men alligevel var han ikke

helt rolig den Aften. Det var Italienerne, der voldte det. De to sad, de tre gik løs, og Bryce havde ene og alene Æren af de to, der sad. Æren og Ansvaret. Nu var han nede ved Wilmer-Gardens. Endnu var der Lys. Der er gjort meget for Belysning af Kvarteret der ved gamle Nil, og det havde hjulpet svært. Lys er det bedste Middel imod Forbrydelse, Lys paa Gaderne, Lys i Rønnerne og Lys ind mellem de formørkede, der kryber sammen i Hulerne.

Bryce stod foran en Gaslygte, der brændte klart og kastede et Skær ind mod en mudderbrun Mur.

Der var skrevet noget med Kridt paa Muren. Bryce missede med Øjnene og læste: »Konstabel 756 skal tage sig i Vare, her stak vi to Pansere ned den 12te forrige Maaned«.

Det var Løgn, de stak kun en, men han døde rigtignok ogsaa af det.

Der var en ganske lille kold Plet mellem Bryces Skulderblade, hvor det kriblede og trak lidt. Men han traadte bare fastere i Jorden.

Nu kom han ned til Alléen.

Den sorte Allé var vel tre til fire Hundrede Alen i Længde og en 12 Alen bred. Der var ikke en Lygte fra den ene Ende til den anden, og i en Nat som denne, hvor Taagen hyllede Stjernerne og Maanen var ny, var der bælgravende mørkt. Den ene Side er grændset af en død Mur, en lang uafbrudt Stenvold med en rusten Port, der førte ind til, Vorherre maa vide hvad, noget sort, unyttigt, ubestemmeligt, der fylder saa og saa mange Kvadratalen London ud. Paa den anden Side ligger en Række Skure paa to Etager, der formodentlig bruges til noget, men ingen kan se paa dem, hvad de bruges til, og noget videre fint er det sagtens heller ikke. Der er flere af dem, der tjener til Klublokale for Kvarterets mere skjulte Næringsdrivende, og i en af disse Rønner var det, Bryce havde anholdt Italienerne. Hele denne Herlighed laa som sagt i Bælgmørke, og vilde man se, maatte man tænde en Svolvstik.

Bryce havde en Lygte i Bæltet, den hørte med til Udrustningen, og nu kunde det være praktisk at tænde den. Bryce havde selv fyldt Olie paa og renset den; den hang i Vagtens Forstue ved hans Nummer fra den ene Dag til den anden. Nu vilde den ikke brænde. Det kunde Bryce ikke forstaa. Vægen knitrede og knitrede, men brænde vilde den absolut og aldeles ikke.

Den sorte Allé gabede imod ham, han kendte godt Vejen og kunde nok finde langs Husrækken i Mørke, der gik et gammel rustent Rækværk langs Skurrækken, det kunde han holde sig til. Men det havde ligegodt været rarere at have Lys paa Møllen. Og det var en nederdrægtig Maade at inspicere paa at tænde Svolvstikker ved hver Rønneport og kigge ind i det sorte.

Hvorfor Fanden vilde da Olien ikke brænde?

Bryce gik tilbage til Gaden, hvor Lygterne stod og kaldte hverandre op paa Skudhold. Han vidste, at han havde gjort sin Lygte i Stand endnu om Morgenen og hængt den paa sin Plads. Maaske havde en Kammerat taget en forkert Lygte. Nej — Numret passede.

Bryce listede den fedtede Beholder ud og gav sig til at dreje paa Vægehalsen. Et nederdrægtig fedtet Arbejde. Der var Væske paa Lampen, men det var en underlig Væske, den slukkede Svovlstikken, naar Bryce stak den til. Det var Olie-Vand, var det.

Der maatte en have været ved den Lygte. Men hvem? Den hang jo i Vagtens Forstue og der kom mange Slags Folk der i Løbet af Dagen. Underligt var det.

Det er det nedrige, naar saadanne Tanker kommer, kommer de altid i Flok og Følge. Først Sergentens Ord om Avisen og Clerkenwell-Politiret og saa Tankerne om Italienerne, det Sludder paa Muren derhenne, nu endelig Lygten. Der var nogen, der havde haft fat paa Lygten og spædet Olien op med Vand. Konstabel 756, Bryce, stod ganske alene i Mørket ude ved den sorte Allé og for første Gang skød den Tanke op i ham, for første Gang i hans lange Tjenestetid: Hvad om du ikke parerede Ordre og lod Alléen ligge i Aften.

Bryce var alene, Inspektøren sad formodentlig og spillede »Bridge« i sin Klub, Sergenten havde travlt med det skriftlige, den civile Kontrol kom aldrig der og Alléen laa godt, hvor den laa.

Hvad om Bryce lod den ligge i Mørket?

Det var store Ting, at den Tanke kom op i Bryce bare et Sekund. Den blev hurtig og forsvarligt sat paa Porten og Konstablen traadte fast i Gruset, da han drejede ned ad Alléen.

Enten er man et Mandfolk, og saa gør man sin Pligt, eller ogsaa er man en Kælling, og saa duer man ikke til Konstabel i Londonerpolitiet.

Bryce duede — man kan godt due, selv om der sidder en kold Plet paa Størrelse af en Penny og trækker mellem Skulderbladene paa en.

Det var ganske nederdrægtigt, hvor der var mørkt i den Allé. Gaa og stryge Svovlstikker kan man ikke, naar man skal inspicere. Pludselig var der en, der trak i de lange Skøder paa Bryces Frakke.

»Mr. Konstabel,« lød en lille klangløs Hvisken.

Bryce standsede.

»Mr. Konstabel,« lød den lille klangløse Hvisken igen. »Gaa ikke der ned i Aften.«

Bryce bøjede sig ned, meget langt ned, for der er et Stykke mellem sex Fod og tre og smaa halvtredie Fod.

»Hvad er det?« spurgte han venligt. Det var en Barnestemme, hørte han, og han gættede strax, hvem det var.

»Er det dig, Giovanni?« fortsatte han. Nu var han næsten nede ved Drengen.

»Ja, Sir,« lød Svaret.

»Hvad vil du her paa denne Tid. Hvorfor er du ikke bleven i Asylet?«

»Gaa ikke ned i Alléen i Aften, Sir Konstabel,« sagde Drengen. »Vittorio, Stefanio og Mor er der. De vil hævne sig.«

Det blev varmt inden i Bryce med det samme. Det var en Forretning. Død og Pine, de sad alle tre der nede i Rønnen og ventede paa ham, og det vidste han. De var altsaa saa godt som nappede allerede, det var storartet, var det. Sikken en dejlig Dreng, han skulde have en Sixpence, skulde han, det var bestemt.

Men først maatte der tages Rapport over Knægten. Det kunde blive til en god Fangst, kunde det. Det var storartet.

Bryce hviskede: »Kom med du —«

»Ikke hente flere — ikke hente,« sagde den lille, »saa løber jeg.«

Bryce lo.

»Tror du, vi har Raad til at ofre mere end en Mand paa saadan en Smule Forretning,« sagde han. »Nu skal du være en artig Dreng og fortælle mig det Hele, saa skal du faa noget god Mad og en Sixpence. Kom nu!«

»Nej,« sagde Drengen, »jeg sælger ikke de andre.«

Det havde han Ret i, mente Bryce. Han havde heller ikke gjort det i Drengens Sted. Men de skulde tages, og saa maatte han hitte paa noget andet.

»Ja, gaa du saa kun hjem, min Dreng,« sagde han venligt. »Jeg kan besørge den Historie alene. Tak skal du have for Oplysningen og god Nat med dig.«

Drengen klamrede sig fast til ham.

»De slaar Dem ihjel, Sir Konstabel — de har bestemt at lokke Dem der op —«

»Hvor mange er De?« spurgte Bryce.

»Tre,« lød Svaret.

»Hvor?«

»Oppe i Vognmagerens Skur —«

Det var et af de sidste Skure i Alléen.

»Hvad vil det sige, at de vil lokke mig?« spurgte Bryce i samme Tone som før. Der var ganske stille om dem og de var alene. Endnu kom der Lysstraaler fra Lygterne i Wilmer-Gardens.

Drengen var aabenbart ikke udlært. I Øjeblikket tænkte han mere paa sin store Ven end paa Theen og Kagerne og alle de gode Ord.

»Jo,« sagde han, »Mor skal skrige, naar Konstablen kommer op i Nærheden af Stedet, og saa mener de, at Konstablen vil gaa efter Skriget, og saa skal Vittorio og Stefanio gøre det, fordi Konstablen tog de to andre og alt det, der stod i Avisen.«

»Hvor ved du det fra?« spurgte Bryce.

»Jo, jeg kom hjem, det vil sige, der hen, hvor jeg vidste, de var, og saa var det, at jeg hørte Vittorio læse det op af Avisen for Mor og Stefanio. Vittorio er dygtig til at læse, og saa vilde jeg ikke komme frem, og saa var det, jeg hørte, at Stefanio sagde, at saadan skulde de gøre, for de vidste, at Sir Konstabel havde Vagt i Aften. Og saa gik jeg ikke ind, men gemte mig for at fortælle Dem, Sir, at De ikke skulde gaa ind i Alléen i Aften.«

Hm! brummede Bryce.

»Hvorfor kom du ikke op til Stationen og sagde det?«

»Jeg var deroppe — min Mor var med. Hun havde gemt sig, saa turde jeg ikke.«

»Var det maaske dig, der hældte Vand i min Lygte?« spurgte Bryce med en pludselig Indskydelse.

»Jo,« sagde Drengen. »Mor sagde, jeg skulde, saa turde jeg ikke andet.«

»Det er en nydelig Mor, du har, min Dreng,« sagde Bryce lidt arrig. »Men vent bare, vi skal nok finde ud af det.«

Drengen gav sig til at smaagræde, han forstod, at han vist havde gjort noget galt.

»Hør nu, min Ven,« sagde Bryce. »Nu skal du bare blive staaende her. Du er for lille til at være med til dette her, forstaar du. Du venter her paa mig. Jeg kan besørge det, der skal gøres, alene. De tre deroppe skal ikke komme noget til. Du kan være ganske rolig. Jeg gør dem ikke noget, forstaar du. Nu ved jeg, hvordan det er. Bliv du bare ganske rolig her, saa kommer jeg tilbage.«

Drengen rystede, men han forstod aabenbart slet ikke, hvad Bryce havde for.

Bryce derimod vidste, hvad han vilde. Han vilde være alene om det. Nu havde han Overtaget. De tre deroppe i Rønnen skulde tages. Haandjærn havde han til Mandfolkene, og Fruentimret fik han vel Bugt med uden Vrøvl, naar Mandfolkene var gjort uskadelige. Revolver brugte han ikke. Det gjorde saadan et Satans Spektakel, og derude var det jo bælgravende mørkt.

Bryce traadte fast i Gruset og gik rask fremad ud i Mørket.

Oppe for Enden af den sorte Allé laa det, de kaldte Vognmagerens Rønne; det var et Skur af Træ med to Stokværk, hvor der henlaa en hel Del Skrammel. Bryce kendte Skridtantallet, inden han naaede Rønnen. — Han gik ganske rolig frem.

Det var dog et rent Held med den Dreng. Havde ikke Tilfældet kommet ham til Hjælp her, havde han ganske sikkert været kold, naar Solen gik op. Det var morderlig snedig udtænkt. Et Fruentimmer skriger om Hjælp fra et af Skurene, han braser paa, og vips er der Kniven, sikker og kold fra Baghold. Saa bliver der en Plads ledig i Styrken paa Kings Cross. Det er nemt, simpelt og lige til regnet ud. Men den rare lille Dreng har reddet det hele. Der kan man se, hvad lidt Venlighed mod Børn kan udrette. Hvis hele den store Politistyrke, fra Overinspektøren ned efter, vilde være lidt venlig mod de smaa, hvis Politibetjenten ikke var Bussemand for Gydernes Unger, fra de kunde skælne ham fra en Lygtepæl — saa maaske de, naar de entrede op . . . .

Filosofi var ikke Bryces stærke Side. Han afbrød Tankegangen og tænkte paa den gamle Historie om Løven, der sad i Nettet, og Musen, der kom til. Hvordan er det, Moralen lyder? Det kunde Bryce ikke huske, det var smaat med den boglige Viden.

De var tre og han maatte være forsigtig. Det gjaldt at lægge en Plan for Nuet, ikke spekulere over Fortid og Fremtid. Det kunde Bryce, han var ganske raadsnar. Først og fremmest vilde han hoste, for at de kunde høre ham.

Det er ogsaa ganske rart at høre ens egen Stemme; dette her var ligesom om han vadede i en Grav, saa tykt, tungt og stille laa Mørket om ham.

Nu maatte han være der. Jo ganske rigtig — der er Vognmagerens Rønne, der er to Pæle slaaet ned ved Rækværket, dem kendte han. Han følte efter og det passede.

Saa hostede han.

Det lød saa underligt, der i den store Stilhed, ikke helt naturligt, syntes han; saa

prøvede han paa at gøre det igen, og denne Gang syntes han, det lød bedre.

Han gik lidt frem, traadte lidt fast og slæbte sine svære Støvlesaaler hen over Gruset.

Da lød der igennem Natten et skært, skingrende Kvindeskrig — Mord! Mord! Mord! — tre Gange og et Slag imod Brædder, der inde i Rønnen.

Det var Lokkesignalet.

Bryce standsede.

Saa sagde han højt:

»Hørte De, Jones — det var et Fruentimmer —«

Der blev stille.

Bryce hviskede halvhøjt, som Svar paa sine egne Ord; saa sagde han højt: »Hvad Fanden var det — derinde!«

»Hallo!« raabte han saa — »hvad er der løs?«

Ingen svarede.

Han blev staaende et Øjeblik, saa lød Skriget igen: »Mord! Mord! Politi!« —

Bryce følte saa igen et Nap i sin Frakke — det var Drengen — han var fulgt med. Det for ham som et Lyn gennem Hovedet, en hel ny Tanke. Med et Ryk rev han Fløjten fra sin Kæde og stak den i Drengens Haand.

»Løb op paa Hjørnet der,« sagde han hviskende med et bestemt Tonefald, »og pib i Fløjten — der kommer ingen, forstaar du — der er ingen her i Nærheden — men gør det, ellers gaar det galt,« og Bryce rykkede Drengen med sig op mod Muren, der endte Gyden blindt.

Der lod han Drengen staa; saa listede han sig tilbage, saa lydløs, som var han ikke den samme Bryce, der fik Ruderne i Clerkenwell til at ryste med sine Patrouilleskridt.

En skingrende Fløjten skar gennem Luften — det var den lille, der stod ved Muren og fløjtede, som gjaldt det Livet.

Der var bælgmørkt, hvor Bryce stod. Fruentimret skreg ikke mere. En ganske lille Lysstribe listede sig frem bag Døren til Skuret. Bryce hørte Hvisken derinde fra.

Drengen blev ved med at pibe.

— En skingrende Fløjten skar gennem Luften — —

»Han er alene« — hørte Bryce hviske derinde.

Der var aabenbart Raadslagning —

Døren knirkede og en Skikkelse gled frem følende sig for. Lyset slukkedes. Bryce holdt Aande. Skikkelsen gled hen imod ham — en til, syntes han; han hørte Ord fra Rønnens Dør.

Og med et ret kraftigt Greb tog han ud i Mørket og klemte til; han holdt en sprællende Mand i sin stærke, højre Haand.

Men der var to.

Slaa ham i Stykker vilde Bryce ikke, kvæle ham ikke heller. Og der var helt mørkt om ham.

Nu kom den anden —

Bryce kunde et Tag, der sikkert tog Vejret fra en Mand. Han havde fat i Halsen, mærkede han, og han slap Taget og slog blot ind i Hjertekulen paa Manden, lige hurtig nok til at faa Tid til at dreje sig halvt mod den anden, der gled ind paa ham.

Og lige hastig nok til at faa langet Slaget ud efter ham. — Det gik forbi og han

mærkede her, at der var en Kniv med, der skar ham hen over Armen.

Anden Gang slog han ikke forkert.

Der laa to Mand paa Jorden foran ham udstrakt mellem Skramlet.

Drengen stod endnu deroppe og fløjtede, saa det skar i Nattetaagen.

Bryce fik Haandjærnene frem, og da Pustet kom tilbage i de to Fyre, var de bundne.

Saa strøg Bryce en Voxtændstik for at se sig om.

Lyset faldt paa Døren, hvor Fruentimret stod, og stirrede ud efter det, der var sket i Mørket, og som hun ikke forstod.

Det var stille og Tændstikken brændte langsomt.

»Det er Politiet,« sagde Bryce roligt. »Deres to Mandfolk er bundne, og nu kommer der Folk til. De to kan faa Lov til at ligge, kan de. Men De maa følge med. Forstaar De!«

Bryce traadte nærmere, idet han løftede Lyset i Vejret.

»Forstaar De!«

Saa tog han et Tag om Fruentimrets Haand.

Hun fulgte rolig med.

Bryce bøjede sig over de liggende; de var komne til sig selv.

»En af dem tager vi med,« sagde han saa — og rejste den ene af dem op. Manden sprællede.

Imidlertid var Drengen kommet til.

Bryce oversaa Situationen; den var ikke ligetil. Mændene vred sig for at komme løs; Fruentimret stod aabenbart og regnede efter, hvad hun kunde gøre. Det var gaaet op for dem, at Bryce var alene.

»Dreng,« sagde Bryce, »nu løber du ned ad Wilmer-Gardens og fløjter efter Posten i nærmeste Gade, forstaar du, ellers gaar det alligevel galt — og kommer der ikke Hjælp, skyder jeg dem alle tre ned, forstaar du! Nu kan du vælge, om du vil have dem taget levende eller slaaet ihjel.«

Fruentimret skældte; nu kendte hun Drengen og forstod det Hele. De var altsaa forraadte.

»Hold Mund,« sagde Bryce kort. »I har hørt, hvad jeg siger; enten skyder jeg jer ned alle tre eller Drengen henter Hjælp. I kan vælge —«

Drengen var allerede borte, han hentede Hjælp, og næste Gang Politiretten blev sat i Clerkenwell, stod der fem for Skranken, saa de blev enige om, at det var Vittorio, der havde skaaret Halsen over paa den gamle italienske Aagerkarl.

Konstabel 756, Bryce, fik en Plejesøn, og hans Søster, der var flyttet til London for at se efter ham, fik en Dreng at passe. Mere om Konstabel Bryce kommer ikke denne Historie ved. Det lykkedes ham ikke at faa Bugt med det boglige, og endnu drøner Clerkenwell under hans tunge Patrouilleskridt, endnu kigger han ind i Rønnerne i *den sorte Allé*. Bare glemmer han aldrig før han gaar hjemme fra at se efter, om der er Olie paa hans Lygte.

Og saa har han faaet Moralen af den Historie paa Vers, som han tænkte paa den Aften i den sorte Allé. Sergent Robinson kunde den.

Den lyder saaledes:

Og derfor man skal ej foragte de smaa,
Tidt naar de, hvad ikke de store kan naa.

Konstabel Bryce er endnu den samme Børneven, og Giovanni skal nok blive til noget, ogsaa i det boglige — for Fyren er opvakt nok.

SØNNEN SOM KOM HJEM

SKITSE FRA DEN FRANSK-TYSKE KRIG

AF A. MORRIS LOTINGA

ILL. AF NØRRETRANDERS

DEN gamle Landmand Jaques Gautiers sad under det store Lindetræ udenfor sin Gaard og ventede paa, at hans Hustrus Stemme skulde kalde ham ind til Middagsmaden.

Vinteren var kommen tidligt dette Aar; de høje, tætte Hække, som omgav den lille Landsby, var bedækkede med Sne, og de brede Enge lignede store, tavse, hvide Søer. Ja selv de brune, sandede Bakker, som dannede Dalen i hvilken den lille søvnige Landsby laa gemt, og som til dagligdags saa saa kedelig og melankolsk ud, var i Dag helt tiltrækkende af Ydre, hyllet som de var i et Klædebon af Sne, der funklede og tindrede i Solstraalernes Skær.

Jaques Gautiers var gammel — men kun af Aar. Ingen, som saa den høje, bredskuldrede Mand med de stærke, klare Øjne og de hurtige, bestemte Bevægelser, vilde have troet, at han stod Ansigt til Ansigt med en Mand, som var 60.

Men et sundt, rent Liv havde bevaret Gautiers ung af Legeme og Sind.

Hans Ansigt var smukt — en ikke sjælden Ting blandt franske Bønder — men haardt. Hans Øjne havde det besynderlige Glimt, som betegner en voldsom Karakter, kun holdt i Tømme ved stor Selvbeherskelse. Og de smalle Læber med de dybe Furer langs hver Side kunde have fortalt hvemsomhelst, at Père Gautiers var en Mand uvant med at give en Befaling mere end *een* Gang. Og Skindet bedragede ikke. Determineret, stædig, selvklog var Jaques Gautiers; og han var retfærdig; men hans Retfærdighedsfølelse var af den Slags, som er skabt mere af snæversynet Stædighed, end

af nogen udpræget Sans for Retfærdighed. Kort sagt. Jaques Gautiers var af en Type, man ofte møder blandt Bønder, hvor Folks almindeligvis fredelige Anlæg, Kundskabsmangel og patriarkalske Tendenser giver Mænd af Karakter og Viljekraft et ubegrænset Virkefelt.

Saa Jaques Gautiers var den lille Landsbys ukronede Konge og sin egen Husstands Skræk.

Kun *een* Ydmygelse havde han nydt gennem sit lange Liv, og det ganske nyligt. Da Krigen med Preussen brød ud og han fuld af Kamplyst var ilet til den nærmeste Købstad for at lade sig indrullere som Frivillig, havde Autoriteterne smilende fortalt ham, at Frankrig var stærkt nok til at gaa til Kamp uden Mænd af hans Alder. *Een* Trøst havde han. Hans Søn René var stævnet til at kæmpe under Trikoloren; og Maaden, hvorpaa han skiltes fra sin Søn, og de Ord, i hvilke han bød ham Farvel, afslørede de nobleste og mandigste Sider af den gamle Landsby-Tyrans Karakter.

Jaques Gautiers var forblindet som alle sine Landsmænd. Tanken om et muligt Nederlag var ukendt for ham. En ny Napoleon-Æra med alle dens Sejre og straalende Triumpher — det var hans sikre Drøm — og selvfølgelig hans Søn René altid forrest. Og rundt om i hele Frankrig sad gamle Fædre fulde af stolte Forventninger ligesom Jaques Gautiers og talte Dagene, indtil deres Sønner skulde komme hjem igen med Marschalstaven i deres Haand.

*   *
*

Jaques Gautiers var i daarligt Humør i Dag. Hans stolte Drømme var allerede tilintetgjorte for længe siden. Frankrigs Ørn havde bidt i Græsset; det var Preussens sorte Ørn, som havde sejret og nu drak Galliens Hjærteblod.

Og han havde ikke hørt fra René i lange Tider. De faa, korte Breve, han først havde faaet, var nedslaaende, fulde af Klager og Haabløshed. De førte et forfærdeligt Liv, skrev René. De marcherede frem og tilbage som en Flok Faar, der var faret vild; de var daarligt forsynede; de var elendig paaklædte og de sultede. Gamle Gautiers smalle Læber fortrak sig i et Haansmil hver Gang han læste disse Breve. Var dette klagende Pigebarn *hans* René. Som om aldrig saa mange Besværligheder og Prøvelser var noget tale om, naar Frankrigs Ære var paa Spil.

Men nu var det længe siden, at René havde hørt op med at skrive. Og Nederlag fulgte paa Nederlag; nye Tropper var blevet udskrevne — kun for at blive knuste. Gamle Gautiers begyndte saa smaat at se frem imod den Dag, da Frankrig vilde blive tvunget til at stævne Mænd af *hans* Alder til det store Blodbad.

Og nu laa Hæren lejret langs Loires Bredder — næppe fem Mile fra hans Gaard. Han havde ingen Nyheder hørt i flere Dage, men alle vidste, at et nyt, stort Slag uden Tvivl vilde finde Sted, inden Ugen var omme . . . . .

. . . . . Hans Hustrus Stemme naaede hans Øre: Middagen var tilberedt. Jaques Gautiers rejste sig op, men før han gik ind, sendte han Blikket ud over Bakkerne i Retning af, hvor Loire strømmede, og et barsk Smil gled over hans Læber. Aa! Hvorfor var han dog ikke dér nede i Stand til at kæmpe ved Renés Side under Fædrelandets Ørn — aa hvis — —hvis —!

*   *
*

Da han kom ind til Middagsbordet, kunde han se paa sin Hustrus Ansigt, at hun havde Nyheder at berette. Men at begynde en Samtale ved Bordet, før han gav Tegnet dertil, var en uhørt Ting i Jaques Gautiers Hjem. Og Gautiers, som var sig det vel bevidst og holdt af at nyde sin huslige Magt, lod idetmindste ti Minutter svinde, før han tiltalte sin Hustru og saaledes gav hende Lejlighed til at lette hendes Sind.

»Hvad er der i Vejen, Mutter?« spurgte han. »Du ser ud som om Du havde en Spand fuld af Nyheder.«

»Jeg har ikke mange Nyheder, Jaques,« svarede hans Hustru spagt. »Men hvad jeg har, er nedslaaende. Claude Dornis, Mølleren, har mistet sin Søn.«

»Jeg vidste ikke, at de havde været i Ilden igen. René vilde sikkerlig have skrevet til mig før et Slag; og han og Dornis tjente i det samme Regiment.«

»Men der har intet Slag været. Han deserterede og de fangede og skød ham.«

Jaques Gautiers lagde sin Kniv og Gaffel fra sig:

»Umuligt«, udraabte han. »Umuligt! Skulde en Mand være saa stor en Kujon at desertere nu, hvor hver Mand burde møde under Fanen, hvis vi skal frelses. Hvem fortalte Dig den Ammestuehistorie.«

»Det er ikke en Ammestuehistorie,« erklærede hans Hustru. »Og Jean Petit, Vognmageren, som var inde i Købstaden i Gaar, siger, at Dornis er ikke den eneste. De deserterer i Flokke.«

»De Slyngler,« brummede Gautiers. »Døm ikke de stakkels Drenge for strengt, Jaques,« bad hans Hustru. »De tilbringer et forfærdeligt Liv. Ingen Klæder, ingen Føde — og Fjender alle Vegne. Mit Hjærte bløder, naar jeg tænker paa vor René. Der er ikke en Nat, hvor jeg ikke bønfalder Helgene om at sende ham uskadt hjem — — —.« Et vredt Blik fra hendes Husbond fik hende til at tie.

»René,« tordnende han, »René skulde prøve paa at løbe fra sit Regiment i Stedet for at vove sit Liv i Kamp for sit Land! Hør hvad jeg siger Dig her—! Dersom René deserterede og vovede sig herhjem, saa vilde jeg myrde ham — ja myrde ham med mine egne Hænder! — —«

— Ja det var René, en hulkindet, feberøjet Skikkelse, klædt i Laser, med en Støvle paa den ene Fod og nogle Pjalter svøbt om den anden, som stod foran ham.

De endte deres Maaltid i Tavshed. Da det var omme, rejste Margaruite Gautiers sig op for at rydde af Bordet, men i det samme udstødte hun et Skrig og stod som forstenet med Blikket fæstet paa Døren bag hendes Husbonds Ryg.

»Hvad er der i Vejen Margaruite,« spurgte han uden at dreje om. Men Margaruite svarede ham ikke, hun stod stadig som rodfæstet, stirrende i den samme Retning.

Med et utaalmodigt Raab drejede Jaques

Gautiers sig om — og i nogle Sekunder var ogsaa han som forstenet. Men tilsidst banede en Lyd sig Vej til hans Læber; det var halvt et Nødraab, halvt en Forbandelse: »René.«

Ja det var René. Men ikke den gamle René. — Nej det var en hulkindet, feberøjet Skikkelse, klædt i Laser, med en Støvle paa den ene Fod og nogle Pjalter svøbt om den anden, som stod foran ham. *Det* var *den* René, som var kommen hjem. Han traadte et Skridt fremad, saa standsede han skamfuld og elendig. Han prøvede at møde sin Faders Blik, men kunde ikke. Tilsidst talte han: »Fa'r! Jeg kom — — Jeg er kommen — — — fordi at — —«

Jaques Gautiers rejste sig langsomt op. »Hvordan bærer Du Dig ad med at være her, naar dit Regiment kan vente at komme under Ild hvert Øjeblik?«

René gjorde en Anstrængelse for at tale flydende: »Jeg ved, at du tænker daarligt om mig Fa'r — men det var ikke til at udholde... Vi sultede, vi frøs, vi havde næppe Klæder paa Kroppen — — og vi var omgivet af en Jernring af Bajonetter; saa jeg og nogle af de andre, vi kunde ikke udholde det mere — og det var saa haabløst alt sammen — saa forfærdelig haabløst Fa'er — — saa vi forlod Regimentet sidste Nat — og for Guds Skyld Fa'er, Du maa give mig Ly —; de var lige i Hælene paa mig — de var lige ved at tage mig kort efter Daggry, men jeg undslap dem...; men de vil være her inden en Time og ransage hele Huset. Aa, Du *maa* skjule mig Fa'er!«

– Er det ikke Skik og Brug at skyde Desertører, hvor man finder dem? Og før Kyrasseren kunde svare, vedblev han: — Se der! Du kan benytte *den!*

Han strakte bønfaldende Hænderne ud mod sin Fader og Taarerne løb ned ad hans udmagrede Kinder. Jaques Gautiers var ligbleg; hans Læber dirrede og der var et ildevarslende Glimt i hans Øjne Hans Hustru, hvem mange Aars Tyranni havde

kuet, havde hidtil holdt sig i Baggrunden af Værelset; men tilsidst fik Moderinstinktet hende til at nærme sig sin Søn. Men med et Spring stod Jaques Gautiers imellem dem. Han greb sin Hustrus Arm og slyngede hende brutalt tilbage.

»Vov at nærme Dig ham, og Du skal dele hans Skæbne,« brølede han. Saa vendte han sig om mod sin Søn; han betragtede ham i Tavshed nogle Sekunder; saa sprang han pludselig fremad og gav ham med al sin Magt et Slag, der strakte ham sandseløs til Jorden. Margaruite sank hulkende sammen i en Krog af Stuen. Jaques Gautiers stod bøjet over sin Søns udstrakte Legeme og vogtede hans udtærede Ansigt paa hvilket Hunger og Nød af hver Slags havde indprentet deres Mærke.

— — — —

Nogle Minutter forløb. Margaruite var endnu hulkende og René var endnu bevidstløs. Pludselig genlød Luften af Hovslag. Jaques Gautiers styrtede til Døren. 4 Kyrasserer kom ridende ned ad Landsbyens Gade. Da de fik Øje paa Jaques Gautiers standsede de, og deres Fører red op til ham.

»Hallo min Ven — kunde Du sige os om Du — — —« Jaques Gautiers afbrød ham: »Du søger efter en Desertør. Se her! Du vil finde ham indenfor.«

Kyrasseren sendte ham et overrasket Blik, som om han nærmest troede, at Jaques Gautiers prøvede paa at spille ham et Puds; men Alvoren i den gamle Mands Ansigt syntes at overbevise ham. Han gav Tegn til sine Mænd; de sprang af Hestene og traadte ind i Stuen. Et Minut senere kom de slæbende ud med den endnu halvt bevidstløse René. De belavede sig paa at ride af Sted med ham, da Jaques Gautiers igen traadte op til dem.

»Er det ikke Skik og Brug at skyde Desertører, hvor man finder dem?« Og før Kyrasseren kunde svare, vedblev han: »Se der! Du kan benytte *den!*« Han pegede over mod en lang hvidkalket Ladevæg, paa hvilken de sidste Solstraaler legede. »*Det* er det mindste en vanæret Mand kan gøre for sit Fædreland!«

Saa vendte han sig om, gik hurtigt ind i Stuen og smækkede Døren haardt i efter sig.

KÆRLIGHED GØR BLIND

AF J. H. ROSNY

Jeg holder ikke af at se grimme Mennesker, især ikke grimme Damer, Folk der ser svage og sygelige ud, eller som har en eller anden Skavank. Naar jeg siger, at jeg ikke holder af at se den Slags, maa det ikke forstaas saaledes, at jeg ikke har Ondt af dem; jeg føler tvertimod den dybeste Medlidenhed med saadanne Stakler, og et Bevis derpaa er, at der i min intimeste Omgangskreds findes baade Halte, Skæve og Skrantninge. Jeg mener nærmest, at jeg aldrig kunde blive forelsket i en saadan Kvinde. Var hun end nok saa begavet, vilde hun dog ikke kunne vinde mit Hjerte, dersom hun var grim, og var hun end saa skøn og yndefuld som Madame Recamier, kunde jeg heller ikke forelske mig i hende, hvis hun led af en eller anden Sygdom.

Efter denne Indledning vil mit Livs Historie vistnok forekomme Læserne i højeste Grad besynderlig.

• • •

I Aaret 1893 blev jeg dødelig forelsket i Frøken Louise Bernaye. Hun var billedskøn. Hendes yndefulde, jomfruelige Skikkelse var præget af et sandt Overmaal af Sundhed og Livskraft, og der var en Rytme og Friskhed over denne unge Kvinde, som maatte sætte selv det mest kølige Mandshjerte i Brand. Hos hende var alt saa fuldstændig harmonisk, hendes sylfelette

Gang, hendes fintformede koralfarvede Læber, hendes bølgede, lyse Haar, hendes dybe, violblaa Øjne, hendes vidunderlige Teint og hendes sølvklare Røst.

Min Kærlighed til dette skønne Væsen var grænseløs, men desværre haabløs!

Frøken Bernaye besvarede ikke min Kærlighed. En anden havde vundet hendes Hjerte. Hvad enten hun nu syntes bedre om ham, eller han maaske var kommen mig i Forkøbet, som den, der først har købt Billet og derfor faar først Plads, det ved jeg ikke — kun et indsaa jeg — min Kærlighed var ubesvaret. Naar jeg af og til aflagde Besøg paa hendes Forældres Landsted, traf jeg altid Louise sammen med Pierre Lavigne, og forelagde jeg hende et eller andet Spørgsmaal, fik jeg altid Svar i en fraværende Tone, eller hun overhørte aldeles min Bemærkning.

Og Tiden led og Dagene gik, Sommeren var snart til Ende. Inden ret længe blev der sikkert Deklarationsgilde. Hver Morgen foresatte jeg mig at forlade Egnen, men hver Morgen svigtede Modet mig. I Begyndelsen af September var jeg dog kommen saa vidt, at jeg havde bestemt mig til at tage bort, da Frøken Bernaye pludselig kom til Skade. Hendes Hest, der ellers var et meget fredeligt Dyr, var bleven sky og havde kastet sin Rytterske af. Det var et frygteligt Fald! Hendes ene Kæbeben var sprængt, Øjenbrynet omtrent afrevet og hun havde et stort Hul i Kinden. Stedets Læge og to Kirurger fra Tours blev øjeblikkelig tilkaldte. Saarene blev omhyggelig sammensyede og enhver Forsigtighedsregel iagttaget; men hele den venstre Side af Ansigtet var saa læderet, at den smukke unge Pige ikke kunde undgaa at blive vansiret for Livstid. Da jeg ikke havde nogen rimelig Anledning til at skaffe mig Adgang til Louises Sygeværelse, kunde jeg ikke med egne Øjne overbevise mig om, at hun var bleven saa hæslig, som hendes Omgivelser sagde, men det var den almindelige Mening, at hos hende bemærkede man det i langt højere Grad, fordi Kontrasten var saa stor mellem den højre og den venstre Side af Ansigtet. Et er imidlertid vist: Pierre Lavignes Kærlighed var hørt op med det samme og han havde ufortøvet begivet sig paa en lang Rejse. Jeg derimod saa Louise for mig Dag og Nat og hver Formiddag tog jeg over til hendes Forældres Landsted for at spørge til hendes Befindende og hele Dagen igennem drev jeg omkring derovre, uden hverken at kunne spise eller drikke.

Saaledes forløb to Maaneder. Faldet havde ikke været livsfarligt, og nu var Louise helbredet, men hun viste sig ikke for nogen. Og det var jo ikke underligt, at hun følte Vægten af den bitre Skæbne, der havde ramt hende. Hun vilde ingen se og levede et indadvendt Liv og overskred aldrig Parkens Grænser. En uimodstaaelig Atraa efter at gense hende fyldte mit Indre, blandet med Nysgerrighed, Medlidenhed og Troen paa, at hun sikkert ikke var saa vansiret, som Folk paastod. To, tre Gange udtalte jeg for Fru Bernaye Ønsket om at hilse paa hendes Datter, men hun svarede mig hver Gang:

— Hvis De var en Olding, kære Hr. Fontanges, eller blot en ældre Mand, vilde hun maaske nok modtage Dem, men betænk, hvor pinligt det maa være for hende at sammenligne sit eget, stakkels vansirede Ansigt med andre Unges.

Disse Ytringer forøgede kun min Længsel. Jeg glemte helt Skik og Brug og var kun opfyldt af Tanken om at gense Louise, koste hvad det vilde. Det blev tilsidst til en fiks Ide, der bed sig saa fast i min Sjæl, at jeg en skøn Dag lagde mig i Baghold i Parken for at passe den unge Pige op, ligesom Jægeren, der lægger sig paa Lur for at fange den forbifarende Hind.

Fra Busket til Busket, fra Træ til Træ havde jeg sneget mig, til jeg endelig havde naaet Udkanten af den store Allé. Der stillede jeg mig bagved et kæmpemæssigt Elmetræ, der var ganske hult indenfor den mosgroede Bark. Længe stod jeg der, som fastnaglet til Pletten og spejdede til alle Sider, men faldt saa hen i en dyb Melankoli. Pludselig vaktes jeg af mine sørgmodige Betragtninger ved Lyden af lette Trin, og idet jeg bøjede mig frem, saa jeg den henrivende Skikkelse, med en Gang som en Gudindes, der svæver hen over Skyerne, og jeg saa for mit Øje de harmonisk skønne Linjer, der uudslettelig havde præget sig i min Sjæl, og som Dag og Nat havde staaet for mit Blik. Mit Hjerte bankede, som skulde det sprænges. Det forekom mig, at Louise ikke kunde undgaa at høre det gennem det nedfaldende Løvs Raslen og hendes Kjoles Knitren.

Hun var iført en sort Silkekjole og havde over Hovedet en Hætte af perlegraa Silke og Kniplinger. Hun gik ganske langsomt og uden næsten at skubbe til Bladene, som faldt ned for hendes Fod. Grebet af en besynderlig Ængstelse skjulte jeg mig hurtigt; jeg trykkede mig ganske tæt ind til Træet, og jeg er overbevist om, at jeg var krøbet ind i det, hvis jeg havde opdaget en tilstrækkelig stor Revne. Men vi Mennesker er nu en Gang ikke Herrer over vore Handlinger til enhver Tid, og vi er ofte i høj Grad ulogiske. Jeg indbildte mig, at jeg hellere end gerne var krøbet ned i Jorden, hvis jeg havde kunnet, og pludselig, uden selv at gøre mig Rede derfor, stod jeg foran Louise.

Hun udstødte et Skrig og udbrød med oprørt og skælvende Stemme:

— Hvad bestiller De her, Hr. Fontanges?

Jeg knælede ned for hende og hviskede ømt:

— Det har været mig en haard Prøvelse ikke at se Dem saa længe, og jeg har taget inderlig Del i Deres Ulykke!

Hun udstødte et dybt Suk — og jeg bemærkede, at hun skælvede fra Hoved til Fod.

Et Øjeblik stod hun tankefuld med bøjet Hoved, men brød saa ud i en sagte Hulken. Hun syntes imidlertid hurtig at fatte sig og udbrød i en Tone, hvor Vrede, Had og Resignation kæmpede en fortvivlet Kamp:

— Nu vel, saa betragt mig en Gang!

Hun havde skubbet Hatten til Side og jeg saa, at det ikke var Overdrivelse, hvad der var blevet fortalt mig. Et stort Ar, som Tiden neppe kunde formindske, dækkede en Del af den venstre Kind, venstre Kæbeben var ganske fordrejet og Øjenbrynet fuldstændig borte.

— Aa, jeg Stakkel, hvor er jeg styg! sagde hun med taarefyldte Øjne.

Hvor jeg dog betragtede dette Ansigt! Men det var ikke den vansirede Side, jeg særlig helligede min Opmærksomhed. Nej, det var tvertimod den anden Side, der fængslede mig, og som jeg ikke kunde blive træt af at beundre. Denne bløde, fint afrundede Kind, dette smukt tegnede Øjenbryn, dette pragtfulde krusede Haar og hele hendes skønne harmoniske Legeme, der fuldtud kunde sammenlignes med de store antike Billedhuggeres Statuer af Afrodite og Hébe. Nej, nej, jeg saa kun hendes vidunderlige Skønhed. Hun stod for mig som en af de Statuer, der berørte af Tidens Tand har mistet en eller anden Legemsdel og derved har faaet endnu større Værdi. Det samme Overmaal af Sundhed og Livskraft flød jo gennem hendes Aarer og farvede den fine Teint og de rosenrøde Læber og forlenede hendes straalende Øjne med en magisk Glans. . . . Nej, hun var ikke styg! . . . Der var netop noget betagende, noget fængslende ved hendes Ydre! Hun var som en Genius, der er bleven vanhelliget og derved er bleven endnu mere betagende gennem Sorgen og Lidelserne.

— Hvad bryder jeg mig om Menneskers Fordomme, udbrød jeg lidenskabeligt. For mig har De aldrig været mere henrivende, mere tilbedelsesværdig end netop nu. Den Mand, der kan opnaa at blive elsket af Dem, anser jeg for den lykkeligste blandt alle dødelige

Hun betragtede mig med store, forundrede Øjne, hendes Hænder skælvede, store Taarer løb ned ad hendes Kinder og hun kunde ikke tilbageholde sin Hulken.

— Det er ikke muligt! Det er ikke muligt!... Det kan De ikke mene!

Jeg havde grebet hendes lille Haand og bedækkede den med Kys, og jeg svarede hende med en Styrke og Overbevisning, som maatte udelukke enhver Tvivl:

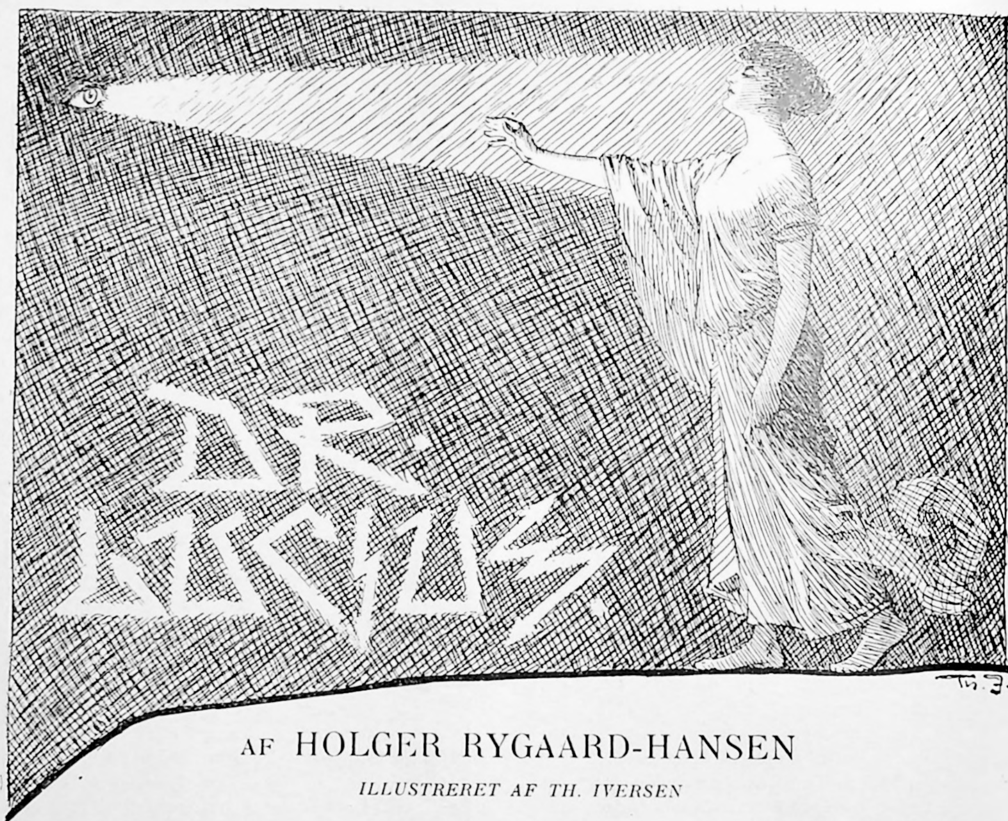
— Jeg elskede Dem allerede forinden!...... Men jeg elsker Dem langt, langt højere nu.... og jeg vil betragte det som en uendelig Lykke, hvis De vil være min!

Da bøjede hun Hovedet til ja, og hun saa mig ind i Øjet, som vilde hun udgranske min Sjæls inderste Tanker.

Og Bladene faldt ned rundt om os og mindede os om, at Tiden flyver hastig af Sted, og Lykken maa gribes, før den svinder. Louise elskede mig maaske ikke endnu, men hun følte sikkert, at hun vilde komme til det, og jeg følte det ogsaa, jeg saa det i den dybe Glans i hendes Blik! Vi svigtede aldrig senere, hvad vi i denne Stund lovede hinanden.

Kærlighed og Lykke blev vor Lod her i Livet, gode og smukke Børn skænkede Louise mig, og de skal en Gang, naar Tidens Fylde er kommen lukke vore Øjne med Tak for alt, hvad de saa i deres Hjem.

AF HOLGER RYGAARD-HANSEN

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Jeg forstaar egentlig ikke, hvorfor I vilde afslutte Jeres Bryllups-Rejse med en Tur over Trollhättan — sagde jeg. — I har jo begge set Faldene adskillige Gange, og naar man kommer lige fra Schweiz og Rhinfaldene, saa . . .

Vi stod og smaasnakkede i Skumringen i Ingeniørens hyggelige Arbejdsværelse ved Skeppsbron i Stockholm. Jeg var under et kortvarigt Ophold i Byen gaaet op for at ønske Parret Velkommen tilbage, delvis i Haab om at se et Glimt af den unge Frue, der havde formaaet at omvende denne forhærdede Ungkarl til Ægteskabets Evangelium. Desværre var Fruen ude i Visiter, men min gamle Ven tog imod mig paa sin sædvanlige, hjærtevindende Maade . . .

— Min Hustru og jeg har truffet hinanden ved Faldene, sagde han.

— Det var altsaa en Slags Pilgrimsfærd.

— Det kan du jo godt kalde det. For Resten kan jeg fortælle dig hele Sammenhængen. Det er egentlig en underlig Historie. Maaske du kan forklare det. Tænd dig først en Cigar . . .

Der var stille i Rummet, medens vi tændte. Dybt dernede strømmede Mälaren med sugende Strømhvirvler ud mod Østersøen, rødmende i Solnedgangen. Ovre paa den modsatte Bred laa Blasieholmen allerede indhyllet i Aftenskyggerne. Og de smaa Færger — Stockholms Gondoler — fór med deres blinkende Lanterner frem og tilbage som flakkende Lygtemænd . . .

— I Fjor Sommer — begyndte Ingeniøren — da jeg vendte tilbage fra Amerika, var det nærmest for at unde mig selv en lille Ferie. Jeg havde arbejdet haardt derovre, havde ogsaa tjent gode Penge — kort sagt, jeg syntes, jeg burde være lidt god ved mig selv. Jeg rejste derfor op til

Trollhättan og lejede mig ind paa Hotel »Udsigten«. Lige fra jeg var Barn, har jeg elsket Trollhättan. Jeg kender hver Sti i Skovene, hver Revne i Klipperne, hver Sugning i Vandene. Det var maaske derfor, jeg søgte dertil. Jeg vilde rigtig kende, at jeg var hjemme igen. Du aner ikke, hvor man trænger til at føle sig hjemme, naar man i to Aar har levet med i Amerikanernes Dollarsfeber . . .

Jeg fandt Hotellet optaget af det sædvanlige kosmopolitiske Turistpublikum, og lovede mig selv at gaa mine egne Veje. Jeg havde i de sidste Aar faaet nok af Globetrotterne. Straks den første Morgen var jeg tidligt oppe og ude i Klipperne. Min første Vandring gik til Kobberklinten, Udgangspunktet for alle min Barndoms Røvertogter og Riddervandringer. Jeg gik langsomt op ad Stien, og nikkede genkendende til hvert mosgroet Klippestykke, der skruede sig op imellem Stammerne. Endelig var jeg fremme ved Lysningen, hvor Klippen kaster sig stejl som en Jættemur ned i Dybet for at presse den mægtige Götaelv sammen til den sugende Malstrøm, der ender i Helvedesfaldenes skummende Vandmasser. Her ventede der mig en lille Skuffelse. Man havde bygget en Jærnbalkon, fra hvilken man i al Ro og Mag kunde stirre ned i Dybet, og lade Øjet svimle langs den bratte Bjærgside under sig. Dette var særdeles mageligt, men ikke nær saa nervepirrende, som naar man før, hængende ved Trærødder og unge Grene maatte strække Hals ud over Fjældranden for at fange et Glimt af Strømmen der nede, og føle det fryse i Rygraden ved Tanken om, at hvis Grenen var frønnet, vilde man i næste Nu med et Himmelspring blive pulveriseret i Strømhvirvlen. Desuden forekom denne Jærnbalkon med sit rustne Gelænder mig som en Vandalisme i denne vilde Bloksbjærg-Natur . . .

Naa, man kan vænne sig til alt, ogsaa til en Jærnbalkon. I Løbet af et Par Dage var jeg rigtig fortrolig med den — det vil sige, jeg havde fundet mig en Plads inde mellem Træerne, hvor jeg kunde slaa mig ned paa Mostuerne, ryge min Pibe og lytte til Vandmassernes Kogen der nede i Dybet. Dér laa jeg mange Timer i Træk, drev, groede, drømte, var lykkelig . . .

Ja, de første Par Dage. Men det varede ikke længe, før Drømmene begyndte at dreje sig om en bestemt Person, og saa . . . naa, man kan jo ikke altid være lykkelig. Kort og godt, jeg havde truffet min nuværende Hustru. Hun boede med sin Familie, — Faderen er Savværksejer i Norrland — paa Hotellet, jeg havde en Aften haft Lejlighed til at tjene dem med et Par Oplysninger, blev præsenteret, foretog de følgende Dage et Par Udflugter i Fjældene med hende, og opdagede meget hurtigt, at jeg var forelsket, pyramidalsk ferieforelsket. Du ler. Det *var* Alvor. Jeg har altid sværmet for Norrlands-Kvinder De fører Friskheden med sig deroppe fra de uendelige Snemarker under de blinkende Stjærner, de ejer den vilde Styrke fra Skifærdene, naar Latter og vilde Skrig klinger milevidt bort i den frosne Himmelkuppels lydløse Tomhed. De . . .

Det var ikke det, jeg vilde tale om. I Prosaister dernede fra Smørlandene finder os kun latterlige. Lad mig da nøgternt og kort konstatere, at jeg var forelsket, og at jeg anvendte mine Drømmedage ved Kobberklinten til at spekulere over, om jeg var alene om det, eller om vi muligvis skulde være to . . .

Jeg havde selvfølgelig intet sagt til hende. Man er jo et velopdragent Asen, og hos Germaner er det jo ikke moderne at konversere om Kærlighed. Men jeg troede at have bemærket et Glimt i hendes Øjne, som . . . naa, det tror man for Resten altid, naar det er et Par kønne Øjne, der glimter . . .

Desuden kender du jo mine gamle Begreber om Ægteskabet. Jeg var virkelig i Ve og Vaande. Nu og da ønskede jeg, at jeg var blevet ved mit Tegnebord i Chicago i Stedet for at gaa her og drive og finde paa Dumheder. Hvad der ærgrede mig aller mest var, at de øvrige Hotelgæster aabenbart ansaa alt for klappet og klart. Mødrene vejede og maalte mine ægteskabelige Muligheder, og Fædrene be-

handlede mig med den skadefro Fortrolighed, hvormed man optager en ny Væbner i Lauget . . .

Saaledes var Stillingen, da Ingegerd og hendes Fader for et Par Dage rejste ind til Göteborg, hvor den Gamle skulde se paa en Trælast. Jeg var i inderlig daarligt Humør. Tilmed regnede det, skylregnede. Hotelgæsterne sad paa Terrassen som Høns paa en Pind, og for Resten er et Vandfald i Regnvejr noget af det floveste, man kan tænke sig . . .

Mellem Gæsterne var en Mand, som ikke omgikkes nogen, og som ingen søgte. Man vidste, at han stod i Fremmedbogen som Doktor Lucius fra Prag, det var alt. En mærkelig indadvendt og tavs Mand var han, næsten lidt uhyggelig med sit gullige Ansigt og sit velplejede brune Skæg. Han havde et Par besynderlige Øjne; det var, ligesom de saa igennem En og bag ved En med deres matte, sorte Pupiller, der lignede dugslaaede, modne Hyben . . .

Medens vi drak Kaffe paa Terrassen, kom jeg til at sidde ved Siden af denne Mand, og det varede ikke længe, før vi var inde i en Samtale. Han havde rejst meget og set meget, Europa kendte han ud og ind, Orienten, Amerika. Han var nu paa Vej til Midnatssolen og havde undervejs slaaet sig ned et Par Dage ved Faldene. Da han hørte, at jeg var Ingeniør, ledte han Samtalen hen paa mit Fag og lagde en forbløffende elektro-teknisk Viden for Dagen. Han var fortrolig med alle de sidste Fremskridt og udtalte sig om dem med en Sikkerhed og Fagkundskab, der fik mig til at spørge, om han selv var Tekniker.

— Nej, svarede han, jeg er Læge. Men jeg sætter Pris paa at vide, hvad der sker i den Tid, jeg lever i . . .

Jeg fik en svimlende Fornemmelse af, at hvis jeg tilfældigvis havde været Kemiker, Zoolog eller Historiker, vilde han have bevæget sig paa mine Enemærker med samme vidunderlige Lethed.

Samtalen gled efterhaanden over paa mere almindelige Omraader. Paa en Gang udbrød han:

— Har De lagt Mærke til, at De stadig sidder og stirrer paa den Balkon der oppe?

Jeg havde virkelig i den sidste halve Time, uden at tænke over det, siddet og betragtet Jærnbalkonen paa Kobberklinten. Den svævede højt deroppe som en Svalerede paa den mægtige Klippevæg, og trods Regnvejret kunde man skimte nogle smaa Skikkelser deroppe:

— Og ved De, hvorfor De stirrer derop? vedblev han, idet han nippede til sin Marachino.

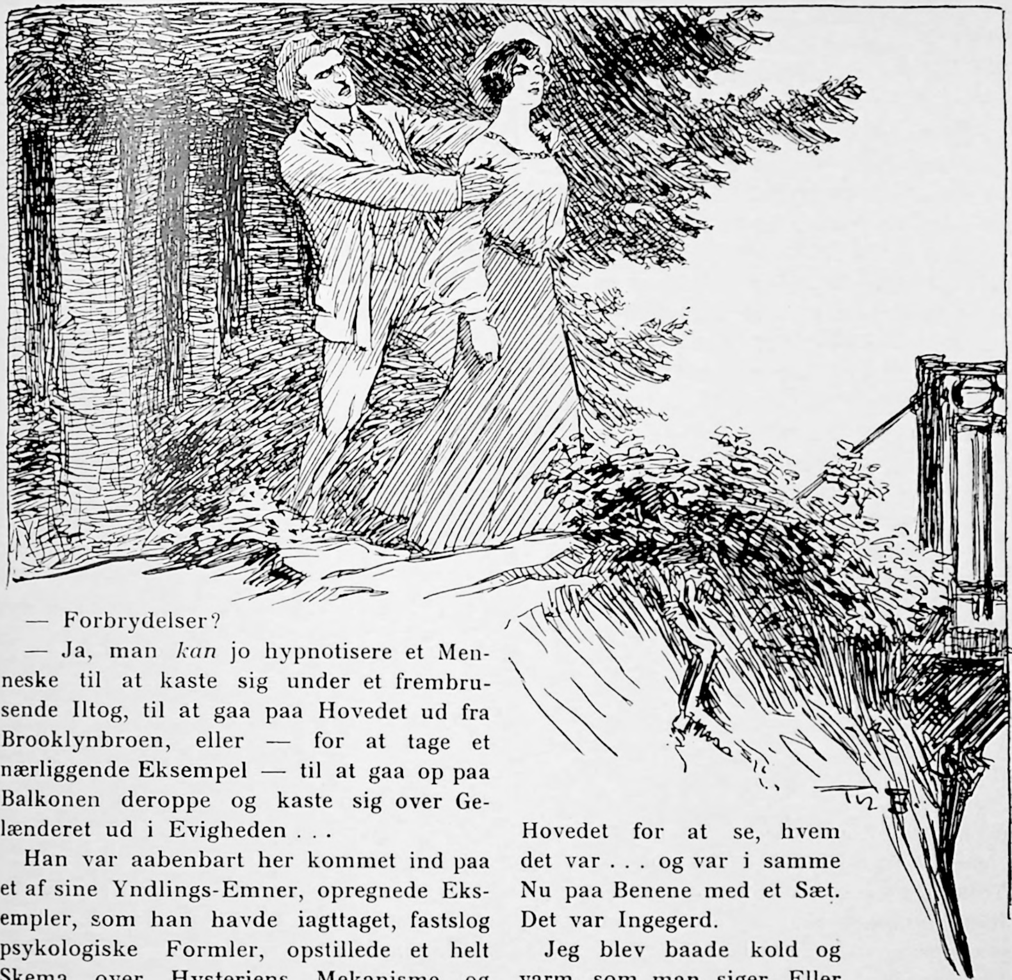
— Aa, det var vel nærmest tilfældigt . . .

— Der gives ingen Tilfældigheder, sagde han kort og saa paa mig med sine matte Pupiller. — Alt har sin Aarsag.

Han talte Tysk, men ikke som man taler det i Østrig eller Bøhmen; snarere med den aabne Nasallyd, man træffer hos Belgierne.

— Og hvad var da Aarsagen her? spurgte jeg.

— De sidder og stirrer derop, fordi De venter paa, at Balkonen skal gaa i Stykker, og et af de gale Mennesker deroppe styrte ned i Dybet. Ja, De ved godt, at der er en uhyre lille Mulighed for, at det kan indtræffe, men den Mulighed spiller de paa. Det vilde foraarsage Dem en saa huldsalig Vellyst at se et Menneske blive kastet som en Bold ned langs Bjærgvæggen, blive slynget fra Klippe til Klippe, flyve gennem Trætoppene og blive knust der nede i Strømhvirvlen, at de ikke kan lade være at stirre derop af Angst for, at denne store og kostelige Mulighed skulde gaa fra Dem. Jeg venter selv paa det samme, og jeg ved lige saa godt som De, at det ikke hænder . . . I det hele taget misforstaar man vistnok den svimlende Gysen, som griber En paa Bjærgvandringer, i Storstædernes rasende Færdsel, i elektriske Iltog og lignende Tilfælde. Det er ikke Naboskabet med Døden, der fremkalder Gysen. For i sit inderste, hemmelighedsfulde Jeg er man urokkelig overbevist om, at man selv slipper helskindet fra det. Men det er Muligheden for at se andre dø, se Liv rinde bort under sine Fødder . . . jeg tror, at mange af de saakaldte Ulykkestilfælde er i Virkeligheden Forbrydelser . . .

— Forbrydelser?

— Ja, man *kan* jo hypnotisere et Menneske til at kaste sig under et frembrusende Iltog, til at gaa paa Hovedet ud fra Brooklynbroen, eller — for at tage et nærliggende Eksempel — til at gaa op paa Balkonen deroppe og kaste sig over Gelænderet ud i Evigheden . . .

Han var aabenbart her kommet ind paa et af sine Yndlings-Emner, opregnede Eksempler, som han havde iagttaget, fastslog psykologiske Formler, opstillede et helt Skema over Hysteriens Mekanisme og holdt mig saaledes fangen med sine originale Paastande, at det var blevet helt mørkt, inden vi som de sidste paa Terrassen rejste os for at gaa ind . . .

Jeg gik tidligt i Seng og faldt i Søvn i den Forhaabning, at den næste Dag vilde bringe Solskin og Ingegerds Tilbagekomst.

Solskinnet kom, Ingegerd derimod ikke; i hvert Fald ikke med Morgentoget. Jeg drev om mellem Klipperne paa Maafaa, og da jeg havde spist til Middag, opsøgte jeg min Yndlingsplads oppe ved Kobberklinten. Jeg havde vel ligget en Times Tid og grundet over min Skæbne, medens Røgen af min ungarske Tobak dansede som Amoriner under Fyrrekronerne, da jeg hørte Skridt ude paa Stien. Jeg drejede dvask Hovedet for at se, hvem det var . . . og var i samme Nu paa Benene med et Sæt. Det var Ingegerd.

Jeg blev baade kold og varm, som man siger. Eller rettere, jeg følte denne isnende Stikken løbe ned langs Huden, som altid faar os Mennesker til at se saa indskrænkede ud i afgørende Situationer. Havde hun opsøgt mig? Eller vidste hun i det hele taget, at jeg var her oppe? . . . .

Det lod ikke til, at hun havde faaet Øje paa mig. Hun gik forbi mig og videre frem mod Lysningen. Jeg gik frem mellem Træstammerne og raabte muntert:

— Velkommen tilbage!

Hun svarede ikke. Jeg raabte endnu en Gang:

— Velkommen tilbage, Frøken Ingegerd!

Hun svarede stadig ikke, sagtnede ikke en Gang sine Skridt. Uden at se til højre eller venstre gik hun lige ud paa Balko-

nen med faste, hurtige Skridt som den, der gaar ret frem mod sin Skæbne . . . .

I samme Nu slog en frygtelig Tanke ned i mig. Havde Doktor Lucius ikke sagt . . . med et Par Spring som en gal Mand var jeg efter hende og fik med et brutalt Tag revet hende tilbage i samme Øjeblik, hun skulde kaste sig frem over Gelænderet for at styrte ned i Dybet.

Nu saa jeg hendes Øjne og forstod. Udtrykket i dem var udslukt, Øjeæblerne stirrede ubevægelige lige ud som hos en Dukke. Hun havde intet Jeg længere, hun var hypnotiseret af en fremmed Vilje til at kaste sig ud over Balkonen og knuses i Dybet . . . .

Men hvem . . . . hvem . . . .? Skulde det være muligt?

Dybt dernede paa Terrassen saa jeg Doktor Lucius sidde og stirre op mod os med sine matte Pupiller. Han rørte sig ikke ud af Stedet, nippede ikke en Gang til sin evige Marachino, løftede kun sit ubevægelige, gustne Ansigt mod os som en Voksmaske, i hvilken Øjnene sad som sorte Huller . . . .

Jeg har selv gode Nerver, men i det Øjeblik svimlede det for mig, saa jeg maatte gribe i Gelænderet for at holde mig oppe. Knæene blev bløde og gled ud under mig. Jeg ved ikke, hvor mange Minutter jeg stod saaledes med Ingegerd trykket ind til mig. Jeg husker kun, at jeg hele Tiden kunde høre Helvedesfaldene koge og bruse dybt der nede under mig . . . .

Men lidt efter lidt forstod jeg, hvor forfærdelig Stillingen var. Ingegerd anede ikke, at jeg var her, hun vidste intet af, hvad der foregik omkring hende. Hun var stadig under den fremmede Vilje, og i samme Stund, jeg slap hende, vilde hun paany kaste sig ud over Balkonen for at fuldbyrde den . . . .

Jeg kaldte paa hende, talte til hende; hun hørte det ikke. Alle hendes Sanser var lullede i en magnetisk Søvn, af hvilken kun Voksmasken der nede kunde vække hende, hvis han vilde.

I min Nød begyndte jeg at fortælle hende alt det, jeg havde gaaet og gemt paa i de sidste Par Dage. Jeg kaldte hende ved de ømmeste Navne, fortalte hende, at jeg elskede hende, at jeg ikke kunde være hende foruden, jeg fandt Udtryk og Ord, hvor jeg ellers vilde have staaet og stammet . . . . Nød og Kærlighed er gode Læremestre.

Og det vidunderlige skete, at disse mine Tilstaaelser vakte hende til Bevidsthed igen. Glansen i Øjnene vendte tilbage, først langsomt, saa stærkere, til sidst med et Udtryk af dyb og inderlig Glæde, Blodet skød op i Kinderne, Næsefløjene dirrede, Læberne lo. Den fremmede Viljes Magt over hende var brudt; hun var frelst.

Jeg vogtede mig naturligvis for at fortælle hende, hvad der var foregaaet. Jeg tog det som en Selvfølge, at vi stod her med hinanden om Halsen paa Kobberklintens Balkon, og da vi gik tilbage ad Stien, snakkede og lo hun uden nogen som helst Bevidsthed om den frygtelige Handling, hun havde været ved at begaa . . . .

Samme Aften, da Hotellet var gaaet til Ro, opsøgte jeg Doktor Lucius paa hans Værelse. Han sad og læste, hævede kun Hovedet, da jeg traadte ind.

— Det undrer Dem næppe, at jeg opsøger Dem, sagde jeg. — Og De forstaar sikkert mine Motiver, naar jeg giver Dem Valget mellem at rejse her fra i Morgen tidlig eller blive anmeldt til Politiet . . . .

Han lukkede Bogen og lænede sig tilbage i Stolen:

— Hvad det angaar at rejse, saa har jeg allerede givet Hotelkarlen Ordre til at pakke. Hvad derimod Politiet angaar, saa indser jeg ikke rigtigt . . . .

— De ved godt, at den Forbrydelse, De har begaaet . . . .

Han lod mig ikke tale ud. Idet han betragtede sine lange, polerede Negle, sagde han højt:

— Jeg kender ikke svensk Lov saa nøje, og det kan ogsaa være ligegyldigt. Den unge Dame ved intet om Sagen, og Dem vil man anse for en gal Mand . . . .

Jeg tav, thi jeg indsaa, at han kunde have Ret.

Da han mærkede, at han havde Over-

taget, saa han op paa mig med sit egentlig ganske kønne Smil og vedblev:

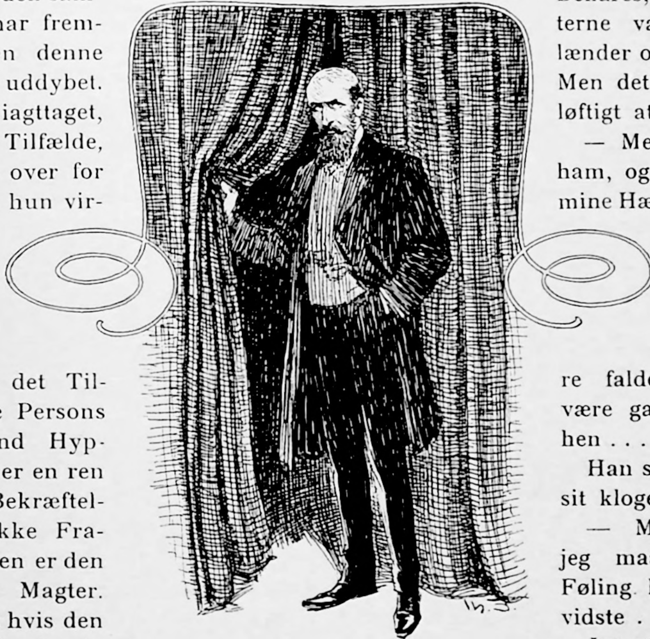
— Vil De ikke tage Plads, saa skal jeg give Dem en Forklaring.

Jeg satte mig lige over for ham.

— De kalder det en Forbrydelse, sagde han. — Men om jeg nu *vidste og regnede med, at De var deroppe?* —

— Regnede med, at jeg . . . .?

— Hør nu en Gang; man opstiller jo den Hovedregel i Hypnose, at Trancen kun kan ophæves af den samme Vilje, der har fremkaldt den. Men denne Regel har jeg uddybet. Jeg har nemlig iagttaget, at i det eneste Tilfælde, at Mediet staar over for en Person, som hun virkelig elsker, som opfylder hendes Væsen med alle dets Nerver og Tanker, i det Tilfælde er denne Persons Magt større end Hypnotisørens. Det er en ren videnskabelig Bekræftelse af den smukke Frase, at Kærligheden er den højeste af alle Magter. Forstaar De nu: hvis den unge Dame ikke havde elsket Dem — hvis hun for Eksempel blot havde flirtet lidt med Dem, uden at De i Virkeligheden betød noget for hende, — saa havde *jeg* været den stærkeste, og om De saa havde hindret hende hundrede Gange, havde hun fuldbyrdet min Vilje . . . .

— Deres Forbrydelse! afbrød jeg harmfuldt.

Han gjorde en affejende Haandbevægelse:

— Det var bedre, at den unge Dame døde, end at Deres og hendes Liv skulde gaa til Grunde i et ulykkeligt Ægteskab. Men nu var *De* den stærkeste. *De* formaaede at nevtralisere min Vilje i hende, og det formaaede De kun, fordi hun alt i Forvejen var helt behersket af Dem. Jeg har bevist Dem — rent videnskabeligt — at Deres tilkommende Hustru elsker Dem, og det bør De være mig taknemmelig for. De er en praktisk Mand; derfor ved De saa lidt om Kærlighed. Jeg ved noget mere. Det er det hele.

Han tav et Øjeblik, medens han stirrede ind i Lampeblusset, det nynnede ganske sagte. Saa sagde han:

— Det hele var et Eksperiment. Jeg har gjort det en Gang før. Det var i Indien, i Benares, og Kontrahenterne var en ung Englænder og en Hindupige. Men det bliver for vidtløftigt at fortælle.

— Men — afbrød jeg ham, og mærkede, hvor mine Hænder dirrede paa Bordtæppet — om jeg nu *ikke* havde set hende; jeg kunde jo være faldet i Søvn eller være gaaet andet Steds hen . . . .

Han smilede atter med sit kloge, gamle Smil.

— Med Dem havde jeg maaske ogsaa lidt Føling. Mere end De selv vidste . . . .

Jeg stirrede paa ham, lammet, magtstjaalet af denne besynderlige Mand, der legede med Menneskeskæbner som med Dukker. Jeg kunde ikke faa et Ord frem.

Doktor Lucius rejste sig:

— Og nu maa jeg bede Dem have mig undskyldt. Jeg skal — som sagt — rejse i Morgen tidlig, og har et Par Breve at skrive . . . .

Han gik hen mod de mørke Portierer, der dækkede Døren til Soveværelset. Der standsede han endnu en Gang:

— En Ting endnu. Hvis De vil følge mit Raad skal De ikke meddele den unge Dame noget om dette, før hun er blevet Deres Hustru. Man skal ikke unødigt give

unge Piger Anledning til Hysteri. Farvel!

Han bukkede for mig, løftede Portieren og gik ind i Soveværelset . . . .

Næste Morgen var han rejst, og jeg har ikke set ham siden Jeg har endnu ikke talt om Sagen til min Kone, og jeg tror ikke, jeg gør det. Det er jo i det hele en underlig Historie.

— — — — — — — — — — — — —

Ingeniøren tav. Det var blevet helt mørkt. Nede paa Strømmen rislede Skæret af Færgernes grønne og røde Lanterner som flydende Ædelstene i Bølgerne. Ovre paa den anden Bred laa Stockholm med Storbyens taagede Ildskær flammende over sig.

Og jeg tænkte paa, hvor mange underlige Historier der pusler i denne sælsomme By, hvis Beboere har saa meget Livsmod og saa mange Drømme . . .

ASKEPOT

AF

MICHEL PROVINS.

AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF J. AARBYE.

Den lille elegante Salon, udstyret med al en Verdensdames raffinerede Luksus, tilhører Baronesse de Noircourt, en af disse priviligerede, forgudede Pariserinder, som altid nævnes med den lille Vedføjelse: den smukke Baronesse de Noircourt. Det var en Kendsgerning og havde været det længe, maaske for længe, at hun var saa smuk, og med alle den fornemme Dames raffinerede Hjælpemidler søgte hun at bevare Benævnelsen og satte mere og mere Pris paa den, efterhaanden som den passede mindre til Virkeligheden.

En Tjener slaar Fløjdørene til den lille Salon op for en af Baronessens ivrigste Tilbedere og beder Herren vente et Øjeblik, da Baronessen endnu ikke er kommet tilbage fra Byen.

Rancy (med et muntert Blink i Øjet). — Det er godt, Josef, saa venter jeg . . . saa længe det skal være!

Da Tjeneren er gaaet, spaserer han nogle Gange op og ned ad Gulvet, spejler sig i alle Spejlene, retter paa sit Slips, snor sit Overskæg og placerer sig tilsidst i en magelig Lænestol med den sidst udkomne, endnu kun halvt opskaarne Roman.

Gisele (kommer farende ind og bliver betuttet staaende, da hun opdager Rancy). — Aa, undskyld . . . jeg vidste ikke . . .

Rancy (rejser sig hurtigt og hilser paa den unge Pige). — Det gør mig virkelig ondt, Frøken, at jeg er saa skrækindjagende!

Gisele (elskværdig). — Det er De saamænd ikke, men jeg anede ikke, at her var nogen . . .

Rancy. — Maa jeg tillade mig at præsentere mig, mit Navn er Rancy!

Gisele (hurtig). — Aa ja, det ved jeg nok.

Rancy. — Saa kan De jo godt nu tage det, De kom efter . . . for De kom jo efter noget?

Gisele. — Ja, det var denne lille Vase af sachsisk Porcellæn til nogle Blomster, som jeg er i Færd med at ordne . . .

Rancy. — Blomster! . . . Det skal sikkert være en Overraskelse! . . . En Overraskelse til Deres Tante!

Gisele (forbavset). — Hvilken Tante?

Rancy. — Baronessen.

Gisele (bedrøvet). — Baronessen er ikke min Tante . . . hun er min Moder.

Rancy (forstenet). – Deres Moder?

Gisele. — Tillad ogsaa mig at præsentere mig, thi jeg ser nok, at De ikke rigtig kender Familien: jeg hedder Gisele . . . Gisele de Noircourt og jeg er nitten Aar. Jeg er tilfældigvis hjemme fra Klosterskolen i Dag, men skal tilbage igen i Aften. De ser saa forbavset ud?

Rancy. — Aa ja, det er jeg i Grunden ogsaa!

Gisele. — De vidste maaske ikke, at Mama havde en Datter?

Rancy. — Jo . . . jo, . . . til en vis Grad.

Gisele. — Til en vis Grad, det lyder lidt grinagtigt! . . . Lyv nu ikke af Høflighed over for mig! Hvis De virkelig havde anet min Tilværelse, saa er De rimeligvis den eneste . . . alle Forholdsregler iagttages!

Rancy. — Hvad mener De, Frøken?

Gisele. — Aa, det vil jeg helst ikke tale om! Det er min Hjertesorg . . . og den kan ikke interessere andre.

Rancy. — Jo, netop! En Fremmed som jeg har naturligvis ingen Ret til at udfritte Dem, men vi har truffet hinanden paa en saa forunderlig Maade, at jeg virkelig har fattet Venskab for Dem.

Gisele. — Det er rigtignok gaaet i en Fart!

Rancy. — Tvivler De om Deres Magt?

Gisele. — Det Spørgsmaal maa der en klogere end jeg til at besvare . . . for Eksempel Mama.

Rancy. — Det var da et mærkeligt Indfald!

Gisele. — Hvad siger hun, naar De kommer med saadanne smukke Ord?

Rancy. — Hvorfor tror De netop, at jeg? . . .

Gisele. — Aa, jeg er ganske godt underrettet. Vel kommer jeg ikke selv ud, men jeg har Veninder, som kommer i Selskab, og som kommer hjem af og til, og der snakkes jo rundt i Familierne. Mine Veninders Forældre fornægter ikke deres Børn, og det er gennem dem, at jeg ved, at De er en af . . . ja, hvorledes skal jeg benævne det . . . en af Mamas Tilbedere! Saaledes er det vist, De benævnes.

Rancy. — Se, se, det lader til, at man i Klostret beskæftiger sig ikke saa ganske lidt med Sladder. For det første er der nu ikke et sandt Ord i alle disse ondskabsfulde Historier, og for det andet synes jeg, at da det er Deres Moder de onde Tunger bagvadsker, burde De ikke laane Øre . . .

Gisele (alvorlig). — Jeg holder netop saa meget af Mama, som hun selv ønsker; jeg har Agtelse for hende og jeg holder af hende . . . og det være langt fra mig at tænke noget, der i mindste Maade kunde være nedsættende for hende. Men jeg tror fuldt og fast, at man ikke paa samme Tid kan være meget koket og en meget god Moder.

Rancy (forbavset). — Dette lyder ikke som Skolefilosofi!

Gisele. — Aa, nej, deri har De maaske Ret . . . de filosofiske Betragtninger er jeg kommen til ved . . . Selvoplevelse!

Rancy. — Der kan De selv se, at De bærer paa en Sorg!

Gisele. — Den er desværre af saa gammel Dato.

Rancy (med stigende Interesse) – Hvorledes det?

Gisele. — Jeg var kun tre Aar, da Papa døde. Jeg mindes ham kun saa dunkelt, det eneste, jeg husker er, at han var saa god og kælede altid for mig. I et Par Aar eller tre efter hans Død blev jeg passet og plejet, jeg blev pyntet fra Morgen til Aften og bragt ned i Salonen, hvor jeg blev beundret af alle Husets Venner . . . og de var ikke faa! . . . Ens Forældre bliver jo ikke anset for gamle, naar de har smaa Børn!

Rancy. — Nej, tvertimod!

Gisele. — Men fra mit sjette Aar blev jeg indespærret i Barnekammeret med en engelsk Guvernante, som aldrig forlod mig og som hver Morgen bragte mig ned til Mama i et Par Minutter for at jeg kunde faa mit regelmæssige Kys.

Rancy. — Hvor gammel var De, da De blev sat i Klosterskolen?

Gisele. — Otte Aar! . . . Der blev sagt, at jeg lignede Mama meget og Folk lagde Mærke dertil, naar jeg spaserede med Guvernanten. Nu har jeg været i Fængsel i elleve Aar og jeg frygter for, at jeg næppe slipper derfra, før jeg bliver myndig.

Rancy. — Kommer De da aldrig ud?

Gisele. — Kun to, tre Timer en Gang imellem, af Helbreds- eller Etikettehensyn.

Rancy. — Men i Sommerferien da?

Gisele. — Den tilbringer jeg enten hos mine Veninder eller i et eller andet engelsk Pensionat for unge Piger for at perfektionere mig i Sproget . . . De kan tro, at jeg kan Engelsk til Fuldkommenhed!

Rancy. — Naar De har gaaet i Skole i saa mange Aar, maa De jo være umaadelig dygtig.

Gisele. — Ja, jeg har Masser af Diplomer, og hvis det var fint at være Student, saa havde jeg været det med! . . . Jeg er for Resten ikke længer Elev i Skolen, det er jeg færdig med for længe siden.

Rancy. — Hvad bestiller De da der?

Gisele. — Jeg læser meget, jeg lærer Livet at kende — ikke af hvad jeg ser og hører, eftersom jeg er i Kloster, men jeg lærer meget af de Bøger jeg læser. Det er maaske den bedste Maade at lære Livet at kende paa og saa har man den Fordel, at de Sorger og Skuffelser, man læser om, ikke berører En personlig.

Rancy (med stadig stigende Interesse). — De bliver vist ikke overbærende overfor den Mand, De en Gang bliver gift med?

Gisele. — Hvis jeg bliver gift! Men bliver jeg det, saa vil jeg være uendelig overbærende overfor ham og inderlig taknemlig, naar han blot vilde holde af mig!

Rancy. — Vilde De virkelig! . . . Men hvad bestiller De ellers i Klosterskolen, naar De ikke læser, for man kan jo ikke altid sidde fordybet i en Bog?

Gisele. — Saa underviser jeg, jeg hjælper med at undervise de Smaa. Det interesserer mig umaadeligt; det er ligesom man erstatter deres Moder, det gælder især de ganske smaa, som maa undvære den moderlige Kærlighed og Ømhed; jeg, der selv har maattet undvære den, har netop Følelsen af, hvor meget der trænges dertil og hvorledes man kan erstatte dem den.

Rancy. — Det er virkelig smukt af Dem.

Gisele. — Aldeles ikke. Det er min eneste Glæde og Fornøjelse! Desuden er det jo altid en Glæde at kunne gøre godt. Jeg har saamænd

ikke synderlig Kendskab endnu til Menneskenes store Fejl eller fremtrædende Dyder, men jeg synes, at man skal forsøge at være saa god som mulig, saa kan der tilgives En meget (forvirret). — Aa, det er ikke pænt af Dem, Hr. Rancy, saaledes at udspørge mig, jeg besvarer Deres Spørgsmaal, og uden selv at vide deraf, har jeg fortalt Dem hele mit Levnetsløb.

Rancy. — Det var nok værd at høre paa, og jeg forsikkrer, at ingen kunde have fulgt Deres Fortælling med mere Interesse end jeg.

Gisele. — Med mere Interesse end De? Hvorledes mener De?

Rancy. — Jeg finder baade Dem og Deres Historie saa uendelig sympatetisk. Jeg er maaske ikke slet saa overfladisk og ligegyldig som der menes! Vel er der maaske ikke noget særligt godt ved mig, men saa slem som Folk siger er jeg heller ikke, og man maatte jo være af Sten, hvis man kunde sidde og høre paa Dem uden at blive rørt. Unge Piger som De, med et ædelt Hjerte og en fin Dannelse . . unge Væsner, der forvandler Verdens Uretfærdighed til Lysets Gerninger, de . . .

Gisele. — De maa ikke sige mig saa mange smukke Komplimenter, Hr. Rancy, jeg forstaar slet ikke at forsvare mig!

Rancy. — Det er ikke Komplimenter!

Gisele. — Jo, det er det absolut; og efterdi Mama kalder mig Askepot, har jeg sikkert ingen Egenskaber, der er Omtale værd Mama forstaar sig paa den Slags og hun kender mig bedre end De.

Rancy. — Jeg paastaar det modsatte!

Gisele. — Hvadbehager! Hun har i nitten Aar . . .

Rancy. — Ikke lært Dem at kende.

Gisele. — Aa, det vil jeg nu ikke sige . . . (smilende). Men i hvert Fald er det ikke mere end nitten Minutter siden, at De . . .

Rancy (med Varme). — Det er mere end længe nok til at opleve noget uanet . . . noget ganske uanet . . . noget herligt og ganske utænkeligt!

Gisele. — Aa, vær saa god, Hr. Rancy, at række mig den lille sachsiske Vase? Den, De ved, jeg kom for at hente.

Rancy (rækker hende den). — Vær saa god, Frøken (langsomt). Jeg haaber, De tilgiver, hvis jeg har været indiskret?

Gisele (gaar mod Døren). — Nej, det er snarere mig, der har været . . . (hun søger efter Ordet) det vi i Skolesproget kalder ukonsekvent! Det indser jeg nu, at jeg har været.

Rancy. — Det har De ikke, ikke hvis De har Tillid til mig?

Gisele (ser vist paa Rancy, og efter et Øjebliks Betænkning rækker hun ham Haanden). — Det har jeg! (Det ringer paa Entrédøren). Der kommer Mama . . . saa løber jeg min Vej! Men hør, De skal ikke tale til hende om . . . om hendes Niece! Farvel Hr. Rancy.

Rancy (med en mærkelig Betoning). — Paa Gensyn, Frøken!

Da Gisele er borte, bliver Rancy staaende ubevægelig og stirrer paa Døren, bag hvilken denne henrivende unge Kvindeskikkelse forsvandt Som den skeptiske Pariser, han nu en Gang var, havde han aldrig tænkt sig, at der eksisterede en saadan Ynde og Umiddelbarhed hos en ung Pige.

Baronessen (kommer farende ind og siger i en udæskende Tone). — Jeg hører, at de underholder Dem med Backfische?

Rancy. — De tager fejl, Baronesse, jeg underholdt mig med en ung Dame, en sjælden ung Dame, som bærer Løfter i sig til at blive en ualmindelig Kvinde.

Baronessen. — Hvem? . . . En sjælden ung Dame! . . . Askepot en ualmindelig Kvinde . . . ha, ha, ha, De er vist fra Forstanden!

Rancy. — Tilhører jeg en gammel adelig Slægt, Baronesse?

Baronessen. — Ja, det ved vi jo, at De tilhører en sjælden prægtig Slægt . . . men i hvilken Forbindelse nævner De det?

Rancy. — Er mine Formuesomstændigheder tilfredsstillende?

Baronessen. — De er jo meget rig . . . Og saa?

Rancy. — Finder De, at jeg som Menneske? . . .

Baronessen. — Jeg finder Dem ualmindelig indtagende og elskværdig. Men hvad skal alt dette sige?

Rancy. — Da jeg altsaa har alle de Kvalifikationer, der udfordres for at være et godt Parti, tør jeg maaske udbede mig den Ære at blive Deres Svigersøn?

Baronessen (sønderknust). — De?

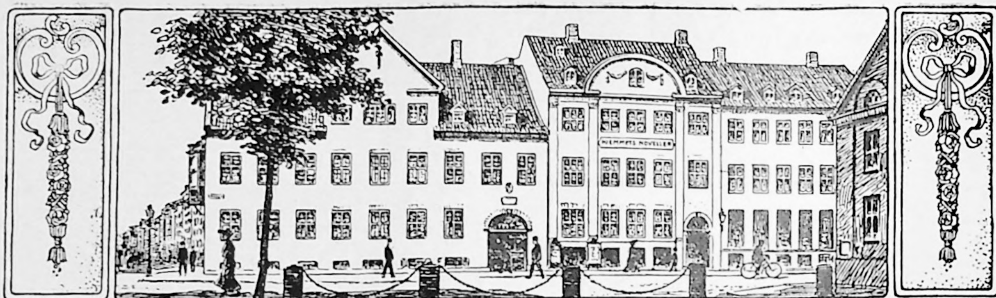
Rancy. — De skal ikke svare mig i Dag, det forlanger jeg ikke, men nu har jeg betroet Dem mit Ønske, og De har jo intet at indvende derimod. De skal blot vænne Dem til denne Tanke, da den kom saa hovedkulds. — Om to, tre Dage kommer jeg igen for at afhente Deres Svar . . . (han bukker for Baronessen, der er ligbleg og stum af Raseri). — De skal ikke plage Dem med at tænke over Bryllupshøjtidelighederne, Baronesse! . . . Vi kan godt lade os vie ude paa Landet, hvor De selv vil bestemme, uden al Pomp og Pragt og uden stort Brudefølge. Det skal vi let komme over! Da det nu en Gang ikke vides, at De har en Datter, flytter vi ud paa mit Gods og saa skal De ad Aare se, Baronesse, hvor det forynger at have Børnebørn!

HJEMMETS NOVELLER

NR. 6 MARTS 1907 3. AARG.

MARTS

HJEMMETS NOVELLER

ENKESTAND

AF KNUD TAARS

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

AA, ja, ja. — Ok nej, det er ikke nemt! Per sad paa Sengestokken, hvæsende og stønnende efter nogle svære Hosteanfald. Han var ikke kommen længere i sin Paaklædning end til de tykke, langskaftede Strømper og Træskoene.

Han saa' sig om i Stuen, hvis Tilstand tog sig dobbelt grelt ud i det kolde, graa Morgenlys. Støv og Snavs alle Vegne, lige fra de tykke, graa Spindelvæv i Hjørnerne til Spyttebakken, der var nær ved at sejle i sin egen Overflødighed henne i Bænkekrogen. Og Skilderierne —! Og Sidsels Stadskopper, der stod paa Rad paa Dragkisten —! Per kunde forsikre, at der var ikke den, der kunde se, hvad de var gjort af, saadan saa de ud.

Om Sidsel kunde kigge op over Jorden nu, det vilde endda gøre hende ondt at se, som han laa i det.

— Ok Gud ja, naar Mennesket er ene, saa — —

Per sukkede, tog sin Kasket paa og faldt igen i Tanker.

Det kunde ikke blive ved at gaa, saadan som det havde gaaet i det sidste halve Aars Tid. Der maatte Forandring til, ellers groede Skidtet ham helt over Ørene.

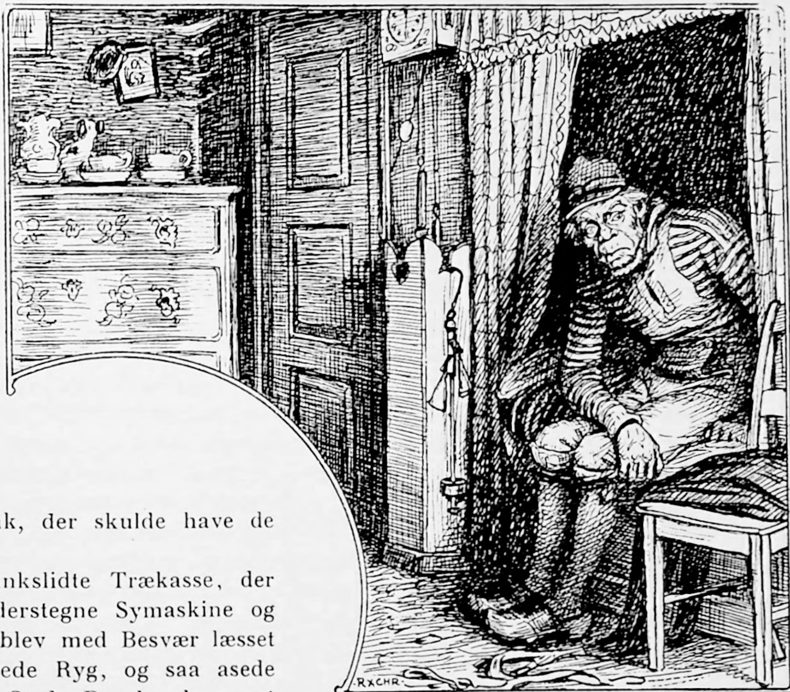
Og hvordan blev Sagerne passede, naar han var væk om Dagen. Jo, han mærkede det nok, Koen slog af paa Mælken, og Hønsene lagde ikke Æg — ikke engang den lille gule, som Sidsel især havde kælet for, og som saa at sige aldrig havde snydt sig fra Bestillingen. — Og saa maatte en endda gaa og sætte et mildt Ansigt op og sige Tak til, naar ens Kram blev spoleret, for en havde jo ikke Raad til at betale nogen for det.

En kunde jo ogsaa nok fatte Meningen, naar Mads Røgter kom med sit idelige:

- Du skuld' s'gu gift' Dig, Per!

Men enten det nu gik hvordan eller saadan, aldrig giftede han sig da med den Skrubbe af en Datter, Mads havde. Og saa faa to uægte Børn at begynde med! — Sandt nok, der blev vel betalt for dem, men alligevel —!

— Slusk og Slask! fnyste han haanligt, idet han rejste sig og fra forskellige Gemmer fik hentet frem Brød og Smør, en Halvflaske med Brændevin og et Snapseglas, der ikke længer var gennemsigtigt.

Han tog sig en lille Hjertestyrkning, fuldendte derefter sin Paaklædning og gik saa ud for at røgte Ko og Høns.

— Ja, ja, lille Børn, — ja, vi kan nok alle sammen mærk', te Sidsel er henn', smaasnakkede han, medens han sørgede for sine umælende Husfællers Fornødenheder.

Det var saa Isak, der skulde have de Klæder vendt.

Den gamle, blankslidte Trækasse, der indeholdt Pers alderstegne Symaskine og øvrige Redskaber, blev med Besvær læsset paa Pers krumbøjede Ryg, og saa asede han stønnende af Sted. Det havde været galt med Brystet i flere Aar. Det peb og stønnede som et gammelt Orgelværk, hver Gang han trak Vejret.

Han var lige indenfor hos Mads Røgters.

Om de saa vilde se lidt efter Huset og Koen?

Jo —o, sagde Konen, hun tænkte da nok Maren vilde, skønt der blev jo egentlig — saadan imell' Folk — snakket mere om det, end Maren ret vel kunde være tjent med.

Per mumlede noget, der skulde være en Tak, og asede saa videre ind over Stubmarkerne.

De begyndte endda at blive svært nærgaaende nu, gik det i Per med stor Harme. Ynk og Elendighed ogsaa da, naar en ikke var selvhjulpen. Og Støtte og Hjælp fra ens Medmennesker — ! Hæ, jo, der skulde en have det! De vidste da nok, hvad de vilde have for det. Men *det* vilde han ikke. For aldrig det. Der maatte være andre Raad, naar det endelig skulde være. Gode Klæder var der efter Sidsel, og baade at sidde og ligge paa. Vorherre havde vel en antagelig Udvej for ham ogsaa.

Per hyggede sig i Isaks Stue.

Rent og pænt overalt. Dug paa Bordet, Smør og Brød, Snaps og Kaffe, alt, hvad der hørte til. Husholderskens — Stines — trivelige Person trillede ud og ind af Køkken og Stue i bestandig Travlhed.

— Du er en Dannekvinde, Stine, Du ved lig', hvordan en skal have det, smiskede Per. — Ok ja, Kvinden er en Herrens Velgerning, tilføjede han højtideligt.

— Tykkes Du? sagde Stine beskedent.

Hendes smaa, dybtliggende Øjne tindrede af Fornøjelse, og hendes brede Ansigt skinnede i et stort Smil.

— Du kan tro, en faar det at mærk', naar en gaar og bøvler med Krammet i sin Enlighed.

— Ja, hvad skal en anden saa sige, sukkede Stine. Du har da lig' godt Dit egent Hus. Du kan rejs' Dig, naar Du vil, og lægg' Dig, naar Du vil, uden at nogen kan sige Dig et Ord for det. En anden en maa slid' og slæb' for fremmede hele ens Liv.

— Ja, det er ikke alle, der har det godt, indrømmede Per.

— Nej, det maa Du endda nok sige. Nu staar jeg her med det hele. Isak er dragen

af hen at pløje ved Terkels uden at se efter nogen Ting. Han bryder sig ikke om andet end at æde. Han kan æde lig' det skæreste, fedeste Flæsk og drikk' det klare Fedt til.

Stine trillede ud til sine mangeartede Beskæftigelser.

Per saa' langt efter hende.

Han var nok godt fruentimmerhjulpen, Isak.

Dette her var noget helt andet end hans egne snavsede, ildelugtende Stuer. Sammenligningen klemte et dybt og inderligt Suk af Per. Tøjet, han sad og sprættede op, sank ned paa Bordet. Han skød sin brede Mund frem i en spids Trut. Øjnene stirrede aandsfraværende frem over Brillerne, der var gledne ud paa den yderste Rand af hans løjerlige lille Klumpnæse.

Han sad og fantaserede om et lille trindt Kvindfolk, der trillede geskæftigt om derhjemme, holdt det hele rent og ordentligt og sørgede for Ko og Høns.

Lidt efter kravlede Per forsigtigt ned af Bordet og sneg sig ud i Køkkenet. Han aabnede Dørene til de forskellige Rum, skød Brillerne tilbage paa Næsen og lod Blikket glide inspicerende rundt baade oppe og nede.

— Ih, men hvad! — Nej, men nu har jeg da aldrig kendt Magen! skingrede pludselig Stines Stemme bag ved ham i Forbavselsens højeste Diskant.

Per tumlede forfærdet tilbage. Han hostede og harkede og trippede forvildet rundt foran Stine, der stod plantet midt paa Gulvet med Hænderne hvilende paa de brede Hofter og Øjnene spærrede op til det mest mulige.

— Varme — til Pressejernet — min Pige, stønnede han omsider og listede ind i Stuen.

Stine rystede paa Hovedet.

— Men hvad fejler da det gamle Snøvl, sagde hun halvhøjt.

Ved Middagsbordet sad de længe tavse, hver fordybet i sine egne Tanker og Overvejelser.

— Hvor gammel er Du egentlig, Stine? sagde Per pludselig.

— 48 til Mikkelsdag.

Hm! — Ingen Børn, tænkte Per tilfreds.

Atter en lang Tavshed.

Da skød Per Brillerne tilbage, saa' inkvisitorisk paa Stine og sagde:

— Har Du bevaret Din kvindelige Dyd og Ære, Stine?

Stines hvidgraa Øjenbryn fo'r til Vejrs.

— Nej, men er Du da taabelig, Per!

— Verden har mange Fristelser for det syndige Kød og Blod, lød det.

— Jeg har ikke været med til mere, end hvad jeg er sluppen fra med Æren, sagde Stine rapt og rejste sig demonstrativt.

Den Eftermiddag viste hun sig ikke i Stuen mere end strengt nødvendigt.

Snart var hun arrig og rumsterede med alt, hvad hun fik mellem Hænder, saa det gjaldede i hele Huset, snart faldt hun i Tanker paa Køkkenstolen. Men nej da — om hun kunde blive klog paa, hvad der gik af Støderen derinde.

Da hun kom ind med Mellemmaden, rømmede Per sig betydningsfuldt og saa' saa underligt paa hende, at hun næsten smed Maden hen paa Bordet og hurtigst muligt bragte sig i Sikkerhed i Køkkenet.

Det var alt det, hun turde gaa ud at malke og »fodre af«.

Lidt efter, at hun velbeholden var vendt tilbage fra Malkningen, saa' hun Pers duknakkede Skikkelse forsvinde ind ad Stalddøren.

Per gik rundt og saa' efter, om Kreaturet var røgtet forsvarligt, og Køerne malkede rene.

— Jo, hun er en Kvinde efter mit Hjerte, mumlede han tilfreds.

Da han traadte ind i Køkkenet, hvor Stine stod og gjorde Mælkekarrene i Stand, udstødte hun et forfærdet Hvin, kastede, hvad hun havde i Hænderne, styrtede ind i sit Kammer og knaldede Døren i. Denne var paa den indvendige Side forsynet med en mægtig Krampe, som Stine selv havde sat i af Hensyn til Isak, der undertiden var tilbøjelig til »at gaa fejl«. Hun stod nu og holdt fast paa Krampen med begge Hænder, medens Per udefra søgte at lirke Døren op.

— Lad mig komm' ind til Dig i Tugt og Ær', bitte Stine, bad han.

— I Tugt og Ær'! raabte Stine ophidset. Nej, aldrig da i Evighed, Din gammel' Filur. Nok er jeg ring', men ordentlig er jeg. — Hvad skuld' da ogsaa de Kunster til. — Du har at lade mig gaa, Per, ved Du det!

Nu kunde Per naturligvis med faa Ord have gjort Stine begribelig, at hendes Dyd ikke var i nogen overhængende Fare; men han vilde ved denne Lejlighed vise, at han ikke var en ulærd Bonde, men en dannet Haandværker, der vel forstod at iklæde sine Tanker en passende Form. Altsaa ragede han sindigt sin Skraa ud af Munden, forvarede den i Vestelommen og tog til Orde med højtideligt, syngende Foredrag:

— Dengang min salig Sidsel hensov, da var mit Hjerte tungt af Sorg og Bedrøvels'. Hun var den Kvind', som jeg havde elsket fra min Ungdom, og hun var mig en tro Hustru hele hendes Liv baade ved Nat og ved Dag. Jeg troede aldrig, jeg havde forvundet det Tab, hun efterlod sig.

Her gjorde Per en lille Pavse og snøp sin Næse. Stine slap Krampen med den ene Haand og tørrede sine Øjne.

— Men Tiden læger alle Saar, siger de, og saadan gik det ogsaa mig. Det er Mandens Natur, at han længes efter Kvinden, som er hans naturlige Halvdel, og saadan er jeg kommen til det Facit, at jeg manglet' en Kvind', der vild' del' ondt og godt med mig paa min Livsvandring. Og nu vil jeg saa tilspørge Dig, Stine: vil Du være min Hustru for Gud og Mennesker?

— Ih, men Jøsses da, lille Per! udbrød Stine, idet hun smækkede Døren op. Men Jøsses da —! Men hvem kund' da tænk' —! Havde jeg tænkt det, saa havde jeg da rigtignok smykket mig et lille Korn.

Hun firmede raadvild rundt; men Per skrævede sindig ind i Kammeret.

— Jeg elsker Dig, Stine. Og hvis Du vil have mig, saa kom til mit Bryst lige saa fedtet og beskidt, som Du er.

Men da Stine kastede sin vægtige Person i hans Favn, trimlede han om paa Sengen og fik et Hosteanfald, der nær havde gjort en brat Ende paa hans ægteskabelige Fremtidsplaner.

— Se, lille Per, se! Du skal da ikke tro, at jeg kommer nøgen til Huse, sagde hun, da han atter var kommen lidt til sig selv. Hun aabnede Skab og Skuffer og viste frem for Per, der sad og stønnede paa Sengekanten.

Og da hun til sidst viste ham sin Sparekassebog, overvældedes han af sine Følelser.

— Du kan tro, jeg »hover« Dig, Stine, sagde han.

Hun satte sig ved Siden af ham med Bogen i Haanden.

— Ja, da kan Du tro, jeg »hover« ogsaa Dig, Per.

— Maa jeg kyss' Dig, Stine?

Hun lænede sig salig ind til ham.

— Ja, og det pinnede lige saa meget, Du vil, Per.

EN FORRETNINGSMAND

AF

CARL EWALD

TEGNING AF LOUIS MOE

Hans har faaet en Tand ud. Han vrælte ikke, og derfor gav Doktoren ham en Femogtyveøre. Den sidder han nu paa Skolen og viser sin Sidekammerat, som hedder Peter.

»Er det virkelig sandt«, siger Peter.

»Gu' er det sandt«, siger Hans. »Den skal du ha', fordi du er saadan en rask Dreng, sagde han«.

Peter ser paa den blanke Sølvskilling. De er fattige hjemme hos ham. Aldrig i sit Liv har han haft i sin Haand en Femogtyveøre, som var hans egen. Han kan slet ikke tænke sig, at den skulde være saa let at erhverve, som Hans fortæller.

Næste Dag sidder han i Tandlægens Ventereværelse mellem de andre.

Han sidder med Huen paa sine Knæ og giver nøje Agt paa, hvad han ser. En efter en forsvinder de bag Døren og kommer lidt efter ud igen. Allesammen ser de bekymrede ud, naar de gaar ind og glade, naar de kommer tilbage.

»Det passer«, tænkte Peter.

Nu hører han en derinde, som skriger. Det er en Tøs, naturligvis. Hun tuder endnu, da hun kommer ud.

»Der vanker ingen Femogtyveøre«, tænker Peter.

Omsider er det hans Tur. Doktoren nikker til ham. Han sætter sig i Stolen og gaber op.

»Hvor er den slemme Tand saa?« spørger Doktoren.

»Det er den der«, siger Peter og peger paa en.

Doktoren undersøger den omhyggelig.

»Den fejler jo ikke det mindste«, siger han.

Peter peger øjeblikkelig paa en anden.

»Den er ganske frisk, min Dreng,« siger Doktoren.

Peter peger paa en tredje . . . en fjerde . . . en femte Doktoren ryster bestemt paa Hovedet. Der er ikke et Dug i Vejen med Peters Tænder.

Peter kæmper med Graaden. Han tænkte jo nok, det skulde gaa galt. Saadan en fattig Dreng fik saamænd aldrig fat i en Femogtyveøre.

Saa ser han fortvivlet op paa Doktoren og siger hulkende:

»De maa tage hvad for en, De vil, Hr. Doktor, bare jeg faar Femogtyveøren«.

Doktoren faar Historien ud af ham.

»Peter«, siger han. »Du er en stor Idiot, for en god Tand er mange, mange Femogtyveører værd. Men du er ogsaa en rask Dreng, og derfor skal du have din Femogtyveøre. Kun maa du love mig ikke at fortælle det til nogen, for ellers risikerer jeg Gud hjælpe mig at faa min Forretning ødelagt«.

EN HELTS KAARDE

FORTÆLLING FRA SVENSKEKRIGEN

AF

HARALD TANDRUP

ILLUSTRERET AF NØRRETRANDERS

I Kærteminde Kirke er ophængt en Kaarde Foreviseren fortæller, at den har tilhørt en dansk Officer, der 1658 — under Kampen med Svenskerne — havde taget Stilling paa Kirkegaarden med en Haandfuld Folk. Han dræbte ni Svenskere, før den tiende gav ham Banesaar.

Midtvejs mellem Kærteminde og Nyborg ligger en Landsby, der hedder Bogense.

En Avgustdag i Aaret 1658 red en Rytter op foran Byens Kro. Han var klædt med den Farvepragt, der tilhørte Tiden. Folk gloede paa den kulsorte Hest, den skarlagenrøde Vaabenfrakke og den prægtige brandgule Fjer, der bølgede over Hatten. Han steg af Hesten, bandt den ved Rækværket foran Krodøren og gik ind.

Værten rev sin fedtede Hue af og førte ham ind i et Kammer, der var forbeholdt de bedste Gæster. Den Fremmede forlangte et Bæger Vin, og da det blev bragt, kastede han en Daler paa Bordet. Det slog lige til!

I Forstuen sad to Rejsende, der var kommen til Fods.

»Jeg kender ham«, sagde den ene og slog med Hovedet i Retning af Kammeret, hvor Herren sad.

»Han lignede ikke Folk af vor Slags«, sagde den anden.

Denne var en ung Mand klædt i en slidt sort Kappe. Han lignede en Degn eller rejsende Student. Manden, der kendte den Fremmede, saa ud som en forhenværende Soldat.

»Han er ikke bedre end nogen af os«, sagde Soldaten, »hans Fader solgte Sild og Tjære ovre i København, til han blev en rig Mand, og Sønnen er en Nar, der øder, hvad den Gamle fortjente. I København kaldte de ham Regimentshunden, fordi han altid holdt til med Officererne. Det var hans højeste Ønske at blive Soldat.«

»I disse Tider er det let nok. Der er ingen Mangel paa Hververe!«

»Ja vist! En Musket over Nakken og et Dask af den flade Klinge i Tilgift — det kan vi alle faa! Han vilde være Officer«.

»Det var en dristig Tanke af en borgerlig!«

»Ikke naar man har Penge nok. Jeg kender hele Historien, for jeg tjente i sin Tid hos den Gamle, og saa har man sin Morskab af at følge Familiens Skæbne. Den Gang var Knægten sendt udenlands for at lære noget«.

»Hvad lærte han saa?«

»Hoffærdighed og Narreværk! Man kunde før lære en Gris at gaa paa Line end proppe Lærdom i hans dumme Hovede! Men hør nu bare! Penge kan gøre Underværker, og en skønne Dag blev Fyren Fændrik; selvfølgelig putter man ham til

Side, hvor han hverken kan gøre Skade eller Gavn. Han har faaet Kommando over en Snes Soldater, der er indkvarterede i Kærteminde«.

»Jeg misunder hverken dem eller ham«, sagde den sortklædte.

»Jeg heller ikke!«

Soldaten rejste sig, kaldte paa Værten og spurgte, hvad han skyldte.

Værten talte sammen og nævnte Summen.

»Skriv det til jeg kommer forbi næste Gang«, sagde Soldaten.

»Her gives ingen Kredit«, sagde Værten gnaven, »jeg *ved* ikke en Gang, hvem I er!«

»Mit Navn er Mikael og jeg er Soldat! Hvad vil I vide mere? Vil I nødvendigvis have Afregning, kan I jo følge mig et Stykke ud ad Landevejen«.

»Gud fri mig«, sagde Værten.

»Saa Farvel da! Min Tid er ikke til at spilde med unødig Snak!«

Den frække Fyr slog Døren i efter sig og stampede hen ad Landevejen. Paa den Tid var de afdankede Soldater alle gode Borgeres Skræk. De strejfede Landet rundt og — som man kan forstaa — kom de langt med en lille Rejseskilling.

Den sortklædte blev siddende endnu en Stund. Inden han gik, fiskede han nogle fattige Kobberskillinger op af sin Lomme. Den nybagte Fændrik holdt længst ud. Han havde faaet Smag paa Vinen.

— — —

En Fjerdingvej nord for Bogense ligger nu en Samling Huse, der hedder Strandtved. Midt mellem dette Sted og Bogense ligger paa den vestlige Side af Vejen en Skov, der kaldes Hestehaven.

I gamle Dage var denne Skov saa vidtstrakt, at den helt omgav Landevejen og endda naaede et godt Stykke ned mod Bæltet.

Den sortklædte havde fulgt Landevejen og var kommet til Begyndelsen af Skoven, da han hørte Hovslag bag sig. Fændriken fra Kroen sprængte forbi med blussende Ansigt. Den sortklædte hilste, og Rytteren nikkede igen med tvær Nedladenhed, red videre og forsvandt bag Træerne.

Straks efter faldt der et Skud længere fremme. Den sortklædte standsede og lyttede. Atter lød der Hovslag og Fændrikens Hest kom tilbage i Galop men med tom Saddel.

Manden sprang frem og greb den i Hovedtøjet. Den stejlede og rejste Vejstøvet i tætte Skyer, der skjulte baade Mand og Hest, men den sortklædte svang sig i Saddelen med stor Behændighed, tvang Dyret omkring, og afted gik det i den Retning, hvor Skuddet faldt.

I et Øjeblik havde han naaet Stedet. Fændriken laa midt paa Vejen, og en Mand stod bøjet over ham. Da han hørte Hovslagene, rejste han sig; det var Soldaten Mikael. Han holdt en Pistol frem mod Rytteren.

»Stands!« raabte han, »Hesten tilhører mig. Stig af og gaa din Vej«.

»Det passer mig ikke«, sagde den sortklædte og rev en Pistol op af Saddelhylsteret.

Røveren fyrede, men idet Hesten sprang til Side af Skræk, fejlede han, den sortklædte rejste sig i Stigbøjlerne og skød. Soldaten bredte Armene ud, sank bagover og gik ud af Verden med en Ed.

Manden i den sorte Kappe steg af Hesten, bandt den ved et Træ og gik hen til Fændriken. Ansigtet, der før havde blusset af Vin og Livsglæde, var blegt og farveløst. Da han løftede Hovedet laa det tungt i hans Haand.

Han var død.

— — —

Kærteminde havde den Gang nogen Betydning som Havneplads for Odense. Senere da man i Odense Fjord fandt Indløbet til Stigestrand, fik den sit Knæk. Den var berømt for sine Skomagere, sit Øl og sine »Raadmænd«.

Man fortæller, at Gehejmeraad Gabel, da Frederik den Fjerde besøgte Byen, forebragte Kongen, at Byens Borgmester havde spist to »Raadmænd«. Majestæten blev forfærdet og kom i stor Sindsbevægelse, indtil Gabel forklarede, at Kærteminde Raadmænd var Navnet paa en Slags Fladfisk, man fangede i Farvandet ved Byen.

Den samme Avgustdag, Fændriken blev

dræbt paa Landevejen, stod Byens Indkvartering opstillet i Langgade foran Raadhuset. Der var fem og tyve, en Hornblæser og en Vagtmester.

En Handelsmand, der var kørt fra Nyborg om Morgenen, lige efter at Færgesmakken kom ind, havde hørt, at den nye Fændrik var med og spredte Nyheden over Byen. Vagtmesteren lod Delingen blæse sammen.

Man ventede i mange lange og kedsomme Timer, mens Solen brændte og Raadhuskælderens Kølighed vinkede. Vagtmesteren kommanderede Hvil, og Soldaterne gik rundt i Smaaklynger. Alle talte om den nye Fændrik, og det var den almindelige Mening, at han var bleven hængende i Bogense Kro.

Da løb en Dreng gennem Gaden, standsede foran Raadhuset og raabte, at den fremmede Herre var i Sigte.

»Blæs!« raabte Vagtmesteren.

Horntuderen satte Trompeten for Munden, spilede Kinderne ud og blæste Samlingssignalet. Soldaterne kom fra Hjørner og Porte og stillede sig i Geled. Vagtmesteren gik endnu en Gang langs Fronten og opmuntrede hver enkelt med kraftige Talemaader. Før han var kommet Raden igennem, hørte man Hestetrampen over Stenbroen og en ung Mand kom ridende.

Vagtmesteren traadte frem og rettede sig op. Manden holdt Hesten an.

Rundt om i Døre og Vinduer stak Hoveder frem for at se ham. Man beundrede den dejlige kulsorte Hest, Vaabenfrakkens skarlagenrøde Farve og den prægtige brandgule Fjer, der nikkede over Hatten.

Han tog et Dokument frem, foldede det ud og rakte det til Vagtmesteren.

»Jeg er Jens Holgersen — Jeres nye Fændrik!« sagde han højt. »Her ser I min Bestalling!«

»Velkommen!« raabte Soldaterne taktfast, som Vagtmesteren havde lært dem.

»Tak Folk!« sagde Fændriken. »Hele Afdelingen spiser og drikker idag paa min Regning! Forlang hvad I vil!«

»Fændriken leve!« brølede Vagtmesteren.

Soldaterne trak Sablerne og svang dem over Hovederne med stort Skraal. Trompeteren blæste. Fændriken smilte og tog til Hatten.

Dermed var den højtidelige Del af Modtagelsen forbi.

— — —

Dagen efter rygtedes det, at Fjenden havde brudt Freden. Karl Gustav laa allerede for København. Forbindelsen mellem Hovedledelsen og de smaa Troppeafdelinger ude i Landet var afbrudt. Fjenden kunde ventes hver Dag.

Soldaterne i Kærteminde blev sat paa Feltfod.

— — —

Deres nye Fændrik var en Forbavselse for hele Byen. Han talte Latin med Sognepræsten og Fransk med Borgmesterens Datter, han spillede Luth og sang til, han havde Kræfter som en Bjørn og drak Byens Borgere under Bordet.

— — —

Borgmesterens Datter var atten Aar. Enhver ung Mand i Kærteminde tænkte paa hende, ærbødigt som man drømmer om det uopnaaelige.

Hun var Byens kønneste Pige og hendes Fader var dens rigeste Mand. Man sagde, at hun var indbildsk.

Byens Ungdom var opdraget i blind Ærefrygt for Borgmesteren og hans Rigdom, derfor var der ingen dristig Bejler, der havde Mod til at plukke Rosen. Det var utænkeligt, at en ung Mand fra Kærteminde turde se saa højt, han maatte komme ude fra, til Nød fra Odense, men helst fra Hovedstaden. Nu gik Æventyrets Prins iblandt dem — Fændriken, der baade var fornem, smuk og rig.

Han overtraf Forventningerne. Da han havde været nogle Uger i Byen, var det utrolige sket! Jomfru Ellens Kammerpige fortalte, at Jomfruen var dødelig forelsket; hun sukkede — hun stod i Vinduet og saa langt efter Fændriken, hun pyntede sig, de Dage man ventede ham i Besøg hos Borgmesteren!

Og Fændriken? — Han var galant, underholdende og ridderlig — men kølig.

Byen følte sig fornærmet. Man gættede paa, at han elskede en anden, men hvem kunde være skønnere og bedre end Borgmesterens Datter?

Disse to, Fændriken og Jomfru Ellen, der begge blev saa meget omtalt, sad en Aften i Borgmesterens Have. Det var en af disse Aftener, saa stille, lun og stemningsfuld, at selv Folkene fra Kælderhalsene kommer frem og trækker frisk Luft.

Langt borte ringede en Kirkeklokke.

»Der er saa fredeligt i vor lille By,« sagde Jomfruen. Det lød halvvejs som en Beklagelse.

»Freden vil snart være forbi,« sagde han, »der gaar Rygter om, at Svenskerne nærmer sig!«

»Allerede!«

»Vi maa snarere sige — først nu! de *skulde* jo komme en Gang.«

»Saa mister vi altsaa Jeres Selskab, Hr. Fændrik! Fader siger, at I maa trække Jeres Folk tilbage eller overgive Jer.«

»Dertil har jeg ingen Ordre. Byen skal holdes besat. Det er alt.«

»Kære Herre! Venter I at sejre med den Haandfuld Folk, I har!«

»Nej,« svarede han roligt, »sejre kan vi ikke!«

»Hvad da?«

»Dø!«

»Dø! — det var da saa sørgeligt! I er ung og rig — I har saa meget at leve for.«

»Jeg?« sagde han bittert.

Han havde set ned i Gruset, nu løftede han Hovedet og mødte Jomfruens Blik. Hun rødmede og slog Øjnene ned.

»Jomfru Ellen!« sagde han alvorlig, »man sladrer saa meget i denne lille By. Der er Folk — skikkelige men plumpe Mennesker, der mener mig det godt — der har hvisket mig en Hemmelighed i Øret.«

»En Hemmelighed,« gentog hun og blev endnu mere rød.

»Man siger, at I er forelsket!«

»I hvem?«

Hun forsøgte at se ham dristig i Øjnene.

»I *en*, der aldrig havde drømt om saa stor en Lykke!« Han greb hendes Haand og knælede i Gruset foran Bænken (det var i det syttende Aarhundrede) — »*en*, der inderligt og ærligt elsker Jer igen! Længe har jeg været usikker, men det Blik, jeg mødte før, gav mig Vished. Sladdermundene har Ret! Du elsker mig, og jeg — elsker Dig!«

Han rejste sig, lagde Armen om hende og satte sig paa Bænken, tæt op til hende.

»Hvorfor har Du ikke sagt det før,« hviskede hun.

»Fordi jeg har saa lidt at byde Dig. En Soldats Lod er usikker!«

»Opgiv Soldaterstanden!«

»Kunde *det* blot gøre det! Der hænger et Uvejr over vore Hoveder. Det kan bryde løs, naar det skal være!«

»Ulykken kan altid komme,« sagde hun med det pudsige Skin af Verdensklogskab, man kan give sig i attenaars Alderen, »vi vil ikke tænke paa noget sørgeligt nu. Vi vil være lykkelige!«

»Jeg bringer ingen Lykke,« sagde han og saa mørkt hen for sig.

»Naar Ulykken kommer, vil jeg dele den med Dig, selv om vor Lykke kun skal vare en eneste kort Dag.«

De hørte tunge Trin over Gruset, og Borgmesteren stod foran dem med et venligt Smil paa sit brede, røde Ansigt.

— — —

»Saa fandt I dog hinanden, lille Børn,« sagde han kærligt, »min Velsignelse har I!«

Den gamle Kræmmer gned sine Hænder. Han syntes, det var en god Handel.

— — —

Næste Formiddag kom en Fremmed ind i Borgmesterens Stue. Det var en usædvanlig lille Mand, en hvidhaaret Gamling, der saa ud til at være en forhenværende Købmand.

»Jeg er kommet hertil«, sagde han med en Stemme, der skælvede af Ærbødighed, »for at se min kære Brodersøn — Jens Holgersen! I hans Kvarter blev der sagt, at han var ude hos Vagterne, men at jeg senere kunde træffe ham her!«

»I er velkommen,« sagde Borgmesteren hjærtelig, »han kommer, Jeres Brodersøn eller *min* Svigersøn, kan jeg da sige! I ved maaske ikke, at han blev forlovet med min Datter igaar?«

»Er det muligt! Hvilken Lykke! Saa kender I sagtens mig af Omtale? Ivar Holgersen hedder jeg. Jens har vel talt om mig?«

»Jeg erindrer det ikke.«

»Det er umuligt andet, men man kan naturligvis ikke huske alt. Jeg tror, han holder mere af mig end af sin salig Fader. Det er ikke et halvt Aar siden han besøgte mig i Odense — den Gang var Soldatervæsenet endnu ikke paa Tale — aah, den kære Dreng!«

Han blev afbrudt ved, at Døren blev aabnet. Fændriken kom ind med Jomfruen ved Haanden. Da det unge Par saa, at der var en Fremmed i Værelset, standsede de.

»Kom dog nærmere!« sagde Borgmesteren, »se her Jens! Din kære Farbroder kommer og overrasker os!«

Fændriken blev bleg og vendte sig mod den Gamle, der endnu stod og bukkede uden at forstaa, hvem det var, han talte med.

»Har Uniformen forandret ham saa meget,« sagde Borgmesteren muntert, »kender I ikke Jeres Brodersøn!«

»Gud hjælpe mig,« sagde den Gamle og støttede sig mod Væggen, »her er sket noget frygteligt!«

»Hvad betyder dette, Jens,« sagde Ellen forfærdet. »Hvem er den Gamle — — og hvem er du?»

»Jeg er ikke Jens Holgersen,« sagde Fændriken og traadte frem midt paa Gulvet.

»For Fanden, Mand — eller Slyngel —« raabte Borgmesteren, »jeg *ved* ikke, hvad jeg skal kalde Jer!«

»For Fanden, Borgmester,« afbrød Fændriken, »nu taler jeg og I tier!«

Han slog paa Kolben af sin Pistol og i hans Øje tindrede et Blik, der bragte dem til Tavshed.

»Ja mine Herrer! Nu taler jeg, og enten I vil eller ej, skal I høre mig rolig! I Hr. Holgersen, maa besvare mig et Spørgsmaal. Har I hørt Tale om en afdanket Soldat, der kaldte sig Mikael!«

»Jeg kender ham,« svarede den Gamle, »det var en morderisk Slyngel, der stjal fra min salig Broder og tilmed stod ham efter Livet.«

»Den Mand har dræbt Jeres Brodersøn!«

»Er han død! Er Jens død!« jamrede den Gamle.

»Hvorfor klynke, gamle Herre! Han døde en dejlig Død, ung og glad, under Guds

frie Himmel og paa en Dag, da alle Fugle sang og Solen skinnede. Døden kom over ham som et Pust, han ikke en Gang fik Tid til at sanse.«

Han fortalte i faa Ord, hvad der var hændt i Kroen og senere paa Landevejen. Derpaa vendte han sig mod Jomfruen.

»Inden jeg siger, hvem jeg selv er, vil jeg minde Dig om de Ord, vi talte iaftes. Jeg sagde, at der hang et Uvejr over vore Hoveder, et Lyn, der tidlig eller sent vilde slaa ned!«

Hun tog hans Haand og saa' ham kærligt i Øjnene.

»Og jeg svarede,« sagde hun, »at jeg vilde dele Ulykken med Dig, naar den kom, selv om Lykken kun varede en Dag — jeg har faaet mit Ønske opfyldt!«

»Trofaste Kvinde,« sagde han, »Du havde fortjent en bedre Skæbne! — Hør nu! — Jeg stod ene paa Landevejen mellem de to Døde. Indtil dette Øjeblik havde mit Liv været en Række af Uheld. — Jeg begyndte at studere men maatte standse paa Halvvejen, fordi jeg manglede Midler; jeg blev Soldat og fik nok af Hug og Skrammer, men ingen Forfremmelse; til sidst søgte jeg et fattigt Degnekald og da jeg havde faaet det, blev jeg drevet bort af en ond Herremand. Siden flakkede jeg om for Lud og koldt Vand. — Nu stod jeg paa Landevejen ved Siden af den døde Rigmandssøn, da fik jeg Lyst til *en* Gang i mit Liv at føle den Lykke, Pengene giver. Den Døde skyldte mig Tak, fordi jeg havde hævnet ham. Jeg indsatte mig til hans Arving, tog hans Tøj og Papirer og kom her til!«

»Min stakkels Brodersøn,« hviskede den Gamle.

»Mit ulykkelige Barn,« stønnede Borgmesteren.

»Kald mig ikke ulykkelig, jeg elsker ham, som han er!«

»Taabelige Væsen! Denne Mand er død for Dig! — Og I, min gode Stratenrøver, nu er det Rettens Tur —.«

»Tal sagte om Retten!« sagde Fændriken, »jeg vædder, at den Døde aldrig har baaret sit Navn saa stolt som i disse Dage.«

Der lød et skingrende Trompetsignal udenfor. Fændriken gik til Vinduet og rev det op.

»Svenskerne er her!« hørte man en Stemme raabe.

»Jeg kommer,« raabte han.

Han vendte sig mod den gamle.

»Endnu i en Time, maa jeg laane Navnet. Jeg skal ikke gøre det Skam!«

Han trykkede Jomfruen til sig og kyssede hende ømt.

»Farvel, min Elskede,« sagde han, »nu henter jeg selv min Ret og mit Adelspatent.«

— — —

Svenskerne kom fra Odense og rykkede frem over Munkebo. Dristrup, der ligger en halv Mils Vej fra Kærteminde, blev stukket i Brand. En mægtig Røgsøjle slog op fra Brandstedet.

De marscherede mod Kærteminde i uordnede Hobe. Hidtil havde de ikke truffet Modstand og ventede det derfor mindst her.

Da saa' de mistænkelige Skikkelser, der bevægede sig bag Kirkegaardsdiget i Udkanten af Byen.

En Afdeling blev sendt frem. Faa Alen fra Kirkegaarden blev den modtaget med en Salve, der bragte Uorden i Rækkerne.

Friske Folk blev sendt til Hjælp. Der faldt enkelte spredte Skud, men straks efter var Haandgemænget i Gang. Man sloges med blanke Vaaben. Forsvarerne blev trængt tilbage fra Diget. De kæmpede mellem Gravene. Fændrikens Stemme skar gennem Larmen befalende og opmuntrende.

»Faar det aldrig Ende?« spurgte den svenske Oberst og sprængte hen mod Kamppladsen. Han satte over Diget. Hesten trampede de pyntede Grave. I Krigstid er det kun de levende, der tæller.

Paa Kirkegaarden staar en Runesten. Op mod den lænede sig en træt, saaret Mand. Det var den falske Fændrik.

»Overgiv Dig!« raabte Obersten. »Du har kæmpet haardt.«

»Min Kaarde er her,« sagde Fændriken, »I har Folk nok til at tage den!«

»Ind paa ham,« sagde Obersten kort og vendte sig bort.

Soldaterne trængte sig frem. Kaardespidserne lynede mod den enlige Mand, der hug og stak. Døden havde mærket ham, men hans Kraft var usvækket. Han stod bag en Skanse af Døde.

Men efterhaanden blev hans Udfald mattere, Paraderne svagere. En Kaarde fandt med et sikkert Stød Vej til hans Hjærte og han sank sammen som et Lig blandt Ligene.

Haanden knugede sig i Døden krampagtigt om Kaardens Fæstet.

De fik den ikke!

— — —

Hele Byen hørte om dette Optrin og havde den levende Fændrik været dens Helt, blev den døde deres Afgud.

Nogle Mænd gik samme Dag til Borgmesteren og foreslog, at Kaarden skulde ophænges i Kirken. Han udbad sig Betænkningstid.

Senere havde han en lang Samtale med den gamle Holgersen.

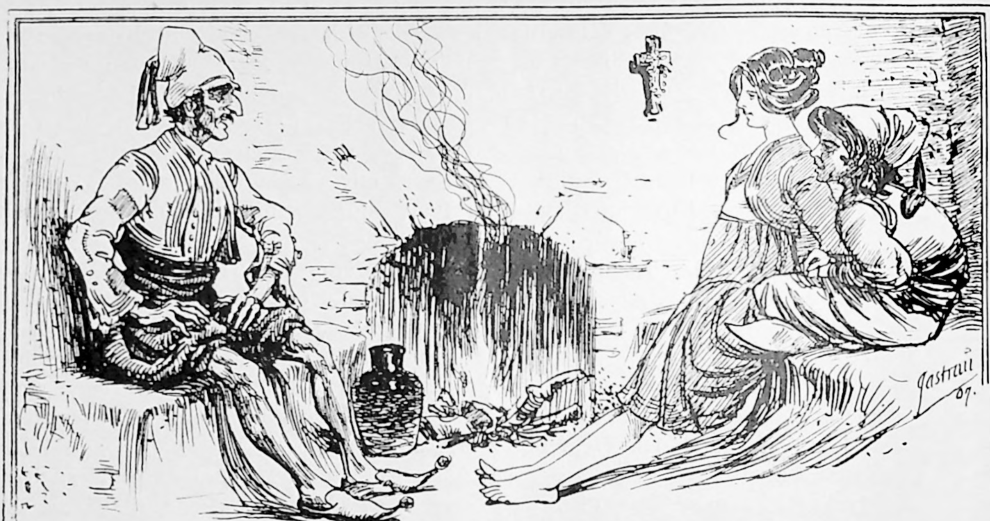
»Jeres Brodersøn faar I ikke igen,« sagde han, »han er død og den falske Fændrik er død. Bedraget er forbi, hvorfor gøre mere ud af den Sag! Lad den virkelige Jens Holgersen smykke sig med den Hæder, Landstrygeren har vundet til ham. Desuden — I gør mig en Tjeneste — lad Folk i Byen blive i den Tro, at det var den rette Fændrik, min Datter var trolovet med!«

»Vi er gamle Folk!« sagde Holgersen og virrede med Hovedet, »hvad nytter det at røre mere ved den Sag! Han var en Helt, denne Landstryger! Min stakkels Brodersøns Venner i København vil gøre store Øjne, naar de hører om de ni Svenskere, der blev dræbt!«

Saaledes gik det til, at en Samling Borgere om Aftenen vandrede til Kirken og hængte Kaarden op i Koret. Præsten sagde nogle smukke Ord. Der blev kondoleret og komplimenteret. Borgmesteren og den gamle Onkel spillede deres Roller med Værdighed.

Hjemme sad den unge Jomfru og græd sin Sorg ud i tunge, hede Taarer.

HISTORIEN OM PRINSESSE GORGONA

AF

GEORGE YOUNG

OVERSAT AF K. KORNERUP. TEGNINGER AF V. JASTRAU

DER levede engang, forresten ikke for saa meget længe siden, to Børn, en Søster og en Broder. De boede langt mod Syd, ved Enden af Morea, hvilket er Enden af Grækenland, hvilket jo er Ende og Begyndelse paa alting. Hun hed Stavroula, og han hed Kosta, og da de hverken havde Fader eller Moder, boede de hos deres Bedstefader, Leonidas, og deres to voksne Brødre, Mitsos og Kitsos. Deres Hjem var et gammelt Taarn paa en Klippe, der ragede ud over Havet, og de var saa fattige, som de vel kunde være, ja, de fik aldrig anden Føde end Gedemælk og Gedeost, sort Brød og Oliven, undtagen engang da der var Skibbrud, og gamle Leonidas roede ud og kom tilbage med sin Baad fyldt med alskens gode Sager, thi »Den Enes Nød er den Andens Brød«, og »Enhver er sig selv nærmest«. Ved denne uforglemmelige Lejlighed blev Stavroulas og Kostas Part af Byttet en Flaske Pickles, som de spiste i et Træk og bagefter troede, de skulde dø af; men det var kun Mavepine, de fik, og det havde de aldrig haft før.

Skønt de ikke vidste noget om hverken Pickles, Mavepine, Fransk, Strømper og en Mængde andre Ting, vi ved svært god Besked om, saa kendte de til Gengæld til mange besynderlige Ting, som vi aldrig har hørt Tale om, thi de lange Vinteraftener sad de ved Ilden, der var gjort op af Drivved og lyttede til gamle Leonidas' Fortællinger, medens Vinden hylede ovenover, og Bølgerne styrtede brølende mod Klippen nedenfor, saa den skælvede, og Luften var fuld af Skum og Støj, som var det ved selve Niagarafaldet. De Historier, han fortalte, handlede alle om Feer — ikke om de fæle Dværge og Trolde i de tyske Eventyr, eller om de gemytlige, vilde Jægere og Nisser i de engelske Eventyr, ej heller om de vilde irske Leprechauns og Banshees, — men om de smukke og farlige græske Feer. Hamdryaderne, Skovaanderne, der synger i Pinjetræerne de stormfulde Vinternætter, og som danser i de solbeskinnede Pletter i Olivenskovene om Sommeren; om Nereiderne, Vandaanderne. De bor i de rindende Strømme, hvor man i varme Sommeraftener kan høre dem pjaske og le, og nærmer man sig en Kilde, kan man høre en af dem græde stille, fordi hun ikke er nogen dødelig Kvinde og ingen Sjæl har; og Lamiaerne, Taageaanderne, der om Natten sover paa Engene ved Bredden af en Flod og svæve dovent bort i Morgensolen — blide og elskværdige Feer er de, undtagen naar de er vrede og kommer flyvende over Land og Hav i hvirvlende

Skypumper, drivende Bølgerne foran sig som galloperende, hvidmankede Heste. Og der var Moirairene, de tre gamle, graa Kvinder, der sidder paa Toppen af Olympos; den ene spinder bestandigt, den anden væver bestandigt, og den tredje klipper bestandigt Traaden af, og hver Traad er et Menneskeliv; men nu da alting laves med Maskiner, har de i den senere Tid kun haft lidet at bestille og tænker derfor alvorligt paa at trække sig tilbage. Hvad angaar Historierne om Vrykolaerne og Vampyrene, saa var de saa grufulde, at Stavroula altid puttede Fingrene i Ørene og kravlede saa tæt som muligt hen til Kosta. Det var skrækkeligt at lytte til de Historier, men det var herligt at føle ham gyse og skælve. Med Hensyn til Drakos og Drakissa, de to Kæmper, der bor oppe i Bjærgene, og som kun har et Øje, der sidder midt i Panden samt Gedehorn, saa var hun slet ikke bange for dem, fordi Kosta var den yngste af tre Brødre og derfor, efter alle Regler, lige saa sikker paa at besejre dem, som havde han været selve Jack Kæmpedræberen eller St. George fra Cappadocia.

De kunde ogsaa en Mængde Historier, men ikke af den Slags, der staar i Skolebøgerne. De vidste om, hvorledes den sidste Kejser i Konstantinopel, Konstantin, da han havde kæmpet saa længe med Tyrkerne, at han ikke kunde kæmpe mere, steg ned i en stor Stenhal under Sophiakirken, hvor han sidder den Dag i Dag med alle sine Stormænd og Soldater omkring sig og venter paa, at Halvmaanen skal formørkes for at gøre et Udfald og drive Tyrkerne over Bosporus helt bort til Bjærget Kokkina — og hvor det er, ved ingen. Men deres Yndlingshistorie var om Aleksander den store, der drog ud for at drikke af Ungdomskilden, hvis Vand skænker evigt Liv. Og hvorledes han fandt den i Mørkets Land paa en Ø i Havet, fyldte et stort Guldbæger med Livsvandet og derefter sejlede bort; men paa Hjemrejsen drak hans Datter Gorgona det altsammen. Da han derpaa fandt det tomme Bæger og saa, at han maatte dø som enhver anden, blev han saa vred, at han kastede hende i Vandet, og da hun ikke kunde dø og ikke vovede at gaa iland for Kong Aleksander, saa svømmede hun omkring i mange, mange Aar. Ofte havde Sømænd set hende svømme omkring, og ofte havde de hørt hende raabe: »Længe leve Kong Aleksander!« thi da der ingen Aviser findes i Havet, saa vidste hun ikke, at han var død for mange Aar siden. Men Sømændene svarede altid: »Han lever og regerer,« hvad der jo strængt taget var Usandhed. Dog, man kan ikke altid fortælle Sandheden til Prinsesser, og fik hun at vide, han var død, vilde hun stige op af Havet og skræmme Livet af den tyrkiske Sultan.

Da Vinteren var omme og de lange Sommerdage atter begyndt, syntes de to Børn derfor, skønt de levede østen for Sol og vesten for Maane og aldrig havde været i Børnehave eller Skole, at de vidste alt muligt og var istand til at passe Hjemmet, medens Leonidas, Kitsos og Mitsos drog afsted for at fiske Svampe mellem Øerne. Undertiden drev de Gederne op mellem Bjærgene, hvor Kosta holdt Øje med dem, medens Stavroula sad paa en høj Klippe paa Udkig efter Drakos; eller Kosta fangede Skaldyr og Krabber i smult Vande mellem Klipperne, medens Stavroula sang Besværgelser, for at Prinsesse Gorgona skulde holde sig borte. Saa de levede halvt paa Land og halvt i Vandet: indtil de kunde klatre som Pottawottamier og svømme som Polynesier, og forresten se lige saa vilde ud med deres solbrændte Hud og flagrende sorte Lokker. Men Vilde det var de nu ikke, hvad ogsaa fremgaar af denne Fortælling.

Vintre og Somre svandt; Børnene voksede op og blev til en ung Mand og en ung Pige. Stavroula var femten Aar og Kosta et Aar yngre; men saa kom der en Sommer, hvor alting gik galt. Leonidas glemte at betale den kloge Kone, for at hun skulde læse over Oliventræerne, saa der blev næsten ingen Oliven, og Stavroula og Kosta faldt i Søvn oppe paa Bjærgene, saa Drakos stjal de fleste Geder. Kosta gik saa modig som en Løve derop for at finde Drakos og gennembanke ham, indtil han gav Gederne tilbage; men skønt den gamle Kæmpe kun havde et Øje, saa han ham dog komme og skjulte sig klogeligen, da han vidste, Kosta var den yngste af tre Brødre og derfor lige saa farlig som Kæmpedræberen Jack eller St. George fra Cappadocia. Og Kitsos maatte have fornærmet en Lamia, for en Dag, kort efter, at han var sejlet ud i sin Baad, saa de en Skypumpe hvirvle og dreje sig hen over Havet, og Kitsos og Baaden kom aldrig mere tilbage, og det var det allerværste, thi naar Leonidas ingen Baad havde, kunde han ikke fiske Svampe, og da Mitsos derfor ingenting havde at bestille, drog han til Byen, hvor han rigtigt gjorde sig til Nar; thi han besluttede, at han vilde være Røver, fange en Amerikaner og blive Parlamentsmedlem. Saa gik han ud paa Landevejen og sagde til den første Rejsende, han mødte: »Pengene eller Livet!« Men den Rejsende, der var en nybagt engelsk Student, slog ham til Jorden og gennempryglede ham, og saa snart der kom en Gendarm forbi, meldte han ham, og han blev sat i Fængsel. Saa Mitsos Saga var forbi.

Nu var der kun tilbage den gamle Leonidas, Kosta og Stavroula, og de ønskede undertiden, de var døde ligesom Kitsos eller godt forsørgede i et Fængsel som Mitsos; for da Oliventræerne ingen Frugt bar, saa havde de ingen Oliven, og da Gederne var løbet bort, saa var der ingen Gedemælk, og da der ingen Svampe var at sælge,

saa var der ingen Penge at købe Mel for, og hvis man udelukkende lever af Skaldyr, begynder man at føle sig ligesaa sløj som en Vandmand. Kosta strammede sit Bælte og fiskede af al Kraft, og Stavroula holdt sine Taarer tilbage og lod som om hun ikke var sulten for Kostas Skyld, men hun blev stadig tyndere og magrere, indtil hun tilslut ikke mere kunde klatre op paa Bjærget eller dykke ned i Pytterne mellem Klipperne, men kun sidde paa Bredden og synge en lang Vise om alle deres Genvordigheder til Prinsesse Gongona i det Haab, hun skulde høre dem, naar hun svømmede om derude og komme dem til Hjælp.

Og — hvem ved — kanske hun hørte dem, thi en skønne Dag saa' Kosta, at der flød noget ude paa Havet og opdagede, at det var en lille Baad, fuld af Vand. Han svømmede ud efter den og bragte den med tilbage. Leonidas lavede et Par Aarer og Stavroula et Sejl, saa nu havde de en lille Fiskerbaad, som de kunde bruge til Svampefiskeri. Spørgsmaalet var nu bare, hvor de skulde fiske, for Baaden var for lille til, at de kunde sejle langt ud, og der var ingen Svampe nær Bredden. Tilsidst sagde den gamle Leonidas:

»Kosta, der er ikke andet for os at gøre end at tage til en vis Plads, hvor det spøger saaledes, at ingen vover at fiske dér, og hvor der derfor maa være Svampe, og det er den sorte Ø.«

»Den sorte Ø,« hulkede Stavroula, »men det er jo der, Prinsesse Gorgona bor.«

»Ja, det ved jeg,« sagde Leonidas; »men Kosta ved, hvad man skal sige til hende, hvis man møder hende, og jeg er vis paa, hun ikke nænner at gøre ham Fortræd, naar hun hører, hvor daarligt vi er stillede.«

»Men hvordan kan han tale under Vandet?« spurgte stakkels Stavroula. Det var dog ingen Nytte til at komme med Indvendinger. Naar Kosta saa paa hendes blege Ansigt og tynde Arme, følte han, han maatte gaa. Hele den Aften prøvede han paa at overbevise Stavroula med alle Slags indviklede Grunde, at han maatte gaa, men tilsyneladende havde han ikke Held med sig i sine Bestræbelser. Da hun imidlertid saa, han frygtede saa lidt for sig selv, gjorde hun sit bedste for at lade være at ængstes for ham, hvad der er endnu vanskeligere. Alligevel var hun meget bedrøvet, da han og Leonidas den næste Morgen sejlede ud til den sorte Ø og lod hende blive alene tilbage paa Bredden.

Og de sejlede og sejlede, indtil den sorte Ø hævede sig som en mørk Sky op af Havet og bredte sig større og større hvert Øjeblik. Nu døde Vinden bort inde under Kysten, og Baaden drev langsomt op, hvor det sorte Vand sydede og bruste i Skyggen af mørke Klipper. Alt var saa mørkt og uhyggeligt, at Kosta følte sit Mod svigte; derfor klædte han sig af i en Fart og klatrede op paa Siden af Baaden for at stige ned i Vandet, førend al hans Kurage var gaaet sin Vej. Leonidas bandt et Reb fast om en stor Sten, der laa i Bunden af Baaden, kastede den hen paa Rælingen og sagde: »Er du parat, Kosta?« Og Kosta saa ned i det sorte Vand, tænkte paa, at Prinsesse Gorgona maaske ventede paa ham dernede, og hans Mod svandt, saa han sagde »Nej.« Men saa saa' han ud over de soltoppede Bølger, hvor hans egne Bjærge laa som en blaa Sky langt borte over Havet, og han huskede paa, at der sad Stavroula og ventede paa, han skulde komme tilbage. Da følte han sig stærk nok til at gaa til Verdens Ende og kæmpe med alle Troldene der — de kunde bare komme an!

Saa tog han et godt Tag i Rebet, drog sit Vejr

dybt, nikkede til Leonidas, og ned faldt den store Sten med et dumpt Plask, og efter den røg Kosta paa Hovedet som en Pil. Intet andet Spor efterlod han sig end de hviskende Vandringe, der bredte sig videre og videre, samt Rebet, hvis Vindinger dansede en efter en ud over Rælingen, og den gamle Mand, der sad og talte 1, 2, 3, 4, 5, 1, 2, 3, 4, 5, paa sine Fingre for at vide, hvor dybt Rebet sank; thi han kunde ikke tælle til mere end fem, undtagen naar man gav ham god Tid, en kalket Væg og en sværtet Pind til at skrive op med. Dybere og dybere sank Kosta, og Vandet blev stadigt koldere og mørkere, indtil der herskede et graat Tusmørke, saa blev det mørkt som Maaneskin, saa som Stjerneskin, og saa tilslut var han paa den sorte Havbund, hvor Stenen sank ned i lange, bølgende Tangmarker. Han standsede under en stor Klippe, der var bedækket med de største af alle Svampe. Kosta rev en af og skulde netop til at svømme op, da Tangskoven foran ham bølgede til Side, og derinde stod en dejlig, hvid Dame, der stirrede lige paa ham. Alt var hvidt paa hende undtagen Haaret, der var rødgyldent, og Øjnene, der var lyseblaa og saa' saa gennemtrængende paa Kosta, som kunde de læse alle hans Tanker. Kanske hun virkelig læste dem og syntes om dem, thi hun smilede; da lukkede Tangskoven sig atter og skjulte hende, men Kosta fandt Brugen af sine Ben igen, satte kraftigt af og fo'r op til Overfladen med krummede Tæer af Skræk for, at Prinsesse Gorgona — thi hvem ellers kunde det vel være? — skulde forandre Beslutning og gribe ham ved Ankelen. Dog holdt han krampagtigt fast paa Svampen, for Forretninger er Forretninger, og et Prinsessesmil har ingen Værdi i klingende Mønt i disse demokratiske Tider. Saa tumlede han ombord, og der laa han i Baaden med vidtopspærrede Øjne og snappede efter Vejret som en Fisk, der lige er halet op paa Land. Den mest forskrækkede Dreng i hele det græske Øhav var han.

Det var sørgeligt at høre paa den gamle Leonidas, da Kosta fortalte ham, hvad der var hændt, saasnart han havde faaet sit Vejr tilbage og bortledet Bedstefaderens Opmærksomhed fra den pragtfulde Svamp. Thi Tanken om, at Prinsessen ikke vilde lade dem faa flere Svampe, fik ham til at falde ganske sammen, og han udbrød: »Aa! Aa! Aa! At den gamle Marekat nu ogsaa skulde komme rendende som en Hund i et Spil Kegler og ødelægge det Hele for os, netop som vi havde fundet de dejlige Svampe, og al vor Nød var til Ende! Men kanske hun kan høre os, hvis vi raaber ned til hende. O, skønne Prinsesse, det er bare mig, den skikkelige gamle Leonidas. Vil Deres kongelige Højhed ikke være saa mageløs rar at lade os tage et Par Svampe fra Deres Palads. Til hvad Nytte kan de vel være for Dem, der altid lever i Vandet og ikke kan gaa i Land og sælge dem? Og lad mig da ikke glemme at meddele Dem, at Kong Aleksander — gid han maa leve bestandigt! — kan ventes her hvert Øjeblik, saa hvis Deres kongelige Højhed vil plaske lidt for at vise, De gaar Deres Vej, vil jeg stille en dejlig Kage paa Klipperne her, saasnart Stavroula kan faa bagt en.« Men det var altsammen ganske unyttigt, der lød intet Plask, og han fortsatte: »Aa, hvad skal jeg gribe til. Vinteren stunder til. Kitsos er druknet, ingen Penge er der til at betale en Messe med, og Mitsos er i Fængsel, og ingen Penge er der til at gøre Fangevogteren venlig med, og Stavroula sulter —,« men da Kosta hørte dette og kom til at tænke paa den kære Stavroula, kunde han ikke holde det ud mere men raabte:

»Ligemeget! Jeg dykker ned igen efter flere Svampe!«

Først vilde Leonidas ikke høre Tale derom men Kosta var ligesaa bestemt derpaa som nogen lille Græker fra det gamle Sparta, der besejrede Persere og jog Tyrkerne ud af Tripolitza. Saa trak de Stenen op, han tog fat i Rebet og gik ned igen, kun maa det tilstaas, at han dennegang lukkede Øjnene, thi der er Grænse for en Mands Mod.

Vi, der aldrig har hørt om Prinsesse Gorgonas Tilværelse, ved naturligvis meget godt, at hun aldrig har været til og kunne bevise Umuligheden heraf, lige saa godt, som den Lærde, der, da han første Gang hørte en Rejsende tale om en Elefant, beviste, til den videnskabelige Verdens udelte Tilfredshed, at hvad den Rejsende virkeligt havde set, var to Køer, som halvt havde slugt hinanden; for det første fordi det var selvindlysende, at en Elefant ingen Led havde i Benene, og at den eneste Maade, den kunde sove paa, var ved at læne sig til et Træ, som Følge af hvilket, hvemsomhelst der ønskede at fange den, bare behøvede at gennemsave det Træ, Elefanten skulde til at læne sig til. Ergo, om der nogensinde havde været Elefanter til, vilde de alle være blevet fangede. Ergo havde der aldrig været Elefanter, medens Køer derimod var almindelige. Men Kosta var opvokset med at høre Sagn og ikke Logik og troede lige saa fuldt og fast paa Feer, som vi paa Brøker. Og alligevel gik han ned.

Han lukkede først sine Øjne op, da Stenen standsede, og han saa' Prinsessen staa der nok saa tydeligt med Ryggen til ham. Jo mere han saa' paa hende, jo mindre bange blev han; indtil den tapre Dreng tilsidst gik lige løs paa hende, bandt hende Rebet om Livet og skød op til Overfladen.

»Træk, træk bare!« sagde han til Leonidas, og de trak begge til, men det var skam et svært Stykke Arbejde.

»Hvad er det, du har bundet til Enden af Rebet?« spurgte Leonidas, da de standsede et Øjeblik for at puste.

»Prinsesse Gorgona,« sagde Kosta og var nær drattet overbord, thi Leonidas slap Rebet, som havde han brændt sig paa det; han vilde heller ikke trække mere, førend Kosta havde forsikret ham, at han vidste, hun hverken vilde suge dem ned i en Hvirvelstrøm, vælte dem med en Bølge, eller knuse dem med en Klippe. Saa halede de rask til, indtil de skimtede noget hvidt komme op gennem Vandet, og tilsidst kom der til Syne, ikke en ond Prinsesse, men en dryppende hvid Marmorstatue, der var saa skøn saa skøn og mange tusind Kroner værd.

Saaledes endte alle deres Genvordigheder. De pakkede Prinsessen omhyggeligt ind i et gammelt Sejl, lagde hende i Bunden af Baaden og sejlede hjem; og der sad Stavroula paa Strandbredden og ventede paa dem.

Den næste Morgen iførte Leonidas sig sin bedste røde Fez med lang Kvast, sine posede blaa Bukser med et rødt Skærf omkring fuldt af Pistoler, stribede Strømper og Sko med store Spænder, saa han lignede tilsidst mere en Sørøver end en gammel Fisker og Bedstefader, derpaa steg han op paa sit Æsel og red ind til Byen. Der gik en Dag, der gik to, og Stavroula og Kosta sad oppe paa Højen paa Udkig for at faa det første Glimt af ham at se, saasnart han og Æslet kom op ad Stien. Da hørte de det sige »Fut Fut« dernede, og rundt Pynten kom der farende en lille, hvid Kanonbaad, der saa lige saa vigtig ud, som var det hele den græske Flaade — hvad det forresten ogsaa omtrent var. Oppe paa Kommandobroen stod gamle Leonidas med sin røde Fez, blaa Bukser og stribede Strømper saa stolt som en Paafugl paa en Terrasse og viste Kaptejnen Vejen. Kanonbaaden var kommet efter Prinsessen, og hun blev kort efter bragt ombord med en Omhu, der svarede til hendes Rang, og Stavroula viftede Farvel til hende, førend hun gav sig ilag med den herlige Aftensmad, Leonidas havde bragt med sig fra Byen. Efter Maaltidet tog Leonidas en sværtet Pind og forsøgte paa at regne ud, hvor mange Penge han havde faaet, men Taarnvæggene var ikke store nok, til at alle hans Tal kunde staa derpaa, saa han ved det endnu ikke og faar det aldrig at vide, skønt han i den Hensigt har ladet bygge flere Værelser til, som Stavroula maa lade kalke engang om Maaneden.

Prinsessen bor nu i et Museum i Athen, og paa hendes Fodstykke staar der, at hun er Afrodite Anadyomene, tilhører den arkaistiske Skole i den hellenistiske Periode og sank tilbunds ved et Forlis. Men Stavroula og Kosta ved bedre Besked. Hun er Prinsesse Gorgono, der træt af at leve og intet udrette, bad om at maatte dø og fik Lov dertil, hvis hun derved kunde frelse et Menneskeliv. Og en Dag, da hun svømmede langs med Kysten for at se, om der ikke skulde være et Liv at frelse, hørte hun Stavroula synge om sine Lidelser, og hun saa' da, at den unge Pige maatte dø, hvis hun blev ved med at sulte. Derfor sendte hun dem først Baaden, og saa, da Kosta dykkede ned paa Havbunden, forvandlede hun sig til en Sten for Stavroulas Skyld. Saaledes blev hendes Bøn opfyldt, og Sten er hun, og Sten vil hun vedblive at være i al Evighed.

LOUISES FUGL

EN LIDEN SENTIMENTAL HISTORIE

AF THOMAS KRAG

FRISE AF LOUIS MOE

I.

KANARIFUGLEN sang.

Den var liden og spinkel, af tindrende gul Farve. Den lignede et lidet kosteligt Instrument. Og dens Sang var ikke skrigende: altid kom den blød og vidunderlig. Tidt drypped Tonerne i Luften, tunge som tyk Rosenolje. Og de bragte Minder med fra havomflydte Øers fjerne, dybe Skoge . . .

Det var Klokkerens Louise som ejede denne Fugl. Og i Timevis kunde hun sidde og se paa den og undre sig over dens Skønhed og lytte til dens besynderlige Triller.

Klokkerens Louise var en af Vorherres Stedbørn paa Jorden. Hun var lam i den ene Haand, og hun haltede. Hendes Stemme var utydelig. Hun kunde ikke mestre sin Tunge. Men hendes Øine var sjeldent vakre. Tidt naar hun saa op, var det som stirred hun mod fjerne Bjerge. Og nu og da kunde et eget Lys tændes i hendes Blik. Det var naar noget gjorde hende glad. Og da hendte det at Folk, som saa hende, sagde: »Nej se paa Louise nu . . . igrunden er hun jo slet ikke styg . . . bare se paa hende! Hun er jo vakker . . . netop vakker.«

Det var mangen Gang Fuglens Sang der gjorde, at hun blussede op. Naar den saa hende sidde og stirre, blev den opmærksom. Dens smaa Øine saa hende an. Noget mystisk forbandt de to ligesom. Og hun stirrede uafladelig, de uendelig klare Øine svøbte Fuglen ind i et sært Lys. Og Fuglen begyndte omsider at synge. En lav, fin Tone, der umærkelig blev til Trille og steg højere og højere — indtil dens lille Krop stod skælvende som en spændt Streng, og dens Hals blev stor og buet forat de lange, blanke Toner kunde slippe frem.

* * *

Louise var som før sagt Guds Stedbarn paa Jorden, og faa Draaber af den rige Lykke, der skjænkes Menneskene, blev hende tildel. Og dog brændte der en uendelig og saar Længsel mod Liv og Herlighed i hendes ſvanføre Legeme. Og den

brændte uden Afladelse og formørked tilsidst hendes Forstand . . .

Og hun sad nu de lange Stunder stille, stille, og ikke en Muskel rørtes i hendes Legem. Selv hendes Øine, der dog var saa straalende, dunkledes til i sløv Stirren. Hun sad der som en Afdød med blege Læber og sluknet Blik.

Kanarifuglen sang.

Den havde maaske mærket hendes Død. Og den ønsked at kalde hende til Live. Derfor sang den. Og først var Tonerne stille klagende, men de steg højere, og tilsidst stod det lille zitrende Væsen og straaled Toner ud, som et Lys der skinner.

Og da rokked den ulykkelige Pige paa sit Hoved, og hendes blodløse Hænder bevæged sig, som vilde hun gribe efter noget. Og Fuglen sang endnu højere, og Louise smilede blegt, og hun aabned Øinene og lukked dem igjen, som en sød Svimlen tog hende.

Men engang da Fuglen havde kaldt hende til Live, saa hun sig forvildet omkring, og hun saa paa sig selv: »Aa nej, det var ikke sandt, det jeg drømte,« sagde hun grædende. »Se, hvor jeg er mager, o jeg bli'r aldrig frisk.«

Og hun sank tilbage i sin Skyggeverden.

* * *

En Dag dræbte hun Fuglen.

Ingen begreb det — hvorfor hun gjorde det. Da hendes Far kom ind i Stuen, fandt han hende siddende og stirre paa den døde Fugl. Han troed ikke sine Øine. »Er den død?« spurgte han. Hun svarede: »Nu er den rigtig hos mig. Før var den langt borte . . . nu er den rigtig hos mig.«

Fra den Stund, Kanarifuglen taug, var der stedse Nat om hendes Tanker.

II.

Hun smalnede af og blev svagere og svagere. Doktoren sagde en Morgen han saa til hende: »Hun vil leve Dagen ud; men neppe til imorgen.«

Underligt at han netop idag varsled hendes Endeligt; thi ved Middagstider vaagnede hun pludselig og var meget frisk og forstandig.

»Du ser bedre ud nu, Louise,« sagde hendes Far. »Ja, jeg er meget bedre,« svared hun. »Nu bli'r jeg kanske frisk.«

Og hun talte videre: »Jeg har haft onde Drømme,« sagde hun. »Aa, Gud, jeg har drømt frygtelige Ting.«

Noget Ængsteligt kom i hendes Mine: »Hvor er Fuglen?« spurgte hun. »Hvor er Fuglen, Far?«

Den gamle Klokker svarede: »Den sang saa højt, Louise. Den forstyrred Dig. Saa vi bragte den til Fugleopdrætteren, for at han skulde have den, til Du blev frisk.«

Hun spurgte: »Er det sandt, Far?«

Den gamle Klokker svared, mens hans blegned:

»Du kjender mig nok ikke som den, der lyver. Jeg skal gjærne hente den igjen, Louise.«

»Tak, Far . . . Jeg vil gjærne høre den.«

— Saa tog gamle Klokkeren det tomme Bur og gik en Løgnens Vej op til den endnu ældre Fuglehandler, hvor Louises Fugl var kjøbt. Og han forklarede ham den vanskelige Sag og beskrev ham Fuglens Udseende og Sang. Og Fuglehandleren nikkede og fandt, at noget vel her kunde gjøres. Og han gik hen til de mange Bure og tog ud et af dem: »Se her,« sagde han, »Fuglen som her sidder er af selvsamme Slægt. Den synger som den, I havde.«

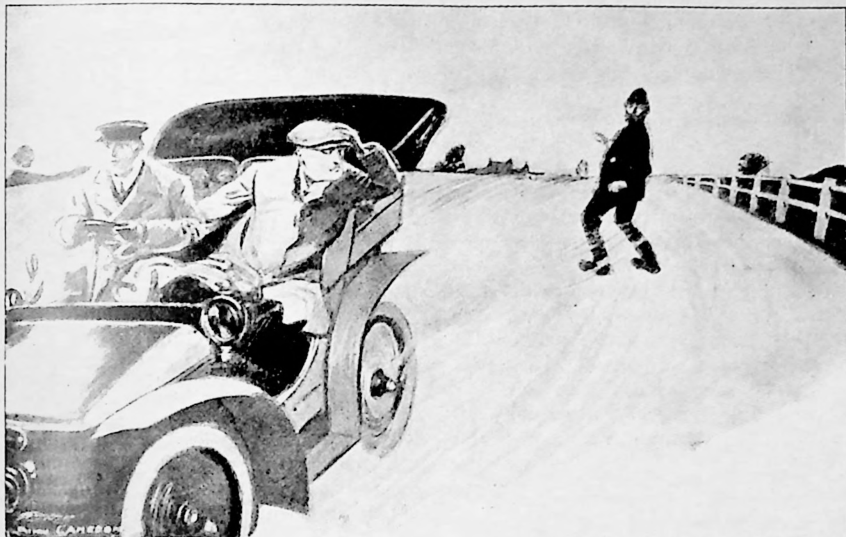
Og Klokkeren kjøbte Fuglen og satte den i det gamle Bur og gik hjem med den. Og hør, den sang paa ny. Det var jo den samme fine Fugl, som stod derinde og strakte sig og bugted sin Strube og drypped de tunge Triller i Luften.

Louise laa og lytted, og en skjær Glæde gød sig over hendes Træk. Ja, hun rødmed som i Undseelse.

Og Klokkeren stod hos og sagde, mens han bad Gud tilgive hans Løgn:

»Ja, ja, Du ser jo at Fuglen lever!«

Næste Dags Morgen laa Louise strakt ud og toet, og Liglinnedet havde hun paa. I Værelset sad den gule Fugl og fløjtede Sange fra havomflydte Øers fjerne, dybe Skoge.

LOVENS ARM.

AF

C. RANDOLPH LICHFIELD.

OVERSAT FRA ENGELSK

Da Philip Barnaby hurtigt drejede fra Strand ned ad Montague Street, hvor hans Kontor laa, hørte han Lyden af tunge Skridt, der skyndsomt nærmede sig bag ham og en dyb, dæmpet Stemme hviskede ham i Øret:

— Mr. Barnaby, jeg ønsker at tale med Dem!

Maaden, hvorpaa dette blev sagt, var høflig, men der var en vis Myndighed i Tonefaldet. Derfor blev Barnaby, da han standsede og vendte sig om efter Stemmen, heller ikke forundret over at opdage, at den, der tiltalte ham, saa ud som en Politimand, der nylig er blevet forfremmet fra Gadebetjent til civilklædt Opdager. Det er muligt, at Barnabys Ansigt blev lidt blegere end sædvanligt, og at det rykkede lidt i Vigene af den store, trodsige Mund paa Grund af det Spjæt, Hjærtet gav i hans brede Bryst, da han mødte Opdagerens Øjne og det som et Lyn fra klar Himmel aabenbaredes for ham, at Lovens Arm havde krydset hans Vej; men de synlige Tegn paa hans Overraskelse var saa umærkelige, at Detektiven skulde have vanskeligt ved at opdage dem.

— Jeg har Ordre til at arrestere Dem, forklarede Opdageren sagte, da Sagføreren ikke kunde faa et Ord over sine Læber. Jeg skal læse Arrestordren op for Dem, hvis De vil ulejlige Dem med hen paa Stationen.

— Aa! det er en meget alvorlig Sag! sagde Barnaby roligt, men med en Mine, som om han undertvang et Hjertesuk, og saa ned mod Gadens Rendesten.

— Ja, det er kedsommeligt nok, men De gør vist bedre i ikke at sige noget, før De har hørt selve Klagen.

— Aa! det er paa en hel anden Maade, at jeg mener, det er en alvorlig Sag, svarede Barnaby langsomt, idet han trak Øjenbrynene op og blinkede som for at klare sit Syn. Anklagen i sig selv er absurd. Hvad der er alvorligt er, at jeg ved Ellevetiden har aftalt et vigtigt Møde paa mit Kontor — og jeg er da i Stand til at gøre en Forretning, der giver mig en ren Indtægt paa tre Tusind Pund. Og hvis jeg er fraværende, er den anden Part berettiget til at trække sig tilbage. Kan De ikke opsætte min Anholdelse en Time eller to? Hvis det er nød-

vendigt, kan De vente i Kontoret saa længe, skønt De ikke kan være tilstede under vor Samtale.

— Jeg ved skam ikke — svarede Detektiven mistroisk og pirkede i Rendestenen med sin Stok.

— Det er en Sag, der gælder Knald eller Fald for mig, vedblev Barnaby ivrigt. Hvis jeg faar disse Penge udbetalt, før jeg bliver sat fast, vil det jo i høj Grad rette paa Anklagen, og — paa den anden Side — hvis jeg gaar glip af denne Udbetaling, vil jeg være ruineret! I Himlens Navn, det kan da hverken være Lov eller Ret, at en Mand skal kunne berøves Udsigten til at klare sig selv og redde dem, han elsker, fra Fattigdom og Nød.

— De giver mig Deres Æresord paa, min Herre, at De nu til Formiddag venter en Indbetaling af 3000 Pund, og at De vil miste disse Penge, hvis jeg sætter Dem fast nu? spurgte Opdageren mistroisk, men dog med Sympati.

— Paa Æresord! svarede Barnaby indtrængende. Under de Omstændigheder kan De sikkert lade mig paa fri Fod indtil Middag? Saa vil jeg være i Stand til at følge med Dem og give et fyldestgørende Svar paa den Anklage, Mr. Hanbury har rejst imod mig. Jeg kan ikke nu forklare Dem, hvorledes disse to Sager har noget med hinanden at gøre, men det har de; og jeg maa næsten tro, at Arrestordren er udstedt for at forhindre mig i at være tilstede ved det omtalte Møde.

— Godt, jeg tænker ikke, det er i Lovens Aand, at en Mand skal ruineres eller have andre Fortrædeligheder, naar det kan undgaas ved at opsætte hans Arrestation en Time eller to, Mr. Barnaby, sagde Detektiven med Følelse. Men paa den anden Side er det min Pligt at arrestere Dem. Vil De være til min Tjeneste Klokken 12? .

— Ja!

— Godt! Men jeg maa have Dem under Observation; og det kan jeg ikke paa Deres Kontor, undtagen jeg opholder mig i Deres eget Privatkontor, hvor De siger, jeg ikke kan være. Det er jo Deres Privatkontor derovre, er det ikke — paa anden Sal? Jo, jeg har tidt nok set Dem sidde ved Deres Bord. Altsaa, anbring Dem der, og jeg skal holde Øje med Dem. Ingen vil lægge Mærke til mig. Men, hvis De flytter Dem fra Vinduet, kommer jeg øjeblikkelig op til Dem. Forstaar De mig?

— Ja, men Omstændighederne kan føre det med sig, at jeg maa gaa tilbage i Værelset hvor mit Pengeskab staar.

— I et Tilfælde som dette maa De virkelig beherske Omstændighederne. Jeg kan ikke antage, at De er saa lidt Gentleman, at De vil finde paa noget Puds overfor en Politimand, der sætter sin Stilling paa Spil for at føje Dem; men jeg vil ikke paatage mig nogen yderligere Risiko.

— De har Ret, svarede Barnaby, jeg skal mage det saa, at jeg ikke behøver at gaa bort fra Vinduet.

— Saa venter jeg at se Dem der i Løbet af tre Minutter, sagde Detektiven, vendte sig om og gik langsomt ned ad Gaden mod Floden.

Barnaby trak Vejret dybt, skraaede over Gaden og gik op paa anden Sal i Bygningen, hvor hans Kontorer var. Idet han gik op ad Trapperne, sprang en kold Sved frem paa hans Pande. Han standsede, da han naaede anden Sal, og tørrede den bort med sit Lommetørklæde.

— Llewellyn! sagde han med lav, dæmpet Stemme, da han gik gennem sin Fuldmægtigs Kontor, jeg — jeg vil gærne tale med Dem!

En lang, mager, midaldrende Mand, der stod bøjet over et Bord, hvor to unge Mennesker var i Færd med at gennemlæse nogle Dokumenter, strakte sig, hostede let i sin knoglede, langfingrede Haand, og fulgte efter Barnaby ind i det bagerste Værelse.

— Sæt Dem ned der ved Pengeskabet, sagde Barnaby skarpt, idet han gik lige over mod Vinduet og satte sig ved sit Skrivebord. Han anbragte sin Hat i Vindues-Karmen lige indenfor Rækkevidde, og, idet han tog sine Handsker af, smed han dem oven i Hatten. Jeg haaber, at De ikke har været fuld i Gaar Aftes, Llewellyn; jeg har Brug for Assistance af en særdeles klarhovedet Mand!

— Nej, svarede Fuldmægtigen med dyb Basstemme. Jeg kom tidlig hjem i Aftes.

— Men Deres Haand ryster jo!

— Ja, jeg er ikke rigtig vel tilpas.

— Jeg fortryder, at jeg ikke har jaget Dem bort for et Aar siden, raabte Barnaby og slog i sit Skrivebord. Der har aldrig her paa Kontoret været Plads for en Drukkendidrik! Som Forretningsmand burde jeg have gjort det og ikke tilladt mig at tage Hensyn til Forestillinger fra enligtstillede Mødre og fordums Venskab. Følgen er den, at jeg nu, da der er en Krise i mit Liv, kun kan faa Bistand af et sandt Spøgelse af Mandfolk med afstumpet Tænkeevne og bævrende Nerver!

Han satte Albuerne mod Bordet og skjulte sit Ansigt i Hænderne.

— Jeg har ikke glemt Deres Overbærenhed og føler ogsaa Taknemlighed overfor Dem, svarede Fuldmægtigen noget vrantent, og hvis min Haand ryster og jeg ser noget sløj ud, saa er det netop fordi jeg ikke har drukket. Min Hjærne er saa klar som nogensinde.

— Jeg vil gøre et Forsøg! udbrød Barnaby skarpt, løftede Hovedet og kastede et Sideblik ned paa Gaden. Ser De den Mand, som gaar frem og tilbage derovre paa den anden Side?

Naa, lad ham ikke se Dem! . . . Det er en Opdager. Han standsede mig for et Par Minutter siden og sagde, at han havde Ordre til at arrestere mig i Affæren med Hanbury.

— Hvad siger De?

— Netop det! Men jeg overtalte ham til at vente indtil Klokken tolv med at tage mig med. Men han fordrede imidlertid, at jeg skal blive siddende ved dette Skrivebord, saa at han kan se mig, og Klokken tolv er jeg parat til at følge med ham til Politistationen. Hvad vilde De nu gøre i mit Sted?

— Gøre? gentog Llewellyn og faldt slapt tilbage i sin Stol; jeg antager, at jeg vilde jage mig en Kugle gennem Hovedet.

— Ja, svarede Barnaby haanende, det tror jeg ogsaa, at De vilde — hvis De ellers havde noget.

— Hvorfor bad De ham vente til Klokken tolv? spurgte Llewellyn og saa paa sit Ur.

— Jeg bildte ham ind, at jeg her paa Kontoret ved Ellevetiden havde et Møde med en Klient, der vilde udbetale mig tre Tusind Pund, og at denne Omstændighed vilde faa en afgørende gunstig Indflydelse paa Sagen.

— Og nu er den halv Elleve. Jeg havde rigtignok ikke tænkt, at De vilde gøre Forsøg paa at stille Dem i et gunstigt Lys ved at fortælle en Løgn, der saa let kan blive afsløret.

— Nej, vist saa, svarede Barnaby, idet han kastede et forborgent Blik gennem Vinduet paa Opdageren, der atter gik forbi. Men jeg vilde vinde lidt Tid, forstaar De; jeg blev fuldstændig overrumplet. Kan De raade mig til, hvad jeg skal gøre? — al Tanke om Selvmord er ørkesløs.

— Det er noget farligt for mig at indlade mig paa, mumlede Llewellyn nervøst og bed sine Negle. Man er jo paa det rene med, at jeg har Deres fulde Fortrolighed, og man vil naturligvis antage, at jeg kender noget til Affæren. Hvis jeg roder mig ind i den, vil jeg aldrig mere kunne faa nogen Stilling.

— Da er dog Deres Salær for de sidste fem Maaneder kommet paa den Maade, skyndte Barnaby sig at sige, og det har De vidst. Jeg tror for øvrigt ikke, De har Grund til at beklage Dem.

— Jeg vilde ikke have rørt ved Deres Penge med en Ildtang, hvis jeg havde anet, at De ikke var kommet ærligt til dem! riposterede Llewellyn arrigt.

— Naa, saa det vilde De ikke, De Pjok! Men er der nogen Udvej ved at tale paa den Façon? Forsøg paa at lade Deres forsumpede Hjærne arbejde og raad mig til, hvad jeg skal gøre!

— Jeg har ingen Anelse om, hvad De skal foretage Dem. De kan jo ikke blive ved med at sidde her, og De kan lige saa godt gaa over til ham med det samme som at blive her til Klokken tolv. De kan forstaa, at det nu ikke er nogen Nytte til at flygte — med kun halvanden Times Forspring bilder De Dem vel ikke ind at kunne undgaa Lovens Arm? Naar Klokken er tolv, og De ikke gaar til ham, kommer han til Dem.

— Med en halv Times Forspring, svarede Barnaby blidt, vilde jeg kunne flygte. Jeg — jeg har overvejet Sagen og alle mine Planer er lagte. Sagen er kun, at jeg burde slet ikke være taget herind, og det var ikke sket, hvis jeg ikke havde tænkt. at Atkinson vilde se herop og betale mig et lille Beløb, han er mig skyldig.

— Naa, saa De tænkte paa at stille mig i den Forlegenhed at staa her paa Tirsdag uden at kunne faa min tilgodehavende Løn?

— Jeg havde udstedt en Check til Dem.

— Efter at De havde trukket alle Deres Penge ud af Banken? snærrede Llewellyn.

— Jeg har efterladt tilstrækkeligt til Dækning af den Check.

Han aabnede en af sine Skrivebordsskuffer, tog en Konvolut frem og gav den til Fuldmægtigen.

— De kan godt nu gaa hen at hæve den, medens jeg overvejer, hvad der er at gøre. Naar De kommer tilbage, se saa tilfældigt herop og læg Mærke til, hvormeget De kan se af mig og hvor tydeligt De kan skælne mig.

— Ja, jeg skal have mere end det, udbrød Llewellyn og kastede Check'en paa Bordet efter at have set paa den.

— Det er mere end jeg skylder Dem, protesterede Barnaby.

— Bare rolig, naar jeg er i Færd med at gaa til Bunds med Skuden, skal jeg mindst have et Hundrede til. Jeg er ikke saa billig!

— Det kan vi tale om, naar De kommer tilbage, udbrød Barnaby og skar Tænder.

— De skal ikke kede Dem. Det afgør vi nu, eller jeg gaar lige over Gaden til Deres Ven og sætter ham ind i, hvorfor De har opholdt ham.

— De er en lavsindet, utaknemlig Køter, Llewellyn, mumlede Barnaby og tog sin Tegnebog frem.

— Spar mig for Deres private Mening, snærrede Fuldmægtigen, da han modtog en 100-Punds Note og atter samlede Check'en op fra Bordet. Jeg er her tilbage i Løbet af ti Minutter.

Han forlod Værelset, og med et Blik inde fra Øjekrogene saa Barnaby ham gaa over Gaden og op ad den.

— Han havde ingenting imod at sælge mig, ræsonnerede Barnaby opbragt, idet han drejede paa Telefonsvinget med den ene Haand, medens han hastig med den anden bladede i Telefonbogen. Og ingen anden vilde have fundet sig i alt det, som jeg har tilgivet ham.

Han ringede »Centralen« op og blev glad over-

rasket ved usædvanlig hurtig at faa det Nummer, han forlangte. Det forekom ham som et godt Varsel.

— Hallo! ja! Eagle Motor-car Company? . . . Jeg skrev til Dem . . . Mr. Barnaby . . . Jeg bestilte skriftlig hos Dem et Automobil til en Dag i denne Uge at køre mig ud paa Landet . . . . Ja, vel! Er det det Automobil, jeg har set paa? Udmærket godt! Kan De sende det afsted med det samme og lade det vente ved Temple Station? . . . Aa, De kan ikke besørge det før. Jeg er nødt til at tage afsted med det samme, en af mine Klienter er her, og han . . . Hvad behager? Godt. Saa husker De Temple Station!

Han ringede af, og idet han kastede Blikket ud ad Vinduet, saa han Detektiven, som stod i Gadedøren til Ejendommen lige overfor og saa ud som en Mand, der havde Ærinde der. Opdageren saa ikke op til Vinduet, men Barnaby mærkede, at han passede paa ham med omhyggelig Aarvaagenhed.

— Det er en paapasselig Fyr, tænkte Barnaby. Saa tog han et Kort over Essex frem fra sin Lomme og med en Pen markerede han Vejen gennem Barking, Rainham, Stanford, Pitsea til et Punkt midtvejs mellem Leigh og Southend, hvor der var sat et Kryds. Vi kan gøre Turen paa to Timer med en god Chauffeur, som er villig til at kile paa, mumlede Barnaby. Spørgsmaalet er blot, hvorledes jeg skal naa Temple Station. Jeg var godt tosset, at jeg for Atkinsons sølle fyrretyve Pund tog herind, mens alt var arrangeret, saa jeg kunde kaste los og begynde paa ny i »den ny Verden«. Jeg kan ikke forstaa, hvad der er gaaet af mig!

Han stak atter Kortet i sin Brystlomme og lænede sig tilbage i sin Stol, idet han kastede et Sideblik ud af Vinduet. Da han ikke fik Øje paa Opdageren, kiggede han igen, men bøjede sig da hurtig fremad. Opdageren var kun et lille Stykke borte, han gik langsomt henad Gaden.

— Fy for Pokker, udbrød Barnaby og kastede sig tilbage. Der har jeg Atkinson. Hvad gør jeg nu? Han vil holde mig op med Snak til Dommedag. Coleman! — Coleman! raabte han, idet han hurtig drejede rundt paa sin Stol.

— Ja vel, Hr.! svarede en ung Kontorist, der kom til Syne i Døren.

— Mr. Atkinson! sig til ham, at jeg ikke er at træffe. At jeg ikke kan tale med ham nu. Sig til ham, at der netop er blevet ringet op fra Jarvis, fordi man vilde vide, om han maaske var her. Sig, at de øjeblikkeligt ønsker at tale med ham.

— Ja vel!

— Hov! Vent et Øjeblik! Jeg — jeg tror dog, at jeg vil hilse paa ham.

Da Kontoristen var gaaet, ringede Barnaby hurtigt Centralen op paa ny.

— Giv mig — — han fik Centralen og forlangte et Nummer.

Medens han ventede paa Forbindelsen, aabnedes Døren og en Kontorist anmeldte Mr. Atkinsons Ankomst. Just som hans Navn var meldt, traadte han ind i Privatkontoret.

— Ih, er De der, Atkinson? Sæt Dem ned et Øjeblik! sagde Barnaby.

Den besøgende satte sig paa Stolen ved Pengeskabet. Stille og med et tankefuldt Udtryk iagttog han Barnaby, som ventede med Hørerøret for Øret. Barnaby syntes ogsaa at vente med spændt Opmærksomhed, og lidt efter lidt klarede hans Blik op og hans Læber fik et beslutsomt Udtryk.

Mr. Atkinson var en svær Mand omtrent paa Alder med Barnaby; han havde et stort, rundt Hovede ligesom Barnaby, var skaldet som han, glatbarberet som han og under sin lyse Overfrakke bar han netop en Formiddagsdress som den, Barnaby havde paa. Hans Haar var ikke slet saa graat som Sagførerens, men det var kun en Ubetydelighed; ja, han vilde forsøge.

— Hallo! sagde saa Barnaby. Er det Williams & Wind's? . . . Træffer jeg Mr. Williams? . . . Sig til ham, at Mr. Barnaby et Øjeblik ønskede at tale med ham, vær saa venlig! Tak . . . Er det Dem, Williams? Det gaar godt! Ser De, jeg har et Væddemaal for og vilde gærne have Dem til at hjælpe mig. Jeg skal gøre Gengæld en af Dagene, og det er en ganske harmløs Spøg. Kunde De ikke tage en Karet og køre herhen sammen med en af Deres Kontorfolk? Jeg skal ikke opholde Dem, men vis mig nu den Tjeneste. Jeg skal senere forklare Dem hele Sagen — vi kan spise til Middag sammen! . . . Det er godt! Sig til Kusken, at han skal holde lige ud for Udgangsdøren! Farvel!

Han lagde Hørerøret fra sig, og efter at have kastet et Blik ud af Vinduet vendte han sig mod sin Gæst.

— Det gør mig ondt at opholde Dem, Atkinson, men —

— Aa, det gør saamænd ikke noget, svarede den anden, rejste sig og gik fremad. Jeg — —

— Nej, sæt Dem dog endelig ned! udbrød Barnaby indtrængende og pegede paa en Stol ved Siden af Skrivebordet, men fjærnest fra Vinduet.

— Jeg kommer for at betale —

Llewellyn kom farende ind i Kontoret, og saaledes blev Samtalen pludselig afbrudt. Han saa langsomt paa Atkinson og nikkede, og derpaa kastede han et spørgende Blik paa Barnaby.

— Naa, De fik det udført? spurgte denne muntert.

— Ja.

— Hvor meget kunde De saa se?

— Nok til at vide, at Fyren var der, men ikke mere. Jeg kunde lige se, at han var noget

skaldet, havde et stort Hoved og saadant, men jeg kunde ikke skælne hans Træk.

— Godt, det spiller nu en mindre Rolle, svarede Barnaby. Han fangede Llewellyn's Blik og saa blinkede betegnende mod Atkinson, som var i Færd med at søge mellem nogle Papirer, han lige havde taget frem fra sin Lomme.

— Tror De, han vil passe?

Et lumsk Smil trak over Llewellyn's Ansigt og han nikkede langsomt.

Barnaby drog Vejret dybt og strakte Haanden ud efter en lille Pakke Sedler, som Atkinson havde talt op for at betale ham. Llewellyn gik hen til et andet Skrivebord og syntes stærkt optaget af forskellige Dokumenter og nogen Korrespondance.

— Llewellyn, tag De Dem af disse Penge, udbrød Barnaby og rakte ham Sedlerne, og han overleverede dem i Fuldmægtigens Haand med en lille, meget sigende Bevægelse, der frembragte et Udtryk af Taknemlighed i Llewellyn's Øjne. Dette saa Barnaby med Tilfredshed.

— Se her, Atkinson — jeg skal straks give Dem en Kvittering! vedblev Barnaby, idet han drog Vejret hastigt og hurtigt kastede et Sideblik ud af Vinduet. Jeg har faaet fat paa en lille Sag her, som maaske netop vil passe for Dem.

– For Gud i Himlens Skyld. De ødelægger jo det hele, hviskede Barnaby afmægtig.

Han begyndte at vende og dreje Papirerne paa sit Skrivebord og Øjenbrynene rynkede han tankefuldt.

— Hvor er det nu —

— Hvilket? spurgte Llewellyn.

— Naa, der er det. Jeg kan med det samme gøre Dem bekendt med det. Jeg er sikker paa, at det er noget, som nok skal give Penge. Tag Deres Overfrakke af og sæt Dem herhen. Han saa hastigt ud ad Vinduet. Opdageren var ikke til at se. Men tag saa dog Deres Overfrakke af, vedblev han.

Paa Grund af Sagførerens bydende Tone og Maade at tale paa, tog Atkinson sin Overfrakke af.

Barnaby saa atter ud af Vinduet.

— Vent et Øjeblik, sagde han tankefuldt, for han havde fanget Detektivens Øjekast.

— Hvad drejer det sig saa om? spurgte Atkinson og gik hen mod Skrivebordet, idet han stirrede paa det Dokument, som Barnaby undersøgte for at skjule Hensigten med at lade ham vente.

— Godt, der har De det selv! Nu kan De selv sætte Dem ind deri, udbrød Barnaby, idet han sprang op og lempeligt tvang Atkinson ned i sin egen Skrivebordsstol for selv at trække sig tilbage fra Vinduet. Jeg har stor Tillid til den Sag. Jeg vil lade Dem faa en Part, hvis De synes om det. Tag en Afskrift deraf.

Han trak sig tilbage i Skyggen af en Bogreol, og, idet han lod, som om han læste et Brev, passede han paa, naar Detektiven atter passerede forbi Vinduet. Han trak Vejret tungt og et Par Gange fugtede han Læberne med Spidsen af sin Tunge.

— Ja vist saa, mumlede Atkinson, det ser jo rigtig godt ud. Har De en overkomplet Afskrift?

Barnaby svarede ikke strax. Han var i Færd med at vogte paa Detektivens Gang. Fra sin Stilling bag ved Atkinson gjorde Llewellyn det samme.

Næsten lige ud for Vinduet sendte Detektiven et hurtigt Øjekast derop. Barnaby trak Vejret hurtigt; Uvisheden var overvældende. Llewellyn tabte et Stykke Papir ud af sin skælvende Haand.

Detektiven gik videre.

— Hvad siger De, en overkomplet Kopi? svarede Barnaby og saa med et roligt Blik paa Llewellyn. Nej, det har jeg ikke. Men De kan

godt tage en med det samme. Skrivebordet staar til Deres Tjeneste, og De vil finde Masser af Papir der. Ja, vist tror jeg, at der er en god Skilling at tjene paa den Sag.

— Det er nu egentlig ikke, hvad jeg plejer at beskæftige mig med, men man er da ikke saa konservativ, at man af den Grund giver Slip paa en fordelagtig Ting, smaasnakkede Atkinson, idet han var i Færd med at gøre Optegnelser. Nej se! Der kommer en Karet her udenfor. Der er to Mænd i den — Williams og en anden. Maaske skulde jeg hellere sætte mig ind i Fuldmægtigens Kontor, tilføjede han og rejste sig halvt op.

— Nej, nej! udbrød Barnaby og Llewellyn paa samme Tid. Det er udmærket godt; de behøver ikke at komme her ind.

— Llewellyn, vis dem ind i Deres Kontor. Jeg vil være tilbage hos Dem om faa Minutter, udbrød Barnaby. De bliver jo her, Atkinson?

Atkinson svarede ikke, han var allerede igen optaget af at gøre sine Optegnelser.

Barnaby snappede sin Klients Overfrakke, da han fulgte Llewellyn ud af Kontoret. Omhyggeligt lukkede han Døren efter ham, drejede om og tog Nøglen i Lommen.

— Hvad skal det betyde? hviskede Llewellyn.

— Hvis han gaar bort fra Vinduet og Vagten løber til, vil dette bevirke nogen Forsinkelse, svarede Barnaby, ligeledes hviskende. Ih, Goddag, Williams! udbrød han saa i støjende Oprømthed. Aa, ¡vær saa venlig at gaa ind paa Llewellyn's Kontor! Jeg skal være der om et Par Minutter.

— Ja, værsaagod, Mr. Williams, træd De kun indenfor, faldt Llewellyn ham i Talen. Jeg kommer ogsaa ind om et Øjeblik.

Barnaby saa vredt paa ham og blev bleg. Llewellyn lukkede Døren til sit Kontor for Mr. Williams og den unge Mand, der ledsagede ham, og hurtig aabnede han den Dør, der førte fra Venteværelset til Fuldmægtigens Kontor ud paa Trappeafsatsen. Barnaby og han gik ud.

— Hvor gaar De hen? spurgte Barnaby skarpt; hans Ansigt var meget blegt.

— Indbilder De Dem, at jeg vil rode mig ind i den Suppedas, De har lavet? spurgte Llewellyn fornærmet.

— For Gud i Himlens Skyld, De ødelægger jo det hele! hviskede Barnaby afmægtig. Gaa ind igen. Jeg har rigeligt ladet Dem faa Deres Part. De har alt at vinde og intet at frygte. Der er ingen anden Vej ud end gennem Vestibulen, og vi — Llewellyn, for Himlens Skyld!

Men Llewellyn var allerede i Færd med at gaa ned ad Trappen.

Der var nu ikke andet at gøre; Barnaby fulgte efter, idet han trak Atkinsons Overfrakke paa, medens han gik ned. Llewellyn var hurtigere end han og var ude af Syne, før han naaede Trappeafsatsen ved første Sal.

Barnaby listede nedad som en Mand, der er i Færd med at gaa henad en skrøbelig Planke over en Afgrund. Da han naaede den sidste Omdrejning og stod lige for Udgangen, nølede han.

Den firhjulede Karet var kørt op lige for Døren, netop som han havde ønsket det. Hans Mening med at hidkalde Mr. Williams og en af hans Kontorister, var just at bruge Vognen som et Skærmbrædt for at komme ud paa Gaden. Og desuden tænkte han, at Detektiven vilde antage de to Personer for dem, han ved Ellevetiden skulde have et vigtigt Møde med. Barnaby var i Færd med at spille et højt Spil.

Paa Grund af den skærmende Karet kunde han ikke se ud over Gaden. Med tilbageholdt Aandedræt listede han gennem Svingdørene. I det samme fik han Øje paa Opdageren, som stod paa det modsatte Fortov og iagttog Køretøjet med øjensynlig Mistroiskhed. Barnaby trak sig tilbage i et Hjørne ved Døren og vogtede paa Opdageren.

Efter hurtig at have kastet et Blik op til Barnabys Vindue, gik han tværs over Gaden.

Hurtig svippede Barnaby ud af Svingdøren og gik bag om Vognen, netop paa samme Tid som Detektiven traadte op paa Fortovet lige foran Hestenes Hoved. Det skete ganske uvilkaarligt og efter Øjeblikkets Indskydelse, men det lykkedes. Dog var det umuligt for Barnaby at komme bort fra Køretøjet uden at blive set. Og han vidste, at han, som han stod der med Vognen mellem sig selv og Opdageren, vilde røbe sig ved den ringeste Bevægelse, fordi hans Fødder ikke var skjult af Køretøjet. Hvert Øjeblik blev Udsigterne for at slippe bort mindre og mindre.

— Hvem venter De paa? hørte Barnaby Opdageren spørge.

— To Herrer, som jeg har kørt herhen fra Chancery Lane, svarede Kusken.

— Godt, saa ryk Køretøjet lidt frem, sagde Detektiven.

Barnabys Mod sank, men han holdt sig ved Siden af Vognen, medens den kørte to—tre Alen fremad. Det var en højst spændende Situation; han kunde ikke se Opdageren og kunde ikke gætte sig til, hvor han opholdt sig, eller hvor langt han var fra ham. Men Vognen stoppede op, og endnu var han ikke opdaget.

Som en yderligere Forsigtighedsforanstaltning strakte han Haanden ud og aabnede lydløst Køretøjets Dør. I samme Øjeblik skridtede Detektiven over Gaden i skraa Retning. Kun denne Omstændighed og saa, at han holdt Øje med Kontorvinduet, bevirkede, at Barnabys Nærhed ikke blev bemærket.

Barnaby sprang ind i Vognen og smækkede

Døren til. Kusken følte, at Vognen fjedrede ved at nogen gik ind, og hørte Dørlaasen klikke i. Han bøjede sig frem og vendte sig hen mod Vognens Side, øjensynlig under Indtrykket af, at nogen var gaaet ind i Vognen fra Fortovet.

— Station — Temple, raabte Barnaby efter en pludselig Indskydelse, og hans Stemme svigtede ham paa Grund af en stærk Hjærtebanken.

Kusken strammede Tømmerne og Kareten rumlede ned ad Gaden mod Floden. Da den drejede om Hjørnet, saa Barnaby, som holdt Udkig bagud, hvorledes Detektiven hastede over Gaden, hans hele Udseende bar Vidnesbyrd om, at hans Mistanke pludselig var vakt. Barnaby fik et sidste Glimt af ham, da han styrtede op af de tre Stentrin og løb ind i Kontorbygningen.

Køretøjet stoppede op bag ved et pulserende Automobil, der ventede ved Fortovet ud for Stationen.

Barnaby sprang ud og stak Kusken et Pengestykke i Haanden.

— Men det var jo ikke Dem, jeg havde Tur for, stammede Manden.

— Nej, selvfølgelig var det ikke det, svarede Barnaby hurtigt; det var nødvendigt at stille Kusken tilfreds, thi ellers vilde han køre tilbage til Kontoret for at hente Williams og saaledes strax føre Detektiven paa det rigtige Spor. Men de Herrer har vel sagt til Dem, at De skulde vente paa mig, har de ikke, og derefter køre tilbage til 347 Westminster Bridge Road efter en Gentleman? Det slaar lige til! vedblev Barnaby, da Kusken gjorde Mine til at ville veksle Pengene. Ja, det skulde de rigtignok have sagt til Dem. Men skynd Dem nu til Bridge Road, sluttede Barnaby.

Medens Kareten kørte vesterpaa, gik Barnaby hen til Chauffeuren.

— De venter paa Mr. Barnaby?

— Javel, min Herre!

Han traadte op og satte sig ved Chauffeurens Side.

— Østpaa, langs Embankment, Queen Victoria Street, Mile End. Men hurtigt og ingen Vrøvl med Politiet, udbrød han stødvis, medens Omgivelserne sløredes for hans Blik.

Automobilen drejede omkring og hastede langs Embankment; et Øjeblik sagtnede Farten i Nærheden af Blackfriar-Broen og fløj tværs over Bridge Street ind i Queen Victoria Street, hvor den smygede sig behændigt gennem Trafiken som et Væsen med Hjærne og Nerver, idet den føjelig lystrede selv den letteste Bevægelse af Chauffeurens staalhaarde Haandled.

Barnaby sad langt tilbage paa Sædet, som om han vilde forsøge paa at gøre sig saa lillle som muligt! Hans Øjne var anstrængte og opspilede, hans Læber tæt sammenknebne og blege, og af og til kom der underlige Trækninger i venstre Side af hans Hoved. Det var gaaet op for ham, at et gunstigt Udfald af hans Flugt ikke længere var afhængig af ham selv, hans Selvtillid svandt bort, hans Svaghed og Frygt, hans Tvivl og den overhængende Fare tyngede paa ham og fik ham til at gyse. Han vidste jo, at paa Grund af denne store Anstrængelse for at flygte, havde han, om dette Forsøg mislykkedes, gjort enhver yderligere Flugt umulig; han havde herved paa Forhaand domfældt sig selv!

Automobilen fløj fremad. Et Forspand af store Bryggerheste kom frem fra en Sideallé, og Snuden af den ene Hest ramte Barnabys Hat, saa den trillede ned paa Vejen.

— Kør bare videre, det gør ikke noget, udbrød Flygtningen, da Chauffeuren gjorde Mine til at standse Køretøjet.

— Men —

— Kil bare paa! gentog Barnaby skælvende. Han spejdede tilbage over sin Skulder og saa, at en Politibetjent havde samlet den op; Barnaby bebrejdede sig nu selv, at han altid havde sit Visitkort stukket indenfor Hattens Svederem.

I sin overspændte Tilstand begyndte han at forstaa, at man særlig vilde lægge Mærke til en Mand uden Hat paa; og i Mile End Road fik han Automobilen standset udenfor et Hatteudsalg.

— Jeg vil gerne have en Hat, hurtigt, udbrød han, idet han kom farende ind i Butiken.

— Hvad Slags Hat, min Herre? spurgte Hattemageren.

— Hvadsomhelst — en rund Hat — en Hue. Lad mig faa en Hue!

— Købmanden tog en Kasse ned.

— Jeg tænker, at her . . .

Barnaby snappede en Sportshue paa maa og faa og tog den paa Hovedet.

— Hvormeget?

— To og elleve Pence!

— Barnaby stak ham en Sovereign, han havde ikke mindre Pengestykker.

Købmanden tog den og gik tilbage i Butikens Baggrund.

— De har ikke mindre?

— Nej!

— Saa maa jeg desværre sende Bud over for at faa den byttet.

Barnaby smækkede Døren til efter sig.

— Kør blot videre, udbrød han, idet han sprang op i Vognen. Ikke blot hans Nerver, men hans Forstand slog Klik. I Virkeligheden flygtede han rædselsslagen for Retfærdigheden, og han havde ikke Omtanke nok til at skjule sin Tilstand.

Da Automobilen fløj afsted, saa Barnaby Købmanden hurtig komme ud af sin Butiksdør for at faa endnu et Blik af denne Kunde, hvem et Minut var mere værd end sytten Shillings.

Barnaby trykkede Sportshuen ned over Ørene og overvejede sine Udsigter. Hans Forsvinden

var sikkert næsten øjeblikkeligt opdaget, og Detektiven kunde næppe undgaa at sætte denne i Forbindelse med Kareten, som kørte bort. Skopudseren paa Stationen kunde sikkert erindre, at han havde aabnet Vogndøren for en Herre, som strax var steget op i et Automobil og kørt østpaa. Detektivens første Eftersøgning vilde saaledes hurtig føre til det Resultat, at det blev oplyst, at han var kørt østerpaa i et Automobil. Og i Løbet af en halv Timestid vilde det Faktum, at han kunde »ventes« uden Tvivl være kendt af alle Politistationerne langs de Veje, der bedst syntes egnede til Flugt. Hans Tanke dvælede ved den Politibetjent, der havde taget hans Hat op, og han tænkte paa, hvad han nu vilde mene om hans Udsigter til at undfly. Naa, ingen vidste jo, at han forhaabentlig inden ret lang Tid kunde være om Bord paa en lille Damper, der ventede paa ham ved det ret ubefarede Stræde mellem Leigh og Southend, — hvorfra han kunde blive sat over paa et lige saa ubefærdet Sted paa den hollandske Kyst.

Da Automobilen hvæsede gennem Barking lige hen mod Rainham for fuld Kraft, begyndte Barnaby at faa Haabet tilbage og derved Modet. Rainham laa bag dem omtrent en Time efter at de havde startet fra Temple Station, og det lod til, at de vilde naa Leigh ved Et-To-Tiden.

Idet de løb gennem Aveley, satte Chauffeuren Farten op, og de skar hen ad Landevejen med en Fart af tyve Mil i Timen, Automobilen løb smukt. Men efter at de havde passeret Standford, satte Chauffeuren Farten ned til omtrent tolv Mil. Barnaby spurgte om, hvorfor han gjorde det.

— Jeg kan forstaa, at Politiet har en »Missekat« ude her paa Vagt et Sted, var Svaret, og Barnaby faldt i Tanker. Et Automobil af denne Slags blev stoppet her i Mandags, skønt det ikke havde stærkere Fart end ti Mil i Timen.

— Jeg vil ikke have Indblanding af den Slags, sagde Barnaby. Hold den tilladelige Fart og stop ikke for dem. Jeg skal kaste Tæppet over Nummeret, medens vi løber forbi, og jeg giver Dem en Fem'er.

— Vi vil køre langsomt nu. Der er en Telegrafstation omtrent her, en Mil forude, og jeg antager, at Politivagten opholder sig der. De holder jo af at anbringe Vagterne i Nærheden af Telegrafstationer, saa at de kan telegrafere forud, naar Automobiler lader som de overhører deres Tilraab, skønt naturligvis kun en Idiot vilde gøre saadan noget.

Barnaby bed Læberne sammen og satte sig dybere ned i Sædet. Faren for en Politipost — i Særdeleshed i Nærheden af en Telegrafstation — smagte ham ikke. Hvad var mere naturligt, end at de vagthavende Politimænd langs alle Hovedlandeveje var blevet telegrafisk underrettede om at holde Øje med hans Automobil og anholde ham?

— Kan vi ikke undgaa Vagten ved at køre om ad en Sidevej? spurgte han ængstelig.

— Nej, saa kommer vi ned paa otte Mil svarede Chauffeuren og forandrede Gear. Aah! der kommer en Bil! De vil fortælle os, om der er noget paa Færde!

— Der er en Politivagt en halv Mil fremme, raabte Manden, da de to Biler passerede hinanden.

Barnaby havde Aandsnærværelse nok til at lette paa Huen som Tak for Meddelelsen. Saa rev han Tæppet fra sine Knæ.

— Jeg tror, jeg vil gaa lidt, sagde han lidt nølende. Jeg kan saa mødes med Dem længere fremme.

— Aa, der er saamænd ikke noget i Vejen, svarede Chauffeuren beroligende, men kastede dog et mistænksomt Sideblik paa Barnabys blege Ansigt. Vejen ligger klar, og vor Fart er kun omtrent otte, de kan ikke standse os.

Barnaby trykkede atter Tæppet til rette om sine Knæ. Han var nu kommet til den Slutning, at hvis han gik ud og tillod Bilen at køre i Forvejen, ville han løbe større Risiko end ved at blive i den. Hvis Politiet holdt Udkig med Automobilen, vilde de i hvert Tilfælde raabe den an; og naar han saa ikke var tilstede, saa han kunde drive paa Chauffeuren, vilde Manden standse, og Politiet vilde da ved nogle faa Spørgsmaal faa oplyst, hvor han var henne — og saa var alt Haab om Flugt borte!

Automobilen gled frem ad Vejen, slog en let Kurve og passerede forbi en Samling Cottager og en lille Telegrafstation og løb saa frem ad en lige, jævn Vejstrækning. I næste Øjeblik lød en skarp Fløjten bagved dem.

Chauffeuren bevægede sin venstre Haand. Øjeblikkelig greb Barnaby fat i ham.

— Gaa paa! raabte han forfærdet. Vi er i vor gode Ret! Hvorfor skulde vi standse? Kør — saa hurtig som muligt!

En Fjerdingvej fremefter løb en høj Person ud midt paa Kørebanen. Baade Barnaby og Chauffeuren saa det.

— Men hvad skal det betyde? udbrød Chauffeuren skarpt.

— Jeg giver Dem en halvtreds Punds Note, hvis vi kører forbi, gispede Barnaby.

Personen paa Vejen holdt Armene i Vejret og gik nogle Skridt fremad.

— Men hvorledes vil det gaa med min Køretilladelse? spurgte Chauffeuren.

— Jeg giver hundrede Pund!

— Jeg skal gøre det, mumlede den unge Mand med et mørkt Ansigtsudtryk.

Han satte Farten ned og løb hen mod Politimanden i den tilsyneladende Hensigt at standse. Han drejede Rattet, og Automobilen slog en

Halvcirkel udenom den ventende Politimand og styrede lige ud ad Landevejen.

Barnaby udstødte en Lyd, en Mellemting mellem et Suk og en Brummen, og saa hurtigt tilbage over sin Skulder.

— Fremad! sagde han. Fremad!

— Nu har jeg jo gjort det! udbrød Chauffeuren arrig og satte Farten op.

Barnaby lo hysterisk, og to Taarer banede sig Vej fra hans Øjne og lagde sig paa Rundingen af hans kridhvide Kinder. Hurtig tog han sin Tegnebog frem og tog tre Sedler, der tilsammen udgjorde 100 Pund Sterling,

— Se! sagde han og holdt dem hen for Chauffeurens Øjne. Hurtig fortjent, ikke?

Manden saa med straalende Blikke paa dem og tog saa en Krumning af Vejen. De fløj i en mægtig, bølgende Hast om Krumningen, da Barnaby sænkede Sedlerne, og Chauffeuren strakte Haanden ud efter dem. Idet han tog Sedlerne mellem sine Fingre, var det, som om Forhjulene skrabede mod noget paa Vejen. Automobilen slingrede, og før Chauffeuren igen kunde gribe Styre-Hjulet, ramlede Bilen mod en Skærvedynge, der laa ved Vejsiden, skar sig op i den med en hul, knusende Skurren og øredøvende Spektakel og styrtede gennem Hegnet ind paa en Rugmark som et dampende og stinkende Vrag. — Chaufføren var slynget ud paa Vejen, men Barnaby fløj med Automobilen gennem Hegnet og laa paa Ryggen midt i Rugen, med et brækket Ben og stirrede halvt forblindet op mod den blaa Himmel.

— Aa! stønnede Chauffeuren og tørrede Blod og Støv bort fra sine Øjne.

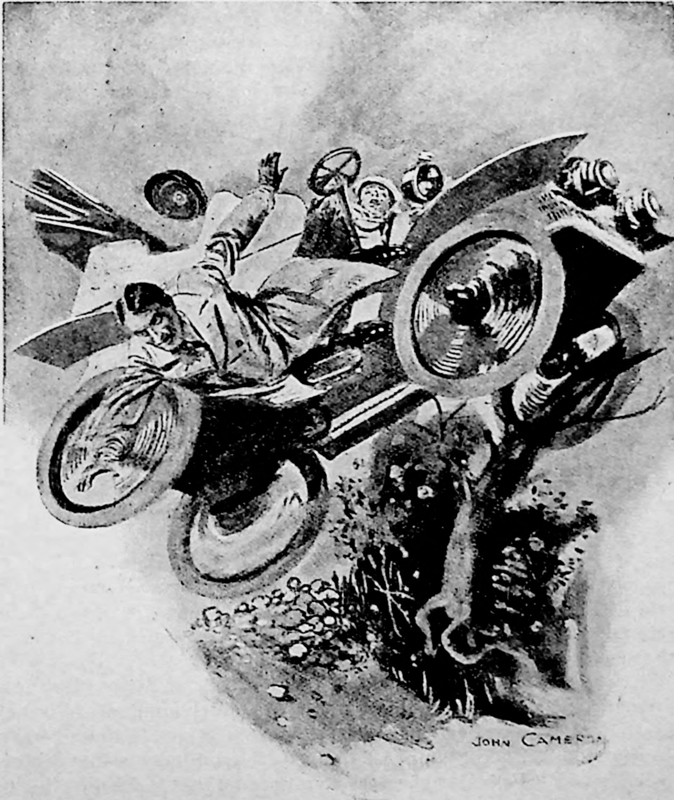
— Grer-grer-grer, lød det paa Vejen bag ved Krumningen.

Chauffeuren kravlede op paa Skærvedyngen og strakte Haanden ivejret.

Den fremmede Automobil kom hurtigt frem fra Krumningen, sagtnede Farten og standsede. I Bilen, bag Chauffeuren, sad en midaldrende, militærisk udseende Mand og en Superintendent i Politiet.

— Halløj, — et Ulykkestilfælde? udbrød den militærisk udseende Mand, rejste sig hurtigt og saa gennem Hegnet ind paa Marken.

Chauffeuren satte sig ned paa Skærvebunken og græd.

— Just den Fangst jeg talte om, Sir udbrød Superintendenten og trængte gennem Hegnet.

— Rør ikke ved mig! hviskede Barnaby, da Superintendenten og Overkonstablen stod bøjet over ham. Jeg har brækket mit Ben!

Og han lukkede Øjnene og besvimede.

OLE STAMPES SIDSTE FRIDAG

AF NIELS VIVILD

ILL. AF SOPHUS JÜRGENSEN

Ole Andreas Mikkelsen, ogsaa kaldet Stampe Ole, sad paa en Afvisersten og frøs; han saa melankolsk paa en tømt Flaske, der laa foran ham i Grøften. Men tom var den og tom blev den, hvor tit han end pirrede til den med Træskosnuden. Hans store knoglede Hænder, der ragede langt udenfor de altfor korte Ærmer, rystede, især naar han løftede dem op for at holde paa den gamle hullede Hat, som Vinden hvert Øjeblik truede med at løfte af det halvskallede Hoved, eller for at viske en Draabe bort fra Næsen.

Koldt var det.

Elmetræerne langs Vejen rakte deres nøgne Grene ud i Luften, de svajede hid og did i Efteraarsstormen. Solen stod lavt og kastede sine kølige Straaler henover de bare Marker, hvor Nattens Rim næppe nok var forsvunden.

Ole saa længselsfuldt ind mod Byen, derinde var det, han trængte til: Læ for Vinden og lidt at komme i Flasken, om ellers Lykken vilde være med. Men det var ikke alt lige godt, det Byen gemte, inde paa Hjørnet stod hans Uven, han saa ham nok, Betjent Nr. 7, »Fyrtaarnet«.

Han var for hjemgaaende nu, Ole Stampe. I seks Maaneder havde han nydt Friheden, fægtet sig gennem sit Distrikt paa Kryds og paa tværs, flere Gange endda, tigget en Skaal Mælkegrød hist, en Bid Flæskebrød her, og naar han var heldig, en Skilling til en Dram. Men nu var det forbi.

Landbetjentene og Sognefogderne, der ellers gærne lukkede Retfærdighedens Øje, naar det lige kunde gaa an, fordi Ole var godmodig og fredsommelig — sin Rus drak han i Ensomhed, og han tog aldrig, selv naar han var ædru — de var alligevel begyndt at blive utaalmodige. Det fik endda være, han stillede dem vel tilfreds, men det var det med Nætterne, de var for kolde, Skoven var for aaben og Jorden for fugtig til Natteleje, ikke at tale om Eftersletten sidste Høstakke, de var forlængst forsvundne. Det *var* Slut, uigenkaldelig, Sæsonen var forbi, og der var ikke andet tilbage end »Gaarden«.

Ole saa i Tankerne Saven og Savbukken og de store Brændestabler, der stod og ventede paa ham, og Kruset med Tyndtøl eller Kærnemælk og Selskabet — gamle Abelone med sin evige Salmesang, og Jochum Enøje, der altid lugtede saa ilde og alle de andre — det *var* forbi; nu havde han ovenikøbet Kedsomheden at slaas med, for »Kameliadamen«, hans tro Ledsagerske de sidste Maaneder, var rendt fra ham med Kræn Bælg. Men det, der dog til syvende og sidst slog Hovedet paa Sømmet og drev ham i Hi i Aar som saa mange Aar tidligere, det var Jens Peter, for nu blev det heller ikke til i Aar, at han kom; Ole *kunde* ikke tænke sig det anderledes end, at han maatte komme en straalende lys og varm Sommersolskinsdag. Naar Efteraaret kom med Regn og Rusk og Storm, saa opgav Ole Haabet og satte sin Lid til næste Aar.

Jens Peter var hans Søn; han var Sømand og fo'r paa de varme Lande, det vil sige saadan var det en Gang, nu — — — for det var længe siden, han var rejst, og han skrev aldrig.

Den Dreng, ja!

Aarene gik, og Ole blev gammel, men han tvivlede aldrig om, at Jens Peter kom. Hver Aften Sommeren igennem, naar han lagde sig til Ro i en Bunke sammenblæste Blade op ad Skovgærdet eller borede sig ned i en Høstak, saa var hans sidste Tanke Jens Peter, og hans første, naar han vaagnede om Morgenen, var ogsaa Drengen: Om det nu var i Dag, han kom.

Nu var det igen Efteraar, og han var ikke kommen, men næste Aar, saa — — — — —

Ole saa igen ind mod Byen, nu var »Fyrtaarnet« borte, saa fik han se at lette sig og faa noget »bestilt«.

Han samlede den tomme Flaske op og stak den indenfor Blusen; saa listede han af.

Det kneb med at faa Benene til at lystre paa Morgenstunden, den megen Vandren og Friluftslivet gav Stivhed og Gigt.

Inde fra Byen kom en Mand gaaende ud imod ham, han kunde endnu ikke se, om han var gammel eller ung, velklædt eller laset, det var ogsaa kommen med Aarene, at det kneb med det lange Sigte, der er saa nødvendigt for en ægte Fægter, nu maatte han mere stole paa Lykken og Tilfældet, nu han ikke kunde se at vurdere Materialet paa Afstand. Denne Gang var det en pæn ung Mand, Ole mødte — en Smaaembedsmand, Lærer maaske; han slog foreløbig Læreren fast, og det var netop Oles Specialitet at omgaas Lærere, Landsbylærere da. De var nok noget paastaaelige, og havde en Svaghed for lange Moralprædikener, naar de selv holdt dem vel at mærke, men de var paa den anden Side ikke uskønsomme; Ole kendte til Bunds den milde Modsigelses Kunst, der lige kunde holde Talens Strøm vedlige, og saa var Taleren som Regel heller ikke uvillig til at erlægge en passende kontant Ydelse for Fornøjelsen.

— God Morgen! hilste Ole, da han mødte Manden.

— God Morgen.

— Herren skulde vel ikke ha' set en Kone i grønstribet Kjole og med Fjedersko og Kasteklæde og Vatkyse?

— Nej.

— Det var kedeligt, for det bliver alligevel koldt at staa og vente.

— Er det Deres Kone?

— Nej Gud ske Lov.

— Hvad vilde De saa med Konen?

— Jeg vilde egentlig slet ikke med Konen, jeg skulde bare vente paa hende, og det bliver man nemt forkølet af i dette her Vejr — — — Herren skulde vel ikke ha' en Skilling tilovers?

— Nej.

— Bare en Femøre?

— Til hvad?

— Til en Kop Kaffe, og — —

— Og hvad?

— Nej, ikke mere.

— Ikke til Brændevin?

— Nej — fy — — det vil sige, hvad har Herren egentlig imod en Dram, til Maden naturligvis, naar man har Mad, ellers kan den jo tages bar, og om Morgenen, naar det er koldt — ikke?

— Var det ikke nok saa godt at bestille noget?

— Jo—o — — det vil sige begge Dele kan være helt gode, hver Ting til sin Tid, forstaar sig.

— Bare man saa ikke glemmer det ene for det andet.

— Aah hvad, der kan altid blive en Pavse til at knibe en lille Taar — i Tugt og Ære, som man siger, naturligvis.

— Ja, jeg mente nu omvendt.

— Hvordan mente Herren?

— At man helt kan glemme at passe Arbejdet for at passe Flasken.

— Ogsaa det, Herre, man *har* hørt saa galt før, der er megen Synd til.

— Saadan i Almindelighed mener De?

— Omtrent, ja.

— Men nu De selv?

— Er det mig, Herren taler om?

— Ja, det er Dem, drikker De aldrig mere end godt er?

— Ske kan det, naar sandt skal siges, men hvad, Kødet er skrøbeligt, som skrevet staar, og naar det saa at sige er ens eneste Fornøjelse, hvad saa, maa jeg spørge?

— Det var en sølle og underlig Fornøjelse.

— For somme maaske. Naar man har haft et godt Hjem og ikke bestilt stort andet end at stoppe sig med Frikadeller og Hønsekødsuppe og Bollemælk og hvad ved jeg, saa trænger man ikke saa meget til det andet, men naar man saa at sige er flasket op med Brændevin —

— Det var daarligt hjemme, kan jeg forstaa.

— Det var det vel.

— Hvor gammel var De da, da de begyndte at faa Brændevin?

— Det er ikke saa lige at sige, men gaa ene kunde jeg da ikke, det er alligevel en skidt Begyndelse, naar man da skal blive til noget, men hvad, naar der ikke er andet i Huset, noget skal man jo ha', der er vel ikke stort at sige til det, Flasken stod der, den var altid parat.

— Men De kom da hjemme fra en Gang?

— Det gjorde jeg, men da var jeg 12 Aar, saa var det bagefter, kan De da forstaa, naar man lægger det, man er født med, til det man har lært, og der ingen Ting er til at trække fra, saa er det ikke saa nemt.

— Og hvad saa — senere mener jeg?

— Naa ja, saa blev jeg Svend og skulde forestille at bli' fornuftig, stritted' vel ogsaa en Gang imellem mod, naar jeg kom til at tænke paa Konfirmationssalmerne, men det andet sad alligevel fastere, og saa blev jeg gift — ovenikøbet.

— Hjalp det heller ikke?

— Hjalp! Hun drak ogsaa, og saa vilde hun slaa, og det andet med Kærrester kunde hun vel heller ikke helt sige sig fri for, det varede da heller ikke saa længe.

— Har De da ingen Børn?

— Jo, en Dreng.

— Hvor er han henne?

— Amerika — eller Australien — eller et

andet Sted — væk; han sejler, skal jeg sige Dem?

— Hvordan har han det?

— Jeg ved det ikke.

— Hører De aldrig fra ham?

— Nej.

— Længes De da ikke efter ham?

— Jo, *jeg* gør nok, men han havde jo det samme at se paa hjemme som jeg, saa længes man ikke saa meget. Jeg tror nu alligevel, han er blevet til noget, det tror jeg bestemt, der var noget ved ham, kan De tro, han var en dejlig Dreng alligevel, stor og rund med pæne gode Øjne, og sikken et Par Arme, der sad paa ham — — — — — ja, vil De høre om ham?

— Det vil jeg gærne, hvad var han?

— Smed, ligesom hans Far og hans Bedstefar, det vil sige, saa blev han Maskinist, og saa stak han til Søs, og nu er han væk, han er, De, og nu har jeg ingen — — slet ingen, det vil sige i Sommer har jeg jo haft Kameliadamen, Kamilla hedder hun da, men det er alligevel ikke det, naar man er kommen i min Alder da, Jens Peter var alligevel noget andet.

— Hvem er Kamilla?

— Jeg ved det snart ikke, en sølle en ligesom vi andre, kommen skidt af Sted paa flere Maader, men hun er da god nok til mig.

— Hvorfor har De hende saa ikke om Vinteren?

— Nej, saa kan vi ikke klare os, saa maa vi jo søge til Gaarden.

— Fattiggaarden?

— Ja.

— Hvorfor kan De ikke være sammen der?

— Hun er jo forsørgelsesberettiget et andet Sted.

Saa blev der en Pause. Den fremmede stod og borede i Sandet med sin Stok, og Ole stod stille og saa paa ham.

— Det var saa den Femøre, sagde han stille.

— Værs'god. Den fremmede gav ham en Krone.

— Det var en Krone, saa Herren ikke det?

— Jo, jeg saa det nok.

— Jamen, jeg kan ikke gi' tilbage.

— Det kan ogsaa være det samme.

— Skal jeg beholde det hele?

— Ja De skal.

Ole stod og saa paa den fremmede Mand i Tavshed nogle Øjeblikke, saa sagde han stille:

— Det er underligt nok, men der er jo saa alligevel gode Mennesker til, nu er der ogsaa til Mad en Gang.

— Faar De aldrig Mad da?

— Jo—o, men det er sjælden, jeg har Raad til at købe den selv; har jeg en Gang imellem et Par Skilling, saa slaar det ikke til til andet end — — — ja, nu ved De det jo.

Pludselig fik Ole Øje paa en Kone, der kom gaaende inde fra Byen.

— Nu skal De bare se, sagde han, der er hun Søren Jenseme', Madam Brask.

— Hvem er Madam Brask?

— Hende jeg boede hos, da jeg havde Hus og Hjem; hun er from og nysgerrig som en Ulykke, hun har mange Gange faaet min Kone til at banke mig, naar hun ikke selv kunde finde paa det, hun holder heller ikke af at møde mig alene da. Vent nu lidt.

— God Dag, Madam Brask.

— God Dag, Ole.

— Pas paa, du ikke falder i Vejgrøften, hvorfor gaar du saa langt af Vejen, det er da ikke mig, du er bange for?

— Ne—ej.

— Det mente jeg da nok, du har jo aldrig gjort andet end godt — — — nej, vent nu lidt, du har vel ikke saa travlt.

— Jo, jeg har, Ole.

— Skal du til Forsamling saa tidlig paa Dagen — — lovsynger Herren, hva' — og Halleluja — glem ikke mig — — nej, det gør du da ikke; du har vist tidt bedt for mig paa dine bare Knæ, hva', Madam Brask?

— Det har jeg saamænd.

— Det har ogsaa hjulpet!

— Har det, Ole? Konen saa tvivlende paa ham.

— Vist har det saa, for nu er han kommen hjem.

— Hvem er kommen hjem?

— Jens Peter.

— Ih Sludder da!

— Siger du Sludder til mig!

— Nej, nej, nej jeg gør ej, Ole, men jeg kan jo knap forstaa det.

— Det er rimeligt nok, det er der vel heller ingen, der venter af dig, men se kan du da, og føle — — der staar han.

— Herregud, Jens Peter, er det dig, og du er kommen hjem, hvordan er det da gaaet til?

— Hvordan, skyndte Ole sig at sige, hvordan, han er kommen sejlende og kørende, naturligvis, Dampskib og Jærnbane — første Klasse — forstaar du, nu skal du ha' Tak for dine pæne Bønner, gaa saa bare.

Madam Brask stod og vred sig, hun vilde gærne have lidt mere Rede paa den Hjemkomst, men hun var bange for Ole.

— Herregud, Jens Peter, *er* du virkelig kommen hjem, det var da mærkeligt.

— Ja, du kan naturligvis ikke forstaa, at en Søn kan længes efter at se sin gamle Far, det er ogsaa ligemeget, væk nu med dig — Farvel.

Saa maatte hun til det. Ole stod og smaalo, til hun var kommen udenfor Hørevidde.

— Hun tror det, sagde han, hun tror det Gu' hjælpe mig, nu gaar hun om og fortæller vidt og bredt, at Jens Peter er kommen hjem som en fin Herre — — — — men det er han jo alligevel ikke — desværre.

Ole stod og saa helt vemodig paa den fremmede og tænkte paa Jens Peter, hans egen Dreng i Amerika, eller hvor han nu var.

— Ja, saa faar Herren ha' Tak.

— Selv Tak.

Saa gik de hver til sin Side.

Inde i Byens første Gade mødte Ole »Fyrtaarnet«, han kunde ikke slippe udenom, han maatte forbi for at slippe over Broen, men det var ligesom den Formue, han gik med i Lommen, gjorde ham mere modig og selvbevidst.

— Goddag, Ole, sagde Betjenten og nikkede til ham som til en gammel Kending.

— Goddag, Hr. Politi. Ole snappede sin Hue af og holdt den i Haanden i dybeste Ærbødighed.

— Hvor skal De saa hen i Dag?

— Jeg skal hen og se om Arbejde.

— Det er noget helt nyt.

— Det gør jeg da hver Dag.

— Saa er De forfulgt af Uheld, Ole.

— Tiderne, Hr. Politi, de er skidt; Ole trak beklagende paa Skuldrene.

— Ja og Kødpriserne stiger, hva', Stampe? Betjenten grinede godmodigt over til ham.

— Men hvor er Kameliadamen henne i Dag, spurgte han.

— Rendt, Hr. Politi.

— Fra Dem a'?

— Fra mig, ja.

— Hvor længe er det siden?

— Et Par Dage.

— Kunde De ikke forsørge hende længere?

— Tja—a, det begyndte at blive smaat med Arbejdet og Indtægterne, Hr. Politi.

— Saa er det vel ogsaa paa Held med Dem.

— Aah, naar man kun er sig selv; jeg klarer mig nok lidt endnu.

— Hun sidder forresten nede hos Madam Holst.

— Hvem?

— Kameliadamen naturligvis.

— Er hun alene, maa jeg spørge?

— Nej, Kors, Bælgen er da med, jeg har lige været inde og slaaet i Bordet for dem, for de er allerede helt emsige, de var egenlig færdige til at sættes ind, men de har jo Skillinger endnu og saa — — — — hva' Fa'en, Madam Holst skal jo ogsaa leve, nu staar jeg her og passer paa, naar de kommer, saa snupper jeg dem — — — — hov, hov, hvor skal De hen?

— Jeg har ikke faaet Morgenkaffe.

— Den kan De vel faa et andet Sted, det bliver bare til Slagsmaal, og det vil jeg ikke ha' i mit Distrikt.

— Ikke Spor af Slagsmaal, Hr. Politi.

— Sludder, Ole, lad hende nu rende.

— Jamen Kren Bælg er en Skrubbert.

— Det er han, men lad mig nu først faa fat i ham, saa slipper han ikke de første Dage, og saa kan De jo holde Dem til igen.

— De er alligevel en Standsperson, Hr. Politi, De har min Agtelse. Nu gaar Ole Andreas Mikkelsen.

Saa gik Ole.

Han drejede lige ned ad Smøgen til Jakob Bænkebider og spiste en utrolig Masse Surbrød med Sild, Resten af sine Penge omsatte han i Brændevin, og med den fyldte Flaske gik han til Skovs.

Det var sen Eftermiddag, da han kom tilbage, og da talte han jysk, ravjysk, det var et ufejlbarligt Kendetegn paa, at han var fuld, og saa sang han sin Yndlingssang:

Ais
kjohr te' Rais
kjohr rundenom Rais.
Kjøft Siev, kjøft Salt,
kjøft Hommel, kjøft Malt,
kjøft Tier og Kaahg — —
saa kjohr han te'baahg.
Han velt' hans Kuen og spildt hans Tier,
— — saa ha'd' han ent' mier.

Saa løb han lige i Armene paa „Fyrtaarnet«.

— Nu er du nok moden, Ole.

— Dejlig — — — haa' do sit Kameliadamen.

— Hun er inde, men hun slipper ud i Morgen igen.

— Og Bæl'en?

— Ok ja, han er ogsaa inde, for længe siden.

— Han ska' myres, Hr. Fyrtaarn, de' ska' han, men ingen Slavsmoel.

— Vist ej, Ole, kom nu.

Ole tog Betjentens Arm, og de fulgtes under mere eller mindre venskabelig Samtale hen mod Raadhuset; endnu paa Tærskelen til Retfærdighedens Haller hørte man ham synge;

Han velt' hans Kuen og spildt hans Tier, saa ha'd' han ent mier.

Detentionslokalet laa i Bagbygningen, og Vejen gik gennem Raadhuset forbi Politistationen; herinde sad Politiassistenten.

— Hvem er det, der holder et saadant Hus? raabte han ud.

— Det er mig, Nr. 7, svarede Betjenten.

— Nej de' æ mæ', bedyrede Ole.

— Naa, er det Dem, Mikkelsen, hvem er det, De har med Dem?

— Det er Ole — Stampe Ole,

— Aah, vent saa lidt, ham skal jeg tale med, kom her ind med ham.

Nr. 7 trak Ole ind paa Kontoret, hvor Assistenten sad og bladede i nogle Papirer.

— Goddag, Ole, sagde han.

— Go'dau, Deres Excellence — — han velt' hans Kuen og spildt hans Tier, saa ha'd' han ent mier.

— Naa saadan; Assistenten lagde igen sine Papirer fra sig, saa kan det vist ikke nytte noget i Dag, Mikkelsen, sæt ham saa hellere over og kom selv indenfor igen.

— Javel.

Betjenten fik atter sat Trit i Ole, der til Afsked bukkede uhyre dybt for Assistenten. Lidt efter stillede Mikkelsen igen inde paa Stationen.

— Tja, Mikkelsen, hans Søn er s'gu' død.

— Oles? Mikkelsens Ansigt blev meget alvorligt.

— Ja.

— Jens Peter?

— Ja, for Pokker, han har vel ikke andre!

— Nej, nej, bevares, Hr. Politiassistent — — — — men — e — —

— Hvad vilde De sige?

— *Skal* det siges til ham.

— Vel skal De saa, Skifteretten, forstaar De.

— Er der noget?

— Ikke en rød Øre — — bare Formaliteter. Han var forresten vist en skidt Knægt ligesom Faderen, saavidt jeg kan forstaa af Indberetningen.

— Er han druknet?

— Ja, det var helt Pokker i Vold ovre ved Kina, en Gang midt om Natten, han faldt i Vandet og blev der, kan være de heller ikke en Gang gad lede efter ham; fuld var han.

— Skal *det* ogsaa siges til Ole.

— Nej, nej, det Skind.

— Naa, det var endda godt — Kameliadamen er ogsaa rendt fra ham.

— Hvad er hun?

— Jo, hun har sviret hele Dagen med Kren Bælg, de blev sat ind sammen.

— Umh! Assistenten saa ud ad Vinduet. Men han skal have det at vide i Morgen, inden vi lader ham gaa.

— Jeg skal nok komme ind med ham.

— Kan De ikke sige det?

— Jeg — he — jeg kommer i Tanker om, jeg har slet ikke Tjeneste i Morgen Formiddag.

— Naa, De holder ikke af det, Mikkelsen?

— Nej, heller ikke det, Hr. Politiassistent.

— Hvem er her i Morgen tidlig?

— Nr. 3.

— Sig saa til ham, at jeg skal tale med Ole, inden han gaar.

— Javel.

— Og sig saa, at han skal sætte en Flaske Kognak herind i Skabet, den behøver ikke at være saa fin, men den skal være stærk — og saa et Glas — et stort Glas.

Næste Morgen, da Ole blev ført ind paa Stationen, saa han yderst forkommen ud; Hænderne rystede, Læberne var blaa og sprukne, og om de matte, rindende Øjne laa mørke Ringe.

Assistenten var alene, han skævede hen til Ole.

— Sæt Dem ned.

— Er det mig?

— Ja det er, vær's'god, Ole.

— Tak! Ole satte sig paa Kanten af en Bænk, saa langt henne i Krogen, han kunde komme.

— Nej, kom her hen, tag en Stol og sæt Dem herhen, hen til Skranken.

Ole kom stille frem og satte sig.

— Jeg skal sige Dem, Ole, begyndte Assistenten, saa holdt han inde og bladede nervøst i sine Papirer.

Ole stod stille og ventede som en Hund, der skal have Prygl.

— Der er noget, som jeg — — det vil sige, der er kommen en Skrivelse — — — saa smed Assistenten sine Papirer hen ad Skrivebordet og aabnede et af Skabene, derud af tog han Kognaksflasken og det store Glas.

Ole hostede.

— Hr. Politiassistent, sagde han.

— Ja, hvad er det?

— De kunde gærne vente med det, til jeg er gaaet.

— Jamen det er Dem, der skal ha' — — — vær's-'god. Han skænkede henne paa Skranken et svingende Glas.

— Drik det, Ole.

Ole greb om Glasset med rystende Fingre og tømte det uden at give sig Tid til at spekulere over, om det gik naturligt til. Assistenten stod og saa paa ham, medens han drak. Da Glasset var tomt, fyldte han det igen, Ole greb mekanisk efter det, men trak hurtig Haanden til sig, som om han havde brændt sig.

— Undskyld, Hr. Assistent!

— Snak, Ole, det *er* til Dem.

— Det ogsaa; der lyste et glad Blink i Oles Øjne.

— Tusind Tak, Hr. Assistent! Saa tømte han igen Glasset og satte det fra sig paa Skranken.

— Nu skal jeg nok vedta', godvillig endda.

— Bøden mener De?

— Ja!

— Aah skidt, De gjorde jo ingenting.

— Ingen Gadeuorden? Jeg troede — — —

Oles Øjne vandrede spørgende fra Assistenten hen til Flasken.

— Aah hvad, for en Gangs Skyld.

— Jamen noget der skal tilstaas da — — — et Uhr eller nogle Pølser, — — — jeg skal nok, selv om jeg ikke har gjort det — — en skal jo sige ja, der skal jo en Ende paa den Slags Ting, saa hvis der er noget — — — — jeg har aldrig faaet en saadan Behandling paa den Slags Steder.

— Nej, det er slet ikke saadan noget, det er det med Deres Søn.

Et stolt Smil lyste op i Oles Ansigt.

— Det var jo kun Spøg, Hr. Assistent.

— Hvad fornoget?

— Det med Jens Peter, at han var kommen hjem.

— Naa?

— Jo, det var bare noget, jeg bildte Madam Brask ind, det er saa sjov at hænge en paa hende, for hun tror det; nu skal Assistenten høre, hvordan det gik til. Og saa fortalte han den lille Begivenhed fra i Gaar, fortalte om den pæne Herre og om Madam Brask og om Jens Peter; han blev ved at fortælle om ham, da han først var begyndt, om alt det gode, han kunde mindes om ham, om hans kønne Øjne, hans stærke Arme og hans Dygtighed.

— Men det var kun Spøg, han *er* jo ikke kommen hjem.

— Nej, det er han ikke, og han kommer vist heller ikke.

— Jo, jo, han kommer nok — en Gang — men hvor *jeg* saa er henne, er jo ikke godt at vide — han kommer nok.

— Nej, Ole, det er det, han *ikke* gør, for han er jo — — — — — — — —

— Hvad er han?

— Død!

Ole rejste sig op. Glasset paa Skranken væltede han ned, og det knustes, uden at han mærkede det.

— Det — — er — vel — sandt?

— Ja, han faldt over Bord i Kinahavet og druknede.

— Saa kommer — — — han — — altsaa — — ikke — hjem?

— Nej.

Saa sagde Ole ikke mere. Han stod stille op ad Skranken og stirrede paa Assistenten. Taarerne trillede fra Øjnene og forsvandt i det buskede Skæg.

— Ja, jeg *skulde* sige Dem det, det er en officiel Meddelelse, men den er jo lige sørgelig for det.

— Maa jeg spørge — — Ole pegede paa Papirerne, som Assistenten stod med i Haanden — — maa jeg spørge, staar der noget om — — han var vel — — flink!

— Det var han, lige til det sidste.

Ole sukkede lettet.

— Gud ske Lov endda, saa slap han hjemme fra i rette Tid; jeg var saa bange for, at han havde set formeget, taget formeget ved efter Far og Mor, for det *var* skidt.

— Umh — ja saamænd — Ja, saa er vi færdige for i Dag, Ole.

Ole gjorde Mine til at række Haanden frem til Afsked, men saa kom han i rette Tid i Tanker om Rangsforskellen og trak den til sig igen.

— Kom kun med den, Ole

— Tak, og Farvel, Hr. Politiassistent.

Saa stod Ole ude paa Trappen. Han saa over mod Jakob Bænkebiders Kældervinduer; indenfor sad Kræn Bælg og Kamilla; trods Fyrtaarnets Forsikring havde de alligevel ladet Bælgen løbe; nu var de begyndt, hvor de slap i Gaar, men det gjorde intet Indtryk paa ham; han gik stille om i den smalle Gyde forbi Kirken og Kirkegaarden. Deromme laa »Gaarden«. Han stod nogle Øjeblikke og stirrede op og ned ad den grimme graa Bygning, inden han gik hen og ringede paa.

Inspektøren kom selv ud og lukkede op, han var i Skjorteærmer og Tøfler.

— Hvad er det med dig, Ole?

— Nu kan jeg ikke klare mig længere.

— Det er tidligt i Aar, du giver dig, er Kameliadamen rendt fra dig.

— Ja, ogsaa det, men det fik endda være, jeg klared' mig vel alene, men — — — han er død — druknet.

— Herregud, Ole, er Jens Peter død — — — ja, ja, kom saa indenfor, saa har du vel haft din sidste Fridag for den Gang.

PATER ZUANNE

FORTÆLLING FRA SARDINIEN

AF

GRAZIA DELEDDA

FRA ITALIENSK VED CARL BRATLI   ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

For nogle Aar siden boede der endnu nogle faa Munke i et gammelt Kloster højt oppe paa et af Sardiniens Bjærge; det var vistnok Franciskanere. Hver tredie eller fjerde Maaned kom en af dem ned fra Bjærget, fik fat i en Hest i Landsbyen dernede — i Reglen fik han den overladt gratis af en af de velhavende Bønder — og besøgte saa fem eller sex Landsbyer forat indsamle Almisser.

Pater Zuanne var den yngste af Brødrene, en blegnæbbet Fyr med smaa funklende Øjne; han var næppe 23 Aar gammel, men saa meget ældre ud. Han var et Mønster paa Fromhed, og man sagde, han havde aldrig kendt Kvinder. Han var Søn af en Røver, der var bleven myrdet for mange Aar siden. Som Dreng havde han vogtet Geder, og hans Moder, den simple og forarmede Enke, havde hellere set Sønnen fortsætte Faderens Levevej end blive Munk.

Men Pater Zuanne tilbragte Tiden hensunken i Bønner og tavse Bodsøvelser. Om Morgenen tidlig malkede han Gederne, gravede saa i den

lille Have, arbejdede i Køkkenet og slæbte Vand ind fra Brønden. Om Eftermiddagen kunde han staa Timevis ved Vinduet og kaste Brødsmuler ud til Fuglene, der flagrede omkring den halvt fonstrede Vindueskarm.

En uendelig Ensomhed bredte sig over det lille mørke, forfaldne Kloster, omgivet af dystre Stenege, mellem hvilke der tegnede sig Klipper af sælsomme Omrids, der i det violette Tusmørke fortonede sig som mægtige Sfinxhoveder. Imellem Træerne og opad Klipperne voxede mørke Kristtorn og bleggrønne Bregner. Fra Pater Zuannes lille Vindue kunde man se vidt udover de blaalige Bjærge under en Himmel, der hvert Øjeblik skiftede Farve fra Morgenens blaahvide Taage til Aftenens luende Glød. Mon virkelig Pater Zuanne nød denne storladne Skønhed, denne guddommelige Ensomhed. Mærkede han mon den fine Vellugt af de aromatiske Urter, der ved Aftentide steg op over Skoven, naar Nymaanen kastede sit sælsomme Skær over Klipperne, naar Skoven sitrede af hemmelige Suk, naar hele Naturen syntes hensunken i en Drøm — om Kærlighed?

Maaske! Sikkert er det, at han blev staaende Time efter Time ved Vinduet, selv efter at Fuglene havde opsøgt deres Reder i Skoven og i Klipperne. Og han stirrede som i Henrykkelse udover det herlige Landskab; og selv ved Vintertide, naar Skyer og Taage svøbte sig om Bjærget, stod den unge Munk ved sit Vindue, blegnæbbet og forfrossen og stirrede bort i det Fjærne.

— Han bliver en Helgen, en Helgen som selve San Francisco, plejede Fra Chirca, Portnerbroderen, at sige. Han selv laa og græd om Natten og spægede sit Legeme, fordi han om Dagen ikke kunde lade være at beruse sig. Men én Gang faldt Pater Zuanne i en Dødssynd, og det gik saaledes til.

En Dag i Begyndelsen af April, mens den unge Munk stod ved Vinduet og betragtede den mørkeblaa Himmel, hvorover der drev nogle smaa Skyer lig Rosenblade, kaldte Fra Chirca paa ham og bød ham drage ud næste Morgen for at samle Almisser.

Paa denne Aarstid er de sardiske Bønder i Reglen meget fattige, men de giver alligevel altid Munkene noget.

Fra Zuanne brød op tidlig om Morgenen; et Sølvskær laa udbredt over Himlen, Skoven var endnu fugtig, og de tørre brune Blade, der dækkede Jorden, straalede af Dugperler.

En sød Duft af Violer og Narcisser slog Broder Zuanne imøde, og han smilede lykkelig ved Tanken om den lille Rejse, der laa for ham. Han skulde besøge saa mange smukke Kirker og han skulde besøge selve Biskoppen i Nuoro, den ærværdige Mand med den smukke Apostelskikkelse.

Imidlertid, før han var kommen til den lille Landsby ved Bjærgets Fod, satte han sig til Hvile under en skyggefuld Steneg ved Siden af en rislende Kilde. Lidt borte laa det første Hus i Landsbyen, og fra dette Hus saa han en ung Pige, høj og smuk, mørkhaaret, men blaaøjet, komme ud for at hente Vand fra Kilden,

og hun hilste den fattige Munk med et yndefuldt Smil.

Han saa paa hende og blev slet ikke forlegen ved hendes Nærværelse eller ved hendes smilende Ansigt. Tværtimod, han spurgte hende, hvem han skulde henvende sig til for at faa en Hest at laane. Hun nævnede Navnet paa en velhavende Bonde. Han fik Hesten og tog af Sted, red rundt i Landsbyerne og besøgte saa mange smukke Kirker og selve Biskoppen i Nuoro, den ærværdige Mand med den smukke Apostelskikkelse.

Vejret var vidunderlig dejligt, saa mildt og friskt; Solen stod allerede højt, men den var indhyllet i mælkehvide Skyer og bredte en sanseberusende Varme over de friske grønne Marker, der mylrede med Margueriter, Ranunkler, Pebermynte og Entian.

Den unge Munk følte sig saa lykkelig paa denne Rejse, han hilste med barnlig Glæde paa alle, han mødte; undertiden lagde han sig i det høje Græs, mens Hesten søgte sin Føde, og han følte et Velvære gennemstrømme sig lig den extatiske Tilstand, han befandt sig i, naar han hensunken i Bønner drømte om Paradiset . . .

En Aften sent ankom han til en Landsby. Natten var klar og lun, blid og straalende som en Juninat. Broder Zuanne havde gærne villet sove under aaben Himmel, men hans Tværsæk var stoppende fuld af alskens milde Gaver, og han var bange for, at den skulde blive stjaalet fra ham. Der var jo nok mange gode Mennesker til, men der var ogsaa mange slette. Og nu var han træt og søvnig og trængte til Hvile og Tryghed.

Han bankede derfor paa den første Dør, han traf paa. Den blev aabnet af en høj, smuk Kvinde, mørkhaaret og med blaa Øjne; hun erindrede ham strax om den unge Pige, han havde set den første Dag ved Kilden.

— Hvad vil I? spurgte hun lidt haardt og saa forundret paa ham.

Han forklarede hende, hvad han ønskede.

Den unge Kvinde nølede et Øjeblik, mens hun rynkede sine tætte, sorte Øjenbryn; derpaa lod hun Munken og hans Hest komme ind i det lille Gaardsrum, der stødte op til Huset.

— Jeg bor her ganske alene, sagde hun, idet hun hjaip ham med at tage Tværsækken ned af Dyret — men jeg haaber ikke Folk vil skumle, om jeg giver Jer Nattely.

— Nej, det vil de sikkert ikke, svarede Broder Zuanne smilende, for jeg er borte før det bliver lyst. Jeg lægger mig til at sove her i Gaarden.

— Nej paa ingen Maade! En Herrens Tjener skal altid have den bedste Plads i Huset. Men hvor den Tværsæk dog er tung! I har nok haft godt Udbytte.

— Ja, i alle Faarefoldene fik jeg den nye Ost, forat Herren skal velsigne Hjorden. Og Olien har de gode Husmødre givet mig rigelig af, Gud lønne dem for deres gode Hjærte.

— Amen, sagde den unge Kvinde smilende.

Der var noget ejendommeligt ved hende; hendes funklende Øjne og hendes overlegne Smil indgød snarere Frygt end Tillid. I Begyndelsen troede den gode Zuanne, hun var lidt sær. Hun lod ham nu gaa ind i en pæn, blaa Stue og bød ham Kager, Vin og Likør.

— Nej Tak. Han skulde ikke have noget; hun nødte ham imidlertid saa elskværdig og saa indsmigrende, at han tog en Kage og drak et lille Glas af den søde Vin, der duftede af de samme Urter, som voxede omkring hans Kloster. Saa tog han et til og bagefter et Bæger med en rød Likør, der luede som Himlen, naar han betragtede den fra Vinduet i sin Celle.

— Og sig mig nu, fra hvilket Kloster er I, og hvor kommer I fra? spurgte den unge Kvinde.

Hun var klædt med megen Omhu og Smag. Hendes sorte tætte Haar var skilt midt i Panden og laa rullet op omkring Ørerne skinnende af vellugtende Olie, en Duft af Violer, der beruste den unge Munk.

Han følte et hidtil ukendt Velvære, en uforklarlig Lykke. Som han sad der paa Stolen tæt ved Sengen syntes alle hans Nerver at være lammede, saa han ikke kunde røre sig af Stedet. Og denne Kraftesløshed, denne absolute Mangel paa fysisk Følelse fyldte ham med et ubeskriveligt Velbehag. Og nu fortalte han den lyttende Kvinde sit Livs Historie.

— Aa — udbrød hun forbavset — I er altsaa Søn af den bekendte Røver. Og hvorfor er I da bleven Munk?

— For at udsone min Faders Synder.

Og nu følte han pludselig en heftig Smerte ved denne Bekendelse, som han aldrig havde meddelt nogen; men Pigen beroligede ham hurtig med en udfordrende Latter.

— Hvorfor ler Du? stammede han.

— Fordi Du er dum, sagde hun og bøjede sig kælent ned over ham.

— Du har jo aldrig kendt en Kvinde, har Du vel?

— Nej, stønnede han bleg og sitrende og stødte hende blidt tilbage.

I dette Øjeblik hørte man nogen banke paa Døren; men Pigen lod, som om hun intet mærkede; og hun bøjede sig atter over Munken, greb hans Arm, lagde den om sin Hals og kyssede den stakkels halvt bedøvede Yndling lige paa Munden.

Han lukkede Øjnene og to Taarer løb ned over hans skælvende Kinder.

— Kys mig, sagde hun. Det er ikke Synd.

Han kyssede hende.

Og han blev to Dage i dette skæbnesvangre

— Nej, den bragte jeg i god Behold tilbage til dens Herre.

— Da bør I gøre Turen om igen; thi naar Folk hører, at Røverne har overfaldet Eder, Jesu Christi Tjener, da vil de fordoble deres Gaver.

Pater Zuanne, der var bleg som et Lig, blev nu gusten og begyndte at skælve.

— Broder! bad han med foldede Hænder. Send mig ikke ud mere. De overfalder mig igen. Jeg er saa bange. Hav Medynk med mig; send en anden.

— En anden vilde Folk ikke fæste Lid til; de vilde tro, det var en Spekulation fra vor Side. Nej, I skal gaa, Pater Zuanne; naar de ser Jeres blege, indfaldne Ansigt, og Jert rædselsslagne Blik, vil de fordoble Gaverne.

Hus. Ofte hørte han nogen banke paa Døren og han skælvede af Rædsel, men Pigen lo blot og fik ham atter beroliget.

— Naar jeg ikke lukker op, kan de jo nok forstaa, her er nogen, og saa gaar de deres Vej.

Den tredje Nat lod hun ham gaa.

— Gaa nu, sagde hun, og kom igen en anden Gang. Gaa nu.

Han lod hende beholde alt hvad der var i Tværsækken.

Ganske vist vilde hun i Begyndelsen ikke tage imod det, men hun lod sig dog temmelig let overtale og beholdt det altsammen.

* * *

Næste Aften kom Pater Zuanne tilbage til Klosteret. Da Broder Chirca saa ham, slog han Kors for sig.

— I Navnet Gud Faders, Gud Søns og Gud Helligaands, hvad er der dog sket, Pater Zuanne? I ligner jo en Olding paa 100 Aar; I ser ud som om I vendte tilbage fra Underverdenen.

— Javel, sagde den ulykkelige med klagende Stemme. — Røverne har overfaldet mig, de har udplyndret mig og mishandlet mig.

Fra Chirca, der ikke var ganske ædru, faldt paa Knæ og begyndte at lamentere over Verdens Ondskab; lidt efter rejste han sig op støttende sig til Muren, og spurgte:

— Og Hesten? Mistede I ogsaa den?

Det nyttede intet, at den unge Munk bad og tryglede. Broder Chirca vidste nok, hvad han gjorde.

Det blev en Uge fuld af Lidelser.

Det herlige Foraar ombølgede det gamle, mosgroede Kloster med et Væld af Lys og Vellugt. Hvert Træ og hver Plante sitrede af Vellyst i den lune Brise. Pater Zuanne var fra Sans og Samling, hans Blod sydede under Erindringen og Samvittighedsnaget, Og nu vilde man have, at han skulde drage ud igen. Nej, hellere dø. Thi det at komme ud igen betød hans uafvendelige Tilbagefald til Synden. Og han *vilde* ikke synde mere. Nu vilde han leve hundrede Aar i Klostret, i en Grotte, paa en Klippetinde eller som St. Simon paa Søjlen for at udsone sine egne og Faderens Synder. Da Ugen var forløben, følte han sig dog noget mere rolig og drog afsted. Han klyngede sig til det Haab, at Gud i sin Barmhjærtighed vilde hjælpe ham.

Ogsaa denne Morgen hvælvede Himlen sin Sølvbue over Skovens Løvværk og en mild Duft af Violer og Liljekonvaler krydrede den dugfriske Morgenluft.

Men Pater Zuanne blev sælsom tilmode ved at indaande denne Vellugt; den mindede ham om *denne Kvinde*; og han følte sit Hjærte indsnævres og skrumpe sammen; han var bedrøvet til Døden.

Da han var kommen til Bjærgets Fod, standsede han ligesom sidst under den store Eg med de skyggefulde Grene ved Siden af Kilden.

Ligesom sidste Gang kom den høje, smukke Pige med de blaa Øjne og de røde Læber ud for at hente Vand fra Kilden. Da hun saa Munken, smilte hun huldsaligt og sagde med indsmigrende Stemme, som talte hun til et Barn:

— I er nok bleven overfaldet af Røvere? Aa, de slemme Røvere! De faar nok deres retfærdige Straf . . .

Den unge Munk svarede ikke; han stirrede paa hende som en gal. Jo vist, almægtige Gud, hun lignede jo hende den anden, og Pater Zuanne blev ved at betragte hende grebet af en Attraa, saa hæftig, at det sortnede for hans Øjne. Han var fortabt, fortabt i al Evighed. Han følte, at han ikke kunde gøre et Skridt undtagen henimod *hende*, men han rørte sig ikke.

Dog, næppe var Pigen gaaet, høj og smuk som en Samaritanerinde, med Vandkrukken paa Hovedet, før han fulgte hende med funklende Øjne; derpaa tog han den graa Hampesnor, der holdt hans Kutte sammen, og kastede den over en Gren, stod op paa den Sten, han havde siddet paa, slog en Løkke paa Rebet, lagde det om Halsen og kastede sig ud i det ubekendte.

DRONNINGENS KAVALERER

AF MARI MIHI

OVERSAT FRA SVENSK. TEGNINGER AF LJUNGDAHL

Det var den 22. Juni 1756.

Lidt over elleve om Formiddagen var den kongelige Familje ankommen til Ulriksdal, hvortil man havde begivet sig for at slippe for at være tilstede ved den ydmygende Overlevering af Berlinerjuvelerne, som Raadet mistænkte Dronningen for at have pantsat for at faa Midler til et Statskup.

Under hele Henrejsen havde Lovisa Ulrika knapt sagt ti Ord og ved Ankomsten havde hun straks trukket sig tilbage til sine Værelser.

Men selv om denne Dag havde været Vanærens, skulde Dagen imorgen blive Triumfens — det var hendes bitre Trøst.

Hofpartiets Revolutionsplan, som den fra Begyndelsen til Enden gennemtænktes og sattes i Scene, appellerede ikke stærkere til Heldet end hvad Tilfældet var senere i Aarene 1772 eller 1809. — Den eneste Forskel var egentlig den, at den mislykkedes — mislykkedes fordi den ungdommelige Sejrsbevidsthed sad alene til Rors og dristigt sejlede Skuden i Sænk. Hvis en erfaren og illusionsløs Statsmand, en koldt

tænkende Hjerne havde staaet bagved og manøvreret Traadene, vilde de agerende sikkert have handlet anderledes.

Det forholdt sig saaledes, at Spændingen mellem Hoffet og den med udenlandsk Guld underkøbte Rigsdag omsider gik saa vidt, at man fra begge Sider anede, at det ikke vilde spænde af uden Blodsúdgydelse. Den gamle Sandhed, at nogen maatte dø for Folket, gentager sig stadigt. Det er oprørende, det er barbarisk, det er alt, hvad man vil. Men saadan er det.

Gang paa Gang indlod de høje Herrer sig paa Ting, som ikke angik dem det bitterste. De syntes aldrig at blive trætte af at krænke Dronningen som Ægtemage og Moder.

Da dannedes den kongelige Fronde, da traadte de i Forgrunden disse Dronningens Kavalerer, der svor at skaffe hende Ret og at hævne hendes Lidelser. Erik Brahe, ridderlig, faafængt og blid, Johan Ludvig Haard, beslutsom, ærgerrig og indesluttet, Erik Wrangel, en lovkyndig Teoretiker, forsigtig endog til Uforetagsomhed, Johan Puke, le chevalier sans peur et sans reproche, Gustaf Jakob Horn, indbildsk og servil maaske, men tapper og fuld af Dødsforagt, hoffærdigt leende under Øksen, samt Magnus Staalsvärd, utvivlsomt Sverrigs største Fortifikationsgeni siden Erik Dahlbergs Dage.

Først var det paatænkt, at man skulde begive sig til Uppsala, samle Studenterne og Tropperne og drage mod Hovedstaden.

Omgivet af sine Kavalerer, fulgt af Landets bedste Ungdom skulde Kongeparret lægge sig Uretsmændene for Fode, skabe Ret og give Naade. Men Kongen blev syg og alt maatte opgives.

Saa fandt en eller anden af Adolf Fredriks Bagtalere paa Juvelhistorien, og Raadet gjorde den straks til et Paradenummer. Man pyntede paa den, man løj den stor og skrækkelig, man rystede paa Hovederne og knyttede Næverne. Og Dronningen udsattes for nye Ubehageligheder.

Da brast den spændte Buestræng.

Den 21. Juni meldte Oberst Greve Haard sig for sidste Gang til Audiens hos Lovisa Ulrika. Han forkyndte, at det hovedsagenlige var i Orden. Snart skulde det blusse paa alle Kanter. Man behøvede kun et Døgn endnu eller deromkring.

— Tror Greven, at det bliver blodigt?

— Jeg haaber det, Eders Majestæt, Aareladninger bringer Lindring.

— Men det er dog horribelt, dette at kæmpe sig frem til sin Ret. Hvorfor har man drevet mig til dette. Hvorfor have de pint min Mage, mine Børn, mig selv, hvorfor — — —

Der blev stille en Stund.

Haard gjorde en utaalmodig Bevægelse. Hans personlige Tilstedeværelse var uundværlig i de Timer, som var tilbage.

— Eders kongelige Majestæt, Afgørelsen er forestaaende. Dronningen nikkede.

— Ja, tilføjede Krigeren, og naar det *maa* blive til Kamp, saa bør man selv slaa det første Slag, roligt og haardt — thi hvem kan vel sige, om der gives en Tid til det næste. Det er det første Slags Teori, og det er min Teori.

— Gut gesprochen! — Hvis de Ord var bleven ytrede til min Broder, skulde Greven være kommet til at ride ved hans Side. Thi min Broder er den klogeste Mand, Jorden har baaret.

Saa rakte hun sin Haand frem og han kyssede den til Afsked.

Den Nat havde Lovisa Ulrika ikke kunnet lukke et Øje. Hun havde uophørligt gentaget for sig selv Herr de Fénélons Ord i Télémaque, at man bør undgaa en Fare saalænge som muligt, og man skal foragte den, naar den er bleven uundgaaelig. Dronningen fandt, at dette var en stor Sandhed og en klejn Trøst og følte sig dybt beklemt.

Dog, da hun den paafølgende Formiddag kom ud til Ulriksdal, begyndte den landlige Ro med sit milde Tag at løsne de sidste Ugers uafbrudte Spænding.

Dronningen sad med Albuen støttet mod Vindueskarmen og saa ud over den glittrende Edsvik. I jublende Forsommerglæde susede Lærkerne frem og tilbage paa korte bølgende Vingeslag, mens Bogfinkerne sad dernede i de geometrisk klippede Linde-

hække og sang den stakkels lille Trille, de kunde, ufortrødent om og om igen.

Den stemte saa godt overens, denne stramme fantasiløse Parknatur, tilrettet efter den franske Havearkitekts retlinede Mønster, med den pompøst tunge Tid, der gik i tykbundede Sko med brede Baandrosetter, der skrev Encyklopædier, af hvilke vi har gjort Uddrag i Lommeformat, farvede af vore egne smaa Ræsonnementer, der sov under Tæpper, der var stive af Guldbroderi, som saluterede Fjenden før Bataljen og som hyldede Winckelmann.

— Tys — hvad var det! — En Hest i Galop, det kunde man straks høre — nej en Hest i rasende Karriere, at dømme efter de for Øret næsten uadskillelige Lyde af Hovslagene mod den haarde Landevej.

Lovisa Ulrika fo'r op for at løbe til et andet Vindue. Idet hun rejste sig var der

noget, der knasede under hendes tynde Skosaal. Og da hun trak Foden til sig, opdagede hun med et lille Gys en ihjeltrampet Edderkop.

I det samme sloges Døren op af hendes intimeste Veninde.

— Majestät erlauben vielleicht — — —

— Um Gottes willen wer ist's?

— Faitez entrer!

— Capitaine Puke.

Frøken von Knesebek aabnede Døren og gjorde en skyndsom Gestus mod det ydre Rum. Bedækket med Landevejsstøv, uraget og upudret traadte i samme Øjeblik den mest uforfærdede og trofasteste af Dronningens Kavalerer ind i Stuen.

— Par pitié du Dieu — jeg vil ikke høre noget deprimerende — jeg kan det aldeles ikke tolerere.

Puke aandede dybt.

— Spillet er endt, sagde han.

— Men hvorledes — hvorledes —

— Jeg ved neppe selv — ingen ved noget med Vished. Christiernin eller Mozelius eller Angel eller hvem det nu var, havde igaar Aftes spurgt en af de menige ved Garden, om man kunde sætte sin Lid til Tropperne, hvis noget skete idag. Denne, der aabenbart ikke hørte til vore, rapporterede Sagen til Løjtnant Creutz, tror jeg — og saa blussede det med et paa alle Kanter — Fersen, Håkansson og Ehrensvärd have været rastløst virksomme for ai frelse Forfatningen. Vi have benyttet hvert Minut. Stockholm ligner nærmest en By, som den ter sig de sidste Timer før en Kapitulation. Alle Vagter ere fordoblede — nej tidoblede. Folket raaber Hurra og bruger Edor. Man græder og vrider Hænderne. Man binder Midsommerkranse og man bortgemmer sine Kostbarheder. Troppeafdelinger marchere uafbrudt frem og tilbage, og et Batteri Kanoner er kørt op paa Norrmalmstorg — ingen ved rigtig hvorfor Pechlin von Löwenbach har tilbragt Natten hos den franske Gesandt — og Stålsvärd er allerede arresteret.

Dronningen var sunket ned i en Stol, hvis Armlænd hun omfattede med skælvende Hænder. Hun ligesom behøvede noget at gribe om og holde fast ved, nu, da alting brast om hende.

— Eders Majestæt ved nu alt, — og jeg maa bort — — —

— Bort, hvorhen?

— Bort fra Slottet for ej at blive arresteret i Eders Majestæts Paasyn. Lovisa Ulrika strøg sig over Panden, idet hun med Blikket fulgte Puke hen til Døren, hvor han pludseligt standsede.

— Eders Majestæt, min — Enke bliver meget fattig, og jeg har en Søn, en treaarig Pilt. Vil Eders Majestæt naadigst tage sig af ham. Jeg er ingen Hofmand og forstaar ej at belægge mine Ord, — man bliver ingen Bossuet paa Slagmarken, — men jeg indestaar for, at min Dreng skal blive det kongelige Hus en tro Tjener.

— Ja, jeg skal huske — huske — — Nej, Puke, I maa ikke byde mig Eders Lebewohl. Jeg kan det ikke bære. Gaa som I kom. Og vid, at jeg er den ulykkeligste Part i denne affaire désespérée.

Da Puke var forsvundet, styrtede Dronningen op, som for at kalde ham tilbage, men hun segnede straks om i sin Hoffrøkens Arme. Og da hun atter slog Øjnene op, mødte hendes Blik et Portræt, der hang mellem de to Vinduer. Det var Billedet, af en Mand med lange, sorte Lokker, der viltert snoede sig om det blegeste og smukkeste Ansigt, hvis Øjnes hoffærdige Melankoli forenedes med Hagens slappe Karakterløshed.

Billedet var signeret af Sir Peter Lely og forestillede Charles I. Stuart.

* * *

I langsomt Skridt red Kaptejn Puke ind mod Stockholm.

Alt hvad han havde haft at udrette i denne Verden var nu tilendebragt, saa der var ingen Anledning til at skynde sig. Hans Bane havde været kort og lige. Den Vej, han var slaaet ind paa, havde ført mod Døden, og faa vilde vel have valgt den. Men den havde været den eneste Vej for ham, og han tænkte paa de Skridt, han havde gjort med Stolthed, men uden Overmod.

Rundt om ham var alting Sol og Sommer og Fuglesang. Han vidste, at han nu saa Sverrigs Sommer for aller sidste Gang, og han kunde ikke andet end lé af sin egen Barnagtighed, naar han nikkede Farvel til Kodriver og Kornblomst. Hesten, der følte, at den havde frie Tøjler, standsede nu og da ved Vejkanten for at nappe sig en Tot Græs, mens dens Rytter bøjede sig ned og tog en Gren eller en Hæggeblomst for dermed at pryde Belizars snekkebesatte Mundering.

Da han var kommen saa langt, at Brunsviken begyndte at skelnes til venstre, mødte han en pragtfuld Ekvipage, eskorteret af et Dragonpiket under Befaling af en Gardekaptejn.

Inde i Vognen sad en besynderlig lille Dukke, kroget og indtørret, men straalende elegant og duftende af Essencer. Det var Helten fra Stralsund og Frederikshald, Feltmarskal og Overstatholder Grev Düring.

Da han blev Puke var, spærrede han Øjnene op med en komisk Grimace og dunkede Kusken i Ryggen med sin Krykkestok. Vognen standsede straks, og med en letforstaaelig Gestus fremrakte Düring en lille skrumpen og kloagtig Haand, der halvt skjultes af de nedhængende Kniplinger.

— Monsieur le capitaine, i Kongens Navn belægger jeg Eder med Arrest.

— Ja, i Kongens Navn, gentog Puke, drog sit Værge, saluterede, rev det af med en Lyd, der fik hans Hest til at skælve og overleverede det i Dürings Hænder.

— Balzampleu, skrukkede den gamle, hvilken blomstersmykket chevalier errant træffer jeg ikke i disse arkadiske Egne! — Stahlbiter, vil I convoyere vor excellente Ven til corps de garde, — der finder han mange, som længes efter hans Tilstedekomst. Medtag desuden fire Karle og saa disse smaa Nipstingester til Terzeroler, for det Tilfælde, at capitaine Puke skulde faa Lyst til en lille chasse de vue. Vi leve alle i en Verden af événements surprenants — Ak den Ungdom — quelle folie que la jeunesse! — Au revoir, Monsieur le capitaine — nej, Eders Haand først, haardere, très fort — c'est bien — man gjør sin Pligt, forstaar capitainen, man gjør sin Pligt selv om Hjertet brister — og jeg skal tilegne ham en Side i min Memoirebog — kør!

Puke og Stahlbiter red alene, fulgte paa Afstand af de fire Dragoner.

— Jeg havde helst set, om jeg havde sluppet at opleve dette, Du Johan, udbrød den sidste. Og Düring med for Resten. Jeg kender den gamle Papegøje. Der findes saa meget bagved Sminken. Han har jo redet ved Kong Karls Side. — Mindes Du, Johan, da vi to rivaliserede om Brita Brandling paa Täby — og den tredje Helt kom og tog hende, mens vi stredes om Forrangen?

Puke nikkede.

Rupus Stahlbiter var en Vildbasse.

— Din Bélizar er lettere paa Foden end vore Ralliker, vedblev han, og jeg har før skudt forbi med Terzeroler. Kast Din Hest brat om, naar jeg om et Øjeblik sidder af og spænder Buggjorden til paa min. Flygt ind i Skoven ret til højre, bryd bag efter lige af til venstre og gjør Holdt, saasnart Du er kommen udenfor Synsvidde, saa at vi ikke kan høre Lyden af Hovene. Jeg forfølger Dig saa i modsat Retning med Dragonerne. Ophold Dig et Døgn eller to i Skoven, til jeg faar akkorderet med en Skipper og skaffet Dig andre Klæder — intet kan være simplere.

— Nej, sagde Puke, Friheden og Livet have ingen Tillokkelse for mig længere. Jeg ved, at min Vej gaar gennem Rosenkamret til Skafottet. Men den Vej er ikke lang, og jeg er tilfreds med at følge mine Kammerater — vi faa i det mindste Æren af at dø for det, vi have levet for.

Herefter var al videre Tale om den Sag unyttig, og de to Venner red gennem de trange, mylrende fulde Gader op til Hovedvagten.

* * *

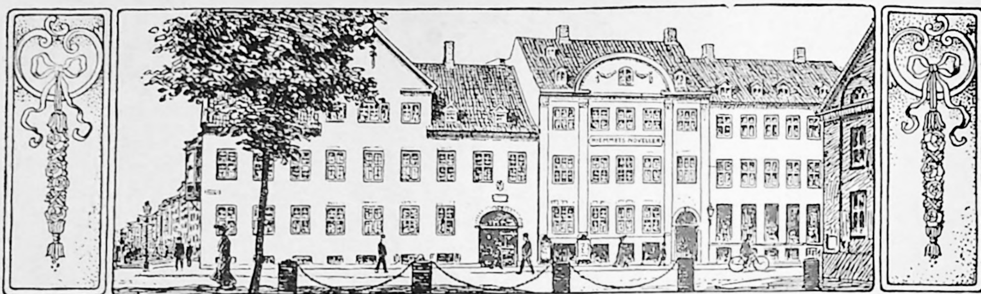
Men Sønnen tjente Lovisa Ulrikas Søn og Sønnesøn trofast og tappert, og da Generaladmiralen, Grev Johan Puke, i det gangne Sekels Morgen lagde sig til Hvile, vidste han, at han havde holdt sin Faders Løfte.

HJEMMETS NOVELLER

NR. 7 APRIL 1907 3. AARG.

APRIL

HJEMMETS NOVELLER

GULDET

AF

ASTRID EHRENCRON-MULLER

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

Gamle Bodil sad i den sortlakerede Kurvestol, der stod sidelængs det umalede Bænkebord.

Det gamle, hakkede Stoletæppe i de grønne og lillafalmede Firkanter faldt slidt og slapt ned over Knæene og den vissentørre Sivskammel. Ovenpaa dette Tæppe krøb hendes Fingre knokkelstive med blaalige Neglespidser, kolde og forhutlede trods de atten Graders tætte, luftløse Kakkelovnsvarme. Aarerne rejste sig svulne under den gulhvide Hud, der tusendrynket laa tørret ind til Benene.

Ude stod Novemberskumringen over de støvgraa Aaser og de loddenbrune Lyngbakker, Regnen dryppede som tusend Smaauhres travle Tikken gennem Stilheden. Nu og da stod Stormen ind som et Maageskrig — og i samme Nu slog Tørveemmen ud gennem Risten i den brede Etagekakkelovn, hvor gamle Bodils graafarvede Vatstrømper hang til Luning over en af de opslaaede Ovndøre.

Stuen var rumstor; langs den ene Side stod de to svære Alkover som dyneklædte Baase ud fra Væggen, langs den modsatte Væg strakte Hvilebænken sig bag det lange Træbord med Øldunken for Bordenden og den gule Lerkrukke med sin Enebær- og Lyngdusk paa den firkantede Stump Kanevasbroderi.

Henne ved Ovnen gik Gertrud til og fra og følte paa Strømperne og puslede ved de stribede Ulddyner i den ene Alkove, glattede paa Hovedpudernes sorte Uldduske og trak den smalle Bræm af de graarøde Hampelagener frem over Dynen.

Den gamle blundede med Hovedet slapt ned over den falmede Kappesløjfe under Hagen. Med eet løftede hun det og stirrede gennem Skumringen hen mod Gertrud, der stod og tog den røde Mursten til Sengen ud af det nederste af Ovnrummene. Hun svøbte den i en ulden, brunsveden Klud og gik hen mod Alkoven. Aandstomt med blaarustne Pupiller søgte den Gamles Blik i det leddeløse Hoved at fæste sig paa den høje, stive Kone med de unge Øjne og Haarets svære, farvefattige Knude over Kjolelinningen.

»Hvem — — er — — det?«

Hendes Stemme lallede og brast over,

Underlæben krøb langt ind under de tandløse Gummer.

Den unge Kone vendte sig. Hun gik langsomt og trægt paa de hæleløse Tøjsko, endnu med Murstenen i Kluden, over Gulvet til hun naaede den Gamles Stol. Bøjede sig saa ned mod hende, saa tæt, at Munden rørte hendes Øre.

»Det er — *Gææ-æææær*-trud!« sagde hun med en hul Stemme, der lød som gennem en Hvælving fjærntnede — »det er *Gæææær*-trud, Mor!«

Den Gamle nikkede. De hvide Rande om Øjnenes stærmatte Pupiller lyste som Maaneringe om slukte Kloder.

»Gææær-trud« . . . Stemmen famlede som dens, der under et Mareridt tror at skrige højt, men kun faar svage Lyde frem med den søvnbundne Tunge — »Gææær-trud« —

»Ja Mor?«

Hun stod bøjet over Stolen.

»Hvor — er . . . Gurrik?«

Atter bøjede Gertrud Munden tæt ned mod den Gamles dødningkolde Ansigtsrynker og svarede hende med den hvælvingdybe Ryst:

»I Stalden, Mor!«

Den gamle nikkede. Et Øjeblik efter blundede hun igen med Hagens lodne Spids ned mod den plettede Kappesløjfe.

Gertrud gik til Ruden og saa ud.

Den firkantede Gaardsplads stod tom, Brostenene skinnede blanksorte som Skifer i Regnvæden; ovre i Staldlængen stampede en Hest tungt mod Novemberskumringens sugende Langsomhed. Men ovre i det østlige Hjørne, hvor Gaarden stod aaben mellem Laden og den korte Kostald — dér brast Stormen ind fra Fjorden, regnpiskende og isende kold over de straastride Markøder, Lyngbakken uden for Gaarden traadte levende nær under Væden, dens brune Dække skinnede som en svedigvaad Hestehud. Men helt ude bag Markernes Graa — dér truede Fjordens lange, mørke Stribe, hævede sig og for atter sammen som et sortsvullent Legeme i Dødskamp.

Gertrud tog et Strikketøj fra Karmen, stak det sorte Uldnøgle ned i Slidselommen paa sin Kjole og gav sig til at strikke gennem Mørket. Hendes Blik fulgte i tænkende Stirren det sorte Legemes Stigen og Faren sammen der ude.

Der slog et firkantet Lysskær i et gult Tavl ud over Gaarden fra Kostaldens aabne Halvdør — nu kom Gurrik over Gaardspladsen med Staldlygtens staaltraadsvundne Glas i Haanden.

Lyden af hans Træsko slog tilbage fra de lave Længer, som bankedes der med stærke, usynlige Knoer mod alle Gaardens Mure.

Midt for Laden standsede han og vendte Hovedet — gik saa langsomt over mod det aabne Gaardhjørne, hvor Regn og Storm slog ind som Rovfugle gennem Skumringsfreden.

Gertrud rejste sig i Sædet. Hendes Øjne fik Liv — ih nu! kom der Fremmede til Huse saa senaftens, over Mørkefald — der var endda over en kvart Mil til det nærmeste Hus, og to til Købste' — — — Gurriks høje Skikkelse nærmede sig Husdøren, der gik en Fremmed ved Siden. Gertrud kunde knapt skelne Skikkelsens Omrids, thi han havde dækket sig mod Regnen med en sid, ærmeløs Kappe, og Ansigtet lyste som en smal, bleg Maske med udviskede Træk mellem Stormhuens sorte Øreklapper.

Yderdørens Klink sprang op som en Bøsse, der klikker, der hørtes den dumpe Skraben af Fødders Gliden mod en Sivmaatte — Gertruds Øjne stirrede skarpt mod Messinghaandtaget i den graamalede Stuedør — nu drejedes det langsomt — og de to Mænd traadte ind.

Gurrik kom sidst — han saae sig om med et Blik, som dens, der først opdager Hjemmets Armod, naar en Gæst træder over hans Tærskel. Det fattige Træbohave, Væggens brudte Kalkpuds og Loftets lave, rødbrune Tyngsel. Men da han fangede Gertruds Blik, dæmrede der et langsomt svarende Smil frem i hans unge skægløse Ansigt.

Den Fremmede krængede Kappen af sig med en Vridning af Skulderen og læmpede Stormhuen af sit Hoved. De saae nu, at det var en lille spinkel Skikkelse med et magert Ansigt med brune og ængstede Øjne. Da han saa den ældgamle, blundende Kone i Stolen, gik han varsomt over Gulvet og satte en stiv Lædertaske med buet Laag fra sig paa en Stol.

En Stund efter vidste Gertrud, at den Fremmede var en danskfødt, der havde været bosiddende mange Aar i det vestlige. Han var kommen til Byen to Mile herfra nu i denne Aften, men maatte over Fjorden inat om han vilde naa sit Hjem og naa at se sin Mor dø. Med Tog kunde han først komme afsted næste Morgen ad Omveje. Saa var han vandret de to Mil gennem Vejret — Gurrik havde Baad, havde man sagt, han var en sikker Mand paa Søen gennem alt Vejr. Vilde og turde han fare ham over til Hjarbæk iaften?

Gurrik smilte overbærende. Han sad med Haandfladerne samlede mellem Knæene og de lange Ben strakt fra sig.

Aa jo — det mente han endda nok, han turde.

Gertruds Strikkepinde stod stille. Hun rejste sig og gjorde sig et Ærinde ud med de tømte Kaffekummer.

Hun satte dem fra sig paa det lange Køkkenbord, saa aabnede hun Yderdøren ud mod Fjordsiden og saa ud.

Regnhaglen sprang ind mod hende, Stormens Piskesmæld flaaede Tørklædet af hendes Hoved; det klaprede som af dødeligt skræmte Hestehove om Husets Gavl. Det slog kvælende ind mod hendes aabne Mund og stemte Vejret fra hende — saa løftedes hun i de tunge Skørter og sattes to Skridt tilbage i Gangen. Døren knaldede i for hendes Ansigt.

Gurrik kom ud. Han hev de knæhøje Søstøvler frem fra Krogen og trak dem paa, ryglængs mod Væggen.

Gertrud stod og saa til, hjælpeløs og tavs. Det dirrede om hendes Mundflige.

»Det er saa strængt Vejr, ellers, Gurrik«.

Han hørte det ikke. Han stod og slog de sømtunge Hæle mod Gulvplanken.

Hun gentog Ordene lidt højere.

Han vendte sig mod hende. Saa strøg han med Haanden varsomt ned over hendes unge Bryst og videre ned over Lænden.

»Ja« — smilte han — »for smaa Kvinder.«

Hun glippede med Øjnene.

»Lille Gertrud« — hans Stemme blev varlig og dyb — »gaar jeg nogen Tid fra dig naar du beder mig blive, og jeg kan? Men dette her — tør vi nægte det? Dér har Vejret ingen Magt, ikke heller din Kalden Gertrud — og tænk paa vor egen Mor — — ikke saa, Gertrud?« —

— En Stund efter blev der atter tyst i Stuen, kun Uhrets og Regnens Tikken og den sagte Klirren, naar Gertrud skiftede Masker henne ved Ruden. Nu og da aabnede den Gamle Munden i Søvne og gav et Par hastigt blaffende Gisp, som et Lys, der vil til at slukkes. —

— Men Gurrik og den Fremmede har stanget sig Vej til Stranden gennem Stormen, de har sat Skulder og Ryg til, de har stemt imod og givet efter — og nu sætter de Foden i Gurriks gule Baad, der ligger og trommer i Brændingen.

Det brager om dem som af trælastede Skuder, der ustandseligt tørnede mod hverandre, hele Havet er krampestivt og tæt som et fast, volddelt Legeme.

De farer vaklende og slingrende ud og frem mellem disse Volde, der er stærke som Flint og haarde, som kunde man hugge i dem med Økser.

Ussel som en gul Skal kastes Baaden fremad under Aareslagene. De to gør Tegn til hinanden som døvstumme, al Rummet er Larm.

Sort staar Natten som i Bjærgtunnellers togskramlende Dybdehaller. Men faste og usvigeligt sikre knuges Gurriks Hænder som fastbrændte om Aaaregrebene, hans rykkende Skuldre skubber Stormen baglængs.

Oppe paa den faste Himmelslette, der er som en tung Skiferplade damper de taagetætte Skybjærge forbi over deres Hoveder. Ellers intet forude og intet bag — uden den samme tusindstemmede Larm som fra et undersøisk Kæmpemaskineri, der holder den hele Verdensakse i Gang.

Og Gurrik tænker paa sin unge Hustru hjemme bag Ruden, han ser hendes angstfyldte Blik, han hører hendes dybe Stemmes Kalden:

»Det er saa strængt Vejr, Gurrik. . .«

Men hans Hænder famler ikke, de river Aarerne baglængs gennem Vandet. Og hans Øjne spidder sig Vej, borende Huller gennem Mørkets Mur ind til den skummertyste Stue, hvor hans Mor blunder i Livets sidste Aandepust, som det udbrændte Lys, der tærer paa sin sidste Tanderest dybt nede i Stagen.

Men fast og haardt hiver han Aarerne løs af Vandets Krampetag, Aandedrættet piber ham gennem Tænderne, Musklerne hærdner som Rebbundter under hans Skuldre. Vandet klæber som Slanger om Aarer og Baad; men Ryk for Ryk slider han dem løs — og frem. Skummet driver som Spy paa hans Hænder og Knæ, Luften flaas som Lagner om hans Øren.

Da er det, at den Fremmede med eet gribes af en beklemmende Angst, at hans Færgekarl skal trættes ud, saa hans Haand ikke mægter at føre ham Vejret og Vejen igennem. Og han synes med eet, at han maa give ham et Ord, pirre hans Styrke op med en Guldbrod.

Og han kalder paa ham gennem Stormen, skriger ham op gennem sine hule Hænders Raaber.

»Gurrik — — Gurrik — —«

Men hans Stemme lyder ikke stærkere end et Pift bag stængte Skodder. Dog løfter Gurrik Øjnene.

»Naar vi Bredden, Gurrik?«

Gurrik smiler atter sit overbærende Smil — og atter stemmes Ryggen mod Stormen, mens Aarerne driver Vandet bagover, Slangebugene vendes i Vejret, hvide.

»Aa jo — endda!«

Han er ukuelig, hans Styrke er ham vis, der skal mere end en Nats Jævndøgnsstorm til for at blæse Sikkerheden af hans Hænder og faa dem til at ryste.

Men da er det, at den Fremmede i sin Tvivl bøjer sig ned og viser paa den lille, buede Lædertaske, som staar i Baadens Bund, og som blot gemmer hans nødtørftigste Klæder for et Døgn.

»Gurrik — Gurrik — det er Guld! Guld og Sedler — det er dit, det halve, om vi naar Land.«

I samme Nu slipper Gurrik. Aarerne rives ud af hans Hænder, svidende, som flaas Fingrene af Ild. Hans Blik famler som i feberrødt Syn efter Lædertaske, der skurer frem og tilbage i Baadens Bund.

Forvirret tumler han op efter Aarerne, blindt som et Barn efter en Rangle.

Men Vandmuren styrter bagfra over ham, væltende ham næsegrus forover. Baaden males ned under Vandets Kæmpekværn — ned og op — og ned igen.

I et sidste Lysglimt ser han i et Nu atter for sig den lave Stue med Gertruds ranke Skikkelse strikkende bag Ruden — han ser den gamle Mor, der hoveddirrende laller sine sidste Ord. Han ser den firkantede Etageovn med de sorte Grovgarnsstrømper over den opslaaede Ovndør, og han fornemmer, grant som i et dødsstille Rum, Uhrets og Regnens tikkende Sekunder. Og Gertruds dybe Stemme:

»Det er saa strængt Vejr — Gurrik«...

Saa slukkes alt om ham, alt Mørke, al Lyd — som en hul Fløjtetone, blæst ud af een af Bølgernes triumferende Slangemunde farer Baaden ned i Dybet og Døden.

FRYSER DU DERNEDE?

AF BØRGE JANSSEN

TEGNING AF CHR. BANG

Karikaturtegning af Børge Janssen.

HAN hørte til disse rare gamle Doktores med store Guldbriller og et stort Hjærte. Det første skaffede ham et vist ærværdigt og lærd Udseende, som han satte Pris paa; og det andet skaffede ham mange Venner, som satte Pris paa *ham*.

Blandt disse var jeg, og mangen hyggelig Aften, mangen en indholdsrig Aften har han skaffet mig, og skønt det nu slet ikke

er saa kort siden, han er død, saa staar disse Aftener dog ganske klart for mig. Og tidt i stille Stunder, naar den gamle Bornholmer derhenne ved min Væg er mit eneste Selskab, kommer Minderne fra hine Aftener dragende, og jeg søger da at holde dem fast — jeg ser ham for mig, jeg hører hans Stemme, hører ham fortælle.

Fortælle — ja, hvad var det saa, han fortalte — ja, der var jo f. Eks. den triste, rørende Historie om den gamle Kvartalsdranker; men fortælle den, som Doktoren kunde, det kan jeg ikke; jeg maa nøjes med at antyde.

Og saa antyder jeg da: Den gamle Doktor læner sig tilbage i sin Stol, damper paa sin Merskummer og siger noget som: Ja, det kan jo være meget godt med disse Dødsattester; men nu vil jeg sige, at jeg blandt mine Medborgere dog gaar for at være et ret hæderligt Menneske; men jeg har dog alligevel i mit Liv udstedt ialtfald én falsk Dødsattest — ja, I ser forfærdet paa mig; men naar man nu har en Smule af den dumme, gammeldags Indretning, som kaldes Hjærte, ja, saa er det sandt for Dyden ikke altid saa lige med de Dødsattester. Se, her i Byen var der en rigtig flink og rar gammel Mand, som, saa vidt mig bekendt, kun havde en eneste Fejl, nemlig den, at han var Kvartalsdranker. Ja, det var en slem Fejl, en meget slem Fejl, det indrømmer jeg gærne; men nu havde han den en Gang, og hvor meget jeg prækede for ham, og hvor meget jeg plastrede paa ham, lige lidt hjalp det! Naar det kom over ham, maatte han drikke, og saa drak han! Og naar det saa var overstaaet, saa græd han som et Barn, lovede Bod og Bedring, lovede, at det aldrig skulde ske mere, og saa skete det dog alligevel. Og han selv, og hans Familie hans Børn, der var lutter hæderlige Mennesker, var ligesaa ulykkelige som han selv. Jeg søgte da altid efter bedste Evne at dække over hans usalige Daarlighed, og det lykkedes mig virkelig overfor Byens Folk at besmykke Sandheden. Naa, det var maaske galt gjort; men det var dog ialtfald ikke værre, end det jeg senere gjorde! For, ser De, en Nat, jeg havde været ude i Praksis, saa standser Kusken med et og siger, at der ligger en Mand tværs over Vejen. Jeg kom ud af Vognen, og da jeg faar revet en Tændstik af, ser jeg til min Forfærdelse, at Manden var ingen anden end min Ven, den arme Kvartalsdranker, der laa stendød der paa Vejen. Saa tog jeg ham op i Vognen, og det var ikke nogen rar Køretur den. Jeg tænkte paa ham selv, og jeg tænkte paa Børnene. Da jeg saa kom hjem med ham og fik ham undersøgt, saa' jeg jo straks, at han ligefrem var død af Delirium, og da saa Dødsattesten Dagen efter skulde udstedes, og Børnene stod ved min Side, og jeg tænkte paa al Snakken, der i vor lille Ravnekrog vilde komme ud af dette her, ja, saa kom Dødsattesten sandt for Dyden til at lyde paa et Slagtilfælde, og jeg kan ikke sige, at jeg nogen Sinde har fortrudt det.

Men nu maa I, kære Venner, ikke heraf slutte, at jeg er en speciel Ven af Kvartalsdrankere og andre Drikkebrødre; men jeg har altid haft det saadan, at jeg ikke alene har set paa Virkningen, men ogsaa paa Aarsagen. Og jeg kunde for den Sags Skyld godt fortælle jer en Historie til, som har faaet mit gamle, skrøbelige Hjerte til at slaa for et stakkels forfaldent Menneske. Ja, det er en lille Stump af en Roman, som, udnyttet af en rigtig Digter, maaske nok kunde blive til et lille Digterværk.

Vi har her i Byen en gammel fordrukken Fisker, som gaar rundt for Lud og koldt Vand til Spot og Spe og stadig maa døje grove Gloser af Drengene, som, naar de rigtig vil drille ham, blot raaber til ham: »Hvordan har Kristian det?« Men for Resten kommer de tidt galt fra at raabe dette her, for den gamle Fisker bliver nemlig ved det Raab ganske rasende, og kan han faa fat paa en Sten, ja, saa gælder det for Drengene om at hytte deres Skind! Allerede i flere Aar havde jeg gaaet og set paa dette, og det eneste, jeg havde gjort, var af og til at holde en lille Formaningstale til de Pokkers Drenge; men se, om det hjalp!

Saa blev Manden syg og kom under min Behandling. I Begyndelsen gav jeg mig ikke videre af med ham; men saa en Dag fik jeg fat paa et underligt melankolsk Blik, han af og til kunde have. Jeg begyndte at snakke til ham, og naturligvis kom jeg ogsaa ind paa dette her med Drikkeriet. Naa, selvfølgelig diskede han op med den gamle Historie, at han saa gærne vilde holde op, men naar det saadan kom over ham, saa kunde han ikke lade være osv. m. m.!

»Ja, det kan jo være meget godt,« sagde jeg; »men *naar* kom det da over Dem første Gang?«

»Ja,« hviskede han og saa' paa mig med det underlig melankolske Blik, »det var jo den Gang med — Kristian —«

Jeg huskede paa Drengenes Tilraab, som gjorde Manden rasende, og Interessen var vakt.

»Kristian — hvem er Kristian?« spurgte jeg forsigtig.

»Det var min Kammerat,« sagde han, »han var Fisker ligesom jeg, og vi havde Baaden sammen, og saa laa vi der ude paa Fjorden, og saa var det i 76, at det kom, det slemme Vejr, og saa lige ude om Næsset, saa smækkede Baaden jo om, og saa — ja, saa dronede Kristian! Men han kom først op saadan én Gang og saa' mig lige i Ansigtet — og Kristian, ja, han var min Ven!

Og saa var det jo med det Ansigt, jeg syntes, det saadan immer var efter mig, og jeg kunde jo dog ikke gøre for det, for jeg go're, hvad jeg kunde, og saa var det, at man kom i dette her daarlige Selskab, som de siger, og saa slog man sig paa Fluidumset, som de siger, for det dulmer jo altid, skal jeg sige Dokteren.«

Stort mere fik jeg ikke ud af ham den Gang; han blev rask, og jeg saa' ham kun af og til paa Gaden. Men jeg havde skam faaet Interesse for ham og hans Kristian, og jeg skal ikke nægte, at jeg var nysgærrig efter at høre lidt mere om de to. Og det skulde da ogsaa lykkes mig; for nogen Tid efter fik jeg en gammel Skibskaptain til Patient, og en Dag faldt Talen paa de to Fiskere. Kaptainen havde kendt dem begge to, og han gav mig Besked.

At Kristian var druknet, det vidste jeg jo paa Forhaand; men nu fik jeg at vide, at han den gamle fordrukne Fisker hver Søndag i mange Aar havde stillet hos Kaptainen og spurgt ham, om han maatte laane hans Baad, som laa nede i Havnen. »I Førstningen sagde jeg jo ligefrem nej,« sagde Kaptainen, »for jeg vilde jo ikke ha' den Svinetamp til at ligge og rakke min Baad til. Men ser De, Doktor, det hjalp s'gu inte; for Gutten han var ikke saadan at knibe væk fra; hver Søndag stillede han, og mere og mere ynkværdigt bad og androg han. Saa tilsidst kunde jeg inte la' være at gi' min Mindelse, og saa fik han Baaden, og saa gik han til Søs. I Førstningen saa tænkte jeg jo, at han bare saadan vilde lidt ud og snappe et Par Torsk eller hvad det nu kunde være; men naar han saa kom hjem, saa var der ikke Spor af Torsk; og Medetøj eller saadan havde jeg da heller aldrig observeret. Saa tænkte jeg: hvad Fanden ka' han ligge og rakke derude efter; men det kom jo da egentligens ikke mig saadan ved, hvad han tog sig til; for Baaden leverede han af i pæn Stand, og saadan særlig beruset, det var han da heller ikke!. Men det kriblede nu alligevel en lille Kende inden i mig; naa, nysgærrig skulde man jo ikke være i min Alder; men der var dog saadan et og andet, som fik mig til at spekulere. Der var nu først det ved det, at han altid skulde ha' den Baad paa en ganske bestemt Tid, ja, jeg kan næsten sige paa Klokkeslet, og saa var der jo ogsaa det ved det, at han altid gik til Søs lige ud til Næsset, og der tog han Aarerne ind og — ja, se Doktoren maa nu ikke foragte mig for det; men jeg kunde jo ikke styre mig saadan, og saa var det jo en Dag, at jeg fik listet min gamle Skibskikkert frem; og De kan tro, Doktor, at det er en Kammerat, der kan trække. Og saa trak den, og saa saa' jeg jo, hvordan denne her Gut tog Aarerne ind og sad og gjorde nogle underlige Baslemaner, som jeg ikke rigtig kunde blive klog paa. Men nu var jeg jo bleven lidt ejen-

dommelig ved det — for Baaden var dog min, og jeg vilde dog nok vide, hvad det var for en Slags, han lavede. Og da han saa den Aftenstund kom ind med Baaden — og den Aften da var han nu for Resten saadan temmelig antagelig beruset, saa slog jeg en Klo i ham og krævede ham til Regnskab og Bekendelse. Han blev helt rundtosset ved det, og da jeg saa sagde, at jeg jo meget godt vidste, at han sad derude og lavede Baslemaner, saa gloede han paa mig med nogle fæle Øjne. Men Baaden var jo min, og vilde han ha' den mere, saa maatte han op med Beretningen. Og saa gav han sig til at græde, og saa sagde han: »Herre Gud, jeg har jo bare været ude og hilse paa Kristian —.« »Paa Kristian, hvad for en Kristian?« gensvarede jeg. »Ham der dronede,« sagde han. Naa, nu erindrede jeg jo dette her med Baaden, der gik rundt, og saa vilde jeg jo høre, hvad det var for Narrestreger, og saa tog jeg Gutten med ind, og han fik et lille Glas, og det hjalp, og saa kom det da med, hvordan han hilste paa Kristian. Se, førstsaa roede han ud til Næsset, dér hvor de en Søndag Eftermiddag gik rundt, og saa tog han Aarerne ind, og saa kiggede han ned i Vandet, og saa sagde han: »God Dag, Kristian, her har du mig — hvordan gaar det, Kristian? — Fryser du dernede? — —« og saadan mere, hvad han kunde hitte paa, og naar han saa havde siddet lidt og sludret med ham, der dronede, saa lagde han Aarerne ud og sagde: »saa Farvel, Kristian, og ha' det godt til paa Søndag, saa kommer jeg igen ud og ser til dig.« — — — Ja, saadan fortalte Kaptajnen Historien til Doktoren, og omtrent saadan fortalte han den igen til mig, og nu er Doktoren død, og Kaptainen er det samme; men da jeg sidst var i den lille By, fik jeg at vide, at Kaptainen havde testamenteret sin Baad til den gamle Fisker, som endnu hver Søndag tager ud til Næsset og hilser paa Kristian — — — — — — — Og i stille Stunder, naar Bornholmeren derhenne ved Væggen er mit eneste Selskab, da kan det hele med ét staa saa klart for mig: jeg hører Vandet plaske, Stemmen sige: Naa, Kristian, hvordan gaar det — fryser du dernede?

Anna Wahlenberg.

MODELLEN

AF

ANNA WAHLENBERG

TEGNING AF *D. LJUNGDAHL*

Nils Lønnborg.

Dette var altsaa Nils Lønnborg!

Han sad og vendte det lille Hefte mellem Hænderne og stirrede paa Overskriften til den sidste Fortælling.

Nu havde han læst den igennem Ord for Ord, fra Begyndelsen til Enden. Den indeholdt Historien om et forfejlet Liv, hans Nils Lønnborgs.

Naturligvis var der tilføjet og forandret adskilligt, Navnene var ændrede, men det hele endte saa ligt, saa karakteristisk, at ingen, der kendte ham, kunde tage Fejl af Portrættet. Gengivelsen var ogsaa foretagen af en nær Bekendt, en forhenværende Kamerat, nu velbestaltet Journalist og Forfatter.

For en Haandfuld Sølv havde han solgt ham, Vennen, ophængt hans skælvende, slagtede Hjærte til Pris for dem, der vilde købe.

Ja, det var nu Strindberg, som for egen Regning havde hittet paa dette om et skælvende Hjærte paa en Krog, men det passede ogsaa paa ham, Nils Lønnborg.

Sløv var han, forstyrret paa Sjæl og Legeme af svage og livslystne Naturers Frister, Alkoholen. Men et havde han endnu i næsten uforminsket Grad, Sindets bløde Følsomhed. Naar Kroppens Organer ved stimulerende Midler var drevne op til normal Virksomhed, naar han tænkte klart og skarpt igen, saa kunde han begejstres som før, sørge og harmes som før, og hvis der mødte ham en lumpen Uretfærdighed, saa oprørte den hans Væsen ligesaa dybt som den Gang, han endnu havde Kraft til at hævne og forsvare sig.

Der sad han nu ved sit Kælderbord og sin Whisky og læste sin vellykkede Biografi om igen.

En Gang tog han et Tag i Bogen som vilde han sønderrive de forhadte Blade. Men han nøjedes med at kramme den i Hænderne og glattede atter Papiret ud med en halvhøj Ed.

Det skar i ham for hver Linje, han læste. Den Skurk havde taget ham med Hud og Haar, Sind og Sæt, koloreret og karikeret lidt her og lidt der og saa klistret ham op til almen Beskuelse og Morskab.

Men værst var det med Skildringerne fra hans eget Liv.

Denne Scene med Moderen. Hvordan havde han faaet fat i den.

Jo, nu mindedes han. Det var en Aften, de var gaaet hjem sammen. Han var bleven melankolsk efter al Lystigheden og Punschen. Denne Sørgmodighed kom undertiden over ham lige midt i Glæden. Men den var hverken bitter eller disharmonisk og bestod egentlig ikke i noget andet end et poetisk Vemod, gennem hvilket han betragtede Livet og sig selv. Og i den Stemning kunde han hudflette sig selv overfor andre, skildre sig selv som en Usling, et fortabt Menneske, men alligevel mere som en der segner under en ulykkelig Skæbne, end en der lider under et selvforvoldt Onde. Og altid sluttede han med lyse Fremtidsudsigter, Haab om bedre Tider. Han maatte omgive sig selv med et poetisk Skær for ikke at væmmes og bukke under.

Det var saadan en Aften, at han aabnede sit Hjærte for Vennen, Biografen. Han havde

talt om sin Mor, hende, den elskede, den eneste, som ikke forlod ham.

De havde siddet paa en Bænk i Kungsträdgården. Der var saa mildt og lunt den Aften. Maaneskinnet glitrede paa Strømmen, Nattevinden flagrede saa blød og kærtegnende. Han maatte nærme sig til nogen, han maatte tale.

Og saa fortalte han om, hvorledes han stod ved hendes Dødsleje, hvorledes han faldt paa Knæ og kyssede hendes Hænder, da hun sagte hviskede for sig selv: »Stakkels Nils, stakkels Nils!« Hun rørte sig ikke, laa med lukkede Øjne og hviskede endnu en Gang som tænkte hun højt: »Stakkels Nils!«

Aah, han vidste hvad hun tænkte paa. Hun havde antydet det forud. Hun var bange, han skulde staa uden Hus og Arne, naar hun var borte. Saa længe hun levede havde han altid haft et Hjem, hvordan han end forspildte og ødelagde sit eget Levebrød. Men Søskenene vilde nok ikke være lige saa blødhjærtede. De hverken kunde eller vilde hjælpe ham.

Han havde sagt, hun kunde være rolig. Han skulde nok klare sig. Og saa var han gaaet ind i den anden Stue for selv at tilkæmpe sig Ro. Der stod et Glas i Vinduet, et almindeligt Drikkeglas. Han tog det, knugede det og kastede det ud gennem Vinduet, saa Stumperne sprang paa Brostenene. Det skulde være et Symbol.

Hans Søstre græd med ham. De skulde holde sammen alle, og han skulde som hidtil bo i det lille blaa Værelse.

Men en Maaned efter flyttede han. Han kunde ikke holde ud til alle de Inspektioner og Forhør, der holdtes der i Huset.

Ja, nu stod den der i Bogen, hele denne lille Historie, blot noget udsmykket og lidt mere sentimental.

Men endnu værre end dette var Fortsættelsen. Det trak i hans Ansigt, da han læste den, og Fingrene rystede, medens han vendte Bladene.

Bogens Nils Lønnborg havde ogsaa en Kærlighedshistorie.

Det var en smuk og intelligent ung Pige, han elskede. Han havde vundet hende trods sine Fejl, thi hun tvivlede ikke om, at hun kunde gøre ham til et andet Menneske.

Det saa ogsaa ud til at lykkes for hende. Han havde brudt med hele sin Fortid, sine gamle Vaner og gamle Venner.

Lidt efter lidt faldt han alligevel tilbage og undte sig en og anden lille Fornøjelse, der forekom ham selv uskyldig. Skønt hemmeligholdte med stor Omsorg, opdagedes alligevel fra Tid til anden enkelte af disse smaa Udskejelser. Hans Kæreste tabte Taalmodigheden, og en Dag, da hun uventet kom til hans Hjem og overraskede ham, rød og ophidset, i Selskab med en Del fordums Venner, kastede hun Ringen henad Gulvet.

En Uge efter denne Hændelse fandt man ham ude i Solnaskoven ubevægelig og livløs, liggende under en Gran. Man troede først, han havde skudt sig, thi lige ved Siden af ham laa en Revolver. Men ved nærmere Eftersyn viste det sig, at den ikke

var afskudt, og de Forsøg, der gjordes for at kalde ham til Live, kronedes med Held. Han var kun besvimet og halvvejs ihjelfrossen. En Ting fik han aldrig igen, den fulde Brug af sin Fornuft.

Saaledes endte Novellen, og denne romantiske Slutning var meget mindre sandfærdig end den øvrige Del. Men det var alligevel over den han sad og rugede længst.

Han havde valgt en afsides Krog i Lokalet og hver Gang Døren aabnedes og der kom Folk ind, gemte han Bogen. Han havde besluttet, at han ikke vilde kendes ved den, ikke engang lade nogen mærke, at han brød sig om denne Skændighed. Men alt eftersom han sad og hidsede sig selv op, fik Harmen Overhaand. Han kunde ikke bære det alene, og da tilsidst en Bekendt kom ind og slog sig ned ved et Bord, flyttede han øjeblikkelig over til ham med sit Glas og sin Bog.

Han vilde vise, hvorledes den ene Ven behandlede den anden, skar ham op præparerede ham, maalte ham ud og solgte ham stykkevis. Han slog op i Bogen og udpegede Stederne, regnede ud paa Øre, hvormange Penge Forfatteren havde faaet for Moderens sidste Timer og hvor mange for Fundet i Solnaskoven.

Hvis han bare havde ham her, skulde han nok faa betalt lidt mer til, et lille Venskabsbevis, som — —

Han knyttede Hænderne, saa Aarene svulmede.

Men den Aften traf han ikke sin kære Biograf, saa Hævnen maatte hvile til videre. Han saa heller ikke noget til ham de følgende Dage, skønt denne Herre ofte viste sig paa Restauranterne.

Men en Aften traf de helt tilfældig hinanden i en af de mørke Smaagader nede i Byen.

Hr. Literaten gik rask fremad uden at se sig om og fo'r derfor helt forbløffet sammen, da Lønnborg strøg tæt forbi ham og hviskede:

— God Aften, Judas!

— Er det Dig . . .!

Han standsede og saa lidt flovt paa ham, men genvandt øjeblikkelig sin vanlige, nonchalante og ugenerte Holdning.

— Ja, Judas. Det er mig . . . som Du solgte, sagde Nils med patetisk, men usikker Stemme og tog saa haardt et Tag i hans Arm, som var det hans Hensigt at lade Handling følge paa Ord. Men Hr. Literaten lod som han intet mærkede.

— Jasaa, — sagde han leende. — Du har altsaa allerede læst det? Naa, var det ikke godt truffet?

— Jo, lige saa godt som om Du havde spyttet mig lige midt i Panden paa aaben Gade.

— Nej, hør Du, Nils, — udbrød Biografen, idet han stak sin Arm under hans — hvad er det for en Tone? Bliver Du vred over en Smule Spøg?

— Spøg!

Nils svarede ikke mere, men lod ham blive ved med at snakke, om hvad man bør finde sig i og hvad for Bekymringer en Forfattter har. Først gik han og gumlede paa dette Ord »Spøg« og søgte efter et Par rigtige Kraftudtryk til at slynge Skandaleskriveren i Ansigtet. Men bagefter begyndte han at finde det ganske lystigt at vende Sagen om paa den Maade. Det var en Frækhed, som næsten var pudsig. Og alt eftersom den anden udviklede sin Synsmaade, begyndte han at finde sin egen Optræden en Smule tragikomisk. Det havde været bedre at skænke Forfatter og Opus sin tavse Foragt.

— Og Du — sagde Biografen — som er en kendt Personlighed, et rigtigt populært Stockholmerinventarium, skulde vel mindst af alle føle Dig fornærmet over at blive portrætteret. Hele det Stockholm, som lever kender Dig jo. Du er vant til at blive tegnet i Vittighedsbladene. Hvorfor skulde saa ikke jeg kunde anvende Dig saadan i al Gemytlighed og med andre Farver?

Burde han tage det som Haan eller Smiger? Hvorledes det nu end var, saa havde Sagen mistet en stor Del af sin Betydning ved alt denne Snak. De kom til Slut ind paa andre Samtaleemner, og det traf sig saa, at de talte om Travvæddeløbet og daarligt Vejr netop da de var udfor Rosengrens Kælder.

Man havde virkelig en god Portion Kulde at drages med.

— Skal vi gaa ind og varme os et Øjeblik, foreslog Literaten

Jo, hvorfor ikke det? Lønnborg fandt virkelig ikke Grund til at nægte, og saa gik de ind og slog sig ned. Whisky og Vand kom paa Bordet, og der sad de i en god Time i den mest venskabelige Samtale af Verden, nedsablede et Par tilfældige Former af Avispolitik, betroede hinanden under Tavshedsløfte adskillige smaa fæle Træk hos deres Bekendte og kritiserede Menneskenes ømtaalelige Forhold til hverandre med en Aabenhjertighed som havde de aldrig for deres Del været inde i noget, der hed Mistro og Svig.

Henimod halv et knappede Hr. Literaten sin Frakke op og tog sin Tegnebog frem. Han kunde ikke blive længere.

Mens han aabnede Portemonnæen og skrabede Sølvpengene, der blev tilovers ved Vekslingen ned, sad Lønnborg og betragtede ham med begærlige Blikke.

Han kunde ikke afholde sig fra at gøre en Bemærkning om Formuens Størrelse, men saa temmelig generet ud derved.

— Du skulde vel ikke kunde stikke mig en Krone til i Morgen? Eller to . . .

En Tokrone vandrede over til ham. Han stoppede den glad i Vestelommen og rettede sig.

— Du skal vel for Resten betale Din Model, lagde han til.

— Det har Du Ret i.

De lo begge to. Biografen spurgte, om han gik med, men det vilde han ikke. Han vilde sidde en Stund endnu. Der var saa varmt og godt derinde og hjemme var der ingen, der ventede.

Saa blev han alene. Tokronen kom op af Lommen og der kom en ny Whiskyblanding i Glasset. Men den oprømte Stemning var pludselig forsvunden. Saa snart Døren lukkede sig efter hans Velgører, var det som om en Fortryllelse blev brudt. Alle de gamle Tanker kom listende en efter en, endnu mere hadske end før, thi de var nu blandede med en ny Følelse, en dunkel Selvforagt, som opbragte ham endnu mere mod den, der havde krænket ham.

Det var med Nød og Næppe, han kunde hindre sine Læber i at gentage Ordet »Judas, Judas,« der havde sat sig fast i Struben paa ham som en gammel, ensformig Melodi.

Hvorfor havde han tigget disse Penge.

Det var jo som om han var med til at handle om sig selv. Han havde taget Betaling for at prostituere sig.

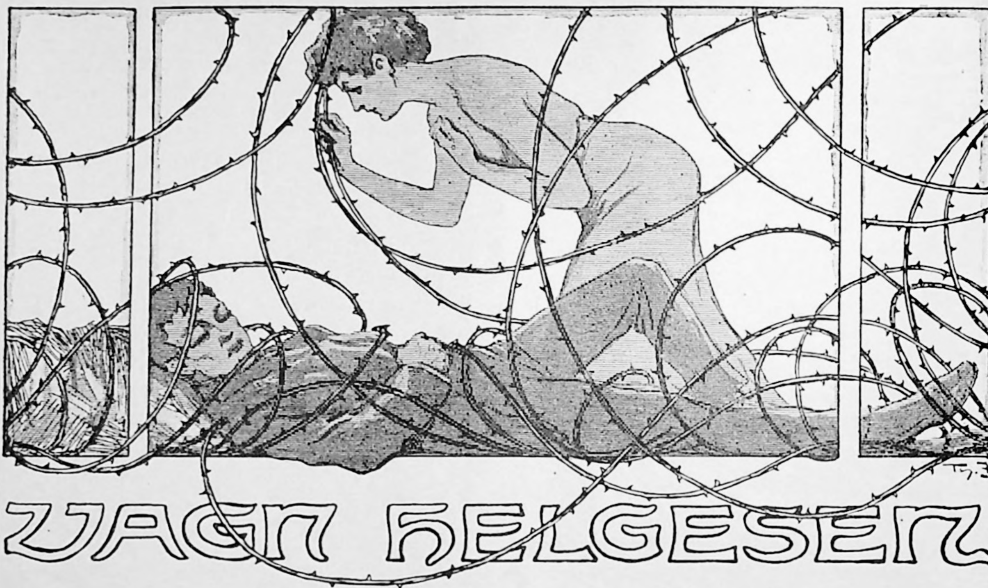
Her i Glasset laa Udbyttet af en Del af hans Jeg, af hans dyrebareste Minder og reneste Følelser, som han havde solgt til Profanation.

Den gule Drik forekom ham modbydelig. Den smagte af, han vidste ikke hvad.

Men han blev dog siddende med den foran sig. Og efterhaanden som han sad der, tog han ogsaa en Slurk fra Tid til anden. Og da Glasset var tomt, hældte han det fuldt igen.

Det smagte bedre, jo længer han drak. Tilsidst gik den daarlige Smag helt bort og med den alle de bittre, pinlige Tanker.

Det var Alkoholens egen, rene Aroma hans Læber sugede til sig, og dens dulgte Magter, der enemægtigt styrede hans Hoved.

VAGN HELGESEN

AF ALPHONSE WALLEEN

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

VAGN HELGESEN var eneste Søn af den myndige Provst Helgesen i Blejstrød. Han var et velbegavet, harmonisk udviklet ungt Menneske, der havde taget Studentereksamen og Filosofikum med Udmærkelse og nu var langt inde i det teologiske Studium, med Udsigt til at faa en ligesaa god Embedseksamen.

Det var derfor ikke underligt, at Forældrene ventede sig meget af denne Søn, og naar Forældre venter sig meget af deres Sønner, saa betyder dette *meget* det samme som fede Embeder. Sønnen skal med andre Ord blive til noget, og bare han bliver til *noget*, er det i Reglen saa revnende ligegyldigt, om han blir til *nogen* — ja, han maa egentlig helst lade være, thi det er almindeligvis ikke Personlighederne, der faar Embederne, og det er Embederne, man lever af; at det er Personligheden, man lever *paa*, forekommer eksemplariske Forældre som en Floskel, de har læst et eller andet Sted i en eller anden af disse rædsomme, „moderne« Bøger.

Der plejede regelmæssig at komme Brev fra Vagn hver Lørdag, men nu var det fjorten Dage, siden man havde hørt fra ham, og man imødesaa derfor med Utaalmodighed Postens Komme. Og Posten kom, men der var *ikke* Brev fra Vagn.

Provsten var bestyrtet.

Provstinden troede, at Vagn var syg og vilde øjeblikkelig afsted til Hovedstaden. — Sludder, sagde Provsten, men han indvilligede i at telegrafere, og efter at forskellige Kladder var blevet kasseret, afsendtes følgende Telegram:

Intet Brev modtaget i 14 Dage. Er du syg? Svar betalt.

Dine bekymrede Forældre.

Der kom først Svar næste Dags Eftermiddag. Der stod blot:

— Fejler intet. Brev følger.

Vagn.

Det Brev, som Provst Helgesen modtog fra sin Søn et Par Dage senere, var ikke tilfredsstillende. Det var ganske forskelligt fra hans tidligere, »sønlige« Breve.

Vagn skrev, at han var blevet Medlem af en privat, akademisk Klub for Studenter *af begge Køn* og valgt ind i Bestyrelsen, saa hans Tid var meget optagen, — at hans Studier voldte ham en Del *Bekymringer;* men at *Livet jo ikke blot var Studeringer og Embeder* — og andre lignende Ting, som paa ingen Maade huede Provst Helgesen.

Han kom med flere skarpe Udtalelser om Ungdommens Nyhedstrang, om det fordærve-

lige i Ungdomsklubber og det naturstridige i, at unge Piger tog Eksaminer istedet for at skrubbe Gulv. Og han gad nok vide, hvad det skulde sige, at Livet ikke blot var Studeringer og Embeder, — uden Studeringer og Embeder var det da ikke stort bevendt, naar man da ikke var rig, og man kunde da kun takke Gud for at Rigdommens Byrde ikke var bleven lagt paa ens Skuldre.

Provstinde Rosalinde Helgesen, født Abildtoft, forstod ikke et Suk af det Hele, men hun vidste, at hendes Mand var den dygtigste Provst i Danmark, og at hendes Søn var den mest lovende af alle Provstesønner i hele Verden.

Hun gjorde et svagt Forsøg paa at mægle, idet hun bemærkede, at Ungdommen jo altid var anderledes — —

Men Provsten sagde:

— Sludder, Salle! før hun fik talt ud.

Og Salle tav og fortrød.

Naar hun vilde være andet end Ekko, kom han altid galt afsted.

Provsten drev omkring, tavs og truende som en fed Tordensky.

Ved Aftensbordet slog Lynet ned.

Han var overbevist om, at Vagn var kommet paa fordærvelige Veje, og han — Provst Helge Helgesen — vilde næste Morgen tage til Kjøbenhavn for at retlede ham »i Bevidstheden om det Ansvar, som Gud havde paalagt ham med Hensyn til Vagns Frelse«.

Stor Tavshed.

Salle, som brændte af Længsel efter at komme med, begyndte derpaa frygtsomt:

— Skal — jeg — — ikke —

— Jo, Tak, hvis du vil pakke min lille Haandkuffert.

Punktum.

— — —

Vagn, der nu var 23 Aar, var en alvorlig ung Mand og et af Naturen religiøst Gemyt. Der var Sundhed i ham. Han var lige saa fri for hysterisk Askese som for velnæret Fromleri, men men han havde i sig den naturlige og sandt menneskelige Trang til at søge tilbage til sit Ophav og føle sig i Forbindelse med dette.

Hans religiøse Trang havde ganske naturligt fundet sig til rette i de Former, som var herskende i hans Fædrehjem, hvor den værdige Provst hævdede den Varietet af Lutherdom, som vi er vant til at kalde højkirkelig, uden egentlig at kunne definere den — en Slags Embedskristendom, som søger sin Eksistentsberettigelse i, at den holder Balancen mellem den gammeltestamentlige Jehova og den ny Pagts Menneskegud. Livet havde endnu ikke budt Vagn mange Konflikter, hans Livsanskuelser havde ikke haft nogen Prøve at bestaa. Den laa derfor endnu i sit Svøb, blidt vugget af den faderlige bibelsprogblandede Veltalenheds brede Bølge.

Det var ganske selvfølgeligt, at Vagn ligesom hans Forfædre, omfattede det teologiske Studium med Interesse, han havde slet ikke tænkt sig noget andet — og tilsyneladende havde Spørgsmaalet heller ikke været Genstand for Overvejelse, ganske simpelt fordi en Overvejelse vilde have været Udtryk for en Tvivl, og Tvivl var i dette Tilfælde ganske udelukket.

De første Par Aar ved Universitetet forløb normalt. Vagn levede stille og øvede en jævn Flid. Hans hurtige Nemme gjorde Anstrængelser overflødige. Sine intimere Venner havde han ikke blandt Teologerne. De soldende Teologer var ham modbydelige, og hos mange af de andre var der en forpint Samvittighedsskyhed, en kadaverbleg Glans af Pyrrhussejre over »Kødet«, som virkede frastødende.

Der var dog én teologisk Student, som han jævnlig kom sammen med, en mødrene Halvfætter fra Jylland, Jens Abildtoft, en brav, bred Grundtvigianer, kedelig, men godmodig og inderst inde lynende ærgærrig.

Jens havde en glad Lyst til denne Verdens Goder, og naar Appetitsalmen var besørget — med Sang eller Fremsigelse — førte de blinkende Snapse gladelig an for et helt Regiment af Sulevarer, som fandt rigelig Plads i hans brede Vom. Han havde, uvidst af hvilken Grund, en høj Stjærne hos Provst Helgesen.

Denne Fætter besøgte ret ofte Vagn, og Vagn gengældte Besøgene, naar han syntes, at han af Høflighedshensyn var nødt til det.

Vagns bedste Ven var Klavs Worm, Søn af den rige og ansete Læge Dr. Villars Worm. Der var tilsyneladende ikke noget mærkeligt ved ham, men Vagn havde følt sig tiltrukket af hans stilfærdige Elegance og fintfølende Elskværdighed, medens paa den anden Side Vagns støtte Alvor og ydre Ro havde erobret Vennens Hjærte. Klavs læste til Magistergraden i Æstetik.

I Dr. Worms Hus havde Vagn truffet Klavs' Kusine, Ebba Hjerløv. Hun var lige bleven Student og var nu kommen til Byen med sine atten Aar og sin Lyst paa Livet for at fortsætte sine Studier. Det var en ejendommelig ung Pige, skarp og klar, fordomsfri og varmtfølende. Smuk? — Egentlig ikke; men de lyseblaa, rolige Øjne stod godt til det brede, kraftige Underansigt og den faste Mund med de røde, stærkt buede Læber. Næsen var lidt plump med bred Ryg og store Næsebor, men hun havde en dejlig Masse nøddebrune Fletninger. Desuden var hun brilliant bygget og gik som en Diana, let og frit.

Vagn og Ebba blev hurtigt gode Venner. De havde fra første Øjeblik følt en stærk, gensidig Sympati for hinanden, en Følelse, som under hyppigt Samvær hurtigt voksede i Styrke. Ebba boede i et Pensionat og gik og kom, som hun havde Lyst til. Moderen var Enke, og da Ebba

skulde til København for at studere, havde hun faaet sin Fædrenearv udbetalt og raadede som Følge deraf over en aarlig Indtægt af ca. 4000 Kroner, som en ældre Broder i sin Egenskab af Kurator regelmæssigt udbetalte hende med 1000 Kroner Kvartalet. Ebba var ikke ødsel, men det morede hende at bruge disse Penge, og hun brugte dem, delvis til at hjælpe andre med, for hun oprørtes over al Nød.

Vagn gik ofte op og besøgte Ebba, som imidlertid snart var paa det rene med, at de kunde sidde meget hyggeligere og snakke sammen i Vagns Værelse i Studiestræde end her i Pensionatet, hvor hver Gardinlas havde Ører, og derfor sagde hun en Dag ganske ligefrem:

— Jeg kommer hellere op til Dem, Helgesen, her er ikke hyggeligt; man kan ligefrem føle Nysgerrigheden sive ind gennem Væggene.

Vagn blev jo nok lidt overrasket over denne Frimodighed, man da han et Par Dage senere lukkede op for hende, var hun kommet saa velsignet naturlig og ubekymret, at hendes Besøg forekom Vagn som den selvfølgeligste Sag af Verden.

Sommetider var Klavs Worm med, og de tre unge havde det forfærdelig hyggeligt.

Men umærkeligt begyndte Vagn at foretrække at være alene med Ebba Hjerløv.

De ligesom talte bedre paa Tomandshaand. Og deres Samtaler var ikke Pjank. Det var saamænd højst alvorlige Spørgsmaal, der drøftedes. Ebba kastede sig graadigt over alt muligt, og selv om Vagn ikke altid var enig med hende, saa hørte han gærne efter, naar hun talte. Det eneste, som de stiltiende var gaaet udenom, var Vagns teologiske Studier. Men saa en Dag siger Ebba pludselig:

— Jeg kan ikke begribe, at De vil studere Teologi, hvorfor gør De det egentlig?

Spørgsmaalet virkede ganske forbløffende paa Vagn. Det var nemlig aldrig faldet ham ind, at hans teologiske Studier kunde være Genstand for Spørgsmaal. Teologi var for ham ganske ensbetydende med Sandheden om de højeste Ting, og at han havde besluttet at tilegne sig denne for senere at blive en Forkynder deraf, var forekommet ham saa ganske selvfølgeligt, uden at han nogensinde — vel netop paa Grund af denne Selvfølgelighed — havde tænkt nøjere over Sagen. Han følte sig derfor pinlig berørt af Spørgsmaalet — det var som om hun ubetænksomt havde rørt ved noget helligt. Og han saa temmelig bestyrtet ud, da han svarede:

— Det var da et underligt Spørgsmaal.

— Hvorfor det?

— Ja — hvorfor — hvorfor —

Vagn rejste sig. Hans Hænder begyndte at rode rundt i Bukselommerne, hvor det raslede med Nøgler og Smaapenge, og Tankerne fo'r rundt i hans Hjærne for at finde Skuffen med det slaaende Svar. Men der var ikke noget. Og det lød temmelig tamt dette:

— Det er da smukt — ikke?

Det havde brændt Ebba længe, dette Spørgsmaal om Teologien, men instinktmæssigt havde hun holdt det tilbage i den rigtige, men ubehagelige Følelse af, at Vagn ikke var beredt paa at svare. Men nu var det sagt, og nu kunde hun ikke dy sig.

— Nej, véd De hvad — De maa undskylde, men — noget smukt kan jeg ikke finde i Teolgoien.

— De forbavser mig virkelig, sagde Vagn med et svagt Anstrøg af Faderens Myndighed.

— Jeg synes snarere, det er forbavsende, at De selv egentlig ikke lader til at have Spor af Anelse om, *hvorfor* De har bestemt Dem for det teologiske Studium.

— Ser De, Helgesen, det er saa underligt med Dem, for ligesaa klog og klar og bevidst, De forekommer mig paa alle andre Omraader, ligesaa — — ja — jeg véd ikke, men jeg har altid haft en Fornemmelse af, at dér, hvor De burde være aller mest vaagen, dér gik De rundt og halvsov — jeg mener, med Hensyn til Deres Kald, Deres Livsmaal, det, som De har sat Deres Kræfter og Deres Evner ind paa — indtil videre da — —

— Indtil videre?

— Ja — jeg synes virkelig, at De er for god til at lade Deres Intelligens danse Æggedans mellem Teologiens uangribelige Vindæg —

— Men Frøken Ebba dog!

— Ja — har De haft Mod til at slaa et eneste af dem i Stykker for at se, hvad der er indeni? — Nej — ikke ét! Og ser De, jeg mener, at det teologiske Studium kun er tilladt for Folk, som tror, at det er et Middel til at finde Sandheden, og som efterhaanden finder denne deres Tro bekræftet paa en for Hjærte og Hjærne tilfredsstillende Maade, og som stadigvæk drives videre frem af en uudslukkelig, brændende Kærlighed — ikke til Kristendommen, endnu mindre til den danske Folkekirke, men til Sandheden — ikke til noget som helst andet. Hvis man ikke *piskes* frem af Sandhedstørst, har man ikke Lov til at nærme sig Tilværelsens store Gaader — de er for hellige.

Vagn tav og saa eftertænksom ned paa sine Støvlenæser.

— Ja, nu vil jeg gaa Vagn, for De er maaske vred paa mig, men tænk nu alligevel paa, hvad jeg har sagt — jeg kan jo ikke gøre for det, men jeg *holder* ikke af Dogmatik — og jeg holder for meget af Dem til ikke at sige det.

Det sidste slap ud halvt ufrivilligt.

— Ja, ja — Tak for Deres Oprigtighed, Ebba — jeg vil ikke nægte, at jeg — at jeg — har faaet noget at tænke paa.

Og saa rakte han hende Haanden med et fast Haandtryk og et lidt tvungent Smil.

— — —

Denne Samtale virkede paa forskellig Maade paa Vagn. Først følte han sig ubehagelig berørt, ligesom sat til Vægs — og tilmed af en ung Pige — det irriterede ham, thi Vagn var forfængelig, skønt han nødig vilde indrømme det overfor andre; men han vidste det godt og kæmpede imod det. Og da det gik op for ham, at det nærmest var af saaret Forfængelighed, han følte sig utilpas, saa kom han hurtig over i en anden Sindsstemning — en himmelblaa Forbavselse. Det var, som sagt, egentlig aldrig gaaet op for ham, at Religion, hvilket for ham var det samme som Teologi, i det hele taget kunde diskuteres eller betvivles. Han havde nu en Fornemmelse, som om han hidtil, uden at vide det, havde siddet i en magelig Lænestol, som pludselig var bleven taget fra ham. Og nu stod han der — nødt til at støtte paa sine egne Ben — og betragtede denne lutherske Lænestol med alle dens konstitutionelle Fjedre, liturgiske Frynser og dogmatiske Stopninger. Blot det, at det kunde tænkes, at han tog Plads i en *anden* Stol, foruroligede ham, for ikke at tale om den iøvrigt ganske urimelige Mulighed, at han slet ikke mere vilde sætte sig ned.

Men der var godt Tømmer i Vagn, og han vænnede sig hurtigt til den uvante Situation. Der foregik en fuldstændig Omvæltning i hans Sind, netop fordi det var Ebba, der havde vækket ham; thi Ebba var bleven Livet i hans Liv, uden at han selv anede det. —

Men følte han da ikke en uimodstaaaelig Trang til at trænge ind i Dogmatikkens Labyrinter? Ærligt talt nej. Han havde studeret Teologi med Sindsro og tilegnet sig de autoriserede Læresætninger med velopdragen Respekt. Han havde betragtet det hele som den eneste rigtige, for alle Tider fastslaaede Form for religiøs Erkendelse. Han vidste selvfølgelig nok, at der var andre Former til, men det var jo Vildfarelser, som man da Gudskelov var kommet bort fra. Et Øjeblik faldt det ham ind, at Djævelen havde været paa Spil, men Djævelen og Ebba vilde her ikke smelte sammen i hans Bevidsthed. Og hun havde jo heller ikke fristet ham til noget som helst. Bare forlangt eller egentlig kun forestillet ham, at han skulde prøve sig selv og sætte sig det Spørgsmaal, om den lutherske Præstegærning var en Livssag for ham.

Men dette: at prøve sig selv, var ham saa uvant, og den Tanke, at han burde indtage en personlig Stilling til noget, som han altid havde ment, at alle burde bøje sig for — saadan i al Fredsommelighed — den forekom ham saa fremmed — næsten absurd, at han slet ikke kunde komme afsted med det og hverken vidste ud eller ind. Han vidste bogstavelig talt ikke, hvordan han skulde bære sig ad.

Medens han urolig vandrede frem og tilbage i sin Stue, plaget af alle de ny og ængstende Muligheder, som viste sig for ham, bankede det paa Døren, og Jens Abildtoft traadte ind. Denne Gang var han virkelig velkommen: thi Vagn trængte til at tale med nogen. Og Jens var jo dog et Menneske, som gik samme Vej som han selv, havde sat sig samme Maal og som maaske derfor var den, der aller bedst kunde klare Begreberne for ham.

Jens blev anbragt i Sofaen, hvor han satte sig magelig tilrette med Cigaren i Mundvigen.

Vagn blev ved med at gaa.

— Der er en Ting, jeg er kommet til at tænke paa, begyndte han, men saa stoppede han op.

Jens saa lidt paa ham, og da der stadig væk ikke kom noget, spurgte han:

— Og hvad er da det?

Vagn svarede ikke straks; men lidt efter standsede han og saa vist paa Jens.

— Sig mig en Ting Jens, hvordan stiller du dig egentlig til Teologien — saadan intellektuelt, mener jeg?

— Hvordan jeg stiller mig til Teologien?

— Ja.

— Det var da et mærkeligt Spørgsmaal, kære Ven.

— Ja, jeg mener; er det teologiske Studium en Livssag for dig:

— Som du jo véd, kære Vagn, er det mit Livsmaal at blive Præst: dermed er jo min Stilling til Teologien given — ikke?

— Kunde du da ikke tænke dig at studere andet end Teologi?

— Jeg forstaar dig ikke, kære Vagn, er ikke Præsteembedet det skønneste Livsmaal, man kan tænke sig? Er der vel noget større til, end at gaa foran Hjorden med Lovsang og føre den imod vor Herres Glæde? Det har du da ogsaa altid ment, ikke, kære Ven?

— Jo — jo det forstaar sig — men det er ikke det, jeg mener. Jeg mener, om du drives frem af en uimodstaaelig Sandhedstørst, om du *maa* trænge til Bunds i Teologiens Hemmeligheder, om det er en Livsbetingelse for dig?

— Jeg mener, kære Ven, at nogle ere udvalgte til Hyrder og andre til Faar — og jeg tror, at Herren har kaldet mig til Hyrde. Saa har jeg jo ikke andet at gøre end at lystre og berede mig til dette høje Kald.

— Det er altsaa ikke for Embedets Skyld, at du gaar den Vej?

— Aa jo, aa jo — ogsaa for Embedet — ogsaa for Embedet, kære Ven — Præsteembedet er jo et helligt Embede — et saare helligt Embede.

— Ja, der er jo Embede og Embede. Men vi kan jo ikke lukke Øjnene for, at Apostlene ikke havde noget Embede — nok et Kald — men ikle noget Embede — ikke noget fedt Embede — du forstaar mig nok.

— Aa jo — aa jo — men Tiderne forandres,

kære Ven, Tiderne forandres, og da det jo er Gud, der styrer alt, saa er det sikkert nok bedst som det er; de gode Embeder, er nok en særlig Gave, en Gave fra oven til dem, der — dem der trænge — dem, der er værdige — maaske dem, der ikke kan bære Fattigdommen uden at tage Skade paa deres Sjæl.

Det var tydeligt, at det ikke var Jens, der skulde give Vagn det forløsende Ord.

Der blev stille i Stuen.

Saa rømmede Abildtoft sig og begyndte at rokke frem og tilbage; han tyggede ivrigt paa Cigaren, og puslede — og saa kom det:

— Jo mere jeg tænker over dit Spørgsmaal, kære Ven, jo mere forbavsende forekommer det mig. »Hvordan jeg stiller mig til Teologien« — jeg er jo da Herren være lovet en troende Kristen og lytter derfor med Andagt til Udlægningen af de hellige Sandheder — og hvad er vel Teologien andet end en Udlægning af de hellige Sandheder? — Ja, kære Ven, du maa ikke tage mig det fortrydeligt op, men jeg maa sandelig spørge dig, kære Vagn — denne Verdens Fyrste har vel ikke saaet Tvivl i din Sjæl?

Men Vagn var slet ikke til Sinds at skrifte for Jens Abildtoft, og skønt det havde givet et Stød i ham ved det sidste Spørgsmaal, saa svarede han ganske rolig:

— Nej, Jens, du er ganske paa Vildspor.

— Naa, det var da glædeligt, kære — — — svarede Jens med næsten lidt for voldsom G-l-æde.

Dermed gik Samtalen istaa.

Der gled den Tavshed ind imellem dem, som opstaar, naar to Mennesker, der taler sammen, pludselig opdager, at det fælles Grundlag, som er nødvendigt for en Forstaaelse, fuldstændig mangler. Jens og Vagn var saa forskellige som Ild og Vand. De følte det uden at ville sige det, og derfor tav de.

Lidt efter gik Jens. Han vilde egentlig have spurgt, om de ikke skulde spise til Aften sammen, men han fandt ikke Stemningen passende, og saa blev det ikke til noget.

— — —

Vagn kunde ikke holde Ensomheden ud. Jens Spørgsmaal, om han var bleven en Tvivler, lod ham ingen Ro. Han havde i Hjemmets rolige Provsteluft indsuget en med Foragt blandet Medlidenhed med Tvivlere. De hørte jo dog til »Bukkene« — de stakkels Mennesker, og han gøs uvilkaarlig ved Tanken om, at han muligvis kunde regnes deriblandt. Men han tvivlede jo ikke — og alligevel! Ebba havde revet et eller andet Forhæng i Stykker, saa han var kommen til at se paa Tingene anderledes end før. Og han maatte indrømme, at han i alt Fald ikke var i Besiddelse af nogen *varm* og *levende* Tro paa de Dogmer, som udgjorde Genstanden for hans Studier.

Pludselig stod Galaterbrevets 3. Kap. 10. Vers i Ildskrift for hans Tanke:

— Thi der staar skrevet: Forbandet hver den, som ikke bliver ved i alle de Ting, som ere skrevne i Lovens Bog, at han gør dem.

Havde han da den Tro, som kunde fri ham fra en saadan Forbandelse?

Thi Lovens Bud kunde jo ingen holde. — Han maatte se, høre, tale med nogen. Tanken faldt uvilkaarlig paa Klavs Worm. Vagn gik ud og telefonerede til ham, Klavs var hjemme, og de blev enige om at tilbringe Aftnen sammen.

De skulde mødes paa Hjørnet af Studiestræde og Vestervoldgade om en Time.

Vagn kom først og begyndte at gaa nervøst frem og tilbage. Endelig drejede Klavs Worm om Hjørnet ved Ny Rosenborg — han kom fra Vestre Boulevard — og vinkede allerede i Afstand smilende til Vennen.

Vagn følte sig lettet — det var rart at have en god Ven ved sin Side — men var tavs og aandsfraværende.

— Er der noget i Vejen? spurgte Klavs.

— Nej — aa nej — det kan vi tale om senere. De blev enige om, at Wivels Terrasse var et passende Sted at spise til Middag, og da de begge var sultne, skridtede de godt ud og var snart bænkede paa hver sin Side om en Diner og en Flaske Rødvin.

Klavs Worm var i særlig godt Humør og usædvanlig livlig. Han talte om alt muligt mellem Himmel og Jord, men mest om Paris, hvor han sidste Sommer havde tilbragt et Par Maaneder, og fortalte en Mængde dels interessante, dels muntre Oplevelser, som Vagn aldrig før havde hørt.

— Du kan nok mærke, jeg er i godt Humør idag. Jeg er helt fjollet. Vi maa s'gu have en Flaske Vin til. Jeg skal sige dig, jeg har set en ung Pige idag, som jeg tror, jeg vil gifte mig med.

— Set? — ja, du har vel været sammen med hende?

— Nej gu' har jeg ej! — Jeg har kun mødt hende paa Gaden; men jeg véd, hvem det er. Det vil sige, jeg har lige faaet det at vide. Du véd maaske nok, eller du véd maaske ikke, at Professor Krabold har en Søster, der er gift i Vestindien. Hun er kommet hjem paa et længere Besøg med sin Datter — ja, jeg siger dig — hun er ekstra vidunderlig — Datteren altsaa — hun minder om Solskin i hed Vin — 17 Aar — sytten Aar, Du, høj, slank — og sikken nogle Øjne! — Det er til at blive tosset over — jeg synes, jeg maatte kunne flyve, bare jeg prøvede, saadan føler jeg mig.

Vagn blev efterhaanden som Vinen sank i Flaskerne smittet af dette straalende Humør. Han glemte næsten sine Bekymringer, og ved Worms begejstrede Tale, steg der lyse Drømme-

billeder op i hans Sind — særlig en Præstegaard, hvor Præstefruen hed Ebba; men saa fik pludselig det teologiske Spørgsmaal Præstegaarden til at ryste i sin Grundvold, og det hele forsvandt i mørke Taager, der saa atter spredtes for Klavs fejende Humør og Vinens lagrede Solskin.

Men medens Worm, som absolut vilde være Vært, gjorde op med Kelneren, faldt Vagn for Alvor hen i pinlig Grublen, og han saá saa ulykkelig ud, da Klavs vilde spørge, hvor de saa skulde drikke Kaffe, at Spørgsmaalet blev siddende i Halsen paa ham.

— Hvad fejler du? sagde han istedetfor.

— Aa — begyndte Vagn halvt afværgende, men han fortsatte ikke.

Saa saá Klavs lidt paa ham, rejste sig med et Sæt og sagde:

— Kom nu Vagn, saa gaar vi over i Dagmarkaféen og drikker Kaffe!

Og det gjorde de.

Og medens de sad der i et fredeligt Hjørne og nippede til Kaffen og »Dom«en, fik Klavs Worm Vagn paa Gled. Og da denne havde fortalt om Ebbas Besøg, om hendes Spørgsmaal og alle de Tanker og Tvivl, som det havde vakt hos ham, sad Klavs ganske tavs en lille Tid, og saa sagde han ganske sagte:

— Skal jeg sige dig en Ting?

— Hvad da?

— Du er forelsket i Ebba.

Vagn blev blussende rød.

— Og det kan jo i og for sig være ganske udmærket, vedblev Klavs, men der er bare den Vanskelighed ved det, at hvis du vil have hende, saa maa du vist afhænde dine Præsteplaner.

Vagn kunde først slet ikke sige noget; men saa kom det stille og ukunstlet:

— Jeg tror, du har Ret, Klavs, men — — —

— Men hvad?

— Jeg kan da ikke godt af den Grund afbryde mine teologiske Studier.

— Og hvorfor ikke? Hvis det at blive Præst ikke er en Livssag for dig, saa indser jeg ikke, hvorfor du ikke skulde kunne give Afkald paa Pibekraven til Fordel for Ebbas Arme — de er dog sikkert en behageligere Halsprydelse. Alvorlig talt, saa mener jeg, at hvis du elsker Ebba, og du kan faa hende, — og hvorfor skulde du ikke det, saa maa du sagtens kunne undvære Teologien.

— Sig mig Klavs — har Ebba da noget særligt imod Præsterne?

— Hun finder vist ikke, at de er logiske og at der som Følge deraf kommer ligesom noget nødtvungent hyklerisk over dem.

— Er hun da ikke troende?

— Troende, — ja hvad mener du?

— Er hun ikke kristen? — Han spurgte tøvende og ængsteligt.

— Ja — det kommer jo vel nærmest an paa, hvad man mener med kristen — hun er vel nærmest Hedning, tænker jeg, med en Masse kristelige Dyder.

— Er hun ikke kristen! udbrød Vagn næsten maabende.

— Hør Vagn, sagde saa Klavs, jeg har paa Fornemmelsen, at alt dette med Tro og Kristendom og Præstegærning er blevet proppet ind i dig, uden at du har haft mindste Lejlighed til at tænke selvstændigt over det. Du er blevet flasket op med det. Jeg synes derfor, at du burde se at komme lidt paa Afstand af det. Maa jeg give dig et godt Raad?

Vagn lod sig behandle som et lille Barn, han var fuldstændig overvældet og svarede viljeløst:

— Sig hvad du vil.

— Saa vil jeg raade dig til at lade Teologien og alle dermed forbundne Spekulationer hvile en Maaneds Tid eller blot fjorten Dage. Og i den Tid skal du omgaas Ebba og tale med hende og se at blive klar over dine Følelser overfor hende. Naar du saa vender tilbage til dine Studier, vil du have mere fast Grund under Fødderne og staa meget mere selvstændigt overfor dit Stof. — Var det ikke en Idé?

— Jo, det tror jeg, jeg vil gøre.

Ovenpaa dette følte Vagn sig roligere, men mat.

Han gik tidlig hjem og i Seng og sov som en Sten.

Klavs Worm blev derimod siddende længe, langt borte i Drømme om Solskin og hed Vin. —

Vagn Helgesen fulgte Vennens Raad. Og han gjorde det gærne, thi det var saare tiltalende. Han kunde egentlig ikke tænke sig noget behageligere end at have til Hovedopgave at omgaas Ebba. De saa's daglig og talte meget sammen, og han kunde ikke andet end tiltales og paavirkes af hendes haandfaste Greb paa Livet. Hun var i Besiddelse af en ægte og oprindelig Fordomsfrihed, som straks virkede forbløffende, men dog overbevisende ved sin kunstløse og levende Logik. Hun syntes Vagn saa naturfrisk, saa forudsætningsløs, som om hun lige var steget op af Kaos, en nyskabt Eva, som spredte Liv og Varme i hans adamitiske Ensomhed. Og hun stod der med Favnen fuld af svulmende Frugter fra Kundskabens Træ, men det saa' Vagn ikke, og det var ganske ubevidst, at han langsomt spiste den ene efter den anden, og de lod til at bekomme ham vel.

Ebba fik Vagn til at melde sig ind i en nydannet selskabelig Diskussionsklub, foreløbig uden Diskussioner, og her blev han valgt til Formand af de kvindelige Stemmer, som var i Majoritet. Ved Stiftelsesfesten drak Ebba og Vagn »Dus«, de havde allerede et Par Gange snublet over denne mere fortrolige Tiltaleform.

Denne Tid var det egentlig første Gang i

Saa gik Døren op, og Provst Helge Helgesen standsede paa Tærskelen — —

det var jo det, Provsten ikke var længe om at opdage. — —

To Dage senere sidder Ebba og Vagn sammen i hans Arbejdsværelse for at planlægge S. D. K.s (Selskabelig Diskussions Klub) første Diskussionsaften. Der hvilede ingen trykkende Alvor over Forhandlingerne, og Ebba var midt i en klingende Latter, da det pludselig bankede selvbevidst paa Døren.

— Hvem kan det være, sagde Vagn hen i Vejret og saa' spørgende paa Ebba.

— Lad dem bare komme ind.

Døren var ikke laaset, og Vagn blev rolig siddende og raabte:

— Værsgo!

Saa gik Døren op, og Provst Helge Helgesen standsede paa Tærskelen i al sin i Øjeblikkets Overraskelse stivnede Værdighed. For det er jo ret naturligt, at hvor teoretisk overbevist Provsten end var om, at Vagns fra Fædrene nedarvede Moral var i Fare, saa virkede det dog ganske forbløffende at finde, ja man kunde jo godt sige overraske den unge Herre i Tête à tête med en ung Dame i hans egne Værelser. Og den Taage af Tobaksrøg, hvori de sad, lagde sig lammende om Provstens Hjærne.

Ogsaa Vagn blev overrasket, men greb sig dog hurtigt i det, rejste sig og gik henimod Provsten med et:

— Goddag, Far! Er du i Byen?

Det lød lidt uægte — maaske blot en Tiendedels Tone ved Siden af den rigtige, men nok til at skurre.

Provsten rømmede sig for at faa sit Mæle igen og svarede:

— Ja, jeg kunde vist være kommen i et belejligere Øjeblik.

Han sagde det i en Tone, som lød saa inderlig komisk i sin Blanding af præstelig Indignation og faderlig Skuffelse, at Ebba brast ud i en eksplosiv Latter.

Provsten blev rød i Hovedet af Forfærdelse og Vrede. Han begyndte at stamme:

— Det — det — det — —

— Ja, undskyld, Herr Provst, afbrød Ebba, men jeg synes Situationen er saa komisk.

— Det er Frøken Ebba Hjerløv, indskød Vagn.

Vagns Liv, at han levede Livet. Hans Øjne fik Glans, og hans Stemme fik Klang, og han vidste, at det var fordi han elskede Ebba Hjerløv.

Vagn saa' meget i et andet Lys nu end før, og særlig hans Syn paa Hjemmet undergik Forandring. Før havde alt, som vedrørte hans Barndomshjem været helligt, det maatte ikke røres, kunde ikke rokkes. Nu var der kommet en vis Skepsis ind i hans Betragtningsmaade, og naar han alligevel afholdt sig fra bevidst Kritik, saa var det i en dunkel Følelse af, at det ikke kunde taale det. Han ligesom stillede det hen under en Glasklokke som en kær og dyrebar Erindring, en Genstand, som havde stor Affektionsværdi, men som ikke kunde bruges til nogen Verdens Ting.

Da han satte sig til at skrive det sædvanlige Ugebrev, vilde det slet ikke gaa, den gamle sædvanlige Melodi var brudt, han kunde ikke finde Motivet. Saa lod han være med at skrive. Han skrev ikke i fjorten Dage, og saa var det Telegrammet kom. Og da han saa efter et foreløbigt telegrafisk Svar endelig afsendte et Brev, saa lignede det slet ikke hans gamle Breve. Og

Provsten bare stirrede.

— Jeg kunde ikke lade være med at le af den Indignation, hvormed De betragter vort uskyldige Bestyrelsesmøde — De maa indrømme, at De troede noget meget slemt om mig, ikke, Provst Helgesen?

Provsten slog ud med Haanden, bukkede umærkeligt og var ved at gaa fra Koncepterne.

— Ja, det tror jeg.

— Ja, saa farvel, da. Kom nu i god Tid til Mødet imorgen! Farvel Herr Provst, jeg tør maaske haabe paa et lille Smil fra Deres Strenghed, hvis vi skulde mødes hos min Onkel, Dr. Villads Worm, som De vist kender. Skal jeg bringe ham en Hilsen.

— Dr.? — ja Tak — Worm jo, Tak maa jeg bede om min bedste Hilsen; — Dr. Villads Worm — — ja —

Den var ikke til at klare i en Fart. Provsten gav hende forfjamsket Haanden og stirrede paa hende med tomme Øjne.

Saa smuttede Ebba ud af Døren med et Nik og et smilende: »Paa Gensyn!« til Vagn.

Da Døren var lukket, rømmede Provst Helgesen sig atter og spurgte i en Tone af lidt af hvert:

— Hvad skal dette betyde »Vagn«?

— Det skal saamænd slet ikke betyde noget, Far, andet end det, det er: Bestyrelsesmøde er Bestyrelsesmøde, og Frøken Hjerløv er Frøken Hjerløv.

— Jeg ynder ikke den Tone, Vagn; du véd jo meget godt hvad jeg mener. Hvad skal det sige, at du ikke skriver hjem, at dit sidste Brev er fuldt af — af — af Underligheder, og at jeg træffer dig her med en ung Dame, som altsaa besøger dig paa dine Værelser?

— Frøken Hjerløv er Kasserer og Vice-Formand i den Forening, som jeg er valgt til Formand i, og vi er nødt til at konferere om Foreningens Anliggender — og desuden er vi gode Venner og Studenterkammerater.

— Jeg ynder nu ikke den Slags Maskepi, og kan ikke falde i Beundring over disse Cigaretrygende Blaastrømper.

Vagn tav lidt. Saa sagde han ganske roligt:

— Det er muligt, at du ikke kan forstaa den ny Tid og de nye Former, Far, — men det at unge Mænd og Kvinder kan omgaas frit og naturligt kan da kun være af det gode.

— Alt naturligt er ikke godt, Vagn — Teologien har vel nok lært Dig, hvad den menneskelige Natur er værd, og efter mine Begreber gaar en anstændig ung Pige ikke op og besøger en ung Mand paa hans Værelse.

Men nu blev Vagn vred, og hans Stemme dirrede. Han vilde »ikke taale«, og det var »hans Pligt at værge« o. s. v. o. s. v. Han var tydelig nok meget forelsket, og det blev en meget pinlig Diskussion. Tilsidst vægrede endogsaa Vagn sig ved at udtale sig om sine Studier. Han skulde meddele sin Beslutning, naar han var kommen til Klarhed over Spørgsmaalet.

Provsten blev rasende, saa meget mere, som den salvelsesfulde Fadersorg, han havde forsøgt sig med, ikke gjorde mindste Virkning. Han irriteredes over Evne ved hos Sønnen at møde noget af sin egen myndige Selvbevidsthed, og efter at have ladet Vagn vide, at dersom han ikke længer vilde følge de faderlige Raad, som han i saa høj Grad trængte til, saa kunde han heller ikke gøre Regning paa økonomisk Støtte fra Hjemmet. Provstens Samvittighed forbød ham at understøtte en Udvikling, som nødvendigvis maatte føre lige lukt ud i Fordærvelsen.

Og dermed smækkede han Døren i og forsvandt.

Der var Storm i Vagn Helgesens Sind, og en stærk Trods og Selvstændighedsfølelse vaagnede i ham. Faderens Trusel var ham som en Ilddaab til Kamp for Friheden.

Under de faderlige Formaningers Tryk og Moderens selvfølgelige Paavirkning i samme Retning, var det jo ret sandsynligt, at Vagn var gledet tilbage i den teologiske Rutschbane, der saa sikkert fører til et sikkert Maal i et Vidunderland, hvor Gud og Mam-

mon dyrkes i skøn Forening under lydelige Forsikringer om Umuligheden af dette Faktum.

Men under Truslen om at skulle tvinges, sultes til det, rejste sig hele hans aandelige Personlighed med Selvopholdelsesdriftens stolte Nej!

I halvt ubevidst Længsel efter Ebba skrev han et Par Ord til hende, og bad hende om at se op den næste Dag.

Det var overflødigt, for hun var kommen alligevel.

Hun sad stille og hørte med lysende Øjne paa Vagn, der stod foran hende, smuk og stærk som en ung Gud, med Vilje i Læbernes Linjer og i Øjnene Genskin af Tankernes Lyn. Han var vaagnet til Daad, og følte Kræfterne gære.

Og da Vagn, som havde talt sig varm, sluttede med et kraftigt: »Jeg *gør* det ikke — jeg gør det *ikke*!« saa straalede Ebba af Begejstring og udbrød uvilkaarligt med glødende Kinder:

— Det skal du heller ikke, Vagn, du skal det ikke. Jeg skal nok hjælpe Dig.

Vagn blev opmærksom og spurgte:

— Hvad mener du?

— Jeg mener ganske simpelt, at du trænger til Penge for at naa frem til et Maal, og dem skal jeg — laane dig.

Vagn tav, overrasket. Saa svarede han sagte:

— Det kan jeg ikke tage imod.

Ebba rejste sig og gik tæt hen til ham.

— Det er dog mærkeligt, hvor fulde af Fordomme I Mænd er. Hvad i al Verden skulde der være i Vejen for, at du modtog et Laan af et Menneske, som har flere Penge, end det behøver, et Menneske, som du ovenikøbet — holder — lidt af?

Hun stod og saa ham lige ind Ansigtet. Hendes Mund var kun nogle faa Tommer fjærnet fra hans. Vagn skælvede, han følte sig svimmel med usikre Knæ og overmenneskelige Kræfter.

— Det er netop derfor, jeg ikke kan, stammede han.

— Det er netop derfor du skal, sagde Ebba alvorligt. Og der klang som varme Cello-Toner i hendes Stemme.

— For jeg véd, at du elsker mig, Vagn, og idag har jeg valgt dig.

Hun lagde Armene om hans Hals, mens han med et kvalt Udraab voldsomt favnede hende, og deres Kys lod dem synke hen i den henrykkende Fornemmelse af Evighed, som kun sand Kærlighed og dyb Viden kan skænke.

Men de vaagnede jo atter til Drøftelse af Dagens Spørgsmaal, og Vagn hævdede, at han nu mindre end nogensinde kunde modtage pekuniære Tjenester af Ebba.

— Du er blind af gammel Fordom, Vagn, svarede hun. Du sidder endnu inde med en Rest af den barbariske Synsmaade, at Kvinden er et Dyr, som man maa have Raad til at anskaffe og underholde. Men en saadan Kvinde er jeg ikke, Vagn. Fra dette Øjeblik er jeg din og du min. Mit er dit og dit er mit, *vi* har altsaa de Penge, *vi* behøver. Tilsammen kan vi arbejde paa at forøge vor Formue, men vi kan aldrig komme til at skylde hinanden noget, fordi vi ikke længer er to, men *et*. Thi du skal forstaa, at jeg *er* din Hustru, og aldrig kan blive det mere helt og fuldt, om du saa vil, at vi skal vies tyve Gange. Og imorgen maa du gærne meddele Verden, at vi har giftet os. — Og skal vi saa tage ud et Sted og spise vor Bryllupsmiddag.

Og Vagn var ren og ufordærvet nok til at forstaa hende, og som hun ønskede, saa blev det.

— —

Fem Aar senere bemærkede man blandt Passagererne paa Damperen, der var paa Vej fra New York til København, Civilingenieur V. Helgesen fra St. Francisco med Hustru og to Sønner.

Og i Blejstrød sad et gammelt Provstepar og ventede dem med en stille Hovedrysten over Ungdommens Veje og Maal, men fulde af Længsel og Kærlighed. Provstens Myndighed var blevet mere blid, og Salle havde fundet paa en snedig Maade, hvorved hun hævdede sin Selvstændighed. For naar hun sagde:

— Ja, jeg véd da bare, at Vagn tjener flere Penge nu, end om han var bleven baade Provst og Biskop, saa kunde Provsten slet ingenting svare, og derfor sagde Salle det meget ofte.

Og hun føjede gærne til:

— Jeg havde nu altid tænkt mig — —

Og saa nikkede hun og saa meget klog og forudseende ud.

M. Poul Beck.

DEN DØDES STEMME

AF

M. MC. DONNELL BODKIN

OVERSAT FRA ENGELSK

Poul Beck var lige paa Nippet til at rejse. Midt paa Gulvet i hans Studereværelse laa der i en Bunke en stoppet Gladstone-Taske, som var spændt og laaset, en Overfrakke, et Rejsetæppe, en Medestang til Laks, en anden til Ørred og en Fiskekurv.

Han saa over Skulderen fra sin Pult, hvor han var i Færd med at slutte et Brev. »Vilde De være saa god at skaffe en Drosche, Burns,« sagde han til sit Faktotum, der stod og samlede hans Sager sammen.

»Javel, Herre,« sagde Burns og gik henimod Døren.

I det samme lød Telefonklokken fra et lille Glasskab i et Hjørne af Værelset.

»Hør, hvad det er Burns. Sig, at jeg er taget paa Landet; det er kun at foregribe Sandheden saa meget som et Minut.«

»Ja, Herre.«

»Hallo! Er De der?« »Ja, er De der?« — og den sædvanlige Ordveksel indlededes.

»Ja«, hørte Beck Burns sige. »Nej, taget paa Landet; ingen Adresse efterladt. Kan ikke lade sig gøre. Jeg forsikrer Dem, det er umuligt.«

»Naa?« spurgte Poul Beck.

»Maa absolut se Dem, Herre. Jeg sagde, De havde ikke opgivet Adressen. Siger, en eller anden maa vide, hvor De er. Yderst vigtigt.«

»Det siger de allesammen, hvis en Theske bliver stjaalet.«

»Hun siger, det gælder Liv og Død,« sagde Burns.

»Hun?« Beck sprang op fra sin Stol. »Ja, Herre, en Damestemme, sjælden klar og meget tydelig.«

Burns Ansigt rynkede sig sammen i et Smil, da han gjorde Plads for sin Herre ved Telefonen.

Det *var* en Damestemme, som talte — en Stemme, der var meget tiltalende trods Apparatets Metalklang,

»Hr. Beck? *Er* det virkelig! Aah! hvor jeg er glad. Jeg vidste, jeg vilde finde Dem. Jeg har Brug for Dem her, nu straks. Ja, Ringskov Slot; De kender Simon Rutherford — han har været borte i to Dage. Ja, vi har søgt alle Vegne. Jeg er hans Datter, hans eneste Barn, Josephine Rutherford. Jeg beder Dem være saa god at komme straks. Aah, tusind Tak!«

»Burns,« sagde Poul Beck, idet han skyldbevidst gik fra Telefonen, »De kan godt sætte de Medestænger til Side. Jeg skal ikke ud at fiske — i det mindste ikke Fisk.«

»Men Herre; jeg troede —«

»Det er ganske ligegyldigt, hvad De troede. Skaf en Drosche og sæt Rejsetasken ned i den. Jeg kan naa 10^{40}, hvis de skynder Dem.

Sagen *var* vigtig. Simon Rutherford, Millionæren, var forsvundet fra det Slot, han selv havde ladet bygge paa Skraaningen af en solbeskinnet Høj, der var omgivet af Træer — var forsvundet midt imellem en Hærskare af Tjenere. »Her,« tænkte Poul Beck, mens han lænede sig tilbage i en 1ste Klasses-Vogn i Toget, som han havde naaet i sidste Sekund, »er der da et Problem, der er værd at løse.« Den kønne Stemme, der gennem Telefonen havde bedt om hans Hjælp, gjorde Problemet endnu mere spændende

En lille elektrisk Automobil ventede paa ham ved Banegaarden og førte ham ad en bred, jævn Vej til Ringskov Slot.

En Allé med Kastanietræer, der saa ud som mægtige Blomsterkegler, løb halvvejs op ad en stejl Skraaning. Ved en Omdrejning fik Poul Beck Øje paa Slottet og blev slaaet af dets Skønhed. Da Rutherford havde købt Godset af den forarmede Lord Hazelton, havde han ladet den brøstfældige Hovedbygning nedrive og bygget Ringskov Slot paa samme Sted. Han havde været heldig i Valget af Arkitekt trods sin egen fuldkomne Uvidenhed i Retning af Arkitektur. Den imponerende Bygning i graa Sten med massive og dog yndefulde Taarne, der ragede op over de højeste Træer, kronede

Højden ypperligt og faldt harmonisk sammen med det omgivende Landskab.

Automobilen susede afsted som en Svale i Luften og satte Poul Beck af ved Døren.

En ung Pige ventede ham i Forstuen og lagde Beslag paa ham, saa snart han viste sig. Det var en høj Pige med Dianarejsning og gyldent Haar, der laa som en Krone paa det velformede Hoved.

»Jeg er saa glad, fordi De kom,« udbrød hun ivrigt, mens hun førte ham gennem Korridoren til et rummeligt Værelse, der ved en Glasdør stod i Forbindelse med Haven. Man kunde have antaget Værelset for en Ungkarle-Hybel, hvis det ikke havde været saa sirligt og frit for Tobaksrøg.

Der var Stave til Golfspil, Kætsjere til Tennis, og Medestænger. Men der var ogsaa et Par Bogreoler med Rækker af udvalgte Bøger i gode, solide Bind, til Brug og ikke til Stads. Værelset var med sine lette Kurvestole og Bambusborde saa ordentligt som en Kaptejns Kahyt.

»Vær saa god at tage Plads,« sagde den unge Pige, idet hun skubbede en magelig Stol hen til Poul Beck, »og tillad, at jeg præsenterer mig selv. Jeg er Frk. Josephine Rutherford, eneste Datter af den Mand, der er forsvundet. Jeg har sendt Bud efter Dem, fordi jeg trænger saa skrækkeligt til Dem.«

Poul Beck smilede. Hans Øjne oversaa Værelset i eet Blik og standsede ved en Mand, der sad i en lav Stol i det Hjørne, der var længst borte fra Døren.

»Det er Hr. Herbert Ross, Parlamentsmedlem. Han ved, hvem De er. Jeg har ikke i Sinde at have Hemmeligheder for Dem, Hr. Beck. Hr. Ross og jeg er forlovede.«

Poul Beck havde allerede gættet hendes Hemmelighed, mens han i eet Blik tog Maal af Manden. Han var høj — at dømme efter Længden af de lange Ben, som han laa der lænet tilbage i sin lave Stol — man kunde ogsaa kalde ham smuk; han havde et mørkt, intelligent, skarptskaaret Ansigt, der var strengt alvorligt i sit Udtryk — det Ansigt tilhørte en Mand, der ikke let lod sig narre fra det, han havde sat sig som Maal.

Hans mørke Øjne studerede Opdagerens Ansigt, der nikkede og smilede under Præsentationen.

»Hr. Ross hører med til det, jeg har at sige,« fortsatte Frk. Rutherford. »Jeg vil sige det saa hurtigt, jeg kan, fordi jeg maaske vil blive afbrudt.

Vi traf hinanden første Gang — Hr. Ross og jeg — da han kom herned for at stille sig til Valg mod min Far og vandt. Jeg overværede et af hans Møder og syntes umaadelig godt om hans Tale. Siden mødtes vi og blev Venner, og for at gøre en lang Historie kort — han holdt af mig, og vi blev forlovede. Far var rasende. Herbert er fattig, naturligvis — han er Sagfører i London og har endnu ikke mange Forretninger.

Dog var det ikke saa meget det, der gjorde Far forbitret; han kunde aldrig tilgive en, der var kommet ham paa tværs, og han havde sat sig i Hovedet, at han vilde ind i Parlementet, saa det blev forbudt Herbert at komme her.

Jeg fik Befaling til ikke at skrive til ham, en Befaling jeg ikke tog det ringeste Hensyn til. Omtrent en Uge senere kom en ung Enke — i det mindst sagde hun, at hun var Enke — hertil som min Selskabsdame. De vil straks faa Lucy Lalladay at se, saa jeg vil ikke sige et eneste Ord, der kunde give Dem en forudfattet Mening om hende. Jeg synes ikke om hende, saa meget vil jeg sige, men det gjorde Far i høj Grad. Han kunde ikke gøre noget uden at spørge hende til Raads — han havde hende bestandig inde i sit Studereværelse, hvor jeg aldrig maatte komme, og siden gjorde han Fornøjelsesture til London med hende. Han var forhekset af hende — — —« Hun brød pludselig af.

»Hr. Beck, jeg er aldeles overbevist om, at dette afskyelige Kvindemenneske stikker under hans Forsvinden.«

»Men De har endnu ikke fortalt mig noget om hans Forsvinden, Frk. Rutherford,« sagde Poul Beck uden at tage Hensyn til det pludselige Angreb paa Enken.

»Der er ikke ret meget at fortælle. Far var netop kommet hjem fra en lille Rejse sammen med dette Fruentimmer — Aah! den Maade, hun nidstirrede ham paa, var modbydelig. Den næste Eftermiddag var han i sit Studereværelse alene sammen med Hr. Mark Strangley, hans Privatsekretær. Hr. Strangley var gaaet ud af Værelset i et Par Minutter, og da han kom tilbage, var min Far forsvundet. Hr. Strangley tænkte ikke videre over det dengang.

Der var en Glasdør ud til Plænen, og han har maaske troet, at Far var gaaet ud for at trække lidt frisk Luft. Men da Far ikke kom hjem til Middag, søgte vi efter ham paa hele Ejendommen. Det var til ingen Nytte. Saa var der en anden Overraskelse. Kvindemennesket oplyste, at de var blevet gift i London for en Uge siden ved særlig Bevilling, og for at forværre Sagerne anstillede hun sig hysterisk. Naa, vi søgte igen den næste Dag, men stadig ikke noget Tegn; saa — — —«

»Sendte De Bud efter mig,« sagde Poul Beck; »er der ellers mere?«

»Ja, der er. Der er endnu en meget vigtig Ting. Naturligvis kommer Herbert for at besøge mig, naarsomhelst han har Tid for sit Arbejde i London — sommetider om Formiddagen, sommetider om Aftenen. Man har set ham her; han

er godt kendt, og der har været Hvisken i Krogene.«

»For ikke at pynte for meget paa det,« sagde Herbert Ross fra sit Hjørne, »er jeg stærkt mistænkt for at have myrdet Hr. Simon Rutherford.«

»Far er ikke død,« udbrød Datteren ivrigt; »ingen anden end det Fruentimmer vilde dræbe ham, og hun kunde ikke, selv om hun ønskede det. Vil De finde ham for os, Hr. Beck?«

»Jeg vil prøve paa det,« sagde Poul Beck.

»De vilde maaske se hans Studereværelse nu?«

»Ja, det vil jeg; men jeg vilde gerne tale endnu eet Ord med Dem, før vi gaar. Hvordan er denne Sekretær? Jeg kan slutte mig til, hvad De synes om Fru Lalladay, jeg mener Fru Rutherford« — Datteren skar en Grimace ved Navnet, men Poul Beck syntes ikke at lægge Mærke dertil. »Nu vil jeg gerne vide, hvad De mener om Hr. Mark Strangley?«

»Aah, han er meget flink; maaske ikke altfor kløgtig, men ærlig og lige ud ad Landevejen. I de første Dage, efter at hun var kommet, troede jeg, at han var ved at blive forelsket i Enken, men han opdagede hende snart. Siden plejede han at le af hende sammen med mig, og han var omtrent ligesaa forbitret, som jeg selv, over den Maade, hun benyttede sig af min Fars Daarskab paa. Han talte endogsaa til ham derom, men fik streng Ordre til at passe sig selv. Det var Mark — jeg mener Hr. Strangley, der raadede mig til at telefonere efter Dem.«

Igen talte Herbert Ross med fra sit Hjørne.

»Jeg har kun set Mark Strangley tre Gange,« sagde han, »og jeg tror, han helt igennem er en Slyngel. Ja, ja Joe,« det kom godmodigt, men alligevel bestemt til den unge Pige, der vilde protestere, »vi bliver sikkert ikke enige i det Punkt; Tiden vil maaske vise, hvem der har Ret.«

Saa fortsatte han meget elskværdigt, henvendt til Poul Beck:

»Jeg har hørt om Dem fra mange Sider, og altid er De blevet rost. Jeg er glad over, at De er kommet. Hvis nogen i Verden kan opklare dette Mysterium, maa det være Dem. Farvel Joe. Du ved, jeg kan ikke blive her. Jeg har bestilt Værelse i Hotel Stjerne & Anker. Det er ikke 5 Minnutters Vej herfra, Hr. Beck, og jeg vil komme paa et Øjeblik, hvis De har Brug for mig. De to Unge stod lidt sammen nede ved Døren. Poul Beck var netop dengang travlt optaget af sin Notebog og saa ikke op, før den unge Pige talte til ham igen.

Lidt af Frejdigheden var forsvundet fra hendes Stemme og Ansigt, da hendes Kæreste gik.

»De vilde altsaa se Studereværelset nu?«

Det var et rummeligt, luftigt Værelse paa højre Side af Forstuen med en stor amerikansk Ibenholtspult midt paa Gulvet. Gulvet var af poleret Egetræ, uden noget Skind eller Tæppe til at virke forstyrrende paa den fine, glinsende Flade. Væggene, der var malede med en dyb, brunrød Farve, dannede en glimrende Baggrund for Mesterværker af Romney, Gainsborough og Reynolds — højbrystede, fyldige Skønheder med forføriske Smil.

Andre Prydelser fandtes ikke. En elektrisk Fodvarmer, indhyllet i Skind, laa under den magelige Lænestol ved Pulten, en elektrisk Cigartænder stod ved den skrivendes højre Side, elektriske Lamper stod eller hang alle Vegne. Der var et halvt Dusin Fonografer i Værelset, hver stod paa et lille Bord med høje Gummiruller, der ved et Tryk gled henover det blanke Gulv.

Paa venstre Side af Pulten var Døren til Forstuen; til højre vendte en stor Glasdør ud til Plænen. Naar man sad ved Pulten, havde man ligeoverfor sig et mægtigt Pengeskab, 10 Fod i Kvadrat; det var malet brunrødt ligesom Væggene og havde blanke Messinghaandtag. Det var det første, som tiltrak sig Poul Becks Opmærksomhed. Han gik lige hen til det og prøvede Haandtaget.

»Laaset!« sagde Frk. Josephine, »min Far havde Nøglen, da han forsvandt. Aah! er det Dem, Mark; nej, hvor De dog kom stilfærdigt ind! Hr. Beck; det er min Fars Sekretær, Hr. Strangley, der fik mig til at sende Bud efter Dem.«

Poul Becks muntre Smil udtrykte hans Erkendtlighed, mens hans skarpe Øjne studerede Hr. Mark Strangley.

Det var en nem Bog at læse. En sund og stærk atletisk Skikkelse, et smukt Ansigt med blaa Øjne og bølget Haar; en Mand, der ikke var videre kløgtig og lidt drengeagtig i Forhold til sin Alder, der vel kunde være en 30 Aar. Saadan var Mark Strangley, da Poul Beck saa ham første Gang.

»Det glæder mig at se Dem,« sagde han hjerteligt, idet han greb Poul Becks Haand med et fast Haandtryk. Det glæder mig for Frk. Rutherfords Skyld og for alle os andre, at De er kommet.«

Frk. Rutherford syntes at tøve et Øjeblik.

»Maaske vil De helst være alene,« sagde hun.

Hun ønskede aabenbart at blive anmodet om at blive; men Poul Beck bad hende ikke derom. Tværtimod, han holdt galant Døren aaben for hende.

»De vil finde mig i mit eget Værelse, naar De har Brug for mig,« sagde hun, da hun gik ud.

»En henrivende ung Pige,« sagde Poul Beck da Døren var lukket.

»En Dronning,« sagde Strangley med et Tonefald af aabenhjertig Beundring.

Poul Beck laa paa Knæ i Græsset med et Forstørrelsesglas tæt til Jorden.

»Jeg har den inderligste Medlidenhed med hende.«

»Hvorfor Medlidenhed?«

»Først fordi hun har mistet sin Far, dernæst: — Aah! kom ind« — det lød utaalmodigt.

Der var blevet banket svagt paa Døren.

Da den sagte gik op, blev Strangleys Utaalmodighed til ærbødig Elskværdighed. »Fru Lalladay,« sagde han meget blidt, »undskyld, jeg mener Fru Rutherford; det er Hr. Beck, den berømte Opdager. De har hørt mig omtale.«

Poul Beck vendte sig om og saa den smukkeste Kvinde, han nogensinde havde set. Alle de gammeldags Sammenligninger maatte til for at beskrive hende. Kinden som et Rosenblad, Øjne saa blaa som Violer, kruset og bølget Haar som det fineste Guld. Hun var lille, men havde en vidunderlig rank og smidig Skikkelse og var fin og nydelig som en Fe. Den bedaarende lille Dame var klædt helt i sort, i enkel, tætsluttende sort — en ypperlig Ramme om hendes sjældne Skønhed.

Hun delte et rørende Smil mellem de to Mænd.

»Er der noget nyt?« spurgte hun. Spørgsmaalet var til Strangley, men Poul Beck var ogsaa indbefattet.

»Ikke endnu,« svarede Mark Strangley; »men vi maa ikke fortvivle. Saa længe der er Liv, er der Haab, ved De. Hvis nogen i Verden kan finde Deres Mand, saa kan og vil Hr. Beck.«

»Aah, hvor jeg er glad!« Hun saa Poul Beck lige ind i Øjnene og rakte ham saa pludselig sin Haand — en hvid, velformet, fast lille Haand. Som sædvanlig indgød hans venlige Ansigt Tillid. »De siger, at jeg ikke elskede min Mand,« klagede hun, »fordi han var ældre end jeg; at jeg giftede mig med ham for hans Penges Skyld; men det er forkert. Jeg kunde da ikke gøre for, at han efterlod mig alting — kunde jeg vel? Men jeg elskede ham for hans egen Skyld, og nu da jeg har mistet ham, er jeg sønderknust. Vi havde en lille Trætte den Morgen. Jeg talte til Gunst for hans Datter og gjorde ham vred. Han forlod mig opbragt, og maaske faar jeg ham aldrig at se mere.« De violblaa Øjne var klare af Taarer, men hun holdt dem tappert tilbage. »Jeg vil give Dem alt, hvad jeg ejer og har i Verden, hvis De finder ham til mig.«

Skønhed i Nød rørte altid Poul Beck.

»Det er til ingen Nytte at sørge før Tiden,« sagde hen venligt. »Belønning eller ingen Belønning; De kan være overbevidst om, at jeg vil finde ham, hvis jeg kan.« Han tilføjede ikke »For Deres Skyld;« men det fremgik tydeligt af hans Tone, at han mente det.

En flygtig Rødme viste, at hun forstod det. »Jeg vil ikke forstyrre Dem i Deres Arbejde«, sagde hun, »jeg ønsker Dem al mulig Lykke og hurtig Fremgang.«

Mark Strangley holdt Døren aaben for hende, da hun gik ud.

Poul Beck saa paa ham. »Hvis den Mand ikke er forelsket i Enken,« tænkte han, »saa spiller han sine Kort fint.«

Da Døren var lukket, sagde han muntert: »Lad os saa tage fat; det har allerede varet altfor længe.«

»Vil De ikke først have Frokost?«

»Nej Tak! Først Arbejde, saa Frokost. — Hvor længe havde De været ude af Værelset, da han forsvandt?«

»Saadan noget som 5 Minutter, ikke længere.«

»Kunde han ikke været gaaet ud af samme Dør som De?«

»Umuligt! Saa maatte han være gaaet gennem det Værelse, hvor jeg stod og saa efter en Avis, han havde bedt mig hente.«

»Han maa altsaa være gaaet ud af Glasdøren?«

»Saadan ser det jo ud; med mindre han skulde være gaaet op gennem Skorstenen.«

Poul Beck lod sig ikke anfægte af det spottende Tonefald. »Ja,« sagde han, »det synes ganske selvfølgeligt; men man kan ikke engang tillade sig at tage det selvfølgelige for givet.«

Han havde aabnet Glasdøren og saa ud. Stien var synlig i det mindste flere hundrede Alen.

»Hvis han var gaaet den Vej, maatte De have set ham, da De kom tilbage,« sagde han til Strangley, som var kommet hen til Døren og kiggede ud over hans Skulder.

»Med mindre han skulde være drejet ind paa Græsset, forbi den Gruppe Træer dernede til højre,« svarede Strangley.

»Ja, rigtigt,« sagde Poul Beck anerkendende. »Jeg ventede, at De vilde sige netop det. Jeg gad vide, om det er for sent at finde Spor. Kom, lad os gaa.«

Mens han gik, bøjede han sig ned og undersøgte Kanten af Stien meget nøje. To Gange opdagede han en Fordybning i den skarptskaarne Kant, undersøgte den omhyggeligt og gik videre. Den tredie Gang fandt han Mærket af en af de moderne runde Gummihæle i Grønsværet. Jorden havde været blød, da Mærket blev sat; nu var den haard. Aftrykket af den runde Hæl var dybt og tydeligt.

»Hr. Rutherford gik med Gummihæle,« sagde han til den anden, snarere som en, der fremsætter et Faktum end som en, der stiller et Spørgsmaal.

Strangley nikkede, Poul Beck laa paa Knæ Græsset med et Forstørrelsesglas tæt til Jorden. Han bøjede forsigtigt Græsset til Side, ligesom en Læge skiller Haaret for at undersøge et Saar i Hovedet.

»Var Hr. Rutherford en svær Mand?«

Først hørte Strangley ham ikke, og han gentog sit Spørgsmaal. »Naah, nej; han var snarere mager og spændstig; men han havde store Fødder, hvis det er det, De mener.«

»Rigtigt,« sagde Poul Beck, »her er et Mærke af hele Foden.« Han sprang op og gik hurtigt videre, mens han med Lethed forfulgte Sporet, skønt Strangleys Øjne kun kunde skelne nogle faa utydelige Mærker i Græsset. Sporet gik langs Skovkanten og førte dem til Bredden af en dyb Aa, hvis Vand løb lydløst og langsomt i Højde med Kanten. Langs Aabredden fortsattes Sporet omtrent en Fjerdingvej, stadig i Retning fra Huset.

I Ly af en Samling Bøgetræer gjorde Poul Beck pludselig Holdt og begyndte at fare omkring som en Hønsehund, der har tabt Færten og minsker Farten, naar den opdager, at Fuglen lige er fløjet, for saa at begynde en forsigtig Omstrejfen igen. Han undersøgte hvert Mærke omkring Stedet med den yderste Omhu, gik saa videre omtrent 30 Alen hen til det Sted, hvor en ny Jærnbro gik over Aaen og vandrede lidt paa den anden Side med bøjet Hoved. Strangley iagttog ham nysgerrigt hele Tiden, indtil han endelig kom tilbage til det Sted, hvor han først havde opsnuset sit Vildt. Der stod han nu og stirrede stift paa Vandet.

Saa sagde han meget roligt til Strangley:

»Hr. Rutherfords Lig er derude, under Vandet.«

Strangley snappede efter Vejret, hvad der ikke var saa underligt, og al Farve veg fra hans Ansigt. Han stirrede maalløs paa Poul Beck.

Til sidst spurgte han i angst Hvisken:

»Er det sandt?«

»At han er under Vandet, er ligesaa sandt, som at De og jeg er paa Bredden. Vi kan ikke gøre mere for Øjeblikket. Lad os nu gaa tilbage og spise den Frokost, De talte om. Bagefter vil vi afsøge Aaen og faa Liget bragt hjem.«

I Tavshed vandrede de langs Aabredden tilbage til Huset. Midt imellem de solbeskinnede, smukke Omgivelser, det grønne Løv og Fuglenes Sang fulgtes de af den Tragedie, der skjultes af det mørke Vand i den dybe Aa, der strømmede saa hemmelighedsfuldt afsted under Træerne.

»Sig ikke noget til Damerne,« hviskede Strangley, da de gik igennem Glasdøren, »før De er ganske sikker.«

»Jeg er ganske sikker,« svarede Poul Beck, »men jeg skal ingenting sige.«

Hans Sikkerhed viste sig at være berettiget Op af Flodens mørke Dyb fiskede Folkene Hr. Rutherfords, Millionærens, tilsølede Lig. Det var et frygteligt Syn at se det, som det laa der i det bløde Græs under Træerne, mens Solstraalerne smuttede ned imellem Grenene, naar de bevægede sig, og Fuglene sang uden at ane Rædselen. Mandens Frakkelommer var fyldt med Sten.

Atter gjaldt Strangleys første venlige Tanke Damerne.

»Vi maa faa ham stille ind i Huset.« Poul Beck nikkede.

»Sørg for, at der bliver sendt Bud efter Øvrigheden,« tilføjede han; »Undersøgelsen maa finde Sted i Morgen.«

Liget blev bragt i ordentlig Stand; de stirrende Øjne blev lukkede, og de graa Hænder blev foldede over Brystet, før hans Hustru og Datter fik noget at vide om det uhyggelige Fund.

Poul Beck iagttog dem nøje, da først den ene og saa den anden kom ind i Værelset til den døde.

Datteren lagde ingen voldsom Sorg for Dagen. Hun gik stille hen til Sengen og kyssede den stakkels klamme Pande paa en Maade, der syntes at udtrykke ligesaa megen Tilgivelse som Hengivenhed. Saa knælede hun et Øjeblik ned ved Siden af Sengen og gik ud ligesaa roligt, som hun var kommet ind.

Enken derimod var ude af sig selv. »Jeg elsker ham, jeg elsker ham,« sagde hun den

ene Gang efter den anden, »og nu skal jeg aldrig mere se ham. Det var mig, der fik ham til det. Jeg var uvenlig imod ham. Det er m . er har myrdet ham.«

Fra første Færd holdt hun paa, at han havde begaaet Selvmord, og Øvrighedens Udsagn faldt sammen med hendes Gisning.

Det var den sædvanlige Kendelse med den menneskekærlige Tilføjelse: »i et Anfald af Sindsforvirring.«

Poul Becks Arbejde var endt; men han blev et Par Dage i Følge særlig Indbydelse fra Enken, som efter at have overstaaet det første hæ tige Fortvivlelsesudbrud ikke sparede paa barnagtig Beundring og Taknemmelighed.

»Havde De ikke været,« udbrød hun, »vilde vi aldrig have fundet ham. Jeg vilde have tilbragt mit Liv i een lang Pine af Uvished. Selv om Sandheden er frygtelig, vilde Uvisheden dog have været værre. Han vilde aldrig have hvilet i indviet Jord. Jeg kunde aldrig have vædet hans Grav med mine Taarer.«

Ikke hun alene, men alle Naboerne var fulde af Forundring og Begejstring over den Dygtighed, hvormed Opdageren var gaaet til Bunds i Mysteriet.

Der var dog een Undtagelse — Frk. Joe Rutherford var ikke den mindste Smule begejstret. Hvis Poul Beck havde ventet Lykønskninger fra hende, blev han skuffet.

Han fandt hende staaende ved det store Buevindue, og før hun drejede sig om, fik han Tid til at beundre den Ynde, der var over hendes høje, smidige Skikkelse, som den tegnede sig tydeligt mod Aftenlyset. Idet hun vendte sig om, lagde han Mærke til, at hendes kønne Ansigt var blegt, og at hendes Øjelaag var røde af Graad.

»Tag Plads,« sagde hun kort. »Jeg antager, jeg burde takke Dem; men jeg kan ikke. Hvad De har gjort, er meget dygtigt og alt det Men hvad er der kommet ud af det? De har fundet Liget. Men De har ikke fundet Dødsaarsagen.«

»Den har Øvrigheden fundet,« sagde Poul Beck uskyldigt. »Det er dens Bestilling, og den har sagt, det er Selvmord.«

»Jeg tror det ikke. Jeg tror ikke et Ord deraf. Gør De?«

Spørgsmaalet kom som et skarpt, utorbeholdent Angreb — de kække Øjne saa lige ind i hans.

Men Poul Beck ikke saa meget som blinkede.

»Jeg kan ikke indse, at Øvrigheden kunde afgive nogen anden Kendelse,« sagde han langsomt. »Liget var i Vandet; Fodsporene, der førte til Floden, var lavet af Støvlerne paa hans Fødder. Doktoren attesterede, at han var død ved Kvælning; der var ikke Spor af ydre Overlast paa Liget med Undtagelse af, at Negle og Knoer var saarede og sønderrevne, men sønderrevne Knoer og Negle slaar ikke en Mand ihjel.«

»Hvordan var de blevet sønderrevne og saarede?«

»Hvordan kan jeg vide det? Øvrigheden vidste det ikke. Og hvor kan saa jeg?«

»Aah! Jeg troede, at I dygtige Opdagere vidste alting.«

Han holdt sine store Hænder afværgende ud for sig ligesom en Franskmand.

»Min kære, unge Dame, har jeg nogensinde foregivet at være dygtig, har jeg? Vi Opdagere er som Børn med en Æske Bogstavklodser. Vi tager Bogstaver hist og her og prøver paa at stille dem i den rigtige Orden — staver et Ord eller to. Smæk mig ikke, hvis jeg ikke straks stiller Bogstaverne rigtigt. Jeg gør mit bedste hele Tiden.«

Der var noget smittende ved Mandens uforstyrrelige Elskværdighed, som greb hende.

Hendes Ansigt klarede op i et Smil. »Tilgiv mig,« sagde hun, »jeg er utaknemlig og egoistisk. Jeg ved, De gjorde, hvad De kunde og mere, end nogen anden kunde have gjort. Jeg er dødtræt, — De skal ikke bryde Dem om mig. Jeg antager, De har hørt, at Far efterlod alt, hvad han ejede til sin Enke. Hr. Strangley skrev Testamentet og sagde ikke saa meget som et Ord til det, og han lod endda, som om han var min Ven. Den Skurk! Jeg er vis paa, det var hende, som fik ham til det.«

»Vil De blive her?« spurgte Poul Beck deltagende.

»Blive her! Som om jeg vilde blive en Time længere end nødvendigt under samme Tag som det Fruentimmer! Om jeg var ved at vansmægte, vilde jeg ikke tage en Brødskorpe eller et Glas Vand fra hende, selv om det kunde frelse mit Liv. Kipling skriver om et Dyr i Indien, der kender Slangen første Gang, det ser den, og søger at dræbe den. Akkurat saadan føler jeg.«

»Hun taler meget venligt om Dem.«

»Naturligvis gør hun det. Er Slanger ikke altid slimede? Hun kom farende herind til mig. Hun sagde, vi var Søstre i Sorgen — »lad os græde sammen paa hans Grav.« Jeg svarede hende temmelig tydeligt.«

»Det kan jeg tænke mig, De gjorde,« sagde Poul Beck lavt.

»Men jeg kunde ikke gøre hende vred. Ingenting, af hvad jeg sagde, kunde gøre hende vred. Hun var overmaade kærlig lige til det sidste. Hun — hun vilde kysse mig.« Der var en brudt Klang i hendes Stemme, da hun sagde det, men ikke engang Poul Beck kunde afgøre, om det var Latter eller Graad. »Jeg rejser i Aften,« sagde hun derpaa roligt.

»Hvorhen?«

»Et eller andet Sted bort herfra.«

»Tag ikke bort i Aften. Jeg bliver her i Nat. Maaske faar jeg Brug for Dem i Morgen.»

»Men,« begyndte hun, men saa mødte hendes Øjne Poul Becks, der var alvorlige og bestemte, nu da Smilet havde forladt hans Ansigt.

»Jeg vil blive,« sagde hun, »hvis De ønsker det.«

Pludselig lagde han sin Finger paa Læben for at paabyde Tavshed. Saa pegede han paa Døren. Hans Øre var hurtigere end hendes, for efter en lang Pause lød en blid, beskeden Banken. Poul Beck drejede Haandtaget og aabnede Døren, men traadte til Side for den unge Enke, der kom ind i sin Sørgedragt og var dejligere og mere henrivende feagtig end nogensinde. Opdageren iagttog interesseret Komediespillet ved Mødet og morede sig stille.

»Jeg kommer igen,« kurrede Enken blidt og strakte Hænderne ud som til en yndefuld Tilnærmelse.

»Det ser jeg,« svarede den unge Pige uforsonligt og koldt. »Maa jeg spørge hvorfor?«

»Oh! Josephine, Josephine!« udbrød den anden klagende, »hvorfor vil De afvise min Kærlighed! Jeg vil gerne være som en Søster for Dem.«

»Hør nu her, Fru Lalladay, hvis det er saadan, De hedder, hvad Nytte er det til at fortælle alle disse Løgnehistorier til mig, naar De ved, jeg ikke tror paa dem; naar De er klar over, at eg ved, De hader mig lige saa meget, som jeg hader Dem, og at det ikke siger saa lidt? Det ykkedes Dem at gaa imellem min Fader og mig. Hans Øjne var forblindede; det er mine ikke. Jeg kender Dem fra Top til Taa. De har faaet alle hans Penge. Fra mig har De taget dem. Kan De ikke være tilfreds med det? Hvorfor skal De oven i Købet plage mig?«

»Hvorfor taler De til mig paa saadan en grusom Maade?«

»De ønsker at blive af med mig. Godt, jeg rejser i Morgen.«

»Jeg syntes, De sagde i Aften.«

Enken syntes ikke at være henrykt for Ombestemmelsen. Joe Rutherford smilede spottende.

»Hr. Beck har spurgt, om jeg vilde vente til i Morgen for at rejse med ham til London.«

»Hvor det glæder mig,« udbrød Enken, idet hun rettede sit Fejlgreb, »at De har skiftet Sind. I Morgen kan jeg maaske overtale Dem til at forlænge Deres Ophold her. Farvel, kære; Farvel Hr. Beck, jeg er ogsaa meget taknemmelig mod Dem.«

»Det har De maaske ogsaa Grund til at være,« sagde Poul Beck til sig selv, da hun gik ud af Værelset.

»Frk. Rutherford,« tilføjede han højt, da Døren var lukket, »jeg vil raade Dem til at telegrafere efter Hr. Ross. Maaske vil jeg i Morgen have en overraskende Nyhed til Dem. Hør engang, kunde De ikke laane mig et Vækkeuhr? Jeg antager, at saadan en aarvaagen ung Dame, som De, der driver Friluftsliv, har et. Tak! Nej, nej, jeg besvarer intet Spørgsmaal før i Morgen. Jeg siger aldrig noget, før jeg er ganske sikker.«

Størsteparten af Natten tilbragte Poul Beck i den døde Mands Studereværelse for laasede Døre og uden andet Selskab end Malerierne, det store Pengeskab og Fonograferne. Strangley syntes, han hørte høje Raab og kom ud i sin Natdragt for at se, hvad det var. Poul Beck aabnede Døren som Svar paa hans Banken.

»Jeg syntes, jeg hørte Raaben,« sagde Strangley, »hørte De ingenting?«

»Ikke noget højere end min egen Stemme,« svarede Poul Beck smilende.

»Hvorfor Fanden er De ikke gaaet i Seng?« spurgte Strangley. »Hvad bestiller De her?«

»Jeg tænker,« svarede Poul Beck alvorligt. »Jeg er næsten færdig.«

»Naa ja, god Fornøjelse i alle Tilfælde. Nu gaar jeg.«

Næste Morgen, da de to Herrer sad og spiste Frokost alene — i Følge Poul Becks udtrykkelige Anmodning i det store Studereværelse — kom Strangley tilbage til Nattens Hændelse.

»Femogtyve Øre for Deres Tanker, Beck,« sagde han leende; »hvad var det, De spekulerede paa i Nat?«

»Rutherford-Mysteriet,« svarede Poul Beck alvorligt.

Et Øjeblik syntes den anden ganske forbløffet over det uventede Svar.

»Men der *er* jo ikke længere noget Mysterium,« indvendte han; »takket være Dem, kære Ven, er Gaaden gættet; et ganske almindeligt Selvmord, da det kom til Stykket.«

»Jeg er ikke saa ganske sikker paa det,« svarede Poul Beck. »Kendelsen siger ikke, hvorledes han kom til Vandet.«

»Hans egne Fodtrin førte jo lige til Bredden.«

»Fodtrinene var tungere end af saa let en Mand. Desuden fandt jeg tæt ved Stedet et svagt Spor af en Strømpefod. Sæt nu, at Morderen havde haft den døde Mands Støvler paa, at han havde baaret Liget paa sin Ryg ned til Floden, og at han der havde trukket Støvlerne paa den døde, før han kastede ham i.«

Strangley blev bleg ved den forfærdelige Gisning. »Men Manden var druknet, kvalt,« stammede han.

»Han var kvalt,« svarede Poul Beck; men var han druknet? Der var ikke noget Vand i hans Lunger, og saa var hans Hænder saarede og sønderrevne, som om den ulykkelige Mand havde været fanget i en levende Grav og forgæves havde slaaet dem imod Jærnvæggen.« Poul Becks Stemme skælvede af Rædselen i hans egen Suggestion.

Den anden var yderst betaget. Hans Ansigt

var ligblegt, hans Øjne stirrede. Han tørrede sin fugtige Pande med skælvende Haand. Det var, som han lyttede efter en eller anden forfærdelig Lyd.

Den kom! I en lang Pause kom den pludselig.

Der lød en hastig Banken af Hænder imod Døren i det store Jærnpengeskab, og der hørtes et svagt Raab »Hjælp! Hjælp!« dæmpet og halvkvalt af Jærnvæggene.

Saa mistede Mark Strangley al Selvbeherskelse. »Den døde taler!« raabte han, »den døde taler! Jeg vil tilstaa! Jeg vil tilstaa! Det er mig, der har myrdet ham. Da han stod ved Pengeskabet, kastede jeg ham derind, slog Døren i og laasede den. Natten efter bar jeg Liget ned til Floden. Jeg myrdede ham — *hun* lokkede mig til det. Hun havde giftet sig med nam for Pengenes Skyld; hun hadede ham; hun svor paa, at hun vilde gifte sig med mig, naar han var død!«

Døren gik og det gjorde en brat Ende paa hans Tilstaaelse. Enken styrtede ind i Værelset, ikke mild og blid nu, men vild af Raseri. Vildkattens Raseri, der er frygteligt og ikke til at styre flammede i hendes Øjne.

»De lyver, De Kujon!« skreg hun, »De Kujon og De Tosse! Hvis De har myrdet min Mand, skal De hænges. Jeg kender ikke noget til det.«

»Var det ikke Dem, der drev mig til det?«

»Aldrig, aldrig!«

»Og lovede de ikke at gifte Dem med mig, naar han var død?«

»Gifte mig med Dem, De elendige Kryster og Idiot!«

Der var en uendelig Foragt i hendes Stemme, som skar ham i Hjertet.

»De skal komme til at betale for dette, selv om jeg skal hænges for det.«

»Gør hvad De vil, alt hvad De vil! De har ikke saa meget som en Lap Papir fra mig, ikke det ringeste Spor af Bevis. De er Morderen. De kan ikke ændre Loven, saa meget kender jeg til den. Ingen vil tro Deres Løgnehistorier. Jeg trodser Dem! Jeg trodser Dem!« Hun pegede ad ham med en lille, hvid Finger og lo spottende. »Jeg trodser ogsaa Dem, De kloge Opdager og den store, dumme Bondetøs. — Gid alt ondt maa ramme hende! Jeg trodser jer alle!« Hun vendte sig om til Poul Beck. »Det rører mig ikke det bitterste, om De hænger den Idiot eller ej. Jeg har Testamentet. Alting tilhører mig.«

Men nu var det Mark Strangleys Tur til at bryde ud i en høj, haanlig Latter.

»Hvis jeg skal hænges, Frue, saa skal De komme til at sulte!« udbrød han. »De kender Loven, siger De? Saa maa de ogsaa vide, at Testamentet er blevet ugyldigt ved Ægteskabet. De har selv gjort det ugyldigt, da De giftede Dem med den Mand, De myrdede. Testamentet er ikke saa meget værdt som det Papir, det er skrevet paa.«

Der var en Klang af Sandhed i Mandens vilde Triumferen.

Hun stirrede som et vildt Dyr, der er fanget i en Fælde — rede til at bide og sønderrive.

Igen vendte hun sig om til Poul Beck.

»Er det sandt?«

»Fuldkommen sandt.«

Med en Snærren sprang hun som en vild Kat ind paa Strangley. En Kniv for ud og glitrede i Solskinnet, da hun to Gange jog den ind i Hjertet paa ham. Før Poul Beck kunde forhindre det, havde hun vendt det røde, rygende Blad mod sit eget Bryst og sank om paa Gulvet ved Siden af sit Offer.

I samme Øjeblik bankede det paa Døren. Poul Beck styrtede hen og drejede Nøglen om.

»Hvem der?« raabte han.

Det er mig, Joe Rutherford. De sagde, De havde vigtigt Nyt at sige mig.«

»Det har jeg ogsaa. Mysteriet er opklaret, Tragedien er endt,« svarede Poul Beck gennem den lukkede Dør; »De skal faa alting at vide siden.«

En Maaned senere fortalte han omstændeligt den besynderlige

Historie til Joe Rutherford, Arvingen, og til Herbert Ross, hendes Kæreste.

»Jeg havde Ret,« hviskede den unge Pige med blege Læber, »jeg vidste, hun var Morderen. Det gør mig ondt for stakkels Strangley.«

»Han var den sletteste af de to,« sagde Ross barsk.

»Men hvorfra kom Stemmen?« spurgte den unge Pige. »Hvordan hang det sammen med Stemmen fra den døde, der fik ham til at bekende? Troede han, det var en virkelig Stemme, han hørte?«

»Den *var* meget virkelig,« svarede Poul Beck. »Natten før havde jeg fabrikeret den lille Overraskelse til ham. Jeg satte en Fonograf ind i Pengeskabet med et Væggeuhr til at sætte den i Gang i det rigtige Øjeblik. Jeg lagde alting til Rette for Slutningskatastrofen. Jeg tænkte mig, at den dødes Stemme vilde tvinge Morderen til Bekendelse, og jeg fik Ret.«

DA O'BRIEN KØRTE FAST

AF

HOLGER RYGAARD-HANSEN

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

GENERALEN havde rejst sig og sagt Godnat med en halv spøgefuld Paamindelse til de Herrer om ikke at sidde for længe oppe; Øvelserne skulde fortsættes næste Morgen Klokken fem. De yngre, indkvarterede Officerer blev siddende i Godsejerens Biblioteksværelse og nød Hvilens Velvære i det hyggelige Rum med dets svage Duft af Bøger, Cigarrøg og Lædermøbler . . .

Selskabet bestod af Godsejeren, nogle Jagtvenner, de fleste af Generalstabs-Officererne, samt de udenlandske Officerer, der paa deres Regerings Vegne overværede Øvelserne. Mellem disse lagde man særlig Mærke til den preusiske Oberst von W., en kæmpemæssig Germaner med Verdensry som Militærforfatter, samt Frankrigs Repræsentant, den spirituelle Oberstløjtnant R. Mange af de, der overværede eller deltog i Øvelserne, vil endnu mindes den lille Pariser, hvis luerøde Hue eller khakifarvede Beduinhætte altid var paa Færde, hvor Bevægelserne begyndte at tage Fart, og de, der kom ham paa nært Hold, glemmer ikke hans besynderlige Øjne, af hvilke det ene iagttog alt og bedømte alt, medens det andet smilede, ironisk og levelystent, bag den evindelige Monokle.

Samtalen var gledet ind paa »de smaa Tings« Magt, og det viste sig snart, at de fleste — som alle Jægere og Soldater — var en god Del overtroiske. Franskmanden, som længe havde siddet tavs og røget den ene Cigaret efter den anden sagde nu pludselig:

— De Herrer har fuldstændig Ret. Det er Bagatellerne, der hidfører de store Afgørelser. Havde det tilfældigvis ikke været Regnvejr den Dag, Pariserne marcherede til Versailles for at hente Ludvig den sekstende, havde Frankrig maaske været et Kongedømme den Dag i Dag. Og hvad mig selv angaar, saa har jeg for ikke længe siden reddet baade mit Liv og min Karriere ved Hjælp af et elektrisk Ringeapparat . . .

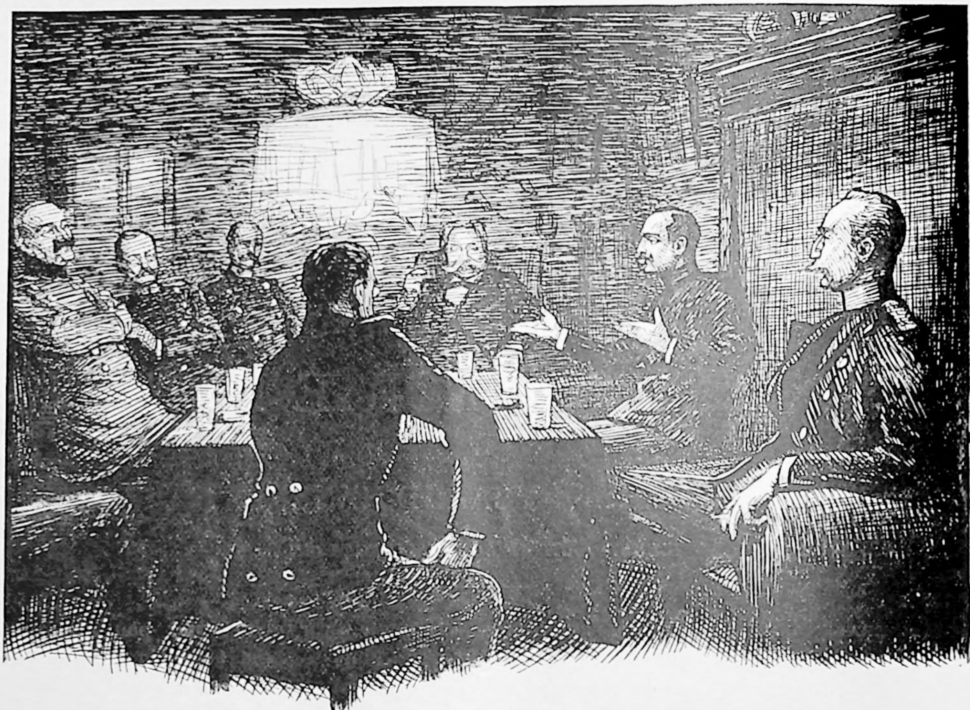
— Fortæl! Fortæl! lød det rundt om.

Oberstløjtnanten saa op mod Uret.

— Ja, Historien er ikke saa kort, sagde han leende. — Hvad os angaar, der kun skal være Tilskuere, saa kan vi jo nok være lidt sent oppe. Men jeg ved virkelig ikke, om jeg kan forsvare over for vor elskværdige General at lægge Beslag paa hans Officerer.

— Vist saa! Vist saa!

— Ja, ja, da. Jeg skal forsøge at fatte mig i Korthed. Medens den russisk-japanske Krig blev udkæmpet ovre i Østen, gjorde

jeg Tjeneste som Kaptajn i Generalstaben i Paris, og skønt vi jo ikke direkte havde noget med Krigen at gøre, havde vi dog et ret stort Arbejde med at drage Lærdom af vore Allieredes dyrekøbte Erfaringer i Felten. Omtrent otte Dage før Østersø-Eskadren skulde afgaa fra Kronstadt, fik jeg Ordre til at møde i Udenrigsministeriet. Jeg stillede paa det opgivne Klokkeslet og blev ført ind til Hr. Delcassé, der ventede mig i sit private Arbejdsværelse. Medens han rettede et Par Spørgsmaal til mig, iagttog han mig nøje med sine søgende, noget trætte Øjne, og sagde saa uden videre Indledning:

— Man har udset Dem, Hr. Kaptajn, til et Hverv, som stiller Krav til en Generalstabs-Officers fornemste Egenskaber: Hurtighed, Tavshed og Forsigtighed. Jeg behøver naturligvis ikke at tilføje, at Udførelsen af dette Hverv vil kunne blive af gennemgribende Betydning for Deres Karriere ...

Med disse Ord tog han paa sit Skrivebord en lille Læderportefølje uden Laas og lagde den foran sig:

— Denne Mappe, sagde han og trommede paa den med Fingeren, — indeholder Dokumenter, hvis Hemmelighedsholdelse er os saa magtpaaliggende, at jeg ikke engang vil betro dem til Ziffertelegrammerne. Forinden De tager Mappen i Forvaring, vil jeg bede Dem om under Embedsed at gøre Dem bekendt med Papirerne . . .

Jeg mærkede, at han iagttog mig skarpt, medens jeg gennemsaa Dokumenterne, og jeg forsøgte derfor at se saa uanfægtet ud som muligt. Om det lykkedes mig, ved kun Himlen og Hr. Delcassé. Hvad Papirerne indeholdt, kan jeg naturligvis ikke meddele De Herrer; jeg kan kun antyde, at vor Regerings Frygt for at overgive dem til Telegraftraaden var inderlig vel begrundet . . .

Da jeg havde gennemset de tre Aktstykker, som Mappen indeholdt, sagde Hr. Delcassé:

— Med disse Dokumenter vil De endnu i Aften afrejse til København. Vor Gesandt dér har i Eftermiddag en Konference med den engelske Minister, og Resultatet af denne Samtale vil De modtage i et fjerde Akt-

stykke, som vil blive overleveret til Dem, naar De fremstiller Dem for Gesandten. Med disse fire Papirer rejser De derpaa ufortøvet til St. Petersborg og afleverer Porteføljen til den derværende franske Minister. Har De forstaaet min Instruktion?

— Fuldt ud!

— Da De nu er bekendt med Papirernes Indhold, vil De selv indse, at den yderste Forsigtighed er fornøden. Dersom denne Portefølje faldt i urette Hænder — og De ved aldrig, Hr. Kaptajn, hvor mange Spioner De er omgivet af, saa var det tilstrækkeligt til at tvinge vore Venner paa den anden Side af Kanalen til at gribe til Vaaben for at understøtte Japan. Jeg stoler imidlertid paa, at Deres Foresatte har set rigtigt, da de udpegede Dem, Hr. Kaptajn, som den rette Mand til dette Foretagende.

— Jeg skal gøre min Pligt, Hr. Minister.

— Som sagt, det stoler jeg paa. De vil faa en Guide med Dem, Stabssergent Lacroix, en paalidelig Mand, som De trygt kan lide paa. Jeg skal give de fornødne Instruktioner, saa han venter Dem paa Banegaarden. Begge De Herrer rejser naturligvis i Civil.

— Vel, Hr. Minister.

Hr. Delcassé rejste sig og rakte mig Porteføljen. Der fo'r et mat Smil over hans Ansigt, idet han sagde:

— Glem intet Øjeblik, Hr. Kaptajn, at De bærer Stof til en Verdenskrig i Brystlommen.

Derpaa rakte han mig Haanden og ønskede mig en lykkelig Rejse.

Paa Banegaarden traf jeg Guiden, en tavs, ældre Mand, hvis Ansigt jeg mindedes at have set i Generalstabs-Kontorerne. Om han var attacheret mig, for at passe paa mig eller for at gaa mig til Haande, blev jeg aldrig ganske klog paa, men han blev mig i al Fald overmaade nyttig.

Jeg vil ikke nægte, at jeg under Rejsen nu og da følte lidt nervøst op til Brystlommen, hvor Porteføljen laa forvaret. Naar man første Gang er ude i diplomatisk Mission, tager man alvorligt paa Tingene. Jeg ankom imidlertid godt og vel til København, hvor jeg tog ind paa Hotel d'Angleterre for at gøre Toilette, inden jeg fremstillede mig for Gesandten. Jeg fik et fortrinligt Værelse ud mod Torvet og et mindre Værelse mod Gaarden til Stabssergent Lacroix. Begge Værelser laa ret langt fra hinanden, men var forenede ved en elektrisk Ringeledning. Det mindre Værelse var beregnet for Tjenerskabet, naar Hotellet husede fyrstelige Gæster.

Jeg havde ikke faaet Lejlighed til at gøre ordentlig Toilette i Toget, og saa snart Lacroix havde ladt mig alene, kastede jeg min Frakke paa en Stol for at skylle Rejsestøvet af mig. Jeg havde gerne taget et Bad, men da jeg ikke kunde tage den dyrebare Portefølje med ind under Bruserne, foretrak jeg at nøjes med en Dukkert i Vandfadet. Som sagt, man gaar grundigt til Værks første Gang, man er ude . . .

Just som jeg stod og pjaskede, halvblindet af Vandet, gik Døren op bag mig. Det var Hotelkarlene, der kom med min Bagage. Medens jeg stadig stod bøjet over Vandfadet, hørte jeg dem hamre mine Kufferter i Gulvet. Jeg saa ikke saa nøje, om der var to eller tre. De var ude af Værelset igen, inden jeg havde faaet skyllet Sæben af Haar og Skæg.

Saa snart jeg havde faaet tørret mig og skiftet Linned, greb jeg efter min Frakke for at føle efter de dyrebare Papirer. Man har jo sine Instrukser.

Porteføljen var forsvundet.

Jeg troede først, jeg tog fejl. Det var jo umuligt. Jeg gennemsøgte alle Lommer med nervøs Iver, saa under alle Stole, gennemsøgte min Overfrakke. Papirerne var borte. Tabte eller stjaalne. Det sidste var det sandsynligste. Havde ikke Hr. Delcassé sagt: De ved aldrig, hvor mange Spioner De er omgivet af . . .

Min første Tanke var at ringe paa Lacroix, men i min Nervøsitet kunde jeg ikke finde Knappen. Endelig opdagede jeg den, lavt nede paa Væggen og halvt skjult af Portieren for Indgangsdøren. Jeg ringede som en Rasende. Saa snart Lacroix kom, satte jeg ham med faa Ord ind i Stillingen. Han blev lige saa forfærdet som jeg og styrtede ud for at faa fat i Værten . . .

Denne kunde naturligvis ingen Oplysninger give; den eneste, der havde været inde i Værelset, var Hotelkarlen med min Bagage. Og for dennes Hæderlighed mente han at kunne garantere . . .

— Lad os faa Manden herop! kommanderede jeg.

Karlen kom og blev straks underkastet Krydsforhør. Saa kom Forklaringen. Foruden Karlen havde der været en Drager med oppe i Værelset. Drageren havde allerede bemægtiget sig min Bagage paa Banegaarden og var fulgt med under Paaskud af, at jeg havde givet ham Ordre dertil. De havde ladet ham komme ind i Værelset, fordi de mente, han skulde hente sin Betaling . . .

— Mindes De at have set den Mand før? spurgte jeg.

— Aldrig; men han havde reglementeret Hue paa. Jeg havde derfor ingen Grund til at nære Mistro til ham . . .

Jeg indsaa straks, at denne Drager havde ikke været nogen almindelig Lommetyv. I saa Fald havde han nok sikret sig min Tegnebog, der ogsaa befandt sig i Frakken. Han havde vidst, hvad han skulde hente. Jeg var gaaet i en Fælde, som en eller anden politisk Agent havde sat ud for mig . .

Værten snakkede om at henvende sig til Politiet. Det vilde jeg naturligvis ikke høre Tale om. Saa kunde jeg lige saa godt have givet mig til at proklamere Papirernes Indhold fra Torvet . . .

— Ja — Værten trak paa Skuldrene — saa kunde han intet gøre. Han beklagede oprigtigt det skete, men uden Politiets Hjælp var der intet at stille op . . .

Jeg sagde, at jeg vilde tænke paa det og bad ham lade mig alene med Lacroix.

Saa snart Værten var gaaet, saa Lacroix paa sit Ur:

— Vi har fire Timer for os, inden Hr. Kaptajnen skal fremstille sig for Gesandten, sagde han. — Det *kunde* jo tænkes, at vi blot har været Offer for et Pengeafpresningsforsøg. Den Mand, der ejer disse Papirer, ved, hvad de er værd, og kan kræve adskillige Hundrede Tusinde Francs i Løsepenge. Jeg raader Kaptajnen til at vente . .

Jeg havde ikke stort Haab til Lacroix's Formodninger, men . . . der var jo egentlig ikke andet at gøre, end at vente.

— De kan gaa ind paa Deres Værelse, sagde jeg. — Hvis jeg vil tale med Dem, skal jeg ringe . . .

Lacroix gik og lod mig alene tilbage med de tre frygteligste Timer, jeg har tilbragt i mit Liv. Jeg troede, jeg var blevet gal . . og var det maaske ogsaa. Snart kastede jeg mig paa Sofaen, snart vandrede jeg frem og tilbage paa Gulvet. Til sidst var min Beslutning fattet. Jeg tog min Revolver op af Kufferten, eftersaa Patronerne og lagde den paa Toiletbordet. Om Dokumenterne ikke var kommet tilveje inden en Kvart i to, var dette min eneste Udvej. Tindingen foran Spejlet og færdig. Min Karriere var forspildt. Jeg vilde ikke opleve de Vanskeligheder, som min Uforsigtighed kunde bringe over mit Fædreland . . .

Timerne sneglede sig af Sted; det var, som om Tiden stod stille. Flere Gange var jeg lige ved at ringe, for at lade Politiet hente, men opgav det igen. Endnu var Papirernes Indhold ikke røbet, og det var dog det, der var Hovedsagen . . .

Da Klokken var et Kvarter over et, kom Tjeneren til mig med et Visitkort. Jeg greb det febrilsk. Det indeholdt kun Navnet:

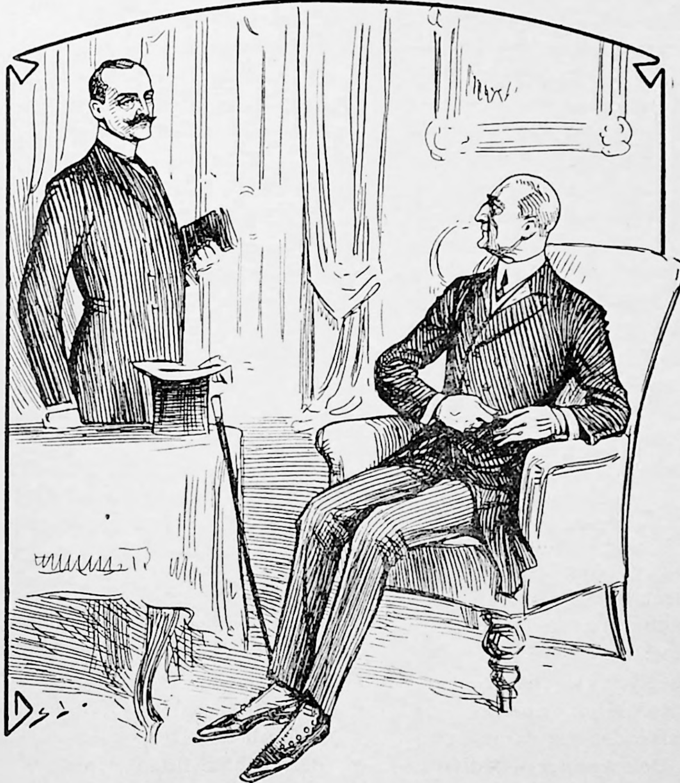
Dick O'Brien.

. . . .

Oberst von W., der med Interesse havde fulgt Oberstløjtnantens Fortælling, kunde ikke tilbageholde en drøj Kaserne-Ed, idet dette Navn blev nævnt. Franskmanden nikkede:

— Naa, De kender ham, Hr. Oberst. Ja, det var sandelig den rette Mand at komme ud for. Men da jeg ikke ved, om alle De Herrer har hørt ham omtale, maa jeg give en kort Karakteristik af ham. Dick O'Brien er Medarbejder ved »Times« og en af de Støtter, paa hvilke dette Blad grunder sin uhyre Indflydelse. Som ganske ung Mand tjente han sine journalistiske Sporer i den fransk-tyske Krig, og han har deltaget i alle de Felttog, der har været ført siden. Han har været med i Grækenland, i Abessinien. i Kina, paa Filippinerne og i Transvaal.

Sidst fulgte han Japanerne til Mukden. Saa vendte han hjem. Det gik ham for langsomt. Og dog er det ikke som Krigskorrespondent, han har sin Styrke. Den Slags Lapperier overlader han til de yngre Medarbejdere. Han er snarere en Slags storpolitisk Orakel for Kæmpebladet, en genial Strømleder for den offentlige Verdensmening. Man regner med O'Brien som en Magt, baade i Ministeierne og mellem Diplomaterne. Han er personlig Ven med Europas mægtigste Mænd og regerende Fyrster. Dertil er han en oprigtig og hensynsløs Patriot. I alt, hvad han foretager sig, har han kun et Maal for Øje, og det er Englands Storhed. Han er maaske en af de sidste store Englændere, og det er denne Retlinethed, denne Ubestikkelighed, der konsoliderer hans uhyre Autoritet. Han kunde leve som en Fyrste i en Villa ved Cornasøen eller Nizza, under en fantastisk Generalstitel, bedækket med Guld og Ordener. Men han foretrækker som Dick O'Brien slet og ret at flakke hvileløs fra Verdensdel til Verdensdel, fra Hotel til Hotel, som en Storpolitikens Ahasverus, og man fortæller, at det eneste Hæderstegn han har modtaget, er en Medaille for højeste Points i Pistolskydning i en af Londons patriotiske Klubber.

Der er endnu Tid, saa De kan naa at fremstille Dem for Deres Gesandt.

Jeg havde ofte hørt ham omtale, men aldrig set ham, og det var derfor ikke uden Nysgerrighed, jeg betragtede ham, idet han traadte ind. Han var en høj, mager Mand, en typisk Englænder, med kraftige og energiske Træk og hvasse Øjne. Hans graasprængte Haar var omhyggeligt skilt paa Siden, Ansigtet skægløst, hans Paaklædning næsten overdrevent London Style. Efterpaa min Opfordring at have taget Plads, sagde han i en let Tone. som om det drejede sig om en Bagatel:

— De har været saa uheldig, Hr. Kaptajn, at tabe en Portefølje, der indeholdt nogle for Deres Regering ret vigtige, ja næsten kompromitterende Dokumenter . . .

— Tabe! udbrød jeg. — Stjaalet er de . . Han afbrød mig kort.

— Jeg sagde »tabe«, fordi det er den eneste Udvej, der maa være mulig. Her er nemlig Porteføljen. Jeg har fundet den herude paa Gangen . . . . mærk Dem vel, Hr. Kaptajn, *fundet* den, og jeg har den Ære at levere Dem den tilbage. Vær saa god.

Han saa paa Uret og sagde, som en Mand, der ved alt:

— Der er endnu Tid, saa De kan naa at fremstille Dem for Deres Gesandt.

Jeg havde nervøst grebet Mappen og undersøgt Indholdet. Alle tre Dokumenter var i god Behold.

O'Brien betragtede interesseret sin Støvle. Han ventede aabenbart, at jeg skulde tale. Jeg gemte Mappen i min Brystlomme og knappede Frakken. Saa spurgte jeg:

— De har g ort Dem bekendt med disse Dokumenter?

Han saa op paa mig og sagde rolig:

— Ja, jeg har fotograferet dem.

Det løb mig koldt ned ad Ryggen. Denne Mand var farligere, end jeg havde troet. Og jeg anede ikke, hvad jeg skulde foretage mig over for ham. En Amerikaner kan man bestikke, en Franskmand kan man lokke med Kvinder, ja, selv en Englænder, en almindelig Englænder kan man drikke paa Pelsen. Men O'Brien . . O'Brien, den ubestikkelige, den uovervindelige . . . . Jeg mærkede, hvor min Stemme rystede, da jeg spurgte ham:

— Og hvad agter De nu at gøre?

— Give Dem et Valg.

— Og det er?

Han sagde langsomt med mere Vægt paa Ordene end før:

— Enten begiver De Dem til Deres Gesandt Kl. to, som Deres Instruktion lyder. I saa Fald afsender jeg samtidigt en Depesche med Dokumentets Ordlyd til mit Blad og afrejser med Aftentoget for personlig at overgive Fotografierne til den engelske Regering. Eller ogsaa gør De mig den Ære at lade mig holde Dem med Selskab tilbage til Paris, hvor Hr. Delcassé vil behage at tilintetgøre disse Papirer i min Nærværelse . .

— Og hvis jeg nu foretrækker det første?

— Saa er der Sandsynlighed for, at Englands Flaade er mobiliseret inden fire og tyve Timer.

Jeg betænkte mig et Øjeblik. O'Brien saa atter paa sit Ur.

— De har ikke lang Tid at betænke Dem i, Hr. Kaptajn, sagde han. — Om en halv Time skal De være hos Gesandten . . .

— Men — spurgte jeg — kan jeg forvente, Mr. O'Brien, at De vil forholde Dem passiv, saa længe jeg ikke har afgivet disse Papirer i St. Petersborg?

— Naturligvis. Saa længe Dokumenterne er uskadelige, er der ingen Grund for mig til at telegrafere . . .

— Det giver De mig Deres Ord paa?

— Ja, det giver jeg Dem mit Ord paa.

— Vel, svarede jeg, saa kan jeg ikke modtage noget af Deres Alternativer.

Han saa overrasket paa mig. Jeg stod lænet til Portieren med Hænderne paa Ryggen, og bestræbte mig for at se saa behersket ud som muligt.

— Ser De nogen tredje Løsning? spurgte han.

— Ja.

— Og det er?

— At blive her.

— Her?

— Her i dette Værelse. Saa længe jeg opholder mig her i Byen, sker der intet, og saa længe, der intet sker, er der ingen Grund for Dem til at telegrafere. Verdensbegivenhederne staar stille med os to, Mr. O'Brien. De er nødsaget til at blive her og passe paa mig. Jeg indbyder Dem til at være min Gæst. Slipper De mig af Syne, er De paa usikker Grund. Jeg *kan* rejse til St. Petersborg, men jeg kan ogsaa rejse til Paris eller London . . . vor Regering kan blive underrettet om Deres Forehavende og neutralisere Deres Hensigt. Fra nu og til det Øjeblik, disse Papirer overgaar i andre Hænder, er De og jeg bundne sammen af vor fælles Hemmelighed. Har jeg ikke Ret?

Der kom virkelig noget, der lignede et Smil, frem i hans kolde Øjne.

— Jo sagde han. — De har fuldstændig Ret, Hr. Kaptajn. Men hvad venter De egentlig at vinde ved denne Udsættelse . . ?

— Tid . . . og maaske Raad.

— Well, svarede han. — Lad os da slaa os til Ro. Som De kan indse, har jeg været ganske optaget denne Formiddag. Jeg har derfor ikke haft Tid til at spise Lunch, og De har formodentlig ikke haft synderlig Appetit. Skal vi spise Frokost, Hr. Kaptajn?

— Med Fornøjelse! sagde jeg og ringede paa Tjeneren.

Kort efter sad vi ved et fortræffeligt Bord og tog for os med god Samvittighed. Samtalen var i Begyndelsen lidt tvungen, men det varede ikke længe, før vi befandt os rigtig godt i hinandens Selskab. Jeg har sjældent truffet en saa aandfuld Mand som O'Brien. Hans Personalbekendtskab var, som jeg allerede har berørt, uhyre, og hans Hukommelse aldeles fænomenal. En Samtale med ham var som at nyde en Ekstrakt af Verdensbegivenhederne draabevis. Han besad alle de Egenskaber, der skaber en fremragende Mand: den kæmpemæssige Viden, den personlige Opfattelse, det hurtige Overblik, men først og sidst ejede han bag sit utilgængelige Ydre denne ægte engelske, kloge Humor, der altid har faaet mig til at tro, at Engelsk er Gudernes Tungemaal . .

Efter Frokosten fik vi hentet Whisky og Sodavand og fortsatte Samtalen. Hvad vi talte om? Om alt . . Krig, Politik, Mennesker, om alt det, som en Mand, der har overværet alle sin Samtids Begivenheder, kan berette. Da vi havde tømt Flasken, var det Tid at spise til Middag. Vi spiste til Middag som før paa to Mands Haand. Bag efter drak vi Whisky og snakkede til Kl. to om Natten. Saa gik vi til Ro, i samme Værelse naturligvis. Vi stillede et Skærmbrædt op mellem Sengene. For Resten tror jeg ikke, at O'Brien sov. Han laa og passede paa mig.

Næste Dag begyndte vi igen. Vi var uadskillelige som siamesiske Tvillinger. Vi ledsagede hinanden til Badeværelset, vi spiste Frokost, vi drak Whisky, vi snakkede. Hvad der mest forbavsede mig at lægge Mærke til var, at han i alle Forhold havde et bestemt System at gaa frem efter. Hans Hjærne var inddelt som en Logaritmetabel. Saaledes spurgte jeg ham, hvorledes han bar sig ad med at skelne mellem de Tusinder af Mennesker, han kendte rundt om i alle fem Verdensdele:

— Intet er lettere, sagde han. — Jeg bider blot Mærke i en bestemt Ejendommelighed hos Vedkommende . . . . en Bagatel, som ingen ellers lægger Mærke til, og som han mangen Gang ikke har Rede paa selv. Ved Hjælp af denne ene Ejendommelighed kan jeg rekonstruere Manden i min Bevidsthed, naar jeg lyster. Hvis det f. Eks. ikke var mig muligt at erindre noget nærmere om den engelske Leder af det kinesiske Jernbanevæsen, saa slaar jeg blot op i mine Optegnelser og ser, at han glipper neuralgisk med det højre Øjelaag. Dette er nok til, ved en Idéforbindelse, at bringe alle hans øvrige Forhold, Stilling, Karriere, Personlighed, Familieforhold o. s. v. à présent i min Erindring . . .

— Og hvilken Rubrik i Lexikonet kommer jeg saa ind under?

— De har en Ejendommelighed, som De formodentlig knapt selv ved af. Medens de fleste Franskmænd gestikulerer ivrigt, naar de taler, saa stiller De Dem op ad Væggen med Hænderne paa Ryggen, hver Gang Samtalen begynder at interessere Dem . . .

Vi drak megen Whisky den Dag, spiste en udmærket Middag, og gik til Ro langt ud paa Natten.

Den tredje Dag ved Frokosten mærkede jeg, at O'Brien begyndte at blive mør. To Nætter uden Søvn og rigeligt med Whisky er mere end selv en Englænders Nerver kan staa for. Dog lod han sig ikke mærke med noget. Han konverserede som før, fortalte og drak. Men jeg bemærkede, at hans Hænder dirrede ganske let, og at han undertiden stoppede midt i en Sætning uden at fuldende . . .

Vi drak Whisky hele Eftermiddagen. Vi drak seks eller syv Flasker paa de tre Dage, og jeg var alkoholforgiftet flere Uger efter . . .

Da vi hen mod Aften atter nærmede os Bunden paa en Flaske, saa jeg, at han var kørt træt. Spændingen i ham var udløst, Nerverne var i Færd med at slappes. Jeg tror nok, at hvis jeg havde villet appellere til hans Medlidenhed, kunde jeg have faaet ham til at udlevere Pladerne, men det var ikke min Hensigt. Jeg havde bedre Kort paa Haanden. Jeg ventede.

Da jeg begyndte at tale om at spise til Middag, sagde han:

— Skal vi ikke se at faa en Ende paa

dette, Hr. Kaptajn. Eller hvor længe har De tænkt at fortsætte . .?

Nu havde jeg ham. O'Brien var kørt fast. Det var gaaet, som jeg beregnede. For ham gjaldt det Fædrelandet . . for mig min Fremtid og Karriere. Man *er* sig selv nærmest. Jeg havde haft mere at staa imod med end han. Derfor havde jeg nu faaet Overtaget.

— Vi kan afbryde, saa snart det behager Dem, Mr. O'Brien, sagde jeg og rejste mig. Tillader De, jeg kalder paa min Guide?

— Vær saa god.

Jeg gik hen til Portieren, skød den til Side og trykkede paa Knappen. O'Brien spærrede Øjnene op.

— Sidder der en Kontakt til en Ringeledning der? spurgte han.

— Som De ser.

Lacroix kom.

— Vil De bringe mig de Telegrammer, der er kommet til mig siden i Forgaars, sagde jeg.

Lacroix kom straks efter tilbage med en halv Snes aabne Depescher. Jeg løb dem hurtigt igennem. Saa skød jeg dem over til O'Brien:

— Behag at læse . . .

Han havde ikke faaet læst mere end nogle Linjer i den første Depesche, før han lod den falde og saa op paa mig.

— Hvordan Fanden har De baaret Dem ad med det, Mand?

— Ganske enkelt, Mr. O'Brien, sagde jeg. — Hver Gang jeg, som De antog, stod støttet op ad Portieren dér, med Hænderne paa Ryggen, og samtalede med Dem, telegraferede jeg ved Hjælp af Ringeapparatet til Stabssergent Lacroix, som lod Telegrammerne gaa videre. Et langt og et kort Tryk paa Knappen er lige saa godt som en Streg og en Prik. Stabssergent Lacroix har gjort sine Sager fortrinligt . . . Han saa paa mig uden at kunne faa et Ord frem. Jeg saa, hvor det trak i Nerverynkerne om Øjnene.

Hvordan Fanden har De baaret Dem ad med det Mand?

— Behag at læse — vedblev jeg. — De vil da se, at en Kopi af Dokumenterne er Dags Formiddag rigtig afleveret i St. Petersborg, at Hr. Delcassé har beroliget Deres Regering med en fortrolig Note, og at Deres eget Blad i sin Eftermiddags-Udgave bringer Redegørelse for det, Offentligheden

behøver at vide. Læs »Times« for i Eftermiddag, Mr. O'Brien. Den er nu under Trykning, og det er for sent at telegrafere. De vil da for en Gangs Skyld se, at en Verdensbegivenhed er afgjort uden Dem . .

Jeg nægter ikke, at jeg nød min Triumf. Men det varede kun et Øjeblik, før Mr. O'Brien havde genvundet Fatningen. Hans kloge Smil brød frem; han rejste sig og rakte mig Haanden.

— Deres Haand, Hr. Kaptajn — sagde han. — Det er ikke enhver givet at overliste O'Brien, men jeg indrømmer, at De har kørt mig fast. De er endnu en ung Mand; jeg tror, De vil bringe det vidt.

Han trykkede oprigtigt min Haand:

— Jeg skal erindre Dem, naar jeg træffer Hr. Delcassé, vedblev han. — Og en Ting endnu: Jeg har været Deres Gæst i tre Dage. Gør mig den Fornøjelse til Gengæld at spise til Middag med mig . . .

Jeg samtykkede, og jeg har ikke længe tilbragt saa fornøjelige Timer. Trætheden var fuldstændig strøget af O'Brien; han var spændstig, livlig og underholdende, som før. Han fortalte, han lo, han agtede mig som en værdig Modstander. Vi skiltes som Venner . . .

Senere har jeg intet hørt fra ham. Saa vidt jeg ved, er han for Tiden i Rusland for at studere Hungersnøden. Han kan ogsaa være paa Vej til Japan. Man ved aldrig, hvor Verdensuroen blæser ham hen. Han er som Stormfuglene; hvor han gaar, følger Uvejret efter . . .

Næste Dag vendte jeg tilbage til Paris og aflagde Rapport i Udenrigsministeriet. Jeg kunde jo egentlig ikke paastaa, at jeg havde løst mit Hverv, men jeg tror alligevel ikke, at Hr. Delcassé var utilfreds med mig. En Uge før han blev tvunget til at demissionere, blev jeg udnævnt til Oberstløjtnant, og, som Mr. O'Brien sagde, jeg er jo endnu en ung Mand . . .

Den lille Oberstløjtnant smilede fornøjet med sine hvide Tænder og kastede en ny udrøget Cigaret hen til de øvrige, der havde ophobet sig i Askebægret.

DØDSSEJLEREN

AF

MICHEL PROVINS. OVERSAT AF J. AARBYE

Fra den blaa skyfri Himmel sender Solen sine brændende Straaler ned over det dyb-blaa Hav, hvor Lystyachten Cybele skærer gennem Vandet, medens det hvide Skum bruser op om Forstavnen. Den elegante Yacht, med Skroget holdt i hvidt og Guld fjerner sig stedse mere fra Land, hvorfra den tilsidst kun øjnes som et lyst Punkt i Horizonten. Og medens den nedgaaende Sol forgylder Tage og Vinduer staar paa Strandbredden en Skare Nysgerrige, Misundelige og Uindviede og stirrer efter det prægtige Skib med Silkeflagene, der smælder for Vinden.

Paa Cybeles Dæk ligger henslængt i magelige Stole og paa bløde Chaiselonguer henved fyrretyve Passagerer, hvis trætte, voksagtige Træk og matte, sløve Øjne synes aldeles uberørte af det herlige Sceneri, som opruller sig for dem.

I Bagstavnen staar Doktor Lapouge i ivrig Samtale med sin Nevø, Doktor Brezolles, en ung Kandidat, der lige er færdig med Hospitalstjenesten.

Brezolles (smilende). — Det er en smuk Last vi har inde!

Lapouge. — Ja, Du har Ret. Overnervøse, Blodfattige, Brystsyge, Halvgale, udlevede Ungkarle og indbildte Syge som f. Eks. den Tyksak til Cardequin der ligger og vrider sig derhenne paa Chaiselonguen, allesammen Patienter til 100 Francs pr. Dag, Søluften indbefattet.

Brezolles. — Hør, Onkel, det er en genial Ide!

Lapouge (fornøjet). — Ja, ikke sandt? Paa et

Tidspunkt hvor al Udnyttelse af Patienterne er paa Højdepunktet maatte man jo finde paa noget nyt. De fine Patienter tager ikke mere op i Bjergene, Sanatorierne har mistet deres tidligere Tillokkelse, de schweiziske Hotelværter har proppet deres Pensionærer for meget med Nudler, Makaroni og Melspiser — Vegatarismen, den sidste ny Opfindelse er ikke længer interessant. Der var altsaa ikke andet at gøre end at finde paa noget ganske ekstraordinært og det tror jeg er lykkedes mig: en Lystyacht med den mest raffinerede Komfort ombord, enorme Priser, Luksusbehandling af enhver Art, alle hygiejniske Forholdsregler, dernæst Tillokkelsen ved det Ukendte; Lystyachten for Søluftsbade, den absolute Isolering, hvor det er umuligt at faa nogensomhelst Forbindelse med Omverdenen. Jeg synes selv at det er et originalt Paafund.

Brezolles. — For Resten kan Folk da have godt af den Kur.

Lapouge. — Selvfølgelig. Og ved Siden af mit pekuniære Udbytte giver dette Foretagende mig en vis filantropisk Glans.

Brezolles. — Vil Du være saa god at sætte mig lidt ind i min Bestilling.

Lapouge. — Den er ikke vanskelig. Du skal blot lægge Mærke til, hvorledes jeg forholder mig overfor alle disse Mennesker: Du skal med englelig Taalmodighed paahøre alle deres Klager, hvor urimelige de end er, Du skal tro paa alle deres Fornemmelser og straks skrive noget op som kan lindre dem. Hvis man ikke straks skriver noget op, tror de, at man ikke ved Besked om deres Sygdom og den Tro maa de ikke faa.

Brezolles. — Men hvad skal jeg skrive op til dem . . . Medicin?

Lapouge. — Nej, saa lidt Medicin som muligt. Medicin er ikke moderne mere. Nej, giv dem Vandkure, Gymnastik, Elektricitet, o. s. v. For det første er det meget dyrere og for det andet er det en Modesag. Patienterne elsker hvad der er moderne og uforstaaeligt, derfor sværmer de for Elektricitet.

Brezolles. — Og de har ikke Skade af at blive elektriserede?

Lapouge. — Nej, Du kan jo gøre Strømmen ganske svag. Desuden er der i hele denne Flok ingen der er farlig syge, undtagen det unge Par, som staar derhenne Haand i Haand ved Kaptejnens Kahyt.

Brezolles. — Et brystsygt Par?

Lapouge. — Desværre ja. De tilbeder hinanden og er i Besiddelse af alle Livets Goder, men de aner ikke selv, hvor syge de er. Dem har jeg virkelig ondt af og jeg er bange for, at vi ikke faar dem levende med hjem.

Brezolles. — Det vilde være en ubehagelig Historie for de andre Patienters Skyld.

Lapouge. — Det har jeg overvejet, og skulde det ske maa vi lægge dem ned i Fryserummet indtil vi anløber en Havn. Vi siger saa til de andre, at de er for syge til at være oppe og maa blive i Køjerne (Han tager sin Nevø under Armen) Naa, lad os nu gaa hen til vore Syge, saa kan Du stifte nærmere Bekendskab med dem, de sætter Pris paa, at vi er ved Haanden. Det er jo deres Bestilling at plage os baade Nat og Dag, og den benytter de sig af i fuldt Maal.

Lægerne nærmer sig en overnervøs Herre, der med Kronometret i Haanden er meget optaget af at føle sin Puls.

Lapouge (gemytlig). — Naa, Hr. Melinet, hvor mange Pulsslag er der saa i Minuttet? Har De lidt Feber?

Melinet. (urolig) — Halvfjerds! . . . Ja, der er lidt Feber.

Lapouge. — Nej, med halvfjerds har man virkelig ikke Feber, det er en aldeles normal Puls.

Melinet. — For mig er den ikke normal. Min slaar aldrig mere end fem eller seksoghalvtreds og det beviser jo hvor uendelig min Organisme er svækket.

Lapouge. — Der tager De virkelig fejl. Det afhænger fuldstændig af Personen. Der er Folk, som er meget kraftige, men hvis Puls slaar ganske langsomt.

Brezolles. — Napoleons, for Eksempel, slog kun fyrretyve i Minuttet.

Melinet (henrykt). — Nej, slog Napoleons virkelig kun fyrre?

Brezolles. — Det gjorde den! Og han manglede da hverken Styrke eller Energi.

Melinet (tungsindig). — Det er nok muligt, men han døde dog af Kræft.

Lapouge. — Det havde da ikke noget med Pulsen at gøre.

Melinet. — Maaske. Men hvorledes vil De forklare det, at jeg, der ellers har seksoghalvtreds Pulsslag nu har haft halvfjerds eller tooghalvfjerds, siden jeg er kommet ombord. Det maa være et Bevis paa, at der er noget galt med Blodomløbet.

Lapouge. — Nej, tværtimod. Det beviser jo netop, at den friske Søluft allerede indvirker paa Deres Organisme.

Melinet (glad). — Aa, tror De, at jeg har godt af det?

Lapouge. — Ja, det kan De stole paa. Jeg garanterer for, at De nok skal blive helt rask naar De kommer tilbage fra denne Tur. . . . (Han gaar videre med Brezolles). Saa, nu er han i godt Humør i de første fire ogtyve Timer; men hvis hans Puls i overmorgen slaar femoghalvtreds maa vi udfinde en Grund derfor og give enten Varmen, Fugtighed eller Luften Skylden. Man maa altid se at finde paa en Grund.

(Han tiltaler en Passager, der med en gnaven Mine sidder sammenkrøben i en Lænestol). Kære Hr. Davis, maa jeg forestille Dem min Nevø og Assistent, Doktor Brezolles.

(Til Nevøen). — Det er Sir John Davis, den bekendte Millionær.

Davis (med et ironisk Smil). — Millionær, jo, tak, det er nok Omtale værd! Det kan stort nytte, at jeg har slidt som et Asen for at tjene de Gulddynger, som jeg nu ikke kan bruge! Intet kan jeg mere, slet intet! . . . . Jeg ved ikke hvad jeg vilde give den, der kunde give mig mine tabte Kræfter tilbage!

Lapouge. — Det har jeg jo lovet at gøre.

Davis (med et Skuldertræk). — Ja, det kan De indbilde de Tosser, som endnu tror paa Lægekunsten, men ikke mig! Alverdens berømte Læger har prøvet deres Kure paa mig! Og hvad har det nyttet? . . . De er jo ikke almægtige og det er kun den Almægtige der kan gengive et nedbrudt Legeme den tabte Kraft!

Lapouge (beskedent). — Maaske at denne Kur . . . .?

Davis (irriteret). — Denne Kur? Jeg har ogsaa Lystyachter og jeg har tilbragt hele Aar paa Søen. Har det kureret mig? . . . . De bilder Dem maaske ind, at Deres Baad, som er overfyldt med syge Stakler, skulde have en heldbringende Virkning paa mig? Jeg er taget med for at faa Forandring, for at se Folk, der er ligesaa ødelagte og endnu mere vanskelige end jeg . . . jeg er taget med . . . . ved jeg hvorfor? . . . . For at prøve noget andet! . . . . Og saa lod det til, at De satte saa megen Pris derpaa.

De to Læger forlader ham lidt lange i Ansigtet.

Lapouge. — Ham er der ikke noget at stille op med. . . . Han kender baade sig selv og os til Bunds! (Han lægger Haanden paa Skulderen af en Passager, der drømmende stirrer ud i Horizonten). — Naa, Hr. Chatrier, er De lidt mindre trist end ved Afrejsen?

Chatrier (sagte). — Det er det samme, Doktor.

Lapouge. — Hvad stod De og betragtede?

Chatrier. — Frankrig som bliver mindre og mindre derude. (Med et Suk). — Naar jeg tænker paa, at alt hvad mit Hjærte hænger ved er indesluttet i det lille mørke Land derude! Tror De virkelig, Doktor at denne Adskillelse, denne Fjernelse fra alt hvad man har kær, kan have en god Virkning baade i fysisk og moralsk Henseende?

Lapouge. — Absolut I den Tilstand af Overanstrengelse og Overnervøsitet De var, maatte De bort fra Familien. Ensomheden og denne Ro her paa Havet vil lidt efter lidt have en heldbringende Indflydelse paa Dem.

Chatrier. — Jeg frygter for, at det modsatte bliver Tilfældet (fortvivlet). Jeg føler mig som et Menneske der ikke mere kan indaande den Luft, som er nødvendig for dets Tilværelse.

Lapouge. — Tro dog ikke det! De overanstrængte Dem jo tidlig og silde for Deres Families Skyld. Man kan ikke ustraffet slide Nat og Dag; der er en Grænse for, hvor langt et Menneskes Kræfter strækker til. . . . Nu skal De blot se at faa lidt Ro i Sindet og gøre Dem Umage for ikke at tænke!

Chatrier (træt). — Hvad kan det hjælpe! Naar man ikke længer kan gøre nogen Nytte og man ikke en Gang kan blive hos dem, man elsker højst, hvad er Livet saa værd?

Han gaar hen til Rælingen og stirrer fortvivlet ud over Vandet.

Brezolles (til Onklen). — Stakkel! Han har maaske Ret! Han føler sig som en forvist.

Lapouge. — Ja, forvist af den Hustru han elsker saa højt og som har foreholdt ham Nødvendigheden af denne Sørejse, for at hun kan tilbringe to Maaneder i Ro med sin Tilbeder. . . . . Det er nok Umagen værd at sætte sit Helbred til for en saadan Kvinde! . . . . (Han peger smilende hen paa en halvgal Mand, der gaar op og ned ad Dækket med afmaalte Skridt). — Se paa Cardequin! Han tager stadig Skridt paa 65 Centimeter, snart i en og snart i en anden Retning, idet han samtidig tæller Gulvfjælene! Han er dejlig, kan Du tro! Han har et Helbred som en Okse og en ren Strudsmave . . . og dog bilder han sig stadig ind, at han er ved at krepere. Saa snart man taler til ham om en ny Kur prøver han den øjeblikkelig. Han er i det mindste ved den halvtredsindstyvende, uden at han endnu er bleven daarlig.

Brezolles (med Beundring). — Det var som Pokker!

Cardequin (der er bleven afbrudt i sin Traven). — 3,237! . . . Vent lidt! . . . 3,238, 39, 40! Saa, det var et rundt Tal! (Han nedskriver det paa sin Mansket.) Nu har jeg kun at multiplicere Fjælene med deres Bredde, 12 Centimeter, og saa dividere Tallet med mine Skridts Længde, det vil sige, 65 Centimeter, saa ved jeg hvor lang en Vej jeg har tilbagelagt.

Lapouge (til sin Nevø). — Hr. Cardequin er en praktisk og akurat Mand.

Cardequin (til Brezolles, som Lapouge præsenterer for ham). — Der skal være System i alt hvad jeg foretager mig. Naar jeg nu er færdig med mine Øvelser tager jeg et Fodbad i varmt, steriliseret Vand og derpaa ifører jeg mig mine Sokker, som er opvarmede til akurat samme Varmegrad som mit Legeme: 36,5, eller 37, eller 37,2. Jeg har et Spritapperat, hvor jeg aldeles nøje kan passe Varmegraden.

Lapouge. — Fortæl min Nevø, om det System De har opfundet til Brug om Natten.

Cardequin. — Ja, det er storartet, kan De

tro! Jeg har ladet lave en Træindretning, som holder Lagnet lidt fra Kroppen, saa det ikke berører de store Tæer. Hvis Lagnet nemlig rører ved dem bliver Blodcirkulationen selvfølgelig langsommere der.

Brezolles (som har ondt ved at bekæmpe sin Latter). — Det var en udmærket Opfindelse! Jeg kan tænke mig, at De sover aldeles brillant.

Cardequin (klagende). — Ak, nej, desværre! Hvis jeg var rask sov jeg nok! . . . Men De kan jo se, hvor daarlig jeg ser ud! (Peger paa sine rødmossede Kinder). — Se, hvor bleg jeg er! Naar man er saa udmattet som jeg, tør man slet ikke tænke paa Fremtiden. (Til Lapouge) Lige siden i Morges har jeg haft Smerter, som jeg endnu ikke før har haft . . . en Slags Trækninger i det højre Ben! . . . Det skulde da vel aldrig være en begyndende Benedder?

Lapouge. — Hvad tænker De paa! Det er saamænd intet farligt Tilfælde. Naar de blot hver Morgen, naar De vaagner, spiser en halv Snes Kirsebær og samtidig strækker det højre Ben og spytter Stenene ud, en efter en hen over Foden, saa skal De se det hjælper nok.

Cardequin. — Hvilken Slags Kirsebær skal det være?

Lapouge. — De kan jo prøve med spanske i tre, fire Dage, saa kan vi jo altid se.

Brezolles (fjerner sig med Onklen). — Det var en nem Recept.

Lapouge (peger paa Cardequin, som staar hensunken i Betragtninger). — Nu skal Du se, at han er ved at opfinde et nyt System med Kirsebærstenene.

Lægerne er nu naaet hen til det brystsyge Par, som de komplimenterer for deres gode Udseende og taler med om Fremtidsplaner naar de er kurerede,

Han (sørgmodig, da Lægerne har vendt Ryggen til). — Hvor de anstrenger sig for at skjule Sandheden for os.

Hun. — De aner jo ikke, at vi ved det.

Han (fortvivlet). — Hvor det er frygteligt, at vi ved det! Hvorfor har vi dog, da vi var i Paris, ønsket at kende Sandheden ved hver især at udspørge to forskellige Læger om hinandens Tilstand? . . . At vide, at man er redningsløst fortabt . . . og næsten vide, naar Fristen er udløben, ligesom de Ulykkelige der venter paa at blive halshuggede!

Hun. — Græd ikke, Elskede! . . . Husk, at vi har endnu næsten en Maaned at leve i! . . . En hel lang Maaned til at holde af hinanden i! . . . Der er Mennesker paa firsindstyve Aar, der ikke i hele deres Levetid har oplevet en saa lykkelig Maaned! Saa kan man virkelig godt dø! . . . Hvad skulde vi i Grunden blive her længere efter, naar vi har nydt Lykken saa fuldt ud?

Han. — Vi kunde jo vedblive at nyde Lykken!

Hun. — Saa blev den vist slidt op!

Han (tager hende ømt i sine Arme). — Du har Ret! Lad os nyde Lykken i hvert af de hellige Minutter vi har tilbage, hvert af dem er for os en kostelig Perle, som en for en glider fra os! . . .

(Et voldsomt Hosteanfald afbryder nam og et Øjeblik efter hoster hans Hustru omkap med ham, indtil de begge udmattede segner ned paa en Stol.)

Lapouge, (som under Hosteanfaldene er kommen tilbage med Brezolles). — De to faar vi ikke levende med hjem! . . .

Brezolles. — Det er i Grunden en blodig Ironi af Dig, Onkel, at kalde denne Dødssejler Cybele, der jo er Naturkraftens Gudinde.

Lapouge. — Nej, det har jeg netop gjort med Vilje, det er et Navn, som indgyder Folk Tillid!

Ovre paa Kysten staar en Fisker, der har været ude paa Fangst i ti Timer for at bringe det fattige Resultat hjem. Han ser det prægtige Skib med det hvide, forgyldte Skrog passere forbi, hører Silkeflagene smælde for Vinden og udbryder med hadefuld, misundelig Stemme:

Guds Død og Pine, der er dog Folk, som har det for godt her i Verden!

SMAA SKYER

HUSLIG DISKUSSION

AF

JULES

Personerne: *Han*, lille, forkludret og ironisk.
Hun, stor, smuk og logisk.

(*Han* sidder i sin egen Stue ved Skrivebordet med den nys ankomne kvartalsmæssige Gasregning i Haanden. Inde fra Divanen i hendes Stue høres en svagtkvidrende, næsten naturlig Nynnen. Han rasler nervøst med Regningen, uden at dette synes at gøre noget Skaar i den sjælelige Ligevægt, der nynnes om inde i den anden Stue.

Saa lægger han langsomt sin Cigar fra sig paa Askebægret og rømmer sig svagt. Han gør et lille forlegent Hop i Stolen og siger:)

— Høræh . . .

Hun (standser pludselig sin Nynnen et Øjeblik, men fortsætter straks med fornyet Friskhed).

Han: (svagt dirrende) Høm . . . Høræh . . .

Hun: (der stadig ikke synes, at hun hører ham, nynner videre).

Han: Høræh . . . den Gasregning . . .

Hun: (kommer frem i Døren) Talte Du, min Ven?

Han: (med et tildels ildesvarslende Udtryk i sit lille visne Ansigt) Ja, det er den Gasregning.

Hun: Hvad for en Gasregning?

Han: Gasregningen, som kom nu. Dette vort treaarige Ægteskabs stadig tilbagevendende Diskussionsemne kan vel ikke pludselig desinteressere Dig i den Grad, at Du ikke har lagt Mærke til, at det var Gasregningen, Du selv lige nylig lagde ind paa mit Skrivebord.

Hun: Naah — den — naa. Denne Gang er den vel ikke ret stor, vi har jo passet paa med Gassen hele Tiden, og vi har jo næsten ingen Gas brændt denne Gang.

Han: Den er dog 10 Kroner større end sidst.

Hun: 10 Kroner . . . ja det er Barnet. Det sluger forfærdelig meget Gas, al den Opvarmning af Mælk og Vælling og af Vand til Bad og til Vask.

Han: (der strider haardt for at bevare det onde Blink i Øjet). Saavidt jeg husker fra tidligere Forhandlinger af samme Slags, har vi lige siden det første Aar af vort Ægteskab haft et Barn som slugte Gas. Kan det være tænkeligt, at den sidste sluger for 15 à 20 Kroner Gas i Kvartalet mere end den første.

Hun: (der føler, at der maa gøres noget for at flytte Dialogens Tyngdepunkt). Du skulde ikke haane Børnene. Børnene har allesammen været rigtig søde.

Han: Ja, de ligner deres Mor.

Hun: (i Fortvivlelsesudbrud og inderlig glad over at være smuttet bort fra Gasregningen). Jeg kan ikke taale Din forfærdelige Satirisering. Du ved hvor den piner mig og hvor dybt ulykkelig Du gør mig ved at ironisere over mig og Børnene. Jeg kan ikke holde det ud. Du dræber mig. Jeg forgaar. Jeg lider.

(*Hun* kaster sig ned i Lænestolen ved Arbejdsbordet med Ansigtet skjult i Hænderne og lider i en Stilling, der ganske tilfældig lader tilsyne et Par smaabitte, ganske nye Chevreaustøvler med Laksnuder.

Han sidder først og grunder paa, hvorle-

des han skal faa anbragt den med Gasregningen igen, uden at ophidse hende yderligere med sin Ironi. Thi af Erfaring ved han, at dette hans eneste nogenlunde respekterede Forsvars- og Angrebsvaaben er magtesløst overfor hendes energiske og snildt udtænkte Sindsoprør.

Saa opdager han Angrebspunktet — Laksnuderne).

Han: (saa strængt, som han tør) Har Du nu faaet nye Støvler igen.

Hun: (hulker stille, stadigt med Ansigtet skjult i Hænderne).

Han: (et lille Korn mere usikker) Du ødsler da ogsaa ganske forfærdeligt. Det er jo ikke mere end 2 Maaneder siden, Du fik Støvler sidst.

Hun: (hulker videre, højt, krampagtigt, logisk).

Han: Hvad græder Du for.

Hun: Jeg . . . jeg . . . jeg er . . . saa forfærdelig ked . . . af . . . af den Gasregning. Jeg synes, den er bleven saa stor denne Gang.

Han: (mistroisk) Synes Du det.

Hun: (inderlig glad over at være smuttet fra Støvlerne) Ja, det er virkelig ogsaa altfor meget — altfor meget. Jeg vilde ogsaa ønske, at jeg kunde lære at spare rigtig paa alle Kanter, saa vi kunde undgaa alle disse forfærdelige Diskussioner, som jeg forvolder (hun græder tørt).

Han: (der visner i Stolen som et Blad Solen svider) Aah, Du kan vel endnu lære det.

Hun: (raadsnar, styrter hen til ham, slynger Armene om hans Hals og sætter sig paa hans Knæ). Aah, tak fordi Du er saa forfærdelig god mod mig — og saa overbærende og rar. Aah, hvor Du er klog — bare jeg kunde blive lige saa klog som Dig.

Han: (der alt har forudset Slagets Gang lyser af satanisk Ironi) Ingen Aarsag.

Hun: (der ved, at den farlige Ironi nu er indadvendt og uskadelig, stikker Laksnuderne frem og siger) De er pæne, ikke?

Han: (ser ned paa dem samtykkende og fejgt).

Hun: (hopper fra ham, løber ind til sig selv i sin egen Stue og kaster sig smaakvidrende ned paa Divanen) Du!

Han: Ja.

Hun: Kom lidt.

Han: (gaar ind og sætter sig ved Siden af hende paa Divanen med Gasregningen i Haanden).

Hun: Den er da virkelig heller ikke saa stor den Gasregning, naar man betænker Barnet.

(*Han*, der er bleven endnu mindre baade sjæleligt og legemligt, siden har har betraadt hendes Stue, rasler lidt med Papiret og læser det samme Tal om igen.

Nu ser han paa det med mandig Sindsro. Han ved, det bliver endnu større næste Gang).

HJEMMETS NOVELLER

NR. 8 MAJ 1907 3. AARG.

MAJ

HJEMMETS NOVELLER

Gustav Wied i Karikatur.

„TAK FOR BEHAGELIGT SELSKAB!“

AF

GUSTAV WIED

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Klokken slaar $10^1/_2$ . . . Toldassistent Buchwald kommer ind paa Hotel Skandinavien for at faa sin Aften-Whisky. Han er lille, mager og gusten. Det paastaas, at han er Morfinist:

— God Aften, d'Hrr.

— God Aften, Buchwald.

— God Aften, Tolder.

Tolderen hænger Uniformsfrakken fra sig og sætter sig hen ved sit Stambord foran Hjørnesofaen, hvor Whiskyen allerede er sat frem.

Ved det store Midterbord sidder Sparekassefuldmægtig Laurberg over sit Øl, gammel, udslidt, matøjet.

Og ved Marmorbordet under Vinduet sidder den fede Kommunelærer Halvorsen med sin Kaffe og Cognak.

Lokalet oser af Tobaksrøg og gamle Maddunster. Kelner Jokumsen sover bag Buffeten. Og udenfor ligger Torvet øde, tomt og mørkt.

Kommunelæreren løfter Hovedet og ser ondt over paa Fuldmægtigen, der har 1800 Kr. i Gage, medens Halvorsen kun har 1100:

— Hvad Sprog talte De egentlig, da De var paa Møen i Sommer, Laurberg? spørger han saa.

— *Møensk*, naturligvis!

— Naa, ja, det er sandt, De har jo været der før.

Nu bliver der en længere, dødlignende Pause.

Saa siger det pludselig: H-ræv! nede i Kelner Jokumsens Hals; og han vaagner

og smasker og stirrer forvildet omkring . . men falder straks efter hen igen.

Lidt efter snyder Fuldmægtig Laurberg buldrende sin Næse og ytrer derpaa tænksomt:

— Der *maa* nu foregaa noget i min Mave, som jeg ikke forstaar.

— Saa—e . .? siger Kommunelæreren sløvt.

— Ja—e . . for hver Gang jeg pudser min Næse lidt kraftigt, saa mærker jeg saadan en underlig Smag af Daasehummer.

— Hvor? spørger Toldassistenten.

— I *Munden*, naturligvis!

— Ja, men saa *har* De vel spist *Daasehummer* da? mener Kommunelæreren.

— *Nej*, Gu' har jeg ikke nej; det er jo netop det underlige.

— Ja, saa er De vel raadden indvendig ligesom vi andre, afgør Tolderen.

— Raadden indvendig . . *Sludder*!

Fuldmægtigen og Toldassistenten er Ungkarle; Kommunelæreren er Enkemand. Deherrer har intet at skaffe med hinanden Dagen lang. Men om Aftenen mødes de her paa Hotellet for at forfriske sig i hinandens Selskab.

Efter en ny Pause gaber Kommunelæreren, saa at det knager i Kæber, Stol og Lemmer:

— Det er vel ellers snart Sengetid?

— Ja . . gaber Tolderen tilbage — Gud være lovet!

Men Fuldmægtigen drejer stille Viseren et Tal frem paa sit »Bier-Ur«, der er hans Stolthed, og som han har faaet af en Ven, der har været i München:

— En Bajer til, Jokumsen!

Kelneren tumler op og bringer det forlangte.

— Hvad Nummer er *det*, Jokumsen?

— Nummer otte.

— Det passer!

Saa døser Deherrer paany hen for en Stund; indtil der lyder slæbende Trin udenfor paa Fliserne.

Fuldmægtigen lytter:

— Nu gaar Markussen hjem fra »Harmonien«, saa skal vi andre vel ogsaa se at komme afsted . . .

— *Har* han faaet solgt sin Ejendom? spørger Kommunelæreren.

— Ja.

— Hvormeget har Sparekassen staaende i den?

— Det véd jeg ikke.

— Gu' véd De saa! . . . Flytter han til København?

— Ja, det si'er de.

Toldassistenten, der nu ligger med Nakken tilbagelænet mod Sofaryggen, vælter Ansigtet om mod Stuen:

— Er det sandt, at han vil gaa til Balletten?

— Hø! siger Fuldmægtigen.

— Ha! siger Kommunelæren.

— Hi! siger Kelneren.

Marcussen har nemlig Wattersot og gaar ved to Stokke. —

Klokken slaar 11½.

— Jokumsen, en Bajer!

— Og en Cognak!

— Og en Vand!

— Hvorfor si'er De *Vand*, naar De mener *Whisky*? . . snerrer Fuldmægtigen arrig; han kan ikke fordrage den Slags Humbug.

Men Toldassistenten svarer ikke; han er faldet i Gab. Umaadeholdent og tøjlesløst giver han sig hen. Man kan se ham helt ned paa Drøvlen. Han tramper ubehersket og dunker i Sofaens Plyds, saa Støvet staar.

— Aa, Gud Fader, Søn og Helligaand! siger han og gramser krampagtig med Fingrene ud i Luften.

— Aa, Gud bevare os alle tretten op igennem sine syv Himle! Hvem der laa i sin Seng!

Og Kommunelæreren bliver smittet og begynder at vride sig som en Orm paa Stolen:

— Aa Jesus, Jesus, Jesus! siger han og strækker Armene i Vejret, saa at Normaltrøjen kommer til Syne foran Ærmerne. — Aa Gud, aa Gud, aa Gud og Jomfru Maria og alle de andre hellige Madammer staa vos bi!

Men Fuldmægtigen, der er af bedre Forældre, stritter imod. Han *vil* ikke gabe. Han presser en Haand haardt ind mod Munden for at kvæle Tilbøjeligheden. Men saa kommer han pludselig til at nyse, Haanden flyver bort, og han maa give fortabt. Og da han først er begyndt, gaber og gaber han vildere end nogen af de andre. Hans Ansigt bliver til ét stort tandløst Hul, og hans Arme og Ben staar stift ud fra Kroppen, som havde han ædt Stryknin:

— La, la, la! siger han. — Tu, tu, tu! Li, li, li! Herre Du himmelske Fader, nu gaar Jorden under med seks Heste for hver Ende!

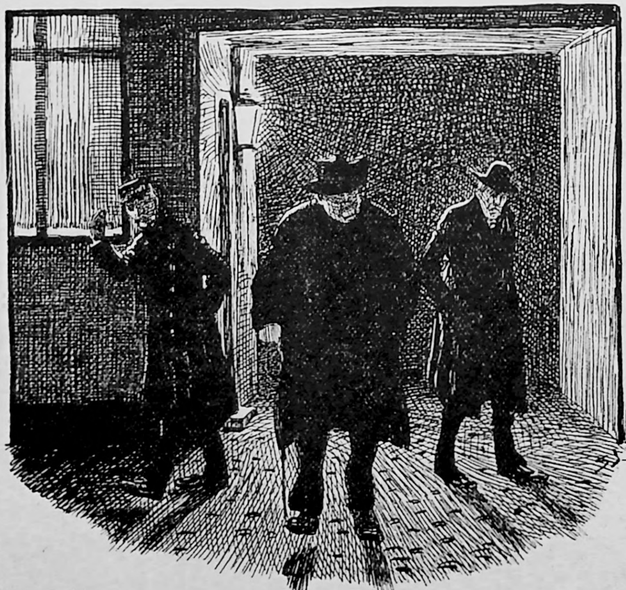
— —

Klokken slaar 12. —

Deherrer tømmer deres Glas og betaler. De giver Jokumsen hver fem Øre i Drikkepenge. Det bliver lige femten.

Udenfor Hotellet nikker de sløvt til hinanden:

— Tak for behageligt Selskab . .! siger de og forsvinder hver ad sin Vej bort over det øde Torv.

HVAD DER HÆNDTE I GRAVKAMMERET

EN FORTÆLLING FRA NORGE

AF ANDERS J. ERIKSHOLM

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Fuldmægtig Ahrent Blok stod paa Platformen udenfor Waggonen og nød Synet af det herlige norske Landskab, som den lille smalsporede Bane rutschede igennem paa Vej til Ringerike.

Der var dejlige Birkelunde, som det var som et Æventyr at køre ind i, og der var bratte Styrtninger, malerisk dybe Kløfter, hvor Granen skød høj og rank op ad Siderne, og hvor Birken borede sig ind imellem og bredte sin lyse Drømmekaabe over de mørke Naaletræer.

Og man fangede i Forbifarten Glimt af solbeskinnet Vand og af smaa Bygder med et slankt Kirketaarn paa Baggrund af en granklædt Li.

Saa svingede Banen pludselig, og det vekslede med Fjæld og Skov, indtil en ny Svingning lukkede op for andre Sider af Naturens Rigdom og stillede Beskueren nye Billeder for Øje.

Fuldmægtigen gik ind i sin Kupé og satte sig ved Vinduet. Han var i en fortræffelig Stemning. Hvor var det dejligt at rejse, dobbelt dejligt, naar man kunde sætte Kursen, hvorhen Indskydelserne førte én og ikke havde en fiks og færdig Rejseplan, der afdelte éns Tid i Dage og Timer og holdt én selv fast som i en Skruestik.

I Gaar havde han ikke haft nogen Anelse om den Ringerikes-Tur, han nu havde givet sig ud paa. Han var staaet af ved en Station, der bar det poetiske Navn »Lier«, og da der intet Hotel var paa Stedet, havde han søgt til den nærliggende Skydsstation, en lysmalet Trævilla med Altan, hvor der sad en meget blond og meget mildøjet Jente og syede.

Han havde faaet Værelse paa Skydsstationen og var her truffen sammen med en Landsmand, en sindig Jyde og Skogkulturmand, der i varme Ord anbefalede Fuldmægtigen at ofre to-tre Dage paa en Ringerikes-Tur. »Joda, den Tur er meget lønnende«, sagde Kulturmanden og slog det fast med et Par korte, energiske Hovednik, Og næste Morgen, da Ahrent Blok havde spist sin Frokost, ruslede han af Sted med den liden smalsporede Lierbane og med Billet til Sundvolden.

Og nu kørte han ind i Æventyret — med alt det ukendtes lønlige Dragen og med den improviserede Rejses Friskhed og Fuglefrihed i Sindet. Han havde ellers tænkt sig at tage til Kongsberg og videre til Gausta og Rjukanfos. Men af Venner og Kendinge, der havde befaret denne Allemands-Turistrute, havde han hørt saa hastemte Henrykkelses-Udbrud over Gausta og Rjukanfos, at det kvalmede for ham ved Tanken, saa han gladelig stillede sit Besøg dér i Bero til senere.

Til Kongsberg skulde han dog i al Fald, den Ting var sikker nok. Han vilde i denne By aflægge et Besøg hos en ung Dame, som han meget glædede sig til at gense. Frøken Clara Bagger var hans gamle Bekendt fra det københavnske Pensionat, hvor de begge havde boet et halvt Aars Tid og taget mangen Tørn sammen ved Middags- og Aftensbordet — Diskussionen kunde stundom blive noget stormfuld, tænde hvasse eller lune Glimt i Øjnene og jage Blodet op i Kinderne.

Fuldmægtig Blok smilte: Disse Pensionats-Diskussioner kunde bevæge sig om alle mulige Æmner mellem Himmel og Jord. Hvor kunde den lille Frøken Clara blive ivrig, naar Ordskiftet tog Fart, og hvor klædte det hende udmærket! Hendes smukke graa Øjne lynede af Energi, og hendes Ord faldt med en egen djærv og frisk Klang som Øksehug i Skoven paa en Foraarsdag.

Frøken Clara var en udpræget selvstændig Natur, og Fuldmægtigen, der var et Stykke af en Drillepind, morede sig undertiden ved som decideret Modstander af hendes Anskuelser at bringe den unge Dame i Harnisk. Men naar han bagefter lod skinne igennem, at Modstanden kun var paa Skrømt, blev Frøken Clara vred, og saa maatte der Tid og gode Ord for at faa hende blid igen.

Men de havde haft mange muntre Timer sammen, og Blok havde savnet hende mangen Gang, efter at hun for omtrent to Aar siden var rejst til Norge for at modtage en Plads i Kongsberg. Han havde ved hendes Afrejse bragt hende en Buket af lyserøde Roser, og siden var der vekslet nogle Brevkort imellem dem, norske og danske Prospekter med faa og ikke meget sigende Ord.

Men de Ord dannede dog som et Slags levende Bro, og hver Gang et nyt Kort var kommet, syntes Blok, den ranke, blonde Pigeskikkelse med det energiske Glimt i de graa Øjne ligesom kom ham nærmere i varm og voksende Sympati.

Medens han nu sad og tænkte paa hende,

rislede en Strøm af Varme gennem hans Aarer, og han greb sig i at ønske, at Frøken Clara i denne Stund sad ved hans Side og lod sit Blik følge hans ud over de mørke Fjældsider og de lysløvede Lunde. Hans Længsel videde sig ud imod hende, og han tænkte med et Smil paa, hvor det skulde blive morsomt at se hendes overraskede Mine, naar han en Dag i Kongsberg, pludselig og uventet, traadte ind i det Hus, hvor hun levede.

Saa slog den Tanke med ét ned i ham: Sæt, Frøken Clara var groet fast heroppe i de mørke Fjældes Land? Sæt, at hun, med sin energiske, selvstændige Natur, havde valgt og viet sig til en eller anden filantropisk Gerning, eller — eller at en ung Mand havde vundet hendes Haand og Hjærte? —

Der blev for varmt inde i Kupeen. Blok rejste sig og traadte atter ud paa Platformen. Konduktøren stod ved Siden af ham. Han holdt en Avis i Haanden. Da Toget kørte tæt forbi et lille Hus, kastede Konduktøren Avisen, der blev grebet af nogle Børn, som holdt Vagt udenfor Huset.

Kort efter sagtnede Toget sin Fart. Et skovbræmmet Vand blaanede frem forude. Man var ved Svangstrand, Banens Endepunkt. Og Tyrifjorden laa blank og skinnende i Sommerdagens Sol.

Toget holdt. De rejsende steg ud for at føres videre af Dampskibet »Ringerike«, der ved Fjordbryggen laa rede til at afgaa til Sundvolden.

Kaptajnen klemtede med sin Klokke. Enkeltvis, parvis og i smaa Grupper slentrede Passagererne om Bord, stablende Kufferter og Rejsegods omkring paa Dækket som de kunde bedst. Et Par Pift i Dampfløjten, og Skibet gled frem over den skønne Tyrifjord, der slyngede sig som et blankt Bælte mellem grønne Fjældsider.

Blok havde taget Plads forude. Hans Blik søgte ud over Fjorden og de omgivende Fjælde, hvor Solglansen lidt efter lidt forsvandt. Himlen blev paa en Gang overtrukken med et mørkt Skylag, Vandet fik en underlig død og blækagtig Farve, og Regnen begyndte at falde, fin og tæt.

Blok trak sig ind under Solsejlet og svøbte sin Havelok tættere om sig. Denne Vekslen af Naturens Luner fængslede ham, og hans Øjne fulgte de Tusinder af smaa, blygraa Ringe, Sommerregnens blødt faldende Draaber dannede paa Vandets Overflade.

Regnen holdt snart op, men Solen vilde ikke komme igen. I Tørvejr naaedes Sundvolden, og i et langt Tog drog de Rejsende fra Bryggen til »Hotel Sundvolden«, en hyggelig lysmalet Træbygning, klemt inde mellem Fjord og Fjæld og med det norske Flag festligt vajende i den graatunge Luft.

Gennem et Slags Veranda, hvor den øverste Del af Væggene dannedes af rødstribet Teltdug, der var til at rulle op, traadte Blok ind i Hotellet. Verandaen var halvvejs optagen af spisende Gæster, mellem hvilke de nyankomne banede sig Vej, tjenende Aander løb frem og tilbage, mer eller mindre konfuse af Travlheden, fra de indre Værelser lød Knive og Gaflers Raslen og Summen af mange Stemmer.

Men idet samme vendte Frøkenen sig smilende om mod sin Bordherre, en ældre Gentleman i graa Sommerdress . . .

Blok fik omsider fat i Værten og forebragte sit Ærinde. Nejda, der var desværre i Øjeblikket intet ledigt Værelse paa Hotellet. Men han havde en Anneksgaard ganske tæt herved, bare to Minutters Gang . . . Og Blok lod sig vise Vej til Anneksgaarden, følgende i Hælene paa en lyshaaret Tærne, der havde grebet hans Kuffert.

»Annekset« laa lidt til højre, næsten klods op ad Fjældet. Tærnen aabnede Døren til et Værelse i andet Stokværk og trak sig derpaa tilbage. Blok hængte sin Havelok og Rejsehue fra sig og gik hen til Vinduet. Der var Udsyn til en ret høj og ret stejl Fjældskraaning. Det var vel altsaa »Krokkleven«, tænkte han, Højdepunktet, hvorom Yngvar Nielsens Rejsebog havde saa veltalende Ord, og hvorfra der skulde være saa særdeles vakker en Udsigt. Ja, nu fik vi jo se. Han maatte derop i Morgen straks efter Frokost. I Dag blev det for sent, og Solen syntes ogsaa helt at have gemt sig bag det fugtigtglinsende Graaværkstæppe, der hang deroppe over Fjældet. Men hvor Luften var frisk efter Regnen, saa ganske helsekvægende frisk! Blok stod i det aabne Vindu og drak Luften ind i dybe Aandedrag. Saa gav han sig til at nynne en Bjørnsonsk Fjældvise, brød pludselig af for at vaske sig, gjorde et hastigt Toilette og gik over i Hotellet for at spise til Middag.

Da Blok fra Verandaen vilde træde ind i Hotellets Spisesal, blev han overrasket staaende paa Tærskelen.

Ved den øverste Ende af det lange, fuldt besatte Bord sad en ung blond Dame, som han mente at kende. Var det ikke Frøken *Clara Bagger*? Han kunde blot se hende i Profil. Men i det samme vendte Frøkenen sig smilende om mod sin Bordherre, en ældre Gentlemann i graa Sommerdress, og da var Blok vis i sin Sag. Jo, det *var* Frøken Clara! Hendes blonde og friske Skønhed, hendes graa Øjnes levende Smil, som han huskede saa godt!

Han var ved at træde ind for at hilse paa hende, men betænkte sig og trak sig atter tilbage. Paa et lille Bord i Verandaen laa Fremmedbogen, hvori han nylig havde indført sit Navn. Han slog op i den. Jo, dér var det — blandt ankomne Gæster fra Dagen før. »Boghandler Gundersen og Frøken Clara Bagger fra Kongsberg« stod der med en stiv og kantet Kontorskrift. Det maatte være Boghandleren, der havde skrevet begge Navne.

Bloks Haand rystede, medens han holdt Bogen, og hans Hjærte bankede i et noget hurtigere Tempo, end det plejede. Hvad var nu dette for noget? spurgte han sig selv. Han, som ellers altid bevarede sin Ro og Koldblodighed! Havde han Grund til noget Slags Bevægelse, fordi han uventet traf paa en ung Dame, han nærede en vis Sympati for, og fandt hende ledsaget af en ham ubekendt Herre?

Hans Bekendtskab med samme unge Dame var jo ikke af nogen intimere Art. Hun skyldte ham intet Regnskab for sine Handlinger, skyldte ham overhovedet intet Hensyn. Det hele var jo den selvfølgeligste Sag af Verden, ligesom det maatte være ham ganske uvedkommende, hvem der var bemeldte unge Dames Rejseledsager!

Blok smilte overlegent og lukkede Bogen i. Men han var ikke saa overlegen, som han lod. Han var rystet op af sin vante Sindsro. For Pokker ogsaa! Han havde glædet sig til et Møde med Frøken Clara, og nu var hans Glæde strandet paa ubehagelige Overraskelsers Skær.

Men det var jo dog aldeles latterligt at tænke, at en forstandig og kæk ung Pige som Clara Bagger kunde være forlovet med en halvgammel og skaldet Person som denne Boghandler, der sad ved hendes Side inde i Spisesalen! Men var dette ikke Tilfældet, hvorledes da forklare deres Samvær? Og deres Navne, der var indført sammen i Fremmedbogen? »Boghandler Gundersen og Frøken Clara Bagger fra Kongsberg.« Dette lille »og« stod dér og bandt de to Navne sammen paa en skæbnesvanger Maade . . .

Der var et Par ledige Stole ved det dækkede Bord paa Verandaen. Blok valgte sin Plads saaledes, at han kunde se de to inde i Spisesalen. Han saa, at Boghandleren var lutter Elskværdighed overfor Frøken Clara, og Frøkenen hviskede ham imellem noget i Øret, hvorpaa han brød ud i en dæmpet Latter. Saamænd en hyggelig tête-à-tête! —

Blok begyndte paa sin Middag. Det var Suppe og Kalvesteg og som Dessert Skovjordbær med Fløde. Da Blok var ved Stegen, skrabede Stolene mod Gulvet inde i Spisesalen, Gæsterne rejste sig for at vandre ud eller gaa til deres Værelser. Blok bøjede sig over sin Tallerken og syntes saa optaget af at spise, at han slet ikke lagde Mærke til, hvem der passerede forbi hans Plads. Han saa dog baade Frøken Clara og hendes — hendes Ledsager. Frøkenen bar en klædelig lysegraa Kjole, en bred, nedfaldende Lærredsflip og et stort hvidt Humbug. Det blonde Haar stod som et Silkepur om hendes Ansigt og skjulte næsten helt Ørene.

Idet Frøken Clara passerede forbi Bloks Plads, gav det et Ryk i hende, og en hastig Rødme skød op i hendes Kinder. Men Blok vedblev uforstyrret at spise, og Frøken Clara gik ind i Garderoben for at hente sin Hat. I dette Øjeblik saa Blok, at hendes Kinder var lidt rødere, end da hun sad inde ved Bordet.

Boghandleren kom ud fra Garderoben med graa Filthat og sølvknappet Stok. Han traadte ned ad Verandaens Trappe, men vendte sig derpaa om mod Frøkenen, der kom bagefter. »Aa, lille Clara,« bad han, »vil du hente mit Rejseplaid? Jeg synes, Luften er noget kølig nu.«

Frøken Clara hentede Reiseplaidet, stak sin Arm ind under Boghandlerens, og de to gik langsomt ned ad mod Fjorden. Blok drejede sin Stol, saa han kunde blive ved at se dem. De gik over Broen, der adskilte Tyrifjord og Kroksund, og fortsatte ad Fjældvejen til højre langs Vandet.

Gud véd, om den Boghandler var rig? tænkte Blok. Han saa egentlig ikke ud til det. Maaske var han Enkemand med mange Børn? Sagtens var det Medfølelsen med de moderløse smaa, der havde taget Frøken Clara om Hjærtet, for det kunde da for Himlens Skyld ikke være den skaldede Boghandler! Han havde vel oven i Købet Gigt, siden han skulde have sit Plaid med sig. Frøken Clara kunde saamænd faa styret sin filantropiske Lyst til at hygge og hæge og værne og pleje!

— Blok var naaet til Desserten. Han faldt pludselig i Staver over, at en meget fyldig Dame overfor ham forsynede sig for anden Gang med en vældig Portion Jordbær. Han indledede en Samtale med hende og fik at vide, at hun var fra Christiania. Saa spiste han færdig, rejste sig og tog sin Hat for at gaa en Tur.

Han gik ikke over Broen, men fulgte Vejen til venstre langs Tyrifjorden. Der var et Landhandleri tæt ved »Annekset«, og der var Smaahytter, der reklamerede med »Kaffe og Selters

og Logi for Rejsende«. Lidt længere borte laa en Gaard nok saa hyggeligt paa en grønklædt Tunge, der stak ud i Fjorden.

Da Blok kom tilbage fra Turen, gik han op paa sit Værelse. Han havde noget skriftligt Arbejde at besørge, og Klokken var over otte, da han gik ned for at spise til Aften. Der var kun faa Gæster ved Aftensbordet, Frøken Clara var der ikke, og saa snart Blok havde spist, gik han tilbage til sit Værelse for at gaa i Seng.

Han sov snart, men det var en urolig Søvn, fuld af Drømme. Snart kørte han paa Jernbane ad endeløse Strækninger, snart befandt han sig i en lille Baad paa Skageraks skummende Bølger, og det saa hvert Øjeblik ud til, at Baaden vilde blive knust mod Klippekysten. Umiddelbart efter havde han en ny Drøm. Han var sammen med Frøken Clara, og de stod pludselig i en Gravhvælving, hvor et Rædselens Mørke omgav dem. Da slyngede hun sine Arme om hans Hals og udbrød: Aa, Ahrent, Ahrent, frels mig! Dig er det, jeg elsker — dig, *dig* alene!«

Ahrent Blok fo'r op. Den aarle Sommermorgens Lys faldt ind i Værelset. Drømmen stod levende for ham. Han fornam endnu Uhyggen fra Gravhvælvingen og det søde Behag, der rislede igennem ham, da Frøken Clara lagde sine Arme om hans Hals. —

Han lukkede Øjnene og laa en Stund som i en Halvdrøm. Saa rejste han sig op paa Albuen og strøg sin Haand hen over Panden. Blot der ikke var noget i Vejen med hans Nerver — eller var det bare Aftensmaaltidet, der havde været for tungt at sove paa?

* * *

»De skal vel op paa Kleven?« spurgte Værten, da Blok mødte ved Frokostbordet.

Ja, Blok havde tænkt at gaa derop, saa snart han havde spist.

»Jada, Vejen gaar op gennem Skaret tæt herved. En meget vakker Tur er det! Naar De kommer til »Klevstuen«, fører en opvardet Sti frem til »Kongens Udsigt«, et Fremspring paa Fjældet, hvorfra De kan se Gausta og Norefjæld og flere Fjælde i Telemarken og Hallingdal.«

— Et Kvarter efter var Blok paa Vej »op gennem Skaret«. Vejen var stenet og tung og gik temmelig brat op over. Men i Dag skinnede Solen fra en sommerlys Himmel, Luften var ren og frisk, og det duftede af Gran paa Fjældet. Og nær Vejen rislede en Bæk ned over mossede Sten og dryppede sine klare Toner frem — som en lys og fin Akkord i Fjældensomhedens store Kor . . .

Blok paavirkedes af Fjældnaturens ejendommelige Stemning, og halvt uvilkaarlig gav han sig til at nynne paa en Bjørnsonsk Vise:

»Drag ej med dig Dalens Tvang
i de grønne Lider,
skyl den i en frejdig Sang
ned ad Fjældets Sider!«

Endelig var Toppen af Kleven naaet. »Klevstuen«, et landligt Gæstgiveri med et Slags Altan eller Svalegang, laa deroppe, hyggeligt indbydende den trætte Vandrer til et Øjebliks Rast. Blok fulgte ikke Indbydelsen, men gik videre til »Kongens Udsigt«. Vejen svingede til højre og førte hele Tiden gennem Skov, og Vejen var bare en stenet Sti. Men den var let at finde, for den var »opvardet«, som Værten paa Sundvolden havde sagt. »Varderne« var hvide Kors, der snart tegnede sig paa en Træstamme, snart paa en Fjældsten.

En halv Times Vandring ad den stenede Sti, og Blok stod ved Maalet. Han kunde se Jærnrækværket ved Fjældkanten, og foran en Bænk. Paa Bænken sad en Dame i lysegraa Dragt og nød Udsigten gennem en Kikkert. Men var det ikke *hende* — og alene? . . Saa, nu begyndte det famøse Hjærte paa sine Kunster igen! Men nu *vilde* han være rolig. Hun skulde ikke mærke noget — ikke det allermindste . . .

Han traadte et Par Skridt frem — og stod ved hendes Side. Tog saa smilenda sin Hue af og hilste.

»God Dag, Frøken Bagger!«

Frøkenen rejste sig og rakte sin Haand frem.

»God Dag, Hr. Blok! Og vel mødt paa »Krokkleven«!«

»Vel mødt igen, Frøken! Det var et ret besynderligt Træf, at vi skulde mødes her.«

»Ja, ingen undgaar sin Skæbne! Men da vi begge er Gæster paa Sundvolden, er Træffet endda ikke saa besynderligt . . . Hvorfor vilde De ikke hilse paa mig i Gaar ved Middagen!«

»Jeg saa Dem ikke, Frøken.«

»Meget muligt! For De naglede Deres Øjne ned i Tallerkenen, saa jeg næsten frygtede, De ikke kunde faa dem igen . . . Naa, men De er altsaa kommen til Norge. Hvad synes De om Naturen heroppe?«

»Den fortryller mig. Og De?«

»Jeg er saa glad ved at leve i Norge, at det maaske er tvivlsomt, om jeg nogen Sinde vender tilbage til Danmark.«

Naturligvis! tænkte Blok. Det vil tage Tid med Enkemanden og Gigten og alle Ungerne! Det vil ikke blive let at rive sig løs, naar hun først kommer til at gaa rundt i *den* Trædemølle . . .

»Jeg havde for øvrigt tænkt paa at besøge Dem i Kongsberg,« sagde han. »Men da jeg nu træffer Dem her . . .«

»Saa tager De ikke til Kongsberg?«

»Nej. Saa lægger jeg min Rejserute noget anderledes. Tager maaske en Tur op gennem Hallingdal og Valders «

»Dér er ogsaa uhyre vakkert. Jeg var der sidste Sommer . . . Hør, Hr. Blok, har De slet ikke savnet mig? Bare en lille bitte Smule?«

»Jo, Frøken, jeg har savnet Dem meget.«

»Har De virkelig. De kan ogsaa tro, at jeg har tænkt paa Dem. I Begyndelsen savnede jeg forfærdeligt vore Diskussioner. Heroppe har jeg ingen at slaas med! Nordmændene bliver ikke »sinte« paa mig. De bare ler ad mig, naar jeg bli'r ivrig.«

Hum, tænkte Blok. Ham, Enkemanden med Gigten var altsaa for magelig til at optage Diskussioner med unge Damer.

»Men De kan tro, at jeg var tit fnysende vred paa Dem,« vedblev Frøkenen. »Meget mere, end jeg surmulede til.«

Hun vendte sig pludselig imod ham, og der var et spillende Liv i hendes graa Øjne.

»Nej. Men sandt at sige, synes De foreløbig at have glemt, hvorfor De er kommen herop. De vender jo slet ikke Blikket udover!«

»Ogsaa det er et stort Savn, Hr. Blok: ikke at have nogen at blive vred paa — og skælde ud!«

Blok svarede ikke straks. Nu begyndte Hjærtet paa Kunster igen! De Øjne ogsaa! Gid den skaldede Boghandler havde siddet paa Gausta eller Norefjæld, saa han og Frøken Clara kunde være sammen ikke blot paa »Krokkleven«, men hele Livet igennem! Eller om det blot ikke var kommet til dette Møde imellem dem — for han elskede hende — *han elskede hende!* det følte han nu!

»De siger ikke noget, Hr. Blok?«

Blok smilte.

»Jeg kan jo desværre ikke være Dem til Tjeneste, Frøken. De faa Øjeblikke, vi her er sammen, skulde vi dog ikke bruge til at skændes!«

»Nej. Men sandt at sige, synes De foreløbig at have glemt, hvorfor De er kommen herop. De vender jo slet ikke Blikket udover! Vil De blot se! Hele Ringerike med Tyrifjorden ligger som et Kort for deres Fødder, omrammet i det fjærne af blaanende Fjælde — som det saa poetisk hedder i Rejsebogen!«

Frøken Clara pegede.

»Se, de Legetøjshuse dernede, det er Sundvolden. Og ovre paa den anden Side af Fjorden ligger »Hotel Kroksund«. Men de Fjældspidser dér, langt borte, det er Gausta og Norefjæld. Vil De laane min Kikkert? Jeg har orienteret mig, før De kom . . Ser De nu Gausta?«

»Ja,« sagde Blok, og han tilføjede i Tanken: Blot *han* sad dér!

Han stod en Stund med Kikkerten for Øjet. Hvor de Fjælde var ham komplet rasende ligegyldige! Det eneste, han brød sig om, var den unge Kvinde, der stod ved hans Side. Alle hans Sanser aabnede sig imod hende og ligesom sugede hende til sig: hendes levende Smil, hendes Øjnes varme Glans, Solstænkene i hendes Haar og hendes Legemes Duft.

Han maatte næsten gøre Vold paa sig for ikke at tage hende i sine Arme og sige: »Clara, jeg elsker Dem — bryd Dem ikke om den anden! Ene for Deres Skyld er jeg kommen til Norge!«

— Frøken Clara havde sat sig paa Bænken. Da han vendte sig imod hende, gjorde hun Tegn, at han skulde sætte sig hos hende. Men da han satte sig, brast hun i Latter.

»Nej, men kære, hvor De ser gravalvorlig ud! Er det saa slemt, det, jeg forlanger af Dem? Naa, vær nu ikke forstemt! Husk, hvad Bjørnson siger:

Drag ej med dig Dalens Tvang
i de grønne Lider,
skyl den i en frejdig Sang
ned ad Fjældets Sider!«

At den Sang ogsaa var paa hendes Læber, tænkte Blok. Var det ikke et Bevis paa aandelig Sympati imellem dem — var det ikke?

»Fortæl mig nu lidt om København,« bad Frøken Clara. »Eller helst rigtig meget! For jeg længes jo nu alligevel en Del efter — efter alt det gamle.«

Blok fortalte om Teatrene og om fælles Kendinge i København.

Og Frøken Clara lyttede ivrigt. Indtil hun pludselig pegede ned over Tyrifjorden, der havde faaet en mørk, blaasort Farve.

»Nu faar vi en veritabel Hagelbyge!« udbrød hun. »Vi maa se at komme i Tørvejr snarest.«

Og hun sprang op og løb hurtigt nedover, fulgt af Blok.

Det suste i Luften, og Haglene begyndte at falde, store og hvide. Haglene stribede Luften, hoppede omkring paa den stenede Sti og blev liggende inde mellem Granerne. Blok og Clara søgte Ly under en høj Gran. Men da Haglene bombarderede dem med omtrent samme Styrke, gav de sig atter ud i Vejret og naaede snart »Klevstuen«.

I »Klevstuen« var flere Turister, hvoraf nogle fra Sundvolden, ligesom de selv dreven i Ly af Uvejret. Blok spejdede efter Boghandleren. Havde han ikke holdt Rast her, medens Frøken Clara var gaaet videre til »Udsigten«? Det lod ikke til det. Allenfals lod han sig ikke se. Og Blok vilde ikke spørge — nej, han vilde ikke spørge! Frøken Clara lod slet ikke til at savne nogen..

Blok bestilte Kaffe, og da Hagelbygen drev over, drak de Kaffen ude paa Svalegangen. Frøken Clara var i straalende Humør, og Blok smittedes deraf, spøgte og lo om Kap med hende og ofrede ikke en Tanke paa hin Person, som han havde ønsket hensat paa en eller anden Fjældtop langt borte!

Lidt efter gav de sig paa Nedturen. Men straks efter begyndte det at regne, og Regnen varede ufortrødent ved. De søgte Ly snart her, snart der, tog saa hinanden i Hænderne og lod det staa til ned over den opblødte Vej og de vaade Sten, der var bleven glatte af Regnen. Deres Klæder var vaade, Støvlerne saa ud, som havde de vadet i Dynd, nu og da rutschede løse Smaasten efter dem. Men som kaade og overgivne Børn lo de til hinanden og blev blot ved at løbe.

Regnen var just hørt op, da de naaede Sundvolden, forpustede og hede i Kinderne. Med et skælmsk Nik smuttede Frøken Clara ind i Hotellet for straks at forsvinde i Retning af sit Værelse, og Blok gik over i »Annekset« for at foretage et højst nødvendigt Toilette før Middagen.

* * *

Blok befandt sig i en saa straalende glad Sindsstemning, at han ikke kunde forholde sig rolig. Medens han skilte sig af med det vaade Tøj og tog Strømper og Benklæder frem af sin Kuffert, gik han snart fløjtende, snart nynnende frem og tilbage i Værelset. Og pludselig blev han staaende foran Bordet ved Vinduet. »Hun elsker ikke Boghandleren!« sagde han. »Nej, hun elsker ham ikke!«

Da han havde slaaet dette fast, gav han sig atter til at fløjte. Omsider blev han færdig med sin Paaklædning. Støvlerne havde midlertidig været stoppet med Avispapir og blev nu gjort i nogenlunde præsentabel Stand. Da han havde taget dem paa, vaskede han sig, rettede paa sit Slips og purrede op i sit mørke, krusede Haar.

Saa, nu var han rede til at møde den norske Bjørn dernede! Han kunde komme an og ikke være for sikker paa sit Bytte! For det skulde bli snappet væk lige for Næsen hans, saasandt hans Navn var Ahrent Blok! —

Blok tog Trappen i Spring. Men da han stod nede paa Grønsværet foran »Annekset«, betænkte han sig. Det var nok bedst at samle og klare Tankerne lidt først. Han skulde dog ikke komme brusende som den første den bedste Friskfyr og Spradebasse!

Han drejede om ad Vejen, han gik i Gaar, langs Tyrifjorden med dens smaa Næs og Holme, der i Øjeblikket laa belyst af Solen. Efter en lille halv Times Forløb vendte han tilbage og gik straks ind i Hotellets Spisesal.

Hans Blik gled søgende frem mellem Gæsternes Række. Frøken Clara og Boghandleren var der ikke. Mon de allerede skulde have spist? Han spurgte en af de tjenende Aander med de store hvide Forklæder.

»Nejda! Frøkenen og den gamle Herre fra Kongsberg er rejst.«

»*Er de rejst?*«

»Jada! Herren bestilte Skyds til Hønefos i Morges.«

Blok stod ubehagelig overrasket. Var det Frø-

ken Clara, der flygtede for ham, eller var det Bjørnen, der klogelig vilde bringe sit Bytte i Sikkerhed, førend det var for sent?

Paa sin Forespørgsel fik han yderligere oplyst, at det var knap et Kvarter siden, Skydsen var afgaaet til Hønefos.

»Vil Herren ikke spise Middag?« spurgte den tjenende Aand.

»Nej. Men jeg vil gerne have nogle Stykker Smørrebrød bragt over paa mit Værelse sammen med min Regning. Og vil De hos Værten bestille Skyds til Hønefos snarest.«

»Skyds til Hønefos?«

Værten kom til i det samme, og Blok gentog sit Forlangende. Joda, Skydsen kunde afgaa, saa snart Herren ønskede det!

Blok vendte sig for at gaa. Men da sagde Værten:

»Undskyld, er den Herre ikke Hr. Blok fra København?«

»Jo, det er mig.«

»Den danske Dame fra Kongsberg bad mig hilse. Hun havde været ovre ved Annekset for at byde Farvel, men Herren var der ikke.«

»Nej, jeg var just gaaet en Tur. Tak skal De ha'!«

Blok næsten jublede, da han skyndte sig over i »Annekset«. Det var altsaa ikke Frøken Clara, der flygtede for ham — det var »Bjørnen«, der førte hende bort! Havde han mon anet Uraad, da Clara var vendt tilbage fra »Krokkleven« og derfor bestemt den hastige Afrejse? Det skulde lidet gavne! De mødtes nok i Hønefos, og da vilde Blok kræve, hvad hans var . .

Blok havde faaet sin Kuffert pakket og imedens spist Smørrebrødet, der var bragt over. Han betalte sin Regning, Kariolen holdt for Døren. Han tog Plads paa det smalle Sæde og fik sit Rejsegods bundet fast oven paa Forlæderet. Skydsgutten, der hang bag paa, slog Knald, og Kærren rullede bort over den lange, bugtede Kroksund-Bro.

Til den ene Side strakte sig Steinsfjorden, Tyrifjordens østlige Arm, med smaa, grønklædte Holme, til den anden rejste sig Fjældvæggen, høj og stejl, med taalsomme Graner klavrende op ad Væggen og borende Rødderne ind i den mindste Sprække.

Blok sad hensunken i sine Tanker, hvoraf han nu og da sprat op, naar Hesten uventet satte i Trav. Det gav et Ryk i ham, og Kariolen skumplede videre frem over den stenede Vej.

Og Fjæld og Li og Fjord svandt. Det gik op og ned ad Bakke, ind i dyrket Agerland, forbi Huse og Gaarde og Kirker, frem over et langt, fladt Vejstykke, der hed Steinsgaden. Vejen steg derpaa jævnt opad, og de kom ind i Norderhov Præstegæld.

Saa kørte de op over Kirkebakken, og pludselig holdt Skydsgutten Hesten an:

»Skal Di se Kirken?«

Inden Blok fik svaret, havde han faaet Øje paa et Køretøj udenfor Kirkemuren, en Slags aaben Kalesche, forspændt med to Heste. »Skyds fra Sundvolden,« sagde Gutten. Og Blok opdagede i det samme inde paa Kirkegaarden en lysegraa Kjole.

Han sprang ud af Kariolen. Saa havde han altsaa allerede indhentet Flygtningene! De maatte have været ovre i Præstegaarden og set »Svenskestuen«, den historisk berømte Stue, hvor den tapre norske Præstefrue, Anna Colbjørnsdatter, i Aaret 1716 beredte de indkvarterede Svenske saa blodigt et Gæstebud . .

Blok gik ind i Kirken. Oppe ved Altret stod Frøken Clara og betragtede interesseret nogle rustne Sabler, sagtens Trofæer fra Kampen i »Svenskestuen«, som en midaldrende Bondekone viste frem. Idet han traadte op ad Kirkegulvet, vendte Frøken Clara sit Hoved mod ham, og en varm Rødme steg op i hendes Kinder.

»Hr. Blok!« udbrød hun overrasket — og Blok hørte tydelig af Stemmens Klang, hvor glad hun var over Gensynet — »hvor det var morsomt, at vi skulde mødes her!«

»Ja, Frøken,« sagde han og smilte løndomsfuldt. »Ingen undgaar sin Skæbne!«

Bondekonen pegede paa to malede Portrætter i Koret, de forestillede en Mand og en Kvinde i mørke Dragter, begge med hvide Pibekraver om Halsen. Det var Anna Colbjørnsdatter og hendes Mand, Præsten Jonas Ramus.

Bloks Øjne gled strejfende fra Portrætterne paa Væggen til Døren. Hvorfor var Boghandleren her ikke? Var han mon ikke færdig med »Svenskestuen«, eller hvad betød mon hans Fraværelse?

Og som et Lyn greb den Tanke ham: betød den ikke, at nu — *nu* var Stunden for *ham* til at handle?

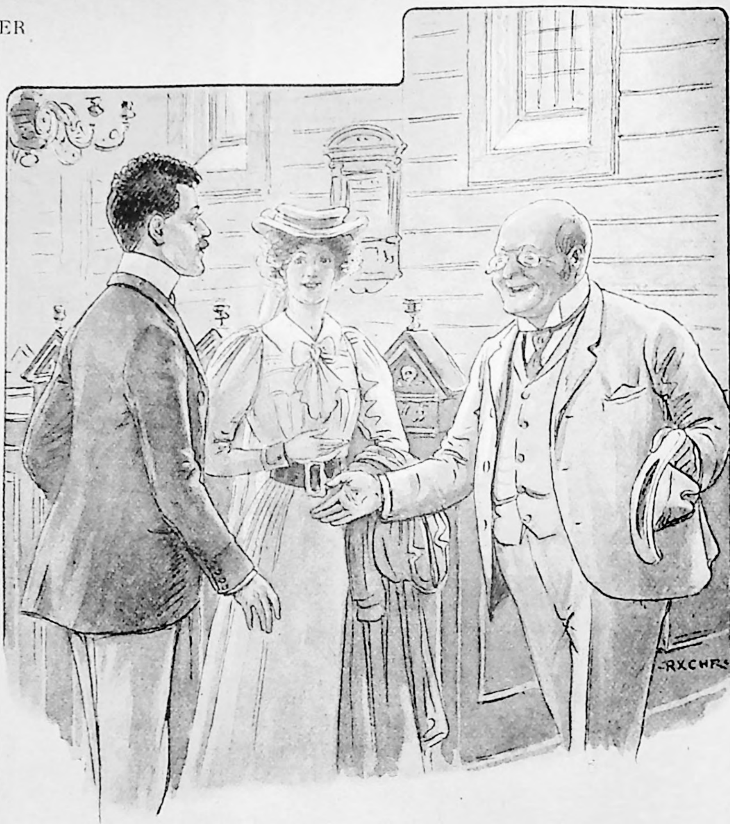
Han saa paa Frøken Clara. Hun smilte til ham og fulgte bag efter Konen, der havde tændt et Lys og lukkede en Lem i Gulvet op. Ved Lysets Skin kunde man se en Stige, der førte ned til et Gravkammer. Konen steg ned ad Stigen med Lyset i Haanden, Frøken Clara efter og derpaa Blok.

Gravkammeret var ikke meget rummeligt. En smal Gang med to Kister, som Konen lod Lyset falde hen over. I Kistelaaget var der Glasruder, hvorigennem man kunde se de jordiske Levninger af de to, der hvilte i Kisterne: Fru Anna og hendes Husbond, Jonas Ramus.

Ligene var meget medtagne. Men de store, brede Pibekraver, som de begge bar om Halsen dækkede godt for den Vederstyggelighed, Tiden havde anrettet . .

Frøken Clara vendte sig gysende bort. »Uf, hvor her er uhyggeligt!« sagde hun.

Blok tog Lyset. »Tillader De?« sagde han

»Maa jeg præsentere: Hr. Fuldmægtig Blok fra København — *min Onkel*, Boghandler Gundersen fra Kongsberg!«

»Jeg vilde gerne se et saadant Gravkammer noget nærmere.«

Han lyste hen i det mørke Hjørne bag Kisterne. Men pludselig — var det forsætlig eller kom han for nær til Væggen? —: Lyset faldt ud af Stagen, rullede hen ad det klamme Stengulv og sluktes!

»Men Gud, Blok, hvad gør De?« udbrød Frøken Clara angst. »Hvordan slipper vi nu op?«

»Jeg skal skaffe Tændstikker,« sagde Konen. »Vil Frøkenen blot vente et Øjeblik.«

Hun famlede langs Væggen hen til Stigen. Et svagt graaligt Skær sivede fra den aabne Lem ned i Gravkammerets Mørke, der var saa tæt, at de to dernede end ikke kunde skimte det svageste Omrids af hinanden.

Blok fornam en Arm lægge sig paa hans Skulder — da skød Blodet som en Ildstrøm gennem hans Aarer, og han drog den unge Pige tæt ind til sig.

»Frøken Clara,« bad han, »De maa ikke være vred — De maa høre paa mig! Jeg har noget at sige Dem . .«

Han mærkede hendes hastige Aandedræt, hendes unge Legemes Varme, Hjærtets Banken i Takt med hans eget.

Og da hviskede han blot:

»Clara, jeg elsker dig! Ene for din Skyld er jeg kommen til Norge . .«

Hun slyngede sine Arme om hans Hals. »Du kære!« hviskede hun.

I samme Nu stod Drømmen levende for ham: Clara og han ene i Gravkammeret. Hendes Arme laa om hans Hals, og en Følelse af sælsom Fryd rislede igennem ham . .

Da glimtede det gennem Mørket. Det var Konen, der bragte Tændstikker. Og Lyset blev fundet og tændt.

Alle tre steg de op ad Stigen. Blok sidst som før.

Da de atter stod oppe i Kirkens Dagslys, saa Blok Boghandlerens graa Hat dukke frem ovre ved Indgangsdøren.

Frøken Clara skyndte sig hen til ham. »Saa blev du da endelig færdig med »Svenskestuen«, sagde hun. »Maa jeg præsentere: Hr. Fuldmægtig Blok fra København — *min Onkel*, Boghandler Gundersen fra Kongsberg!«

»Det andet gemmer vi til senere,« hviskede hun til Blok, hvis Ansigt ved Præsentationen saa ud, som om han var dumpet ned fra en fjærn Klode.

Boghandleren var lutter Elskværdighed.

»Det glæder mig at gøre Deres Bekendtskab, Hr. Blok. Clara fortalte, at hun havde truffet Dem paa »Krokkleven«, og at de kendte hinanden fra København. Jeg var rejseklar, da hun vendte tilbage til Sundvolden, og Clara var meget ked af, at hun ikke fik ta'et Afsked med Dem. Men nu kan det jo bli godt igen.«

»Ja,« tænkte Blok, »nu er det, som det skal være!« At den Tanke dog ikke var falden ham ind, at Boghandleren kunde være Frøken Claras Slægtning!

»Ser De,« snakkede Boghandleren videre. »Jeg er Rekonvalescent og taaler ikke større Anstrængelser. Gigt og Hjærteaffektationer . . . Kunde derfor heller ikke tage Turen op til

»Kleven« . . Og saa var Clara saa elskværdig at tilbyde mig sin Ledsagelse, da hun netop havde Ferie i disse Dage.«

Gud véd, tænkte Blok, om ikke Boghandlerens »Hjærteaffektationer« var bleven overført paa ham?

»Skal du ikke ned og se Anna Colbjørnsdatter, Onkel?« spurgte Clara.

»Nej, Vorherre bevare mig, min Pige! Lad os ikke gaa i Graven, før vi er nødt til det! . . Nu har jeg siddet ovre i »Svenskestuen« og drukket Kaffe og snakket med Præsten« — han vendte sig mod Blok — »Præsten er en gammel Kending af mig, og vi har haft det nok saa bra sammen . . . Nu vil jeg helst faa slippe videre til Hønefos.«

»Hr. Blok skal ogsaa til Hønefos,« sagde Clara, »og tager maaske ogsaa ind paa Grand Hotel?«

»Ja, jeg har tænkt det,« sagde Blok.

»Glæder mig, glæder mig,« nikkede Boghandleren . . »Saa træffes vi altsaa paany.«

De var naaet udenfor Kirkemuren, hvor Køretøjerne ventede. Og Kaleschen og Kariolen ruslede afsted til Hønefos.

— — — —

Paa Grand Hotel i Hønefos var alle Borde i Spisestuen pyntede med lyserøde Roser i høje Glas.

»Se!« sagde Frøken Clara og pegede hen over Rosenfloret. Og da var der to, der tænkte paa det samme. For Frøken Clara havde gemt nogle Blade af de lyserøde Roser, Blok havde bragt hende ved hendes Bortrejse fra Danmark . .

Blok syntes, at han aldrig havde nydt et saa kongeligt Maaltid som det, han kort efter nød sammen med Clara og hendes Onkel.

Efter Middagen skulde Boghandleren pleje sine Affektationer og sin Gigt. Clara og Blok gik ud for at se paa Fossefaldet.

»Nu véd jeg, hvorfor du ikke vilde hilse paa mig i Gaar,« sagde hun og smilte drilsk.

»Men du behøver ikke at sige det!« Han holdt for hendes Mund.

»Og der er én Ting, vi ogsaa tier bomstille med, Ahrent!«

»Og det er?«

»Det, som hændte i Gravkammeret under Norderhov Kirke!«

OPDRAGELSE

AF

CARL EWALD

TEGNING AF V. JASTRAU

FAR er i godt Humør.

»Kom herhen, lille Carl«, siger han. »Her skal du bare se . . . her har du en hel Tiøre. Du maa beholde den og gøre med den, hvad du vil. Du maa selv ganske alene gaa ned paa Gaden og købe lige akkurat, hvad du vil«.

Lille Carl staar og stirrer maalløs paa Tiøren, som ligger i hans Haand. Far lér og Mor lér og nikker til ham, men saa bliver Fars Ansigt pludselig alvorligt.

»Kom herhen, lille Carl«, siger han. »Du er jo en stor Dreng og forstaar nok, at ti Øre er mange Penge. Du maa altsaa købe, hvad du vil, men naturligvis ikke saadan noget Skidt som Kager. Køber du Kager, faar du Smæk«.

Lille Carl hører som i en Taage.

Kager . . . hvorfor skulde han købe Kager . . . Kager havde han jo saa tidt faaet. Men aldrig i sit lille Liv havde han haft en Tiøre.

Han gaar ned paa Gaden med Tiøren fast klemt i Haanden, for Lomme har vi jo ikke endnu. Han taber den en Gang og er ligbleg til han finder den igen. Han staar stille og titter paa alle Butiksrudernes Herligheder.

Hvad monstro man kan faa for en Tiøre . . .

Mon man kan faa en rigtig levende Hest . . . til at ride paa . . . Eller en Æske Tinsoldater . . . eller et Halsbaand til Mis . . . eller en lille Hund som Tante Rikkes . . . eller et Uhr, som kan gaa . . .

Han svimler i det. Verden udvider sig for ham. Og Verden er hans for Tiøren.

Saa staar han foran Konditorens Vindu. Der er et Fad med dejlige Napoleonskager . . . 10 Øre staar der paa et Skilt . . . mon det er for en af Kagerne eller for hele Fadet . . .

Han kan ikke vide, hvorfor Far sagde, at Kager er noget Skidt. Det mener han ikke. Han spiser selv tidt Kager . . .

Lille Carl er sulten. Han flygter fra Konditorens Vindu og giver sig paa ny til at stirre paa alle de mange Herligheder. Men han ser ikke andet end Napoleonskager. Uhyre store Napoleonskager, som spejler sig i Ruderne og skygger for Tinsoldaterne og alt det andet.

Han faar Vand i Munden. Han sveder, saa Tiøren i hans Haand er ganske vaad. Han forstaar ikke, hvordan det gaar til, men nu staar han igen foran Konditorens Vindu.

Bare han vidste, hvorfor han ikke maatte købe Kager for Tiøren . . .

Han har mest Lyst til at græde. Han bryder sig hverken om en levende Hest eller en Hund eller et Uhr eller Tinsoldater . . . han bryder sig kun om Napoleonskager . . .

Saa er han inde i Konditorens Butik. Og Tiøren er væk og Kagen spist. — Og saa gaar det ganske langsomt hjemefter.

»Naa, lille Carl . . . kom saa, lad os se, hvad du købte for Tiøren«.

Lille Carls Ansigt er saa underligt. Fars bliver pludselig umaadelig alvorligt.

»Du har da ikke købt Kager . . .«

»Næ—eh . . .«

Men i det samme er han i Tud, og Sandheden kommer frem.

Saa faar han Smæk. Mange Smæk.

Først fordi han har købt Kager. Og saa fordi han har løjet. Hvis han ikke tager sig meget sammen, kommer han ganske sikkert i Tugthuset og bliver en stor Skam for sin Familie.

SANGALIMENE FRA UPOTO

FORTALT PAA GRUNDLAG AF EN VIRKELIG BEGIVENHED

AF

KAPTEJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Den hvide Race bærer i sit Væsens Dyb et uslukkeligt Had til Urskoven, den, der staar og skygger over Jorden. Overalt, hvor den har aset sig frem i fem Verdensdele, har dette Had udskilt sig af Racens Bevidsthed og lejret sig som en svidende og ætsende Ring om hver Stump dampende Urkov og gjort Mulden ubeboelig for dens frodige Mylr af levende og voksende Væv.

Hadet er selvfølgelig gensidigt. De Vaaben, Urskoven forsvarer sig med, er lige saa frygtelige som Angriberens. I sit Indre avler den giftige Stoffer og Tanker, der hører svundne Tider til, der forvirrer den hvides Blod og Sind, forpester dem og dræber ham.

Den hvide Race ved, at al Urskov skal dø. Den bærer i sig den samme evige naturlige Viden, der faar Myrerne til at drukne sig i Millionvis i Vandløbet, for at kommende Karavaner kan drage tørskoede mod det evige Maal.

Den ved, at den er den stærkeste.

Og Urskoven forstaar, at Tiden slider paa dens Kræfter, og at den skal bukke under.

Derfor løfter den sit store, uformelige Hoved med den tusindaarige, umenneskelige Angst for Døden i Øjets Svælg og løfter Mundvigene til en gigantisk Knurren, som kan høres af den, der har sat Halvdelen af sin Sjæl til i selve Skovens Indvolde, for at forstaa sin Races brydsomme Kald, at spinde Jordens frodige Kornmark i et snævert Næt af Landeveje, Kanaler og Jernbaner.

Kampen mellem det hvide og det sorte i Verden ser grusom og forfærdelig ud, naar Blodet flyder rødt i Urskovens Kanter. Og dog er det kun Evigheden, der kravler over Jorden, ligesom Myrekaravanen, der gaar hen over det døde mod det usynlige.

Sangalimene var en af Urskovens bedste Hjælpere i dens Strid med Fremtiden. Han hentede sin utømmelige Aktivitet fra en ukendt Kulturs bundløse Fortid. Hans Blik var varmt og stærkt og lyste med andre Tiders Glans. Hans høje Skikkelse med de brede Skuldre og den stærke, smidige Underkrop var som et Fortids Genis lykkelige Skaberdrøm.

Sidste Gang, han var i Vanakanda, havde han været i høj Grad grov og uforskammet overfor den unge franske Postchef, Underløjtnant Dubois, af de sorte kaldet Kwango. Han havde sagt til ham:

»Landet er mit. Hvis Kaptajn Salonga vil have, at jeg skal betale Skat til Guvernementet, saa kan han selv komme og hente den.«

Kwango dirrede af Harme, da han stod og fortalte dette til Kaptajnen, der lige var kommen hjem efter en fire Maaneder lang Rekognocering oppe ved Søen.

»Har han da slet intet ydet i al den Tid?« spurgte Kaptajnen.

»Intet. Han kom her tomhændet med en halv Snes bevæbnede Mænd og opførte sig som en Tølper.«

»Kald paa Sergent Iboko.«

Iboko kom løbende ovre fra Soldaterlejren stillede sig op nedenfor Verandaen med Haanden til den røde Fez.

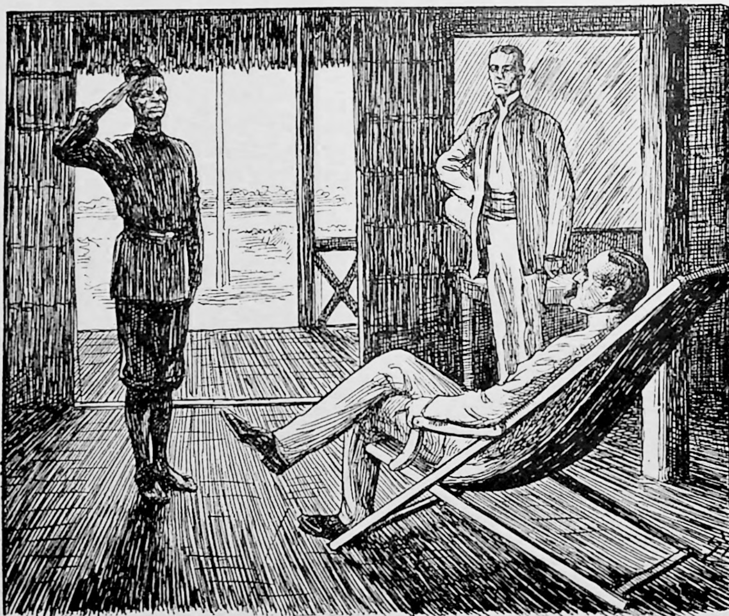
»Du har været her i Posten, lige siden jeg rejste. Fortæl.« Kaptajnen talte Suahili.

Iboko gik de tre Trin op til Verandaen og nærmede sig tøvende og betænksomt til den hvide, der sad og rullede en Cigaret mellem Fingrene i en Lænestol inde i den

aabne Forstue. Han saa ned paa sine nøgne Fødder, der skinnede sorte og blanke af Olie, rettede sig i den blaa Lærredsuniform og pegede paa sin Guldgalon.

»Salonga! Denne Galon har Guvernøren givet mig. Jeg lyver altsaa ikke. Sangalimene har været her, og han var meget ond. Jeg har tjent Guvernementet i tolv Aar, og jeg kan derfor ikke sige noget, som ikke er sandt. Tro mig. Ude hos Sangalimene trækker det op til Uvejr. Det er ham, der har trukket hele Befolkningen herfra Egnen sammen omkring Upoto.«

»Det er jo Hungersnøden og Kopperne, der har jaget dem derop,« sagde Kaptajn Salonga og saa hen paa Kwango, som øjensynlig ikke forstod noget af Samtalen.

»Jeg lyver altsaa ikke.«

»Solonga! I gamle Dage var Sangalimene din Ven, fordi han frygtede Dig. Da var han lille, og Du var stærk. Nu er han ikke bange for Dig længere. Hans Medicin er stærk. Det er ham, der har sendt Hungersnøden og Kopperne. Han har onde Hensigter, sluttede Iboko med det skarpe Lyn i de mørke Øjne, der betyder, at man selv tror.

»Kan De forstaa, hvad han siger?« henvendte Kaptajnen sig til Kwango.

»Nej, jeg forstaar endnu ikke Suahili. Jeg taler kun Bangala.«

»Hungersnøden her omkring tager nok til. Det betyder ikke noget, det med Sangalimene, men jeg skal give ham en ordentlig Overhaling for hans grove Optræden overfor Dem, kan De tro. Nu kan De gaa ind og gøre den Rapport færdig.«

Kwango gik henad Verandaen og forsvandt ind ad Kontordøren i Enden af Bygningen. Kaptajn Salonga sad stiv i sin hvide Uniform og drejede Hovedet efter ham. Han blev siddende en lille Stund og saa gennem Cigaretrøgen Sommerfuglene danse i Solen henne mellem Blomsterne og Kaffetræerne foran Huset. Han følte endnu i Kroppen en behagelig Rest af lange Marschers Træthed. Tankerne vilde helst staa stille eller kredse langsomt om noget ligegyldigt, glide ind under de sorte Skygger under Kaffetræerne, gribe et flagrende Lys langt borte fra de fjerne Breddegrader, hvor Solen lyser gult.

Saa drejede han Hovedet med et pludseligt Sæt, og hans skarpe, søgende Øjne ramte lige midt i Ibokos vidtaabne, sikre Blik.

Der blev de hængende et Øjeblik for at læse nogle faa Ting, som en udaset Marcheur undertiden sætter Pris paa at faa at vide af det gammelkloge Naturbarn, der

har fulgt ham i mange Aar gennem alle Urskovens skiftende Stemninger.

»Lokuta te«, sagde Iboko. »Jeg lyver ikke.«

Salonga havde kendt Sangalimene, lige siden han for otte Aar siden var kommen til denne Egn. Og han havde fulgt hans Løbebane med større Interesse, end han havde skænket de andre Høvdinge. Thi han havde forstaaet, at Sangalimene vilde komme til at betyde noget ualmindeligt for Organisationen af denne talrige og stridslystne Befolkning.

Og han havde ikke taget Fejl. Sangalimene var bleven den mægtigste af dem alle. Men han vilde og kunde ikke tro, at han skulde være vokset ham selv over Hovedet. Det var umuligt. Han tænkte sig tilbage til den Gang for fem Aar siden, da Sangalimene havde hjulpet ham med tusind veldisciplinerede, bevæbnede Krigere mod Ben Sabi, Forræderen, der havde nedsablet hele den Karavane af hvide og sorte, der skulde bringe Dampbaaden ad Skovstien op til Søen.

Kaptajn Salonga smilede, mens han sad og udmalede sig Sangalimenes nøgne, skinnende Skikkelse. Han saa ham staa kæmpestærk, slank og fin som en Statue, støttet mod den lange, blinkende Lanse og kaste Ben Sabis afhuggede Hoved hen foran Teltaabningen.

Den Dag blev Salonga og Sangalimene svorne Venner. Han havde raabt til ham:

»Du er en vældig Hersker, en ubetvingelig Kriger, Guvernementets første Høvding, min Ven for bestandig.«

I sin Glæde over det heldige Udfald af et langsommeligt og trættende Felttog havde han søgt Bangalasprogets højeste Superlativer, indtil Sangalimene knækkede sammen atter og atter i Anfald af lykkelig Skoggerlatter; saa smigret var han.

Salonga lo selv ved Tanken, rejste sig op, slog Iboko paa Skuldren og sagde:

»Lokuta, det er Løgn. Begynder Urskovens Skræk, Iboko, at blive gammel eller drømmer han ondt som Kvinderne.«

Men Ibokos ellers saa lydige Ansigtsmuskler gav intet Genskin af Salongas hvide Smil. De sorte Øjne saa ved Siden af, og saa langt.

»Lokuta te.«

Kaptajnen stod stille, saa et Øjeblik paa ham og sagde:

»Om faa Dage skal vi ud og hilse paa min gamle Ven Sangalimene i Upoto. Gaa. Og lad være at tale til nogen om Dine onde Anelser.«

Iboko traadte af, langsomt som en gammel prøvet Soldat, hvis Tanker i Øjeblikket arbejder langsomt og tungt. Det tænkte Kaptajn Salonga, da han stod og saa ned paa den højre nøgne Fod, der sattes tilbage, og da Iboko havde gjort omkring og saa samlede Hælene igen, inden han gik ned ad Trappen, stod Salonga og fik en dunkel, urolig Følelse af, at Iboko havde Ret.

Men paa Vejen hen til Kontoret sagde han dog til sig selv:

»Det er umuligt. Alle andre. Ikke han.«

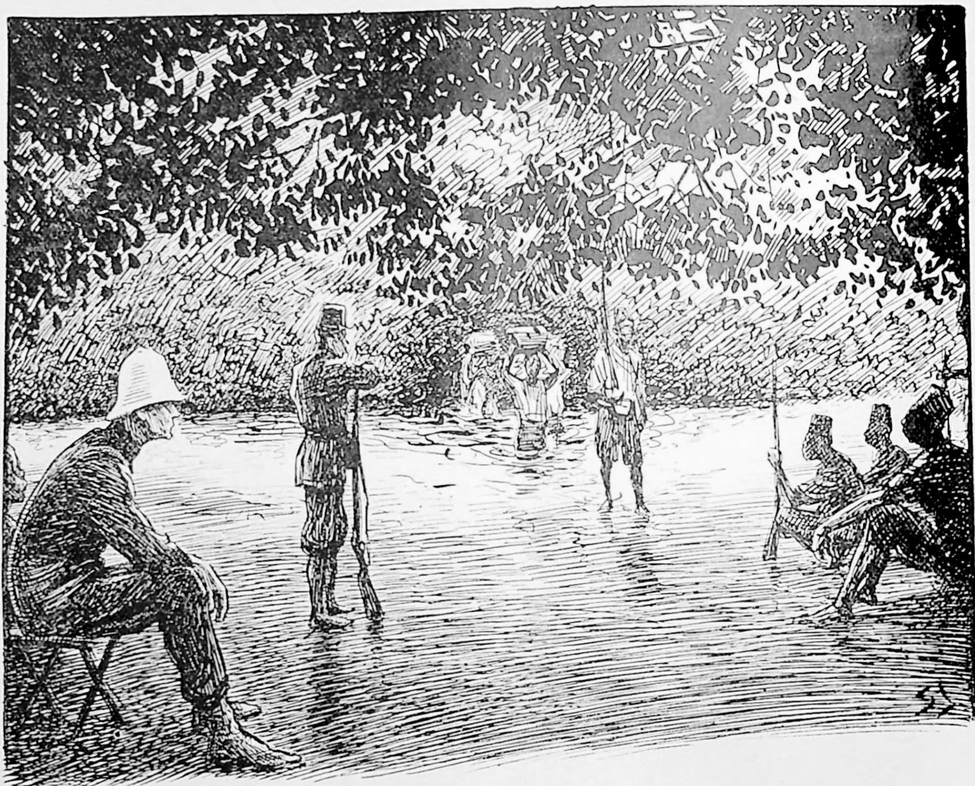
— — —

Det øsregnede. Vandmasserne drønede med vældigt, ustandseligt bragende Bulder ned over Skoven. Selv om Kwango havde skreget højt, havde Iboko, der gik lige foran ham, ikke kunnet høre ham,

Midt i den lange hastigt marcherende Enkeltmands Kolonne havde Kwango en dyb Fornemmelse af Ensomhed, fjernet som han var fra sine Folk af Regnens Skralden, der fyldte Ørerne. I hans febersyge Hjerne sang og spillede sære, flimrende Hallucinationer ud og ind af den ensformige Lydtummel.

Han kunde knapt tænke. Men han frøs, og Regnen løb i Strømme nedad hans Ryg og Bryst indenfor Lærredsdragten.

Han havde Feber. Han troede selv, det var af Sult og Overanstrengelse. I ti Dage havde de marcheret gennem et Land, som Hungersnøden og Kopperne havde jaget det meste af Befolkningen bort fra. De var gaaet gennem Landsbyer, hvor de kun havde truffet døde og døende. Ikke en Bid Føde havde været at opdrive, hverken til ham eller Folkene. Og den Smule, han havde haft med fra Vanakanda, var spist de første 5 Dage. Nu havde han lige siden levet paa Maniokblade og Palmenød-

Ovre paa den anden Side af en lille Skovbæk gjorde han Holdt.

der, og Folkene havde neppe nok faaet det.

Og saa var han saa haabløst træt og forkommen, som han aldrig havde været før i sit Liv.

Monstro Kaptajnen nu var i Upoto med sine firsindstyve Mand. Allerede anden Dagen efter Afrejsen fra Posten havde han delt Detachementet mellem sig og Kwango, og han havde sagt:

»Den 15. Kl. 10 om Formiddagen er jeg i Upoto. Hvis De marcherer godt de to sidste Dage, kan De være der to Timer efter mig.«

Og Kwango saa i et Febersyn Kaptajn Salonga staa foran sig den Morgen, de skiltes, og betragte ham med et Blik, han ikke forstod. Kaptajn Salonga havde tilføjet:

»Og der kan intet ske, som kan forhindre mig i at være der til den Tid.«

Det var den 15. i Dag, og Klokken var to.

Han tradskede videre i Hælene paa Iboko. Han lyttede til Regnen og syntes, at Larmen sagtnede og følte det som en Befrielse. Ovre paa den anden Side af en lille Skovbæk gjorde han Holdt for at samle den lange Kolonne, som den hurtige March havde splittet. Han sank udaset og sanseløs ned paa en lille Feltstol, som Boyen slog ud bag ham, og mens han sad der sammensunken, med Kinder der brændte af Feber, og Øjne der var blanke og glimrende som Lys, stilnede Regnen langsomt af og undte hans trætte Sanser en Smule Hvile.

Rundt om ham paa Trærødder og Jordknolde sad Soldaterne, helt graa i det sorte af Anstrengelse, Sult og Kulde. Nogle af dem faldt straks i Søvn. Andre sad med

Geværerne støttede mellem Benene, stirrende ned i Jorden eller ind i Buskene med det lange, stillestaaende Blik, der drømmer om blaa Røg, som vikler sig trevent ud under lave Halmtage, og om fyldte Lerpotter, der staar og smaasnorker over en nøgen, osende Ild.

Kwango saa henover sine Folk.

Ibokos stærke, brede Ansigt var skarpt og indfaldent som en sygs, men der var en stille, ubetvingelig Styrke i hans Skikkelse, som han stod der og lænede sig til Bøssepiben med Ansigtet vendt mod Soldater og Bærere, der langsomt vadede frem gennem Moradset og Trærødderne ovre paa den anden Side Aaen.

Det gjorde Kwango godt at se paa Iboko, og han vendte Ansigtet i samme Retning som han.

Idet han saa hen paa sine lasede, tilsølede og pjaskvaade Mænd, der asede sig op og frem gennem Mudret i langsomme, hivende Tag, slog det ham, at foruden det svuppende Sug af Fødderne, der gik i Mudret, hørtes der intet. Der var kun en tom, knugende og modfalden Tavshed.

Der kom en Mand gaaende hen imod dem.

»Er Salonga i Upoto?« spurgte Iboko med Hagen paa Bøssepiben.

Nej han var ikke. Man havde intet hørt til ham endnu.

Manden gik videre.

Kwango saa igen for sig Kaptajn Salonga, som han stod den Dag foran ham og gav ham Marchordren. Han ledte efter, hvad det kunde være, der sad et Sted i hans Hukommelse og gav ham denne urolige Følelse af Uhygge, da han saa den nøgne Mand med det daarlige Budskab forsvinde ovre paa den anden Side Aaen.

Han frøs, skønt han var saa varm, at de pjaskvaade Benklæder, dér hvor de spændte stramt over Knæene, havde store tørre Pletter, og han havde mest Lyst til at kaste sig ned paa Stien, krybe sammen i en Klump og sove.

Han saa hen paa Sergenten, hvis mørke stirrende Blik et Øjeblik syntes at læse i hans feberhede Sjæls dybe Uro.

Hvorfor havde Salonga ikke sendt ham Bud imøde, om at han var kommen.

Han rejste sig i de møre Knæ, rettede den stive Ryg.

»En avant.«

Den lange Hale af Soldater, Boyer og Bærere gled ind i Udkanten af en stor aaben Plads, og langt borte over en ung Maniokmark saa de Tagene af en Landsby titte frem under en viftende Bananlund.

Her var ung Maniok overalt, spæde Ris- og Majsmarker, og ovre i Skovbrynet stod Parasoltræerne og vinkede hjemligt med deres store, fingrede Blade.

Eftermiddagssolen begyndte at skinne frem af Graavejret. Ikke en Vind rørte sig. Oppe mellem Husene i Landsbyen saa de Folk gaa fra og til, men hørte ikke en Lyd. Der var dødsstille som i hans egen Kolonne.

»Har I intet hørt til Kaptajn Salonga?« spurgte Kwango Folkene, da de langsomt drog ind paa den aabne Plads mellem Husene og Bananerne.

»Nej, intet,« svarede en gammel Neger, øjensynlig en stedlig Autoritet, der var kommen dem imøde omgiven af en Skare yngre Mænd.

»Hvor er Sangalimenes Hus?« spurgte Kwango videre.

»Denne By er Kimpokos, min. Vi har kun været her i 6 Maaneder. Sangalimene er flyttet herfra, der er endnu tre Marker og to Vandløb, inden Du naar hans By.«

Iboko stod og saa den gamle mistroisk ind i hans rynkede Ansigt med sit sultne gættende Blik. Det syntes ham mærkeligt, at Sangalimene havde forladt sin gamle Bolig, og at ingen havde hørt noget om Kaptajnen, der sikkert maatte være kommen. I de mange Aar, han havde marcheret med Salonga, var han aldrig kommen for sent.

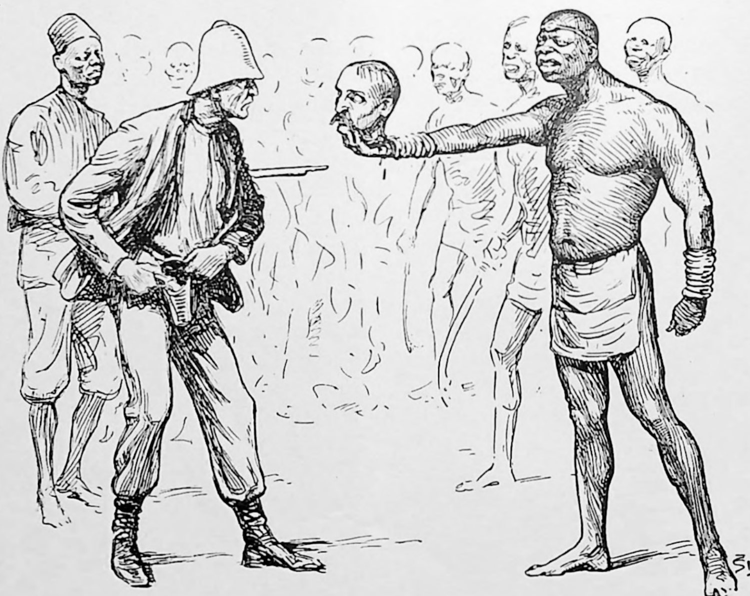
»Har I noget at spise her til mine Folk? Vi har ikke set Mad i flere Dage,« spurgte Kwango.

»Vi er fattige her. Vore Marker ere ganske unge. Ovre hos Sangalimene er der Ris, Majs, Maniok og Bananer i Mængde.«

Iboko indskrænkede sig til at sige sit inderlige: »Lokuta«.

Kolonnen snoede sig videre. Kwango var dødtræt, men han vilde naa Kaptajnen idag. Han skulde frem til Sangalimene. Overalt hvor de kom, laa Hytte ved Hytte, og de saa ind i Smaagaarde og lave Køkkenhytter, hvor Kvinderne sad og bankede Banangrød eller kogte Pondu paa Maniok- og Kartoffelblade. Udenfor Hytterne sad Mændene og fulgte med dovne, sky Blikke Soldaterne, der gled langsomt fremad med trætte, magre, tankeløse Fjæs og Tankerne dybt nede i de rygende, ugæstfri Potter.

Sent paa Eftermiddagen efter at have gennemvandret udstrakte, modne Marker kom de ind i Sagalimenes Landsby. Kwango gik og lyttede til den glade Mumlen, der lød hen langs den lange bugtede Række af Fezer, han saa foran sig og bag sig over Manioken, og selv var han oplivet ved Synet af denne umaadelige Rigdom paa Fødemidler.

»Her er Salonga.«

Netop som han drejede om Hjørnet af en lille Bananlund, der hidtil havde skjult Husene i Landsbyen for ham, faldt hans Blik paa en stor Majsmark helt nede til venstre ved Skovbrynet. Den saa ud, som om den nylig var plyndret. De store Straa var trampet ned eller stod og pegede i alle Retninger. Det slog ham, at alle de skæve Straa endnu bar paa tunge Majskolber.

Dette Syn bed sig fast i hans feberhede Hjerne, og vakte hos ham den samme Følelse af Gru, der nys havde overvældet ham paa Marchen nede i Skoven.

Men den forsvandt pludselig for det, han blev Vidne til.

Fra den store, aabne Plads mellem Landsbyens hvidkalkede Lerhytter hævede der sig pludselig en øredøvende Larm af tusinde Menneskers raabende Sang og trampende Dans. Unge Mænd og Kvinder sang og lo og dansede i Rundkreds. Og han saa, at Sangen og Dansen gjaldt den fremrykkende Kolonne. En stor Klynge af unge Kvinder dansede frem mod dem med Klask i Hænderne og Tramp i Jorden. Og ovre fra en af de store Hytter kom selve Sangalimene glad leende Kwango imøde fulgt af en hel Stab af unge og gamle Mænd uden Vaaben, behængte med Perler og Messing.

Paa lang Afstand raabte Sangalimene:

»Velkommen til min By, hvide Mand, store Høvding over hundrede Geværer. Velkommen Iboko, Urskovens Skræk.«

Kvinderne dansede ind mellem Soldaterne, der lo af Befrielse over den uventede, glade Modtagelse og den nære Udsigt til at faa de tomme Maver fyldte.

Kwango følte sig helt betuttet, saa træt

og svag som han var, overfor den kæmpestore, ustandselig leende og talende Sangalimene. Nu da han stod overfor ham, følte Kwango intet af den Harme, der havde betaget ham mange Dage efter Sangalimenes sidste Besøg i Vanakanda. Tværtimod han følte sig magtstjaalet af denne vældige Menneskeæders kavalermæssige og naturlige Overlegenhed. Naar han saa op i hans dybe, dunkle Blik, der syntes at slutte ham inde i sit sære Lys af Højhed og Kraft, forekom det ham, at han egentlig burde gøre den nøgne Vildmand med Messingskjoldet paa Panden en lille Undskyldning for de Skældsord, han selv havde raabt efter ham i Vrede den Dag i Vanakanda: Skovdyr, Menneskeæder, Løgner.

»Har I intet hørt til Salonga?« spurgte han Sangalimene.

»Jo, han kommer straks, der er kommen Bud ovre fra den anden Landsby, han er paa Vej.«

Det var en Lettelse for Kwango at høre dette. Han syntes, hans Lidelser vilde faa en Ende, og han lo glad til Pigerne og Drengene der dansede om mellem Soldaterne.

»Nu er det forbi med at sulte,« raabte han til den forreste Section, og Soldaterne lo sultne, som de stod der og værgede sig mod de dansendes Tilnærmelser.

»Vil Du have Føde til dine Mænd straks?« raabte Sangalimene.

Og de raabte allesammen ja.

Kun Iboko stod med Bøssen i Haanden og saa tung og udaset ud, upaavirket af Glæden omkring sig. Han saa ud, som havde han Lyst til at sige sit »Lokuta«. Men han bed det i sig, tav med rynkede Bryn og bøjede Nakken som under en smertelig, ukendt Skæbne.

»Hør nu en Gang, Kwango. Vi er glade ved at se Jer. Alt det I ser her er Jeres. Salonga kommer om lidt. I skal allesammen bo derovre.« Sangalimene pegede ud over Markerne, hvor lange Husrækker var synlige langt borte. »Vent paa ham her. Stil dine Geværer her og lad dine Folk plyndre den Majsmark derovre.«

Der laa en stor Majsmark ovre ved Skovbrynet paa den modsatte Side af Indgangen til Landsbyen.

Kwango stod et Øjeblik og tænkte paa den plyndrede Mark, han havde set, da de kom. I Forvirringen omkring ham forstod han ikke de vage Forestillinger, der dæmrede i hans trætte Hjærne. Han maatte adlyde.

Saa raabte han Folkene sammen, og mens Dansen og Sangen fortsattes, blev Geværerne sat i Pyramider. Da der blev traadt af, sprang Soldater og Bærere ellevilde af sulten Jubel mellem Stubbe og fældede Træer i en stor Sværm over mod Skoven og forsvandt i Majsmarken.

Kun Iboko blev tilbage ved Siden af ham med Geværet i Haanden.

Mens Kwango stod der omgiven af Sangalimenes Følge midt i den larmende Hob, saa han, at Sangalimene gjorde Tegn til nogen, der stod bag ham, og det slog ned i ham, at han stod her alene uforstaaende overfor den Lidenskab, der fik disse tusinde Kroppe til at vride sig i en barok og hæslig Dans, hvis mindste Bevægelse lod ham føle den dybe Afgrund, der var mellem dem og ham.

Sangalimene begyndte selv at danse. Først gav han sig til at trampe og vride Hofter foran Kwango, men da Dansen greb ham, svang han sig ud i de dansendes Klynge.

Kwango fulgte ham med Øjnene, og han forbavsedes og væmmedes ved at se alle de barbariske og vanføre Vridninger, der vrængedes ud af denne Herskerkrops flimrende Muskelspil.

Da lød der et Skrig gennem Sangen.

Der kom et til. Nede fra Majsmarken.

Og et Sekund efter bølgede Luften af Dødsskrig og Angstvræl. I samme Nu saa Kwango, hvorledes alle de glædestraalende Ansigter om ham lyste af Had og Vildskab. Og Sangalimene stod pludselig foran ham. Hans store tykke Overlæbe løftede sig til et snerrende Rovdyrgrin over den hvide, skinnende Tandrække.

»Her er Salonga.«

Kwango følte en dirrende Afmagt i sine Ben. Foran paa Sangalimenes udstrakte

Haand stod Salongas afhuggede Hoved og stirrede paa ham med brustne Blikke.

I samme Nu Kwango greb til Revolverhylsteret, lød der et Skud, Sangalimenes Arme klaskede ned til Siderne, han væltede over i Hofterne, drejede de hvide Tænder mod Himlen, sank bagover og var død.

Kwango vendte sig, alt svøbte sig i Taage for ham, da han saa Mængden styrte sig over Iboko, der stod med skinnende Øjne og Haanden knuget om det rygende Geværløb.

Sangen og Dansen var hørt op, og der blev dødstille paa Pladsen. Men nede i den bølgende Majsmark, hvor Sangalimenes Krigere havde ligget og skælvet i timevis af dyrisk Utaalmodighed, sprøjtede dampende Blod fra gabende Saar og aabne Halse.

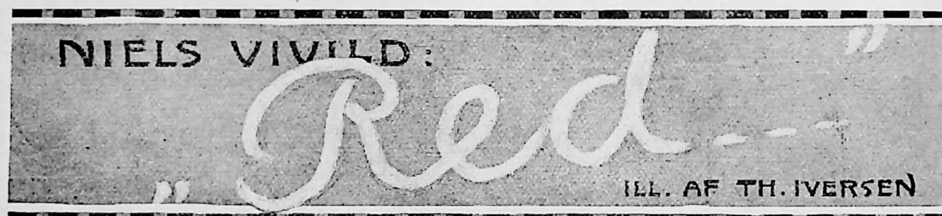
— — —

Et Sekund senere, da Kwango saa det Sabelhug, der skulde skille hans Hoved fra Kroppen, lyne i Solen, forstod han i skarpe, ildrøde Glimt, hvad der var sket.

Han begreb, at Kaptajn Salonga Kl. 10 den samme Dags Formiddag med sine udhungrede Folk var bukket under for et lille Brist i en sløvet Tænkeevne, ligesom han.

Saa hørte han nogle sære Grynt, der kom op til ham, syntes han, fra et dybt og aldrig anet Tidens Svælg.

Det var Urskoven, den ældgamle, der lo over at se andre pines i den Dødens Gru, der sønderslider dens egen døende Sjæl.

Folk, som gik til og fra det lille Anlæg udenfor Byen, og som kom forbi Ebbe Gorms graa Hus paa Grænsen mellem Land og By, lagde Mærke til, at det de sidste Dage gjorde et endnu mere trist Indtryk end ellers. Havebænken bag det høje Jærngitterværk stod altid tom, og Frøken Verners fine blege Ansigt omkranset af det mægtige hvide Haar var forsvundet fra Hjørnevinduet; nu var der rullet ned. Det var, hvad Folk saa og lagde Mærke til, men uset af alle bag de nedrullede Gardiner lukkede Frøken Verner gamle Ebbe Gorms trætte Øjne, uset af alle tog de to Afsked med hinanden. Som saa mange Gange før tog hun hans Haand mellem sine, og som saa mange Gange før strøg han hende ømt og kærligt over det svære bløde Haar og kaldte hende ved alle de Kælenavne, en kærlig Fantasi i de mange Aar havde opfundet. For sidste Gang — for nu var han død.

Om det, der i deres unge Aar, da Kærligheden blomstrede i begges Sind, rev dem fra hinanden med raa og brutal Haand, skal ikke her berettes; paa deres gamle Dage fandt de hinanden *som Venner*, og det Venskab, der byggedes op paa den gamle Kærligheds Brandtomt, holdt Livet ud.

Han var død, og hun lukkede hans Øjne, strøg ham for sidste Gang over den høje Pande og fæstede den sidste Blomst i hans Bryst, inden Laaget lagdes paa Kisten.

Saa var hun ene.

Men hendes gamle Ven havde sørget for, at hun ikke skulde have *baade* Savn og Nød at kæmpe med, naar han var borte; alt, hvad han ejede, havde han givet hende, og Testamentet, der sikrede hende alt, lignede i Formen mere et kærligt Afskedsbrev end et juridisk Dokument, hvor Tallene har større Værdi end Bogstaverne; der stod en Duft af Taknemmelighed ud af hver Linie.

Men derfor var Formaliteterne ikke glemt.

»Alt hvad jeg ejer, det være sig rede Penge, »Værdipapirer, fast eller rørlig Ejendom, »alle mine Efterladenskaber af hvad Navn »nævnes kan skal efter min Død tilhøre oft- »nævnte *Charlotte Verner* til fri og uhindret

»Besiddelse, ligesom hun ogsaa skal være »berettiget til testamentarisk eller ved Gave »at bestemme derover, som hun vil. Men »dør hun uden at efterlade sig noget Testa»mente, skal hvad hun maatte eje ved sin »Død tilfalde mine naturlige Arvinger i lige »Linie.«

Gamle Gorm blev stedet til Hvile og Testamentet aabnet og oplæst af notarius publikus — den gamle Borgmester — i Overværelse af den afdødes Slægtninge, hans Søskendes tre Børn. Teologen kneb Munden sammen, men sagde ingen Ting, Elisabeth, der var gift med en fyensk Godsejer, glattede tankefuldt en Fold paa sin Silkekjole og saa op paa Billederne af Onkel Ebbe og Frøken Verner, der hang Side om Side paa Væggen. Kun Gardeløjtnanten røbede sine Følelser; han gik hen og tog hendes Haand, hans gode varme Øjne saa ind i hendes.

— Tante Charlotte, sagde han, hvad Du har mistet i Dag, maa jeg vel nok tænke paa nu — — og — — — det glæder mig — — at der staar i det Papir, som der gør. Han pegede hen paa notarius, der netop stod og foldede Dokumentet sammen.

— Tak Jakob, sagde hun og trykkede hans Haand, mens Taarerne trillede ned ad hendes Kinder. — En Gang havde han og jeg de samme Længsler og Forhaabninger som Du min Dreng, og havde han ikke været, som han var, saa havde jeg nu været fattig, hjemløs — — — men jeg er gammel, og Du er ikke rig — — — og jeg har lært at skønne paa Venlighed saa — —

Hun fuldførte ikke Sætningen men nikkede opmuntrende til den unge Mand.

— — —

Sørgehøjtideligheden var til Ende, og Gæsterne forlod Huset.

Doktor Bendiksen, Husets Læge og mangeaarige Ven, fulgtes ned ad Gaden med Borgmesteren.

— Havde man ikke vidst det før, sagde denne, saa forstaar man det da nu, at Venskabet mellem de to har været godt funderet.

— Gammel Kærlighed, Borgmester.

— Vist saa, men naar nu Frøken Verner en Gang er borte, hvad saa med alle de Penge.

— Frøken Verner holder ikke af at forurette nogen, hun lader vel hans Slægtninge arve.

— Hvormange er der?

— Tre, eller maaske fire, men den ene af hans Søstersønner gik jo bag af Dansen. Han var sikkert den betydeligste af dem alle, paa en Maade, han havde allerede i en forholdsvis ung Alder en betroet Stilling i en Bank, men han kunde ikke taale at se alle de mange Penge — andres forstaar De; saa tog han selv efter at hans egne var forsvundne, og saa forsvandt han selv, hvorhen er der ingen der ved, og om han overhovedet endnu er i Live lige saa lidt.

— Er der nogen af dem, der trænger.

— Hans Broderbørn, Teologen og Godsejerfruen er jo rige, derimod er det vist Smalhans med Løjtnanten, det er Gorms Søstersøn. Hun havde ikke Lykken med sig. Manden var en Vindbøjtel, og Pengene løb i Rendestenen — — nu har den unge Mand oven i Købet forlovet sig.

— Med hvem?

— Med ingen Ting kan vi sige, det vil sige, dejlig er hun, jeg har selv set hende, men Skønhed alene er jo ikke det, der giver en Gardérløjtnant Rygstød i den store Verden.

— Men saa den fjerde — den fraværende.

— Oprigtig talt, Borgmester, lad os haabe, at Pokker har taget ham for længe siden, existerer han endnu, lader han vel nok høre fra sig inden saa farlig længe, naar der er Udsigt til at faa Pungen fyldt paany, en skidt Knægt var han — — — naa, nu er De nok hjemme, Godnat Borgmester.

— — —

Saa var der atter stille i det graa Hus. Folk, der kom forbi, saa som i gamle Dage Frøken Verners smukke Ansigt ved Hjørnevinduet, kun var det maaske endnu en Smule blegere end ellers, og Folk, som kom i de dødes Have, lagde Mærke til, at i det mindste *en* kærlig Haand syslede om Ebbe Gorms sidste Hvilested; men Folk, som kom forbi Huset ved Aftenstid, undrede sig, for de hørte Sang. En ejendommelig blød og varm Altstemme var det, og ofte samledes en lille Klynge udenfor Huset og lyttede til Tonerne bag de nedrullede Gardiner.

En Gang var det Vaar
med Solskin i Vange.
Med Roser i Haar
jeg gik mellem Blomster i Enge,
blandt springende Piger og Drenge,
der sang.
— En Gang — — —

Og Sommeren kom
med Solskin i Vange.
Og Sengen stod tom,
jeg gik til et Møde i Skoven,
jeg jubled med Fuglen foroven
min Sang
— En Gang — — —

Men saa blev det Høst
med Solskin i Vange.
Hvor finder jeg Trøst,
hvem hører vel efter min Klage
nu har jeg kun dette tilbage:
Min Sang!
— En Gang — — —

Nu er der kun Is
— — — —
— — — —

Det var Frøken Heise, den nye Selskabsdame. Folk undredes over, at hun vilde mure sin Ungdom og Skønhed inde. Folk, som saa hende paa Gaden, altid mørkt klædt, vendte sig i Beundring, de gættede paa en skjult Sorg, men de lykønskede Frøken Verner.

Indtil Idyllen brat blev afbrudt ved Frøken Verners Død.

En Morgen, Frøken Heise kom ind i Dagligstuen, fandt hun den gamle Dame liggende død paa Gulvet foran sin Lænestol; hun havde dog saa megen Omtanke, at hun øjeblikkelig lod tilkalde Læge.

Gamle Doktor Bendiksen kom hæsblæsende op ad Trappen, hvor han mødte den forgrædte Frøken Heise.

Gamle Doktor Bendiksen kom hæsblæsende op ad Trappen, hvor han mødte den forgrædte Frøken Heise.

— Hvad er der paa Færde, Frøken?

— Hun — — er — — død.

Saa bøjede Lægen sit Hoved i Tavshed og gik hen mod Dagligstuen, men paa Tærskelen standsede han og studsede over det Syn han mødte.

— De har ladet hende blive liggende, sagde han bebrejdende.

— Jeg turde ikke og kunde heller ikke, jeg er jo ene i Huset, og saa — — se selv.

Frøken Verner laa udstrakt foran sin Stol. Paa Gulvet laa en Sølvlysestage, som ellers havde sin Plads paa Konsollen ved Siden af Stolen, hun havde aabenbart revet den ned, da hun faldt; Stearinlyset laa lidt fra hendes højre Haand.

— Vi maa flytte hende, Frøken, De maa tage Dem sammen, vi maa bære hende ind i Sovekammeret.

Han tog hende under Armene og løftede —

— Men hvad er dog det, hun har skrevet, udbrød han pludselig og slap sit Tag.

— Skrevet! Det har jeg ikke set, sagde Frøken Heise stammende.

— Nej hun har dækket det med sit Legeme, hun har brugt Lyset, det første det bedste, hun har kunnet faa fat paa — — — men hvad gør De dog Frøken, vil De slette det ud, inden vi faar læst det.

Doktoren undersøgte nøje de utydelige Bogstaver.

— Det er ulæseligt undtagen det første Ord.

— Hvad er det?

— R..e..d — red, der er ikke mere, absolut ikke.

Lægen strøg sig over Panden.

— Det var mærkeligt, mumlede han for sig selv, jeg er næsten bange for, vi kommer til at sende Bud efter Fogden, inden vi foretager os noget.

— Fogden!

— Politiet, ja.

Frøken Heise stirrede uforstaaende paa Lægen; hun rystede over hele Kroppen.

— Er Frøkenen da ikke død en naturlig Død?

Lægen trak paa Skuldrene uden at svare.

— Ja De maa løbe selv, vi har jo ingen andre, men de maa komme straks, sig det.

Frøken Heise løb, og Lægen undersøgte Liget, saa godt han kunde uden at forandre dets Stilling — det var en kort Undersøgelse, for det var let at konstatere, at Livet for længe siden var udslukt.

I Løbet af en halv Times Tid kom Fogden med Protokol og Vidne.

Fuldmægtig Berling var en ung Mand, der nylig var kommen til Byen; det glade friske Ansigt passede kun saa som saa til Situationen,

men bag Brillerne glimtede et Par kloge Øjne.

— Det er Doktor Bendiksen, sagde han og nævnede sit Navn. Frøken Verner er død pludselig, hører jeg, og De mener, at der er Brug for Politiet? Fuldmægtigen talte hurtig og bestemt.

— Jeg mener endnu ingen Ting, hellere for lidt end for meget tænkte jeg.

— Ja, sagde Berling og kom frem i Stuen og saa sig forskende om, saa undersøgte han Ligets Stilling, Lysestagen og Lyset og endelig meget nøje Skriften paa Gulvet — Frøken Heise, kaldte han.

Ja.

— Har De haft Vinduerne aabnede i Dag?

— Nej.

Saa gik han hen og stødte et Vindue op, det var kun trukket til, uden at Hasperne var sat paa.

— Stod det saadan i Aftes, spurgte han?

— Jeg ved det ikke, men de plejer altid at være forsvarligt lukkede.

— Røg Frøken Verner?

— Gud fri os da, hun var — —

— Ja eller nej, svar nu.

— Nej.

— Hvem besøgte hende i Aftes?

— Ingen.

— Det er sikkert?

— Ja.

— Hvoraf ved De det?

— Jeg var hos Frøkenen til Kl. 10, og saa laasede jeg alle Dørene.

— Hvad bestilte De?

— Jeg læste og sang.

— Og saa?

— Saa gik jeg i Seng.

— Gjorde Frøken Verner ogsaa det?

— Jeg ved det ikke bestemt. Hun gaar altid sent i Seng, hun sover saa daarligt om Natten. Saa bliver hun undertiden siddende oppe, efter at jeg er gaaet.

— Har hun været i Seng i Nat.

— Nej, hendes Seng er urørt.

— Var Dørene laasede i Morges, da De gik ud?

— Ja.

— Hvoraf ved De det.

— Jeg havde begge Nøglerne hos mig i Nat.

— Havde Pigen ingen Nøgle?

— Jo men hun er rejst hjem i Besøg hos sine Forældre, og hendes Værelse er laaset af, det har jeg ogsaa Nøglen til.

Fuldmægtig Berling rystede paa Hovedet. Saa maa vi foreløbig holde os til Vinduet, det *kan* være benyttet, men det maa da kunne ses ude fra, sagde han og gik ud i Haven.

Lige under Vinduet mellem Væggen og Havegangen var et to Alen bredt Blomsterbed. Enkelte fleraarige Blomsterbuske stod hist og her, men imellem dem var Jorden nylig gravet og tilsaaet og omhyggelig revet, der var ikke Spor af Fodtrin, hver Stribe efter Riven stod frisk og urørt.

Han er ikke kommen den Vej *ind*, sagde Berling, da han vendte tilbage fra sin Undersøgelse; er han kommen ud der, saa maa han i alle Tilfælde være sprunget de to Alen fra Vinduet og ud paa den grusede Gang.

Saa undersøgte han Værelset paa det nøjeste, men om de Resultater han kom til, udtalte han sig ikke.

Op ad den ene Væg stod to Billeder, det var Portrætter i fotogafisk Forstørrelse af Frøken Verner og Gorm.

— Hvorfor staar de Billeder der? spurgte Fuldmægtigen.

— Frøken Verner vilde have dem flyttet.

— Hvem har taget dem ned?

— Det har Frøkenen og jeg

— Hvem trak Sømmene ud?

— Jeg trak det ene ud, det andet blev siddende, det sad for fast.

— Hvor er det, De trak ud?

— Jeg — — — ved det ikke, det maa være her, eller maaske Frøkenen har kastet det bort, det var bleven bøjet og duede ikke.

— Hvad Slags Værktøj brugte De?

— En Hammer og en Tang, de ligger her.

Fuldmægtigen undersøgte begge flygtigt.

— Hvor gemte Frøken Verner sine Penge?

— I Chatollet.

— Hvem har Nøglen?

— Den gik hun altid selv med.

Fuldmægtigen tog Nøgleknippet ud af den dødes Lomme og aabnede Chatolklappen. Indenfor var alle Skuffer uaflaasede, i den ene fandtes 207 Kr. og 58 Øre i Sedler, Sølv og Skillemønt, i en anden fandtes flere kostbare Smykker.

— Det er aabenbart ikke Pengene, det har drejet sig om, sagde han og slog Klappen i — ja ja Dokter Bendiksen, saa faar vi se, hvad Ligsynet oplyser, det kan De vel foretage med det samme.

Det konstateredes, at der ikke fandtes Spor af ydre Overlast.

— Saa er vi lige vidt, sagde Berling.

— Med hvad?

— Opdagelsen.

— Af hvad?

— *Morderen!*

Dr. Bendiksen saa ærgerlig ud.

— Det er nu alligevel mærkeligt med Politiet, sagde han, det kan ikke se en løs Tand, førend det i Skyerne ser en Vrimmel af Mordere, jeg ved s'gu ikke, om det ligger i Blodet eller i Værdigheden, men det er et Faktum.

Nu Frøken Verner, hun er død, det kan ikke nægtes, hun er ovenikøbet død temmelig brat,

saa langt kan vi følges, men naar De begynder at snuse efter Mordere, saa faar De gaa paa egen Haand. Hvorfor er De absolut saa syg for at finde den Morder, af hvem der ikke er Spor.

— Ikke Spor! Vil de saa sige mig hvor Tobaksrøgen er kommen fra, og hvorfor har Frøken Verner skrevet. —

— Ja, ja det faar De nok at vide en Gang i den anden Verden.

— Jeg tror, det har nok saa megen Interesse for denne Verden.

— Ja enhver har jo sine Liebhaverier, og jo yngre man er, des flere har man, og des underligere er de — — hvad staar De nu og fordyber Dem i.

Fuldmægtig Berling havde kun hørt halvt efter Lægens lange Foredrag; han gik endnu en Gang rundt og undersøgte Værelset, nu standsede han og betragtede med Opmærksomhed Ryggen af den Lænestol, hvor Frøken Verner havde siddet umiddelbart før sin Død.

— Ikke sandt, Doktor, der *var* jo intet at bemærke paa Liget?

— Nej.

— Ikke en Gang en Rift paa en Finger — — eller Spor af Næseblod?

— Nej.

— Vil De saa sige mig, hvad dette er. Fuldmægtigen pegede paa en Plet paa Stolens Fløjelsryg.

— Det er Blod.

— Ja, hvor gammelt er det?

— En fire fem Timer, det er knapt størknet — — hvad mener De?

— Mener! Fuldmægtigen trak paa Skuldrene — den Gaade bliver vel ogsaa løst i den anden Verden. Forresten kan man vel sige, at intet kommer af sig selv, ikke en Gang Blod, og da det ikke er hendes, kunde det maaske være *hans*.

— Kunde! Lægen gryntede — en Obduktion vil De vel ogsaa have, kan jeg tænke mig.

— Ja naturligvis, vi maa have *Giften* konstateret, men det kan jo ikke lade sig gøre nu — saa venter vi.

Fuldmægtigen laasede af og forseglede Døren.

— — —

Den gamle Borgmester sad inde paa sit Privatkontor og læste Morgenbladene, da Fuldmægtig Berling traadte ind.

— Er der noget? sagde han og saa over Skulderen hen paa den unge Jurist.

— Jeg har foretaget Fogedforretning hos Frøken Verner, hun er død i Nat.

— Jeg hører det — — et Slagtilfælde vel?

— Nej et Mord!

— Hvad siger De? Borgmesteren rejste sig med et Sæt.

— Frøken Verner er myrdet.

— Hvordan?

— Gift formodentlig.

Borgmesteren sad og virrede med Hovedet.

— Det er første Gang i min Jurisdiktion, Gud ske Lov — al den Larm og Støj det giver, og al den Bladkomedie, især hvis vi ikke finder ud af det.

— Er der noget Spor?

— Nej egentlig ikke.

— Maa jeg se Protokollen?

Fuldmægtigen rakte Borgmesteren den.

— Lægen tror jo ikke paa Mord, og jeg syntes oprigtig talt heller ikke, at der er noget, der tyder i den Retning.

— Hvordan vil Borgmesteren saa forklare —

— Ja, ja vist saa, men udover det, at Frøken Verner har skrevet det fordømte mystiske Ord og Tobakslugten, saa er der jo ikke meget, men naturligvis, vi maa regne med den Mulighed og selvfølgelig først og fremmest se os om efter Motiverne. Rovmord er det ikke, Lystmord heller ikke, det plejer altid at se mere voldsomt ud. Hævn er ikke sandsynligt, og navnlig kan vi ikke have nogen Mening om det nu, og hvad saa?

— Arven.

— Ja saamænd; hvordan var det, Testamentet lød, kan De huske det?

— Hvis hun døde uden at efterlade noget Testamente, saa tilfaldt Pengene Gorms naturlige Arvinger.

— Der er jo Testamente.

— I Dag ja, men ikke for flere Dage siden.

— Jo, det er allerede 8—14 Dage gammelt.

— Det var ikke protokolleret, er der en, der har undersøgt Sagen paa den eneste Maade, den kunde undersøges, maatte han komme til det Resultat, at der intet var.

— De har altsaa Situationen fiks og færdig i Hovedet.

Paa ingen Maade, men den Gisning har Sandsynligheden for sig.

— Der var fire Arvinger saa vidt jeg erindrer, tre her i Landet og en, hvis Opholdssted er ukendt.

— Ja.

— Det er den fraværende, der interesserer Dem.

— Mig?

— Naa, os da.

— Naturligvis.

— Er det ham, melder han sig vel.

— Næppe foreløbig, det er han vist ikke dum nok til, han venter, til Efterretningen om Frøken Verners Død *tilfældigvis* naar ham, og naar han samtidig hører om, at Testamentet alligevel eksisterer, kommer han slet ikke.

— Hvad skal vi saa gøre?

— Helst beholde ham her i Byen, medens han er her.

— De mener, han er her endnu.

— Temmelig sikkert. Mordet er begaaet i Aftes, og jeg har allerede Vagt ved Formiddagstoget nu.

— Og Hotellerne maa undersøges.

— Selvfølgelig! Post- og Telegrafvæsenet har ogsaa faaet Tilhold om at holde Øje med mærkelige Forsendelser eller Adresser.

— Han behøver hverken at skrive eller telegrafere.

— Ikke absolut naturligvis.

— Han kan ogsaa forlade Byen tilfods.

— Ikke sandsynligt, han maa jo vide, at det ganske Lands Politi øjeblikkelig bliver alarmeret, og jo længere han vover sig bort fra Havne og Jernbanestationer, des farligere bliver det for ham.

— For en Sikkerheds Skyld maa vi skaffe os Underretning om, hvad de andre Arvinger har foretaget sig i Gaar.

— Naturligvis, jeg har telegraferet.

— Se, se, jeg maa sige Fuldmægtig Berlin, De begynder pænt.

Berling bukkede, Sagen interesserer mig, sagde han, og hvis Borgmesteren tillader, vilde jeg meget gerne have Sagen, Forundersøgelserne, indtil Forhørene mulig begynder.

— Bevilget.

— — —

Frøken Verners Død vakte betydelig Opsigt, og det varede ikke længe, inden det sivede ud, at Politiet gættede paa Mord.

Saa tog Bladene fat, fyldte den ene Spalte efter den anden med Gisninger og Gætteværk og gode Raad, bragte i dusinvis af Morderemner i Forslag. De store Hovedstadsblade sendte Korrespondenter, der blev yderst høfligt modtagne af Politiet, men de fik ikke en Smule positiv Viden med hjem. Derfor maatte de nøjes med at raadspørge Fantasien og udspørge Frøken Heise. Frøken Heise blev i Løbet af et Par Dage berømt, paa Grund af sin Skønhed, sine mange Taarer, sin Trofasthed mod sin afdøde Herskerinde og sin Elskværdighed mod Bladfolkene. Og medens Aviserne lod Fantasien have frit Løb, arbejdede Fuldmægtig Berling i Stilhed — — uden synderlig Held.

Der var atter Raad hos Borgmesteren paa det indre Kontor; Anledningen var Obduktionens Resultat; det var en stor Skuffelse for Fuldmægtig Berling. I Liget fandtes ikke Spor af Gift, Grunden til Døden kunde overhovedet ikke paavises. Foruden Berling og Lægen var Førstefuldmægtig denne Gang med; han sad i Lænestolen og trommede utaalmodig med Fingrene i Bordet og saa med slet skjult Ringeagt paa sin yngre Kollega, der gik og ledte om Mordere til ikke den mindste Førnøjelse eller Fortjeneste for nogensomhelst. Førstefuldmægtig interesserede sig kun for Penge. Hans private Forretning indbragte ham 20 Tusind om Aaret, og den havde hans Interesse, Tyve og Smaakæltringer lod han helst løbe, naar de ikke traadte ham selv fornær og Mordere — — —

— den Gaade bliver vel også løst i den anden Verden.

— Jeg synes nu, det var praktisk, sagde han og saa drillende paa Berling, om man ventede med at lede efter en Morder, til vi har fundet en, der er myrdet.

— Tja—a, sagde Borgmesteren, hvad siger De egentlig til det, Berling. De har vel ikke set Spøgelser ved højlys Dag?

— Hjærteslag naturligvis, sagde Førstefuldmægtig og stangede sine Tænder.

— Men saa Blodet? spurgte Berling, og Tobakslugten og Skriften?

Første Fuldmægtig trak paa Skuldrene. — Og

de lukkede Døre og Vinduer baade før og efter Dødsfaldet? sagde han.

— Der var da *et* Vindue aabent.

— Rigtig, men der var kun gaaet en Aand derud, saasom det er den eneste Slags Væsener, der kan gaa ud af et Vindue uden at træde paa Jorden. Og hvorfor *skreg* Frøken Verner ikke i Stedet for at skrive et Ord, som kan betyde baade det ene og det andet eller ingen Ting — hvorfor spørger jeg — — ganske simpelt fordi hun ikke *kunde*. Hjærteslag, Apopleksi, Lammelse, det er den naturligste Sag af Verden, hvad Doktor, spørg Videnskaben — Lammelsen begynder et Sted, i Ansigtet, i Tungen, for Eksempel i Stemmeorganerne, *derfor* skreg hun ikke — — saa breder det sig og ender i Hænderne – — færdig.

Og hvad har saa min ærede Kollega udrettet paa Vejen til Berømmelse, hvad siger f. Eks. Telegrammet om de tre Arvinger?

— Ingen Ting. Teologen har ligget paa Frederiks Hospital i otte Dage, Løjtnanten havde Vagt paa Amalienborg, og Godsejeren og hans Hustru var hjemme den paagældende Nat.

— Saa er vi færdige med dem.

— Men der er en endnu.

— Find ham!

— Det er det, jeg vil.

— Bravo! Vil De rejse til Valparaiso eller Shanghaj eller Pokker i Vold for at hente ham, for han staar vel næppe i Vejviseren.

— Jeg tænker, han er i Paris.

— Hvorfor netop i Paris, ved De noget, saa kom med det.

— To Dage før Mordet — — — naa Dødsfaldet blev der afsendt et Telegram til Paris.

— Er der noget mærkeligt i det?

— Maaske. Det var adresseret til Hr. Gottfried Hass, rue de Moliere, Paris. Indholdet paa Tysk, der var kun et Ord: »Geld«, det vil sige eller kan sige: Pengene er endnu i Behold.

— Underskriften?

— Ingen.

— Og Gottfried Hass — skal det være den fraværende Gorm.

— Kan være.

— Saa maa der altsaa være to om Arbejdet.

— Ja.

— Men vi *maa* jo da først have et Mord.

Berling trak uvillig paa Skuldrene.

— Og Nummer to maa have *vidst* eller troet at vide, at Pengene var i Behold, at der intet Testamente var.

— Det vidste han ogsaa.

— Hvordan?

Fuldmægtig Berling aabnede Døren ud til det ydre Kortor.

— Jespersen kom lidt ind, kaldte han.

Første Kontoristen kom ind,

— Fortæl en Gang igen, hvorledes den Sagfører saa ud, der var nede for at se i Pantebøgerne forleden.

— Han var lille og havde stort mørkt Haar og mørkt Fuldskæg — han var elegant i Tøjet, med Silkehat og gule splinternye Handsker og brun Mappe.

— Hvordan talte han?

— Stemmen var lidt spinkel, syntes jeg.

— Talte han godt Dansk — uden Akcent?

— Ikke saavidt jeg kunde høre, men han sagde kun et Par Ord, om han maatte se Pantebøgerne, og hvem han var, og saa viste jeg ham ind i Hvælvingen.

— Hvad hed han?

— Jeg husker det ikke, det var et ganske almindeligt Navn, jeg tænkte ikke nøjere over det, vi plejer jo altid at give Sagførere Adgang til Pantebøgerne uden videre Anstalter.

— Hvor længe var han derinde?

— Fem Minutter vel.

— Var der ellers noget paafaldende ved ham?

— Han havde saa travlt med at komme ud, han glemte at sige Farvel.

— Tak!

Jespersen gik.

— Og hvad saa, bemærkede Førstefuldmægtigen, en fremmed Sagfører, der ser i Pantebøgerne, det er ikke noget usædvanligt.

— Nej, men han saa i Notarialprotokollen i Stedet for.

— Den var jo laaset inde i Pultskabet.

— Det har været aabnet.

— Aha.

— Med falsk Nøgle, Laasen er ødelagt.

— Og han har haft fat i Notarialprotokollen?

— Temmelig sikkert, den stod paa Hovedet og var ikke en Gang sat paa Plads igen.

— Det ser jo mærkeligt nok ud, men naar det nu ikke *er* Mord, hvad saa, det er da den omvendte Orden, at man finder Morderen først, hvad Doktor, det er Deres Arbejde, der mangler.

Lægen rystede paa Hovedet.

— Det nytter ikke noget, Fuldmægtig, jeg kan ikke finde noget.

— Ikke en Gift*indsprøjtning?*

— Nej, nej, det ses i Blodet og Hjærtet.

Der blev en Pavse i Forhandlingerne; hver sad med sine Tanker. Saa rejste Fuldmægtig Berling sig.

— Vi maa begynde forfra, med Lejligheden og Haven og Husets Omgivelser.

Borgmesteren rystede paa Hovedet.

— Det nytter næppe stort nu saa længe efter.

— Der er jo ikke andet for, men jeg vilde gærne have Doktoren med.

Bendiksen trak paa Skuldrene og rejste sig.

— Skal det være straks?

— Ja Tak.

— — —

I det graa Hus var alt stille. Frøken Heise og

Pigen gik med listende Skridt rundt i Lejligheden. Kun i Hjørnestuen, hvor Frøken Verners Lig stod, kom de ikke. Alle Forberedelser til Jordefærden var trufne, man ventede kun paa Politiets Tilladelse.

Da de to Herrer traadte ind i Ligværelset, slog en klam og ubehagelig Luftning mod dem. Berling blev staaende et Øjeblik gysende paa Tærskelen.

Doktor Bendiksen, der lagde Mærke dertil, trak paa Skuldrene.

— Det var Deres egen Skyld, vi kom her, sagde han, hvad Ærinde De har her, maa Vorherre vide, og saa, at De absolut vil slæbe mig med — — — for er De bange for Lig kunde De have haft lige saa megen Nytte af Jespersen eller en af Betjentene — — eller Frøken Heise, hun er virkelig en tiltalende Dame, og sort klæder hende.

Berling svarede ikke, han gik rask gennem Værelset og hen til Vinduerne og lod Gardinerne gaa op med unødvendig Støj. Saa lukkede han op for Dagens fulde Lys, og den friske Luft strømmede ind. Længe blev han staaende og saa ud i Haven uden at røre sig. Doktor Bendiksen havde sat sig paa en Stol og rømmede sig Gang paa Gang uden at det lykkedes at vække Fuldmægtigen af hans Drømmerier. Saa vendte Berling sig pludselig og med et Ryk om.

— Tror De paa Impressionismen, Doktor.

— Nej.

— Det er ogsaa ligemeget, *jeg* har et Ærinde her i Dag, jeg ved bare ikke hvilket.

— Det kalder De Impressionisme, svarede Lægen lunt, det er vist ellers det, man mere populært kalder at være kørt fast.

— Hun maa have været smuk, sagde Berling uden at ænse Doktorens Spot; han stod og saa paa den dødes Ansigt omkranset af det mægtige Haar.

— Frøken Verner mener De —?— eller —

— Frøken Verner ja.

— Hun har sikkert været en Skønhed.

Berling blev ved at staa og stirre paa den døde, hans Ansigt antog et mere og mere spændt Udtryk, store Sveddraaber perlede frem paa hans Pande. Saa greb han sig med begge Hænder op om Tindingerne.

— Der, der Doktor, der er det jo, skreg han og pegede paa en fugtig Plet paa den hvide Silkepude bag Ligets Isse.

Lægen kom derhen. — Ja der — — sagde han og saa uforstaaende op paa den unge Mand.

Men Berling fulgte sin egen Tankegang.

— Aah! udbrød han, hvor vi dog har været blinde og dumme — — Herregud Doktor — — red — red — hun *skrev* det jo, det eneste hun burde skrive, det eneste, der var Mening i, det eneste, der kunde nytte, hvor Tanken dog kan være guddommelig klar i Dødsøjeblikket, kun have fysisk Evne til at skrive et eneste Ord og saa netop vælge det eneste af alle, der kunde hjælpe. Han begravede alle højre Haands Fingre i den yppige Haarfylde.

— Hvad gør De dog Menneske?

— Og saa at vi ikke *vilde* forstaa det, ingen af os, men nu er det godt, endelig; han tog Haanden til sig og gik med faste sikre Skridt ind i Frøken Verners Sovekammer. Lægen hørte ham trække en Skuffe ud og slaa den fast i igen. Saa kom han ud med en langtandet Kam i Haanden. Uden Betænkning og uden at ryste paa Haanden trykkede han den ned i Haaret og strøg den fast mod Hovedbunden, man hørte den støde mod noget haardt og Tænderne i Kammen knække.

— Der Doktor, har De Løsningen paa Gaaden, sagde Berling og trak et langt Søm med bredt Hoved frem.

De to Mænd stod nogle Øjeblikke og saa paa hinanden i Tavshed, det var, som om de begge var grebne af Rædsel over den raa og brutale Virkelighed. Omkring Doktor Bendiksens Mundvige krøb nogle underlige nervøse Trækninger. Men Fuldmægtig Berling strøg med øm Haand over Frøken Verners kolde hvide Pande.

— Vi — — *jeg* skal finde ham, hviskede han og løftede Hovedet og vendte Silkepuden. Saa gik de begge stille ud af Værelset og laasede Døren.

Ude i Spisestuen mødte de Frøken Heise.

— Ikke noget nyt? sagde hun og saa paa en Gang forskende og bekymret paa de to Herrer.

— Berling rystede paa Hovedet og gik hen mod Døren.

Doktor Bendiksen kom bagefter.

— Der kan De se, Frøken, hvor et tungt og ansvarsfuldt Embede kan tynge paa en Mand, han glemmer de simpleste Høflighedspligter, overfor en smuk Dame endda, han siger ikke en Gang Farvel, saa faar jeg være den galante — Farvel Frøken — — men se dog, De har slaaet Deres Finger, den er jo baade gul og grøn.

— Aah, det er ingen Ting, jeg forsøgte mig forleden i det huslige, men det mislykkedes, jeg har ingen Gaver i den Retning, og en Kødkølle *er* nu ogsaa et farligt Redskab — i mine Hænder da. Hun gemte smilende den mishandlede Finger under Forklædet.

— Det gaar vel over, sagde den gamle Doktor trøstende, og vendte sig om mod Døren.

— Men hvad Pokker gaar der nu af Fuldmægtigen, jeg kommer til at give Dem en Smule Morfin, De kan jo slet ikke taale alt dette her.

Berling stod bleg og stiv som en Billedstøtte henne ved Døren.

— Hør Doktor, sagde han, og hans Stemme lød rusten og fremmed, vil De gøre mig en Tjeneste og gaa indenfor paa Kontoret og sige, at *der var intet nyt*, naturligvis, og saa bede Jes-

persen løbe herhen med min Haandtaske — — aah nej forresten, jeg maa hellere skrive det Par Ord, men sig han maa skynde sig, saa rejser jeg med Toget til København med det samme, jeg bliver alligevel nødt til at tale med den Løjtnant en Gang.

Berling kradsede i Hast nogle Ord op paa et Kort og stak det i en Konvolut.

— Hvis De vil gøre mig den Tjeneste Doktor, saa skriver jeg imedens min sidste Rapport her.

Bendiksen tog Kortet, hans Ansigt lignede et stort Spørgsmaalstegn, men hverken Berlings Mund eller Miner gav noget Svar, og saa gik han.

— Hvis De saa har et Ark Papir og Pen og Blæk, Frøken Heise, sagde han, da de var alene.

— Med Fornøjelse, hun gik straks efter det forlangte. Berling lagde Mærke til, hvor spændstige og elastiske enhver af hendes Bevægelser var; hun satte Fødderne sikkert men dog let i Gulvet. Hovedet var kækt hævet, Halsen var rund og stærk og sad paa et Par stærke og yderst kraftige Skuldre. Hun var smuk, det havde han for længe siden opdaget, nu gjorde han desuden den Opdagelse, at hun uden Tvivl ogsaa var stærk og behændig.

— Se, der Doktor, der er det jo, skreg han og pegede paa en fugtig Plet paa den hvide Silkepude bag Ligets Isse.

— Vil Fuldmægtigen ikke drikke en Kop Kaffe, sagde Frøken Heise, mens hun stillede Skrivetøjet til Rette for ham.

— Jo Tak, men kun paa den Betingelse, at De gør mig Selskab, saa underkaster jeg Dem imens et lille sidste Interview — til Rapporten.

— Forhør? Frøken Heise saa smilende paa ham.

— Aah nej Frøken, Forhørene er forbi, det er kun en Formalitet og egentlig ganske overflødig, jeg kunde godt baade spørge og svare; — gør De mig saa den Fornøjelse.

Frøken Heise bøjede Hovedet til Tak og gik ud efter Kaffen, imens gik Berling uroligt op ned ad Gulvet. Hans Nerver var i Uorden. Nu da han halvvejs havde naaet sit Maal og klaret Mordets Mysterium, nu piskedes han frem mod det næste — — Morderen.

Hvem var han, og hvor var han, langt borte eller nær. Gisninger og fantasifulde Hypoteser fyldte hans Hjærne. Som Stjærneskud kom de, glimtede et kort Sekund og forsvandt i Usandsynlighedens Taagemørke.

— Værs'god Fuldmægtig. Frøken Heise kom ind med den sirlige Opdækning.

Duften fra Kaffen pirrede Berlings Sanser; det var som Tankerne samlede sig om dette direkte Indtryk og blev roligere og klarere.

— Jeg tror, De er skabt til noget godt, Frøken, sagde han og kom hen til Bordet.

Frøken Heise saa lidt usikkert paa ham, og det varede nogle Øjeblikke, inden hun svarede.

— Det er vi vel alle, sagde hun endelig stille, — — — men — —

— Ja, ja Frøken Heise, det er ikke Meningen, jeg vil diskutere Samfundsproblemer, nu lader vi Lykken raade og drikker Kaffe.

Han satte sig paa sin Stol, og hun passerede ham saa tæt forbi, at han mærkede at noget haardt og tungt i hendes Lomme slog mod hans Ben.

For anden Gang blev han greben af en underlig ubestemt Følelse af noget, han ikke forstod.

Hvad havde hun i Lommen? Hans Forstand brølede himmelhøjt, at det var den latterligste og mest barnagtige Nysgerrighed, han nærede, hans Nerver var bragt i Uorden over det, han havde oplevet i Dag. Han trængte til frisk Luft, Fred og Ro, han duede slet ikke til sligt; Doktoren havde Ret.

Frøken Heise bøjede sig over Bordet for at skænke Kaffen, smidig og yndefuld. Duften af Kaffen blandede sig med Duften af fin Parfume fra hendes Haar og ombølgede ham. Saa lukkede han Øjnene et kort Sekund, ør og svimmel,

men i næste Øjeblik spærrede han dem atter op paa vid Gab.

Der var det! der! Kjolelommen buede ud, nu hun bøjede sig ind over Bordet.

— De spilder Frøken, pas paa Dugen, raabte han. Han trykkede sig ind mod hende og greb hende med den ene Haand om Armen, med den anden greb han lynsnart om hendes Lomme, kun en Brøkdel af et Sekund, men det var nok.

Frøken Heise gav et lille Hvin.

— Var jeg virkelig ved at spilde?

— Lige ved.

— Jeg lagde saamænd ikke selv Mærke til det — Tak.

Fuldmægtig Berling sad tilbagelænet i sin Stol smilende og rolig, det var, som om al Svaghed, al Nervøsitet var forsvunden med dette ene hastige Greb om hendes Lomme.

— Værs'god! Frøken Verner skød Koppen over mod ham; drikker Fuldmægtigen en Cognak eller Likør maaske?

— Tak en Cognak.

Frøken Heise hentede Flaske og Glas og skænkede.

— Frøkenen drikker ikke?

— Nej Tak.

— Men en Cigaret. Berling tog et Etui op af Lommen og aabnede det, hans Hænder skælvede en lille Smule, da han rakte det over mod hende. — Den er virkelig anstændig, sagde han elskværdigt.

— Gaar det an?

— Vist saa.

Saa tog hun Cigaretten.

— Jeg *vidste*, De vilde tage den, sagde han, da han smilende rakte hende den brændende Tændstik.

— Hvoraf dog?

— For jeg kunde se, det vilde klæde Dem.

— Hvor alle Mænd dog er ens — — men saa var det Interviewet, sagde Frøken Heise og pustede Røgen i sirlige Ringe op mod Loftet.

Berling stillede nogle intetsigende Spørgsmaal, nærmest en Gentagelse af, hvad hun var bleven spurgt om baade i Forhør og under Haanden.

— Der er vel truffet Ordning om Begravelsen, nu er der jo intet mer at vente efter.

Frøken Heise trak Vejret i et dybt Suk, om det var af Lettelse eller af Sorg, kunde Berling ikke se.

— *Er* Politiet nu færdig?

— Endelig ja, det er i Orden.

— Vi ventede jo kun paa Tilladelsen.

— Den har De nu — — naar De vil — — og saa er det Hjem opløst.

— Det er det.

— Og saa De, Frøken.

— Aah jeg — — jeg har Slægtninge — og Venner.

— Det var dog vel det, for man kan vel sige, det ikke er saa morsomt at komme til at staa ledig paa Torvet, for hvem der skal tjene for sit Brød.

— Man maa finde sig i det.

— Det maa man; var De glad ved at være her?

— Ja.

— Hvorlænge er det egentlig, siden De kom her til Byen?

— Akkurat to Maaneder, jeg kom otte Dage efter Hr. Gorms Død, ja ham har jeg da aldrig kendt.

— De var ikke i Byen, den Gang han levede?

— Nej.

— Hvordan fik De egentlig Pladsen her?

— Gennem Bladene — — — men nu sidder De jo alligevel og forhører mig.

— Nej, nej, slet ikke, De kan jo lade være med at svare.

— De maa nok spørge, hun saa paa den unge Mand med et aabent trohjærtet Blik — bare De vilde spørge om rigtig meget.

— Det kan komme.

De to blev siddende og passiarede sammen om ligegyldige og dagligdags Ting, mens Kaffen blev drukket. Fuldmægtig Berling greb sig i Gang paa Gang at sidde og stirre paa sin smukke Genboerske. De mørke varme Øjne saa' saa frejdigt og dog saa tungsindigt ud i Verden; omkring den høje Pande krusede sig det mørkeblonde Haar. Munden var lige og bestemt og Kinden rund og blød — og Haanden, den faste hvide Haand, der laa foran hende paa Bordet og legede med Teskeen, hvor var den fin og velformet, og dog havde denne Haand — — — — maaske.

Saa ringede det.

Fuldmægtig Berling skød den tømte Kop ned paa Bordet og rejste sig.

— Tak for Kaffe, Frøken, og for behageligt Selskab, han saa paa hende med et bekymret Blik; han rystede som af Kulde og blev ved at se paa hende, mens hun samlede Kopperne sammen. Hvor dog *alt* klædte hende.

— Det er vist Jespersen, sagde han.

— Nu skal jeg lukke op, sagde Frøken Heise.

Jespersen kom ind med en lille brun Taske i Haanden, han saa med et spørgende Blik paa Fuldmægtigen.

— Tak Jespersen, sagde Berling og tog Tasken. Han var bleg af Spænding og saa stjaalent hen paa Frøken Heise, der roligt og tillidsfuldt stod og saa paa ham. — Har De nu faaet alt med? sagde han.

Fuldmægtigen aabnede Tasken og kiggede i den, saa gik han et Par Skridt hen mod Bordet, hvor Frøken Heise endnu stod og raslede med Kaffeservicet.

Saa lod han pludselig Tasken falde og gjorde et Spring hen mod Bordet.

— Hjælp mig, Jespersen, hvis det er nødvendigt, skreg han og kastede sig over den intetanende Dame; saa lød der pludselig et Par haarde Smæk og Klang af Metal.

Frøken Heise stod med Haandjærn paa. Fuldmægtigen trak Vejret haardt og stødende.

— Se saa, sagde han lettet, det var det værste. De maa undskylde Frøken, at jeg gaar saa hurtig til Værks, det var oprindelig ikke Meningen, men jeg blev betænkelig ved denne her, sagde han og stak Haanden i hendes Kjolelomme. — Naar en smuk Dame gaar med den Slags Legetøj — — — saa — — Han trak en sværkalibret Revolver frem.

Frøken Heise stod og saa paa ham med et underligt Udtryk, det var en Blanding af Forfærdelse og Sorg.

— Var *det* nødvendigt, Fuldmægtig Berling, er De glad ved det, De her har gjort, Maaden mener jeg, sagde hun stille.

— Glad? Hvad mener De? Han stod og saa med en underlig flov Fornemmelse paa hendes smukke alvorlige Ansigt — — jeg — jeg er Politiet, og jeg *maatte* sikre mig Deres Person.

— Ja, naturligvis — det er heller ikke det, der nu er sket, der — — — — gør mig ondt, for det maatte jo komme, men jeg havde ventet og haabet, at det — — — maatte komme fra en anden.

— Men De var jo farlig, Frøken Heise, De vilde jo forsvare Dem, De vilde skyde. Frøken Heise svarede ikke, men rystede paa Hovedet.

Saa gik Berling hen og tog Haandjærnene af hende og kastede dem demonstrativt ned i Tasken.

— Tag dem kun igen Jespersen, bær det Kram bort. Og De Frøken Heise maa undskylde mig, jeg er ung, og det er min første — allerførste Sag.

— Ja, De er ung, sagde hun og gned sine Haandled — ogsaa ung, men husk paa, De har ogsaa Ansvar, saa hvis De synes det, hvis De er mere rolig saadan, saa maa De godt give mig dem paa igen.

— Nej, det faar være, tager jeg fejl, koster det mig min Stilling og min Fremtid, men det faar alligevel være — — gaa kun, Jespersen.

— Hvad nu, spurgte Frøken Heise, da de var blevne alene.

— Jeg maa undersøge Deres Værelse, forhøre Dem, hvor kunde De dog, De som — — — men der er jo ingen Mulighed — —

— For hvad?

— For en Fejltagelse.

— De tror altsaa — — — —?

— Ja.

Frøken Heise bøjede Hovedet, og Taarerne trillede ned ad hendes Kinder. — Gør saa som De vil.

Berling tog det dræbende Søm frem af sin Lomme og holdt det i Vejret.

— Kender De det? sagde han.

— Det tror jeg nok.

— Naar saa De det sidst?

— Da jeg trak det ud af Væggen.

— Nej, nej, Frøken, det nytter ikke noget, jeg har jo lige trukket det ud af Issen paa Frøken Verner.

— Frøken Heise blev bleg som et Lig og greb for sig med famlende krampagtige Bevægelser, saa lod hun Armene falde slapt ned og stirrede paa Fuldmægtigen med et saa usigelig forskræmt og haabløst Udtryk, at det gik den unge Mand til Hjærtet.

— Enten er De trods alt uskyldig, eller ogsaa — — —

— Ja, ja, vist saa, svarede hun hurtig, inden han havde fuldendt.

— Alt er jo imod Dem, det hele er jo klart for en almindelig Betragtning — De ryger — er den eneste her i Huset, der ryger, og Værelset var fuldt af Tobaksrøg, De har slaaet Deres Finger, da De — — — ja, ja, jeg skal ikke sige det, skyndte Berling sig at tilføje, da hun fór sammen, og saa gaar De rundt i Huset bevæbnet.

— Men Motivet da, sagde Frøken Heise.

— *Den anden*, jeg ved ikke hvilken Forbindelse, der er mellem Dem og ham, men han er der.

— De ved det?

— Ja.

Saa bøjede hun Hovedet og tav; hvad var det mere, De vilde se?

— Deres Værelse, Deres Ejendele.

— Kom, sagde Frøken Heise og gik foran.

Frøken Heises Værelse laa ud mod Haven, det var stort og lyst.

— Vil De gennemsøge det hele, eller er der noget bestemt, De ønsker at finde?

— Jeg vil finde en Sagførerforklædning.

Det gav et lille Sæt i Frøkenen, men saa vendte hun sig om mod Fuldmægtigen og saa ham smilende ind i Ansigtet.

— En Sagførerforklædning, vil De saa ikke selv finde, hvad De har Brug for. Hun aabnede det store dobbelte Klædeskab, der optog det meste af Værelsets ene Sidevæg.

— Værs'god, sagde hun, der har De først de almindelige Klædningsstykker.

Fuldmægtigen stirrede med den dybeste Forbavselse ind i Skabet, det var bugnende fuldt af Herreklæder, Jakker, Benklæder, Livkjoler, Overfrakker, sirligt ordnet og velholdt og elegant.

— Det var det, sagde Frøken Heise drillende, det staar til Tjeneste, der i Skufferne er Hattene, der er ogsaa noget for enhver Smag, og der er kostbare Ting imellem. — Undertøjet, vil De ogsaa se det, det er i Kufferten her, det er lidt omstændeligt at rode alt det igennem, men hvis De ønsker det — jo, det er bedst, for her er

ogsaa mine Parykker og Skæg; — hvordan vil De saa have den Sagfører, saadan for Eksempel. Med utrolig Behændighed og i Løbet af faa Øjeblikke var Haar og Skæg anbragt. En Havelock kastede hun over Skuldrene, en bredskygget blød Hat trykkede hun ned over Panden.

— Sagfører, Kancelliraad, Byraadsmedlem og Sparekassedirektør Eskildsen, staar i Skattelisten for 25 Tusinde, har Aktier i Bryggeriet og Prioriteter i Teglværket, men han har en Fejl, den har han ført med sig fra sine fattige Kontoristdage, han glemmer at børste sig. Frøken Heise saa med et skælmsk Blik ud over det fnuggede Opslag paa Havelocken — — og det er sandt, saa ryger han Snadde, hun tog en lille Merskumspibe op af Sidelommen og stak den i Munden.

— Er det denne værdige Mand, De søger, jeg kan jo ikke godt komme Idealet nærmere, mens De er tilstede —

— rationel Forklædning, hun slog Havelocken til Side og pegede paa sine Kvindeklæder.

Fuldmægtig Berling stirrede med stigende Forbavselse paa hende.

— De spøger Frøken.

— Ja.

— Jeg burde have ladet Dem beholde Haandjærnene paa.

— — — saa lød der pludselig et Par haarde Smæk og Klang af Metal.

— For Alvorens Skyld mener De, her har De mig igen. Hun strakte sine Haandled henimod ham.

— Nej, nej, men vis mig den Sagfører, der var nede for at se paa Pantebøgerne. Frøken Heise saa paa den unge Mand med et mildt Blik og rystede paa Hovedet. Synes De nu, De bærer Dem ad som en *begavet* Opdager, hvad tror De, Deres Chef vilde sige, om han saa og hørte Dem nu.

Berling blev blussende rød.

— Find ham selv, sagde Frøken Heise og pegede ind i Skabet, siden De er saa sikker paa, at han er her — — aah nej, aah nej, sagde hun og slog pludselig om fra den spøgende Tone, De maa gærne se ham, for han er her, men *De* fandt ham ikke. Hun gik hen og rodede rundt i Skabet.

— Benklæder og Frakke, værs'god, hun kastede det ud paa Gulvet, sort krøllet Haar og Fuldskæg, nu kommer det, sagde hun og bøjede sig ivrig ned i Bunden af Skabet.

— Det er nok, Frøken Heise, det er nok, jeg bryder mig ikke om at se det.

— Ikke? Hun rejste sig og saa overrasket paa ham; hvad da?

— Jeg nøjes med Tilstaaelsen.

— Af hvad?

— At De har været der.

— Jeg tilstaar.

— Og saa det andet, tilstaar De ogsaa det.

— Hvilket?

— Sømmet!

Al Farve veg fra Frøken Heises Ansigt, hun stod uden at bevæge sig og stirrede ham maalløs ind i Ansigtet. Saa flød Blodet som en varm Bølge op i hendes Kinder, og med al sin Kraft drev hun ham et Slag paa Kinden, saa han tumlede om mod Skabet og maatte gribe for sig for ikke at falde.

— Ud med Dem, ud! raabte hun og stampede i Gulvet. Er De fra Forstanden — — men arrester mig, kom med Haandjærnene, kom med dem siger jeg, hent Deres Betjente, gør en Ende paa det — — aah Gud, aah Gud. Hun endte i en vild krampagtig Graad og sank om paa en Stol med Hænderne for Øjnene.

Fuldmægtig Berling stod og saa paa hende nogle Øjeblikke underlig bevæget. Saa gik han stille hen til hende og tog Forklædningen af hende, Hatten, Skægget og Parykken, han lagde det altsammen ned i Skabet og lukkede for det.

Hun sad stadig stille med Hænderne for Øjnene og rokkede frem og tilbage, som om hun slet ikke mærkede, hvad han foretog sig.

Først hans Stemme kaldte hende tilbage til Bevidsthed.

— Frøken Heise, sagde han.

— Ja, sagde hun og saa op — — — — men hvad har De gjort.

— Det er der inde altsammen — — — De har slet ikke gjort noget uhæderligt, fordi De ikke *kan*.

— Aah Tak! Hun rakte Haanden frem, og han greb den mellem begge sine og trykkede den varmt, han beholdt den lidt længere end nødvendigt.

— Frøken Heise, maa jeg hjælpe Dem, vil De ikke betragte mig som Deres Ven ogsaa efter det, jeg sagde til Dem før.

— Aah jo — jo Tak.

— Maa jeg hjælpe Dem ud af det altsammen — — — og alligevel finde Morderen.

— Ja.

— De ved, hvem han er.

— Ja.

— Hvem?

— Preben Gorm.

— Hvorfor sagde De det ikke straks?

— Jeg vidste det ikke, jeg troede jo alligevel ikke, det var muligt, jeg haabede alligevel, at Frøken Verner var død en naturlig Død, da der ikke fandtes noget; jeg haabede, lige til De viste mig Sømmet, saa forstod jeg det og saa meget andet.

— Hvor er han, Preben Gorm?

— Jeg ved det ikke, men skal jeg vel arresteres, tror De, jeg skal arresteres? Min Mor og min Bror og mine Venner!

— Nej, det skal De ikke, Frøken Heise, men De vil nok følge med hen til Borgmesteren og fortælle alt, hvad De ved.

— Det skal jeg, men De maa være tilstede, jeg tør ikke være alene med Politiet.

— Er jeg da ikke Politiet? Han saa smilende paa hende.

— Nej ikke mere, nu er De min Ven, ikke sandt?

Fuldmægtig Berling greb atter hendes Haand og trykkede den fast og længe.

Frøken Heise kom pludselig helt tæt hen til ham.

— De maa ogsaa hjælpe mig mod *ham*, hører De, for han slaar mig ihjel.

— Han rører Dem ikke med en Finger, saa længe jeg lever — — — hvis De ikke selv vil.

— Nu *vil* jeg ikke mere.

— — — —

Torsdag den 21. Maj sattes Ekstraretten paa Byfogdens Kontor, hvor da foretoges Sag Nr. 27. Der fremlagdes Dødsattest for Frøken Charlotte Verner samt det i afdøde Charlotte Verners Hoved fundne Søm.

Som Vidne var mødt Frøken Alvilda Heise, der forklarede:

Frøken Heise, der paa Musikkonservatoriet i København var uddannet i Sang, havde siden sit 20. Aar været knyttet til forskellige inden- og udenlandske Operette- og Varietescener. Siden sit 22. Aar havde hun uddannet sig i en særlig Specialitet som Herreimitator, i hvilken Egenskab hun fra Oktober forrige Aar søgte Engagement i Hamborg. I et Pensionat hos Enkefru Schleiermacher, hos hvem hun boede, havde hun lært en Kontorist Georg Hass hos Fiskeimportfirmaet Vogel & Bartolin at kende. I Løbet af tre Maaneder udviklede Bekendtskabet mellem Frøken Heise og Georg Hass sig saaledes, at deres Forlovelse deklareredes i Julen forrige Aar. Frøken Heise beskriver Georg Hass som en særdeles smuk Mand af et alvorligt, noget melankolsk Temperament, af hvilke Egenskaber hun følte sig tiltalt, medens det derimod snart gik op for hende, at han af en eller anden Grund ikke ønskede at omtale sit tidligere Liv, ligesom ogsaa hans hele Færd paa visse Punkter forekom hende mærkelig. Han røbede dog efterhaanden, at hans rette Navn var Preben Gorm, og at han havde en velhavende Onkel, Ebbe Gorm, af hvem han mulig kunde vente en betydelig Arv. Frøken Heise og Gorm holdt i Forening et københavnsk Blad, medens Gorm alene holdt en Avis fra Byen, hvor Ebbe Gorm boede; derigennem erfarede de Ebbe Gorms Død og tillige Indholdet af hans Testamente. Dette gjorde et dybt og meget nedslaaende Indtryk; han blev mørk og bitter og ofte saa ufredsommelig, at Frøken Heise tænkte paa at hæve sin Forlovelse. Som Indledning hertil meddelte hun sin Forlovede, at hun var træt af Artistlivet og i alle Tilfælde tænkte at tage sig et halvt Aars Ferie hos sine Slægtninge i Jylland og maaske senere søge Optagelse i et velhavende Hjem som Selskabsdame eller lignende. Da hendes Kontrakt var udløben, rejste hun til Jylland. Forholdet til Georg Hass vedblev dog stadig at bestaa og Brevvekslingen vedligeholdtes nogenlunde regelmæssig.

I sine Breve sendte Hass jævnlig Udklip af Annoncer, som senere viste sig at stamme fra de to danske Blade, han ogsaa efter Frøken Heises Bortrejse var vedbleven at holde. Gennem en af disse Annoncer fik Frøken Heise Plads hos Frøken Verner. Annoncen var ikke underskrevet med Navn, men betegnet med Mærket »Hjem«, men Hass havde skrevet, at han havde en Følelse af, at den stammede fra Frøken Verner, og at det vilde være ham kært, om hans Kæreste kom der i Huset.

Imellem Frøken Verner og Frøken Heise udviklede der sig i Løbet af kort Tid et ret fortroligt Forhold, Frøken Heise omtalte saaledes sin Forlovelse og ytrede, at hun følte sig tryk-

ket af den, da hun og Hass aabenbart ikke passede sammen.

Den 9. Maj modtog Frøken Heise et Brev fra Georg Hass, dateret Paris. Han fortalte, at han for sit Firma skulde opholde sig nogle Dage i Byen i Forretningsanliggender og bad hende, om hun ikke kunde skaffe oplyst, om Frøken Verner havde gjort Testamente, og da dettes Indhold. Svaret udbad han sig telegrafisk. Slutningen af Brevet var en hemmelighedsfuld Antydning af, at der maaske i den nærmeste Fremtid forestod hende, Frøken Heise, en Overraskelse.

Da Frøken Heise vidste, hvilken Betydning et muligt Testamente kunde have for Hass, var hun tilbøjelig til at opfylde hans Ønske, men da hun skammede sig ved at spørge Frøken Verner og vidste, at det stred mod Øvrighedens Embedspligt at røbe noget, besluttede hun — nærmere som Spøg — at anvende sit Maskerings- og Forklædningstalent i Praksis. Experimentet lykkedes, og hun erfarede, eller troede at erfare, at der intet Testamente forelaa. Resultatet telegraferede hun straks efter den opgivne Adresse i Paris.

To Dage efter kom Georg Hass i Besøg; han forklarede, at han ogsaa havde haft Forretninger i København og nu vilde benytte Lejligheden til at besøge sin Forlovede. Frøken Verner modtog ham meget elskværdigt. Om Dagen havde de spadseret i Haven, om Aftenen havde de alle tre været samlede i Hjørnestuen; de havde passiaret livligt og Frøken Heise havde sunget. Kl. 10 blev der brudt op, Hass skulde rejse til København Kl. 11. Frøken Heise vilde følge ham paa Banegaarden og gik derfor op paa sit Værelse for at klæde sig om, navnlig for at skifte Fodtøj af Hensyn til det slette Føre. Forinden sagde hun Godnat til Frøken Verner, der bad hende laase Døren af, naar hun gik ud og igen, naar hun kom hjem og endelig gaa stille, naar hun kom tilbage, for ikke at forstyrre hende, da hun mulig sov.

Da Frøken Heise gik, blev Georg Hass tilbage for at tage Afsked, hun mente, at Omklædningen varede 10—15 Minutter.

Da hun kom ud paaklædt, stod Hass ved Yderdøren og ventede. Han gjorde maaske et noget nervøst Indtryk og skyndede paa hende, men hun lagde ingen Vægt herpaa, da hun troede, han var bange for at komme for sent. Saasnart de var komne udenfor, var han atter rolig og ligevægtig. Udenfor Banegaarden tog de Afsked og Frøken Heise mindes, at en af hans sidste Bemærkninger var, at hun skulde gaa stille, naar hun kom hjem for ikke at forstyrre Frøken Verner, hvilken Forsigtighedsregel hun ogsaa iagttog, da hun kom; hun laasede Døren saa sagte som mulig og gik ganske stille op og i Seng.

Da hun næste Morgen fandt Frøken Verner død, var der straks faret en Anelse igennem hende, men senere, da Undersøgelserne mere og mere tydede paa, at hendes Madmoder var død af et Slagtilfælde, faldt hun atter til Ro, indtil Opdagelsen fandt Sted; da var hun klar over, hvorledes alt var gaaet til. Frøken Heise forklarede yderligere, at hun ikke havde blandet sin Forlovedes Navn ind i Sagen for ikke at bringe ham mulige Ubehageligheder, men at hun straks og godvillig vilde have oplyst alt, saasnart Opdagelsen forelaa. Hun kender ikke Georg Hass's Opholdssted. Forklaringen oplæst og godkendt.

Retten hævet.

Der blev gjort alt for at finde Georg Hass — eller Preben Gorm — lige fra den naive Efterlysning i »Politiefterretninger« til de telegrafiske Instruktioner, der paa den elektriske Traad fo'r Verden over, men alt var forgæves. Fra det Øjeblik, han paa Banegaarden havde taget Afsked med Frøken Heise syntes han at være sporløst forsvunden fra Jordens Overflade. Bladene fik paany et Anfald af Sensationsiver og faldt atter til Ro, da der ingen Fornyelsesmuligheder var, indtil endelig Afslutningen kom fra Preben Gorm selv. Fuldmægtig Berling sad en Dag paa Kontoret, han sad i Tanker og kradsede et Kvindeansigt paa sit Papir, og hans Tanker var ganske andre Steder end ved det tørre juridiske Dokument, der laa foran ham. Saa bankede det paa Døren, og Frøken Heise traadte hurtig ind. Hun var synlig nervøs.

— Fuldmægtig Berling, han har skrevet, sagde hun uden al Indledning.

— Han?

— Ja.

— Og røbet sig?

— Jeg tror, han er — — —

— Død?

Frøken Heise nikkede.

— Læs det selv, sagde hun og rakte ham et Brev.

Fuldmægtig Berling tog Brevet; det var dateret Frankfurt am Main og indeholdt følgende:

Kære Alvilda!

Jeg har tabt. Til min sidste Gerning havde jeg ikke Styrke, eller, om du vil, jeg var ikke tilstrækkelig fordærvet, jeg kan ikke bære det, jeg forfølges, ikke af Politiet, det klarede jeg mig vel for, men af hende. Dag og Nat vender hun sit blege bekymrede og forfærdede Ansigt imod mig. Hun jager mig fra Sted til Sted. Fra mit Arbejde om Dagen og fra mit Leje om Natten, jeg duede ikke, jeg giver tabt. Jeg tager Afsked fra dig og fra alt. Jeg takker dig for alt, for det store varme Hjærte, du en Gang gav mig — og tog igen, da du opdagede, jeg ikke fortjente det, jeg beder dig om Tilgivelse for saa

meget, saa meget, jeg har paa min Samvittighed og ikke mindst for det, jeg sidst har bragt over dig, skønt jeg betragter den Mulighed som udelukket, at nogen endog blot i Tankerne kan sætte dig i Forbindelse med en saadan Gerning. Jeg skal gøre, hvad jeg kan for at rense dig, og saa faar du tilgive mig, jeg duede ikke.

Din
Preben Gorm.

Berling lagde Brevet fra sig og saa paa Frøken Heise med et varmt beundrende Blik, han syntes, hun var kommen ham nærmere, at nogen fra det fjærne vinkede til ham og lovede ham Alverdens Herligheder.

— Hvis han er død, sagde han, saa — — —

— er Sagen endt.

— Han slipper fra den jordiske Retfærdighed.

— Og De er fri.

— Fri! For hvad?

— Frøken Heise, elskede De ham?

— Nej — ikke nu, ikke mere.

— Og nu, i Fremtiden, kunde De tænke Dem senere at give til en anden, det som — — — —

— Jeg længes vel efter Glæden og Lykken som enhver anden.

Saa tog han hendes Haand og trykkede den; de saa hinanden ind i Øjnene med et Blik, der indeholdt et stiltiende Løfte om det, hvorom der i dette Øjeblik ikke kunde tales, fordi de endnu ligesom mærkede om sig Dødens Engels Vingesus.

— — —

Saa sattes Retten for sidste Gang i Sag Nr. 27.

Der fremlagdes Erklæring fra Preben Gorm, hvori han tilstod sig skyldig i Mordet paa Frøken Verner, tilligemed en detailleret Redegørelse for, hvorledes det var foregaaet.

Der fremlagdes et Privatbrev dateret Frankfurt am Main 27/5, stilet til Frøken Alvilda Heise og undertegnet Preben Gorm.

Erklæringen og Privatbrevet er skrevet med samme Haandskrift, og Frøken Alvilda Heise erklærer, at det er Preben Gorms.

Der fremlagdes Dødsattest for Preben Gorm. Attesten indeholdt en nærmere Beskrivelse af Dødsmaaden (Skudsaar i højre Tinding) og var undertegnet af Stadslæge Dr. med. Segelcke og Læge v. Huth.

Retten hævet.

Jeg har tabt. Til min sidste Gerning havde jeg ikke Styrke — — — —

MØLLESTENSFJÆLDET

AF

E. WALTER HÜLPHERS

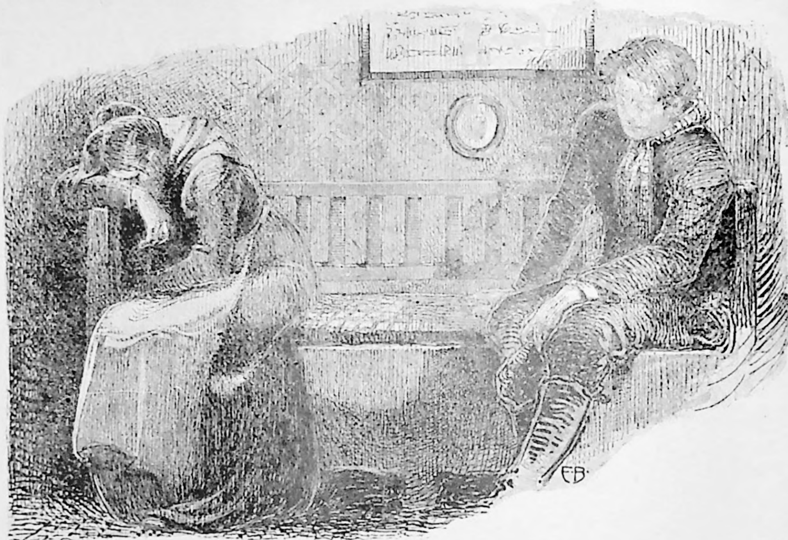
TEGNINGER AF E. BERGGREN

Ude i Sandstensfjældet, hvor Mændene gaar foroverludende af Arbejdet i de lave Gange, hvori Vandet bestandigt drypper, og det stadig er Nat, der dør man tidligt, og der bliver fuldt af Enker, ikke fordi Mændene dér er mere elskede af Guderne end andre Steder, men fordi Sandstensstøvet slaar sig paa Lungerne under Brydningen og Hugningen af de store Møllesten, der skal forvandle Sæd til Føde for andre. Man skal være født paa Stedet og til Arbejdet for at holde ud til den Plage; hvorledes jeg kom til at arbejde der et Par Aar, kan jo være det samme, maaske var det Mørket inde i Bjerget, der lokkede mig. Jeg blev der et Par Aar, til noget lokkede mig ud i Blæsten igen. Siden har jeg blæst fra det ene Hjørne af Verden til det andet, men paa Rejsen standsede jeg hver Gang en Stund ved Fjældet, og nu er jeg her igen. For hver Gang jeg er kommet her, har der været færre og færre tilbage af dem, jeg kendte og tog i Haand, da jeg rejste, det er ikke svært at forstaa hvorfor, eller hvor de findes, og nu idag ser jeg ikke en eneste af dem, der kendte mig. Men det er det samme, thi det er jo ikke for at træffe Mennesker, men kun for at gense Fjældet, at jeg er kommen, og jeg kommer nok tilbage igen næste Gang, jeg kommer denne Vej, skønt der ikke findes en eneste mer, som jeg kender.

Jeg har fulgt mangt et blæsende Vejr, og jeg har set en hel Del, men naar jeg tænker det efter, saa er det alt sammen omtrent det samme som her, da jeg gik her og brød Møllesten. Saa glad som jeg har følt mig, og saa ulykkelig som jeg har været! Men det er det samme, og nu er jeg Sømand, endda Baadsmand paa Barken Haabet, som i Overmorgen gaar til Ostindien. Men forinden vilde jeg herhen et Løb for at se paa Fjældet. Og noget er aldeles, som da jeg var her første Gang, men over det meste er der Dynger af Snavs, og den store Nedre-Gang er næsten styrtet sammen og fyldt med grønt Vand, men jeg arbejdede mig derind i alt Fald, langt ind, paa nogle Stokke. Der inde er der hændt meget.

Paa den Tid fandtes der en Pige i Fjældet, ja for mig fandtes der kun een, og hun var saa fin . . . Og skønt jeg havde været med til meget, inden jeg kom hertil, følte jeg mig altid saa undselig og besynderlig, hver Gang jeg skulde tale til hende, det var, som om hun havde andet Tømmer i sig end de andre Tøse, skønt hun var Datter af en Arbejdsformand, ikke en Gang af en af Bønderne, som havde Andel i Bruddet. Paa den Tid brød Bønderne deres Stene selv.

Jeg levede nok ikke fuldstændig, som det skulde være, det gamle sad i mig, og det gamle har svært ved at komme ud, endogsaa for Kærlighedens Skyld, og skønt Tøsen til sidst kom til at synes om mig, og jeg var kendt for at være maaske den bedste til at kile en Sten løs, thi jeg kunde med Fødderne føle, hvor Sprækken gik ved Slaget, saa fik hun altid noget forskræmt i Blikket, naar jeg kom i Nærheden af hende. Men en Dag lovede jeg hende, at jeg aldrig skulde komme Brændevin i Drikken, som man maatte have for at faa Stenstøvet bort af Struben, hvis hun bare vilde være god mod mig og tro, at jeg ikke var slet saa daarlig, som de fra en vis Side vilde gøre mig til. Og det lovede hun, og jeg lovede ikke at røre Brændevinen, og

det holdt jeg, og jeg skulde have holdt det endnu, om det blot havde tjent til noget. Ja, blot det havde tjent til noget . . .

Det var just ved den Tid, at den ny Vækkelse begyndte saa svært i Landet, det var samme Tid at Solen sad rød som Blod i Røgen fra Skovene — der brændte vist tre store Steder foruden andet den samme Dag — og det var ikke saa underligt, at Folk blev skræmte og kom ud paa Trapperne i deres Helligdagsklæder og faldt paa Knæ og bad til Gud, at han skulde forbarme sig og stille dem paa sin højre Side, thi nu var Dommen inde. »Jesus,« raabte de, »Herre Jesus,« og det lød grufuldt midt i Blusset og Røgen. Dommen kom ikke den Gang, men Vækkelsen kom, og den naaede ogsaa ud til Fjældet.

Her begyndte at vrimle af Prædikanter, Storbønder kunde gaa dem imøde paa Landevejen og bære deres Vadsække for at vise sig tjenende og ydmyge. Om Aftenen var der Prædiken og Gitarspil og Salmesang i nogle af Stuerne, og Kvindfolkene snøftede, og store Karle vred sig og stønnede, og nu og da faldt Folk omkuld og fik Krampe. Det var en underlig Rørelse. Den gjorde godt, thi mange, som havde været vilde og uregerlige, blev tamme og holdt op med Brændevinen, men andre blev værre, og en ung Pige fik Syner, og en anden maatte de føre paa Galehuset. Saa kom Ængstelsen over mig ogsaa, ikke for min egen Skyld, men for Pigens, som jeg saa blev mere og mere greben af Rørelsen.

Hun blev for hver Dag mere alvorlig, gik omkring i sine egne Tanker og var svær at faa i Tale. Hun var ogsaa igen begyndt at se paa mig med det skræmte i Blikket, som hun havde, inden jeg lovede hende at lægge Brændevinen af. En Dag blev det mig for svært, og saa maatte jeg rentud spørge hende, om hun gik og havde noget imod mig. Og det kom, og Time efter Time sad jeg hos hende paa Sofakanten og forsøgte at tale saa godt, jeg kunde, men hun græd blot og græd sig tilsidst i Søvn.

Efter den Stund begyndte hun at undvige mig, og jeg forstod snart hvorfor, da de første Bønnemøder begyndte at blive holdte i hendes Hjem. Til en Begyndelse søgte jeg ogsaa nok at være med, men jeg havde ingen Tilbøjelighed til saadan noget af Naturen, og jeg følte mig ofte stærkt fristet til at staa op og vidne mod Prædikanten, som bare talte om Helvede og Helvede, til de alle vred Hænderne af Rørelse, og talte og talte i en styrtende Strøm, til Sveden løb i store Draaber fra Panden, og det hvide i Øjnene blev blodsprængt. Jeg forstod, at saadan noget maatte have Magt over uselvstændige Fruentimmere, og tilsidst vovede jeg ikke at være med længere af Frygt for at forse mig. Jeg blev borte, naar jeg hørte, at den Prædikant skulde komme, og det blev hyppigere og hyppigere,

indtil han slog sig ned her i Fjældet for rigtig at kunne sørge for alle de Sjæle, som vilde komme til ham.

Den Sommer var tør og blæsende, og store Skovbrande begyndte at rase med Røg og rød Sol, som knapt orkede at lyse igennem. Om Dagene var det som Skumring, og om Nætterne flammede Himlen i Brand. Den gamle Tale om Dommen begyndte at gaa igen og Rørelsen skød nye Skud og gav Prædikanten yderligere Vækkelsesting at tale om. Jeg hadede den Mand, og jeg havde mine Grunde. Tøsen gik afvejen for mig overalt, hvor jeg søgte at faa hende i Tale. Men en Dag fik jeg det . . . Jeg ser det, som var det i Gaar. Det var inde i Fjældet i den store Nedre-Gang, langt inde, hvor jeg havde maalt en prægtig Sten ud, jeg havde arbejdet med den i ti Dage, men nu havde jeg bare at kile den løs.

Jeg var i fuldt Arbejde, da hun kom ind til mig i Selskab med Prædikanten. Han havde aldrig været inde i Fjældet før, ikke saa langt inde, og Anna, Tøsen, var fulgt med for at vise ham rundt. Jeg saa ikke strax, hvem det var, der kom, thi Lampen lyser kun paa det, der er nærmest; jeg fortsatte roligt mit Arbejde, til en Stemme sagde:

»Her oser saa væmmeligt!«

Det var Prædikanten.

Jeg følte, hvorledes jeg fik Krampe i Hænderne, saa haardt sluttede de om Hammerskaftet, jeg kunde ikke svare, tav blot. Det var godt, at Tøsen var med den Gang.

»Og det er her, man laver de tunge Møllesten!« fortsatte Præsten med sin syngende og myge Røst. »Det er dem, om hvilke det siges, at det var bedre, at de blev hængt om et Menneskes Hals, og han sænkedes i Havets Dyb, end at han skulde forføre den mindste af Herrens Smaa.«

Jeg ved ikke, om det blot var hans Snaksomhed, som fik ham til at sige det, eller om han virkelig mente noget særskilt med det, men jeg opfattede det i alt Fald saadan, og i den Sindsstemning, jeg allerede længe havde befundet mig, var jeg farlig. Det forundrer mig, at jeg ikke gjorde noget værre, end at jeg pludselig tabte Hammeren paa Prædikantens Fod, den var tung, og med et Skrig, som skar helt kvalmt gennem Mørket, faldt han omkuld paa en Skarnbunke og stønnede højt.

»Herre Jesus, han har handlet ilde med mig!« . . .

Saa dukkede Annas Ansigt op af Mørket og kom helt ind til mit. Aldrig glemmer jeg det . . . Hvidt som et Lagen, med Øjne, sorte og dybt inde, og Munden fortrukket.

»Du gjorde det med Vilje!« sagde hun, og jeg følte, at nu kom min Dommedag.

»Aah!« svarede jeg, men jeg blev med et saa underlig kold, som om intet i Verden kunde røre mig, samme Følelse, som den, jeg havde en Gang, da jeg fra en stor Højde styrtede over Bord, »aah,« svarede jeg, »han kom mig for nær, det er ham selv, der har Skylden. Han dør ikke, selv om han ikke skammer sig for at brøle som et Kvindfolk.«

Hun sagde noget mere, men jeg hørte det ikke, thi der kom Folk til, saa jeg maatte forklare, og de hentede en Kærre og rullede Prædikanten ud, og jeg stod alene tilbage og forstod ingen Ting og syntes, at det hele havde været en ond Mare. Men med et begyndte den rygende Lampe at mørkne, først kom der som Em over den, saa blev den rød som Solen, vi havde set gennem Røgen fra Skovbranden, der kom et sort Baand over den, og sorte Pletter dansede op og ned i Mørket. Da forstod jeg, at jeg var i Færd med at besvime, og for ikke at slaa mig paa Stenen, naar jeg faldt, satte jeg mig ned paa Hug. Det susede og ringede for Ørene, men jeg bed Tænderne sammen og rystede det af mig. Og da hørte jeg det sidste, hun sagde til mig, inden hun gik . . . at det maatte være forbi mellem os, mellem hende, som var omvendt, og mig, som vilde myrde.

Og foran mig saa jeg intet andet end Mørke og omkring mig kun Mørke . . .

Jeg mindes, hvorledes jeg fik Øje paa den rygende og osende Lampe, som flagrede og skælvede i Trækken, flimrende som min egen Angst. Men med et sank den, blev klar og stille som en Stjerne.

Da løsnedes noget inden i mig, og jeg begyndte at stortude, til jeg sank sammen, mat og lille som et Barn, og jeg sov hen en Stund.

Det er uhyggeligt, naar en voksen Mand falder ned og sover paa den Maade; men naar han vaagner igen, er der atter stille inde i ham, og han føler sig paa den ene eller anden Maade stærkere end før. Mig forekom det alt sammen saa barnligt og meningsløst, og jeg syntes, jeg som en rask Mand burde gaa hen og bede Prædikanten om Undskyldning, saa kunde jo alt blive godt og bedre end før. Og mens jeg ryddede lidt til Side, stod det klart for mig, jeg gik hjem og gjorde mig fin, tog Helligdagsklæderne paa og gik over til Gaarden, hvor Prædikanten logerede, og bad om at blive ladt ind.

Det blev jeg, og der sad Prædikanten i Sengen med Puder bag Ryggen, og han led ingen Nød, selv om han var en Smule bleg.

»Jeg vilde bare høre, hvordan det gik med Foden,« sagde jeg, »der blev vel intet Ben brækket?«

Der sad Tøsen paa en Stol ved Siden af Sengen og holdt Prædikanten i Haanden, og ved det Syn blev alt atter koldt inde i mig, som forud inde i Fjældet.

»Herren ske Lov og Tak, jeg er undsluppet alle onde Anslag,« svarede han en Smule hvast.

»Saa er det jo godt det, selv om han tror, at jeg gjorde det med Vilje,« sagde jeg og gik mod Døren. »For Resten har han det jo mer end godt,« jeg vendte mig om paa Tærsklen, »naar han kan ligge og holde hende der i Haanden, selv om det just ikke er passende — for hende.«

Dermed gik jeg og smældede Døren i efter mig, saa Huset rystede. Men bagefter!

Jeg skal love for, at bagefter kom Angeren. Og jeg vil sværge paa, at skønt jeg har gennemgaaet saa meget baade før og senere, har jeg aldrig følt det saa tungt som de to Timer, jeg gik og ventede paa Vejen, som Tøsen skulde gaa hjemad. Jeg var snart haard og snart blød, og endelig kom hun, og da var jeg blød.

»Du maa tilgive mig, Anna,« bad jeg og rakte Haanden frem, »det var, fordi jeg holder saa meget af Dig, at jeg blev gal, da jeg saa Dig sidde og holde Prædikanten i Haanden. Du maa lade det blive godt igen imellem os, ellers ved jeg ikke mere, hvad jeg gør.«

Men hun krøb bare sammen og løb over paa den anden Side af Vejen for at komme bort. Jeg var hurtigere end hun og greb fat i hende.

»Vil Du staa stille og høre, hvad jeg har at sige, ellers sker der en Ulykke, og saa er Skylden din!«

Men hun sled sig løs og løb, og jeg skreg et eller andet ondt efter hende og svor. Og det tjente jo ingenting til, thi hun var jo borte alligevel.

Da kom der en ond Aand over mig, og den malede som Møllestenene her i Fjældet maler, naar de er komne i Gang . . . »Hvad tjente det til, hvad tjente det til?«

Hvad tjente det til at lade være med at drikke Brændevin, naar . . .

Den Aften gik jeg hen og laante en Kande Brændevin, jeg, der ikke havde rørt den Drik i næsten to Aar. Og det blev Brændevin hele den Nat. Og det vilde være blevet helt galt, om de ikke til sidst havde styrtet sig over mig og bundet mig med Tømmer og lagt mig til at sove i en Lo, til det blev Morgen næste Dag.

Men endnu idag ved jeg ikke, paa hvad jeg skal skyde Skylden. Var det Skovbranden, som vakte Vækkelsen og fik Prædikanten til Fjældet for at gøre min Tøs tosset, saa at jeg blev vild og gal, eller var det os allesammen, jeg ved ikke, men et ved jeg, at for mig var det forbi for bestandig her i Fjældet. En Mand, som havde givet sig af med at slaa Fødderne i Stykker paa en Prædikant og bandet efter en Pige, og som var bleven bundet med Tømmer for Fuldskab, og altsammen paa samme Dag, for ham bør det være forbi. Og for mig var det forbi, og der var kun een Ting tilbage, at udvandre.

Jeg havde sparet sammen til et Indbo, saa jeg kunde jo gøre det, naar jeg vilde, for Pengenes Skyld, men det varede alligevel flere Maaneder, inden jeg kom saa vidt.

Tilsidst saa' jeg ingen anden Udvej for at blive fri for alt det onde, som blot holdt mig nede.

Saa kom den sidste Aften, og jeg havde taget mine bedste Klæder paa og gik omkring blandt mine forhenværende Kammerater for at sige Farvel, og de var saa venlige alle sammen; det, som de før havde spyttet ad mig for, var helt glemt nu ved Afskeden. Det gav mig den Tanke, at jeg godt kunde gaa hen til Anna og tage Afsked, maaske kunde jeg faa et godt Ord der ogsaa . . . Og jeg vidste med mig selv, at jeg aldrig havde været andet end god imod hende undtagen den Gang paa Landevejen, men da var jeg jo aldeles gal. Haabet, det Haab sad nok i mig og lokkede inderst inde. Om jeg brød mig en Vej ovre i Amerika, og jeg vidste, at jeg var en Karl, som kunde mere end bryde en Møllesten ud af Fjældet . . .

Jeg forsøgte en Gang, jeg forsøgte to. Det var Vinter nu og hvidt paa Marken og Maaneskinsaften, og jeg stod der og saa paa Huset, hvor de boede . . . Saa knirkede det i Sneen bagved mig, og da jeg vendte mig om, saa jeg, at det var Prædikanten. Og atter kom Kulden over mig.

»Nu!« tænkte jeg. »Nu!«

Han hilste og vilde gaa forbi, og jeg vidste nok hvorhen, men jeg tog ham hurtigt i Frakkeærmet.

»Jeg vilde gerne tale et Par Ord med Pastoren, inden jeg rejser imorgen, skulde det ikke kunne lade sig gøre iaften?«

»Gerne!« svarede han roligt. »Jeg er her for alle de, der behøver mig, og mine Venner deroppe ser nok ikke saa meget paa, om jeg kommer lidt sent iaften, naar de faar Aarsagen at høre.«

»Prædikanten har vel ikke noget imod at følge mig lidt afsides, her kunde komme nogen og forstyrre det, jeg har at sige. Vi har en tom Smedje derhenne, De har vel ikke Lyst til at følge mig derhen?«

Han saa mig fast i Ansigtet og strøg med Haanden over det sorte Skæg, der hang langt ned paa Overfrakken.

»Lige saa godt der som her! Skulde jeg frygte, naar jeg gaar den barmhjertiges Veje?«

»Det ser ud, som om Prædikanten var bange?«

»Nej, Andersson,« svarede han, »kom lad os gaa! Hvis det ikke er Herrens Vilje, kan ingen krumme et Haar paa mit Hoved, end mindre borttage det.«

»Bange er Du i det mindste ikke,« tænkte jeg, »desto bedre!«

Men naar jeg saa saa' paa ham, saa lille og elendig som han gik der ved Siden af mig, naar jeg saa paa Hænderne, der var hvide i Maaneskinnet, saa elendige og smaa som paa et Barn, et Par Hænder, som ikke kunde have løftet mere end et Plovjern! Og naar jeg saa tænkte paa mine egne, de her, som har sat gode Mellemstene paa Kant, saa tænkte jeg ikke længere, det var godt, men meget, meget for simpelt for mig, thi den Mand vilde mine Hænder aldrig kunne røre ved, nej, før . . .

»Naar jeg tænker efter,« svarede jeg, »saa er det nok ikke nødvendigt, at vi gør os saa stor Umage. Det er nok, om Pastoren følger mig et Par Skridt paa Vej. Det var blot et Spørgsmaal, jeg vilde gøre Pastoren.«

Han aandede ud, som om noget gav Slip paa ham, og tog min Haand, som om han havde taget i en Kvindes:

»Kære Bror . . .«

»Det skal Pastoren ikke kalde mig,« svarede jeg og trak min Haand ud af hans, langsomt, for at han skulde forstaa, at jeg ikke vilde ham noget ondt, »for det er jeg ikke. Ja, sig ingenting, Pastor, det hjælper alligevel ikke. Jeg vilde spørge . . .«

»Spørg mig om alt, min Ven.«

»Jeg er heller ikke . . Deres Ven!«

Vi gik længe og saa ned for os. Jeg kunde ikke sige noget, det var godt, at han begyndte.

»Ja, jeg ved, at Andersson tager det paa den Maade, men det burde ikke være saadan, ikke blandt Mennesker, der alle fejler. Men det er godt, at vi har Tilgivelsen, alle, alle . . blot vi tror . . . Vi skal tro, Andersson, saa kommer vi alle ind i Guds Rige.«

»Nu skal jeg spørge: Har Pastoren ogsaa den . . .,« det var svært at komme ud med det, »den verdslige Kærlighed til . . . til . . . ja, De ved, hvem jeg mener.«

»Ja, Andersson, Sandheden staar over alt, og jeg kan ikke lyve!«

Da blev jeg kold igen, men det var over hende, som . . . jeg følte noget mod hende i mit Hjerte. Jeg . . . og han der gik ved Siden af mig . . .

»Saa ønsker jeg til Lykke!« sagde jeg, og saa lo jeg, jeg lo . . .

»Ja, Farvel da, det var bare det, jeg vilde vide. Farvel da, og hils fra Johan Andersson, at nu farer han til Amerika og kommer aldrig mer igen.«

Og jeg gik fra ham og lod ham staa der, og jeg sang, saa det hørtes:

»O, Susanna, græd ikke for din Ven,
jeg rejser til Kalifornien
og kommer ej igen.«

Men jeg fortrød og vilde vende om og sige noget, og han stod der endnu midt paa Landevejen i Maaneskinnet, som om han ventede, og jeg gik hen til ham:

»Jeg vilde bare tage Pastoren i Haanden, inden jeg rejser, og bede Dem tilgive det der med Hammeren, se . . se . . jeg raader ikke for alt, Pastor, man raader ikke for alt . . . Ja, jeg ønsker til Lykke da, og Pastoren . . . maa hilse.«

Og inden han naaede at sige noget, gik jeg.

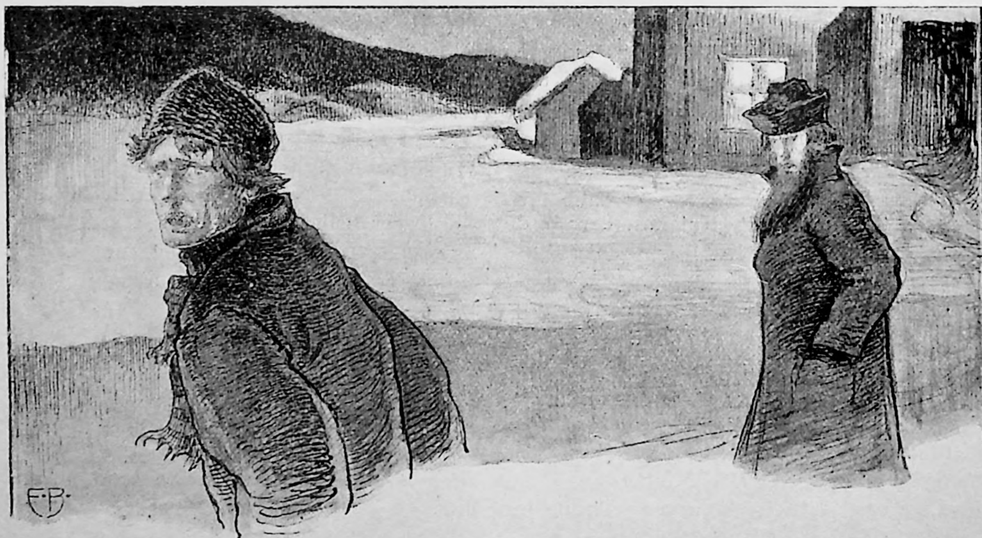
Jeg gik, saa Sneen knagede under Skoene, jeg vilde gaa ned i Gangen, hvor jeg havde arbejdet, for at se hvor store Sten jeg kunde løfte.

Og jeg fik Ild paa en Lampe og kom derind, men at løfte Stene blev der ikke noget af, saa maatte jeg først have brudt al Isen op fra Skaktbunden.

Lamperne, de holder os med, lyser daarligt og flimrer, og deres Røg flagrer som Hesteigler, men alligevel blinkede det paa Væggen af Is, blank Is, i det usle Lys. Og jeg stod og saa paa det, til jeg ligesom tabte Hukommelsen.

Men da jeg kom til mig selv igen, stod jeg foran en af de Ispiller, som staar dernede, naar det bliver Vinter. De kommer af Dryp fra Loftet, og der bliver en Tap der og en paa Gulvet, der søger hinanden som Mand og Hustru, til de naar. Saa bliver det en Loftstøtte, ligesom de vi lader blive staaende, for at Loftet ikke skal styrte ned, saa de faar Ubehageligheder af det for Rugsæden oven over. Og den vokser i Tykkelse . . .

Og som jeg stod der, jeg havde sat Lampen ned paa Gulvet bagved, saa forekom det mig, at den dér var ganske som en Kvinde, smal om Midjen, og det lyste saa usædvanlig kønt fra hende, tværs igennem

hende. Og det brændte, ja brændte, som om jeg havde set det gennem Brændevin, grønt, gult, rødt, alle Farver, og paa Siderne sad Sneen som et Brudeslør. Og mens jeg stod og saa paa det, blev der ganske stille inden i mig igen . . .

Men saa fik jeg at se, at der var noget, som rørte sig derinde, og jeg tog Lampen og holdt den op bagved for at se bedre. Der var noget, som løb og løb, Isvand.

Men da jeg saa det, kom Kulden over mig.

»Nej, her skal man ikke staa og fryse, naar Blodet ikke en Gang er rødt.«

Og saa gik jeg.

Og jeg blev borte, men i Land kom jeg aldrig, thi efter den Stund blev det nødvendigt for mig stadigt at have nyt for at faa Ro. Ja, nyt, nyt, nyt for at faa Ro!

Men til Fjældet kommer jeg nok tilbage ogsaa næste Gang, jeg kommer denne Vej, skønt ingen kender mig.

Men iovermorgen sejler Haabet til Ostindien, og saa er Johan Andersson med. Og . . .

»O, Susanna, græd ikke for din Ven,
jeg rejser til Kalifornien
og kommer ej igen.«

SMAA SKYER

HVEDEBRØDSSTEMNING

AF

JULES

Personerne: *Han*, godmodig og sulten.
Hun, ulykkelig, husmoderlig Ingenu.

(Klokken er 12 Dagen efter Brylluppet. Han sidder i Sofaen foran det opdækkede Bord og venter spændt paa det første Resultat af hendes Kogekunst. Han har god Grund til at være nysgerrig, thi de sidste to Timer har hun været lukket inde i Køkkenet med den nye Pige og det har været ham forbudt at stikke Næsen indenfor Køkkendøren; men han ved selvfølgelig godt, at han idag skal have sine to Livretter Sagovælling og stegt Flæsk).

Hun: (kommer grædende ind ad Døren med en Terrin i Hænderne).

Han: Men hvad græder Du dog for?

Hun. (lader Terrinen dratte ned paa Bordet og synker fortvivlet ned paa Stolen).

Han: Men hvad er der dog? Sig det da.

Hun: Aah . . . . det er forfærdeligt . . . . Jeg . . . . jeg tror slet ikke jeg egner mig for at være gift . . .

Han: Men hvorfor dog? Hvad er der i Vejen?

Hun: (med Hænderne for Ansigtet) Det er Maden . . .

Han: (løfter Laaget af Terrinen og ser med Forbavselse en Grødtop rage op over Kanten af Terrinen). Hvad er det?

Hun. (kigger over paa ham imellem Fingrene og græder).

Han: Jeg synes Du sagde, Du vilde lave Sagovælling, min Livret.

Hun: Det er jo . . . det er jo . . . din Livret. Det er Sagovælling. Aah, jeg er saa ulykkelig.

Han: Naah . . . ja, nu kan jeg ogsaa se det, det er skam Sagovælling.

Hun: Jamen, den er lidt mislykket.

Han: Saa, det ved jeg da ikke. Den lugter skam dejligt. Den skal Du skam ikke være ked af.

Hun: Jeg syntes bare, den var bleven lidt for tyk.

Han: Ja, se Smag og Behag er jo forskellige.

Jeg holder nu meget af, at den ikke er altfor tynd.

Hun: (ser paa ham med taarevædet Blik). Det siger Du bare, fordi Du ser, jeg er saa forfærdelig ulykkelig. Jeg tror aldrig jeg lærer at lave Mad.

Han: Sikken noget Snak . . . den Vælling er virkelig udmærket . . jeg har netop altid gaaet og tænkt paa, at jeg gerne vilde have Sagovælling saadan som denne her. Lad os nu spise og være glade. Se sikken en stor Portion, jeg tager. Det skal smage, kan Du tro. Forsyn Dig nu, mens der er noget, ellers bliver der vist ingen Ting til Dig.

(De øser begge op. Han hamrer frejdigt med Skeen i Vællingen, tager store Mundfulde og siger: »Ah, hvor det smager«, »Hvor den Vælling dog falder dejligt paa Tungen«, »Sikken Aroma, hvor har Du dog købt de Gryn?« — Hun bliver helt rød og blussende af hans Smiger og begynder saa smaat at presse lidt Vælling ned. Der indtræder en lille Pavse under hvilken Sveden pibler frem paa hans Pande. Han skotter hen til hende og synes, at det trækker op til Uvejr. Saa siger han for at forjage den mørke Stemning).

Han: Det var da virkelig ikke noget at græde over den første Dag, vi er gift.

Hun: (har siddet og vendt en Skefuld Vælling i Munden, som hun ikke kan faa ned, ikke om hun blev pisket, synes paa en Gang, det hele blive saa ulykkeligt igen og giver sig til at tudbrøle, saa Taarerne løber ned i Tallerknen). Jeg kan ikke faa det ned.

Han: Jeg kan ikke forstaa det . . . . Du maa ikke være rigtig rask. Føler Du Dig ilde tilpas?

Hun: (med Maden i Munden) Ja, jeg tror jeg dør.

Han: Naar man er syg, kan man jo ikke taale Vælling — det er det aller værste.

Hun: (ser ynkeligt paa ham) Tror Du ikke hellere, vi maa skilles. Du bryder Dig vist ikke længer om mig.

Han: (trækker hende over til sig i Sofaen) Nu skal Du være fornuftig. Hvor kan Du sige saadant noget. Vællingen er upaaklagelig.

Hun: Det er bare noget Du siger for at narre mig.

Han: (opbragt) Hør nu bliver jeg vred, jeg vil ikke have dine Bemærkninger. Der er ingen Mening i, at Du den første Dag af vort Ægteskab laver Scener over Maden. Du maa virkelig ikke saadan stille utidige Fordringer til min . . . . til din . . . . til vores . . . .

Hun: Men jeg kan jo ikke selv faa den ned.

Han: Du har maaske overanstrængt Dig i Køkkenet. Lad os prøve en Gang til (tager en Skefuld fra hendes Tallerken og giver hende den ind). Naa, tyg — slug det.

Hun: (vender det hvide ud af Øjnene og sluger Klumpen) Ja, nu synes jeg ogsaa det gaar bedre.

Han: Der kan Du selv se. Her er mer.

Hun: Maa jeg ikke nok være fri?

Han: (stærkt interesseret) Nej — spis.

(Hun lader sig made. Efterhaanden som Tallerknen tømmes og Forløsningens Time nærmer sig synes hun bedre og bedre om Vællingen. Ved den næstsidste Skefuld siger hun: »Det er dejligt«, ved den sidste har hun fuldstændig genvundet sin Selvtillid og siger: »Jeg kunde saamænd godt spise meget mere, hvis der ikke var en Ret til«).

Han: Ja, der kan Du se.

Hun: Ja, den Ret tror jeg, jeg vil lave rigtig ofte.

Han: Naah . . . man skal aldrig . . .

Hun: Jo, for nu ved jeg, hvorledes jeg skal lave den.

Han: Jah, men man skal ikke . . .

Hun: Jo — det synes jeg nok, naar det er en Ting, man holder af.

Han: Selvfølgelig . . . men — æh . . .

Hun: Nu løber jeg ud og henter din anden Livret.

Han: Ja, den glæder jeg mig til.

Hun: (koket) Gør Du?

Han: Ja, hvis den er lige saa god som Vællingen.

Hun: (med yndig husmoderlig Vigtighed idet hun flagrer ud af Døren) Den er meget bedre.

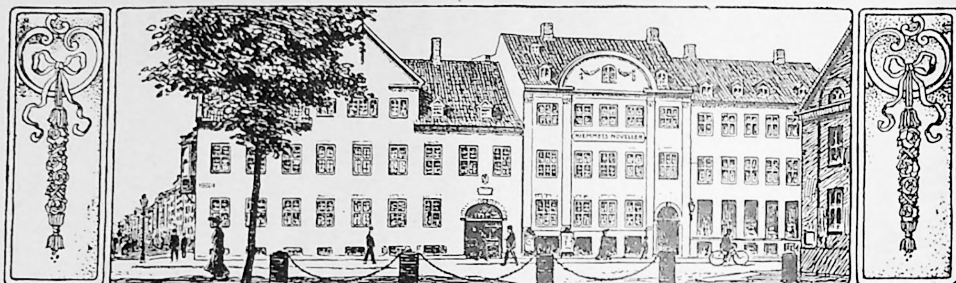
HJEMMETS NOVELLER

NR. 9 JUNI 1907 3. AARG.

JUNI

Et Aftryk af denne Tegning kan faas. Se Omslaget.

HJEMMETS NOVELLER

FANGEN

AF THOMAS KRAG

ILL. AF S. JÜRGENSEN.

Adjunkt Hein var min Privatlærer i Sprog og Historie. Det kunde trænges at jeg »læste privat«, for jeg var en doven og ukyndig Gut paa Skolen. At jeg ialfald senere fik Interesse for disse Ting skyldtes ham, Adjunkten; der var noget eget betagende ved hans Maade at undervise paa.

Men lad mig se til at ordne Historien og tage Begyndelsen først.

Der laa et stort, næsten ubeboet Hus i en af Byens stille Gader. Det var det Hus, hvor Jens Hardenberg havde boet, dengang han var Rheder og rig Mand. Der var dengang næsten altid »Gjæstebud hos Hardenberg.« Ja »Gjæstebud hos Hardenberg« blev tilslut noget i Retning af et Ordsprog for Fest og Vellevnet.

Saa kom de uheldige Aar for Skibsfarten. Og Skibsrhederen, som hidindtil havde holdt sin af Gjæstebud og Stormandsfærd tungt belastede Skude oven Vande, han orkede ikke mere nu; Skuden stak tilbunds og tog ham med. Og langt om længe flød han op igjen paa en fattig Vragstump. Eller for at makke bent frem: Skibsrheder Hardenberg gik efter Uheldet længe omkring som i Ørske, og endelig fik han sig en liden Butik i et af Byens jævne Strøg, og der sad han nu som en liden musestille Konditor og solgte Jødekager og Brus til Butikssvende og Soldater, der kom forbi og skulde paa Kjærlighedssti med sine Kjærester.

Og hans store Hus med Stukornamenter og smukke Tapeter blev solgt »for mindre end ingenting,« (som Rhederen selv sagde) til en beskeden Embedsmand, der med Familie beboede Husets ene Fløj.

Men den anden Fløj, hvor de to Sale fandtes, der boed ingen. For disse Sale var for store for almindelige Folk. Og det lufter saa spøgelsesagtigt derinde, som om letsindige Slæb i drømmende Valse gled Gulvet omkring.

Disse to Sale havde nu staaet tomme i flere Aar.

Saa var det den Høstdag, da Adjunkt Hein var kommen til Byen og gik omkring for at finde et Sted at bo. Og Tilfældet

førte ham til Skibsrheder Hardenbergs Hus. Og han standsed udenfor de to store, tomme Værelser, og han betragted dem udenfra. Hm, den som kunde faa bo derinde . . . i de svære Rum der . . . Hvor de passed for ham . . .

Han gik ind og spurgte om de to tomme Værelser maaske var tilleje. Aa ja saamænd var det forundrede Svar. Og Embedsmanden havde endog spærret af, saa han kunde faa sin egen Entré. Dejligt! dejligt! Saa ensomt! saa ensomt! Og se der, Udsigt til en forsømt, høstlig Have.

Saa flytted Adjunkt Hein ind med de faa Møbler han havde. Og der hvor før de mange flotte og støjende Gjæstebud havde staaet — der sad nu en stille, mager Mand paa en høj Krak og læste fremmede Sprog.

Og Hein var musikalsk, han holdt af at spille Violin. Derfor lød af og til en lang, skjælvende Violintone gjennem Rummet. En Tone der kom fra nervøse Fingres Greb om Strængene . . . Men blot af og til lød denne Tone. Som oftest var Luften stille i Værelset, hvor Manden sad og læste.

Jeg sad tidt hos ham og stavede mig frem gjennem levende og døde Sprog. Og jeg husker tydeligt, at vi blandt andet læste en kort, glødende Beretning om Ægyptens Storhed og Fald. Og først stamped vi i stor Rigdom og overdaadigt Liv, og tilslut gik vi om blandt Ørkener og Ruiner.

En doven Skolegut har jo ellers ikke stort at skulle have sagt om Læsestykkets Kvalitet, men denne korte Skildring tog mig slig, at nogle Ord slap mig af Munden: »det var vakkert det dér!«

Da blinked han op med sine lyssky Øjne, og han smilede med sit forgræmmede Ansigt, saa det blev barnligt skjønt. »Ja, er det ikke vakkert!« sagde han, »er det ikke dejligt!« Saa var han meget stille en Stund, men sagde pludselig: »Jeg skal læse et Stykke for Dem, som jeg tilfældigvis har fundet. Noget i Slægt med det vi læste. De vil maaske have Interesse af at høre det.«

Og han hented nogle beskrevne Papirer, forklared noget om, at dette var hans egen Oversættelse. Og han gav sig til at læse om »Fangen«.

Jeg gjengiver Indholdet saa godt jeg kan. De enkelte Sætninger og Ord har jeg forlængst glemt.

Saa tydelig jeg endnu husker mig selv, Skolegutten, som lyttede til, hvad min mærkelige Lærer læste for mig, medens den blege Oktoberdags Skumring begyndte at brede sig.

FANGEN.

. . . Som man vil have bemærket, skriver jeg i denne min Dagbog først og fremmest som *Officer*. Jeg fortæller om mine Besøg paa Forter og ved Tropperevuer. Jeg har med Vilje holdt udenfor alt, hvad der ikke vedrører det Militære.

Men noget vil jeg nedskrive, fordi det har sat min Fantasi og mine Tanker i heftig Bevægelse. Det er hændt i en svun-

den Tid og i et fjernt Land. I Landet, hvor de uralske Kosakkers Distrikter støder op til asiatisk Rusland.

Landet er uendeligt der. Og Menneskenes Liv gror op og falder som Markens Blomster. Og dog hænder mærkelige Ting ogsaa der. Det vil jeg forsøge at vise nu.

Jeg havde forladt en liden Biflod af Ural og var tyet ind i Landet. Til Minde om de Dage, jeg havde levet ved den lille Flod, havde jeg i Haanden en tyk Stok, som jeg havde skaaret mig der. Om Stokken var af Rosentræ eller Vinranke ved jeg ikke. Mange Somre og megen Sol laa pakket sammen i dens Træ. Denne Stok lod jeg sølvbeslaa og har den endnu. Den ligner en solbrændt, vild Zigeunerkonge.

— Om Dagen gik jeg tidt omkring lange Veje. Jeg besaa med Interesse nogle gamle, nedlagte Forter. De stod igjen fra ældgammel Tid. Nogle Gjeder havde taget det største i Besiddelse. De græssed paa Fortets stejle Sider, og løb angste og lydløse da jeg kom . . .

En Kveld laa jeg mellem Fortets Ruiner og hviled mig efter en lang Tur. Bonden, som boed ligeved, og hvem Lammene tilhørte, kom hen til mig og gav sig i Snak med mig.

»Ja nu var det ikke stort bevendt med nogen Verdens Ting mere heromkring. For Himlen havde nægtet Egnen Regn i snart Hundrede Aar. Men for lange Tider siden havde Egnen været god nok. Der havde endog ligget et Slot i Nærheden. Men det var brændt. Støv og Aske.

»Har Du boet her længe?« spurgte jeg.

»Aa ja. Og her mellem disse svære Ruiner havde han gaaet i mange, mange Aar. Lammene græssed saa godt her.«

»Hvor længe er det siden Fortet blev bygget?«

»Ingen ved det, lille Far! ingen . . . for det er vist mange hundrede Aar siden. Her var mange underlige Ting vistnok. Jeg var inde engang i en Hule, den var næsten tilgroet og bælgmørk, og Porten var raadden og kunde pilles fra hverandre endda den var af Jern . . . Se der havde nok siddet mange ulykkelige. He, he, jeg fandt saamæn mellem Stenene noget som en Bog . . . Noget som han havde skrevet

i . . Der var ikke mange Blade, og Størsteparten var saa raadden, at det føg som fra Spindelvæv bare man rørte ved dem. Men hist og her kunde det endnu sees, at nogen havde skrevet nogle Ord. Jeg ved ikke hvad der staar . . . jeg har tidt tænkt jeg vil vise Popen det, om han nogen Gang kommer hid . . . Naa, noget vigtigere er det jo ikke og Manden som skrev det er jo forlængst død . . .«

»Det kunde være morsomt at se de Blade.«

»Kom kun ind, naar De gaar forbi, Herre. Kom kun ind. De maa gjærne læse dem . . . Ja saamæn maa De have dem . . . Mig nytter de jo intet . . .«

— Denne Tid jeg havde levet her i denne sovende Egn havde givet mig Lyst til at lære noget at kjende, der kunde fortælle mig nærmere om den. Alt samme Kveld havde jeg Bogen i min Haand . . . ingen Bog at kalde. Kun to Perme af Egetræ med nogle skrøbelige Blade . . .

Jeg gjengiver her i min Dagbog det vigtigste af de Ting, det lykkedes mig at tyde.

Ei saadan tænkte jeg mit Liv. Engang skinnede Sol for mig, engang sang jeg, engang sørged jeg og engang glæded jeg mig. Men det er længe siden. Og i — som mig synes — evige Tider har jeg siddet bag Fangemure, der om Natten var sorte, om Dagen graa fra et mat Skjær gjennem Hullet i Muren.

Og i al denne Tid har jeg ikke seet, naar Solen kom og naar Solen gik. Hine Dage har været mørke, selv har jeg siddet taus, forpint. Hvor mange Aar . . . jeg ved det ikke.

Men nu da jeg atter er kommen ud, og jeg atter ser Vaaren, og jeg atter føler Sommersolen, nu røres ikke Blodets Strøm mere hos mig.

Og derfor blir ikke min Beretning fuld af Vemod og Graad. Lad dem være vemodige, som ejer rige Minder. Lad dem græde, som har tabt det gyldne, de har besiddet. Jeg har ingen Taarer og jeg synger ikke om vissent Løv; thi ingen Glæde tog mig nogengang, og for mig blomstrede ikke Løvet.

— Min Fader ejede denne Egn. Og da min Fader blev overvunden i en Fejde med Naboegnens Herre, blev jeg greben af hans Haandlangere. Og da blev jeg, for hvem Livet holdt paa at klæde sig i festlig Skønhed, spærret inde i den mørke Hule øverst i Taarnet.

Og jeg misted alt, og jeg var atten Aar: jeg misted Morgenerne, der skralded af Lys, jeg misted den lange Dag, og Natten misted jeg; thi Sorgen holdt Søvnen borte.

Og jeg sad i Fængslets Hule, og jeg saa og hørte hvad Usurpatorerne bedrev omkring min Faders Ejendom. Og jeg tænkte: »Hævnen vil maaske komme over dem meget snart. Maaske om en Maaned, maaske imorgen. Thi vor Slægts Venner er vel ikke allesammen døde.« — Men ingen Hævner kom. Jeg saa dem leve paa vore Ejendomme som var de deres. Jeg *saa* det. Thi for at mit Fangenskab skulde være desto grusommere havde min Fiende sørget for at Stedet, hvor jeg sad, vendte ud til Gaardens og Parkens smukkeste Del. Langt borte skimted jeg endog min Barndoms frie, høje Bjerge . . .

Jeg sad uafladelig i Hulen. Fremdeles kom ingen Hævner. Jeg ser mine Fiender danse og juble. Jeg hørte Musikanternes Fløjter og Horn, der vakte Ekko i Natten. Jeg saa dem sværme omkring en ung Pige, Maria, hvem jeg havde kjendt, og som jeg nu længedes saart efter. Aa, hun vidste vel ikke, hvor jeg var. Hendes Øjne stirred efter mig. Men Tiden gik, og hun blev beundret og omsværmet, og hun blev yppigere og gladere, og hendes Øine blev mere smægtende. Og jeg saa en Kveld, medens de holdt Fest, at min Fiendes unge Søn omfavnede hende og indsuged hendes Skønhed med Vellyst. Det saa disse mine Øine. Og de blev ikke blinde af Kval.

Vrede og Kval hører oftest Livet til. Men kjender I den stille Gru, den langsomme Galde, hvoraf en Draabe er blaa Ild . . .

I Fængslets Hule sad jeg, og jeg mærkede, medens Aarene gik, hvorledes min tidlige Ungdom svandt, den Tid, da de blødeste Dun dækker Kinderne. Og jeg

mærked Ungdommen og dens Glæde gaa hen, medens jeg sad bag tykke Fangemure, hvorhen aldrig Solen kom. Jeg saa andre glædes i Haven til langt ude i Synskredsen. Jeg saa dem leve og trives under Solens Skin. Jeg kjendte selv Kraften hos mig. Jeg kjendte Kraften hos mig til at nyde tusindfold de Glæder, den dejlige Ungdom skjænker . . . Og jeg skreg og slog mit Hoved mod Muren og sank ned i en bundløs Nat.

* * *

Da jeg langsomt vaagned, skinned i mit Rum en Lygte. Den skinned, den lyste. Og jeg sad og saa mig omkring, og jeg syntes mit Hoved var lettere end før . . . noget ondt var borte. Jeg tænkte: »Jeg har blødet . . . det lindrede . . . Maaskedet var det onde Blod, der gjorde mig tungsindig. Nu har jeg det bedre.«

Men da jeg saa mig om efter Aabningen i Muren var den borte. Man havde maaske villet være naadige. Man havde maaske villet befri mig for Synet af den lyse Jord. Og man havde muret Aabningen igjen. Men da jeg saa at den var borte, da græd jeg. Ja, jeg græd med mange Taarer. Thi omend Synet ud mod Verden havde kostet mig bitre Timer, fangen som jeg var, saa følte jeg nu, at jeg elsked det. Ja, ved Gud, ligesom jeg, da jeg havde Synet ud mod Verden, havde længedes mod de Dage, jeg sværmede fri omkring derude, saaledes længedes jeg nu og drømte jeg nu om den Tid, jeg havde haft Lov til at *se* derud. Og hvert Minde paa dette Syn gjemte jeg i mit Sind og tog det frem som en fager Drøm.

Og jeg tænkte: Nu er den lille Lygte mig et vaagent Øie, det sidste som ser paa mig. Derfor var jeg omhyggelig for den lille Lygte. Ja, jeg saa paa den gule Flamme som paa en liden Gud. Jeg ligefrem bønfaldt den om ikke at slukke, for at ikke Mørket helt skulde overmande mig. Jeg sagde: »Lad alt være. Lad mine Dage gaa som graa Skyer. Lad mig ældes i Alder og Møde. Men forlad mig ikke. Lad mig ikke være alene i det forfærdelige Mørke.«

Og Lygten brændte. Kun en sjælden Gang hejsedes den op af en ukjendt Haand for at fyldes med Olje. Men faa Øieblikke efter straalede den atter renere end før.

Ja, jeg elskede den lille Lygte. Jeg elskede den inderligt i Aar og i Dage.

* * *

Hvordan det er gaaet til, ved jeg ikke. Men der er kommen en Sprække i Muren. Jeg kan skimte noget som er mere tindrende end min Lygtes Flamme. Jeg tror, det er Solens Skin paa Markerne. Eller om det skulde være Sneen paa de fjerne Bjerge . . . min Barndoms fjerne Bjerge. Og nu og da synes jeg at fornemme en Summen . . . som Ekko af Jordens Menneskers Raab.

Men Alderen begynder at overskygge mig, mine Tanker svæver højt over al Verden, en stor, skjøn Drøm forvirrer mig . . . Drømmen om det jeg aldrig naaede . . . Og jeg lukker mine Øine for alt omkring mig . . . Tiden er ikke mere for mig . . .

* * *

Jeg vaagner til forvirrende Uro. Rundt om mig er skarpt Lys, der gjør mig blind. Ord summer omkring mig. »Du er fri!« . . . »Du er fri!« . . . »Glæd Dig!«

Hvad er dette? Man har jo ledet mig ud af min Hule.

I Mænd, hvad gjør I? Er jeg fri? Og skal jeg glæde mig? Hvad mener I? Hvorfor skal jeg være i dette store Rum? Jeg faar ondt for at drage Aande, noget vil kvæle mig. Se, jeg har intet her at gjøre. Jeg er en gammel, svag Mand. Lad mig komme tilbage til min Hule.

De vil ikke føre mig tilbage. De bliver ved med at gjentage: »Du er fri!« De forklarer mig Grunden: »Han er død, som satte Dig i Fangehulen . . . Og man har handlet ilde mod Dig. Du er fri . . . Du vil bli' agtet . . . faa Oprejsning. Glæd Dig. Du er fri som Fuglen!«

Og jeg ved ikke andet at svare end hvad jeg sagde før: »Men hvad skal jeg nu? . . . Hvad mener I i Grunden med dette at jeg er fri?« De svarer: »Du kan gaa og gjøre hvad Du vil . . . i fuld Frihed.«

Den Tone, hvori de taler, lyder ærlig . . . men ved at høre den røres noget i mig, jeg udstøder nogle mærkelige Lyde, saa de omkring mig siger: »Hør nu ler han. Han glæder sig, den Stakkel! Ja, nu ler han.«

Ak, kjære . . . saa nu er jeg fri?

* * *

Jeg sidder stille ved Vejen, og jeg ser Menneskene gaa forbi. De fleste kjender mig ikke; men nu og da peger man paa mig, og det er mest unge Folk, og de gyser ligesom, og kan hænde en ung Pige gir mig en Blomst og smiler til mig, idet hun dobbelt elsker sin egen Ungdom.

De har jo Ret i at se underligt paa mig. Hvad skal jeg ogsaa her blandt de levende. Det er meget længe siden min Ungdom var, den jeg aldrig fik eje. Og jeg sidder her og mærker, at mit Livs Mørke dræbte alt, som blomstrer i mig. Og de Ord, som jeg engang forstod: Glæden, Kjærligheden . . . de rører mig ikke mere. Jeg føler intet ved lyse Skikkelser og blanke Øine . . . Et Minde dukker op . . . en Taageskikkelse . . . som fra Evigheden . . . *Maria. Maria.* Nej, endog naar jeg nævner dit Navn føler jeg intet. Jeg lægger stille Haanden paa mit Hjerte. Det banker tungt derinde, som om Blodet stunded mod Søvn.

— Men den gamle Fangevogter er bleven min Ven. Jeg ser ham tidt og ofte. Det var ham som gav mig den velsignede Lampe i Fængslets Mørke. Og han er fremdeles barmhjertig. Han lader mig gaa ind i min Hule, og der faar jeg sidde saa længe jeg lyster. Og jeg sidder der og føler forrige Tiders Stilhed gribe mig. Og jeg skriver med skjælvende Haand nogle Ord paa disse Blade, og de skal lægges ind i Muren, og de skal engang læses af en anden Ulykkelig, der da vil vide, at før ham sad en, der kvaltes til Døde uden dog at vinde Dødens Hvile . . .

— — —

Min Lærer standsed sin Oplæsning. Og han sagde ikke et Ord. Medens den blege Oktoberdags Lys mere og mere svandt, saa han selv ud som Fangen, han nylig læste om.

Jeg forstod dengang ikke Stykket helt. Men den Dag graad jeg, da jeg gik hjem.

SOLGUDENS SKAT

FANTASTISK FORTÆLLING

AF

AUGUST BIRCH

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

I Sydamerika langs Stillehavets Kyst ligger et Land, som hedder *Peru*. Det har en forunderlig vild Natur omgivet, som det er, af de kæmpehøje Andesbjerge, i hvis Indre den underjordiske Ild uden Ophør larmer og stønner. Men i Dalsænkningerne er Klimaet højtropisk, og saavel Plante- som Dyreverdenen udfolder sig i en Yppighed og Fylde, vi Nordboer slet ikke kan forestille os.

En Mængde herlige Alpesøer ligger spredt rundt paa Højsletten, og fra dem har Jordens vældigste Vandløb, Amazonfloden, sine første Kilder. Den navnkundigste af dem er *Titicaca*, hvis Flade spænder over et Omraade større end hele Sælland. Videnskabsmændene siger, at dens Vande skjuler en mægtig, forlængst slukket, Vulkans Krater, der er saa dybt, at Ingen har kunnet lodde til Bunden.

Ved Aar 1000 efter Kristi Fødsel i Palæstina fremstod blandt Indianerne en Mand, der kaldte sig *Manko Kapak* og sagde, at han var Solens Søn. Sammen med sin kloge og skønne Hustru *Mama Oello* gav han Peruanerne retfærdige Love, grundlagde Hovestaden *Cuzco* og indstiftede Solgudens Dyrkelse.

Midt i Titicaca Søen ligger en Ø af samme Navn; den helligede han Solen, Lysets Ophav, og her byggede han Guden et straalende Tempel, til hvis Skatkammer hver Peruaner mindst èn Gang i sit Liv var pligtig at ofre Hælften af alt, hvad han ejede.

Da Manko Kapak, den første Inka i Peru, døde, fulgte Mand efter Mand femten af hans Ætlinge ham paa Tronen som Herskere. Under dem ophobedes i Templet utænkelige Rigdomme, som Præsterne bevogtede, thi kun Solguden selv turde se og maale sin Skat.

Saaledes blomstrede Peruanernes Rige i over fem hundrede Aar, og alle omkring liggende Lande var skatskyldige til Inkaerne i Cuzco; men deres Herredømme førtes mildt, thi Peruanerne var et fredsælt og ædelt Folk.

Da fandt hvide Mænd fra Vest Vejen over Havet. Rustede til Tænderne i Staal og Plade og med ildspyende Kanoner rykkede de frem mod de barnligt væbnede Indianere for at røve deres Guld og gøre dem selv til Trælle.

Men Solgudens umaalelige Skat faldt dog ikke i Spaniernes Hænder, thi Præsterne førte den hemmeligt bort og skjulte den et sikkert Sted — hvor fik Ingen at vide. Nogle sagde, den sænkedes ned i Titicaca Søens Dyb, Andre paastod, den blev gemt i en hemmelighedsfuld, utilgængelig Klippehule under de snedækkede Soratabjerge; og saa utænkelig stor var Skatten, at de brugte tolv tusende Lamaer til at slæbe den bort fra Templet til Gemmestedet. Alene af Guld bar hvert Dyr hundrede Pund — altsaa blev det i alt tolv hundrede tusende Pund gedigent Guld, men hertil kom en Mangfoldighed af andre Kostbarheder: ædle Stene og Perler.

Francisco Pizarro, Landets grusomme Erobrer, forhen Svinehyrde i Estramadura men nu ved Kongen af Spaniens Naade Generalkaptejn over Peru, rasede som et Udyr af Harme over at sè sit Haab skuffet; han lod *Atahualpa*, den sidste Inka, langsomt kvæle i Garrotten, og èn efter èn blev Solpræsterne spændt paa Pinebænken — dog, ingen Tortur kunde formaa dem til at røbe, hvor Skatten var gemt, og da den sidste af Gudens Tempeltjenere udaandede mellem sine Bødlers Hænder, døde Hemmeligheden med ham.

Den blodige Francisco Pizarro fik en fortjent Død ved en Snigmorders Dolk, og lidt efter lidt opgav hans Røverbande Haabet om at finde Rigdommene; men fra Mand til Mand, fra Slægt til Slægt gik Beretningen om den uhyre Inka-Skat, og at den virkelig eksisterede var ingen Tvivl underkastet. De spanske Konger udrustede talrige Ekspeditioner, der gennemstrejfede Landet paa Kryds og Tvers, og de snilrigste Hjerner grundede sig til Vanvid — men alt forgæves!

Henved tre hundrede Aar sukkede Peru ligesom største Delen af det øvrige Mellemamerika under Spaniens Voldsherredømme; da begyndte Landene et efter et at afkaste Aaget, og det sidste i Rækken var den herlige Ø *Kuba*, kaldet »Antillernes Perle«. Herfra blev Pizarros røverske Landsmænd endelig tvungne tilbage over

Havet den Vej, de kom. Men Kampen havde været haard og kostet Menneskeblod i Strømme. — —

* * *

En Dag i August 1898 gik den gamle spanske Militærlæge Doktor *Guzman* sin sædvanlige Ronde gennem Lasarettet i *San Jago* paa Kuba. Vel var Krigen endt, men der fandtes endnu grumme mange Saarede, der trængte til omhyggelig Pleje, før de kunde sendes den lange Søvej hjem.

Den, Doktor Guzman havde kærest blandt sine Patienter, var en ganske ung Soldat ved Navn *Antonio de Castro;* kun atten Aar gammel var han gaaet med som Frivillig, men trods sin Ungdom havde han med beundringsværdig Udholdenhed deltaget i alle Felttogets Strabadser og alle Vegne kæmpet med en Løves Mod, indtil han under Byens Bombardering ramtes i højre Bryst af en Granatstump. Saaret var ikke absolut dødeligt, men det var livsfarligt, og Lægen havde Brug for hele sin Kunst. Dog, det lykkedes og Knøsen bedredes Dag for Dag. Han var nu forlængst oven Senge og i Egenskab af Overlægens specielle Yndling blev han behandlet med al den Omhu, der kunde ydes, og nød godt af alle de Bekvemmeligheder, Hospitalet raadede over.

Efter endt Stuegang mødte Doktor Guzman sin Patient nede i Haveanlæget. Med en munter Hilsen slog han ham paa Skuldren og sagde:

»I Dag skal De prøve en Spadseretur uden for Hospitalet! Jeg har den Ære at invitere Dem til en lille Frokost privatissime sammen med mig i Restauranten *Don Carlos* nede ved Havnen — det er jo noget nær den eneste, Amerikanernes Bomber har ladet i Fred!«

Antonio takkede med et ærbødigt Buk og fulgte sin Velgører.

»Nu er De jo fuldstændigt helbredet,« fortsatte Lægen, »og en af Dagene maa jeg udskrive Dem; saa rejser De vel hjem igen til Spanien?«

»Nej,« svarede Antonia, »dèr har jeg intet at gøre, saa længe jeg er fattig og uden Navn! Vel elsker jeg mit skønne Fædreland, men skal jeg være ærlig, maa jeg tilstaa, at det ikke var alene af Kærlighed til det, jeg meldte mig som Frivillig i Krigen mod Amerikanerne. Mit Haab var at vinde Berømmelse og en anset Stilling!«

»De mener Rigdom, min unge Ven — ikke sandt?« smilede Lægen, »ganske i Smag med de gamle Eventyrere fra Kolumbus' Dage!«

»Nu ja — Guld«, indrømmede Antonio, »hvorfor lyve; den, der har nok af det, behøver ikke mere!«

»Aa, nej,« vedblev Dokter Guzman, »men ringere Metal tør man heller ikke foragte! En Smule Bly eller Jern i Form af en Granatstump for Eksempel kan ogsaa være et Menneske nok! Fortæl mig dog nu oprigtigt: hvorfor vil De i Grunden saa gerne være rig? Rigdom er ikke altid Lykken!«

Antonio rødmede let; under sin Sygdom havde han vænnet sig til at vise Lægen fuld Fortrolighed, og nu, da han rimeligvis for bestandig skulde skilles fra denne ædle Mand, tog han uden Betænkning Bladet fra Munden og fortalte

»I Dag skal De prøve en Spadseretur uden for Hospitalet . .«

Dokter Guzman sin simple og saa ganske almindelige Livshistorie.

Han var som saa mange Spaniere af adelig Æt men fattig og forældreløs. I Fødebyen Cadiz kom han fra Drengeaarene i Tjeneste hos en rig Skibsreder; dèr forelskede han sig i Handelsherrens unge Datter og hun gengældte hans Kærlighed. Resten af Eventyret kan jo saa at sige læses i hver anden Roman: den strenge Fader opdagede de Unges Hemmelighed og Knøsen blev jaget paa Porten. Saa, i sin navnløse Fortvivlelse, meldte Antonio de Castro sig som Frivillig — det var hans faste Beslutning enten at falde i Kampen eller vende hjem som fejret Helt!

Men desværre: èt er Fantasiens lyse Drømme, noget helt andet Livets Virkelighed!

Det gik slet ikke saaledes, som han havde tænkt. Krigens Ende blev Nederlag for Spanien, uopretteligt Nederlag, hvorved den sidste Rest af de stolte Kolonier tabtes. De hjemvendende Soldater modtoges ikke med Jubel og Blomsterregn men med Ligegyldighed eller Spot, thi hvor tappert der end kæmpes — for den Overvundne vokser ingen Lavrbær! Og Antonio de Castro havde læst tilstrækkeligt derom i Aviserne . . . . nej, paa den Vis vilde han ikke gense sit Fædreland!

»Og hvad har De da nu i Sinde?« spurgte Doktor Guzman, da Antonio tav.

»Jage Lykken et andet Sted end her paa Kuba,« var det ungdommeligt trodsige Svar, »og gaar jeg til Grunde, saa dør jeg dog ukendt og ene uden at pines af Landsmændenes overlegne Skuldertræk! Sammen med en Flok Krigskammerater vil jeg rejse til Peru og søge efter Solgudens Skat!«

Det gav et let Ryk i Lægen, da han hørte disse Ord, men han betvang sig og sagde:

»Ja, saa — Solgudens Skat, de mægtige Inkaers Arv! Den bliver ikke let at finde; jeg taler af Erfaring, for jeg har selv søgt efter den!«

Antonio saa' paa ham med et forundret, spørgende Blik, og Doktor Guzman vedblev:

»Da jeg havde tilendebragt mine Studier ved Universitetet i Salamanca, havde jeg kun fem og tyve Aar paa Bagen, og jeg var ganske frændeløs, ligesom De er.

Saa kom Udlængslen ogsaa over mig og jeg rejste i Egenskab af Skibslæge paa en Jordomsejling med en Orlogsfregat. Vi forliste i det stille Ocean men reddedes af en Guanodamper, der kom fra Chinchaøerne og bragte os til Callao; her afmønstredes Mandskabet for at hjemsendes, men jeg blev i Peru og nedsatte mig som Læge i Hovedstaden Lima.

Det var højst urolige Tider der ovre, ligefrem Borgerkrig, de to ærgerrige Generaler *Castilla* og *Echènique* kæmpede om Herredømmet; saa godt som hver Uge forefaldt blodige Træfninger og Lægerne havde fuldt op at gøre.

Blandt de mange Saarede, jeg fik under Behandling, var *Josè Rueda;* han var en saakaldet *Cholo*, det vil sige Søn af en hvid Fader og en Indianerinde, og havde hjemme i Nærheden af Cuzco, de gamle Inkaers By. I Modsætning til de andre indfødte Peruanere, der af Naturen er hadefulde og mistroiske over for Evropæerne, viste Rueda sig oprigtig taknemmelig mod mig for min Hjælp, og da han var kommen sig, forærede han mig et lille Gudebillede af massivt Guld som Erindringsgave.

Jeg var straks paa det rene med, at her forelaa et sjældent Arbejde af ægte gammel førevropæisk Kunst og spurgte forundret, hvorfra han havde det. »Det er bogstavelig talt faldet ned til mig fra Luften!« svarede han spøgende og berettede, hvordan han en Dag for femten Aar tilbage var gaaet paa Jagt ved Titicaca Søen. Her var en Ravn kommen flyvende hen over Hovedet paa ham, og da han bemærkede, at den holdt en gyldent blinkende Genstand i Næbet, lagde han hurtigt an og skød efter Fuglen. Uagtet Skuddet fejlede, tabte Ravnen dog af Forskrækkelse sit Bytte, der faldt ned for Foden af ham, og det var netop dette Gudebillede, han nu skænkede mig.

Hans Fortælling lød saa simpel og naturlig, men maaske netop derfor satte den min Fantasi i vildeste Bevægelse, og jeg gav ikke Rist eller Ro, før han indvilligede i at være min Ledsager paa Opdagelse efter Inkaernes Skat, thi jeg følte mig fuldt overbevist om, at dette Fund stammede derfra. Efterhaanden lykkedes det mig da ogsaa at opildne ham, og da jeg først havde overvundet hans medfødte Flegma, betoges han af en ligefrem Fanatisme for Sagen. Jeg behøver vel neppe at fortælle Dem, at vor Søgen ikke lykkedes — i modsat Tilfælde havde jeg ikke slidt mig gammel og graa i Statens anstrengende Tjeneste, men hvor nær vi sikkert var ved at naa' Maalet, skal De nu høre!

Josè Rueda og jeg opslog vort Telt omtrent paa det Sted, hvor han havde set Ravnen; her overnattede vi, men fra Morgen til Aften strejfede vi rundt mellem Klipperifterne snart i Følge med hinanden, snart hver for sig. Disse planløse Ekspeditioner havde varet ved i flere Maaneder, da min Ledsager en Aften udeblev; ikke heller den følgende Dag indtraf han, og først efter samfulde fire Døgns Forløb fandt jeg ham liggende bevidstløs foran en stejl Skraaning, hvor fra han rimeligvis var styrtet ned. Det lykkedes mig vel at kalde ham til Live, men i Faldet havde hans Hjerne taget Skade, han var fuldstændig vanvittig og fantaserede uafbrudt om Skatten, der laa i en Hule, han var trængt ind i, vejledet af Ravnen; denne Fugl kunde han nemlig kende igen, fordi den

havde nogle hvide Fjer i Halen mellem de sorte, hvilken ornitologiske Mærkværdighed han for Resten tidligere gentagne Gange havde berørt over for mig. I sin Paroksysme beskrev han nu de uhyre Dynger af Guld og andre Kostbarheder, han havde sèt, blandt andet en Mængde Gudebilleder og Dyrefigurer af samme Sort som det, han havde givet mig; men da han begyndte at stikke enkelte Ting til sig, var der hændet ham noget overnaturligt, noget saa forfærdeligt, at han havde taget Flugten og i sin blinde Rædsel var styrtet ned fra Klippen!

Kort derefter udaandede han mellem Hænderne paa mig, men da jeg, før jeg jordede ham, gennemsøgte han Klæder, fandt jeg seks smaa Guldfigurer i Lommerne. Dem tog jeg med som mit eneste Udbytte, og de var mig fuldgyldigt Bevis paa, at min ulykkelige Kammerat virkelig maatte have været i et hemmeligt Gemmested, hvor saadant fandtes.

Mit mærkelige Fund forærede jeg senere til den spanske Regering; de opbevares nu i Madrids arkæologiske Musèum, og som Belønning gav man mig denne høje Stilling i Armèens Lægekorps samt en livsvarig Pension!«

Saaledes lød i Korthed Doktor Guzmans Fortælling, og den bragte Antonio de Castros Kinder til at gløde i Feber. Lægen iagttog skarpt sin unge Protegé et Par Øjeblikke og vedblev derpaa:

»Josè Ruedas forfjamskede Opførsel ved denne Lejlighed undrede mig meget; han var ganske vist paa sin Vis overtroisk, men ved Siden heraf besad han dette hensynsløse Mod, som Mennesket faar ved fra Barnsbèn at færdes alene i øde Egne. Et af to maatte være hændet ham: enten var en eller anden tilfældig Naturbegivenhed indtruffet, maaske noget Sælsomt, men dog en Ting, der lod sig forklare, naar man tog Forstanden til Hjælp — eller han kunde have haft en Hallucination i sin nerveoprørte Tilstand, da han pludselig stod over for den efterstræbte Skat? Dette sidste syntes mig det rimeligste.«

»Men Ravnen med de hvide Halefjer,« spurgte Antonio; »der var jo forløbet femten Aar, siden han første Gang havde set den — den maatte vel i Mellemtiden være død af Alderdom?«

»Ingenlunde,« svarede Doktor Guzman, »en Ravn kan blive uhyre gammel, bevislig over hundrede Aar; den kunde for saa vidt godt leve endnu den Dag i Dag! Min Tanke er, at Fuglen har vidst en skjult Indgang til Klippehulen, og da Ravnene som bekendt jo er meget tyvagtige og især med Forkærlighed stjæler alt, hvad der glimrer, har den bemægtiget sig saadan mindre Genstande, som den magtede at flyve bort med i Næbet.«

»Men selve Skatten — den tror De altsaa virkelig er til?« vedblev Antonio.

»Ja, derom er jeg fuldstændig overbevist,« gentog Lægen, »Vidnesbyrdene er saa mange og saa paalidelige, at der ikke kan herske mindste Tvivl! Jeg har selv haft Lejlighed til at læse forskellige gamle Dokumenter, der findes i Limas historiske Arkiv. Et af dem beretter med stor Nøjagtighed om en spansk Købmand fra Toledo ved Navn *Garcia Gutierrez*, hvem det lykkedes at sætte sig i Besiddelse af en lille Del af Solgudens Skat. Det var i Aaret 1575, at hans Vej førte ham til Trujillu i Peru, hvor han sluttede Venskab med Don Antonio Chaghuac, en Søn af den berømte Jnka Chimuchomancha. Efter store Anstrengelser og indtrængende Bønner, lykkedes det ham at bevæge Indianerhøvdingen til at aabenbare ham, hvor Tempelskatten laa, dog først efter at han havde svoret en dyr Ed paa at bruge en fjerde Del af Pengene til fromme Stiftelser samt aldrig at røbe Stedet til noget Menneske. Saa førte Indianeren Garcia Gutierrez ud til Gran Chunus Ruiner gennem et Virvar af Huler og Gange, indtil de traf paa en hemmelig Falddør, der ledte ind i en mægtig Hvælving, hvor der laa ophobet utrolige Rigdomme af Guld og Ædelsten. Midt i Rummet var en uhyre Vandbeholder af Sølv, hvori laa en kæmpestor Fisk af gedigent Guld, Skællene var Diamanter og Øjnene to Smaragder af Dueægs Størrelse. Inkaen tillod sin Ven at tage saa meget af Skatten, han vilde, og lukkede saa igen omhyggeligt til for Indgangen med Sten og Klippestykker. At denne Beretning er sand bevises af gamle Registre, hvorefter Gutierrez som skattepligtig Del af Formuen har betalt Staten saa meget, at han maa have fundet over tyve Millioner. Men sin Ed holdt han og gjorde Ingen delagtig i Hemmeligheden!«

»Er alt det fuldstændig sandt?« spurgte Antonio med lynende Øjne.

»Det er saa sandt, som at jeg sidder her lige over for Dem, min unge Ven,« svarede Doktor Guzman, »hvad Romanskrivere og andre abnorme Mennesker finder paa at fortælle, tager jeg ikke Hensyn til, det er kun de nøgne historiske Kendsgerninger, jeg fæster mig ved. Jeg vil derfor blot endnu omtale en eneste Begivenhed, der indtraf for godt og vel hundrede Aar siden, nemlig Sommeren 1778. I Byen Tampa i Syd-Peru kom en ung Indianer ind paa et Gæstgiveri og nød sit Maaltid, men da der afkrævedes ham Betaling, havde han tabt sin Pung. I Stedet for Penge gav han da Værten nogle smaa kunstigt forarbejdede Guldfisk. Disse Fisk kom en sagkyndig Gejstlig for Øje, og han erklærede bestemt, at de stammede fra en uopdaget Inka-Skat. Indianeren blev greben og efter Datidens barbariske Skik spændt paa Pinebænken, og her tilstod han, at Præstens Udsagn var rigtigt samt paaviste et Sted, hvor

hans Bødler fandt 25 Millioner. Forskellige Omstændigheder tydede imidlertid paa, at Indianeren vidste Besked om endnu mere, end han havde bekendt, og han kom igen under Tortur. Ude af Stand til at udholde de djævelske Pinsler aabenbarede den Ulykkelige da, at han nok kendte et Sted til, men at det var forbundet med Livsfare dèr at søge efter de umaadelige skjulte Skatte. Spanierne lo og erklærede, at de hverken frygtede Himlen eller Helvede, naar det gjaldt Guldet, og i en dyb Kløft ved Tampa gravede de efter Indianerens Anvisning. Tyve Meter inde i Jorden stødte de paa en Mur, under hvilken Skatten skulde ligge, og deres Begær opflammedes til sandt Raseri. Alle den unge Indianers Advarsler om Forsigtighed var talt for døve Øren, de begyndte at bryde Muren ned — da pludselig brast den med et frygteligt Brag. I samme Nu brød en vældig Vandstraale frem og alle Skattegraverne druknede.«

Doktor Guzman holdt et Øjeblik inde og nippede til sit Glas; saa fortsatte han:

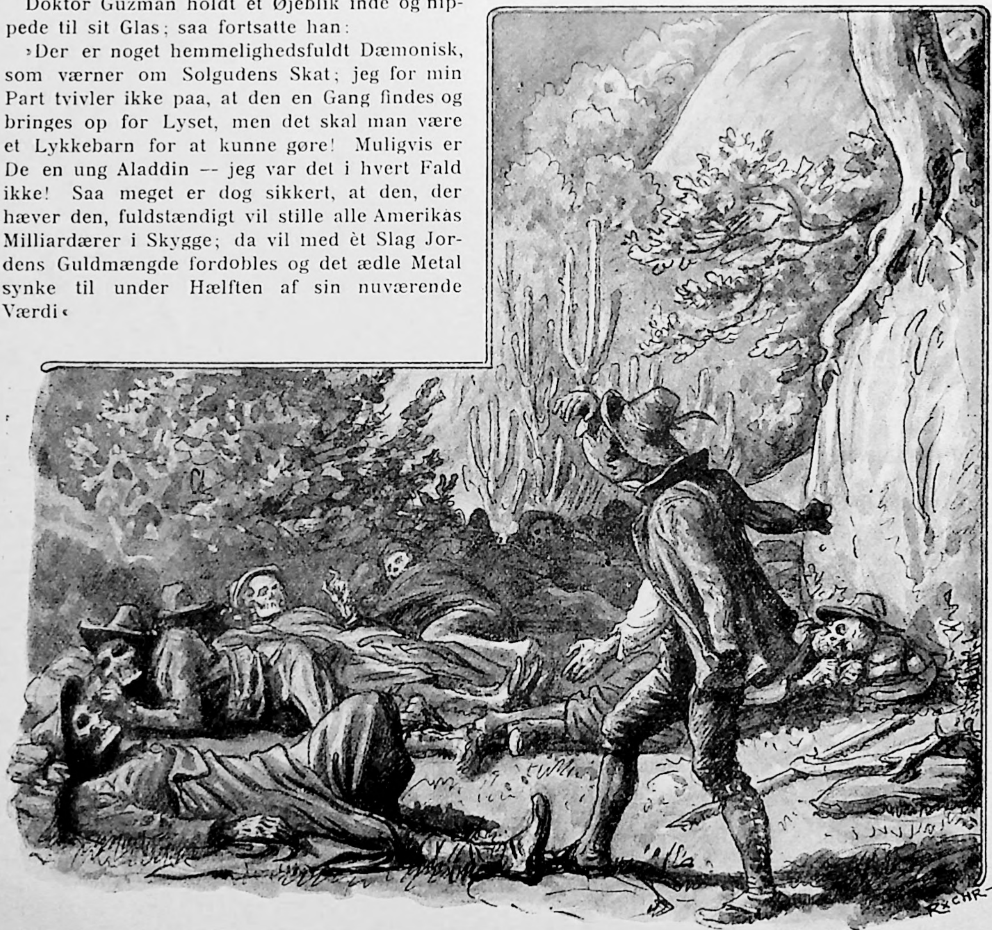
»Der er noget hemmelighedsfuldt Dæmonisk, som værner om Solgudens Skat; jeg for min Part tvivler ikke paa, at den en Gang findes og bringes op for Lyset, men det skal man være et Lykkebarn for at kunne gøre! Muligvis er De en ung Aladdin — jeg var det i hvert Fald ikke! Saa meget er dog sikkert, at den, der hæver den, fuldstændigt vil stille alle Amerikas Milliardærer i Skygge; da vil med èt Slag Jordens Guldmængde fordobles og det ædle Metal synke til under Hælften af sin nuværende Værdi.«

Det er umuligt at beskrive det Indtryk, Lægens Fortælling havde gjort paa Antonio de Castro.

»Jeg begriber ikke,« udbrød han, »at De efter alt dette dog opgav at finde Skatten?«

»Jeg forsøgte jo derpaa saa godt jeg kunde,« svarede Doktor Guzman, »men som sagt, Lykken var mig ikke gunstig. Det er Tilfældet alene, som raader, alle menneskelige Beregninger nytter ikke; jeg er ogsaa overbevist om, at Skatten en Gang findes netop af et Menneske, der slet ikke søger efter den. I saa Henseende er jeg unægtelig Fatalist, der tror paa en forud bestemt Skæbne for hvert enkelt Menneske! Men fortæl mig nu, min unge Ven: hvordan har *De* tænkt at gribe Sagen an?«

»Vi er i alt tolv Kammerater,« sagde Antonio, »flere vil vi ikke være; vi har taget det hellige Sakramente paa at holde ubrydelig trofast sam-

men i Godt og Ondt, og ikke vige tilbage for nogen som helst jordisk Modgang, før vi har naaet vort Maal!«

»Det kan være smukke Løfter, men det er ingen Plan,« indvendte Doktor Guzman, »og en Plan maa man have til alt, man vil udføre her i Livet!«

»Doktoren paastod jo nylig selv, at det er Lykken, det alene kommer an paa,« vedblev de Castro, »og vi tror alle som én, at den vil være med os! Vi har kun Livet at sætte ind, men et Liv i Armod er ingen af os saa meget som en Bønne værd — altsaa er der blot noget at vinde men intet at tabe; under de Betingelser betænker jo kun en Nar sig paa at spille i Lotteriet!«

»Det skulde De virkelig have sagt mig for tre Maaneder siden!« gentog Lægen smilende.

»Hvilket — hvad mèner De?« spurgte Antonio.

»Aa, jeg mente blot den aabenhjertige Tilstaaelse, at Deres Liv ikke er en Bønne værd,« svarede Doktor Guzman, »i saa Fald havde jeg ikke gjort mig slet saa store Anstrengelser for at bevare det! Men foreløbig tillader jeg mig at formode, at De i Deres øjeblikkelige Stemning undervurderer et ungt nittenaarigt Menneskes Liv; i den Alder gives nemlig alle Muligheder og saa godt som ingen Umuligheder, naar Spørgsmaalet gælder at finde Lykken — hvem véd, om ikke De er født dertil?«

»Tillad mig kun et Ord,« afbrød Antonio med ufrivillig Gysen, »hvad sigtede Doktoren til før med den sære Hentydning til, at en Trolddom skulde beskærme Skatten?«

»De undres over det Udtryk, jeg brugte om en dæmonisk Magt, der forhindrer Menneskene i at bemægtige sig Solgudens Ejendom?« svarede Lægen. »Ja, naturligvis tror jeg hverken paa Drager eller Lindorme og andre fabelagtige Væsener, men *noget* staar alligevel bag ved. Der gaar en Fortælling i Peru om en Flok Skattesøgere, der virkelig kom ind i Inkagraven, og da det var et Selskab, som netop har megen Lighed med Deres, skal jeg gerne i al Korthed berette Sagnet:

Femten unge Spaniere havde sluttet sig sammen i et édsvorent Broderskab for at finde Skatten; efter utallige Farer og Eventyr lykkedes det dem endelig at trænge ind i den hemmelighedsfulde Hule, hvor de næsten blændedes ved Synet af de Rigdomme, som her fandtes ophobede. Guldklumperne, der havde Form af større og mindre Mursten, laa stablede i høje Pyramider, og uhyre Sølvskaale stod fyldt til Randen med kostbare Diamanter. Bagest i Grottens Hvælving under en Baldakin højnede sig to vidunderlig prægtige Troner, og paa dem sad henholdsvis en mandlig og en kvindelig Mumie, hver med Krone paa Hovedet og Herskerspir i Haanden. Dog, Eventyrerne skænkede ikke disse balsamerede Lig nogen Tanke — det var alene Kostbarhederne, der fængslede deres Sind, og under vild Jubel begyndte de at gribe efter dem. Da strakte den mandlige Mumie sit Scepter ud mod dem og talte til deres Forfærdelse fra Hulens Dyb:

»Jeg er *Manko Kapak*, den første Inka, Solens Søn med en Quitchua-Kvinde! Da min Tid var udløben, balsamerede Tempelpræsterne mit Legeme og satte det her paa Tronen, men min Sjæl drog op til den store evige Aand, som havde givet mig Liv! Da bød min Fader den at vende tilbage og tage Bolig her i Mumien, for at jeg skulde vaage over Skatten, og han gav mig Magten over de Levende og Magten over Døden! Gennem ni hundrede Aar har jeg siddet her, og jeg skal blive, saa længe endnu en eneste Ætling af mit Folk er i Live! Men I formastelige Sønner af mine Børns Bødler, I skal erfare, at Solgudens Eje er helligt, Enhver, som berører den, rammes af Lysets Forbandelse!«

Og øjeblikkelig følte hele Skaren, hvordan deres Legemer stivnede som i Krampe; de kunde ikke bevæge sig af Stedet men blev staaende urørlige i samme Stilling, de havde indtaget i det Nu, Inkaens Ord lød gennem Grotten. Saadan stod de i samfulde tre Døgn; Tarmene skreg dem i Livet af Hunger, og Tungen tørredes hen i Ganen, thi de var døde, og dog levede de.

Da endelig forbarmedes de overjordiske Magter, den anden Mumie løftede sin Røst:

»Jeg er *Mama Oello*, Manko Kapaks Hustru og alle Inkaernes Moder! Solguden er ikke ond, han er god og vil Menneskene det Bedste, men over Gridskhed og Guldbegær harmes han! I har søgt hans Skatte, men I har ogsaa kæmpet for at naa dem — tilsidst har I lidt Dødens Angst og Kval i tre lange Døgn! Alle tilhobe er I unge og En af eder vandrer rén og retfærdig for Solgudens Aasyn; for denne Enes Skyld giver han eder Lov til hver at tage nøjagtig saa mange Guldklumper og saa mange Ædelsten, som I har levet Aar her i Livet, men ikke en eneste mer — hvad I tager ud derover bliver til Forbandelse!«

Mumiens Røst døde hen under Grottens Hvælving, og straks følte de Unge, hvordan Blodet strømmede hurtigere fra Hjertet med fornyet Liv helt ud i de marmorstivnede Hænder og Fødder; og foran hver laa en stor Sæk af garvet Dyrehud til at gemme Skattene i.

De fleste af Guldsøgerne var tyve Aar og derover, men den Yngste ved Navn Sancho kun atten. Altsaa: én Guldbarre og én Diamant turde de tage for hvert Leveaar — og den Gave vilde sandelig ogsaa gøre hver enkelt af dem til en overvættes rig Mand! Men Fristelsen var for stærk, Havesygen greb dem, og i Stedet for, som de havde Lov til, at tælle til tyve eller

fem og tyve, talte de, særlig hvad Ædelstenene angik, til halvfems og hundrede, ja endnu langt højere op; thi den, der lider af Guldtørst, faar aldrig sit Begær stillet!

Kun Sancho, han paa de atten Aar, sagde:

»Jeg er saa ung og faar det mindste, men dog bliver jeg jo saa svimlende rig, som jeg aldrig har turdet drømme! Jeg har et langt Liv i Velsignelse for mig, naar jeg adlyder Solgudens Bud, jeg er rig nok ved Retten, hvorfor da stræbe at blive endnu rigere ved Uretten?«

De andre lo ham ud og kaldte ham en overtroisk Taabe, og saa forlod de Grotten, hver stønnende under sin Sæk paa Nakken; kun Sanchos var ikke tungere, end at han kunde bære den med Hænderne. Idet de traadte ud, lød en spøgelseagtig Latter hen under Inkagravens Hvælving, men i deres Overmod lo de selv med og sagde, at det var en Spottefugl, som havde forvildet sig derind.

Uden for var Solen nær sin Nedgang; de besluttede derfor at overnatte paa Stedet og tog deres Mundforraad frem, som de nu fortærede med Ulvehunger efter de tre lange Døgns forsmædelige Faste. Saa strakte de sig ned i Græsset for at sove, hver med sin Skat som Hovedpude.

Neppe var Sancho slumret ind, før han havde en mærkværdig Drøm. Det syntes ham, at Inkaernes Moder, Mama Oello, stod foran ham og let berørte hans Pande; dog var hun nu ikke nogen indtørret Mumie, men en vidunderlig skøn, ung Indianerinde. Hun nikkede mildt til ham og sagde: »Du handlede ret og bravt i din Sjæls Renhed, derfor lyser ogsaa Guden sin Velsignelse over hele dit kommende Liv! Var du falden for Fristelsen, havde din Skæbe været som de Andres, thi du skal vide: for hvert Stykke Guld og for hver Diamant, de tog ud over, hvad de turde, lader den evige Aand dem i denne Nat leve et Aar af det Liv, de havde for sig! Der oprinder ingen Dag for dem — ved første Gry har de forlængst været døde!«

Dermed forsvandt Synet, og næste Morgen, da Sancho vaagnede efter en tryg og vederkvægende Søvn, stod Solen allerede højt paa Himlen. Hans første Tanke var Skatten! Jo, Sækken af Dyreskind laa under hans Hovede, og saa snart han med stakaandet Hast havde aabnet den, saa han de atten vægtige Guldbarrer og de atten Diamanter funkle i Dagens Lys. Glædedrukken rejste han sig op for at vække sine Ledsagere, men hvor forfærdedes han ikke ved det Syn, der mødte ham. Rundt om laa fjorten Menneskeskeletter, blegede og halvt forvitrede af Vejr og Vind, og alle Hovedskallerne hvilede grinende i Døden paa smaa Bunker grove Teglsten, ganske af samme Form som hans egne kostbare Metalklumper!

Da forstod han, hvor frygtelig Forbandelsen havde ramt Kammeraterne. Han gravede en stor fælles Grav, hvori han lagde de Afsjæledes Rester og begav sig dybt rystet bort med sin Rigdom; men siden levede han et langt, velsignelsesrigt Liv og gik heden mæt af Dage i hædret Alderdom.«

Saaledes lød Doktor Guzmans Fortælling, hvortil Antonio de Castro havde lyttet med spændt Opmærksomhed. De blev begge siddende tavse et Par Minutter, saa stødte Lægen sit lille Likørglas mod den unge Mands og vedblev opmuntrende:

»Sagnet har sin skjulte Sandhed, og i dette Tilfælde er den efter min Mening grumme let at faa Øje paa: vi skal søge efter vort Livs Perle med det rette Sind — kun den, der gør det, er værdig til at finde Klenodiet!« — —

* * *

Omtrent halvandet Aar var forløbet, siden Antonio de Castro tog Afsked med Doktor Guzman paa Kuba, og den unge Lykkejæger havde oplevet og gennemgaaet en hel Del i denne Tid.

Sammen med sine elleve afmønstrede Krigsfæller styrede han uforfærdet Kursen mod Peru, men det blev trange og farefulde Dage, de gik i Møde, og de maatte bogstavelig talt leve af Haanden i Munden; dog Landet var jo rigt paa alle Slags Vildt og i Vandene vrimlede det af Fisk, saa den nødtørftige Føde kunde de aldrig mangle.

Allerede paa Oprejsen gennem Venezuela satte de to Første af Flokken Livet til, idet de uforsigtigt badede i Orinocofloden og her blev et Bytte for de graadige Alligatorer, senere blev en Tredie revet ihjel af en Hunjaguar i Kolumbiens Urskove, og endelig døde en Fjerde af Sumpfeber i Maranons Moradser. Skattesøgernes Tal var saaledes svundet ind til otte, da de efter utrolige Strabadser naaede Inkaernes gamle Hovedstad Cuzco, en Snes Mil nordvest for Titicaca-Søen.

Her hvilede de ud nogle Dage og anskaffede sig for deres sammenlagte Penge forskellige Nødvendighedsgenstande, samt den Sort Værktøj, de mente særlig at have Brug for; ja, saa stor var deres barnlige Tro paa, at de virkelig vilde finde Skatten, at de desuden købte et Par kraftige Lamaer til at bære det forventede Guld.

Men de erfarede snart, at Solpræsterne dog ikke havde gjort dem Sagen i den Grad let og ligefrem; Lamaerne fik god Tid til at græsse og samle Kræfter, før de skulde synke i Knæ under Vægten af det tunge Metal.

Dybe Klipperifter og farefulde Skakter var der i Mængde, underligt mystiske Huler gabede dem over alt i Møde, men naar de under umaadelige Anstrængelser trængte frem og endelig stod der inde, blodige paa Hænder og Fød-

der og med flængede Klæder, blev det dem fra Dag til Dag kun en ny Skuffelse at føje til de gamle.

Imidlertid lever nu om Stunder ikke otte Mennesker saaledes i afsondret Ensomhed uden at behøve Kulturens Frembringelser. Hvorvel det tropiske Klima ikke gjorde overvættes mange Klæder nødvendige, maatte de dog have noget paa Kroppen, om ikke af anden Grund, saa for at beskyttes mod giftige Insekters Stik; ligeledes skulde de bruge Ammunition til Jagten paa Vildtet samt Fiskeredskaber — og alt kostede Penge!

Efter en grundig Raadslagning desangaaende besluttede de da at dele sig i to Hold, hvoraf det ene vedblev at søge om Skatten, medens det andet nedlagde saa mange af de kostbare Pelsdyr som muligt; de herved indvundne Skind vilde de saa afhænde i Cuzco, hvor der var et ikke ubetydeligt Marked for denne Vare, og samtidigt købe, hvad de mest trængte til.

Da i samme Nu, han spændte Fingeren paa Aftrækkeren, lød et skarpt Knald . . .

Uagtet Antonio de Castro regnedes for den sikreste Skytte i hele Flokken, vægrede han sig dog bestemt ved at slutte sig til Jægerne; det var hans Følelse imod at gaa uden om den Gerning, hvorfor han var kommen — han betragtede det for sit personlige Vedkommende halvvejs som at give Slip paa Haabet. De andre lod ham have sin Villie, saa meget mere, som alle fandt større øjeblikkelig Adspredelse og Afveksling under den ensomme Tilværelse ved at gøre Jagt paa de vilde Dyr — hvor iblandt der fandtes saa farlige Slags som Pumaen, Amerikas Løve eller rettere Tiger — end at kravle resultatløst omkring mellem Bjergenes Rifter.

I det hele taget havde Antonio de Castro lidt efter lidt nu tilkæmpet sig den ubestridte Stilling som Fører. Til Trods for de yngre Aar var hans Kundskaber langt større end de andres; paa en enkelt Undtagelse nær kunde de hverken læse eller skrive; thi i Spanien raader Katolicismen, og den lever af Folkets Uvidenhed. Hertil kom hans ædle, højsindede Karakter, som de alle lærte at beundre i Krigens Dage, hvor mod Slutningen ellers Demoralisationen havde grebet saa frygteligt om sig i Hæren.

Dog, en menig Soldat kan være nok saa tapper, han er og bliver kun et Nummer i de talløse Rækker, indtil han ved en enkelt straalende Bedrift vinder sit Navn, og her gælder det ikke

blot om uforfærdet at sætte Livet ind, men frem for alt, hvordan denne Indsats voves! Antonio de Castro blev Kammeraternes Helt den 15de Avgust 1897, men han blev det rigtig nok paa en Maade, der afskar alle Udmærkelser fra oven.

Den kommanderende General Weyler var lige saa forhadt som frygtet for sin umenneskelige Grusomhed; det var en bekendt Sag, at han endogsaa med egen Haand nedskød uskyldige Børn, naar han vilde straffe Forældrene, og hans Rædselsregimente kunde Spanien i Virkeligheden tilskrive Krigens ulykkelige Gang.

Den omtalte Dag havde Generalen selv i Spidsen for det 37te Regiment gjort en Razzia ud mod nogle Landsbyer og Herregaarde, hvor Oprørerne mentes at have Tilhold. En Guerillaførers Hustru var blandt andre Kvinder bleven fanget og ført frem for Weyler, der sad paa sin berygtede sorte andalusiske Hingst; lænet mod en Mur stod hun med sin spæde Glut paa Armen, men trods hans barske Trudsler nægtede hun at vide, hvor hendes Mand var. I sit Raseri trak han da sin Rytterpistol fra Sadelhylstret og sigtede paa hende med de Ord: »Dit Liv og dit Barns eller hans!«

Skøndt ellers Sydboerne er ilde i Ry for deres medfødte Grusomhed baade over for Mennesker og Dyr, vakte denne oprørende Adfærd mod en værgeløs Kvinde og Moder dog unævnelig Rædsel i Rækkerne, thi man vidste, at Weyler var i Stand til alt, ogsaa til et koldblodigt Mord.

Da, i samme Nu, han spændte Fingeren paa Aftrækkeren, lød et skarpt Knald, en Kugle smeldede gennem Luften og slog Pistolen ud af Blodhundens Haand!

Mesterskudet var Antonio de Castros — han kunde ikke skjule sin Bedrift, thi det røg endnu fra hans Riffelpibe; men først dæmpet, straks efter højere og højere brusede et befriende Jubelraab fra alle Struber!

Denne Demonstration havde ganske Karakteren af et truende Plebiscit til Gunst for den Dødsdømte. Weyler forstod, at bag hver enkelt af disse tre tusende Stemmer var endnu en ladt Riffel, der kunde løftes til Skud hvad Øjeblik, det skulde være; det barbariske Forhør over Kvinderne blev indstillet og Fangerne løslodes.

En Uge forud havde der været Ministerskifte i Madrid; det reddede Antonios eget Liv, thi samme Aften var Skurken Weyler afsat og en ny General udnævnt. —

Idéen med at gaa paa Jagt viste sig for øvrigt at være udmærket, thi da man havde samlet en tilstrækkelig stor Mængde Skind, blev de læssede paa Lamaerne og to af Selskabet begav sig til Cuzco med den improviserede Handelsvare, som de ogsaa fik afsat til særdeles gode Priser. Dette gentog sig adskillige Gange, men Rejserne ind til Byen gav de to Udsendinge Lyst til igen at blande sig mellem andre Mennesker, og da de vendte tilbage fra den fjerde Tur, erklærede de, at de nu vilde opgive alle videre Forsøg paa at finde Inkaernes Herligheder, da det efter deres Overbevisning dog ikke førte til noget. Uden mange Ceremonier tog de saa Afsked med Kammeraterne og begav sig til Kysten for paa en eller anden Maade at vinde hjem til Spanien.

Nogle Maaneder senere svigtede endnu et Par, og efter et halvt Aars Forløb var Antonio kun selvanden tilbage. Hans Fælle var en ung Kastilianer ved Navn Juan Moro, et bravt og paalideligt Menneske, og foruden Antonio den eneste i hele Flokken, der havde faaet en nogenlunde god Uddannelse. At han holdt saa lang Tid ved maatte dog udelukkende tilskrives den inderlige Hengivenhed, han nærede for de Castro, thi Troen paa at finde Skatten havde han for længe siden tabt. Hans væsenligste Arbejde bestod derfor ogsaa i at skyde Vildt, fange Fisk og malke Hunlamaet samt tilberede den daglige Kost, medens hans beundrede Ven fra Morgen til Aften undersøgte alle Omegnens Huler og Kløfter.

Men endelig blev dog Juan Moros Troskab sat paa for haard en Prøve, til at han kunde bestaa den. Han havde været i Cuzco for at sælge Skind og var bleven usædvanlig længe borte; da han kom tilbage, tilstod han efter en Del Omsvøb for Antonio, at en smuk Kreolerinde havde fanget hans Hjerte. Hun og hendes ret velhavende Broder tilbød ham Kompagniskab: de skulde i Forening rejse til Lima og der tæt uden for Byen anlægge nogle Vingaarde og Orangehaver, og da Juan Moro netop fra Barnsben af var oplært i Gartneriet, syntes dette Tilbud ham lige frem som et Vink fra Himlen, det vilde være formasteligt ikke at følge, og samtidig bønfaldt han Antonio om dog at opgive alle disse haabløse Forsøg paa at blive rig i et Lykkespil, hvor tusende andre før ham havde bødet med et forspildt Liv som Indsats. Antonio besvarede alle hans Bønner med en vemodig Hovedrysten.

»Det gør mig bitterlig ondt, at vi maa skilles,« sagde han, »du har været mig en trofast Ven, men jeg forstaar godt, at du ikke *kan* handle anderledes! Du siger selv, kære Juan, at du har mistet Troen paa det Vidunderlige — for den, der har det, gives der overhovedet ingen Mirakler mere paa Jorden!

»Kun dette Løfte maa du give mig som Afskedsord,« svarede Juan Moro, »naar ogsaa du er bleven træt af at jage efter Lykkens Blændværk og tager bort herfra, da læg Vejen over Lima — om du kommer nok saa nedbøjet og nok saa fattig, gaa ikke min Dør forbi; jeg har talt saa meget om dig til Anita, hun har dig i Aanden kær som en Broder, hendes og mit Hjem vil altid være dit!«

Hans Hjærte holdt næsten op med at banke i Øjeblikkets maalløse Stirren — dette maatte jo være den samme Fugl, som Doktor Guzman havde omtalt . . .

Saaledes skiltes de to Venner og Antonio var ganske alene tilbage; han maatte nu inddele sin Tid paa helt anden Vis og levede som en Robinson Maaned efter Maaned.

En tidlig Morgen havde han begivet sig ud og som sædvanlig medtaget Mundforraad for hele Dagen. Det storladent højtidsfulde, der laa over Naturen, greb ham med forunderlig Magt, saa han næsten stemtes andægtig ved Tanken om, at i disse menneskeøde Egne havde for Aartusender tilbage store og højt kultiverede Folkeslag levet og virket, indtil de med et Slag gik til Grunde i Jammer og Elendighed, legemligt mishandlede af raa Krigere og aandeligt kuede af det skumle Præstevælde. Hans Blik løftede sig mod Solen, de gamle Peruaneres hellige Symbol paa det Højeste, og han følte Trang til selv at kaste sig paa Knæ og tilbede denne Lysets og Livets vældige Skaber. Det var i denne Stund ikke Jordens Guld men Solens gyldne Gave, alle hans Tanker søgte!

Da flagrede en Fugl op tæt foran; ved Vingernes baskende Lyd gav det et ufrivilligt Ryk i ham; han saa', det var en Ravn, men idet Solstraalerne faldt skarpt paa det svævende Dyr, blev han va'r, at de midterste af Halefjerene var snehvide.

Hans Hjerte holdt næsten op med at banke i Øjeblikkets maalløse Stirren — dette maatte jo være den samme Fugl, Doktor Guzman havde omtalt, og som i sin Tid vejledede Choloen Rueda! Nu gled den højt op i Luften og langt ud over Søen, til den blev borte i det taagede Fjerne . . . .

Søgende gik han et Par Skridt frem imod det Sted, hvorfra Fuglen var fløjet op, og kom da til en lille Sænkning i Klippen; midt heri saa' han den simple Rede. Men rundt om til alle Sider blinkede og funklede det, Sollyset brødes med en forunderlig Glans . . . . var det Kisel og Bjergspat, eller hvad var det?

Det var Guld og Diamanter! En Vrimmel af Gude- og Dyrebilleder, Smykker, Spænder — alt massivt Guld og for en stor Del besat med ædle Stene.

Antonio var saa at sige snublet over Ravnens Skatkammer!

Her havde den tyvagtige Fugl i Aarenes Løb ophobet alle de Klenodier, den røvede fra Inkaernes mystiske Gravkammer og hvortil den ad en eller anden skjult Vej maatte kende Adgang: thi det var aabenbart, at alle Genstandene var valgt efter en vis Størrelse og Vægt, der ikke oversteg Flyverens Bæreevne.

Hele Formiddagen havde Antonio nok at gøre med at samle og beundre sit Fund. Selvfølgelig var han aldeles ude af Stand til blot tilnærmelsesvis at beregne Værdien, men alene Synet af de mangfoldige Diamanter gjorde hans Tanke svimmel — han maatte jo være en umaadelig rig Mand nu!

Først ved Middagstid vendte han tilbage til sit Telt og hentede Lamaerne samt Sække og Kurve til at gemme Skattene i, og alt imens overvejede han alle de Forsigtighedsregler, han maatte tage, for at intet Menneske skulde erfare noget om Sagen, thi han forstod vel, at hans Liv i saa Fald ikke vilde være meget værd her mellem Perus utallige samvittighedsløse Banditter.

Den Nat mærkede han første Gang, at et rigt Menneske ikke lægger sig saa trygt til at sove, som den Fattige kan gøre.

* * *

Godt og vel et halvt Aar efter disse Begivenheder sad Doktor Guzman i sin hyggelige Dagligstue og læste Morgenbladene. Han havde nu taget Afsked fra Tjenesten og levede i behageligt Otium af en Pension, der var saa rundelig, at den tillod ham at have Bolig i en af Madrids Hovedgader, Calle de Alcala. De pragtfulde Akacietræer paa Promenaden stod i fuld Blomst som vældige Rækker af Snepyramider, hvis aromatiske Duft bølgede ind ad de aabentstaaende Vinduer til den gamle Hædersmand.

Han læste netop en Artikkel, der interesserede ham i særlig Grad, nemlig en Korrespondance fra London, som omhandlede en i sin Art enestaaende Udstilling af peruanske Oldsager, der tilhørte en ung spansk Markis. Alle Genstandene uden Undtagelse var forarbejdet af fineste Guld og for en stor Del besat med uskatterlige Diamanter, men selve det ædle Metals Værdi spil-

lede jo en forholdsvis underordnet Rolle. Selvfølgelig var der straks opstaaet Mistanke om, at her forelaa et storstilet frækt Bedrageri, men de kyndigste Amerikanister havde enstemmigt efter grundige Undersøgelser erklæret, at alt var ægte. Kun stod det som en Gaade for Alle, hvordan en saadan Skat var kommen i en enkelt Privatmands Besiddelse — ja, hvorledes den overhovedet kunde eksistere, uden at noget Menneske havde haft fjerneste Anelse derom. Samlingen som Helhed repræsenterede sikkert en aldeles svimlende Formue og vilde senere komme til offentlig Auktion for Ejerens Regning. Bladet tilføjede endvidere, at det selvfølgelig ikke var nogen Tvivl underkastet, at samtlige civiliserede Staters Muséer vilde kappes med Amerikas Milliardærer om at erhverve saa mange som muligt af disse arkæologiske Sjældenheder, der jo i Virkeligheden slet ikke lod sig vurdere i Penge.

Doktor Guzman lod langsomt Avisen synke ned i Skødet og henfaldt i vage Erindringer fra Ungdommens Tid, da han troede paa det Vidunderlige og drømte om at finde Solgudens Skat! Hvad her stod at læse var jo ikke noget Eventyr, men Eventyrets Glans laa dog over det og gav Fantasien ubegrænset Spillerum.

Da forstyrredes hans *dolce far niente* af Husholdersken, der meldte en fremmed Herres Besøg. Lægen kastede et flygtigt Blik paa det adelige kronede Visitkort, hun rakte ham — saa sprang han op med et Udraab af den højeste Forbavselse, thi han havde læst Navnet: *Markis Antonio de Castro.*

Og det var virkelig *den* Antonio, Doktor Guzman tænkte paa, hans unge Favorit fra Kuba, denne besynderligt hjertevindende Gut, som han havde nappedes saa længe med Døden om, før han fik Overtaget! Men hvilken Forandring paa hele Personen — ja, hvor kan dog Klæder skabe Folk, give Grandezza og gøre en lille lurvet Soldat til Grand-Seigneur!

Gensynet var hjerteligt paa begge Sider.

»De har virkelig søgt og fundet mig,« udbrød Doktor Guzman og trykkede Antonios Haand, »det var smukt og trofast gjort af Dem!«

»Var det mere end min simple Pligt?« svarede de Castro; »et utaknemmeligt Menneske maatte jeg jo være, dersom jeg nogensinde glemte, at De ikke blot har reddet mit Liv, men ogsaa været min faderlige Velgører, da jeg var fattig!«

»Og er De da rig nu?« smilede Lægen.

»Ja, jeg er rig, meget rig,« vedblev Antonio, »jeg har haft samme Lykke som Sancho i det peruanske Sagn og faaet min Del af Solgudens Skat!«

»De er dog aldrig den spanske Markis, der har udstillet Samlingen i London?« udbrød Doktor Guzman og næsten gispede efter Vejret.

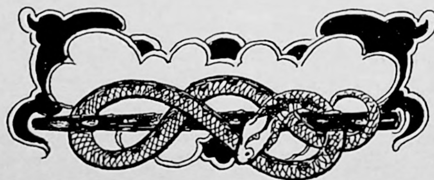
»Jo, det er ingen anden end min Ringhed,« indrømmede de Castro, »og hvis De har Tid og Lyst til at høre, skal jeg fortælle Dem mit Eventyr! Det lyder ikke slet saa fantastisk som Historien om Sancho,« jeg opnaaede ikke at komme ind i Inkaernes hemmelige Grav — men nu ved jeg i hvert Fald, at den eksisterer!«

Efter denne Indledning berettede Antonio, hvad han havde oplevet paa sin Færd i Peru; han fortalte roligt uden Spor af oratoriske Vendinger og hans hele Fremstilling bar Præget af solid Vederhæftighed.

Da han havde endt, strøg Doktor Guzman sig over Panden.

»Altsaa var De alligevel en født Aladdin,« sagde han, »saa er jeg ogsaa overbevist om, at De vinder Deres Gulnare!«

»Hun er vundet,« jublede Antonio med glædestraalende Øjne, og det er netop en af Grundene, hvorfor jeg søger Dem! Jeg kan ikke tænke mig at fejre Bryllup, uden at De er til Stede ved Festen!«

SLAGET PAA MONTE OLIMPINO

AF

JOHAN DANIELSSON

ILLUSTRERET AF E. BERGGREN

Johan Danielsson.

Løgn — — — ja, det forstaar sig! Alt, hvad der ikke kunde hænde mellem Operakafeen og Havnegaden, er naturligvis Løgn.

Nogle af Selskabet havde drillet Johnny for hans gamle grønladne Paraply, der slet ikke var i Stil med hans øvrige soignerede Ydre, og Johnny havde paastaaet, at han gik med det gamle Fugleskræmsel af ren Pietet. Den havde fulgt ham paa romantiske Malervandringer nede i det sydlige, beskyttet hans lokkede Isse mod den romerske Campagnes Sol og Abruzzernes Hagelbyger og Gud ved alt det. Men da han til Slut vilde have os til at tro, at han med nævnte Paraply havde besejret et Dusin italienske Banditter og frelst to Menneskeliv, blev det lidt for meget for os, skeptiske Stockholmere, og Johnny, der saa vore Thomastilbøjligheder, blev vred.

Men hans onde Lune var sjældent af lang Varighed, og da vi alle højtideligt bekendte, at vi hyldede den augustinske Sætning *Credo quia absurdum*, fortalte han Historien, som følger.

— Der var naturligvis Kvinder med i Spillet — det hører nu en Gang med til et Drama. Her var der endda to. De hed Lieseli og Babette og var Dronninger *hors concours* ved Søndagsballerne i Fader Hausers Kro.

»Birraria Hauser« gik for at have det bedste Øl i den forøvrigt med Kroer rigt begavede schweitzisk-italienske Grænsestation, hvor jeg havde slaaet mig ned for et Par Sommermaaneder. Dette Renommé, ved Siden af den Omstændighed, at Værten var Tysk-Schweitzer, gjorde, at Stedets tysk-schweitziske Element — hovedsagelig Jærnbanefolk fra Gotthardbanen, Told og Postbetjente, nogle Kontorister etc. — havde udkaaret Kroen til Stamknejpe. Men de dominerede ingenlunde. Majoriteten i Birraria Hauser udgjordes, ligesom i de andre mer eller mindre pittoreske Værtshuse, af ticinske og italienske Bønderkarle og Arbejdere, af smaa Silkeværsker, Cigararbejdersker og andre Døtre af Folket. Kvikke Glutter med Øjne som blinkede af Livslyst og rappe Fødder, der aldrig fik nok af Dansen.

Baldronningerne var dog, som sagt, Lieseli og Babette. Selve den værdige Fader Hauser og hans tykke bedre Halvdel smiskede paa iøjnefaldende Maade for begge Pigerne, og endogsaa den blinde Pianist Señor Emilios smukke, stadig melankolske Ansigt lyste op for et Øjeblik, naar han hørte dem pludre paa deres brede »Züridutsch«. Deres Nærværelse betød altid livligere Omsætning end vanligt og flere Soldiskærver paa hans Tallerken.

Lieselis og Babettes Supremati paa de Hauserske Søndagsballer grundede sig ikke paa Rigdom eller andre sociale Fordele. De to Baldronninger var ganske simpelt et Par tysk- schweitziske Tjenestepiger, i Tjeneste hos en rig Silkefabrikant og Villaejer, hvis tyskfødte Frue i Tjenestepigespørgsmaalet holdt paa Landsmandsskabet. Nogen Skønhedspris kunde de heller ikke gøre Fordring paa ved en upartisk Sammenligning med Stedets unge Piger — de mindede nærmest om et Par almindelige Stockholmerpiger i Søndagsstads og manglede ganske de smaa Italienerinders smidi-

Naar han var kommen til det Stadium, plejede han at drapere sig i sin store Slængkappe og indtage tragiske Stillinger mod Dørstolpen.

ge Ynde. Men det er ikke alene hos os, at det udenlandske triumferer over indenlandske Varer. For de italienske og ticinske Karle repræsenterede de blonde raske Piger, i deres Søndagsklæder af Bysnit og med de store Hatte, Højden af kvindelig Elegance.

De to Skønheder kendte ogsaa deres Værd. I det hele taget holdt de deres italienske Beundrere paa Afstand, og det var kun undtagelsesvis — naar der ikke var noget bedre at faa Fat i — at en af Landsbyens Sønner opnaaede den Lykke at favne deres solide Midjer i Dansen. I Almindelighed holdt de sig til deres tysktalende Landsmænd, i Særdeleshed de, der kunde komme i alvorlig Betragtning som Ægteskabskandidater. Det var tydeligt, at de begge vilde udnytte deres Resourcer paa den bedst mulige Maade.

Men det er jo et Faktum, at det, der er vanskeligt at opnaa, altid er det mest fristende. De to Pigers Kulde gjorde dem naturligvis endnu mere attraaværdige i de forsmaaedes Øjne. Det faldt aldrig en tilbagevist Danser ind at harmes paa Lieseli eller Babette. Hidsigheden gik altid ud over *I maledetti tedeschi* — — de fordømte Tyskere, hvis større Held betingedes af Landsmandsskabet, de bedre Indtægter og de finere Frakker.

Blandt de to Pigers italienske Beundrere var der en, der optraadte med en vis Fordring paa officielt Beskytterhverv. Carlo Madoni udøvede den dobbelte Funktion som Gaardskarl og Gartner hos det samme Herskab, hvor Lieseli og Babette tjente, og fulgte dem som oftest til Søndagsballerne hos Hauser. Han var en lille original Grimrian, paafaldende hjulbenet, skraaskuldret og med Arme som en Gorilla. Hovedet prydedes af en veritabel Hestemanke af sort, stridt Haar, som hang langt ned i Øjnene, og Munden spaltede Ansigtet næsten fra det ene Øre til det andet.

Man skal imidlertid ikke skue Hunden paa Haarene, og Folk, der havde Rede paa Sagen, bevidnede, at Carlo Madoni var godt inde i sit Fag og en paapassende Fyr, som forsørgede sin gamle Mor og endda ansaas for at lægge Penge op. Det vil sige, saadan havde det været, thi nu for Tiden havde hans to kvindelige Tjenestefæller faaet den før saa exemplariske Yngling tilhelt at tabe Hovedet. Hvilken af de to Piger, der egentlig var hans store Passion, var det imidlertid lidt vanskeligt at komme under Vejr med — maaske var han ikke selv paa det rene med Tingen. Faktum er, at hans smaa Peberkornsøjne gnistrede lige ildfuldt under den sorte Haarlok, hvad

enten det var Lieseli eller Babette, der dansede med en af »de fordømte Tyskere.«

Madoni havde sat sig den vanskelige Opgave for, at slaa Tyskerne af Marken ved at overbyde dem i Rundhaandethed. Mens de andre italienske Ynglinge trakterede deres Piger med en »Birretta« — — — et lille Glas Øl til ti centesimi, spillede Madoni flot Kavaller, bestilte den ene Liter efter den anden af Fader Hausers bedste Barbera og bød over en lav Sko. Snobbede Tyskerne sig med Chianti, knuste Madoni dem ned med skummende Asti. Megen Tak for sin Ødselhed havde den stakkels Fyr visselig ikke. Hvilke Begunstigelser Baldronningerne til Hverdagsbrug kunde bevilge Carlo, ved man ikke, men hos Fader Hauser behandlede de ham som Luft, og for det meste maatte han drikke sin gode Vin alene. Det gjorde han ogsaa saa grundigt, at han i Reglen hen paa Natten blev lidt usikker paa Benene. Naar han var kommen til det Stadium, plejede han at drapere sig i sin store Slængkappe à la ædel Bandit og indtage tragiske Stillinger mod Dørstolpen. Det var ganske umuligt at holde sig for Latter, naar Madoni forsøgte at spille Othello. Hele den lille Røverkarikatur havde noget uimodstaaelig morovækkende ved sig. Der blev ogsaa spøgt uforbeholdent med den kærlighedssyge Urtegaardsmand — ikke mindst af hans egne Landsmænd. Men Haanen syntes blot at gyde Olje paa Ilden.

At Farcen en Dag kunde forandre sig til Tragedie havde vel ingen tænkt paa — aller mindst de overmodige Piger og deres begunstigede Kavallerer, for hvem den lille Gartner kun existerede som en ganske ufarlig Syndebuk.

En smuk Søndagsaften kom jeg temmelig sent ind paa Restaurant Hauser, træt og sulten efter en mer end milelang Vandring. I Døren mødte jeg Lieseli og Babette, der forlod Lokalet i Selskab med to unge Tysk-Schweitzere — en Emigrantagent og en Jernbanemand. Jeg tog ingen Notits af Selskabet — hørte ikke engang til de to Baldronningers Hofstat — men slog mig ned og bestilte noget at spise. Jeg havde dog knapt naaet at expedere de første Mundfulde, før en ung Toldbetjent af mit Bekendtskab kom jagende ind som en Stormvind og styrtede lige løs paa mig. Det var en flink Fyr, der indenfor Kammeraternes Kreds gik under Kælenavnet Fritzli, og vi var, i de Uger jeg havde tilbragt i det lille Selskab, blevet ret gode Venner.

— Er Pigerne gaaet? gispede han uden at give sig Tid til at hilse.

Jeg nikkede. Han kunde naturligvis kun mene Lieseli og Babette.

— Hvem var de i Selskab med?

Han fik ogsaa det at vide, men det syntes blot at øge hans Ophidselse.

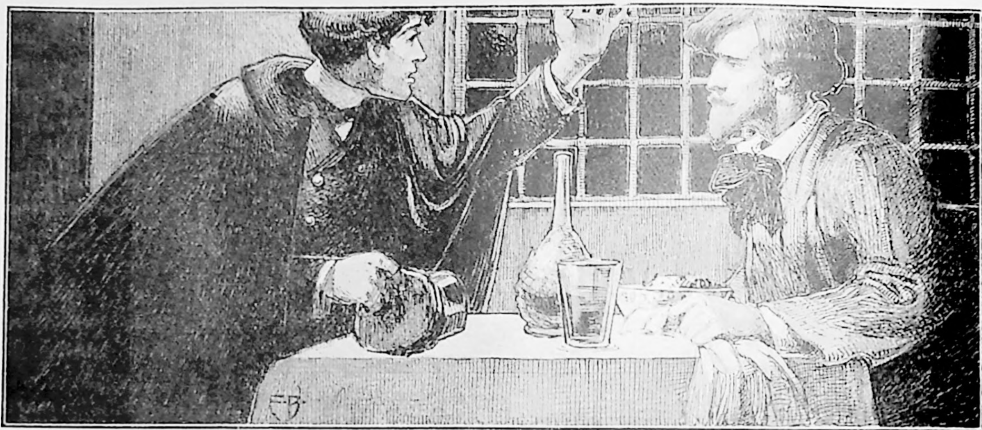
— De er Dødsens, hvis de ikke faar Hjælp! udbrød han. Herre Gud, hvad skal vi gribe til!

— Hvad er det for Dumheder? spurgte jeg helt forbløffet. Du har vist drukket for meget, Fritzli.

Men den lille Republikaner svor dyrt og helligt, at han var lige saa nøgtern som jeg. Sagen var den, at Carlo Madoni havde anstiftet et Komplot i den Hensigt at »mærke« de af ham saa inderligt afskyede Tysk-Schweitzere, som den Aften tog sig det Eventyr for at følge Pigerne hjem. Villa Nido laa paa den italienske Side af Grænsen, et godt Stykke oppe ad Bjergskraaningen, og Madoni havde hele Aftenen holdt aabent Taffel for Karlene fra det nærliggende Monte Olimpino, der skulde være ham behjælpelig ved Overfaldet. En Kældersvend, som havde lytttet til de sammensvorne, havde imidlertid forraadt Planen for Fritzli og raadet ham til at varsko sine Landsmænd. Desværre var han kommen for sent.

— Pyt, det er jo bare Værtshuspral! indvendte jeg med Munden fuld af Mad. Lille Madoni tør ikke agere Bandit for Alvor. Det skal Du ikke bilde mig ind.

— Du kender ikke Folkene her saa godt som jeg, genmælede Fritzli alvorligt. Jeg har været her i fire Aar og véd at den Slags Historier kan ende galt. En Italiener lader ingen gøre Grin med sig længere end til en vis Grænse. Jeg siger Dig, at

»Vi maa tage afsted alene. Saa bliver der i det mindste to Vidner.

de stakkels Knægte bliver slagtede som Faar, hvis vi ikke skaffer Hjælp.

Nu begyndte jeg ogsaa at tro, at Sagen var alvorligere, end jeg i Begyndelsen forestillede mig. Men hvad Pokker skulde vi gøre? De raskeste unge Mænd fra den lille tysk-schweitziske Koloni havde anvendt deres Søndagsfrihed til en Bjergtur og ventedes ikke tilbage før ud paa Natten. Det lokale Politi kunde vi ikke anmode om at forhindre Optøjer paa den anden Side Grænsen. De italienske Toldsoldater? Ja, dem havde Fritzli allerede forsøgt med, men de havde svaret, at det angik ikke dem, hvad man gjorde oppe i Monte Olimpino. Det var Karabiniererernes Sag.

— Vi maa tage afsted alene! afgjorde Fritzli. Saa bliver der i det mindste to Vidner.

— Eller to Ofre til. Forøvrigt er det vel nu for sent.

Men det vilde Fritzli ikke gaa ind paa. Italienerne planlægger den Slags Affærer helt koldblodigt og glemmer ikke at regne med Konsekvenserne, forklarede han. Det var ikke troligt, at Overfaldet skulde finde Sted, førend Pigerne havde taget Afsked med deres Kavallerer. Pigebørnene kunde jo blive farlige Vidner. At det skulde ske i Villaens eller Byens umiddelbare Nærhed var lige saa lidt sandsynligt. Hvis de unge Mænd blev fundne knivstukne der, kunde det jo straks lede Politiet paa Spor. Den store Landevej, lige der hvor Vejen til Villaen og Byen viger fra, var derimod et passende Sted. Vi kan endnu komme i rette Tid.

Jeg var vedblivende tvivlraadig. Fejg er jeg ikke, men paa fastende Hjærte risikerer man i alt Fald ikke Pelsen uden tvingende Grund, og hvad Pokker kom egentlig de to indbildske Pigebørn og deres Kærlighedshistorier mig ved?

— Er Du bange? spurgte Fritzli pludselig og saa mig skarpt i Øjnene. Jeg troede, Svenskerne var et tappert Folk.

Det afgjorde Sagen. Man er jo ikke for ingen Ting fra Carl den XII's Land. Naar Nationalæren staar paa Spil, maa man jo ofre personlige Hensyn.

Jeg forlod altsaa min halvt fortærede Aftensmad og fulgte Fritzli, som straks slog ind i Ilmarchtempo. I Stedet for at følge Landevejen, som i lange Kurver bugter sig opad Bjergskraaningen, skød han Genveje ad nogle Gedestier. Men Fritzli, som var Appenzeller af Fødsel, klatrede som en Gemse og forudsatte øjensynligligt den samme Evne hos sine Venner. Jeg begriber endnu ikke i Dag, at jeg ikke brækkede Halsen i Mørket. Jeg kom imidlertid op uden anden Skade end blødende Knoer og et sprængt Buxeknæ.

Omsider nærmede vi os det Plateau,

Tegning af *Rs. Christiansen.*

TO TI

Mariager - Randers
Mari
Rand
-R×CHR-

hvor Vejen fra Villa Nido støder til Landevejen.

— Har Du noget Vaaben hos Dig? hviskede jeg til min Ledsager.

— Ne - - ej! stammede Fritzli. Jeg — — — jeg tænkte kun paa at — — desuden er det forbudt at bære Vaaben paa den italienske Side af Grænsen, tilføjede han, som om dette Argument var afgørende.

— Ja, hvis bare Bandityngllen fra Monte Olimpino delte din Respekt for Lovene, var det jo rart. Men jeg tillader mig at tvivle.

— Har Du maaske noget? spurgte Fritzli uden at lade sig anfægte af Spydigheden i min Replik.

— Ja, hvad giver Du mig for dette her? sagde jeg og pegede paa min Paraply, som det, Guderne maa vide hvorledes, var lykkedes mig at bjerge under Klatringens Vanskeligheder. Jeg havde grebet den helt mekanisk ved vort forjagede Opbrud uden at tænke paa, hvad jeg holdt i Haanden.

— Vi har baaret os ad som nogle Faarehoveder begge to, afgjorde Fritzli. Men nu er det for sent at gøre noget ved den Ting — — — Ah! — — — Der har vi Banden — — hør!

Lige over vore Hoveder lød pludselig gemmem Aftenstilheden et Par kraftige italienske Eder — — — *Christo* — — — *Madonna!* Og saa fulgte et enstemmigt Krigshyl.

— Hold mig Ryggen fri og sørg frem for alt for, at vi ikke bliver adskilte! hviskede jeg til min Ledsager, mens vi brød os frem gennem det Akaciekrat, der endnu skilte os fra Valpladsen.

Nogle Øjeblikke senere havde vi naaet den lave Stenmur, som begrænsede Landevejen mod Kløften, ad hvilken vi klatrede op.

Det var temmelig stjernelyst, og vi kunde se, at Kampen stod paa den modsatte Side af Vejen. Studelmann — Emigrantagenten — havde taget Stilling med Ryggen mod en vældig Platan og haandterede sin Stok som et Hugvaaben. Han havde en Gang før i Verden været Korpsstudent og Slagsbroder af første Slags og vilde nok ikke give sig, saa længe han kunde bevæge en Finne. Men Kampen var for ulige. Italienerne var vel op imod et Dusin.

— Nu, paa een Gang — — — vorwärtz! hviskede Fritzli. Ved mig selv beundrede jeg den lille Mands Mod. Han syntes ikke at ofre en Tanke paa Risikoen.

— Hold ud, Folk! Her kommer Hjælp! skreg han af begge sine Lungers Kraft, da vi brød ind i Ryggen paa den intet anende Fjende. I næste Sekund var Bataljen i fuld Gang.

Jeg er just ikke nogen Herkules, men en Smule Sportsmand har jeg været alle mine Dage, og som gammel Stockholmergut ved jeg naturligvis, hvor, jeg skal tage fat med Grabberne, saa de bider. Et Slag under Øret fælder øjeblikkelig en af Kamphanerne, et Stød under Hagen Nummer to, og en tredje stod paa Hovedet som en Kegle for en vel applikeret dansk Skalle. Dette sidste Tric var øjensynlig fuldstændig ukendt af vore Modstandere, thi det syntes for et Øjeblik at gøre dem helt lamslaaede. Hele Banden retirerede nogle Skridt. Men pludselig sprang en lang Rækel frem af Flokken, og en Kniv blinkede.

Naa, *ham* kunde jeg vel let blive færdig med. Det var jo min gode Ven, Gianni . . . professionel Smugler, men flink Fyr forøvrigt. Vi havde tømt mer end en Liter sammen under fredelige Forhold. Han havde et Par Gange været min Vejviser paa Bjergture, og for ikke mere end otte Dage siden havde jeg i Hausers Knejpe tegnet hans Kæreste og givet ham Billedet. I den Anledning havde han svoret mig evigt Venskab.

— Naa, Gianni, sagde jeg ganske rolig, bruger Du Kniv mod Dine Venner?

Den lange Karl studsede og sænkede øjeblikkelig Vaabnet.

— Nej, Signor! stammede han.

— Faa en Ende paa disse Optøjer! hviskede jeg hurtigt. Du ved . . . jeg er ikke utaknemlig for en Tjeneste.

— Kammerater! raabte Gianni med kraf-

tig Røst. Det er *il pittore forestiere* . . . den fremmede Maler. Han er min gode Ven og en brav Karl. Han har ingenting med Pigerne at gøre.

— Nej, Gianni har Ret! raabte et Par Stemmer i Flokken. Maleren er en flink Fyr. Ham vil vi ikke noget ondt.

Jeg havde gjort Bekendtskaber i flere af Bjergbyerne under mine Strejftog og var altid kommen godt overens med de til Hverdagsbrug godmodige og livsglade Folk. Nogen personlig Uven havde jeg ikke i Madonis Bande, det vidste jeg, og jeg troede allerede Slaget vundet. Thi naar Italieneren først gaar ind paa at drøfte en Ting, saa kan han let bringes til Fornuft. Det vidste jeg af Erfaring.

Men jeg havde gjort Regning uden Anføreren.

— Til Helvede med alle Tyskere! brølede pludselig en Stemme, der ikke havde noget menneskeligt i Klangen.

Instinktsmæssig sprang jeg til Side og undgik derved at blive ramt af Madonis bredbladede, skarpslebne Kniv. Under Fredsforhandlingerne mellem mig og Gianni havde Striden, ligesom efter tavs Overenskomst, hvilet over hele Linjen, og Madoni havde samtidig ubemærket udført en Flankebevægelse i den Hensigt at gøre Fredsstifteren uskadelig.

Den lille Gartner var virkelig frygtelig at skue i sit blinde Raseri. Hans vældige Mund med de hvide Rovdyrtænder stod paa vidt Gab, og ud af dette Gab lød der en uartikuleret Knurren, da han hævede sit Vaaben til et nyt Stød. Men endog i dette kritiske Øjeblik virkede han mere morovækkende end skrækindjagende paa mig. Det var mig ganske simpelt umuligt at tage Madoni *au serieux,* selv naar han optraadte som Røveranfører for ramme Alvor.

Min Paraply var af den da helt moderne Type med selvspændende Mekanisme. Med en hurtig Bevægelse kørte jeg Dubskoen lige i Gabet paa min brølende Modstander og trykkede paa Fjederen . . . Paff!

Virkningen blev større end jeg havde ventet. Madoni tabte sin frygtindgydende *coltella,* famlede med Hænderne i Luften, som efter et Stød, og faldt saa lang han var i Landevejsstøvet, som ramt af et Skud.

Det hele gik saa hurtigt, at de omkringstaaende ikke rigtigt opfattede Sammenstødets Enkeltheder. Ivrige Stemmer hørtes:

— Hvad er det? Har Du stukket ham?

— Vær rolige, Folkens! skreg jeg, saa højt jeg kunde. Det har ingen Nød med Madoni. Saadan gik det til.

Jeg løftede min Paraply og viste dem Kunststykket igen.

Fremvisningen foraarsagede en formelig Latterorkan. Venner og Fjender holdt hinanden om Halsen for ikke at ramle omkuld og lo saa Taarerne stod i Øjnene. Kun Madoni deltog ikke i den voldsomme Munterhed. Vi lyste paa ham med Vokstændstikker. Han var besvimet. Min Paraply, der pludselig røg ham i Synet som en sort Kæmpefugl, havde givet det sidste Stød til hans stakkels af Vin og Skinsyge omtaagede Hoved.

En af Folkene hentede Vand fra en Bæk i Nærheden, og vi fik omsider Liv i den faldne Helt. Der var ingen Fare paa Færde med ham, men nu var han spag som et Lam og forsøgte at stikke af. Sandsynligvis var han belavet paa nogle slemme Opgørelser nu, da der syntes at være sluttet Fred og Venskab over hele Linien.

Men Fritzli og Studelmann dunkede den lille Mand i Ryggen og kaldte ham Hæderspascha . . . paa Landets Sprog naturligvis . . . og forsikrede, at han havde gereret sig som en af Italiens Helte. Med de to Spøgefugle og den lille Ex-Røverhøvding i Spidsen drog vi, hele Klyngen, til det nærmeste Trattoria, hvor vi vækkede Værten, der allerede var gaaet til Køjs. Under Gaardspladsens blomstrende Akacier og ved Skinnet af en søvnig Staldlygte udviklede der sig bagefter et landligt Symposion, som varede ved til ud paa Morgenstunden. Studelmann, som var ved Kasse, bød over en lav Sko, og mere end der strengt taget var nødvendigt for Tørsten. Og lille Fritzli, der talte italiensk

som en indfødt, demonstrerede i et glimrende, af stormende Bifald hilset Foredrag, at Kvinden er Satan og Ophavet til alt ondt og at saa brillante Fyre, som i Synderlighed vi var, var langt for gode til at skære hinanden i Stykker for et Par intrigante Grimrianer som Lieseli og Babette. Ingen Kvinde var slige Ofre værd. Det var endog Madoni enig med os i til sidst.

Og Samværet resulterede i en Overenskomst om, at de kokette Tøse skulde straffes eksemplarisk, hvilket skulde iværksættes paa den Maade, at hverken Italienere eller Tyskere skulde byde dem op paa næste Bal i Birraria Hauser.

Hvorledes denne Aftale blev holdt, fik jeg ikke Lejlighed til at konstatere. Nogle Dage senere forlod jeg nemlig Stedet. Fritzli traf jeg imidlertid nogle Aar efter i Basel og fik da at vide, at Lieseli havde forladt sin Tjeneste i Villa Nido og samtidig Byen, fordi hendes Stilling som Stjerne paa de Hauserske Baller efter Slaget paa Monte Olimpino ikke længere var den samme som før. Men Babette, der var bleven tilbage, havde taget lille Madoni til Naade og endte med at blive velagtet Gartnerfrue.

DEN BLAA HUND

EN BAROK HISTORIE

AF AAGE MADELUNG

ILL. AF S. JÜRGENSEN

Aage Madelung i Karikatur.

SKØNT Begivenheden, der her skal berettes om, er ligesaa sælsom som gruflud, kom den dog ikke uventet for mig.

Jeg blev ikke ramt af den lige i det bløde Sted paa Hjerneskallen, saa jeg sank de Par ubetydelige, men uhyre farlige Millimeter i Knæene . . . Nej! Der var langt snarere ved den Historie noget af den tunge Em fra Gravsteder, noget af den krybende Gru, der langsomt forgifter Hjertet og bleger Haarrødderne . . .

Man kunde vente sig alt af ham . . .

Hans Kone fortalte mig, inden hun rejste tilbage dertil, hvor hun var kommet fra, alle de Enkeltheder, der er saa vigtige til Bedømmelsen af lignende Tilfælde.

Forskellige Venner og tilfældige Bekendte var ogsaa — som altid bagefter — fulde af Stof og skarpsindige Iagttagelser.

Nogle af de værdifuldeste Oplysninger fik jeg dog af Beboerne i Huset, der havde set, hvordan det hele gik til . . .

. . . Jeg havde kendt ham i mange Aar, endnu før han gik paa sine lange og ikke fuldt opklarede Rejser.

Han hørte til dem, der er Uro i, og en skønne Dag var han draget afsted.

Med Mellemrum af Aar dukkede han op i Byen, drak, bedaarede Kvinderne og forsvandt igen saa brat, som havde Himmel og Hav lukket sig om ham.

I Aarenes Løb var det ikke saa ganske faa Ting, han havde beskæftiget sig med, skønt hans

egentlige Fag var at male utilgængelige Landskaber. Men det kunde han jo ikke leve af!

Der er nu en Gang ikke Publikum for den Slags Ting. Havde det endda været en Landevej, eller en Sti, eller Fold; men det var lige det stik modsatte: Steder, hvor saa vidt vides aldrig Blegansigters Fødder havde traadt.

Han vilde i hvert Fald have taget det meget fortrydeligt op, hvis det var kommet for en Dag, at andre havde været der, før han kom og rejste sit Staffeli i det jomfruelige Øde.

Nogle Gange havde han prøvet at udstille Billeder baade fra Polar- og Ækvatorialegne, men Publikum og deres Kritikere havde grinet ham lige op i Synet: Saadan saa Jorden ikke ud! Nej, Tak for den! Maa vi være fri for Fantasterier! Der er da heldigvis ogsaa andre, der har rejst! . . .

Han smagte paa det, tog sine Billeder ned og tav om, at han foruden alle de andre sjeldne Steder, havde rejst under Vandet i Stillehavet og jaget paa Højderne af det sunkne Atlantis.

Vore Dages Teknik havde gjort Urmenneskets Stier farbare for ham.

Ja, han var vel nok noget af det, man kalder for en indadvendt Natur.

Forøvrigt forærede han i Ny og Næ et Billede til sine faa Venner, naar de da lod, som om de brød sig om det.

Et Par geografiske Selskaber fik nogle paa samme Maade.

Sine øvrige Skatte gemte han paa et sikkert Sted . . .

Han havde været usædvanlig længe borte, da han en skønne Dag kom hjem med en Dame, som han forestillede som sin Kone.

Ja, hvorfor ikke!

Hun saa livsalig ud til at være hentet lige ud af Skovene ved Amazonflodens Udspring.

I hvert Fald har hendes Fædre sikkert vadet i Sumpene derinde og haft Svømmehud mellem Tæerne.

Skøn og mørk var hun som en Tropenat og stejl i Sind som et Bjergskred!

Hvis det var sandt, hvad en anden farende Svend kom hjem og fortalte, at han havde givet en Kobbermine for hende, saa maatte det endda synes at være godt Køb.

Han skulde nok have fundet to Kobberminer i Landet nord for Amazonfloden . . . Den ene var det altsaa, man mente, han havde omsat i en Kone. Den anden havde han solgt for at have rede Penge til Driftskapital.

Han lod til at være svært opsat paa den Affære, og vi forstod jo nok, at det var forbi med Rejserne for ikke at tale om Jagten efter utilgængelige Landskaber.

Efter at have set sig godt om i Byen lejede han en Lejlighed med »alle Nutidens Bekvemmeligheder« lige overfor en af Parkerne. Der var kunstige Søer med tamme Svaner og Maager, som vogtedes af nogle gnavne Invalider og fallerede Matadorer.

Naar man roste den smukke Udsigt, smilte han flovt og undskyldende og gav sig til at hoste nervøst. Det var vel ogsaa det bedste Svar, han kunde give, han, der vel nok havde staaet overfor de mærkeligste Udsigter paa denne Jord . . .

Der var vel gaaet et halvt Aarstid, da hans Kone fik en Dreng.

Det kom nærmest lidt overraskende. Der havde ikke været noget videre at se paa hende. Let og smidigt som en Vild havde hun gaaet med sit Barn og bragt det til Verden saa lige til, som en Ært brister ud af en Bælg. Hun havde taget det hele langt roligere end sin Mand. Man saa straks, at der laa mindst én geologisk Periode mellem deres Forhold til Fænomenerne.

Han følte sig meget bekymret over sit Ansvar som Ophav til Ungen og betragtede dybt interesseret det blaasorte Pigment i dens Haarsække efter Fældningen af Fosterlokkerne:

— En grove Ka'l, en farlig Fyr! — sagde han og gned sig i Hænderne. — Hans Hovede er sekskantet ligesom mit! Uha for Skovgangsmand, der bliver ud af ham, naar han bare faar Lov til at leve og udvikle sig . . . Jo—Jo! Ham skal vi nok passe paa! —

Han slog ud med Armene og blæste i Hænderne, som om han frøs. Men det var af pur Glæde . . . .

Men Ungen passede han baade Dag og Nat.

Han, der muttersalene havde staaet de tusinde Æventyr igennem, udklækkede nu sindrige Ideer for at hytte Skindet paa sit Afkom og sikre det en høj sorgfri Alderdom.

En Dag saa jeg ham ude i et af de nye Kvarterer paa Broerne. Han kom lige ned mod mig med disse sejge, uopslidelige Skridt, der kendetegner Vandringsmanden fra Vidderne. Han saa bekymret ud og lagde ikke Mærke til mig, før jeg holdt ham min Næve for Brystet. Det var langt borte fra, han kom, kunde jeg se.

— Hvad er der los, Mand? raabte jeg. — Pas paa Muren dernede. Bliver du ved i det Tempo, tørner du om to Minutter!

— Vel, vel! — svarede han. — Har du ikke set nogle ledige Lejligheder her paa disse Kanter?

— Naa, nu er du paa Jagt efter Lejligheder. Som Forandring. Hvorfor ikke. Skal du flytte?

— Ja, det ender med, at den forbandede Elektriske kører Drengens Vogn i Kvas. Jeg har ikke Ro for den Tanke, og selv kan jeg jo ikke gaa og rulle ham.

— Snak om en Ting! Hvordan skulde den blive kørt i Kvas.

— Det sker hveranden Dag. Læser Du ikke

Aviserne for Fanden! Det er min Pligt at forebygge den Slags. Naar han vokser til, haaber jeg, at han skal kunne stille sig midt imellem Skinnerne og med Bringen vælte en af disse Gumpekasser bagover, hvis den da ikke viger Sporet af sig selv . . .

Men saalænge . . .

— Naa saadan . . . Ja, saa Lykke paa Jagten? Se op i Kurverne! —

Og han forsvandt, som han var skudt frem.

Da han havde faaet den elektriske til Side, kom der for en Tid Ro over ham. Men en Dag saa man ham igen jage efter en ny Lejlighed.

Han havde igen fundet noget farligt ved den, han lige var kommet ind i.

Det blev en Sot, en Mani hos ham at tro Drengens Liv og Helsen truet overalt og ved alt.

Manden, der tankeløst havde udsat sig for alle de Farer, et omstrejfende Æventyrliv byder paa, havde faaet Dirren i Nerverne, nu da det gjaldt Artens Liv. Der var ikke noget at sige til det; men det tegnede ikke godt.

Efter nogle Aars Nomadeliv paa den Maade midt i Storstaden var han graanet stærkt, og Udtrykket i hans Ansigt slappet som i Træthed. Han lo aldrig og talte saa godt som ikke, undtagen naar han var under Paavirkning af narkotiske Midler.

Heller ikke Drengen var der Liv i. Han fik ikke Lov til at røre sig frit. Faderens Ængstelse for Omverdenens Farer havde gjort ham sky og vagtsom som et forfulgt Dyr. Han lignede med sin mørke Lød en lille Abe, der var dresseret med Grusomhed og Ondskab.

Alt det sorte i ham spillede ophidset ved enhver Bevægelse og Forandring i hans Omgivelser. Han kunde fare saa uventet og heftigt sammen, at man blev helt uhyggelig ved det og syntes at høre den samme indbildte Hvislen eller Listen, som øjensynligt havde forfærdet ham.

Man undrede sig over, at han ikke pludselig med et Kast svang sig ud af Vinduet og flygtede langs en Tagrende. For smidig var han, og Evner til det Uoverlagte havde han trods Dressuren eller maaske just paa Grund af den.

Paa faa Undtagelser nær havde han en organisk Afsky og uovervindelig Mistro overfor Mennesker.

Her hjalp ingen Forestillinger eller pædagogisk Vænnen til, endsige diverse Løfter om godt og ondt. Han blev ved sit og foretrak Dyrene.

Han kunde snakke efter dem allesammen, og de lod til at være trygge og venligtsindede overfor ham.

Det samme kunde ikke siges om Børnene, hverken fremmede eller dem i Nabolaget.

Paa passende Afstand undlod de ikke at lave Abefjæs ad ham, skrække Skade, hoppe Krage og gø, Vov-Vovse. Men paa nært Hold var de bange for hans Bonne.

Forøvrigt var der ogsaa noget i hans Blik, som opfordrede til Varsomhed.

I Børnehaven gik det ham ikke bedre. Det var ganske vist en Børnehave for fine Folks Børn, men de er som Regel nok saa drilske som andre. Ondskaben er kultiveret hos dem og svales aldrig helt ved det primitivt afkræftende i Haandgribeligheder.

Det endte jo ogsaa med, at Drengen en Dag bed sig fast i en Finger paa en af sine Plageaander. Man havde nær aldrig faaet ham til at give Slip med Tænderne igen. De holdt fast, som var der Modhager paa dem.

Selvfølgelig kom han straks ud af Børnehaven . . . Saadan et Utyske! . . .

Saavidt jeg har kunnet forstaa, ødelagde Faderen den Dag Klaveret, Telefonapparatet, Gruppen »To Mennesker« i Marmor og nogle lignende Kulturfrembringelser. Om han foruden Økse ogsaa havde brugt Skydevaaben ved den Lejlighed, maa staa hen. Men han var i en yderst ophidset Tilstand. Denne Gang skulde det blive Løgn med Flytningen . . . for saadan en Bagatels Skyld!

Samme Dag skrev han en Annonce om en privat Lærer og afleverede den selv paa Aviskontoret.

Men han forandrede allerede to Dage efter sin Beslutning og denne Gang var han selv med i Spillet.

For at læge paa sine Nerver havde han tygget Ingefær og røget grøn meksikansk Tobak til langt ud paa Natten. Der kan tvistes om det nervestyrkende i disse Midler . . . Han paastod bestemt, at de var det . . . Der var noget i den indre Hede, som Ingefær udviklede, sagde han, der trak skarpt sammen i Øjnene og mangfoldiggjorde Tænderne og det hvasse i dem. Naar Døsen af den grønne Tobak kom til, skimtede han i halvt oversanselige Visioner svundne Jordperioders ødsle Overdaadighed paa Liv. Han ligesom sank tilbage i den og færdedes i himmelstræbende Bregneskove, gennemglødede af uhyre Øglers sorgløse Instinkter.

Han følte det store uopnaaelige: Tabet af Tiden! — Tabet af Tiden, alle Tiders, Fortids og Nutids Sammenfalden i et eneste Øjeblik, i et uhyre Nu, grebet og tabt af en Bevidsthed, der selv kun var et af alting gennemfløjet Nu! . . .

. . . Saaledes var han falden i Søvn paa sin Divan . . .

Han vaagnede ved, at en guldglinsende Flyveøgle med et hundelignende Hoved, dalede ned over ham, svajede i Ryggen og jog en skarp Braad gennem ham.

Med et Ryk satte han sig overende, viftede

Nej, det var ingen Haand, men en Lab, en haaret Pote, et blaat Forben af et Dyr med lange Kløer!

med Haanden i Luften og missede med Øjnene op mod det elektriske Lys, som han havde glemt at slukke. Saa kom der et fjernt og fraværende Smil over hans Ansigt. Det laa stille og skinnede, mens han forundret saa sig om i Stuen . . .

Pludselig forsvandt det i en voldsom Sammenmentrækning af Ansigtsmusklerne, og han sank som ramt af et Stød tilbage i Overkroppen.

Gennem Nøglehullet i den lukkede Dør rakte en blaasprængt Haand med lange, krumme Fingre hen-mod ham! . . .

Nogle Sekunder sad han ubevægelig, skyggede saa for Lyset fra Loftet og stirrede . . .

Men Haanden voksede og strakte sig! . . . Nej, det var jo ingen Haand, men en Lab, en haaret Pote, et blaat Forben af et Dyr med lange Kløer! . . . De traadte ud af Skederne, skød ligesom frem af dem! . . . Vred sig efter ham! . . .

Han udstødte et kort Skrig, idet han sprang op og greb en afrikansk Bugsprætterkniv over Divanen. Med den venstre havde han samtidig faaet Revolveren op af Lommen og skudt alle Skuddene af mod Døren. Han naaede lige at komme i Arbejde med den afrikanske Kniv, før det blaa Forben havde lukket sine Kløer tværs over hans Bryst og Ryg . . .

Hans Kone og Tjenestefolkene fandt ham kort efter besvimet ved den splintrede og gennemhullede Dør . . .

Da han en Times Tid senere kom til sig selv, tog han 25 Draaber Morfin paa en Stump Sukker og sov saa til tidlig anden Dags Morgen derefter.

Mens han drak Kaffe, fortalte han med et sygt Smil og i afbrudte Sætninger sin Kone om det Tøjeri, han den Aften havde faaet i Hovedet. Men han glemte det straks igen. Derimod kom Historien med Drengen til at staa i et helt andet Lys for ham. Han var nu klar over, at man maatte have den Klasse Mennesker, hvis Afkom plagede hans Dreng, paa saa langt Hold som muligt.

Hele den Dag søgte han efter Lejligheder i Byens Udkanter.

Han fandt en stor Kvistlejlighed i en uhyre Spekulationskaserne lige paa Grænsen af Landet.

To Dage efter var han allerede flyttet ind i den.

Som altid var han glad over den nye Bolig. Men det var for Resten berettiget. Der fandtes næppe i hele Byen én Lejlighed til med lignende Udsigt . . . . Det var da endelig en Udsigt! . . . .

Hele den frugtbare Grøntsagø laa milevidt som paa en Haandflade. Agrenes grønne og sorte og gule Felter brødes af olivenfarvede Poppellunde og lave Længer med røde Tage.

Langt borte laa Fasanlunden som en sort Skybanke. Det kunde ved skarpt Sollys funkle i Banken derude, som om tusinde sølvhvide Skæl gik i Stime i den og pludselig sprællede til og lagde sig om paa en ny Kurs .... Det var Havet!

Naar det blæste derude fra, kunde man høre Stormen vende tunge Furer for Alger og Havgræs. Det lugtede af Søens grønne Muld og Havdybets Sæd.

Men Huset stod ogsaa med Hjørnet lige mod den aabne Sø.

Tog Sydvesten haardt fat med sejge Tag og voldsomme Kast, fik man en Følelse af at sidde i et Bestiklukaf under en Brandstorm.

Den ny Beboer kunde ved saadanne Lejligheder gaa og kigge ud af Vinduerne, som om han passede paa Sejladsen. Ved særlig haarde Overhalinger kunde det endda hænde, at han løb ud paa Balkonen og saa sig omkring. Ja, en Nat under en Orkan, hvor mange Skibe forliste, sprang han pludselig ud af sin Køje og raabte: Jeg tror Dæle'me, vi kuldsejler.

Men det var blot nogle faa Kvadratalen Skiffersten, der blæste af Taget.

I Magsvejr gik den stædige Bonde, der ikke vilde sælge Grund til nye Huse og pløjede lige under Balkonen.

Hans Grønkaal stod om Morgenen dugbadet med krusede Blade og skinnede paa den fløjelssorte Jord ... Den skinnede og vuggede sig i Lyset dybt dernede paa elleve Favne Luft, som var det Søpalmer og sælsomme Fjer fra et Koralrev.

Og fra disse Urdybder gik — noget til Side — den elektriske Bane som en snurrende Nerve lige ind i vor Tid. I en stor Kurve skar den Byen og løb ud paa Højderne hinsides Stranden, der, hvor den forstenede Djævel klamrer sig til Vor-Jomfrus Kirketaarn.

Naar Solen sank, opslugte den Byen i sin Ild. Murstensdyngerne luede teglrøde. De brændte glohede, og Emmen stod fra dem dirrende i det hede Lufttræk. Den store Murstenscelle lutredes, brændte sammen til en fjern og uvirkelig, brunrød Plet i Jordskorpen. Den luftede sine Tarme, gik i sig selv igen, trak sig sammen som Stof i en Smeltedigel og udskilte tusinde funklende Ædelstene, der gav sig til at lyse i den blaasorte Nat.

Her kom der Ro over Manden. Han troede helt at have faaet Jorden under sig. Han sejlede med Stjernerne i det kølende Rum, hvor alt er uforanderligt i sin evige Skiften ... Han vejrede Sporet, som ukendte Kloder traadte paa vor Vej over Himmeldybet ....

Saadan stod han en Nat paa sin Balkon ...

Byens Lys laa i Dunkelheden som en Stjerneskudssværm, der var standset i Faldet. Langt borte brændte en Semafor. Den hang paa Nattens mørke Bryst som et rubinbesat Smykke... eller var det Bloddraaber, der blev grædt over Jorden ...

Natten havde løftet sin Haand til Stilhed ... Jorden gik i Søvne ... Et Taarnur faldt til Slag ... Der var en, der døde ....

— Jorden sover, — sagde han fra Balkonen ud i Natten.

— Verden aander, — mumlede han og lagde Haandfladerne mod sit Bryst.

— Verden aander — gentog han højtideligt og bøjede sig forover, grebet af en dunkel Følelse af Altet ...

Da flængedes pludselig Stilheden af en vanvittig Mislyd. Mørket skælvede og vred sig under den ...

Det var en stor Køters opadvendte Tuden, en beträngt Bugs Attraa, en slasket Kæfts hylende Forlængsel efter Sul!

En klam Kulde sneg sig ind paa ham, og Erindringen om noget rædselsfuldt spøgte et Nu i ham og svandt ....

Han lukkede Døren og lagde sig i sin Køje:

— Skal det da altid lyde til os, selv fra vort eget Indre, ihvor højt vi end bor — sukkede han, da han sov ind ...

Der gik en Tid, og det lod til, at han denne Gang havde været heldig med sin Lejrplads paa Hjørnet af Byen.

Det var skikkelige Middelstandsfolk, der boede paa samme Trappe som han. De saa jo nok, at han var af en anden Slags, frittede og kiggede til at begynde med, men glemte det saa for deres eget og al Menneskemængdens daglige Slæb fra Bordet til Sengen.

Han var nærmest glad for disse Mennesker. De stak dybere i Tiden ....

Drengen læste ABC hjemme, men i Fritiden saa han ofte sit Snit til at gaa ned i Gaarden ad Bagtrappen. Han var ligesom mere tryg overfor Børnene dernede. Deres Træsko fremkaldte en ubevidst Følelse hos ham af at have med Hovdyr at gøre. Der var noget oprindeligt i deres Forhold til hinanden — oprindeligt som selve Hovdyrets Forhold til Aben.

De sparkede ogsaa.

— Se, det er ham, Malerens! .. — pegede de ad Drengen. — Hvad vil du, din Splejs! ... Klatmaler! ....

En Dag havde han hugget fast i en af dem og vist Tænder. Den anden havde saa knaldet ham i Hovedet med sin Træsko. Men det var straks glemt igen sammen med Smerten.

Forøvrigt havde Drengen en anden Grund til at komme saa tidt paa Køkkentrappen. Han havde derude en udmærket Legekammerat, men det

tav han med. Faderen passede jo stadigt paa ham.

Saa var det en Dag, at Maleren kom op ad Hovedtrappen i dybe Tanker . . . .

Pludselig blev en Dør paa 3die Sal smækket op, og en stor blaa Hund masede ud paa Trappen. Den studsede vredt ved at se hans svovlgule Frakke, og foer i næste Øjeblik frem mod ham med en ubændig Glammen. Maleren standsede og kom til at staa med Hovedet i Højde med Hunden, saa Dampen af dens Hals stod ham lige ind i Næsen. Den lugtede af Begær efter at springe ind paa ham og slide i hans Lemmer.

— Tag den Hund væk, — sagde han til en Dame, der aldeles udeltagende stod og trak sine Handsker paa i den aabne Dør.

Hun saa blot fornærmet paa ham.

— Faa det Dyr væk! — gentog han noget højere.

— Det er da underligt, at Algodt har noget mod Dem, min Herre! — mælede hun spist.

— Luft paa Trappen for Helvede! — raabte Maleren, som Bæstet allerede trængte baglæns. — Væk med den, ellers! . . ., og han greb med en hurtig og megetsigende Bevægelse i Lommen.

— Hjælp! Hjælp! Han vil skyde os! — hvinede Damen. — Algodt! Godte, Godte! Kom! Hun fik fat i Halsbaandet og slæbte det fraadende og strittende Bæst baglæns ind til sig selv, mens hun kvalificerede den forbipasserende Maler paa en ikke altfor smigrende Maade.

»P. Sigbrandtsen, Kellner«, læste han paa Døren, idet han gik forbi.

— Jeg tror Fanden plager dem! — mumlede han. — Forresten noget underligt noget med den Hund. Selv de desperateste Bestier elsker mig jo og sluger min Fært med Velbehagelighed . . . naa ja . . .

Han ærgrede sig over den Historie. Det manglede jo bare, at en Køter skulde holde Trappen blokeret. Men det var dog for lidt at faa Ufred for. Nu havde han lige lagt sig saa godt tilrette i sit nye Leje. Han lo af sig selv og jog disse Tanker bort, men de kom igen . . . Ja, det manglede jo bare, at man ikke kunde færdes paa Trapperne af et Hus i denne Stad uden at holde Haanden paa en spændt Maskinpistol . . . Ha—ha . . . . Men gik man hen og skød Bæstet, fik man jo Tusind og en Ulykke paa Halsen . . . . Skyde en gal Hund ned eller et giftigt Individ, før man var skambidt, og Giften havde aabenbaret sig som absolut dræbende! Bevares vel! Hele Samfundet vilde øjeblikkelig invitere paa Tugthus og øvrige Forbedringer. Nej! Her var Beskyttelse for de svage, betrængte og umælende. Enhver Mide og Tæge skulde have Lov til at grave sig ind med Kløerne og hage sig fast. Gud naade den, der knækkede dem mellem to Negle. Man skal bekæmpe hinanden med aandelige Vaaben! . . . . Saadan en Stump Braad, saadan en Smule Munddele, skulde nogen tage Skade af det — eller lidt ædende Vædske fra Bagpartiet af et Stankdyr . . . . Og hvem der ikke har disse Organer maa udvikle dem . . . . De er saa ufarlige og fører jo ogsaa til et Resultat! . . .

Han spyttede foragteligt ud gennem Balkondøren og gav sig til at smøre Værket i sin Maskinpistol . . . .

Saa begyndte han at skrive et Brev til Kellner P. Sigbrandtsen.

Han skrev vennesælt og udførligt, tilbød alle Udveje til at undgaa Misforstaaelser i Anledning af Hunden. Han vilde gerne komme ned og gøre dens Bekendtskab eller, hvis det passede bedre, se den hos sig selv sammen med Herr Sigbrandtsen og andre Husfæller. Alt, hvad der kan føre til et Forlig, blev tilbudt. Han skaanede ikke sin Fantasi, nedværdigede sig overfor disse fremmede Ejere af en Køter, han, der gærne vilde have taget en regulær Kamp op med dem allesammen paa en Gang.

Om Aftenen kastede han selv Brevet ind gennem Sprækken til »Breve og Aviser«.

Han fik naturligvis aldrig Tøddel af Svar. De har nok taget sig et billigt Grin nede paa 3die Sal . . . Død og salte Pine, jo, han ku' s'gu skrive for sig! . . . .

Nogle Dage efter hang det blaa Dyr som en skummende Blodhund i Hælene paa ham op ad hele Trappen. Havde ikke Sigbrandtsens Pige slæbt efter den, holdende i Halsbaandet, havde det naturligvis endt med, at man kunde have set Sol og Maane lyse gennem Bælgen paa den . . .

Nu endte det med, at Maleren havde en hidsig Samtale med sin aldeles uskyldige Sagfører.

— Ja, ja, jeg maa jo saa belave mig paa det værste, — havde denne sagt. — Men nu vil jeg dog i første Omgang prøve paa at skrive nogle Breve til Kellneren og Værten. Det kunde jo være . . . .

Samme Aften ringede det hos Maleren.

— Hvem kan det være saa sent, — sagde han og gik selv ud for at lukke op.

Der stod en Mand udenfor i blank Alpakkajakke, knæede Bukser og graa Filtsko.

— God Aften . . . sagde han tøvende — mit Navn er Sigbrandtsen . . . Kellner Sigbrandtsen nede fra 3die Sal . . . Det er i Anledning af Algodt . . . Hunden, De véd . . .

— Aa, naa — ja . . . Vær saa god og kom indenfor! . . . .

Sigbrandtsen kom ind, drejede sig rundt et Par Gange, inden han fandt en Knage til sin Hat.

— Skulde det allerede være Brevene, der har virket, tænkte Maleren.

— Vær saa god og tag Plads!

Sigbrandtsen satte sig i en tresædet Fløjelsstol og holdt Hænderne paa de to ledige Sæder.

— Se, det er jo en meget kedelig Historie, den med Algodt og Dem — begyndte han. — Og jeg var jo ogsaa kommen efter dette her første Brev, De ved nok. Herr. . . . Ja . . . men jeg skal nu sige Dem, at man er jo næstendels saa godt som altid paa Beværtningen . . .

— Aa, bevares vel! . . . Det betyder aldeles intet . . . . Det er, meget elskværdigt af Dem at se op til mig.

— Ja, jeg skal nu sige Dem, jeg kan aldeles ikke begribe, hvad der gaar af Algodt. Han er ellers saa god af sig. Der har aldrig været Klage over ham . . . Næ, der har ikke! . . Og det er nu seks Aar siden vi fik ham, og vi har opdraget ham saa godt, vi kunde og holder ogsaa af ham som et Menneske. Vi er barnløse skal jeg sige Dem, min Kone og jeg og saa tog vi Algodt, forstaar De nok . . . saadan i et Slags Barns Sted . . .

— Ja, det gør mig virkelig meget ondt, at Algodt ikke kan lide mig. Det er vel min Frakke. Den ser sagtens ikke Folk i saadanne Frakker, men jeg vidste det jo ikke . . . .

— Næ, ikke sandt, vi kan jo allesammen faa noget i Hovedet . . . Hva! . . . Og at man af den Grund skulde kunne tage det eneste fra En, som man har om sig . . .

— Det er der heller ikke Tale om Herr Sigbrandtsen. Jeg forstaar saa godt Deres Følelser for Dyret . . .

— Ja, og naar det saa kuns var et Dyr. Men jeg har aldrig set et Dyr, der var saa meget Menneske af sig. Den er som et Barn til at lege og gøre Spilopper. Den holder ogsaa saa meget af andre Børn. Men den skal ikke genere Dem mere, Herr . . . Næ, den skal ikke! Den skal have sin Gang paa Køkkentrappen, skal den . . . Den ligger ogsaa og leger derude, saa saare . . .

Sigbrandtsen brød kort af, saa ængstelig op og tog sig til Munden, som om han havde været ved at sige noget galt.

— Aa, hvorfor forvise den derud. Jeg vil gerne leve i Fred med alle Husets Beboere. Kunde De ikke komme op med Algodt med det samme? —

Sigbrandtsen følte sig meget smigret.

— Jo, hvis det ikke var for Ulejlighedens Skyld . . . .

— Det er ikke til Spor af Ulejlighed.

Sigbrandtsen gik gyngende i Knæene.

— En adopteret Hund, et Hundemenneske, et Slags Barn — tænkte Maleren. — Eller er det maaske *dem*, der paa underlige Maader sætter Hunde i Verden ved et Tilbagefald i Kredsløbet? . . Forøvrigt har de jo alt tilfælles lige fra det trannede Skind til Indvoldsormene . . .

Straks efter kom Algodt. Sigbrandtsen holdt den i Halsbaandet. Den knurrede og rejste Børster, da den saa Maleren.

— Se bare, hvor from den er . . . Ikke Algodt . . . Ja—a—a . . . Dengsemand . . .

Maleren vendte sig om og tog en sleben grøn Sten paa Bordet. Han stillede sig, saa Lyset faldt ham ind i Øjnene og holdt Stenen op foran Hunden.

— Algodt! — sagde han pludselig og haardt, idet han stampede i Gulvet og borede sine Øjne ind i Hundens.

Den foer sammen, som om noget knækkede i den og skulede ludende op paa ham.

Et Øjeblik efter smed den sig med Forparten og drejede den rundt, saa Hovedet kom op. Den vred Tænder af Ydmyghed, foer rundt med Tungen i Munden som Udtryk for sin Underkastelse, gned sig hen af Gulvet og rullede sig til sidst rundt paa Ryggen, som om den bød sig helt og holdent.

— Algodt! — sagde Maleren venligt. I et Nu drejede Hunden sig om paa Bugen og logrede sig krybende hen mod ham.

Da han klappede den, sprang den op ad ham, slikkede efter hans Ansigt, greb med Forpoterne om ham og gned sig uhøvisk op af hans Knæ.

— Nu kan det være nok! — sagde han og skød den fra sig, men den vilde ikke lade det være nok og slog paa Hundevis med den ene store Pote efter hans Hovede.

Der var noget i denne Bevægelse, der fik Maleren til uventet at træde et Skridt tilbage. Hans Ansigt saa over al Maade anspændt ud, som vilde han erindre noget og kunde ikke.

Med Hunden var der ogsaa foregaaet en Forandring. Den havde gjort Front imod ham i sin fulde Højde. Tungen hang langt ud af Munden paa den, som om den var overvældet af Hede. Øjnene var fulde af Blod. Det saa ud, som om den ventede noget og stod paa Spring . . .

— Det er nok! — sagde Maleren hæst og med stort Besvær. — Jeg har set den før, men hvor og hvordan . . . I Kulskovene . . . Sludder! . . . Tag den væk! Hører De!!

Sigbrandtsen greb forfærdet Hunden i Halsbaandet og slæbte den rystende paa Hovedet ud og ned ad Trappen.

— Manden er jo splitter gal! — sagde han og skuttede sig af Skræk . . .

Maleren var i mange Dage tavs og indesluttet efter det Besøg . . . .

. . . Det var en glohed Sommer det Aar. Maleren havde for at svale sig begyndt at kopiere et af sine Islandskaber nede i Kælderen. Men selv dernede gjorde Heden sig gældende og uden at vide af det, malede han Kæmpepalmer og Tropevegetation oven paa Bræerne. Det saa næsten uhyggeligt ud, men saadan faldt det ham nu i Penselen.

En Søndag Morgen vilde han ned ad Køkkentrappen til sit Arbejde. Han plejede ikke at gaa den Vej; men han havde en lang brun Kittel paa den bare Krop.

Da han kom ud paa Trappen, standsede han og sugede Vejret til sig gennem Næsen. Der var noget i Lufttrækket, som trængte ind paa hans Sanser, en sødlig Lugt af noget dyrisk, der stemmede for Aanden.

Han steg langsomt nedad Trin for Trin. Der kom noget listende og varmsomt over ham, mens han spejdede ned i det trange Vindelhul.

Pludselig spilede han Ansigtet højt op. Han havde faaet Øje paa den blaa Hund! Den laa nede paa en af Trappeafsatserne og gnavede paa noget. Han hørte Benstumper knase mellem Tænderne paa den og syntes, at det gav en sær, skurrende Genlyd inde i ham.

Han kunde ikke se, hvad det var . . .

Hunden hørte ham komme. Den slikkede et Par Gange paa langs af det runde, haarede, den holdt mellem Forbenene, og for hver Gang den slikkede slubrende hen over det, løftede den med Tungen en tyk, rød Hudlap, som faldt til igen med et Klask . . . . Saa saa den sig om . . . Om Flaben havde den langt, blodigt Savl, som den slaskede i sig med Tungen . . . Den nød det . . . Folderne om Øjnene var opsvulmede.

I det samme saa den ham oppe paa Trappen! Han stod ubevægelig. Deres Øjne slog sammen som Flintesten.

Den rejste Forkroppen truende og blottede det, den havde ligget paa. Men han hverken skreg eller besvimede ved det!

Der var et Øjeblik, hvor han var lige ved at le himmelhøjt over det umenneskeligt grinagtige i, at Kellner Sigbrandtsens Adoptivsøn, Algodt, havde faaet et Tilbagefald til Kanibalismen og ædt det halve af Hovedet paa hans eneste Barn. Men han naaede ikke at komme til at le højt. Hans Hjærte svulmede for hurtigt op. Han følte det stramme i Væggene og blive haardt i Slagene af en uhyre Styrke, som drev det vældige Blodmasser gennem hans Aarer.

Et Sekund eller to var der noget i ham, der ligesom tøvede med at forvandle sig, men da Hunden rakte Halsen langt ud og opløftede en hvinende Tuden, snappede i Luften med opadvendt Gab og slog efter ham med sin blaaspættede Forlab, kunde han ikke holde igen mere.

Han gav blødt efter i Knæene og sænkede

Skuldrene, saa han kom til at lude stærkt forover. Hovedet blev tykt i Tindingerne, og Underkæben forskød sig saa voldsomt fremad, at Nakken sluttede nede i Skulderbladene . . . .

Han havde kastet sig baglæns ned i Tiden, dybt ned i forstenede Lag: Kulskovene brændte rødt for hans Syn, bruste i hans Øregange. Blodet boblede af ubændigt Liv. Han havde mødt Hundeøglen!

Hvem skulde eje Skovene, han eller den?

De tøvede ikke et Øjeblik.

Han kastede sig som en kæmpemæssig flyvende Bjørn oppe fra ned over Øglen, der stadig sad over sit halvtfortærede Bytte.

Han fik fat i dens Strube med sin ene vældige Haand og flængede med Tænderne det ene Skulderblad fra. Samtidigt fik han et forfærdeligt Bid gennem Brystet. De rullede rundt om om hinanden i en vanvittig Klump. Der stod en blod- og dampmættet Em over dem . . . .

Det var Livet, der brødes! . . .

Da de var færdige og blev stille, saa Folk turde komme dem nær, laa han med Ryggen strammet saa haardt bagover, at Bryst og Mave stod i en Bue op fra Gulvet. I Hænderne holdt han Hundens blaaspættede Forben, som sammen med Boven var revet helt løs fra Kroppen. Hans ene Ben laa under den, og det andet, som han havde stemmet mod sin Fjendes Brystkasse, var traadt igennem denne og æltede endnu med nogle krampagtige Spark i Lungerne.

Hundens Gab sad om hans Underliv med alle Tænderne ind i det . . .

De saa ud, som havde de været sammenvoksede Tvillinger af to forfærdelige og ukendte Arter, som man havde gjort et mislykket Forsøg paa at skære fra hinanden. . . . Og Drengen, der laa under dem med sit halvt opædte, flaaede Ansigt, lignede et Kæmpefoster, som de havde født under Kniven . . . .

. . . Han blev stedet til Hvile ude paa Forstadskirkegaarden.

Faa havde kendt ham, endnu færre fulgte ham, da han blev lagt ned mellem de andre Lig af Individer af hans Art.

Han ligger nu rigtig godt og skeleterer dernede.

Naar om en Del Aar en Graverkarl graver en ny Grav, hvor hans Skelet ligger og faar fat i hans Kranie, mon han da føler noget ved dets sælsomme Form og faar en ængstende Anelse om, hvad der en Gang boede inde i det . . . eller smider han ligegyldigt den navnløse Skalle, saa den ruller hen mellem Gravene. . . .

. . . Det sidste er rimeligst. . .

TAVSHEDEN

FRA RUSSISK VED AXEL THOMSEN

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN

En maanelys Majnat kom Fru Olga ind i sin Mands, Pastor Ignatius', Arbejdsværelse. Hun saa angst og urolig ud, og Lampen rystede i hendes Haand. Hun gik hen til Manden, berørte blidt hans Skulder og sagde:

»Far, kom ind til Vera!«

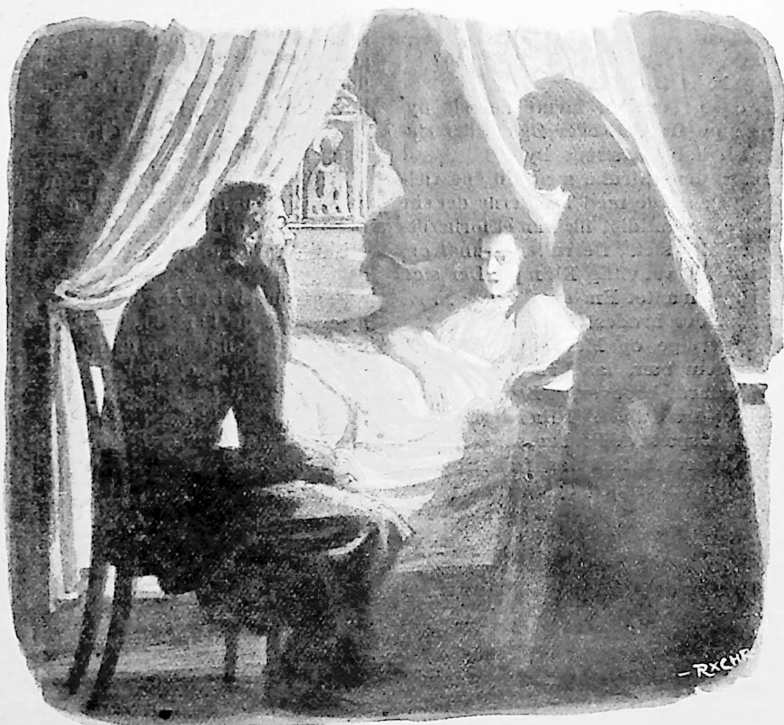
Uden at hæve Hovedet saa Præsten paa hende over Brillerne og gav sig atter til at læse. Men hans Hustru havde stillet Lampen fra sig og satte sig i Sofaen med et Suk.

»Hvor er I ligegyldige mod mig — Du og Vera,« bemærkede hun, og hendes gode Ansigt fortrak sig i Smerte. »Jo—o, ligegyldige, siger jeg.«

Præsten slog sin Hustrus Anklage hen med en Hovedrysten og rejste sig. Han

lukkede sin Bog, tog Brillerne af og blev tankefuld staaende. Hans lange, sorte Skæg med enkelte hvide Sølvhaar iblandt faldt i en smuk Bølgelinie ned mod hans Bryst og bevægede sig ved hans Aandedræt.

»Lad os saa gaa derop,« sagde han. Hans Hustru rejste sig hurtigt og bad paa sin blide, indtrængende Maade: »Brug nu ikke haarde Ord, lille Far' .... Du ved jo, hvordan hun er. Du har allerede gjort det for ofte.«

»Far,« svarede Vera skarpt og rejste sig lidt i Sengen. »Du ved, hvor meget jeg holder af Dig og Mor', men — — —«

Veras Værelse laa ovenpaa, og den gamle, snævre Trappe knagede ved Præstens tunge Trin. Høj og statelig som han var, maatte han nu og da bøje Hovedet for ikke at støde det mod Loftet. Han rystede paa Hovedet, optaget af sine egne Tanker. Han vidste paa Forhaand, at der intet, slet intet, vilde komme ud af dette.

»Hvad vil I dog?« spurgte Vera fra Sengen og lod sin spinkle, bare Arm glide hen over Øjnene. Den anden Arm blev liggende paa Tæppet, hvid og gennemsigtig.

»Lille, kære Vera,« begyndte Moderen, sukkede og tav saa atter.

»Vera!« sagde Faderen, og hans tørre og haarde Stemme lød tillempet mildere. »Vera, sig os dog, hvad der er i Vejen med Dig!« Hun tav.

»Vera — fortjener vi da ikke din Fortrolighed, din Mor' og jeg? Holder vi maaske ikke af Dig? Staar nogen dig nærmere end dine Forældre, min Ven. Del dine Smerter med os — det vil lette Dig, Vera. Tro din Far', jeg kender til det. Se paa din stakkels Mor', hvor hun er fortvivlet for din Skyld.«

»Lille Vera,« — sukkede Moderen og kyssede Datterens Pande.

»Og jeg — tror Du, det er let for mig? Som om jeg ikke kunde se, at noget piner Dig i Hjærtet. Men hvad? Hvad er det? Jeg — din Far' — forstaar det ikke.«

Vera tav fremdeles.

Præsten gjorde sig synlig Umage for at bevare den milde Tone. Han strøg sin Haand over det store Skæg og fortsatte:

»Mod mit Ønske tog Du til St. Petersborg, men har jeg brugt haarde Ord trods din Ulydighed? Har jeg maaske ladet Dig mangle Penge? Eller kan Du med Sandhed sige, jeg har ladet det mangle paa Kærlighed? Nej, Du tier. Dette kommer altsammen fra din St. Petersborgrejse.«

Pastor Ignatius tav, men i hans Fantasi steg Billedet af den ham forhadte Hovedstad frem. Han følte den som noget frygteligt, fyldt med ubekendte Farer og fremmede, hinanden ligegyldige Mennesker. Og dér, ensom og uden Venner, havde hans Vera opholdt sig — og var bleven saa helt forandret derved.

Som om hun læste Faderens Tanker, kom det fra Vera: »Petersborg har intet dermed at gøre!« Hun sukkede træt og lukkede Øjnene. »Jeg fejler intet, gaa dog til Ro, det er sent.«

Præsten satte sig paa en Stol ved Sengen og smilede bittert. »Saa Du fejler intet, ja saa!«

»Far',« svarede Vera skarpt og rejste sig lidt i Sengen. »Du ved, hvor meget jeg holder af Dig og Mor', men — — Jeg er i lidt daarligt Humør, det gaar nok over igen. Gaa i Seng, lille Far'! Jeg selv er søvnig, og i Morgen kan vi jo fortsætte, naar det endelig skal være.«

Præsten rejste sig vredt og tog sin Hustrus Haand.

»Kom blot Mor',« sagde han, og med Magt drog han hende med sig.

Siden den Nat talte Præsten ikke mere end højst nødvendig til sin Datter. Han forbandede hende i sine Tanker, han vredes over hendes genstridige Tavshed — og hun syntes næppe at lægge Mærke dertil. Som før laa hun til Sengs i sit Værelse, eller hun gik hvileløs omkring, lange Ture og altid alene. I Hjemmet levede Moderen, af Naturen saa glad og meddelsom, et ensomt, trist og bekymret Liv.

En Aften kastede Vera sig foran Toget tæt ved sit Hjem og blev knust paa Stedet.

Pastor Ignatius selv begravede hende. Moderen var ikke i Kirken; ved Efterretningen om Ulykken havde hun faaet et Slagtilfælde. Hun laa i Stuen med lammede Hænder, Fødder og Tunge, mens Kirkeklokken ringede. Hun hørte Sangen fra Kirken, det sidste tunge Farvel . . . . hun *maatte* folde Hænderne, men kunde det ikke for Lamheden. Hun vilde hviske det ud mod Kisten og Følget: »Lev vel, lille Vera!,« men Tungen var stum. Ganske stille laa hun da med stivnet, ubevægeligt Ansigt, kun Øjnene var saa store og dybe . . . .

Kirken var fyldt med Mennesker rundt om fra, de, der plejede at komme, og Folk, som Præsten aldrig før havde set. Særlig afholdt var denne Præst ingenlunde; han var haard og kold og ubarmhjærtig mod Syndere, sagde man med god Ret. Gerne havde Menigheden set denne haarde, hovmodige Mand bøjet og lidende nu, da Gud havde straffet ham saa haardt. De havde ventet at se ham saadan, og derfor var de fleste kommen.

Men de blev skuffede. Haard og kold fulgte Pastor Ignatius Kisten til Graven, og med det samme Udtryk gik han hjem fra Kirken og ind til sin Hustru.

»Hvordan gaar det?« sagde Præsten og saa paa sin Hustru. Hun kunde jo ikke svare ham. Hun saa kun paa ham med de store, dybe Øjne . . . .

»Ja ja — jeg gaar ind i mit Arbejdsværelse,« sagde Præsten.

Han gik ind gennem Stuerne.

»Nastasia!« kaldte han pludselig. Fugleburet i Vinduet stod tomt med oplukket Dør.

Pigen kom ind med røde, forgrædte Øjne. »Kanariefuglen — ja, den er fløjet sin Vej,« stammede hun.

»Hvem har da lukket op for den,« raabte Præsten vredt.

Den stakkels Nastasia græd igen, saa hun næppe kunde faa Ordene frem: »Frøkenens Sjæl — har kaldt — paa den — skulde vi saa holde den tilbage?«

Pastor Ignatius holdt af den lille, muntre Fugl, og han blev endnu vredere. »Gaa ud med Dig! — Vrøvlehoved!« mumlede han, da Døren var lukket.

II.

Ingen talte i Præstegaarden.

Præsten kom ind til sin Hustru — ingen Ord kunde hun faa frem, intet uden det stive, dybe, frygtelige Blik.

Pastor Ignatius blev i sit Arbejdsværelse. Han gennembladede Datterens Smaaoptegnelser og genkendte hende saa helt deri. Han bladede i hendes Bøger, saa paa hendes Billede — Maleriet, hun havde bragt med sig hjem fra St. Petersborg.

Først saa han paa hendes Kinder, der paa Maleriet kærtegnedes af Lyset. Han lukkede Øjnene. Han kom igen til at tænke paa Toget, paa det blodige Ansigt . . . aa nej, aa nej, han maatte glemme det.

Og han saa paa hendes Øjne: ja, de var saa smukke, helt sorte med lange, bløde Vipper og fine, mørke Skygger. Ja, besynderlige var de Øjne! Kunstneren havde forstaaet dem og gengivet Blikket, det lignede hende — — disse Øjne, der levede og talte og dog var tavse, tavse . . . .

Hver Morgen efter Messen gik Præsten hen til Vinduet med det tomme Fuglebur. Han satte sig i Lænestolen og lyttede til Tavsheden i Huset. Altid stille, stille . . .

Hans Hustru laa derinde ved Siden af tavs og stille.

Han saa atter mod Buret og hørte gennem Stilheden mange tunge Dages Sorg og Taarer — og langt langt borte de svundne Tiders glade Jubel og Fuglekvidder.

»Dumheder!« mumlede Præsten og rejste sig.

Udenfor Hjemmet talte han meget: om Sogneraadssager, om Fattig- og Menighedsplejen eller om Vind og Vejr blandt sine Bekendte, naar de om Aftenen fik ham hjem til en Whist.

Men saa snart han kom tilbage til Præstegaarden, blev det anderledes med ham. Dagen og al dens Arbejde syntes ham tomt og ligegyldigt. Det kom vel af, at Pastor Ignatius, hvor gerne han end vilde det, ikke kunde tale med nogen Sjæl om det, der laa ham mest paa Hjærte og optog alle hans Tanker: Hvorfor maatte Vera dø?

Han *vilde* ikke forstaa, at derpaa var det umuligt nu at give ham Svar. Haardnakket og trodsig vilde han ikke opgive — Svaret maatte og skulde han finde!

I Drømme saa han igen den Nat, da hans Hustru havde hentet ham op til Veras Kammer, og han havde siddet hos hende ved Sengen og bedt hende have Fortrolighed. Men kommen til dette Punkt, saa han ikke længer den kolde Virkelighed. Han saa Vera sidde oprejst i Sengen, leende og smilende og talende . . . Men — hvad sagde hun? Det Ord, Vera ikke havde sagt, syntes saa nær, saa nær, at det maatte høres, blot han bøjede sig ned imod hende og lyttede.

Han lyttede med tilbagetrængt Aandedræt. Nej, nej — igen var det langt, langt borte, saa haabløst fjærnt. Pastor Ignatius vaagnede og stod ud af sin Seng. Med foldede Hænder bad han, tryglede: »Vera! Lille, kære Vera!«

Men Svaret var Tavshed, kun Tavshed.

En Aften gik Præsten ind til sin Hustru, hvor han ikke havde været den sidste Uge. Han satte sig ved hendes Hovedgærde, og uden at se paa hende sagde han endelig:

»Mor' — jeg maa tale med Dig om Vera. Kan Du ikke høre paa, hvad jeg siger?«

Hendes Øjne tav, men Præsten begyndte, fordi han maatte ud af Tavsheden rundt omkring sig:

»Jeg ved, Du tænker . . . at jeg er Anledningen til Veras Død. Men — sig mig — holdt jeg da ikke af hende som Du? Ja, jeg var nok stræng, maaske — brugte haarde Ord undertiden. *Du* — du, ja, du bad hende jo ogsaa om at blive, og Du græd og bad hende have Fortrolighed, indtil jeg forbød Dig at nævne den Sag for mig.«

Pastor Ignatius saa et Sekund paa sin Hustru og vendte Ansigtet bort igen:

»Jeg skulde vel have kastet mig paa Knæ for hende og klynket op som en gammel Kone! Mener Du det maaske? Hvad skulde jeg gøre overfor hendes kolde Hjærteløshed? Jo, hjærteløs var hun —« vedblev han, fortvivlet over sine egne Ord. »Kærlighed kendte hun ikke til. I Sandet, i Vejsnavset er hun død som en Hund.«

Hans Stemme var hæs og vaklende. »Jeg skammer mig for at vise mig paa Gaden. Jeg skammer mig for Gud. — Aa nej, nej, lille Vera, jeg mener det ikke, lille Vera —«

Hjælpeløst søgte hans Blik tilbage til Hustruen.

Men hun laa med lukkede Øjne, som om hun sov tungt eller hun var bevidstløs.

III.

Den samme Nat — det var en stille, varm Julinat — listede Pastor Ignatius sig op ad Trappen til Veras Værelse. Vinduet havde ikke været aabnet deroppe siden hendes Død, og en hed, tung og tør Luft slog ham imøde fra det stille, forladte Værelse.

Pastor Ignatius aabnede Vinduet, og en bred Strøm af Maaneskinsnattens Luft fyldte Stuen. Langt ude fra Landet kom dæmpede Toner af Ungdommens glade Sange . . . fjærnere og fjærnere, nu hørtes de ikke længer.

Paa sine bare Fødder gik Præsten nærmere til Veras Seng, saa knælede han lydløst ned og støttede sit Hoved mod Puden, hvor hun havde hvilet sit.

Maanen forfulgte sin Bane, og i det lille Værelse var der atter mørkt, da Pastor Ignatius begyndte at hviske: »Vera, Vera . . din Far' er gammel og træt.« Hans stærke Skuldre skælvede, og næppe hørlig hviskede han. »Din Far' græder, tilgiv mig. Jeg har aldrig grædt som Mand før nu. Din Sorg, Barn, dine Smerter er jo ogsaa mine. Du lille Pige — Du er saa spinkel og taaler ikke saa meget, som jeg. Kan Du huske som ganske lille, da Du stak Dig i Fingeren, og jeg hjalp Dig? Min lille Pige! Du holdt dog af mig, jeg ved det jo dog. Hver Morgen i gamle Dage kyssede Du mig, sig mig, hvorfor Du er bedrøvet? Se: med disse Hænder overvinder jeg dine Lidelser. De er endnu stærke, Vera, disse Hænder . . .«

Ingen Lyd kom gennem Stilheden. Lang, lang Tavshed — den fyldte ham med sin Kulde, den var i Luften omkring ham, i ham selv, overalt.

Pastor Ignatius' Hoved blev tungere mod Puden.

»Sig det! — — Sig det!«

I Stuen var alting stille. Langt borte hørtes en Dampers lange, uafbrudte Fløjten.

Pastor Ignatius rejste sig og saa med vidtaabne Øjne omkring i Stuen. Saa gled hans Haand langsomt over Panden, og han listede bort fra Tavsheden.

IV.

Den næste Dag, efter at hans ensomme, triste Middagsmaaltid var endt, gik Pastor

Ignatius ud paa Kirkegaarden — for første Gang siden Veras Begravelse.

Han gik rank og stolt som sædvanlig, kun formaaede han ikke at skjule, at det smukke, sorte Skæg efterhaanden var bleven, som havde en ubarmhjærtig Frost hærget det.

Veras Grav laa langt inde paa Kirkegaarden, og Præsten maatte forbi mange glemte og forfaldne Gravsteder. Saa stod han der. Friske Blomster dækkede den, og to smukke Træer strakte deres Grene ind i hinanden, som samlede de sig til Bøn.

Pastor Ignatius blev staaende. Han stirrede paa Graven. Hun var der, her to Alen fra ham, og umuligt var det at forstaa, at hun dog ikke var der.

Og Pastor Ignatius tænkte paa ham, hans stærke Gud, der kun behøvede at tale et Ord, et eneste — og Gravene vilde aabne sig, og de vilde gaa frem til Livet paa ny. Smuk og mild med Fred i sit Ansigt vilde Vera komme fra Graven . . .

»Vera —!« hviskede han.

Han lyttede.

Ingen Lyd kom gennem Stilheden. Lang, lang Tavshed — den fyldte ham med sin Kulde, den var i Luften omkring ham, i ham selv, overalt.

Vaklende gik han bort fra Graven. Tavsheden drev ham. Hurtigere gik han, som for at undfly den.

Tavsheden drev ham ind til hans Hustru, der stum og ubevægelig laa i sin Seng. Det var bleven hans eneste Tilflugtsted.

„DEN BÆRE KRONEN —"

ET EVENTYR

AF HALFDAN LANGGAARD.

TEGNING AF V. JASTRAU

PER var en af de frejdigste, raskeste Ungersvende i Byen. Ret en Kernekarl.

Og han holdt sin Sti ren for alt, hvad slet og forkasteligt var. Medens hans Jevnaldrende hylded Bacchus og Venus, gav han sig Diana i Vold og blev et lysende Eksempel paa Dyd og gode Sæder — et Spejl for alle Byens unge Fyre.

Men disse saa paa ham med onde Øjne og gjorde Nar ad ham.

Og bedre blev det ikke, da han fandt sig en smuk og blomstrende Pige, der blev den dydige Fyrs Trolovede.

Alle Kammeraterne misundte nu den brave Knøs.

Men han og hans Hjertenskær var svært glade i hinanden. De gik rundt med et lyst Sind og en fortræffelig Samvittighed og var saa vist det lykkeligste Par i Miles Omkres.

— Netop paa de Tider kom der til Byen en fremmed Diva. Hun var billedskøn og lagde i kort Tid alle Mændenes Hjerter for sin Fod.

Digterne lovpriste hende i lange Poemer. Og Komponisterne omsatte Digternes Ord i Toner. Alle ofred de deres lille Skærv paa Gudindens med Virak bestrøede Alter.

Men hun var stolt og hovmodig og viste alle tilbage.

Og flere og flere kom og bejled til hendes Gunst. Ogsaa langvejs fra kom de. Men ingen fandt Naade for hendes Øjne.

Da blev Pers Trolovede bange for ham — at ogsaa han skulde se sig forrykt paa den underskønne Kvinde.

En Dag sagde hun det rent ud til ham. Men han lukkede Munden paa hende med et Kys og afviste hendes Bekymringer med et næsten fornærmet Skuldertræk:

Han, der elsked sin lille Pige saa rent forfærdelig meget — skulde *han* lade sig daare af en anden

Men han og hans Hjertenskær var svært glade i hinanden. De gik rundt med et lyst Sind og en fortræffelig Samvittighed og var vist det lykkeligste Par i Miles Omkreds.

selv nok saa dejlig og underfuld Kvinde! Utænkeligt!

Men da havde han end ikke skuet saa meget som en Flig af hendes straalende Gevandt.

— Kort Tid efter saa han hende for første Gang. Stolt og majestætisk drog hun ham forbi i sin prægtige, med fire skumhvide Heste forspændte Karm. Og Mængdens Øjne vendte sig beundrende mod hende.

Per fanged et Glimt fra hendes store, dybblaa Øjne — kun en Brøkdel af et Blik. Men det var nok. Han var som naglet fast til den Plet, hvor han stod.

Og han *maatte* vende sig om og med Øjnene følge hendes guddommelige Skikkelse. Som fortryllet stirred han bort mod Horizonten — selv længe efter at den sidst ophvirvlede Støvsky forlængst havde lagt sig.

Endelig rev han sig løs — og naaede fortumlet hjem.

Og hans Elskede saa med Smerte hans drømmende, fraværende Blik og anede, hvad sket var.

Men hun spurgte ikke. Hun betragted ham med sorgfyldt Sind.

Men Per var ærlig mod sin Trolovede, og han fortalte, hvad hændet var.

»Det gik, som Du spaaed. Jeg har ladet mig blænde — af den Skønneste paa Jord.«

Allerede næste Dag vilde han gaa til hende og bejle til hendes Gunst . . .

Med stigende Angst hørte hun paa hvert af hans Ord, der sled sig ind i hendes Hjerte som lige saa mange Kaardestik.

Hun omarmed Knøsen. Og med bævende Stemme søgte hun at holde ham fra hans vilde Forsæt.

»Lad Dig ikke hilde i den Skønnes Garn. Saa sandt jeg har Dig kær, jeg besværger Dig: Gaa ikke til hende, om Du vil bevare Din Hjertefred.«

Men han lod sig intet sige. Og trods Bønner og Kærtegn traadte han næste Dagen frem for Divaens Aasyn.

Han stod rødmende for hende — blændet af hendes Skønhed. Og ikke et Ord forlod hans Tænders Gærde.

»Hvad vil Du mig, Du stoute Knøs? Hvi gav vel Guderne Dig saa smuk en Mund, om ikke ogsaa Talens Gave blev Dig forundt!«

»Jeg — elsker — Eder — skønne — Kvinde,« — kom det omsider — frygtsomt bævende.

»Ho, ho! Du er ikke den Første, der siger saa. Og ikke heller er Du den Første, hvem jeg svarer: — Bring mig det, Du har kærest her paa Jord! Og min Naades Sol skal lyse over Dig.«

Bort gik Ungersvenden — fordybet i Grublerier. Hvad var ham kærest vel paa Jord?

Men Tredjedagen efter søgte han sin Trolovede op. Han krysted hende i Favn og overøste hende med brændende Kys og ømme Kærtegn.

Til Afsked!

Saa dræbte han sin Elskede. Og hendes Hjerte skar han ud.

— For anden Gang traadte han frem for den blaaøjede Skønhed.

»Se! Min Trolovede har jeg dræbt. Og her jeg bringer Eder hendes Hjerte — endnu dampende af det hede Blod. Dette holdt jeg for dyrest her paa Jord.«

Med et Smil, der isned ham fra Pande til Fod, traadte den stolte Kvinde ham i Møde og svared:

»Skade, at Din unge Brud har maattet lade sit Liv og sit Hjerteblod! Men ikke har *jeg* Brug for den, der sætter en andens Hjerte højere end hendes, til hvis Gunst han bejler.«

Med harmfyldt Blik han stirred paa den skønne Diva — maalløs.

Og saa gik den stakkels Fyr bort . . .

Man saa ham ikke siden.

SORG

AF

JOHAN KELLER

TEGNING AF V. JASTRAU

Johan Keller.

FULDMÆGTIG BANG sidder ene i sin Stue og stirrer træt og som saa langt, langt borte ind i Kaminens rødglødende Ild, medens den ene Nattetime svinder efter den anden.

Ubevægelig sidder han. Kun en Gang imellem farer det igennem ham, og han kommer til at ryste. Men lidt efter falder han atter hen i stille Grublen.

Han *kan* ikke gaa i Seng denne Nat. Thi han ved, at ingen Hvile, ingen Søvn vil han kunne finde der. Pinefulde Tanker vil ikke lade ham i Fred. Tusind Gange værre vil derfor Sengen være ham end Stilheden inde i hans egen Stue.

Hans Blik glider pludselig hen over et legemsstort Maleri, forestillende hans Kone i sin Brudedragt. Dejligere Skikkelse, finere Ansigt har *han* ingensinde set. Men maaske det kom af, at han havde elsket hende saa højt, at selv det, der mulig ikke var saa fuldendt, i hans Øjne alligevel fik Skønhedens fortryllende Glans.

— Elin! undslipper det ham, mens hans Øjne dugges, og hans Tanker hvisker, at det er godt, hun ikke mere er i Live — at hun er gaaet bort, før hun fik denne triste Vinterdags bitre, smertefyldte Vished at kende, denne rædselsfulde Vished, han havde frygtet som noget saa oprørende haardt og ganske uden Mening, og som han havde skubbet fra sig Gang efter Gang, til han nu i Dag havde tvunget sig til at søge den, og faaet den stadfæstet i al dens skærende Ynk.

Hans og Elins lille Pige, Margit, var og blev blind. Blind for hele Livet. Aldrig skulde hun komme til at se Moderens Billede en Gang, aldrig en Stump af Naturens vidunderlige Rigdom. Altid i Mørke, altid i Blinde skulde hun famle sig gennem Livet, hans og Elins lille Margit.

Han ser for sig igen og igen, Doktoren, den kendte Specialist, undersøgende Barnet, og han hører hans Stemme, der tørt og hverdagsagtigt stiller ham det ene Spørgsmaal efter det andet, indtil han — rystende paa Hovedet — siger, at der var intet at gøre, Blindheden var saa fuldstændig og ganske afgjort medfødt.

Fra det Øjeblik føler han det, som alt ramler sammen for ham — — — som alt i ham er knækket. Uden Mening synes ham nu hele Livet.

Han rejser sig og stiller sig helt hen til Elins Maleri, og mens hans Øjne uafbrudt stirrer paa det, forekommer det ham, at det bliver ganske levende, og at hun kalder paa ham.

Træt og udmattet efter Dagens og Nattens Pinsler glider han fra Virkeligheden ind i Mindernes Verden. Han genlever hele deres Liv, fra den første Dag, de lærte hinanden at kende.

Saa fuldt og helt deres Samliv havde været. Saa ganske uden Mislyd. Som to Mennesker, der nærmest var blevet ét, baade i Tanker og i Følelser. I hver Trevl, hver Plet, kendte de hinanden, baade legemligt og sjæleligt.

Forlovelsen, Bryllupet, Hjemmet og den Solskins-Morgenstund, da hun fortalte ham, at de skulde have et Barn. Da syntes Livet dem begge skønnere og rigere end alt, hvad der kunde drømmes i selv de mest fantastiske Drømme.

Hver eneste Dag var deres vigtigste Samtaleemne: Barnet, der skulde komme. De fulgte dets Vækst med den største Omhyggelighed og den mest udprægede Lykkefølelse, til denne kulminerede, da Dagen oprandt, hvor lille Margit meldte sin Ankomst ved kraftige Lungers højlydte Skrig.

Det var selve Lykken.

Den varede akkurat i ni Dage.

Da viste der sig pludselig, mens Skumringen begyndte at falde ind i Stuen, hvor hun laa, en lille Blodprop i hendes Aarer. Den vandrede videre og videre, til den naaede hendes Hjerte, og i det samme standsede det sine Slag.

Elin var gaaet bort.

Der gik Dage, hvor han ikke taalte at se Barnet. Han fordømte sig selv, og han fordømte Barnet, der havde taget Elin fra ham. Men efter nogen Tid samlede al hans Følelse sig netop om den lille Pige, der blev Elin igen. Han kendte Elin og sig selv i hvert eneste af Barnets endnu uudviklede Træk.

Og i den lille Margits Opvækst fandt han om end ikke selve Lykken igen, saa dog et Surrogat derfor. I hendes Leven fandt han baade sig selv og Elin.

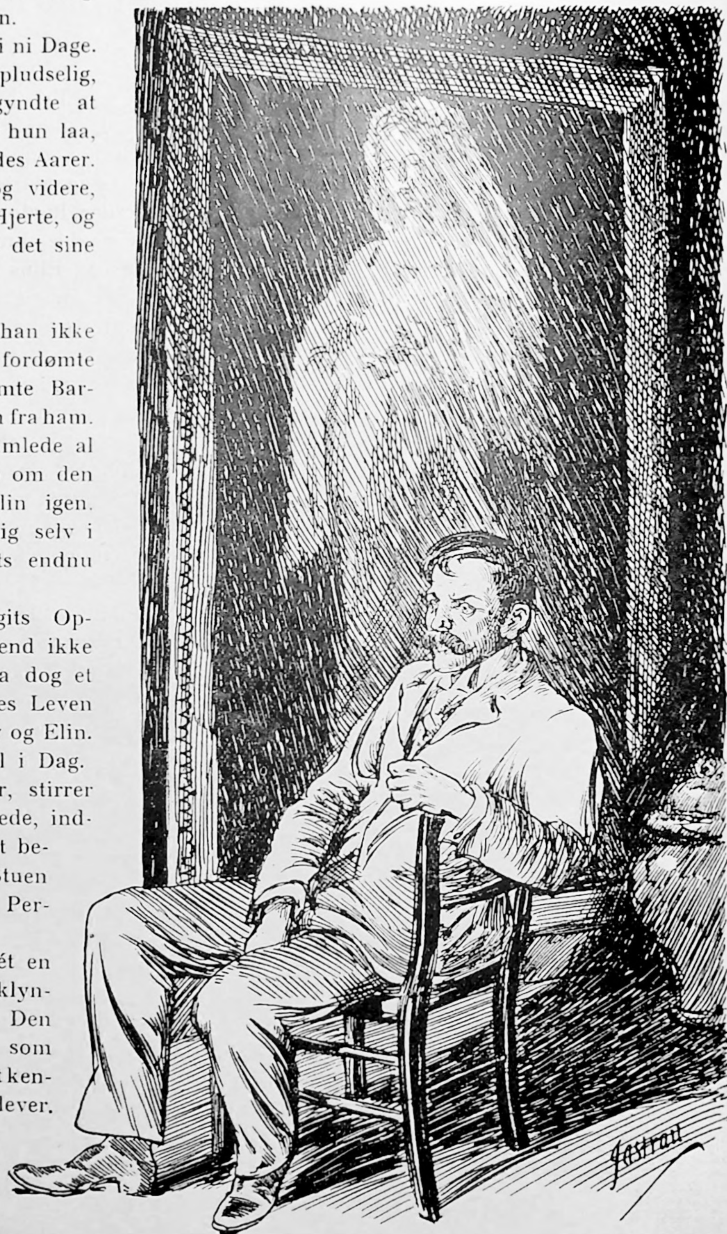
Indtil nu — — indtil i Dag.

Han staar og stirrer, stirrer uafladelig paa Elins Billede, indtil Dagskæret saa smaat begynder at trænge ind i Stuen gennem de nedrullede Persienner.

Da hører han med ét en lille Barnestemme, der klynker fra Døren bag ham. Den vækker ham til Livet, som det er. Den faar ham til at kende, at han og Elin endnu lever.

Stille gaar han ind i Værelset, hvor Margit ligger. Han sætter sig ved hendes Seng og stryger blødt sin Haand hen over hendes gulkrøllede Hoved, mens han hvisker:

— Margit . . . . lille Margit . . . Far og Mor skal aldrig være fra Dig . . . vi skal lede Dig . . . lede Dig trygt gennem det svære Liv.

SMAA SKYER

BØRNEOPDRAGELSE

AF

JULES

Personerne: *Han*, vidtskuende og maalbevidst med Hang til labyrintisk Dybsind.
Hun, stille, stædig.
Den, 4 Aar.

(Han og Hun sidder i hver sin Stol i det lille Boudoir mellem Daglig- og Spisestuen lidt før Spisetid).

Han: Nej, jeg skal sige Dig en Ting, naar jeg selv har paataget mig at lede Barnets Opdragelse, saa . . .

Hun: Du . . . lede . . . Barnets . . .

Han: Ja naar jeg selv har paataget mig det . . .

Hun: Men Gud, det er jo mig, der i et og alt . . .

Han: (spydigt) Hvilket?

Hun: Op . . fostrer Drengen.

Han: (bidende) Op!

Hun: Ja, opf . . .

Han: Nej, hør ved Du nu hvad, lille Ven! — Hvis Principper er det, der er de ledende . . .

Hun: Det er virkelig mine.

Han: Nej, det er virkelig lidt for komisk. Maa jeg spørge en Gang for alle, efter hvilke Principper opdrages Barnet?

Hun: Ja det er jo netop det jeg siger Dig, efter mine!

Han: Kan Du ikke detaillere lidt?

Hun: Det har jeg virkelig ikke Tid til.

Han: Du ved det ikke selv. Jeg har i det skjulte gjort Dig til mit Redskab. Det, jeg har ønsket at faa frem i Barnets Opdragelse, er følgende: Paa lempelig Vis, gennem dets eget Instinkt at føre det . . .

Den: (kommer ind fra Dagligstuen) Nu daar mig til Bords.

Han: Naa, ja lad os saa gaa til Bords.

(De følger efter den lille ind i Spisestuen og sætter sig).

Han: . . . at føre det . . .

Hun: Hvad skal Du have Dengsedreng?

Den: Dengsedreng Pickles.

Han: . . . at føre det . . .

Hun: Værsgo, Dengse.

Han: Det er virkelig altfor meget Pickles, Du giver ham.

Hun: Aah, det er jo Dig selv, der har lært ham at spise Pickles.

Han: Jeg har aldeles ikke lært Barnet noget.

Hun: Ikke noget godt i hvert Fald, hvis jeg ikke selv havde taget mig af ham, saa . .

Den: Fa'r go'.

Han: Er Fa'r god lille Dengse?

Den: Ja Fa'r er meget go'.

Han: Du er ogsaa Fa'rs egen Dreng.

Den: Egen Dreng mer' Pickles.

Han: (betænker sig).

Hun: Nej, nu har Du ikke godt af mer Pickles.

Han: Nej, det har Du ikke.

Den: Fa'r og Mo'r bæ.

Han: Fy!

Hun: Føj!

Den: Hvis Fa'r og Mo'r ikke gi' egen Dreng mer' Pickles, daar egen Dreng skraks ned paa Gaden.

Han: (usikker) Hvad er det, han siger? Du forstaar ham bedre.

Hun: Jeg hørte ikke rigtig. Hvad siger Dengsen?

Den: (slaar med Gaflen i Bordet) Pickles!

Han: (energisk) Nej, nu kan Du skam ikke faa mer' Pikles.

Hun: Nej — Du faar ondt i Dengsemavsen.

Den: (haanligt) Ondt i Dengsemavsen!

(*Den* hopper fornærmet ned af sin Stol og forlader Værelset. Man hører hans smaa Skridt tabe sig inde i Dagligstuen).

Han: (efter en Pavse) Der kan Du se, hvad der følger af, at Du selv vil staa alene med Ansvaret.

Hun: Gud, det overlader jeg jo altid Dig.

Han: Det burde Du gøre.

(De sidder en lille Stund og længes efter Barnet, der forholder sig stille og afventende i en Krog inde i Dagligstuen).

Hun: Hvor mon han gik hen?

Han: (rejser sig og gaar mod Døren) Den Sag skal jeg nok ordne.

Hun: Jeg gaar med.

(De staar stille i Døren et Øjeblik, nølende).

Hun: Om vi tog lidt Pickles med?

(Hun gaar hen til Bordet og hælder Pickles op paa en Tallerken, som de tager med ind i Dagligstuen, hvor de stiller den midt paa Gulvet og kalder: Dengse, Dengse, Dengse. Den lille kommer krybende frem fra sit Hjørne og kravler hen mod den fremrakte Tallerken. De lokker ham med den, og han følger kravlende efter dem ind i Spisestuen, hvor han klatrer op ved Bordet og giver sig til at gnaske sine Pickles i sig).

Han: (lidt efter, rød i Kammen) Man kan da heldigvis faa ham til at lystre — naar man vil.

Hun: Det var slet ikke din Idé med at holde Pickles hen til ham. Det var min. Du er styg ved Barnet, naar Du siger saadan noget haardt noget.

Han: Barnet holder dog mere af mig end af Dig. Det er det mærkelige ved det — skønt jeg ganske vist er lidt — haard.

Hun: (idet hun lægger lidt Pikles op paa *Dens* Tallerken) Hvem holder Dengsen mest af Mo'r eller Fa'r?

Den: Mig holder mest af Mo'r.

Han: (snapper arrigt Pickleskrukken og lægger et stort Stykke Agurk paa Drengens Tallerken) Holder Du ikke lige saa meget af Fa'r?

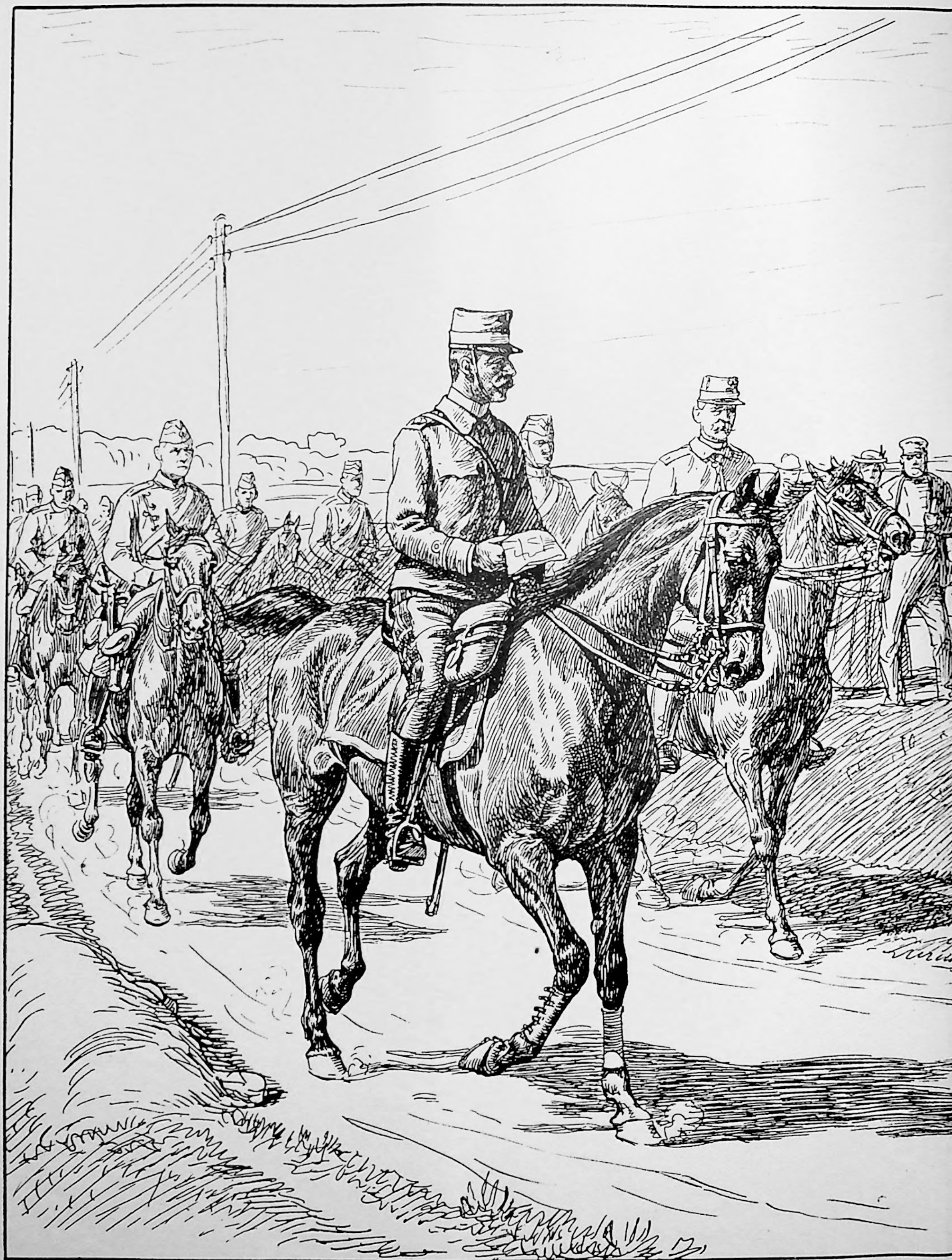
Den: Jo, mig holder ogsaa mest af Fa'r.

Han: Der ser Du selv. Til syvende og sidst forstaar Barnet dog instinktmæssig, hvem det skylder sin gode og sunde Opdragelse.

Hun: Ja, det haaber jeg. Men hans Fa'r ved det ikke.

Han: (smiler labyrintisk).

Tegning af *Rs. Christiansen*

FRA SEPTE

BERKRIGEN

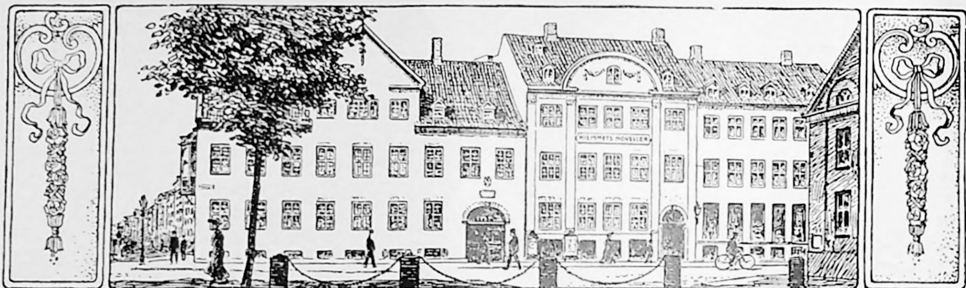
HJEMMETS NOVELLER

NR. 10 JULI 1907 3. AARG.

JULI

Et Aftryk af denne Tegning kan nu faas.

HJEMMETS NOVELLER

TRE SØNNER

AF

MARTIN ANDERSEN NEXØ

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

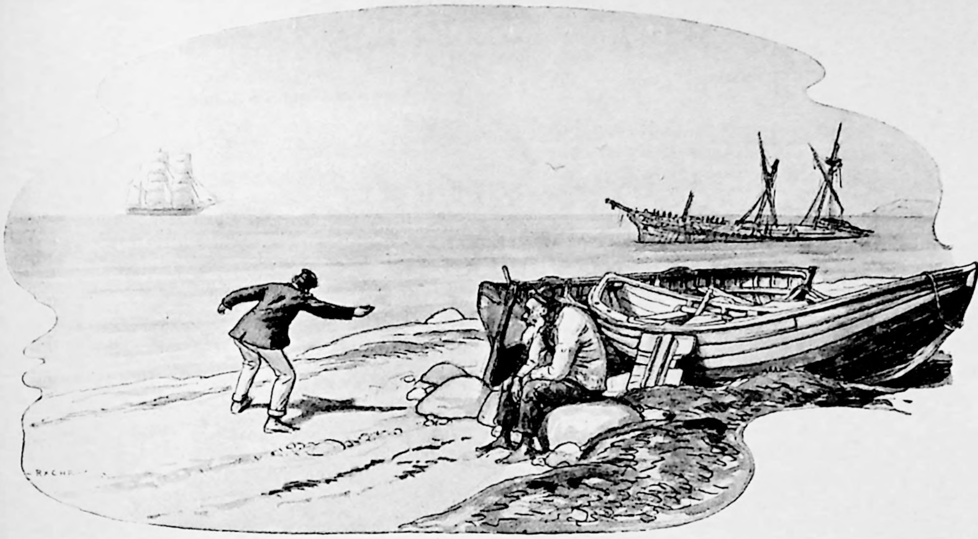
M. Andersen Nexø i Karikatur.

Jeg havde været langt ude — dér, hvor Manden maa lægge sine Ævner og Kræfter — og længe borte; nu gik jeg hjemme paa Stranden igen og slog Smut, halvsovende over for Nuet, mens Barndommens Minder sank som Tonelag igennem mig. Havet laa og bredte sig i Bleg langt ud; som en mægtig soldrukken Skønhed laa det og blundede under Lyset, lullede sig selv med bløde dovne Lader — forførende dejligt i sin Hvile. Naar Solen slyngede sin Styrke ud, gik der en uendelig fin Sitren hen over det, det foldede sig ud — umættelig stort — under en lang Dønning. Og blundede saa videre, uberørt i sin Dejlighed, med en kælen Spinden — stjaalent plirende mod Kraftens Ophav. Midt i dets blanke Skød ragede det afpillede Skelet af en Fuldrigger op — saa rent meningsløst; ingen begreb, hvordan den var kommet der og blevet saadan tilredt, Havet selv allermindst.

Langt ude, hvor Hav og Himmel svandt over i hinanden i saa uhaandgribelig en Sødme, gik en Bark for fulde Sejl. Sejlene stod mørke mod Sollyset, man havde vel sprøjtet Vand paa dem for at fastholde den svage Solluftning; men Skibet flyttede sig næsten ikke.

Det var en af disse stærke Skuder, der fødes i den bortgemte Smaaby og tramper de store Have, mellem Sydamerika og Frankrig, England og Ny-Zeeland. Med lange Aars Mellemrum, naar Farten er ved at gaa af den, naar alting girer og Naaderne trækker Vand, vender den hjem for at kalfatre og faa Bunden skrabet, for at faa det hele gaaet efter fra Knappen til Kølsvinet — og for engang igen at proviantere fra Hjemmet! En Maaned efter stikker den igen i Søen, med nyt Skub i sig, med Kræfter til at tage de haarde Tørn — hvis den da ikke er befundet moden til Ophugning!

Og her sidder jeg selv og har for en Stund slettet al Energi, kun fyldt af én Bevidsthed — at jeg er hjemme. Og saa af dette milde Vemod, som fremgaar, naar Trætheden nedbrydes i én, naar Legemet befrir sig for Aske og Slagger efter den lange Fart. Alting maa tilbage til sit Udgangspunkt — ikke for at dø, som Ordet gaar, men for at hvile ud og hente ny Styrke. Og engang hænder det jo, at man kommer hjem og er meget træt. Man glemmer at stikke i Søen igen, og Hvilen strækker sig ud

over Aarskifterne, bag om Tiden og helt ind, hvor Evigheden holder til. — —

Saa fortrolig som med Havet her er jeg ikke engang med min Moders Stue. Fra vore smaa Vinduer kunde jeg spytte i det; naar det var ondt, kastede det Fraade ind paa vort Loft og løb Vragstumper som Stormvæddere mod Gavlen. I de smilende Foraarsmorgener sang Gaddisen sin forunderlige Sang, Fader skød den fra Vinduet og sprang lige ud efter den; den dykkede og bed sig fast i Bundens Tang, og han blev drivvaad. Der var Morgener, hvor alt var Is, saa langt Blikket naaede; og andre Morgener, hvor Moder kaldte os til Vinduet og viste os Nattens Strandinger — fem i Tallet. Saa laa hele den store Bugt som en uhyre Kæbe og gumlede paa Vragstumper og Dækslast, der var gaaet over Bord. Det var Brødet paa Bordet for Fattigfolk, og vi Drenge sprang i Brændingen og bjærgede paa Andel, under Strandfogdens Opsyn. Derude badede vi — tyve Gange om Dagen — skvulpede om i Baad, stagede til Søs paa store Isflager og var jævnlig ved at sætte Livet til. Skolekammerater b l e v derude, og vildfremmede Lig kom vaskende ind.

Havet laa og sang det hele frem i mig igen med sin hyggelige Spinden, og Solen bagte Luften saa hjemligt op — med Tjærelugt fra Baadene og Svovlbrinte fra den raadnende Tang.

Det var en af de Junidage, hvor Lyset toner. Hvert Øjeblik maatte jeg lytte — som i min Barndom — efter denne fine Støvregn af Musik, der dalede ned over mig saa fra Landet, saa fra Søen; og jeg grundede — som dengang — paa, hvor det vel var Festen holdtes. Men jeg løb ikke efter Lyden mere, nu vidste jeg alligevel bedre.

Henne i Sandet mellem nogle væltede Baade laa en gammel Mand og rodede; jeg kunde høre ham snakke højt med sig selv. I min Søgen efter flade Sten kom jeg helt hen til ham — han saa besynderlig ud. Den store pjaltede Filthat sad paa tværs som en Sydvest, saa Panden var aaben og Ørerne skjulte; dette og hans dirrende Hoved og hele sammenfaldne Skikkelse frembragte en snurrig Blanding af forsorent og affældigt. Han laa og ledte efter et eller andet og havde ikke mærket mig.

„Hvad bestiller du dér, gamle Mand?“ spurgte jeg og bøjede mig ned over ham.

„Jeg har tre Sønner, og den ene er ovre i Buenos Ayres, og han kan tale Spansk,“ mumlede han uden at se op. Han syntes kun at have en yderst vag Forestilling om, at han ikke var ene; Blikket, der jævnlig klikkede, blev ved at vandre frem og tilbage over Sandet, Hænderne famlede sig frem efter Øjnene — det var et fattigt Samarbejde, der kom i Stand. Nu og da tog han en lille Sten op og befølte den prøvende, mens Tungespidsen gled frem og tilbage mellem de visne Læber; hans Følesans var nok lige saa luvslidt som det øvrige.

„Har du tabt noget?“ spurgte jeg igen og lagde mig paa Knæ ved Siden af ham. Men i samme Øjeblik blev han forvandlet, Skrækken gik i et Ryk igennem ham og gjorde ham levende. Han kastede sig rundt og søgte at dække Stedet med sit Legeme.

„Nej vist ikke, vist ikke!“ gentog han og holdt op at søge. Det flakkede raadvildt i hans Ansigt; han pønsede tydelig nok paa Udveje til at faa mig bort fra Stedet.

Hans Skræk rev mig for et Øjeblik ud af min Vegeteren — just saa længe, som et Klip med Øjnene varer. Helt yderst ude, derude hvor Erkendelsen glider over i Intet, strejfedes jeg af noget, et forsvindende Indtryk af Værdier — Guld, Diamanter, Lykke, hvad ved jeg

— og af en gammel Mands Værdiløshed, som alligevel snart skulde dø; henaandede Skygger af en Skat og en Brøde. Det angaar ikke mig personlig, jeg kunde aldrig have tænkt det end sige omsat det i Handling. Mit eget er kun det vanvittige Haab om Lykken, som skyder op af en andens Angst og gror frodigst midt i Ørkesløsheden; Resten hører den fjerne Fortid til. Det var et af disse Meteorer, Stumper af en tidligere Verden, som farer herreløst om derude og kan strejfe selv den skikkeligstes Atmosfære.

Jeg havde hele Tiden Tanken henvendt paa at hjælpe den Gamle og kiggede søgende ind under ham. Dér, ved hans ene Knæ laa en 25-Øre og skinnede. „Her er den, Gamle, her!" sagde jeg og rakte ham den. Han saa paa mig for første Gang, og der listede Tak ud af hans hvidplettede Øjne.

„Du ser godt," sagde han og klemte Mønten ind i den runkne Haand, han lukkede omhyggeligt Fingrene én for én over den med den anden. — „Du ser godt ja, men jeg saa ogsaa godt engang. Jeg har set Sælhunden haske i Laksegarnene paa dybt Vand — og vidste hvad Fortræd den havde øvet, før vi fik dem op." Han faldt i Tanker igen, Fingrene gik famlende hen over hans Pande.

Jeg optog min Syssel; nu og da vendte jeg mig efter Oldingen, han gik og nussede mellem Stenene. Saa kom han hen til mig med Favnen fuld af Smaasten. Han lagde dem for Fødderne af mig, trak mig i Ærmet og pegede saa vigtigt og omstændeligt som et Barn, der er sig bevidst, at det hjælper. De var runde og tykke som Æg, aldeles ubrugelige.

„Tak, men vil du ikke selv slaa Smut?"

Han maatte le, saa overdaadig forekom Tanken ham. Han havde ikke Korpus til at bære Latteren, det saa ud, som skulde han synke sammen til en Askehob; Lyden kogte i hans Bryst og døde hen to Alen borte. Men af Ruinerne byggede sig en Kæmpelatter op, som engang maatte have rullet over Vandet.

„Du har været Baadsmand," sagde jeg — „jeg kan høre det paa din Stemme."

„Ja ja, paa de store Farere saagar!" han lo henrykt til mig. „Og dengang kunde jeg raabe fra Ankerpladsen til Land; naar jeg raabte, slog alle Mand Fødderne i Dækket."

„Har du aldrig slaaet Smut?"

„Jo jo — dengang jeg var syv-otte Aar. Jeg kunde slaa en Tier, baglæns, og under det ene Ben." Et lyst Erindringssmil strøg over hans Ansigt, forgyldte det og svandt — som flygtende Efteraarssol over en Stub. „Saa kom jeg ud at tjene Føden til mig selv, og det var forbi med Barnelegen."

„Du har begyndt tidligt paa Livet."

„Ja, i firs Aar har jeg gjort Mandsarbejde — men nu er jeg ogsaa træt."

Jeg kunde ikke udføre det rigtig gode Kast fra Drengeaarene, Skuldrene vilde ikke langt nok tilbage i Leddet. Men jeg var ikke oplagt til at græmme mig over tabte Ævner; her, hvor jeg havde hele min Drengetid nærværende, kunde det desuden let føre for vidt.

Den gamle sad paa en Sten og fulgte mig med stor Interesse, nu og da kom et glad Udraab: „Den var god; det kunde jeg høre, for den fløjtede. De skal gaa hen over Vandet med et Pylr, som Gaddisen naar den letter." Naar Stenene kantede og gik til Bunds med et Plump, vidste han ikke alt det, han skulde sige til min Undskyldning.

Siden satte jeg mig hen hos ham. Han sad og klappede Sandet sammen til en lille Høj mellem sine spredte Ben; Arbejdet optog ham meget, nu og da saa han op paa mig med et tillidsfuldt Smil. Saadan sad jeg her ogsaa som Dreng med min lille Søster, hun bagte Kager af Sandet og smilede det samme Smil op til mig; og dengang som nu havde jeg Trang til at lege med — og lod det være som den ældre og fornuftigere.

Barken derude havde flyttet sig lidt mod Horisonten, Solen faldt i de hvide Sejl, det var som et hvidt Glædesblus, der langsomt gik sin Gang over Jordens fagre Runding.

„Det er J o s e f a," sagde den Gamle — „hun kommer hjem for at kølhale. Men hun kommer ikke ind, før det lufter op til Solnedgang."

„Saa?" sagde jeg vantro — den Gamle kunde jo knap skelne i en Arms Afstand.

„Ja, kan du ikke se, det er Josefa? Hun har Kurs mod Havnen og har alligevel ikke Lodsflag oppe — Hjemkomstflaget hænger paa Storsejlsbommen. Jeg kender jo Rigningen ogsaa."

Jeg lyttede stille til denne Olding, hvis Syn havde forladt de nære Ting og var paa Vej ud mod Uendeligheden. Her sad han og dirrede som en gammel udslidt Spinderok, der falder i Støv for sin egen Bevægelse, Klæderne var altfor store og faldt i Læg, Huden var blevet for stor og hjalp sig over det ved utallige Folder, Knokkelværket var uensartet, noget var smuldret mere end andet. Jeg syntes, jeg kunde se ham ebbe ud som et flygtigt Stof og lydløst gaa over i Altet. Og jeg følte Sorg, den Sorg, som kan gribe én ved først at møde noget, naar det er uigenkaldeligt forbi. Hvordan havde hans Liv formet sig? hans Glæder og Sorger? hvilken lille Mennesketanke havde ligget og brændt uslukkelig bag alt andet og givet ham Gudsmærket?

„Jeg har tre Sønner —" mumlede han. — „Og den ene — — og han kan tale —."

Jeg tændte en Cigar, tankeløst bød jeg ham ogsaa en. Han rystede mismodigt paa Hovedet.

„Kan du ikke taale at ryge maaske?"

„Jo jo. Jeg faar alt Udkradset hos Købmanden og tørrer det. Men dine fine Cigarer —" han saa lystent til Foderalet men tog ingen. „Nej vist ikke — jeg skal jo alligevel snart dø! hvad

Det var som Safterne skød op i ham for mine Øjne, han fik et dristigt Blink i Øjet, Hatten gled bag i Nakken.

Gavn er det saa til at gaa og stadse sig op med Cigar!"

Han blev ved at se begærligt efter Cigarerne men holdt stædigt Hænderne ind til sig, som galdt det at værge sig mod en stor Fristelse. Saa skar jeg Spidsen af en, puttede ham den i Munden og tændte; han smilede undseligt og lod sig tumle med. „Jeg er vist for gammel, jeg," sagde han og lo usikkert, mens han suttede.

Der var heller ikke meget Vejr i ham, men da han først fik Røg frem, foregik der en mystisk Forvandling med ham. Det var som Safterne skød op i ham for mine Øjne, han fik et dristigt Blink i Øjet, Hatten gled bag i Nakken. „Holla!" raabte han og spændte Armen med Cigaren krum i Luften som en Udfordring til Pigerne, et Øjeblik saa det ud, som skulde han til at slænge sig udover med et drønende Tramp. „Hov, Maria! skal jeg vise dig, hvordan man tager Solhøjden?" han lo lige op i Luften.

Styrken blaffede forbi, han sad tilbage med det forsorne Udtryk og saa pudsig ud — sørgelig pudsig. Munden krængede han hen til Siden, saa Cigaren pegede op mod det ene Øre, han spyttede Straalespyt og fik det ned ad sig, hele Skikkelsen tindrede af Henrykkelse.

Han holdt Cigaren sirligt mellem to Fingre og lod den dampe op i Luften. „Er det Havanamossen?" sagde han og gned Røgen beføelende mellem Fingerspidserne — han var kaad. „Jeg har ogsaa været i Havana — i mine unge Dage — — paa alle Have har jeg faret — og under Linjen — — og paa Madagaskar. Vi gik i Land — lige bardus op i Husene — — og sloges med dem om Pigerne. F i n e g i r l! sagde vi bare, saa kom de straks ligesom Kyllinger — og vi maatte slaas med Mandfolkene saagu. Jeg har et Knivstik her endnu" — han pegede mod Skulderen. „Men det gik hurtigt over, for de sorte Piger er gode til at plastre. Gode Piger — f i n e g i r l i alle Lande!" han lo overstadigt, fik et Hosteanfald og faldt saa helt sammen igen.

Jeg sad og tænkte paa Afstandene i den gamle Mands Liv og blæste Ringe ud i den blaa Luft. De holdt sig længe, saa stille var det. Den Gamle var faldet helt forover.

„Tre Sønner —" mumlede han pludselig nede i sin Affældigheds Dyb. — „Og den ene er —."

„Hvor er de andre to da henne?" spurgte jeg — meget højt for at vække ham.

„De — de rømte Skuden," svarede han kort.

Jeg begyndte at forstaa hans Forladthed; det gøs i mig ved Tanken om, at jeg maaske ogsaa engang skulde sidde forladt og hjælpeløs i ufravendt Stirren efter en bestandig bortvendt Ungdom.

„Du ved slet ikke, hvor de er engang?" spurgte jeg.

„Jo, de er derude," han nikkede skødesløst mod Søen.

„Paa Langfart?"

„Paa Langfart ja — og med Hovedet nedfor." Han lo underlig koldt; Ligegyldigheden i hans Stemme fik mig til at studse.

„De er da ikke druknede?" spurgte jeg.

„Jeg saa det selv," sagde han og nikkede ildevarslende — som den, der fører en fældende Anklage, — „jeg stod jo selv paa Stranden og saa det. Og Støvlerne tog de med sig — ganske ny Støvler forsand — og Olietøj og det hele. Det havde kostet 25 Rigsdaler inde i Staden — fem og tyve Rigsdaler," gentog han med et Udtryk af barnlig Forfærdelse over deres Skamløshed. — „De gik væk, gjorde de, og jeg maatte betale det hele selv. Fire Snese, sagde jeg til Købmanden, jeg er fire Snese, Mogensen! Men han sagde: Penge, Penge! Du maa tage ud og fiske igen, sagde han."

Jeg forsøgte at tage dem i Forsvar men opgav det igen. Sandheden var jo dog, at den Gamle sad ene og forladt her, mens de boltrede sig i en anden Tilværlse. — „Men han, der taler Spansk, kan han ikke hjælpe dig?"

„Jo jo, han tjener mange Penge i det fremmede — god Søn! Han har skrevet — skrevet —" han sad og fingrede sig paa Panden og tumlede fortvivlet med sin svigtende Hukommelse. „Dengang de tog mit Hus, saa skrev han — — det staar her, du kan selv se!" han trak en snavset Brevlap op af Vestelommen. „Men jeg har ingen Huske længer, og se Bogstaverne kan jeg ikke! Nej, syv og firs er jeg nu — syv og firs!" Han rakte nogle Fingre frem for at understrege Tallet.

Jeg stavede mig gennem Brevet, mens den Gamle sad og stirrede ufravendt paa mig. Pludselig blev han urolig, han kiggede i sine tomme Hænder og drejede sig rundt i Sandet. 25-Øren var væk, han havde formodentlig rodet den ned i Sandet, den var ikke til at finde. „Her har du en anden," sagde jeg og gav ham en 25-Øre.

„Er det en anden?" sagde han og drejede den undersøgende.

„Ja det er," svarede jeg — lidt ærgerlig over hans Mistanke. „Pas nu paa, du ikke smider den væk ogsaa."

Jeg stavede mig videre frem gennem Brevet, men blev afbrudt ved, at den Gamle gravede ivrigt i Sandet.

„Naa, har du nu kastet den væk ogsaa?" spurgte jeg lidt utaalmodig.

„Nej, men — — naar det er en ny, saa maa den gamle jo være til at finde. Og du sagde jo, det var en anden."

Jeg svarede ikke men gav mig til at læse højt — og saa blev han rolig.

Dags Dato i Juli 1897.

Kære Gamle!

Nu vil jeg tage Pennen fat og fortælle dig, at jeg har det godt og haaber at høre det samme fra dig. Jeg har faaet Forhøjelse og har nu lige saa meget som Byfogden derhjemme. Men saa koster det ogsaa at leve her; en Aften inde i Ranchos kostede mig lige saa meget, som Havnefoged Madsen har i Løn om Aaret. Men nu er jeg ude i Kampanjen med Kvæget og bruger ingen Penge. Og ser ingen Folk andre end en Kvægtyv, og ham jager jeg bort med min Skyder. Jeg havde ogsaa faaet mig en Veninde, som er sjældne her, og gav 100 Dollars for hende til en Agent. Saa var der en af mine Kammerater blandt Gauchoerne og klappede os rigtig sammen — for han har studeret til Præst i sin Ungdom. Men bagefter stak han af med hende.

Nu kommer jeg snart hjem en Tur, saa du maa se at holde den gaaende saa længe; og saa skal jeg fikse dig op, saa de skal gøre store Øjne. Jeg kunde godt sende dig mange Penge; men Kursen staar saa slet, og det ikke kan betale sig. Saa du maa se at slaa dig igennem, til jeg kommer.

Det er noget godt Rak at tage dit Hus fra dig for de lusede 200 Daler; men naar jeg kommer hjem, skal de faa Pengene lige i Synet. Og saa skal jeg bygge dig et nyt grundmuret Hus med Tegltag. Nu faar du ikke mere, før du ser mig selv.

Undskyld Skriften. Din inderlig elskede Søn

Peter.

E. S. Husk endelig og sæt Frimærke paa Brevet, naar du skriver igen, ellers koster det dobbelt her."

Den Gamle sad og rokkede med et stolt Smil, han nikkede medvidende ved hver Sætning. „Har du ikke haft Brev siden?" spurgte jeg.

„Nej, for han kommer jo selv — hvad skal saa den Skriverads til."

Jeg saa paa Dateringen — Brevet var fem Aar gammelt. „Og han har heller aldrig sendt dig noget?"

„Nej, for han kommer jo selv, hørte du vel," det lød helt fornærmet. „Og saa har han mange Penge med. De skal faa dem lige i Synet — saa de nyser og spytter Tokroner en hel Uge." Han lo stort.

„Men hvordan klarer du dig da, til han kommer?" fiske kan du jo ikke længer."

Han hørte mig ikke, jeg maatte gentage det — højere. Saa saa han op paa mig, fjærnt, fra en Verden, hvor der herskede helt andre Forestillinger — eller maaske slet ingen. „Tre Sønner —" mumlede han — — „Buenos Ayres — — tale Spansk." Men det var ikke Udtryk for noget, han var simpelt hen gaaet i Staa. Jeg lod ham i Ro og vandrede ind mod Byen.

Solen faldt lavt ud over Vandet og fik det til at rødme, Solfaldsbrisen kiprede det og gav det denne Vandren udad, der gør Sindet sygt af Længsel mod fjærne Strande. Barken var naaet ned til Byen og lod Sejlene falde, de vendte den lysende Flade mod Solen til en sidste Hilsen, før de sank til Dækket — som hvide Fugle, der er skudt i Flugten. Bag mig stod den Gamle og befølte en optrukken Baad, med denne Nyfødtes Famlen, som kommer af, at enhver Tilknytning mangler.

Mine Tanker vilde ikke slippe ham igen. Mor kendte ham godt — hun fortalte om ham, mens hun gik og stegte Sild til min Aftensmad. „Ih men har du talt med ham — og faaet Mening af det?" udbrød hun og slog Hænderne sammen. „Han svarer ellers aldrig med andet end end sine tre Sønner. Han gaar saa ensom og træder som en, der er ladt tilbage paa en øde Strand, og jeg tror nu, at Vorherre har glemt ham, for han er vist snart hundrede. De siger, at der ikke kan blive løst op for ham, før han har spurgt fra sin Søn paa den ene eller anden Maade."

Det viste sig at være ikke syv men snarere fyrre Aar, siden Sønnerne druknede. „Ja, det maa det være, "sagde Moder, „for Peter rejste til Buenos Ayres det Aar, jeg blev gift; og

Ulykken skete et Par Aar derefter. Men gamle Hans har faaet den Gave ikke at fæste sig ved Tidens Forløb, og det er jo en Lykke for ham i hans evige Venten."

Jeg huskede nu ogsaa, at Brevet regnede med noget saa tilbagelagt som Mark og Rigsdaler, og at Aarstallet var skrevet over flere Gange. En eller anden venlig Sjæl fornyede det nok, for at Oldingen ikke skulde komme under Vejr med Tidens Flugt.

Jeg sad og hang i Slagbænken, dødtræt efter en Dag i uvant Lediggang. Moder stod i Køkkenet og vendte Silden, mens hun lod Munden løbe. Solen gik glødende ned bag Slamrebjærg og blaanede Køkkenets Mados; jeg genkendte denne Duft af branket Fedt og levede min Barndoms livsalige Hunger op igen. Jeg saa paa Moders runde Ryg og hule Bryst — Tiden havde tæret paa hende ogsaa, taget det bedste og lige levnet Skroget. Stakkel — til Hverdag var der nok ingen, som havde Tid at høre paa hende, for hun havde meget, der skulde siges!

Jeg fik hele Gamle Hans's Historie. Den drejede sig om et af disse titusind Hjem, hvor det holdes gaaende, fordi alle arbejder med. Der var en hel Børneflok, mest Tøser, men langt om længe kom de fra Haanden.

Der er to—tre Stadier i Fattigmands Liv, hvor han retter Ryggen og ser sig tilbage. Det ene falder, naar han har sendt sit sidste Barn ud i Verden, nykonfirmeret, med opmalet Kiste og ny Træsko. „Naa, saa kom vi saa langt, du Mor!" siger han og tager sig til Lænden. Men hans Blik vandrer allerede ud ad Vinduet — fra den Dag er det, han begynder at blive langsynet.

Men just som Hans Lau vilde rette Ryggen, meldte Peter sig. Det gaar sjælden godt, naar en Kvinde skal til at føde Børn igen, efter at Naturen har begyndt at vende sig; og her gik det, som det maatte gaa. Hans Laus Kone havde altid været ferm af sig, hun stod op og vaskede efter sin egen Barselsseng; men det kolde Vand slog sig paa Underlivet, og hun døde.

I Fattigmands Stue er Sildefødningen altid som Gøgeungen i Smaafuglens Rede — han lægger Beslag paa alting. Tøserne var nu engang ude og traadte deres Sko efter fremmede Mandfolks Hu, men de to Brødre vendte hjem til Faderen igen. De var 15 og 16 Aar, men havde gjort deres Fisketur med fra 8-Aars Alderen, de var vænnet til Arbejde, fra de kunde krybe. Lille Peter skulde ikke vokse saadan op, han var noget for sig allerede ved den Overraskelse, han kom som; han fik Værdi ud over nogen af de andre ved det Liv, han havde kostet. Naar de var hjemme, gik han fra Haand til Haand, alt hvad der kunde skaffes til Huse, var til Peter. Han var et Søndagsbarn; og da han blev større fastslog han selv ved sin Foragt for alt Arbejde, at han var bestemt for noget bedre.

Brødrene lod være at gifte sig og blev hjemme — der gik vel ogsaa Fruentimmer i dem af al den Omsorg. De og Faderen hængte saa godt i, at der blev Raad til at give Peter fine Klæder og anbringe ham paa Postkontoret inde i Staden.

Endelig var det Hans Laus Tur til at rette Ryggen. Men Ømheden havde endnu ikke faaet Tid at sætte sig, da Peter kom igen. „Hvad har du allerede lært det?" spurgte Hans Lau, lidt forbløffet over saa store Ævner. Men Peter var bare led og ked af det danske Postvæsen, han fandt den hele Ordning gammeldags og meningsløs.

Han gik hjemme et Aars Tid og samlede Kræfter, pjankede med de bedre Piger og sled sit pæne Tøj op. Saa havde Brødrene tjent saa meget, at de kunde udstyre ham igen; en af dem sejlede om paa den anden Side Landet med ham og fik ham i Butikken hos en stor Købmand. Stort skulde det være!

Og Peter kunde selv gøre det større endnu. Da et Aarstid var gaaet, kom Købmanden rejsende med ham, han havde brugt af Butiksskuffen til at flotte sig for. Nu skulde de have givet Peter en god Omgang Tærsk, men i Stedet gik de og anklagede sig selv, fordi de ikke havde kunnet skaffe ham det, han behøvede.

Købmanden var en god Mand, der kun forlangte Dækning — det var nok Hundreder af Daler det galdt. De tog saa et Laan i Hus og Redskab; og da Sognefogden havde snakket et Ord med om Peter, blev Laanet taget saa stort, at han kunde udstyres for tredje Gang og tage Billet til Sydamerika.

Saa kom disse Breve i Peters store Tone, hvor det regnede med Guld og svimlende Summer; de gik fra Haand til Haand, men de fleste tog det ikke for mere, end det var. Men Brødrene og den Gamle troede fuldt og fast paa hvert Ord. Han var bestandig midt op i Lykken, om et halvt Aar var han en hovedrig Mand — nu manglede han bare et hundrede Daler for at faa dybt Vand under Aarerne. De fik dem skrabet sammen, og var stolte over, at han kom saa godt efter det.

Guldklangen i hans Breve svarede igen i deres trohjærtede Sind, de vilde ikke staa alt for meget tilbage for ham; de skaffede sig Storredskab og tog paa Søen i al Slags Vejr. Naar Vejret var haardt, lod de den Gamle blive hjemme. Dengang var der ingen Havn derude, Fiskerne maatte lande paa den nøgne Strand, det var ikke bare Spøg at trodse Vejret. Og en Dag, de søgte Stranden, brækkede de sammen i Brændingen og blev borte — lige for den Gamles Øjne.

Fra den Dag fordrejedes Faderens Sind, de to havde været den trofaste, pligtopfyldende Hverdag i hans Tilværelse, altfor selvfølgeligt

havde deres opofrende Slid været, nu sveg de ham skammeligt og b l e v paa Havet. Han bevarede kun en bitter Erindring om deres Kasten alting hen, alle hans Tanker drejede sig mod Søndagsbarnet.

Med hans Aandskraft var det forbi, han havde ikke Ævner til noget rigtigt længer. Rædslen ved Sønnernes Død havde dræbt Manden i ham uden at røre ved Overfladen, som Lyn dræber uden at efterlade noget Mærke. Han sørgede ikke over nogen Ulykke — vidste knap af den; men han faldt sammen.

I en Række Aar bjærgede han Føden ved at fiske lidt fra Jolle. Saa blev Købmanden ked af at vente paa sit Tilgodehavende og tog Huset. Hans Lau kom paa Sognet.

Sønnen var der ikke Oplysninger om, han kunde leve og være en rig Mand, han kunde ogsaa være omkommen i Elendighed. Stedets Øvrighed havde forespurgt gennem Udenrigsministeriet men uden Resultat, Repræsentanten i Buenos Ayres kunde ikke skaffe Oplysninger. Men at han levede og ikke havde sagt sit sidste Ord, var Moder ganske vis paa — ellers blev Gamle Hans nok kaldt hen, mente hun. Det lod til at være den almindelige Opfattelse.

Jeg talte ofte med den Gamle, et eller andet drev mig til at lægge mine Ture den Vej ud. Som oftest forstod han mig ikke; jeg havde Indtryk af, at han størknede længer og længer ind. Men inderst inde var der dog endnu en glødende Kærne; nu og da aabnede Hjærtet sig Vej ud gennem Skorpen med en lille Eruption.

En Dag traf jeg ham i Sengen, Folkene, han boede hos, mente ikke, at han havde langt igen. „Gudskelov, der er blevet aabnet for ham," sagde de, „— saa ligger nok hans Søn et eller andet Sted i Verden og er død." Moder udtalte sig i lignende Retning. Jeg ærgrede mig en Del over denne stædige Trang til at knytte to Menneskeliv uløseligt sammen, maaske tværs over Jordkloden — mere end jeg ellers vilde, fordi Lediggangen hviskede mig selv hemmelige Ting i Øret. Jeg havde hidtil altid haft for travlt til at bryde mig om andet, end hvad der tydeligt paatrængte sig mine fem Sanser; der var ikke Tid til at lytte efter det tvivlsomme; vilde Folk og Fænomener mig noget, maatte de fremtræde, saa jeg kunde slaa en solid Klo i dem. Men nu var alt det haandgribelige veget for en dyb Trang til Hvile.

Jeg havde glædet mig til det tomme Rum at hvile ud i. Men da den haandfaste Virkelighed var slaaet ud af min Bevidsthed, fyldtes Rummet omkring mig med formummet Liv. I den solglødende Luft, i Mørket følte jeg Væsner og Kræfter færdes, som ikke laa inden for min Sansnings Omraade men heller ikke udenfor.

Jeg anede mig frem, men saa frodigt, at Stilheden kogte og Luften fyldtes med hemmeligt Liv. I og for sig holdt jeg ikke af denne Tilstand, der ikke bød Hvile men en ganske uvant og derfor anstrængende Tilværelse. Om Dagen kunde der undertiden gyde sig en Følelse af forøget Rigdom ud over mig, men om Natten var jeg mørkræd, noget, jeg aldrig før har kendt til.

En Dag gik jeg hjem langs Stranden; jeg havde været ude at se til den Gamle, som laa hen og ikke kunde dø. Det havde smaaregnet hele Dagen med denne ensformige Grøderegn, som Børn og Planter fryder sig over, mens den kalder Ensomhedsfølelsen frem i den Voksne. Nu brød Solen igennem lige idet den gik ned, og alting tindrede i Væde — det var som en kær Kvindes første Smil gennem Graaden.

Jeg gik og var underlig til Mode. Den Gamle havde haft sin Forstands Brug i Dag, han lo og gjorde Forsøg paa at spøge med sin Sygdom, som han paastod ikke var andet end Dovenskab. „Giv mig en af dine fine Cigarer," sagde han til sidst, „du skal nok faa den igen, naar nu Peter kommer." Vi andre vekslede Blikke; han havde ikke nævnt Sønnerne med et Ord hele Tiden, men nu var han der igen. „Ja, men han er paa Vejen herud!" sagde han — han havde opfanget vore Øjekast. Han fik Cigaren, og jeg gik, Konen fulgte mig ud. „Der forestaar noget," sagde hun — „han er saa besynderlig. Jeg tror ikke, han lever Natten over." Jeg lovede at komme igen næste Formiddag.

Gamle Hans skulde altsaa dø — det var alligevel saa underligt, skønt det hele nærmest var en Formsag for hans Vedkommende. Hvor var alle hans Ævner og Kræfter henne — summede de med i Luften omkring mig? Eller var de slidt op til intet — og var det kun denne sidste udbrændte Livsgnist, den nøgne Formel, der skulde flakke ud for at befolke de Saliges Land? Gik jeg og dybede mine Sanser ud i det hemmelighedsfulde for en Dag at kunne konstatere en Askeregn?

Henne paa Sandet kom en graanet Mand imod mig. Der var Guld paa ham, Aftensolen brødes i de tunge Fingerringe og den svære Kæde med dens brogede Dingel-dangel. Øjnene laa dybt i det gustne Ansigt, der havde lidt anstrængt rødt over de fremstaaende Kindben. Det gav et Stød i mig — der kom Knokkelmanden for at hente gamle Hans.

Det undrede mig ikke, at han stansede foran mig og med en affejende Hilsen spurgte, hvor Fisker Hans Lau boede. Jeg vendte om for at følge ham tilbage. „Gamle Hans er min Ven," sagde jeg stille.

„Ja vel," brummede han tørt. Han gik saa stærkt, at jeg havde ondt ved at følge ham; i Haanden havde han en gul Læderkuffert, alt for stor at rende omkring med.

„Tag den lidt," sagde han bydende og rakte mig Kufferten, den var meget tung. Han tog et Cigarfoderal frem og tændte — „fume?" spurgte han og stak sin Knokkelhaand hen imod mig med en lille sort forvreden Cubacigar; jeg

mindedes Gamle Hans' Løfte for en Time siden og kom til at fryse.

Han forlangte ikke Haandkufferten tilbage, og jeg havde ikke Kræfter til at gøre mig gældende, saa slæbte jeg den lige til Dørs for ham. Inde i Stuen sad Gamle Hans over Ende i Sengen, Konen var i Færd med at give ham varm Aftendrik. Han saa et Øejblik stort paa den Indtrædende, saa brast den sidste Rest af hans Syn i Væde, han sank forover med en svag Hvisken.

„Op med Hovedet, Gamle,“ sagde Sønnen og lagde sin Haand paa Faderens Ryg. „Nu skal du faa det godt — jeg har Penge her — money enough, du!“

Men den Gamle svarede ham ikke. Han havde vendt os Ryggen og ene begivet sig ud paa den endeløse Vandring!

K. G. Ossian-Nilsson.

SOLDATEN JOHN LANGHAM

(AAR 1665)

AF

K. G. OSSIAN-NILSSON

TEGNINGER AF A. HJELM

Soldaten John Langham vaagnede ved, at en Rotte gnavede paa hans haarde Næve, og da han slog omkring sig i Mørket, hørte han det pibe og trampe som af en hel Sværm. Han stod op og strakte sig, men passede paa ikke at gabe højt for at ingen af Lyden skulde ane hans Nærværelse. Paa Taaspidserne gik han nærmere til Vindueslugen, men stod stille paa Halvvejen og lyttede aandeløst, thi han var kommet til at smælde sin Sværdbalge mod en Bjælke.

Det sugede og stak i hans Indvolde af Hunger og daarlig Næring, thi de sidste Dage havde han fortæret sine Maaltider i Magasinet, og den eneste Ret bestod i Kornbunkerne, som han delte med Rotterne. Skønt det kun var fire Dage siden, forekom det ham som et fjærnt Minde, at han havde ædt det raa Kød af en Hund, som han havde lokket ind i Magasinet. Vandet i Krukken blev igaar Aftes umuligt at drikke, eftersom en Rotte havde druknet sig deri. Alligevel vilde han idag gerne have svalet sin brændende Tørst med det, hvis ikke Krukken om Natten var bleven væltet og Vandet løbet ud.

John Langham greb til Sværdfæstet og nærmede sig Porten. Han overlagde, om han skulde snige sig ud og stille sig paa Udkig ved et Gadehjørne, til nogen kørte forbi med et Vinanker eller med nogle Kurve Æbler — eller om han muligens skulde snige sig ind i Tavernen om Hjørnet og tiltvinge sig et Maal p a l e a l e eller et Glas a q u a v i t æ med Hugvaabnet paa Kromandens Strube. Men han mindedes grant, hvorledes han for ikke længe siden var bleven jaget som et Stykke Vildt over hele Eastcheap, og hvordan det kun var hans flinke Arme og endnu flinkere Fødder, der frelste ham fra Forfølgernes Snarer. Han mindedes som noget, der var hændt for meget længe siden, at han en hel Maaned holdt sig skjult hos sine Venner ved Fishmongerstreet og havde haft fuldt op af alting, til Kongens Spioner sporede ham op, og han flygtede til det stille Magasin — som dets Ejere syntes helt at have glemt, endskønt der var fuldt op af tærsket Sæd.

Soldaten følte, at han skælvede i Mørket af Sult og Kulde og kanhænde endog af Skræk. Bag de tilskruede Lemme i de ligeoverfor beliggende Huse frygtede han stedse arge Fjender, og naar han betænkte sin Skæbne, om de fik ham i deres Magt, betyngedes hans Hjærte og alle hans Lemmer af en pludselig Træthed. Helst vilde han kaste sig ned paa Kornbunken og lade Sulten og Rotterne tilsammen gøre Ende paa hans forfulgte Liv.

I sin Nød greb han til at bede, men hverken Bøn eller Psalme vilde rinde ham i Hu, endskønt han under Protektoren var en ivrig Psalmesanger. Landflygtigheden i Flandern og den stadige Spænding og Uro, som i Maaneder havde plaget ham i London, mens han skjulte sig for Kong Charles' Mænd, forvandlede ham fra et Guds til et Verdens Barn. Gud havde forladt ham og ene maatte han kæmpe mod Hævn og Forsagelse.

Af Skyggerne sluttede han, at Morgen allerede var bleven efterfulgt af Middag, og

alligevel fornam han ingen Støj fra den trange Gyde. Ingen skruede Lugerne fra Vinduerne, som det dog ellers plejede at ske, og ingen kom ud paa Stentrapperne. I det samme maatte han gruble over, at det ogsaa igaar var ganske tyst i Kvarteret, skønt Folkene havde været i Bevægelse i det nærmeste Hus. Igaar Aftes havde en Bærestol holdt stille der uden for, men idag viste der sig intet Tegn til Liv.

John Langham skød Porten op paa Klem og spejdede ud. Han vilde trække sig ind igen, thi han saa Røg stige op fra Skorstenen lige overfor, men Solen stak ham paa Halsen og varmede hans forsagte Blod op. Med spejdende Blik gik han ud i Gyden og slog Porten til bag sig. Længe forblev han staaende ubevægelig og tvivlraadig. I et aabent Vindue blev han vår et blegt Ansigt, som dog ikke syntes at ofre ham megen Interesse og som snart forsvandt i Kamrets Mørke. Da fattede han nyt Mod og vandrede med forsigtige Fjed frem imod Gydens Munding.

Soldaten naaede med Nød og næppe at vige tilside for den Ukendtes Fremløb, da Gentlemanen pludselig bredte Armene ud i Luften og tumlede næsegrus til Jorden.

Derhenne laa den brede Gade lige saa forladt som den smalle Gyde. Solen brændte hedt, og mellem Husene, hvor Gaden krummede sig, stod Luften som blaat, gennemsigtigt Støv. Mange Vinduer havde endnu Lemmene tilskruede, og Stadens Brus brummede fjærnt som et Hav bag lave Bjærgtoppe. Det var for John Langham, som om han stundom hørte halvkvalte Raab og Suk indefra de stængede Huse, men svag som han følte sig af Fasten, vidste han ikke, om ikke Raabene kom fra hans egen svimlende Hjerne. Mens han skred fremad med Blikket løftet, for muligens at opdage et Værtshusskilt, saa' han en Mand, klædt som Gentleman, ile imod sig indefra en aaben Manglebod. Soldaten naaede med Nød og næppe at vige tilside for den Ukendtes Fremløb, da Gentlemanen pludselig bredte Armene ud i Luften og tumlede næsegrus til Jorden. Da Langham bøjede sig over ham, blev han vår, at den faldne laa ubevægelig med Ansigtet i en Blodpøl. I det samme hørtes et Bulder fra Boden, og det saa ud, som Mangleren allerede vilde til at lukke for Dagen. Soldaten kom straks paa Benene og ilede til for at hindre ham i hans Forsæt. Men da Mangleren saa ham nærme sig, flygtede han med høje Skrig ind i Huset. Langham følte kun ringe Forundring, thi de sidste Maaneder havde gjort ham ligegyldig og næsten sløv overfor alt, der ikke syntes ham at medføre Fare for Livet.

Med et Spring var han indenfor Disken og kastede sig straks over Grønsagerne. Han slugte Radiser, Gulerødder og tidlige Pærer mellem hinanden, saa han næppe fik Tid til at tygge. En Mugge Øl, som var blevet staaende halv drukket, tømte han i et Drag. Under dette slog der ham i Næsen en Lugt af brændt Kød, som stod og blev koldt paa en Stegepande. Han huggede just Tænderne i de første Bidder, da han hørte en Haandklokke nærme sig nede fra Staden. Men han var endnu for

glubsk og begærlig efter den nye Overflod omkring ham, til at han skulde bryde sig stort om, hvad man havde for paa Gaden.

Da han endelig saa op, opdagede han, at en Kærre standsede udenfor — og at to Mænd arbejdede med Spager for at faa den døde Gentleman op i Kærren, alt imens en tredje uafladelig svingede en spruttende Tjærefakkel og nu og da ringede med Klokken. Maden og Øllet varmede i Langhams Krop, og han følte sig som En, der langsomt begynder at vaagne.

Han hørte en skarp Harken bag sig. Mangleren aabnede sin Kammerdør paa Klem og saa paa ham med sine stikkende, sorte Øjne. Soldaten Langham lagde Haanden paa Værget, mens han proppede Lommerne fulde af Grønsager. Men Mangleren rørte sig ikke ud af Stedet, stod blot og betragtede ham med nyfigen Rædsel.

— Er du en Spion? spurgte John Langham.

— Spion, genmælede den anden, hvem er du, at du frygter Spioner? Men du har drukket af hans Ølmugge.

— Det er mig lige meget, raabte Soldaten. Jesus og hans hellige Apostle skattede en Hvedeager paa en Sabbat. — Det brænder i min Hals. Fyld mig din Ølmugge endnu en Gang.

Mangleren trak sig bagved Døren, saa at kun Næsetippen stak frem.

— Gak ud, siger jeg dig, ud — du har ikke lang Tid at leve i! Gaa, forlad Boden, gaa, tag hvad dig lyster! — Jeg skal ryge efter dig med Svovl!

Langham skælvede pludseligt: Herodes-Stuart havde ladet Protektorens døde Legeme opgrave og brænde. Nu behandledes Tilhængerne som pestsmittede.

Flygtningen rejste sig og svingede sig over Disken ud paa Gaden. Derude vendte han sig om og slængte en Skilling i Ansigtet paa Mangleren:

— Der! Tag din Sølvpenning, Judas Iskariot!

Gaden var atter folketom, Begravelsesmændene havde ført den døde bort, men i hans Blod laa Tjærefaklen og blussede og røg.

John Langham rettede med Velbehag sin lange, stærke Ryg og gik med raske Soldaterskridt ned ad Gaden mod City. Himlen mellem Husraderne straalede uden et Skyfnug paa sin blaa Dug, ikke en Vind rørte sig, og Solskinnet surrede og vuggede til Søvn. Langham var dog aldeles udsovet efter den lange Hvile og blev desuden stadig holdt vaagen af sin Frygt for at møde en Fjende.

Ved et Gadehjørne stødte han paa en Ligkærre, trukket af Mænd med Stænger og Fakler, anført af en Klokkeringer. Og nu vaagnede med et i hans Øre Klangen af utallige Kirkeklokker, der alle klemtede paa en Gang. Det kimede og sang rundt om ham; selv i det forladte Kloster paa Gadehjørnet svingede en Knebel mod sin Malmbue, saa Klokkebjælken knagede. Hele Rummet syntes ham, i dets haarde Glans, at ligne en eneste genlydende og blank Kobberkube. Under Angsten og Sulten var Lyden gledet forbi ham, men nu syntes han at svømme i et Hav af Lydbølger, som slog og klukkede mod hans Trommehinder og Tindinger.

Aldrig tilforn havde Solen tykkedes ham saa stærk og blank. Kirketaarnenes Blyhatte skinnede, som naar Sneen smelter paa Tagene en Vaarmorgen, og dog led det allerede mod Slutningen af August. Den røde Farve paa Gavlenes Korstræ bulnede af, og Græsset visnede mellem de øde Gaders Sten. Vandrenderne var mange Steder tørrede i Stykker, og Spildevandet lod efter en Times Forløb kun en sprukken, grøn Skorpe efter sig paa Jorden.

Soldaten glemte mer og mer sin Frygt. Han stod allerede midt i City, og ingen havde talt til ham. Her var dog megen Færdsel, Soldater red forbi, Karosser rullede, og i en af dem genkendte han Generalen, der var blevet Forræder — Puritaneren Monk, der var blevet Hertug af Albemarle. John Langham standsede og knyttede Næven, han slyngede en højlydt Forbandelse efter den rungende Vogn, men ingen bekymrede sig om ham eller om hans Ord. Borgerne gik sky af Vejen for ham, og da han gav nøjere Agt, saa han dem gøre lange Buer over Gaden for at undgaa at møde hinanden.

I et Gadekryds var der optændt en Brændeild, og i en Kres omkring den drev

en Flok Mænd og Kvinder af den fattige Klasse. Langham grundede over, hvad disse Mennesker tog sig for og mente, at de nys var sluppet løs fra Bedlam. Thi selv i Husenes Skygge mærkede han Solens stærke Varme, og Vandringen drev Sveden ud af alle hans Lemmer. Disse Stakler saa ud til at fryse, og de fleste holdt sig netop i den svage og skiftende Træk, saa at de omgaves af Heden og Røgen fra Ilden. Da han nærmede sig, gjorde de Plads og syntes endog med stor Omhu at vogte sig for hverandre. En af dem styrtede pludselig midt ind i Gløderne og blev liggende der. Der gik Ild i hans Klæder, men i Stedet for at komme ham til Undsætning, spredte hans Kammerater sig i stor Hast, saa at Soldaten blev ladt alene tilbage med den ulykkelige. Da han lænede sig frem for at bistaa ham, saa han, at en Blodstrøm snoede sig ud mellem Brandene.

. . . han skreg over alle de andre, slængede Tærningerne, saa det sang, og strøg idelig til sig af Guldmønten.

John Langham rejste sig hastigt og slog sig for Panden. Han mindedes Hændelsen ved Manglerens Bod og Ligkærrerne, som krydsede hans Vej. Og i samme Stund kom han sin Barndom under Kong James i Hu — hvorledes Menneskene styrtede paa Gaderne, som om Staden havde været et Slagfelt, og hvorledes Kærrerne rullede baade Nat og Dag. Og hans Mor plejede at fortælle, hvad hun bevarede i Mindet fra Dronning Marys og Kong Henrys Tider, naar Ugudeligheden var blevet den Herre Sebaot altfor skrigende. Hvorfor skulde ikke Straffedommen endelig naa Charles Stuart og hans gudløse Kavallerer, som i Paris havde lært alt det onde, de muligens ikke kunde fra Fødslen.

Han rystede sig, som for at skubbe Berøringen med de to døde af sig. Svedningen havde øget den glødende Tørhed i hans Strube, og han saa sig om blandt Gadens Skilte. Pludselig kom han til at mærke Ølsmagen i Munden og stod stille af Skræk. Tung og kold dryppede Sveden fra Haaret over det uragede Ansigt — en usynlig Haand klemte hans Strube sammen. Nu forstod han Manglerens Ord: han havde drukket af samme Ølmugge som en pestsmittet.

Men Knæene, som ved hans første Tanke truede med at svigte under ham, fik lige saa hurtig ny Styrke. Han strakte Armene over Hovedet og lo højt og længe. De forbigaaende betragtede ham sky, mens de gjorde længere Omvej end sædvanligt, for at slippe for at støde sammen med en Daare. De holdt ham for en syg, der var bleven vanvittig før Døden. Og sandelig, følte han sig ikke helt underlig i Hjernen! Det var for ham, som i et Øjeblik alle Bekymringer og al Uro væltedes fra hans Skuldre, og hans Hjerte blev let som en Ynglings, og hans Sjæl fyldtes med vild, stormende Glæde. Han var ikke ræd mere for nogen Ting mellem Himmel og Jord, og selv om Husene var begyndt at ryste eller hans Bødler havde staaet for ham eller Kaval-

lererne stormede frem som fordum ved Naseby, saa skulde det lidet have formindsket hans Livslyst. Han bekæmpede sig for ikke at tage en bleg og ængstelig Tjenestepige i sin Favn. Han lagde Haanden paa sin Mund for ikke at raabe: Gud og Republikken! Og med dansende Skridt marcherede han, som efter Musikken af Sækkepiber og Trommer, hen imod Charing Cross.

Højt over sig paa en knirkende Skiltstolpe fik han Øje paa en Trætavle, der forestillede en Mand i grøn Turban og med Skæg og Krumsabel, og under Billedet Ordet: Aureng Sebe. Indenfor de bulede Glasvinduer saa han et muntert og vindrukkent Ansigt. I næste Stund stod John Langham i Tavernens tunge og stinkende Tobaksrøg.

Et højlydt Skraal steg ham i Møde. Omkring et rundt Bord støjede et Dusin glade Kumpaner. Nogle sugede i lange Drag af skummende Ølstob, andre drak Claret af høje Bægre, atter andre nød brændt Spansk af Tinbægre, som de ikke et Minut slap ud af Hænderne. De fleste var Borgere eller Sømænd i sorte eller graa Klæder og runde, usmykkede Hatte. Men han, der sad i Højsædet, havde lagt en Hat med hvide Fjer fra sig, og hans Haar flød kæmmet og kruset ned over Spidskraven. Han bar en violet Frakke med Sølvknapper, ud af hans korte Ærmer posede hvidt Linned, Silkesløjfer smykkede Bukseknæene, og et forgyldt Sværdhæfte sad i den kunstfærdige Skærfknude. Hans Ansigt, der var raget, undtagen paa Overlæben og Hagespidsen, blussede af Vin og Varme, og Øjnene gled runde og overmodige ud over de andres Hoveder, mens hans hvide Haand skiftevis kastede de to Tærninger, skiftevis udstrøede nye Gulddynger blandt Bordets runde Vinringe.

John Langham tog en Stol og skubbede sig en Plads til ved Siden af den unge Lord. Han slog i Bordet og beordrede Sherry og en stoppet Kridtpibe. Ingen spurgte ham om noget, og snart rullede han Tærningerne som de andre. Han ejede kun et Par Shilling, men spillede som han havde været Ejer til alle Bordets Gulddynger. Hvo vidste, hvor han dulgte sig imorgen — i en Lade eller en sort Grav! Idag er idag — drik løs og gør Besked! Jo mere han drak, desto muntrere følte han sig, han skreg over alle de andre, slængede Tærningerne, saa det sang, og strøg idelig til sig af Guldmønten. Han vandt og tabte, men oftest vandt han, og Pengebunken foran ham steg og rundede sig.

Han vidste ikke hvorlænge og hvormeget han havde drukket, men det syntes ham, at baade han og Kammeraterne begyndte at tynges af Træthed. De spillede ikke længer, de talte sammen, og deres Tale var underlig. Ingen syntes at have noget at dølge for de andre længer. Den ene fortalte, at han var rømt fra Kronens Orlogsfartøjer, den anden, at han nys havde dræbt en Mand i Tvekamp. Den unge Adelsmand havde idag mistet sin Kæreste under Pesten og havde til Hensigt at fejre en lystig Begravelse. Saadan traf det sig, at ogsaa John Langham gav sin Historie til bedste, berettede om Mytteriet mod Monk, Flugten til Flandern, Tilbagekomsten, Jagten og Gemmestederne i London, og hvorledes han opholdt sig i flere Maaneder i Forstaden, uden at ane, at Pesten langsomt nærmede sig ham fra City. Han fortalte ogsaa om Morgenstundens Hændelser, og ingen forundrede sig eller anklagede ham for det skete. Alle var som Brødre, og alle Ord gik til Broderhjerterne, hvis de ikke blot gik ud i Luften.

Sikkerlig begyndte enkelte at faa ondt af den megen Vin, thi Lorden rejste sig hastigt, som om han vilde begive sig ud i Luften. Han løftede sin hvide Haand og stirrede stift og overmodigt frem for sig.

— Pesten, sagde han, jeg kan aldrig dræbes af Pesten. — Ville I vide, hvilket Middel jeg bruger mod Pesten?

Der sank som en rød Taage for Soldaten John Langhams Øjne, og han mindedes ikke andet end, at han pludselig fandt Rummet tomt og tyst. Aftenhældningen stod som sex glødende Sole i de buede Ruder og skinnede rødt paa en rød Flod midt paa Gulvet og paa den unge Lords Krave, hvis Spidser var som plettede af spildt Claret. Men da Soldaten faldt paa Knæ ved hans Side og vendte hans Ansigt opad, var Øjnene som Glas med blodige Rifter, og Fingrene krummede sig i Krampe.

John Langham saa sine Æbler og Radiser rulle ud paa Gulvet, hans Fingre famlede begærligt over Bordet og i den dødes Lommer. Ikke en Dukat undslap ham, han undede ikke engang Værten Betaling for Kalaset, inden han med posende Bukselommer og struttende Frakkeslag varsomt steg ned ad Tavernens Trapper. Al Skyhed og Forfærdelse var forbi, han raabte Smædeord efter Gardepatrouillen fra St. James, og han kyste alle de skrigendeUngmøer, som ikke kom af Vejen for ham. Hele Verden var hans Stuegulv og den nedgaaende Sol en Dukat, som han ret nu skulde stoppe ned til de andre.

Hans Vandring forekom ham mer og mer et Triumftog, men ved et Hushjørne fangede han en knibsk Jomfru, som gav sig til at græde, støttet mod det haarde Kalkpuds, og hun blev ham en god Støtte paa hans Vandring ned mod Themsen. Thi hans Knæ begyndte at svigte, hans Syn blev svagere, og stundom stod han stille for at læse en Bøn over en Brændeild eller synge en Psalme foran en ventende Karosse. Han følte, at Livet undflyede ham, men han var ved godt Mod, thi han skulde dø som en rig Mand og Begravelsen fejres med alskens Pragt. Jorden vuggede under hans Fødder, det bølgede og skvalpede omkring ham og han følte sig sejle ud paa det evige Livs Flod, i hvilken Himlens Stjærner spejlede sig, men Himlens Stjærner var kun Blussene og Lygterne i Staden Retfærdighed.

Hans Vandring forekom ham mere og mere som et Triumftog, men ved et Hushjørne fangede han en knibsk Jomfru . . .

— — — — — — —

Da Soldaten John Langham endelig vaagnede, bankede og ringede hans Tindinger, saa han troede at ligge under Kneblen i den største Klokke i St. Paul. Han rejste sig med Møje fra Tovrullen agten for Masten og morede Kaptajnen med dumme Spørgsmaal om sin Begravelse og om de saliges Boliger. Han kaldte Kaptajnen Mylord Protektor og forundrede sig over Dukaterne i sine Lommer. Først efter at der var bleven budt ham saltet Faarekølle og han havde tømt tre Glas aqua vitæ, saa ogsaa han, at Staden forude var Calais. Derefter spurgte han sin unge Hustru om hendes Navn, og om hun vilde være hans Hjærtenskær og tage ham til Ægte i det nye Land.

EN RADIKAL KUR

AF

AUGUST BIRCH

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Naar man i vore Dage ser de utallige skuespillergale Mennesker af begge Køn, der løber grasat om og skaber sig til Nar paa Asfalten, plager Teaterdirektørerne og nær piner Livet af Forældre og Søskende — saa lyder det næsten utroligt, at vort kongelige Teater i Aaret 1812 ligefrem maatte lade indrykke et Avertissement i „Dansk Statstidende“, hvorefter unge Mænd med Lyst og Anlæg for Scenen anmodedes om at melde sig til Prøve og eventuel Antagelse.

En af disse unge Mænd, der fulgte Opfordringen, var den to og tredive aarige Stiftsfysikus i Flensborg, Dr. med. I. C. Ryge; næstfølgende April debuterede han som „Palnatoke“, og siden da hævdede han lige til sin Død ubestridt Pladsen som Skandinaviens fortrinligste sceniske Kunstner.

Talentet gik i Arv til hans yndefulde Datter Natalie Ryge, der 1837 første Gang betraadte Skuepladsen i „Valborg“s Rolle, og fra samme Aften af blev alle Københavnernes forgudede Yndling, indtil hun tolv Aar senere bød Teaterlivet Farvel for bestandigt og ægtede Grev Ahlefeldt-Laurvigen.

* * *

Den Gang Arveprins Ferdinand af Danmark 1827 holdt Bryllup med Frederik den Sjettes Datter Karoline, havde den gamle Konge først efter store Betænkeligheder givet sit Samtykke til denne Mariage. Monarken var jo som bekendt en overmaade omhyggelig Familiefader, og Prinsen nød som Erotiker desværre just ikke det bedste Lov, særlig ikke hvad Troskab og Stadighed angik; det sagdes rent ud, at han havde et alt for aabent Øje og Hjerte for det smukke Køns Fuldkommenheder, og at han i saa Henseende langt bedre vilde været paa sin Plads som eventuel Tronfølger i et eller andet muhamedansk Sultanat end netop her i vort rosenblussende Danas Have.

Paa selve Bryllupsdagens Morgen tog derfor Majestæten sin vordende Svigersøn under fire Øjne og holdt et længere moralsk Foredrag, som til Tema havde hint stærkt omdebatterede Bud, der følger umiddelbart efter det femte og lige før det syvende. Den nøjagtige Ordlyd har Samtidens kongelige Historiografer ikke optegnet, men Pointet var, at Prinsen skulde times al Landsens Ulykker, hvis Karoline nogensinde fik gyldig Grund til at beklage sig over ham som Ægtemand, og Formaningen sluttede med et Par kraftige Hentydninger til Blaa Taarn og Kristiansø, hvad Ferdinand umuligt kunde misforstaa, hvor gerne han end ellers havde villet! — —

Saa meget som en nødvendig Indledning, særlig for den yngre Generation; nu følger Historien kort og fyndig.

* * *

En smuk Eftermiddag sidst i April sad Dr. Ryge og læste sin Avis. Foran ham paa Bordet stod den halvt tømte Kaffekop, medens Tobaksrøgen fra hans lange Pibe strøg ud ad det aabent staaende Vindu. Lige over for i Rosenborg Have var Træerne i Spring, og hvor de kvidrende Finker satte sig paa Kvistene, dryssede brune Knopskæl langsomt mod Jorden.

Over Kunstnerens godmodigt-joviale Ansigt laa et Udtryk af inderligt Velvære, thi med Rette følte han sig som en lykkelig Mand: han havde sét sit Livs højeste Maal naa't, det at blive en beaandet Fortolker paa Scenen af de store Digteres Værker; hans Vej havde været blomsterstrø't, og et taknemmeligt, forstaaende Folk havde Aften efter Aften tiljublet ham Tak. Og

Ved at høre disse Ord, stillede Ryge ogsaa Piben fra sig; Sagen blev ham alvorlig, thi saadan havde hans kække, livsglade Datter aldrig endnu talt til ham før.

Ved at høre disse Ord, stillede Ryge ogsaa Piben fra sig; Sagen blev ham alvorlig, thi saadan havde hans kække, livsglade Datter aldrig endnu talt til ham før.

„Hvad er der da i Vejen?" vedblev han deltagende og tog hendes Haand, „tal du kun frit ud, min lille Øjesten; der eksisterer jo ikke den Del eller Ting her paa Guds velsignede Jord, som jeg ikke vilde hjælpe dig med, naar bare jeg kan!"

Den store Kunstners Røst lød saa inderlig og saa trøstefuld, at et tæt pakket Teaters Publikum vilde have aandet op i sikker Tro, paa, at d e n Mand nok skulde hjælpe, hvad der saa end var i Vejen. Ogsaa den unge Pige følte sig beroliget; hun lod sig glide ned paa Stolen lige over for sin Fader og begyndte:

„Det, jeg har paa Hjerte, er, at en Herre, en f o r n e m Herre, i den sidste Tid forfølger mig — ja, han ikke blot forfølger mig, men han ogsaa fornærmer mig, og bliver det ved, vil han aldeles ødelægge mit Rygte og dermed hele min Fremtid!"

Hun standsede og saa' et Øjeblik spørgende op paa sin Fader, der eftertænksom strøg sig om Hagen og skød Kalotten til Vejrs.

„Bliv kun ved!" sagde han med behersket Ro, hvorpaa hun fortsatte:

„I flere Maaneder har nu denne Herre vist sig paatrængende mod mig uden aller fjerneste Anledning fra min Side. Han ikke blot hilser mig paa en modbydelig fidél Maade, men han forsøger tilmed at standse og tiltale mig paa Gaden! Bag Kulisserne begynder de at sladre om det og godte sig paa min Bekostning, ja, jeg har endogsaa maattet taale forblommede Uforskammetheder i den Anledning. Nu i Dag paa Kunstudstillingen paa Charlottenborg for-

nu for faa Dage siden var endelig ogsaa d e n store Glæde bleven ham til Del, at hans Yndlingsdatter Natalie ved sin Debut aabenbarede sig som Kunstnerinde af aller ypperste Rang!

Dr. Ryge forstyrredes i sit hyggelige d o l c e f a r n i è n t e ved at høre lette Trin bag sig; det var hans fejrede Datter, der traadte ind klædt i elegant Promenadedragt og med Datidens obligate Knækparasol i Haanden. Hun saa' mod Sædvane stærkt echaufferet ud og havde i det hele taget noget vist skræmmet over sig. Faderen blev straks opmærksom herpaa; han lagde Avisen fra sig og betragtede hende med den erfarne Læges prøvende Blik.

„Hvad er der passeret?" spurgte han. „Har nogen af dine misundelige Kolleger der ovre nu igen været paa Spil?"

To store Taarer rullede langsomt ned over den unge Piges Kinder, idet hun svarede:

„Ak nej, Papa! Det véd du nok, jeg slet ikke tager mig nær . . . . men det er noget meget værre, og hvor nødigt jeg end vil, maa jeg dog nu søge Raad og Beskyttelse hos dig!"

fulgte han mig fra den ene Sal til den anden, og endelig var han fræk nok til at kaste denne Billet ned i min Parasol!"

Hermed rakte hun Faderen et i en Trekant sammenfoldet lille rosarødt Papir, som han lukkede op og læste. Med en rædselsfuld Ortografi stod der prentet:

„Vidunderlige Jomfru Ryge!

Længe nok har mit Blik alene frydet sig over Deres Dejlighed, men Hjertet fordrer ogsaa sin Ret! I Aften spiller Deres Hr. Fader, men De er fri! Jeg skal da tillade mig personlig at søge Dem i Deres Hjem for at bevidne Dem min dybeste Beundring og Hengivenhed!"

Som om han havde brændt Fingrene, smed Ryge Billetten paa Bordet, saa den fejede hen over den blankpolerede Flade og gled ned paa Gulvet. Derefter rejste han sig og gik et Par Gange frem og tilbage i Stuen.

„Den Mand, som har skrevet det, véd absolut ikke, hvad han gør!" udbrød han endelig.

„Jo, desværre," svarede Datteren resigneret, „det véd han n e t o p, og han véd ogsaa, at han i sin høje Stilling er uangribelig!"

„Hvad for noget, er du bleven forrykt?" raabte Ryge, „hvem i Djævelens Skind og Ben er han da?"

„Kære Papa maa ikke blive saa hæftig," mildnede Natalie, „vedkommende Herre er ingen ringere end . . . ."

Her bøjede hun sin Mund op mod Faderens Øre og hviskede et Navn.

„Den infame Libertiner!" bruste den vrede Kunstner op igen, „ja, lad ham blot vove sig ind i mit Dueslag, jeg skal lære ham, hvordan man fanger forlibte Hankatte paa Kærlighedsstien! Tag dit Overtøj af, min Pige, og bliv roligt her hjemme i Aften; du skal give en ganske lille Rolle . . . . bare som Statistinde, forstaar du, ikke videre. Gaa kun ind paa dit eget Værelse, saa skal jeg om lidt komme og instruere dig!"

Datteren, som var vant til blindt at adlyde, gjorde ingen videre Indvendinger men trak sig stiltiende tilbage.

Da hun var gaaet, maalte han igen Gulvet med lange Skridt og mumlede:

„Naa, saa Dr. Ryge spiller i Aften paa Teatret . . . . nej, højstærede Samtidige, Dr. Ryge optræder i sin egen Stue, det kan De være overbevist om!"

Efter denne lille Monolog satte den forhenværende Stiftsfysikus sig ned og skrev sin egen Sygemelding, hvad dog ikke voldte nogen bemærkelsesværdig Forstyrrelse i Programmet paa Kongens Nytorv, da den forholdsvis ubetydelige Rolle, han skulde udføre, var dubleret; der kom altsaa ikke en Gang rød Plakat.

* * *

Samme Aften Klokken hen ved otte ringede det dæmpet paa Dr. Ryges Dør i Kronprinsessegade, og Natalie selv lukkede op for en lille væver Herre, der holdt en uhyre Buket røde Roser i Haanden.

Han bukkede med et affabelt Smil og frembragte en gurglende Lyd omtrent som den, de theologiske Studerende maa øve sig i, naar de læser Hebraisk; det lød mere besynderligt end egenlig smukt.

„De ønsker at tale med . . . .?" spurgte hun.

„T a l e er ikke Ordet, dyrebare Frøken, t i l b e d e er det sande Udtryk!" svarede han og trængte sig ugenért ind i Entréen.

Den unge Skuespillerinde lod, som hørte hun ikke denne sidste galante Udtalelse og aabnede Døren til Dagligstuen, hvorpaa begge traadte ind.

Her i disse hyggelige Omgivelser syntes den lille vimse Herre ret at føle sig i sit Es. Med rivende Tungefærdighed tog han Ordet:

„Her bringer jeg Dem veritable Roser fra Rosenborg Driverier — ak, maatte til Gengæld nu ogsaa jeg kunne sige: min yndigste Rose er funden! Bedaarende Valborg, i Overmorgen har vi Skøn Valborgs Dag, hvem der da var Aksel blot en eneste lille øm Hyrdetime! Foraaret er dog Aarets dejligste Tid, Hjertet længes og banker saa højst mærkværdigt; Græsset smiler saa blødt, og alle disse smaa Anemoner og andre Urter, de dufter! Aa, Natalie . . . . eller lad mig sige Nalle . . . ."

Særlig denne sidste mindre smagfulde Forkortelse af det i Forvejen just ikke overvættes vellydende Kvindenavn syntes at have en vis mekanisk Virkning paa Døren ind til Sideværelset, thi den sprang pludselig op, og Ryges mægtige Skikkelse viste sig paa Tærskelen. Hans Ansigt var blegt og Læberne fast sammenknebne, kun Øjnenes Blink talte — men det Sprog var da forresten ogsaa tydeligt nok.

Den lille Herre stoppede befippet op midt i sine erotiske Udgydelser, rømmede sig forlegen og dukkede Hovedet en Kende, ganske som havde han Fornemmelsen af, at et vældigt Tordenvejr nu stod lige over Byen. Et Øjeblik tydede Situationen paa almindelig Forstènelse, men saa kom der til Gengæld bag efter saa meget desto mere Liv over Personerne.

Derefter vendte han sig om mod den selvbudne Gæst, der gjorde en ret ynkelig Figur, forskanset som han holdt sig bag en Lænestol.

„Natalie, gaa op til Justitsraadens og bliv dér saa længe, til jeg henter dig,“ befalede Ryge strengt; jeg har noget Privat at afhandle under fire Øjne med denne Kavallér her!“

Datteren adlød og fjernede sig, hvorpaa Doktoren omhyggeligt aflaasede begge Dørene. Derefter vendte han sig om mod den selvbudne Gæst, der gjorde en ret ynkelig Figur, forskanset som han holdt sig bag en Lænestol. Han syntes ligefrem at skrumpe mere og mere ind, jo længere den kæmpestore Husherre stirrede paa ham.

Endelig brød Ryge Tavsheden:

„Du har beæret mit ringe Hjem med et Besøg, lille Ven,“ sagde han, „men skønt Visitten jo strengt taget ikke gælder mig, tillader jeg mig dog som Familiens Overhovede at tage mod dig paa min Datters Vegne! Det træffer sig saa heldigt, at jeg netop i denne Tid indstuderer Stærkodder; han var som bekendt lidt voldsom og hensynsløs, naar man fornærmede ham, og da du har fornærmet mig gennem min Datter, vil jeg blot gøre dig opmærksom paa, at det er Doktor Ryges Klinik for Massagebehandling, du har forvildet dig ind i! Ja, Kuren er ganske vist noget radikal, men forhaabentlig virker den ogsaa probat!“

Med disse meget forjættende Ord trak den frygtelige Læge en forsvarlig Tamp op af Baglommen og gjorde et Par Skridt hen mod sit Offer, som — det skal siges til den lille galante Herres Ære — ikke straks lod sig godvilligt fange. Tvært imod begyndte en overmaade drastisk Jagt, hvori ikke blot Etagèrer med tilhørende Nipsgenstande men ogsaa Stole og Borde tog levende Del.

Under Forfølgelsen havde Natalies Tilbeder allerede af Faderen modtaget adskillige drøje Hip, der sikkert stod i skærende Modsætning til de blide Følelser, han nærede for Datteren, men Enden paa Legen kunde i Længden ikke være tvivlsom. Ved at vælte Lænestolen demolérede Dr. Ryge den sidste Skandse og holdt nu sin Fjende

saa fast i Kraven, at yderligere Flugt var umulig.

„Nu leger vi Tampen brænder og at jeg har fundet den!" forklarede Natalies Ophav med en Mine, som tydede paa alt andet end spøgefuld Leg, og saa begyndte Bombardementet:

„Tju—tju—tju! Jeg skal nalle dig!"

For hvert vel ført Slag lagde Tampen sig smidig-sej ned over Delinkventens Ryg lige fra Skulderen til det Sted, hvor Menneskets fire ufuldkomne Halehvirvler sidder skjult.

„Av—av—aa—oh!" jamrede den haardt prøvede Elsker.

Endelig, da der blev en lille Standsning i Eksekutionen, rettede Synderen sig med Besvær og søgte at paatage sig en saa imponerende Air, som Omstændighederne tillod.

„Tag Dem i Agt for, hvad De gør," gispede han, „jeg er Hans kongelige Højhed Arveprins Ferdinand!"

Denne truende Oplysning forfejlede dog totalt sin Virkning paa Dr. Ryge, hvis Ansigt tvært imod blev endnu mere bistert, da han svarede:

„Naa, saa du er oven i Købet saadan en nederdrægtig Æsel, at du vil lyve Hans rare kongelige Højhed den Slags Slyngelstreger paa? Det er jo ikke langt fra Majestætsforbrydelse — det skal du have dig endnu en Omgang for!"

Og igen gik det lystigt løs, til Dr. Ryges Arm var træt. Saa kylede han Tampen hen i et Hjørne af Stuen og lukkede Døren til Entréen op.

„Skrub dig nu hurtigst muligt ned ad Trapperne," kommanderede han, „saa skal du slippe med det, du har faaet, for denne Gang!"

Man kan just ikke paastaa, at Hr. Urias fløj afsted som en Pil, men efter Omstændighederne forsvandt han dog temmelig hurtigt. Uden for Porten stod han et Øjeblik stille og trak Vejret, da Vinduet paa første Sal aabnedes og Dr. Ryges Stemme lød der oppe fra:

„Du glemte dine Roser!"

Og som en sidste Afskedssalut fik han hele Frier-Buketten med et vældigt Klask fyret ned i Hattepulden.

Umiddelbart efter gik Dr. Ryge i Lag med at stille de væltede Møbler i Orden; derpaa vaskede han sine Hænder, hvad en Læge jo altid gør, naar han har haft en ubehagelig Patient under Behandling.

„Nu tror den uskyldige lille Natalie, at jeg kun har talt alvorligt og indtrængende til ham som en bekymret Fader," mumlede han, „ja, mine Meddelelser var jo ganske vist meget alvorlige og indtrængende — men desto lystigere bliver vel det lille Efterspil i Morgen!"

* * *

Klædt i fineste Selskabsdragt indfandt Dr. Ryge sig næste Formiddag i Forværelset paa Arveprins Ferdinands Palæ.

„Der kan absolut ikke tilstedes nogen Avdiens i Dag," snøvlede Lakajen affejende, „Hans kongelige Højhed er syg og holder Sengen!"

„Det véd jeg," svarede Skuespilleren med uforstyrret Ro, „men jeg er Stiftsfysikus, Doktor medicinæ Ryge og kommer netop for at se til Hans kongelige Højhed i Anledning af Ildebefindendet!"

Lakajen vég duperet til Side med en høflig Bøjning og gik gennem forskellige Gemakker efterfulgt af Ryge; endelig aabnede han en sidste Dør og lod den celebre Videnskabsmand & Kunstner træde ind i Sovekammerets Allerhelligste.

Hans kongelige Højhed Arveprins Ferdinand laa ganske rigtigt i Sengen omhyggeligt tildækket med et Edderduns Tæppe; han saa højst lidende ud, og hver Gang, han kom til at gøre den mindste ufrivillige Bevægelse, gled en smertefuld Trækning over hans Ansigt.

Ved at se denne uventede Gæst saa pludseligt træde ind og langsomt nærme sig Sengen var Patienten paa Nippet til at besvime af Skræk. Mindets Magt er som bekendt ofte stor, og særlig i Forbindelse med en mindre god Samvittighed kan dens Virkning være rent ud overvældende.

„Gaa De kun, jeg skal kalde paa Dem, hvis det behøves!" befalede Dr. Ryge Lakajen.

„Hvordan kommer De her paa Palæet, tilmed uanmeldt helt ind i mit Soveværelse, naar jeg ligger syg?" spurgte Prinsen, idet han samlede al sin Kurage.

„Deres kongelige Højhed maa undskylde min Dristighed," svarede Skuespilleren med et ærbødigt Buk, „men en Sag, som angaar Deres kongelige Højheds Ære, tvinger mig her hen. Hvis det er mig allernaadigst tilladt at tale et Øjeblik, skal jeg straks lægge Situationen klar! Som det muligvis er Deres kongelige Højhed bekendt, har jeg en Datter: en ærbar, uskyldig ung Pige, tør jeg med Faderstolthed forsikre! Hun er i den senere Tid bleven efterstræbt og fornærmet af en halvgammel Udhaler, og trods hendes tydelige Tilkendegivelse af Modbydelighed for Slynglens hele uappetittelige Personage, drev han sin Frækhed saa vidt, at han i Gaar Aftes ved Otteliden trængte ind i vort Hjem; han troede nemlig, jeg spillede paa Teatret. Et lykkeligt Tilfælde vilde imidlertid, at jeg var hjemme og kunde tage mod ham ganske, som han fortjente det. Med andre Ord: jeg gav ham en grundig korporlig Revselse!"

Fortælleren gjorde en kort Kunstpavse, idet han fæstede sit forskende Blik paa Arveprinsen, der gennemisnedes af stille Gysen og næsten uhørligt stønnede:

„Aa, Gud — ja, da!"

Derefter fortsatte Dr. Ryge:

„Nu først kommer det, der personligt vedrører Deres kongelige Højheds Ære! Da Fyren mærkede, at Legen blev Alvor, søgte han at redde sig ud af Klemmen ved en ganske nederdrægtig Løgn — han paastod nemlig, at han var ingen ringere end Arveprins Ferdinand af Danmark! En saadan Frækhed bør dog ikke taales, og jeg henstiller derfor, om det ikke er rigtigst, at jeg ufortøvet melder Sagen til Politidirektør Bræstrup, for at der kan komme en nøjagtig Undersøgelse i Gang og Forbryderen blive straffet?"

„Min kære Hr. Doktor," indskød Prinsen, „Situationen er jo yderst pinlig for mig!"

„Det kan jeg saa godt forstaa," svarede Ryge deltagende, „det maa jo smerte Deres kongelige Højhed i aller højeste Grad at være bleven behandlet paa den Maade! Selv et rent borgerligt Menneske, som jeg, vilde føle mig meget ilde berørt — hvor meget mere da en Prins af Blodet!"

„Jeg takker Dem særdeles for Deres Hensynsfuldhed, hvad min Person angaar," svarede Prinsen, „men ikke desto mindre .... jeg ønsker absolut ikke Politiets Indblanding. Netop som Medlem af Kongehuset maa jeg holde paa, at Sagen helst bliver omtalt saa lidt som muligt i Folkemunde!"

„Maaske har Deres kongelige Højhed Ret i, at man ikke bør melde noget til Bræstrup," indrømmede Dr. Ryge eftertænksomt, „Skandalen vilde da proklameres alt for officielt! Det bedste var uden Tvivl ligefrem at underrette Hans Majestæt, Deres høje Svigerfader, om Historien og alle dens Enkeltheder?"

Ved at høre dette Forslag syntes Arveprinsen at nærme sig sine Smerters Kulminationspunkt. Han stønnede svagt uden at kunne samle Tankerne til noget Svar.

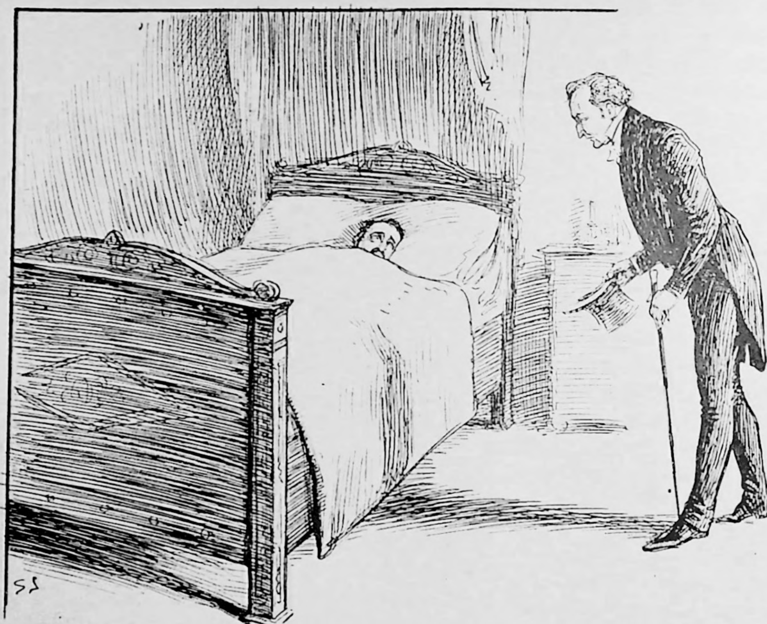
„Hans Majestæt er meget streng, naar det gælder de Oldenborgske Familieanliggender!" stammede han endelig.

„Det véd jeg!" svarede Ryge. „At tænke sig — hvis nu jeg havde tabt Kontenancen over hans frække Paastand, saa vilde Bæstet ikke blot være løbet sin Vej ustraffet, men hele Skammen vilde hængt paa Deres kongelige Højheds Kappe; for han havde virkelig faaet sig maskeret i Ansigtet, saa han lignede Deres kongelige Højhed aldeles forbavsende! Hvad for Ubehageligheder vilde ikke kunnet være bleven Følgen? Majestæten havde blandet sig i det .... Arveprinsessen var bleven ulykkelig! Ja, for det Asen maatte dog vide, at Deres kongelige Højhed tilmed er gift og har en saa fuldt ud hengiven og opofrende Gemalinde, direkte Ætling af tolv Konger Mand efter Mand! Jo mere, man tænker over Sagen, desto nederdrægtigere bliver den .... min Tanke ligefrem svimler!"

„Berolige Dem, berolige Dem, bedste Hr. Doktor!" trøstede Prinsen. „De siger jo, at De allerede har givet min stygge Dobbeltgænger en alvorlig Tilrettevisning?"

Ryges Ansigt ligefrem straalede af Glæde, da han svarede:

„Jeg er overbevist om, at han i Dag uden yderligere Behandling kunde serveres som det delikateste Bankekød for den mest lækkersultne Kannibal i hele Afrika! Deres kongelige Højhed kan slet ikke gøre Dem

Hans kongelige Højhed Arveprins Ferdinand laa ganske rigtigt i Sengen, omhyggelig tildækket under et Edderduns Tæppe.

Væsens Nederdrægtigheder!"

Med et dybt Buk tog Ryge Afsked, men da Døren havde lukket sig efter ham, løftede Arveprinsen trods al Ømhed Haanden og knyttede den truende.

„Aa, det Afskum, den Bøddel!" stønnede han. „Først mørbanker han mig og bag efter gør han Nar af mig i mit eget Palæ, mens jeg ligger som en halvdød Job — eller hvad det nu var, han hed, den gamle Apostel! Men det lover jeg mig selv: hans forbistrede Tøs gør jeg aldrig min Opvartning tiere! Jeg behøver sgu foreløbig heller ingen Massage mere, som han kalder det, den Grobrian! Aa, Gud, ja! Naar han nu endda vilde holde ren Mund med hele den ubehagelige Geschikte, saa hverken Svigerfader eller Karoline faar noget at vide . . . . for ellers kommer der min Sandten endnu et Eftersmæk! Aa, Gud, ja, da! Gid Fanden havde ham og hele hans Familie med Kone og Børn!"

noget Begreb om, hvor syndigt jeg tærskede ham igennem!"

Prinsen, der jo ikke turde bevæge andet af Legemet, gav kun et bejaende Nik med Hovedet som Tegn paa, at han forstod; men Smilet var noget bittert.

„Deres kongelige Højhed har sandelig et alt for ømt Hjerte," sluttede Doktoren. „Jeg skal selvfølgelig respektere Deres Ønske nu, da jeg har gjort min Pligt og bragt Meddelelse paa rette Sted om dette mystiske

DEN GAMLE FRA TORDINANO

EN HISTORIE FRA PESTEN I ROM 1656

AF

BØRGE JANSSEN

Det er i selve den Gud elskende Stad Roma.

Gud elskende? — Aa ja, kan hænde, dog synes det, som den gode Gud, alle Helgene og Madonna ej er særdeles stærke i deres Kærlighed; for Tiden er 1656 under den fromme Pave Alexander den Syvendes Pontefikat, og just da er der Pest og onde Dage i den hellige Stad.

Paven har befalet, at ingen maa undlade at gaa til Messen; men da det tidt midt under denne sker, at Folk giver et Skrig og styrter døde om, gives der dog dem, der ej lyder Pavens Bud, men lukker sig inde, stænger Døre

og Skodder og derpaa ryger med Enebærris for at jage alle ilde Dunster paa Flugt til Campagnen, hvorfra de vel er kommet.

Men kanske er det just Straffedommen for denne ilde Ugudelighed, der gør, at Gud Herren løfter sin Ferle til end tungere Slag, i hvert Fald hvæsser Døden sin Le stærkere fra Dag til Dag, og saa vred er Gud, at det ej en Gang hjælper, at Kirkeklokkerne klemter fra Morgen til Aften, at Munke og Præster gaar i Procession med indviede Faner, skønne Helgenbilleder, ja, med selve den hellige Hostie — alt omsonst, alt omsonst!

Paa Altrene fremlægges saa de herligste Relikvier: en Splint af Korset, en Gren af Tornekronen, en Draabe af Jomfru Marias livsalige Modermælk — og Hs. Hellighed læser selv Messen i Capilla Sextina, ja, han stiger endda selve St. Peters Dag op i Peterskirkens Benediktions Loggia og velsigner det forsamlede Folk dernede paa Peterspladsen.

Skønt er det at se, Solen lyser over Tusinder og atter Tusinders brogede Bølge, saa med ét bliver der stille; thi dér paa Loggiaen glimter det i de pavelige Hellebarderes blanke Vaaben — nu i Paafuglevifterne og nu: Tusinderne dernede synker i Knæ, mens alle Hoveder blottes, alle Nakker bøjes; for dér i Solens straalende Lys staar den hellige Fader med den tredobbelte Krone. Han er hvid fra Isse til Fod, nu rækker han Fingren med den hellige Fiskering velsignende over de bedende Tusinder.

Ingen Lyd høres — jo, nu: et Skrig, Hovederne rundt om løftes, ve, ve, nu springer en gammel Kvinde højt til Vejrs, river sig i de graa Haartjavser, hyler som en besat, styrter om, er død — — ve, ve, lyder det dæmpet over Peterspladsen, alle springer op, viger skræmt til Side for Liget, som ligger dér ene paa den tomme Plads midt i den brændende Sol.

Og Menneskebølgen vælter sig atter frem over Pladsen, en Summen af Stemmer stiger mod Benediktionslogen, hvor Paven staar bleg og skælvende.

„Ve, ve," lød Raabet, „hun døde under Pavens Haand —"

„Han har onde Øjne!"

„Han kan ej frelse os —"

„Ve, ve!"

Og Menneskeskaren flyr, mens Paven vakler bort.

Fra denne Dag ser det ud, som Romerne ej mer elsker Gud.

I Kirkerne, hvor de bedende Skarer tilforn fyldte hver Krog, hvor man trængtes om Altrene og brødes for at faa et Stænk fra Præstens Vievandskost, ej at tale om den Lykke at faa Lov at røre ved en af de velsignede Relikvier, ja, dér er nu tomt, — Klokkerne ringer og ringer; kalder og kalder, men ingen kommer.

Ude i Staden svinger Gud sin Ferle.

Daglig dør Hundreder paa Torve og Gader, i Gyder og Gænger falder Folk til Jorden, og alle flyr dem, man lader dem dø som Hunde, herreløse Hunde. Tiggermunkene, som skulde bære de døde til Graven, er ingen Steds at finde, nogle siger, at de har lukket sig inde i deres Klostre, hvor de nu sidder og drikker Frascati, til de er mere Dyr end Mennesker.

Men snart er der ej nogen til at prædike Moral for dem; thi alle gribes af Tørst efter Vin, efter Kvinder, efter alt, hvad godt kan være, men som tiere er ondt. Kun de døende vil ingen række en Læskedrik, og hvor der er Kors paa Døren, gaar alle langt udenom. Mændene flyer fra deres døende Kvinder, Børn døer af Hunger ved den døde Moders Bryst.

Over Roms syv Høje kredser Ravne og Gribbe, og Klokkerne ringer og ringer, raaber om Frelse, men Gud vil ej høre.

Og Romerne, som før fyldte Kirkerne, fylder nu Osterierne eller de Steder, som værre er, alle Laster gaar i Svang, alle drikker og elsker sig fra Vid og Sans.

Fornemme Patriciere af de Collonnaer og andre store Slægter giver Fest efter Fest, Silke rasler, Roser dufter, Vinen perler, og i Paladsernes Haver i Skjul af Pinje og Cypres lyder hede Ord, og Kys og Favntag gives.

Hvortil Dyd og Moral, hvortil alle disse gamle dumme Sager? I Morgen den Dag banker Døden kan hænde paa, og det hele er forbi! Nyt Tiden, før det er for silde, kys og elsk din Beatrice, din Francesco, før Læberne bliver blege, Hjærtet dødt og Brystet koldt.

Og de døendes Skrig og Rallen drukner i Larmen fra klingende Instrumenter, fra Dolcian og Fløjte, fra Krumhorn og Hobo, Dansen gaar, og Døden kommer.

Da begynder der at gaa sælsomme Rygter over Rom.

Først hvisker man, saa taler man højt, saa det naaer helt til Hs. Hellighed, der i Vaticano sidder og græder over Verdens Ondskab og Herrens Straffedom.

Og det, han hører, er, at en ny Pest maa have holdt sit Indtog i Rom.

Men ingen forstaar Pestens Art; thi denne er saa sælsom. Altid gaar den Kvinderne forbi, kun Mændene rammer den, og dertil stedse Mænd, som har Hustruer, der gerne vil være deres Husbond kvit. Sært nok, at den skønne Markesa Lancellotti, som nyssens maatte lade sig vie til den gamle Markese, uden at man saa' de mindste Tegn af Pest eller Dolk — ja, for havde det endda været den skønne unge Salviatis Dolk, der havde ramt ham, da var det til at forstaa; thi Gud, Madonna og alle i Rom vidste da, at Francesco Salviati var den dejlige Markesas Elsker.

Og gik det ej paa samme Vis med Massima alle Colonna, med Signor Piombino, Rospigliosi, Farnese, Ruspoli og mange andre gamle, brave, men ej til Elskov genegne Ka-

valerer, raske gik de til Sengs, inden Morgen var de døde.

Men skønt Doctores, Badskær og Medici svor paa, at disse Mænd ej var døde af Pest, saa var det dog sært, at denne ilde Død bredte sig over hele Rom fra Tiberbred til Tiberbred, ja, til Tiberøen med, og stedse var det Mændene, de gamle, de svage, der maatte dø fra deres unge, smukke, varme Kvinder.

Paven deroppe i Vaticano korsede sig, bad, gruede og endte med at kalde sin Governador, Monsignore Ballanzano, der skulde sørge for Stadens Sikkerhed.

Og den hellige Fader talte længe og geheimt med ham, og det endte saa, at Monsignore fik Paalæg om at lade Sagen undersøge paa det nøjeste.

Til en Begyndelse lod man fængsle forskellige unge smukke Enker, der om Dagen jamrede og græd over deres kære hedengangne Husbonder, men om Natten lod sig saa passelig trøste med Panteleg og Elskespil. Men der var intet Udkomme med disse smukke unge Kvinder. De vilde ej tilstaa det mindste.

Saa lod Monsignore nogle Lig opgrave; de skulde paa det nøjeste undersøges, at man kunde komme under Vejr med, om de arme havde faaet Gift. Men nej! Om det nu var, fordi de gode Kemister og Doctores ej var saa kløgtige, eller hvad Grunden kunde være, nok er det, de fandt ej mindste Spor af Gift.

Monsignore Ballanzano aflagde da underdanigst Rapport til Hs. Hellighed; men han var ej tilfreds dermed; man s k u l d e have Lys i dette onde Mørke, koste saa, hvad det siden maatte koste!

Monsignore satte da alle sine Spioner ud, lovede dem gode Ducører; men længe varede det dog, inden man fandt det mindste Spor. Længe havde man holdt Øje med alle, der nyssens var blevet Enke, særdeles hvor hun var ung og han gammel, eller hvor der var Arv at vente. Særdeles udspejdede man, hvem disse Kvinder havde deres Gang hos, eller hvem, der ofte besøgte dem, og da var det tilsidst, at en snild Spion kom under Vejr med, at en gammel Enke, der boede i Tordinano nær Fængslet, næppe var af dem, der aleneste arbejdede paa sin Sjæls Salighed, hvilket dog er alle gode Kristnes fornemste Pligt og Skyldighed.

Det besynderlige ved denne gamle Kone var, at alle de Kvinder, der besøgte hende, og det var mange, for hun var nemlig synsk, kunde spaa og skaffe én Kærester, at alle disse gærne havde den Sorg inden kort Tid at blive Enke. Nu udspionerede man den gamle Kvinde og hendes Gæster paa bedste Maade, ja, man lod endda flere Gange Kvinder, der kom fra hende, gribe, for at undersøge om de ikke hos sig havde en eller anden Gift, den gamle havde flyet dem. Men nej, alt forgæves! Ogsaa trængte man ind til den gamle, undersøgte alt fra Kælder og til Loftsluger; men det eneste, man havde ud af det, var, at hun hylede og skreg som en besat, medens hun paakaldte den gode Guds Moder, der skulde vidne, at hun var uskyldig.

Atter havde Governadoren Foretræde hos den hellige Fader, men heller ikke denne Gang vilde han lade sig nøje med de givne Efterretninger; Lys skulde der i Mørket. Nu var det, som den gode Gud begyndte at lade den onde Pest, der saa længe havde hærget Staden, mildne sine Svøbeslag, men som den tog af, tog den anden Pest mere og mere til; dog saa sandt, at Gud er god, saa sandt vilde Hs. Hellighed, at Monsignore skulde skaffe Klarhed!

Saa blev de rige Belønninger sat op, ja, det hedder sig endda, at Paven lovede Absolution paa Livstid for den, der kunde løse den uhyggelige Gaade. Og det hjalp, for hvem vil ikke gærne have Lov at synde hele Livet igennem, uden at han mere kan komme i Ulejlighed derfor.

Selv om man er Monsignore, kan dette jo have sin Behagelighed, og derfor var det maaske ogsaa, at han endelig nu fandt paa Raad. Vel var dette af en noget underlig Beskaffenhed; thi det er dog sært, at en Monsignore, ja, endog selve Sanct Peders Efterfølger giver sig i Underhandling med en Kvinde, der just ej var af de dydige. Sligt kan vel ellers ej tænkes!

Saa gjorde man imidlertid nu, idet Monsignore efter fornødent Samraad med Hs. Hellighed skikkede Bud til den galante Donna Anna paa Ripetta, hvor hun gav Lektioner i den skønne Elskekunst.

Monsignore, der for Resten blev modtaget af hende som om det, hvor sælsomt det lyder, ej var første Gang, hun havde Æren af et Monsignore Besøg, spurgte hende ud, om hun havde noget særdeles imod, at man paa Babuino lejede et skønt Hus til hende, hvilket hun ikke havde. I lige Maade sagde hun ikke nej til at faa Heste og Vogne, Tjenere og Lakajer. Hun maatte da ogsaa have været særdeles gal, om hun havde gjort det, navnlig da hun for al denne Herlighed kun havde at spille en liden Komedie med den gamle Enke i Tordinano. Monsignore instruerede hende da paa rette Vis, og faa Dage efter stillede Donna Anna, tæt sløret i sin Mantilla, i Tordinano.

„Hvad er den naadige Signoras Ærinde?" spurgte den gamle.

„Ja, ser hun, Morlil, jeg har hørt, at hun er synsk, og nu er jeg kommet i den Malør, at jeg har forloret en Ring — kunde Morlil skaffe mig den igen?"

„Kanske," hikkede den gamle og kiggede paaskraa over Hornbrillerne; „dog kun ved den velsignede Madonnas Hjælp."

Saa fik den gamle en nærmere Beretning; men da Donna Anna den aftalte Dag kom tilbage for at høre om Ringen, maatte den gamle

tilstaa, at hun ikke havde faaet udgransket, hvor den var henne.

„Det var ilde,“ klagede Donna Anna og lagde til: „saa vil jeg gaa til en af jeres Søstre, der er bedre til Kunsten!“

„Nej, I vil ej, naadige Signora,“ hikkede den gamle, „for I har jo slet ingen Ring forloret!“

Donna Anna opslog en Latter, saa man saa' alle de hvide Tænder bag de røde Læber, og sagde:

„Ja, ja, gamle Heks, det er sandt, som I siger, det var kun et Paaskud —“

„Det vidste jeg, det vidste jeg,“ sagde den gamle og kiggede over Hornbrillerne, „altid har de rare Damer saadan et lille Paaskud; men hvad vil hun da, min fornemme Due?“

Donna Anna blev pludselig alvorlig og begyndte at stamme noget om, at hun var gift med en Mand, der var saa ond ved hende —

„Naa, han er ond — hi — hi, og hvad hedder — Elskeren?“

„Elskeren,“ stammede Donna Anna og blev saa rød, som hun hele Livet igennem havde øvet sig paa denne Kunst, „rare Morlil maa ej tro, at jeg har nogen Elsker, ved Madonnas Blod, jeg er den dydigste Kone —“

„Kender det, kender det, alle er de dydige, hi, hi —“

„Jeg sværger ved —“

Ja, sværger gør de alle, hi, hi — men hvad kommer hele den Sag mig gamle Kone ved?“

Donna Anna saa' stift paa hende og saa hviskede hun:

„Man har sagt mig, at rare gamle Morlil har et Middel — jeg er rig, hun kan faa, hvad hun forlanger —“

„Forlanger? Jeg forlanger intet! Hvad vil I mig, Signora, hvad kommer jeres Rigdom mig gamle ærlige Kone ved, kanske tror hun, hun kan købe mig til nogen Slags Uærlighed — gaa, gaa, ved Santa Barbara, jeg er en gammel ærlig Kone —“

„— 100 Dukater,“ hviskede Donna Anna —

„Behold hun dem — pak sig af Sted —“

„— 200 Dukater —“

Den gamle saa' stift paa Donna Anna, men sagde intet.

„— 300,“ hviskede Donna Anna, „jeg giver jer 300, rare Morlil —“

Det lyste i den gamles Øjne, og med ganske hæs Stemme hviskede hun:

„400 — sagde Signora: 400? 400 Dukater — pavelige —“

„Ja,“ gensvarede Donna Anna, der var blevet ganske bleg under dette, „saa siger jeg 400, men giv mig det saa!“

„Hvad mener hun, Signorina?“

„D e t!“

„Nej,“ hviskede den gamle videre med den grimme Røst, „jeg giver det ej fra mig; men det skal blive bragt — og saa har I Pengene —“

„Ja —“

„400 — af de pavelige —“

„Ja —“

* * *

Paa den aftalte Dag og Time kom der et Bud med en lille grøn Flakon.

Først gik Buddet i nogen Tid frem og tilbage udenfor Donna Annas Hus, ligesom han undersøgte det, saa endelig lod han Dørhammeren falde til Slag, traadte ind og rakte Donna Anna Flakon'en.

„Her er vel ingen?“ spurgte han først.

„Nej“ svarede Donna Anna, og i det samme fo'r et Tæppe i Stuens Hjørne til Side, og to af Monsignore Ballanzanos Folk sprang frem og bagbandt Buddet.

Men i Tordinano var Monsignore selv til Stede for at være Vidne til, at den gamle blev grebet.

Hun vilde intet tilstaa; men da man havde undersøgt det sære Fluidum, der var i Flakon'en og fundet, at det var en meget stærk Gift, begyndte det noget at hjælpe paa den gamles Hukommelse. Dog, det var ej nok, og saa kom hun paa Torturen, og det hjalp, ja, det hjalp næsten mere, end man havde ønsket; thi nu gav den onde Kvinde sig til at angive en Mængde gode, fromme og velfornemme Kvinder: Lancellottier, Massimi alle Colonne, Piombinoer, Salviatier og mange andre.

Da var der ej andet for end ilsomst at tage Livet af den lede Heks, og til Skræk og Advarsel, kanske ogsaa for at hun ej skulde stille sin ret onde Hævnlyst, blev hun med flere af sine Medskyldige, dog alle af lavere Stand og den mere gemene Klasse ført til Torvet Campo di Fiore, hvor der var rejst et galant Skafot.

Hele Rom var paa Benene, og da baade den første og den anden Pest nu var til Ende, kunde man ret nyde det skønne Skuespil.

Først kom en Trompetist i grøn og gul Kasseking, derefter Præster, saa en Sakristan med et Kors, ombølget af blaa Skyer fra Kordrengenes Røgelsekar, saa Bøddelknægte i rødt og dér: den gamle fra Tordinano og hendes medskyldige. De havde Narrehuer paa, men var ellers ej meget glade at anse. Udenom var pavelige Gardister.

Og Trompetisten blæste et lystigt Stykke, Solen blinkede i Hellebarderne, i de røde Narrehuer, den blaa Røgelse — og nu var Campo di Fiore naaet! Den gamle vilde tale, og mange blegned derved, særdeles de kønne, unge Enker; men, Madonna ske Pris, Trommerne blev rørt, og den gamle fo'r til Vejrs, dog næppelig til Himmels.

Men om Aftenen var der Fest i Rom, de skrøbelige Ægtemænd var gladere, end de længe havde været, de unge Enker havde ej heller Grund til Klage, Monsignore Ballanzano og Donna Anna, der begge havde faaet Absolution, kunde jo nu synde saa meget de lysted — kort at sige, alt var Fryd, Pestens Dage var til Ende!

Hvilket alt begav sig A. D. 1656 i den Gud elskende Stad Roma under Hs. Hellighed Alexander den Syvendes Pontifikat.

„PRINSESSE EUGENIE"

FORTALT PAA GRUNDLAG AF EN VIRKELIG TILDRAGELSE

AF

KAPTEJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Bahodji kalder Negrene ham, Manden, der har Evne til at skille sig ud fra sin Races organiske Form og suge sig Næring til af Jorden og Skovens Ensomhed, uden Samfundets Mellemkomst.

Hvis den hvide Races unge Sønner, der er vant til at leve og tænke i Flok og Geled, havde haft Lejlighed til at trænge lidt ind i Bahodjis mystiske Skovensomhed, var der vel mer end en af dem, som drages mod exotiske Yppigheder, der var traadt tilbage i Geleddet og havde opgivet et Æventyrland, hvor hans afstumpede Instinkter er hjemløse, og hvor nye maa vokse frem af Sjælens Dyb, før han selv kan leve Bahodjis afsondrede Liv.

Men de fleste har levet trygt paa Racens Krop og næret sig af dens Blod. Først naar de sætter Foden paa den fremmede Grund, mærker de, at de aldrig har handlet alene, og at den gamle Raceorganisme har beholdt sine Ernæringsorganer for sig selv og ladet dem rejse ud med sultne Munde.

Nogle gemmer det lille Fond af opsparet Livskraft, de havde med, og vegeterer i Stilhed, til de atter kan staa paa egne Ben. Andre viger for Tomheden og Vildelsen og søger tilbage til det hjemlige Ophav. Mange dør i blind Ufølsomhed ved selve det Jordens Bryst, der skulde give dem Die.

I Reglen klumper de sig sammen i Flokke, disse unge videbegærlige, hvis Æventyrlyst netop drager dem derhen, hvor Racens Selvopholdesdrift har Brug for dem. Flokken bliver til en lille sluttet Organisme, hvis enkelte Dele lever paa det fattige Fællesfond af hengemt Livsenergi.

Og det hænder, at den, der skød mest til, gaar ud af Sagaen først, enten fordi han ikke brød sig meget om at leve, eller fordi han var for rundhaandet, eller fordi de andre snyltede bedst.

Det hænder ogsaa, at Flokken mangler det centrale Element, der kan binde den flygtige Substans, og at den svinder ind til intet og bliver borte mellem Hænderne paa dem, der ikke ved, hvad det er.

Eller at en hel Flok i Dødsangst maa afgive sin svindende Rigdom til en udvalgt eller nogle faa, der s k u l d e leve.

Undertiden kommer det til haard og ubarmhjertig Kamp mellem de enkelte. Disse Kampe er som tavse, lydløse Orkaner, der strides Bryst imod Bryst, til den ene dør hen i den anden.

Den, der selv har følt sit Blod rinde bort i andres Aarer, forstaar det, og de, der midt i den hvide Races gærende Stofskifte, lige som Bahodji, har lært at isolere sig, slaa Ring om sig selv og suge Næring af Ensomheden, ved det.

* * *

„Prinsesse Eugenie“ steamede langsomt op ad den kedsommelige, monotone Congoflod. Passagererne sad under Soltaget paa Midterdækket og stønnede af Varme. De var otte. De havde været Rejsekammerater med Baaden fra Antwerpen til Boma, de havde gaaet og kedet sig sammen en Evighed af fjorten Dage i det bagende hede Boma, var kommen op til Leo med samme Tog, havde igen gaaet i Leo en Ugestid og plejet hinandens Uro efter at komme afsted og sad nu her efter en anden Uges Flodsejlads paa „Prinsesse Eugenie“s Dæk og grundede over de sidste Dages Begivenheder ved Resterne af et mer end tarveligt Middagsbord.

De var alle Officerer i Statens Tjeneste, friske Folk, der indtil for faa Maaneder siden havde gjort Tjeneste i deres respektive Nationers Hære rundt om paa det europæiske Fastland og Halvøerne.

Der havde været to til, da de gik fra Leo. Den ene, Italieneren, havde nogle Dage efter Afrejsen ligget i sin Køje, vendt det hvide ud af Øjnene og sagt „Sacramento“. Saa havde han opgivet Aanden, uden at kunne give nogen anden Besked til de omstaaende Kammerater, der knapt anede, hvad der var foregaaet, før den italienske Læge og Kaptajnen paa Baaden kom til og konstaterede, at Manden var død. Han blev begravet paa en skovbevokset Pynt nogle Meter fra Floden, inden de andre var kommet sig saa vidt af deres Forbavselse, at de forstod, at Døden gik omkring imellem dem. Først den næste Dag, da Damperen allerede var et godt Stykke paa Vej ovenfor Begravelsespladsen, kom den uhyggelige Forstaaelse over dem som en ond Anelse.

Den tog saadan paa Danskeren, en ganske ung Underløjtnant, at han fik Feber og laa og kommanderede med Sektioner højre sving og Gevær i Hvil hele Natten, til ogsaa han overlod „Prinsesse Eugenie“ og den ugæstfri Kongoflod til deres ukendte Skæbne og forsvandt i den Taage, man efter nogles Udsagn aldrig kommer ud af igen. Han blev begravet i en af de indfødtes Landsbyer ved Floden og Maskinisten ombord lavede om Eftermiddagen, mens Damperen laa ved Land, et Trækors til Graven, af en tom Pakkasse.

Trækorset var de allesammen oppe og sige Farvel til den næste Morgen, inden Damperen lagde fra for at fortsætte Rejsen opefter. Det vilde rimeligvis have forekommet dem komisk i sin naive Simpelhed, hvis de havde set det et andet Sted i Verden og under andre Forhold. Nu gav det dem en lille Mindelse om noget, som Porfyr- og Marmormonumenterne paa Roms, Bruxelles, Génèves og Københavns Kirkegaarde ikke havde formaaet at anskueliggøre dem.

Mindelsen var bleven siddende hos dem allesammen.

De blev gnavne og tavse og fik allehaande mærkelige Fornemmelser. Maden smagte dem ikke længer, saa ensformig og kedelig den var. Og dog havde de ingen Ting at beskæftige sig med andet end dette at gaa mellem Maaltiderne og vente paa det næste, som heller ikke smagte. Utaalmodigheden og Ildebefindendet gnavede sig langsomt ind paa dem og aad det svindende Humør.

I Løbet af nogle Dage var saa den ene, saa den anden af Passagererne syge og sengeliggende, og hver Gang en af dem rejste sig med skinnende Øjne og ravede hen mod Kahytsruffet, tænkte de andre ved sig selv: „Det bliver Nummer tre, hvornaar kommer Turen til mig?“

Mismodet og Hjemlængslen trak sin mørke Skygge over de ungdommelige Ansigter. De mistede efterhaanden Interessen for det lidt, der passerede udenfor Skibets Rækværk og groede sammen i den fælles Uhyggefølelse, mens „Prinsesse Eugenie“ stampede afsted mellem Skovmurene paa begge Sider, der rullede sig frem forude

og flød bort agter langs Flodens endeløse, hvidtskinnende Spejl.

Rumæneren sad hele Dagen i sin Stol. Han rørte sig næsten ikke. Døden havde forlængst mærket hans brune, skarpe Træk, og Øjnene stirrede matsorte og uigennemsigtige paa de andre. Han var uheldigst stillet, thi han kunde næppe nok gøre sig forstaaelig for Schweitzeren Jacoby, der dog ellers talte alle Sprog.

Den italienske Læge saa ogsaa sløj ud, og den belgiske Løjtnant Vanmael var gul som en Citron.

Løjtnant Krogs Blik vandrede netop fra fra Lægen, der var faldet i Søvn med Ansigtet hængende ned over sin tomme Tallerken, hen til Vanmael, der sad ved Siden af ham og rystede paa Stolen af Kulde, skønt Heden var kvælende.

Krog var Nordmand. Han havde ikke sagt mange Ord paa Rejsen, og de andre, som var yngre, havde gaaet og gemt paa en stiltiende Respekt for hans alvorlige og myndige Væsen. Han og Jacoby holdt i Reglen sammen.

Siden den sidste Begravelse var Krog bleven livligere. Det hændte nu til stor Forbavselse og Gêne for hans modfaldne Tilhørerkreds, at han sad i timevis og udbredte sig over alle Emner mellem Himmel og Jord.

Han tog Vanmaels Haandled.

„Lad mig føle Deres Puls."

„Jo, De har Feber, De burde ikke have spist. Nu maa De gaa i Seng og tage The og svøbe Dem ind i Dæknerne. Det skulde De gøre straks."

Han sad selv med blussende røde Kinder og blankt Blik.

Og Talen tog ham, og han fortsatte i en Uendelighed med at give Raad og udkramme hele sin nyligt opfriskede medicinske Viden.

Men Vanmael blev siddende gul og melankolsk. Han vilde ikke ind i sin Køje og ligge der alene med de Tanker. Han kendte dem fra de sidste Nætter, Tankerne. De brændte, og Flammerne slog saa højt og flakkede saa vidt.

Krog rejste sig fra Bordet. Han syntes, han var søvnig og drev derfor ind i sin Kahyt for at kaste sig paa Køjen, mens de andre faldt hen i Lænestolene, der stod rundt om paa Dækket.

En Timestid senere promenerede Jacoby forbi Kahytterne ad Styrbords Sidegang. I Tanker gik han og kiggede ind ad de aabne Kahytsvinduer. Da han saa Krog ligge inde i sin Køje gloende rød i Kinderne og stirre op i Loftet, fik han pludselig Lyst til at tilraabe ham en lystig Bemærkning for at bryde Gravstemningen.

„Den er morsom, Congofloden!" raabte han ind ad Vinduet.

Krog vendte et Par skinnende, uigennemsigtige Øjne om mod ham. De gjorde ham bange.

„Hent Kaptejn Jonsen," mumlede Krog med tørre Læber.

Jonsen var Skibets Fører. Han og Krog var Slægtninge. Tilfældet havde ført dem sammen i dette afsides Farvand. De havde siddet hver Aften siden Afrejsen fra Leo ude paa Forbroen og opfrisket fælles Erindringer oppe fra det hjemlige Vestland langt borte, baade de gode og dem, der havde gjort dem skarpe i Kinderne.

Han kom henne fra Broen sammen med Jacoby, stillede sig op foran Døren og gentog gemytligt en Bemærkning, der var faldet mer end en Gang:

„Naa, gamle, det her er nok noget andet end at ligge og flyde paa Hesteryg hjemme paa Exercerpladsen. Hvad vil Du?"

Jonsen saa paa Vennen i Køjen:

„Hvad Satan er der i Vejen?"

„Det er — — — forbi med mig, Johannes."

„Hvadbeha'r — er Du gal?"

„Jeg mærker, det er forbi — Du kommer jo hjem om et Par Maaneder . . . tag saa dette Ur med til Far — — —"

„Hør, nu vil jeg Satan gale mig ikke høre paa det Sludder længer, hvad gaar der af Dig?"

„Jeg kan ikke mer."

„Du er gal Mand — Du fejlede jo ingenting før."

Jacoby stod og saa spændt paa Kaptejn Jonsens Ansigt, alt som det skiftede Udtryk.

„Hvad siger han?" kom det nervøst.

Jonsen var vred, han svarede ikke, men fór hen paa Passagerdækket.

Kaptajn Jonsen sad med Armene støttet mod Rækværket ude paa Forbroen og saa hen over Vandspejlet.

gen er ogsaa syg, Vanmael ser ogsaa sløj ud, saa han bliver ogsaa nok syg. Saa slipper vi andre nok.“

Kl. 4 kaldte Lægen for tredje Gang Kaptejn Jonsen hen i Krogs Kahyt.

„Jeg forstaar ikke,“ sagde Lægen.

„Jeg begriber heller ingen Ting,“ sagde Jonsen rædselsslagen.

„Hvordan har Du det?“

„Saadan, som jeg sagde imorges,“ svarede Krog med Møje.

„Hils Far — og Onkel — og — —“

„Javel, Hans, det skal jeg ikke glemme — hende paa Nørregaard!“

Krogs Aandedræt standsede i et Sæt, og i hans opspilede Øjne brændte der pludselig et bønligt Smil — det sidste. —

Med Løjtnant Krog forsvandt den sidste Smule Selvopholdelsesdrift fra Passagerdækket. Kaptejn Jonsen var ikke god at komme nær, han holdt sig for sig selv paa Forbroen, og Jacoby trak sig instinktsmæssigt tilbage til den lille frie Plads agten for Kahytsruffet, eller han gik og spadserede alene ad en af Sidegangene fra agter til midtskibs. Men tilsidst opgav han ogsaa Spadsereturen og slog sig helt til Ro agter, thi hver Gang han paa Vejen frem og tilbage kom i Nærheden af de fem, der sad og drev i Lænestolene eller omkring Bordet paa Passagerdækket, gøs det i ham af raa Uhygge. Han kom der kun ved Spisetiderne. Og selv det var ham meget imod. Fra Tid til anden foretrak han at spise sig mæt i Bananerne, der hængte i store Knipper under Taget agter, og lod være med at gaa tilbords.

Kaptejn Jonsen sad med Armene støttet

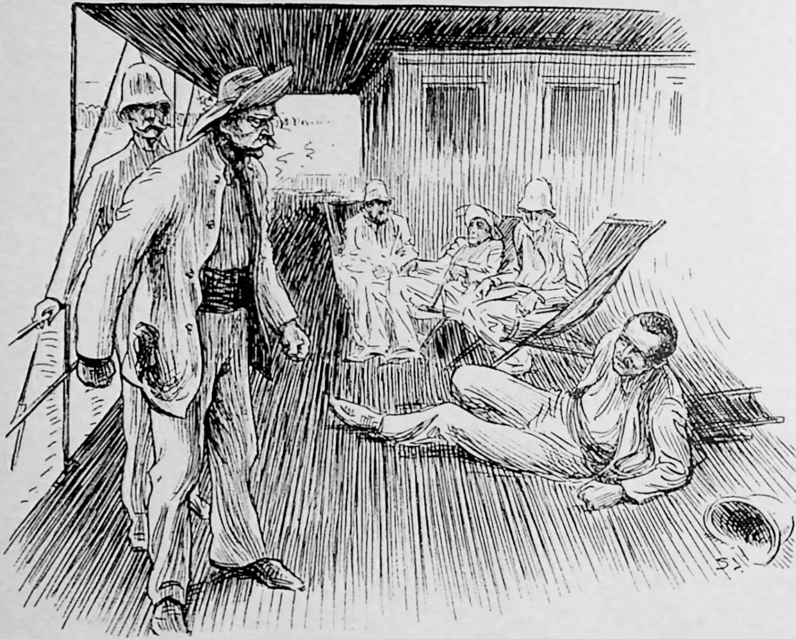
„Har Løjtnant Krog været syg idag?“ spurgte han den italienske Læge paa daarligt fransk.

Italieneren fór op af Søvne, og de andre drejede langsomt Ansigterne om mod Kaptejn Jonsen og saa paa hans, ængstede, maabende.

„Nej,“ sagde Italieneren træt.

„Gaa hen og se til ham.“

Kaptajn Jonsen gik forud, og Italieneren slentrede hen til Kahytten, hvor Jacoby stod bøjet over den syge. De andre sad paa Dækket med tomme, forbavsede Ansigter og følte igen det skæbnesvangre fra forleden gennemisne dem. Lille Underløjtnant Jensen, ham, der var gaaet fra Skolen hjemme i København sammen med Kammeraten under Trækorset, havde været saa lystig og overgiven ombord paa Oceandamperen, men Congofloden havde gjort ham eftertænksom. Han ræsonnerede som saa: „Nu er Krog syg, den Rumæner ser ud, som om han skulde dø imorgen, Læ-

Saa tog han i Raseri et Tag i Stolen og væltede den lille Rumæner hen ad Dækket.

„Den italienske Doktor og Ingeniøren er syge. Vil Kaptejnen ikke komme."

Da Jonsen og Jacoby kom gaaende hen over Dækket, saa' de tre, der sad dér, op paa Kaptejnen.

Han blev rasende.

„Tag de Øjne væk!" brølede han og stillede sig op foran Rumæneren, „jeg skal ikke dø. Tag Øjnene væk!"

Rumæneren kunde ikke faa sit døende Blik bort fra Kaptejnen.

Saa tog han i Raseri et Tag i Stolen og væltede den lille Rumæner hen ad Dækket.

mod Rækværket ude paa Forbroen og saa hen over Vandspejlet. Af og til gjorde han et Kast med Hovedet i Retning af en Banke eller en Pynt, og den sorte Kvartermester bag ham lod Bevægelsen gaa videre til det knagende og raslende Rat.

Jonsen var bleven mager i Ansigtet i Dagene siden Krogs Død, og hans Øjne sved som Ild, naar han en enkelt Gang vendte sig og saa paa Negren, naar denne ikke havde pareret Ordre til hans Tilfredshed.

Han begreb ikke. At han ikke turde gaa hen paa sit eget Dæk for de Folk, der sad der og fik hinanden til at dø. Det havde han aldrig været med til før. Han forstod det ikke. Han tænkte paa Krog — og Intendanten, de gik og baksede med i to Dage, og som igaar blev losset af i Skovkanten som de andre. Han havde taget ti ombord i Leo, og nu var der sex igen. Om den onde havde besat Baaden. Blev det ved, kom han alene til Stanley-falls.

Det bankede paa Kahytsvæggen bag ham, og han vendte sig irriteret.

Det var Jacoby. Det var dog et Menneske:

Jensen og Vanmael rettede sig i Sædet, da Kaptejnen fór hen mod dem:

„Afvejen, kan De ikke se, jeg skal forbi," skreg han.

„Løjtnant Jacoby, slaa dem! Ser De ikke, de dør, de Pjalte."

Kaptejn Jonsens Ansigt var dødblegt af sygt og dirrende Raseri.

„Spyt dem i Ansigtet, Løjtnant Jacoby!" tordnede han videre.

Jacoby stod som himmelfalden og stirrede Kaptejnen ind i det blege Ansigt. Han tænkte først, han var bleven gal. Men saa gik der et Lys op for ham, og da han lidt efter stod sammen med Kaptejnen henne ved den døende Doktors Kahyt, følte han noget som en ubestemt Lindring.

Rumæneren rejste sin Stol op igen og satte sig viljeløst tilrette. Jensen og Vanmael fik pludselig Talens Brug igen og genfandt Erindringen om bedre Tider, da en Fornærmelse ikke blev siddende og sved.

Da Jonsen kom tilbage over Dækket, rejste de sig og meddelte ham, at de vilde skrive Rapport over ham til Guvernementet for Myndighedsmisbrug.

„Gudskelov,“ sagde Kaptejnen, „saa dør I ikke.“

Næste Dag blev Doktoren begravet i en Station, som Damperen netop anløb, og Ingeniøren blev baaret i Land, halvdød, for at komme i Pleje hos den derboende Læge.

Det var de følgende Dage, som om Skibets Livskraft havde samlet sig i de to Poler, for og agter. Kaptejn Jonsen holdt stadig Galden flydende, og hvert Øjeblik spjættede det i Passagererne paa Midterdækket, naar de hørte Kaptejnen derhenne tordne sit onde Lune ned over Negrene paa Underdækket.

Agterude gik Jacoby og vogtede over sin Ensomhed og samlede Kræfter.

Det ulmede midtskibs, det trak fra de to Poler. Jensen gik eller sad og følte sig ilde mellem de to andre, den galdesyge Belgier og Rumæneren, der uafladelig hang i sin Stol og saa ud som Døden fra Lübeck. Siden den Dag, Kaptejnen var exploderet midt imellem dem, havde Jensen faaet noget helt nyt at koncentrere sine vildfarne Tanker om. Han vilde melde den storsnudede Nordmand, saasnart de kom til Stanley-falls. Det skulde ikke gaa upaatalt hen, at saadan en grov Karl var uforskammet overfor Passagererne. Han kunde mærke Vreden gløde i Kinderne hver Gang han saa Kaptejnen staa og læne sig over Rækværket forude med fortrukkent Ansigt og brøle sine Bangala-Kommandoer ned over Skibssiden.

Og han holdt Vreden i Kog, omhyggeligt, sad og udmalede sig Situationen med den væltede Stol og Rumæneren, der laa paa Gulvet, og Kaptejnen, der kom farende hen mod dem og spyede sin halvgale Ondskab ud mellem sine gule Fortænder. Og han saa sig selv staa foran Generalkommissæren i Stanley-falls og aflægge Beretning.

Det gjorde godt at være rigtig gal i Hovedet paa de levende, saa tænkte man mindre paa de døde. Alligevel blev han uhyggelig tilmode ved at se paa Rumæneren, der sad og spyede Død ud af Øjnene, og paa Vanmael, der lod til halvvejs at have glemt Affæren.

Han tænkte paa at gaa agter og tale med Jacoby om Sagen. I det hele taget endte hans Tankerække, der i Reglen begyndte for, altid agter. En Eftermiddag, da han var i rigtig Krigshumør, gav han efter for sin Indskydelse, rejste sig og gik hen ad Sidegangen, saadan trak det i ham den Kant fra, skønt Jacoby for en Time siden havde sendt ham et stjaalent Øjekast, der egentlig ikke indbød til Tilnærmelser.

„De skal ikke gøre noget ved den Sag,“ sagde Jacoby tankefuldt.

De blev siddende der ved Jacobys lille Feltbord og gav efter for mange Dages sammensparede Trang til Meddelelse, og Jensen følte sig efterhaanden hjemme og levede op i Selskab med Schweitzeren. De gik sjældent tilbords og spiste sig mætte i Bananer og nogle Konserves, som Jensen hentede frem fra sin Kuffert, blot for at undgaa at være sammen med de andre, som de skyede.

Et Par Dage efter kom Vanmael; hans Længsel efter Livet drog ham.

Jacoby og Jensen var først ubehagelig berørt af den ukærkomne Gæsts Nærværelse.

„Jeg kan ikke holde ud at sidde derhenne,“ sagde han som Svar paa et tænkt Spørgsmaal. De sad et Øjeblik og saa paa ham som for at afveje hans Chancer, inden de slog til. Saa blev ogsaa han taget til Naade af Livet igen.

Rumæneren gik alene omkring og legede sin ensomme Tagfat med Knokkelmanden. En Dag gik han i Angst og Vildelse hen til Kaptejn Jonsen og gloede paa ham, bønfaldende og tavs. Jonsen spyede ham væk med en alenlang Ed.

Han prøvede ogsaa agter i Dødsangst.

„Det er kedeligt ombord,“ sagde han med et dødsdømt Grin paa gebrokkent fransk.

De skubbede ham bort med Øjnene, og han turde ikke komme igen. Endnu nogen Tid flakkede han omkring som Skibets onde Aand. Saa en Aften, da han sad i Lænestolen, lagde Feberen sit sorte Bind over hans Ansigt og tog ham bort i Mørket, før han fik Tid til at raabe om Hjælp.

Da de havde begravet ham den næste Morgen, og Baaden var kommen i Gang, gik Jacoby ind i sin Kahyt og hentede sin

Spilledaase. Den havde været gemt hen siden den første Begravelse. Nu blev den sat frem paa Bordet, og mens den stod og klimprede sine Melodier, og Kaptejn Jonsen lod Dampfløjten hvæse en lang Sørgetone ind over Rumænerens friske Grav, forstod de tre, der gik paa Dækket og lod Morgenvinden vifte over Bryst og Arme, der var blottede til Morgentoilettet, at de var frelste.

Kaptejn Jonsen, der endnu om Morgenen havde været indædt arrig, kom hen fra Fordækket, hidlokket af Spilledaasen, og saa forbavset paa det friske Morgenbillede. Nu lo han:

„Hurra boys, det er der Mening i!"

Jensen og Vanmael stod stille, saa paa ham og grundede over, hvorfor de havde glemt det gamle Nag, og hvorfor de fik Lyst til at istemme Kaptejnens Latter.

„Ja," sagde Jacoby, „nu er vi levende igen."

Og da Morgensolens første Lys svang sig ind over Rælingen, og Dødens sidste Skygge flagrede hen langs Skibssiden og forsvandt agterude i det store Dyb bag dem, lo de himmelhøjt.

Færdslen gik gennem Gadekløften; Sporvognene duvede sig Vej som Skibe paa flak Vand med Signalklemt, Bryggervogne rumlede jordskælvsrystende, Trækvogne skramlede.

Mellem Hestene, tværs over Gaden, frem og tilbage over Fliserne, forbi de fattige, brogede Butikker kryssedes Menneskene, de dukkede ud og ind ad Dørene i de smalskuldrede Huse, Ansigter spejdede bag Vinduernes visne Blomster.

Larmen skraldede ganetør mellem Murene som Træpladers Smælden. Hjul og Hove og Fødder hvirvlede Papirstumper og gustent Affald.

Over Kvistenes Stærkassestimmel og Skorstenenes Stubbemylder hvælvede sig Himlen, hævende sig op over Tagene, foraarskold, aftenbleg, som spejdende langt ud mod en fjærn Ensomhed.

Han drev inde langs Rendestenen med Hænderne i Jakkelommen og Stokken under Armen, med Blikket fortabt deroppe i den kolde Højhed — — —:

— Bleg og uendelig tyst stod Himlen bag

Kæmpehøjenes dunkle Muldvarpeskud, Kirketaarnet tav i Vaaraftnen derude over Vejstriben, der higede hen, saa ganske tom. Lyngtæppet uldnede af Mørke. I Blikstilheden hørtes et Vindue klirre i Skolen en Fjerdingvej ude. Der var saa koldt i det stenede Krat som under en evigt strømmende Kilde. En Spurv puslede i Bjærgfyrren — — —.

— Et Sporvognsklemt huggede sin Hammer ned paa hans Isse, et Vognhjul bankede stive Sprøjt Spektakkel op af Brolægningen. Butiksdøren klemtede ved Siden af ham, en Kone med Kurv og tre Børn masede ned over ham. En tom Bagervogns Trækastel lo hult, Piskeknaldet bed gennem Larmen.

Han standsede — derovre mod den sodsorte Murs Marskandiservindue svang og blinkede en lueforgyldt Bagerkringle, duvende tung. Kuskens Snært maatte have viklet sig ind i dens Runding, mens han utaalmodigt knaldende holdt og ventede.

Midt gennem Buldret vrissede Kringlens Knirken — som en tyk Mand, man har tvunget af Sted i Halvløb; den slyngede sin Guldglans ud og ind gennem Gadens Klippemørke — som fløj under Farten, trods al Mandens Arrigskab, hans Rigdom ham ud af Lommerne.

Og dér, midt paa Flisen, en ung Mand, paa hans Alder, knæsvinglende, kastet hid og did af Puf, saa Sækkeblusen bovnede ondt om hans Magerhed. Øjnene stirrede som fastbrændte paa den svingende Kæmpekringles Fond af Mad. Tænderne glimtede i det skifferfarvede Ansigt, som arbejdede de Brødhumpler ned gennem Svælget.

Den første saa uvilkaarlig op mod Himlen.

Dens fjærne Kulde dunklede hen, mættet af lilla. Det var, som glippede dens Greb om Tagryggene, som sænkede den sit fjærnt søgende Blik i, ludende sit Ansigt opgivende over Tagørkenen dernede.

Hans Blik fløj hastig over Gaden.

Kringlen svang nu mageligere og mageligere, under gnavne Grynt genfindende sin Ro, karrigt samlende sin Guldrigdom ind om sig; hvor meget havde den mon kastet ud i den fattige Skumring? Saa hang den stiv, mut.

Mørket stod ud fra Husmurene som en stram Røg, Larmen øgede, som fra Luger, der aabnedes i Brostenene.

Den anden derovre sank lidt sammen, han havde jo rakt sig opad, med Tænderne parat —. Nu bulede Næverne Lommerne ud, mens Øjnene spejdede skraat om sig i pludselig Nøgternhed. Hæ, det Skidt Træ, knap værd en Skilling, skulde man blotte sig for det, blotte sig for andre og — sig selv? sine vanvidssultede Tarme . . . Hvad skulde det frem paa Gaden for? kom hans Sult andre end ham ved?

Han halede sin Kasket ned over Øjnene, duvede og dukkede bort i Stimlen.

Larmen slog sit Sprøjt op over Kringlen, helt op mod Himlen, der lukkede sig til som en haabløs Mund.

M. Poul Beck.

WOODLAND-MYSTERIET

KRIMINALNOVELLE

AF

M. MC. DONNELL BODKIN

Det var en fin, nydelig Damehaand, der stod i underlig Modstrid med Indholdet; hvert Bogstav var paa sin Plads, der manglede ikke et Komma, der var ikke et „i" uden Prik og ikke et „f" uden Streg. Poul Beck læste Brevet for tredie Gang, og i hans godmodige Ansigt kom der et Udtryk af Uvished.

Der stod:

Hr. Poul Beck!

Jeg ved, at jeg ikke har nogensomhelst Ret til at gøre Dem Ulejlighed og ingen Grund til at beklage mig, hvis De ikke tager Hensyn til mit Brev. Men efter hvad jeg har hørt og læst om Dem, er det ikke udelukket, at De vil hjælpe, og hvor ringe end denne Mulighed synes, benytter jeg mig dog af den. Der er sket et frygteligt Mord her. Godsejer Ackland er blevet skudt. Hans Nevø, Richard Ackland, er i Dag blevet dømt skyldig i Mordet, og alle siger, at Beviserne var fældende. Men Pastor Greaves tror, at han er uskyldig, og han har haft den bedste Lejlighed til at dømme. Jeg er vis paa, at han gerne vil, at De skulde tage Dem af Sagen. Men da jeg forudser et eventuelt Afslag fra Deres Side, har jeg ikke fortalt ham, at jeg skriver til Dem.

Deres forbundne

Alice Dale.

P. S. — Det er Woodland Station, paa den sydlige Hovedbane. Præstegaarden ligger en god Fjerdingvej fra Stationen. Jeg er ikke i Stand til at give Dem noget Honorar.

„Hvad i Alverden betyder alt dette," grundede Poul Beck. „Pigebarnet vil have mig derned for sin egen Skyld. Hun er stærkt interesseret i Richard Ackland. Hvordan hænger det sammen? Er det for eller imod? Hvem er hun, og hvordan er Præsten impliceret i Sagen? Det maa være en ualmindelig ung Pige, der kan skrive saa klart om et saadant Emne. Et udmærket lyst Hoved! Og hun har skrevet netop saadan, at man faar Lyst til at tage derned."

Adressen i Brevet var Navnet paa en By i en afsides Egn af Gloucestershire. Den er en Mellemting af Købstad og Landsby; men af Grunde, der vil blive paaskønnet, er det bedst ikke at være altfor nøjagtig med Navn og Stedsbeskrivelse.

Poul Beck telegraferede: „Kommer med næste Tog, Ankomst Kl. 2"— og gav sig saa rolig i Færd med sin solide Frokost, mens han nu og da holdt inde for at kigge i Brevet og lade sine Tanker sysle med de indviklede Traade.

„Jeg gad vide, hvad det drejer sig om for hende," tænkte han. „Præsten ved ikke, hun har sendt Bud efter mig. Bryder hun sig om, at han skal vide det? Var hun bange for, at han vilde forhindre hende, hvis han kunde? Han tror paa den unge Mands Uskyldighed. Hun siger ikke noget om sig selv. Ønsker hun den unge Mand frikendt eller hængt? Er det Kærlighed eller Had, der har faaet hende til at sende det Brev? Det er lige meget; jeg vil faa det at vide, naar jeg kommer derned — en ung Pige kan ikke bevare en Hemmelighed."

Jærnbanestationen var et lille Bondehus; det laa for Enden af en kort Sidebane, der mismodig var standset en halv Mils Vej fra Landsbyen. Poul Beck lod sin Rejsetaske blive paa Stationen hos en tyk, godmodig, ældre Mand, der samtidig var Portør og Stationsforstander. Han spadserede til Landsbyen ad en smal Vej med vilde Blomster langs Kanten og paa begge Sider indesluttet af en høj, blomstrende Hvidtjørnehæk, hvor Fuglene sang og flagrede.

Et lille Stykke udenfor Landsbyen kom han

forbi Pigeskolen; det var en teglhængt Villa med smaa Vinduer og helt dækket af Slyngplanter; den laa ved Bredden af en klar Aa. Lyden af de friske, unge Stemmer strømmede ud i Foraarsluften gennem det aabne Vindue og blandede sig med Bækkens Rislen og Fuglenes Sang. Lidt længere henne saa han fra en Bakke de røde Tage i Landsbyen, der laa gemt nede i Dalen. Landsbykirkens slanke Spir ragede op over Træerne og tegnede sig skarpt og tydeligt i den klare Luft. Imellem de bølgende Trætoppe til højre skimtede man et gammelt Slot med røde Taarne og Gavle.

Poul Beck glædede sig over det smukke, smilende Landskab; men det vilde have været ham umuligt at omsætte sine Følelser i Ord.

„Et underligt Sted at vælge til et Mord," kommenterede han prosaisk, medens han gik i Retning af Kirken, idet han ganske rigtigt antog, at han vilde finde Præstegaarden i dens Nærhed.

Hvis han havde næret Tvivl om, at han var velkommen, blev han straks beroliget. Præsten kom ham i Møde ved Laagen, hvorfra man saa en nylig slaaet Græsplæne med Syrener, Guldregn og udsøgte Roser og i Baggrunden en henrivende gammel Præstegaard med mange Gavle og Buevinduer.

Saa meget som et Sekund kom der et Udtryk af Forbavselse i Præstens smukke Ansigt, da han saa den fremmede, der med sit muntre, elskværdige Udseende saa ganske anderledes ud, end han havde tænkt sig.

„Jeg har den Fornøjelse at hilse paa — —?" Han tøvede.

„Poul Beck," svarede den anden. Jeg har ikke megen Lighed med den Opdager, vel? Men jeg er somme Tider heldig, og det er bedre at være heldig end at være snedig."

Præsten rystede hans Haand hjerteligt.

„Det glæder mig meget at hilse paa Dem. Naturligvis har jeg hørt om Dem — hvem har ikke hørt om Poul Beck — og jeg blev glad, da Frk. Dale fortalte mig, at hun havde skrevet til Dem, og bragte mig Deres Telegram, der meldte, at De kom. Det er en sørgelig Sag, Hr. Beck — saa pludselig og saa hemmelighedsfuld."

„At dømme efter Frk. Dales Beretning," sagde Poul Beck, er der intet hemmelighedsfuldt ved den. Og Dommeren var jo ikke i Tvivl."

„Jeg haaber, De ikke vil dømme paa Forhaand; man kan ikke helt slutte fra de nøgne Fakta; man maa ogsaa kende de Mennesker, det drejer sig om. Men jeg glemmer mine Værtpligter; Frokosten venter."

Fra det første Øjeblik, Poul Beck saa Præstens smukke, intelligente Ansigt, vidste han, at han havde truffet ham før. Men de var naaet fra Suppen til Koteletterne ved den hyggelige lille Frokost, før han fandt Manden i sin Hukommelse. Maaske var det de underlige indiske Trofæer, der var anbragt rundt omkring i det lavloftede, panelede Værelse, og som bestod af sære Afguder og fint forarbejdede Filigranarbejder i Messing og Sølv, der hjalp paa hans Hukommelse.

„Hvis jeg ikke tager fejl," sagde han, „har jeg den Ære at spise sammen med Hr. Ernest Greaves, den berømte indiske Missionær?"

Det smigrede øjensynlig Greaves at se sig genkendt, skønt han fejede Berømmelsen til Side med en afværgende Haandbevægelse.

„Jeg hørte Dem tale i London, da De var kommet hjem efter Blodbadet," vedblev Poul Beck, og jeg har ikke i hele mit Liv været saa betaget af noget som af det. Bagefter talte jeg et Par Ord med den Kvinde, hvis Liv De reddede. Jeg betragter det som en Ære at træffe Dem igen, Hr. Greaves; men jeg vilde rigtignok have forsvoret at finde Dem i en stille Præstegaard i Gloucestershire."

„Det bærer Lord Ripondale Ansvaret for," sagde Greaves; „vi vil drikke hans Skaal, hvis De ikke har noget imod det; jeg tror nok, De vil finde denne Madeira passabel. Jeg har aldrig set ham; men han skrev til mig, at han „syntes godt om en modig Præst" og tilbød mig Kaldet — 16,000 aarlig og en dejlig Bolig, som De ser. Det er en underlig Forandring fra Livet i Indien, hvor man var i Fare hver Time paa Dagen. Nu har jeg været her i omtrent to Aar, og lige til denne sørgelige Affære, er Dagene gledet som en rolig Strøm uden saa meget som et Pust af Spænding."

„Er det langt herfra, det skete?"

„En halv Mils Vej; og hvis De ikke skal have mere at spise, Hr. Beck, kan vi jo gaa hen og se Skuepladsen, hvor Tragedien fandt Sted. Vi kan tale, mens vi gaar, og ryge, hvis De har Lyst."

Poul Beck afslog den Cigar, Præsten bød ham, trak en kort Shagpibe op af Lommen og stoppede den af sin private Beholdning. Præsten fortalte, mens de vandrede afsted, og Poul Beck røg og lyttede i Tavshed.

Han lagde Mærke til, at Præsten haltede lidt, og at han støttede sig til en tyk Malakka-Stok med buet Elfensbenshaandtag. „En Pil i Foden," forklarede han, „og Blodforgiftning. En af vore indfødte sugede Saaret ud og døde deraf. Til Tider har jeg Smerter i Foden endnu, og jeg gaar ikke gerne ud uden Stok."

Skønt Mordscenen kun laa en halv Mil fra Præstegaarden, vidste Poul Beck dog, da de kom dertil, alt, hvad Præsten kunde fortælle ham om Dramaet og de spillende.

Han fik at vide, at Godsejer Ackland var en midaldrende Ungkarl, hvis Rygte ikke var det bedste — en Mand af udpræget Karakter og i Besiddelse af Aristokratiets mest betegnende Lyder og Dyder. Han var anmassende og hensynsløs overfor andres Rettigheder og Ønsker; og hvis han mødte Modstand, kunde han være baade raa og grusom.

Paa den anden Side var han modig, gavmild,

naar det behagede ham, og i høj Grad aabenhjertig. Han plejede at rose sig af sin Ærlighed.

„Jeg er aldrig nogensinde løbet fra en Fare og har aldrig brudt et Løfte," havde han engang pralet. Men som Regel var Praleri ikke hans svage Side. Han var ikke afholdt paa Egnen, for han tog kun lidet Hensyn til Mands Ære og Kvindedyd, og han gik altid med en Revolver, som han i et givet Øjeblik forstod at bruge med skæbnesvanger Dygtighed."

Hans Nevø og Arving, Richard Ackland, var, hvis Præsten ikke tog fejl, af en ganske anden Kaliber, skønt han lignede Onklen paa mange Maader. Han havde ogsaa et voldsomt Temperament; men han var hverken egoistisk eller ond, og i Særdeleshed var han chevaleresk overfor Kvinder.

I Mod og Raskhed kappedes han med Onklen, og hans Forvovenhed var blevet til et helt Ordsprog. Han brød sig kun om Sport, der var forbundet med Fare, og han var i Almindelighed kendt under Navn af „Allerhelvedes Dick".

„En Strid mellem to saadanne Mænd maatte nødvendigvis blive forfærdelig," sagde Præsten; „til en vis Grad er jeg ansvarlig for Anledningen og Resultatet af denne Strid."

„Ansvarlig for Mordet?" spurgte Poul Beck roligt.

„Ja, delvis, hvis man kan kalde det et Mord. Jeg er ansvarlig for, at disse to haarde, hæftige Mænd kom til at staa overfor hinanden som Fjender. For nogle Maaneder siden blev der en Lærerindeplads ledig i Landsbyen. Afgørelsen stod til mig, og jeg antog en ung Pige, hvis Mor jeg engang har kendt. Den unge Pige var af udmærket god Familie, men levede under ulykkelige Forhold og var glad for Ansættelsen. Det Træf, at jeg netop var Sognepræst her, gjorde vel ogsaa sit; thi hendes Mor havde, inden hun døde, anbefalet hende til min Omsorg. Den unge Pige havde jeg dengang slet ikke set; men jeg følte for hende som en Far.

„Disse Detaljer forekommer Dem maaske unyttige, Hr. Beck," afbrød Præsten sig selv; „men De vil opdage, at de har deres Plads i det Problem, De skal løse. Om Frk. Dales Udseende vil jeg ikke udtale mig; De vil selv faa Lejlighed til at dømme; men jeg vil sige, at hun efter min Mening er et af de elskeligste og reneste Mennesker og ikke i Stand til at begaa noget slet. Men jeg er bange for, at jeg trætter Dem med min Bredde; jeg antager, det er den sædvanlige Præstesvaghed; nu skal jeg prøve paa at fatte mig i Korthed.

„Før den unge Pige havde været her en Uge, havde baade Onklen og Nevøen truffet hende, og begge var op over Ørene forelsket i hende, omend paa helt forskellig Vis. Nevøen erklærede sig straks, fremfusende og lidenskabelig som han er; men han bar sig ad som en Gentleman og bad hende blive hans Hustru; efter hvad jeg har forstaaet, fik han dog kun ringe Opmuntring.

„Onklen — men jeg behover ikke at gaa i Detaljer. De ved, hvad jeg mener. Det er haardt at skulle tale ondt om den døde; men han var et ryggesløst Menneske, der lod haant saavel om Religionen som om en Kvindes Ære. Alice Dale var ung og uskyldig; hun forstod knapt hans Mening, da han talte til hende; men instinktmæssig har hun været paa sin Post.

„Nevøen maa imidlertid have hørt et eller andet om Onklens skammelige Forfølgelse overfor den unge Pige. Det kom til en stormende Scene imellem dem. Bagefter fortalte de mig begge to derom, og underligt nok, Referaterne stemmede. Onklen lagde ikke Skjul paa sin Hensigt. Den unge Mand var rasende paa den ældre og svor og truede til ingen Nytte.

„Dumme Nar," lød det kyniske og forbitrede Svar paa alle hans Forestillinger; „indser Du da ikke, det er i Din egen Interesse, at jeg ikke gifter mig! Godt for Dig, at jeg ingen Tilbøjeligheder har i den Retning. Du kan jo selv gifte Dig, hvis Du har Lyst. Jeg vil fordoble Din Indtægt; ved Dit Bryllup vil jeg tredoble den. Men den unge Lærerinde maa Du overlade til mig. Du er saa venlig ikke at gaa mig i Bedene. Hvis ikke, lader jeg Dig gaa uden en rød Øre. Saa kan Du jo bede Damen om at gifte sig med Dig, og saa kan I leve sammen af Din Gæld."

„Den unge Mand blev bleg — min Salighed saa bleg som et Lig" — fortalte Onklen mig bagefter, „og svor, at han vilde dræbe mig, hvis jeg krummede et Haar paa hendes Hoved, noget jeg for Resten aldeles ikke har i Sinde. Og saa, Præst; da jeg nødig vil forarge Deres Velærværdighed, maa De helst knibe Øjnene lidt i, hvis De skulde opdage, at jeg sværmer sammen med Deres Skolefrøken."

„Men nu kommer vi til det mest spændende i Historien."

Poul Becks Ansigt var som sædvanlig uransageligt.

„I Gaar, da jeg gik min Yndlingstur her gennem Skoven og tænkte paa min Prædiken til paa Søndag, opdagede jeg pludselig Godsejeren, som sad og røg paa et fældet Træ derovre. Jeg vilde gaa forbi med et kort God Dag, da den Tanke fo'r igennem mig, at han sad og ventede paa Alice Dale, der hver Eftermiddag gaar denne Vej fra Skolen til det Hus i Landsbyen, hvor hvor hun bor. Han vilde træffe hende alene. Jeg var fast bestemt paa, at han ikke skulde komme til det.

„Det er sandt, Godsejer," sagde jeg saa høfligt, jeg kunde, „der er en Sag, jeg gerne vil tale med Dem om. Deres Forpagter, Giles Cossing, ligger syg af Feber, og i Dag, da jeg var der, fik jeg at vide, at to af hans Børn ogsaa er daarlige. Jeg ved, at han er bagefter med sine Renter, men jeg er overbevist om, at nu, da De ved, hvorledes Sagerne staar, vil De — —"

„Godt, Præst,“ afbrød han uhøfligt; „det kan vente til en anden Gang. For Fanden, Menneske! Ser De ikke, jeg er optaget, og at jeg ikke vil forstyrres?“

„Men jeg vilde ikke saadan lade mig afvise og lod, som om jeg opfattede hans Ord i Spøg.

„Ja, ja,“ sagde jeg let henkastet, „jeg vil ikke forstyrre Dem, siden De har saa travlt. Det er et rart Sted at ryge paa; jeg tror, jeg selv vil prøve en Cigar, og naar De saa er færdig med Deres Forretninger, vil De høre videre om Giles Cossing.“

„Jeg satte mig ned paa den anden Ende af det fældede Træ og tændte en Cigar. Han fremstødte en Ed mellem Tænderne og stirrede paa mig som et vildt Dyr. Et Øjeblik troede jeg, han vilde fare løs paa mig; men jeg havde denne tunge Stok med mig og var aldeles ikke bange. Ti Minutter sad vi og røg i Tavshed. Saa gav han tabt. „Sig hurtigt, hvad De har at sige, og gaa saa.“

„Jeg er bange for, det vil tage nogen Tid,“ sagde jeg. Han forstod straks Meningen.

Godsejeren tog sig med Haanden til Siden, vaklede lidt som en fuld Mand, der anstrenger sig for at holde Balancen, og faldt saa.

„Naah, saa det er Grunden,“ snærrede han.

„Ja,“ sagde jeg; „jeg venter her, til hun kommer, og saa følger jeg hende hjem.“

„Aha, Præst!“ raabte han med en Latter, der lignede en Knurren; „er det der, Hunden ligger begravet! De har en Rem af Huden ligesom vi andre?“

„Jeg maa tilstaa, jeg var lige ved at tabe Besindelsen; jeg greb fastere om min Stok; men De ved, Hr. Beck, som Missionær lærer man at beherske sig.

„Nu kommer hun,“ sagde jeg; jeg hørte Lyden af fjærne Trin i Skoven. Han rejste sig langsomt og bankede Asken af sin Pibe ved at slaa Kanten stærkt imod den haarde Bark paa Træet. Der var et stygt Smil paa hans Ansigt. Jeg forstod, at han pønsede paa et eller andet — men hvad det var, vil ingen nogensinde faa at vide.

„Et Øjeblik efter vidste jeg, at det ikke var Alice Dales Fodtrin, jeg havde hørt; de var for tunge og for hurtige. Samtidig læste jeg i Godsejerens Ansigt, at han vidste, hvem der kom.

Den unge Richard Ackland brød igennem Buskadset ud i Lysningen. Han var fuldstændig rasende, ude af sig selv af Lidenskab, og stirrede paa Onklen, der haanede ham med et foragteligt Smil. Jeg kunde se, at den unge Mand var ligesaa vild som en Hund, der staar og slider i sin Lænke. Saa fik han Øje paa mig, der kun stod faa Alen fra Godsejeren.

„Jeg er glad for at træffe Dem her, Hr. Greaves. Jeg vil gerne have et Vidne paa alt, hvad der passerer mellem denne Mand og mig. Han har gjort Frk. Dale et skammeligt Tilbud, som jeg ikke engang vil gentage.“

„Det kan ogsaa være det samme, min unge Ven,“ faldt Godsejeren ind, „Hans Velærværdighed kender det.“

„Og alligevel holder han til med Dig?“

„Naah, jeg vil egentlig ikke sige, at han holder til med mig. Han har paatvunget mig sit Selskab, meget mod min Villie. Han vilde spille Pladshund for Skøn-Alice.“

„Du har altsaa ligget paa Lur efter Frk. Dale?“

„Et Stævnemøde,“ lo Godsejeren. „Vær ikke saa jaloux, unge Mand. Først Folk, saa — Du kender Ordsproget. Siden kommer Din Tur.“

„Som Svar trak „Allerhelvedes Dick“ en Revolver op af Lommen.

„Du spøger uhyggeligt,“ sagde han. „Jeg har i Sinde at beskytte Alice Dale, om det saa skal koste baade Dit og mit Liv. Giv mig Dit Ord paa, at Du aldrig oftere vil tale til hende.“

„Godsejerens Spøgefuldhed blev øjeblikkelig forvandlet til Raseri.

„Hold inde med det Nonsens,“ raabte han vredt; „Du burde kende den Mand bedre, Du har med at gøre. Tag den Pistol væk og gaa Din Vej.“

„„Dick svarede med at tage Sigte. Jeg gik imellem dem; de stod ikke fem Skridt fra hinanden. „Tag Pistolen bort, Dick,“ sagde jeg; „man kommer ingen Vegne med Vold.“ Jeg

traadte tæt hen til ham for at tage Vaabnet ud af hans Haand.

„Hviskende sagde han: „Den er ikke ladt," og højere, for at Godsejeren skulde høre det, befalede han mig at træde til Side.

„Jeg var dum nok til at appellere til Godsejerens Æresfølelse. „Lad den unge Pige være," sagde jeg; „hun er meget ung og uskyldig. Lad hende gaa i Fred."

„En voldsom Vrede blussede op i ham.

„De skinhellige Snog," udbrød han; „De vil have Pigebarnet for Dem selv," og dermed slog han mig med den flade Haand i Ansigtet.

„Dick raabte: „Giv mig Dit Svar. Lov aldrig at se den unge Pige mere; eller tag Følgerne."

„Din store Idiot," knurrede Godsejeren rasende, „tror Du, Du kan skræmme mig med de Drengestreger!"

Krak!

„Skuddet lød skarpt og tydeligt i den stille Skov. Godsejeren tog sig med Haanden til Siden, vaklede lidt som en fuld Mand, der anstrenger sig for at holde Balancen, og faldt saa. Jeg fik lige Tid til at kaste min Stok, gribe ham i mine Arme og lade ham glide langsomt ned paa Grønsværet, hvor han laa stille med Ansigtet mod Jorden.

„Dick Ackland stod med den endnu rygende Revolver, der hang slapt ned ved hans Side; han stirrede med forvildede Øjne og lignede en Statue af rædselslagen Forvirring.

„Men Pistolen var ikke ladt," mumlede han, mere som om han talte til sig selv end til mig. Jeg tog selv Kuglen ud af Patronen."

„Det maa være et eller andet Anfald," svarede jeg.

„Jeg vil hente Doktoren."

„Men før han havde taget et Skridt, kom Alice Dale til Syne paa den skyggefulde Sti. Hun stod stille og saa spørgende paa os. Det var, som hendes Øjne ransagede vore Hjerter. Naar De har set hende, vil De forstaa, hvad jeg mener.

„Jeg er bange for, at han er død," stønnede stakkels Dick som Svar paa hendes spørgende Blik.

„Og De?"

„Saa saa hun Revolveren i hans Haand og forstod det hele. Hun snappede efter Vejret som en, der er dødelig saaret. Al Farve veg fra hendes Ansigt; hun svajede og vilde være faldet, hvis Dick ikke havde grebet hende i sine Arme.

„Tag Dem af hende, Dick, sagde jeg; hun er blot besvimet — den pludselige Skræk; lidt Vand fra Bækken vil hurtigt faa hende til sig selv igen. Jeg vil hente Dr. Hampden. Der er en Genvej gennem Skoven."

„Jeg tror ikke, Hr. Beck, at en halt Mand nogensinde har tilbagelagt en ujævn Vej hurtigere. Til Slut maatte jeg klatre over Parkmuren; jeg skal straks vise Dem Stien, hvis De bryder Dem om at se den."

„Jeg vil hellere først se den unge Dame," sagde Poul Beck.

Han havde staaet og rodet i det mosagtige Grønsvær ligesom en Golfspiller, der søger efter en tabt Bold. Det var et Instinkt hos Poul Beck, at han altid maatte rode. Et Glimt af blankt Metal tiltrak sig hans Opmærksomhed. Han tog noget op og viste det til Præsten, som saa nysgerrigt paa det.

„Det ser ud som et Laag til en Messingæske," sagde han grundende.

Det saa virkelig ud som Laaget af en meget lille, rund Messingæske, i Omfang mindre end en Toøre, men meget tykkere og til at skrue paa.

Poul Beck stod med det i sin brede, flade Haand og vendte og drejede det undersøgende med en stærk, tyk Pegefinger for at opdage, hvad det var til.

„Jeg har aldrig set saa lille en Æske," sagde han, „undtagen Pilleæsker af Pap. Jeg gad vide, hvem der har haft det med herhen, og hvad det har været brugt til?"

Spørgsmaalet var nærmere henvendt til ham selv end til Præsten; i alle Tilfælde svarede Præsten ikke.

Poul Beck puttede den lille Messingtingest i Vestelommen.

„Skal vi saa gaa hen til den unge Dame," sagde han livligt, „og høre, hvad hun har at sige?"

„Hun er paa Skolen," svarede Præsten. „Hun vilde absolut blive ved med at undervise, skønt hun er meget pinlig berørt af Ulykken, stakkels Barn!"

„Det er jo naturligt," sagde Poul Beck, „lad os gaa hen til Skolen og tale med hende."

Vejen gik ad skyggefulde Skovstier til den Skole, Poul Beck havde set om Formiddagen, tæt ved Bredden af et klart, rindende Aaløb. Fuglene kvidrede i de ludende Grene, Solstraalerne dansede over Aaens Krusninger og vævede et gyldent Netværk paa Sandbunden. Den landlige Skønhed og Ro stod i stærk Kontrast til det uhyggelige Drama, de var kommet for at opklare.

„Hvis De vil vente her," sagde Præsten, „vil jeg hente den unge Pige til Dem. Hun kan lade sin Kollega passe Skolen de faa Minutter."

Straks efter kom hun gaaende hen imod Skovbrynet, hvor han stod. Det var en slank Pigeskikkelse, barhovedet og iført en tætsluttende sort Kjole med noget hvidt for Hals og Haandled. Hun havde Solen i Ansigtet og saa ned, mens hun gik.

Poul Beck var overrasket. Det var et kønt, barnligt Ansigt, som stod friskt til det bløde, brune Haar; men det var lidt almindeligt i sin Skønhed; det var aldeles ikke den unge Pige, han havde ventet at se, og han kunde næppe tænke sig, at hun havde været i Stand

til at vække Lidenskab hos to saa typiske Mænd, som Præsten havde skildret.

„Det er Hr. Beck," sagde Præsten, og hun saa ham lige ind i Øjnene.

Da forstod han pludselig, at hun ikke var nogen almindelig ung Pige. Aldrig i sit Liv havde han set saa vidunderlige og saa dejlige Øjne. De var violblaa med et straalende safiragtigt Skær. Men baade Violen og Safiren er fortærskede og meningsløse Sammenligninger. Det var hverken Farven eller Skæret, der gjorde de Øjne saa vidunderlige. Det var Livet, Tanken, Sjælen, der lyste fra deres klare Dyb. Selv den hærdede Poul Beck mistede lidt af sin Fatning, da hun saa paa ham.

Den unge Pige talte først.

„Tak, fordi De kom," sagde hun. Jeg haaber, De vil være i Stand til at hjælpe den uskyldige. Richard Ackland er fuldstændig uskyldig."

„Hvorledes ved De det?" spurgte Poul Beck.

Hendes Øjne svarede, før hun selv talte.

„Han har sagt mig det. Naturligvis vidste jeg det, før han sagde det; men jeg er glad over at have hans Ord for det."

„Godt," sagde Poul Beck; „vi gaar ud fra, at han er uskyldig; men vi maa jo bevise det overfor andre. Det Stykke Arbejde vil blive lettere for mig, naar jeg kender alle Sagens Omstændigheder."

„Hvor skal jeg begynde?"

„Saa nær ved Begyndelsen som muligt, Frk. Dale."

„Kort Tid efter, at jeg var kommet hertil, sagde den ældre Hr. Ackland Ting til mig, som —" hun blev blussende rød, og i hendes Øjne kom der et Udtryk af Vrede og Smerte.

Poul Beck saa hendes Forvirring og brød hurtigt af: „Det kan være det samme med ham; fortæl mig om den unge Hr. Ackland."

„Senere," sagde hun simpelt, „spurgte han mig, om jeg vilde være hans Hustru. Jeg sagde nej. Jeg troede, det vilde blive til Ulykke. Men i Dag, da jeg saa ham et Øjeblik i Arresten, lovede jeg —"

„Hvis," begyndte Præsten tøvende.

Hun forstod straks, hvad han mente.

„Hvis han bliver frikendt i denne forfærdelige Sag," sagde hun roligt; „hvis ikke, gifter jeg mig aldrig."

Hun talte hele Tiden jævnt og stilfærdigt; kun Udtrykket i hendes levende Øjne viste, hvor meget hun led.

„Jeg vil ikke pine Dem mere end nødvendigt," sagde Poul Beck deltagende. „Sig mig blot et Par Ord om, hvad der skete i Gaar. De besvimede jo, Frk. Dale; ikke sandt?"

„Det var kun et Øjeblik; jeg kom straks til mig selv igen."

„Troede De først, at Hr. Richard Ackland havde skudt sin Onkel?"

De blaa Øjne flammede af Vrede.

„Nej, ikke et eneste Øjeblik troede jeg det. Hvor tør De sige det! Jeg blev bange; det var det hele. Jeg saa en Mand ligge blødende — en ond Mand, en Mand, som jeg hadede, det vil jeg ikke nægte. Men det gjorde mig alligevel ondt for ham, og jeg vilde gerne redde ham. Jeg har lært Sygepleje, før jeg kom hertil. Jeg troede, han endnu var i Live. Jeg prøvede paa at forbinde hans Saar; det var ikke større end et Knappenaalsstik, og et Par Draaber Blod sivede ud af det. Jeg bad Richard Ackland om at hente noget Vand. I Godsejerens Frakkelomme fandt jeg en Revolver. Jeg maa være kommet til at røre ved Aftrækkeren, for den gik af."

„Ja, jeg glemte at sige, at jeg hørte Skuddet, netop da jeg klatrede over Parkmuren," sagde Præsten.

„Lyden," vedblev den unge Pige, „fik Richard til at løbe tilbage til mig. Da var Godsejeren død, og vi blev der begge to, til Doktoren kom med Hr. Greaves. Lidt efter kom Politiet. Det er alt, hvad jeg ved. Kan De frelse ham?" De blaa Øjne saa rørende og bønfaldende paa ham.

„Det haaber jeg," svarede Poul Beck bevæget. Skønhed i Nød rørte ham altid.

Med en morsom, gammeldags Nejen, men uden at sige mere, tog den unge Pige Afsked med Præsten og Opdageren og gik tilbage til Skolen over den solbeskinnede Mark.

„Hvis De ikke er træt," sagde Poul Beck, „vilde jeg gerne tale med Politiet."

„Jeg er aldrig træt," sagde Præsten, „naar der er Arbejde at gøre, og Politistationen ligger kun 5 Minutters Vej herfra."

Politibetjent Coleman kendte Poul Beck af Navn og havde hørt ham berømme. Han havde en Bror, fortalte han, som havde arbejdet i en Sag under Hr. Beck, og det var han meget stolt af. Han betragtede Opdageren med den dybe Ærbødighed, hvormed en lille Dreng ser op til den øverste i Skolen.

Poul Beck afværgede den skikkelige Mands velmente Hyldest paa sin beskedne Maade. Liget laa i Vagtstuen. Det var et haardt, smukt Ansigt — det saa ud som Ansigtet paa en af de gamle Romeres onde Kejsere, hugget i graat Marmor.

I et andet Værelse sad Nevøen, Richard Ackland, arresteret for Mord. Det lykkedes Poul Beck at kaste et ubemærket Blik ind gennem Vinduet. Den unge Mand sad rank med halvt lukkede Øjne og et haardt Udtryk i Ansigtet.

„Han ligner en fangen Høg," sagde Poul Beck, idet han fjærnede sig.

„Man skal altid prøve paa at se, hvad de ligner, Betjent, før man drager Slutninger. De kan være overbevist om, at det hjælper."

Poul Beck undersøgte de to Revolvere meget omhyggeligt. De var begge seksløbede. I den, som havde tilhørt den afdøde Godsejer, var der fire Kugler. Nevøens Vaaben var ladt i de fem Kamre; men alle fem Kugler var omhyggeligt taget ud af Patronhylstrene.

„Her er noget, De maa se, Hr. Beck," sagde Betjenten. „Det var den Stump Bly, der gjorde det af med ham." Han rakte ham et ganske lille, fladt Blystykke. „Det maa være gaaet lige igennem," forklarede Betjenten. „Det faldt ud af hans Vest, da vi klædte ham af." Poul Beck stod med det i sin brede Haand.

„Har De en Vægt, Betjent? En Brevvægt kan godt bruges." Han vejede det paa det nøjeste. „Gem det godt," sagde han og rakte det tilbage; „det vil gøre Nytte ved Forhøret."

„Har De fundet en Løsning, Hr. Beck" spurgte Præsten, da de gik tilbage til Præstegaarden.

„Altfor mange, er jeg bange for," sagde Poul Beck nedslaaet. „Sagen er ved at blive forbandet tydelig."

I Præstegaarden hang der en Revolver paa et Søm ude i Entréen.

„Er den ladt?" spurgte Poul Beck, idet han pegede paa den.

„Nej," svarede Præsten; „jeg bruger den blot til at skræmme Fuglene bort med. Det er et halvt Aar siden, jeg affyrede et Skud med den; det er en Foræring fra Richard Ackland."

Poul Beck tog Pistolen ned fra Væggen og undersøgte den.

„Det er Dubletten til den anden," sagde han; „samme Mærke og Kaliber og til samme Slags Patroner. Vil De gøre mig den Tjeneste at skaffe mig en Kugle til Revolveren, Hr. Greaves? Jeg har Lyst til at veje den."

Et Øjeblik saa Præsten bestyrtet og forvirret ud. Han maa have tænkt paa, hvor forfærdeligt det vilde vidne mod Richard Ackland, hvis Kuglen til Revolveren var af samme Vægt som den Blystump, der dræbte Godsejeren.

Poul Beck saa hans Tøven — maaske gættede han Grunden.

„Det gælder Sandheden først og fremmest, og den maa for en Dag," sagde han; „lige meget hvem der saa faar den frem."

„Jeg skal hente Kuglen," sagde Præsten og gik ud af Værelset.

Lidt efter kom han tilbage med en Kugle mellem Fingrene. Poul Beck vejede den med stor Omhu. Den havde samme Vægt som det Stykke Bly, han havde vejet paa Politistationen.

„Jeg er bange for, det er afgørende," mumlede Opdageren; „Sagen er ganske tydelig nu."

„Det haaber jeg alvorligt, den ikke er," udbrød Præsten.

„Vi har jo allesammen Lov til at haabe det bedste," sagde Poul Beck; „men det er vanskeligt at haabe stærkt mod et stærkt Bevis."

Han afslog Præstens indtrængende Opfordring til at bo i Præstegaarden. „Betjenten siger, der er en meget god Kro i Landsbyen. For Øjeblikket arbejder jeg bedst, naar jeg lever lidt spartansk. God Nat, Hr. Pastor. Jeg tænker, jeg ser ind til Dem engang i Morgen Formiddag med et Resultat."

Tidligt næste Morgen var Poul Beck paa Mordstedet — ikke den rolige Poul Beck fra i Gaar, men en aktiv, ivrig Mand med hver Nerve spændt til det yderste.

Han mindede stærkt om en veltrænet Jagthund, naar den er lige ved Byttet — hver Muskelfiber dirrede af undertrykt Spænding.

Som en Jagthund fo'r han omkring paa Stedet og afsøgte Jorden med Øjnene. Det havde regnet for nylig, og Jorden var endnu blød nok til at vise Fodtrin. Han fandt en tre fire smaa, tydelige Hælmærker af en Pigesko. Han kunde endogsaa se, hvor Dick Acklands Fod var standset og havde revet Grønsværet op, da det andet Revolverskud havde faaet ham til at vende tilbage fra Bækken.

Præstens Fodtrin var utydelige og vanskelige at følge (den syge Fod var lettere end den anden), da han løb efter Doktoren. Først kunde Poul Beck kun finde et Spor hist og her i Græsset; men noget efter kom han til et Sted, hvor der var et sejgt Lerlag, og der stod hvert Fodtrin skarpt og tydeligt.

Pludselig opdagede han noget, der overraskede ham. Det var en let Forhøjning i Leret, af Form som en ganske lille Paddehat, saa meget som en Fod fra Præstens Trin.

Poul Beck lagde sig paa Knæ og tog sit Forstørrelsesglas, som han altid havde hos sig, op af Lommen. Han kunde lige skelne en svag, spiralagtig Tegning paa Overfladen af den lille Lertop.

Saa søgte han i Vestelommen og fandt det lille Messinglaag, han havde opdaget paa Mordstedet. Det passede til Paddehatten som en Handske til en Haand.

„Jeg tænkte det nok," mumlede Poul Beck, da han puttede Messinglaaget i Lommen igen; „nu er jeg vis i min Sag." Han fulgte Sporet omhyggeligt. Den lille, runde Forhøjning saas med Mellemrum ved Siden af Fodtrinene. Saa var den der ikke mere.

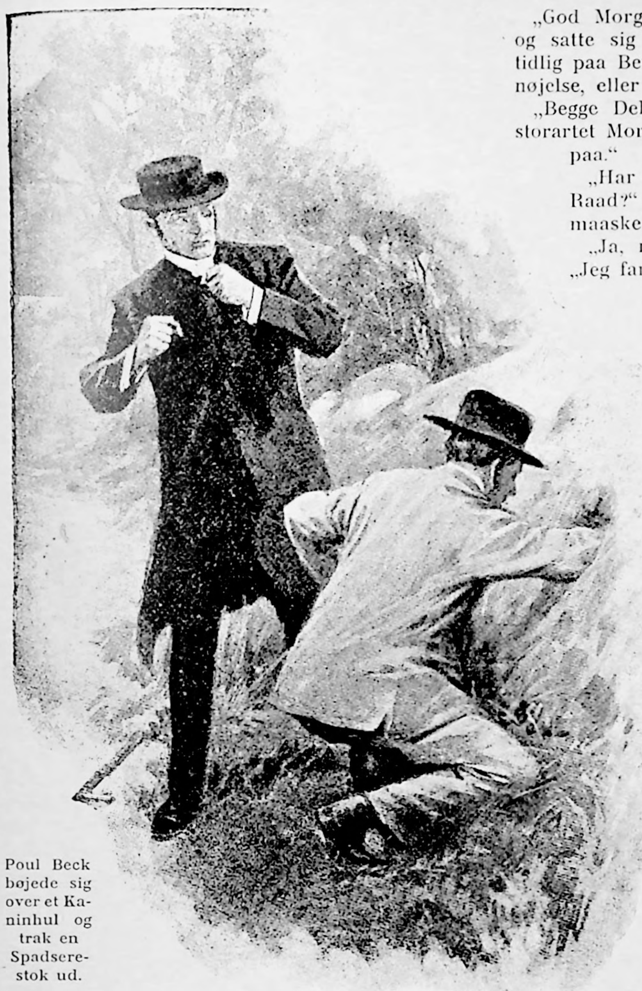
Poul Becks skarpe Øjne undersøgte Stedet paa begge Sider. Til højre var der en Lysning i Skoven, til venstre nogle smaa sandede Høje med Kaninhuller i.

Lige for, ikke halvandet hundrede Alen borte, var Parkmuren. Det var let nok at se, at nogen havde klatret over den for nylig (et vanskeligt Arbejde for en halt Mand); thi Kalken var paa flere Steder skrabet af.

Et Øjebliks Undersøgelse overbeviste Poul Beck om, at der ikke var mere at gøre der, og han forfulgte saa ikke Sporet længere, men vendte tilbage til Kaninhullerne. Her i det tørre, vigende Sand var Fodtrinene saa utydelige, at selv hans skarpe Blik havde Vanskelighed ved at opdage dem.

Han undersøgte nysgerrigt Hullerne, som om han var paa Kaninjagt og ikke paa Jagt efter en Forbrydelse, og han strakte endogsaa Armen lige til Skulderen ind i to eller tre af de krumme Gange.

Tilsidst fandt han øjensynligt, hvad han søgte

Poul Beck bøjede sig over et Kaninhul og trak en Spadserestok ud.

„God Morgen, Hr. Beck," sagde han venligt og satte sig ned ved Siden af ham. „De er tidlig paa Benene i Dag. Er det for Deres Fornøjelse, eller er det i Foretninger?"

„Begge Dele," sagde Poul Beck; „det er en storartet Morgen at samle Appetit til Frokosten paa."

„Har De været hos Kaninerne for at faa Raad?" spurgte Præsten smilende. „De har maaske fundet Resultater i Kaninhullerne?"

„Ja, netop," svarede Poul Beck roligt. „Jeg fandt det sidste manglende Bevis der; men jeg vidste meget godt, hvad det var, jeg skulde finde, før jeg fandt det."

Et Øjeblik stivnede Præstens Ansigt som i pludselig Smerte eller Angst. Men hans Stemme var rolig og naturlig, da han sagde: „Fortæl mig det hele. De ved, at jeg er meget interesseret i det."

„Ja, det ved jeg," sagde Poul Beck. „Det er en meget interessant Sag." Han tog det lille Messinglaag op af Lommen. „Det forvirrede mig til at begynde med," sagde han, „skønt jeg burde have gættet Sammenhængen. Nu til Morgen har jeg opdaget, hvad det er."

„Og hvad er det da?" spurgte Præsten.

„Det er Hætten til en Luftbøsse," svarede Poul Beck alvorligt, og atter stivnede Præstens Ansigt som i Smerte eller Angst.

„Jeg var fuldstændig paa det rene med," vedblev Poul Beck, „at det ikke var Godsejerens Nevø, som dræbte ham."

„Hvorledes vidste De det, og hvornaar vidste De det?"

efter, i et Kaninhul tæt ved Toppen af en sandet Høj. Saa satte han sig ned, tændte sin Pibe og ventede i god Ro og Mag.

Den blaa Røg steg langsomt til Vejrs i den stille Luft; Fuglene begyndte at synge, og det fredelige Landskab med Trægrupperne, de grønne Lysninger og Sølvglimt af Vand i det fjærne, tog til i Skønhed med Solen, der gik højere og højere, og stadig sad Poul Beck og røg og ventede.

Tilsidst fik han Øje paa Præstens letkendelige Skikkelse med den haltende Gang; han gik hurtigt og havde den uundgaaelige Spadserestok i Haanden.

Næsten i samme Øjeblik opdagede Præsten ham, som han sad let synlig paa Højen; han standsede saa meget som en Brøkdel af et Sekund og fortsatte saa sin hurtige Gang.

„Da jeg vejede den Blystump, som dræbte ham. Jeg vidste, hvad Kuglen til Revolveren skulde veje; det hører med til min Bestilling at vide den Slags Ting. Godsejeren blev ikke dræbt af en Kugle fra Revolveren. Da De gav mig en Kugle af samme Vægt som Blystumpen og sagde, den var til Deres Revolver, røbede De Dem selv. Saa fløj Tanken om en Luftbøsse igennem mig, og i Morges gik jeg ud for at blive sikker i min Sag."

„Og saa?" Det kom som en Stønnen fra Præsten. „Blev De sikker?"

Poul Beck svarede langsomt: „Ja, jeg blev ganske sikker. Ser De," vedblev han, „en Mand, som bruger en Luftbøsse til Spadserestok uden Dupskoen, maa nødvendigvis sætte smaa Forhøjninger i Leret. De smaa Forhøjninger fandt jeg, og den lille Messinghætte passede til dem."

Præsten nikkede blot, og der var ikke længere Spor af Frygt i hans Ansigt.

„Præst," sagde Poul Beck med stor Deltagelse i sin dybe Stemme — næsten med Medlidenhed — „De havde Deres Stok i Haanden, da De løb efter Doktoren. De kunde ikke klatre over Muren med Stokken, og alligevel har den fundet Vejen tilbage til Præstegaarden. De kan tænke Dem til, hvad jeg fik ud af det."

„Jeg har to Stokke, som er ens," sagde Præsten.

„Ja, og en af dem er en Luftbøsse. Jeg skulde blot opdage, hvor De havde skjult Luftbøssen, før De klatrede over Muren. Det var ikke saa vanskeligt."

Poul Beck bøjede sig over et Kaninhul og trak en Spadserestok ud; tilsyneladende var den ganske ligesom den, der laa i Græsset ved Siden af Præsten. Men den var af Staal, og hvor Dupskoen skulde have været, var der et lille Hul. Præsten fortrak ikke en Mine. Det var ikke med Urette, han gik for at være en modig Mand. Hans Øjne var rolige, og hans Stemme rystede ikke, da han sagde: „Jeg er glad over, at jeg skød det Umenneske, og jeg er halvvejs glad over, at jeg er opdaget. Men jeg haaber, De vil tro mig, naar jeg siger, at det ikke var min Hensigt at lade Dick Ackland lide for det. Som sidste Udvej vilde jeg have angivet mig selv. Jeg havde haabet at faa ham ud af Landet og derved opnaa den Mulighed at vinde Alice Dale, for jeg elsker hende."

Det sidste sagde han sagte; men Mandens hele Sjæl laa i Ordene, og hans Stemme skælvede af haabløs Lidenskab.

„Ja, jeg elsker Alice Dale," gentog han. „Nu forstaar De maaske, hvorfor jeg dræbte den Slyngel, der fornærmede hende. De forstaar maaske ogsaa, hvorfor jeg haabede at vinde hende, naar Dick Ackland var ude af Landet.

„Luftbøssen," fortsatte han roligt, „var en Gave fra en god Ven; jeg fik den, da jeg rejste til Indien. Den er aldeles ypperlig og kan skyde 6 Kugler med een Pumpning. Jeg har været glad for den mere end een Gang i Indien. Dubletten købte jeg i London, da jeg kom tilbage, fordi den lignede Luftbøssen saa skuffende. Hvis det ikke havde været for Vægten, vilde jeg næppe selv have været i Stand til at skelne dem fra hinanden. Luftbøssen havde jeg gemt; ingen i Præstegaarden vidste noget om den.

„Men jeg tog den frem og gik bestandig med den, efter at jeg havde hørt om Godsejer Acklands Fornærmelser mod Alice Dale. Den var ladt, da jeg mødte ham i Skoven, og jeg skruede i al Hemmelighed Dupskoen af, som jeg tabte i det høje Græs. Jeg var lige ved at haabe, at han skulde give mig Lejlighed til at bruge Bøssen til Selvforsvar. Da Dick Ackland skød med løst Krudt, benyttede jeg Øjeblikket. Jeg stod hele Tiden tæt ved Godsejeren. Jeg vendte Spidsen af Luftbøssen mod hans Side, trykkede paa den lille Knub med Tommelfingeren, og — — —"

Med en lynsnar Bevægelse snappede han Luftbøssen, der laa tværs over Opdagerens Knæ, og vendte Mundingen mod sin Side. Der hørtes en skarp, metalagtig Lyd, da den tæt sammenpressede Luft sendte Kuglen ud. Manden styrtede om, og Bøssen rullede klaprende ned ad Højen.

Det pinlige Udtryk, der i Dødsøjeblikket havde vansiret Præstens Ansigt, var gaaet over i et fredeligt Smil, og han laa stiv og stille og stirrede med Øjne, der ingenting saa, mod den blaa Himmel. Den menneskelige Retfærdighed kunde ikke mere naa ham.

HÆVNEN

AF

JULES

Fuldmægtigen, en halvtredsindstyveaarig, pompøs Gentleman, og Sønnen, en attenaarig Bængel, svinger flot om Hjørnet af Hovedgyden i Dragør, tværs over Havnepladsen, og springer af Cyclen foran Stakitporten til Hotellets Strandhave.

„Hvor bliver Mor af," siger Fuldmægtigen og ser paa Sønnen med en Mine, der vilde have været bekymret, hvis ikke en lille Mindelse af noget som Skadefryd havde siddet og skinnet fælt inde bag Guldbrillerne.

„Hun kommer nok, Far," svarer Sønnen med en ungdommelig Stemme, der ved sin blide Klang af sønlig Omhu kontrasterer stærkt mod det svedne Grin, der langsomt spiler sig ud mellem hans svedige Ansigtsmuskler.

„Der er hun," siger Fuldmægtigen. „Det er hendes brystsyge Klokke."

Og de drejer to alvorligt bekymrede Ansigter hen mod Hjørnet af Gyden og Havnepladsen.

Fruen, en stor, svær Dame med et Ansigt, som den timelange Kørsel i Sommerheden har faaet til at smelte og løbe ud omkring den gabende Mund, der slet ikke mere kan lukkes for alt det Vejr, der blæser ud og ind ad den, kommer sjanglende i lange, uregelmæssige Bugtninger henover Havnepladsen. Hun sigter anspændt paa Indgangen til Strandhaven, hvor hendes to Kavallerer staar og følger hendes indviklede Manøvrer med Opmærksomhed. Det lykkes hende, efter nogen Tids haardt Kryds, at komme i smult Vande i Læ af Stakitporten; hun stikker et uanstændig langt Ben hjælpeløst ud til Siden, kniber Øjnene i, aabner Munden lidt højere, lader Maskinen vælte over til højre Side og lander hæsblæsende i sin Mands Arme.

„Du er da ikke træt," spørger Fuldmægtigen.

„Mor er da ikke anstrængt," siger Sønnen.

Fruen svarer med nogle hurtigt paa hinanden følgende, blæsende Ind- og Udaandinger og tilkaster dem et kort, udtryksløst Blik.

De kommer til Sæde ved et Bord i Haven, og Kelneren kommer med Kaffe og Isvand. Herrerne tillaver deres Kaffe og nyder den i stærkt pointeret Velvære. Hun er ude af Stand til at løfte sin Kop og vistnok ogsaa til at lukke sin Mund saa meget, at den kan holde paa en Mundfuld Kaffe.

Fuldmægtigen byder Sønnen en Cigar af sit Etui.

„Her har man da Lov til at ryge," siger han.

„Ja," siger Sønnen fnisende, „her er da ingen Gardiner."

„Nej, her er ogsaa højt til Loftet," siger Fuldmægtigen og ler himmelhøjt, idet han vender sig halvt paa Stolen, saa han kommer til at sidde og se ud over Vandet med Ryggen til Fruen.

Sønnen vender sig i sammeRetning, og Fruen, i hvis Ansigt Livet begynder at genfødes, ser hen over deres Rygge med et Blik, der hverken lyser af ægteskabelig Kærlighed eller moderlig Glæde.

Fuldmægtigen skæver hen til Sønnen og siger i gaadefuld Sammenhæng med den formummede Indledning:

„Her behøver man da heller ikke at staa og gnide Fødderne af paa Maatten en halv Time."

„Nej," siger Sønnen, „her har man da heldigvis ingen til at kommandere sig."

„Her," siger Fuldmægtigen, „føler man sig mere fri end i sine egne Stuer. Her er der ingen, der støver Ens Brevpapir af med en beskidt Støveklud og skalter og valter med En efter Behag."

„Nej," siger Sønnen, idet han tager sig en Slurk af sin Kop, „Kaffen er heller ikke saa tynd her."

Fruen aander tungt bag deres Ryg. Hun famler efter Koppen og vælter den.

„Det var da godt, det ikke var hjemme paa Bordet, at det skete," siger Sønnen alvorligt.

„Ja, og at det ikke var mig, der gjorde det," supplerer Fuldmægtigen venligt.

„Ja," saa var Du vist ikke død i Synden."

Fruen ser stift paa Fuldmægtigen og siger:

„I skulde — — — —"

Mer kan hun foreløbig ikke sige i en Sammenhæng.

Herrerne vendte sig igen med demonstrative Benkast mod Vandet, og Fruen synker tilbage paa Stolen i Erkendelse af sin foreløbige Afmagt.

Over Fuldmægtigens Aasyn drager der et Træk af stille og fredsæl Beaandelse:

„Hvor man i Grunden føler sig fri og uafhængig, saadan ude i Naturen, og let om Hjertet over at være befriet for Stuernes Tvang. Og hvor man nyder sin Frihed!"

„Ja, vældig, "siger Sønnen. „Her er dejligt — og hvor velgørende er det at faa Benene rørt."

„Hjemme er man kun et nødvendigt og uundgaaeligt Appendix til den ene Krog af en af Ens egne Stuer, som velvilligt er blevet En overladt til nogle faa Timers daglig Brug. Her gennemstrømmes man af hele den sollyse Naturs uendelige Frihed. Og man føler sig slet ikke træt af den lange Tur i Sol og Støv. Vel? Er Du træt? Hva'?"

„Jeg, nej ikke Spor."

„Nej, vi er slet ikke trætte."

Fruens Bryst arbejder som en Blæsebælg, hendes Krop skælver, og de befriende Ord bobler hende op i Halsen.

„Jeg kan godt forstaa, hvorfor I har taget mig med ud paa den Cykletur."

De vender sig skævt om imod hende, og Fuldmægtigen siger:

„Ja, det er dejligt, ikke sandt?"

„Uf!"

„Siger Du Uf?"

„Pføj!"

„Pføj?"

„Jeg kan meget godt forstaa, hvorfor I har taget mig med. Det er det mest lumske, jeg nogensinde har været med til."

„Lums — —"

„Ja, lumske. Tror Du ikke nok jeg kan høre, at I sidder her og overfuser mig, skønt jeg dør af Træthed."

„Jamen, hvad — — hvordan — —?"

„Men vent I bare, til vi kommer hjem igen, I sidder nok her og er saa overlegne og overfuser mig, hjemme er det mig, der er den overlegne og — — og — —"

„Overfuser," indskyder Fuldmægtigen hjælpsomt.

„Ja, jeg ved godt, hvad det er, I vil. I vil hævne Jer — det er Sagen — fordi I ikke hjemme kan opføre Jer, som I vil. Jeg har opdaget Jer. — Vent, til vi kommer hjem igen!"

De to opdagede Herrer kaster paany Blikket ud mod det blinkende Vand og op mod den rene blaa Luft.

De har en fælles Tanke, runden af krænket Trang til Selvhævdelse, næret af Sammenrottelsens tyste Magt, og i hvilken der virkelig blusser lidt af den mandlige Underklasses tusindaarige Hævnfølelse mod det andet Køn:

Hjemvejen, Dragør — Pilealleen, skal tages i en eneste rasende Spurt.

Tegning af *Louis Moe*

SON

NER

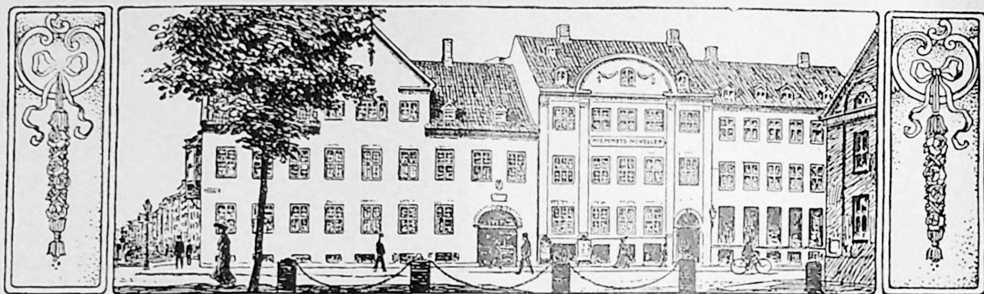
HJEMMETS NOVELLER

NR. 11 AUGUST 1907 3. AARG.

AUGUST

Et Aftryk af denne Tegning kan nu faas.

HJEMMETS NOVELLER

ET LEVNEDSLØB

AF

GUSTAF AF GEIJERSTAM

ILLUSTRERET AF E. BERGGREN

Gustaf af Geijerstam i Karikatur.

Herr Albert Sjøstedt kom en Sommer hjem fra Uppsala i en noget bedrøvelig Tilstand. Fra Begyndelsen havde han egentlig ikke været hvad man kalder lad. Men han havde læst planløst, sat sig ind i lidt af hvert, og naar han skulde søge at samle sit Forraad af Kundskaber for at gøre sine første Skridt, viste det sig, at det han havde indvundet, ikke passede for det Formaal, han nu skulde anvende det paa. Fire lange Aar var saa godt som forspildte, og hvis han nu skulde tænke paa det praktiske Livs Krav og tage Examen, maatte han tage fat forfra igen og begynde som Skoledreng.

Men det var noget, der hverken stemte med hans Smag eller hans Livsvaner. Han lovede ganske vist sig selv at holde op med at læse interessante Ting og gaa løs paa Livius, for efter gammel Sæd at begynde med Latinen. Og for saa vidt det angik absolut Maadehold i Spørgsmaalet om Nydelsen af forbuden aandelig Næring, holdt han redeligt sit Ord. Endogsaa Aviser undgik han samvittighedsfuldt. Men den anden Del af Løftet — at gaa løs paa Livius — var værre at holde. Han læste to Kapitler før Frokost. Naar han havde drukket sin Kaffe, gik han ud og spadserede. Spadsereturen straktes gerne ud, saa længe det var muligt at finde paa en Undskyldning. Saa gik han hjem, tog Galoscherne af, langsomt, næsten modstræbende, hængte med et Suk Overfrakken paa sin Knage, tog Hjemmefrakken paa og forsøgte at læse. Men det vilde ikke gaa. Tankerne drejede sig om alt muligt andet. Han gjorde voldsomme Kraftanstrængelser for at overvinde sig selv og røg en forbavsende Masse Tobak. Men det hjalp ikke. Naar han kom til Middagen, var han i daarligt Humør og forsøgte at live sig op med en halv

Punsch til Kaffen; det lykkedes, og han tilbragte siden Eftermiddagen ved Spillebordet eller med Drikkebrødre.

Paa denne Maade kom han ind i et Slags Kredsløb, som truede med at ruinere ham. Han fik noget sjusket i sit Ydre, og da det led fremad mod Somren, rejste han hjem til den lille Stiftsstad, hvor Moderen, som var Enke, boede. Da han kom hjem, var han træt af at arbejde uden Resultat, træt af at svire uden at faa hverken Gavn eller Glæde af, at han til ingen Nytte udtømte sine sidste Kilder at laane af. Hjemme var der dystert. Hans gamle Mor bebrejdede ham aldrig noget, men Misstemningen laa i Luften. Sjøstedt spiste, sov, spaserede og badede. Hvad han skulde tage sig for, naar Høsten kom, var baade ham og alle andre en Gaade.

Paa denne Tid var den ene af Stedets Aviser blevet overtaget af en ny Redaktør, som ved hele sin Optræden straks gjorde Furore i den gode By. Det var en stor, fed Fyr med en velærværdig Mave, et respektindgydende, skægløst, fedt, lidt matfarvet Ansigt, en kroget, agtværdig Næse og et venligt, godmodigt, stundom noget nedladende Smil. Han bar en stor, moderne Kappe, som med sine vide Folder yderligere fremhævede det respektable i hele denne yderst iøjnefaldende Apparition, og paa Hovedet sad, let og elegant, en lille rund Uldhat med opkrammet Skygge. Han var kostymeret som Journalist og kunde ikke give et Haandslag paa Gaden, uden at den forbipasserende maatte forstaa, at denne solide Foreteelse repræsenterede Pressen, den frie, liberale, oplyste, men beherskede Presse.

Iøvrigt hviskede man et og andet om hans Antecedentia, at han i Norrland havde været Hesteopkøber og Vinkelprædikant, hvilken sidste Bestilling ombyttedes med en som Brændevinskontrollør, at han havde giftet sig med en rig Pige, og at han nu vilde genoprette sin sociale Anseelse ved at indtræde i den agtede Presse og slaa sig ned saa langt sønder paa som muligt. Men der var ingen, som vidste det sikkert. Der findes altid slette Mennesker, som forstaar at nedsætte selv den mest glimrende Dyd, og det er nok muligt, at al Snakken kom fra Kollegaen i „X-Bladet“, som havde sin Interesse af at modarbejde Redaktøren af „X-Posten“.

Redaktør Adelberg vidste imidlertid, at det første en Provinsredaktør med Kapital bør gøre, er at skaffe sig en duelig Redaktionssekretær. Hermed menes en Person, som har et vist Fond af almen Dannelse ved Siden af nogen Øvelse i Avisskriveri. Hvis han dertil paa en eller anden Maade har lidt Skibbrud i Livet eller er nær ved en saadan Kasus, saa er han dels lettere at faa til at tage Pladsen, dels bliver han billigere, dels — og dette er ikke det mindst vigtige — kommer han paa den Vis til at staa i et Taknemmelighedsforhold til sin Chef, der gør ham mere medgørlig og undergiven, end Tilfældet ellers vilde være.

Ved Hjælp af alle Landets Aviser og Brockhaus' Konversationslexikon var det lykkedes Redaktør Adelberg at passe „X-Posten“ i et Par Maaneder, uden at begaa mere bemærkelige Misgreb. Men Arbejdet plagede ham, og han begyndte at se sig om efter En, der kunde løfte en Del af Byrden fra hans Skuldre.

— Tja, sagde Redaktøren med en Skuldertrækning, idet han ved Frokostbordet slog Hul paa det andet Æg, jeg maa have En, som hjælper mig med det ydre. Jeg er overanstrængt af dette Liv, og hvis det bliver ved, kan det skade mig alvorligt. Det bliver dyrt naturligvis. Men hvad skal man gøre?

Drevet af Pengetrang var Sjøstedt begyndt at komme paa Kontoret fra Tid til anden, for at udføre, hvad Arbejde, der kunde være for Haanden, saasom af andre Blade at gøre Uddrag, der skulde passere som „Ledere“, skrive Politireferat eller lignende, ja, han havde endog et Par Gange med en vis Tvivlraadighed tilbudt et Par smaa Kauserier, der havde vakt Redaktør Adelbergs Opmærksomhed ved deres gode Stil og lette Sprogbehandling, Egenskaber, som Redaktøren skattede saa meget højere, som det aldrig lykkedes ham selv at komme videre end til Referentstilen.

Saa var det en Formiddag, at Redaktør Adelberg sad alene og velbehagelig foran Skrivebordet i den lille Stue, som han kaldte Kontor. Avisen udkom tre Gange om Ugen, den var blevet ekspederet Dagen før,

og denne Dag var saaledes en af de mindre anstrængende. Redaktøren havde nys spist sin Frokost, bestaaende af Kaffe, Smørgaasbord og Skinke med Røræg. Af et rødt Etui fremtog han et stort Merskumsrør, ualmindelig godt tilrøget, blæste i det, stak en 12 Øres „La Diosa" i det, tog langsomt og vellystigt de første Drag og satte sig derefter til at paabegynde Dagens Arbejde, d. v. s. rode i Avisbunken foran sig. Men Arbejdet vilde ikke gaa. Han følte sig mæt, glad og oplagt til at passiare. Han længtes efter Selskab og saa nu og da gennem Vinduet ud over Gaardspladsen.

Da lød raske Skridt paa Stenbroen udenfor og straks efter en let Banken paa Døren.

„Kom ind," lød det indefra.

Døren aabnedes, og ind traadte Studiosus Sjøstedt, der havde indtaget en adskillig simplere Frokost end Manden i Lænestolen, og som Aftnen i Forvejen havde faaet Afslag paa et Laaneforsøg og følgelig befandt sig i en hel anden Sindsstemning end Herr Adelberg.

Den mægtiges Jupiterpande oplystes. Han følte sig oplagt til Spøg, lo en lille Velkomstlatter, slog ud med Haanden i Stedet for at rejse sig fra Stolen, og sagde muntert:

— Diener, Herr Sjøstedt. Diener, Diener. Værsgo og sid ned. Det er lidt Manuskript, kan jeg se. Jasaa, en Historie fra Uppsala. Det var morsomt. Det skal virkelig blive interessant at læse. Meget interessant. Jasaa, Herr Sjøstedt skriver Noveller.

— Kun Ubetydeligheder, indskød den unge Mand.

— Aa, det ved jeg da ikke. Herr Sjøstedt skriver en udmærket flydende Stil. Jeg var meget fornøjet med Kauseriet i Onsdags, virkelig meget fornøjet. Borgmesteren kom til mig igaar. „Det var kvikt, det der," sagde han. „Hvem har skrevet det?" Hør nu en Gang, har Sjøstedt aldrig tænkt paa, hvad De vil være?"

Det havde Herr Sjøstedt maaske tænkt paa for ofte, til at han skulde kunne haabe at blive noget som helst. Men han stammede, nervøs og forlegen, som han altid var.

— Jeg ved ikke, jeg har ikke bestemt mig endnu.

— Tja, sagde Herr Adelberg med en Skuldertrækning, idet han samtidig kastede højre Haand ud til Siden, som om han havde tænkt at skille sig af med den for bestandig. Tja. Hvad skal man gøre? Det er svært at tage sit Parti. Det ved jeg bedst selv, jeg, der saa at sige ikke fandt mit rette Virkefelt før i Sommer. Vilde Herr Sjøstedt have noget imod at blive Bladmand.

— Jeg har virkelig tænkt paa det, var Svaret.

— Ja, det gør Herr Sjøstedt Ret i, sagde Redaktøren og skød en vældig Røgsøjle op i Luften. Jeg forsikrer Herr Sjøstedt for, at for en intelligent ung Mand findes der ingen Bane som Pressen, den paa en Gang liberale og beherskede Presse, som siger sit Ord med i Dagens vigtige Spørgsmaal, uden at forløbe sig. Men der fordres Takt til at passe saadan et Blad.

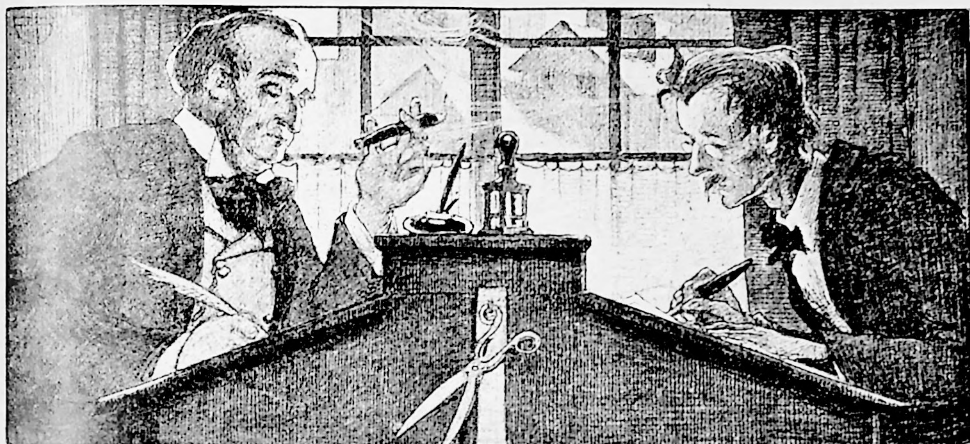
Redaktøren rejste sig i Iver fra Stolen og begyndte at gaa frem og tilbage, saa langt det snævre Rum tillod.

— Der fordres Takt og Syn paa Tingene, ser De. Herr Sjøstedt kan ikke tro, hvor det er svært, ikke at maatte støde an overfor Folk. Thi det gaar ikke, det gaar absolut ikke i et lille Samfund som vort, hvis man vil holde Forretningen oppe. Et Blad er en Forretning, helt og holdent en Forretning. Det er det første, man maa lære sig, og det føles lidt svært i Begyndelsen. Men der findes ogsaa Lyspunkter i Arbejdet. Tænk, hvor man lever midt i Tidens Bevægelser. Tankerne strømmer ind paa En, man faar Idéer, og man giver. Det er som en Vexelvirkning. Det er Liv, det er Bevægelse, og jeg forsikrer Herr Sjøstedt, at naar jeg staar midt inde i alt det her — Redaktøren slog ud med Haanden og pegede paa Avisbundterne, som laa paa Bordet, — saa er det, som jeg følte Menneskehedens Liv pulsere stærkere. Tja.

Sjøstedt vidste egentlig ikke, hvad han skulde svare paa alt dette. Han havde Sans for det komiske og følte en stærk Tilbøjelighed til at le. Men da det ikke lod sig gøre, nøjedes han i Stedet for med at sige:

— Ja, Pressen har en stor Opgave i vor Tid.

Redaktøren standsede lige foran ham og tog Cigarrøret ud af Munden.

— Vil De have Plads ved mit Blad? sagde han.

Sjøstedt spidsede Øren og tænkte paa sine daarlige Forhold.

— Ja, sagde han tøvende. Jeg ved blot ikke, hvilken Plads — — —

— Min Andenmand, sagde den store Mand og begyndte sin Vandring igen. Tolv Hundrede Kroner om Aaret, højst seks Timers Arbejdstid. Undertiden maaske blot en eller to. De vil komme langt frem paa den Bane.

Sjøstedt bad imidlertid om et Par Dages Betænkningstid, gik hjem til sig selv, overlagde med sin Mor, og tredje Dagen derefter sad han ved den store Redaktørs Side paa en Spanskrørsstol, som var stillet foran et lille sort Bord, der stod, saa det dannede en ret Vinkel med Hovedpulten.

For ham, der i længere Tid havde vænnet sig til at drive den af, var det naturligvis i Begyndelsen svært at tage fat paa et ordentligt Arbejde. Men efterhaanden begyndte han at føle et Slags Behag ved dette Arbejde, der var saa ensformigt, saa mekanisk, saa forskelligt fra alt det, han en Gang havde drømt om, naar han tænkte paa et Arbejde i Livet. Og dog var det ikke frit for, at han i Begyndelsen havde næret en lille Tanke om, at han, i det mindste til en vis Grad skulde komme til at bidrage til Stedets Oplysning og Forædling, netop paa denne Post. En enkelt sund Tanke maatte han vel faa Lejlighed til at kaste ud i Verden, en eller anden Fordom kunde han vel opnaa at sætte Dæmning for, eller tage en uskyldig forfulgt i Forsvar. Men han fandt snart, at han bedrog sig.

I Byen havde der en Tid gaaet et Rygte om en Strejke, og Sjøstedt havde for sig selv formuleret den iøvrigt ganske knappe Notits paa følgende Maade:

Arbejdsstandsning. Man har længe ymtet om, at der ved Byens Cigarfabrik har været paatænkt en Arbejdsstandsning med det Formaal at forhøje Arbejdslønnen. Som Følge af Selskabets Afgørelse har Bevægelsen dog lagt sig, idet Arbejderne blev skræmte over Arbejdsgivernes Trusler om, at Følgen kun vilde blive Arbejdets Indstillelse i den Tid, som behøvedes for at skaffe nye Arbejdere. Vi beklage saa meget mere denne Sagernes Udgang, som Arbejderne hele Tiden har optraadt beskedent, og de Fordringer, der stilledes, kun var dikterede af Billigheds Hensyn. Denne Maade at dysse Sagen ned paa, tjener kun til yderligere at udvide Kløften, der for nærværende skiller Arbejdsgivere fra Arbejdere. Det er at gyde Olje paa Ilden.

Notitsen sendtes mellem de andre ud paa Trykkeriet, og en Stund efter, netop som Redaktøren selv var kommet ind, leveredes der Korrektur.

Herr Adelberg læste stiltiende det trykte Papir igennem, lagde det foran sig paa Pulten og glattede det med Haanden. Derpaa vendte han sig med et Udtryk af rolig Værdighed til sin Sous-Chef.

— Det her er smukt tænkt, sagde han og rystede paa Hovedet. Men man maa vide den Slags Ting meget nøje, inden man angriber agtede Personer indenfor Samfundet.

Er Herr Sjøstedt sikker paa sit Angivende? Hvor stor er Lønnen?

Sjøstedt nævnede Summen.

— Tja, det forstaar sig. Det er ikke meget. Men med Nøjsomhed og Sparsommelighed er det ikke umuligt. Man maa være meget forsigtig, inden man gaar hen og vækker Splid mellem de ulige Samfundslag. Og for Resten, hvis jeg optager det her i mit Blad, saa er der bagefter ingen Handlende i Byen, der abonnerer. Vi maa gøre et Par smaa Forandringer. Vær forsigtig, Herr Sjøstedt, det maa vi komme overens om, i Fald vi skal arbejde sammen. Forsigtighed og Takt. Det er, hvad en Bladmand behøver.

Dermed tog han en Papirstrimmel og omredigerede Notitsen, saa at den, da Avisen kom ud, havde følgende Ordlyd:

Den Strejke, som havde været paatænkt i vor gode By, og som længe udgjorde Samtaleemnet i udstrakte Kredse, lader nu ved Indehavernes energiske Optræden til saa at sige at være kvalt i Svøbet. Det er med sand Tilfredsstillelse, vi meddeler vore Læsere dette, imens vi altid varmt har interesseret os for Arbejderklassens Vel, og det gennem Erfaring er bekendt, at en Strejke altid til syvende og sidst har vist sig at fælde Ophavsmændene selv.

Det var ikke den eneste Erfaring af den Slags, den unge Debutant indenfor Bladverdnen maatte gøre. Han vidste, at han her havde en Plads, i hvilken han kunde og skulde holde sig. Men han vidste ogsaa, at det maatte ske med visse Ofre, og han havde for længe prøvet Byrden og Ubehaget ved at føre en usikker Existens, til endnu en Gang at udsætte sig derfor.

Og Tiden tog paa ham, som den tager paa alle, og Omstændighederne omformede hans Karakter. Han vilde gerne have opponeret, han foragtede sig selv, der ikke gik fra det altsammen, han fordømte den Tingen med sin Samvittighed, som, jo klarere det blev ham, at en Opposition var det samme som at tage Brødet ud af Munden paa sig selv, blev ham mer og mer en Nødvendighed, og han tav derfor, viste sig uoplagt og indskrænkede sig til at skrive ligegyldige Artikler om Dødsfald, Selvmord, forulykkede Køer m. m., klippe ud af Blade og lave alenlange, tørre, intetsigende Referater.

Der kom lidt efter lidt en Forandring i hele hans Væsen. Han lærte sig aldrig selv at tro paa det offentlige Hykleri og den Løgn, som til alment Gavn bringes frem ved tavs Overenskomst. Men han lærte sig at gennemskue de store Ord, som han selv eller andre befordrede i Trykken for Penge, fik en Slags almen Foragt for de Ting, der stod i inderlig Sammenhæng med den Foragt, han nærede for sig selv. Naar han sad alene paa Trykkeriet, eller han arbejdede, d. v. s. læste Korrektur sammen med sin Principal, og Sætterdrengene løb ud og ind, og den surrende Lyd af Trykkemaskinen, som var i Gang med Annoncesiderne, imellemstunder hørtes der ind, saa hændte det fra Tid til anden, at Anden-Redaktøren var adspredt og lod en Korrekturfejl gaa upaaagtet forbi. Han fantaserede om et Slags nyt perpetuum mobile, i hvilket Tanker, Grundregler, Menneskenes Interesser, Rygte og Ære, Livets Krav og Sandheden blandedes sammen i en eneste uordnet Blanding, der gik omkring i et stort Kredsløb uden Hvile og Maal. Ved saadanne Lejligheder sad han gerne og smilede for sig selv paa en Maade, som irriterede den store Mand ved Pulten.

Nogle Aar efter blev han gift med en fattig Pige, og hans Principal illustrerede Højtideligheden ved at forhøje hans Løn med den store Sum af 300 Kroner.

— Jeg har været meget fornøjet med Dem, sagde Herr Adelberg med sit mest mennevenlige Smil, virkelig meget fornøjet, og det er mig en Fornøjelse at gøre Dem denne lille Tjeneste. Tja, naar Barnekamret kommer, saa bliver det godt at have, det er sikkert.

Sagen var den, at Sjøstedt nu var aldeles uundværlig. Han passede saa godt som hele Bladet, og Redaktøren kunde aldrig berømme hans Takt og Forsigtighed nok.

— Og saa er han en begavet ung Mand, plejede han at sige, virkelig ualmindelig begavet. Jeg stoler paa ham, som paa mig selv.

Sjøstedt takkede imidlertid ydmygst for Forhøjelsen og tilbragte en glad og forhaabningsfuld Aften, Dagen før Brylluppet. Det var Meningen, at Fruen paa sin Side skulde give sit Bidrag til Husholdningen ved Hjælp af Syning, og 300 Kroner var som Tilvæxt i Indkomsterne en hel Rigdom.

Men deres Ægteskabshistorie blev den samme, der saa ofte er gennemlevet, saa

ofte berettet, og som stadig gentager sig. Barnekamret blev stedse mere befolket. Fruens Tid stedse mere knap og hendes Formaaenhed til at samle til Bunken stedse mindre, Udgifterne mangedobledes, og nogen ny Forhøjelse af Lønnen hørtes der ikke om.

Sjøstedts ydre Menneske forfaldt ogsaa mere og mere. Hans Vest, der fordum havde tilhørt et Frakkekostume, var meget aaben og viste det malpropre Skjortebryst, der oppe ved Halsen begrænsedes af et Slips saa fuldt af Pletter, at det kun kunde sammenlignes med Opslagene paa hans gamle Skødefrakke, hvis Knapper sad for højt bagpaa. Benklæderne havde tydelige Knæ, der ikke glattedes ud, uden naar deres Ejer sad ned, og hans Hat havde været vendt omkring en Gang og blev nu sat i sin oprindelige Stilling paa hans skaldede Isse.

Selv ældedes han hurtigt. De dybe Viger ved Tindingerne mødtes oppe paa Issen og havde efterladt en lille Tjavs struttende Haar midt over Panden. Denne havde faaet to Rynker, Linjerne i Ansigtet var blevet dybere, og Næsen var rød med en svag Nuance i blaat.

Han hørte imidlertid ikke til dem, der uophørligt tyede til Flasken. Men naar Lørdag Aften kom, og Ugens Arbejde var forbi, saa var det ofte Sjøstedt imod at gaa til sit triste Hjem, og saa gik han i Stedet ned i en Kælder, hvor nogle af Byens Borgere, der, som man siger, er kommet en Smule deran, plejede at mødes. Der var to Musikanter, en fordrukken Skriver og en forhenværende Skuespiller, der havde været i Stockholm og var mislykket. Der tog han sig da regelmæssigt en ærlig Rus, og der øste han ogsaa hele Aftenen omkring sig al den Galde, som han havde samlet paa hele den lange Uge.

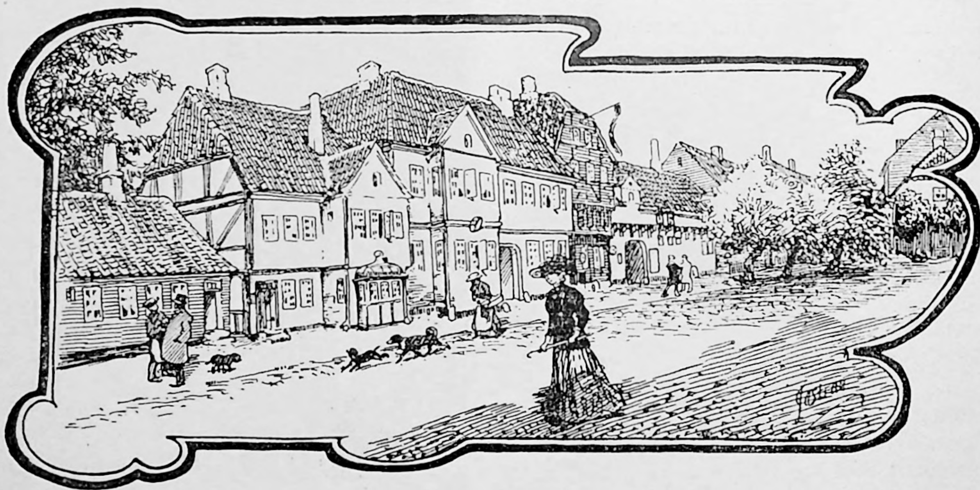

Der passerede alle Byens Skandalehistorier Revu, der kritiseredes Stadsfiskal, Borgmester og Raad, Præsteskabet udleveredes gladeligt til Gøglet, og man fik at høre, paa hvilke Maader, de rige havde forskaffet sig deres Formuer, og hvordan de, der ingen havde, tænkte at rane til sig. Man drak og talte om det gode, som gaar under, og det onde, der sejrer. Man fremdrog al den Elendighed, som var gemt og glemt, og Sjøstedt var livlig og kvik. Han kastede Raketter af sprudlende Spøg omkring sig, — en dyster, sandfærdig Gøglen med Livet, og alt det, der fandtes i Livet. Han hævnede sig med Tungen for sin egen aarelange Tavshed, den sædvanlige Sløjhed var som bortblæst, han spottede over nærværende og ikke nærværende, og naar han blev meget drukken, kunde han holde Ligtale over sig selv. Det var kun, naar en af Staldbrødrene lod falde et Skældsord om Redaktøren, den forhenværende Vinkelprædikant, at han blev alvorlig. Midt i Rusen fik hans Ansigt da et næsten forstenet Udtryk, han saa sig uroligt omkring, om der var en eller anden mistænkelig, der kunde bringe Sagen frem, til Stede, og han bøjede altid af for saadanne Ytringer. Han var bange for alt, der kunde gøre hans begrænsede Indkomster usikre.

Kun en Gang, da han var usædvanlig fuld, var det hændt, at han ved en saadan Lejlighed var bristet i Latter, havde taget Skuespilleren i Knaphullet, ført ham til den anden Ende af Værelset, og hvisket ham hemmelighedsfuldt i Øret med en af Bevægelse halvkvalt Stemme:

— Han er dum, Du, et rigtigt Asen. Fanden ta' mig, om det ikke er sandt. Det er mig, der passer Bladet, skal jeg sige Dig, skønt det ikke er mig, der bliver fed af det. Men tal ikke om det, hører Du. Tal for Pokker ikke om det.

Hele Søndagen gik han med Efterveerne og angrede sin Uforsigtighed. Tænk, om nogen skulde bringe det frem. Men om Mandagen sad han kold og uigennemtrængelig som sædvanligt ved sit lille Bord og skrev Spalte for Spalte, Ledere og Notitser, klippede ud af Aviser, klistrede og læste Korrektur overfor Redaktøren. Hele Dagen forandrede han næppe en Mine, og det hændte kun en enkelt Gang, at der fløj over hans Ansigt en Antydning af det Smil, som altid indvirkede paa Principalens Nerver paa en ubehagelig forstyrrende Maade.

CHATOLLET

AF

WILLIAM AUGUSTINUS

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Formiddagssolen bager den lille By. Det er midt i Sommerens dejligste Tid. De smaa Huse straaler i Solskinnet, og de toppede Brosten gløder. Og Klokken er kun ti om Formiddagen — hvad kan det ikke blive til.

I en lille Gade ligger et lille, lavt Hus.

Det ligger saadan, at Solen rigtig kan straale derind hele Formiddagen, og da man har den Skik der i Huset aldrig at trække Rullegardinerne ned, saa benytter Solen sig i fuldeste Maal deraf og lægger sig i lange, lysende Strimer hen over Gulvene i de smaa Stuer.

I Dagligstuen — en hyggelig, gammeldags møbleret Dagligstue — sidder en gammel Frøken henne ved et stort Chatol.

Man føler, at Tiden gaar saa stille, saa regelmæssigt i denne Stue, og naar man rigtig ser paa den gamle Dame, forstaar man, at hun har været smuk i sin Tid.

Saa fin er hun, saa gammeldags fin.

Og Solen kaster netop nu saadan en flatterende Glans over hende, som om den vilde sige:

Er hun ikke rigtig sød og smuk endnu. Gør det noget, at Haaret er graanet og Ansigtet er furet. Jeg forsikrer jer, da jeg saa' hende for fyrretyve Aar siden, da var hun den nydeligste Pige, jeg nogen Sinde har skinnet paa.

Det ene gulnede Brev efter det andet tager hun frem af den aabnede Skuffe; hun tager saa forsigtig paa Brevene, for hun er bange for, at det skøre Papir skal tage Skade. Og hun smiler saa stille, saa smukt, medens hun læser Brev paa Brev.

Den gamle Frøken er saa fordybet i Læsningen, at hun slet ikke mærker, at Døren ud til Køkkenet bliver lukket op paa Klem, først paa Klem og saa helt op, og hendes gamle Pige, Ane, træder ind i Stuen.

Ane har saadan et rigtig gammelt, forstenet Ansigt, der aldrig kan finde paa at vise, hvad det mener eller tænker.

Ane gør endnu et Skridt ind i Stuen, ser vist paa sin Frøken og ryster paa Hovedet, saa ser hun hen til det ovale Mahogni Bord, hvor Frokosten, hun for en halv Time siden har sat ind, staar urørt, og saa ryster hun dobbelt saa stærkt paa Hovedet og siger strengt:

„Frøknen har ikke rørt sin Frokost endnu."

Frøknen derhenne ved Chatollet farer sammen ved Lyden af hendes Stemme, lægger hurtigt Brevet, hun sad med, i Skuffen, lukker denne og smækker Klappen i, og saa vender hun sig om mod den gamle Pige og ser paa hende med den onde Samvittighed malet i alle Træk.

„Ja, hvad er nu ogsaa det for noget," lægger Ane ubarmhjertig til.

Den gamle Frøken ser angerfuld ud.

„Jeg havde jo helt glemt, at du havde stillet Frokosten ind til mig," siger hun saa.

Ane gaar hen til Bordet og føler paa Kaffekanden.

„Det kunde jeg da nok tænke," siger hun bebrejdende, „men saa faar jeg jo varme den."

Men Frøknen vil ikke have Kaffen varmet, det behøves ikke, hun drikker lige saa gerne kold Kaffe.

„Naturligvis!" svarer Ane i en skarp Tone. „Vi har jo Skatolsdag i Dag."

„Skatolsdag?" gentager Frøknen, skønt hun godt forstaar, hvad den anden mener; men hun lader, som hun ikke gør det.

„Skatolsdag sagde jeg, jo!" svarer Ane urokkelig igen. „Tror Frøknen kanske ikke, jeg véd, at naar Frøknen først finder paa at sidde og rode dér i det gamle Skatol, saa tænker Frøknen hverken paa at spise eller drikke."

Den gamle Dame vil forsøge at gøre Indvendinger.

„Jamen jeg finder mig ikke i det," siger Ane standhaftig. „Saadan noget er der ingen Mening i. Nu sætter Frøknen sig bare hen og spiser. Der er dejligt salt Kød paa Maden, som Frøknen holder saa meget af, og Myseost. Og saa kommer jeg straks med varm Kaffe."

Da Ane fem Minutter efter kom med Kaffen, saa' hun straks, at der kun var forsvundet to halve Stykker.

„Det er ikke nok, Frøken! Frøknen véd nok, at Doktoren siger, De skal spise for at faa Kræfter."

„Herregud, Ane, jeg fejler jo ikke noget."

Paa Anes rolige Ansigt kom der ligesom et Strejflys af Forfærdelse over, at hendes Frøken saadan kunde udæske Skæbnen, men saa gik hun resolut hen til Bordet og bankede kraftig under det.

„Sig ikke saadan noget, Frøken. Sygdom er Allemands Herre; den kan komme, naar man mindst venter den."

„Naar du banker i Bordet, bliver den nok borte," sagde Frøknen og kunde ikke tilbageholde et Smil, men fortrød det i samme Øjeblik, for hun kunde se, at Ane misbilligede Smilet i allerhøjeste Grad.

Den gamle Pige gjorde en Runde i Stuen og lod Fingrene glide hen over Møblerne.

„Naa!" sagde hun saa og saa' paa Fingrene. „Frøknen har heller ikke faaet tørt Støv af i Dag."

Frøknen saa' meget angerfuld ud og tog hurtigt endnu et Stykke Smørrebrød, som om hun uvilkaarlig fik den Tanke, at hun paa denne Maade kunde formilde Ane. Men Ane lod, som hun ikke lagde Mærke til det og gik hen til Vinduet.

„Blomsterne er nok heller ikke vandede. Jorden ligefrem skriger efter Vand."

„Jeg har helt glemt det i Dag," kom det spagfærdigt fra Frøknen.

„Naturligvis! Det er jo ogsaa Skatolsdag i Dag," svarede Ane meget strengt. „Men kan Frøknen ikke overkomme det, saa kan jeg."

Og Anes Fingre begyndte at bevæge sig meget geskæftigt.

„Nej, Ane, det maa du ikke. Du maa huske paa, du én Gang for alle har givet mig Lov til at gøre i Stand herinde."

Jamen saa skulde Frøknen ogsaa gøre det, mente Ane. Saadan noget maatte ikke forsømmes. Og det var da ikke fordi, Frøknen ikke havde været tidlig nok oppe i Morges, for Ane havde godt hørt Frøknen begynde at rumstere herinde allerede før Hanegal.

„Undertiden har jeg slet ingen Ro i min Seng," svarede Frøknen stille. „Saa længes jeg efter at komme herind i Morgensolen."

„Ja — og til Skatollet," faldt Ane ind, saa' strengt paa sin Frøken og endnu strengere paa Chatollet, gik saa hen til Vinduet, satte sig op paa Forhøjningen og trommede paa en meget demonstrativ Maade paa Ruden.

Frøknen fik i en Fart Støvekluden fat.

Tilsyneladende var Anes Interesse optaget af at se ud ad Vinduet; men hvergang Frøknen

vendte Ryggen til, var Anes Blik hos hende for at se, om hun nu ogsaa gjorde det saadan, som det skulde gøres.

„Nej, se!“ udbrød Ane pludselig og gjorde lange Øjne ind i Refleksionsspejlet. „Hvem kommer dér! Tror jeg ikke, det er Elisabeth Wang.“

„Elisabeth Wang!“ Frøknen holdt pludselig inde med Afstøvningen og skyndte sig hen til Vinduet. „Ja, du har Ret, Ane, det er virkelig Elisabeth. Herregud, hvor hun er blevet en stor og køn Pige, men det er vel ogsaa nok et halvt Aar siden, jeg har set hende.“

„Men hvor alvorlig hun ser ud,“ mente Ane. „Og saa gaar hun og ser saa dybsindig ned i Brostenene. Véd Frøknen hvad, jeg tror virkelig, hun vil ind og hilse paa Frøknen. Nu skal jeg springe ud og lukke op for hende.“

Men Frøknen mente dog, det var bedst at vente og se, om hun ogsaa virkelig vilde ind til hende, for, hvor meget hun end længtes efter at tale med hende, saa' hun dog helst, at den unge Pige kom af sig selv.

Saa stod de to gamle dér og lurede bag Gardinerne; de saa' hende gaa forbi Vinduerne, og hvis hendes Maal virkelig var Frøknens Hus, saa maatte hun da nu ringe paa Gadedøren.

„Hun gaar forbi, skal du se, Ane,“ sagde Frøknen betuttet.

Men saa ringede det i det samme.

„Hvad sagde jeg!“ udbrød Ane triumferende og skyndte sig ud at lukke op.

Den gamle Frøken gik den unge Pige i Møde med udbredte Arme og trykkede hende hjertelig ind til sig.

„God Dag, min søde Pige, god Dag! Saa fik Ane dog Ret, skønt jeg troede, du rent havde glemt Vejen til mig. Og hvor du er blevet en stor og pæn Pige — en rigtig pæn Pige. Nej, det var da rigtignok kønt af dig — og sæt dig nu ned — og hvordan har I det hjemme? I dette dejlige Vejr maa Moder da have Fred for Gigten. Men tag nu Hatten af og sæt dig dog ned.“

Men Elisabeth Wang blev — trods alle Anmodninger — staaende.

Frøknen syntes, hun saa' saa underlig nervøs ud. De store graa Øjne, som ellers smilede saa tillidsfuldt til hende, kunde hun slet ikke faa fat paa i Dag; de flakkede allevegne rundt, men det saa' ud, som om de slet ikke vidste, hvad de saa' paa.

Der blev en lille Pavse, og den syntes Ane, hun burde bryde.

„Nu maa Elisabeth vel snart være henved de atten?“

„Jeg er fyldt atten Aar,“ svarede den unge Pige.

„Saa maa du virkelig, Ane, fra nu af vænne dig af med at sige Elisabeth,“ irettesatte den gamle Frøken. „Du maa vær'sgod sige Frøken.“

Elisabeth protesterede med et tvungent Smil; det gjorde saamænd ikke noget, at Ane kaldte hende ved Fornavn.

Men nu tog den gamle Dame for Alvor Affære. Nu skulde hun tage Plads, og Hatten skulde hun lægge; naar hun endelig kom efter et halvt Aars Forløb, saa var det da ikke for at gøre en fransk Visit. En Kop Kaffe skulde hun ogsaa have.

Nej, Kaffe brød Elisabeth sig slet ikke om; hun havde saadan en Hjertebanken i Dag.

Saa var Kaffe sandelig det eneste rigtige, hun kunde drikke, mente Ane bestemt og skyndte sig ud i Køkkenet for at hente den.

Saasnart Ane var forsvunden, sprang Elisa-

beth op fra Stolen, slyngede sine Arme om den gamle Dames Hals og lagde sin Kind tæt ind mod hendes.

„Aa, Tante Hanne, jeg maa endelig tale med dig."

Det kom saa pludselig, saa Frøknen slet ikke vidste, hvad hun skulde sige; men den ene Kvinde forstod jo alligevel straks den anden.

„Du maa endelig faa Ane til at gaa. Jeg maa tale med dig alene. Faa blot Ane bort."

„Faa Ane bort!" udbrød Frøknen helt befippet. „Det er sandelig lettere sagt end gjort. Hvordan skal jeg dog ....? Jeg kan da ikke saadan ligefrem sige til hende, at hun skal gaa, og mærker hun først, at jeg vil være af med hende, saa er der ingen Magt i Verden, der faar hende til at gaa. Men maaske kan vi tale sammen inde i mit Sovekammer."

„Det nytter ikke, hun maa ud af Huset," forsikrede Elisabeth saa ivrigt, at alle Krøllerne ved Ørerne dansede ved det.

I det samme viste Ane sig med Kaffen aldeles uvidende om, at det netop var hende, der var til Ulejlighed.

Saa skænkede hun op til Elisabeth, satte sig derefter hyggelig tilrette paa Forhøjningen, tog sit Strikketøj frem og var nu, som hun selv sagde, rigtig oplagt til at høre lidt nyt fra Byen.

Men Elisabeth vidste intet nyt at fortælle.

„Der var da ellers ungt Selskab med Dans hos Konsulens i Gaar," mente Ane. „Var Frøken Elisabeth ikke med dér?"

Jo, der havde hun været, men der var saamænd ikke noget som helst at fortælle om det Selskab. Og saa sendte hun et Blik hen til Tante Hanne, der skulde sige saa meget som: Faa dog Ane til at gaa!

Tante Hanne svarede med et Skuldertræk.

„Hvordan i al Verden vil du dog have, jeg skal faa Ane til at gaa," sagde det Skuldertræk.

Ane derhenne paa Forhøjningen snakkede ustandseligt. Hun følte det som en Pligt at holde Konversationen vedlige.

„Og saa kan De tænke Dem, Frøken Elisabeth, Frøknen vil ingenting spise. Baade jeg og Doktoren fortæller hende tidlig og silde, at hun skal spise for at faa Kræfter, men det er, som om man taler for døve Øren. I Gaar havde vi Kallunsuppe, og det véd Frøken Elisabeth jo nok, at det er en meget besværlig Ret at lave, men det kunde saamænd have været det samme, naar blot Frøknen havde spist en ordentlig Portion, men jeg kan forsikre Frøken Elisabeth for, at jeg kunde saamænd lige saa godt have sparet mig Ulejligheden med den Kallunsuppe."

Elisabeth, der under Anes lange Passiar havde siddet og drejet en Ring rundt og rundt om sin Finger, fik nu pludselig en Idé.

„Holder du ikke meget af Jordbær, Tante Hanne?" udbrød hun og nikkede og blinkede saa ivrig hen til hende, at den gamle Dame uden selv at vide hvorfor forsikrede, at hun holdt umaadelig meget af Jordbær.

„Jeg har hørt sige," vedblev Elisabeth, „at Gartner Henriksen skal have nogle Jordbær, som er saa ganske udmærkede, meget bedre end dem, man faar herinde i Byen."

„Gartner Henriksen," faldt Ane ind, „han, der bor helt uden for Byen."

„Ja, det er et godt Stykke Vej," svarede Elisabeth.

Nu først forstod Frøknen, hvor Elisabeth vilde hen.

„Kunde man bare faa nogle af dem; det var rigtignok noget, jeg kunde have Lyst til."

Ane sad lidt og vred sig, men saa sejrede hendes Hengivenhed for Frøknen.

„Det er jo et godt Stykke Vej at gaa i Solen," sagde hun, „men hvis Frøknen virkelig har saadan en Lyst til de Jordbær, saa var det dog Synd og Skam, om De ikke skulde have dem."

Og saa blev Strikketøjet snurret sammen, og Ane erklærede, at hun var parat til at gaa hen til Gartner Henriksen; men hun skulde nok skynde sig, at hun kunde være her igen, inden Frøken Elisabeth gik.

„Gaa blot ikke for hurtigt," raabte Elisabeth efter hende. „Husk paa, det er saa varmt."

Næppe havde Ane lukket Døren efter sig, før Elisabeth stormede hen mod den gamle Dame.

„Aa, Tante, Tante, du maa vide .... nej, jeg véd slet ikke, hvordan jeg skal faa det sagt. Det er noget saa utroligt, noget, som aldrig før er hændet mig — noget saa utrolig dejligt."

Tante Hanne saa' ganske forfærdet paa hende; strøg hende saa over Hovedet for at berolige hende, for hun var ikke vant til at se hende saadan. „Men min lille Pige!"

Elisabeth saa' paa hende med jublende Øjne.

„Jeg er blevet forlovet, Tante Hanne!"

„Ja, det forstod jeg jo straks," svarede den anden roligt. „Det var ikke saa vanskeligt at gætte; men hvem h a n er, d e t kan jeg ikke gætte."

„Det har du ogsaa ondt ved, for han er fra København. Men du vil snart lære ham at kende, du vil snart faa ham at se — meget snart."

„Ja saa! Meget snart."

„I Dag!"

„I Dag!"

„Om et Øjeblik."

Det kunde Tante Hanne ikke forstaa.

Men hun bad den unge Pige sætte sig ned, endelig være rolig og fortælle hende det hele fornuftigt.

„Hvordan skal det dog gaa til, at j e g faar ham at se?" spurgte hun.

„Han kommer jo her."

„Her! Her hos mig!" Det gav et helt Sæt i Frøknen. „Du maa endelig forklare dig nærmere, min søde Pige."

„Jo, ser du, om fem Minutter saa er Klokken elleve, og saa kommer han."

„Elisabeth, dette havde jeg ikke ventet af dig," sagde Frøknen strengt. „Er du saa god at sige mig, hvad dette skal betyde?"

Den ufattelige Fornemmelse af Lykke, den unge Pige følte i dette Øjeblik, gjorde, at hun slet ikke ænsede den gamle Frøkens Fortørnelse.

„Jeg har jo ikke Tid til at sige dig andet, end at jeg elsker ham, og han elsker mig. Se paa Uhret!" udbrød hun, og hendes Ansigt var ét straalende Smil. „Om to Minutter har vi ham."

Men Tante Hanne vilde vide Besked, og saa maatte Elisabeth fortælle.

Det var i Gaar i det unge Selskab hos Konsulens, at det var sket. Hun havde haft ham til Bords, og de var straks kommet til at synes saa godt om hinanden, og saa bagefter dansede de sammen — mange Gange — og i Pavserne talte de sammen — meget — og saa lige som de dansede saadan en dejlig sagte Vals, havde han lagt Armen om hendes Liv — nej, det var sandt, det havde han jo allerede gjort, da de dansede ud, men hun havde da først rigtig følt hans Arm dengang — og saa havde han hvisket kun de tre Ord til hende: Jeg elsker Dem!

Tante Hanne saa' ganske betuttet ud.

„Og hvad saa?" sagde hun.

„Saa gik vi ned i Jasminlysthuset. Det var lige sprunget ud, og der duftede saa berusende dejligt."

„Og saa?"

„Saa tog han mine Hænder og saa' mig lige ind i Øjnene — aa, de Øjne, han har — og saa sagde han: Elsker du ogsaa mig?"

„Og du sagde ja — og saa?"

„Saa kyssede han mig."

„Og saa?"

„Saa gik vi ind og dansede videre."

Men Tante Hanne var ikke færdig med at spørge. Hun vilde vide, hvordan det var gaaet til, at de var blevet enige om at mødes her hos hende.

Aa, det kunde hun da nok forstaa, mente Elisabeth og blev rødere og rødere, alt som Tanten spurgte. De var naturligvis blevet enige om, at de absolut maatte se hinanden den næste Dag. Han havde foreslaaet Anlæget, men det vilde hun ikke paa nogen Maade indlade sig paa. Men saa var hun pludselig kommen til at tænke paa, at de muligvis kunde mødes her, og hun haabede, at Tante Hanne vilde være rigtig sød og rar og ikke blive vred over det.

Tante Hanne ønskede gerne at erfare, om hendes Forældre da ikke vidste noget om det.

Nej, de anede slet intet om det. Hun havde bestemt lovet ham ikke at tale om det foreløbig, ikke før han havde faaet sig en Stilling.

Han var Jurist, fortalte hun, og det var saadan en udmærket Levevej, naar man først var kommet i en god Stilling.

„Hør, Elisabeth, jeg synes slet ikke rigtig om denne Historie."

Elisabeth saa' lidt stødt ud.

„Naar vi mødes her hos dig, kan der da ikke siges noget til det."

„Jamen .... saa er der ogsaa det, at det forekommer mig, som det næsten er dig, der har overtalt ham til dette Stævnemøde."

„Nej — men Tante Hanne, hvor kan du dog sige det! Det var jo ham, der først foreslog, at vi skulde mødes i Anlæget."

Tante Hanne rystede misbilligende paa sit gamle Hoved; saa saa' hun hen paa Uhret og sagde ligesom ganske tilfældigt:

„Véd du af, at Klokken er et Kvarter over elleve."

Elisabeth saa' forskrækket derhen.

„Er den et Kvarter over elleve?"

Efter et lille Øjebliks Pavse sagde den gamle Dame:

„Du er vel ganske sikker paa, han kommer."

„Ja!" svarede Elisabeth med Overbevisningens Varme. „Er der noget, jeg stoler fuldt og fast paa, saa er det paa det; for da vi skiltes, saa hviskede jeg til ham: Hvis du ikke kommer i Morgen hos Tante, saa tror jeg, det er fordi, du ikke elsker mig."

Ja, saa kom han jo nok, mente Tante Hanne.

Elisabeth rejste sig og gik smaanynnende op og ned ad Gulvet. En Samtale mellem to gaar altid i Staa, naar den ene utaalmodig venter en tredie.

Tilsyneladende gik hun rundt og saa' paa Skilderierne, paa Smaatingene, paa Blomsterne i Vinduet, men hendes Tanker var andre Steder henne. Hun oplevede alle Gaarsdagens Hændelser.

„Hvor den Gyldenlak dufter dejlig — næsten som Jasmin."

„Jasminduft — og Maaneskin. Var det det, du tænkte paa?"

Elisabeth saa' noget fornærmet ud.

„Jeg tænkte blot paa din Gyldenlak — ikke paa andet. Den Maanedsrose, du har dér, er ogsaa dejlig."

„Skal vi flytte den lidt, saa du bedre kan se i Refleksionsspejlet."

„Hør, Tante Hanne, nu driller du."

Nu var Elisabeth for Alvor fornærmet.

Et Par Minutter efter kunde hun dog ikke lade være at sige:

„Du har slet ikke spurgt mig, hvad han hedder. Han hedder Willer, Frants Willer. Og tænk, hvor storartet, at hans Efternavn begynder med W ligesom mit — for de broderede Navns Skyld og saadan noget."

Det maatte Tante Hanne jo indrømme var meget praktisk. Saa saa' hun igen op paa Uhret og sagde blot:

„Halv tolv!"

Elisabeth svarede ingenting; hun gik blot hurtigere op og ned ad Gulvet.

„Nu kommer han nok snart," sagde Tanten og skottede hemmelig hen til hende.

Elisabeth blev pludselig staaende og saa' ganske forskrækket paa Uhret, som om det nu først rigtig gik op for hende, hvad Klokken var.

„Halv tolv!" udbrød hun saa. „Og han skal rejse 12^{20} til København."

„Ja saa, han rejser."

„Det var ganske nødvendigt," sagde han.

Saa begyndte hun igen sin Vandring op og ned ad Gulvet, medens hun spekulerede paa, hvad det dog kunde være, der havde opholdt ham. „Ballet trak jo længe ud i Gaar," sagde hun saa og saa' hen til Tante Hanne. „Tror du ikke, det kunde tænkes, at han har sovet over sig?"

Men det vilde Tanten slet ikke høre Tale om.

„Hvor vil du dog hen! En forelsket ung Mand sove over sig. Har man dog nogen Sinde før hørt det?"

Nej, Elisabeth maatte rigtignok indrømme, at hun selv havde været vaagen Gang paa Gang i Nat for blot at komme tidsnok op.

„Ja, naturligvis!" sagde Tante Hanne.

Lidt efter sagde Elisabeth:

„Tror Du ogsaa, man kan høre Entréklokken herind?"

Tante Hanne forsikrede, at den ringede meget stærkt, men Elisabeth bad dog, om hun ikke maatte lukke Døren paa Klem, saa kunde man da bedre høre den. Saa satte hun sig ved Vinduet og saa ud.

„Du skulde ikke sidde dér," sagde Tante Hanne. „Det ser saa underlig ud, naar han kommer."

„Det kan saamænd være det samme, naar bare han vilde komme," svarede Elisabeth og bed sig haardt i Læben for at betvinge Graaden, men kunde ikke, og saa skjulte hun med ét Ansigtet i Hænderne og hulkede, saa det skar den gamle Frøken i Hjertet.

„Nej, min lille Pige, min kære, lille Pige, det maa du ikke. Kom nu herhen og sæt dig lige over for mig, hvor du sad før. Jeg vil gerne tale lidt med dig."

Elisabeth rejste sig og satte sig hen til Tanten.

„Se mig nu lige ind i Øjnene, lille Elisabeth, og sig mig, om du virkelig holder af ham — saadan rigtig meget."

Elisabeth tørrede Taarerne bort, saa' Tanten dybt ind i Øjnene og sagde:

„Jeg holder saa utrolig meget af ham."

„Og du har kun kendt ham nogle Timer, og han har friet til dig i en Dans — hvor er det dog muligt!"

Men Elisabeth forsikrede, at det var netop den rette Kærlighed, den store Kærlighed, der kom saa pludselig.

Den gamle rystede paa Hovedet.

„Nej, lille Ven, det er ikke den store Kærlighed. Den store Kærlighed kommer ikke paa én Gang, den skal have Tid til at folde sine Vinger ud og tage godt Sigte, at den ikke fejler Maalet; men saa kan den ogsaa bære to Mennesker let og frejdigt paa sine stærke Vinger gennem Livet."

Forbavset saa' Elisabeth paa hende.

„Saadan har jeg aldrig før hørt dig tale."

Tante Hanne tog begge Elisabeths Hænder i sine.

„Kan du huske, da du var en lille Pige paa en fem, seks Aar, og du første Gang kom og besøgte mig. Vi blev straks gode Venner. Kan du huske det?"

„Det husker jeg saa tydeligt," svarede Elisabeth og trykkede Tantens Hænder. „Du var saa sød og venlig mod mig — og som du kunde lege! Jeg har aldrig kendt nogen, der kunde lege saadan som du. For det var ikke med saadan noget dumt Legetøj, som jeg selv havde hjemme. Nej, blot du tog en Stang Lak og sagde, at det var en Hest — ja, saa var det straks en Hest. Og Dukkerne, du klippede ud af Papir — otte paa én Gang. Og saa holdt de hinanden pænt i Haanden og havde takkede Mammelukker paa og dansede i Ring rundt paa Bordet. Og de Historier, du kunde fortælle! Der er ikke Mage til de Historier i nogen Bog."

Tante Hanne drejede Hovedet lidt og saa' hen til Chatollet.

„Nu er den straks tolv!"

„Saa kommer han ikke!" Elisabeth saa' saa haabløs fortvivlet ud. „Hvis han virkelig narrer mig .... det vil jeg aldrig kunne glemme."

„Saamænd vil du det," trøstede Tante Hanne. „Man kan glemme saa meget.

Men hør, nu skal jeg fortælle dig en lille Historie, saa gaar Ventetiden hurtigere."

„Aa ja, fortæl mig et Eventyr ligesom dengang jeg var lille. Men saa skal det ogsaa begynde saadan: Der var engang en Prinsesse!"

Tante Hanne nikkede smilende.

„Ja, ja, saa begynder jeg saadan.

Der var engang en Prinsesse, og hun var ung og ganske pæn, og saa kom der en Prins langvejs fra til Slottet, hvor hun boede. Og han var smuk, meget smuk.

Han blev paa Slottet i flere Dage, og han spillede og sang med Prinsessen og spadserede med hende, og saa .... saa rejste han."

„Rejste han?" spurgte Elisabeth forbavset.

„Ja, det vil sige, han kom igen. Han rejste, dengang Syrener og Guldregn stod i Blomst, men i Sommerferien kom han igen."

Elisabeth kom til at smile.

„Hvor det lød prosaisk. En Prins har da altid Ferie."

„Det var nu alligevel i Sommerferien, han kom igen," blev Tante Hanne ved.

„I Mellemtiden havde Prinsessen kun haft ham i sine Tanker, men turde da knapt nok tilstaa det for sig selv — end sige for andre. Og saa en Dag springer han pludselig over Gærdet ind i Haven, hvor hun gaar og spadserer.

Han kom saa pludselig, og hun — hun gik netop og tænkte paa ham og troede ham langt borte, og saa stod han dér lige med et foran hende.

Hun følte, hvordan alt hendes Blod løb bort, men saa et Øjeblik efter kom det igen — dobbelt saa meget, syntes hun — og skød sig som en varm Strøm op igennem hende, op i hendes Kinder, og hun følte, hvor rød hun maatte være ....

Men saa tog hun sig sammen alt det, hun kunde; hun vilde ikke, han maatte mærke noget.

Og naar de talte sammen de følgende Dage, saa forsøgte hun at tale ganske rolig og ligefrem til ham og at give sin Stemme en saa dagligdags Klang som vel muligt. Hun vidste jo slet ikke, om han elskede hende, og derfor vilde hun ikke for alt i Verden røbe, hvor forelsket hun var.

Men hvad hun ikke tænkte paa, det var, at hele hendes store Hemmelighed lyste hende ud af Øjnene.

Og tænk dig, Prinsen gik imedens og var saa forelsket i hende, men turde ikke erklære sig, for han var ikke sikker paa, hvad hun vilde svare; hun var jo saa underlig kold mod ham.

Men saa en Dag læste han pludselig Hemmeligheden i hendes Øjne, og noget efter, da de gik og spadserede i Lindealléen, saa tog han hendes Haand og trykkede den til sine Læber, og saa skete det vidunderlige, at de blev forlovede — men hemmeligt, ganske hemmeligt, for han var ikke endnu i nogen Stilling."

„Han havde da sin Prinsestilling," indvendte Elisabeth.

„Ja," svarede den gamle Frøken med et lille Smil, „men det var nu ikke nok alligevel.

Men nu skal du høre videre.

Saa var de sammen en hel Maaned, og Prinsessen følte det som den dejligste Tid i sit Liv.

Men saa maatte Prinsen rejse, og saa sagde de Farvel til hinanden, og de sagde Farvel to Gange, tre Gange, mange Gange; for, hver Gang de sagde Farvel, syntes de, de maatte sige det endnu en Gang til.

Det var saa tungt at tage Afsked, men endelig maatte det jo gøres, og Prinsessen løb ud paa den lille Høj i Haven og stod og viftede og viftede til ham saa længe, hun kunde se ham."

„Naa — og hvad saa?" spurgte Elisabeth interesseret.

Tante Hanne foldede de fine, hvide Hænder og bøjede sit Hoved. Saa sagde hun med en Stemme, der lød saa forandret, saa brudt:

„Saa saa' hun ham aldrig mere."

„Saa' hun ham alrig mere!" Det kom saa uventet for Elisabeth. „Saa hun ham virkelig aldrig mere?"

„Nej, for der kom Krig i Landet, og Prinsen blev saaret og døde."

Der blev saa stille i Stuen, at Elisabeth knapt turde trække sit Vejr. Hun havde troet, det var et lyst Sommer-Eventyr, hun skulde høre, og nu forstod hun pludselig, det var om Livets Alvor, Tanten havde fortalt.

Hun saa' hen paa hende og syntes, hun saa' saa træt ud, som hun sad dér tilbagelænet i Stolen med lukkede Øjne.

Endelig dristede hun sig til at sige ganske sagte: „Er saa Historien færdig?"

„Nej," sagde Tante Hanne og rystede paa Hovedet, „Historien er ikke færdig — i alle Tilfælde ikke for Prinsessen. For hun synes, hun lever midt i den endnu. Hun synes, den kan ikke være færdig, før hun lukker sine Øjne. Hun har jo alle Minderne at leve paa, Erindringen om den dejlige Tid, hun fik Lov at leve sammen med ham, og hun har hans mange kære Breve, han skrev til hende, og de Breve er hendes Skat."

Lidt efter tilføjede hun:

„Jeg maa dog ogsaa fortælle dig, hvordan hun fik hans Død at vide.

En Dag kom der et Brev til hende, og paa Poststemplet saa hun straks, at det kom derovrefra, hvor Krigen rasede; men det var ikke hans Haandskrift, og da forstod hun, hvor dybt bedrøvet hun vilde være, naar hun havde læst Brevet.

Det var fra en Sygeplejerske, som havde passet ham til det sidste. I Brevet stod der, at hun skulde sige hende det sidste Farvel fra ham;

han var saa svag, at han ikke selv kunde skrive, men saa havde han taget en Blomst af en Buket, der stod paa Bordet, og bedt, om hun vilde sende den i Stedet for. Og Blomsten, der fulgte med, var en Forglemmigej."

Elisabeth rejste sig og lagde sin Kind tæt op til den gamle Dames, og saa sagde hun:

„Du lille, stakkels Prinsesse! Maa jeg se den Forglemmigej?"

Tante Hanne lagde sin Arm om hendes Liv, og saa gik de sammen hen til Chatollet. Ud af en Skuffe tog hun et gulnet Stykke Papir, og i det laa Forglemmigejen.

„Her er den. Du er den første, jeg viser den til."

Elisabeth saa' længe paa den.

„Hvor den er vissen."

„Da jeg fik den, var den endnu blaa."

Medens Tante Hanne omhyggelig pakkede den ind igen i Papiret og lagde den tilbage i Skuffen, stod Elisabeth og saa' saa vist paa hende.

Tænk, at denne lille, gamle Dame havde elsket saadan og lidt saadan. Det var dog slet ikke til at forstaa. Og hun skammede sig over sig selv. Hvad var hendes Forelskelse mod denne.

Saa sagde hun:

„Tante! Kære, lille Tante Hanne! Jeg vil komme rigtig tidt og besøge dig, og saa vil vi tale sammen, du om din Sorg, og jeg om min."

Tante Hanne vendte sig om.

„Nej, min lille Pige, det vil vi ikke.

Det vil sige, vil du komme og besøge mig, saa vil det glæde mig meget, men dette vil vi aldrig mere tale om.

Om jeg gamle Sjæl lever i mine Minder, det bliver en Sag for sig; jeg har jo ikke andet at vente mig af Livet. Men Du! Du har jo din Ungdom, og du har Livet for dig. Du vil glemme det hele, som om det var en Drøm, og saa en skønne Dag kommer den rette Prins og banker paa, og saa skal du frejdig lukke ham ind i dit lille Hjerte."

Elisabeth lod Hovedet hænge.

„Jeg synes saa bestemt, han var den rette."

„Nej, Elisabeth," sagde Tante Hanne og saa' meget bestemt paa hende, „han var sikkert ikke den rette Prins."

Saa ringede Entréklokken pludselig meget stærkt.

„Der er han!" udbrød den unge Pige og greb i stor Angst Tante Hannes Hænder. „Hvad skal vi dog gøre?"

„Men det er jo umuligt, det kan jo ikke være ham. Klokken er over halv et."

„Hvis det nu alligevel er ham!"

Hun stod saa raadvild og knugede Tantens Hænder.

„Aa, Tante Hanne, jeg synes, det hele ser saa ganske anderledes ud nu."

Det ringede igen.

„Vi maa jo dog lukke op. Vil ikke du, saa vil jeg."

Saa gik den gamle Frøken langsomt over Gulvet hen til Døren.

Elisabeth skyndte sig at komme saa langt bort fra Døren, som hun kunde. Helt ind i Krogen mellem Chatollet og Sofaen satte hun sig, og Ansigtet skjulte hun i sine Hænder.

„Det er kun mig med Jordbærrene," hørte man Anes haarde Stemme sige ude i Forstuen.

Aa, det var kun Ane! Elisabeth trak Vejret lettere.

Ane kom triumferende ind i Stuen med Kurven med Jordbærrene.

Nu maatte Frøken Elisabeth da smage paa dem, mente hun, for det var da hende, der var Skyld i, at de havde faaet dem.

„Nej Tak," svarede Elisabeth, „jeg tror hellere, jeg vil gaa hjem; jeg har lidt Hovedpine i Dag."

„Naa — og før var det Hjertebanken," sagde Ane.

„Begge Dele har det vist været," tog Tante Hanne Ordet, „men det er nok forbi til i Morgen, ikke sandt, saa er det helt forbi."

„Jeg er bange for, det ikke er forbi til i Morgen, Tante Hanne. Der skal vist lidt længere Tid til. Farvel og Tak for alt godt i Dag."

Saa gik Elisabeth.

Da Ane kom tilbage, efter at have fulgt hende ud, sagde hun:

„Det var sært, hun takkede saa meget for alt godt i Dag; hun har jo slet ikke villet nyde noget."

Men den gamle Frøken stod oppe paa Forhøjningen og saa' efter hende.

„Hvor hun dog er en sød ung Pige! Tror du ikke nok, hun snart faar sig en Kæreste?" spurgte hun Ane.

„Hun! Jo, hun hører ikke til de Piger, der bliver gemte," mente Ane bestemt.

SOUVENIR

AF

HERMAN BANG

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Det var i en belgisk By og Aften.

Vi sad paa Molen. Solen var allerede gaaet ned og Havet sov. Dets endeløse Graa blandede sig med Himlen til en uendelig Linie af Graat.

Kun vore Cigaretters Røg opløste sig til Ringe af Blaat, som vi fulgte med Øjnene, til de gled bort.

Henri Brouard røg ikke.

Lænet tilbage i sin Kurvestol betragtede han Oceanet med sine sære og døde Øjne, der har saa sælsom en Magt over Kvinderne.

Stefano Rosetti vendte sit Romeransigt imod ham og sagde brat:

— Henri, hvorpaa tænker du?

Henri Brouard rørte sig ikke, mens han svarede, med Øjnene mod Vandene:

— Paa nogle Taarer.

Stefano vilde lé og gjorde det ikke:

— Hvem græd dem?

Jules Legot, Maleren, der sad overskrævs paa en Kurvetaburet, sagde:

— En Kvinde, som han forlod.

Da vendte Henri Brouard sit Hoved, men kun ganske lidt:

— Nej, sagde han: en Kvinde, der gik.

Og mens han langsomt lod Rubinkæden om sit Haandled glide gennem sin højre Haands Fingre, sagde han:

— Det er en Fortælling som de tusinde og de titusinde og dog — ligner den ingen anden.

— Fortæl den, sagde Stefano, og hans Ansigt nød allerede Henris Fortælling som en Historie fra en romersk Barberstue.

Henri Brouard betragtede atter Havet og svarede:

— Naar den fortælles, er den ligegyldig... Men hvorledes kan det gaa til, at Kvinder, vi har elsket med vor Hjerne og vort Hjerte i lange Aar — de kan aldeles og uden Spor glide ud af vor Tanke og vort Sind — mens de andre, de flygtige og de flygtende, de for altid lever i vort Minde?

Stefano var blevet alvorlig.

— Hvem ved det? Men er det ikke, fordi undertiden møder vi ved Livets Vejkant en Kvinde, der rækker os sit Hjærte i en gylden Skaal.

— Det vilde blive et smukt Billede, sagde Jules Legat, der altid saa bemalede Lærreder foran sig.

Men Henri Brouard sagde, og hans Ansigt var blevet endnu blegere:

— Du har Ret, Stefano, du taler sandt.

Og som den, der ikke kan tie, ti hans Sind er som et randfyldt Bæger, blev han ved:

— Hun bragte mig sit Hjærte, og jeg vil altid mindes hendes Taarer.

— Det er femten Aar siden, og jeg var tredive Aar og endnu fattig — saa fattig som den, der har tusind Francs om Maaneden, og som hvert Aar fra Januar til Juni skal skifte Dragt fem Gange om Dagen, tre Gange i Døgnet maa køre i Droske for at vise sig i sine rige Venners Huse og om Aftenen maa sidde paa den bageste Stolerække i deres Loger med en guldknappet Stok mellem sine Ben ....

— Saa fattig var jeg det Aar... i Mai, da jeg saa' hende første Gang. Véd I, der er intet Sted i hele Paris, jeg elsker saa højt som Champs Elysées: Stolene der, lige ved Indkørslen. Mens man sidder der paa sin Jernstol, sér man Paris ligeind i dets Hjerte. Jeg véd ikke hvorfor, men alt, hvad Menneskene skjuler, naar de mødes under ti Lysekroner, fortæller og forraader de, sorgløst og uden Tanke, her under Kastanjerne og i den frie Luft. Deres Hilsener, deres Smil, deres Blik, som søger — man læser, mens de kører forbi, Mænds og Kvinders Liv ligesaa tydeligt som Ordene i en Roman, der ligger opslaaet paa Ens Knæ...

— Men hun hilste ingen og blev hilst af ingen.

— Hvornaar jeg saa hende første Gang? Véd jeg det selv. Maaske var hun hundrede Gange rullet mig forbi i sin Vogn, uden at jeg havde lagt Mærke just til hende. Men fra den Dag, jeg havde „sét" hende, saa' jeg hende hver Dag — paa Minuttet til samme Tid kom hun kørende der, i sin mørkt betrukne Vogn, med den umaadeligt tykke Kusk (og da jeg begyndte at spørge mig selv, hvem hun vel var, hun, hvem ingen hilste og som aldrig hilste selv, sagde jeg mig, at hun maatte være meget rig, siden hendes Kusk var saa urimeligt tyk) og Tjeneren, hvis Profil var ubevægelig som Ridset paa en Camée...

— Der sad hun, trykket lidt for tæt ind i sit Vognhjørne, med Hænderne i sit Skød. Jeg saa' hende aldrig gøre nogen Bevægelse. Og aldrig saa' jeg, naar Vognen rullede mig tæt forbi, noget andet Udtryk i hendes Øjne. De var ikke trætte og de var heller ikke sørgmodige. Men de saa blot ikke. De Øjne — de var blaa — var forlængst komne under Vejr med, at der var intet at sé efter.

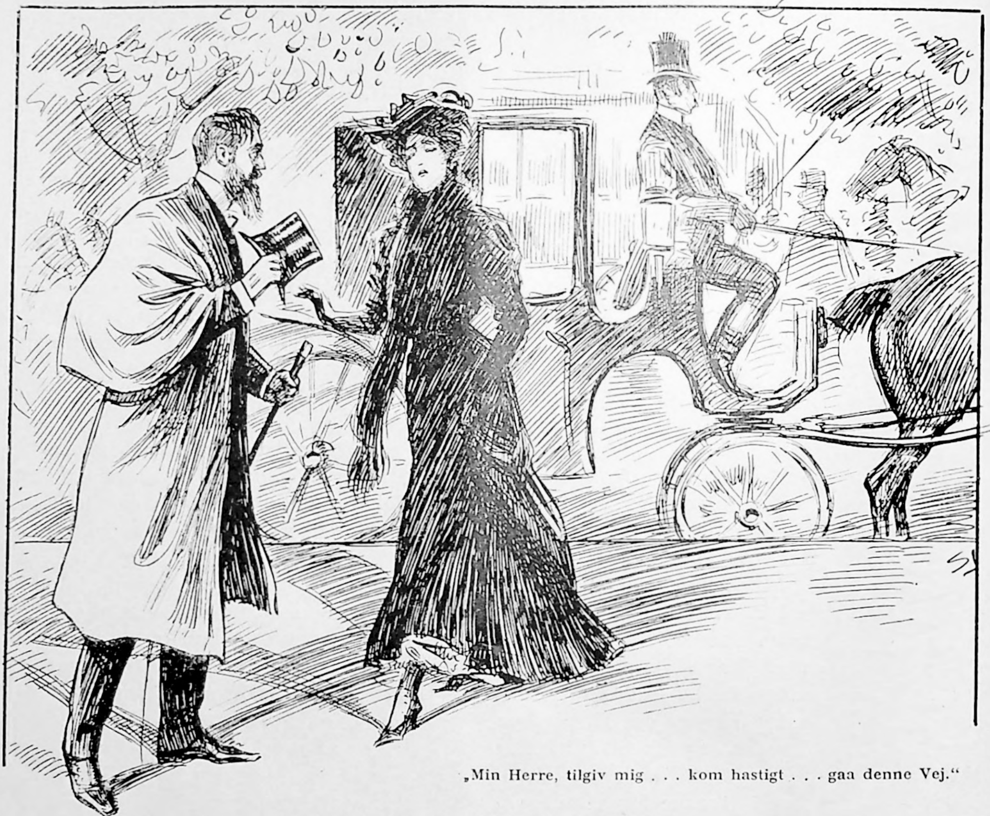
— Hun var mørk, skønt Aarets Farve var rød. Hun var alene, skønt Moden foreskrev to Hunde, Mynder, der, paa Bagsædet, ubevægelige, stirrede hver til sin Side.

— Hun var mørkklædt — en Smule engelsk — og Sæsonen foreskrev Drap. Jeg har aldrig sét en Kvinde, hvis Ansigt var saa blegt.

— Hvorledes gaar det til, at Ens Tanker begynder at kredse om et Ansigt, en Skikkelse, et Par Øjne, man knap har sét? Tilsidst tænkte jeg aldrig paa andet end paa dette ene Ansigt, som ikke var regelmæssigt, ikke smukt en Gang. Det var kun blegt — det blegeste Kvindeansigt, jeg havde sét.

— Og hun? havde hendes Blik nogensinde saa meget som strejfet mig? Undertiden troede jeg det. At hun søgte mig med Øjnene der — netop der, hvor Vognen drejede om. Men hvorfor skulde hun vel sé mod mig, hun, der intet saa' og (maaske) intet vilde sé?

— Men hver Dag sad jeg paa samme Sted og ventede, og hendes Vogn kom forbi og jeg fulgte den med mine Øjne, til dens Hjul forsvandt, og jeg gik — gik for atter at vente det ene Nu, hvor jeg atter skulde sé Vognen — den og hende ... køre forbi.

„Min Herre, tilgiv mig . . . kom hastigt . . . gaa denne Vej."

— Hvordan kan et Ansigt eller et Haars Fald over en Pande eller Blegheden over en Kind eller to Hænder, foldede i et Skød, hvordan kan det ta'e Ens alle Tanker?

— Saa var det en Aften, jeg kom hjem fra et Bal, og det var sént, og jeg gik ind paa en „Bar" paa „Boulevard des Italiens" og drak en Likør, en af de sammensatte Gifte, der faar Menneskene til at sove bort fra deres Bekymringer eller fra deres vaagne Drømme.

— Jeg var netop kommet ud fra Baren og gik videre paa Fortouget, da jeg hørte en Vogn paa Siden af mig, ude paa Gaden, og vendte Hovedet — — —

Det var ham — Kudsken og hende.

— Og Vognen stansede, og hun steg ud og, mere forvirret end jeg kan beskrive, hørte jeg hende sige, og hun var saa forvirret som jeg... sige hastigt og næppe, saa det hørtes:

— „Min Herre, tilgiv mig... kom hastigt ... gaa denne Vej."

— Og foran mig, som en Skygge i sin lange Kaabe, gled hun ind om Hjørnet ved „Credit Lyonnais", og jeg fulgte.

— I Ly af en Port blev hun staaende og, stakaandet som en Forfulgt, sagde hun:

— „Tilgiv mig... men her kan vi ikke tale sammen ... hvor kan jeg sé Dem?"

— „Hjemme hos mig, Frue," svarede jeg.

— „Ja."

— „Rue Gay Lussac Nr. 18 i Stuen."

— „Ja. Og naar?"

— „Imorgen Eftermiddag Kl. 6."

— „Ja."

— „Klokken seks. Jeg venter foran Huset."

— „Ja."

— Hun havde samlet Kaaben om sig med to Hænder, der skjalv, og endnu en Gang

sagde hun, med den samme Stemme, der sitrede af Ophidselse eller af Angst:

— „Tilgiv mig, Farvel"...

— Og hun var borte.... mens jeg blev ved at gaa op og ned i den lille Gade, lykkelig og fortumlet og mere fortumlet end lykkelig.

— Vilde hun komme, eller kom hun ikke? jeg tænkte ikke andet den Nat og den næste Dag og den lange Time, jeg vandrede op og ned, op og ned foran mit Hus. Jeg tænkte kun: „Vilde hun komme — eller ikke?" lige til jeg saa' hende komme der om Hjørnet som En, der flyer, i den samme lange Kaabe, med et Slør for sit Ansigt, og jeg hørte hende sige, tæt ved mig:

— „At De er her."

— Og vi gik ind.

— Og vi stansede i min Stue, staaende foran hinanden, skælvende begge, saa vi ikke kunde tale; og hun rakte mig sine Hænder, der var feberhede og blev kolde, og de Hænder gav mig alt, hvad kan gives — mens jeg vilde tale og magtede det ikke, og hun slap mine Hænder, og jeg vilde gribe om hendes Hoved, og hun holdt mig tilbage og sagde:

— „Nej, nej, De ved ikke, hvem jeg er."

Og siddende paa Kanten af en Stol, en Stol, der stod hjemløs midt i Værelset, begyndte hun at tale med den samme Røst, der frøs eller var angst — hæst, som oplæste hun en Remse, fortalte hun mig hele sit Liv:

— „Da hun levede i Verdun hos sine Forældre. De var saa hæderlige, Borgere; og hendes Fader var Formand paa en Fabrik, hvor de lavede Havebænke, og hun, hun malede Porcellæn...

— Saa var det, hun en Aften gik i Parken...

— „Jeg var alene. For min Broder, han var gaaet, bort, med et Par Venner — min Broder Louis, han var paa den polytekniske Skole...

— Han var saa flink, han var saa smuk ...og han er den eneste, der har tilgivet mig, han Louis, som ligner Dem" ....

— Hun stansede et Øjeblik, og hun saa' paa mit Ansigt, og hun sagde:

— „Den første Dag, jeg saa Dem sidde der i Champs Elysées, da troede jeg, det var ham, Louis, at det var ham, som var kommen for at hente mig — hente mig hjem til Verdun" ...

— Hun holdt inde igen, og atter begyndte hun at tale om den Aften i Parken, da hun var ene. Hun havde sat sig paa en Bænk og der, mens hun sad, kom Hertugen hen til hende... Hertugen (og hun forvirredes endnu mer) han var jo gammel og saa god, og han havde talt til hende, og han havde afmalt hende Paris og Festerne og Rigdommen og „alt, hvad De siger"....

— „Og jeg fulgte ham" — han var jo gammel, og jeg kom til Paris, og jeg boer i hans Hus... og jeg har gjort, som han vilde, oh, monsieur, han er gammel, og jeg er blevet i hans Hus — fem Aar"...

— „Og alt, hvad jeg har, er hans, og alt, hvad jeg ejer, er hans. Jeg er hans."

— Pludselig rejste hun sig, og mens hun saa' mig ind i Ansigtet som en Fortvivlet, som En, der venter en Dom og en Dødsdom, sagde hun:

— En saadan En er jeg. Tilgiv mig, tilgiv mig.

Henri Brouard taug et Øjeblik. Saa sagde han med en anden Stemme:

— Jeg syntes i det Øjeblik, aldrig jeg havde set en Kvinde før, og at jeg aldrig havde elsket.

Henri Brouard tog sig over Panden:

— Naar vi skiltes, véd jeg det? Det blev en Rus og en Jubel og en Jubel og en Leg. Ingen har jeg kendt saa kydsk og ingen, der saa undseligt gav sig hen. Det var jo ikke første Gang, hun elskede — det var mér, det var første Gang Georgette talte. Første Gang hun aabnede sit Hjærte, der ikke kunde lyve; første Gang, hun sansede, vidste, forstod og begreb...

Henri Brouard taug igen.

Men Stefano Rosetti sagde og spidsede Læberne en Smule:

— Og Hertugen?

Henri Brouard gjorde en Bevægelse, som om han vaagnede:

— Det var sandt alt, hvad hun havde sagt. Den gamle Mand havde taget hende med sig og givet hende alt og holdt hende i Fængsel i fem Aar. Hun kendte ingen. Hendes egne Tjenestefolk bevogtede hende. Hun var hjemme — bevogtet. Hun kørte ud —

bevogtet, og hun maatte ikke forlade sin Vogn. Og saadan havde hun levet i fem Aar, midt i Paris — — indtil den Aften, da hun u n d s l a p og talte til mig...

— Talte til mig, fordi jeg lignede Louis, hendes Broder.

Stefano sagde, og det lød som han fløjtede:

— Den, der troer det.

Det flammede op i Henris Øjne:

— Jeg v e d det...

Stefano Rosetti taug.

Men Henri vedblev:

— Hertugen var rejst bort — i Sydfrankrig til sine Godser.

— Men han kom hjem, og vi skiltes ikke. Vi stjal os sammen, og hver Sammenkomst kunde opdages og berettes og blive hendes — Ruin.

— Og jeg var fattig... og selv det at være sammen kostede.

— Ja, det koster altid, sagde Stefano.

Henri Brouard havde tiet en Stund:

— Saa var det en Morgen, sagde han, jeg efter en søvnløs Nat vækkede Georgette. Hvor var hun smuk, naar hun sov. Det hvide Ansigt paa den hvide Pude.

— Jeg vækkede hende, og jeg sagde til hende, at nu maatte vi skilles.

— Hun havde rejst sig op i Sengen. Ellers rørte hun sig ikke.

— Og jeg blev ved at tale, mens jeg begyndte at græde, som ogsaa Mænd kan græde, naar de elsker...

— Jeg sagde: Vi maatte jo skilles... ti jeg var fattig. Og hun vilde blive saa fattig som jeg, den Dag, da Hertugen vidste alt.

— Hun svarede ikke. Hun stod kun op. Og hun iførte sig alle sine Klæder. Og hun sad foran Spejlet og ordnede sit Haar. Og Hatten tog hun, og hun fæstede sit Slør — og talte ikke.

— Kun Taarerne sprang ud af hendes Øjne. De strømmede langsomt, saa sagte og langsomt — ustanseligt ned over hendes Kinder... mens jeg var holdt op at tale og sad d e r i Sengen — o g t u r d e i k k e r ø r e m i g... foran hendes Taarer.

— Og hun g i k — uden en Hilsen, uden et Ord, uden en Hilsen — mens kun hendes Taarer randt.

Henri Brouard saa' ud over det graa Hav:

— Paa hendes Taarer tænkte jeg, sagde han.

Jules Legat sagde, men sagte:

— Og I saaes?

— Vi saaes ikke mer, sagde Henri.

Der var stille over Havet. Henri Brouard lod Rubinkæden glide gennem sin Haand.

KONGERNE AF NORDEROOG OG SÜDEROOG

AF

DETLEV VON LILIENCRON

OVERSAT AF VIBEKE SALICATH

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

I Aaret 1252 havde Hjulmand Wessel Hummer fra Pellworm paa Milderdiget i Eiderstedt dræbt Kong Abel, da han med en stor Hærstyrke var draget imod Friserne for at tugte dem, fordi de resterede med Skatter.

Det kunde den overmaade fromme og tillige temmelig indskrænkede Kong Christian den sjette ikke glemme Øen, der allerede for længst ved Stormflod var skilt fra Nordstrand.

Han bevarede Uvillie mod Schmerhörn og gav den i Kai Pogwisch en Amtmand, der undertrykkede Befolkningen haardt. Kai Pogwisch lod hyppigt den frygtelige Straf at slukke Ilden fuldbyrde baade i tre, fem, ja endog i

otte Dage. Han fik tilsidst Schmerhörnerne saa opbragte, at de omringede hans Slot og indebrændte ham. Men førend Kongen kunde naa at gengælde dem dette, døde han, og hans elskværdige, godhjærtede Søn Kong Frederik den femte, hævnede sig ved at stille Øen under Tönnies Buchwaldts Bestyrelse. En Mand, der traf sine Forholdsregler med de bedste Hensigter, og som ved venlig Behandling snart vidste at vinde de trohjærtede, tavse Friser.

Kureren traf hans Exellence i Haven, hvor han i broderet brun Silkekjole med Gallakaarde ved Siden gik frem og tilbage paa højhælede Sko.

Tönnies (et Fornavn, der ikke er ualmindeligt i Slesvig-Holsten; det udledes af Antonius) Buchwaldt var Amtmand (en af de højeste Embedstitler; han maatte tillige i de to Vintermaaneder gøre Kammerherretjeneste hos Kongen i København), Geheime-Konferensraad, som Adelsmand Officer allerede fra Vuggen, Landfoged, og som den pompøse Titel lyder: General-Guvernør over Helgoland og Halligerne. Desuden var han Amtmand over Husum og Eiderstedt.

Tönnies Buchwaldt, der foruden sine to Kammerherremaaneder den største Tid af Aaret opholdt sig i København, blev mærkelig nok hver Sommer to Maaneder paa Øen Schmerhörn, efter at et kongeligt Krigsskib, som ledsaget af to andre altid maatte staa til hans Disposition, aarlig havde bragt ham til Helgoland paa et kort Besøg.

Han boede i et Bondehus, som han havde købt, og hvis Indre han havde ladet indrette efter Tidens Smag. Omkring Warften laa en gammel Have med Frugttræer og Asketræer, der hældede stærkt mod Øst.

Holdt han maaske af den dybe Poesi, der var ved den ensomme Have omgivet af Grave, eller var det det uudtalte Hensyn: at tilbageerobre

sine Frisers Hjærte for den kongelige Statsregering, eller var det, saaledes som man hviskede om det paa Øen, Erindringen om en Friserpige med friske Kinder, som han i sine unge Aar havde trykket til sit hede Drengehjærte — nok er det, han residerede aarligt paa Schmerhörn i to Sommermaaneder.

Da Hr. Tönnies i Aaret 1752 knap havde tilbragt et Par Dage paa den Ø, der var bleven ham saa kær, indtraf en Kurer fra København og overrakte ham en egenhændig Skrivelse fra Kongen: Frederik den femte vilde ikke undvære sin gamle Buchwaldts mundtlige Raad ved de foreslaaede Anlæg af Sæbefabrikker.

Kureren traf hans Exellence i Haven, hvor han i broderet brun Silkekjole med Gallakaarde ved Siden gik frem og tilbage paa højhælede Sko. Da han havde brudt og læst Depeschen, gjorde han saa dybt et Buk, at Enden af hans Haarpisk berørte en Pære, der var ved at blive moden, og sagde: „Hans Majestæts underdanigste Tjener." Og med sine zarte, hvide, pigeagtige Hænder skjult under Kniplingsmanschetterne og de Rensdyrsskinds Handsker, trippede han med Kureren ud af Havens Skygge gennem Solheden ind i Amtmandsboligen.

I nogle Dage havde alle Geheime-Konferensraadens Tanker været optagne af en Hændelse, som havde tildraget sig paa Halligerne Norderoog og Süderoog. Begivenheden havde rystet ham saa dybt, at han først var bleven roligere, da hans Hjærte havde faaet Luft gennem nogle hundrede franske Alexandriner. Slutningsverset af dette lange Poēm lød noget mærkelig:

Gud gav os Synder nok, som gør os alle lige,
Og derfor ønsker vi hans store Himmelrige.

Om Aftenen var der Liv paa Øen. Omkring Amtmandsboligen stod der Fakkelbærere. En Portechaise holdt for Døren. Tönnies Buchwaldt kom ud og satte sig i den. Toget bevægede sig i lige Linie mod den Digesluse, som endnu den Dag i Dag danner Øens lille Havn. Over alle Grøfter og Grave var der lagt Brædder. Kun Kornmarkerne blev skaanede. Foran Bærestolen løb begge Amtmandens Livnegre, som Befolkningen i Begyndelsen havde set paa med Skræk, men som snart var bleven deres og navnlig Børnenes Yndlinge. Nu var Digeslusen naaet. En Baad med tolv Roerkarle førte pilsnart Generalguvernøren over Helgoland og Halligerne ud til Linieskibet Dronning Maria, der laa paa Rheden, Ankeret blev lettet, og begunstiget af Flod og Vind gik Uhyret under Sejl. Tönnies Buchwaldt havde af ikke opklarede Grunde valgt Vejen Nord om Skagen, i Stedet for at rejse gennem Slesvig, Jylland og over Bælterne.

* * *

Hvis alle Bjærge vare Smør
Og alle Dale Grød,
Og Solen kom med sit varme Skin,
Løb Smørret jo i Grøden ind.
Ak hvilket Fraadseri.
(Slesvig-Holstensk Folkeønske.)

Øen Schmerhörn, Oceanet. Først i Maj.

Kæreste Ven!

Du vandrer mellem Syrener (aldrig er Paris mere henrivende), rider i Bois de Boulogne, sidder i dette Øjeblik i Café anglais, har spist fortræffeligt og læser nu mit Brev. Du har jo den utaalelige Vane at læse dine Breve i offentlige Lokaler. Jeg kommer i mit Liv aldrig til at forstaa dig. Ak ja, Dinererne i Café anglais, en god Middag i det hele taget, det er dog Livets reelleste Nydelse. Mennesker, der intet vil give for god Mad og en god „Taar" nærer jeg Mistillid til; saadan en Klostersmag kan forraade saa meget. Mens Du nu altsaa læser mit Brev ved Cigaren, ligger jeg i en Stald og roder i gamle Aktstykker og Dokumenter, som mindst i 100 Aar har været stablet sammen her. En Ged holder mig med Selskab. Dens prægtige grønne Øjne lyser ud af Mørket, naar den i sit snævre Tøjr drejer Hovedet om efter mig. Tusindben, Edderkopper og Ørentviste, som er opskræmmede af deres Ro, løber af Forfærdelse i alle Retninger gennem mine Papirer. Foran Ladeporten hører jeg Amtsbudets Dreng blæse paa en Fløjte, han selv har lavet, altid kun to Toner. Det forstyrrer mig aldeles ikke.

Ovenstaaende lille Skizze har jeg nemlig allerede fundet iblandt Papirerne, da jeg læste Tönnies Buchwaldts Rokoko-Underskrift. Nogle hundrede franske Alexandriner, der ganske afgjort hidrører fra ham, opdagede jeg virkelig straks. Hvem ved, hvorledes de er komne mellem alle disse prosaiske Forordninger! ....

Dog nu til Sagen: Den kongelige Regering imødekom paa overordentlig elskværdig Maade min Bøn om at maatte gennemsøge gamle forglemte Papirer og Dokumenter paa Lofter og i Lader, og derfor drager jeg nu fra Distrikt til Distrikt og har for Øjeblikket naaet Schmerhörn.

Du er selv Slesvig-Holstener og skulde skamme Dig over, at Din Erindring i dette Øjeblik er skjult bag tykke Mure — Ih se! nu er den der allerede igen. Ja, jeg er paa den nordiske Marskø Schmerhörn.

Husker Du endnu, hvorledes vi som Primaner i Kiel fandt en „Danckwerth" hos Tante Michelsen, og hvor vi lo, da vi læste i den om Frisernes Oprindelse, skøndt som han skriver: „Cornelius Tacitus og min Ringhed ovenfor paapeger, at nemlig Friserne eller Freserne ikke skulle være fra Indien men et gammelt indfødt tydsk Folk, og altsaa udi lige Linie stamme fra Alfader Dodanim."

Tegning af *Sophus Jürgensen*

PA

LUR

Et Aftryk af denne Tegning kan nu faas

Her fandt jeg ogsaa et Exemplar af den gamle skikkelige „Danckwerth". Den ligger ved Siden af mig, og jeg kan ikke nægte mig den Fornøjelse endnu engang at genkalde dette kostelige Sted i Din Erindring:

„Om deres Ankomst udi dette Friesland skriver Suffridus Petrus altsaa, at Freso, efter sit eget Opgivende en Fader til alle Frieser, tilligemed Brødrene Saxone og Brunone skulde være ankommen fra Indien til disse Lande kort efter Alexander Magni Død: thi efter at den store Alexander udi Indien havde erobret et Land, der kaldedes Benedicta Fresia, havde den store Alexanders Fyrster eller Obrister ført saa store Krige med hinanden om de af Alexander erobrede Lande, at Friserne ved saadan Uro bleve fortrydelige, toge Skibe og begave sig ud paa det indiske Hav og sejlede om Capus bonae Spei, eller som andre foregive over Mare Caspium og derpaa vare gaaede til Lands gennem Medien, Armenien, Colchida og videre over Mare Euxinum, Propontida, Hellespontum, Mare Aegeum, og følgende det store Middelhav til Spanien, Frankrig og om til Nederlandene, indtil de kom til Flie, stege ud i Frieszland, og altsaa kom til Vands til disse Lande, som Freso efter sit eget Navn havde kaldet Fresland ...."

Med Undtagelse af at fortælle om gode, gæstfri Mennesker er der intet at sige om Øen. Faar, Faar, Faar. Et gammelt Taarn, der staar her, er forlængst bleven behandlet paa Slesvig-Holstensk: Stenene brugt til at bygge Svinestier og Bagerovne, naar ikke Regeringen har faaet dem til at bygge Sømærker. Det har altid været mig et uforklarligt Træk hos vore kære Landsmænd, denne fuldstændig manglende Sands for at bevare Fortidsminder og Mangel paa Interesse for Fortiden. Det er forfærdeligt. Fedt og Fæ og Fæ og Fedt. Ubegribeligt er det, at Theodor Storm, Asmus Carstens, Klaus Groth, Heinrich Rantzau, Owens, Hermann Heiberg, Hebbel, Johann Meyer, Wilhelm Jensen kunde blive født her. Endog det svageste Punkt af Forstaaelse og Kærlighed til Kunst mangler vi. Med vor Adel i Spidsen er her paa faa Undtagelser nær den dummeste Ligegyldighed. Fedt og Fæ og Fæ og Fedt.

Men nu skal Du høre, hvad der saa stærkt bevægede Geheimekonferensraaden og Guvernøren over Helgoland og Halligerne hin Julidag 1752. Jeg oversætter hans Alexandriner i Prosa. Igaar var jeg iøvrigt selv paa Süderoog for at skyde Sælhunde og se mig om paa Øen.

* * *

Foran Øen Schmerhörn ligger Halligerne Norderoog og Süderoog. Hvis man vil oversætte Ordet „Oog" ved Øje, saa lader det sig ganske godt forklare som Schmerhörns Øjne. Men „Oog" betyder Højde. Foran dem mod Vest ligger et Stykke af Oceanet; det første Land, som er at se, naar man sejler imod Vest, er Englands Kyst. Øerne blev løsrevet fra Fastlandet, man ved ikke ret hvorledes, ved den „Grossen Mandräncke" (store Menneskedrukning; over 100,000 Mennesker lod Livet) 1362.

Norderoog er først nylig bleven forladt. Paa Süderoog boer gamle Paulsen, en rig Mand, der ikke gad bytte sin Stormhue med nogen Hertughat. Hver Gang Floden kommer, bringer den noget op til ham paa Halligerne, og naar han og hans Karle kører paa Stranden ved Ebbetid, tager de det tilbage med sig paa deres Vogne. En Krands af gamle Vrag rager op af Vandet omkring Süderoog, ligesom Kamelskeletter i Ørkenen, der kan ses i lang Afstand.

Hundreder af Faar græsser af det korte, brune, salte Græs, der om Foraaret er som belagt med Mosaik af Blomster. Talrige Lam med rosenrøde, gennemsigtige Øren, der ligner Harens, springer omkring. Ganske uberegneligt stiger Floden, løber hen over Græsset og danner smaa Furer og dybe Huller, der bliver staaende; stiger den højere, saa gaar den lige op til Warftens Fod — og stiger den endnu højere, saa vælter den sig paa Tærskelen til Paulsens Hus og sprøjter vel endog Skumflokke i Warftens ældgamle Have, der er som gravet ind i Terrainet. Amfiteatralsk mod Øst, Syd og Vest hæver Jordsmonnet sig som en solid Lævæg. Frugttræer, Ask og Løn blomstrer i dens Skød. Alleer, Bede, Løvhytter og Grusgange smykker den. En Dam, hvori der før sejlede Svaner, ligger i Midten. Mod Nord grænser denne mærkværdige Have til Bygningen, der under samme Tag forener Ko- og Hestestalde samt Beboelse. Om Foraaret sidder ogsaa Stæren her paa Straataget, Gærdesmutten og Solsorten (tænk, Solsorten paa Halligerne!) bygger Rede i Haven. Naar brede Skygger ligger over Havegangene, og der er stille rundt om, hvor er saa Havet? Men et Blik i Trætoppene viser baade Havets og dets bedste Ven Vindens Nærhed. Hvor den beskyttende Væg hører op, der er Trætoppene som skaaret af med Knive, og al Voksen højere op er forhindret.

I Norderoog er der en lignende Have. Begge var i Midten af det attende Aarhundrede beskaaret med den versailleske Saks. Paa den Tid tilhørte Norderoog Heio Leve Pua Brodersen, Süderoog Bandick Boy Tadema Taddesen.

Juli 1752.

Begge de jævnaldrende Friser var paa Grund af deres ensomme Boliger allerede Venner fra Drengeaarene. Ogsaa senere, da de havde gaaet i Skole sammen, vedblev de at være det, trods deres grundforskellige Karakter. Det Baand, som bandt dem sammen i Manddommen, var Sørøveriet. De havde mistet deres Fædre omtrent i samme Maaned. Begges Mødre var døde tidligt. Begge havde tiltraadt deres Ejendom paa samme Tid.

Heio Leve Pua Brodersen var i et og alt en Friser. Det udtryksfulde Hoved med de rødblonde Lokker og det rødblonde Fuldskæg gav

ham Lighed med en Kong Hengist. Sædvanligvis var der noget stille, sværmerisk, som ikke tilhørte denne Verden, i hans Væsen. Men stod han paa sit Skibs Kommandobro i Storm, saa lignede han en Konge.

Bandick Boy Tadema Taddesen havde intet af Friseren over sig. Han lignede sin Moder, som Faderen, da han var yngre og rejste, havde medtaget fra Barcellona til den ensomme Ø i Nordsøen. Sort Haar, sort Skæg, brun Hud og brune Øjne. Han havde en grusom Karakter og kunde blive hidsig indtil Vanvid.

Norderoog og Süderoog havde i tidligere Aarhundreder været farlige Røverreder. Her havde Landets Adel hyldet nævnte frie Sport sammen med Biskopperne af Hamborg og Ribe. Paa begge Halliger stod faste Borge med store dybe Kældere, hvor de røvede Skatte laa opstablede. Naar Varerne var bleven ombyttet i klingende Mønt i Hamborg, Bremen eller i det hele taget paa Fastlandet, fyldtes Kælderne atter hurtigt. Den engelske Adel har fra den Tid endnu den Dag i Dag Lyst til at færdes paa Havet. Men den Slesvig-Holstenske holder ubegribeligt nok ikke mere af Søen.

Selv om Adelen i 1752 ikke mere laa paa Lur rundt i Nordsøen, saa stod Borgene endnu paa Øerne, og deres Besiddere Heio Brodersen og Bandick Taddesen, var Sørøvere. „Dä Kenninge (Könige) vohn Noorup (Norderoog) en Sahrup (Süderoog)“ kaldtes de af deres Landsmænd Friserne. Den menneskevenlige Kong Frederik d. femte af Danmark lod forgæves sine Krigsskibe krydse rundt i Nordsøen; de forstod at skuffe dem, vidste altid hvor Skibene var.

Først i vort Aarhundrede er den skrækkelige Bøn: Herre velsign vor Strand! forstummet paa de frisiske Øer. Nu er endelig ogsaa Strandretten ordnet, og ved den kongelige Regerings stadige Umage med at lægge Tønder og Bøjer ud samt Opførelsen af Fyr, er alt ordnet for at forhindre Strandinger.

Heio Brodersen og Bandick Taddesen galdt vidt og bredt for rige Herrer. Deres Borge var pragtfuldt udstyrede.

Begge havde for et Aarstid siden giftet sig. Den rødlokkede Heio Brodersen tog en kysk, rødkindet, blond Friserpige, der blev ham den mest trofaste Hustru og bedste Husholderske. Bandick Taddesen havde under et Besøg i Hamborg, hvor han opholdt sig meget og gav store Drikkegilder, forelsket sig i en Groshandlers Datter, hvis Moder havde været Mulat. Blændet af Taddesens Rigdom havde Faderen gerne skænket ham Datteren, og nu levede hun paa Süderoog og afskyede sin Mand.

Anna Tadema var en mærkværdig Kone; livlig, letsindig, fuld af Aand, kunde hun aldrig finde sig i Livet paa den ensomme Hallig, hvor ofte end Bandick tog hende med til Hamborg, og endda havde lovet hende en Rejse til Paris og Wien til næste Sommer. Da hun første Gang saa Heio Brodersen, lo hun ham lige op i Ansigtet. Hvordan kunde hans tungsindige Ansigt passe til en Sørøver? Men lidt efter lidt følte hun sig draget til ham. Hun glædede sig, naar han kom til Süderoog paa Besøg; hun følte et Stik i Hjærtet, naar han tog Afsked. Tilsidst brød hendes Kærlighed ud i lys Lue. Hun begyndte at hade Heios Hustru.

Heio havde følt noget lignende. Han følte sig først frastødt af det vilde fremmedartede Væsen hos Vennens Kone, men af og til fandt han pludselig sig selv drømmende ved Strandbredden, mens han saa Solen ind i dens skønne Godnatøjne. Han hviskede stille hen for sig; han digtede uden at vide af det. Og lidt efter lidt fornam han en hemmelig Kærligheds- og Ømhedsfølelse for sin Naboerske paa Süderoog. Mer og mer forsømte han sin gode, nøjsomme, trofaste Hustru. Mer og mer droges han afsted paa hyppige Besøg hos sin gamle Ven.

* * *

Heio Brodersen havde besteget sin gamle, sorte Hingst, der saa ofte havde baaret ham over Sandbunden ved Ebbetid, og var redet til Süderoog for at følge Bandicks Indbydelse til at fejre hans Fødselsdag. Hans Hustru, som han ellers plejede at tage med sig paa den stærke Hest foran paa Saddelen, var bleven hjemme paa Halligen, syg med en nyfødt Søn.

Selskabet ved denne Fest var blandet, fordi det ikke kunde være anderledes. Ved Siden af en havareret Junker, som havde søgt og fundet Ro i Røverreden, sad en berygtet Røver fra „O Kark“ (Alten Kirche) paa Schmerhörn. Adskillige stakkels Djævle fra Kysterne og fra Halligerne, der stod i Kongens Tjeneste, var forsamlede om Bordet i Peselen, en rummelig Sal, hvis Vinduer vendte mod Syd, og hvorfra man havde uhindret Udsigt over Søen. Bordet var besat med kostbart Sølvtøj, mest røvede Sager. Tjenerne skænkede flittigt den bedste Rhinskvin i de fine Glas og Pokaler. Ved Midten af det lange Bord bag Blomsterbuketter, som Gæsterne havde medbragt, sad Anna Taddesen; paa hendes højre Side sad Heio; til venstre Junker Timmo Knudsen.

Det var blevet Aften. Mod Syd trak et Uvejr brummende op; et Lyn spillede paa de mørke Skyer. I Horisonten laa der en smudsig-gul Stribe. Lummerhede sænkede sig over Vandet.

Heio, der kun drak lidt, var beruset af Annas Nærhed. Der var faret en Gysen gennem hans Hjærte, da hun engang ligesom ubevidst i et Par Sekunder havde lagt sin Haand paa hans. Det øvrige Selskab var i den fornøjede, vinglade Stemning, som ofte indtræder ved Slutningen af en Middag.

En Mand, der ikke hørte til Gæsterne og heller ikke var festklædt, kom tilsyne i Døren. Han gik lige hen til Bandick og hviskede noget til ham. Bandick rejste sig og gik ud med ham, uden at Selskabet lagde Mærke dertil. De gik op i et Taarn. Da de var kommet derop,

pegede Karlen mod Syd, hvor en fin Røg steg op fra en mørk Genstand. Det var en Tremaster, der sad fast ved Heelsand. „Scapp in Sicht,“ sagde Karlen roligt, „dat broant“ (Skib i Sigte, det brænder).

Uden at svare et Ord gik Bandick tilbage til Salen. Her stod han op paa sin Stol, og i den Dødsstilhed, der for et Øjeblik var indtraadt, ved hans Adfærd, sagde han sagte, ganske sagte, men betonede hvert enkelt af de tre Ord: „Scapp — in — Sicht.“ Virkningen var ubeskrivelig. Som om Loftet var faldet ned, saaledes løb Gæster og Tjenere mellem hinanden til Dørene og ud af dem. Alle var forsvundne. Men paa Heio havde Trylleordet gjort sin gamle Virkning. Dog før han kunde fjerne sig, holdt en lille blød Haand ham fast og drog ham ind i en Vinduesfordybning. Men han rev sig løs og var snart bevæbnet som til en Kamp paa Liv og Død oppe i en af de syv Høstvogne, der var kørt frem for at bringe Røverne til Heelsand.

Det havde været Ebbe i en Time. Det vilde ikke vare en halv, før Vognene var ved Stedet. Uvejret var imidlertid brudt løs og med det en Storm fra Vest.

Gennem Røgen saa man Flammerne bryde frem og oplyse en forfærdelig Scene. Skibet brændte i Agterdækket, som stod halvt i Vand. Paa Fordækket gik det vildt til. Den spanske Fuldriggers sorte Besætning havde drukket sig fuld og rasede mod hinanden med Knive og Dolke. En Kvinde med et Barn paa den venstre Arm holdt sig omhyllet af Røg fast i Vantet. Omkring Skibet drev store Baller værdifulde Silker og indiske Stoffer.

Nu holdt Vognen. Med Bandick Taddesen i Spidsen entrede Røverne Skibet. Det kom til en fortvivlet Kamp. I en Pause kommanderede Bandick, der aldrig tabte egen Fordel af Syne, Halvdelen af Mandskabet til at bjærge Ladningen og til at bortjage de Baade fra Schmerhörn og Eiderstedt, som i Haab om at snappe noget, som sande Smaadjævle vedblev at dukke frem.

Stadig frygteligere blev Skuespillet. Ilden greb om sig, Røgen tog til. Der var et rasende Haandgemæng mellem Negrene indbyrdes og med Røverne. Endnu hang Kvinden med sit Barn i Vantet; et Pistolskud traf hende i Hjærtet og uden en Lyd sank hun ned i den kæmpende Bunke. Stormen havde udraset, mer og mer trak Vandet sig tilbage. Nu var det den laveste Ebbe.

Heio Brodersen var med bankende Hjerte sprunget op i den anden Vogn. Men han var kun kort et Par hundrede Skridt med, saa havde han ladet sig glide ned; ingen havde bemærket det.

Og nu stod Heio og Anna lige over for hinanden i den tomme Sal. De væltede Glas og Flasker, Stolene, der laa mellem hinanden og de uordentlig henslængte Duge mellem Fade og Tallerkener viste i hvilken Forvirring de Tilstedeværende havde forladt Peselen.

Solen var gaaet ned. Den samme smalle Svovlstribe laa endnu i Horisonten og belyste Havet med et besynderligt Skær.

Anna var sunket til Heios Bryst. Han holdt i Elskovs Vanvid den skønne Kvinde omslynget med sine Arme.

„Og tør Du give mig dit Liv Anna, kom saa med. Om en halv Time er vi i Schmerhörn. Vi rider under det yderste Dige til Ostersiel; med Floden sejler vi til Husum og drager herfra videre og videre ind i skønne Lande.

Den stærke, sorte Ganger bar dem begge over det faste Sand til Schmerhörn.

Klart lyste det brændende Skib herover. Uvejret var trukket bort; Stormen havde lagt sig. Der laa Stilhed over Hav og Land. Kun af og til lød der som en Stønnen og rasende Skrig; saa var ogsaa det forbi, og kun Hestens stampende Hove, der knasede en Musling, hørtes i Ensomheden.

Anna havde før sin Flugt lagt en Seddel, der var skreven paa Fransk, paa Bordet til sin Mand. Da Bandick endelig ved Morgengry blod-dryppende, snavset og dødtræt ankom til sin Warft, fandt han Seddelen og sank sammen med et Skrig, der lignede et Dyrs.

Og atter var Ebben indtraadt. Fra Süderoog er Bandick paa Vej til Norderoog. Bag ham rider fire Karle i ærbødig Afstand.

O Bandick, vend om.

Og stadig mørkere blev hans Ansigt; og stadig muntrere lo Aftensolen.

O Bandick, vend om.

Kun én Gang standsede han Hesten, og med Haanden støttet paa Dyrets Kryds raabte han til sine Folk, om de saa et Skib i Sydvest. Alle holdt Hænderne vandret op mod Panden for bedre at beskytte sig mod de blændende Straaler.

„Det er Dronning Maria, Herre," raabte en af dem.

O Bandick, vend om.

De havde naaet Halligen Norderoog. I Slottets Vinduer blinkede de sidste Solstraaler.

O Bandick, Bandick, vend om .....

Da han kom til Huset, bød han Tjenerskabet, der kom ham i Møde, at de skulde adlyde ham. Det skulde han sige dem fra Heio.

Han befalede dem at gaa ned i Kælderen. Da de alle var kommen ned, lukkede han Døren i og laasede den efter dem. Derpaa gik han op ad en herligt udskaaren, bred Trappe og ind i Moiken Brodersens, Heios Hustrus Værelse.

Moiken Brodersen havde intet hørt. Hun sov i Alkoven; ved hendes Side laa den lille Søn. Men pludselig vaagnede hun, saae endnu en Gang Guds klare Lys — saa blev begge Alkovedørene skudt for: hun hørte, hvorledes de blev laasede.

En Knitren og Knagen gik gennem hele Huset ..... Natten var faldet paa; Slottet stod i Flammer.

Og lige som igaar var det en stille Nat, kun den kommende Flods Brusen lød derhen, og en fin, rislende Streg var den første Løber, der lagde sine Arme om Halligen.

Til Hest, til Hest! Det var altfor sent. Hævnen er sød; den er ofte saa sød, at de simpleste Forsigtighedsregler bliver glemt.

Med taktfaste Aareslag kom nu Dronning Marias Baad. Bandick traadte lynsnart Marinesoldaterne i Møde, rev en af sine store sølvindlagte Pistoler op af Bæltet og saarede den Officer, der stormede foran Troppen, dødeligt. I næste Øjeblik laa Røveren med knust Tinding paa Sandet.

* * *

Det var dette, som rystede den lille Excellence Buchwaldt saa dybt paa Schmerhörn, da han næste Morgen fik Beretning om Brandene paa Norderoog og Süderoog.

JETTATOREN

AF

REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF TH. IVERSEN

Generalens gamle Tjener tog min dryppende Paraply og hjalp mig min Overfrakke af.

— Oven i Købet Hagl og Sne i Aften! — udbrød han, idet han rystede denne sidste af. — Og det skal kaldes Martsmaaned! Jeg tror, Verden er blevet gal. Nu er det snart paa tredie Uge, Vejret raser saadan!

— Er det slemt med Gigten, Santo? — spurgte jeg.

— Det er værre endnu med Herrens Podagra, og allerværst med hans Humør

— svarede han og lukkede Døren op til Spisestuen, hvor min Ven efter endt Middag sad sammenkrøben ved Ilden med Fødderne lagt helt op paa Kamingesimsen, saa de lange, magre, forhen saa smukke og elegante Ben dannede en Slags gothisk Bue.

Uden at rejse sig rakte han mig sin Haand og pegede paa Lænestolen ved den anden Side af Kaminen. Med en Forespørgsel til hans Helbred tog jeg Plads.

— Aa tak — svarede han. — Rask Marche ned ad Bakke, som det sømmer sig min Alder. Haaber snart at falde for Aldersgrænsen, for anden og sidste Gang .... Men lad os lade Tjenestesager fare — tilføjede han med sin lille, ru Latter. — Ellers intet Nyt?

— Intet særligt — svarede jeg, idet jeg tændte min Cigar og tog mod Kaffen, som den gamle Tjener satte frem paa det lille Bord mellem Generalen og mig. — Undtagen at min vestlige Havemur er styrtet ned i Nat. Den var, om du husker det, ti Meter høj.

Min Ven drejede sig met et Sæt. Begge hans Fødder fløj ned fra Kamingesimsen.

— Den vestlige! Ovenover Drivhuset?

— Ja. Det blev selvfølgeligt ødelagt .... Det skyldes vel den sidste Tids Storm og Regn. Da jeg overtog Villaen, forsømte jeg at lade Muren se efter. Ved et Vidunder blev Gartneren ikke dræbt; han sov i et Værelse, jeg havde ladet indrette i Drivhuset. Men det bliver mig en Historie paa en ti, tolv tusind .... Og min sølle Hund, der ogsaa laa i Drivhuset, blev da slaaet ihjel.

— Gaston — sagde min Ven, der under min sidste Replik ikke havde ophørt med at underkaste mig en halv medlidende, halv triumferende Beskuelse. — Hvad sagde jeg, da du med Vold og Magt vilde købe den Villa?

— Aa Sniksnak .....

— Og netop den vestlige Mur! Just ind til Markiens Ejendom! Ser du nu selv, eller ser du ikke? Sælg, min Ven, hvis du kan, men flyt i alle Fald ud saa snart som muligt. Flyt herop til mig, indtil du finder dig noget andet.

— Jeg tror, du er forrykt ....

— Hvadfornoget? Saa du er stadig lige vanvittig? Hør nu en Gang. Da du for to Maaneder siden kom hertil, og efter i 40 Aar ikke at have set din Fødeby, ønskede at fæste Bo og købe Ejendom her, hvad sagde jeg dig da?

— Aa, lad mig dog være fri ....

— Sagde jeg dig, eller sagde jeg dig ikke: køb, hvad du vil, lej dig ind hvor du vil, kryb op i et Forstadshus' Femtesal, men gaa blot ikke hen og køb Villaen ved Siden af Vergés.

— Den bedst byggede, smukkest og sundest beliggende Villa i hele Byen, som var at faa paa udmærkede Vilkaar ....

— Det tror jeg, store Taabe, som du er! Fordi, som jeg sagde dig, ikke en Sjæl i

hele Byen vilde eje eller have den, end ikke bo der gratis. Den er overset fra de Vergés Vinduer. Og her er ikke et Barn i Byen, der ikke vogter sig for Oberstlieutenantens Øjne ....

— Jeg begriber endda, at Fattigfolk og Pattebørn lader sig narre af den Slags Nonsens. Men at du, en gammel, fornuftig Mand ....

— Begrib, eller lad være at begribe — svarede Generalen. — Hovedsagen er, at du af de Advarsler, du har faaet, lærer at tage dig i Agt. Du beduterede med en Skorstensbrand derinde. Dernæst fik din Kok Tyfus. Inat — det er først tredie Uge, du bor der, — styrtede din Havemur ned i dit Drivhus og havde nær dræbt din Gartner. Begynder du ikke snart at faa nok? Næste Gang bliver det din egen Tur ....

Den gamle Officers smalle, knoglede Haand, der en Gang i Fortiden med lige legende Letsind havde haandteret Valpladsens blinkende Vaaben og Spillebordets blinkende Guld, ordnede taalmodigt, ovenpaa de flammende Brændeknuder, en Bunke tørre, spidse Majskolber, der, alt som Ilden gjorde dem rødglødende, lignede de besynderligste, hvislende Drage- eller Slangehoveder, alle vendte mod mig.

— Hør nu — kære Ven — tog han atter fat, idet han med Ildpusteren gav sig til at bearbejde sit Værk, saa de højrøde Luer slog op, og Gnisterne føg — ihvorvel du anser mig for en gammel Ignorant, vil du da ikke gøre mig den Fornøjelse at indrømme, at jeg, før jeg i Krigsaaret gik ind i Hæren, havde taget min juridiske Embedseksamen? Ja, det er ganske vist snart halvhundrede Aar siden. Men det giver mig dog et Stempel for i det mindste at have lært at stave. Jeg siger ikke, jeg tror paa Fænomenet „onde Øjne“. Jeg søger heller ikke i mindste Maade at forklare dette Fænomen, saalidt som jeg tror, det paa Videnskabernes nuværende Standpunkt kan forklares. Jeg respekterer blot Kendsgærninger. Og jeg gaar af Vejen for Jettatorer. Vi har adskillige af den Art her i Byen. Men i Henseende til dødbringende Skadelighed tror jeg, ingen kan naa Marki de Vergé.

— Hvor har dog et velbegavet Menneske, som du, kunnet naa til en saadan Grad af ....

— Tak for Velbegavelsen. Gennem Erfaringer, som jeg sagde dig ....

— Tilfældigheder, som Eders umulige Overtro skriver paa en bestemt Aarsags Regning ....

— Tilgiv, naar visse Virkninger gennem en Række gentagne Tilfælde kan føres tilbage til en og samme Aarsag, er Benævnelsen Tilfældigheder ikke mer paa Plads. Havde du oplevet den Række Ulykker, smaa og store, som jeg et Liv igennem har set den Mands Nærværelse forvolde....

Jeg tænker blot paa en Ubetydelighed fra den første Tid, jeg kendte ham. Da laa han som ung Kaptain her i Byen. Allerede dengang havde han spirende Ry som Jettatore, og dette besynderlige, halvt hovmodige, halvt sky tilbageholdende Væsen, der senere er gaaet over til fuldstændig isoleret Statueagtighed .... En Kammerat af os, en ung Lieutenant, Grev C., havde just faaet sig indrettet en ret luksuriøst udstyret Ungkarlelejlighed, til hvis højtidelige Indvielse ved et Glas Champagne han havde inviteret en Del af os yngre Officerer. Paa Vejen derop mødte vi Vergé, som da stod over de fleste af os, saavel hvad Fødsel og Formue, som hvad Rang og Grad angik. Da han efter at have spurgt, hvor vi skulde hen, i en let Tone henkastede: „aa, saa gaar jeg med“, var det os derfor ikke let, ja umuligt at afværge hans Følgeskab .... Jeg glemmer ikke C.'s Ansigt, da vi i Selskab med hans Kaptain traadte ind i hans Lejlighed. Han søgte imidlertid at gøre gode Miner til slet Spil. Dog saa han sit Snit til i et ubevogtet Øjeblik at trække mig hen i en Krog.

— Asener, Utysker, Fæhoveder, hvor har I kunnet falde paa den Nederdrægtighed at trække mig Kaptainen med herop i Aften!

Jeg søgte, idet jeg hviskende forklarede ham den Vanskelighed, hvori vi havde været stedte, efter bedste Evne at berolige ham og mindede ham om, at jo bedre Modtagelse, man giver en Jettatore, jo mer formindsker man hans Nærværelses skæbnesvangre Virkninger. Men C. var ingen Skuespiller. Hæftig, som den Snurre-

top, han var, formaaede han ikke at skjule det slette Humør, hvori den uvelkomne Gæsts Indtrædelse havde sat ham. I en trykket Stemning tog vi fat paa Champagnen; Ordonnansen smækkede Døren op til Salen, hvor Spillebordene var sat frem og Lysekronen tændt, mens Værten gik i Forvejen ind, visende Vej og indbydende os til Beundring af sin Lejligheds smukkeste Rum.

Da, — just idet Vergé ved min Side traadte over Dørtærsklen — lød et øredøvende Brag. Med en lynende, flammende Glittren, en sanseforvirrende Raslen styrtede den mægtige Krystallysekrone med sine tredsindstyve Lys ned fra det meget høje Loft. Ved et Under ramtes C., der næsten befandt sig under den, ikke i Hovedet; men dryppende, brændende Lys og glødende Prismer regnede ned over ham og forbrændte hans Ansigt og Klæder .... Ikke at tale om, at der jo gik Ild i Værelsets Bohave .... En Ild, som vi andre dog, ved Hjælp af Puder og Tæpper, hastigt fik kvalt.

Men den ødelagte Lejlighed blev ikke den eneste uheldige Følge af den ulykkelige Visit. I sin Hidsighed over den Modgang, der havde ramt ham, fløj C., som den ubændige lille Krabat, han altid havde været, lige hen til sin Kaptain og bad ham hurtigst muligt, inden der skete ny Ulykker, forlade Lejligheden. Markiens Ansigt, som nu, især siden hans Haar er blevet hvidt, i Aaringer har lignet en Stenstøttes, var allerede den Gang underlig graablegt og stænget. Uden at fortrække en Mine bukkede han og gik. Men et Par Uger efter havde C., paa Grund af en ubetydelig Disciplinærforsømmelse, sin Afsked fra Hæren ....

Saa husker jeg en anden Gang, en Sommersøndag for over 40 Aar siden. Jeg havde spist Frokost paa min Svogers Landsted. Som vi sad paa Terrassen ved Kaffen, gik Havelaagen; det var Vergé, der paa en Ridetur i Omegnen var blevet tørstig og kom indenfor for at bede om et Glas Vand. Ved Synet af Kaptainen sendte min Svigerinde straks Børnene bort; de to Hønsehunde, der ellers ikke var frygtsomme af sig, fulgte dem med Halen mellem Benene. Naa, men min Svoger modtog Kaptainen vel; der blev bragt Forfriskninger, og vi satte os nok saa fredeligt til at passiare, mens min Svigerinde, beskæftiget med sit Hækletøj, holdt os med Selskab. Ikke ti Minuter havde imidlertid denne Idyl varet, før Haven genlød af hvinende Børneskrig. Min næstældste Brodersøn, en Kavaller paa en fem, seks Aar var gaaet paa Hovedet i den temmelig dybe Brønd ....

Vi fik ham op, mer død end levende. At min Svigerinde, i det Stød af Rædsel, hendes Børns Skrig forvoldte hende, jog sin fine Hæklenaal dybt ind i Fingeren og under hele Rednings- og Oplivningsarbejdet maatte beholde den staalhagede lille Naal derinde, saa hendes Haand senere inflammerede, var, vil du sige, sikkert ogsaa en tilfældig og naturlig Ting. Og dog ....

En tredie Gang var jeg netop paa en Ferieudflugt med et Par Venner ankommen til Neapel, da vi, just som vi den første Aften havde sat os til Bords i vort Hotels Restaurant, umiddelbart ved Siden af os opdager — hvem andre end de Vergé, der just Aaret i Forvejen var blevet forflyttet derned. Han var alene, vi var Bysbørn, Kammerater, Ungdomsbekendte; det var umuligt at undgaa ham. De to af os tog Sagen roligt og indledede en venlig Samtale med ham. Den tredie, en ung Mediciner, den Gang Læge ved vort Regiment, formaaede, som i sin Tid C., ikke at skjule sit ilde Indtryk, der dog hos Doctoren snarere skyldtes Skræk end Vrede. Nej, jeg skal ikke være for lang, denne Gang. Jeg skal blot indestaa dig for, at den stakkels Fyr, inden 10 Dage var omme, var baade død og begraven .... Selvfølgeligt havde han spist Østers fra Neapels Kloakudløb.... Ja selvfølgeligt ....

Med Tildragelser som denne kunde jeg blive ved i Timevis. Jeg har fra mine Venner og Bekendte hørt om mindst halvhundrede Magen til, hvori den ulykkelige Marki — det er ikke en Gang sundt alt for ofte at nævne hans Navn — har været Helten eller Ulykkesfuglen. Men til den store, lynslaaende Ulykke, der for bestandig fik ham til at trække sig tilbage fra Ver-

den og Militærtjenesten, var jeg selv med disse mine egne Øjne Vidne ....

Det maa nu være en 29, 30 Aar siden — fortsatte Generalen, der oplivet af hine Ungdomsminder syntes at have glemt alle Gigtens og Vejrets Fortrædeligheder og talte med usædvanligt Liv — at her paa Grund af et Fyrstebesøg i Byen skulde afholdes en stor Revue.

Nogle Dage forinden, og efter at alle nødvendige Dispositioner var trufne, sagde gamle Z., der da var kommanderende General, til et Par af os ældre Officerer:

— „Det hele skal nok komme til at gaa pænt, naar vi blot kan blive fri for Vergé .... I Eftermiddag sender jeg ham ud paa en Eftersynsekspedition, der mindst vil tage en tre, fire Dage. I Overmorgen er Revuen. Saa jeg haaber, vi er sikkre ....

Gamle Z., der uden Skoleuddannelse og af jævn Oprindelse alene ved sine Fortjenester i Krigen havde naaet sin nuværende høje Stilling, var Enkemand og havde en meget smuk Datter. Meget smuk, men ganske uden Medgift, da hendes Fader, der var Spiller og som hele sit Liv igennem havde kæmpet med smaa Kaar, kun havde Gæld at efterlade hende. Det maatte derfor — under alle andre Omstændigheder end de nærværende, — have været at betragte som en stor Lykke for hende, at Vergé, nogle Maaneder inden det Tidspunkt, paa hvilket Revuen afholdtes, havde begyndt at vise hende en udpræget Opmærksomhed, der efter en Del Betænkning baade fra Faders og Datters Side, var resulteret i en officiel Forlovelse. Vergé var den Gang i en Alder af kun 38 Aar allerede Oberstlieutenant, havde saaledes en glimrende Karriere for sig, en statelig og elegant Person og tilhørte, som du ved, en af Byens fornemste, rigeste og mest indflydelsesrige Familier.

Desværre havde han jo fra sine Drengeaar haft dette besynderlige, uindtagende Væsen .... Frastødende er ikke Ordet, thi det indbefatter Begrebet om en aktiv Uhøflighed, der ikke var Vergés; dertil var hans Opdragelse altfor fuldendt, hans Manerer for ulastelige. Men der var over ham noget ubestemt ubehagvækkende, noget trykkende, tillukket, mystisk mistro- og mishag-vækkende, som heller ikke tøvede med at gøre sin Indvirkning paa hans vordende Brud. Allerede faa Uger efter deres Forlovelse begyndte hun at skrante, blev melankolsk, nervøs, søgte, sagdes der, paa enhver Maade at undgaa sin dog saa udsøgt galante Tilbeders Nærværelse; blev tilsidst rigtig syg og maatte holde Sengen. Maaned efter Maaned varede denne hendes Sygdom. Maaned efter Maaned indfandt Oberstlieutenanten sig dagligt, paa Klokkeslet, i sin Forlovedes Hjem, bringende eller ladende bringe rige Gaver af Blomster, Juveler, Konfekt — kort sagt alt, hvad der kan gengive en Syg af det smukke Køn Lysten til Livet — uden at det dog nogensinde lykkedes ham at faa saa meget som et Glimt at se af den Syge, der, som det hed sig, stadigt holdt Sengen. Nogle paastod dog, at den unge Dame forlængst var oppe, og at hendes Fader, i sin Angst for Vergés Indflydelse, paa denne Maade lempeligt søgte at opløse Partiet; atter andre, og det var ikke faa, hviskede højlydt om, at der mellem den unge Pige og en Bersaglierelieutenant, der kort Tid før Revuen fandt Sted var bleven forflyttet til en af Byerne ved Kysten, allerede før hendes Forlovelse med Markien havde bestaaet en Kærlighedsforbindelse, og at Sorgen over dennes Afbrydelse havde været Skyld i hendes Henvisnen .... Hvorledes det saa end forholdt sig, saa havde Marki de Vergé, der var haardnakket og udholdende som den Onde selv i hvad han satte sig for, og af en ubøjelig Stolthed, mindst af alt i Sinde saaledes at lade sig skyde til Side. Utrætteligt vedblev han med sine Besøg i Generalens Hjem; ustandseligt maatte Byens behændigste Juveler komponere ny Smykker, dens opfindsomste Gartner sammensætte ny Blomsterbuketter ....

Just nogle Dage før Revuen var Vejret, der det Aar usædvanlig længe havde været trist og vinterligt, slaaet om i et jublende, lysende Foraarsvejr. Højene rundt om Byen grønnedes som ved et Trylleslag; Boulevardernes Træer skød Blade; Syge og Svage listede ud i de varmende Straaler; og for første Gang i næsten et halvt Aar saa man Generalens Datter i Vogn paa Promenaden, blegnæbbet, men smilende

som en kuldeforkommet Blomst, der af Lyset kaldes til Live igen. Vergé havde jo, efter sin Foresattes Ordre, Dagen i Forvejen forladt Byen.

Jeg nærmede mig hendes Vogn og lykønskede hende til hendes Helbredelse; straalende fortalte hun mig, at hun næste Dag, om Vejret blev godt, havde faaet Lov at overvære Revuen, og allerede Dagen derpaa, i Følge sin Læges Ordre, skulde rejse sydpaa til en af Byerne ved Kysten paa et langt Besøg hos sin Moders Søster. Det slog mig, at det just var den By, til hvilken den føromtalte unge Lieutenant var bleven forsat ....

Selve Revuens Dag oprandt da med et rent Vidundervejr. Himlen var klar som en lyseblaa Glasklokke; rundt om Exercerpladsens guldstjærnede, smaragdgrønne Fløjlstæppe dannede Platanerne i Udspring en ubeskrivelig paradisisk Guirlande af det stærkeste gyldengrønne, sløret med bleggraat; i Baggrunden funklede Bjærgene endnu skinnende hvide. Paa den store Slette bølgede og bugtede Militærets Masser sig som brogede, vaabenblinkende Baand; i Midten, hvor Prinsen og hans Stab holdt tilhest, lyste deres hvide Fjerbuske i Morgensolen. Hidlokkede af det skønne Vejr indrammede Tusinder af Tilskuere som levende Hegn Exercerpladsen; i en lang Række Vogne, der skinnende og seletøjsknirkende holdt under de lysegrønne Kastanjetræer ved Pladsens nordlige Ende, bivaanede Byens fornemme Verden det smukke Skuespil.

Generalen, der havde været forud for alle os andre, og som et Lyn var sprunget af Hesten laa paa Knæ ved sin Datters Lig — —

Revuen nærmede sig sin Slutning. Den var gaaet fortræffeligt. Infanteriet var marcheret forbi med usædvanlig Præcision; vore Grenaderer havde gjort deres Pligt; Bersagliererne var, som sædvanlig, hilst af Publikums Bifaldsklap, føgne forbi som et Uvejr; tungt buldrende var Artilleriet med sine Kanoner rumlet hen over den rystende Jord. Prinsen havde varmt komplimenteret Generalen, og man ventede nu, i den efterhaanden bagende Sol, — thi Klokken nærmede sig Middagstid — Karabinierekorpsets Forbidefilering.

Korpsets Afdeling tilfods var allerede

marcheret forbi; der manglede nu kun den beredne, der i rask Trav kom hen over Sletten. Da hændte det, — hvorledes véd jeg ikke, formodentlig var den direkte Grund et af de Kanonskud, der efter hver ny Vaabenarts Forbipasseren rystede Sletten, — at Hestene for en af Tilskuerpladsens Herskabsvogne blev sky, stejlede, tog Magten fra Kudsken, og, brydende gennem Kordonen, med Vognen styrtede ned ad den femten Meter høje Græsskraaning, der, uden værnende Gitter, fra Boulevarden under Kastanjerne førte ned til Exercerpladsen.

I et Sekund holdt vi alle forfærdet Vejret. I næste Nu standsede en Komando fra Prinsen Revuens Fortsættelse; med Generalen og de kongelige Herrer i Spidsen galopperede en Del af os Officerer hen til Ulykkesstedet.

Det var et ubeskriveligt Syn. Landaueren, der i sin Fart ned ad Skraaningen havde vendt Mølle en to, tre Gange, laa med Bunden i Vejret ovenpaa Dyrene, der sprællede i Seletøjet .... Af de Personer, der befandt sig i Vognen, laa Generalens Datter, der i Faldet var tørnet mod en af Brændenælder halvskjult lille Stenbunke, dræbt paa Stedet; de andre tre, en gammel Dame, Kudsken og en Ordonnans, der gjorde Tjeneste som Tjener, droges alle mer eller mindre lemlæstede frem fra det sønderslagne Køretøj ....

Generalen, der havde været forud for alle os andre, og som et Lyn var sprunget af Hesten, laa paa Knæ ved sin Datters Lig; Taarerne rullede ham ned over Kinderne. Og mens vi alle, stegne af Hestene, omringede den fortvivlede, gamle Mand, mumlede han, halvt som i Vildelse:

— Du gode Gud! Du gode Gud!... Og Vergé var her dog ikke!...

I det samme lagde en af vore Kammerater sagte sin Haand paa min Arm. Jeg vendte mig om .... Tværs over Exercerpladsen kom Marki de Vergé ridende, underlig langsomt.... Han havde tilendebragt sin Sendelse og var just kommen tidsnok til at overvære Revuens sidste Nummer. Han var redet ind paa Pladsen ved den sydlige Barriere, altsaa ved den modsatte Side af den, hvor Vognene holdt. I det Nu, han havde vist sig — sagde hans egne Grenaderer senere — var Ulykken sket....

Ja, efter den Begivenhed tog han sin Afsked fra Hæren. Som den Stenmaske alle kender og skyr, har han siden levet ene med et Par gamle Tjenestefolk i sit Hus paa Boulevard Ricardi. Der behøvedes sandelig saa vankundig og stædig en Person som du, til at gaa hen og købe Villaen ved Siden af. Dog, nu haaber jeg, du vil være kureret for Lysten til længere at bebo den ....

Generalen holdt inde og skænkede med sin smalle, rynkede Haand ny Likør op i vore Glas. Udenfor i Mørket jog Vinden Hagl og Regn mod Vinduesskodderne.

Jeg tænkte paa den smukke, statelige gamle Marki, hvis Skikkelse jeg nu og da i Tusmørket tilfods eller tilvogns havde set glide mig forbi, stiv og statueagtig, aldrig seende hverken til højre eller venstre, aldrig hilsende paa noget Menneske; og jeg opfyldtes af Harme over min Fødebys barbarisk-middelalderlige Kulturstandpunkt. Men i samme Nu mindedes jeg min syge Kok, min dræbte Hund og min ødelagte Havemur. Det løb mig koldt ned ad Ryggen.... Og jeg sagde ikke et Ord mere....

GENSYN

AF

MICHEL PROVINS

OVERSAT AF J. AARBYE

En mild, klar Oktoberdag, med høj, blaa Efteraarshimmel, hvor smaa, hvide Skyer jager af Sted i hastig Flugt. De grønne Høje, de nypløjede Marker, Træerne, med det gulnede, mangefarvede Løv staar skarpt og grelt mod det dybe Blaa, og Solen sender sine matte Straaler ned over Landskabet, som for at tage Afsked med Naturen, der snart skal indvies til sin lange, forunderlige Vintersøvn.

I en let Jagtvogn, forspændt med en engelsk Blodhest, sidder Nancel og Talleges og fryder sig over det herlige Efteraarsvejr og de skønne Omgivelser, medens de opfrisker gamle Minder.

Talleges (som selv er Kusk). — Hør, gamle Ven, hvor det dog er fornøjeligt at mødes igen og faa en lun Passiar.

Nancel. — Ja, efter femogtyve Aars Adskillelse! Hvor Tiden dog gaar! Det er virkelig ubegribeligt, at det er femogtyve Aar siden, jeg har været her paa Egnen, hvor jeg har tilbragt hele min Barndom, og hvor vi legede saa fredeligt og fornøjeligt sammen, uden at bekymre os om Fremtiden ....

Talleges. — Der skilte os ad paa en saa mærkelig Maade .... Du fo'r ud i den store, vide Verden, baaret paa Kunstens Vinger, og derude blev Du en Mester, medens jeg maatte blive herhjemme og passe mine Marker og mit Skovbrug, med Halm i Træskoene ....

Nancel. — Og Grunker paa Kistebunden, min Far! (Ser henad Vejen.) Hvor det er morsomt at mindes et eller andet, ved hver Omdrejning af Vejen, ved hvert Hegn, næsten ved hvert Træ! Jeg genser i Erindringen Hundreder af Gemmesteder, hvor vi, som Drenge i Forening, har gjort Spilopper! ....

Talleges (med et skælmsk Smil). — Naa, og som unge Mennesker!

Nancel. — Det er nok mig, Du hentyder til! (urolig). — Er vi i Nærheden? ....

Talleges. — Af Frøken Emilie Ducernaux' afsides liggende Bolig? Vi er tre smaa Kilometer derfra. Begynder Du at faa Kuldegysninger?

Nancel. — Det vil jeg just ikke sige; men en vis Uro føler jeg .... Hvorledes vil hun modtage mig? .... Det er alligevel lidt frækt af mig at aflægge denne Visit!

Talleges. — Hvorfor dog det?

Nancel. — Du ved jo godt hvorfor!

Talleges. — Fordi der i Eders unge Dage har været en lille Kærlighedshistorie mellem Eder? Den er i Aarenes Løb blegnet svært! Fordi I har elsket hinanden, da I var saa unge, at I kun lød Hjertets Røst, uden selv at gøre Eder Rede for, hvad I i Grunden vilde! .... Nej, Du, det er den gamle Historie.

Nancel. — Du har maaske Ret. Men til Trods for, at vi var ligestillede i pekuniær Henseende, og hun var af ligesaa god Familie som jeg, afbrød jeg dog en skøn Dag pludselig vor Idyl; til Trods for hellige Løfter .... og Stævnemøder rejste jeg ....

Talleges. — Pyt! Stævnemøder i Haven! Det var rene Barnestreger, og de Kys, Du røvede fra hende, tog hverken hun eller Du Skade af. Det fortalte Du i det mindste mig.

Nancel. — Det var ogsaa ganske rigtigt. Men der var alligevel en Streng i mit Inderste, som brast, og jeg har altid bevaret Duften af denne, min første Kærlighed. Hvad Emilie angaar, da har hun jo ikke giftet sig ....

Talleges. — Det har virkelig ikke noget at sige.

Nancel. — Hun er i hvert Fald forblevet paa Stedet, hvor vi først fandt hinanden; men naar jeg nu, efter saa mange Aars Forløb, genser de kendte Steder, da føler jeg min Ungdom stige mig til Hovedet, som et friskt Foraarspust.

Talleges. — Dæmp Dit urolige Sind, gamle Ven!

Nancel. — Maaske har jeg ubevidst ladet Lykken slippe mig af Hænde! .... (Han falder i Tanker). Et er vist: hun var nydelig! .... Jeg

ser hende stadig for mig, med det dejlige gyldenblonde Haar, de store, brune, fløjelsblode Øjne, der maaske ikke just straalede af overdreven Intelligens, men de var saa ærlige og troskyldige, at man absolut maatte fængsles af dem; hendes Træk var maaske nok lidt markerede, men de stod i fuld Harmoni med hendes høje Skikkelse og hendes .... slanke Figur .... Figuren husker jeg ikke klart .... Var hun slank? Det ved jeg egentlig ikke .... I min Erindring staar hun som en fin, bedaarende Kvinde, i Smag med de gamle Pastelmalerier! .... Hvorledes ser hun ud nu?

Talleges (forblommet). — Det kan Du bedst selv dømme om.

Nancel. — Hvorfor vil Du ikke sige mig Din Mening? Hun fører nok et meget tilbagetrukket Liv?

Talleges. — Ja, meget tilbagetrukket. I de forløbne femogtyve Aar har jeg kun truffet hende fire, fem Gange hos fælles Bekendte og fra Tid til anden i Kirken, naar jeg syntes, jeg trængte til at høre en Prædiken.

Nancel (som bemærker, at Talleges holder Hesten an). — Er der noget i Vejen? .... Er vi der allerede? .... Er det det Hus, dernede mellem Træerne? ....

Talleges. — Ja. Nu skal jeg sætte Dig af.

Nancel. — Hvorledes, sætte mig af? .... Gaar Du da ikke med?

Talleges. — Nej, jeg vil ikke genere! Og saa er jeg i Grunden ogsaa helst fri; Frøken Ducernaux og jeg er lidt paa Kant med hinanden. Jeg spænder Hesten fra lidt, tænder mig en Snadde, og naar Du er færdig med Din Visit, finder Du mig paa samme Sted, hvor Du forlod mig.

Nancel (tvivlraadig). — Hør, Talleges .... jeg kunde jo godt lade være med at gaa derhen?

Talleges. — Nej, vist ej! Gaa Du blot! .... Man skal altid læse en Roman helt ud.

Nogle Minutter senere ringede Nancel paa hos Frøken Ducernaux. Hun beboede et stort, trist, firkantet Hus, uden arkitektonisk Skønhed. Haven laa foran Huset; Alleerne var aldeles tilgroede af Græs, og paa begge Sider af dem stod Frugttræer mellem firkantede Urtebede. Nogle Blomster, der lod til at have forvildet sig hist og her, mellem Kaal og Roer, saa ganske forknytte ud. Tæt op mod Huset stod store Volierer med Kanariefugle, Stillidser og Papegøjer, samt smaa og store Bure med alle Slags Fugle, saa man skulde tro sig hensat til en veritabel Noahs Ark.

Nancel (til den gamle vrantne Pige, der var lige saa runken i Ansigtet som et forgemt Æble). — Vil De melde Hr. Nancel .... Frøkenen kender mig godt.

Da Nancel var kommet ind i Salonen, havde han Følelsen af at være hensat, ikke femogtyve, men halvtreds Aar tilbage i Tiden. Alt røbede en gammeldags Smag og forældede Vaner. Paa Væggen hang fine Kobberstik i glatte, forgyldte Rammer; prikkede, hvide Mulsgardiner dækkede de to høje Vinduer, og nogle gamle Mahognimøbler, betrukne med mørkegrønt Fløjl, stod, tilligemed en lille Stumtjener, i Række langs Væggene.

Paa Kaminkonsollen stod et Empireur, under en Glaskuppel, med en Vase, fyldt med falmede, kunstige Blomster, paa hver Side.

Døren aabnes forsigtigt, og Frøken Ducernaux træder ind. Hun er mager, tør og kantet og ser unaturlig høj ud i den glatte, sorte Kjole uden nogensomhelst Besætning. Den blege, voksagtige Hudfarve giver hendes Ansigt et meget gammelt Præg, der yderligere forøges ved det glat nedstrøgne graa Haar. Med et koldt, udtryksløst Blik ser hun hen paa Nancel, som om han var hende den ligegyldigste Person af Verden, eller som om det var en Handelsrejsende, der kom for at falbyde hende Vin.

Nancel (lidt forvirret over saa pludselig at se de Illusioner, han i femogtyve Aar har værnet om, briste). — Undskyld, Frøken, at jeg saaledes uden videre aflægger Dem en Visit, men da det er første Gang, jeg efter mange Aars Forløb er her paa Egnen, vilde jeg ikke tage herfra igen uden at have hilst paa Dem. Jeg syntes, det var min Pligt .... ja, næsten en Rettighed .... for gammelt Venskabs Skyld.

Frøken Ducernaux (som ikke forstaar Hentydningen). — Det er pænt af Dem, Hr. Nancel; vær saa god at tage Plads.

Nancel (søger forlegen en Indledning til Samtalen). — Det var med en underlig Beklemthed, at jeg atter gensaa disse Steder, hvor jeg har tilbragt min Barndom. Jeg sagde netop til Talleges ....

Frøken Ducernaux. — Naa, bor De hos ham? .... Deres Hr. Ven er ikke saa lidt original! .... Han har nogle mærkelige Ideer om Landbrug og særlig om Bønder og Landmænd.

Nancel. — Hvad er det for Ideer, Frøken?

Frøken Ducernaux. — Fantastiske Hjernespind for at forbedre Menneskehedens Kaar .... Samfundsfarlige Ideer! .... Giver man først den Slags Folk den lille Finger, tager de snart hele Haanden! .... Nej, de skal køres i stramme Tøjler!

Nancel (maalløs). — Jamen, Frøken, De kan da ikke selv ....

Frøken Ducernaux. — Det kan jeg rigtignok. Jeg varetager det hele, fra først til sidst; jeg tilser Kornet og Arbejdet i Laderne og har selv Overopsyn med Folkene! .... For Tiden er jeg netop meget optaget, da det er Saatid, og desuden har vi samtidig al Frugten i Haven, der skal nedplukkes, og Druerne, der skal presses.

Nancel (forfumlet). — Naa, det er Tiden nu til at presse Druerne?

Frøken Ducernaux. — Hvis det gode Vejr blot holder sig i to, tre Dage, skal vi have Vinterpærerne i Hus ....

Nancel. — Skal De det? Jeg kan indse, at til Trods for Deres ensomme, tilbagetrukne Liv har De ikke Tid til at kede Dem. Naar man saa ved Siden af har gode Bøger ....

Frøken Ducernaux. — Bøger! Jeg læser aldrig. Det er jo altid det samme, der staar i alle Romaner.

Nancel (ironisk). — Ja, det har De Ret i. Men husker jeg ikke fejl, saa interesserede De Dem, i tidligere Tid, for Kunst, Musik og Malning.

Frøken Ducernaux. — Det var min Moder, det Skind, der havde Mani for den Slags Narrestreger! .... Det kan jo ogsaa være ganske morsomt, naar man er ung, men naar Livets Alvor indfinder sig .... A propos, er Malning ikke Deres Profession, Hr. Nancel?

Nancel (indser, at der intet er at stille op). — Jo, Frøken, det er min Profession!

Frøken Ducernaux. — Er det Landskaber, De maler, eller er det Fantasibilleder?

Nancel (morer sig over Benævnelsen). — Nej, Frøken, det er ikke Fantasibilleder, det er Portræter, jeg maler.

Frøken Ducernaux. — Saa! .... For Tiden synes jeg ellers, man har udmærkede Fotografer. Tager de ikke Kunderne fra Dem?

Nancel. — Aa nej. Der gives altid Folk, der hellere vil males end fotograferes.

Frøken Ducernaux. — Jamen, det er meget dyrere! .... Har De haft Billeder paa Udstillingen, og har De faaet nogen Anerkendelse derfor?

Nancel. — Ja, jeg har lige faaet den store Guldmedaille! (Han rejser sig.) — Men jeg vil virkelig ikke opholde Dem længere! .... Deres Tid er saa kostbar ....

Frøken Ducernaux. — Jeg er godt forud med Arbejdet, jeg var tidlig oppe i Morges for at ordne mit Syltetøj og de henkogte Sager. Har De ikke Lyst til at se min Frugthave?

Nancel. — Nej, Tak, jeg frygter for, at jeg allerede har opholdt Dem for længe! .... Desuden venter Talleges mig .... og hans Hest er lidt kaad!

Frøken Ducernaux. — Jeg følger Dem ud til Havelaagen .... (Hun sætter en gammel, falmet Straahat paa Hovedet, den sidder og vipper snart til den ene, snart til den anden Side.) — Jeg maa da vise Dem mine Dyr.

Nancel. — De holder meget af Dyr, Frøken?

Frøken Ducernaux. — Nej, det vil jeg ikke sige; men paa Landet har man megen Nytte af dem. Jeg har Kaniner, Ænder, Gæs, Høns, Fasaner, Perlehøns og Kalkuner; det er jo altsammen noget, der kan tjenes Penge paa! Og det sparer Udgifterne til Kød. Slagteren kommer kun her én Gang om Ugen.

Nancel. — Saa!

Frøken Ducernaux. — Selv om man regner det Korn og Foder, Fjerkræet faar, er det dog billigere at opdrætte det selv.

Efter at Nancel har beset Dyrene, staar han, med Hatten i Haanden, paa Nippet til at gaa. Drevet af en indre Trang forsøger han endnu en Gang, om enhver Erindring er udslettet af den gamle, stive Frøkens Hjerte.

Nancel. — Jeg ser, at De har den smukke, gamle Avnbøg endnu .... og den er vokset meget. Jeg husker, at vi skjulte os oppe i den, da vi var Børn!

Frøken Ducernaux (ligegyldig). — Moder passede slet ikke paa mig, som hun burde! .... Naar Børn faar Lov til at skøtte sig selv, begaar de altid Dumheder .... De trænger til skarpt Opsyn.

Nancel (opgiver Ævret). — De har ganske Ret! (hilser meget køligt.) Farvel, Frøken .... og undskyld, at jeg har ulejliget Dem!

Et Kvarterstid senere sidder Nancel tavs i den lille Vogn ved Siden af Talleges og stirrer ud i Horisonten mod Skyerne, som den nedgaaende Sol farver gyldenrøde.

Nancel (melankolsk). — Jeg sidder og tænker paa, at Tiden, eller maaske rettere sagt Livet, foretager saa besynderlige Forandringer med os, at vi efter femogtyve Aars Forløb gør bedst i ikke at gense de Mennesker og Ting, man den Gang holdt af.

Talleges. — Tidens Tand og Hjertets Illusioner.

Nancel. — Ja, særlig Hjertets Illusioner, Du! Du havde Ret i at sige, at i vor grønne Ungdom er der for megen Gæring i vort Indre, til at vi kan gøre os klart, hvad Fremtiden muligvis kan bringe! .... Naar jeg tænker paa, at jeg har elsket, tilbedt og troet, at jeg ikke kunde leve uden denne ....

Talleges. — Emilie Ducernaux, som er den mest indholdsløse, bornerte, hjerteløse og smagløse Person, jeg kender. Kan Du nu tænke Dig, at Du, den mest følelsesfulde af alle Malere, Du, som saa fint kan fremtrylle Sorgen og Smilet paa Dine Billeder, Du skulde være lænket til dette fortørrede, sammenskrumpede Kvindemenneske, der skalter og valter efter Behag med sine Folk, der udregner, hvor meget hun sparer aarlig ved at holde Hønsegaard, og hvis Horisont begrænses af hendes Vinterpærer og hendes henkogte Sager.

Nancel (betragter ham opmærksomt). — Du vidste altsaa iforvejen, hvad Du udsatte mig for?

Talleges. — Det vidste jeg!

Nancel. — Det var maaske urigtigt af Dig!

Talleges. — Hvorfor?

Nancel. — Fordi man skal lade de stakkels smaa Blomster staa og dufte mellem Fortidens Ruiner.

Talleges. — Det er ikke min Mening. Man har bedst af at se Ruinerne som de er, og Fortiden uden den bedrageriske Trylleglans, som kun er et Foster af Ens egen Indbildning .... Saa fordrer man mindre af Nutiden.

Nancel. — Det er en daarlig Filosofi for Folk, der trænger til Deltagelse!

Talleges. — Mennesker af Din Kaliber trænger ikke til Deltagelse. For dem anser jeg dette for at være den eneste sande Filosofi: at naa det store Maal, de har sat sig, uden at se tilbage og uden at føle Savn eller Fortrydelse! .... Naa, gamle Ven, tænd Dig nu en Cigaret! Lad de gamle Minder gaa op i Røg!

MOSKITOFLUEN

AF

H. BØLLING

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Jeg havde ofte ved tidligere Lejligheder set den ligge paa Skrivebordet i min Ven Doktor Holms Konsultationsstue, og hver Gang havde jeg med Interesse betragtet den ejendommelige Kniv med den brede, skarpe, spidse Klinge og med de besynderlige udskaarne Forsiringer paa det gule Benskaft.

Vi sad i Doktorens Stue — Skovrideren, Doktoren og jeg — og nød vor Kaffe og vor Cigar efter Middagen. Vintervejret udenfor: Regnen, der plaskede ned, og Stormen, der fik Ruderne i den gamle, landlige Lægebolig til at klirre, fik os til dobbelt at føle Lunheden i den ualmindelig hyggelige Stue. Ilden bragede muntert i Kakkelovnen, og Lyset fra den store Standlampe kastede sit varme Skær over Reolerne med de mange Bøger, paa „Muskelmanden" i Krogen og de mange Kunstgenstande og Kuriositeter, som Doktoren havde samlet og bragt med sig hjem fra sine mange Rejser i Udlandet.

Ingen af os talte — vi kendte hinanden for godt til ikke at kunne tie i hinandens Selskab — hver sad i sine Tanker, nippende til Kaffen og med Øjnene følgende Cigarrøgen, der samlede sig i bølgende Skyer under det lave Bjælkeloft.

Henne ved Spillebordet havde Doktorens to Smaapiger travlt med at ordne Kort og Jettons til vor sædvanlige Søndagaftens L'Hombre.

— „Hvor har Du i Grunden denne Kniv fra?" ... afbrød jeg Tavsheden og rakte Kniven til Skovrideren, for at han kunde se den ... „den ser mig saa udenlandsk ud!"

Doktoren rejste sig fra sin Stol og gik hen til mig.

— „Se der" — sagde han og pegede paa sin venstre Tinding, hvor et tydeligt Ar som en smal, rød Stribe strakte sig opad fra Partiet foran Øret og tabte sig i Haaret.

— „Arret her og Kniven hører sammen!"

— „Saa hører der vist ogsaa en Historie til" .... sagde Skovrideren og lod prøvende Knivens skarpe Eg glide hen over Tommelfingeren.

— „Det gør der" .... lo Doktoren, ... „og det oven i Købet en mærkelig og interessant Historie."

— „Fortæl, Doktor! fortæl! .... raabte Skovrideren og jeg i Munden paa hinanden.

Vi kendte Doktoren og vi vidste, at han paa sine mange Rejser som Skibslæge havde oplevet mangt et spændende Æventyr.

Vi rykkede vore Stole nærmere sammen, fik Ild paa en frisk Cigar, og Doktoren begyndte sin Fortælling:

„Som I véd sejlede jeg meget som Skibslæge i de første Aar, jeg var Læge.

Min første Tur var omtrent et Aarstid efter at jeg havde taget min Eksamen, da jeg fik Pladsen som Læge for de vestindiske Rekrutter paa Overrejsen fra København til St. Thomas.

Transporten foregik med et af „det forenede Dampskibsselskabs" Fragtskibe — „Missisippi" hed det — den Gang et af Selskabets nyeste og største Skibe.

Vi gik ballastede til Vestindien, og Meningen var — naar vi havde sat Soldaterne af i St. Thomas — at indtage en Ladning Sukker og Kaffe i Havana, for dernæst i New-Orleans at kompletere Ladningen med et Parti Bomuld.

Overrejsen til St. Thomas gik udmærket, vi fik Rekrutterne vel i Land, og et Par Dage senere kastede vi Anker i Havanas Havn.

Under Opholdet i Havana havde vi det Uheld, at to af Skibets Fyrbødere deserterede.

Første Mester var rasende, men forresten var det noget, han var vant til.

Han havde Ord for at være lidt af en Bøddel imod sine undergivne, og det hørte næsten til Reglen, at en eller flere Fyrbødere saa sit Snit til at forsvinde hver Gang Skibet anløb en Havn.

Naa, i en saa stærkt trafikeret Havneby som Havana er det ikke vanskeligt at faa Fyrbødere, og Dagen før vi lettede Anker, lykkedes det ogsaa at faa hyret to andre.

Den ene var — mærkelig nok — en Finne, der lod sig hyre, for at komme tilbage til mere hjemlige Himmelstrøg.

Den anden derimod var en indfødt Kubaner. Det var en lille spinkel Person med et ægte sydlandsk Ydre.

Det tykke, sorte Haar og de sorte Øjne, der laa som ulmende Gløder i det magre, solbrændte Ansigt, gav ham et skummelt og frastødende Ydre.

Han var i en elendig Forfatning, og det var øjensynligt tvungen af den yderste Nød, at han havde ladet sig hyre som Fyrbøder.

Den øvrige Besætning paa „Missisippi" bestod udelukkende af Skandinaver — mest danske, med enkelte Nordmænd og Svenskere imellem. Instinktmæssigt tog de alle Afstand fra den fremmede, og allerede samme Aften, som vi forlod Havana, kom det til et voldsomt Slagsmaal mellem Kubaneren og en af Matroserne — „svenske Gustav" hed han — en raa og brutal Person, der havde Ord for at yppe Kiv og Klammeri, saasnart der bød sig en Lejlighed.

Kubaneren kunde umuligt klare sig

„Se der" — sagde han og pegede paa sin venstre Tinding, hvor et tydeligt Ar som en smal, rød Stribe strakte sig opad fra Partiet foran Øret og tabte sig i Haaret.

overfor den kæmpestærke Svensker I sin Ophidselse greb han — som alle Sydlændinge — til sin Kniv, og det kunde have set galt nok ud for Svenskeren, hvis 2den Styrmand ikke i sidste Øjeblik var kommen til og med et velrettet Slag med en Stump Jærnkætting havde strakt Kubaren i Dækket, inden han fik Tid at jage sin Kniv i Brystet paa Svenskeren. Efter dette Slagsmaal mærkede vi forresten intet til Kiv eller Uro forude blandt Folkene.

Kubaneren gik stille og tavs omkring og holdt sig for sig selv. Men at han ikke havde glemt, kunde man se af det hadefulde Glimt, der lyste i hans sorte Øjne, hver Gang han kom i Nærheden af 2den Styrmand og Svenskeren.

Ogsaa 1ste Mester hadede han med Sydlændingens hele lidenskabelige Temperament.

Som jeg før sagde var Mester noget af en Bøddel imod sine Folk. Det havde straks vist sig, at Kubaneren var umulig som Fyrbøder.

I Fyrrummet kunde han ikke bruges, og 1ste Mester havde derfor sat ham til det haardeste Arbejde af alt ombord paa en Damper, nemlig til at læmpe Kul.

Den største Del af Døgnet tilbragte Kubaneren nede i det mørke, beklumrede Kulrum, baksende med Kullene.

Jeg havde ofte ondt af ham, naar jeg saa' ham sveddryppende og udaset slæbe sig op paa Dækket for et Øjeblik at trække lidt frisk Luft — halvkvalt og medtaget af de giftige Uddunstninger fra Kullene.

— I de sidste Dage af August lagde „Missisippi" til Bolværket i „South Port Dock" i New-Orleans.

August og September er den usundeste Aarstid i New-Orleans.

Da vi kom dertil, rasede der netop en voldsom Epidemi af gul Feber i Byen. Folk døde som Fluer trods Autoriteternes Bestræbelser for at bekæmpe og begrænse Epidemien.

Lægerne havde netop paa den Tid gjort den Opdagelse, at de egentlige Smittebærere for den gule Feber var Moskitofluerne — disse smaa, vingede Insekter, der i den varme Aarstid i tusindvis udklækkes i hver Pyt stillestaaende Vand.

I de uhyre kratbevoksede Sumpe og Moradser, der omgiver New-Orleans, udklækkes daglig Millioner og atter Millioner af Moskitoer, og naar i den lumre Aften den klamme, gulgraa, dorske Taage steg op af Floden og fyldte hvert Rum i Skibet med sin giftige Aande, førte den med sig talløse Horder af disse smaa, vingede Fjender, der spredtes over Byen og gjorde deres til at forplante den dødbringende Sygdom fra Sted til Sted.

Vi sov alle med Moskitonet for vore Køjer om Natten, og det var paa det strængeste forbudt Mandskabet at drikke af Flodvandet.

Vi slap da ogsaa for Sygdom ombord, men det var alligevel med en befriende Følelse, at vi en tidlig Morgenstund med skalkede Luger og klart Skib overalt sejlede ned ad Floden, ved Solnedgang satte Lodsen i Land og for fuld Kraft dampede ud over den friske, dejlige Golf.

Fire Dage efter at vi havde forladt New-Orleans", blev „svenske Gustav" pludseligt syg.

Det viste sig at være gul Feber, et af disse stormende Tilfælde med „sorte Brækninger" og voldsomme Kramper, der gør det af med den syge paa nogle ganske faa Timer.

Dette pludselige Tilfælde af gul Feber midt ude i rum Sø, hundreder af Sømil fra Land, vakte naturligvis stor Bestyrtelse ombord.

Men hvad der især forekom mig besynderligt, var, at den syge overalt paa Kroppen havde Vabler efter friske Moskitobid.

Hvor i al Verden kom der Moskitoer fra midt ude paa det friske Ocean?

Ellers plejer et enkelt Døgns Ophold i Søen at være tilstrækkeligt til komplet at rense Skibet for Moskitoer og andre vingede Insekter.

Jeg gjorde, hvad der stod i min Magt for at redde Svenskeren, men trods alle mine Bestræbelser døde han samme Aften.

Næste Morgen tidligt syede Tømmermanden Liget ind i et svensk Flag, Maskinen stoppede et Par Minutter, og med et Ballastjern ved Fødderne og et Fadervor over sig blev Liget sænket i Havet.

Et Slag paa Maskintelegrafen, Skruen tog

Fart og atter pløjede Damperen sin sporløse Vej over det uendelige Ocean.

Et Dødsfald ombord gør altid et dybt Indtryk paa Besætningen, men endnu værre blev det, da hen paa Eftermiddagen 2den Styrmand blev syg — ogsaa af gul Feber.

Nu begyndte jeg for Alvor at blive ængstelig og uhyggelig til Mode ved disse mystiske Tilfælde af gul Feber midt ude paa Havet.

Til min store Forundring var der ogsaa paa den syge Styrmands Hænder og i Ansigtet store Vabler efter friske Moskitobid.

Og — ja, det kunde naturligvis være et tilfældigt Sammentræf — men i høj Grad besynderligt forekom det mig dog, at begge de syge netop skulde være Kubanerens Dødsfjender.

Jeg beholdt dog klogeligt min Uro og mine ængstelige Bekymringer for mig selv — den syge Styrmand blev flyttet ned i et Lukaf ved Siden af mit, jeg fyldte ham med Kinin og gjorde alt, hvad jeg kunde, for at bringe ham over Sygdommen.

Saa var det — et Par Dage efter, at Styrmanden var bleven syg — at jeg en Nat laa vaagen i min Køje. Heden og den beklumrede Luft i det snævre Rum, tilligemed Tanken om de sidste Dages oprivende Begivenheder, holdt mig haardnakket vaagen og fik mig til at kaste mig urolig frem og tilbage i Køjen.

Enhver, der har sejlet tilsøs, kender den ængstende Følelse, der kan gribe en, naar man om Natten ligger vaagen i sin Køje.

En Uhyggefølelse, der vækkes af og holdes vedlige af alle de mange besynderlige og hemmelighedsfulde Lyde, der vokser frem af Nattens Stilhed. Det knirker og knager, pusler og sukker overalt i det mægtige Skibslegeme. Man føler Skibet som et levende Væsen, der stønnende arbejder sig frem i Søen. Man føler det løfte sig højt paa en Bølge, for i næste Øjeblik med et Sæt at kaste sig ned i Bølgedalen, idet der gaar en dirrende Skælven gennem Skibet fra for til agter.

Og dybt, dybt nede fra — paa Baggrund af alle de andre Lyde — hører man Maskinens stadige regelmæssige Stempelslag — Skibets Hjærteslag.

Jeg kunde ikke holde det ud i min Køje længere. Jeg stod op, kastede lidt Klæder paa mig og besluttede at gaa ud paa Dækket og ryge en Cigar i den friske Luft, for at bringe mine ophidsede Nerver til Ro.

Jeg trak Vejret dybt og befriende, da jeg fra den lumre Kahyt traadt ud paa Dækket.

Det var en af disse herlige tropiske Nætter, hvor Himlen staar som en højthvælvet, dybsort Kuppel, oversaaet med tindrende Stjærner. Et dæmpet Fosforskær laa over Havet, der aandede svagt i bløde Dønninger, og den skummende Kølvandsstribe efter Damperen lyste af glimtende Morild.

Fra Kommandobroen hørtes 1ste Styrmands taktfaste, afmaalte Skridt frem og tilbage, og den svage Knirken og Raslen af Rorkæden, naar Rorgængeren drejede paa Rattet.

Jeg vilde just til at gaa henover Dækket da jeg pludseligt fik Øje paa en Skikkelse, der i Mørket forsigtigt listede sig agterover.

At Personen — hvem det nu var — ikke gik i sit lovlige Ærinde, var tydeligt af den ængstelige Maade, hvorpaa han hvert Øjeblik standsede, lyttende og spejdende, inden han atter sneg sig videre.

Jeg følte uvilkaarligt til min Lomme, hvor jeg altid — naar jeg var paa Rejser — plejede at gemme en saakaldet „Jærnkno“, strøg forsigtigt mine Støvler af og listede mig bagefter den hemmelighedsfulde Skikkelse.

Jeg smuttede ind i det snævre Rum mellem Agterlugens Karm og Overbygningen paa Dampspillet, hvor Skyggen fra Skorstenen faldt dyb og sort, og uden at røre et Lem spejdede jeg agterover, hvor Personen nu var standset foran nogle tomme Kasser og Fustager, som Hovmesteren havde stablet sammen paa Agterdækket, medens vi laa i New-Orleans.

Til min store Overraskelse saa jeg, at det var Kubaneren.

Fra mit Skjulested saa jeg ham lægge sig paa Knæ og med Haanden rage ind under Kasserne.

Han tog en lille Æske eller lignende frem, holdt den et Øjeblik op til Øret, som om han lyttede til den og puttede den derpaa i Lommen.

Ligesaa forsigtigt, som han var kommen, sneg han sig tilbage, og han passerede saa

tæt forbi mig, hvor jeg sad skjult, at hans Trøje strejfede min Arm — heldigvis dog uden at opdage mig.

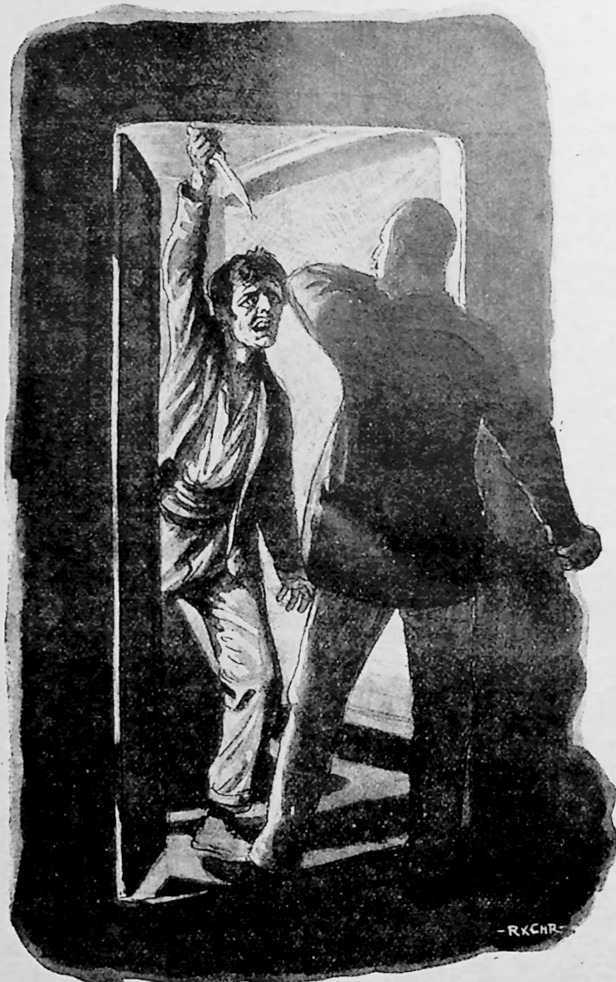
Han stansede et Øjeblik ved Jærntrappen, der førte op til Kommandobroen, og lyttede opmærksomt, men aabenbart beroliget ved at høre Styrmandens taktfaste Skridt, gik han indenfor i Gangen, hvor første og anden Maskinmester havde deres Lukafer. Jeg listede mig efter ham og saa' ham stanse udenfor Døren til 1ste Mesters Lukaf. Døren stod paa Klem. 1ste Mester havde Vagt i Maskinen, og der var endnu en god halv Time, til hans Vagt var forbi.

Kubaneren skød forsigtigt Døren op og gik ind. Jeg stillede mig bagved Døren og kunde gennem Dørsprækken lige skimte, hvad han tog sig til derinde.

Jeg skal ikke nægte, at jeg nu begyndte at blive uhyggelig til Mode for ramme Alvor. Hvad i al Verden havde Kubaneren at gøre i Mesters Lukaf paa denne Tid af Natten!?

Nu saa' jeg ham løsne Moskitonettet foran Køjen i det ene Hjørne. Et Øjeblik famlede han med Hænderne indenfor i Køjerummet og derpaa fæstede han Nettet igen i Hjørnet. I nogle Minutter stod han uden at røre sig — ligesom afventende noget. Ikke en Lyd hørtes i Nattestilheden. Kun Vandets sagte, glidende Klukken langs Skibssiden og Skruens Brusen agterude.

I min ophidsede, nervøse Tilstand kunde jeg høre mit eget Hjærtes Banken.

Jeg saa en Kniv blinke i hans Haand og fik lige Tid til med min venstre Arm at afparere det voldsomme Stød, han førte imod mig.

Pludselig afbrødes Stilheden af en Moskitoflues tydelige Summen.

Den, der én Gang har hørt en Moskito, kan ikke tage fejl af den karakteristiske Lyd. Den lyder omtrent som vor hjemlige Mygs Summen — kun i en højere, finere Tonart.

I samme Øjeblik stod det hele mig klart, og Kubanerens Plan gik op for mig i hele dens djævelske Snedighed.

Nu forstod jeg de mystiske Tilfælde af gul Feber midt ude i rum Sø!

Nu undrede det mig heller ikke, at begge de syge havde været oversaaet med Vabler efter Moskitobid, og at det ikke var et Træf, at netop Svenskeren og 2den Styrmand havde været de angrebne, det fattede jeg nu ogsaa fuldt ud!

Under Opholdet i New-Orleans maatte Kubaneren have forskaffet sig nogle Moskitofluer, som han vidste var inficerede med gul Feber. Det havde været ham let nok.

Enhver Moskito, der fanges i et Værelse, hvor der ligger en Patient med gul Feber, kan man med temmelig stor Sikkerhed gaa ud fra er befængt med Sygdomsgiften og i Stand til at smitte den Person, der bliver Genstand for dens Bid.

Han havde først sluppet en af sine dræbende Moskitoer ind i Svenskerens Køje; Styrmanden var det næste Offer, og nu var Turen altsaa kommet til 1ste Mester.

Et Øjeblik stod jeg som lamslaaet, forfærdet over den djævelske Ondskab, der havde været i Stand til at udklække en saadan Plan.

I det samme Kubaneren vendte sig for at snige sig ud af Lukafet, traadte jeg rask over Tærsklen og drejede paa Knappen til det elektriske Lys, saa Rummet paa én Gang blev klart oplyst.

Da Kubaneren saa' mig, og det gik op for ham, at han var røbet, fløj han ind paa mig med et Hyl af Raseri.

Jeg saa' en Kniv blinke i hans Haand og fik lige Tid til med min venstre Arm at afparere det voldsomme Stød, han førte imod mig.

Med „Jærnknoen" slog jeg ham af al Magt oven i Hovedet, saa han sank i Gulvet, men følte i det samme, at jeg var saaret, og at Blodet strømmede ned over mit Ansigt.

Det sortnede for mine Øjne, og jeg faldt næsegrus hen over Kubanerens udstrakte Legeme. Det sidste jeg opfattede, inden jeg mistede Bevidstheden, var Styrmandens hastige Trin ned fra Kommandobroen.

Da jeg atter kom til mig selv igen, laa jeg paa Sofaen i Bestiklukafet, og Kaptajnen og Styrmanden var i Færd med at forbinde mit saarede Hoved.

Naturligvis vakte Fortællingen om mit natlige Æventyr stor Bestyrtelse og Forbitrelse ombord.

Kubaneren havde faaet Haandjærn paa og var foreløbigt spærret inde i Badekammeret, der i Reglen ombord paa Dampere benyttes som Arrestlokale.

Han nægtede intet, men svarede iøvrigt ikke paa vore Spørgsmaal.

Et Par Dage senere, da Styrmanden om Morgenen vilde se til Fangen, stod Døren aaben, og Fuglen var fløjet.

Han maa om Natten paa en eller anden Maade have faaet Døren op og være sprunget overbord.

I alle Tilfælde var han ikke til at finde ombord paa Skibet, som vi gennemsøgte fra for til agter, men uden Resultat.

Kniven, der saa nær kunde have klippet min Livstraad over, gemte jeg til en Erindring om mit natlige Æventyr, og nu ligger den paa mit Skrivebord og benyttes som Papirkniv."

— „Og den syge Styrmand! hvorledes gik det ham?" .... spurgte jeg, da Doktoren havde sluttet sin Fortælling, som vi havde lyttet til i spændt Tavshed.

— „Ja, han kom sig" .... fortsatte Doktoren, ... „for hver Dag, vi kom nærmere de hjemlige Egne rettede han sig, og han var helt rask, da vi en Dag sidst i September kastede Anker paa Københavns Rhed."

FANDENS RENTEPENGE

ET EVENTYR

AF

HALFDAN LANGGAARD

Det var en gryende Vaar. Med glitrende Sol paa de stejle Fjeldkamme og over den fortryllende frodige Dal.

En lille Flod gled som en skinnende Sølvstribe bort gennem Dalen. Og ved Flodens Bred knæled en yngre Bonde. Han var kun pjaltet klædt men kraftig og vakker.

Der laa han da med foldede Hænder og Blikket fra de skønne, dybt sørgmodige Øjne vendt mod Himlen.

Han bad til Gud Herren:

„Tilgiv mig — Du, som er overalt til Stede! Tilgiv mig min sidste Brøde — den, jeg nu nødes at begaa! Forlad mig min Skyld! Ti jeg har ikke det Sted, hvor jeg kan hvile mit mødige Legem. Min Gaard har Flammerne fortæret. Og med den mit Kvæg og al min Indhøst. Jeg ejer ikke den mindste Hvid. Se i Naade til mig, Du store Gud! Amen!"

Saa rejste han sig op og blev nu først vár en Mand, der stod hist henne og baded sine Ben. Men Rædsel gennemisned ham fra Top til Taa. Ti Mandens ene Ben havde Bukkefod.

Den Ubekendte nærmed sig i Ro og Mag, hilste God Dag og spurgte saa:

„Naa, min Ven! Hvor skal Du vel hen? Vil Du som jeg Dig tvætte i den forfriskende Flod? I Sandhed en priselig Ide. Ti der, hvor jeg kommer fra, findes ikke saa liflig en Strøm som denne."

„Hvor kommer Du da fra?" — spurgte den Anden med frygtsom Stemme.

„Havde ikke Du mødt mig her i Dag, vilde Du sikkert selv snart kende det Sted lige saa vel som jeg. Men gemt er jo ikke glemt. Du faar nok en Gang Besked om det. Opsæt blot en Tid endnu Din Rejse did . . . Naa, men hvorom al Ting er: hvor højt vurderer Du Dit brændte Bohave og Din med Jorden jævnede Avlsgaard?"

„Til en fem Tusind Dukater vel," — svared Bonden.

„Slig en Ubetydelighed!"

Og Bukkefoden dukked ned under Flodens Spejl og trak op fra Bunden en sortladen Masse.

„Se her! Denne Klump af ædleste Guld er mellem Brødre mindst det firdobbelte værd af, hvad Du forlanger. Gak bort og nyt den ud! Men lad mig saa uforstyrret afkøle mine Fødder!"

„Hvad fordrer Du som Vederlag?" — spurgte Bonden, der med største Mistillid betragtéd Stenen. Ti han aned kun alt for vel, med hvem han havde at skaffe.

„Som Vederlag, spørger Du! Nu er Du jo rig. Og Din Rigdom er mig en Borgen for, at Du en eller anden Dag atter vil aflægge mig et Besøg ... Farvel!"

Manden med Bukkefoden forsvandt. Og saa gik Bonden med sin Guldklump.

For en Hoben blanke Dukater overlod han den til en gammel Jøde, der snød ham for over dens halve Værdi.

Som en Løbeild bredte det Rygte sig i den lille Bjergby, at man havde fundet Guld i Floden, og i store Skarer strømmede Folk der ned for at prøve Lykken. De dukkede til Bunds i det vaade Guldleje — mange blev der nede i Flodens Seng, men ingen fandt saa meget som en Brøkdel af det eftertragtede Metal.

Men fra Dybet lød af og til mægtige Drøn — som rungende Latterkaskader . . .

Nu kom der gode Dage for den unge Bonde. Sin Gaard fik han bygget op. Og godt Kvæg og nyt Bohave fik han anskaffet.

Fra den nærmeste By tog han sig en Hustru. Og med hende avlede han Børn — Dusinet fuldt.

— — Saa gik der en Del Aar. Og Børnene voksede til og blev store og stærke.

Men tillige blev de pengegriske. De stjal og de rapsed — de bedrog og de snød. Men aldrig kunde de faa Penge nok.

Saa øste de Summer ud i Hobevis — til Spil og Udsvævelser. Og letfærdige Kvinder trak de til Huse.

Da blev Hjemmet et sandt Gomorra.

En Dag blev det dog Faderen for groft. Han slog i Bordet og sagde, at nu kunde det være nok.

Men Børnene svared igen.

Og saa satte de utaknemmelige Sønner deres gamle, graahaarede Fader paa Døren — jaged ham ud af sin egen Gaard. Han var kun sine Børn til Besvær.

Men den gamle Mand gik ned i Dalen for at søge Hjælp hos sin Ven — Manden med Bukkefoden.

Han var der allerede — stod og vented der nede ved Flodens Bred. Og da han saa den gamle Mand komme sig i Møde, slog han en sand mefistofelisk Latter op.

„Begærer du end mere Guld, min Ven? Saa følg mig da."

Og som efter stille Aftale fulgtes de ud i Floden — og forsvandt.

Men den Ubekendte mumled i sit Gedebukkeskæg:

„I Sandhed kostelige Renter. For en lumpen Klump Guld en herlig Samling stolte Menneskeliv! Ha ha! Du har gjort Dine Sager Fandens godt, Satan!"

DEN ITALIENSKE AMPEL

AF

JULES

Hun er vaagnet ved Midnatstid. Maanen kaster sit blege Sølvskær ind gennem Vinduerne. Hun føler sig endnu ganske træt efter Gaarsdagens Anstrængelser: Vadskekone, ny Pige, Madlavning, Barnet, det lille Kræ, der skal passes Dagen lang. Naar hun rører sig lidt, kan hun mærke, hvor mør hun er i alle Lemmer. Og Trætheden sidder helt oppe i Hovedet og gør hende søvnløs. Hun har paa Fornemmelsen, at hun ikke kommer til at sove mer i Nat.

Hun har ogsaa haft et lille Skænderi med Manden iaftes om Husholdningspengene. Hun kan virkelig ikke nøjes med de 30 Kroner om Ugen, det mindste, hun kan klare sig for, er 35. Det sagde hun til ham, da de gik i Seng, og han spurgte hende meget gnavent, om hun troede, han var blevet Millionær for nylig, eller om hun ønskede, han skulde gøre Indbrud i Nationalbanken, og saa havde han vendt sig om paa den anden Side og havde givet sig til at snorke i vilden Sky.

De Kvinder, havde han sagt. Det havde krænket hende.

Hvordan hun skal klare sig imorgen, Lørdag, med de 30 Kr., det aner hun ganske simpelt ikke. Vadskekonen skal betales, der skal købes ind til Huset, og hun har bestilt et Par nye Morgensko til Manden — det er hans Fødselsdag om Søndagen —, de skal ogsaa betales, af Husholdningspengene — selvfølgelig.

Det er helt fortvivlet. Hver Gang, hun begynder med disse Lørdagsregnestykker, bliver hun saa ulykkelig. Hendes Hoved egner sig vist ikke til Hovedregning, hun bliver saa aarvaagen og saa træt. Kvinderne skulde heller ikke behøve at regne, det egner Mændene sig meget bedre til. De har saadan nogle grove Hjerner.

Hun ser fortabt paa Maaneskinnet, der falder ind paa det lyse, blondebesatte Omhæng paa Toiletbordet i Hjørnet, og hendes lille Sjæl gennemfares pludselig af et halvglemt Minde.

Fra den Tid, før de havde Barnet.

Et lille Øjeblik, mens hun lader Øjnene halvt modvilligt glide hen over de fire Par smaa, vaade Barnebukser, hun om Aftnen har hængt til Tørre paa de fire Sengestolper, gribes hun af en svag Uvilje mod Barnet, der er kommet til og har forstyrret Idyllen mellem ham og hende.

Men hun fortryder det straks og lader igen Øjnene glide fra de fire smaa vaade Barnebukser hen til Hjørnet med Toiletbordet.

Der foran det store Spejl hængte indtil for et halvt Aar siden den italienske Ampel, som nu — Gud maa vide hvorledes — havde faaet sin Plads inde i Dagligstuen.

Hvorfor og hvornaar var den egentlig blevet flyttet derind. Der var sket saa mange Ting i Mellemtiden, Fødslen og alt det. Jo, nu husker hun, det var til Mosters Fødselsdag, og siden var den blevet hængende.

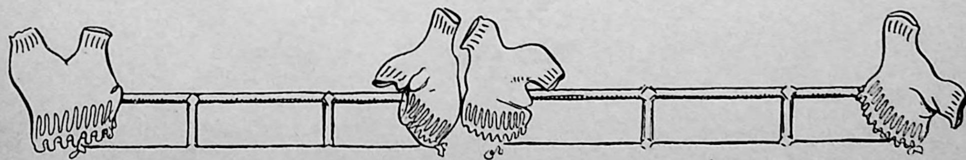
— — og siden var den blevet hængende derinde.

Det var saa sørgeligt.

At hun havde kunnet glemme.

Hvor hun dog havde været lykkelig i det første Aar af sit Ægteskab, naar hun var vaagnet om Natten, og Værelset havde dæmret for hendes vaagnende Glæde i Rosaskæret fra den dejlige, gamle italienske Ampel, som skulde brænde hele Natten, altid. Det var de enige om, skønt han sov saa daarligt ved Lys.

Det var i den Tid hendes sidste Ønske, inden hun faldt i Søvn om Aftnen, at hun maatte vaagne igen om Natten, blot for at komme til at ligge der alene og se ind i Amplens udhuggede Messingværk og tænkte paa sin Lykke.

Tidt og ofte havde hun vendt Hovedet lidt til Siden og set hen paa ham, der laa og aandede tungt under Søvnen. Saa var det, som hun skulde briste af Lykke. Og hun havde maattet gøre Vold paa sig selv for ikke at vække ham og høre blot et lille Ord af hans Mund. Men hun turde ikke. En Gang var han vaagnet og faldt ikke i Søvn igen hele Natten, for Amplens Skyld. Han havde saa vanskeligt ved at falde i Søvn ved Lys, naar han først var vækket.

Hvorfor havde de dog glemt at hænge den Ampel ind igen.

Var det ikke ham, der havde foreslaaet at hænge den ind i Dagligstuen i Anledning af Mosters Fødselsdag? Jo. Og saa var alt det kommet, og saa havde han glemt at hænge den ind igen.

Hun drejer Hovedet og ser hen paa ham og forstaar lige paa en Gang, at han har glemt det med Vilje, at det er et Forræderi.

De Mænd!

Da hendes Øjne igen strejfer de fire Par smaa Barnebukser, der staar og stritter paa Sengestolperne med Benene i Vejret, brister hun i Graad.

Hele hendes forfærdelige Forladthed gaar pludselig op for hende. Forraadt af sin Mand, berøvet sin Kærligheds Idyl af sit Barn, og imorgen Regnskaber, Indkøb, Underskud o. s. v.

Hun græder, og jo længere hun græder, jo mere forekommer Mindet om den Gang, da Værelset laa badet i Skæret fra Amplen hende at være Mindet om et tabt Paradis, og jo mere gyselig trist og prosaisk stritter disse fire Par Barnebukser, som ubarmhjertige Afvisere, op i hendes svundne Drøm. Er det hele virkelig saa hurtigt forbi.

Hun føler en inderlig Lyst til at rejse sig op og kyle Barnebukserne hen i en mørk Krog, men hun kan ikke for Graaden, der tager hende mere og mere og tilsidst vækker Manden.

„Hvad, græder Du?" spørger han.

Hun svarer ikke, trods hans ti Gange gentagne, indtrængende Spørgsmaal. Hun kan jo ikke sige ham, hvor ulykkelig hun er.

„Er det Husholdningspengene? Du skal saamænd gerne faa de 35 Kroner fra imorgen," siger han. „Er det det?"

Hun putter sig ind til hans Skulder og siger:

„Nej, det er ikke det."

„I Guds Navn, hvad er det da?"

Nølende og hulkende bryder det ud af hendes dybe Sorg:

„Det er Bukserne — — —"

„Bukserne!?"

„Ja, Amplen og Bukserne — — —"

Han rejser sig lynsnart paa Højkant og griber hende i Armen. Det forfærdelige er altsaa sket. Hans egen lille Kone er blevet gal: Amplen og Bukserne! Det er gyseligt.

Og nu ler hun, den gales haarrejsende Latter.

„Stakkels lille Du," siger han, „har Du haft det længe? Er det kommet lige nu?"

„Det var ingenting," ler hun. „Tak fordi Du er sød og vil hjælpe mig med det lille Tillæg til Husholdningspengene. Skal vi ikke ogsaa igen hænge den italienske Ampel herind som i gamle Dage?"

„Jo," siger han lysvaagen, mens hans Tanker arbejder møjsommeligt med hans lille Kones sidste uudgrundelige Lune:

„Jo, Amplen og Bukserne. Lad os endelig det."

Hun ler og falder i Søvn som det lykkeligste lille Menneske i Verden.

De Mænd!

Tegning af *Louis Moe.*

FOR

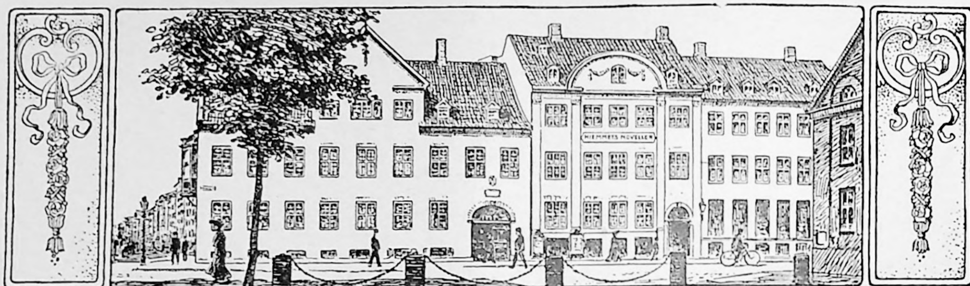
ARET

HJEMMETS NOVELLER

NR. 12 SEPTEMBER 1907 3. AARG.

SEPTEMBER

HJEMMETS NOVELLER

DEN STJAALNE BUDDHA

AF

C. M. NORMANN HANSEN

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Et Væld af blanktgrønne Blade holder den brændende Sol ude, og hver Gren under Bladehanget sender en Klynge af blodrøde Blomster ind gennem Verandaens Tremmegitter, saa de hænger som en Baldakin over den unge Kvinde, som hviler i Kurvestolen. Hun er klædt i hvid Muslins Rejsedragt, om hendes Haandled skinner Guldringe, der er gledne ned fra Armen — hendes Ansigt har intet af Tropernes Bleghed, nej, saa frisk en Farve, som Ugers Liv paa det aabne Hav kan give, og Rejseglæden spiller i hendes Øjne, mens hun ser over den lille Plet Have foran Verandaen mod Djunglen, knapt et Stenkast borte, hvor slanke Palmer og gamle knudrede Træstammer hæver sig højt over Krattet og graa Lianer hænger som stivnede Slanger fra Træ til Træ — som stivfrosne Slanger — hun smiler ved dette, som Tanken vægrer sig ved at tænke her. Nej, nej — og hun smiler igen, medlidende, over mod Hjørnet af Haven, hvor Skyggen er dybest — der er plantet et lille Rosenbed med blege hensygnende Roser — de er bragt hertil fra Gamle England, de bliver plejede og hægede over, men hænger dog ynkeligt med deres blege Hoveder i den umaadelige Varme.

Der knaser en Rickshaw's Hjul paa Gruset udenfor, en Europæer i tætknappet hvid Tropedragt stiger ud og gaar med raske Skridt over Havens Grønsvær op mod Verandaen, han har taget sin Hjælm af og bøjer sig ærbødig over den unge Kvindes Haand, som hun har rakt imod ham.

„Vidste De, hvor lykkelig jeg er, fordi jeg har mødt Dem, fordi jeg har faaet Lov at føre Dem ind i vor Verden og have set Deres Glæde over alt det, der er saa nyt og ukendt for Dem — det, der er saa ens og saa gammelkendt for os andre — og fordi jeg tør stole paa, at naar vi skilles, De da ikke helt vil glemme vort Tropeland —"

Den unge Kvinde svarer ikke, hun ser ufravendt hen paa de blege Roser i Skyggen, de stakkels blege Roser fra Hjemlandet, der kæles for herude, af Mennesker,

der synes, de Roser er skønnere end Tropernes vidunderligsteBlomster. Og hun tør næsten ikke svare ham, for hun er bange for at komme til at græde ved det mindste Ord, hun vil sige, uden at hun ved hvorfor. Saa slaar hun det hen i Spøg.

„Nej, jeg skal ikke glemme det, ikke Dem heller og ikke Deres Drømme —"

„Mine Drømme?"

„Skal jeg behøve at forklare Dem Deres egne Drømme? — Har ikke al Deres Tanke og Tale været om Gummitræer — om at plante Gummitræer og vente, indtil de faar voxet sig store?"

„Det er ikke det, jeg kalder Drømme."

„Men jeg kender også Deres virkelige Drømme — dem, De drømmer om Natten — onde Drømme i de hede Nætter, naar Søvnen ikke vil komme — da drømmer De onde Drømme om, at nogen finder et Surrogat for Gummi, inden Deres Plantager er voxede til, og da har alle Deres Aars Arbejde været forgæves —"

— — — han har taget sin Hjælm af og bøjer sig ærbødig over den unge Kvindes Haand, som hun har rakt imod ham.

„Jeg kom til Dem og haabede, vi skulde tale anderledes sammen. Husk, dette er vor sidste Dag, imorgen sejler De, og der vil gaa Aar, inden vi ses igen, og da, hvem ved —"

Hun svarer ikke, leger i Tanker med sine Guldarmringe:

„Hvis jeg vilde tale i anden Tone, saaledes som De forlanger af mig — om det da blev til et Ønske —"

„Helst det af alt — hvad der blot er muligt, forlang det af mig!"

„De har opfyldt alle Ønsker, jeg har havt, og mere til — nu har jeg et Ønske endnu, inden jeg rejser herfra — en Ting, jeg havde Lyst at have med mig hjem — skaf mig, før jeg rejser herfra, en Buddha!"

Han ler, helt forundret: „Ikke andet! Den Ting er let nok at skaffe, der er nok af den Slags i Chinesernes Boder, kønne og hæslige mellem hverandre!"

„Nej, ikke dem — dem kan jeg let nok skaffe mig selv — nej, jeg vil have en ægte Buddha, — et Billede, som har staaet i et helligt Tempel, en Buddha, de Troende har bedt til!"

„Nu ved De ikke, hvad det er, De forlanger af mig. Ved De, hvad Straf, der er for at stjæle en hellig Buddha?"

„Aa, Spøg, ingen Straf —"

„Ikke for mig — det er sandt nok — men for den, jeg maa købe til at stjæle den. Om det er en ung Munk, jeg maa købe, ved De da, hvad Straf, der venter ham?"

„Nej, det ved jeg ikke."

„De kender ikke de Menneskers Grusomhed mod hverandre — den, som stjæler

en hellig Buddha, ham piner de ihjel — med Tortur og langsom Død."

„Saa meget des bedre — da faar jeg altsaa at se, om nogen har Mod til at sætte sit Liv paa Spil for min Skyld! Sig da til den, som skal vove det, at det er for en hvid Ladys Skyld, og at den hvide Lady vil beundre hans Mod! Og sig ham ogsaa — for det er Sandhed — at aldrig kan nogen Buddha komme i bedre Hænder end i mine — ti jeg selv er en Troende — jeg elsker og forstaar Buddhas Lære. Sig ham, at min Buddha, selv om den bliver stjaalen til mig, vil komme til at se paa mig med venlige Øjne, for jeg vil gøre et større Arbejde for Buddhas Lære i mit Land, naar jeg kommer tilbage, end alle hans Præster tilsammen her kunde gøre! Skaf mig en ægte Buddha, inden jeg rejser — da skal jeg søge at finde en Maade at gøre Gengæld paa —"

„Ja, Mylady, er det Dem saa dyrebar en Ting, da vent mig imorgen tidlig, ved Solopgang, — er det mig paa nogen Maade muligt, skal jeg bringe Dem, hvad De ønsker. Jeg kommer da med Steamlaunchen ud til Deres Damper, før den letter — men glem da ikke, at De har lovet mig Gengæld, saafremt vi mødes igen, naar mine Drømme ikke er Drømme mere, naar de alle er opfyldte, og jeg kommer tilbage rig — rig —"

„Jeg lover at gengælde Dem det — og husk, hvis nogen dømmes til at dø en langsom og pinefuld Død til Straf derfor, saa dør han for min Skyld!"

* * *

Det er en vidunderlig Buddhafigur, som Mylady har i sin Kahyt, den udfylder hele det ene Hjørne af Kahytten, ligesom den i Templet har udfyldt en Nische, og den er en enestaaende Sjældenhed. Hen over Soklen, kastet ned foran Buddhabilledets korslagte Fødder, ligger et Dødningeskelet eller et til Skelet udmagret Menneskevæsen, medens Buddha selv, mat forgyldt, sidder ubevægelig paa Hug, med døde Øjne stirrende ud mod Nirvana, uden at se Elendigheden, der krymper sig for hans Fod. Kaptajnen ombord og nogle af Passagererne, som er Kendere, har undersøgt Billedet og holder en Paré paa, at det maa være et Billede fra Pest- eller Hungers Tider, og Kaptajnen har allerede flere Gange fortalt de samme Historier om, hvorledes en Buddhapræst eller Munk bliver straffet, naar det opdages, at han har stjaalet et saadant Billede — indemuret bliver han og uden Barmhjærtighed sultet ihjel

Saa er det en Maaneskinsnat, smeltende varm, med jævn Medvind. Al Luft staar stille, og det er ikke muligt at sove. Mylady's elektriske Vifte har snurret rundt inde i hendes Kahyt, nu har hun standset den, hun taaler ikke dens Snurren, hendes Hoved føles saa smertelig tungt og hun kan ikke faa et Øjebliks Blund, for den hede, stillestaaende Luft, der er saa tung at aande, og saa for de Tanker, der piner hende — om det, hun maaske er Skyld i, det, hun nu ikke kan afvende, nu hun er mange Mile borte — om en, som nu langsomt pines ihjel af Sult for hendes Skyld, langt borte, i et Land, hvor hun aldrig mer vil komme til at sætte sin Fod.

Maaneskinnet, der er saa blændende klart udenfor, sender en Stribe af svagt hvidt Lys ind i hendes Kahyt, lige ind i det Hjørne, hvor hendes Buddha sidder — nu, i det underlige Lys er det, som om den Elendige foran Buddhas Fødder begynder at vride sig, hans Skeletlemmer faar Liv, de magre Arme rører sig, strækkes opad, bønfaldende mod den gyldne Buddha, hvis Øjne ikke ser ham, men stirrer ufravendt ud i Rummet.

Nej, ikke ud i Rummet — ind i Myladys Øjne! Ind i Myladys stirrende, rædselsslagne Øjne — ti nu har Rædslen grebet hende, hun føler det udtærede Menneskeskelet derhenne gribe efter hende med sine Dødningefingre: se, jeg er den, som pines i langsom Sultedød, pines i Nætter og Dage af Pinsler, som du aldrig vil kunne forstaa, alt for din Skyld! Men endnu er jeg ikke død — alt, hvad jeg har lidt, har ikke dræbt mig endnu — endnu kan jeg reddes — red mig! red mig!

Et Øjeblik er Mylady ude af sig selv af Rædsel over dette, i Angst raaber hun mod den gyldne Buddha, højt, højt: Red ham! red ham!

Men Buddha stirrer med sit Nirvana-Blik

og rører ikke en Finger for at hjælpe den Elendige, der vrider sig for hans Fod.

Da faar Mylady sin Besindelse tilbage — hun finder Kontakten ved sit Hovedgærde og drejer om, hendes Kahyt lyses op i samme Nu af det elektriske Lys. Hun staar op, kaster en japansk Kimono om sig og gaar ud paa Dækket, i Maanelyset.

Hun staar længe ved Rælingen og ser ud over Havet.

Hendes Sind er roligt nu, og hun forstaar slet ikke, hvordan hun har kunnet give efter for saadan ukultiveret Angstfølelse, som om hun havde været en overtroisk Malajkvinde. Hendes Sind er i Ro, ti hun har fattet den store Buddha-Tanke og i denne Nat gjort den fuldt til sin egen: Buddha, den over alt ophøjede — ligegyldig for Menneskers Lidelser – utilgængelig for elendige Menneskers Bønner og Anraabelser — Buddha ubevægelig som Skæbnen —

Og i denne Nat, klarere end nogensinde før, ser hun sit Livs Bestemmelse.

* * *

Myladys Salon er maaske ikke den fornemste i Rangen, men uden Spørgsmaal den intelligenteste af de Saloner i Hovedstaden, hvor Buddhas Lære klædes paa i en til Klima og moderne Opfindelser afpasset Klædedragt. Mylady prædiker ikke Fabler om Mahatmer, som endnu i vore Dage skulde leve i fjærne utilgængelige Bjergegne, og hendes sunde Sans har holdt hende udenfor Aandematerialisationer. Men en vidunderlig Buddha ejer hun, og den er vidtberømt, kendt overalt gennem Afbildninger i Alverdens Magaziner: Buddha i Nirvana med den tilbedende Dødning foran sine korslagte Fødder.

Under denne Buddha's Nirvanablik, med Skodder for alle Vinduer og det elektriske Lys tændt i Salonens Lysekroner holder Mylady sin Eftermiddags The. Der er en lille udvalgt Kreds tilstede, af Hovedstadens intelligenteste Selskab, Damer paa Myladys Alder, nogle ældre, funklende af Diamanter og med Guldringe om Arme og Haandled som levende Afgudsbilleder.

Myladys Tjener kommer ind og melder en fremmed Herre, der følges af sin Hindutjener og beder om at faa Mylady i Tale. I det samme kommer den Fremmede til Syne i Døren, han griber med den ene Haand fat i Dørkarmen, den anden Arm har han lagt om sin Hindutjeners Hals, idet han støtter sig besværligt til ham.

Mylady iler imod ham — ved begge Tjenernes Hjælp leder hun ham over mod en Sofa, hvor han kan hvile — Sofaen staar tæt under Buddhabilledet og idet den Fremmede læner sit Hoved tilbage, møder hans Øjne Buddhas fjærne Blik. —

Mylady byder den Fremmede The — han lader sin Hindutjener tage imod Koppen og svarer utydelige Ord. Men Hindutjeneren bøjer sig ærbødig for Mylady:

„Min Sahib, som Mylady ved, stor Gummitræ-Planter, meget rig Mand. Men bleven syg, kan ikke bevæge Arm og Fod som før, kan ikke tale som før, ikke finde rette Ord for rette Ting."

Fra Damernes Kreds om Thebordet lyder afbrudte Ord og Sætninger — om Sjælevandring og Inkarnationer, om de mange ufuldendte Liv, hvert Liv, der brydes af saa meningsløst — om det ikke var saa, at de mange meningsløse Liv tilsammenlagte gav den ene store Mening — var dog ikke dette den rene Lære — vi Mennesker, der kryber og vrider os som Orme under Buddhabilledets intet-seende Øjne — for os kun dette ene at haabe — at naa til Intet, til Nirvana. —

Alt dette, som ellers er Myladys højeste Interesse — i dette Øjeblik sanser hun intet, ser, hører og forstaar intet uden dette ene, at han er kommen tilbage — han, som for hendes Skyld — at han nu er her — et Menneskevrag. —

Og hun beder ham blive.

Hvad kan det nytte, at hun beder ham fortælle om alt, hvad der er hændet ham, siden de mødtes de Dage i det fjærne Land og skiltes igen — han har jo saadant Besvær med at finde de rette Ord for de simpleste Ting — og paa alt, hvad hun spørger ham om, giver han hver Gang det samme Svar:

„Kun min egen Skyld alt."

Mylady ser et Øjeblik sky op mod det gyldne Buddhabillede og derfra igen paa den hjælpeløse Mand. Og igen griber Rædselstanken hendes Sind:

I det samme kommer den Fremmede til Syne i Døren, han griber med den ene Haand fat i Dørkarmen, den anden Arm har han lagt om Hindutjenerens Hals.

ligt. Og i det Øjeblik, hun forstaar dette, har hun ogsaa taget sin Beslutning. Nu vil hun beholde denne hjælpeløse hos sig, han, der er ramt af denne Ulykke maaske til Straf for det, at han føjede sig efter hendes forfængelige Lune — nu vil hun beholde ham hos sig, sidde ved hans Leje med hans Haand i sin og lære ham at tale ligesom et lille Barn — sige hvert Ord og hver Sætning for ham og lade ham gentage dem Gang efter Gang, indtil han lærer at udtale dem selv.

„Men det skal ikke være Bøn og Klage, jeg vil lære dig — vær rolig for det — ti vi kender den, som er over os, den intet seende, den intet formaaende, vi kender hans Nirvana Blik og ingen af os vil være som den usle Orm, der vrider sig for hans Fod. Har vi forbrudt os mod ham, da vil vi bære den Skæbne, der lægges paa os."

Han smiler træt mod hende og stammer som før:

„Kun min egen Skyld alt. —"

Da samler hun al sin Energi, tager hans Haand, ser ham ind i Øjnene og siger langsomt:

„Vi vil bære vor Skæbne — ikke sandt? gentag det nu — vi vil bære vor Skæbne. —"

Og med yderste Besvær stammer han:

„Vi vil bære — vi vil bære. —"

Hun nikker: „Vor Skæbne —"

„Vor Skæbne."

„Og aldrig fortvivle. —"

„Og aldrig — aldrig.—"

„Har nogen haft Skyld her — kan det tænkes, at Buddha, den evige, har villet tage Hævn — aa nej, det kan jo ikke tænkes — men har nogen Skyld, da er det mig, min Forfængelighed — ja, min Forfængelighed!"

Men han ryster paa Hovedet:

„Kun min egen Skyld alt."

Da begynder hun at forstaa, at dette er den eneste Sætning, han kan sige forstaae-

„Fortvivle. —"

Men det Ord formaar hun ikke at lære ham at udtale. Han stammer med yderste Anspændelse, men naar ikke længer end til at gentage:

„Og aldrig — aldrig. —"

Saa falder han træt tilbage og gentager sin gamle Sætning:

„Kun min egen Skyld alt — Pinsel og langsom Død. —"

Herman Bang i Karikatur.

BARCHAN ER DØD—

AF

HERMAN BANG

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

Til Ossip Ssemjonovitsch Melnik.

Vi sad foran en Villa, efter Middag, paa Terrassen.

Dagen havde været meget hed. Og nu, mod Aften, var Luften tung — saa tung og lummer, at selv vore Cigaretters Røg blev doven og syntes kun saa møjsomt at løses op. De to Popler stod i det begyndende Halvmørke foran os, paa Plænen, ubevægelige og lige — som to Fakler, der var brændt ud, højt over Tujaernes Busketter.

Russeren vendte sit Ansigt mod Haven. Han støttede, uden at røre sig, Hagen mod Marmorgelænderet, der var koldt. Naar jeg drejede Hovedet — for ligesom at komme bort fra Tujaduften, der smittede al Luften — saa jeg, at han var meget bleg.

Vi havde i lang Tid ikke talt.

Paa ny vendte jeg Hovedet.

Og blot for at tale, af en ubestemt Trang til, i den trykkende Luft og i Halvmørket, at tale og høre min egen Stemme, sagde jeg:

— De siger intet, Iwan Iwanowitz.

Iwan Iwanowitz rørte sig ikke. Bestandig med Hagen støttet mod Marmorkanten sagde han lavt:

— Luften er saa tung. Paa Aftner som denne kan man ikke bortjage sine Erindringer.

— Og hvilke Erindringer spurgte jeg.

— Den Erindring, svarede Iwan Iwanowitz — i det hvide Ansigt saa' det ud, som var hans Øjne næsten opspilede foran Halvmørket — og pludselig sagde han med en helt anden Stemme, som jeg aldrig havde hørt, en Stemme, der brast løs fra hans Bryst:

— Den Erindring, at jeg er en Morder.

Jeg havde drejet hele mit Legeme, og i den lumre Aften var det, som om min Ryg frøs:

— Er De blevet gal, Iwan Iwanowitz? sagde jeg og forsøgte at lé og holdt inde igen.

— At jeg er en Morder, gentog Iwan Iwanowitz.

Jeg følte det et Nu, som maatte jeg springe til, holde Manden, for, alvorlig talt, jeg troede, han var blevet forrykt, vanvittig, paa en Gang, af Heden, af Tordenluften, af hvad véd jeg.

Men Iwan Iwanowitz sagde og rørte sig overhovedet ikke.

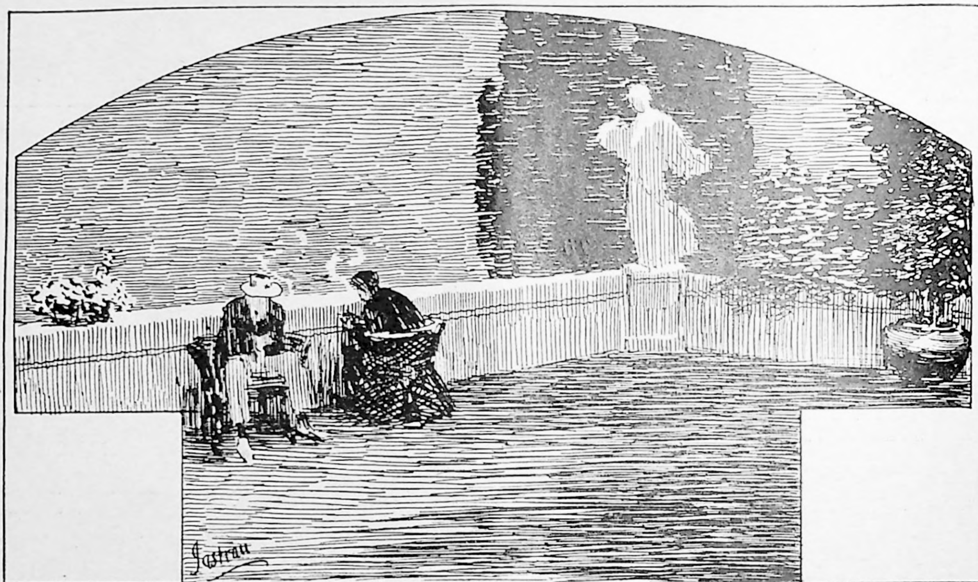
— Jeg har aldrig fortalt det til nogen. Dem vil jeg sige det.

— Iwan Iwanowitz, sagde jeg, det er jo noget afsindigt Snak. (Og halvt uden at vide det, saa jeg hen efter Ringeapparatet ved Døren — hvor langt det var borte.)

— Hør, om det er Afsind, sagde Iwan Iwanowitz: Bliv siddende og hør. Fortællingen er lang.

Og halvsagte, men dog meget tydeligt, besynderligt, skærende tydeligt, saaledes som man fortæller en Ting, man tusind Gange og uophørligt har gentaget for sig selv — sagde Iwan Iwanowitz og sad hele Tiden i samme Stilling som skriftende for et usynligt Ansigt der, der i Luften foran sig:

— Det er fem Aar siden. Det var i Petersborg. Jeg boede den Gang tæt ved den finske Banegaard. De maa vide det. Ti det var Grunden til, at Waldheim saa ofte kom til mig om Morgenen for at drikke The. Han boede paa Landet fra Lørdag til Mandag hinsides Grænsen, den finske Grænse, og saa, naar han om Morgenen kom fra Banegaarden, kom han op hos mig for at drikke The, før han gik i Ministeriet. Det var Indenrigsministeriet. Han havde gjort en me-

get smuk Karrière, skønt jeg havde troet, han var et ganske tomt og højst almindeligt Menneske. Men han var meget smuk . . .

Iwan Iwanowitz taug et Øjeblik og strakte Hænderne frem foran sig paa Marmorkanten. Paa det graa Marmor saa' de to Hænder ud som de var døde eller modellerede i Gips:

— Det var en Mandag Morgen, da han kom. Jeg laa endnu i Sengen. Jeg erindrer det altsammen meget tydeligt. Det var Solskin, en munter og behagelig Morgen. Saa kommer Waldheim ind og vi veksler Haandtryk, og, mens han sætter sig ved Sengen, siger han, som man saadan siger:

— „Naa, er der noget Nyt?"

— „Noget Nyt?" svarer jeg.

— Og hele mit Liv vil jeg spørge mig selv, hvordan det var muligt, hvorfor og hvordan det skete, hvordan det faldt mig ind — hvordan det fløj mig gennem Hovedet, skønt jeg Sekundet før aldrig havde tænkt det — hvordan det foer over min Mund — de Ord:

— „Noget Nyt? Barchan er død."

— „Barchan er død," sagde jeg. Hvorfor? Hvordan kom jeg paa det? Barchan, vor fælles Ven, var frisk som en Fugl. For ti Timer siden havde han og jeg spist til Aften sammen. Josef Barchan var spillevende, saa rask som De og jeg — og jeg sagde alligevel, ind i Ansigtet, lige ind i Ansigtet paa Marian Michailowitsch sagde jeg:

— „Barchan er død."

— Men i samme Øjeblik var Waldheim sprungen op og satte sig igen som en Mand, der f a l d e r, og han greb for sig med Hænderne:

— „Barchan," sagde han: „hva' si'er De — — Barchan. Barchan er død."

— Og hele hans Ansigt var forandret . . . . Ser De, jeg havde aldrig troet, at dette tomme, glatte, dette Allemandsansigt k u n d e faa det Udtryk af Forfærdelse eller forvreden Smerte . . . . Og forbauset eller nysgerrig overfor dette nye Ansigt, dette nye M e n n e s k e, der paa en Gang stod foran mig, sagde jeg endnu en Gang (dreven frem, ja, netop af Nyfigenhed, nu er jeg overbevist derom).

— „Ja, Barchan er død."

— og tog ikke Øjnene fra Baronens Ansigt.

— Han havde rejst sig igen og, lige ret op og ned, foran Sengen, med samlede Fødder stod han.

— „Men hvordan? hvordan? Barchan, Barchan død. Og jeg spiste sammen med ham for tre Dage siden" . . . .

Iwan Iwanowitz førte den venstre Haand hen over sin Pande — og denne Haand syn-

tes bestandig, som var den død — men hans Øjne vedblev at stirre ud i Luften, mens han fortsatte:

— Sig mig, var jeg i de Øjeblikke hypnotiseret af det Ansigt der foran min Seng? Har jeg talt under en Hypnose, for hvilken jeg ikke kunde frigøre mig? Eller var det en Lyst — ja, det var det maaske, en rent artistisk Lyst — en uimodstaaelig Trang til at studere Smerten, der drev mig? Eller, har De lagt Mærke dertil, at der altid, helt inde i os, ulmer en hemmelig Grusomhed, en ond prikkende Grumhed just mod dem, vi mest holder af, og det Ondsind slaar ud i et Nu, og vi borer Stiletten, vi dog altid bærer i vort Ærme, lige ind i deres Kød og drejer til og rundt og kan ikke lade være. Vi maa, m a a tilføje dem Smerte. Var det d e t? Var det det, som lod mig blive ved at tale? — Ti, forstaar De, jeg begyndte paa en Gang at fortælle — men omstændeligt, med alle Enkeltheder, udmalende: h v o r d a n Barchan var død ....

— Hvordan han var falden om, paa Gaden, Puschkinskaja, midt om Natten, da vi fulgtes hjem, i et Krampeanfald, saa han faldt, næsegrus, plat ned, ned paa Stenbroen — — — lige ud for Prinsesse Ussupoffs Hus, ja, netop lige udenfor Prinsessens Port ....

— Mens Waldheim igen havde sat sig ned og, med Hænderne foran sit Ansigt blev ved at sige, sige de samme og kun de samme Ord:

— „Barchan — — — Barchan død ... men jeg spiste jo med ham for tre Dage siden“ .....

— Og jeg blev ved (uden at kunne standse, reven med af min egen Løgn, voldtagen af min egen Strøm af Ord, af mit eget D i g t om den levende Barchans Død) jeg blev ved at tale:

— Om Barchans Ansigt ..... det venstre Øje, det havde lukket sig i Krampen, kun det højre saa'; i Forfærdelse, skelende fulgte det mig, mens jeg forsøgte at løfte ham op og havde ikke formaaet det — — mens Barchans ene Øje, blodsprængt var det blevet, fulgte mig, fulgte mig ustanseligt....

— Men pludselig rejste Waldheim sig op af Stolen, og hans Hænder faldt bort fra hans Ansigt, slapt ned, og jeg saa' (ja, jeg lagde Mærke til det), at hans venstre Øje var lukket, Øjelaaget var gledet til ... kun det højre saa', mens han sagde:

— „Nej, nej, fortæl ikke mer .... sig ikke mer ....“

— Og uden at tale mer vendte han sig og gik — hen over Gulvet ... som en svajende Mand, en Mand, der har drukket, som ikke kan staa paa sine Ben, gik han hen over Gulvet og ud .....

— Og jeg .... holdt ham ikke tilbage.

— Jeg husker det meget godt: mens jeg blev liggende i min Seng, tænkte jeg kun én Ting: „Hvor Bachan vil more sig“. Og mens jeg klædte mig paa og stod foran mit Spejl, sagde jeg til mig selv:

— „Altsaa er Marian Michailowitsch virkelig et Menneske. Det havde jeg egentlig ikke troet, skønt det alligevel er sandt; jeg holder meget af ham“ — —

— Og jeg gik til mit Arbejde —

Iwan Iwanowitz taug.

Et stort Insekt fløj os forbi, et stort, loddent Insekt, som jeg pludselig jog bort med Haanden.

Iwan Iwanowitz havde sænket sit Hoved og lagt Hænderne overkors. Jeg véd ikke, men, medens han sad saaledes, sammensunken, med det ene Haandled lagt over det andet, lignede han en Mand, der sad lænket.

— Iwan Iwanowitz, sagde jeg: fortæl mig ikke mere. Det er jo altsammen Indbildninger, og man skal ikke opsøge Indbildninger men jage dem fra sig ....

Iwan Iwanowitz rystede, ganske svagt, paa sit Hoved og svarede:

— Jeg m a a fortælle.

Og han begyndte at tale paany, i Begyndelsen meget langsomt, ligesom med møjsomme Skridt, som d e n gaar, der véd, han skal over en Brink.

— Den næste Morgen — jeg maatte have sovet længe, ti da det ringede paa min Dør, voldsomt, Gang paa Gang, endnu en Gang, saa' jeg — hvor man husker alle de Ting, som man ikke sér og dog bagefter véd — saa' jeg (men det blev ved at ringe), at min Husholderske allerede havde bragt min The og at det nye Hefte af „Ssewerny Wjestnik“ laa paa Stolen ved Siden af min Seng. Jeg aabnede det. Wolynsky havde skrevet en Essay om „Skønhed“ — en lang Essay...

og jeg begyndte at skære den op, med Kanten af min Theske.

— Det kom i Ryk, bratte, uophørlige Ryk — — uophørligt, som Telegrafbude ringer om Natten. Og pludselig tænkte jeg (havde Barchan, ser De, mon allerede halvvejs overført mig, meddelt mig sit Bud og sin Tanke, sin Tanke gennem de lukkede Døre?) saadan, akkurat saadan ringede Telegrafbudet den Nat eller ud paa Morgenen, da han bragte mig Telegrammet fra Tule, at min Moder var død....

— Og jeg løb ud...

— D e r stod han altsaa, Barchan — stod han, lænet til Dørkarmen, og, skønt han saa' mig med sine to Øjne, blev han ved at ringe, med sin venstre Haand, som en Vanvittig, som en Forrykt...

— Og paa én Gang greben af en uforklarlig Rædsel — som om hans Forfærdelse havde smittet mig eller som om jeg allerede vidste det — sagde jeg:

— „Men, Barchan, Barchan dog — hvad er der?"

— og Tænderne klaprede i min egen Mund.

— Men han svarede ikke, men gik kun ind. Ser De, han er meget høj, altfor høj og mager, man synes, naar man ser ham, at nogle tomme Klæder er blevet kastet over et Skelet.

— „Barchan, Barchan — —"

— Han havde sat sig, lige ved Døren, med Armene, svingende mellem sine Knæ, svingende som to Penduler — — og han talte ikke...

— „Barchan — hvad er der?"

— „Barchan — saa tal dog — hvad er der?"

— Jeg greb ham i den højre Skulder og da jeg havde gjort det, vidste jeg allerede, hvad han vilde sige... vidste... hvad der var sket...

Iwan Iwanowitz vendte med et Ryk sit Hoved om imod mig, og hans opspilede Øjne saa' mig lige ind i Ansigtet (jeg har aldrig set et saadant Blik i noget Øje):

— Ja, jeg v i d s t e det, at Waldheim var død.

— Og som om Barchan havde gættet, at jeg vidste det, at jeg vidste, hvad han endnu ikke havde sagt, slet ikke fortalt, sagde han, og hans Arme blev ved, meningsløst, idiotisk at svinge mellem hans to Ben:

— „Ja, er det ikke forfærdeligt... det er saa forfærdeligt."

Iwan Iwanowitz havde paany drejet sit Hoved og med de fremstrakte Hænder foran sig sad han atter som før og talte langsomt:

— Hvad foregaaer der i et saadant Øjeblik i et Menneske, og h v o r d a n k a n m a n v i d e, h v a d m a n i k k e v é d?

— Men paa én Gang blev jeg meget rolig. Jeg har ofte sagt til mig selv, at kun en eneste Gang i mit Liv har jeg været saa rolig. Det var i Kaukasus — kender De Kaukasus? — under et Sneskred, der pludselig gjorde mine Heste bange...

— Saa rolig blev jeg, mens den Tanke foer gennem mit Hoved:

— „Hvor meget véd Barchan? Han véd, at Waldheim er død — — men véd han mer? h v a d véd han?"

— Og jeg sagde til mig selv:

— „Du maa værge dig mod Barchan. Du maa være paa din Post mod Barchan."

— Men højt sagde jeg (og min Stemme lød saa koldt, som om jeg talte til en Anklaget — aa, netop, som om jeg anklagede ham):

— „Men hvorledes er han død?"

— Barchan svarede:

— „Han er død nu. Han er død."

— „Men hvad v é d De om hans Død?" sagde jeg og talte ligesom før.

— „Jeg har jo set det. Jeg saa' det — og pludselig førte Barchan begge sine Hænder op om sit Baghoved — Iwan Iwanowitz, det er det forfærdeligste jeg har set...

— Paa en Gang stod Feodor Alexejewitz Barchan op og stirrende ud i Luften sagde han:

— „Og hvem kan forklare det? Hvem forklarer det... Iwan Iwanowitz... det er det forfærdeligste, jeg har set..."

— „Ja, ja (og han begyndte at gaa op og ned i Værelset), jeg skal fortælle det. Lad mig fortælle det i Sammenhæng."

— Han stansede helt henne i Krogen... aa, jeg kunde male ham, ham og hver af hans Bevægelser.... mens jeg tænkte: „Ja, lad ham nu fortælle, lad Feodor Alexejewitz fortælle, hvad han véd, og forraad dig ikke."

Paa en Gang stod Feodor Alexejewitz Barchan op og stirrende ud i Luften sagde han: „Ja, ja, jeg skal fortælle det . . . .“

— „Ja,“ sagde jeg højt: „Fortæl i Sammenhæng.“

— Barchan blev staaende i Krogen. Han lignede et Maleri af Rjepin, mens han stod der og talte:

— „Det var iaftes, da jeg havde spist. Jeg véd ikke, hvorfor det pludselig faldt mig ind, at jeg vilde gaa op til Marian Michailowitz. Men jeg havde ikke set ham i fire Dage... ja, det er rigtigt, det er netop fire Dage, siden vi spiste sammen hos Bartows. Han var ikke hjemme, og han kom ikke. Jeg satte mig til at læse. Det var „Ssewerny Wjestnik“. Den laa paa Bordet. Den var lige kommen og uopskaaren. Det var en Essay af Wolynsky, jeg læste: Om Skønhed:

— „Ja,“ sagde jeg og afbrød ham og løj (og i samme Nu sagde jeg til mig selv: „Hvor du er klog — men vær ogsaa paa din Post, for nu gælder det“): „Jeg har læst den.“

— Men Barchan hørte det ikke. Han stod bestandig d e r i Krogen og talte som til Rummet:

— „Tilsidst blev jeg træt og lagde mig paa Divanen — paa Divanen i Sovekamret — — der staar en Divan lige ved Vinduet... man ligger med Ansigtet lige mod Døren. Lampen, en stor Lampe havde jeg stillet paa Toilettebordet. Tilsidst faldt jeg i Søvn.“

— Barchan taug. I Krogen, hvor han stod, var hans Ansigt graat som en Sten ... ja, netop saadan har Rjepin malet „Iwan den Forfærdelige“, mens han stirrende sér ind i sin halvkvalte Søns Ansigt:

— „Og saa?“ spurgte jeg.

— Feodor Alexejewitz søgte om sit Lommetørklæde og aftørrede sine lange og tynde Fingre, før han svarede:

— „Da jeg vaagnede — og jeg troede ikke, jeg var vaagen... Iwan Iwanowitz... Dante har ikke set noget Ansigt som det j e g saa’ — som Waldheim d e r stod — lige foran mig, ved Fodenden af Divanen, hvid, fortrukken — med nedadvrænget Mund....

— Jeg vilde raabe og fik det ikke gjort og sagde til mig selv: „Du drømmer“ og saa’ dog Waldheim — at det v a r ham — var Waldheim og Fraade løb ud over hans krængede Mund...

— Og uden at kunne røre mig, uden at kunne løfte en Haand, sagde jeg til mig selv:

— „Marian Michailowitz er blevet gal... Hvis du er vaagen, er Marian Michailowitz blevet gal.“

— Da han pludselig — og jeg skreg ikke

— griber om Lampen og løfter den og vil slynge den imod mig og falder..."

— Paa én Gang talte Barchan roligere:

— „Han faldt, Iwan Iwanowitz, med Lampen i sin Haand — der knustes — forover, næsegrus, næsegrus, med sit Ansigt mod Gulvet, lige, plat mod Gulvet — Ansigtet, Ansigtet nedad — saadan (og i en frygtelig Trang til at efterligne gjorde Feodor Alexejewitz en Bevægelse, som vilde han selv lade sig falde) — mens jeg sprang op og vilde ringe om Hjælp og gjorde det ikke (Naa, naa, sagde jeg til mig selv, vær bare rolig, han lider altsaa af Ligfald) og jeg vilde løfte ham op og kunde det ikke ... da han selv drejer sit Hoved, og jeg saa' hans Ansigt ... Iwan Iwanowitz, det venstre Øje var lukket og Laaget faldet til — kun det højre saa', stirrede blodunderløbet op imod mig — det ene Øje ....

— Jeg holdt det ikke ud. Jeg maatte have ham løftet op...

— Da han pludselig — da han paa en Gang selv sprang op og ind paa mig og kæmpede med mig, liggende ovenpaa mig, kæmpede han med mig som en Besat, som en Vild — kæmpede, som man vilde kæmpe med et Spøgelse....

— Han laa ovenpaa mig — ovenpaa mig ...lige ud for Dagligstuedøren laa vi ... Fingrene havde han op om min Hals som vilde han kvæle mig eller, nej, nej, ikke mig, men et Spøgelse — ti hans ene Øje det blodsprængte Øje saa' et Spøgelse...

— Og paa en Gang sagde jeg til mig selv:

— „Det er d i g, der forfærder ham"... Men, hvordan var det muligt, Iwan Iwanowitz, at jeg, jeg kunde forfærde Marian Michajlowitz saadan? Jeg, hans bedste Ven — vi var Barndomsvenner, vi har kendt hinanden seks og tyve Aar — jo, seks og tyve Aar — — til nu.

Barchan var gaaet hen imod mig.

— Hvorledes er det muligt? Hvordan har det kunnet blive muligt? sagde han og stirrede mig ind i Ansigtet.

— Kære Feodor Alexejewitz, sagde jeg og tog ikke mine Øjne bort (men fra min Nakke strømmede Sveden kold ned over min Skjortelinning): det er jo et Spil af Deres Nerver.... Waldheim er død af et Krampeanfald.

— Ja, af et Krampeanfald, f o r d i h a n s a a m i g — ved Synet af mig, sagde Barchan og blev ved at se mig ind i Ansigtet, til han paa en Gang begyndte at gaa op og ned paany, feberagtigt:

— Jeg v e d det, det var mig, der forfærdede ham. Da jeg havde slidt mig løs og løftet ham op — hans Krop var blevet stiv, helt stiv, saa stiv som han allerede var død — og lagt hans Legeme hen paa Sengen, saa' jeg det i det ene Øje, aabne, forfærdelige, halvbrustne Øje, der fulgte mig: At det var mig, der forfærdede ham ...

— Men, hvorfor, hvorfor, Iwan Iwanowitz, hvorfor?"

— Barchan vendte igen sit Ansigt imod mig.

— „Talte han?" sagde jeg (og i samme Nu tænkte jeg ved mig selv: Saa tydeligt taler et Genfærd.)

— „Nej", sagde Barchan og standsede midt paa Gulvet: „hans Tunge var lam ... Aa, Iwan Iwanowitz (og Barchan slog Hænderne for sit Ansigt) gid han h a v d e talt"...

— Jeg kunde have lét, ja, jeg følte en urimelig, en uimodstaaelig Trang til at lé — ad Barchan, ad Waldheim, ja, ad den Døde selv — — — véd jeg, om jeg vilde lé af Befrielse eller Fortvivlelse ....

— „Han laa kun", blev Barchan ved, „med Øjet fæstet paa mig — — med det ene Øje spigret paa mig, mens jeg sad ved hans Seng.

— Jeg vilde gaa og gjorde det ikke. Jeg sagde til mig selv: „Det er dig, der slaar ham ihjel", og jeg gik ikke"....

— Barchan vendte sig igen, og hans Stemme lød saa træt, som havde han gennemvandret et helt Liv:

— „Ivan Iwanowitz, sagde han, hvordan kan man dog blive en Morder mod sin Vilje?"

— Og i samme Aandedrag lagde han til:

— „Han døde Kl. fem".

— Der blev tyst.

— Jeg sagde kun til mig selv — i n t e t andet og tænkte ikke andet —: „Barchan véd intet. Ingen véd det. Du er frelst."

— Og til Barchan sagde jeg meget roligt:

— „De skal drikke noget Thé, Barchan. Det linder altid en Smule."

— Og jeg gik ind i mit Sovekammer og hentede Thebakken og skænkede.

— Medens Feodor Alexejewitz drak, sagde han:

— „Vi maa underrette hans Forældre.“

— Da maa pludselig mit Ansigt have fortrukket sig („hans Forældre“) — ti Barchan sagde og saa' paa mig:

— „Ja, er det ikke forfærdeligt?“

-- Jeg svarede:

— „Marian Michajlowitz er død af et Slagtilfælde, det er naturligvis meget sørgeligt.“ Barchan gentog i samme Tone:

— „Vi maa underrette hans Forældre“ — og han gik hen mod Skrivebordet:

— „Nej, sagde han og hans Arme faldt ned: Iwan Iwanowitz, vil De?

— Og jeg skrev Telegrammet — jeg har aldrig skrevet saa tydeligt hele mit Liv. — —

— — —

Iwan Iwanowitz taug. Han sad længe uden at flytte de fremstrakte Hænder.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige ham. I Haven var der ganske tyst. Tujaernes Skygger var blevet mørkere og de to Popler stod foran os i Natten, ubevægelige og lige, som to Sværd — mens Bilernes Horn langt borte lød som natskræmte Dyrs ængstede Skrig.

Iwan Iwanowitz talte igen men med en anden Stemme:

— „Jeg rejste bort fra Rusland,“ sagde han og saa' mod Mørket:

— „Her er jeg nu og — vender aldrig hjem.“

Jeg stod op og tog Russeren om hans Skulder:

— „Kom Iwan Iwanowitz.

— „Kom, lad os gaa ind og lad os tænde Lys.“

INVASION

AF

VILHÄLM NORDIN

ILLUSTRERET AF GUNNAR WIDHOLM

Tre unge Svenskere i et Tog mellem Sevilla og Bobadilla en ubarmhjertig skyfri Dag i Juni.

Vi havde gennemgaaet Stadierne kogt Tomat, stegt Æble og var kommet et godt Stykke ind i den ristede Mandels, da en af os tog sig sammen og tiltalte den kraftige Britte, som sad der i Sofahjørnet saa rolig som i sit Rygeværelse og læste i en Bog.

Han, Britten, havde Hage og Kæver som en Guldgraver og yppige Haartjavser, lidt graasprængte, i Øren og Næse, men var en mild Mand.

Han, Britten, havde Hage og Kæver som en Guldgraver og yppige Haartjavser, lidt graasprængte, i Øren og Næse, men var en mild Mand. Idet han aabnede et Par barneblaa Øjne, gav han et venligt, blidt Svar og flyttede sig nærmere.

Samtalen kom til at dreje sig om Rejser. Men ret snart blev det snarere som et Foredrag. Den venlige Mand førte den nemlig ind paa Kinas, Indiens og Æquatorialafrikas Turistforhold. Det var ikke os imod; vi lyttede glade til og indflettede saa mange interesserede yes og really, som vi anstændigvis kunde.

Men Bobadilla er kun en Jernvejsknude. Ved Ankomsten spurgte Britten om vor Rejses Maal.

— Granada, nærmere bestemt Alhambra.

— Hotel Washington Irving altsaa?

Vi havde tænkt det.

Han lo diskret:

— Saa faar De Fornøjelsen af at træffe sammen med et udvalgt Selskab af Amerikanere. Jeg saa og hørte dem i Katedralen i Sevilla. Jeg ønsker lykkelig Rejse. Jeg gaar til Malaga.

— Til Malaga, meget kedeligt — — — Men vi gør maaske hinanden Selskab ved Bordet?

— Nej, jeg sparer min Appetit til Middagen.

Vi takkede for Underholdningen, trykkede hans Haand og plukkede vor Haandbagage ud.

— Men Washington Irving er et godt Hotel! tilføjede han, nikkede og smilede som før.

Tak — — —

Vi tænkte nu mest paa, at vi kun havde tyve Minutter til Lunchen og styrtede til Restauranten.

Bobadillas Jernbanerestaurant . . . Jeg mindes, vi i Varmen ulejligede os med at bemærke, at vi skulde skynde os.

Ved hver Kuvert stod en Stabel paa syv eller otte Stykker kvarttomme tykke Tallerkener: Vi naaede knapt at sætte os, inden det første Lag dunkede i Bordet; næppe havde vi summet os, saa dampede Suppen under vore Næser; et Par Skefulde, og Suppen var borte, det andet Tallerkenlag nede — og saa videre. I Løbet af ti Minutter var vi færdige med de sex eller syv Anretninger og begyndte at forstaa, hvorfor vor lune Ven havde sparet sin Appetit.

Men da den sidste Tallerken tumlede ned for at fyldes med Frugt efter Behag, opdagede vi den lange med Prissedler forsynede Flaskerække midt paa Bordet og udpegede en Helflaske Sherry i den Hensigt paa nordisk Vis at sørge for Bobadillas Velgaaende.

Og da Granadatoget raabtes ud, var Flasken tom.

Og . . . Ja, da vi kom ud af den forholdsvis svale Spisesal, formelig flammede Luften. Vi søgte hurtigst muligt op i en tom Kupé. Den var som glødet nu i Middagsheden. Lade som om der faldt Regn? Vi forsøgte. Forgæves. Forøvrigt vilde uden Tvivl den mest nervestærke være gaaet til Grunde i dette Inferno — hvis han havde drukket saa og saa mange Glas. Vi skulde have nøjedes med en Skaal for Bobadilla. Vi rullede fremad, halvdøde, gennem det overhedede og ensformigt karrige Landskab. De melhvide Veje med sine vansmægtende tynde Hække af Aloë og magre indiske Figentræer sendte Støv, som endog trængte ind gennem selve Vinduesglasset. Den uforanderlig træløse, langtbugtende Horisont pinte Øjet, og de ensformige Felter af smaa graagrønne Oliventræer, plantede i lige Rader, inspirerede mindre end et svensk Kaalland.

Ved Stationerne steg vi ud for at faa bekræftet, at vi havde Benene i Behold. Det var ellers som at gaa paa en rødglødende Jernplade. Søgte vi et Par Minutters Ly under en enlig Platan, lo der en sort Sennora bag Persiennernes Tremmer. Og i de smaa Boder eller hos skrigende Falbydersker tilhandlede vi os baade Vin og Vand, det var umuligt at modstaa, skønt vi vidste, at Timerne skulde undgælde for, hvad Minutterne forbrød.

Til Slut gad vi ikke røre os, ophørte at se paa Uhret og lod Pladserne varme alt, hvad de vilde: det gik jo alligevel ind i Sahara . . . .

Saa, ved et lille Stoppested, bankede og skrabede de tiggende Børn ualmindelig vedholdende og samtidig ualmindelig beskedent paa den af Gardiner tildækkede Solskinsrude. Ualmindelig vedholdende og ualmindelig beskedent . . . Man kunde jo se en Gang.

Det var en eneste lille Pige. Hun var smudsig, ukæmmet, men køn. Hun fik en Kobberskilling, førte den med begge Hænder mod Læberne og hoppede afsted. I samme nu den barmhjertiges Røst:

— Sierra Nevada!

— Aa Dalene!

Tre Hoveder tørnede sammen med et Skrald i den trange Vinduesaabning.

— Ja virkelig . . .

Saa langt vi kunde hængte vi os ud den ene over den anden for at nyde Synet fremme foran os, Nevadabjærgets vældige Rygge, hvide af Sne . . .

Sandelig, Solen brændte endnu som spansk Pebber og tvang os hurtigt til at trække Hovederne under Tag, men nu var der ikke længer nogen Fare for Nordboerne: Sne, Sne . . .

Vi dampede ind paa den store Slette, vi fik Granada i Sigte, vi burde have interesseret os for det berygtede Sted allerede paa Afstand, men Bjærget, det hvide Bjærg . . . Vore Øjne holdt til paa dets Vidder, til vi var fremme — og endnu en Gang sattes paa rød Plade.

Thi ogsaa her var trods Sierraens Nærhed Temperaturen mer end tilstrækkelig. Alle Byens Vinduer var ogsaa dækkede og Gaderne næsten tomme.

Men Støvet var ude, og fire friske Mulæsler for en Hotelomnibus kan sætte Liv i Støv, naar de har gode Drivere.

Tre cigaretrøgende, halvt om halvt livréklædte Ungersvende hujede omkap fra Bukken, og Færden gik gennem trange Passager, over knudrede Bakker.

Vi svajede som drukne paa Sæderne, nøs, fnøs og svedte. Og det svingede. Men paa

een Gang var det som at blive hensat til et Sagaland.

Vi blev pludselig slugte af Gabet i en Mur og var i næste Øjeblik inde i en Park, en Park saa frodig som en Urskov, saa skumringsdunkel og sval som en Grotte.

Selv Opkørslen, der havde en Storstadsavenus Bredde, var fuldstændig overskygget.

Og i dette Paradis skulde vi indkvartere os for nogle Dage: der, ved Mundingen af en gammel Allé, skimtedes mellem Træerne de to store Bygninger, der bar Digternavnet.

Mulforspandet spurtede og svingede op foran Bygningen til venstre, der befandtes at ligge Ryg mod Ryg med Alhambraplateauets Ydermur. Og vi omringedes af en hel Stab af Betjening og fandt snart henne i en lang Korridor et lille Dobbeltværelse med Udsigt til Alléen.

Inden kort Tid havde vi taget Karbad og lagt os mellem Lagnerne; og Livet var reddet.

Men lang blev Hvilen ikke, thi det nærmede sig Gongongtid. Da vi stod op, var vi imidlertid sunde som Tumlere og klædte os med glad Omhu paa til Middagen, der jo blandt andet skulde byde paa Omgang med Millionærer . . . .

Thi nu huskede vi dem. Og naturligvis maatte Amerikanere, der tourede i Europa, være Millionærer, saadan rigtige Millionærer . . . Den ligefremme Britte havde nok ikke anvendt Epitetet „udvalgt" for ingenting. Vi vendede os en hel Del, satte Slipsene tilrette og gik ned.

I Spisesalen fandtes intet andet til Salgs end Fotografier, Prospektkort og Stabler af Irvings Bøger. Man serverede i det fri. Denne Vej, om det behagede os. Det mørknedes. Vi blev ført forbi et Par blinde Musikanter, som sad i Skyggen under et Orangetræ og stemte, den ene sin Gitar, den anden en Mandolin. Kom saa lige ud i en høj, luftig, af levende blaagrønt Løvværk dannet Tunnel, oplyst af en Række i en Cypresguirlande indstukne elektriske Lamper; og under Guirlanden, langt som en Keglebane det glimrende, skinnende, skødesløst blomstersmykkede Bord. Saadanne Lokaliteter havde vi ikke tænkt os; og fra Strengeinstrumenterne skælvede nu Romancen . . . Her kunde vi være i Fred. Vi gik frem og tog Plads, hvor der var tommest.

Og vi fik være i Fred. Ganske vist konverseredes der flittigt og paa forskellige Sprog, endogsaa engelsk, men ikke en eneste Gang under hele den herlige Middag steg Støjen over det behageliges Grænse. Kunde Brittens udvalgte Amerikanere befinde sig blandt disse ideelle Hotelgæster? Vi gættede paa, at de endnu ikke var ankommet. Det var rigtigt gættet.

Men den følgende Dag kom de.

Vi havde tilbragt baade For- og Eftermiddagen oppe paa Højden, gjort Orienteringsrunden, taget Proportionerne, flygtig besøgt Murtaarn og Hvælving, Terrasser og Plantninger, en første Gang vandret gennem det lille ved sit ydre som bekendt lidet fængslende, men ved sit indre desto mærkeligere mauriske Slot, genfundet Bjærget, set Granada i Fugleperspektiv, drømt en Smule og kom med Granatblomster i Knaphullerne og intet anende ned til Hotellet netop i Middagstiden.

— Tusan, hvor her lugter af Regnfrakke . . .

— Føj, føj, ja det gør her, føj . . .

— Allah, Amerikanerne! . . .

Vi svippede op ad Trappen. Korridoren fyldt med Kufferter. De var kommet og boede iblandt os. Vi gav os ikke Tid til at skifte Tøj, thi min Sandten om vi ikke længtes efter dem. Paa nogle Minutter var vi færdige og nede igen.

Bare vi ikke havde gjort os for store Illusioner . . . Vi var kommet først, og alt var sig selv saa ligt i Tunellen, maaske blot tystere end igaar, Drysset af det faldende Løv hørtes. Vi spejdede lidt melankolske hen mod Indgangen. Maaske bedst at slaa af . . .

Klingeling! Spillemændene stemte i, ikke en Romance nu, men en hvirvlende Marsch, formodentlig af Sousa, utvivlsomt paa Anmodning af en bevidst eller ubevidst ond, men i hvert Fald smart Hotelvært.

Og de drog ind: hobbel — dobbel — bobbel — well — yes — by God! . . . Marschen

Hun blev straks Midtpunktet i Konversationen, der snart udartede til virkelig Larm.

druknede. De var af alle Kulører og Størrelser og gik, som om de ejede alt, hvad de traadte og saa paa, og de begloede alt og vilde vel helst have traadt paa alt ogsaa. De styrede imod og omringede os: hobbel — dobbel — bobbel ... Elleve var de. Vi talte dem koldblodigt — men elleve Mænd uden Damer . . . Ingen Damer? Jo, der kom, stille og bleg og tynd som en Ranke en sytten- eller attenaars rødblond Pige ved Siden af en violet, brillianteret Mama. Ikke fler? .... En af Selskabet, Mr. Turvy kaldtes han, han var den mindste, men havde Opstoppernæse, tog Gulduhret frem og syntes at vente fler. Hurtigt blev Kapslen slaaet i igen, og Mr. Turvy klemte i samme Øjeblik det ene Øje til, men spærrede det andet op. Og straalende, straalende var hun! Den skjulte Silke knitrede dristigt, den langlægede Overkjole flød flagrende om Anklerne, sluttede til om Hofterne, skar ind omkring den smækreste Midje under den prægtigste Buste, og de blottede Underarme var af Elfenben ligesom Halsen, men Munden var af krusede Rosenblade, Øjnene en glad Sejrherreindes, og de hvide Striber i det velopsatte, dunkelt skinnende Haar øgede kun Effekten. Hun var nok over tredive men lyste som en Ungmø. Bag hende kom Manden, en imponerende Fyrretyveaarig, noget slap i den kedelige Smoking; han smilede behersket. De satte sig lige overfor os, hvor der var Pladser tilovers. Vi spejdede ikke længer.

Der viste sig ikke flere Aabenbarelser; men Mrs. Orris slog til for et Dusin. Hun blev straks Midtpunktet i Konversationen, der snart udartede til virkelig Larm. De elleve kappedes aabenlyst om hendes Bevaagenhed, og hun passede dem alle sammen og opmuntrede. Mest arbejdsom var lille Turvy, og han blev ikke ubelønnet, hidsedes op, næsten urovækkende. Men Ægtemanden smilede blot, mirakuløst fattet, og bød fra Tid til anden afmaalt chevaleresk sin Frue Lækkerier. Den violette Dame delte sin Opmærksomhed mellem Maden og Datteren, der efter alle Tegn var brystsyg og for det meste stirrede ind i det grønne, naar ikke hendes brændende Blik tørstigt beundrende hang ved den alt besejrende Mrs. Orris. Og vi, vi sad mellem Mr. Turvy og den skrækkelige, af knudet Tovværk sammentvundne og sprukkent talende Mr. Coffin, hvilke Herrer trods alt ikke glemte at vederkvæge sig; uophørligt stak de i vore Hænder Assietter og Karaffer til Overbringelse.

Ved Frugten raabte Mr. Turvy:

— Mrs. Orris, se her, nu skal jeg lære Dem at skrælle en Orange.

— Jeg er Dem meget forbunden, Mr. Turvy!

Og Mr. Turvy satte Neglene i Frugtens Nordpol og begyndte at flække Skallen af i Spiral — se! — rundt, rundt — se! — hans Mine var en Triumfators, for dette var et helt glimrende Paahit — se! og saa var det færdigt.

— Giv nu mig den! Det havde De ikke ventet, Mr. Turvy, hahaha!

Mr. Turvy, der nok var lidt beskænket, rejste sig med Haanden paa Hjærtet og overrakte Frugten, mens alt Folket jublede, undtagen Mr. Orris, som blot bed sig i Læben for derpaa med genvunden Fatning og et Smil som en Stjernetyder at fylde sit og sin Hustrus Vinglas.

Efter Middagen blev der drukket Kaffe og røget under de knudrede Allétræer.

Coffin, Turvy og to andre Mænd gjorde Parret Orris Selskab. De øvrige havde klemt sig sammen om et lille Bord et Stykke oppe paa Skraaningen og spøgede med og stiklede til en gammel Komediant af en Zigøjnerhøvding, der var udstyret i en Masse sirlige Klude, havde indsvøbte Ben, Alpestav i Haanden og levede af at sælge sit Kontrafej. Den rødblonde Pige med Mor var forsvundne. Vi sad mellem Orrisbordet og tre sjældent grimme og mangehagede Franskmandinder, der lavmælt talte om deres Ungdom og betragtede deres af blinkende Ringe stive Fingre. Vi observerede, at Mr. Orris var i høj Grad artig mod Mr. Turvy, der muntrede sig lydeligt og flirtede vildt. Men det begyndte at blive svalt. Mr. Coffin stak ind efter sin Regnfrakke. Oh — — „My love“ maatte heller ikke forkøle sig. Mr. Orris gik op for at hente Kaaben. Han var mærkelig længe borte. Imidlertid havde lille Turvy rykket sig nærmere til den fortryllende, der morede sig uden Maade. De sad næsten Hoved mod Hoved og gestikulerede og pludrede og lo som paa Karneval, da Mr. Orris kom igen og hængte Kaaben om Fruens Skuldre.

— Tak, min Ven!

— Allerede her igen ... Aa, men det er Synd saadan at skjule ...

Mr. Turvy strakte Armene ud og plirede med det ene Øje.

Ja, Synd, stemte Coffin i.

Mr. Orris bød de fire Herrer Cigarer som Erstaning, og han klappede Turvy paa Armen:

— En god Cigar, forsikrer jeg.

Hvorpaa han lænede sig tilbage i Stolen. Skjortebrystet skinnede blegt som et ubeskrevet Blad, men hans Øjne tindrede; pludselig kaldte han med kraftig Stemme paa de andre „Drenge“: de skulde træffe Overenskomst angaaende den romantiske Dag imorgen.

De kaldede indfandt sig straks med Bord og det hele; Raadslagningen begyndte. Vi forstod, at Fæstningen skulde „gøres“ først og fremmest; havde dermed faaet nok af Amerikanere for den Aften; vi gjorde en Spadseretur i den mørke Park; vendte tilbage med Nattergalesang i Øret, fandt det stille omkring Hotellet og gik op og lagde os.

Men en af os drømte om Natten, at Mr. Turvy stak Hovedet gennem Nøglehullet:

— Are you there, sweet Mrs. Orris?

— I am sorry, no, Sir.

Og en ny Dag var brudt frem.

De uforglemmelige havde nu udstyret sig i uldne Fancy-Sportsdragter — alle Herrerne undtagen Mr. Orris, der kom i let Promenadekostume — og nogle desuden med Plaids, som om det gjaldt at bestige Sierraen. Mrs. Orris langlæget som igaar, men i crêmegul Kniplingshat og flagrende tyndt, mælkehvidt Liv, der et Stykke nedenfor Halsen sluttede i en straasmal, mat Sølvrand, der havde den maaske beregnede Virkning, at hun syntes ufuldstændig paaklædt. Den violette Dame i store Liljer. Datteren i blødt graarødt med Bukkelsmykke.

Coffin spredte sin Regnfrakke over et Laurbærtræ. Turvy trak en Stund i sine syvfarvede Strømper. Bagefter styrtede de Frokosten i sig. Og bagefter gik det afsted.

Nu op til Romantiken altsaa.

Vi var med; men deres Landsmand Irving skulde blot have været med, om ikke for andet saa for at lægge Mærke til lille Turvy, som var saa oprømt i sit nye Sportskostume, at han ønskede god Morgen til to storøjede katolske Søstre, der gled ud af Retfærdighedens Port.

— Shocking! sagde Mrs. Orris, men hun smilede huldt.

Mr. Orris gik i Têten og sysselsatte sig med de herreløse Damer. I øvrigt holdt man ganske godt sammen; og vi besluttede paa uanstødelig Afstand at følge, se, høre og lære.

Det første, der faldt Herskabet i Øjnene,

var Karl V's halvfærdige, uforskammede Murkolos. Fine! fra nogle Munde, mens andre beklagede Ufuldførtheden, og den syge Jomfru strøg en Myrtehæk med Haanden, og Turvy sagde en Morsomhed.

— Er det de Sortes Slot? spurgte Coffin.

— Hvorledes har Du studeret Din Irving?

Man retledede ham, og da de øvrige paany startede, stjal han sig frem og brød en Stenflise ud af Muren; af den Slags var Coffin.

Imidlertid var det idag som Følge af Vindstille allerede meget varmt heroppe, naturligvis ikke som paa Rejsen, men mer end nok, og Plateauet er fattigt paa Skyggesteder.

Efter nogen Dasen i Gangene og ved Brystværnene gik man løs paa Slottet under diverse Udraab.

— Ser jo ud som en Samling sammenklinede Kafferhytter! Ingen Højde; det her er ikke noget Slot! Men det er nok meget gammelt . . .

Mr. Coffin afsted for at pille i Muren.

Først inde i Svalingen under Arkaderne kom der den rette Fart i Selskabet, og vi behøvede ikke længer at holde Afstand.

En Opsynsmand lettede paa Huen og begyndte sit Galimatias. Den marmorhvide Cisternes Gaard med Fiskedammen „gjordes" hastigt. Løvegaarden! En Buegang, og man var der.

— Gud fri os, hvilke Elefanttænder!

— Jeg ser kun fine, hvide Kvindelemmer, sagde Turvy ikke saa ueffent og sendte Mrs. Orris et Blik, der indbragte et lille Fyrværkeri og et fortryllende Ørenip.

Man spredte sig larmende mellem de smækre Marmorkolonner, greb om dem, strøg paa dem, bankede, skrabede paa dem; man bemærkede, og ej aldeles uden Føje, at de tolv verdensberømte Løver, der paa Ryggen bar den lille Springvandskumme, mest af alt lignede svullent udstoppede Hunde; man bevægede sig i de fire bekendte Kuppelsale, der aabner sig til Gaarden gennem Arkader, beskuede og befingrede den metalglinsende Mosaik, Rigdommen af disse i ophøjet Arbejde minutiøst udførte Inskriptioner og Forsiringer, som Irving sammenlignede med „krystalliske Dannelser efter en Morgenfrost"; og man blev mæt, maatte videre, man havde jo nu set alt her.

Coffin skred smaafløjtende ud fra De to Søstres Sal, hvor han længe havde opholdt sig; han var sandsynligvis blevet fortryllet af de kufiske Inskriptioner og havde forsynet sig med Prøver af Alfabetet. Men hvad var der at gøre! . . .

Den rødblonde Pige gik sidst. Hun havde siddet hele Tiden paa Marmorgulvet i et Skyggehjørne, halvblundende og med Kinden lænet mod en armslank Kolonne. Kan hænde hun tog mere med sig fra Løvegaarden end Coffin og de andre tilsammen.

Videre, videre paa samme Maner.

Lig et mangehovedet, rovsøgende Vidunder drog Toget gennem de stille Gange og Hvælvinger, de forladte Solgaarde og Pragtsale, de tomme, underjordiske Fængselshuler, de dunkle, sørgende Baderum, hvor Marmorkarrene forvitrede og Hvilenischerne forgæves ventede Lindaraxa og hendes Tærner.

Lindaraxa ... I Slottets Hjerte ligger hendes lille Have, en lille Firkant dybt nede, med Legetøjsgange og Lilleputplantninger. Kunde man ikke komme derned? Nej, Mr. Turvy, Vejen derned er spærret.

— Jeg tror, jeg elsker hende, sagde Mr. Turvy.

— Virkelig! sagde Mrs. Orris. — Men se, mit Skobaand er gaaet op . . .

Turvy paa Knæ for at knytte . . .

— Lindaraxa . . .

Begge lo, og Mr. Orris, der i det samme skød forbi med den violette Dame, nikkede smilende.

— Lucky dog! sagde Coffin.

Resten syntes at have begyndt at resignere overfor deres Uformaaenhed i at kappes med lille Turvy, der lige saa trofast opvartede Mrs. Orris som Mr. Orris den violette, der paa sin Side ved denne Tid totalt syntes at have glemt sin Datter.

Da man forlod den sidste Opsynsmand, henviste denne med Tak for blanke Skillinger til en Haveterrasse, fra hvilken der var en storartet Udsigt over Vega.

Den foregaaende Dag havde vi opholdt os der i det mindste en Time blandt Rabatterne og de blomstrende Oranger langs

den høje af Slyngroser overdækkede Mur, men vendte gerne tilbage.

Nu laa Sletten i hele sin Udstrækning som under et Flor af Guldstøv, og Terrassens Blomsterdampe mindede paa en Maade om Feber. Visitten blev ikke lang. Turvy naaede dog at plukke en glødende Rose: maatte han fæste den i Mrs. Orris Haar? Hvorfor ikke! Mr. Orris snurrede lidt tvært paa Hælen og pegede nedover:

— Santa Fé.

— Really! sagde den violette.

Derpaa gik de. Vi ligeledes, skønt en anden Vej. Det var ogsaa blevet Lunchtid.

* * *

En Eftermiddag i Stilhed og Fred.

Umiddelbart efter Lunchen tog Amerikanerne ned til Granada og til den Tur havde vi endnu ikke faaet Lyst.

Stilhed og Fred.

Uden Aftale gik vi opad den gamle Allé. Ved den øvre Udmunding legede en Skare Børn i Skyggen. Nogle yngre Kvinder med røde Roser i det sorte Haar sad i en Have og syede. Den lange Zigøjnerhøvding, der boede her i en Stenhytte, stolprede imod os med sine Kontrafejer. Vi løftede Hænder; og Vejen svingede opad.

Stilhed og stor Natur.

Vi kom højere op. Dybt nede en trang Dal, en eneste Masse af det mørkeste, frodigste Løv. Højt til venstre, og fremad i det fjærne, afvekslende nøgne og pinjebevoksede Bjergstrækninger i alvorlige Konturer mod det pletfri blaa. Skraat til højre Nevadakolossen, nu tilsyneladende kun nogle Stenkast borte, vældigere end vi forud havde anet, næsten helt dækket af Sne og Is. Omkring os svævede Duft af Roser. Vi vandrede uden Hensigt; kun det at være til var her godt nok.

Omsider mødte vi en laset Mand med en Mule. Han kunde maaske give nogle Oplysninger. Vi standsede ham.

Det var ikke let at forstaa det daarlige Sprog, i Særdeleshed fordi vi var klejne i Spansken, men han var interesseret og en Mester i Tegnsproget. I det Pas dér skete d e t, nedenfor denne Bjærgvæg, øverst paa denne Højde, inde blandt disse vilde Klipper d e t. Og det vedrørte Maurerne, Maurerne de gamle. Dette sælsomme Folk levede altsaa endnu her, endog i den ringeste Mulæseldrivers Fantasi. Dette begavede Skønhedsfolk — — —

Vi strejfede videre.

Uden Maal, men vi drog frem, hvad vi vidste om det gaadefulde Folk med den mørke Lød og de lyse Sjæle — — —

Uden Maal, indtil den nøgne Høj, fra hvilken Boabdil i Sorg betragtede Granada, dysfert skarpt tegnende sig mod Himlen, og det hvide Generalife, Sommerslottet under Bjærget, sank i Dunkelhed.

Da maatte vi tilbage uden Fortrydelse.

* * *

Hele Eftermiddagen var gaaet, uden at vi havde tænkt et Gran paa Amerikanerne. Hvordan havde de nu haft det? Vi var atter i Hotelalléen. Hvor langt var det gaaet frem med lille Turvys Amour, mens vi havde vandret som uforetagsomme Tværdrivere? Mon Coffin var faldet over noget sjældent, en eller anden lille Mosaikplade, en Stump Hesteskobue, maaske en Vindfløj? Vi blev paany grebne af Længsel efter dem.

Lige udenfor Hovedindgangen sad som sædvanlig en Klynge af den mandlige Betjening. Sad de dog ikke lidt tættere end vanligt.

Med et anlagde de uskyldige Miner. En eller anden lille Sladderhistorie ... Uden at give videre Agt hastede vi op til Sæbe, Vand og støvfri Klæder, og snart sad vi endnu en Gang i god Tid og spejdede forventningsfuldt i den grønne Sal. — Men hvad var det?...

To og tre og fire troppede Gæsterne ind, Idealgæsterne, under hemmeligt Ordskifte, Damerne snakkende og nikkende, Herrerne drejende og bidende i Mustacher. Fnis og smaa tørre Latterudbrud — værst af alt: Øjekast til vor Bordende — — —

— Hvad Pokker er det? Er der nogen Fejl ved min Flip? Nej; ved min? Er jeg ikke ren i Ansigtet? Jo; er jeg? — — —

Paa Klokkeslaget begyndte Musikken, en Dans, og vi blev bragt ud af Vildfarelsen. Man saa ned i Tallerknerne eller op i Løvet. Det gjaldt Amerikanerne. Nu ringede

det ud fra Salen. Var de blevet omvendte blandt Relikvierne inde i Staden?

Ordene, der faldt, kunde tælles; Sordine baade over Tale og Bevægelser. De var forvandlede. Lange Coffin snød tyst og tankefuldt sin Næse. Sweet Mrs. Orris knitrede stille ved sin Mands Side. Han fattet og rank, men han smilede ikke. Mr. Turvy? Han savnedes.

De satte sig og blev serverede. Appetitten syntes at være god. men de talte knapt om andet end Vejret. Og Middagen skred fremad, men Mr. Turvy kom ikke. Vi observerede, at Mrs. Orris' skønne Øjne var en Smule misklædende røde i Indfatningen, og at hun kun flirtede med Manden, samt at denne ganske vist var upaaklagelig artig, men stadig nægtede at smile. Ret klart: der havde været et Optrin. Men hvorledes? Ikke en Antydning ved Bordet. Ej heller et Ord om Granada. Idel Flauhed, Stilhed, Kedsomhed.

Vi havde slet ingen Glæde af Amerikanerne denne Middag.

Og nogen anden Middag i deres Selskab blev der ikke noget af.

Vi gjorde en Spaseretur i Parken om Aftenen. Ved Tilbagekomsten fik vi et Telegram, der kaldte os ned til Havet med næste Dags Tog, hvis vi ikke vilde blive en hel Uge til, hvad Rejseplanen ikke tillod. Følgelig bare bestille Vogn og Regning samt Ekstrafrokost at servere snarest muligt før Afrejsen, saa op og pakke og krybe i Seng.

Saadan gjorde vi og sov godt og vaagnede med Helsen ved Titiden Dagen efter.

Mulforspandet stod allerede ved Trappen, da vi for sidste Gang gik ned for at indtage et Maaltid i den bedste blandt Spisesale. Men der var saa ensomt nu i Tunnellen. Alle fløjne ud. Vi følte os overflødige. Vi spiste i Stilhed og hurtigt. Betalte saa Regningen, plukkede Smaapenge frem og bukkedes ud til Omnibussen.

Men man ventede fler; vi kørte ikke. Ubehageligt. Betjeningen gloede; man ved jo aldrig, om man ved de usle Drikkepenge har paadraget sig en Smule Velvilje eller evig Forbandelse. Ristningen blev dog kortvarig.

Ny Bevægelse blandt de kjoleklædte — og som en lille Tyv sneg Mr. Turvy sig ud og hoppede op; omkring Hovedet havde han en tyk Bandage, som godt og vel dækkede højre Øje med Omgivelser.

At det blev saa dyrt — — —

— Hiss! — — — Ho! — —

Nu gik det afsted.

VAUDEVILLE

AF

D. VON DER LYHE ZERNICHOW

Der havde i lang Tid været snakket frem og tilbage, om der skulde gøres en „Kartoffeltur“ i Aar, eller om man skulde lade være; men tilsidst blev man alligevel enige om, at give sig Traditionen i Vold, skyde Stemningen op i Livet og blæse den moderne, kritiske Overlegenhed et langt Stykke og blive som Børn paany.

Vejret var brillant med uldne Lammeskyer paa den blaaeste Himmel, da Vognen holdt udenfor Indgangsdøren paa Strandgaarden og Ladningen begyndte. Anders Kusk sad paa Bukken saa rank, som hans Pukkel tillod, mens Kaptajnen stod og klappede de to „musede“, der smaavrinskede af Velvilje og viftede med Halerne i Forudfølelse af Fluer, og Husets Damer sled med Provianteringen. Et sandt Guds Held var det, at Strandkontrollør Petersen, daglig kaldet Onkel P., var kommen saa betids, at han kunde give en Haandsrækning med, ellers var man aldrig bleven færdig. — Men nu var det værste gjort, alting stuvet ned og man steg tilVogns.

— Se saa, nu sidder man godt i det — udbrød Onkel P. fornøjet og lod sig dumpe ned mellem sit Hjærtebarn, den unge Frøken Anette og en mægtig Torvkurv, som ikke fik Plads i Magasinet. — Jeg ved ikke, hvad I andre gør?

Kaptajnen havde let ved at svare bekræftende, han sad paa Bukken og slap for at stikke den uundgaaelige Shagpibe i Brystlommen, og de to Fruer paa Forsædet, Mor og Datter, nikkede og smilede tilfreds.

— Kør saa, Anders — kommanderede Kaptajnen.

Anders svippede med Pisken, og de to musegraa Trillepølser satte i et Trav, der var ganske imponerende. Nedad Alleen rullede de og ud paa Landevejen med Havet paa den ene Side, blaat og vidt ud i Horizonten og det flade Land paa den anden. Ved Korsvejen stødte Præstegaardens Charabanc til.

Den var fyldt med baade et og to Lag Mennesker; at saa mange Personer og Ting kunde rummes paa en Vogn, skulde ingen tro, men de sad der, ligefra Præstefruen inderst indeklemt — Præsten havde af sær Naade faaet sig fritaget — til Forvalter Frederiksen fra Naboherregaarden, der tronede som Kusk og ved en snild Manøvre havde lumsket sig Præsteparrets sildige Efteraarsblomst, den nittenaarige Georgine, til Sidekammerat.

— Det kan man kalde Lagkage med Top — raabte Kaptajnen muntert — — — Vi sidder rigtig rart — svarede ligesaa muntert tilbage Frøken Thea, Præstegaardens ældste Datter, der i sin overmodne Fylde bogstavelig var maset flad mod den benede Kapellan, som kom hende næst.

— Nu mangler vi kun Herredsfogdens — udbrød Fru Kaptajnen — skal vi ikke vente og komme i standsmæssig Suite.

— Aa jo, lad os — udbrød Anette ivrigt og lænede sig frem over Onkel P. for at spejde ned ad Vejen. — Hun vilde ikke ikke have tilstaaet det for meget godt, men det vigtigste for hende paa hele Turen var, om Herredsfogdens kom alene, eller om Fuldmægtigen var med. Mon han var?

— Anne, min Søster Anne, ser Du noget? — spurgte Onkel P. og skævede polisk til hende.

— Jeg ser en Støvsky, der nærmer sig — svarede hun.

— Godt, saa kør vi til — raabte Forvalter Frederiksen med sin Stentorrøst og satte de svære røde i Gang.

Et Øjeblik efter indhentedes de af Herredsfogdens lette Kalesche med den livreklædte Kusk.

— Goddag, Goddag — sikken et Vejr saa straalende! — raabtes fra Vogn til Vogn. Herredsfogden hilste værdigt smilende, hans Frue var lutter Nik og venlig Overbærenhed, kun Datteren, Frøken Adelheid, der sad paa den smalle Pinebænk, der var beregnet til et halvt Menneske og nu optaget af to hele, saa sløv resigneret ud. Anette havde straks faaet Kig paa en hvid Straahat, der løftedes af en usynlig Arm, og lænede sig med et fornøjet Smil tilbage. Hun vidste, at til Hatten hørte et Hoved, der bar den nye Fuldmægtigs skarpskaarne, forfinede Træk.

Turen gjaldt „Odden", en Skov, der laa en god Mils Vej ud ad Kysten til og endte i en Tunge langt ude i Havet.

Toget rullede afsted, mens Solen blev mer og mer nærgaaende. De kroneløse Popler, der med Mellemrum stod plantede paa Landevejssiden, gav ingen Skygge, Støvet lagde sig som et Tæppe over Folk og Fæ, trængte kvælende ind i Halsen, stoppede Næseborene og sved i Øjnene, det var en Plage, mens det stod paa, men man trøstede sig med, at det engang fik en Ende. Og omsider drejede man om ad Hulvejen, der førte ind i Skoven, og Hestene asede det sidste Stykke Vej i dybt Sand.

Endelig gjorde man Holdt.

— Det skal gøre godt at faa Benene rettede efter den Krumslutning — sagde Onkel P., mens Selskabet kom af Vognene, strakte sig, rystede sig, glattede sig og sparkede ud, saa Støvet fløj som Skyer, under Hvin og Latter og i glad Taknemlighed over Pinslernes Overstaaelse.

— Jeg er ligegodt bleven sulten — bemærkede Forvalteren.

— Hva' gier De mig, for at faa noget at drikke! — mente Kapellanen.

— Jo, det skal gøre godt — udbrød et Kor af Stemmer.

— Alle maa hjælpe med — raabte Kaptajnens Frue, der allerede var i Gang med at tage Pakker op af Vognens Magasin. Villige Hænder raktes mod hende, og fra hver Vogn kom Pakker og Flasker, Kurve og Daaser i en Himlens Overflod, som var Meningen den at kampere en Uge i Skoven, ikke blot et Par Timer.

I højtidelig Procession travede man til Stranden. Forrest gik de to, der paa en Stang bar Festens egentlige Dronning, den største Kartoffelgryde, der var at opdrive i Sognet. Ildstedet var snart fundet, et Par flade Sten, to tykke Kæppe, stukket ned ved Siden og en Tværstang til at hænge Gryden i — Brændsel var der nok af, og Arbejdsstyrken stor.

Og snart arbejdedes der paa Livet løs; men Arbejdsfordelingen var herude i den frie Natur en hel anden end den vanlige. Her var det Damerne, der kommanderede, og Herrerne, der udførte det huslige Slid, og det kan nok være, at det gik med Appel! Kaptajnen trak Flasker op, og Herredsfogden bredte Dug, Fuldmægtigen skar Brød, og Forvalter Frederiksen slog Ild, mens Kapellanen rørte Salatoljen, til hans Pande glødede rødt. Men Travlheden og Forvirringen tiltrods var der en vis Orden i Tingene. Skar Herredsfuldmægtigen Brød, skivede Anette Smør, pustede Forvalteren til Ilden, tog Georgine sig af Kartoflerne, og rørte Kapellanen Salatoljen, sloges Frøknerne Thea og Adelheid næsten om at række ham Ingredienserne.

Med saa megen Beredvillighed kunde Maaltidet snart være færdigt, Luerne slog højt op om Gryden, hvor Vandet nu var i Kog, og de hvide, nye Knolde skød op fra Bunden og hoppede lystigt op og ned.

Forvalteren havde smidt Jakken og stod i Skjorteærmer og saa til, rank og spænstig som et Billede paa Sundhed.

— Synes Du ikke, han ligner en Broncegud? — spurgte Georgine med et beundrende Blik paa hans kobberfarvede Hals og puffede til Anette.

— Snarere en Rødhud — svarede Anette smilende — det, jeg kan se.

— Du er saa forunderlig prosaisk — sagde Georgine forarget — der er ingen Romantik i Dig.

Anette lo og saa prøvende paa Forvalteren. — Jeg kan ikke rigtig faa fat i en Gud, der er saa haandgribelig — udbrød hun — men jeg indrømmer, at det er en Fejl.

Frederiksen løftede endelig Gryden af og bar den med Anders' Hjælp op til Bordet, der var dækket paa det bløde Strandgræs.

— Saa lægger vi os til Bords paa gam-

melromersk Vis, lader Vinkanderne gaa og de stegte Lærketunger — raabte Herredsfogden oprømt og dalede forsigtigt ned mellem de yngste Fruer i Selskabet. Ingen tøvede med at følge Opfordringen — Maaltidet var Hovedsagen som ved enhver festlig Sammenkomst og Madlysten pirret til det glubske ved de mange Forberedelser.

Man kastede sig over Madvarerne. Ikke en Lyd hørtes andet end tyggende Munde og klirrende Gafler og Knive. Nu og da et langtrukkent: Aa — hvor det gør godt! — Det smager dejligt at faa Mad oven paa den Tur.

Endnu var der langt til Bunden, det lige skimtedes, at der var hugget ind paa Madbjærget.

— Dette er min femtende Kartoffel — udbrød Herredsfuldmægtigen pludselig og holdt sin Gaffel med en velvoksen Knold hen mod Anette — det er da ganske godt præsteret, ikke?

— Det havde De nok ikke tænkt i Deres vildeste Tanker, at De skulde komme til — svarede hun. — Nægt ikke, at De indvendig har været mod denne gammeldags Tur og ønsket den overstaaet som et Onde.

— Mennesket er kortsynet — begyndte Fuldmægtigen, men blev afbrudt af Onkel P., der begyndte at blive mæt og finde sit Mæle igen.

— Menneskene har som Kartoflerne sine Rødder i Jorden, — mener De vel — derfor hører De sammen. — Man kan en Menneskealder gaa paa Asfalt og bilde sig ind, at man er et Kulturmenneske o. s. v., og saa en skønne Dag dumper man paa sin Hale ned i Moder Jords Skød og føler, at der har man til syvende og sidst hjemme.

— Naturam furca pellas ex — hun kommer dog igen, den Heks! — faldt Herredsfogden ind med Salvelse.

— Det kan man ogsaa sige — svarede Onkel P. gelassen — men jeg troede endnu ikke Tidspunktet til de fremmede Tungemaal var der.

Kapellanen arbejdede ihærdigt, som havde han et bestemt Maal. De to Rivalinder holdt ham ivrigt til Ilden. Snart havde den ene Forspringet, snart den anden. Frøken Adelheid tog Teten ved Leverpostejen; men hun maatte vige Pladsen for Præstegaardens berømte Svedsketærte, lavet af Frøken Theas egen dygtige Haand.

Til al Held for den hjemsøgte Gejstlighed havde det øvrige Selskab omsider faaet nok. Der var ikke mere Plads til den mindste lille Kartoffel, og Ungdommen rejste sig. Cigarer og Cigaretter tændtes, og Pladsen tømtes efterhaanden.

Vandet laa spejlblankt og slikkede kælent opad Strandkanten, ikke en Sejler var at øjne, kun Maagerne laa som hvide Fjer og vuggede paa den blaa Flade. Helt ud paa en lille Odde strakte Skoven sig og dannede en Bugt, der spærrede for videre Horizont, og rundt om var der hørlig Stilhed.

Mod den grønne Baggrund tog de lyse Kvindekikkelsser sig dobbelt godt ud, som de kom, stod et Øjeblik og gik videre fulgt af hver sin trofaste Ridder, uden at have bemærket det smilende, sympatiske Blik, Naturen saa tilbage paa dem med. Man var jo dog ikke kommen alene for Udsigten, som man kendte ud og ind, man var kommen for sin egen Skyld, eller rettere sagt, for en andens. Og romantisk er man nu engang ikke længer i vore Dage.

Pludselig brødes Stilheden af stærke Stemmer.

— Uha! Er det nu ikke forargeligt, at man aldrig kan blive fri for den obligatoriske Fødelandssyngen i Skoven — udbrød Herredsfuldmægtigen ærgerlig. — Han havde i Følge gammel Vedtægt fulgt sin Borddame ud til Odden. — Jeg ved ikke, hvad det er for en Sangdjævel, der huserer i de fleste Menneskers Bryst og faar dem til at ødelægge Skovensomheden, saasnart det lader sig gøre. Det skulde forbydes ved Lov, lige saa vel som Oprykken af Træer og anden Molest paa fremmed Ejendom.

Anette samstemmede, det var endelig lykkedes hende at komme i en Stemning, der nærmede sig Poesi. Langsomt trak de sig ind i Skoven igen. Inde paa en Lysning i Skoven sad det øvrige syngende Selskab. De var der alle, ung og gammel, og sang af fulde Lunger Der er et yndigt Land. Kapellanen var selvskreven Forsanger og førte an med hævet Haand.

— Ikke sandt, det er Apollon og Mu-

serne — bemærkede Herredsfogden smilende, da Sangen døde væk helt oppe under Trækronerne.

— Ha, ha, ha, — buldrede Forvalter Frederiksen, der ganske tilfældig kom til, fulgt af Frøken Georgine — det passer da forresten ikke særlig brillant paa ham.

— Naa, det ved jeg ikke — sagde Fuldmægtigen, der denne Gang stod ved sin Foresattes Side.

— Mon ikke Frederiksen mener noget andet, end De mente, sagde Onkel P. — der vejrede en humoristisk Misforstaaelse.

— Apollon! — sagde Frederiksen frejdigt — det er jo vor egen Præmiehingst derhjemme paa Mulstrup. —

Herrerne brast i Latter.

— Ja, jeg alluderede nu til den græske Sanggud, min go'e Forvalter — sagde Herredsfogden.

— Hvem Pokker kan vide, at de to er Navnefættere — sagde Frederiksen og blev lidt rødere, end han var i Forvejen.

Solen blev nærgaaende i Lysningen, og en vis Døsighed greb Selskabet. Der var bedst Skygge under den Bøg, hvor man havde spist, og som truffet af en fælles Indskydelse, søgte man atter derhen. Atter lagde man sig magelig tilrette. Kapellanen var saa heldig at faa Theas Sjal trillet sammen under Hovedet, selv hvilede hun lænet op mod Træet tæt ved. Præstefruen, der havde nikket, mens de yngre sang, vaagnede helt og sendte sin ældste et kærligt Blik. Hun kunde ikke lade være, men maatte fortælle Selskabet, hvilken Støtte den Datter var for Huset. Saa ivrig blev hun, at hun rent fortabte sig i Detailler og kom ind paa Opskriften for Æggesøbe og Rombudding, dem, hun forsikrede, Thea var en Mester i at lave, og som hun med en vidunderlig Overgang anbefalede alle Præster og Herrer, der skulde tale meget og højt.

Herredsfogdens Frue slog med Hovedet, den Samtale kedede hende.

— Se, hvor her er smukt — udbrød hun, her var virkelig noget at male — Adelheid, Du tog da vel din Skitsebog med? —

— Er Frøken Adelheid begyndt at male — spurgte Kaptajnen, der godmodig bed paa.

— Nej Mor, det har jeg ikke — og ja Kaptajn, det er jeg — svarede Adelheid lidt kort.

— Ved De ikke det? — sagde hendes Mor stolt — jo, hun maler meget. Hun har allerede malet efter flere indrammede Stykker.

— Rigtig nydeligt — mumlede Kapellanen ivrigt — Thea rødmede. Der blev en lille Pavse efter dette Bevis paa Frøken Adelheids fremragende Malerfærdighed, men da der ikke var mere at gøre ved det Tema, faldt ogsaa det til Jorden.

Der blev efterhaanden helt stille, Myggenes summende Dans i Luften hørtes tydeligt, og ind imellem en langtrukken Brægen fra Faarene, der græssede langt ude ved Strandkanten.

Onkel P. fjærnede sig et Øjeblik og kom tilbage med Anders Kusk, der holdt en firkantet Genstand i et rødprikket Klæde under Armen. — Hvad mener De om en Dans i den stille Aften? spurgte han smilende.

— Storartet! — raabtes der i Kor, og Døsigheden var som blæst væk i et Nu.

— Jeg kunde omfavne dig — Anders — udbrød Anette med tindrende Øjne.

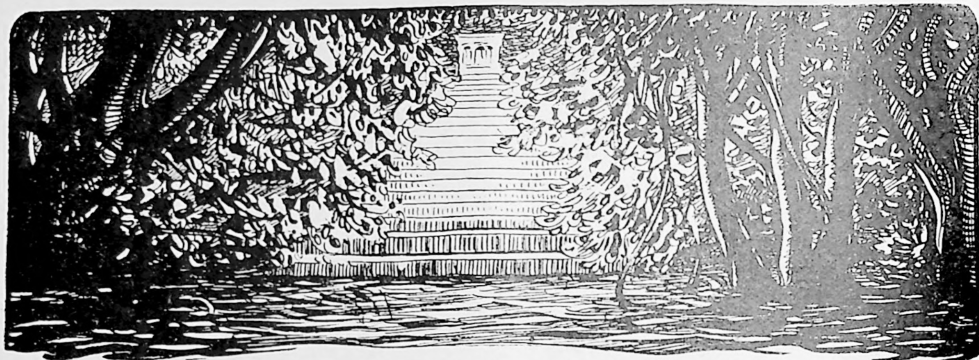
— Hvissom at Frøkningen ta'er til Takke, sagde Anders polisk og tørrede sig med Bagen af Haanden — saa skal det inte mankere paa Beredvillighed hos en anden en. —

Anders fik Plads paa en Sten og begyndte at trække løs paa Instrumentet.

Unge og gamle dansede. Gejstlighed og Lovkyndighed, om hinanden, forelskede og ikke forelskede, gifte og ugifte; selv den livreklædte fik Mod til at byde en Dame op og holdt hende, som var hun en Porcelænsgenstand, der maatte tages paa med Varsomhed.

Anders sad ufortrødent og trak frem og tilbage med de krumme Fingre, krum i Ryggen, men med det mest smilende glatte Ansigt og helt nede i Horisonten sad Solen endnu og lo med et skinnende Smil over den store Havflade, der laa som i Guld, mens Myg og Libeller dansede og svirrede omkap i Luften med de snurrende og dansende Mennesker paa Stranden.

Det blev sent, inden man kom til Vogns igen, men mørkt blev det ikke, for de lyse Nætter var endnu over Landet.

MISJO MOKALI

AF

KAPTEJN J.

ILLUSTRERET AF SOPHUS JÜRGENSEN

Løjtnant Charcois, ogsaa kaldet Misjo Mokali — de skarpe Øjne — var beordret til Vanakanda. Han var en erfaren Marcheur, hvis Ry forlængst var trængt ind i Skovens Afkroge mellem ukendte Folk, som en fantastisk Myte om noget ubegribelig troværdigt udenfor det, Menneskets Tanke fatter.

For dem, der gnaver Næstens Ben i Vildnissets fjerne Glemsel, og som aldrig havde set ham, var han det øverste af alt, selve Drømmeuhyrernes sejrende Overmand, en ny fjern Aabenbaring af den drømte Hersker, deres egne gamle Høvdingers blege, truende Rival.

Spekulerede Misjo Mokali selv over sin Existens — og han gjorde det ofte — kom han altid til det Resultat, at han var en af de smaa, at Avancementet var skidt, og at Guvernementet for længe siden burde have udnævnt ham til Kaptajn.

Baade han og hans af et uransageligt Forsyn forfordelte sorte Brødre ude i Skovperiferien havde vistnok Ret i deres Dom hver paa deres Side. Han, fordi han følte, at han endnu sad ved Foden af sin Kulturs hellige Marmortrappe. Urskovens vaagnende Aander fordi de blændes af den spirende Lyslængsel, der tvinger dem til at løfte de vaade Øjne over den Instinkternes dyndede Flod, de lever i.

Han havde tjent sine Sporer — eller sine Galoner — for flere Aar siden oppe hos Balubaerne, under Kaptejn Salongas Kommando. Det var paa Salongas Indstilling, at han for fire Aar siden, efter en af den Slags tapre Handlinger, der giver et Gouvernement Tillid til sin Mand, var blevet forfremmet fra Underofficer til Underløjtnant. Og han var Salonga evigt taknemlig for det.

Salonga havde været for ham — saadan tænkte han, naar han var blød i Sindet — som en ældre Broder, i alle de Aar, de havde været sammen, og han skyldte ham alt, Livet ikke undtaget. Det var han kommet til at skylde ham mer end en Gang.

Siden de Aar havde Ensomhed og Savn gjort Misjo Mokali til en Mand, der vel undertiden, trods sin kraftige Ungdom, var bitter i Sjælen som en syg Olding, men som dog altid var parat til at koncentrere al sin produktive Vilje om det, der var umuligt for de fleste andre.

Meget af det, han en Gang havde arbejdet med paa i ungdommelig Uforstand og i den Tro, at de andres Maal var selve Livets, havde han senere sparket i Grus for at bane sig Vej til det mærkelige nye, som han heller ikke forstod, og som han ogsaa skulde igennem.

Men en Ting holdt han fast ved med stadig glødende Fanatisme, selv naar Feber, Vanvid og Nød sænkede ham ned i hjemløs og tvivlende Uro: en næsten forbenet Taknemlighed mod Læreren Salonga.

Den var det eneste faste Holdepunkt i Misjo Mokalis Nutid og Fortid, syntes han, det Led, der sluttede Ringen i alle hans Spekulationer, naar han sad paa Verandaen, træt efter Dagens Arbejde og lyttede til Skumringens vaagnende Stemmer.

Derfor rasede han, da han oppe i Bundu fik Underretning om Mordet paa Salonga. Derfor sittrede hans brede Bryst af indeklemt Had, da han endelig efter fjorten Dages utaalelig

langsom Rejse befandt sig i Salongas gamle Station Vanakanda og lyttede til Sergent Ibokos fantasifulde Beretning om Massakren i Upoto, hans egen Tilfangetagelse og Flugt.

Thi den gamle prøvede Negersergent Iboko, Urskovens Skræk, som man antog var ædt af Upotoernes første Mænd efter Massakren i Upoto for tre Maaneder siden, var virkelig genopstaaet fra de døde, eller saadan omtrent.

Han fortalte, at samme Dag, Massakren havde fundet Sted, og han selv havde dræbt Ophavsmanden Sangalimene, var han blevet snøret sammen med Tovværk og smidt ind i et mørkt Hul i et af Sangalimenes Huse med en knivbevæbnet Skildvagt for Døren.

Han havde ligget der i ti Døgn, Dag og Nat og ventet paa sin Skæbne. Han saa kun Solens Lys, naar han om Formiddagen til Adspredelse for Upotos Indfødte blev slæbt midt ud paa Pladsen for at modtage sine reglementerede hundrede svidende Slag af Flodhestepisken. Saa paa den tiende Dag fortalte en af Skildvagterne ham, at de Ældste havde afsagt hans Dom. Han skulde miste Arme og Ben i levende Live og derpaa dø under Pisken.

Det vilde Iboko ikke gerne. Hele Dagen brød han sin Hjerne for at finde en Udvej til Flugt, og han fandt den ud paa Natten. I en Krog af det mørke Kammer laa der et Stykke Jernsten, Resterne af et primitivt Ildsted. Om Natten, da Skildvagten sov trygt, fik han Jernstenen hen til sig, og det lykkedes ham før Midnat at faa Snorene, der snærede Haandleddene, filet over. Hen paa Natten, da Blodet atter begyndte at søge ud i de lamme Hænder og den næste Skildvagt var bukket under for Søvnen, snoede Iboko sig tæt hen til ham, løftede den store Kniv, der var gledet ud af hans Hænder, tog omhyggeligt Sigte og begravede den mellem Skildvagtens Ribben. Han laa endnu et Par Timer efter, at han havde skaaret Baandene af Anklerne og gned sine Fødder, og før Solen stod paa Himlen og Byen begyndte at vaagne, mens Skoven endnu laa i skimlet Halvmørke, fløj Iboko, skønt han var en gammel mishandlet Soldat, ør og svimmel af frisk Morgenluft og af nyfødt Frihedsfølelse, hen ad Skovstien, den, han knap kunde skimte under sine Fødder.

Ud mod Aften, efter at han havde kravlet hele Dagen gennem det tykkeste Vildnis, siden han om Morgenen forlod Stien, fandt han en gammel forladt Hytte, som en anden Flygtning en Gang havde bygget i en afsides Krog af et uvejsomt Morads. Der gemte han sig tre Nætter.

Og nu var han her i Vanakanda igen med en ny Berømmelsens Glorie om sin benede Pande og med en ny Glød af fordoblet Vilje i de indsunkne Øjne.

Men han var blevet sær. Paa sin gamle, kloge Kone, som han ellers altid sad hos om Aftenen, ofrede han næsten ikke et Ord, og det var knapt nok, at hans tynde, benhaarde Haand gad afse et aandsfraværende Kærtegn til Sønnen, som han ellers altid havde forkælet. Der var kun en Ting, der interesserede Iboko, siden han den Dag var kommet hinkende hjem til Stationen, mager som en Dødning, det var Expeditionen, som han vidste, Guvernementet havde beordret op til Upoto, saasnart der var Soldater nok i Vanakanda.

I sin Fritid gik han stadig rundt i Lejren og hidsede Folkenes Mod paa sin Maade, med Soldaterberetninger og Krigsfortællinger, og han fik de andre til at fortælle om deres, mens han selv var en opmuntrende og hjælpende Tilhører, der instinktsmæssig pustede til Overdrivelsernes blussende Ild. Bagefter sparede han ikke paa æggende Haan. Han kaldte dem Løgner, hvis de løj, Hund, hvis de havde været bange, Barn, hvis der var nogen, der ikke kunde fortælle om drabelige Krigsbedrifter i Skoven.

Den eneste, Iboko ikke kunde bringe ud af sin stædige Tilbageholdenhed, var den kæmpestore, vildt udseende Korporal Jombo. Han gik omkring og skummede over, at man havde taget ham bort fra en god Post i Nabodistriktet og sendt ham her ned til Vanakanda, hvor der var skralt med Levnedsmidler, og hvor Disciplinen var strengere, end det huede ham. Han var Misfornøjelsens Symbol i Stationen og havde allerede haft et Par smaa Sammenstød med Misjo Mokali og med enkelte af de mere rolige sorte Underofficerer. De modvillige Elementer i Detachementet sluttede sig sammen om ham, og Iboko vidste, at Misjo Mokali var paa Vagt imod ham tidlig og silde. Og han var selv paa sin Post mod Korporalens daarlige Indflydelse.

En Dag, da Iboko havde fortalt om sit Ophold som Fange i Upoto, bemærkede Jombo, at Expeditionen slet ikke kunde komme op til Upoto, fordi der ikke var noget at spise i det forladte Land mellem Vanakanda og Upoto.

Hertil svarede Iboko:

„Tag din Mor med, saa kan Du faa Bryst."

Den sved, der var ingen, der talte om Mad til Iboko mere. Men Jombo rasede.

Det var det ledende Princip i Ibokos primitive Pædagogik: at haane og at hidse. Og det var vistnok rigtigt set fra hans Synspunkt, thi han var netop kommen saa vidt paa Stigen, der fører en Menneskehed nede fra op mod de evige Højder, at hans sorte Sjæl var i Stand til at lade sig fylde og gennemskælve af en eneste stor Tankes onde Aand.

Hævnen sad ham i Sjælen.

Han var selvfølgelig Misjo Mokalis kaarne Mand, thi Misjo Mokali var selv sunket saa dybt ned i det ustyrlige, der drog ham med usynlig Magt mod Sjælens flammende Undergrund, at han kun aandede i det ene, der forekom ham som en lysende Idé med evigt bærende Kraft, som en uudtømmelig og grænseløs Livsanskuelse, Hævnen.

Guvernementet havde givet ham en Maaned

til at udruste Expeditionen op til Upoto og til at disciplinere de to hundrede Mand, som kunde undværes til den. Misjo Mokali vidste, at det var en lille Styrke at føre imod en stærkt koncentreret, sejrsbevidst og velbevæbnet Befolkning i aabenlyst Oprør, men han vidste ogsaa, at han ikke kunde faa fler i Øjeblikket, og at det hastede med at komme derop, inden Revolten aad sig ind i Nabodistriktet og foraarsagede nye og større Ulykker, som ikke kunde afværges med de forhaandenværende Midler.

Iøvrigt var Misjo Mokali gaaet, selv om han kun havde haft ti Mand.

I denne Maaned havde han sjældent faaet Søvn i Øjnene. De to hundrede Soldater var blevet samlede rundt om fra de andre Distrikter, hvor man i Hast kunde undvære dem, og hans Arbejde med at samle denne uordnede Hob af urolige og herreløse Elementer i to velordnede Kompagnier, under to yngre hvide, som Guvernementet havde stillet til hans Disposition, holdt ham vaagen. Hans anspændte Hjerne tumlede ustandseligt med denne Opgave at snøre alle disse stædige og sorgløse Energier sammen som en Knude i hans egen Vilje. Thi hans Expedition s k u l d e lykkes.

Det var en af Salongas egne gamle Teorier, der nu havde vundet Hævd tværs gennem det mørke Fastland, og Misjo Mokali glemte aldrig, da Salonga havde sagt det første Gang, uden at han selv forstod Logikken i den:

„Med halvtredsindstyve Mænd i stramme Tøjler kommer De frem der, hvor ingen holder Stand med en sammenskrabet Flok paa fem hundrede."

Denne ældgamle Teori, som Salonga en Gang i Nødens Stund havde undfanget herude i Uføret, hvor elementære Lærdomme ligger indkapslede og døde i civiliserede Mænds Bevidsthed, til de en skønne Dag springer ud igen for et forbavset Øje, hvis Syn er blevet skærpet paa de lange Udkig mod Sjælens Dybder, var nu kanoniseret og stod at læse i Reglementerne, som en gammel Kundskab, møjsommelig omplantet under en ny Himmel, i en ny gærende Jord, og Misjo Mokali forstod den nu bedre end de fleste.

En søvnløs Nat havde han ligget og tænkt langs hen ad Geledderne. I Tankerne standsede han hist og her og saa ind i et Par trodsige Hundeøjne; men de lukkede sig for hans Blik eller stirrede stift ud i Luften, glasagtige, med skælvende Øjenvipper. Han gik her foran Fronten — i Tankerne — og vejrede efter dem, for hvem hans maanedlange Anspændelse ikke skulde være tilstrækkelig til at føre dem udenfor Exercerpladsens snævre Skel gennem det, der var udenfor: Urskovens Suggestion, Strabadser, Sult, Hjemlængsel og Frygt. I Nattens Klarhed syntes det ham, at der stod en mørk Skygge og skulede over de sorte Ansigter ned gennem Rækkerne, og han standsede med et Ryk foran den kæmpestore Korporal Jombo, der ikke flyttede Øjnene, men stod og gloede tankefuldt og trodsigt lige ned paa ham.

Det var ham.

Han vidste, hvordan den rundryggede og modvillige Fejghed ser ud, naar den gaar rundt og samler Proselyter i et ufærdigt og lerblødt Troppekorps.

Men han vidste ogsaa, hvorledes man kom Skadedyret til Livs, inden det havde anrettet for store Ulykker. Misjo Mokali knyttede Næven og skjalv i sin Seng.

Han fik ikke Blund i Øjnene den Nat. Om Morgenen, da Kompagnierne stod paa Linje paa Exercerpladsen med de hvide foran Fronten, glemte Misjo Mokali at hilse og gik med hastige Skridt lige mod Midten af Fronten, hvor Korporal Jombo stod, og slog ham med sin knyttede Haand i Ansigtet, uden synlig Grund.

Jombo blev rasende. Han vaagnede op af sin mørke Morgenstemning, traadte frem foran Geleddet og spurgte trodsigt med høj Røst:

„Hvorfor slaar Du mig?"

„Hund," svarede Misjo Mokali med Øjne, der flammede af Vrede og Søvnløshed. „Fejge Hund. I Kachotten med Dig." Han pegede hen mod Vagten.

Jombo svarede kun et Ord, det skæbnesvangre, afgørende Ord, Misjo Mokali havde ventet:

„Nej."

Der gik et Gys af stille Glæde gennem Rækkerne, da Jombo stod der fremme foran Fronten med spilede Næseboer og Hovedet højt, rystende af dyrisk Had, og Misjo Mokali følte det og vidste, hvad det gjaldt.

Han lod Vagten kalde, og Jombo blev ført i Arrest.

Da Vagtsoldaterne førte Jombo ned langs Geleddet, raabte og skreg han som en rasende, flere Gange vendte han sig om mod den hvide, rakte Næven i Vejret og udslyngede Skældsord og Trudsler om at forlade Posten, rejse ned til Dommeren og angive Misjo Mokali. Til Soldaterne raabte han, at de skulde ud og sulte som gemene Skovnegre og slaas ihjel og ædes af Upotoerne. Endnu efter, at han var lukket ind i Arresten, hørte man hans rasende Raab ud over Pladsen.

Misjo Mokali stod foran Fronten og gav sine Ordrer med en Stemme, der sved som Eder i de to hvides og de sorte Underofficerers Øren og med et Ansigt, som man maatte vende Øjnene bort fra, og da Kompagnierne var formerede i Tropper og var rykkede ud paa deres Pladser, gik han ind i sit Hus. Lidt efter kom han gaaende over Exercerpladsen hen mod Vagten, og de, der stod og skævede efter ham, saa', foruden det, at han gik med sin lange Flodhestepisk i sin højre Haand, at han saa endnu skrækkeligere ud af Øjnene end før.

Jombo raabte endnu som en vild, og da Misjo Mokali lod Døren lukke op til den halvmørke Arrest, stod Korporalen der, bevæbnet med sin Bajonet, som Vagtsoldaterne havde glemt

at tage fra ham. Misjo Mokali lukkede Døren efter sig.

„Ti stille," sagde han og drev den tunge Flodhestepisk hen over Jombos Hals og Skulder.

Korporalen skvaldrede op og for hen mod Misjo Mokali med Bajonetten i den løftede Haand. Han fik et nyt sviende Slag hen over Kinden, saa han skreg vildt af Smerte.

„Ti stille!"

Jombo rasede uafbrudt, og Misjo Mokali lod sine lovløse Piskeslag smelde ned over ham et efter et, til Kræfterne svigtede ham og Jombo tav.

Da Misjo Mokali efter en halv Times Forløb kom ud af Arresten med Pisken i sin højre Haand og Korporalens Bajonet i sin venstre, var han til Vagtsoldaternes Rædsel helt forandret. Han sank i Knæerne af Udmattelse og dirrede af Anstrængelse. Kun Øjnene var rolige og skarpe.

Jombo selv laa i Arresten, næsten livløs af Smerte og Slaphed efter Raseriet.

„Fejge Hund," sagde Misjo Mokali.

Jombo svarede ikke længer. Han laa og skælvede som et sygt Organ, en behændig Kniv har skilt fra sin skæbnesvangre Sammenhæng med en levende Mekanisme.

Mens Misjo Mokali havde været indelukket med Jombo i Arresten, havde der været tyst paa Exercerpladsen og rundt om i hele Stationen. Selv Kvindernes Pludren var forstummet. Og denne dystre Tavshed varede ved endnu, da Misjo Mokali stod midt paa Exercerpladsen og saa sig om. De sorte Underofficerer glemte i Spændingen at kommandere deres Tropper, og Smit og Hanssen, de to hvide, stod og stirrede maalløse paa ham.

„Hvorfor bestiller De ingen Ting?"

Da Kommandoordene begyndte at runge hen over Pladsen, og Hændernes skrattende Smæld i Geværerne lød fra alle Sider, følte Misjo Mokali Kræfterne vende tilbage i Benene og i Hænderne. Han saa, at der ikke i disse raslende Smaageledder var en skjult Tanke, der gik andre Veje end den, den skulde gaa, lige mod Centrum, inde i hans Hjerne. Der var fler end Jombo, der havde forvundet en altfor langvarig Vildfarelse.

Den Aften sad Misjo Mokali paa sin Veranda og holdt sin indadvendte Revu over de to Kompagnier. Alt var i Orden. Der var ikke længere nogen, der tvivlede om Nødvendigheden af at underordne sig hans Vilje, paa Trods af alle gængse Forbehold, Lov og Ret angaaende. Det var godt, at det var brudt løs idag med Jombo. Han havde været Detachementets kraftigste Sprængstof, og nu var han sprængt. Og Løjtnant Smit og Sergent Hanssen forstod ogsaa, at det var Alvor.

Jombo blev rasende. Han vaagnede op af sin mørke Morgenstemning, traadte frem foran Geleddet og spurgte trodsigt med høj Røst: „Hvorfor slaar Du mig?"

Han sad og lyttede til Skildvagtens Skridt paa Jorden udenfor Verandaen. De var rappe, som om han havde nogen i Hælene. Han lyttede til Lydene, der kom svingende ind til ham om Hjørnet ovre fra Lejren. Der var ingen Sang derovre iaften, alt var stille. Saadan burde det være. Ikke engang Kvinderne følte Trang til Sang og Dans iaften.

Han rejste sig for at gaa over i Lejren. Skildvagten skuldrede sit Gevær med et Knald. I Lyset oppe fra Huset saa Misjo Mokali ham ind i Øjnene. Skildvagten spilede sine op og gloede, forfærdet over pludselig at se sig ene med ham i Mørket.

Han spadserede ned ad den lange Gade mellem Lejrens smaa hvidkalkede Lerhytter, og Soldaterne kom frem i Mørket og stillede sig i smaa Rækker foran Husene paa begge Sider. Mokali fornam i Mørket de fremskudte Brysters Aandedrag og Strækket i alle de spændte Muskler.

Han stod stille i Mørket og følte et Nu det hvilende Velvære ved at vide sin hvide Skikkelse Genstand for alt det, der aandede om ham. Og dog var han vagtsom overfor den lille Mislyd, der maaske kunde hviske til ham, at hans Arbejde ikke var fuldendt.

Et Øjeblik. Saa vendte han om og gik langsomt over mod Stationen, mens Soldaterne bag ham traadte af og gik ind i Husene.

Da han kom forbi Smits Hus bag Bananerne, hørte han, at Hanssen var derinde. Han stod stille foran Verandaen og raabte med den sner-

rende Kommandostemme, som det i den sidste Tid var ham umuligt at beherske:

„De kan belave Dem paa at pakke imorgen."

De to fo'r straks ud paa Verandaen.

„Vi tager afsted i Overmorgen — at De ved det. Godnat."

Smit og Hanssen akkompagnerede deres „Godnat" med et Par smaa stramme Buk. Noget, de egentlig havde glemt for længe siden heroppe i Urskoven, men som de — de vidste ikke selv hvorfor — igen havde lagt sig efter i den sidste Tid.

* * *

De havde slaaet sig gennem to dobbelte Baghold undervejs, og Misjo Mokali havde trukket sin Kolonne sammen og marcherede nu paa tredje Dag gennem tyk Urskov paa fire Geledder med Bagagen imellem sig.

Det varede en Evighed at komme gennem det udsultede Land, og Misjo Mokali holdt igen, mens Hungeren spændte sig foran og spilede Roderne fra hinanden fremefter mod Upotos fede Maniok- og Majsmarker. Han følte, hvorledes den koncentrerede Marchorden gennem Tykningen og hans sejge Udholdenhed overfor Soldaternes bestandig nagende Sult gjorde Kolonnen til et hastigt lystrende og følsomt Redskab i hans Haand.

Selv gik han i Midten, anspændt og utrættelig, med skærpede, vidtaabne Sanser. Det var nødvendigt, at han holdt sig lysvaagen, thi Folkenes Syn og Hørelse sløvedes af den langsomme March og den utilstrækkelige Næring. Der var allerede enkelte, der ikke hørte eller saa andet end ham, og som han ikke turde benytte til Sikkerhedstjenesten for ikke at miste dem for et velrettet Lansestød gennem en Busk eller et Pileskud fra Tykningen.

Særlig idag gjaldt det at være aarvaagen, thi Kolonnen var imorges bleven rystet lidt ud af sin møjsommelig oparbejdede Ligevægtstilstand. Det sidste Baghold havde gjort stærkere Indtryk paa den end det første.

Det var imorges, det skete. Kolonnen havde i den tykke Skov, i et Vejsving, mistet Følingen med sine Blænkerpatrouiller. Misjo Mokali havde selv været forude hos Smit, havde trukket Patrouillerne ind i Nærheden af Stien for at give dem fornyede Instruktioner, mens Marchen fortsattes fremefter. Da med et havde de hørt et Stød i en Elfenbenstrompet. Skoven vaagnede i et raslende Sus og genlød af et tusindstemmigt Hyl, og i samme Nu mylrede Buskene paa begge Sider af lansebevæbnede Mænd, der stormede mod hinanden for at lukke sig som to tusindtandede og fraadende Jernkæber om det lange, glidende Dyr, der snoede sig frem ad Stien.

Men — der laa for Misjo Mokali en Belønning for mange søvnløse Nætter i Tanken — i samme Øjeblik, hans Fløjtesignal skar igennem Spektaklet, havde hans Kolonne staaet som en ildspyende Maskine med Front til højre og venstre, og de to hundrede Geværers øredøvende Brag havde blæst enhver anden Lyd bort.

Bagefter, da Angriberne vendte sig til vild Flugt mod den frelsende Skov, havde det et Øjeblik holdt haardt at hindre de ophidsede Soldater i at styrte sig efter det bortdragende Stormbrus i Buskene, men det var godt, han vidste det, og det var en ny Grund til at holde igen og hæmme Marchhastigheden, der stadig havde Tilbøjelighed til at øge.

Mens Misjo Mokalis Øjne saa hen over den sammenpakkede Kolonne, og hans Øre vejrede Lyde langt fremme og langt ude til Siderne, gik han og tænkte paa den Sekundets skæbnesvangre Fordel, han havde vundet imorges, og hvad Arbejde det havde kostet ham at være dette lille Sekund foran sin egen Undergang.

Han havde en Gang for flere Aar siden været i en lignende Situation, kun med den eneste Forskel, at den Gang var det de andre, der havde det lille Forspring i Tid, og hans Folk, der vendte sig til den vanvittigste Flugt. Han havde reddet Livet sammen med en enkelt Mand, der havde bevaret sin Koldblodighed, og som var tilstrækkelig god Skytte til at holde ham Forfølgerne fra Livet fra Tid til anden, naar det kneb med Afstanden. Hele Natten derefter havde han ligget i en Sump med Næsen oven for Vandet og hørt Forfølgerne snuse om sig i Skoven.

Erfaringen fra den Nat havde lært Misjo Mokali, at en lille Glemsomhed eller Uagtsomhed hos den, der tænker under Vaaben, kan blive til en ond Skæbne for Tusinder, at hvis en bevæbnet Hjerne slappes, bliver den lige som den syge Bis Brod, hvis Gift vender sig indad. Derfor gik han nu og følte intenst som en blottet Nerve.

I sin anspændte Tilstand tænkte Misjo Mokali lynsnart. Derfor kunde han endnu tillade sig at lade disse Erindringer løbe gennem sit Hoved, da Kolonnen — efter fjorten Dages dræbende langsom March — rykkede ind mellem Landsbyen Upotos Marker.

Dér laa, paa en svagt stigende Skraaning, det voksende Upotos to uendelig lange Husrækker med talrige Forgreninger ud til Siderne, en Sjæl at øjne. Kolonnens Ankomst var jo badet i brændende Middagssol. Der var ikke forlængst bekendt, og Kvinder og Børn og Fæ og Ejendom var bragt i Sikkerhed langt borte i Skovens aller dunkleste Afkroge. Der var ikke saa meget som en Ged eller en Høne, der forstyrrede denne truende Forladthed.

Misjo Mokali gjorde Holdt paa en lille aaben Plads, inden han rykkede ind mellem Husrækkerne, og lod Kolonnen slutte Karré for Øvelsens Skyld. Han gentog Manøvren flere Gange, og Folkene lystrede lynsnart som paa Exercerpladsen i Vanakanda.

„Husk," sluttede Misjo Mokali, inden han rykkede videre frem i den sædvanlige Marchorden,

„at ingen maa forlade sin Plads i Karréen. Det staar i Guvernementets Papir. Ingen maa gaa frem, før hans Kompagnichef taler. Det har Guvernementet skrevet i sit Papir til mig."

Indvendig bandede han disse humane Forholdsregler, der lidet stemmede med hans egen hemmelige Trang til Hævn, og som for ham aldrig blev andet end naive Forskrifter fra et uforstaaende og fjernt Europa, der tænker som en gammel venlig Frøken om alt det, der huserer i en Menneskeheds blinde, sydende Blod og længes efter den Ild, der skal fortære det.

Misjo Mokali var blevet Mand under en Sol, der tvinger tusind sære Vækster frem af Sjælens Grund, hans Dødsforagt var skudt frem af ensomme Nætters mandige Kamp mod Urskovens grufulde Syner, han kendte ikke længer det gamle Europas Angst for de Naturkatastrofer, der ikke kan undgaas.

Klokken var tolv, og Solen sænkede sin brændende Byrde over det gispende Landskab. Kolonnen rykkede frem mellem Husene med Timands Patrouiller bagom inde i Manioken, over hvis graagrønne, solslappe Løv man hist og her under Marchen fremad saa Patroillesoldaternes glorøde Fezer dukke op, staa stille et Øjeblik og atter dukke ned mellem de knortede Stængler.

Løjtnant Smit havde Teten med første Kompagni, Hanssen kom bagefter med andet. Misjo Mokali selv gik i Midten med Iboko paa sin højre Side og Korporal Jombo paa sin venstre. Jombo havde den sidste Morgen i Vanakanda kastet sig paa Knæ for Misjo Mokali, da han inden Afrejsen fra Vanakanda inspicerede Vagten, og bedt om Tilgivelse og Lov til at komme med paa Expeditionen. Han havde været Misjo Mokalis Privatordonnans undervejs. Som Straf for sin Opsætsighed maatte han marchere uden Kommando.

„Det var her," sagde Iboko. „Der staar de." Han pegede paa to høje Stager foran et langt hvidkalket Lerhus med en smal Veranda omkring og uden Vinduesaabninger.

„Frem eller tilbage, Liv eller Død."

Misjo Mokali saa op.

Der sad Kaptejn Salongas og Løjtnant Kwangos hvide, afpillede Kranier og skinnede i Solen højt oppe som et Mindesmærker over en besejret Fjende.

Ved Synet af Vennen Salongas Kranie følte Misjo Mokali, at et pludseligt Uvejr af Graad brød sig frem i hans Bryst. Han troede et Øjeblik, han skulde kvæles her i den brændende tunge Sol, men Raseriet, der kom efter, hjalp ham over det. Og han mærkede, hvordan dette Raseri snurrede helt ud til den yderste Mand i Kolonnen; han hvislede en Ed, der knitrede tørt i Solen og fik Soldaterne til at spænde Næverne fastere i Kolbehalsen.

De kom gennem et Stykke Gade, der langs Husrækkerne var garneret med flere hundrede hvidtskinnende Menneskekranier.

Iboko, der var kendt Mand her i Upoto, saa hen over Folkene, drejede Ansigtet langsomt opad og sagde sagte, som i Drømme:

„Deko na bisu — det er vore Kammerater."

Der gik et langt hivende Støn gennem Rækkerne, og der fødtes i de paany anspændte Hjerner en lynsnar Tanke: styrte fremad i vildt raabende Voldsomhed og tilintetgøre blindt og blodigt.

Misjo Mokali greb den Tanke i Flugten, knyttede Næven og holdt igen.

Han tænkte et Øjeblik paa at sende en Patrouille ud til Siden og skære nogle Knipper Bananer, som der var Overflod af, saa Folkene kunde staa her i Karré og æde en Banan hver. Men han lod være af Frygt for at tilføre Kolonnens store skælvende Krop en Næring, hvis Virkning han ikke kunde beregne paa Forhaand.

Efter to Timers March under den brændende Himmel vendte Smit sig pludselig om og saa paa Misjo Mokali, og det rykkede og dukkede i Hoveder og Skuldre i Fronten af Kolonnen. Misjo Mokali vidste af de Bevægelser, at han stod ved sin Rejses Maal, men han spurgte roligt:

„Hvad er der?"

Smit pegede frem efter.

De var kommet ind paa en udstrakt aaben Plads begrænset paa alle Sider af Huse, Marker, Bananlunde og helt derovre paa den modsatte Side af Skovens sorte Væg.

Mens Kolonnen svingede ud paa Pladsen, saa de derovre mod Skovens mørke Baggrund en mylrende Vrimmel af hvidmalede Krigere, hvis lange, nypolerede Lansejærn blinkede i Solen, og et Øjeblik efter opløftede der sig derovre fra en øredøvende, djævelsk Larm af Trommer, Trompeter og Menneskevræl, der voksede i rasende blodtørstig Styrke til et Kæmpehyl, der slog ned over Kolonnen som en Granatregn.

„Der er mange," sagde Iboko roligt, med blege Kinder og vildt Blik.

Smit vendte sig atter og saa paa Misjo Mokali, spørgende, usikker. Misjo Mokali svarede ham igen med et stort, ubarmhjertigt Blik, der kun rummede een Mulighed.

Smit oversatte det saaledes:

„Dit Liv er mig ikke kærere end mit eget."

Mokali kommanderede: „Au pas", og i samme Øjeblik gungrede Jorden under de fire hundrede nøgne Hæles taktfaste Dunk. Midt paa Pladsen kommanderede han Holdt og sluttede Karré med to knælende og to staaende Rækker. Han befalede de to hvide at trække Revolverne og stille sig bag Fronten af deres Kompagnier. Selv stillede han sig i den forreste staaende Række mod Skoven og Hylet med Iboko ved sin Side og Jombo bag sig.

Saa sagde han med en besynderlig stille Stemme, der fik Ordene til at hvisle ud mellem de sammenbidte Tænder med voldsom Styrke:

„Der er ikke en Mand her, der er bange. Hvis jeg vidste, der var en, skød jeg ham ned som en skabet Hund. Ingen maa røre et Lem eller skyde, før Ordet lyder. Har I forstaaet alle?"

Det knikkede til Ja i de to hundrede Ganer.

Hylet blev vildere derovre, og nu løsnede en Flok paa et Par tusind lansebevæbnede Mænd sig ud af Hoben og styrtede frem over Pladsen i lange dansende Spring med Vaabnene svingende over Hovederne. Bag dem stod Mængden og jog dem fremad med hidsende Raab og Larm af Trommer og Trompeter.

Halvvejs fremme paa Pladsen samlede de sig i en tæt, aflang Klynge og brød fremad som en Storm. Alt mens de nærmede sig og de vilde, bemalede Ansigter blev synlige i al deres rystende Gru og de hæse Raab lød nære, anstrængte Misjo Mokali sig for at bevare Følingen med sin Kolonnes Nerver. En Mand foran ham lettede lidt paa Hælen, og da han lagde sin Haand paa hans Skulder for at tvinge ham ned, mærkede han, at hele Kolonnen skjalv for Stormen, der sprang frem imod den.

Saa nikkede han til Iboko. Sergenten kastede til Kinden.

Næsten samtidig med Ibokos Skud drønede 1ste Kompagnis Salve, og Upotoerne opløftede et Vræl af vildt Raseri. Mange af dem havde tabt Lanserne ved det vældige Knald. Hoben standsede, nølede et Øjeblik i Vildrede. Da de lidt efter trak sig tilbage med deres faa døde og saarede, uden Uorden, skønt der blev skudt efter dem, med rasende Tilraab til Soldaterne, forstod de mest erfarne i Kolonnen, at Krigslysten og Vildskaben hos de velnærede Upotoer havde vokset sig kæmpestærk, og at det ikke blev det sidste Choc.

Det næste fulgte allerede tyve Minutter efter og omfattede Karréens to Flanker.

Det gik som det første, kun med den Forskel, at Upotoerne fik Tid til at kaste et Par Lanser ind i Karréen. Den ene ramte Jombo i venstre Skulder. Han var stædig og vilde ikke flytte sig for den. Og Misjo Mokali følte, at Uroen i Kolonnen steg.

Han stod og saa over paa Upotoernes fornyede Manøvrer. Et Tusind Mand svingede ud i en lang Bue mod venstre Flanke, og Resten rykkede frem og delte sig for at angribe Kolonnen i Front og højre Flanke.

„Dumrianer," hviskede Misjo Mokali.

„Hunde," tilføjede Iboko.

Ogsaa han vidste, hvad det gjaldt.

Angrebet kom samtidigt fra tre Sider, som Misjo Mokali havde tænkt, men det kom med uhyggelig Kraft, langt voldsommere end de foregaaende, som et Stød af en susende Hvirvelstorm, der kredser og vokser i Styrke, hver Gang den gaar sin frygtelige Runde.

Da Upotoerne denne Gang trak sig hylende tilbage, slæbende deres døde og saarede efter sig, følte Misjo Mokali pludselig, at en dump Gysen fo'r gennem Rækkerne, og i de Blikke, der hastigt vendte sig mod ham, opfangede han det forfærdelige, som er skrækkeligere end Upo-

toernes tre tusind Lanser, den navnløse vilde Rus, der i et Nu slaar ud i lys Lue fra en Massefantasies dunkleste Dybder, Krigens Gru, den blinde, kvælende Uro, det sære Urdyrsinstinkt, som ikke en Gang Misjo Mokali er Herre over, og som vender sig i Angst mod sin egen gaadefulde Tilblivelse.

Der gik en kildrende Skælven gennem hans Legeme. Den samlede sig som en svimlende Afmagt i hans Hjerne, i hans Syn og Hørelse. I et eneste lille Nu havde hans Trop revet sig løs fra hans Vilje, dens Sjæl var blevet et fraadende, viljeløst Element, jaget af en underjordisk Ildstorm.

Et Øjeblik tænkte han sig Muligheden af at maatte give op for det Lidenskabernes kaotiske Brus, han følte om sig. Et Øjeblik forsvandt han i den bundløse Tanke, at hans Vilje var en bristet Streng, og at alt var tabt, uhjælpeligt.

Nu vidste han, at hvis han blev staaende her, vilde Upotoernes næste Choc opløse hans møjsommelige Arbejde, splitte hans store Tanke om Hævn i en rædselsslagen Hob af Soldater, der kaster Vaaben og Ammunition for i vild Jagt at naa Skoven, de var kommen ud af, og hvor der dog ikke var nogen Redning. Og han selv vilde komme til at ligge her paa Pladsen med de to hvide, Iboko, Jombo og nogle faa brave, gennemhullet af hundrede Lansestik.

Han stirrede ind i den gyselige Mulighed, og de glimtede lynsnart frem for hans Syn, alle Følgerne, nye Expeditioner, nye Anstrængelser, nye Massakrer, et blodigt Væld af Umenneskelighed, der susede gennem hans Hjerne, mens han følte sin Afmagt og den lurende Uros Ild, der slikkede op omkring ham.

Kun et Øjeblik varede det. Saa kom der Lys i denne kaotiske og pinefulde Tankevrimmel, og han fik sin Fornuft igen.

Han maatte næsten le indvendig. Var han ikke selv absolut Herre over Situationen. Sagen blev ham uendelig klar. Hvorfor staa her og ofre sig selv, Salongas Minde og Folkene til en misforstaaet human Teori. Hvorfor staa her og føle dette ufødte Helvede svide sig i Hænderne.

Hvorfor ikke slippe straks.

Det vilde blive alle Rædslers Rædsel for dem, der frygtede. Han vidste, hvad der var nedlagt af Had og Vildskab i hans egen Trop. Det vilde blive vanvittige Lidenskabers Fraadsen, i det eneste, der køler Hadet og Hævnen, hedt strømmende Blod.

Hvad gjaldt for ham i dette afgørende Øjeblik hans moralske Ansvar for al den bundløse Umenneskelighed, han holdt i sin Haand — endnu et eneste Sekund.

Endnu en Gang blussede det op for ham som et blødende Blus, Spørgsmaalet, det, der nemt kunde være blevet det sidste, han havde at afgøre i denne Verden.

„Frem eller tilbage. Liv eller Død."

Og det forekom ham næsten latterligt, at han, der intet frygtede, et Øjeblik havde kunnet være svag og spørge.

Denne Misjo Mokalis blinde og forvirrede Afmagt havde kun varet et Sekund. Den blev altid senere for ham ved med at være, hvad den var, et dødt Punkt i hans Liv, en aandelig Formørkelse, grænseløse Kræfters pludselige og gaadefulde Svigten.

Han lænede sig fremad over de to knælende Rækker foran sig, og alle fulgte hans Blik, der straalede voldsomt. Han strakte sin knyttede Haand frem mod den vigende Skare derovre mod Skoven, og aabnede den med et Sæt, som om han pludselig slap usynlige Traade.

Som en rasende Flok af tirrede Rovdyr fløj Soldaterne frem langs Jorden; jagede og skræmte af deres egne Fødders gungrende Klap styrtede de fremad mod den store frygtede Modstander derovre, blinde, vanvittige af Vildskab og hastigt jagende Dødslyst.

Misjo Mokali blev staaende paa samme Plads sammen med Jombo og en Hornblæser, som han havde grebet i Ærmet og holdt fast, til han var bleven rolig, og Genkendelsen og Bevidstheden var vaagnet i hans fortrukne Ansigt og i hans blodigblinde Øjne.

Han spejdede over mod Upotoerne, som nu næsten var samlede ovre ved Skovbrynet, dette farlige Rygstød. Han iagttog, hvorledes Hanssen med Opbydelse af alle sine Kræfter tvang en Haandfuld af sine Folk ud til Siden og ned paa Knæ. Der laa de og skød løs, mens Resten styrtede fremad i ustandseligt Løb.

Nu endelig — Mængden vaklede og bølgede. Misjo Mokali saa, at den blev lavere, at Vrimlen skrækslaget sank i Knæene, og nu brast den fra hinanden og sprang imod Skoven som Stumper af et exploderende Kæmpeprojektil.

Iboko var forrest af de forfølgende. Han vidste, det gjaldt at udnytte Øjeblikkets Chance.

I Udkanten af Skoven omkring Mundingen af en Skovsti, masede Upotoerne sammen i Tusindvis. Pladsen laa overstrøet med tabte Lanser, som de af Rædsel udspilede Hænder ikke havde kunnet holde paa. Forfærdelsen var grænseløs. I mylrende Bunker sloges Upotoerne med hinanden om Smuthullerne mellem Lianer og Buske, for at naa ind i Skoven, der bruste langt bort af flygtende Mænd, forfølgende Soldater, af Dødsskrig og dumpe Bøsseskud.

Her samlede Iboko i Hast nogle Folk og skød ind i Bunkerne, saa de hvidmalede Krigere laa og vred sig i deres eget Blod og knuste Lemmer.

Iboko skreg til dem:

„Hvor er Salonga, I Menneskeædere. Hvad har I gjort med Soldaterne fra Vanakanda, I Skovdyr?"

Smit løb henne ved Skovbrynet og søgte at samle nogle Soldater om sig, men der var faa tilbage, der forstod Kommandoord. Af deres Blik lyste kun Blodets navnløse Rædsel for at

tilintetgøre sig selv, Lidenskabernes blinde, druknende Forfærdelse.

Misjo Mokali vendte sig om mod Jombo:

„Hvorfor staar Du her?“

„Min Plads er her nær ved Dig.“

Jombo trak sit Blik tilbage for den graa Nat, der lyste ud under Misjo Mokalis rynkede Bryn.

„Hvorfor forbinder Du ikke dit Saar?“

„Det gør ikke ondt.“

Misjo Mokali var et Menneske. Han følte sig træt og søvnig. Mens Skuddene endnu lød dumpe og fjerne til ham fra Skoven, lagde han Armene paa Jombos brede Skulder og lænede sin Pande mod dem.

Saadan stod han og lyttede til Skuddene og anstrængte sig for at tænke klart, mens Søvnen og Mørket hyllede sig om ham.

Jombo stod stiv og stirrede og troede, at han stod midt i Verden og at Fremtidens lyse Undere aandede ved hans Skulder.

Den næste Morgen gik Misjo Mokali videre frem i Ilmarsch mod Upotoernes andre Landsbyer med udhvilede og mætte Folk og en frisk Vilje.

Det gjaldt at udnytte Tiden, mens Skrækken endnu løb omkring og gjorde Menneskene bange for hinanden i Urskovens Kroge.

Iøvrigt tænkte Misjo Mokali ved sig selv, at det hele var forbi. Han var ganske sikker paa, at inden de naaede den næste Landby, havde de set mer end en ung lysegrøn Palmegren hænge paa et Træ i Kanten af Stien og bede om Fred.

Poul Beck.

MORDET PAA GOLFPLADSEN

KRIMINALNOVELLE

AF

M. MC. DONNELL BODKIN

„Gaa ikke i, gaa ikke i! Vær saa rar ikke at gaa i!“

Den ulydige Boldt krøb langsomt op ad den bløde Græsskraaning uden at agte paa hendes Bønner, standsede ubeslutsomt paa Kanten og plumpede saa stille ned i Hullet; det var et storartet Slag.

Frk. Mag Hazel slog utaalmodigt sin egen Boldt bort fra Kanten. „Tabt igen i sidste Omgang,“ udbrød hun surmulende. „De er uhyggelig heldig, Hr. Beck.“

Poul Beck smilede høfligt. „Det har jeg aldrig nægtet, Frk. Hazel. Jeg har altid sagt, det er bedre at være født heldig end kløgtig.“

„Men De er ogsaa klog,“ sagde den unge Pige angergiven. „Alle Mennesker taler om, hvor klog De er.“

„Det er, naar Heldet kommer til.“

Han slyngede hendes Golfpose over sin brede Skulder og tog sin egen i sin store Haand. „Kom,“ sagde han, „De kommer for sent til Middag, og alle Herrerne i Hotellet vil bande mig som Aarsagen.“

De var de sidste paa Pladsen. Den vestlige Himmel saa ud som et Hav i rødt og gult, hvor der flød en mægtig sort Sky, formet som et Søuhyre med den flammende Sol i sine Kløer. Søens rolige Overflade genspejlede Himlens Skønhed, og i den klare, stille Luft fik selv hverdagsagtige Ting ny Charme. De gik langs Stranden paa det fløjelsagtige, tørre Grønsvær med vilde Blomster hist og her til Thornvale Hotel nede i Dalen en Fjerdingvej borte.

„Hvor her er smukt,“ sagde den unge Pige, halvt til sig selv, idet hun trak Vejret med et besynderligt lille Suk.

Poul Beck saa ned og lagde Mærke til, at de blaa Øjne var klare af Taarer. Hun mødte hans Blik med et lille blegt Smil.

„Naar jeg ser noget smukt, bliver jeg altid bedrøvet,“ sagde hun undskyldende. Derpaa tilføjede hun pludselig: „Hr. Beck, De og jeg er gode Venner, er vi ikke?“

„Det haaber jeg,“ sagde Poul Beck alvorligt. „I alle Tilfælde kan jeg svare for mig selv.“

„Aah, jeg er saa ulykkelig! Og jeg maa sige det til nogen!“

„Hvis jeg paa nogen Maade kan hjælpe Dem,

sagde Poul Beck bestemt, „saa kan De gøre Regning paa mig."

„Jeg ved, at jeg ikke burde tale om den Slags Ting, men jeg maa; jeg kan ikke lade være; maaske De saa vil tale med min Far; De og han er saa gode Venner."

Poul Beck forstod, der var en Bekendelse paa Stabelen. Af en eller anden mærkelig Grund blev han altid Genstand for Fortrolighed. De mest forskellige Mennesker fandt Anledning til at fortælle ham Hemmeligheder.

„Det er denne Vej," fortsatte Frk. Hazel. „Sæt Dem her paa Skrænten og hør efter. Der er Masser af Tid før Middag, og hvis der ikke er, er jeg ganske ligeglad. Min Far vil have, at jeg skal gifte mig med Hr. Samuel Hawkins, et skrækkeligt Navn og en skrækkelig Mand. Jeg tog mig det ikke videre nær, da han først talte om det. Jeg var meget ung, ser De. Jeg opholdt mig i et fransk Kloster, til Far kom tilbage fra Indien, og derefter boede vi paa et Landsted, tæt ved en Golfplads. Det var saadan en rolig Golfplads, og Hr. Hawkins kom og besøgte os, og det var ham, der først lærte mig at spille. Jeg syntes godt om ham, fordi der ikke var nogen anden. Og da han saa spurgte mig, om jeg vilde gifte mig med ham, og Far saa gerne vilde have det, lovede jeg det halvt — det vil sige, jeg gav ham virkelig mit Løfte, og vi blev forlovede, og han gav mig en Ring, som jeg har her — i min Portemonnæ."

Poul Beck smilede overbærende. Hun var saa ung og smuk og naiv — ikke stort mere end et Barn, og havde ladet sig overrumple til at gaa ind paa den Forbindelse.

„Hvor længe er det siden, De skiftede Sind?" spurgte han.

„Ja, i Virkeligheden har jeg aldrig nogensinde tænkt paa Giftermaalet. Jeg gik blot ind paa Forlovelsen. Men for en Uge eller ti Dage siden vidste jeg, at jeg maatte ud af det."

„Ja saa; det var, da den unge Ingeniør, Hr. Ryan kom, var det ikke?"

Hun blev brændende rød. „Aah! det er aldeles ikke det — hvor De er afskyelig! Hr. Ryan betyder ikke noget for mig, intetsomhelst. Desuden har han været topmaalt uforskammet. Han har kaldt mig koket og sagt, at jeg førte ham bag Lyset, fordi jeg ikke havde fortalt ham, at jeg var forlovet. Nu taler vi ikke med hinanden, og jeg er saa ulykkelig. Hvad skal jeg gøre?"

„Vær ikke ked af det," sagde Poul Beck opmuntrende; „det gaar nok i Orden."

„Aah! Det kan aldrig gaa i Orden. Min Far vil blive forfærdelig skuffet, hvis jeg ikke gifter mig med Hr. Hawkins. Han er meget rig, gaar med Diamanter løse i Vestelommen. Han ejer Diamanter for 50,000 Pund; de er i Amsterdam, hvor man sliber dem, ved De. Han har vist min Far Kvitteringen for dem; han havde den mellem Sedlerne i sin Tegnebog. Hans Ven, Hr. Bolton, der driver samme Forretning, siger, at Hr. Hawkins er Millionær."

„Og Hr. Ryan har kun sin Hjerne og sin Stilling," sagde Poul Beck ubarmhjertigt.

„Hvor De er afskyelig. Jeg bryder mig ikke for to Øre om Hr. Hawkins' Diamanter og Millioner. Men jeg elsker min Far højere end nogen anden."

„Undtagen?" forsøgte Poul Beck drillende.

„Der er ingen Undtagelse — ikke een. De er selv den næstbedste."

„Aah, er jeg det? Saa maa jeg se, om jeg ikke kan finde nogle Diamanter og gøre det af med Hr. Hawkins. Lad os foreløbig gaa hjem og spise til Middag. De behøver ikke straks at gaa omkring med et knust Hjerte. De skal jo ikke giftes med Hr. Hawkins hverken i Dag eller i Morgen. Der sker maaske et eller andet, som helt forhindrer Brylluppet. Kom nu."

Der skete virkelig noget. Men hvad det forfærdelige noget var, ikke saa meget som drømte Frk. Hazel eller Poul Beck dengang om.

Det var i den travle halve Time inden Middag, at de naaede Verandaen paa det store Thornvale Hotel, der var vokset op ved Golfpladsen. Da Frk. Hazel gik igennem Trængslen, saa' alle beundrende efter hende; hun var paa Grund af sit Spil og sit smukke Udseende Stedets erklærede Dronning.

En høj, smuk Fyr, der stod ved Indgangen, sendte et forpint Blik efter hende, da hun gik forbi; det mindede om det ydmyge, bønfaldende Blik hos en Hund, der har fortørnet sin Herre.

„Hvor han er smuk, og hvor hans Øjne er dejlige!" hviskede hendes Hjærte; men hendes Ansigt forraadte ikke, at hun havde set ham.

Hun undgik en lille, mørk Mand med en stor, kroget Næse, der geskæftig kom hen for at lægge Beslag paa hende. „Tal ikke til mig, Hr. Hawkins, se ikke paa mig. Jeg har ikke fem Minutter til at klæde mig om i til Middag."

En høj, mager Mand med graa, hængende Moustache stod alene med hende i Midterhallen. Til ham sagde hun: „Jeg skal være her om et Øjeblik, Far. Og jeg vil have Dig til Bords. Du er mere værd end alle de andre tilsammen."

Oberst Hazels gulblege Ansigt lyste af Glæde; hans Kærlighed til Datteren var den bedste Del af hans Liv.

Den svære, godmodige, smilende Tom Bolton hviskede noget til sin Ven, Sam Hawkins, da den unge Pige gik til Bords med sin Far under Armen, og Millionæren kastede et truende Blik paa den smukke Ned Ryan, der svarede paa samme Maade.

Paa Thornvale Hotel levede og aandede man for Golf. Der blev spillet Golf hele Dagen paa Pladsen og talt om Golf hele Aftenen paa Hotellet. Der fandtes alle mulige Grader af Golf-Galskab. Der var den korpulente, ældre Dame, som spillede „for sin Figur" ved at tjatte til Boldten paa jævn Grund og ved at kaste eller bære den over „the bunkers". Der var Man-

den, som altid bandede over sit Uheld, og som aldrig fik det, han kaldte sin virkelige Chance.

Og der var Manden, som sang morsomme Viser paa Pladsen, og Manden, hvis Nerver var spændt som Violinstrenge og dirrede ved enhver Bevægelse eller Hvisken; den Slags, der kunde forfejle sit Slag, hvis en Sommerfugl tilfældigt fløj forbi. Der var en Veteran paa 85, som stadig spillede sikkert. Han havde engang været en dreven Spiller, og skønt hans „swing" havde mistet noget af sin Kraft og Elegance, havde hans Øje og Arm ikke glemt Lærdommen fra de unge Aar. Hans Yndlings-Modstander var en tolvaars Dreng, der spillede saa behændigt, at man skulde tro, hans Skikkelse var af Gummi, og at han ikke havde Ben i Armene.

Hr. Hawkins og Hr. Bolton var jævnbyrdige Modstandere; men den ene tænkte om den anden, at han kunde slaa ham, og der var umaadelig Spænding over deres uophørlige Kampe.

Men Frk. Mag Hazel var Pladsens udkaarede Dronning; ingen af Damerne og kun to eller tre af Herrerne kunde saa meget som „give hende Spil". Hun var smidig som et ungt Asketræ, og hver Muskel i hendes Legeme fra Skulderen til Anklen var med i det graciøse „swing", der uden Anstrengelse sendte Boldten længere bort, end en stærk Mand kunde kaste den ved sin blotte Styrke. Hendes Haandled var lige saa spændstigt og sikkert som en fin Staalfjer.

Der var kun een Spiller, som havde gjort hende Kampen stridig — Poul Beck, den berømte Detektiv, der dasede en Maaneds Tid bort paa det rolige Hotel efter en anstrengende og heldig Forbryderjagt den halve Jord rundt.

Poul Beck var efter sit eget Udsagn en heldig Spiller. Selv om han aldrig slog et særlig glimrende Slag, saa slog han heller aldrig et daarligt, og han forstod altid at holde sig klar af „the bunkers". De dygtige Spillere sagde, han havde en irriterende Maade at arbejde sig frem paa, saa han blev et Hul foran til Slut.

Han og Mag Hazel havde stadig spillet sammen, til Ned Ryan viste sig paa Scenen. Ryan var en brillant ung Mand med Muskler som Hampereb og Fiskeben; Boldten kom fra ham som fra en Slynge, men han spillede for Løjer og sendte den tidt ned i en „bunker". Mag Hazel kunde lettere holde Stand imod hans glimrende Spil end imod Poul Becks sejge Udholdenhed.

Det kan ogsaa godt være, at den letbevægelige unge Irlænder spillede mindre godt, naar hun var hans Modstander. Han syntes at have vanskeligt ved at adlyde det første Bud for en Golfspiller: „Se paa Boldten." Han prøvede paa at spille to Spil samtidig, og Golf vil ikke vide noget af delte Interesser.

Efter fjorten lykkelige Dage kom det til en brat Afslutning imellem dem. Det blev en stormende Scene, da han paa et afsides Gærde, hvor han med Villie havde ført Boldten hen, spurgte, og hun vilde gifte sig med ham, og fik at vide, at hun var forlovet med Millionæren Hr. Hawkins. Med irsk Voldsomhed rasede stakkels Ned Ryan over hendes Grusomhed, der var Skyld i, at han var ført bag Lyset, svor paa, at hans Liv var ødelagt for stedse og fremmumlede endogsaa nogle meget hemmelighedsfulde og meningsløse Trusler imod den mere heldige Hr. Hawkins.

Mag Hazel havde været meget blid og angergiven, mens han svor og rasede, men han lod sig ikke formilde af hendes Ydmyghed og styrtede bort fra hende i Vrede.

Men saa blev hun til Gengæld uforsonlig, da han fortrød. Hele den Aften holdt han sig i Nærheden af hende som et forvildet Møl om en Lampe; men hun ignorerede ham ligesaa fuldstændigt, som Lampen ignorerer Møllet, og ødslede sine Smil paa Poul Beck.

Paa den Maade spillede de to taabelige unge den gamle Komedie paa den gamle taabelige Façon og pinte sig selv og hinanden. De to Mænd, der var impliceret i Sagen, røg sammen paa Golfpladsen og ved Bridgebordet til umaadelig Fornøjelse for Selskabet, der forstod hvor lidt Golf og Kort havde med det hele at gøre.

Tilsidst havde Ned Ryan et aabent Sammenstød med Hr. Hawkins paa Golfpladsen, hvor han ganske malplaceret sagde ham, at han ikke var nogen Gentleman.

Pludselig udviklede den farceagtige Komedie sig til en virkelig Tragedie.

Efternølerne sad endnu ved Frokostbordet paa Hotellet, da de hørte den forfærdelige Efterretning, at Hr. Hawkins var fundet myrdet paa Pladsen.

Maaske er det bedst at fortælle den sørgelige Historie, som den blev fortalt for Retten.

Hr. Hawkins og Hr. Bolton havde arrangeret et Parti tidlig om Morgenen før Frokost, mens de kunde have Pladsen for sig selv. De havde drukket et Glas Mælk og spist et Par Kiks og var taget afsted i godt Humør; som sædvanlig havde de begge to været sikre paa at vinde.

Klokken var mellem 6½ og 7, da de gik, og henved en Time efter kom Hr. Bolton skyndsomt tilbage og sagde, at han havde glemt et vigtigt Brev, der skulde med Morgenposten, og at han havde forladt Hr. Hawkins, som var gnaven over, at han maatte spille færdigt alene. Derpaa gik Hr. Bolton op paa sit eget Værelse, og fem Minutter efter kom han tilbage med et Brev, som han omhyggeligt lagde i Postkassen, der lige var blevet tømt.

Da Klokken var 7½, spadserede Oberst Hazel omkring ude paa Pladsen og lagde Mærke til, at der ingen Spillere var at se. Ned Ryan gik ud Kl. 7¾ for at spille med sig selv, efter at han først havde spurgt Hr. Bolton, om han vilde være med. Han var næsten færdig, da han ude i den store, græsbevoksede „bunker", der begrænsede det syttende Felt, fandt Hr. Hawkins stendød.

Han gjorde øjeblikkelig Alarm, og Poul Beck og Hr. Bolton var mellem de første paa Stedet. Detektiven var som sædvanlig rolig og uforstyr-

rolig; han undersøgte nøje Liget og den „bunker", hvor det laa. Hr. Bolton var synlig grebet af sin gamle Vens pludselige Død.

Det var hævet over enhver Tvivl, at Manden var myrdet. Der var et dybt Mærke af et eller andet tungt, afstumpet Vaaben bag paa hans Hoved. Der var Brud paa Hjærneskallen; men Slaget havde ikke været dødeligt. Ofret havde vendt sig mod Angriberen, for der var to Mærker til paa hans Ansigt, et stygt, blodunderløbet Mærke paa Kinden og en grim, dyb Flænge i Tindingen fra det samme stumpe Vaaben. Det sidste Saar maatte have været skæbnesvangert og afgørende.

Det var tydeligt, at det ikke var noget Rovmord. Hans velspækkede Portemonnæ med en hel Masse Guldmønter og hans Tegnebog fuld af Sedler laa i hans Lommer, hans kostbare Diamantnaal sad i hans Slips, og hans smukke Uhr laa i hans Uhrlomme.

Uhret var blevet ramt og maset, og som det saa ofte sker i den Slags Tilfælde, angav det Mordøjeblikket. Det var gaaet i Staa Kl. 8½. Klokken var 5 Minutter over 9, da Hr. Ryan havde bragt Bud.

Medens alle de andre stod og stirrede i Rædsel, ude af Stand til at handle, opdagede Poul Beck et Hjørne i en „bunker", hvor Sandet lige var blevet forstyrret. Han rodede rundt med Hænderne ligesom en Hund graver i et Kaninhul og fandt en tung Golfkølle. Haandtaget var splintret i to Dele, og Sandet, der klæbede fast til Jærnet, efterlod en mørkerød Plet paa Fingrene, naar man rørte ved det.

Alle og enhver kunde se, at det var Morderens Vaaben.

Poul Beck undersøgte det et Øjeblik, og der gled en Skygge over hans rolige Ansigt. „Dette er Hr. Ryans Kølle," sagde han langsomt.

Det løb dem alle koldt ned ad Ryggen, og alles Øjne vendte sig uvilkaarligt mod den unge Irlænders Ansigt, der blussede af pludselig Vrede.

„Det er Løgn," raabte han, „min Kølle er her." Han tog sin Pose, der laa paa Grønsværet ved Siden af ham. „Min Gud! den er borte; det ser jeg først nu."

„Ja, det er min," tilføjede han, da Poul Beck rakte det blodplettede Jærn hen til ham. Men jeg sværger paa, at jeg ikke har savnet den før i dette Øjeblik."

Mere blev der ikke sagt.

Folk samlede sig i Grupper og hviskede mistænksomt til hinanden; de talte om den nylig stedfundne Trætte mellem de to Mænd og fandt soleklare Skyldbeviser i de mindste Biomstændigheder. Kun Hr. Bolton stod paa den unge Irlænders Side og erklærede højlydt, at han troede paa hans Uskyldighed.

Som en Søvngænger vendte Ned Ryan alene tilbage til Hotellet, hvor han en Time senere blev arresteret. Ved Visitationen fandt man i hans Lomme en Fempundsnote med Hawkins Navn paa Bagsiden, og hans Forklaring om, at han havde vundet den i Golf fremkaldte vantro Smil og Skuldertræk hos Sladderhankene.

To Dage senere lød Rettens Kendelse mod den unge Ingeniør paa overlagt Mord.

Endnu mere Sensationsstof kom der i den lille Lejr, da det blev bekendt, at den myrdede havde testamenteret sin kolossale Formue ubeskaaret til Frk. Margrethe Hazel.

Men den unge Pige erklærede hæftigt, at hun aldrig vilde røre saa meget som en Øre, før den virkelige Morder var fundet. Hun havde en stormende Scene med Poul Beck, under hvilken hun lidenskabeligt gjorde Forsøg paa at faa ham til at kaste Skylden paa en uskyldig Mand. Hun lagde nu ikke Skjul paa sin Kærlighed til den unge Irlænder, til Skræk for alle respektable og pæne Folk paa Hotellet.

Men den unge Pige ænsede det ikke. Hun udøste sin Harme over Poul Beck.

„De lod, som om De var min Ven," sagde hun, „og saa har De gjort alt, hvad der stod i Deres Magt for at hænge den uskyldige Mand, jeg elsker."

Poul Beck var uforstyrrelig elskværdig. „Aldeles ikke, min kære unge Dame. Det er altid min behagelige Pligt at redde den uskyldige og hænge den skyldige."

„Hvorfor opdagede De da den Golfkølle?"

„Jo flere Ting der opdages," sagde Poul Beck, „jo bedre er det for den uskyldige og jo værre for den skyldige."

„Aah, det er slet ikke det, jeg mener," udbrød hun i pludselig Selvmodsigelse. „Men her gaar De omkring og udretter ingenting i Stedet for at prøve paa at redde ham. Jeg vil give Dem hver Øre, stakkels Hr. Hawkins har efterladt mig, hvis De redder ham."

Poul Beck smilede godmodigt ved dette glimrende Tilbud. „Skal De maaske ikke have noget at leve af?" spurgte han, „naar jeg har reddet ham, og han endnu ikke har skabt sig en Stilling."

Hun overhørte Spørgsmaalet og udbrød ivrigt: „De vil altsaa! De lover mig, at De vil!"

„Jeg vil prøve paa at hjælpe Retten," sagde han formelt og alvorligt; men der var et Glimt i hans Øjne, som hun hentede Trøst fra.

„Det er aldeles ikke det, jeg bryder mig om."

„De tror, at Hr. Ryan er uskyldig?" spurgte Poul Beck.

„Naturligvis gør jeg det! Det var ogsaa et Spørgsmaal."

„Hvis han er uskyldig, vil jeg prøve paa at redde ham, hvis ikke —"

„Der existerer intet „hvis ikke". Aah, nu er jeg tilfreds, og jeg takker Dem tusinde Gange."

Hun greb en af hans store, stærke Hænder og kyssede den, og saa faldt hun sammen paa Sofaen og græd rigtigt ud, mens Poul Beck sagte forlod Værelset for at gaa en ensom Tur ud til Golfpladsen, hvor han undersøgte hver Alen med skarpe Øjne.

Han gjorde een lille Opdagelse i et Hjørne

af det andet Felt. Han fandt en Boldt, som havde tilhørt den myrdede. Der var ingen Tvivl om Ejendomsretten. Hr. Hawkins havde et lille Guldsegl med sit Navnetræk i. Han havde for Skik at ophede det med en Tændstik for at mærke sin Boldt. De to smaa sorte Bogstaver „S. H.“ var brændt igennem det hvide Skind paa den nye „Professional“ Boldt, som Poul Beck fandt i Hjørnet af andet Felt. Han puttede Boldten i Lommen og sagde ingenting om sit Fund.

Men om en anden snurrig Opdagelse, han gjorde, talte han den Aften vidt og bredt ved Middagsbordet. Han havde fundet, sagde han, en underligt udseende Vesteknap i Gærdet om andet Felt. Det saa ud, som om den var revet voldsomt fra Tøjet, for en lille Stump Klæde hang fast ved den.

„Hvis jeg havde fundet den paa det Sted, hvor Mordet blev begaaet,“ sagde Poul Beck, „saa vilde jeg have betragtet den som et meget vigtigt Bevis. I hvert Fald kan den gøre Nytte. Jeg vil undersøge Ryans Veste for at se, om den passer til en af dem.“

„Saa gik der nogle faa Dage, hvor der intet skete, og Spændingen døde hen. Folk havde ikke Lyst til at spille Golf paa Mordscenen. Klikerne opløstes lidt efter lidt, og man drog hjemefter. Oberst Hazel, som var dybt rystet af Tragedien, var en af de første til at bryde op. bryde op.

Frk. Hazel gav Poul Beck sin Adresse med strengt Paabud om at telegrafere, saa snart han vidste noget godt. „Husk at jeg stoler paa Dem,“ var de sidste Ord, hun sagde, da de skiltes ved Hotelporten.

Hr. Bolton og Poul Beck var mellem de sidste. Diamant-Købmanden var utrøstelig over sin gamle Ven og Kammerats Død, og Detektiven gjorde alt, hvad han kunde for at trøste ham.

En Morgen fik Hr. Bolton et Telegram, der, som han forklarede Poul Beck, kaldte ham bort i vigtige Forretninger. Han rejste samme Eftermiddag, og Poul Beck fulgtes med ham saa langt som til Liverpool, hvor de skiltes for hver at begynde paa sit respektive Arbejde.

Den næste Akt i Tragedien foregik i Holland.

To Herrer sad alene inde i en første Klasses Vogn, der gled jævnt igennem det flade, af Kanaler gennemkrydsede Landskab. De var færdige med deres Aviser og talte og røg. Den ene af dem var aabenbart en Tysker, at dømme efter hans Dragt og Manerer, den anden var en Franskmand.

Franskmanden havde forgæves prøvet paa at komme igennem en Konversation paa Tysk, og Tyskeren havde forsøgt det samme paa Fransk, indtil de havde opdaget, at de begge talte godt Engelsk, omend med stærk Accent.

Der havde været en Beskrivelse i Bladene af et stort Diamanttyveri, og deres Samtale var kommet ind paa Forbrydere og Forbrydelser i alle Lande, et Emne, der syntes at ligge

Han var næsten færdig, da han ude i den store, græsbevoksede „bunker“, der begrænsede det syttende Felt, fandt Herr Hawkins stendød.

Franskmanden meget nær. Det var ham, der talte mest.

Tyskeren sad tilbagelænet i sit Hjørne og brummede nu og da et Par samtykkende Ord; han var tydeligt nok stærkt interesseret. Af og til gik en Sølvflaske fra den ene til den anden, og de blev efterhaanden mere fortrolige.

„Hr. Raphael,“ sagde Franskmanden. „De har gjort denne Rejse meget behagelig for mig. Jeg er overbevist om, at jeg kan stole paa Dem. Jeg er ikke, som jeg fortalte Dem, Victor Grandeau, en fransk Journalist; men jeg er slet og ret Poul Beck, en engelsk Detektiv.“

Ved en eneste Bevægelse forsvandt den skinnende sorte Paryk og det sorte Overskæg i en lille Haandtaske ved Siden af ham. Hele Ansigtets Karakter, ja selv Trækkene syntes at undergaa en komplet Forvandling, og vor gamle Ven Poul Becks brede, venlige, smilende An-

sigt viste sig for den forbavsede Tysker, der overrasket for tilbage i sin Krog ved den pludselige Aabenbaring. Men Poul Beck ignorerede roligt hans Forbavselse. „De synes at interessere Dem for den Slags Ting,“ sagde han, „Jeg vil fortælle Dem et af de mærkeligste Tilfælde, jeg har haft med at gøre. De er den første, jeg fortæller det til. I Virkeligheden er Historien saa ny, at den endnu ingen Slutning har. Maaske har De hørt om Thornvale-Mordet i England? De har ikke! Saa vil jeg begynde med Begyndelsen.“

Han fortalte Historien ligesaa klart og indgaaende, som den var fortalt for Retten. Tyskeren lyttede med smigrende Interesse og Forundring.

„Da jeg fandt Golfboldten,“ lød det fra Poul Beck, „fik jeg en Idé. Har De Forstand paa Golf?“

„Ja, jeg spiller selv lidt,“ sagde den anden.

„Saa vil De forstaa, at jeg fra Stedet, hvor jeg fandt Boldten, kunde regne ud, at den myrdede — jeg sagde Dem vist, hans Navn var Hawkins — Samuel Hawkins — aldrig var naaet saa langt som til det syttende Felt. Hvis han havde, vilde Boldten ikke have ligget, hvor jeg fandt den. Han vilde have taget den med sig.

„Det var derfor tydeligt, at han var blevet myrdet efter det Slag — myrdet et eller andet Sted paa andet Felt. Jeg gik saa tilbage til den „bunker“ om andet Felt og fandt ganske rigtigt Spor af en Kamp.

„De var blevet omhyggeligt udviskede; men for et Detektivøje var de tydelige nok. Sandet var glattet over Fodtrinene, men hist og her var det lange Græs og nogle Blomster revet op i et vildt Greb. Jeg fandt endogsaa Blodspor paa en af Stenene. Saa forstod jeg naturligvis, hvad der var sket. Manden var blevet myrdet i andet Felts „bunker“ og baaret hen til syttende. Ser De, det talte imod Hr. Bolton, der var gaaet fra ham ved Begyndelsen af Spillet.“

„Aah nej!“ afbrød Tyskeren ham livligt interesseret, „De sagde, at Hr. Bolton var paa Hotellet fra 7½, og den myrdedes Uhr viste, at Mordet var blevet begaaet Kl. 8½.“

Poul Beck saa paa Tyskeren med ufordulgt Beundring. „Undskyld,“ sagde han, „men De vilde være blevet en første Rangs Detektiv, hvis De ikke var slaaet ind paa noget andet. Jeg burde have fortalt Dem, at Tidsangivelsen var falsk. Jeg undersøgte Uhret og opdagede, at skønt Glasset var smadret, havde Skiven ikke saa meget som en Skramme. Fjeren var sprunget, ikke ved Slaget, men ved at blive trukket op . Det var klart som Dagen, at Morderen havde det paa Samvittigheden. Han havde først stillet Viserne paa 8½ og saa brækket Fjeren. Paa den Maade havde han bevist sit Alibi. Var det ikke ganske fiffigt?“

Tyskeren brummede. Han var aabenbart betaget af Morderens djævelske Snedighed.

„Desuden,“ fortsatte Poul Beck roligt, „lagde jeg en Fælde for Hr. Bolton for at blive ganske sikker i min Sag. Den viste sig at være god. Natten efter Mordet gik jeg ind i hans Værelse og rev en af Knapperne af hans Vest. Den næste Dag fortalte jeg ved Middagsbordet, at jeg havde fundet en Knap i anden „bunker“, hvor, som jeg antog, han og han alene vidste, at Mordet var begaaet. Det var naturligvis en Løgn, men den fangede Sandheden. Samme Aften brændte Hr. Bolton Vesten. Det var en tynd Lærredshistorie, der brændte som Papir. Glasknapperne skar han af med en Kniv og begravede dem. Det saa mistænkeligt ud, ikke sandt?“

„Meget mistænkeligt,“ sagde Tyskeren. Han var lutter Interesse. „Arresterede De saa Manden?“

„Ikke dengang.“

„Men hvorfor?“

„Jeg vilde først have Beviserne helt i Orden. Jeg vilde gerne have fat i Kvitteringen for Diamanterne, som jeg troede, han havde stjaalet. Jeg fortalte Dem om den, gjorde jeg ikke?“

„Jo, jo, De fortalte mig om den. Søgte De efter den?“

„Ja, men jeg kunde ikke finde den. Jeg gennemsøgte meget nøje Hr. Boltons Værelse og hans Klæder, men fandt ikke Spor deraf.“

Tyskeren brummede igen. Det saa ud, som om han morede sig over Fiaskoen. Maaske var han ved at blive ked af Detektivens tillidsfulde Overlegenhed.

„Men,“ fortsatte Poul Beck roligt, „jeg prøvede paa at gætte. De husker maaske, Hr Raphael, at da Hr. Bolton kom tilbage fra Golfpladsen, sendte han sporenstregs et Brev afsted. Jeg havde en Anelse om, at han havde puttet Kvitteringen i en Konvolut og adresseret den til sig selv, poste restante et eller andet Sted. Var det daarlig gættet?“

„Tværtimod, det var godt gættet.“

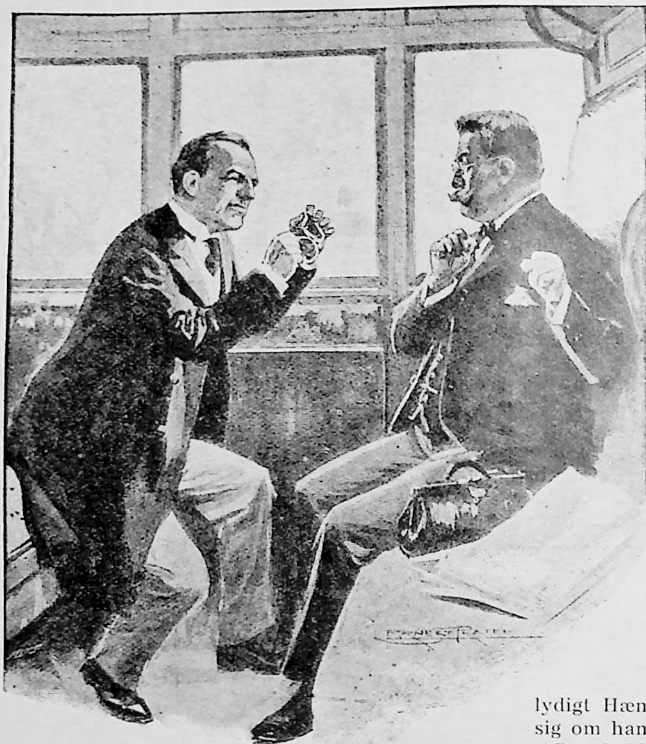
„Saa begik jeg et lille Falskneri.“

„Hvad gjorde De?“

„Jeg begik et lille Falskneri. Jeg underskrev et Telegram til Hr. Bolton med hans Kompagnons Navn og lod sige, at der øjeblikkelig behøvedes 5,000 Pund. Jeg antog, at den Meddelelse vilde faa Hr. Bolton til at skaffe sig Kvitteringen og rejse til Amsterdam. Vi rejste sammen til Liverpool, og jeg forklædte mig som en ældre Dame. Paa Posthuset i Liverpool saa jeg ham hente sit Brev, forklædt som en haandfast Sømand. Jeg var paa Skib sammen med ham til Rotterdam. Klædt som fransk Journalist saa jeg ham som en statelig Tysker gaa ind i denne Kupé, og her er jeg altsaa!“

Den statelige Tysker syntes aabenbart, det var en flov Slutning paa en spændende Historie. Han havde lyttet med stor Iver hele Tiden, men lænede sig nu tilbage i sit Hjørne med en undertrykt Gaben.

„Det er en meget morsom Historie,“ sagde han, „men De maa være blevet tørstig af at

tale saa meget. I min Rejsetaske har jeg en Flaske udmærket Snaps; den skal De smage."

En lille sort Taske stod paa Sædet ved Siden af ham. Han lagde Haanden paa Laasen.

„Det er unyttigt," afbrød Poul Beck ham, „fuldstændig unyttigt, Hr. Bolton. Jeg har taget Revolveren ud af Tasken og har den sammen med min egen i min Lomme. Spillet er ude, tænker jeg. Jeg har lagt Kortene paa Bordet. Hvad siger De?"

Pludselig brød Hr. Bolton ud i en høj, hæs Latter, der endte med en Hulken. „De er en Djævel, Beck," brølede han, en ren Djævel. Hvad har De i Sinde at gøre?"

„Jeg vil tage Dem med tilbage til London. Jeg har en Betjent i Vognen ved Siden af til at se efter Dem; men han er overflødig; jeg antager, De har en Returbillet; det har jeg ogsaa. Toget gaar, naar dette kommer ind. Imidlertid, hvis De ikke har noget imod det — —" Han tog et Par fine Haandjærn op af sin Lomme og holdt dem op med et indbydende Smil.

Hr. Bolton veg tilbage. Det saa et Øjeblik ud, som om han vilde fare løs paa Detektiven. Men de rolige, frygtløse Øjne holdt ham i Tømme. Han rakte lydigt Hænderne frem, og Jærnene lukkede sig om hans Haandled.

De skulde blot gaa over Platformen for at naa Toget, der lige skulde gaa. Men Poul Beck fik dog Tid til at telegrafere tre Ord til Frk. Mag Hazels Adresse:

„Alt vel!

Beck."

AA, DE KLOKKER, DE KLOKKER...!

AF

A. VLAHUTSA

OVERSAT FRA RUMÆNSK AF A. M. OLRIK

I en Maaned havde jeg ikke hørt fra Radu. Jeg var vis paa, at han skrev, at han lidenskabeligt skrev paa det Drama, han havde talt til mig om i sit sidste Brev, jeg ventede at se ham en skønne Dag træde ind med Manuskriptet under Armen. „Hør, Kammerater, gid Pokker havde det Drama — jeg har haft saa meget Besvær med det — men jeg er for Resten kommen for at læse det for jer..." Jeg saa ham sætte sig ved Bordet i stærk Sindsbevægelse med en Barselkvindes urolige Lyksalighed i sit Blik, jeg hørte hans Stemme vibrere til de velklingende, livfulde Vers.

Radu Cernea var vor Stolthed. Han blev tidlig berømt: Han gik i Latinskolen, da Bladene offentliggjorde hans første Digt (Afsløringen af Solgudens Statue), for hvilket han var blevet rost af Mathematiklæreren, Hr. Cosuz, den mest gnavne og umulige Person, jeg nogensinde har kendt. Fra den Tid skrev han til Stadighed, og saavel i Tanke som i Form blev hans Arbejder baade sikrere og mere originale. Paa Universitetet kaldte vi ham alle „poeta laureatus", fordi vi efter Læsningen af de latinske Deklinationer i Badilescus Grammatik ikke havde kunnet tænke os nogen anden Slags Digter end netop „poeta laureatus".

Efter at have taget sin juridiske Embedseksamen begyndte han at skrive Føljetoner til et Hovedstadsblad. Den Beundring, der voksede op om hans Navn, skaffede ham da der jo altid og overalt findes Misundere, — ganske naturligt — ogsaa nogle Fjender, der ved Næstens Held lider som ved en Ydmygelse, en utilgivelig Krænkelse, frembragt som Følge af deres egen Svaghed.

Skade var det, at Radu ikke med tilstrækkelig Overlegenhed kunde se paa de barnagtige, ofte dumme Angreb, som med en bitter, næsten gammeljomfruagtig Gift rettedes mod ham af nogle ubetydelige, krigslystne Avissmørere, der altid stillede sig ondskabsfulde og mistvivlende overfor ham.

— Hvad har jeg dog gjort de Mennesker? Jeg vilde gerne engang vide det og spørge, hvad de har imod mig, og hvormed jeg har fornærmet dem.

— Kære Radu, du tager det saa alvorligt, hvis de blot vidste, at de har kunnet ramme dig med deres egen Dumhed, saa vilde de ikke mere af lutter Glæde kunne...

Og dette Thema drøftedes atter og atter uden Resultat.

Midt under dette besluttede Radu at rejse nogen Tid hjem til sin Familie. Han vilde hvile sig, og saa vilde han forsøge at skrive noget, der var godt. Han var nedslaaet, melankolsk. Vi kunde ikke begribe, hvad der egentlig var Aarsag til denne Rejse. Hans Fraværelse fra Hovedstaden gav onde Tunger Lejlighed til af og til offentlig at lade forstaa, at Radu var bleven sindssyg. Emnet til det Drama, han skrev til mig om, var netop taget ud af en af Verdens Bagvaskelser og Ondskab forfulgt Mands Lidelse og Fortvivlelse.

En Aften, da jeg kommer hjem fra Kroen, finder jeg paa Bordet et Telegram. Jeg ved ikke hvorfor, men før jeg aabner et Telegram, har jeg altid en Følelse af Uro og Angest. Det maa være, fordi det aldrig har truffet sig, at jeg har modtaget et Telegram, som har meddelt mig en uventet Glæde.

„Radu alvorlig syg. Kom straks!
Sultana."

Klokken var ni. Toget til Focschani gik 9,20. Jeg havde ikke engang Tid til at klæde mig om. Hvilken pinlig Nat, og hvor alt bidrog til at ærgre mig og gøre mig utaalmodig: Passagerernes Snakken og Larm, Konduktørens Uro, hans Gaaen ud og ind, og hans Smækken Døre i — endelig Togets usædvanlig langsomme Fart; alt — alt ærgrede mig. Jeg saa hvert Øjeblik utaalmodig ud ad Vinduet. Nogle Gange forekom det mig, at vi stansede midt ude paa en Mark og holdt stille der en Evighed. Jeg lukkede ikke et Øje. Klokken tre om Natten var vi ved mit Bestemmelsessted. Idet jeg steg ud af Vognen, kom en høj Kvinde med sort Sjal om Ryggen hurtig hen mod mig...

— Er det Hr. Vlahutsa?

— Ja.

Det var Radus Søster. Undervejs fortalte hun mig, hvorledes han var begyndt med Kuldegysninger og af og til havde klaget over sit Hoved; tilsidst var han falden om paa Sengen, og siden Langfredag havde han intet spist; han havde Feber og laa i Vildelse, og Lægerne vidste ikke, hvad de skulde gøre ved ham, for intet hjalp. Derhjemme kom Radus Moder os imøde, hun bad os gaa sagte og bød os ind i Værelset ved Siden af. Over hele Huset, et lille faldefærdigt Forstadshus, rugede en Stilhed, en Sorg, der kunde sønderrive ens Sjæl. Ældet, forgræmmet, som en, der ingen Søvn har faaet, med Haaret i Uorden, saa hun paa mig med et klagende og bedende Blik.

— Lina, sæt noget Mad paa Bordet...

Jeg sagde, jeg ikke var sulten, og at jeg havde sovet hele Vejen i Toget. Linas Ansigt saa lige saa medtaget ud som Mode-

rens. Disse to Kvinders Ord, Bevægelser og stivnede Ansigtstræk og Husets fattige Udseende mindede mig om nogle Scener fra Dickens Romaner, og jeg kunde ikke finde et Ord, hvormed jeg kunde bringe en Smule Trøst eller Lys ind i dette mørke, ubeskrivelig pinlige Billede.

— Kom blot ind, for nu har han rejst sig op.

Det var imidlertid blevet højlys Dag. Hvor mit Hjærte bankede. Da jeg traadte ind, var jeg saa fortumlet, at jeg i første Øjeblik intet saa, og en stærk Lugt holdt mit Aaandedræt tilbage.

— Se, Hr. Vlahutsa er kommen.

Og saa hørte jeg et dumpt, haabløst Suk inde fra Værelset; men pludselig var det, som et Forhæng faldt fra mine Øjne. Et Øjeblik blev jeg staaende som forstenet. Et Hoved, som jeg ikke mere kendte, bøjede sig langsomt op fra Puden, og under den brede, ligblege Pande saa to sygelige, uhyggelig store Øjne op, forfærdede som af en Hallucination:

— Aa, de Klokker, de Klokker...

— Min Gud, hvor er det muligt...

Jeg ved ikke, hvad jeg mere fremstammede.

En lang Haand, overvældende ved sin Længde, laa udstrakt paa Sengetæppet; jeg gik nærmere, og da jeg tog fat i den, gik en voldsom Gysen gennem hele mit Legeme. Aldrig har noget gjort saa forfærdeligt et Indtryk paa mig som denne kolde, klamme, kraftløse Haand, som syntes ikke mere at høre til et menneskeligt Legeme. Og hvor det stod mig klart, at Ansigterne af disse to Kvinder, der stumme af Sorg stod ved Sengen, at dette røde Tæppe, under hvilket Radus Knogler hvilede, at dette rædselsslagne Hoved, som bøjede sig ned over Puden, at disse stive Øjne, der stirrede af Angst ind i den ukendtes Ansigt, hvor det dog stod mig klart, at alt dette aldrig vilde gaa mig af Minde.

Jeg søgte at tale; jeg spurgte ham, hvordan han nu havde det, jeg bad ham se paa mig. Ikke et Tegn, ikke et Blik; men med vidtopspilede Øjne stirrende mod Loftet bøjede han Hovedet og gentog stadig med en frygtelig Stemme, der lød, som den kom nede fra Gulvet: „Aa, de Klokker, de Klokker..."

— Siden Langfredag — forklarede den Gamle mig grædende, — da de ringede med Klokkerne, hører han dem stadig — — siden den Aften har han ikke kunnet finde Hvile, den Stakkel.

Klokken tre om Eftermiddagen kom Doktoren; han gav ham intet; da han skulde gaa, kaldte han mig ind i Dagligstuen.

— Sig, at de skal tænde Lys, for nu er det forbi.

Da jeg traadte ind, raabte den gamle Kone forfærdet: „Han dør, han dør, Lina — Præsten — skynd dig..."

Radu strakte pludselig begge Hænderne ud og greb efter Tæppet som en, der vil holde sig fast for ikke at falde... Aa, de Klok...." — En mørk Rallen, og Hovedet bevægede sig ikke mere paa Puden.

En Uge efter vendte jeg tilbage til Bucarest, sønderknust af Smerte. Paa Mogoschaibroen tilkastede en Journalist mig en naadig triumferende Hilsen. Radus Skygge skulde nu ikke mere ærgre ham. Og i samme Øjeblik saa jeg det samme Hoved bøje sig, og jeg hørte den samme Stemme klage „Aa, de Klokker, de Klokker...!" og jeg tænkte paa, at disse Ord i den ulykkelige Radus Mund maatte have haft en langt dybere og forfærdeligere Betydning: De onde Menneskers evindelige Brøl.

EVENTYRET

AF

JULES

Fru Ingrids Historie har været som saa mange andres, ligetil og farveløs, uden egentlig at være kedelig. Der havde aldrig været store Begivenheder eller store Kriser i hendes Tilværelse. Selv hendes Giftermaal med Hansen for fem Aar siden havde ikke gjort noget synderligt Indtryk paa hende.

Hansen var nu heller ikke skikket til at gøre noget varigt Indtryk paa en Kvinde. Han var ogsaa saa ligetil og farveløs. Han passede sit Kontor, pudsede sine Lorgnetter og rømmede sig højt og tankefuldt tre Gange hvert tyvende Minut, efter at han var blevet gift, som da han var Ungkarl.

Fru Ingrid havde maaske nok en Gang i de yngre Aar som de fleste andre Kvinder haft et lille Hang til poetisk Sværmeri, men da hun først var blevet gift med Hansen, der ikke sværmede for to Øre, glemte hun det ganske og lagde Romanerne og Versene til Side, som upaalidelige og lidet stemmende med det virkelige Liv.

Hun syntes nok i Grunden, at en rigtig Mand, i Modsætning til en Romanmand, var en lidt kedelig Ting, og hun sagde tidt til sine Veninder, der endnu troede paa Romanmanden:

„Mændene er anderledes. Vent, til I bliver gift."

Og hun troede selv i fem Aar, at hun kendte Mændene, fordi hun kendte Hansen. Og hun var i Grunden ikke misfornøjet med sine Erfaringer, — thi det hele gik saa roligt og stille uden Kamp.

Saa kom Kampen.

Fru Ingrid rejste paa Landet til sin nygifte Søster. Hansen fulgte hende til Toget, gik hjem, passede sit Kontor, pudsede sine Lorgnetter og rømmede sig højt og tankefuldt tre Gange hvert tyvende Minut, uden at miste et Gran af sin aarelange Sindsligevægt. Han lagde næsten ikke en Gang Mærke til, at Fru Ingrid var bortrejst. Og han anede intet om, at hun gik nede paa Olsgaard hos Proprietær Jansen og Søsteren Anna og kæmpede den store Kamp. Hansen vidste iøvrigt ikke — eller han havde glemt det, — at der her i Verden existerer nogen anden Kamp, end den, der drejer sig om at faa Tiden til at gaa paa et Ministerialkontor med saa lidt Arbejde som muligt. Men han skulde gøre bitre Erfaringer.

Proprietær Jansen var en ung beleven Junkertype, og han var dødelig forelsket i sin unge Kone. Og han forstod at sige det og vise det paa tusind lystige Maader og med tusind glade Smil. Han var tidlig oppe om Morgenen, og naar han senere kom ind til Frokostbordet i den hyggelige gamle Stue, hvor de to Damer sad og ventede ham, havde han Favnen fuld af Blomster til Anna. Naar Frokosten var forbi, bar han hende paa sin stærke Arm ud i Haven og satte hende med et langt Kys ned paa Bænken under Lindetræet. Og ikke nok med det, han lagde sig paa Knæ foran hende, og mens Anna blussede af Lykke, citerede han Chr. Winther og Aarestrup, og det endte altid med, at han kyssede hende igen.

Og Fru Ingrid sad og saa til, himmelfalden. Det var jo helt forkert. Saadan havde Hansen jo aldrig gjort.

Mon Hansen da ikke skulde være la creme de la creme.

Naar Anna spurgte:

„Hvem skal bringe dette Brev paa Posthuset?" saa svarede Jansen ufravigeligt:

„Jeg, Rose."

Og spurgte Anna:

„Hvem skal køre os til Borregaard?" svarede han uden Betænkning:

„Hvem anden end jeg, Lilje."

Naar Ingrid hørte saadan noget, kunde hun bide sig i Læben af bar Vammelhed. Hun maatte altid selv gaa med sine Breve og altid køre alene i den elektriske, naar hun skulde ud.

En Dag sad de inde i hans Stue ved Kaffen. Hele den ene Væg hang fuld af Jagtgeværer. Anna sagde til Ingrid:

„Du har endnu ikke set mit Gevær."

Hun tog en Dublet ned, lukkede den op og smækkede den i igen, helt rutineret.

„Hvad bruger Du den til?"

„Jeg skyder med den."

„Skyder?"

„Ja, ikke sandt, Arthur?"

„Jo, min Diana, den har jeg givet Dig, fordi jeg synes, at de smaa Fugle i Lunden maa elske selve Døden, naar den kommer fra din Haand."

Ingrid syntes, det var sødt og søgt og vammelt, men Vreden kogte i hende. Saadan noget havde Hansen aldrig sagt til hende. Hendes Mand havde aldrig foræret hende noget Gevær.

Det blev ikke nogen morsom Sommerferie for Ingrid, skønt de to var idel Gæstfrihed og Omsorg. De gik omkring og viste hende alle de dejlige Ting, de havde: Løvhytten, han havde bygget til hende nede i Ellekrattet, Baaden, han havde købt og ladet bygge Tag paa agter, og som i stille Maaneskinsnætter bar dem ned ad Aaen gennem dampende Enge og dunkle Lunde, den brune Hoppe, der stod ude i Vænget, og som hed Anna, og som skulde bære ham og hende paa sin blanke Ryg ud i Eventyret, Græsbænken, inde i Skoven, hvor han allerede havde sagt hende hundred tusind Gange, at hun var hans Livs Lilje og hans Sjæls Rose, Dueslaget, han havde ladet bygge til hende, og alle de hvide Duer.

Ingrid fandt det umaadelig vammelt alt sammen, saa vammelt, at hun blev syg. Samtidig kom hun til at hade Hansen, der gik derhjemme og passede sit Kontor, pudsede sine Lorgnetter og rømmede sig højt og tankefuldt tre Gange hvert tyvende Minut og snød hende for al Livets Sødme. Mens de andre to jublede, gik Ingrid og følte de fem Aar aabne sig som en Afgrund af Tomhed og Bedrag. Hun kunde ikke holde det ud. Hun maatte hjem, og hun rejste over Hals og Hoved.

Da hun kom ind ad Døren hjemme hos sig selv, sad Hansen og spiste til Middag. Hun stillede sig op indenfor Døren og stirrede paa ham, sælsomt syntes han. Saa rømmede han sig tre Gange, sænkede Skeen, som han imidlertid havde holdt ud for sig, og sagde:

„Goddag, naa hvordan har Du moret Dig?"

„Moret mig," gentog hun paa en Maade, der fik Hansen til at forstaa, at han var ude for noget grufuldt fra en ham ubekendt Verden.

„Du har bedraget mig," sagde hun.

„Nej, det har jeg virkelig ikke. Jeg har været saa pæn, mens Du har været borte."

„Pæn, ja Du er pæn, men Du bedrager mig, hvor er Løvhytten og Baaden?"

Hansen stirrede maalløst paa hende og rodede forgæves i Vestelommerne.

„Løvhytten og Baaden?"

„— — og Geværet?"

Haarene rejste sig ganske langsomt paa Hansens Hoved. Han vidste, at et Gevær var en fortvivlet Handling.

„Vi har jo ingen Gevær."

„Vi — jeg — jeg vil have et. Du burde for længe siden have givet mig et."

„Vil Du til at gaa med Gevær her i Byen?"

Fru Ingrid stampede i Gulvet. Bagefter græd hun, og han svedte Angstens kolde Sved. Livet, det gærende, fremmede og skæbnesvangre med sin Kamp og sit Alvor var pludselig draget ind til dem i deres fredelige Hjem. I Løbet af et Kvarter havde han lovet sin sparsommelige og fornuftige Kone en Løvhytte, en brun Hoppe, en Baad med Tag paa, en Græsbænk, et Gevær og et Dueslag.

Hun satte sig ned hos ham og sagde Tak med Taarer i Øjnene:

„Og saa skal den brune Hoppe bære os bort herfra, langt, langt ud."

„Ja," sagde han, „langt ud."

„Langt, langt ud," gentog hun.

„Ja," sagde han, „langt ud, lige saa langt, Du vil, helt ud i Falkoneralléen." Han kunde ikke ride, og han syntes heller ikke godt, han kunde fjærne sig længere fra Kontoret.

„Meget længere, helt ud i Eventyret, og jeg vil selv bære Geværet."

Hansen, der var glad over, at han blev fri for at bære Geværet, der kunde explodere, lod staa til for slappe Tøjler ud i det ukendte.

I de nærmeste Dage gik Hansen og grundede paa, hvorledes han skulde rejse Penge til Fru Ingrids seneste Fornødenheder, men han opdagede snart, at han slet ikke behøvede at købe Baaden og Hesten og det andet. Det var nok at tale om dem. Og han opdagede en ny Evne hos sig. Han byggede Slotte og Skibe, lavede Parker fulde af Løvhytter og Græsbænke og Dueslag, og han forærede Ingrid en Stald med halvtredsindstyve brune Hopper. Og Ingrid var lykkelig.

Han lærte ogsaa at kalde hende ved Blomsternavne. Han kaldte hende for Lilje, Rose, Levkøj og Bulmeurt. Ingrid syntes ikke altid, at Navnene var lige pæne og poetiske og undertiden forekom Hansen hende lidt for rundhaandet, men det var dog meget bedre end den Gang, han kun passede sit Kontor og sine Lorgnetter og rømmede sig hvert tyvende Minut.

Tegning af *Sophus Jürgensen.*

ENE HANE

KURVEN

Som bebudet bringer »Hjemmets Noveller« fra og med dette Nummer et dobbeltsidet Pennemaleri, denne Gang »Ene Hane i Kurven« af S. Jürgensen; det er det første Led i en Serie af Billeder, i hvilke vore allerførste Tegnere vil faa Lejlighed til at yde deres Bedste.

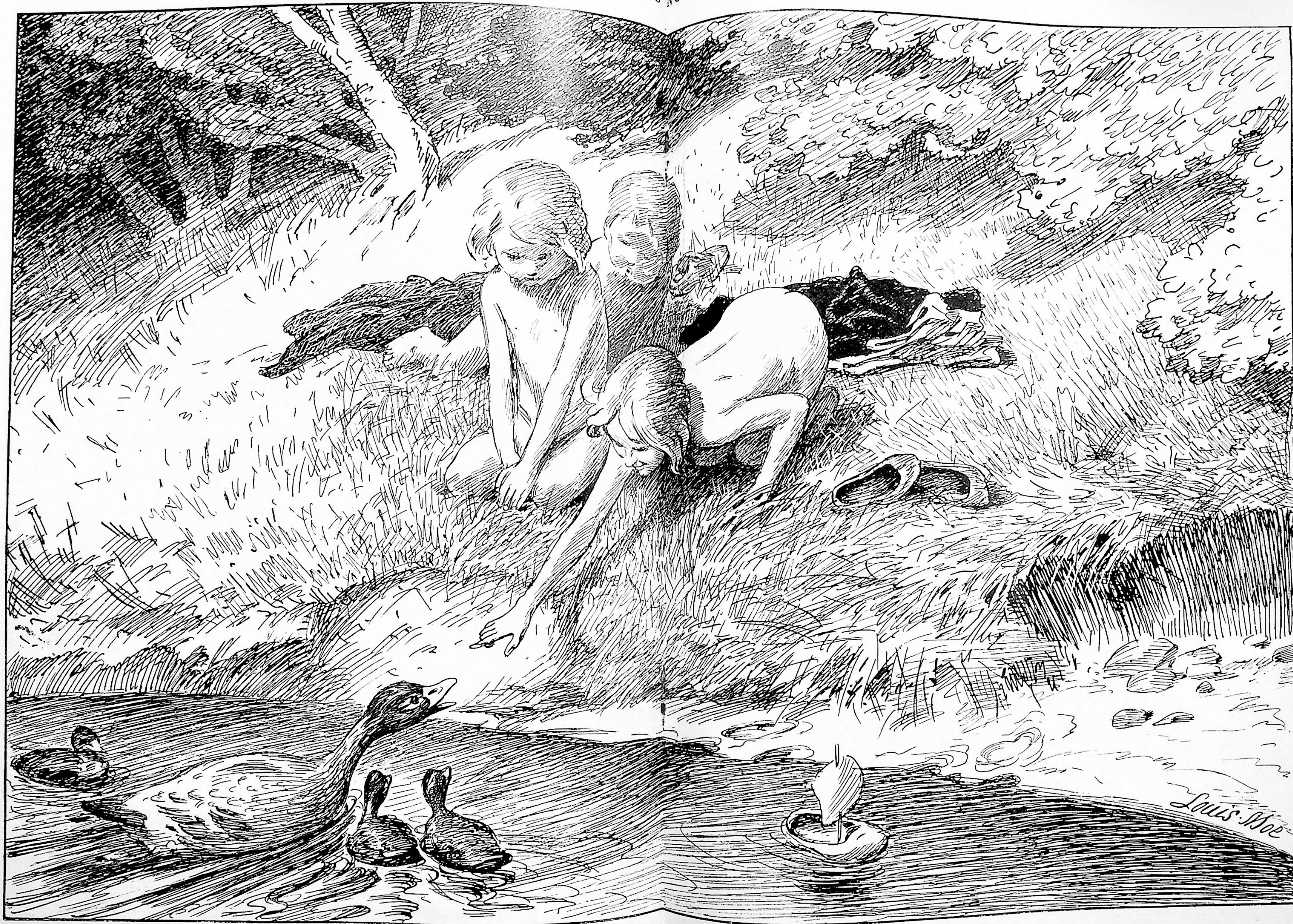
Tegning af *Rs. Christiansen.*

TO TIDER MØDES

Tegning af *Rs. Christiansen*

FRA SEPTEMBERKRIGEN

Tegning af *Louis Moe*

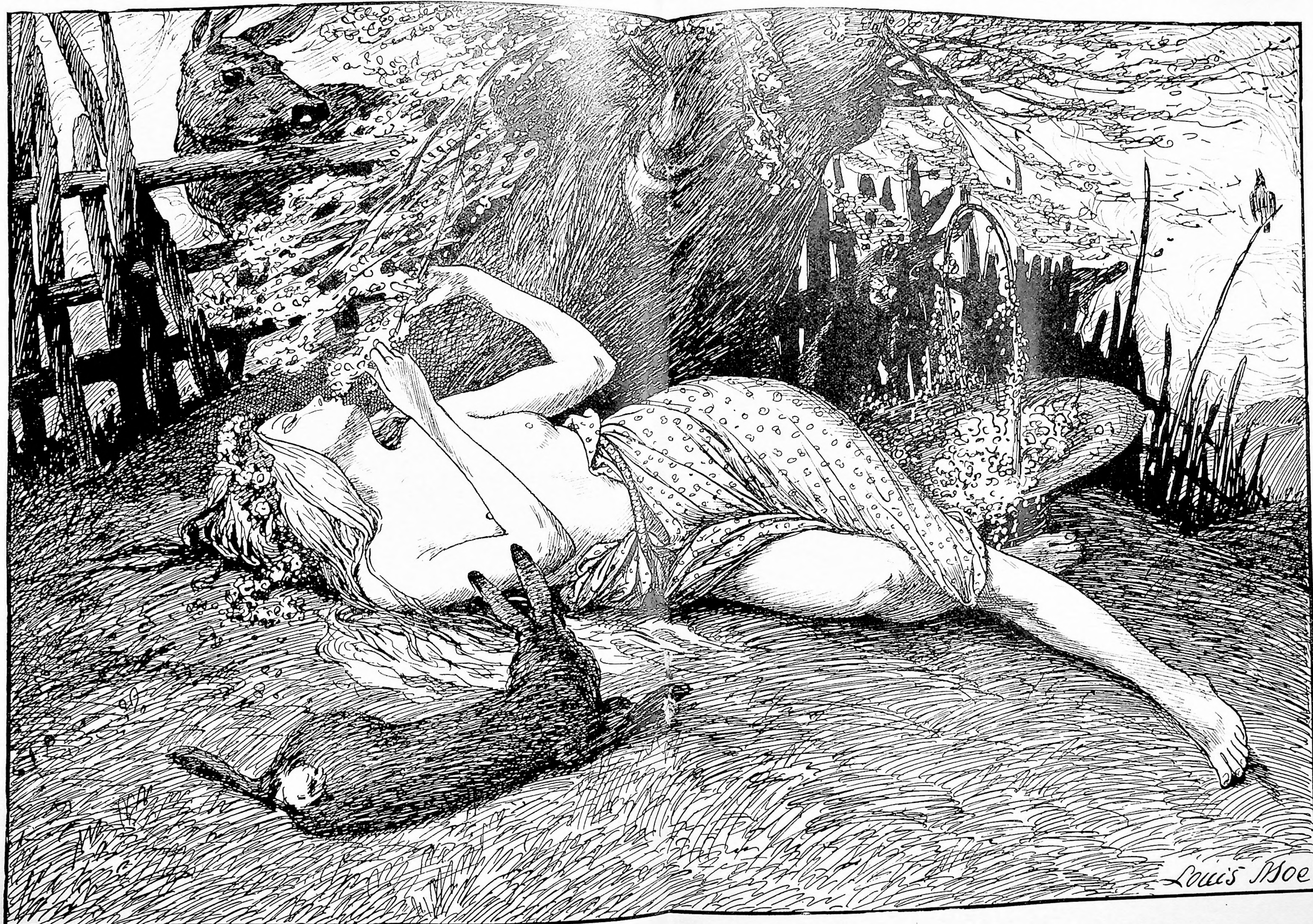
SOMMER

Tegning af *Sophus Jürgensen*

PAA LUR

Et Aftryk af denne Tegning kan nu faas

Tegning af *Louis Moe.*

FORAARET

Tegning af *Sophus Jürgensen.*

ENE HANE I KURVEN

Som bebudet bringer »Hjemmets Noveller« fra og med dette Nummer et dobbeltsidet Pennemaleri, denne Gang »Ene Hane i Kurven« af S. Jürgensen; det er det første Led i en Serie af Billeder, i hvilke vore allerførste Tegnere vil faa Lejlighed til at yde deres Bedste.